

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

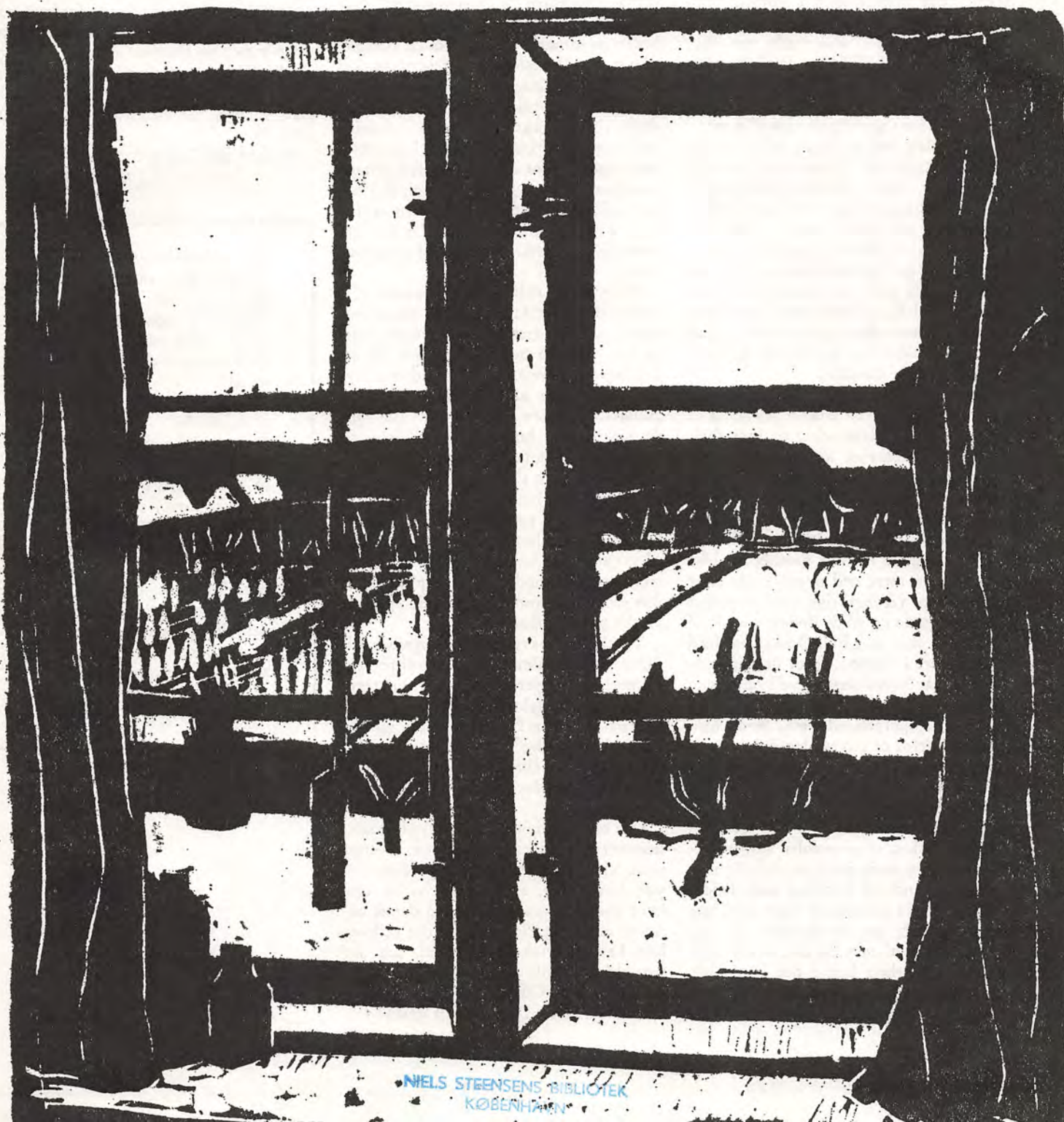
1/1973

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1816 København V

St 3 Steensens Bibliotek

forum

katolsk

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

PAVESTOLEN OG SIKKERHEDS- KONFERENCEN

*Indlæg fra den apostolske delegat
ved forberedelserne til en europæisk
sikkerhedskonference i Helsinki.*

*Herr Præsident
Deres Excellencer
Mine Damer og Herrer!*

Den aktion, som paverne især efter de to verdenskrige har foretaget for at skabe fred i verden, er, såvidt jeg ved, kendt af alle. Næsten daglig har paven understreget det internationale moralske ansvar, og denne opfordring til menneskeheden har nået sit højdepunkt med Pius XII, Johannes XXIII og Paul VI. Det er derfor også forekommet Vatikanet naturligt at sige ja til en indbydelse til at deltage i de mangesidige forhandlinger.

Pavestolen ved, at denne indbydelse er af stor vigtighed. Pavestolens specielle suverænitet, dens upolitiske holdning og den omstændighed, at den ikke udelukkende er en europæisk »magt«, skønt den rent territorialt befinder sig i Europa, giver den en særlig plads i denne forsamling. I særlig grad gør pavestolens religiøse og åndelige mission, som henvender sig til alle mennesker og alle folkeslag, at den må stå uden for enhver timelig kappestrid staterne imellem.

Det betyder dog ikke, at pavestolen ikke er villig til ved enhver lejlighed at søge at forbedre forståelser og samarbejdet mellem folkene, kort sagt søge at styrke og stabilisere freden. Det er en opgave, der anses for at være en pligt, en servicefunktion over for menneskeheden, forstået på den måde, at freden er det højeste gode for alle mennesker, som i dag ønskes mere end nogen sinde efter to frygtelige verdenskrige. Den er ønsket »af de levende og af de døde«, som Paul VI sagde i sin tale i FN. Ønsket om fred er især stort i Europa, fordi de europæiske folk var hovedpersonerne i og ofrene for disse to krige. Vi ved godt, at fred i Europa er nøje forbundet med fred i hele verden. Derfor er pavestolen dybt og direkte interesseret i den planlagte konference, fordi der er tale om et problem, der ikke bare er politisk, men også menneskeligt og moralsk.

I særdeleshed er pavestolen af den opfattelse, at en varig fred, en virkelig sikkerhed, et sandt og frivilligt samarbejde, kun kan opnås på basis af visse konkrete etiske normer, der anerkendes af alle. Fred kan ikke alene være det, at der ikke er krig, sikkerhed kan i det lange løb ikke alene hvile på en militær balance, nej, der kræves et klima af gensidig tillid.

Denne tillid kræver for at stabiliseres og styrkes, at man entydigt anerkender visse grundlæggende principper, der skal lede en fredelig sameksistens i et samfund af frie og ansvarsbevidste nationer.

I løbet af disse forhandlinger vil vi være rede til at gå ind i diskussioner omkring problemer og principper af etisk og juridisk karakter vedrørende sikkerheden og samarbejdet mellem de europæiske stater. Pavestolens repræsentant skal også vide at påtage sig ansvaret, når der skal tages beslutninger. Når det derimod drejer sig om diskussioner eller beslutninger af rent politisk karakter, vil pavestolens repræsentant afholde sig fra at tage standpunkt i overensstemmelse med, hvad der tidligere er sagt, og efter den erklæring, der blev afgivet på mødet den 28. november (A, stk. 5, i procedureformularen).

Pavestolens delegation er under alle omstændigheder fast besluttet på at notere sig alle deltagerlandenes synspunkter, og har allerede hørt erklæringer fra 19 delegerede. Pavestolens delegation tilbyder samarbejde når som helst dette er muligt, så at man gennem vor rådgivende virksomhed hurtigt kan nå frem til fælles kommunikationer, der er konstruktive, konkrete og tilfredsstillende for alle de involverede lande.

I øvrigt vil pavestolens delegation i høj grad være berørt og glad, hvis den på nogen måde kan bidrage til en tilnærmelse mellem modstridende opfattelser i den samarbejdsånd, der allerede synes at herske på vore møder.

Til slut vil pavestolens delegerede tilslutte sig den almindeligt udtrykte taknemmelighed over for den finske regering for den effektive og diskrete måde, hvorpå den har forberedt disse møder. Finlands regering har på ny vist den upartiskhed og åbenhed, som vi ved tidligere tosidede forhandlinger har sat så stor pris på.

Den omstændighed, at den finske statssekretær fra udenrigsministeriet, Tötterman, er blevet valgt til præsident for vor forsamling, skal netop vidne om, hvor stor pris vi alle sætter på denne berømte diplomat. Samtidig er det et konkret bevis på taknemmelighed, som jeg tror deles af alle deltagerlandenes delegerede. Måtte Guds Ånd være levende ved disse møder. Dette er mit ønske!

JORDSKÆLVET I NICARAGUA

Måske har De allerede gennem aviser eller radio hørt, at Caritas Danmark sammen med Folkekirkens Nødhjælp har ydet et større beløb til hjælp for de mange nødstedte i det jordskælvshærgede land.

Vi må åbent erkende, at vi har gjort det i håb om, at danske katolikker, som det har været tilfældet før, vil sende os bidrag til dette formål.

De rapporter, vi gennem Caritas Internationalis har fået, talte om forfærdende tilstande, om mangel på levnedsmidler, tæpper etc., og hjælpen må ydes omgående. Send derfor venligst et bidrag til fordel for Nicaragua til Caritas Danmark, giro 4 39 79, Griffenfeldsgade 44, 2200 Kbh. N.

På forhånd TAK!

Caritas Danmark.

Efter drøftelserne i Pastoralrådet er der truffet følgende disposition for KATOLSK FORUM's redaktion: Fra 1. januar 1973 til 31. december 1974 kommer denne til at bestå af

- 1) pater H. Roos (ansvarshavende)
- 2) pater H. v. Schaik (lay-out)
- 3) pastor Kaare Osorio (nyhedsstof)

Jeg benytter denne lejlighed til at takke pater G. Heggum og pater L. O. Dorn for deres værdifulde arbejde i perioden, hvor de var medredaktører, og samtidig takker jeg dem for deres tilsagn om også fremover at ville støtte bladet.

1. december 1972

† Hans L. Martensen

INDHOLD

CANTERBURY OG ROM	4
en anglikansk biskop sammenfatter forholdet til den katolske kirke håndfast i fem landvindinger og syv målsætninger	
FULDT HUS I NÆSTVED	6
de er aktive i Region 2, og der kommer noget ud af det! Man drøftede religionsundervisningen	
LOUIS PASTEUR	9
for 150 år siden fødtes den læge, i hvis gæld vi alle står; han var en katolik	
MOZAMBIQUE	10
kirken på et politisk vejkruds Hvorhen?	
OM AT BLIVE ÆLDRE	13
man bliver bange, man søger trøst, man finder den	
UDLAND	14
paven mod abort, danskere for frihed, familievejledning i Belgien, splid i Holland, »au-pair« ansatte i tyske klostre m.m.	
VÆRD AT LÆSE	18
Jørgen Hviid om handicappede. To bøger, som man næsten skal læse	
LÆSERBREVE	20
LITURGISK OVERSIGT	
her kan man læse, hvad man kan høre	
PRÆSTEINDSÆTTELSE I NAKSKOV	24
et interview med den nye sognepræst	
FORSIDEBILLEDET	
TAKKER VI EMIL PETERSEN FOR	

KOMMENTAR

OM AT SE SKOVEN TRODS TRÆERNE

To gode venner gik en smuk forårsdag gennem Amaliegade i retning mod slottet. Da de nærmede sig Kolonnaden, standsede de for at tage Harsdorffs værk i øjesyn og lade det virke på sjæl og sind. »Se,« sagde den ene, »hvor godt det dog er lykkedes at skabe en værdig indkørsel til pladsen. Læg mærke til den fine tredeling af portrummet. Se, hvilken harmoni mellem søjlernes rejkning og loftets vandrette linier, denne enkle og storladne ramme om Saly's rytterstatue. Jeg glæder mig over synet, hver gang jeg kommer denne vej.«

Hans ven trak mundvigene lidt ned og øjenbrynene lidt op. Så gik han nærmere og betragtede søjlerne nøjere. »De er jo af træ – og hule,« sagde han mistrøstigt, »og hvis Asiatic Kompagni havde vidst, hvor dyr statuen blev, havde de aldrig ladet den opstille.« De fortsatte deres vej i tavshed, hver med et højt forskelligt udbytte af deres kunstbetragtning.

Vi befinder os ved indgangen til et nyt år, hvad nogle betragter som en chance, andre som en risiko. Med os tager vi en kirke og en menighed, i hvilke vi efter livets ubønhørlige lov vil finde det, vi søger. Vi kan samle på menneskelige fejl og skrøbeligheder, de er nemme at finde overalt, hvor der er mennesker på færde. Og vi kan samle på vidnesbyrd om god vilje og søge at fornemme Åndens vingeslag og »salvelse med Åndens glød.« Begge dele vil lykkes os. Det er et spørgsmål om opdragelse, karakter og temperament, hvilket område vi særligt gør til genstand for vor samlerflid. Men udbyttet vil være højest forskelligt.

Måske er vi noget forudindtagne. Vi lever i en tid, hvor optrævelse af helheden i de-

taljer forekommer os at være den rette videnskabelige vej til erkendelse og dermed til sandhed. Derimod har de fleste af os meget svært ved at nå til et helhedssyn. Som en nation af skolelærere har vi udviklet en uhyggelig evne til straks at slå ned på de svage punkter i en sag, især når den er udført af andre. Vore endeløse debatter om procedureregler og målsætning gør os frustrerede (= ærgerlige) og giver os depressioner (= dårligt humør). Ved brugen af de sidstnævnte fremmedord, en gave fra psykologerne, forekommer disse gemyttilstande os uafvendelige som en influenza.

Nu skal man jo vogte sig for, som i prædikenen, at skælde ud på de fraværende. Det må være mere rimeligt ved årsskiftet at fortælle sine syner til alle læsere af god vilje. Jeg ser for mig en ung kirke, som igen holder stævner i stedet for møder. Jeg ser en menighed, som sætter en ære i at klare sig selv økonomisk. Jeg ser hjem, hvor fromhed, kærlighed og klogskab bereder vejen for præste- og ordenskald. Jeg ser en gejstlighed, hvis iver og lysende eksempel opbygger kristenfolket både i antal og styrke. Febersyner? Nej, de er der allerede, der er bare det, at deres fejl ligesom springer os mest i øjnene og overskygger Guds billedets glans. Lad os i det nye år prøve på at justere vægten, hvor på vi vejer vor næste, så at hans gode sider gør udslaget, og fejlene taber i betydning.

Verden vil næppe være forandret ved næste årsskifte, tro bare ikke det! Men vi selv kunne måske være blevet lidt anderledes, vi har måske opdaget noget skønt for Gud. Thi mørke kan man ikke kvæle med de bare næver, det kan kun tilintetgøres ved lys.

Georg Heggum

CANTERBURY OG ROM

En åbenhjertig vurdering, foretaget af den anglikanske biskop af Southwark, Mervyn Stockwood

Den anglikanske biskop, dr. John Moorman har for nylig indtrængende opfordret katolikker og anglikanere til at tage nye skridt i retning af enheden. Der er ingen tvivl om, at der højlydt blev sagt »Hør, hør« inden for begge kirker, men spørgsmålet er, hvad det er for skridt, der skal tages.

Det nederlag, planen om en genforening mellem anglikanerne og metodisterne har lidt i de to kirker, har været et betydeligt tilbageslag på det økumeniske plan. Reaktionen veksler mellem bedrøvelse, kynisme og utålmodighed. Det værste er måske frygten for, at den engelske kirke skal nøjes med at tale, men ikke vil handle. Man har forhåbninger og forestillinger om, hvad man vil gøre, men når tiden så er kommet, hvor det hele skal realiseres, finder man på en uoverskuelig masse grunde til ikke at gøre noget som helst.

Det er 30 år siden, jeg første gang deltog i et økumenisk møde. Jeg husker tydeligt de råd, kloge hoveder kom med: »Tiden er endnu ikke moden. Vi må vente på Guds indgriben. Hastværk er lastværk.«

De samme argumenter blev gentaget sidste sommer – og undertiden endda af de samme mennesker! – og om 50 år vil man sandsynligvis stadig blive ved med at gentage dem. Det, ingen endnu har fortalt os, er, hvordan Gud skal kunne gribe ind bortset fra den bevidste indsats og det trofaste arbejde, der udføres af de hundreder af medlemmer af hans Kirke, der studerer, beder og arbejder for enheden.

Forestillingen om, at en fuldkommen plan, som er fuldt acceptabel for alle meningsafskyngninger, skal falde ned fra himlen, er absurd. Vi må tværtimod ligesom Abraham i fordums tider bryde op i tro på Guds uendelige forsyn.

Hvis et menneske er overbevist om, at hans egen forestilling om den kristne tro er den eneste rigtige, nyter det ikke at diskutere sagen med ham. Ligegyldig hvor meget han taler om, at man skal afvente Guds indgriben, når tiden er inde, er det, han i virkeligheden venter på, en betingelsesløs overgivelse fra de andre side. Og sådan var det også i sommer med de fleste af modstanderne mod en genforening mellem anglikanere og metodister.

Nu vil jeg ikke tage det alt for tungt, for »vinden blæser

altså ikke i den rigtige retning...« Og jeg tror, at der vil opstå noget godt af ruinerne. Mange af os tager initiativet, når vi drøfter tingene med vore kolleger og prøver at finde ud af, hvad vi nu kan gøre.

For eksempel er det sådan, at jeg, mens jeg skriver denne artikel, har den gudstjenesteordning, jeg skal bruge den dag, jeg lukker St. Mary's Kirke, Lambeth, og flytter til den tilstødende metodistkirke, liggende på mit skrivebord. Faktum er, at der skal tusinder af pund til for bygningsmæssigt at bringe St. Mary's Kirke lige uden for ærkebiskoppens palads i forsvarlig stand.

De penge har vi ikke.

I nærheden ligger der en udmærket metodistkirke. Præsten og hans menighed, som er klar over det dilemma, vi befinder os i, har indbudt os til at dele den med dem. Der er allerede udarbejdet en plan over det samarbejde, man agter at tage op. Planen indeholder blandt andet følgende intentioner:

- 1) At vi skal samarbejde, hvor som helst det er muligt.
- 2) At vi skal have et fælles kirkeligt råd, hvor man skal drøfte de ting, der angår de to trossamfunds liv og vidnesbyrd.
- 3) At vi skal have en fælles aftengudstjeneste.
- 4) At det skal være tilladt nadvergæsterne fra begge kirker at modtage sakramentet, når de tager del i den anden kirkes gudstjenester. Og når der holdes fælles nadvergudstjeneste, skal nadverbønnerne læses af de to præster i fællesskab.
- 5) Konfirmationen fejres særskilt efter de ritualer og den praksis, der er gældende inden for de enkelte kirker, men en stor del af forberedelsen skal foregå i fællesskab.

Det, der sker her i Lambeth mellem os og metodisterne, er ikke noget enestående. Mange lignende eksperimenter er i gang flere steder i landet. Og formodentlig kommer der flere og flere, især i nye bymæssige områder, hvor det simpelt hen er umuligt for et enkelt kirkesamfund at bekoste opførelsen af en bygning udelukkende til eget brug.

Det er mit håb, at den slags planer ikke begrænses til anglikanerne og de frikirkelige. Lad os for eksempel se på mulighederne mellem den anglikanske kirke og Rom.

Der er naturligvis umådelige hindringer i vejen, men jeg skal tillade mig at minde pessimisterne om, at der allerede er sket landvindinger på det økumeniske område, som ville have været utænkelige for 15 år siden. Jeg skal her nævne et par stykker fra mit eget erfaringsområde:

1) I de to bispedømmer Southwark (det romersk-katolske og det anglikanske) betragter man et godt forhold mellem kirkerne som en selvfølge. Når jeg foretager visitatser i mine sogne, er det et høflighedsanliggende for mig at aflægge et besøg i præstegården efter indbydelse af præsten. Efterhånden betragter jeg det som almindelig »rutine«.

Jeg håber og tror på, at mine præster er lige så gæstfri over for ærkebiskop Cowderoy. For ikke så længe siden var vi som fremmede over for hinanden.

2) Forholdet mellem sognene er ikke begrænset til ren og skær høflighed. Præsterne mødes ofte til bibelstudier og bøn, og medlemmerne af deres kirker samles om kirkelige foretagender og socialt arbejde.

3) Vi hjælper hinanden med bygninger. Der er tre sognekirker i mit bispedømme, hvor katolikkerne holder messe. Der er faktisk en af dem, Tatsfield, hvor vi har fælles opslags-tavle og en fælles kirkelig komité.

4) I midten af 60'erne blev jeg opfordret til at være til stede i koret under en højmesse, præsideret af den apostoliske delegat. Jeg har hørt, at det vakte stor forbauselse flere steder.

I dag giver en anglikansk biskops tilstedeværelse ved bispevielser og begravelser i romersk-katolske domkirker og ved forskellige andre lejligheder ikke anledning til andre kommentarer end venlige bemærkninger.

5) I udlandet, men ikke i England, bliver både jeg selv og

mine medbrødre tit opfordret til at modtage nadveren og undertiden også til at koncelebrere.

Disse eksperimenter virker opmuntrende på mig, men jeg tror, tiden er inde til at komme med en erklæring om, hvad vi agter at gøre. Hvis vi virkelig er forpligtede til at bringe en genforening i stand – i modsætning til et sentimentalt »godt forhold« på den ene side og underkastelse på den anden – hvad skulle så vore umiddelbart foreliggende planer gå ud på?

1) Vi skulle love, at vi ikke ville gøre hver for sig, hvad vi med god samvittighed kan gøre sammen. Dermed ville et stort område være dækket: bibelstudier, bønsgupper, fælles udnyttelse af bygninger, arbejde for kristendommens udbredelse og socialt arbejde.

2) Vi skulle deltage i hinandens gudstjenester, så vidt det er tilladt.

En anglikaner kan tage del i enhver form for gudstjeneste i en romersk-katolsk kirke, – det er helt overladt til hans egen samvittighed.

Så vidt jeg forstår, kan katolikker deltage i de fleste ikke-sakramentale gudstjenester i en anglikansk kirke, f.eks. morgensang, vesper, aftensang, høstgudstjenester og flere andre.

3) Jeg håber, at den romersk-katolske kirke vil udstrække sin gæstfrihed ved nadverbordet til anglikanerne. Jeg er aldrig selv gået ind for ureglementeret »kommunion«, men jeg tror, at der er tidspunkter, hvor det ville være rigtigt. Tilsyneladende ser man også sådan på det flere steder i den romersk-katolske kirke i udlandet.

4) Jeg håber, at anglikanske præster lejlighedsvis vil blive opfordret til at koncelebrere med de katolske. Selv om jeg personlig ikke lægger stor vægt på »håndgribelige syn« på vielserne, er det en kendsgerning, at de fleste – om ikke alle – anglikanske biskopper i England direkte eller indirekte er i besiddelse af gamle katolske vielser. Dette skulle til en vis grad kunne tjene til at fjerne det, der for visse mennesker er en reel hindring i så henseende.

5) Jeg håber, vi kommer til at udveksle liturgiske tekster. Der er sikkert ikke meget, der kan bringe os hinanden nærmere end at kende, forstå og bruge de samme bønner i liturgien.

Når jeg holder nadver i en sognekirke, bruger jeg det, den anglikanske kirke ifølge sin kirkeret forlanger af mig, at jeg skal bruge. Men når jeg holder gudstjenesten i mit eget private kapel, bruger jeg ofte Missa Normativa, – jeg kan faktisk næsten nr. 2, 3 og 4 udenad!

Jeg ville ønske, jeg kunne tro på, at katolikker er lige så fortrolige med vor gudstjeneste. I visse henseender er den ikke så godt bygget op. Men jeg tror, vi kan lære jer en masse om brugen af modersmålet, især i kollekterne!

6) Jeg håber ikke, vi vil være bange for at gribe om nældens rod, når det gælder præstevielsen. Mange af os anglikanere forstår fuldstændig Roms tøven. Men samtidig kan ingen forvente af os, at vi skal benægte det, der er sandt og ægte for os.

Når dette er sagt, ville jeg under de rette omstændigheder være fuldstændig parat til af mine romerske brødre at tage imod alt, hvad de måtte anse for nødvendigt for at udstrække mit bispeembede på en sådan måde, at det også bliver acceptabelt for dem.

7) Jeg håber, vi alle vil forpligte os til at give bønnen førstestpladsen, og at vi i denne forbindelse vil lære af hinandens åndelige traditioner – og således sammen tiltage i vækst.

Jeg beder regelmæssigt rosenkransen for enheden, og næste sommer vil de to bispedømmer Southwark – det anglikanske og det katolske – i fællesskab gøre en valfart til Aylesford i håb om, at bønnens ånd må styrkes iblandt os.

Under forudsætning af, at vi får bragt orden i, hvad vi åndeligt set sætter højest, kan vi med gode forhåbninger se fremtiden i møde.

FULDT HUS I NÆSTVED

VIL ST. JOSEPHS SØSTRENE
HJÆLPE OS MED AT FÅ
OPRETTET ET KATEKETISK
CENTER, FÅR VI ET REGIONALT
BØRNEBLAD?
HVOR MANGE KATEKETER FÅR
VI UDDANNET INDEN 1975?

*Spørgsmål, Region III håber at få
besvaret i nær fremtid*

1. søndag i advent var der fuldt hus på den katolske skole i Næstved, hvor cirka 80 mennesker samledes til kaffe efter en smuk adventsmesse i kirken. Pastor Völk havde måttet købe ekstra kopper.

Regionalrådet i region III, der ved sit møde den 1. oktober havde gjort status over undervisningssituationen i regionen (se Katolsk Forum 21/1972, s. 20-21), havde indbudt alle interesserede menighedsrådsmedlemmer, og hvem der ellers måtte have lyst, til at mødes til en videre drøftelse af dette for vor fortsatte beståen som kirke så afgørende spørgsmål.

*Skal forældrene have
medbestemmelsesret?*

I adskillige år har man i de fleste sogne i bispedømmet i København undervist børnene efter det såkaldte kanadiske system. Det udvalg, der med pastor Timmermann som formand havde planlagt søndagens møde, fandt det rimeligt, at man nu – efter at have prøvekørt dette system længe – gav forældre og menighedsrådsmedlemmer lejlighed til at sætte sig ind i systemets målsætning og tage stilling til, om det faldt i tråd med deres egne ønsker vedrørende børnenes undervisning i den katolske tro, og til at finde ud af, hvad vi i fællesskab kan gøre for at forbedre vor undervisning.

*Målsætningen har nu stået
klar i 2000 år*

sagde pastor Kreienbühl, leder af Kate-

ketcentralen. Det er den samme som for 2000 år siden, da Kristus sendte disciplene ud til al verden, men vi kan ikke gribe tingene an på samme måde, som på apostlenes tid. Peter og Paulus brugte skib og æsler til deres rejser, vor biskop kører bil, og når han skal til Jylland, flyver han. Også vore muligheder er helt anderledes. Peters menighed kunne lytte; det er ikke alle børn – og menigheder, der kan det i dag. Men vi må ikke give de dårlige lyttere hele skylden – vi må begynde med at lave revision hos os selv.

*Hvordan tegner den kateketiske
situation sig inden for kirken?*

Flere udvalg under Det religionspædagogiske Udvalg har arbejdet med forskellige former for undervisning: Sogneundervisning, ægteskabskurser m.m. Sidste år tog region II initiativet til et stort arbejde på det kateketiske plan, og nu er det altså region III, der for alvor tager problemet op. Ungdomskatekesen kniber det meget med. Måske skyldes det, at man ikke har haft mod til at lave virkeligt ungdomsarbejde og -undervisning, men i stedet har budt på underholdning.

Hvordan er forholdene uden for kirken?
Indtil nu var dåben næsten en fast institution i folkekirken. Det er den ikke længere. Om en del år kan vi ikke læn-

gere regne med, at vi bor i et kristent land, fordi alle er døbt, for det vil de ikke være til den tid.

Andre livsanskuelser vinder frem på kristendommens bekostning. Aktive ateister og marxister viser i deres arbejde blandt børn og unge en begejstring, en offervilje og en organisationsevne, som vi slet ikke kan opvise magen til. De udgiver børnebøger – ofte i meget fornemt udstyr. Der er blandt andet for nyligt udkommet en bog af svenskeren Svend Wernström, »Kammerat Jesus«, i den bringes Jesus »ned på jorden« – men på en anden måde, end når vi taler om menneskevordelsen. Vi må være klar over, at sådanne bøger kommer i vore børns hænder. Hvad har vi at byde på?

Vi kristne er tit alt for naive. Det er ikke nok at være god og from og så tro på, at Helligånden ordner resten. Vi må sætte ind både med mennesker og med midler.

*Mange pæne og fromme bøger kasseres
glad væk på bibliotekerne*

fordi kvaliteten er for ringe. Vi har i den katolske kirke haft en børnebogsperiode i halvtredserne med glimrende bøger, *Don Bosco bøgerne*, men siden da er den katolske børnebogs gæst i sin mor igen. Måske spørger man: *Hvad har børnebøger med religionsundervisning at gøre?* De, der kender til skolebibliotekernes betydning, vil vide, at børnebøger er ét og alt i denne sammenhæng, og at de, der har set denne chance og taget den op, har indflydelse på børnene.

*Vi har fremragende religionsbøger
i den katolske kirke*

Det kan vi takke kanadiske katolikkers fantastiske arbejdsindsats og tyske katolikkers pengehjælp for. Inden man gik i gang med at udgive disse bøger, som vi plejer at kalde »Det kanadiske System«, havde de kanadiske biskopper ofret 350.000-400.000 danske kroner bare på de forberedende undersøgelser af sociologer, psykologer og pædagoger for at finde ud af: *Hvad kan vi gøre, hvad skal vi gøre – nu om stunder.*

Men hvad kan det nytte, at vi har et virkelig fremragende undervisningsmiddel at tilbyde, hvis bøgerne bliver liggende på Kateketcentralens lager og ikke kommer ud til børnene? Her må menighedsråd og forældre være sig deres ansvar bevidst. Kan man ofre 1,80 kr. om ugen på Anders And, må man også kunne give 25 kr. for en religionsbog, der kan bruges hele året.

Ansvar for, at disse bøger bliver brugt, ligger på bispedømmeplan hos pastoralrådets medlemmer, der må være villige til også at bruge en del af bispedømmets – og af sognenes penge – på den katolske undervisning.

Nogle sogne og katolske skoler har, inden disse bøger forelå, anskaffet protestantiske religionsbøger. Selv om de er gode, kan være bøger både indeholdsmæssigt, udstyrmæssigt og prismæssigt konkurrere med de protestantiske, og de 6 bøger, der nu er udkommet, indeholder i korthed følgende:

Bog 1 giver en indførelse i vor kristne tro – i store linier, bog 2 giver den første indførelse i sakramenterne og bog 3 en indførelse i det kristne liv i kirke, skole og hjem. Bog 4, »Vi har set Herren« beskæftiger sig med Det nye Testamente, bog 5 er en indførelse i liturgien, hvor vi praktiserer, lever og uddyber vor tro (liturgi og katekese er uadskillelige; der må være en sammenhæng mellem katekesen og søndagsmessen). Bog 6 beskæftiger sig med Det gamle Testamente.

Et er at have gode bøger – vi må også have gode kateketer

der kan bruge dem. Det kræver ofte en omskoling og en uddannelse af helt nye kateketer. Hvordan skal det foregå under provinsens forhold?

Man har tidligere haft et 2-årigt kateketkursus i København; men vi er tit blevet spurgt, om der ikke fandtes et kateketisk brevkursus. Kateketcentralen mener nu at have fundet et egnet kursus (fra Zürich), som man vil gå i gang med at oversætte og regner med at kunne tilbyde interesserede i september 1973. Kurset, der strækker sig over 2 år, er beregnet for lægfolk med almindelige skolekundskaber – og egner sig fortræffeligt for lærere, der ønsker at uddanne sig til kateketer, men vil også være velegnet for forældre, der vil følge med i, hvad deres børn lærer, og som måske selv er villige til at hjælpe med i undervisningen. Kurset er endvidere delt op i 6 trimestre: 1. Hvad har livet med tro at gøre? 2. Jesus som grundlaget for vor tro. 3. Det gamle Testamente som baggrund for Det nye Testamente og troserfaringen i Det nye Testamente. 4. Kirken som et fællesskab af troende mennesker. 5. Livet ud fra troen. 6. Verden og Gud. Et sådant kursus må naturligvis hele tiden ledsages af praktiske opgaver; man må stå i det praktiske arbejde og vejledes af erfarne kateketer.

Hvad mener menighedsråd og forældre om børneundervisningen?

Det var det, vi nu ville finde ud af efter at have hørt pastor Kreienbühls foredrag, og inden vi skulle videre til at drøfte de praktiske forhold. Vi delte os derfor i 7 hold for at drøfte 7 spørgsmål, som pastor Timmermann havde udformet. Ikke alle spørgsmål behøvede at blive behandlet af alle grupper; men vigtigt var det, at man gjorde sig klart, hvilken opfattelse gruppen som helhed nåede til, hvad enkelte i gruppen fremhævede som særlig vigtigt, og hvad man anså for den almindelige opfattelse i menighederne. Man gik ud fra:

Bibelhistorie og undervisning i tros læren er faste bestanddele af skoleungdommens undervisningsplan

Herefter fulgte så de 7 spørgsmål, der ses nedenfor sammen med en kortfattet redegørelse for, hvad forsamlingen senere nåede til i en fælles drøftelse:

1. *Hvorfor er samfundet interesseret heri?*

Hvorfor er forældrene interesseret heri? Man ønsker vel, at børnene skal få en kulturel baggrund og nogen historisk viden; man ønsker – som forældre – at børnene skal have »en chance« for at få troen. Måske er forældrenes interesse ikke altid så stor, men nogle forældre har uden tvivl erfaret, at »tro er en god ting«.

2. *Hvilke forventninger eller krav stiller man til den undervisning, præsten giver, f.eks. konfirmandundervisning?*

Meget vigtig er præstens personlige holdning over for barnet. Konfirmationsundervisningens betydning for de 14-årige er vist ofte = 0; det er nok bedre at tage dem i 12-13-års alderen. Vigtigt er det, at underviseren er kvalificeret, og undervisningen bør nok strække sig over 2-3 år. Det kræver selverkendelse hos præsten at se, om han selv magter undervisningen i denne aldersklasse; ellers må han inddrage hjælpere med en vis pædagogisk erfaring. Nogle mente ligefrem, at præster bør holde sig fra mindre børn. Dette sidste var der dog ikke enighed om.

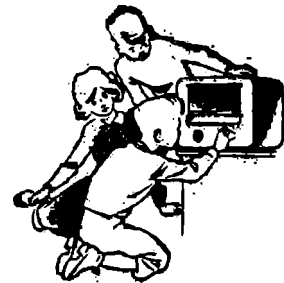
3. *Hvilken undervisning kan forældrene selv give – eller andre, foruden præst eller lærer?*

Spørgsmålet burde måske hedde: *Hvad skal forældre gøre, hvad vil forældre gøre?* Hjemmet må skabe det religiøse miljø, lære børnene at bede; hvis forældrene ikke gider det, hjælper anden undervisning kun meget lidt. Forældrene må selv undervises for at kunne klare den kristne børneopdragelse; og sidst – men ikke mindst – må forældrene virke ved deres eksempel. Man skulle måske samle forældrene nogle lørdagsaftner;

måske ville det være godt med lidt rent selskabeligt samvær, hvor man afslappet kunne drøfte de forskellige opdragelsesproblemer; de personlige kontakter er af så stor betydning.

4. *Skal vi kun undervise de »aktive« – dem, der går i kirke?*

Det er jo et spørgsmål om mission; men det er dog uden al tvivl vigtigt, at man først søger at »få fat« på forældrene, for selv om kirken klart har en forpligtelse over for alle de døbt, kommer undervisningen let til at virke negativ, hvis forældrene ikke bakker den op. Man fandt det helt ubegribeligt, at nogle forældre tvinger deres børn til katolsk undervisning uden f.eks. nogen sinde at ville følges med dem i kirke, uden at lære dem at bede.

5. *Hvad er hensigten med undervisningen? Skal vi meddele viden, informationer? Skal vi virke forkyndende?*

Forkyndelsen må være det første og det vigtigste, og her er den personlige holdning hos underviseren helt afgørende; det drejer sig om at bringe troen videre; men samtidig har børnene og de unge et krav på at få kontant viden – foruden om deres egen kirke – også i form af en søber information om andre trossamfund. Man følte sig absolut ikke sikker på, at alle forældre ønsker en forkyndende undervisning.

Af viden, de unge har brug for, nævntes blandt andet de »gamle travere« med »Vatikanets penge, skærsilden, aflad o.s.v.«, hvorom der stadigt hersker stor uvidenhed og forkerte opfattelser blandt deres ikke-katolske kammerater.

6. *Hvor meget ønsker man forældrene medinddraget i undervisningen?*

100 % – men det kræver, at deres katolske viden bliver ajourført; de kan jo ikke give mere, end de selv har, og føler sig ofte ret hjælpeløse over for børnenes og de unges spørgsmål. Måske var det en idé at afholde fælles weekends for forældre og børn, hvor de sammen blev undervist i tros læren. Fremover skal man nok mere end på børnemesser satse på børnevenlige familiemesser.

7. *Hvor store anstrengelser – udgifter – bør en menighed afse i forbindelse med undervisning og information på sit budget i forhold til andre aktiviteter, f.eks. byggeri, liturgi m.m.?*

Katekese og liturgi hører uadskilleligt sammen; udgifter til katekese må altså helt naturligt optages på sognenes budgetter som en af de vigtigste poster. Der foregår en del kirkebyggeri – og omkostninger – i vort land; det er godt, det er nødvendigt; men vi må ikke glemme, at vi er Guds hus og kirke, bygget af levende stene. *Så lad os da ofre de penge, der skal til, på disse mursten!*

Og hvad skal vi så gøre – her og nu – i region III?

Ruth Plum lagde op til en debat om et helt konkret program. Kirken befinder sig – som så ofte før – i en brydningstid. Dengang det var almindeligt, at katolske børn ikke deltog i folkeskolens religionsundervisning, måtte den katolske religionsundervisning selvsagt omfatte både bibelhistorie, troselære o.s.v. Så kom der en tid, hvor mange katolske børn deltog i folkeskolens religionsundervisning, og man kunne fra kirkens side koncentrere sig om at give børnene katolsk troselære, kirkehistorie o.l. Nu er forholdene i folkeskolen ved at udvikle sig derhen, at man snart ikke længere ved, hvad børnene egentlig lærer i religionstimerne.

Men også på anden måde står vi i en ny tid. Der er i de senere år sket det helt afgørende, at nu også mange mødre på landet har fået kørekort, hvilket allerede flere steder har resulteret i, at børnene kan mødes i præstegården til samlet undervisning.

Men det kræver flere veluddannede kateketer, for en præst kan ikke på én gang undervise mange børn på forskellige alderstrin.

Vi må altså gøre noget ved kateketuddannelsen

Der er hver sommer et kateketkursus i København. Det er godt, hvad der bydes

på dér, men det sigter ikke på vort begrænsede antal undervisningstimer. Vi beder altså Kateketcentralen om at udarbejde en plan for os med de få undervisningstimer, således at vi får de vigtigste ting med fra det kanadiske system.

Mange vil have glæde af at deltage i det kommende 2-årige kateketkursus, men måske burde man også tænke på et mindre kursus, der eventuelt kunne laves af regionens præster med speciel hensyntagen til vore forhold.

Det ville være af meget stor betydning, om vi kunne få et kateketisk center i regionen. Det foreslås derfor, at man retter henvendelse til St. Joseph Søstre, der i disse år er begyndt at flytte ud i små kommuniteter, sådan som det allerede er sket i Herlev. Vi ville foreslå, at et sådant kommunitet f.eks. bestående af 4 søstre, blev placeret i Vordingborg, der dels ligger centralt i regionen, dels snart formentlig får en fastboende præst, som har skoler, sygehus, statshospital, børnehospital og seminarium, og derfor skulle give gode muligheder for, at et par af søstre kunne tjene til det fælles underhold, mens et par af dem stillede sig til disposition for sognene, hvor de med deres gode kateketiske uddannelse dels kunne hjælpe med børneundervisningen, dels kunne uddanne nye kateketer, hjælpe forældrene med den meget vigtige katolske undervisning af småbørn i hjemmene og endelig måske også hjælpe sognepresterne med husbesøg. Det ville være en stor lykke for et sogn med regelmæssige mellemrum at få besøg af et par søstre; man har allerede i Nakskov set, hvor megen glæde man har af at have Sr. Lucia til at undervise børn, der ikke går i katolsk skole.

Med hensyn til at skabe et katolsk miljø i hjemmene, mangler vi blandt andet et katolsk børnebibliotek med både billedbøger, børne- og ungdomsbøger, og måske kunne man også få glæde af et børneblad på regional basis. Slagelse sogn har til jul udsendt et børnesogneblad og vil nu undersøge, om det overhovedet interesserer børnene.

Forsamlingen drøfter nu disse projekter – og træffer beslutninger

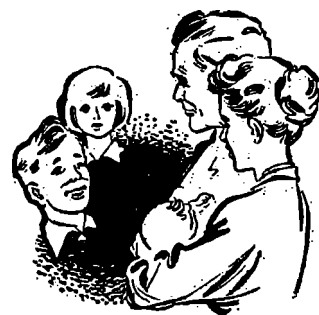
Man nåede hurtigt frem til at beslutte, at der skulle rettes henvendelse til St. Joseph Søstre om at overveje, om de vil hjælpe os med et søsterkommunitet i Vordingborg, hvorfra de kunne hjælpe med både børne- og voksenundervisning i regionens sogne. Tanken blev bakket op af tilstedeværende St. Joseph Søstre, der lod os vide, at denne tanke netop var i overensstemmelse med deres stifters tanker.

Med hensyn til *børnebøger* overlod man til fru Lebahn, regionalrådets sekretær og overbibliotekar i Sorø, at udforme en liste over, hvilke bøger, man kunne tænke sig. Muligvis kan man så indrette et lille børnebibliotek i det ønskede kateketiske center, og søstrene kunne tage bøgerne med til og fra sognene.

Måske er der også behov for et regionalt børneblad. Lolland-Falsters Kirkeavis har flere gange haft børnestof liggende, men har hidtil måttet lade det gå ud på grund af pladmangel. Da nu Slagelse sogn har forsøgt sig med et julebørnesogneblad og har planer om at lave et til påske igen, bad man Slagelse om at lave dette påskenummer i så mange eksemplarer, at de øvrige sogne, hvis de måtte ønske det, gennem fru Lebahn kunne bestille så mange eksemplarer, de har brug for.

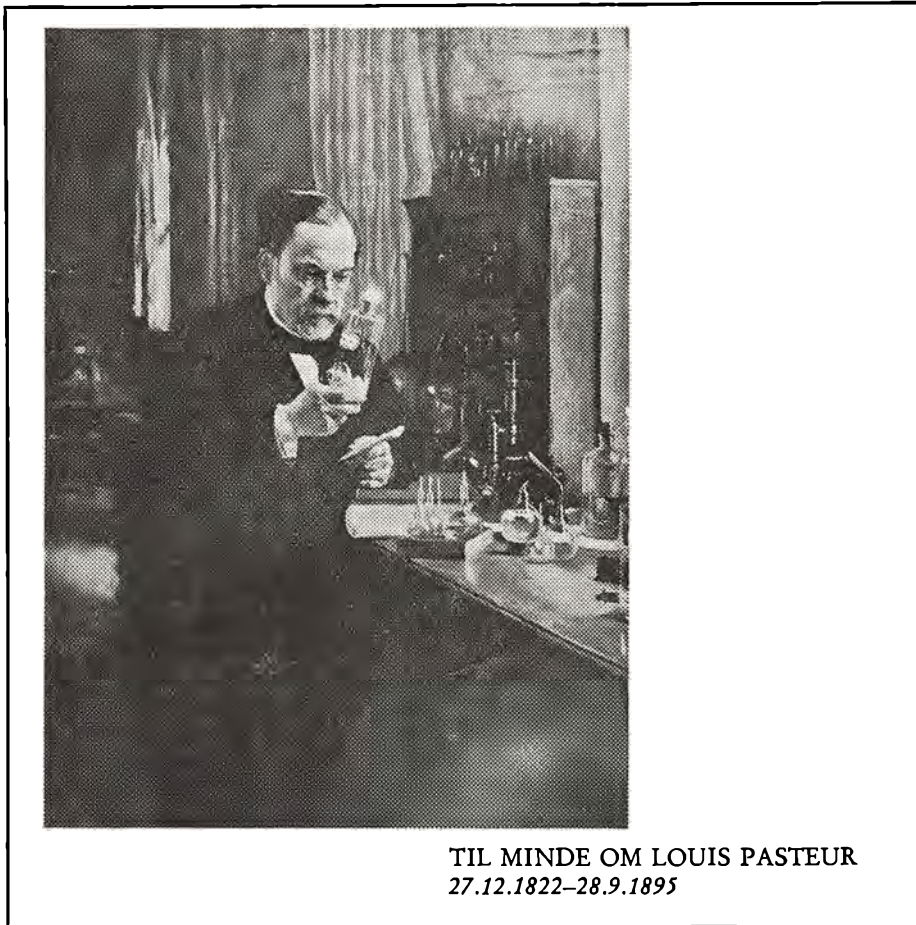
Endelig kom den gode idé frem, at man vil bede biskoppen om en gang imellem at skrive et brev til børnene i ORIENTERING FRA BISKOPPEN og fortælle dem lidt om sit arbejde og sine rejser.

Planerne om et lokalt kateketisk brevkursus lod man hurtigt falde. Det vil blot tage for megen tid og for mange kræfter. Man besluttede sig til at vente på Kateketcentralens kursus, der jo kommer allerede i september 1973. Mange i forsamlingen kunne tænke sig at deltage i dette kursus, der foruden at henvende sig til vordende kateketer også vil være til stor nytte for forældre, der ønsker at følge med i deres børns undervisning – og for unge under uddannelse, der også, hvad deres tro angår, ønsker at være velunderrettede.

Nu venter vi så i region III spændt på, om biskoppen vil skrive brev til alle katolske børn i Danmark i sit eget brev, Orientering fra Biskoppen, på at finde ud af, om der i regionen er behov for et katolsk børnebibliotek og børneblad; vi venter spændt på det kateketiske brevkursus; men mest af alt, er vi spændt på, om St. Joseph Søstre vil hjælpe os med at føre vore planer ud i livet. VI HÅBER!

Ruth Plum

TIL MINDE OM LOUIS PASTEUR
27.12.1822–28.9.1895

I Paris' »Gyldne Bog«,* hvori hele verdens lykønskninger i anledning af Pasteurs 100-årsdag er samlet, finder man på side 22–23 pave Pius XI's adresse af 23. maj 1923 til byen Paris: »Pasteur er en for ædel kristelig videnskabsmand, hans videnskabelige resultater har vist sig for velsignelsesrige, hans arbejde i menneskehedens tjeneste og til dens gavn har været for universelt, til at den Hellige Stol ikke skulle deltage i de festligheder, der bliver afholdt for at ære hans minde.

Hans studier af livets oprindelse og hans kamp mod de af mikrober fremkaldte sygdomme er blevet grundlag og udgangspunkt for en hel serie af praktiske foranstaltninger, som fortsat spreder deres velgørende virkning til gavn for den lidende menneskehed.

Men fremfor alt bevarede han, midt i alle sine studier og vidunderlige opdagelser, sin tro, rank, ligetil og tillidsfuld. Og gennem sin forskning opdagede han mere og mere, at altings inderste væsen er den uendelige Gud, som blev lys og trøst for hans sjæl, og som inspirerede ham til sin barmhjertigheds gerninger.«

Med disse paveord som udgangspunkt synes det at være på sin plads, også i disse dage, at dvæle et øjeblik i mindet om den mand, hvis fortjeneste det er, at menneskeheden igennem det sidste århundrede har været forskånet for de lidelser, bakterielle sygdomme som hundegalskab og miltbrand tidligere har påført menneskene, for ikke at tale om det fremskridt, Pasteurs metode til konservering af mælk og andre fødevarer har betydet for hele verden, idet pasteuriseringen med ét slag fjernede faren for den indtil da overalt udbredte bakterielle infektion, som ustandselig havde ført til store epidemier og død for mange mennesker i alle lande og befolkningslag.

Vi i Danmark har yderligere grund til at mindes Louis Pasteur, idet han ved sit nære langvarige venskab og samarbejde med vor store mæcen for videnskab og kunst, brygger J. C. Jacobsen, har følt sig personligt knyttet til Danmark, og denne sympati fik yderligere impulser ved Louis Pasteurs deltagelse i en af Europas første verdenskongresser, den store lægekongres, der fandt sted i 1884 i København.

Den danske hovedstad havde dengang endnu et stærkt provinsielt præg, men da den pludselig skulle være vært for hele den medicinske verdens elite, var befolkningen sig den høje ære og opgave bevidst til gavn for kongressen og for

byen København. Det er morsomt at læse i dagspressen og Ugeskrift for Læger, hvordan enhver i København gjorde sit bedste for at gøre den store begivenhed til en succes. Ugeskrift for Læger beretter, at »de tilkridtede Vinduer ere blevne polerede, Gardinerne hængte op, Tæpperne lagt paa Gulvene – 'det var de Fremmede vante til', ræsonnerede de elskværdige Husmødre, der aabnede deres Hjem for de Fremmede, som 'Jernbanebureauet' i de sidste Dage før Kongressen ikke mere kunde skaffe andet end 'private Logis', og med elegant Pariserakcent havde mange Borgere foran Spejlet opfrisket deres Børnelærdom i fremmede Sprog ved at øve sig paa: Messieurs, soyez les bienvenus«.

København var ved at få kosmopolitisk præg og forstod at tage imod en så fornem forsamling af tidens lærde verden, hvis midtpunkt var Louis Pasteur, som »paa Forhaand som noget selvfølgelig designeredes som Kongressens Sol«, – sådan hedder det i et referat af 30. august 1884 i Ugeskrift for Læger (no. 13/13, s. 189–202), og »han modtog overalt, hvor han viste sig, de mest umiskjendelige Beviser paa den Veneration, som alle, Høje og Lave, nærede for ham«.

Pasteurs kongresforedrag havde som emne »Patogene mikrober og vaccine«.*

I dette foredrag, hvis indhold i og for sig i lægekredse allerede var almindeligt kendt, viste Pasteur specielt de nye veje til bekæmpelse af hundegalskab, som han et år senere gjorde til genstand for bevis ved behandlingen af sin lille patient Joseph Meister i Paris.

Pasteur bevarede sit venskab til Danmark, også efter brygger Jacobsens død i 1887, som fyldte hans sind med dyb sorg.

Men heller ikke han selv blev forskånet for alvorlige sygdomme. Allerede i 46-årsalderen havde han haft et anfald af apopleksi, som i lang tid lammede hele den venstre side af hans legeme. Selv om der efterhånden indtrådte bedring, blev han aldrig helt rask efter det. Med årene tiltog sygdommen på ny, og også tungenerverne lammedes, så det blev vanskeligt for ham at tale.

Den engang så aktive forsker var derefter kun en tilskuer til livet, men alligevel havde han ikke mistet noget af sin menneskelige storhed og heller ikke af sin aldrig svigtende varme medfølelse for andre og sin uudslukkelige interesse for videnskabens udvikling til gavn for lidende mennesker. Alle genvordigheder til trods var det for Pasteur en kendsgerning, at der var en højere mening med menneskets tilværelse.

Anne-Liese Thomassen

* Livre d'or de la commémoration nationale du Centenaire de la Naissance de Louis Pasteur, célébré du 24 au 31 mai 1923. Imprimerie Nationale, Paris, 1923.

** Microbes pathogènes et Vaccins.

MOZAMBIQUE

Af Bent Lange S.J.

Hvad sker der 1 1/2 år efter missionærers udvisning?

Den 15. maj 1971 meddelte de Hvide fædre, at de ville forlade Mozambique, hvis kirken og især biskopperne ikke protesterede mod det tyranniske portugisiske styre og klart distancerede sig fra uretfærdige overgreb. Resultat: Den 27. maj blev de Hvide fædre udvist af Mozambique, uden at én eneste af landets 8 biskopper protesterede, endstige forsvarere missionærerne.

En forgæves protest?

De Hvide fædres beslutning vakte et vist røre dengang, men blev egentlig hurtigt glemt; endnu et arkiveret faktum. Er det derfor ikke på tide at se, om missionærernes beslutning var rigtig og hvilke konsekvenser, den har fået? Selvfølgelig er det ikke noget, der vedrører vor hverdag. Alligevel må det vedkomme os, at der endnu i dag flere steder findes en hvid overklasse, der undertrykker millioner af negre. Det må være som et slag i ansigtet på os, at denne form for diktatur kan holde så længe, bl.a. fordi den katolske kirke på stedet, direkte eller ved passivitet, er med til at opretholde dette styre. Men også fordi dette problem som oftest kun er et teoretisk tema for den universelle kirke – fordi vi hverken protesterer som kristne eller som borgere i et frit land. Den portugisiske regering kan hurtigt glemme røret om de Hvide fædres protest, og den vil have været næsten forgæves, hvis vor indsats blot er en passiv forargelse, der ikke vækker os til aktion og ikke skaber sanktion mod kolonimagten Portugal.

25 procent i skole, 1 procent på universitetet!

Der er 7 1/2 mill. negre (afrikanere) i Mozambique, deraf måske 1 mill. kristne. De tyranniseres alle af 250.000 hvide,

der styres af regeringen i Portugal. Tyranniet opretholdes ved hjælp af militæret og hemmeligt politi, der fængsler ubegrænset. I store områder må man ikke færdes uden militæreskorte, for at man ikke skal lære de umenneskelige forhold at kende. Det er ikke sandsynligt, at mere end 25 pct. af børnene kommer i undervisningen. 4–5 pct. kommer videre til gymnasiet. Så kan De selv regne ud, hvor mange afrikanere, der får adgang til landets eneste universitet. Indtil 1965 var alle underskoler, bortset fra et par i byerne, missionskoler. I dag er 15 pct. regeringsskoler. Når missionærerne smides ud, er det stadig afrikanerne, der ikke kommer i skole.

De bedste lærere og missionærer!

De Hvide fædre var de bedste missionærer og dygtigste lærere i Mozambique! Dette er sikkert rigtigt, for det er en jesuit, der selv har været over 10 år i landet, der fortalte det. Han fremhævede, at de Hvide fædre kun efterlod ca. 3.000 kristne, fordi de kun døbte efter at have undervist kandidaten i 2–3 år. Før de blev udvist, havde de Hvide fædre været mere end 25 år i Mozambique, de ledede flere skoler, bl.a. 3 af de få gymnasier og 10 missionsstationer. De havde skaffet millioner fra udlandet til at finansiere deres skolearbejde. Den 29. maj 1971 blev de deporteret til Lissabon og derfra sendt videre til Rom: 38 missionærer, lægbrødre og præster, der havde givet deres liv for afrikanerne i Mozambique. Ingen af dem var portugisere! Missionærerne repræsenterede tværtimod temmelig godt den universelle kirke; der var belgiere, canadiere, franskmænd, hollændere, italienere, østrigere, schweitzere, spaniere og tyskere. Ingen af de 8 biskopper, der alle var portugisere, takkede missionærerne. Ikke én biskop fulgte

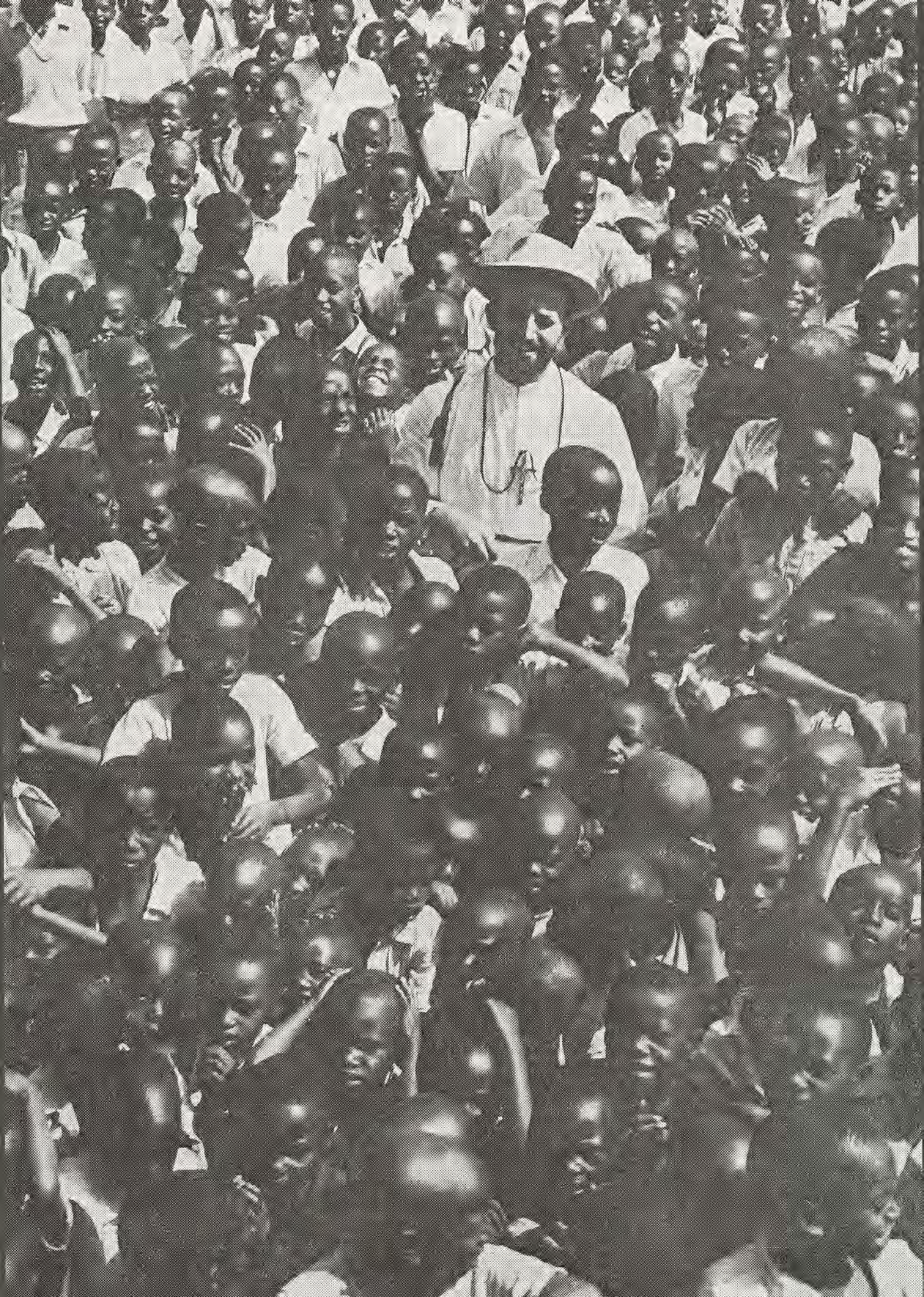
dem til maskinen. Biskoppernes reaktion var: hvad skulle vi også med de »udlændinge« (ikke-portugisere), de laver kun ballade. Hvis missionærerne lavede »ballade«, så er det det, vi har brug for, for de Hvide fædre ønskede en kristen afrikansk kirke, vel uddannede afrikanere, og de bekæmpede diktaturet og »slaveriet«.

Hvorfor valgte de Hvide fædre dette skridt?

Missionærerne mente, de måtte forlade Mozambique, fordi de ikke kunne acceptere, at kirken levede i et kompromis med det racistiske styre fra Portugal, som næsten gjorde afrikanerne til slaver i deres eget land. Dertil kom, at den kolonialistiske regering langsomt og bevidst udryddede missionærerne, der kæmpede for afrikanernes frihed. Når f.eks. en missionær efter 5–6 års arbejde endelig fik en ferie i sit hjemland, fik han ikke mere indrejsetilladelse til Mozambique. Ej heller får nogen ung ny missionær indrejsetilladelse – de katolske præster er blevet for besværlige for diktaturet. Dette gælder ikke blot for de Hvide fædre, men bl.a. også for spanske missionærer fra Burgos. I de sidste måneder har 5 unge præster forgæves prøvet at få indrejsetilladelse. De har nu opgivet og er taget til Sydamerika.

De Hvide fædres protest

I januar 1971 skrev de Hvide fædre til Mozambiques 8 biskopper om ovennævnte forhold. Desuden gjorde de det klart, at de modsatte sig den portugisiske regerings kolonipolitik, at de var imod Portugals vold i den uerklærede »borgerkrig«, og det hemmelige politiske metoder og behandling af tilfangede guerillas. De opfordrede biskopperne til at tage stilling og komme med en udtalelse. I

måneder ventede missionærerne forgæves på et svar. Derefter skrev deres overordnede i Rom et brev, hvori de forklarede de samme synspunkter og desuden, at de Hvide fædre ønskede, at afrikanisere og ikke portugalisere kirken. De gjorde det klart, at hvis biskopperne ikke støttede missionærerne, ville de Hvide fædre fra den 1. juli 1971 lidt efter lidt trække sig ud af Mozambique. Denne termin blev fastsat, for at skoleåret kunne blive gjort færdigt. Dette brev blev publiceret af en fransk avis, og regeringen udviste missionærerne.

Biskoppen af Beira

Den første biskop af Beira var meget dygtig og levede et spartansk liv. Han protesterede igen og igen mod regeringens og det hemmelige politis overgreb, bl.a. over, at de indfødte skulle arbejde 6 mdr. om året – for regeringen – til en løn af ca. 40 kr. om måneden. Fordi denne biskop var progressiv og modig, fik præsterne mod og var kritiske over for regeringen, og der opstod revolutionære bevægelser i bispedømmet. Biskoppens hyrdebrev blev ikke trykt, da regeringen ville censurere dem, ligesom præsternes post bliver censureret. Hyrdebrev og andre meddelelser blev givet fra hånd til hånd. Biskoppen døde af kræft i 1967. Den ny biskop, som regeringen fik udnævnt fra Portugal, forstod ikke problemerne i Mozambique og levede, i forhold til den afdøde biskop, som en kirkefyrste. Han traf ingen beslutninger og tog ikke stilling til landets problemer, og han forbød præsterne at gøre det. Der skete ingen fornyelse i kirkens liv, og den blev socialt indirekte en støtte for regeringens politik.

De 8 portugisiske biskopper

Biskopperne var ikke særlig godt uddannet eller velegnet til at tage politisk stilling. 6 havde en almindelig portugisisk præsteuddannelse. Ærkebiskoppen af Lourenço Marques er dr. teol., men ultra-konservativ og meget nationalistisk, dvs. portugisisk. Han troede, at hæren og politiet altid havde ret. En ordensbiskop er dr. jur., men hænger også ved styret, da ordenen har besiddelser og derfor er økonomisk involveret. Biskopperne var ikke meget vant til at optræde offentligt og slet ikke til at tage stilling mod regeringen, som de altid havde taget for givet. Derfor blev de chokeret over de Hvide fædres aktion, og ingen af dem »nåede« at forstå problemstillingen eller indse, at de måtte støtte missionærerne.

Første resultater af udvisningen

De Hvide fædres protest og påfølgende udvisning slog alarm i hele kirken i Mozambique. Den viste klart regeringens tyranni, og at biskopperne og præsterne

måtte kæmpe for folkets og den enkeltes ret. Som alarmsignal var de Hvide fædres beslutning sikkert rigtig, selv om den som aktion var beklagelig, fordi savnet af missionærerne går ud over de menesker, de ville hjælpe. Men de så ingen anden udvej til at vække kirken. Derfor bliver missionærerne fra de andre ordener i landet. Hvis de også trak sig ud, ville folket være helt prisgivet regeringens slaveri. Heldigvis indser de fleste biskopper og præsterne nu, at befolkningen ser kirken som den hvide regerings tjenere, der understøtter den umenneskelige politik. De eneste hvide, befolkningen har tillid til, er missionærerne, også de portugisiske, ellers tror de ingen hvid mand over en dørtærskel.

Biskoppernes aktion

Efter deportationen af de Hvide fædre påstod Portugals udenrigsminister på en pressekonference, at missionærerne mange steder havde afbrændt alt, før de rejste. For første gang i Mozambiques historie stod biskopperne sammen og havde mod til at sige, at denne udtalelse var den rene løgn. De har nok brugt et andet ordvalg, men den 5. juni 1971 stod biskopperne klart samlet mod regeringen imod. Under pres af befolkningen og præsterne i Beira trak biskoppen sig tilbage fra sit embede. Som ny biskop kom den bedste biskop i Angola, han er født i Goa. Biskoppen af Tete, der før ikke ville acceptere unge ordensfolk (blot fordi de var unge og havde andre meninger) som ledere i deres missioner, selv om de var udnævnte af ordenerne, taler nu med disse og diskuterer forholdene. Alligevel er det vanskeligt for biskopperne at ændre sig, de er gamle og opdraget i en forældet skole. Af de 8 forsøger de 5 tilsyneladende, hvad de kan. Af de øvrige 3 er én for gammel, ærkebiskoppen for konservativ, og franciskanerbiskoppen tilsyneladende for indviklet i økonomiske interesser til helt at bryde med etablerementet. En dygtig monsignore fra Beira, der handlede i den første biskops ånd, blev udvist sammen med de Hvide fædre. De fik hele 48 timer, han kun 24. Der sidder en nuntius i Portugal, men han gør tilsyneladende intet for Mozambique.

Præster i fængslet

I januar 1972 blev to spanske missionærer fra Mozambique fængslet i det racistiske Rhodesien. Præsterne havde bevismateriale, fotos af mord og vold i Mozambique. Diktaturet i Rhodesien udleverede præsterne til diktaturet i Mozambique. Endnu i dag sidder præsterne i fængsel, såvidt vides har ingen kontakt med dem. Et hav af mennesker, ikke kun præster, sidder i fængsel. I januar blev også to portugisiske præster, den ene kun 24 år, fængslet. Han havde hævdet, hvil-

ket var rigtigt efter spejdernes reglement, at de små spejdere (ulveunger) ikke behøvede at aflægge deres spejderløfter ved den portugisiske fane. Disse præster sidder også stadig i fængsel. Deres sag skulle komme for en domstol i den nærmeste fremtid. Hvis disse skulle blive uskyldig dømt, har biskopperne lovet samlet at protestere.

Modstandsbevægelsen

Guerillabevægelsen begyndte først rigtig i 1963. Næsten alle i modstandsbevægelsen var kristne, da de havde gået i skole. En italiensk præst blev dræbt, det vides ikke hvorfor. Siden er der ikke sket noget overgreb på missionærerne. Tværtimod værdsætter og respekterer modstandsfolkene missionærerne, det er jo dem, der har uddannet dem. Dog er det farligt at have kontakt med præsterne, der overvåges af politiet. De fleste portugisiske præster ønsker også et frit Mozambique og at blive statsborgere i dette; dette gælder mange mennesker, der er født i Portugal, derfor må der skelnes mellem regeringen og portugisere. Det største problem er, hvordan mennesker af god vilje, og det gælder også mange værnepligtige portugisiske soldater i Mozambique, kan bryde med regeringen. Nogle af de Hvide fædre hjalp unge til at studere i udlandet, sandsynligvis i bevidstheden om, at de ville komme tilbage og hjælpe med at gøre landet frit. Man har endda taget nogle af de potentielt bedste folk ud af præsteseminarierne og sendt dem til udlandet for at få dem uddannet til ledere.

Følgeslutninger

Menneskene i Mozambique er langt væk, alligevel må deres problemer være vore, så vidt det er muligt, hvis vi vil følge evangeliet. At skrive dette nytter ikke meget, hvis vi ikke bliver konkrete. Kan vi i denne sag ikke bygge på vor biskop? De kristne i Norden kan interessere biskopperne for at skabe en kirkelig ombudsmandsstilling. Den må bestå af biskopper, præster, søstre og lægfolk, som kan rejse rundt og bedømme situationen. Ombudsmændene, der selv tager initiativ, skal offentliggøre, hvor kirken ikke kæmper for de almindelige menneskerettigheder og ikke følger evangeliet. De kan også vise, hvor f.eks. nuntiusen ikke er til folkets gavn, men tjener kapitalismen. I tilfældet Mozambique, kan de måske gøre det klart, at der ikke bør komme flere biskopper fra Portugal? Hvis vi selv vil, er vi måske slet ikke så magtesløse i storpolitikken. Det er op til os at få de nordiske biskopper til at repræsentere os i bekæmpelsen af uretfærdige forhold i verden. Vi ved godt, hvem vi er næsten til, nu gælder det bare om at gøre noget. Hvem tager initiativet?

SAMTALE OM AT BLIVE ÆLDRE

Mon ikke vi har haft årets mørkeste dag i dag? Måske ikke lige den korteste, men mørkere og mere trist end i dag kan det ikke blive. Selv i middagsstunden måtte vi have lyset tændt.

Det er to-tre timer over middag nu. Jeg sidder i halvmørket med en gråhvid ubestemmelig masse uden for vinduet, et par spredte stearinlys og en enlig lampe skær over flyglets hvide tangenter og dine smidige hænder. For helt at slå forstemtheden fast har du lige spillet

Tschaikowski: den ensomes håbløse drøm om kærlighed. Den sidste tone hænger endnu i rummet. Du spillede med din sædvanlige ømme indfølelse nænsomhed. Jeg må indrømme, at der er lagt op til bedrøvelighed, da du vender dig mod mig og med usædvanlig alvor siger: »Jeg er bange.«

Jeg kan næsten føle fortsættelsen, inden jeg hører den. »Jeg er bange, du. Om ti – tyve år er jeg gammel, ender måske på et plejehjem, er lam. – Måske

har man det godt der, men alligevel. Jeg tør næsten ikke besøge nogen sådan et sted. Jeg bliver så deprimeret flere dage efter. Det er skrækkeligt, at man har det sådan. Men undertiden må man jo derud for skams skyld. Jeg gør det bare så nødigt. Jeg bliver ærlig talt så bange.«

Der er så stille. Lampen når ikke dit ansigt, der er i halvmørket. Det er vel derfor, du taler.

»Vi bliver jo alle ældre,« forsøger jeg, men hører selv, hvor fattigt det lyder. Fælles nød er sølle trøst. Ingen af os siger noget. Mørket tager bare til.

Jeg kunne komme med lidt overfladisk snak om, at ingen kender fremtiden, og at det ikke behøver at gå så galt, som man undertiden forestiller sig. Mange er dog raske og rørige op i årene. Det er noget, du ved i forvejen, det er ikke det, du vil høre.

Af og til er man ved at fortryde, at folk kender ens tro. De mener, at den har et svar på alting. Det har den vel også, det er bare ikke altid så let at finde frem. Jeg kunne sige noget om at tage sit kors op, og at den sidste del af via dolorosa vel altid er den tungeste. Men der er formentlig aldrig nogen, der har talt til dig om et kors, end mindre om at tage det op. Det gør det lidt svært. Det er noget sent at få det at vide, når korset begynder at tynde.

Jeg kunne sige noget om, at der er En, der har taget den største del af byrden på sig, som bar det for os alle, og at visheden om det gør det hele lettere og mere meningsfyldt.

Jeg kunne fortælle dig om mennesker, der tager hvert kors op, de møder, og gør det med glæde, fordi de elsker. Men jeg kan ikke rigtig få mig til det, for sandheden er jo den bitre, at jeg også selv er bange, al min katolske tro til trods. Jeg er også bange for alderdommen, sygdommen, hjælpeløsheden.

Men alvoren og bekymringen tegner sig i dit ansigt i halvmørket, gør det smukkere uden din sædvanlige arrogance, smukkere end din bedste musik, fordi den gør det så menneskeligt. Lidelsen har sin mening. Den er ofte vor redning, den sidste redning for at besinde os. Derfor må vi vel igennem det, du og jeg og vi alle sammen.

Egentlig er jeg måske heller ikke så bange endda. Og pludselig ved jeg, hvad der måske kan hjælpe os begge. Det er tanken om, at selv Han segnede under korsets vægt. Det var heller ikke let for Ham. Han har prøvet det på sin egen krop. Han lader os ikke i stikken. Han lader os bære det, vi kan, og det er nok en god del mere, end vi selv skønner, – og så tror jeg, at Han klarer resten.

E. Baadsgaard Jensen

ROM

PAUL VI FORDØMMER ABORT

Rom - KIPA

Da pave Paul VI for nylig modtog de katolske italienske jurister, bekræftede han endnu en gang den katolske kirkes indstilling til abortspørgsmålet. Paul VI vendte sig imod de nyeste love til begunstiggelse af svangerskabsafbrydelse, der dels er under forberedelse og dels allerede er trådt i kraft i flere lande. Han henviste til teologiske grunde og naturretten og mindede om, at det andet Vatikan-koncil har stemplet svangerskabsafbrydelse som en forbrydelse. »Fosterdrab og barnemord er afskyelige forbrydelser,« hedder det i pastoralkonstitutionen om kirken i verden af i dag, nr. 51. Der er pålagt ethvert menneske og især familien, de offentlige institutioner og især det politiske samfund, pligt til at beskytte livet lige fra undfangelsens øjeblik. I denne sammenhæng kom paven også ind på kvindernes frigørelse. Han var indforstået med en rigtigt opfattet frigørelse, men erklærede en frigørelse, opfattet som seksuel frihed, som misforstået. Dette var, sagde paven, ikke bare i modstrid med den katolske moral, men med den menneskelige etik i almindelighed.

Kvindens sande frigørelse betyder ikke en formel og materiel ligestilling med manden. Ved en sand frigørelse skal der tages hensyn til de specielt kvindelige egenskaber såsom kaldet til moderskab. Paul VI rettede en appel til juristerne om at forsvare det spirende liv.

Den presse, der står pavestolen nær, har som bekendt skarpt fordømt de lovforslag, der går ind for svangerskabsafbrydelse. Og som bekendt har denne holdning ført til en polemik med visse myndigheder i den tyske forbundsrepublik. Da pave Paul VI den 2. december i år modtog de polske biskopper, mindede paven om familiens hellige rettigheder. I Polen er svangerskabsafbrydelse tilladt. Også i Schweiz og USA er biskopperne kommet med udtalelser om abortproblemet. L'Osservatore della Domenica har i et af sine seneste numre udtalt sig om de dødsdomme, der i den senere tid er blevet eksekveret i Frankrig, og er i denne forbindelse også kommet ind på abortproblemet. Bladet skriver om dette, at samfundet i dag ikke mere bør tage et menneskes liv. Forsvaret for retten til livet rummer imidlertid også noget andet, nemlig det undfangende barns ret til livet. På det punkt, hedder det, er mange overordentlig liberale. Der er faktisk ingen

forskel på det og eutanasiens i Hitlers Tyskland. For en kristen gælder budet: Du må ikke slå ihjel.

STRASSBOURG

ÆGTEPAR KLAGER OVER TVUNGEN SEX-OPLYSNING I DANMARK

Strasbourg - News Service

Den europæiske kommission for menneskerettighederne her har besluttet at ville optage en sag, indbragt af et dansk ægtepar, som gør indsigelse mod dette lands tvungne sex-oplysning i de offentlige skoler.

Hr. og fru Viking Kjeldsen fra Varde, Danmark, klager over, at en ny dansk lov, som indfører tvungen seksualundervisning i offentlige skoler, er et brud på deres rettigheder som forældre til at opdrage deres 10-årige datter i overensstemmelse med deres egne overbevisninger. De anfører, at de, da de nu føler sig nødsaget til at undervise datteren i hjemmet, mener, at hun ikke får sin ret til uddannelse.

Deres klage bliver begrundet med en artikel af den europæiske konvention om menneskerettighederne, som siger, at intet menneske må hindres i sin ret til uddannelse. Artiklen tilføjer: »I udøvelsen af de opgaver, som staten påtager sig i forbindelse med uddannelse og undervisning, skal staten respektere forældrenes ret til en sådan uddannelse og undervisning, som er i overensstemmelse med deres egne religiøse og filosofiske overbevisninger.«

Derimod påstår Danmarks regering, at beskyldningen, at ægteparrets datter bliver hindret i sin ret til uddannelse, klart mangler grundlag.

Den siger, at forældrene ifølge grundloven har ret til at undervise barnet i hjemmet, som de faktisk gør, og at der nær deres hjem er private skoler, hvor de frit kan lade deres barn uddanne.

BRUXELLES

KOMPROMIS MELLEM BISKOPPER OG PRÆST

Bruxelles - NC News Service

I de tvistigheder, der er opstået mellem

de fransktalende biskopper i Belgien og lederen af et katolsk center for familievejledning i kirkeens lære om familielivet og den seksuelle adfærd, den 56-årige pastor Pierre de Loch, er man nu nået til et kompromis.

Pastor de Loch, der har ledet det nationale center for familie- og seksualvejledning (CEFA) siden 1959, er af konservative katolikker blevet angrebet for sit syn på prævention, skilsmisser og seksuelt samliv før ægteskabet.

På et tidspunkt frygtede man, at biskopperne ville trække deres støtte til centret tilbage og i stedet oprette mindre centre for de enkelte bispedømmer, men i stedet bestemte de at udsende en erklæring, hvori de formelt misbilligede visse særlige synspunkter fra pastor de Lochs side, dog uden at trække deres finansiering af CEFA's virksomhed tilbage.

Samtidig udnævnte de en kommission på fire præster, deraf to teologer, som skal sørge for, at der kommer en dialog i gang mellem biskopperne og pastor de Loch. Gruppen skal forsøge at finde frem til en praktisk løsning, som skal gøre det muligt for centret at fungere, samtidig med at biskopperne fastholder deres læremyndighed.

Pastor de Loch har på en pressekonference udtalt, at han »virkelig er tilfreds« med denne forsøgsvisse løsning, og han tilføjer, at »det er betingelsen for frihed . . . biskopperne kan ikke føle sig ansvarlige for alt«.

REGENSBURG

SKAL SOGNEPRÆSTER HAVE BEMYNDIGELSE TIL AT FIRME?

Regensburg - KIPA

Stiftsrådet (Diözesanrat) i Regensburg har udtalt sig imod det forslag om overdragelse af bemyndigelse til meddelelse af firmens sakramente til sognepræster, som skal forelægges for den forestående plenarforsamling på synoden i Würzburg. I sin vejledning i forbindelse med synodeforslagene vendte stiftsrådet sig med stort flertal imod tendensen til at forhøje firmesalderen til mere end 16 år. Deltagelse i en firmesforberedelse uden for skoletiden blev anbefalet som en forudsætning for meddelelsen af firmens sakramente. Stiftsrådet afviste med overvældende flertal, at bemyndigelsen til at firme skulle overdrages til sognepræsterne, men samtidig støttede man fra flere sider et forslag om at udstrække bemyndigelsen til biskoppens direkte medarbejdere.

AMSTERDAM

BISKOP ANKLAGET FOR AT ØGE POLARISERINGEN I KIRKEN

Amsterdam – NC News Service

En gruppe lægfolk og præster, der kalder sig »Den åbne Kirke«, og som sluttede sig sammen i januar 1972 for at protestere mod udnævnelsen af biskop John M. Gijzen af Roermond, har anklaget biskoppen for »den voksende polarisering i den hollandske kirkeprovins«.

»Hans holdning er i modstrid med ånden i den pastorale fornyelse blandt de hollandske biskopper efter det andet Vatikankoncil,« siger »Den åbne Kirke«.

Og gruppen tilføjer, at de andre hollandske biskopper ved ikke at kritisere biskop Gijzens holdning giver indtryk af, at de godkender den.

»Den åbne Kirke« har udsendt sin erklæring i reaktion mod biskop Gijzens afskedigelse af lederen af bispedømmets personaleafdeling, pastor William Van Kempen, og hans bestemmelse om selv at overtage personaleadministrationen, bistået af sin generalvikar, msgr. A. M. Castermans.

Biskop Gijzen har endvidere udnævnt to biskoppelige vikarer, jesuiterpateren Haye van der Meer og pastor Anthony Meertens.

Ca. 100 gejstlige og lægfolk i bispedømmet Roermond har sendt et telegram til formanden for den hollandske bispekonference, kardinal Bernard Alfrink af Utrecht, hvori de protesterer imod »biskop Gijzens diktatoriske foranstaltninger, som vil øge spændingerne i den hollandske kirke«.

Da biskop Gijzen, der var kendt som konservativ, i januar 1972 blev udnævnt til biskop uden hensyn til de råd, domkapitlet i Roermond havde afgivet, gav det anledning til udbredte uoverensstemmelser i Holland.

I maj 1972 besluttede bispedømmets provster, den af bispedømmets pastoralråd nedsatte centralkomité og de præster, der arbejdede i bispedømmets administration, at ophæve ethvert samarbejde med biskoppen, hvis han afskedigede pastor Van Kempen.

I juli 1972 udtrykte formanden for kongregationen for præsterne, kardinal John J. Wright og sekretæren for kongregationen for biskopperne, ærkebiskop Ernesto Civardi i et brev til domkapitlet i Roermond deres godkendelse af biskop Gijzens udtalelser og handlinger.

NERESHEIM

»AU-PAIR«-ANSATTE I KLOSTRE VINDER GENKLANG

Neresheim – KIPA

Et tilbud fra klosteret Neresheim om at ansætte unge mænd på »au-pair«-vilkår, som giver dem lejlighed til for et stykke tid at deltage i munkenes liv, er blevet modtaget med stor interesse. Siden i sommer har 23 unge mænd hver for sig tilbragt flere uger i klosteret, og allerede for et stykke tid siden forelå der adskillige tilmeldelser både til juleferien og til sommeren 1973. Som følge af de positive erfaringer, der for begge parters vedkommende har været resultatet af det nævnte tilbud, som i foråret 1972 for første gang forsøgsvis blev givet til fem unge mænd, har man i klosteret besluttet indtil videre at bibeholde denne ordning.

FREIBURG i. B.

30 NYE PRÆSTESTUDERENDE I FREIBURG IM BREISGAU

Freiburg im Breisgau – KIPA

I ærkebispedømmet Freiburg im Breisgau har 30 nye prærestuderende i vintersemesteret 1972/73 påbegyndt deres studier ved det derværende præsteseminarium. I betragtning af, at man forventer en afgangskvota blandt præsterne på ca. 50 pct., er dette antal »absolut utilstrækkeligt«, men på baggrund af hele den foreliggende situation er det på den anden side heller ikke så dårligt.

LONDON

FORVENTEDE BRITISKE BEFOLKNINGSTAL MINDRE

London – News Service

Regeringens sidste tal-skøn vedrørende

Det
gælder
om at
komme
i gode vaner

Det er
en
god vane
at læse
et godt
blad

Abonnér
på

KATOLSK
FORUM

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olagade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olagade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællebageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæk - Pålæg
Sct. Olagade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Købløv

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 68

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

den britiske befolkningstilvækst viser, »at England på ingen måde er overbefolket og heller ikke synes at ville blive det,« meddeler sekretæren for Landsforeningen til familielivets beskyttelse. »Disse tal støtter også det synspunkt, at et befolkningsministerium er fuldstændig unødvendigt,« sagde foreningens andensekretær, fru Frances Morris, katolik og mor til seks børn.

På grund af 1971's folketælling lyder den seneste prognose fra Registrar Generals kontor på, at England ved slutningen af dette århundrede vil have en samlet befolkning på 62,8 millioner. En lignende prognose, som udkom for fem år siden, skønnede et befolkningstal på 74 millioner før århundredets slutning.

Siden disse tidligere prognoser er Englands befolkningstilvækst gået tilbage fra årligt 0,7 % til 0,4 %. Familiers gennemsnitsstørrelse er mindre, 2,33 børn pr. familie, i sammenligning med 2,37 for nogle år siden og 5,9 for hundrede år siden.

I de senere år har forkæmperne for en befolkningspolitik brugt truslen om en befolkningsekspllosion for at gennemdrive regeringshjælp til abort og fødselskontrol. Siden abortlovens vedtagelse i 1967 er antallet af aborter år for år taget til. Man forventer, at det i år vil overskride 150.000.

KANSAS CITY

NATIONAL CATHOLIC REPORTER HÆVDER, AT PAVESTOLEN VILLE HAVE FORDØMT ANTISEMITISMEN FØR 2. VERDENSKRIG

Kansas City - NC News Service
Ifølge National Catholic Reporter ville et foreliggende udkast til en pavelig rundskrivelse, »hvis det var blevet offentliggjort, have brudt Vatikanets stærkt kritiserede tavshed med hensyn til jødeforfølgelserne i Europa før og under den 2. verdenskrig«.

Det hedder endvidere i artiklen, at pave Pius XI »pålagde den amerikanske jesuiterpater John LaFarge at skrive en rundskrivelse, hvori han angreb racismen og antisemitismen i juni 1938, 8 måneder før den aldrende paves død og 15 måneder før udbruddet af den 2. verdenskrig«.

Pater LaFarge, som var redaktør for ugebladet »America«, som blev udgivet af jesuiterne, og en kendt forfatter og

forkæmper for social retfærdighed, døde i 1963 i en alder af 83 år. Hans personlige papirer opbevares i arkiverne i Woodstock College i New York.

National Catholic Reporter tilskrev Thomas Breslin, som tidligere har været skolastiker hos jesuitterne, men forlod ordenen, før han blev præsteviet, æren for, at bladet havde fået et vink og var kommet i besiddelse af den vigtige baggrund for historien. Breslin, har, siger bladet, »arbejdet med LaFarges papirer i over et år, mens han for tre år siden studerede ved Loyola (et jesuiterkollegium uden for New York)«. Før LaFarges papirer blev flyttet til Woodstock, havde de været opbevaret i Loyola.

WASHINGTON

USA HAR NU 178 FÆRDIG-
UDDANNEDE OG INDVIEDE
DIAKONER

Washington - News Service

De Forenede Stater har nu 178 faste diakoner og endnu 808 kandidater fra 37 diocener er under uddannelse, meddeler biskoppernes udvalg for det faste diakonat.

Ærkebispedømmet Chicago vil endnu vie 98 diakoner, og når ærkebispedømmet Hartford i januar indvier de diakoner, der er under uddannelse, forventer man, at det samlede tal for hele USA vil komme op på 300, hvoraf 30 er sorte og 40 er spansktalende diakoner. De fleste diakoner og kandidater er gifte mænd, meddeler udvalget.

LOS ANGELES

NONNE KOMMER TIL USA FOR AT
GIVE EN NYRE TIL SIN BROR,
SOM ER PRÆST

Los Angeles - News Service

Søster Ines Ybarra, en ung baskisk nonne, er ankommet fra Spanien for at give en af sine nyrer til sin bror, som er præst.

Pater Pedro Luis Ybarra, en af de Hvide fædre, som i fire år har arbejdet i Zaire (Kongo), fik nyresvigt, mens han studerede her. Præsten, der er 34 år, modtog tidligere i år en nyre-transplantation, men nyren blev udstødt. Lægerne mente dog, at hans legeme måske ville modtage en transplanteret nyre fra et nært beslægtet familiemedlem.

»I lang tid,« sagde søster Ines, en af præstens fem søstre, »ville min bror ikke høre tale om, at nogen af os skulle give ham en nyre. For os i Spanien var det ikke noget problem, om vi ville give ham en nyre. Det eneste problem var, hvem der måtte gøre det.

Vi ville alle gøre det. Min søster, søster Purificacion i Caracas, Venezuela, har ikke den rette blodtype. Mine andre søstre er gift og må tage hensyn til deres børn. Derfor blev det mig.

Pedro Luis har endelig indvilliget i at få nyren. Det er uden tvivl nødvendigt. Han er en god præst og sjælesørger.«

VATIKANET

PAVEN FREMHÆVER KIRKEN'S BEHOV FOR HELLIGÅNDEN

Vatikanet - News Service

Kirkens første og vigtigste behov er Helligåndens tilstedeværelse i den og i alle dens individuelle medlemmer. Dette sagde pave Paul VI på en offentlig audiens den 29. november 1972.

Pave Paul begyndte sin tale med at sige, at man ofte havde spurgt ham, hvad kirken i dag mest trængte til. »Kirken trængter til at blive bevæget af Helligånden,« udtalte han. »I kraft af indgydelsen af dette nye liv, som kommer fra himlen og ikke er født af jorden, det liv, som Herren gav til sin kirke på pinsedagen. Denne blæst, denne ild, denne kraft, dette ord, denne rigdom, denne indre kraft, som er Helligånden, pinsedagens under, det er det, som kirken frem for alt trængter til i dag.«

Næsten i form af et litani opsummerede paven de forskellige sider af Helligåndens virken i sin ledelse af kirken i verden.

»Kirken behøver Helligånden, som er kirkens livgiver, kirkens helliggører,« sagde han.

Helligånden er dens guddommelige ånde, blæsten i dens sejl, dens enhedsskabende princip, dens indre lys- og kraftkilde, dens støtte og trøst, dens udspring

af hellighed og lovprisning, dens fred og dens glæde, dens pant og forspil til det velsignede evige liv.«

DURBAN

ÆRKEBISKOP SIGER JA TIL EN STILLING I EN GRUPPE, DER KRITISERER APARTHEID

Durban, Sydafrika - News Service

Ærkebiskop Dennis Hurley af Durban har sagt ja til at være æres-vicepræsident for 1972-73 for en studenterorganisation, som er kendt for dens kritik af regeringen og dens apartheids-politik med streng race-adskillelse.

Idet han modtog stillingen, som blev tilbudt ham af NUSAS (National Union of South African Students), en gruppe af engelsktalende universitets-studenter, sagde ærkebiskoppen:

»NUSAS er en af Sydafrikas store forhåbninger. Den samler og koordinerer studenternes stillingtagen i forbindelse med de store kræfter, der virker for menneskelig frihed og værdighed.«

Ærkebiskoppen tilføjede, at han glæder sig over at konstatere, at kirke og universitet nærmer sig hinanden i Sydafrika.

»Ikke for at dømme er du kommet, Gud, men for at søge, hvad der er fortabt, og at befri, hvad der ligger fangen i skyld og angst, for at frelse os, når vort hjerte anklager os. Tag os, således som vi her er til stede med hele verdens syndige fortid. Du er dog større end vort hjerte, større end al skyld, du er skaberen af en ny fremtid, kærlighedens Gud i al evighed.«

Huub Oosterhuis:
»Ganz nah ist dein Wort.«
Verlag Herder. Wien 1967.

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 69 A, holder åbent ugens fem første dage fra kl. 13 til 16
Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon * 82 81 31

**MARIUS
MP
PETERSEN &
EN DIPA FORRETNING**

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Malerfirma HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 94 46 01

Forretningen videreseres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæsmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 98 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gæsmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 86 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherrød 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Åbenrå
Telefon 2 26 80 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLLUTTER

STØT
VORE
ANNONCØRER

VÆRD AT LÆSE

FRIHED TIL AT VÆRE HANDICAPPET

Jørgen Hviid. Gyldendal 1972.

En menneskelig bog om mennesket.

Trods bogens titel indbyder forfatteren ikke til en radikal frihedskamp i lighed med de ekscentriske eller blodige frihedsparoler, som optager om ikke befolkningens hjerter så dog i hvert fald avisernes spalter. I en levende og meget spændende skildring af de handicappedes vanskelige livsvilkår og af samfundets skyld i så henseende tegner Jørgen Hviid et nyt syn på de handicappedes liv og samtidig også et nyt syn på de ikke-handicappedes – hele det øvrige samfunds – livsindstilling. Ingen paroler eller billige påstande, men et velfunderet engagement og et kærligt og menneskeligt syn på vores allesammens liv gør denne bog til en usædvanlig appel om en dyb og befriende forandring af vor måde at leve på.

Emnet

Bogen gentager, men udvider kolossalt forfatterens doktorafhandling (»Ikke-handicappedes reaktioner over for handicappede«, Gyldendal 1972), så den får en bredere og samtidig mere konkret horisont: han tager doktorafhandlingens videnskabelige resultater på alvor og placerer dem i centrum af vort liv. De handicappedes væsentlige problemer skyldes samfundets normer og værdier. De, der ikke lever op til disse normer, bliver afvigere, handicappede, som fjernes af samfundet. Den handicappedes liv bliver fattigere, fordi han enten fjernes fra samfundet eller tvinges til at leve et pseudo-normalt liv. Han er ikke fri til at være sig selv. Og samfundet bliver fattigere, fordi det må undvære afvigerens berigende andel i sit menneskebillede.

Indhold

I ni spændende kapitler med levende eksempler analyserer forfatteren samfundets gængse livsmønstre og reaktioner og sammenligner dem med de handicappedes vanskelige livsvilkår. Hvert kapitel mun-

der ud i en redegørelse for den handicappedes frihed til at være sig selv og en fremstilling af de handicappedes værdi for samfundet. De gør »det muligt for flertallet at tage de eksisterende sociale normer og værdier op til revision«. Her følger de ni kapitler: 1) *De fremmede iblandt os*: I dette første kapitel fremlægger forfatteren sine grundtanker i en analyse af samfundet som årsag til og skaber af afvigere. Derefter følger en nærmere redegørelse for, hvad en afviger er, og til slut kommer formuleringen af hovedtanken angående de handicappedes frihed og værdi. 2) *Den handicappede skabt i samfundets billede*: I en analyse af menneskets udvikling vises, hvordan begrænsningen opstår, og hvordan samfundet eller forældrene begrænser den handicappedes handlingsmuligheder: En ansigtshandicapet skal arbejde alene i et lagerrum. 3) *Mødet med andre*. Her behandles kommunikationsproblematikken og menneskers længsel efter kulminationsoplevelse. Udgangspunktet danner her erfaringer i et narkomiljø og ægteskabsproblemer. Forfatteren viser os skridt for skridt realiteterne i det, han skriver om. 4) *De små frustrationer*, som handicappede oplever i livet på indkøb, i trafikken, hjemme eller på arbejdspladsen, behandles i dette kapitel i forbindelse med revalideringen. 5) *Handicappedes kontakt med andre handicappede*: Denne del af bogen er en sammenfatning af doktorafhandlingens grundtanker (se anmeldelse andetsteds i bladet). 6) *De åndssvage*: Hvis nogen i begyndelsen af bogen skulle være kommet til en løsning af alle problemerne ud fra den tanke, at alle mennesker er handicappede, møder de her dem, »der står nederst«. Men også disse mennesker har »en funktion i det moderne teknokratiske samfund og kan måske vise vej til fornyelse og overlevelse,« mener forfatteren på grundlag af sine konkrete erfaringer blandt åndssvage i åbne institutioner.

7) *Seksualitet, religion og død*: Her kommer vi ind på områder, som samfundet har gjort til tabu. De handicappedes forhold til disse områder belyses, og forfatteren slutter: »På disse områder forekommer de alvorligste konflikter med ikke-handicappedes sociale normer og værdier, og deres utilstrækkelighed kommer for dagen.«

8) *Motivation i revalideringsprocessen*: I dette næstsidste kapitel resumeres konkret meningen med de handicappedes frihed til at være sig selv. Og endelig resumeres i det sidste kapitel 9) *Tossernes fest*, og forfatteren udfordrer sine grundtanker i en kritisk analyse af glædens forsvinden i samfundet og tegner et tankevækkende og berigende menneskebillede for os alle, handicappede og ikke-handicappede.

Nødt til at læse

Nok vil man kunne kritisere Jørgen Hviids syn på de handicappede og på samfundet, men bogens ideer er så tankevækkende og inspirerende, at ingen, der på den ene eller den anden måde er interesseret i mennesket, kan komme uden om denne bog.

Marcel S. J.

IKKE-HANDICAPPEDES REAKTIONER OVER FOR HANDICAPPEDE

Jørgen Hviid. Gyldendal 1972.

En læservenlig doktorafhandling.

Jørgen Hviids doktorafhandling bryder genrens tilbøjelighed til kun at henvende sig til de få, som i forvejen ved for meget. Bogen henvender sig til mange, til alle endda, hvis man ellers kan inddele mennesker i handicappede og ikke-handicappede. Afhandlingens værdifulde videnskabelighed er ikke noget »handicap« for den menige læser takket være dens klare opbygning, dens forståelige sprog og dens let tilgængelige og menneskeligt levende fremstilling. Det kan kun være en glæde, at mange her kan få mere at vide og lære meget om et i social henseende så relevant emne.

Emnet

Som titlen allerede afslører, handler bogen ikke om de handicappedes fysiske besværligheder, men om den psykiske belastning, de udsættes for i deres omgang med andre mennesker. De ikke-handicappedes adfærd og reaktioner over for handicappede og de handicappedes forhold til og forståelse af denne adfærd skaber en slags konfliktsituation mellem de to grupper til stor ulempe for de handicappede. Den psykiske belastning kan afhjælpes, ved at de to grupper lærer hinandens reaktioner bedre at kende og får større forståelse af, hvad den ene gruppes reaktioner betyder for den anden og omvendt. Til det formål har Jørgen Hviid ved hjælp af interviews, et spørgeskema og sin store erfaring med handicappede søgt at finde frem til grundstrukturene i de to gruppers adfærd over for hinanden.

Indhold

Bogen starter med en redegørelse og en fin fremstilling af den litteratur, der er skrevet om emnet, og af de forskningsresultater, man indtil nu er nået frem til. Derefter begynder fremstillingen af de reaktioner eller adfærdsformer, forfatteren har fundet frem til på grundlag af sine interviews og spørgeskemaet. Hver enkelt adfærdsform fremstilles efter et mere eller mindre fast skema: De ikke-handicappedes og de handicappedes

beskrivelse og oplevelse af hinandens adfærd, en skildring af reaktionsmønsteret, en sammenligning af de to gruppers beskrivelser og til sidst en diskussion med en konklusion.

Disse adfærdsformer, 14 i alt, udgør hver for sig et kapitel af bogen. For overblikkets skyld har jeg samlet dem i tre grupper:

Nysgerrighed, medlidenhed og indlevelse. Disse tre første reaktioner (= kapitler) er tvetydige og giver derfor anledning til mange misforståelser mellem de to grupper. Dette fører forfatteren videre til en nærmere analyse af disse begrebs betydning, som næsten afmytologiseres. For eksempel kan nysgerrigheden opfattes som noget ubehageligt. Stirrer man på en handicappet, kan det være en stor psykisk belastning for ham, men nysgerrigheden kan også være en helt naturlig adfærd over for noget nyt eller usædvanligt.

Angst, usikkerhed, aggressivitet og væmmelse. Disse adfærdsformer hører hjemme i psykologiens mere almindelige sprogarsenal, men det påvises, at de har en særlig betydning i forholdet ikke-handicappede-handicappede, idet nogle af dem (angst, væmmelse) af de handicappede tit ikke opfattes som det, de er, ikke kommer tydeligt til udtryk (usikkerhed) eller fremtræder forskelligt i de forskellige grupper (aggressivitet).

Depressive reaktioner, hjælpereaktioner, skyldreaktioner, forsvarsreaktioner, afvisning, fortolkning og tilvænnning. I disse kapitler analyseres og fremstilles mere specifikke reaktioner, som dog tit er nær beslægtede med de foregående.

Ansigtsdefekternes betydning for personoplevelsen. I dette kapitel gør forfatteren rede for sit speciale, og i det sidste kapitel understreger han kraftigt sine synspunkter med sine *Afsluttende overvejelser*, hvor den vigtigste tanke er, at nogle handicap – især ansigtshandicap – i sig selv ikke medfører fysisk besvær, men derimod store psykiske belastninger på grund af miljøet og samfundets normer og krav.

Anbefales

Bogens grundtanke gør det næsten til en pligt at læse og studere den: Når man ser, at misforståelser i de to gruppers adfærd medfører store psykiske belastninger, eller at miljøets normer endda i sig selv er nok til at gøre en afvigelse til et slemt handicap, er det grund nok til at anbefale denne værdifulde bog. Vi skylder forfatteren tak for hans arbejde, som baner vej for optimistiske perspektiver med hensyn til et smerteligt socialt problem, og for den store kærlighed og dybe menneskeforståelse, som præger dette usædvanlige videnskabelige arbejde.

Marcel S. J.

G. Garth-Grüner

Landretesagfører

Bredgade 26

København K

Telefon Minerva • 408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjærkræ

Nørrebrogade 225

København N

Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding

Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma

Varme – Sanitet

Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174

København N

Telefon TAgA 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning

Nørregade 2, Vejle

Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompagni

Vedelsgade 85

Vejle – Telefon • 82 95 00

Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon • 82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 62 32 10

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri
Grundlagt 1806
Aabenraa

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød – Flæk – Pålæg
En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

LÆSER- BREVE

»UNDERGRUNDSKIRKE«

Jeg har for nylig hørt begrebet »undergrundskirke« blandt katolikker, og det får mig til at huske på katakomberne i Rom og på vor hjemlige modstandsbevægelse under krigen. I begge tilfælde var det i oprør mod en autoritet, som overtrådte sine beføjelser: I det gamle Rom var det statsmagtens angreb på kirken, som Gud har indstiftet, og som statsmagten hellere skulle have bøjet sig for (hvad den også gjorde omsider, men for sent og for svagt); under krigen var det danskernes modstand mod den tyske besættelsesmagt – altså en form for krigsførelse.

Indenfor kirken er forholdet anderledes. Kirken er ud fra sin natur autoritær, – den er bygget på de udsendte apostle under Peters ledelse, og dette betyder siden: Den katolske kirkes biskopper under pavens ledelse. Når så en amerikansk teolog kommer i modstrid mod sin biskop og ikke appellerer sagen til paven, men ønsker den indanket for en gruppe teologer, så har han begået en fejl. »Teologer« har ingen autoritet, undtagen biskopperne gør brug af dem og/eller støtter dem. Deres uddannelse kan have en vis betydning, men det kan også blive i negativ retning, som vist af amerikaneren. Hvis man er utilfreds med en biskops afgørelser eller udtalelser, så kan man tage sagen op med ham og få en nærmere forklaring, eller man kan som sagt henvende sig til paven. Forretningsgangen kan måske kræve en del tålmodighed og ihærdighed, og det vil derfor være bedst at have sagen klart belyst og underbygget lige fra begyndelsen.

Hvis man ikke ønsker at bruge denne fremgangsmåde, løber man let den store risiko, at man sætter sig udenfor kirken. Det vil ikke gøre sagen bedre, hvis man udøver sin gerning »skjult« ved offentligt at vedkende sig en kirke med autoritet, men ikke at gøre det privat.

Det bliver let noget fælt hykleri. Noget andet er det, at man danner en gruppe, som bekæmper visse misbrug og visse uheldige forhold, som man har lov til at være modstander af indenfor kirken. Den kirkelige lovbog giver folk visse friheder, og der er mulighed for en ikke ringe meningsudveksling – især i vore dage. Det skal dog ske i fred og fordragelighed.

I denne forbindelse kan det måske nævnes, at det ville appellere til visse mennesker at samle »menigheder« ud fra industriens baggrund – f.eks. mekanikere, støberiarbejdere, osv., men så kommer vi let ud i »direktør-loger«, »parti-kirker« (for medlemmer af det styrende parti, ell. »falange«) og anden spaltning. Det ville sikkert være godt at klare denne vanskelighed ved at genoplive det gamle »laug-system« eller ved at danne forskellige former for »broderskaber« eller »kongregationer«, som alle bør følge kirkens direktiver for »actio catholica«. Så ville der være muligheder for gode løsninger. Med hensyn til folk, som lever på tværs af kirkens forordninger og lære (skøger, tyveknægte og mange andre), så kunne der vel også gøres noget ad denne vej.

Hvis der imidlertid er tale om lande og forhold, hvor kirken er forfulgt, så er sagen en anden. Der kan man jo ikke træde frit frem og kæmpe for sin sag som her i Danmark. Så er man i martyrernes land, og så må man se, hvordan man kan sno sig. Man må dog huske på, at sagen ikke må blive bundet til et bestemt politisk system, men skal holde sig på det rent religiøse, om end dette vil medføre, at man ikke kan bifalde visse politiske og økonomiske systemer. Sådanne forhold foreligger imidlertid ikke her i Danmark, hvor vi derfor ikke har brug for nogen »undergrundskirke«. Her behøver man ikke at dølge åsyn og navn.

W. Vick, præst

TIL FORUM!

Engang i september 1972 skrev jeg en lille artikel om »Spejderrosenkransen«, og samme artikel kom i Forum den 3. oktober 1972.

Da jeg havde skrevet denne, satte jeg mig ned og ventede. Hvad ventede jeg på? Jo, jeg ventede på eventuelt at blive bandlyst eller i værre fald at blive belagt med interdikt. Ja, men hvad havde jeg da gjort? Jo, jeg havde skrevet, at jeg ikke troede på aflad og gav rent ud sagt en god dag i den og dens lære, – ting der sikkert i gamle dage var nok til at få én bandlyst.

Nu er det sikkert ikke rart hverken at blive bandlyst end sige belagt med interdikt, så jeg burde vist være glad for at have undgået begge dele, men jeg var og er alligevel skuffet over, at jeg gik sådan ram forbi.

Ikke så meget som én af de høje her- rer så meget som hævede et øjenbryn. Er det ikke tidens tegn, at man kan gøre og lade, som man vil, uden at det rører andre det mindste?

Når man kan skrive, som jeg gjorde, om afladen, hvad kan man så ikke tillade sig at skrive om forbøn eller helgen- dyrkelse? Det er da lige til, at rører man ved det ene, ja, så kan man lige så godt også kritisere det andet og det tredje og fjerde. Er vi ikke inde i en tid, hvor alt kan tillades og tolereres? Det er dej- ligt med frihed – Guds børns herlige fri- hed – men kan det ikke også blive for meget af det gode, og er det ikke netop her, at katolicismen har og har haft sin styrke? Det er kun godt, at folk taler om det ene og det andet, men ville det så til gengæld ikke være godt, at vor gejstlighed tog til genmæle ved enten at forsvare, hvad der bliver sagt, eller imødegå det. Dette at tie en ting ud er – og har altid været – en lidt kedelig form for angreb og måske end ikke helt fair.

Dronninglund, december 1972.

E. v. Folsach

Men her sidder jeg altså endnu, jeg kan ikke andet!

»Du, som er over os,
Du, som er en af os,
Du, som er – også i os,
giv, at alle må se dig – også i mig,
at jeg må berede vejen for dig,
at jeg må takke for alt, hvad der er
vederfaret mig.
Og at jeg ikke må glemme min
næstes nød.
Bevar mig i din kærlighed,
således som du vil, at andre skal
blive i min.
Måtte alt i dette mit væsen vende
sig til din ære,
og måtte jeg aldrig fortvivle.
For jeg er i din varetægt,
og al kraft og godhed er i dig.«

Dag Hammerskjöld:
»Zeichen am Weg.« Droemer-Knaur
München-Zürich 1965.

D. Plate Petersen

Malmester
Telefon FAaan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 26, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 98 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Althor
HORSENS

Poul
HENRIKSEN

Rådhusørvet, Vejle

Telefon * 82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 28 – 82 11 26
Kartofler – Frugt – Grøntsager
Konserves – Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 62 15 33

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN

smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

OB
AKTIVBANKEN

- der får De mere for pengene - -

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 2557

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S
Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 - 82 48 40

Bøger
FRA ALLE LANDE ★ PA ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen
Boghandel
Brunsgade 45 . Tlf. (08) *12 24 00
Århus C.

Kom **TIERE** i

**Næstved
Diskontobank**

... banken i centrum

(Fortsat fra side 24)

»Den betegnelse ville jeg ikke selv bruge. Det nuværende fromhedsmønster (hos kirkegængerne altså) viser tilbage og må siges at være i slægt med forældrenes og bedsteforældrenes fromhed samtidig med, at der er et åbent vindue til nutiden. Jeg fornemmer det selv som katolsk: det spænder vidt.«

»Men De selv er da progressiv?«

»Det lader til, De gerne tænker i kategorier. Jeg mener om mig selv at være katolsk. Som sådan mener jeg, der er meget, der skal værnes om (hvis De vil konserveres), men som katolik skal man også gå frem, og det gør man uvilkårligt, når man har føling med nutiden.«

»Er De tilfreds?«

»Om jeg er tilfreds? Med hvad?«

»For eksempel med at kirken i dag var fyldt til sidste plads.«

»Så vil jeg hellere svare, at jeg var glad over, at omkring to hundrede menighedsmedlemmer var mødt op til pater Bernings og min præsteindsættelse.«

»Hvorfor ikke tilfreds?«

»De kender da evangeliet om det ene får, som var bortkommet...«

»Er De da utilfreds?«

»Næh. Men tilfredshed giver ro. Og en sognepræst kan vel ikke være rolig, når han véd, at omkring 600 (eller er det 800?) menighedsmedlemmer ikke er til stede.«

»Man siger, at pessimisten først lægger mærke til, at vinglasset er halvtomt, optimisten ser med det samme, at glasset er halvfuldt. Er De pessimist?«

»Det har jeg ikke tænkt over. Men jeg mener at stå med begge ben på jorden, når jeg i dag under en festlig gudstjeneste med en overfyldt kirke husker evangeliets ord: »de raske har ingen læge behov« og »jeg har andre får, som ikke hører til denne sti.«

»Det er anden gang, De bruger et billede fra Bibelen om hyrdegerningen. Er det ikke lidt for gammeldags? Skal en sognepræst nu til dags ikke være lidt mere af en manager end af en hyrde?«

»De sagde selv, det var et billede, jeg brugte. For min skyld må De gerne få et andet billede. Tror De, anføreren af et fodboldhold er tilfreds med at måtte spille med kun syv spillere?«

»De vil da vel ikke påstå, at kirken er ude efter at vinde i en eller anden kamp.«

»Kirken er i hvert fald sat til den opgave at »forny jordens skikkelse«, at give verden et nyt ansigt.«

»Hvordan det?«

»Ved at fremme freden i mennesket og menneskene imellem, ved at arbejde for freden i hjemmet, i familien, i landet, i verden.«

»Er det ikke for blåøjet at tro, at kir-

ken overhovedet formår noget i den retning? Skulle man ikke hellere overlade det til politikerne at etablere fred?«

»Jeg ved da godt, at det lyder som dårskab, men jeg ved også, at freden i verden er en umulighed, medmindre den vokser frem som en frugt af Helligåndens virksomhed i menneskene.«

»Er kirkens opgave ikke at sørge for, at mennesket kommer ind i himlen mere end at bygge på et fredens paradys her på jorden?«

»Det er svært at forestille sig, at nogen nyder himlens fred, når man ikke søgte og byggede på freden her i verden.«

»De mener altså, at samfundet har brug for Kirken?«

»Ja, det er jeg overbevist om.«

»Og freden... mon vi engang kommer til at opleve den?«

»Om De og jeg kommer til at opleve freden her i verden, ved jeg ikke, men jeg er overbevist om, at menneskeslægtten kommer til at opleve freden.«

»Så er De alligevel optimist...?«

»Jeg stoler på spådommen om de messianske tider, som vi netop i adventstiden læser om i Bibelen.«

»Hvad med arbejdet i menigheden her? Tror De, at De kan overkomme det samtidig med, at De fortsætter med det liturgiske arbejde?«

»Med hensyn til det liturgiske arbejde håber jeg, at den Liturgiske Materialecentral overtager en del af det materielle arbejde, jeg indtil nu også påtog mig. I øjeblikket kniber det med at få dette arbejde ind i den rigtige gænge. Til arbejdet her i menigheden er pater H. F. Berning den faste medarbejder.«

»Deres kapellan?«

»Han er menighedens andenpræst, og der er søgt ministeriel anerkendelse. Som De har lagt mærke til, blev han indsat sammen med sognepræsten. Kapellaner bliver jo ellers ikke indsat. Vi håber, at vi to mand stærk kan bestrebe opgaven. I øvrigt er vi glade for menighedsrådets støtte og indsats, og vi er i det hele taget glade for de medarbejdere, vi har fået.«

En deltager i festgudstjenesten

Menighedsrådet i Nakskov havde i anledning af præsternes indsættelse tilbudt ældre menighedsmedlemmer, som er dårlig til bens eller har dårlige busforbindelser til kirken, kørelejlighed. En del ældre tog imod tilbuddet. Man lagde dog også mærke til, at en del ældre blev kørt til kirken af deres børn, der gennem menighedsrådets tilbud var blevet gjort opmærksom på det eksisterende transportproblem.

En dame fra plejehjemmet blev kørt i rullestolen til kirken. Godt indhyllet i tæpper mod formiddagens kulde sagde hun, at det var dejligt at kunne være med.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 14/1: 2. alm. søndag: 1. Sam. 3,3b-10. 19. - Salme 39 (40), 2 og 4ab. 7-10. (R: 8a og 9a). - 1. Kor. 6,13c-15a. 17-20. - Joh. 1,35-42.

Mandag d. 15/1: Hebr. 5,1-10. - Mk. 2, 18-22.

Tirsdag d. 16/1: Hebr. 6,10-20. - Mk. 2, 23-28.

Onsdag d. 17/1: Hebr. 7,1-3. 15-17. - Mk. 3,1-6.

Torsdag d. 18/1: Hebr. 7,25-8,6. - Mk. 3, 7-12.

Fredag d. 19/1: Hebr. 8,6-13. - Mk. 3,13-19.

Lørdag d. 20/1: Hebr. 9,2-3. 11-14. - Mk. 3,20-21.

Søndag d. 21/1: 3. alm. søndag: Jon. 3,1-5. 10. - Salme 24 (25), 4-5ab. 6-7 bc. 8-9. (R: 4a). - 1. Kor. 7,29-31. - Mk. 1,14-20.

Mandag d. 22/1: Hebr. 9,15. 24-28. - Mk. 3,22-30.

Tirsdag d. 23/1: Hebr. 10,1-10. - Mk. 3, 31-35.

Onsdag d. 24/1: Hebr. 10,11-18. - Mk. 4,1-20.

Torsdag d. 25/1: *Pauli Omvendelse*: Ap. g. 22,3-16. (Eller: Ap. g. 9,1-22). - Salme 116 (117), 1. 2. (R: Mk. 16,15 eller Alleluja). - Mk. 16,15-18.

Fredag d. 26/1: *S. Timotheus og S. Titus*: 2. Tim. 1,1-8. (Eller: Tit. 1,1-5). - Mk. 4,26-34.

Lørdag d. 27/1: Hebr. 11,1-2. 8-19. - Mk. 4,35-41.

Søndag d. 28/1: *S. Ansgar, Bispedømmets Værnehelgen*: 1. Kor. 2,1-7. - Mk. 16,15-18. 20.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 14/1: 2. alm. søndag.

Mandag d. 15/1: Ferialdag.

Tirsdag d. 16/1: Ferialdag.

Onsdag d. 17/1: S. Antonius, abbed.

Torsdag d. 18/1: Ferialdag. - Den internationale bedeuge om de kristnes enhed begynder.

Fredag d. 19/1: S. KNUD, konge af Danmark, martyr; kirkebøn som nedenfor*)

*) *S. Knuds kirkebøn*: Gud, du som til din Kirkes forherligelse har villet smykke den salige kong Knud med martyriets palme og med herlige undergerninger, giv os i nåde, at ligesom han fulgte Herren efter i hans lidelse, således også vi må vandre i hans fodspor og nå til de evige glæder. Ved vor Herre.

Lørdag d. 20/1: Ferialdag. - Eller: S. Fabian, pave og martyr. - Eller: S. Sebastian, martyr. - Eller: Gudsmoders lørdagsmesse.

Søndag d. 21/3: 3. alm. søndag.

Mandag d. 22/1: Ferialdag. - Eller: S. Vincens, martyr.

Tirsdag d. 23/1: Ferialdag.

Onsdag d. 24/1: S. Frans af Sales, biskop og kirkelærer (tidligere d. 29/1).

Torsdag d. 25/1: Pauli Omvendelse.

Fredag d. 26/1: S. Timotheus og S. Titus, biskopper (tidligere d. 24/1 og 6/2).

Lørdag d. 27/1: Ferialdag. - Eller: S. Angela Merici, jomfru; (tidligere d. 1/6). - Eller: Gudsmoders lørdagsmesse.

Søndag d. 28/1: *S. Ansgar, Bispedømmets Værnehelgen*. - 1. *Ansgarius-Bonifacius-Kollekt*.

STØT
VORE
ANNONCØRER

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

VÆGKALENDEREN 1973

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

kr. 2,50

BEDE-
UGEN

FOREDRAG AF
DR. JAN VANIER

I forbindelse med bedeugen for de kristnes enhed taler canadieren dr. Jan Vanier den 19. januar 1973 kl. 19,30 i gymnasstiksalen på Rygårds franske skole. Jan Vanier har grundlagt fællesskaber for åndssvage i Frankrig, England, Canada, USA og Indien. Foredraget bliver på engelsk, og alle interesserede er velkomne.

BORRIS AKKUMULATORER
til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osario (nyhedsstof) og H. van. Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Læseavgift kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

PRÆSTEINDSÆTTELSE I NAKSKOV

af P. Irenæus Capellen O.F.M. Conv.

Vi beder jer, brødre, om at skønne på dem, der gør et slidsomt arbejde iblandt jer og er jeres forstandere i Herren og retleder jer. Agt dem særligt højt i kærlighed for deres gernings skyld. Hold fred med hverandre!

1. Tess. 5, 12-13.

Læst op under indsættelsesceremonien.

Der lød en fuldttonende dansk salmesang under gudstjenesten den 17. december i Sankt Franciskuskirken i Nakskov, da biskop Hans L. Martensen indsatte menighedens nye sognepræst, pater Irenæus Capellen og menighedens andenpræst, pater H. F. Berning. Kirken var fyldt til sidste plads, og en del af menigheden måtte nøjes med en ståplads. I indgangsprocessionen deltog foruden menighedsrådet også pastor Preben Olofson, sognepræst ved Sankt Nikolaj kirke i Nakskov. Gudstjenesten formede sig smukt, og man havde fornemmelsen af, at den nye sognepræsts sangglæde allerede begynder at smitte af på menigheden. Messens faste dele blev sunget efter Gelineau's Messe des Laurentides (bearbejdet af Bredahl/Husson). En sangtekst, som vistnok kun bruges i få kirker i bispedømmet. Selv om melodien ikke sidder så fast som »Blomstre som en rosengård«, var det forbløffende at høre, hvor godt Kyrie-litaniet og Agnus Dei alle-

rede blev sunget. Det bliver spændende om et år at høre, hvor meget menigheden har tilegnet sig denne messes melodi. Man er fristet til at tro, at denne messe i skønhed kan måle sig med adskillige af de gamle gregorianske melodier. Man måtte også lægge mærke til, at vekselsangene mellem læsningerne ikke var fremmedelementer, men passede harmonisk ind i helheden af tekster og bønner. Pater Irenæus oplyste, at sangteksterne er hentet fra Kateketcentralens lille hæfte »Syng Herren en ny Sang«. Som bekendt er den nye sognepræst i Nakskov, pater Irenæus Capellen også formand for liturgikommissionen i bispedømmet. Det er derfor ikke så mærkeligt, at liturgien er så velplejet. Man glæder sig kun over modbeviset over for den gamle påstand om, at en menighed ikke kan synge og er meget træg, når det gælder liturgisk dannelse.

Under kommuniionsuddelingen blev der sunget en polsk salme. Da den nye sognepræst blev spurgt, om denne polske salme var en frugt af aktionen »De fremmede iblandt os«, lynede hans øjne, og han svarede, som om spørgsmålet nærmest var en fornærmelse: »De polske indvandrere her er ikke fremmede. Jeg opfordrer dem hver søndag til at bede Ojczy Nasz (= Fader vor) på polsk. Hvis De i øvrigt har lagt mærke til, hvor fuldt-

tonende de danske salmer blev sunget, må De have forstået, at mange af de polske indvandrere fra tiden omkring 1. verdenskrig har børn og børnebørn, som kan lovsynge Gud lige så godt på dansk, som de selv gør det på polsk.«

»Er Nakskov menighed meget anderledes end menigheden i Sønderjylland, hvor De har været i 18 år?«

»Den er anderledes. Hvor meget anderledes, har vi måske ikke opdaget endnu.«

»Hvad har De opdaget indtil nu?«

»Vort indtryk er, at menighedsmedlemmerne bor tættere på hinanden, og at de ikke bor så langt fra kirken som adskillige familier i Sønderjylland. Her er der større kommunikation trosfællerne imellem, da de kender hinanden bedre. Det ser ud, som om menigheden er mere homogen sammensat her end i Sønderjylland.«

»Hvad hentyder De til med det sidste?«

»For eksempel at antallet af kvindelige og mandlige medlemmer i hvert fald ikke påfaldende adskiller sig fra hinanden. At fromhedsmønstret røber en fælles baggrund.«

»Er menigheden i Nakskov mere konservativ?«

(Fortsættes side 22)

2/1973

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

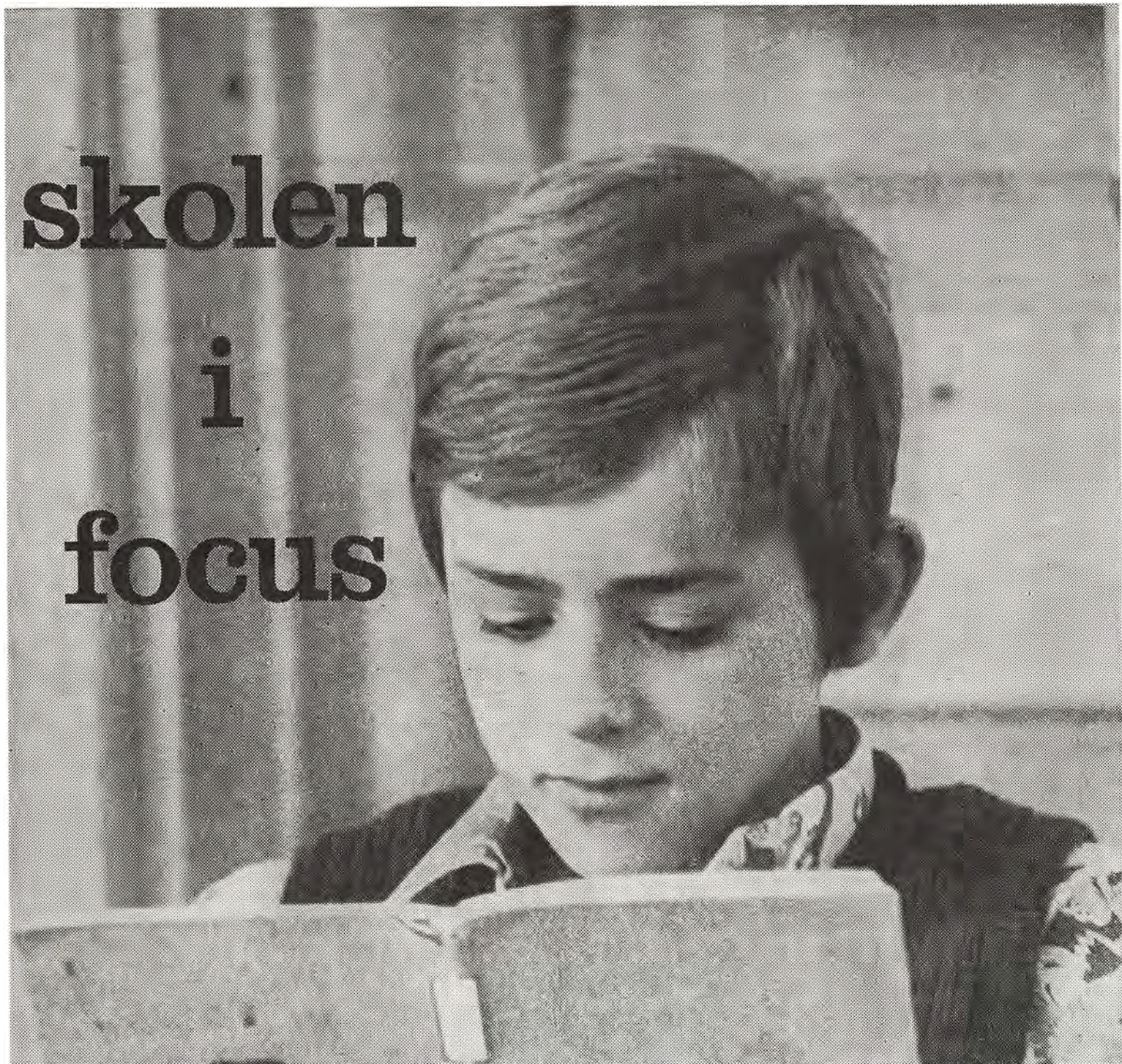
katolsk

X
3
AS

skolen

i

focus

DET GIK BEDRE I NYBORG

Vor egen synode ligger allerede nogle år tilbage. Men hvor kritisk man end bedømmer den, må man indrømme, at den betød en fornyelse i vort kirkelige liv, og at den har skabt en hel del nye strukturer og aktiviteter, der har bestået deres prøve i de år, som er gået. Det kunne have en vis interesse at sammenligne vor egen synode med den synode, som de vesttyske katolikker i disse år afholder i Würzburg. Der er naturligvis meget, der adskiller disse to kirkelige møder. Vor egen synode blev efter en intensiv forberedelse afviklet på ganske kort tid. Den tyske synode strækker sig over et længere tidsrum. Den blev påbegyndt for to år siden og skal afsluttes i 1975. Indtil nu har der været afholdt tre plenarmøder i domkirken i Würzburg, det sidste i begyndelsen af januar. Denne fremgangsmåde har sine fordele, men også sine mangler. Man kan meget grundigt forberede de beslutninger, som skal træffes. På den anden side fortaber diskussionsemnerne sig i kommissioner og udvalg. Den enkelte katolik i menighederne rundt om i landet interesserer sig ikke for synoden. I anledning af det 3. plenarmøde har man offentligt givet udtryk for, at synoden ikke har fundet gehør i det, som skulle være dens basis, i menighederne. Den almindelige katoliks interesse for synoden har nået et nulpunkt, og man taler allerede om, at synoden er en fiasko. I al beskedenhed kan vi sige, at vi har bedre erfaringer. Det hænger naturligvis sammen med, at vi er en mindretalskirke. Man kender hinanden bedre, og forholdene er overskuelige.

Måske var kommunikationen hos os også bedre.

På den anden side har diskussionerne i Würzburg undertiden antaget en sådan voldsomhed, at synoden flere gange ligefrem har nærmet sig bristepunktet. Den slags choksituationer undgik vi heldigvis under vor egen synode. På det 2. plenarmøde havde man f.eks. besluttet, at lægfolk på visse betingelser kunne overtage prædikenen i gudstjenesten. Ved begyndelsen af det 3. plenarmøde i januar forelå der et brev fra kurien i Rom (kardinal Wright), som gjorde indsigelse mod dette, da en sådan beslutning kun kunne tages af hele kirken og ikke af en lokalkirke. Efter en meget voldsom diskussion fastholdt man imidlertid beslutningen, men var i øvrigt rede til at tale med Rom om tingene. En lignende skarp diskussion udfoldede sig i anledning af et forslag angående det økumeniske samarbejde, som var udarbejdet af en særlig kommission. Biskopperne kritiserede denne tekst voldsomt, da den efter deres opfattelse gik ud fra, at man ved at reducere og nivelere trossandhederne kunne komme til økumenisk enhed. I denne forbindelse holdt også den evangeliske kirkes observatør, biskop Harms af Oldenburg en tale, som vakte megen opmærksomhed. Han sagde blandt andet: »Vi beder Dem om at tage os alvorligt og ikke servere os en tekst blottet for teologi!« Hvis katolikkerne i vore samtaler tilsidesætter deres egen teologi, standser dialogen. Vi kan glæde os over, at vi undgik den slags vanskeligheder på vor egen synode.

H. Roos SJ

»Herre, vor Gud, dit ord,
at vi skal forlade andre deres skyld,
bringer os i forlegenhed.
For vi holder tværtimod ubarm-
hjertigt
på vor ret –
hvordan skal vi da nogen sinde
nå til din Søn, Jesus Kristus.
Vend os til ham,
derom beder vi dig.
For han er den levende nåde,
syndernes forladelse
og større end al tænkelig skyld.
Ret og retfærdighed er han
for denne verden og for alle tider.«

Huub Oosterhuis:
»Ganz nah ist dein Wort«
Verlag Herder. Wien 1967.

INDHOLD

JOHANNES JØRGENSEN	4
mesteren for dem, der søger skønhed og klarhed; og hvem gør ikke det?	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
fire sider nyhedsstof, bl.a. om Pavens Julemesse i en tunnel, indskrænket interkommunion i Strassbourg, vantro i Frankrig, indvielse i Ordrup m.m.	
DEN KATOLSKE SKOLE – ET ALTERNATIV	10
hvorfor har vi vore skoler; er der opgaver og muligheder for dem?	
MESSE I MARMORKIRKEN	12
i en af folkekirkens mest repræ- sentative kirkehuse fejrer en katolsk menighed midlertidigt søndagsmesse	
DET GÆRER I VORE SKOLER	14
et overblik over de katolske skolers situation verden over. Det grøder allevegne	
VÆRD AT LÆSE	18
Rieber-Mohn, Sv. Damsholt og Fr. Klar er forfattere til de omtalte bøger	
ØKONOMISK MEDANSVAR	20
menighedsrådsmedlemmerne konfronteres med pengevæsenets barske realiteter	
LÆSERBREVE	22
LITURGISK OVERSIGT	23
det er ikke alene sakristanen, som her kan finde oplysning	
THE GODFATHER	24
en meget opreklamøret film om en respektabel gangster virker sympatisk	
I DETTE NUMMER AF K. F. ER SKOLEN I FOCUS I TO VÆGTIGE ARTIKLER (side 10 og 14)	
Det er kun af praktiske årsager, at det ledsagende billedmateriale kun stammer fra een bestemt skole	

FREUDIANSKE TANKER

Når man – i anledning af de nys overståede festdage omkring jul – spørger sig selv, hvorfor Kristus er blevet *menneske*, netop menneske, og ikke nogen anden form for eksistens, som Han kunne inkorporere sig i, så er der mange svar at give.

Man kan svare, at det er, fordi det netop var menneskene, der skulle frelses, eller man kan svare, at mennesket er den af de mangeformede skabninger, der udtrykkeligt er lavet i Guds udtrykte billede, og derfor mest er egnet til billedligt at udtrykke Gud, at være Guds legeme. Men man kan også svare, at Gud har villet fødes ind i arten mennesket. En art, det er et biologisk begreb, og den forståelse, som indførelse af dette begreb i Kristus-problematikken fører til, har jeg i mit stille sind kaldt den »freudianske«, hvad der har mere mig – og hvem ved, Gud? – meget.

For Freud er ikke nogen elsker af kristendommen, og vi kristne har tilbagebetalt ham med samme mønt, så hans navn for os somme tider bliver associeret med billedet af en uartig gammel mand. Og nu, så ganske stille at gå og døbe Freud lidt – det er morsomt.

Hvad er nu denne »freudianske« Kristus-opfattelse? – Bare rolig! Det er ikke store sager, jeg kan forevise Dem. Det er kun en nuance, en belysningsfarve, og til slut endda bibelsk!

Når man spørger biologen, hvad der adskiller den ene art fra den anden, så vil han svare, at det, der frugtbar kan parre sig, er en art. Arternes indbyrdes afgrænsning forløber der, hvor der er forplantningsmuligheder. Man kunne sige, at det seksuelle trækker skillelinien op mellem den ene art og den anden. Og indenfor den seksuelle linie, der om-

giver os, menneskene, er Kristus født. Han deltog i vor mulighed for at kunne befrugte hinanden.

Og det er netop ordet »befrugte«, som har givet mig så megen trøst og lys. For at sammenfatte Kristi frelsergerning i dette ord: at befrugte menneskene, giver ved udtrykkets moderne charme friskhed til ellers udsugede, indtørrede sandheder. Tænk engang: Kristus befrugtede menneskeheden. Hvad betyder det egentlig?

Det betyder, at Han gav os en frugtbarhed, som vi uden Ham ikke kunne besidde. Her må man lægge forbindelsen til læren om vore gode gerninger, en lære, som reformatorerne og vi så ofte og forgæves har diskuteret. Kristi komme betyder for os, at vort virke af Ham får det, at dens resultater ikke bare begrænses til impulser i skabningens indre kredsløb, men overstiger det skabte niveau, og også udvirker sig på det ikke-timelige, ikke-materielle, rent åndelige plan, hvor Ånden lever.

Man er sikkert blevet klar over, at jeg lige så stille er gledet over fra at tale om biologisk frugtbarhed, til at tale om frugtbarhed i videre forstand. Men det synes mig legitimt, al den stund der her er tale om mennesket, hvis gensidige frugtbarhed primært ikke ligger på det biologiske, men på det åndelige plan. Det er på dette plan, vi stadig udbygger vore kommunikationer, for at vore tanker kan befrugte andre.

For tiden går det dårligt med vor religiøse frugtbarhed. Her kommer Kristus ind. Han gør os frugtbar, ikke alene i et levende Guds-forhold, men også i vort forhold til vore medmennesker. Kom, o Frelsermand, nye Adam!

H. van Schaik s.j.

HVORHEN ET MENNESKE VIRKELIG ØNSKER AT KOMME, DERHEN KOMMER DET

JOHANNES JØRGENSEN –
100 ÅR EFTER
Af Aage Dyrkjøb

Det er over 100 år siden, Johannes Jørgensen blev født, og hans første bog har rundet de 85. Ja, han havde endda allerede 1881, 15 år gammel, forfattet et manuskript med den Søren Kierkegaard-ske titel: »Theosophia esoterica et eklektica« af Joannes Theophilos.

Har den digter, som for nogle af os engang blev en besættelse, man kunne også kalde det en identifikation, endnu noget at sige nutidsmennesker? I den moderne digtning er der ganske vist ikke mange spor af de værker, som umiskendeligt kom til at præge slægtledet efter ham, men måske er det kun således, at bøgerne ligesom årgangsvine lagres til bedre tider. For det er uden for al tvivl, at Johannes Jørgensen (som andre forfattere fra samme periode) vil opleve en renaissance. Den moderne eksperimenterede litteratur kan naturligvis ikke afvises som udtryk for den tid, vi lever i, men der vil følge andre retninger efter, herunder også en tilbagevenden til det mere umiddelbare og enkle.

Johannes Jørgensen er erindringens digter fremfor nogen. Han siger i be-

gyndelsen af »Mit Livs Legende«: »Så langt jeg kan huske tilbage, har jeg levet i minder. Fremtiden har aldrig eksisteret for mig – men vel fortiden. Jeg begyndte min ungdom med længsel efter et tabt paradis . . .«. Derfor kan han også som motto for »Isblomster« sætte Søren Kierkegaards ord: »At leve i erindringen er det fuldendteste liv, der lader sig tænke. Erindringen mætter rigeligere end al virkelighed, og den har en tryghed, som ingen virkelighed ejer.« – Eller som Ibsen siger: »Evig ejes kun det tabte.«

I det hele er det karakteristisk for Johannes Jørgensen, at han ustandselig strør om sig med citater. Så at sige hver bog, hvert kapitel begynder med et eller andet fyndord. Dette er ikke blot et udtryk for belæsthed, endnu mindre for uselvstændighed, men ligesom hans egne oplevelser er også det, andre har givet udtryk for, kilder han stadig må øse af. Hans bevægelige sind er på den måde undergivet en stadig inspiration. Derfor er hans gengivelse af andre digteres lyrik også enestående. Udlændinges vers bliver ikke oversættelser, men gendigtning, og

hvis han benytter en salme eller folkevisestrofe som motiv, virker det på ingen måde som lånt gods. Ordene får blot endnu større valør, en inderlighed og dybde, der er meget nær det fuldkomne.

Når Johannes Jørgensen enkelte gange beskriver noget fremtidigt, er det i virkeligheden også kun en opsummering af det, der er sket – som i »Den yderste Dag«, hvor en mand ser tilbage på sit liv og erkender rækkevidden af sine handlinger.

Et menneske er selvfølgelig påvirket af sit miljø, men i endnu højere grad af sine arvelige anlæg. Johannes Jørgensens udvikling fra Darwinisme og naturalisme til den franske symbolisme – for sluttelig at blive fast forankret i den katolske tro – er naturligvis sket under påvirkning af mennesker, han har mødt og følt sig tiltrukket af, men det er alligevel først og fremmest det særprægede og særegne menneske, Johannes Jørgensen, der nødvendigvis måtte gå netop den vej. Ikke to mennesker fødes ens. Det er bl.a. dét, der er så frygtelig farligt og tragisk ved nutidens fosterdrab. Det er en af Gud skabt ener, som dræbes, og ingen ved, om det er en helgen eller et geni eller et ganske almindeligt menneske.

Symbolismen var en reaktion mod naturalismen. Man måtte erkende, at den verden, som man troede at kunne udforske og beskrive, i virkeligheden ikke lod sig gengive på realistisk vis. Det nærmeste, man kunne komme, var at lade sine indtryk afspejles gennem ord eller billeder, altså rent individualistisk. Der var en virkelighed bag den såkaldte virkelighed.

I en afhandling i »Tilskueren« 1893 skriver Johannes Jørgensen om et par bøger af J. K. Huysmans: »Men fælles for begge bøger er trangen til at hæve sig over livet, til at løfte sig op i et hinsides.« – Johannes Jørgensen nævner endnu ikke den kristne himmel, men dog »et hinsides«. Symbolisterne lader altså spørgsmålet stå åbent.

En af Johannes Jørgensens yndlings-tanker, som han atter og atter vender tilbage til, er, at hvorhen et menneske virkelig ønsker at komme, derhen kommer det. Dette vil også sige, at ydre omstændigheder ikke betyder så meget, som man ofte er tilbøjelig til at tro, men at det er viljen, den indre attrå, som er afgørende.

Vi var to unge mennesker, som engang med den største alvor diskuterede Georg Brandes og Johannes Jørgensen (jeg var 15 år gammel!), og vi var enige i vor beundring for den sidste.

Kunne det samme tænkes om to unge i dag? Næppe. De ville måske vælge Morten Nielsen eller Inger Christensen eller Jørgen Gustava Brandt.

Men hvis der fandtes et par, som ikke mere i dybden, eller rettere søgte efter

den litterære og historiske sammenhæng, så kunne de ikke undgå konfrontationen med halvfemsernes lyrikere, og især Johannes Jørgensen, fordi hans sprog gennem årene udviklede sig til en uforlignelig skønhed og klarhed. Og når det meste at nutidens usikre, fragmentariske, plastikemballerede poesi er forsvunden, vil en del små digtsamlinger fra en tidligere periode genopstå.

De to ovennævnte kunstbegeistrede ugersvende rejste for øvrigt sammen til Italien i foråret 1930, længe før nutidens voldsomme turisme oversvømmede landene. Vi besøgte også Toscana, og jeg var i Italien flere gange siden, men først mange år efter kom jeg til Assisi og genoplevede ved selvsyn de steder, jeg så intenst havde indsøgt gennem Johannes Jørgensens bøger.

For øvrigt var digteren blevet mig endnu mere nærværende gennem hans beskrivelser af min hjemegn, landskaberne ved Vejle Fjord, Trelde Næs, Fakkegrav, Stouby, Vejlefjord Sanatorium, hvor hans søn Oluf var indlagt 1910-12. Han skriver om »det indigoblå vand mellem de grønne solskinskytter.« Og hans vers er indledning i festskriftet 1914 til professor Christian Saugman:

»Italiens sol, oliventrær,
langs vejen cypres ved cypres,
og dog jeg sidder og drømmer her
om de tre enlige, enlige træer
yderst på Trelde-næs.«

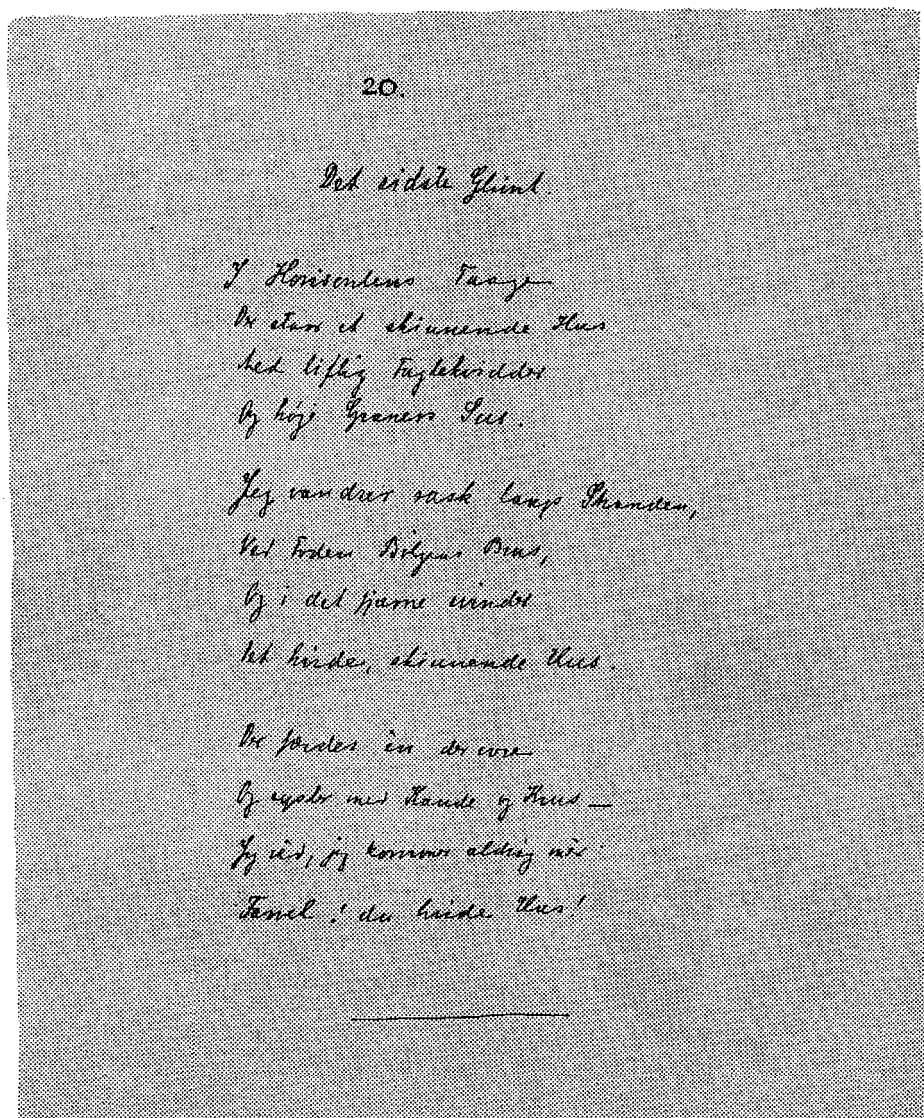
Johannes Jørgensens værker, der tæller op mod 80 store og små bind, er uensartede. Hans polemiske skrifter er at betragte som journalistik, der nu nærmest har personalhistorisk interesse. De selvbiografiske bøger hører til verdenslitteraturens bedste memoireværker, indtrængende i deres skildring af digteren selv og af mennesker, han har mødt. Helgenbiografierne bygger naturligvis på omhyggelige kildestudier og er således dokumentarisk værdifulde, men tillige i den grad gennemtrængt af Johannes Jørgensens sprogtone, følelse og ånd, at de er betydelige digterværker. Rejseskildringerne nærmer sig ofte lyrikken, fine og poetiske. Fremfor alt vil naturligvis Johannes Jørgensens vers bære hans navn ind i fremtiden, og digtsamlingerne betegner en stadig udvikling frem mod det afklarede, enkle, fuldkomne.

Katolsk har Johannes Jørgensen utvivlsomt betydet umådelig meget for mange landsmænd af hans eget slægtled og de nærmeste generationer derefter. Der er kun få danske katolske forfattere, og ingen når tilnærmelsesvis op på linie med ham. Vi har Peter Schindler, som indimellem har skrevet udmærkede ting, men hans produktion er meget ujævn, og hans jargon er ikke let at kapere.

Så gammel Johannes Jørgensen blev, kom han dog ikke til at opleve pave Johannes den XXIII og det fornyelsesværk, han satte i gang i kirken. Det kunne have været interessant at se, hvordan en mand som Johannes Jørgensen ville have modtaget det åndens vejr, som går gennem den katolske verden. Det er ganske vist et brud – eller måske rettere en omformning – af meget af det, Johannes Jørgensen forfægtede i sin ungdom, men måske netop denne ligefremme, fromme, bondefødte pave ville have tiltalt Johannes Jørgensen, så han endog kunne tænke sig at sætte som motto for hans virke de samme ord, der står som indledning til bogen om den hellige Frans af Assisi: »Han førte verden frem som til en forårstid.«

Det kan også være, at en ny ungdom vil ane »en virkelighed bag virkeligheden« og give sig til at søge og undervejs fordybe sig i Johannes Jørgensens »Livs Legende« og de mange rejsebøger, der er stationer på vejen, dagbøger fra en sjæls vandring gennem de levendes land.

Digtet »Det sidste Glimt« i Johannes Jørgensens håndskrift

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Katolsk Forum er ikke noget dagblad, – det udkommer kun hver 14. dag. Da stoffet som regel skal være bogtrykkeren i hænde 15 dage før udgivelsesdatoen, kan der gå op til en måneds tid, før nyhedsstoffet fra både ind- og udland når frem til læsernes kundskab. Dette medfører naturligvis, at Katolsk Forum ikke kan bringe sine nyheder med samme aktualitetspræg som dagspressen.

På den anden side er det heller ikke nogen løsning helt at give afkald på nyhedsstoffet. Hvis Forum gjorde det, ville det svigte en af sine fundamentale opgaver som katolsk presse. Landets katolikker har nemlig ikke bare krav på, men også behov for at blive orienteret om, hvad der sker i Kirken rundt om i verden. Det er som bekendt kun de færreste nyheder af denne art, den hjemlige dagspresse bringer.

At Katolsk Forum har pligt til at bringe nyhedsstoffet fra indlandet er vel accepteret af alle læserne. Derimod ligger det lidt tungere med nyhedsstoffet fra udlandet. Adskillige læsere kan ikke uden videre indse, hvorfor Forum spilder sin spalteplass og deres tid med at bringe nyheder, som ikke direkte angår vor hjemlige andedam.

En sådan indstilling må bero på en misforståelse. Vi har alle pligt til og behov for at leve med i Kirkens liv. Og Kirken betyder her ikke bare den lokale menighed eller det lokale bispedømme. Den kristne Kirke danner et verdensomspændende fællesskab, som også vi på vort lokale plan skal blive os bevidst og leve med i. Selv om det 2. Vatikankoncil har indvarslet en decentraliseringsperiode i Kirkens liv og styrelse, har det samtidig åbnet de lokale kirkers øjne for ansvaret for helheden.

Det er dette fælles ansvar for helheden, nyhedsstoffet i Katolsk Forum skal være med til at vække hos enhver af os. Det kan dog ikke undgås, at udvælgelsen af nyhedsstoffet bliver »tendentios«. Al udvælgelse er »tendentios«. Spørgsmålet er blot, efter hvilke kriterier man udvælger. Tendensen i Katolsk Forums nyhedsstof vil være klar: alle vigtige begivenheder (hvad enten de er højre-, venstre- eller centrumsorienterede) af interesse for verdenskirkens liv (og derfor også for lokalkirkens liv) vil blive omtalt og om nødvendigt kommenteret.

K.O.

VATIKANET

■ Befrielsesteologien i Latinamerika har længe været en torn i øjet på visse kredse i Kirken. Alligevel benægter en talsmand for Kongregationen for Troslæren, at en fordømmelse af befrielsesteologiens tilhængere skulle være på trapperne.

■ Paven har endnu en gang forsvaret Kirkens ret og pligt til at udstede love og gennemføre dem. Han vendte sig imod »forkerte meninger« om Kirken som et »rent åndeligt« samfund.

■ Vatikanets diplomater og den kommunistiske regering i Tjecoslovakiet er ved at lægge sidste hånd på en overenskomst, som skal skaffe den katolske Kirke i Tjecoslovakiet større frihed.

■ I Vatikanet er man gået i gang med at behandle saligkåringen af dronning Isabelle af Spanien, som bekostede Kristoffer Columbus' rejser og evangeliets udbredelse i Amerika.

AFRIKA

UGANDA: Ugandas statschef, general Amine, modtog den 19. december en pavelegation, som skulle forsøge at finde ud af, hvorfor de katolske missionærer i landet trues med udvisning. 15 missionærer er allerede udvist af Uganda, mens 200 trues af samme skæbne.

ÆGYPTEN: Ca. 70 muhamedanske og kristne skribenter og journalister i Cairo har sluttet sig sammen om at fordømme de forsøg, der for nylig er gjort på at skabe splid mellem religionsamfundene der i landet.

De har opfordret til enhed inden for nationen og udtrykt deres bekymring over, hvad de beskriver som en »opdukning af tegn på religiøs fanatisme«. Erklæringen blev fremskyndet af den spænding, der fulgte efter afbrændingen af en koptisk kirke og nogle huse, tilhørende kristne, i forstaden Khanka.

NORDAMERIKA

USA: 97 mænd, deriblandt 33 spansktalende sorte, er ved den første samlede diakonvielse i ærkebispedømmet Chicago af kardinal John Cody af Chicago blevet viet til permanente diakoner.

■ Centralkomiteen for Kirkernes Verdensråd vil samles i Finland i sommeren 1973 for at forberede generalforsamlingen, der er planlagt til Djakarta, Indonesien, i 1975.

EUROPA

ENGLAND: I Salford, som er et af Englands mest overbefolkede og industrialiserede bispedømmer, har man iværksat en ny kraftig kampagne imod, hvad deres biskop betegner som krænkelse af den menneskelige person.

Biskop Thomas Holland af Salford har kaldt disse krænkelse »en opregning af alle de gammelkendte synder mod Gud« - sterilisation af både kvinder og mænd, forhindring af svangerskab, svangerskabsafbrydelse, vold, narkotika og »den altoverskyggende krænkelse af menneskeværdigheden ved eutanasi«.

FRANKRIG: 19 prominente franskmænd, deriblandt to kardinaler og seks nobelpristagere, har opfordret Frankrig til at anerkende den europæiske konvention om menneskerettighederne, som i 1950 på Frankrigs vegne blev underskrevet af Robert Schuman.

De kardinaler, der har skrevet under på opfordringen, er formanden for den franske bispekonference, kardinal Marty af Paris, og jesuiteologen, kardinal Jean Daniélou.

FINLAND: En repræsentant for Vatikanet har på et møde i Helsinki, hvor man drøftede muligheden for at afholde en europæisk sikkerhedskonference i 1973, udtalt, at varig fred og internationalt samarbejde må hvile på indbyrdes accepterede etiske principper.

HOLLAND: Generalvikaren i bispedømmet Haarlem har indtrængende opfordret såvel præst som menighed i Sct. Dominikus' sogn i Amsterdam til ikke mere at tillade en gift præst at læse messe i sognet.

■ To kardinaler fra Vatikanet, som har givet

ordre til, at en omstridt form for katekismusundervisning, som man eksperimenterede med i to hollandske bispedømmer, skulle standses, har udtalt, at de ikke længere har noget imod, at undervisningen fortsætter, efter at to af de fire bind af den katekismus, der anvendes, er taget op til revision.

■ Kardinal Alfrink udtalte i et radiointerview, at polariseringen i den hollandske Kirke er en stadig kilde til bekymring for biskopperne. Kardinalen sagde endvidere, at konflikter kan have en positiv funktion i det borgerlige samfund, men at han tvivlede på, at dette er tilfældet i Kirken, som i sit væsen er et kærlighedens fællesskab.

ITALIEN: Pave Paul har i år fejret midnatsmessen julenat i Civita Castellana i Sabinerbjergene nord for Rom, hvor ca. 1000 minearbejdere for tiden er i færd med at bygge en tunnel som led i den nye jernbanelinje Rom-Firenze. Arbejderne har i deres fritid udhugget et stenalter lige uden for indgangen til tunnelen, men paven læste julemessen for arbejderne og deres familier inde i tunnelen.

For at henlede opmærksomheden på lidelsen i verden skulle paven have fejret fredsmessen nytårsdag sammen med 150 unge mænd, som alle er polioramte. Denne messe blev dog aflyst, da paven fik influenza.

SPANIEN: En sognepræst i Cordoba har nægtet at velsigne hovedkontoret for et udbredt handelsfirma, fordi det lader sine arbejdere arbejde om søndagen.

■ Et kor af sangere fra dominikanerklosteret Silos ved Burgos skaffede for nylig fuldt hus i Teatro Real i Madrid, hvor et publikum på over 2000 mennesker - hovedsagelig teenagers - havde indfundet sig for at høre dem synges Introitus, Alleluia, hymner og offertorier, som alt sammen var hentet fra den righoldige eksisterende samling af gregorianske messer og salmer. Anmelderne udtalte, at det repertoire, koret fra Silos var mødt op med, kunne bringe det på hitlisten hvor som helst.

SCHWEIZ: Muligheden for social og praktisk samarbejde mellem katolikker og lutheranere var hovedemnet for et besøg af en delegation fra Vatikanet på Det lutherske Verdensforbunds kontor i Genève fra den 29. november til den 1. december 1972. Delegationens leder var præsidenten for Sekretariatet for de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands.

SVERIGE: Ifølge en redegørelse fra Institutet for religionssociologi i Stockholm mener 77 pct. af svenskerne, at troen på Jesus Kristus kan forandre et menneskes liv, mens 3 pct. benægter dette. 39 pct. mener, at det svenske samfund kunne forandres, hvis troen på Kristus var mere udbredt. 41 pct. siger, at Jesus kun var et menneske, men at han er et forbillede på venlighed og kærlighed, mens 25 pct. tvivler på, at han overhovedet har eksisteret.

DANMARK: I december havde København besøg af to unge fra det økumeniske kloster Taizé i Frankrig. De var sendt til Danmark for at skabe kontakter med andre unge med henblik på det kommende »ungdomskoncil«, som vil blive afholdt i påsken 1974 i Taizé.

■ Søndag den 10. december 1972 indsatte biskoppen i Nakskov menighedens to nye præster, pater Irenæus Capellen og pater Herman Berning. Indsættelsen skete under højmessens og bagefter var der fælles kaffebord i salen.

VATIKANET: Verden skal finde sin enhed i Kristus, siger paven

Den enhed og universalisme, som verden desperat søger efter, skal den findes i Kristus, sagde paven under den offentlige audiens den 13. december 1972.

Vore dages menneskedyrkelse og undertrykkelse af religiøse følelser »ender i anarkistiske og nihilistiske vildfarelser, som vi ser det hos Herbert Marcuse. Det moderne menneske tvinges til at erklære sig for en stakkel, skabt til håbløshed, illusioner og bedrageriske ideer.«

»På trods af alt dette,« fortsatte paven, »håber mennesket stadig på en bedre fremtid. Søger verden i dag ikke enhed, retfærdighed og fred? Taler verden ikke om frihed, omend på en forvirrende måde? Er den bestandige søgen efter forandring og fremskridt ikke rettet imod en fornyelse i morgen? Blæser der ikke en messiansk vind?« (N.C.)

VATIKANET: Pave Paul VI's budskab til fredens dag den 1. januar: Fred er mulig

I sit budskab til fredens dag den 1. januar erklærede paven, »at vold er blevet en modesag, som til tider iklæder sig retfærdighedens rustning«. Paven tog afstand fra den udbredte opfattelse, at oprustningen »er et af politikens første krav og en følge af den internationale økonomi. Først sværdet, dernæst ploven. Denne opfattelse synes at være fremherskende selv i visse udviklingslande«.

Mod denne opfattelse hævder paven, »1. at freden er mulig, hvis den virkelig er villet, og 2. at hvis freden er mulig, er den en ufravigelig pligt. Man bør være i besiddelse af fredens mod, et mod af høj kvalitet, ikke den brutale styrkes mod, men kærlighedens: Jeg gentager, at ethvert menneske er min broder, og at der ikke kan blive fred uden en ny form for retfærdighed. Det må være muligt,« siger paven, »at leve uden at hade og uden at slå ihjel. Freden er fremfor alt en åndelig holdning.« (K.O.)

FRANKRIG: Biskop tillader katolikker at gå til alters hos protestanterne

Biskop Arthur Elchinger af Strasbourg har givet katolikkerne i sit bispedømme tilladelse til ved ganske særlige lejligheder at gå til alters under en protestantisk gudstjeneste. Da disse bestemmelser kan have interesse for det økumeniske arbejde her i landet, vil Forum senere udsende en nærmere dokumenteret redegørelse.

Biskop Elchinger angav desuden retninglinierne for, hvornår en protestant kan gå til alters i en katolsk kirke:

- Protestanten må give udtryk for, at han er enig i den katolske lære om Kristi sande tilstedeværelse under brødets og vinnens skikkelse.

– Han må betragte præsten som evangeliets sande tjener.

I juli 1972 udsendte Vatikanets sekretariat for de kristnes enhed instruks, hvori det hedder, at der kan gives en protestant adgang til nadveren i den katolske kirke, hvis hans tro på eukaristien er i overensstemmelse med den katolske kirkes lære, hvis han har et alvorligt behov for »nadveren som næring«, og hvis han er ude af stand til at deltage i nadveren i sin egen kirke og af egen drift beder om sakramentet.

Spørgsmålet om interkommunion er særlig presserende i Alsace-området, hvor bispedømmet Strasbourg er beliggende, idet det store protestantiske mindretal har ført til et voksende antal blandede ægteskaber.

Både katolikker og protestanter har gentagne gange henvendt sig til biskop Elchinger med anmodning om tilladelse til at deltage i det andet kirkesamfunds nadver. Anmodningerne er især kommet fra mænd og kvinder, der lever i blandede ægteskaber. (N.C.)

FRANKRIG: En »bølge« af vantro går over landet

Ifølge en rapport, udsendt af lederen af sekretariatet for de ikke-troende i Frankrig, pastor Jean-François Six, går der en »bølge af vantro« over landet.

I rapporten, der er udfærdiget på grundlag af ni møder mellem delegerede fra bispedømmerne til sekretariatet, hedder det, at vantroen tager til blandt både ungdommen, præsterne og gennemsnitskatolikkerne.

»I de sidste 2–3 år,« står der i rapporten, »er vantroen blandt de unge vokset i meget høj grad. Dette gælder også unge i katolske skoler og katolske familier. Desuden sker det oftere, at børnene fra de åbne familier opgiver troen, end at børnene fra de traditionsbundne familier gør det.«

Videre står der, at en del præster »i højere grad end nogen sinde prøver at være med på det sidste nye og følge med folks ideer. Nogle af dem, der er gået åndeligt til grunde, lader deres egen vantro komme til udtryk i deres prædikener. I de sidste to år har præster, der gifter sig, i flere og flere tilfælde som grund angivet, at de ikke længere tror.«

Mange katolikker, både præster og lægfolk, er tilbøjelige til at betragte ikke-troende som folk, der simpelt hen ikke tror, fordi de på en eller anden måde har lidt overlast, eller de bliver ved med at betragte dem som kristne, der bare ikke selv er klar over, at de er det.

Mange katolikker betragter en del unge menneskers interesse for østerlandske religioner som et bevis på, at det sakrale på ny er ved at få en fremtrædende stilling i folks bevidsthed.

Pastor Six siger, at katolikkerne misforstår de offentlige opinionsundersøgelser, hvis de tager dem til indtægt for den opfattelse, at den religiøse tro er i tiltagende.

Der lægges alt for stor vægt på, om folk selv erklærer sig for medlemmer af Kirken, siger han. Ca. 84 pct. af alle voksne franskmænd siger, at de er medlemmer af den katolske Kirke.

To førende franske offentlige institutter for opinionsundersøgelser er dog kommet til det resultat, at 75 pct. af Frankrigs befolkning betragter Guds eksistens som sikker eller sandsynlig, mens kun 37 pct. tror, at Kristus er Gud. (N.C.)

DANMARK: Biskoppen indvier nyt hus og kapel hos Sct. Josef Søstrene i Ordrup

2. juledag blev en minderig dag for Sct. Josef Søstrene i Ordrup. Kl. 10 indviede biskoppen under deltagelse af ca. 55 særligt indbudte søstrenes nye hus og kapel i en ombygget villa ved siden af skolen.

Pater Erik Christiansen havde i dagens anledning udarbejdet en smuk og meningsfyldt liturgi for indvielsen af hus og kapel, afsluttende med en messe.

I sin prædiken fremhævede biskoppen, at søstrene med dette nye hjem »Villa Pax« ikke blot havde fået ideelle rammer for deres fællesliv, men også havde pådraget sig en forpligtelse til, at det

skulle være som et »hjem« for alle, der på den ene eller anden måde kom i kontakt med dem.

Under den påfølgende reception på skolen vendte biskoppen tilbage til dette nye »hjem« forpligtelse til at åbne sig for alle, som ønsker at finde inspiration i søstrenes familieliv. Samtidig understregede biskoppen, at det nye hus og kapel også kommer skolen til gode, idet der frigøres rum til en udvidelse af undervisningslokalerne.

Skolens bestyrer, søster Angela takkede alle, som på den ene eller anden måde har været impliceret i ombygningsarbejdet, især kunstneren Egil Vedel, der har lavet tabernaklet, korset og lystagerne. Hun sluttede med at udtale håbet om, at den hellige Josef ville hjælpe søstre til en hurtig byggetilladelse, så man kan gå i gang med ombygningen af søstrenes gamle hjem til de hårdt tiltrængte nye undervisningslokaler. (K.O.)

DANMARK: Det danske fjernsyn bringer en pavehilsen til det danske folk

Onsdag den 27. december bragte fjernsynet en timelang reportage om Vatikanet, som et dansk TV-hold under Halldor Sigurdsson og Tage Elmholdts ledelse havde optaget et par måneder forinden.

Udsendelsen sluttede med TV-holdets

Biskoppen og søster Angela ved indvielsen af hus og kapel i Ordrup

deltagelse i en offentlig audiens, hvor pave Paul VI bragte følgende hilsen til det danske folk:

Vi byder TV-holdet fra Danmarks Radio velkommen og takket være deres fjernsynsforbindelse hilser vi alle deres landsmænd hjerteligt. Kære danske venner, vi er lykkelige for ved denne lejlighed at give udtryk for den agtelse, vi nærer for Deres folk, for dets modige virksomhed i historiens løb og dets omsorg for kulturen, for dets ønske om et aktivt samarbejde om verdens gang i retning af mere menneskelighed, lykke, retfærdighed og fred. Denne storslåede opgave, der skal udføres, er vi i stand til at udføre. Dens uopsættelighed, dens komplicerede karakter og dens omfang kræver solidarisk virke fra hele folket. Derfor ser vi med glæde på de europæiske landes bestræbelser i retning af en effektivt enhed med respekt for de enkelte folks uafhængighed. Vi håber, de samtidig retter blikket mod deres mindre heldige brødres behov i den tredje verden, i et gavmildt og broderligt engagement. I vore øjne er deres fælles kristne oprindelse grundlaget for et sådant kald.

Det er selve den doktrin, vi i vid udstrækning har udarbejdet i vor rundskrivelse *Populorum Progressio*, og vi ønsker gennem vore katolske sønner at være det rene ekko af Jesu budskab til vore kristne brødre og alle mennesker af god vilje. Med ham vil vi ikke mangle håb. Når Gud har elsket verden så højt, er det for at befri den for al tvang (trældom), og hemmeligheden ved den lykke og frelse, som menneskene søger efter i blinde, er den kærlighed, han selv har givet os eksemplet på. Vi nedkalder den guddommelige velsignelse over alle, som ser og hører os.

(K.O.)

JAPAN: Ikke-kristne ægtepar lader sig vie i katolske kirker

JAPAN: De japanske biskopper har på et møde for nylig drøftet den tiltagende tilbøjelighed blandt katolske ikke-katolikker i Japan til at ansøge om at blive viet i en katolsk kirke.

Biskopperne erklærer, at de stiller sig lidt tøvende overfor at sætte sig imod denne praksis, fordi Kirken derigennem kommer i kontakt med unge ikke-kristne ægtepar, men de opstiller som betingelse for, at sådanne ceremonier kan finde sted:

– At der ikke for nogen af parternes vedkommende er tale om ægteskabshindringer.

– At de er indforstået med ægteskabets hellige karakter, og at de skaber et varigt bånd mellem parterne.

– At de før brylluppet belæres om disse ting af en præst.

(N.C.)

SPANIEN: Kommissionen »Retfærdighed og fred« kræver enormt reformprogram

– Ret til at danne fagforeninger.

– Strejkeret.

– Tale- og trykkefrihed.

– Vedtægt for militærnægtere.

I anledning af fredsdagen den 1. januar i år har kommissionen »Retfærdighed og fred«, som består af en snes gejstlige og lægfolk, og som er knyttet til kommissionen for samfundsapostolat, udarbejdet et enormt reformprogram.

Blandt de reformer, der kræves, er retten til at danne »frie og demokratiske fagforeninger og politiske sammenslutninger, anerkendelse af strejkeretten, forsamlingsfrihed og tale- og trykkefrihed.

I teksten gøres der indsigelser mod prisforhøjelserne og manipulationen med den offentlige mening i Spanien: »Hvis vi dækker over vore sande problemer, forbliver de ikke alene uløste, men de bliver også mere komplicerede for hver

dag, der går.« Samtidig kræves der »nye lovhjemlede garantier for juridisk bistand til fanger«, en vedtægt for militærnægtere og afskaffelse af »diskriminering« mellem sejrherre og besejrede fra borgerkrigen.

»Den fred, der gennemtrumfes ved at undertrykke den offentlige mening, ved politiets indgreb, ved trusler og ved at bruge ordensmagten til at løse arbejdskonflikter, er ikke nogen virkelig fred,« hedder det videre i teksten.

»Retfærdighed og fred« understreger videre, at Kirken skal være frit stillet med hensyn til at tage afstand fra »uretfærdigheder og krænkelse af den bestående orden«: »Et sundt samarbejde mellem Kirke og statsmagt er altid ønskeligt, men en overdreven indbyrdes afhængighed forringer Kirkens muligheder til at gøre en indsats til gunst for retfærdigheden.«

Teksten blev udsendt til pressen den 21. december 1972. (La broix)

Pave Paul VI fejrer jul med arbejdere i en tunnel udenfor Rom

DEN KATOLSKE SKOLE –

ET ALTERNATIV

Ole Dam

Forholdene for de katolske skoler i Danmark kan karakteriseres ved kirkens situation in diaspora. Skolerne er placeret i et sekulariseret samfund, der præges af en stigende velstand samtidig med, at det etablerede samfund i stadig højere grad frigør sig fra religiøs påvirkning gennem vedtagelser af love og bestemmelser, der i deres grundlæggende ideer er præget af en afstandtagen fra den kristne etik, udelukkende baseret på hensyntagen til samfundets velstand.

Det enkelte individs muligheder for at udvikle sig ifølge en selvvalgt livsanskuelse formindskes i takt med myndighedernes vægning ved selvstændig stillingtagen og den accelerende delegering af ansvar og myndighed til mindre ofte konkurrerende enheder, der hurtigt præges af kraftig politisk dominans.

Samtidig med denne udvikling optræder der en voksende reaktion i et mindretal af befolkningen mod myndighedernes *laissez-faire* indstilling, hvilket bl.a. giver sig udtryk i en stigende tilgang til de private skoler, deriblandt de katolske.

En anden gruppe i samfundet, der i stor udstrækning søger bistand hos de private skoler, er de brudte hjem. Til eksempel kan nævnes, at omkring en tredjedel af eleverne på en af de københavnske skoler er børn fra skilsmissehjem, hvor mødrene er udearbejdende hele dagen, og hvor børnenes udvikling og opdragelse af indlysende årsager hovedsagelig er overladt til skolen.

Endelig præges skolesituationen af befolkningsforskydninger i Europa, hvilket bevirker, at hele familier fra lande med katolsk indflydelse tager fast ophold i

landet. Disse hjem yder ofte store økonomiske ofre, for at deres børn kan få en påvirkning og opvækst, der er i overensstemmelse med deres hjemmemiljø. Således har adskillige katolske skoler elever fra næsten alle syd- og østeuropæiske lande.

Disse to sidste grupper er som oftest socialt hårdt belastede, hvilket kan give sig udslag i de private skolars økonomiske formåen.

Fra et katolsk synspunkt er skolernes situation vanskelig, for selv om der fra befolkningens side – katolsk som protestantisk – er en stigende interesse for, at deres børn får en opdragelse på et kristent grundlag, så mangler skolerne i dag moderne pædagogiske hjælpemidler i religionsundervisningen, ligesom de mangler en klar målsætning for den pædagogiske aktivitet i dette fag.

Den katolske skole i en situation som oven for beskrevet bør ud over at styrke den enkelte katolske elev i hans udvikling på det religiøst-etiske plan være formidlende mellem den protestantiske og den katolske kirke på det praktiske plan. Den katolske skole bør på en positiv og aktiv måde stimulere dens protestantiske elevers forhold til deres kirke og derigennem opbygge et tillidsforhold til den protestantiske kirke. Netop gennem respekt for andres tro og liturgi kan man opbygge forståelse og interesse for, hvad den katolske kirke står for.

Den katolske skole bør etablere kontakt til den eller de lokale protestantiske kirker for at sikre de protestantiske elevers mulighed for via skolen at få et aktivt forhold til deres kirke. Ved særlige lejligheder, f.eks. jul og påske, kan skolen

forestå arrangementer med deltagelse af såvel den katolske som den protestantiske præst for derigennem over for skolens elever at fremhæve de fælles kristne værdier.

Den katolske skole kan igennem undervisningen i samtlige discipliner skabe holdninger, der er afvigende i forhold til det sekulariserede samfunds. Den kan præge eleverne i deres holdning til deres medmennesker og til samfundet, en holdning der er i overensstemmelse med det evangeliske budskab. Denne holdning vil ofte tilsyneladende have et indhold af stabilitet, men det vil i høj grad også være muligt at påvirke eleverne, således at de kan tage de eksisterende samfundsforhold op til en positiv-kritisk vurdering; eksempelvis kan nævnes aktuelle sociale forhold som narkomani, pornografi, abortus provocatus etc., resultater af det enkelte menneskes fremmedgørelse i det materialistiske samfund.

Eleverne kan allerede under deres opvækst bibringes en klar forståelse for, at ændringer i samfundet er nødvendige, samtidig med at de basale sande værdier i kraft af deres evige gyldighed bevares og accentueres.

For at den katolske skole med sin egen indre pluralisme skal kunne give et eksempel på, i hvor høj grad de kristne principper er bæredygtige i et pluralistisk samfund, må den have en stab af velkvalificerede lærere, der åbent vedkender sig deres ansvar som kristne, og som er i stand til at formidle dette ansvar gennem aktiv indsats i skolen; kun derigennem kan skolen stå med et veldefineret katolsk standpunkt.

For at støtte skolerne i dette arbejde, bør der inden for bispedømmet evt. regionalt arrangeres periodiske in-service kurser, hvor man gennemarbejder moderne katolsk etik og praktisk religionspsykologi og pædagogik, idet man anvender nu velgennemarbejdede gruppe-dynamiske arbejdsmetoder.

Endelig ville det være særdeles ønskeligt, om man på internationalt plan kunne udarbejde programmeret undervisningsmateriale til brug i religionsundervisningen i evt. selvkontrollerende forud fastlagte programmer, som elever på forskellige alderstrin kunne gennemarbejde på egen hånd. Ikke alene ville disse programmer, suppleret med audio-visuelle undervisningsprogrammer, være en meget stor hjælp i undervisningen, men disse kunne foruden at sikre en vis ensartethed i undervisningen tillige være en betydelig hjælp for voksne, der ved selvstudium ønsker at sætte sig ind i de basale elementer i katolsk katekismus og etik.

Sådanne undervisningsprogrammer vil, dersom de udarbejdes på et hovedsprog, uden større vanskeligheder kunne oversættes og bearbejdes i de enkelte lande.

Julenat fejrede biskoppen midnatssmessen i Marmorkirken for fuldt hus. Sct. Ansgars menighed er jo for tiden hjemløs på grund af Sct. Ansgar kirkes istandsættelse. Under dette arbejde blev det konstateret, at kirkens tagkonstruktion er så medtaget af svamp og råd, at en stor reparation nu er forestående.

Ved en meget stor imødekommenhed og venlighed fra Marmorkirkens præster og menighedsråd har vi nu fået husly hos dem og får lov til at holde vor søndagsmesse der. Vi havde planlagt at håbet, at kirken ville være færdig til jul, således at vi kunne fejre vor julemesse i en nyistandsat og smuk kirke, men sådan skulle det altså ikke være.

Da jeg første gang kom til messe i Marmorkirken, følte jeg savnet af vor egen kirke. Akustikken er jo meget dårlig, og det føles især, når man kommer fra en kirke, hvor akustikken er noget nær det ideelle. Rummet virker stort og kolossalt, men efter at have været der til nogle messer om søndagene var det, som om man begyndte at føle sig fortrolig med det. Salmesangen klinger meget smukkere nu. Vi har vænnet os til rummets særlige akustik.

Ved at se mig omkring i kirken blev jeg interesseret i udsmykningen, som er skåret i træ og ikke, som man umiddelbart skulle tro, i marmor. Som fagmand fryder det mig at betragte den, da den er af en meget høj kvalitet, og derfor gav jeg mig til at kikke lidt på kirkens historie, som må siges at være interessant, ja næsten dramatisk.

Det var Frederik V, der ønskede, at der skulle ligge en kirke her, og anledningen var, at den Oldenburgske slægt den 28. oktober 1749 havde regeret som konger i Danmark i 300 år. Den 30. oktober nedlagde kong Frederik V (under pauker og trompetfanfarer) grundstenen til Marmorkirken (Frederikskirken) på den grund, som tidligere havde været dronning Charlotte Amalies lysthave og af hende var blevet skænket til »from anvendelse«.

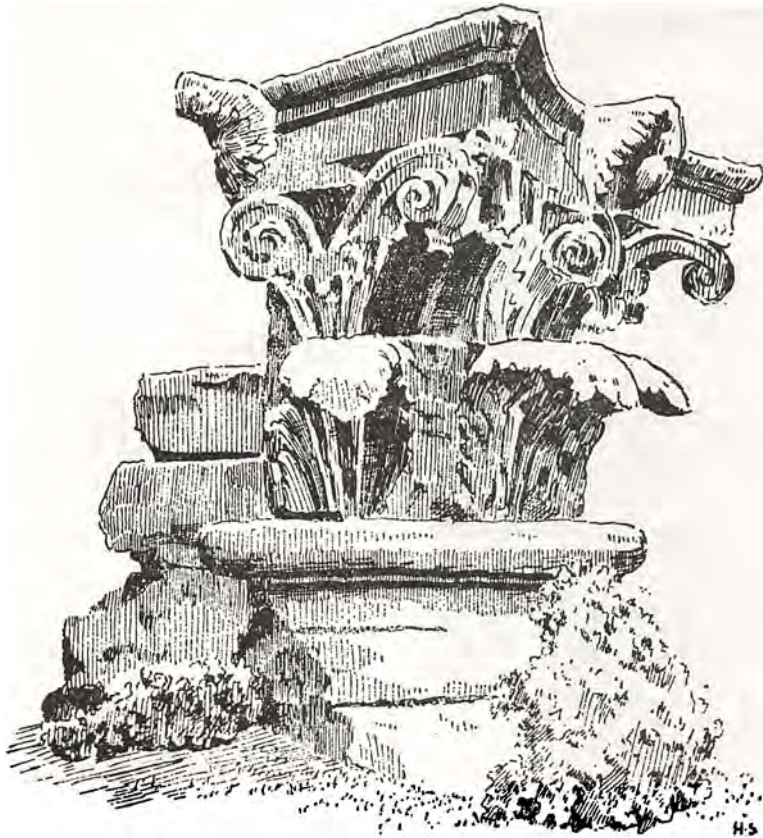
Om Frederik V siges det, at han var svag som regent, ja endog udskejende, men her tog han dog et initiativ, der måske var oprigtigt ment. Samtidig med kirken skulle en helt ny bydel opføres efter en plan af hofbygmester Nikolai Eigtved. Kirken skulle hedde Frederikskirken. Men der skulle gå henved 150 år, før kirken kom under tag. I disse mellemliggende år træffer vi på kendte navne fra Danmarkshistorien. Eigtved ville ikke bygge i den traditionelle danske kirkestil; han ville bygge en rundkirke. Den skulle dækkes af en høj kuppel, flankeret af 2 tårne, et i nord og et i syd. Fundamentet blev udført, efter at man først havde foretaget et meget stort piloteringsarbejde i den løse og fug-

MESSE

|

MARMORKIRKEN

Frithjof Johansen

tige grund.

Selve fundamenteringen var så krævende og omfattende, at mange håndværkere kom til skade. – Hofkirurgen fik et ekstra løntillæg, fordi han fik så meget at bestille med at kurere på de stakkels håndværkere. Men da man skulle til at bygge facaden, som var tænkt i saksiskfransk rokoko, blev man i tvivl om, hvorvidt den nu også var god nok, og minsandten om man ikke sendte tegningerne til Paris for at få dem bedømt og erstattet af nye tegninger. Det er forståeligt, at Eigtved tog sig dette meget nær. Lige til sin død arbejdede han med sit projekt, og få måneder før sin død fik han det endelig godkendt, men det blev aldrig ført ud i virkeligheden.

Efter Eigtveds død fremkom arkitekt L. Thurah med et projekt; han udelod de 2 sidetårne, men ville gøre kuplen 60 alen bred (den nuværende er 48 alen); derved ville den blive den største i Europa. Heller ikke dette projekt blev til virkelighed. Men fint skulle det være, så derfor indkaldte man en arkitekt fra Frankrig – Jardin hed han. Han udarbejdede nye planer og projekter og arbejdede med kirken i 20 år. Han brugte den kæmpesum af 800.000 Rdl. Kirken var oprindeligt beregnet til at skulle koste 250.000 Rdl. (man kommer til at tænke på hospitalet i Herlev!). I 1770 var murene kun nået til ca. 12 m's højde. Da standsede Struensee resolut byggeriet. Jardin fik sin afsked, og den påbegyndte kirke fik nu i mere end 100 år lov til at

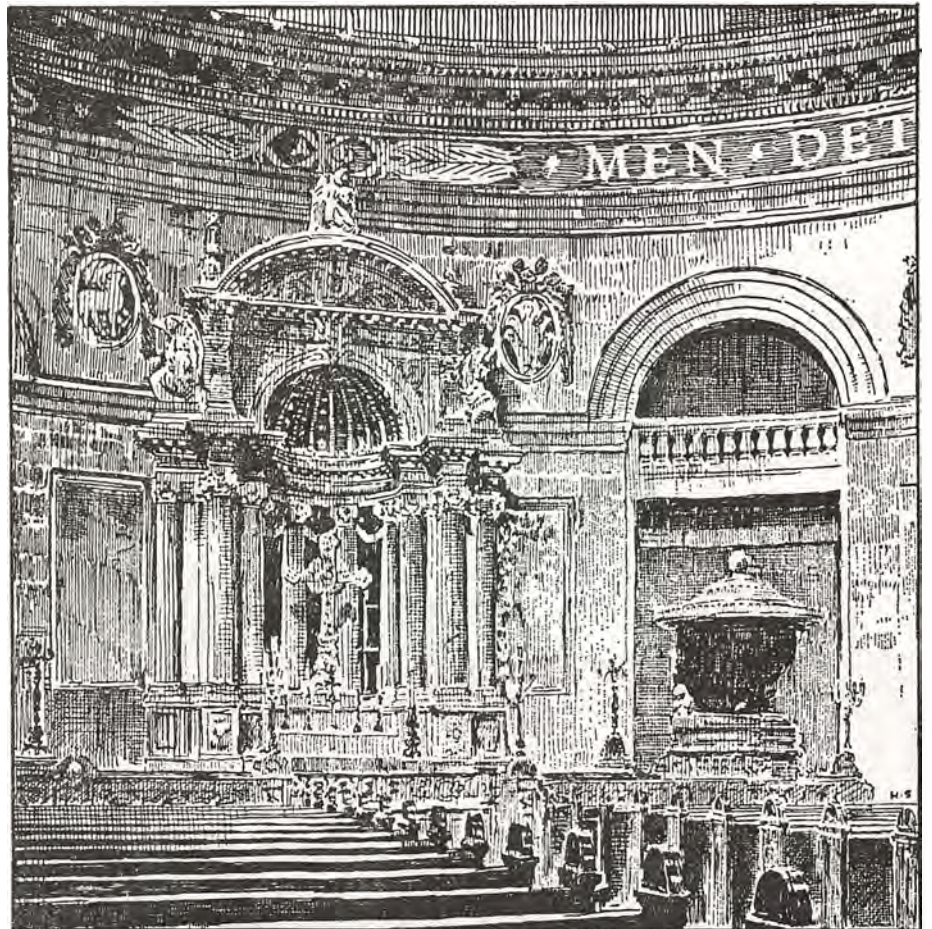
henligge ufærdig som en idyllisk ruin og et billigt marmorbrud.

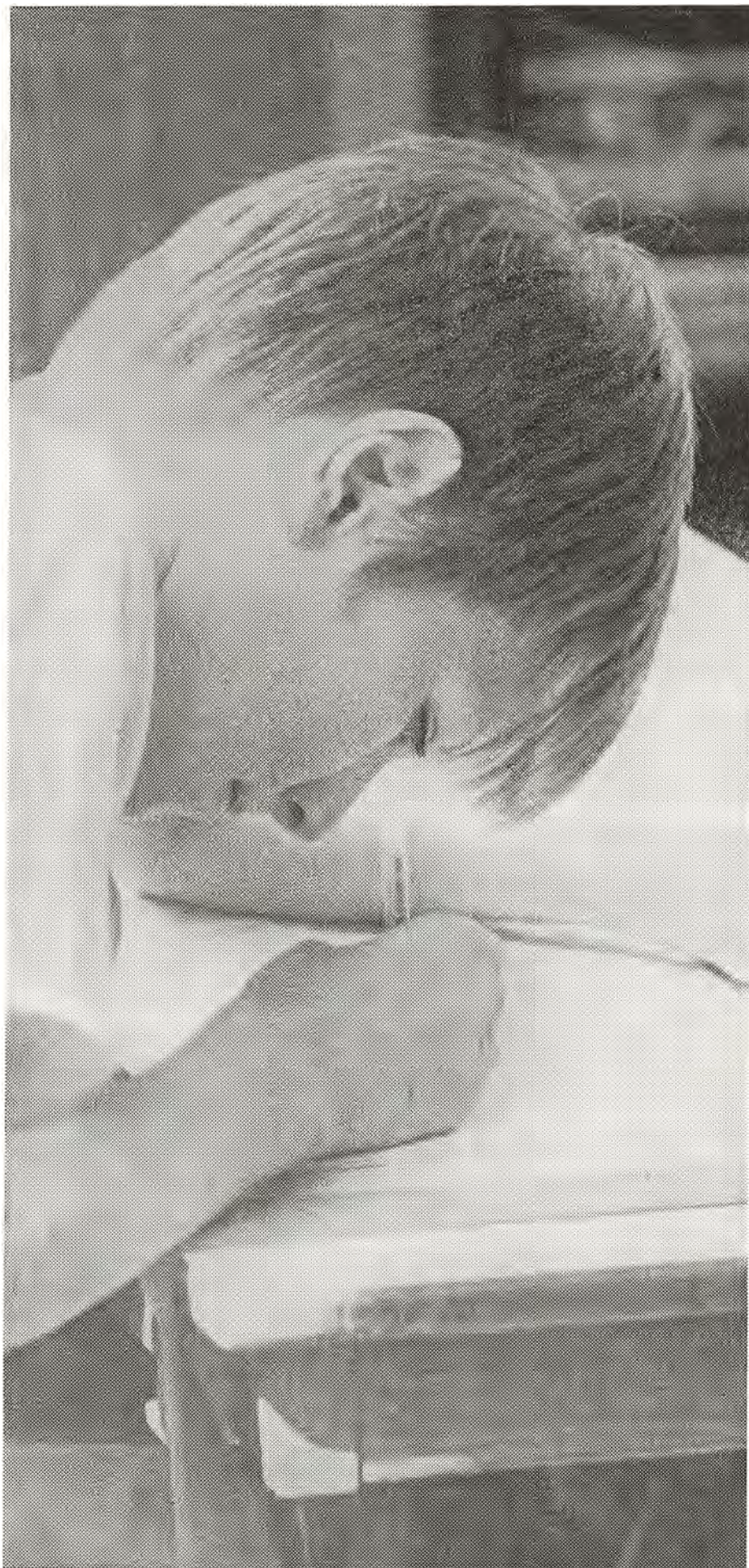
Da Sct. Nicolai kirke var brændt i 1795, foreslog man fra akademiets side,

at man, i stedet for at genopføre Sct. Nicolai, skulle færdigbygge Marmorkirken. Arkitekt C. F. Harsdorf blev nu sat på opgaven, og han gik til den med den største ildhu. Også han arbejdede på den til sin død. Og også dengang var det sparetider; derfor gik han ind for, at byggesummen blev sat til 250.000 Rdl. En påtænkt portika (søjlehal foran indgangen) mod Store Kongensgade, en indvendig kolonnade og de 2 tårne udelod han. Efter hans død blev alle tegningerne sendt til arkitekt C. F. Hansen, men han havde dengang så meget arbejde i gang (Christiansborg og Domhuset), at han aldrig fik taget fat på opgaven.

Den 1. juli 1874, 125 år efter at Frederik V havde nedlagt grundstenen, købte C. F. Tietgen da den påbegyndte kirke og grunden i den hensigt at bygge kirken færdig. Men først skulle man igen nem en dramatisk rigsretssag, som var rejst mod finansminister Krieger, fordi han havde solgt grunden til Tietgen. Sagen endte med frikendelse, og endelig i 1878 begyndte Tietgen at bygge sin kirke. Den 19. august 1894 blev den taget i brug.

Jeg kan ikke sige, at det er på grund af denne kirkes besværlige tilblivelse, den er kommet til at stå mit hjerte nær. Men jeg er dog taknemmelig og glad for, at jeg nu har fået husly i denne smukke kirke.

DET GÆRER I VORE SKOLER

TENDENSER I KATOLSK
SKOLEVÆSEN
I VERDEN I DAG

Johns. Simons S.J.

Katolske privatskoler findes ikke blot i lande med katolsk mindretal, men også i lande hvor befolkningen er katolsk, og hvor den offentlige skole er konfessionsløs, som f.eks. i Frankrig.

Disse skoler ledes som oftest af et ordenssamfund og opretholdes helt eller delvis ved hjælp af privat kapital. I nogle lande gives tilskud fra det offentlige, i andre ikke.

Økonomisk krise

I langt de fleste lande befinder de katolske skoler sig for øjeblikket i en økonomisk krise. Det skyldes dels den høje levestandard hos befolkningen, der stiller store krav til skolernes faciliteter, dels en tiltagende specialisering og intensivning af undervisningen, der medfører større investeringer til apparatur. Disse faktorer gælder også for de offentlige skoler; men mens det offentliges udgifter til skolevæsenet stiger år for år, falder den kapitalværdi, der er grundstammen i mange katolske privatskoler finansiering.

Således er i *England* både de anglikanske og de katolske privatskoler alvorligt

truet som følge af inflationen. Kardinal Heenan har i november ladet katolikkerne forstå, at skolebyggeriet og skolerne modernisering må vente, til der kan skaffes penge. De private skoler er yderligere ramt af en tredje faktor, som de offentlige skoler ikke berøres af, nemlig ordensmedlemmers svigtende tilgang til skolerne. Ordenssøstre og -brødre har altid været billig arbejdskraft inden for det katolske skolevæsen. Nu, da de ældre ordensmedlemmer ikke længere bliver afløst af unge ordensfolk, men af lægfolk, skal skolerne betale en lærerløn som på offentlige skoler uden at kunne re-investere denne i skolen.

Dette gælder overalt. Her i *Danmark*, hvor lønnen for 90 pct.s vedkommende godtgøres af staten, er problemet foreløbig ikke akut, men i de lande hvor skolerne intet tilskud får, betyder det en ret alvorlig omlægning af skolernes budget.

Hvordan reageres der rundt omkring på den økonomiske krise?

Som allerede nævnt har det engelske epi-

skopat appelleret til den katolske befolkning om mere støtte. I *England* nyder skolerne et vist offentligt tilskud, og det ser ikke ud til, at dette tilskud kan forøges.

I *Frankrig* findes der forskellige tilskudsordninger, hvor størrelsen er betinget af den indflydelse, det offentlige har på de private skolers drift. Det katolske skolevæsen har indledt forhandlinger med regeringen om en forøgelse af tilskuddet, uden at dette medfører yderligere indgreb i skolernes selvbestemmelsesret.

I *USA* forbyder en føderativ lov, at det offentlige giver tilskud til skoler for religiøse særgrupper. Disse har hidtil måttet klare sig helt uden tilskud ved private indsamlinger og en høj skolepenge, hvad der betød en stor belastning for katolske (ofte børnerige) familier. Adskillige steder er man begyndt at give forældre, hvis børn går i private skoler (katolske, baptistiske, jødiske) skattelettelser. Det forbyder loven ikke. Metoden har været prøvet ved retten i to instanser, begge med positivt resultat. For øjeblikket afventer man højesterets

afgørelse af, om skattelettelser (i realiteten et skjult tilskud til private skoler) er forenelige med den omtalte føderative lov. En talsmand for regeringen har tilsagt, at disse skattelettelser vil forsøges opretholdt selv under et bebudet spareprogram for det nye år. I Sydamerika er tilskudsordninger i de fleste lande ukendt.

I *Venezuela* er situationen helt katastrofal. 10 pct. af de skolesøgende børn går i private skoler, der drives for kirkenes egne midler, som suppleres med svimlende beløb i skolepenge. Som følge deraf kan disse skoler kun optage børn af velhavende familier og får derved en skæv social rekruttering. Adskillige kendte katolikker er forargede over dette og insisterer på, at skolerne skal optage børn af fattige forældre og i nødstilfælde tvinge regeringen til at give tilskud. (I øvrigt går kun 60 pct. af alle børn i skolepligtig alder i skole.)

I *Colombia* giver det offentlige intet tilskud. Forhandlinger om dette er gået i stå, og det har medført, at adskillige katolske skoler har måttet lukke.

Katolske begravelselær
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jørgergårdsvej 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 36

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefy
Centralvarme
Brændselolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Ny besindelse på skolernes opgave

Den økonomiske krise har naturligvis medført en ny besindelse på den katolske skoles rolle og nødvendighed i vor tid.

Der er først og fremmest dem, der går ind for afskaffelse af det private katolske skolevæsen. I England vakte Sr. Baker, rektor for et katolsk lærerseminarium, opsigt, da hun, oven i købet på et katolsk lærerstævne i London, ytrede tvivl om, hvorvidt Kristus og kirken var tjent med den fortsatte opretholdelse af katolske skoler side om side med ikke-katolske skoler. Hendes begrundelse var, at katolikkerne nu måtte komme ud af deres isolation og engagere sig i samfundet for at hjælpe og komme med positive bidrag der. Hendes tanke er, at der stadig skal uddannes katolske lærere, men at disse skal gå ind i de offentlige skoler og dér være kristne vidner.

Som et afskrækkende eksempel på, hvad der kan ske ved en konfessionsmæssig opdeling af befolkningen, pegede hun på begivenhederne i Nordirland. Det nordirske eksempel har også gjort andre katolikker nervøse. En gruppe progressive katolikker (Catholic Renewal Movement) har slået til lyd for, at katolikker med hensyn til skolebyggeri skal gå sammen med andre trossamfund i stedet for at bygge rent katolske skoler. Man skal så udbygge religionsundervisningen og i øvrigt satse mere på katolsk undervisning af forældrene end af børnene. Men - som sagt - episkopatet har en anden mening.

Ligesom i England høres tilsvarende røster fra Australien, hvor man foreslår at nedlægge det katolske skolevæsen og investere pengene i katolsk voksenundervisning. Man håber, at forældrene på den måde bedre vil være i stand til at give troen videre til deres børn. Forsla-

get hænger naturligvis sammen med hele problematikken omkring religionsundervisningen: Hvis religionsundervisningen gives i skolen, kan den faktisk næppe være missionerende og kan derfor let kun blive informativ; ved privat undervisning og i voksenundervisning er forholdene meget friere.

De kirkelige autoriteter er dog ikke af den mening, at privatskolerne bør afskaffes.

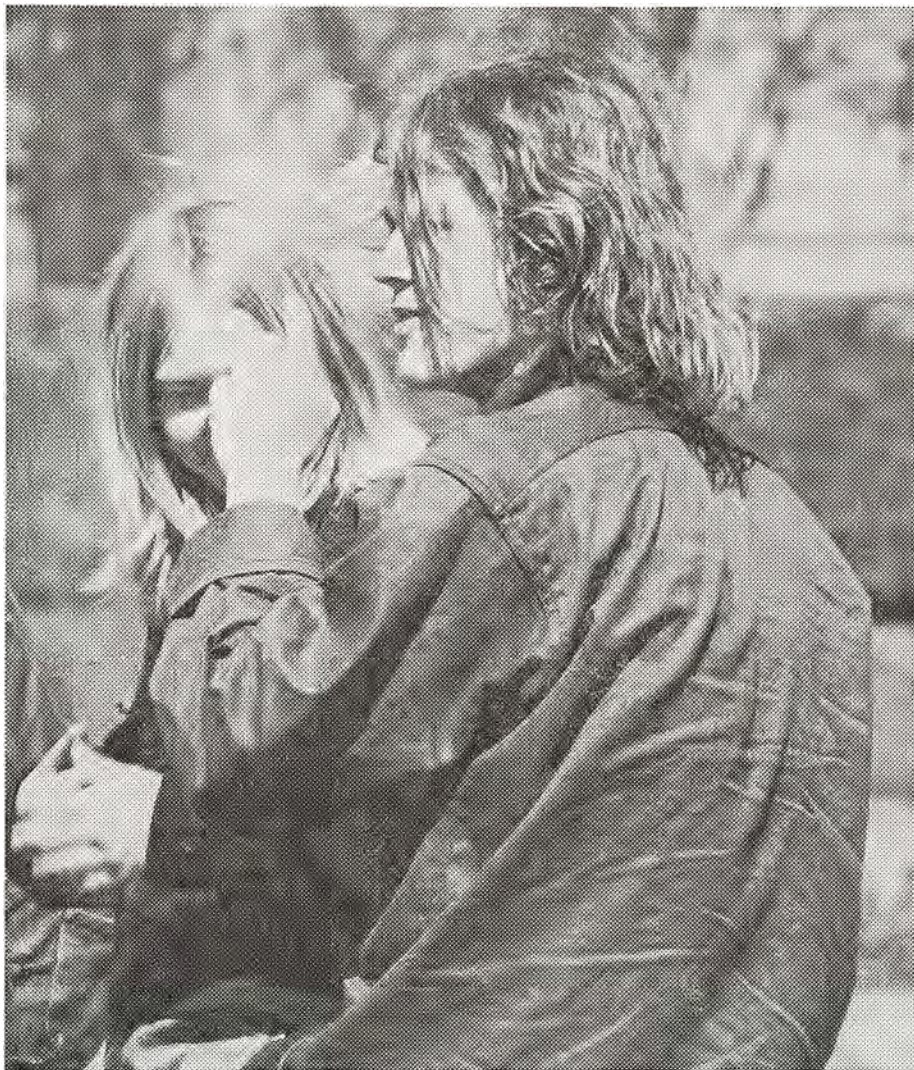
Vi kan ikke undvære de katolske skoler, siger provincialforstanderen for Maristbrødrene i Brisbane. Begrundelsen er tankevækkende. Når man tidligere ville begrunde den katolske skoles nødvendighed, lagde man hovedvægten på en ordentlig katolsk religionsundervisning. (Jævnfør i øvrigt vor egen danske folkeskoles tilknytning til folkekirken!) Skolen søgtes dengang hovedsagelig af katolske børn. Nu har dette ændret sig. Skolen søges nu også af ikke-katolikker, fordi de forventer, at skolen skal tage stilling til mange samfundsproblemer og -værdier og aflægge et kristent vidnesbyrd midt i den øvrige mangfoldighed af meninger. Denne nye opgave må vi ikke svigte, siger provincialforstanderen.

Bispekonferencen i USA har i november udsendt et hyrdebrev, hvori katolikkerne opfordres til med alle midler at støtte og udbygge det katolske skolevæsen. Som begrundelse anføres, at kirkens arbejde, der består i at udbrede evangeliet og påvirke samfundet (hvilken opgave de tekniske fremskridt og den dermed følgende troskrise har gjort endnu mere påkrævet), ikke kan få gunstigere betingelser end den katolske skole giver mulighed for.

Der er alle vegne en voksende fornemmelse af, at de katolske skoler har fået en ny opgave. Pave Paul VI sagde kort før jul til en verdenskongres af katolske universitetsfolk, at massemedierne har skabt et problem: den offentlige mening er for første gang i historien i stor stil blevet konfronteret med tilværelsens grundlæggende spørgsmål. Det første, verden behøver, siger paven, er vidnesbyrdet om en virkelig åndelig frihed. (Det lyder måske i danske øren som en banalitet; men man må huske, at paven taler til hele verden, hvor 9/10-dele faktisk ikke har åndelig frihed.)

Af de katolske læreanstalter forventes det, fortsætter paven, at de afgiver et troens vidnesbyrd, der virker så meget mere troværdigt, som disse højt uddannede og grundigt orienterede mænd og kvinder trygt kan tages som vejledere for andre. I det hele taget bør det lyse ud af de katolske læreanstalter, at trofasthed mod evangeliet og mod de gud-givne værdinormer ikke gør et menneske til en dårligere videnskabsmand. Så vidt paven.

Et nyt skolemiljø

Den nye rolle, der tillægges den katolske skole, har i *Holland* givet sig udslag i et bemærkelsesværdigt forslag, fremsat af det katolske lærerforbund i landet. Det drejer sig om medbestemmelse. Hidtil har de fleste katolske skoler i *Holland* stået under sognets eller en ordens ledelse. Rapporten gør opmærksom på, at den ændrede situation af to grunde gør medbestemmelse ønskelig. For det første søges skolerne ikke længere udelukkende af katolske børn, men også af ikke-katolske; (dette skyldes *Hollands* gunstige tilskudsordning, hvor tilskuddet følger barnet, så forældrene frit kan sende deres barn i hvilken skole, de ønsker). Jo flere ikke-katolske forældre og elever, der er interesserede i skolen, des mere urimeligt er det, at forvaltningen af de mange penge, samfundet investerer i skolen, overlades til katolikker alene.

For det andet er skolen ikke længere en institution, hvor eleverne kommer for at hente viden. Fagspecialiseringen og den voksende administration har bevirket, at skolerne efterhånden befolkes af en talrig stab af forskellige mennesker – administratører, finansfolk, teknikere foruden

pædagoger af alle slags. Man er begyndt at tale om et skolefællesskab. Det gælder for ledelsen om at tilgodese, at alle de nævnte grupper har de faciliteter, de behøver, og er glade for at arbejde ved skolen. Skolen er derved forvandlet til en arbejdsplads, hvor mange mennesker mødes: unge og voksne, pædagoger og videnbegærlige, progressive og konservative, teknikere og filosoffer kan snakke sammen og have det rart med hinanden. I dette miljø skal den unge så lære at finde sin vej.

Det er også klart, at man ikke kan sidde den demokratisering, der er tidens løsen, overhørig. Det vil derfor være naturligt, at alle implicerede parter i skolefællesskabet bliver repræsenteret i – og får medansvar for – ledelsen.

Foreløbig er forslaget i strid med gældende lov, der siger, at ingen lærer kan sidde i bestyrelsen for den skole, han er ansat ved. Men Lærerforbundet har påtaget sig at forhandle med myndighederne vedrørende en ændring af bestemmelserne.

Det er indlysende, at hvis denne plan lykkes, vil vi stå foran en helt ny skoletype.

**MARIUS
MP
PETERSEN**
EN DIFA FORRETNING

4100 Ringsted – Telefon (03) 81 24 64

**Fint arbejde – – – Rimelig pris
Telefon: TRia 6070**

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gasmester
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N
Telefon 16 98 80
Lys – Kraft – Varme

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF T OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

K. K. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X's VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelser ordnes
Reberbanegade 37
Ålborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malormestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Holbæk Materialhandel

Alt i bandager & øjgleplejartikler
Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon • 82 81 31

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K

Telefon 13 56 87

**VÆRD
AT
LÆSE**

HALLVARD RIEBER-MOHN:

*Vår venn Johannes. Av og om pave
Johannes XXIII.*

103 s. Kr. 21,00.

Aschehoug & Co., Oslo, 1972.

I vore dage er præsteembedet kommet i søgelyset. Man sporer en ændring i præstens status, – han er ikke mere sognets altnuligmand, sakramentsuddeler, prædikant, foreningsleder, basarpromotor, kirkelige bogholder, bygningsinspektør – og endelig også sjælesørger, hvilket ofte traditionelt opfattes som summen af ovenstående. Nu forlanges andet og mere, idet næsten alle de traditionelle opgaver ofte med bedre resultat overtages af lægfolk. Tilbage bliver messelæsning for en menighed, som ofte ser sin hovedopgave andetsteds end i deltagelsen i søndagsgudstjenesten. Deraf præstens såkaldte identitetskrise.

Da foretog Vorherre et eksperiment: Hvis jeg nu tog en gammel, from præst, der var uddannet i og levede på det grundlag, som et italiensk præsteseminar i århundredets begyndelse har kunnet give ham – og så gav ham magt, og frihed til at bruge den – hvad ville der mon så ske? Hvordan ville han virke på kirken?

Eksperimentet hed Angelo Roncalli og kaldte sig som pave Johannes XXIII. Ham har den norske dominikanerpater Rieber-Mohn skrevet en bog om. Titelen giver måske den bedste indholdsfortegnelse: Vor ven Johannes, af og om pave Johannes XXIII. Den belyser manden og hans person, dels ud fra de træk, der gav

anledning til det væld af anekdoter, der blomstrede i hans fodspor, og dels ud fra, hvad han har skrevet til sin familie, til kirken og til sig selv i sin dagbog. Han fortæller om sig selv og sin indstilling til præstedømmet, og derved er bogen blevet et levende portræt, som vi har al grund til at takke pater Rieber-Mohn for. Pave Johannes var et af de mennesker, som gør et udsletteligt indtryk på samtiden – de, der har oplevet ham, glemmer det aldrig, og de, der ikke nåede at se ham, vil altid føle et savn. Men i bogen lever en aflagens af »alverdens sognepræst«, »en pave, der ler«, »fornyeren på Petri stol«, »koncilpaven«, vor ven Johannes.

Georg Heggum

**SVEND DAMSHOLT:
KIMEN OG CANCEREN**

St. Ansgars Forlag 1972.

132 sider, kr. 18,50.

Det er ikke let at anmelde denne bog. Det skyldes, at jeg er uenig med forfatteren i hans grundsyn. Dels føler jeg ingen trang til at skille mine medmennesker i får og bukke, dels har jeg fra Skriften den faste overbevisning, at den »etablerede« kirke (for nu at bruge en moderne floskel) har Helligånden, ikke alene Åndens bistand, men dens nærværelse, selv om jeg ikke altid kan se eller føle den. Og nogen »Antikirke« har jeg aldrig mødt, derimod nok menneskelige skrøbeligheder og undertiden det alt for menneskelige; men et rige med splid i sig selv må falde. Og kirken falder ikke.

Men til bogens indhold: Forfatteren

går ud fra den idé, at der findes to vækstarter i alt levende: kimen, der i sig selv bærer livets vækst og udfolder sig i harmoni efter skaberens plan. Og canceren, kræftcellen, hvis uuhæmmede vækst vil kvæle kimen, og som bærer døden i sig. Denne teori føres nu trinvis frem ved eksempler fra menneskelivets væsentlige områder, fra samfundets struktur, fra kirkens struktur og fra den enkelte kristne, præst og lægmand.

Nu er opfattelsen af menneskelivet som en kamp mellem lysets og mørkets magter jo ingeniørlig ny og har endda rigelig støtte i den hellige skrift. Men den væsentlige forskel mellem den hedenske kulturs og den kristne tros opfattelse af dette forhold er dog dette, at med Kristi forløsergerning er mørkets magter allerede besejrede. Og denne fortrøstning, som synes mig aldeles væsentlig i kristenlivet, finder jeg ikke i Damsholts bog.

Men når det er sagt, må det også nævnes, at det syn på den katolske kirke, som bogen giver udtryk for, rummer mange kristnes bekymrede spørgsmål til kirken, spørgsmål, som, enten man nu finder dem som udtryk for rigtige eller som misforståede opfattelser af kirken, må tages dybt alvorligt, og som er lærerige, fordi de kan åbne øjnene for forhold og områder, hvor menneskelige skrøbeligheder inden for kirken hindrer sædekornet i at bære de hundrede fold.

Georg Heggum

FR. KLAR: NIELS STENSEN-FORSKEREN GUSTAV SCHERZ

*Sankt Annæ Kirkes forlag,
København 1972. 139 s., 18 s. ill.
Kr. 23,00.*

Knap to år efter pater, dr. Gustav Scherz' pludselige død foreligger der fra hans medbroder Franz Klars hånd en biografi, hvorefter forfatteren selv siger: »Med denne korte levnedbeskrivelse skal der inden for snævre grænser ikke kun henvises til pater Scherz som den store Niels Stensen-forsker og hans utrættelige arbejde for Niels Stensens helgenkåring, men endnu mere til hans egen præstelige holdning og store kærlighed til kirken.«

Den opgave, pater Klar har sat sig, er lykkedes. I de første af de tyve korte

kapitler hører vi om pater Scherz' barndom og uddannelse til hans ankomst til Danmark i 1922 og om hans virksomhed ved St. Annæ Kirke, om den tyske forening og den tyske katolske gudstjeneste.

Et oplysende kapitel fortæller om hans virksomhed som redaktør af Katolsk Ugeblad 1932-39, et andet om pater Scherz som leder af St. Annæ Skole 1939-55 og et tredje om hans tid som vice-provincial fra 1956-59.

Herefter følges der ikke længere en kronologi, idet kapitlet: pater Scherz og Niels Stensen fortæller om den virksomhed, der prægede hans liv lige fra trediveerne, og som fra 1959 til hans død blev hans hovedvirke. Til dette kapitel knytter sig et kapitel om hans rejser og et kapitel om pater Scherz som forfatter, der er skrevet af hans medarbejder, fru Anne-Liese Thomasen, der også har udarbejdet den bibliografi, som findes mod bogens slutning.

De fleste af de øvrige kapitler søger at bidrage til en karakteristik af pater Scherz - det viser titlerne: pressens apostel, ordets apostolat, »dilexit ecclesiam«, »ædel, hjælpsom og god«, elsket og æret. Her drages der dog flere gange erindringer frem, som hovedsagelig må interessere dem, der har oplevet dem.

Endelig er der et kapitel om pater Scherz' medarbejdere, om hans livs bratte ende og om hans eftermæle i form af citater fra kondolenceskrivelser, som ordenen modtog.

Bogen slutter med en kronologi, en bibliografi og en efterskrift, der forsøger en sammenfattende karakteristik af en særpræget højtbegavet personlighed med en sjælden viden og viljestyrke, der gjorde det muligt for ham at få en sådan indflydelse inden for det videnskabelige Danmark, at der på soklen af monumentet for Niels Stensen ikke alene kom til at stå: Anatomicus, Fundator Geologiae, men også Servus Dei.

Bogens tryk er nydeligt, illustrationerne velvalgte, og på bindets forside ser man pater Scherz' ansigt, som er så karakterfuldt, at enhver uvilkårlig må ønske at lære denne person nærmere at kende. - Et sådant nærmere kendskab får man gennem pater Klars bog.

K.F.M.

FISKEHALLEN

Kastelvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby - Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjæreen & Co. A/S

Malermålerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio - fjernsyn
båndoptagere og grammofoner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Griaebrenden

Seminarieuddannet lærer søges til undervisning i alm. fag i hovedskolen fra 1.

august 1973. Løn som Gentofte kommune.

Sct. Joseph Søstrenes Skole

Skovkrogen 19, 2920 Charlottenlund

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN

smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Århus**

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselskontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

*Mathias
Christensen*

ABSALONSGADE 14

AALBORG

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 69

**ØKONOMISK
MEDANSVAR**

*til drøftelse på pastoralsrådets
3. weekendkursus*

Da pastoralsrådets kursusrække for menighedsråd nåede til økonomien, var tilslutningen ikke så stor som ved de foregående. Det betød dog ikke, at ikke mange var mødt, for i alt 80 deltagere er ganske pænt. De, der kom, blev ikke skuffet. Økonomien viste sig at være et ganske morsomt område. Man kedede sig ikke.

Rektor Erik Lorensen talte om »Budget og regnskabsføring i sognene«. Han anbefalede, at man ikke overvurderede opgaven, idet den, som det er tilfældet med alle andre regnskabsforhold, blot var en registrering og sortering af de økonomiske forhold, efterhånden som de indtræffer. Det gælder om at have sans for proportioner og om ikke at gøre det hele sværere, end det er. De fleste sogne har knap nok én postering pr. dag, og det kræver ikke noget stort fabriksbogholderi, men en enkelt kassebog med nogle få kolonner. Men med sognets midler drejer det sig om en forvaltning af andres penge. Derfor kræves der bilag og revision som garanti for den rette anvendelse. Hvor det er muligt, er det principielt rigtigt, at kasse og bogholderi varetages af to forskellige personer, og at menighedsrådet f.eks. gennem formanden har et løbende overblik over finanserne. Den regnskabsmæssige opgave er ikke større, end at revisionen kan udføres af et medlem af menigheden. At ty til fagrevision er en kostbar udvej, som kun sjældent er nødvendig.

Budgetlægningen er normalt ikke nogen større kunst, fordi de fleste udgifter er faste og har samme konjunkturbestemte tendens til regelmæssige stigninger. Står ekstraordinære udgifter for døren, må dækning normalt skaffes ved ekstraordinære indtægter i form af ind-

samlinger, fester, basarer, andespil osv. Erfaringen viser, at det er lettere at få folk til at støtte et konkret formål end et formål i al almindelighed.

Pater Dekkers omtalte kirkebidragsordningen som sognenes økonomiske fundament. Der er 4-5000 bidragydere, som tilsammen skaffer kirken 1.400.000 kr. Ordningen er udtryk for solidariteten i kirken, fordi den gør det muligt at støtte de økonomisk svage sogne.

Desværre tyder udviklingen på, at udgifterne stiger både hurtigere og mere end indtægterne. Derfor er det nødvendigt at få flere bidragydere. Det skulle være muligt at få 1.000 mere end nu. Desuden henledes opmærksomheden på 10-års erklæringerne, som er et meget forsømt område, men som byder på den store fordel, at de berettiger til skattefradrag ud over 1.100-kr. grænsen. Økonomien er altså ikke håbløs, hvis menighederne blot vil udnytte de forhåndenværende muligheder.

Registreret revisor A. F. Beyer talte om økonomi på bispedømmeplan. Han oplyste, at spørgsmålet ikke er, hvad bispedømmet koster sognene, men hvad sognene tjener på bispedømmet. Han påviste ved hjælp af regnskabet, at kirkebidragsordningen i alt væsentligt går ubeskåret tilbage til sognene, idet den virker som en fordelingsordning mellem nødlidende sogne og dem, der har rigeligt. Bispedømmet skaffer gennem sine forbindelser i udlandet tilskud til kirkebyggeri, køb af biler, hjælp til præstelønninger, præstekandidaters uddannelse, kirkelig litteratur m.m.m.

Bispedømmets økonomi er sund i det regnskabsår, vi nu befinder os i. Men ser vi blot 3 år frem, vil den blive noget anstrengt. Det gælder nemlig for såvel bispedømme som sogne, at talmæssigt uændrede indtægter betyder en lavere pastoral foretagsomhed. Det er støttelsen af de pastorale udgifter, det kommer an på. Jo større de er, desto bedre. Et overskud er hverken påkrævet eller ønskeligt. Men underskud er naturligvis uholdbart i det lange løb.

Som årsag til, at udgifterne stiger stærkere end indtægterne, pegede Beyer på momsens, som fordyrer brændsel, vedligeholdelse, transport m.v. med betydelige beløb. Som eksempel anførte han, at alene momsens på den igangværende restaurering af Ansgarkirken andrager samme beløb som alle udgifterne i to middelstore sogne tilsammen i et helt år. - Efterhånden som momsens, som forudsagt i perspektivplanen, kommer op på 40 pct., vil der opstå en aldeles uholdbar situation, som meget vil minde om forholdene i lande, hvor kirken forfølges. Pastoralsrådet var opmærksom på denne fare og havde vedtaget at indbyde til et samarbejde herom med andre trossamfund.

Til sidst talte pastor Lars Messerschmidt om emnet »Hvordan bliver kirken fornyet?« Dette indlæg fortjener en speciel omtale.

Kurset var meget afvekslende med indlæg, gruppearbejde, rollespil, måltider og forfriskninger afbrudt af messe og afsluttet med andagt. Programmet var livligt tilrettelagt og morsomt gennemført. Deltagerne havde nok at beskæftige sig med og meget at tænke over senere.

En deltager

LÆSER- BREVE

VATIKANETS MILLIONER

Som katolik skar det én dybt i hjertet, da Karen Dissing Melega i sit indslag i den første af Tage Elmholdts TV-udsendelser fra Vatikanet gav en omtale af »Vatikanets millioner«.

Denne omtale kan have været mere eller mindre velunderbygget, men holdningen var nedvurderende til sorg og forargelse for mange katolikker. Det er vel naturligt, at man føler en vis sorg og forargelse, når en kirke, der er ens hele liv, gøres til genstand for slige påstande.

Forargelsen over Dissing Melegas fremstilling vil imidlertid være størst, hvis man er overbevist om, at denne savner ethvert gran af sandhed.

At der er et gran af sandhed i pågældende omtale af Vatikanets betydning som økonomisk magt kan vel ikke længere skjules eller afvises. Derfor må udsendelsen uden tvivl have bragt mere sorg end forargelse til os katolikker.

Vatikanets betydning som økonomisk magt synes at være uforenelig med en kirke, som prædiker ydmyghed og afkald på jordisk gods. Det er svært at missionere dette budskab til den fattige del af verden, hvis man samtidig skal kunne tale åbent og realistisk om kirken som institution, og det må være svært som missionær at lukke øjnene for denne institutions økonomiske betydning for der-

efter at kunne prædike det sande budskab. Lige så svært som det må være at missionere overfor den tredje verden, lige så svært er det for en dansk katolik over for en udenforstående at forsvare kirkens økonomiske betydning.

Vatikanets og dermed for en stor del hele den katolske kirkes økonomiske stilling bliver ofte forklaret ved den nødvendighed, at kirken som enhver anden institution må have visse økonomiske ressourcer for at kunne »arbejde«. Dette kan i sig selv være forståeligt nok.

Imidlertid indebærer dette, at man er i besiddelse af kapital, og at man gerne vil have denne forøget eller i det mindste holdt konstant, to meget vigtige ansvar. For det første er kirken moralsk ansvarlig for anvendelsen af det overskud, kapitalen giver, og den hensigtsmæssighed, hvormed dette gøres, skal her ikke drages i tvivl. For det andet må kirken også være ansvarlig for, hvorledes disse midler fremskaffes, dvs., hvorledes kapitalen arbejder.

Hvis man er tilhænger af, at kirken som institution skal drives som enhver anden forretning i det vestlige samfund, har dette andet aspekt mindst lige så stor betydning som det første.

Kapitalen er behageligt anonym, når den arbejder i våbenindustrier eller i enhver anden industri, men en hensigtsmæssig og rundhåndet anvendelse af det årlige overskud helliger ikke midlet til dettes frembringelse – hvis man da skal acceptere Jesu ord og kirken som institution samtidig.

For en katolik må det stå som en gåde, der bidrager til sorg, hvorfor kirkens institution ikke synes direkte at tilgodese »de arbejdende hænder« eller ser på det produkt, som disse hænder fremstiller – det synes ganske paradoksalt. Det er umuligt – for ikke at sige forkert – at jeg som katolik skal forklare endsiges forsvare den opfattelse af økonomi, som kirken som institution her praktiserer.

Det må være enhver katoliks inderligste pligt at følge sin samvittighed, og jeg kan derfor ikke gøre andet end igen at spørge mig selv: Er det nødvendigt i den grad at drive kirkens institution som en forretning? Og hvorfor afviger denne forretningsgang så fundamentalt fra pave Pauls tanker i »Populorum Progressio«? Jeg mener ikke at kunne give mig selv et svar herpå, som stemmer overens med Kristi budskab, der forkyndes af en kirke, som jeg holder af.

Tager man ovennævnte tanker op til overvejelse, står man uforstående overfor den svære kritik af pågældende TV-producers udtalelser, og jeg må med sorg erkende, at jeg ikke ser nogen udvej for at forklare eller forsvare min kirke på dette punkt.

Lennart Skov-Hansen

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermesire
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landaretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Benzon's
Reparationsforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 48 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

LÆSERBREVE

(FORTSAT)

SYNSPUNKT

Da jeg som barn og ung var medlem af den katolske apostoliske kirke, var der en del unge, som frivilligt stenograferede og senere renskrev og mangfoldiggjorde homelien fra om søndagen samt alle prædikener og belæringer, der blev holdt ved særlige lejligheder. Så blev de sendt ud

FRK. CECILIE MARTENSEN

født 8.1.1881 – død 9.1.1973

Hun hvile i fred!

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro – Telefon (08) 52 15 44

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

STENO REJSER (TIDL. SCT. ANNÆ REJSER)

Påske i Rom:

Ma. 16/4 – 8 dg. – jettfly – Casa Pallotti (fuld pension). Pris: kr. 1135,-.

Endvidere kan anbefales:

Athen – Cypern – Israel – Kreta – Kos – London – Madeira – Malta – Moskva – Paris – Portugal – Rom – Sardinien – Sicilien – Spanien – Tenerife – Tunesien – USA – Ægypten.

Program og nærmere oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 København S. Tlf. (01) Asta 2312.

til alle menighedsmedlemmer, der af en eller anden grund ikke kunne være til stede.

Når man nu er blevet katolik i Danmark og er ældre, fjernboende, handicappet eller lignende, får man lov at afgå ved en blid og rolig åndelig død, hvis man da ikke selv gør sig meget store anstrengelser. Nu er jeg så lykkelig at være pensionist og have masser af tid, så jeg låner og læser alt, hvad jeg kan få fat på, men mange læser kun KATOLSK FORUM og knap nok det. Der står også mange gode ting i det, men (selv om jeg læser hvert ord) man kan ikke leve af teologiske diskussioner, tværtimod; i vor tid skal man være meget stærk, hvis man ikke skal tage skade på sin sjæl. Det er en (for os) usund mani, der har grebet den moderne katolske kirke herhjemme, og vi savner noget lødigt, opløftende og belærende.

Men nu sådan noget, som vi læser i K.F., som f.eks. at biskop Martensen gennemgår den kristne troslære om »de sidste tider«, det interesserer mig levende, og jeg ville være dybt taknemmelig for, hvis disse og andre foredrag måtte blive trykt og udsendt til os, som sjældent eller aldrig har anledning til at være til stede. Kan De hjælpe os her, er jeg sikker på, at færre ville gå helt i stå.

Inger Spang Schnell

ANERKENDELSE

Den berømte katolske fondation GREFFULHE i Paris, hvis præsident er hertugen af Gramont, har i 1972 opfordret den danske pianist Einar Johansen til at give 3 klaverkoncerter i januar, maj og oktober. De 3 koncerter havde som program: Schubert, Beethoven, Liszt, Chopin og Schumann. Den 4. koncert, som er fastlagt til begyndelsen af 1973, vil ligesom de øvrige blive afholdt i fondationens monumentale og med enhver tænkelig luksus udstyrede nybygning.

RUNGSTED

RYTMISK MESSE

I Sankt Josephs kirke i Mikkeltved ved Rungsted opfører Sankt Vincents børnekor fra Helsingør fredag den 2. februar kl. 19,30 en rytmisk messe, sammensat af korets leder, organist Stephen Holm. Det sker i forbindelse med festdagens messe, Kyndelmisse, hvori der også holdes lysprocession. Sankt Josephs kirke i Mikkeltved ligger på Strandvejen nr. 352, og Strandvejsbussen fra Klampenborg kører lige til døren (fra Klampenborg kl. 19). Kirken, der tjener som »klosterkirke« for Sankt Joseph Søstrenes kommunitet »Stella Matutina«, er ganske ny. Vor biskop indviede den i april måned forrige år.

Alle interesserede er velkomne. Den rytmiske messe er udsat for forsanger, kor og menighed, orgel, guitar, bas og trommer. Den vil blive gentaget i korets hjemkirke, Sankt Vincents kirke i Helsingør fastelavnssøndag, 4. marts kl. 10.

BEDE-UGEN

DEN ØKUMENISKE KIRKEVANDRING

Kirkevandringen, den ældste af dem, indledes tirsdag den 23. januar kl. 19 i Sct. Pauls kirke i Nyboder for at slutte i den svenske Gustavskirke. Da Sct. Ansgars Kirke er under reparation, vil det katolske bidrag blive ydet i Marmorkirken. Ledelsen har ønsket, at kirkevandringens sidste del, strækningen fra Den engelske Kirke til Gustavskirken, former sig som en procession med kors og stager; derunder synges salmer, eller tavshed overholdes.

K.G.-H.

BREDGADE

SANKT ANSGAR FEJRES I MARMORKIRKEN

Sankt Ansgars fest højtideligholdes i Marmorkirken søndag den 28. januar kl. 9,00 med bispemesse. Messen synges på dansk.

K.G.-H.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 28/1: S. ANSGAR, Bispedømmets Værnehelgen: Epistel (1. Kor. 2, 1-7), Graduale, Alleluja-vers og Evang. (Mk. 16,15-18. 20) som i Søndagsmessebogen d. 3/2. - Evt.: 4. alm. Søndag: 5. Mos. 18,15-20. - Salme 94 (95), 1-2. 6-9. (R: 7d-8a). - 1. Kor. 7,32-35. - Mk. 1,21-28.

Mandag d. 29/1: Hebr. 11,32-40. - Mk. 5,1-20.

Tirsdag d. 30/1: Hebr. 12,1-14. - Mk. 5,21-43.

Onsdag d. 31/1: Hebr. 12,4-7. 11-15. - Mk. 6,1-6.

Torsdag d. 1/2: Hebr. 12,18-19. 21-24. - Mk. 6,7-13.

Freitag d. 2/2: *Herrens Fremstilling i Templet*; som 4/2.

Lørdag d. 3/2: S. ANSGAR; som 28/1.

Søndag d. 4/2: I Højmessen: *Herrens Fremstilling i Templet eller Kyndelmisse*: Mal. 3,1-4. - Salme 23 (24), 7-10. (R: 8a). - Hebr. 2,14-18. - Lk. 2,22-40 (eller: 2,22-32). - I de øvrige Messer: 5. alm. Søndag: Job 7,1-4. 6-7. - Salme 146 (147), 1-6. (R: 3a eller Alleluja). - 1. Kor. 9,16-19. 22-23. - Mk. 1,29-39.

Mandag d. 5/2: 1. Mos. 1,1-19. - Mk. 6,53-56.

Tirsdag d. 6/2: 1. Mos. 1,20-2,4a (*indtil . . . skabelshistorie*). - Mk. 7,1-13.

Onsdag d. 7/2: 1. Mos. 2,4b-9. 15-17. - Mk. 7,14-23.

Torsdag d. 8/2: 1. Mos. 2,18-25. - Mk. 7,24-30.

Freitag d. 9/2: 1. Mos. 3,1-8. - Mk. 7,31-37.

Lørdag d. 10/2: 1. Mos. 3,9-24. - Mk. 8,1-10.

Søndag d. 11/2: 6. alm. Søndag: 3. Mos. 13,1-2. 45-46. - Salme 31 (32), 1-2. 5. 11. (R: 7). - 1. Kor. 10,31-11,1. - Mk. 1,40-45.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 28/1: S. ANSGAR, Bispedømmets Værnehelgen. - 4. alm. Søndag. - 1. *Ansgarius-Bonifacius-Kollekt*.

Mandag d. 29/1: Ferialdag.

Tirsdag d. 30/1: Ferialdag.

Onsdag d. 31/1: S. Johannes Bosco, præst.

Torsdag d. 1/2: Ferialdag.

Freitag d. 2/2: *Herrens Fremstilling i Templet eller Kyndelmisse*.

Lørdag d. 3/2: S. ANSGAR, Bispedømmets Værnehelgen. - I dag meddeles mange steder S. Blasius-velsignelsen.

Søndag d. 4/2: I Højmessen: *Kyndelmisse*. Lysindvielse og lysprocession. - I de øvrige Messer: 5. alm. Søndag.

Mandag d. 5/2: S. Agathe, jomfru og martyr.

Tirsdag d. 6/2: S. Paul Miki, præst, og lidelsesfæller, martyrer; led døden i Nagasaki i Japan d. 5. febr. 1597 og er de første kanoniserede martyrer (1862) fra Den fjerne Orient.

Onsdag d. 7/2: Ferialdag.

Torsdag d. 8/2: Ferialdag. - Eller: S. Hieronymus Emiliani, præst; 20/7.

Freitag d. 9/2: Ferialdag.

Lørdag d. 10/2: S. Scholastica, jomfru.

Søndag d. 11/2: 6. alm. Søndag.

BLIV EN INSIDER

GENNEM ET
ABONNEMENT
PÅ

KATOLSK FORUM

BREDGADE 69 A
1260 KØBENHAVN K
(01) 11 60 80

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

IKKE EN LILLESKOLE - MEN EN LILLE SKOLE

er den selvejende institution **Katolsk Centralskole** med sine 25 lærere og ca. 350 elever fordelt på 20 klasser.

Vi søger pr. 1. august 1973 nogle lærere - gerne med undervisningserfaring, der kan undervise i alm. skolefag samt dansk, matematik og orientering i hovedskolen og 8., 9. og 10. kl. Specielle fagønsker kan drøftes.

Med den lille skolestørrelse er det lykkedes at skabe et overskueligt og roligt arbejdsmiljø midt i København, hvor traditionelle skoleproblemer er minimale, og hvor et utvungen forældre/lærersamarbejde i høj grad hjælper med til at opretholde gode opvækstbetingelser for vore elever.

Løn- og pensionsforhold: som ved det offentlige skolevæsen.

Ansøgning stiles til styrelsens formand: rektor Erik Lorensen, og sendes inden den 1. marts til:

KATOLSK CENTRALSKOLE
NØRREBROGADE 27 2200 KØBENHAVN N

Henvendelse: skoleinspektør Ole Dam mandag + torsdag kl. 10-11, onsdag kl. 18-19, tlf. (01) 39 61 66.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osario (nyhedsstof) og H. van. Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annoncerekspektion,
Hauchsvej 8, 1826 København V,
telefon EVa 28 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgprisle kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

THE GODFATHER

Bag den beskedne titel, gudfaderen, gemmer der sig en film af de helt store. Men det vidste vi sådan set godt i forvejen, hvis man da kan stole på den intensive reklame og foromtale. *The Godfather* er en bevægende og storslået oplevelse, som gør de lange køer foran billetlugen til et rimeligt symbol på succes. Selv min gamle skepsis overfor den etablerede amerikanske filmindustri forfladigende og ligeegyldige underholdningsprodukter bliver her gjort til skamme. Med sin blanding af sentimentalitet og vold, familieliv og gangstermord, er *The Godfather* en rammende beskrivelse af »the American way of life« på godt og ondt.

Mafiaen

I filmen følger vi den italienske emigrantfamilie Corleone fra slutningen af anden verdenskrig til en gang midt i halvtredserne. Vi lever med i højdepunkterne i familiens liv. Bryllupper, barne-dåb og begravelse. Det er den hyggelige, sympatiske og af og til slemt sentimentalske del af handlingen. Den anden del er mændenes liv, forretninger, som det så uskyldigt kaldes. Familien Corleone er nemlig en af de fem største mafiafamilier. De tjener stort på spillebuler, sprit-smuglerier og andre hårderlige gangster-erhverv. Selvfølgelig er faderen, Don Corleone (Marlon Brando), og sønnerne, Michael (Al Pacino) og Sonny (James Caan), ikke direkte indblandet i det farlige og beskidte arbejde. Nej, de sidder fredeligt hjemme på kontoret og trækker i trådene, hvilket plakaterne for filmen også gør opmærksom på.

Corleone-familiens organiserede forbrydelser er et produkt og derfor også et spejlbillede af den amerikanske samfundsform. I det liberale kapitalistiske samfund gælder jungleloven: den stærke æder den svage, den kloge snyder den dumme. Når det trods flere mord på

samvittigheden (?) alligevel går godt for familien, skyldes det, at den kan købe sig beskyttelse ved korrupsion. Ved konstant at bestikke politifolk, journalister og politikere slipper mafiaen for, at samfundet blander sig i dens ulovligheder. Det hele kører sin skæve gang, så længe de fem store mafiafamilier kan holde fred indbyrdes. Når først den er brudt, myrdes der løs på begge sider.

Den elskelige gudfader

Selv om handlingen er en blodig røverhistorie, er der samlet en god del sympati omkring familien, først og fremmest Don Corleone. Han er en varmhjertet besindig pater familias, som kun vil sine børn og gudbørn det bedste. Hans positive egenskaber smitter også af på den måde, han leder familiens forretninger på. Da en af de andre mafialedere vil have Corleone med i narkotika, afslår han. Her er alligevel grænsen for, hvad en respektabel gangster vil være med til.

Den amerikanske instruktør Francis Coppola har formået at skildre handlingen med den fylde og detaljerigdom, som hører med til alle rigtige slægtshistorier. Den samme selvfølgelighed og forståelse præger både de hyggelige og de voldsomme scener. Herved understreges det, at personerne er de samme, til trods for at der gælder helt forskellige moralske normer inden for og uden for familien.

Dobbeltmoral og hyklereri?

Er det ikke dobbeltmoral, når Don Corleone det ene øjeblik optræder som den kærlige gudfader for i det næste at beordre terror mod og eventuelt mord på folk, der ikke vil gå med til hans forretninger? Don Corleone undgår helt spørgsmålet ved i lighed med resten af familien at sætte vandtætte skodder mellem privatlivet og forretningsverdenen. De lader ikke den ene hånd vide, hvad den anden

gør. Instruktøren rejser ingen løftede pegefingre. Personerne får lov til at være, som de er. Det mærkværdige er, at vi som tilskuere også accepterer dem. Først når grovhederne bliver alt for skræppe, begynder de moralske fibre at give sig som f.eks. i scenen, hvor Michael står fadder ved en barne-dåb, samtidig med at hans modstandere skydes ned rundt omkring i byen. Det er også det eneste punkt, hvor Nixon afviger. Han stoppede bombningen af civilbefolkningen i Vietnam, mens han gik i kirke i julen.

Afslørende skildring, men uden kritik

Det er interessant at bemærke, at den afslørende skildring af korrupsion og volden i det amerikanske samfund ikke kommer til at virke som en kritik. De mange tilskuere til *The Godfather* er således ikke et udtryk for en bred folkelig kritik af urimelighederne i et kapitalistisk samfund. Det er snarere et tegn på, at mange kender og accepterer tingenes tilstand.

Både handlingen og den følelsesmæssige identifikation støtter denne konklusion. Efter en voldsom krig mellem de fem store mafiafamilier overtager Michael ledelsen af familien Corleone. Selv om mange er blevet dræbt, fører han forretningerne videre på en mere uforsonlig måde end sin far. Gangstervældet kan fortsætte.

Den voksende sympati for familien viser sig ved, at tilskuerne begynder at undskylde deres grovheder med, at resten af mafiaen er om muligt endnu værre. På den måde kommer vi til at håbe, at Corleone vil vinde over de andre familier. Ikke fordi det vil gøre en ende på gangstervældet, men fordi de er de mest charmerende forbrydere.

Jakob Frandsen

3/1973

forum

katolsk

*Bibliotek
St 37*

ST. STEINIGER'S LIBRARY

BRYDE UD AF FÆNGSLET

På forsiden bringer vi denne gang et kobberstik af den italienske kunstner J. B. Piranesi (1720-78). Inde i bladet kan læseren finde en beskrivelse af hans billeder med de fantastiske rumvirkninger, der næsten alle kredser om emnet: *fængslet*. Der hviler en ejendommelighed, Kafka-agtig stemning over disse kobberstik. De gennemlyser vor situation. Mennesket er i et fængsel. Vi er alle fanger.

Jesus identificerer sig med de fangne. »Jeg var i fængsel, og I besøgte mig« (Matt. 25,36). Brevet til Hebræerne formaner os: »Kom de fængslede i hu« (13,3). Da Jean Vanier, som mange kendte fra retræten på Sosttrup, forleden talte i København, berettede han på en rystende måde om sine besøg i New Yorks fængsler og om samtalen med den gamle kone, han traf der. Nu kan man måske sige, at vort fængselsvæsen er mere humant end i andre lande. Men menneskene lider alligevel. Der er nogle af os, der er med i protesttog mod fanger, der af politiske grunde holdes inde-spærret. Men jeg kan ikke lade være med at tænke på den danske familie, der indbød to fanger fra et kvindefængsel til at fejre jul sammen med sig. Det er praktisk kristendom.

Men er vi ikke alle fanger i overført, men virkelig betydning? Sådant beskriver allerede salmisten menneskets liv. Vi sidder i mulm og mørke. Vi er lænket fra alle sider: lænket til den offentlige mening, til systemtvangen, til vore behov, til vor egoisme. Det er kun Herren, som kan føre os ud af mulm og mørke og sønderrive vore bånd (Sl. 107,13).

Hver eneste af os sidder i vor egoismes hule. Vi er muret inde i et spøgelsesagtigt rum og vogter på, at ingen anden forstyrrer os. »My home is my castle,« siger englænderne. De andre kommer os ikke ved. Det er de fremmede. Vi er på vagt over for dem. Vi betragter dem med en vis skepsis. Vi er lænket til vore sympatier og antipatier. Er nogen anderledes end vi selv, holder vi os på afstand af vedkommende. Vi er lænket fra alle sider i vort eget fængsel, som ofte er nok så borgerligt indrettet.

Men som kristne er vi forpligtet til at bryde ud af dette fængsel. Enhver anden er en skjult broder i Kristus. For enhver af dem har Kristus givet sit liv. Hans Küng har i en tankevækkende artikel, som vi offentliggør andet steds i bladet, gjort opmærksom på, at Jesus af Nazaret havde en særlig forkærlighed for de fattige, de af samfundet udstødte, de diskriminerede, de handicappede, de syge. Hvor ligger vor forkærlighed?

Hvis alle mennesker i denne betydning sidder i fængsel, må vi efter Kristi ord »besøge« dem. »Besøge« betyder »opsøge dem«. Det vil sige: gå fra sit eget til de andre. Vi må udfri dem af deres eget fængsel, som er deres ensomhed. Det kan gøres med små midler. Jean Vanier nævnte nogle: åbne sig for dem, se på dem, smile til dem. Vi bygger barrierer op mod de andre, ikke blot klassekampens, men også andre. Praktisk kristendom må nedlægge alle disse afspærringer og skranke. Thi vi er alle Kristi brødre og søstre.

H. Roos SJ.

FACTS OM JESUS

En nøgtern betragtning ved Hans Küng

»Jesus Menneskesønnen« er igen omstridt. Igen? Det har han da allerede været i næsten 2.000 år, og spørgsmålet har altid været det samme – om tro eller vantrø.

Men helt så enkelt er det nu ikke. Tidligere gjaldt anfægtelsen for det meste Jesus som »Guds Søn«. I dag er det også »Jesus Menneskesønnen«, det gælder. Den historiske skikkelse Jesus af Nazaret synes at opløses og blive til et skyggebillede uden ansigt – måske noget i retning af Lao-tse. Det gælder i hvert fald, når man sammenkæder de negative resultater af den nytestamentlige forskning, der er bedrevet siden oplysningstiden, og overser, ignorerer eller snakker sig fra de positive.

Det er desværre en kendsgerning, at kirken har sat alt for lidt ind på at gøre sine troende upåvirkelige over for vind og vejr, så de ikke bliver rædselslagne, hver gang de ser en ny bog. Børnene er i alt for ringe grad nøgternt og redeligt blevet gjort bekendt med de vigtigste forskningsresultater inden for bibelvidenskaben. Og så beklager man sig alligevel voldsomt, hvis der er en eller anden, der udnytter situationen og ensidigt på sin egen måde med næsten apostolisk iver forkyn-der, at der er en hel del lige fra julens beretninger til himmelfarten, der ikke er gået for sig som beskrevet i evangelierne. Uvidende børn kan man forskrække med hvad som helst.

Hvem var Jesus af Nazaret?

Det er her ikke hensigten at polemisere. Hvad kan der siges af positivt? Hvem var denne Jesus, om hvis fødsel vi kun ved forholdsvis lidt, men om hvis ord, gerninger og lidelse vi ved absolut tilstrækkeligt, til at det kan forandre både liv og død for et menneske? Ca. 2.000 års intensiv nytestamentlig forskning har forsynet os med tilstrækkeligt overensstemmende materiale – ganske vist ikke til en Jesus-biografi (det ældste evangelium (Markus) indeholder ikke engang en beretning om julens hændelser), men til at vi klart kan erkende de vigtigste konturer af skikkelsen med dens budskab, handlemåde og skæbne. Klart og utvetydigt – ikke til at forveksle med Moses, Buddha eller Muhammed eller måske endda med Marx, Freud eller Mao Tse-tung. Lad mig da så forsøge, for så vidt en teolog kan det, så enkelt og kortfattet som muligt at sige og derefter at overlade til enhver at drage konsekvenserne: Hvem var Jesus? Her vil kun blive sagt ting, som er videnskabeligt forsvarlige.

Ingen præst eller teolog

Var Jesus en mand, der gik ind for »establishment«? Der eksisterede et solidt religiøst-jødisk establishment. Alligevel bliver mange stadig forbavsede, når man siger: Jesus var ikke nogen præst. Han var »lægmand«, leder af en lægmandsbevægelse. Og straks efter må man beklagende tilføje: Han var heller ikke nogen fagteolog. Han opstillede ingen store teorier. Han forkyndte Gudsrigets snarlige komme helt uvidenskabeligt, i de jævne vendinger med sammenligninger, fortællinger og lignelser. Det varede ikke længe, før han kom i konflikt med sin tids establishment.

Ingen revolutionær

Var han revolutionær? Der fandtes dengang et revolutionært parti, som kaldtes zeloterne, »ivrerne«. I dag er der mange, f.eks. i Sydamerika, der ser ham under den synsvinkel. Men det er entydigt klart, at han i hvert fald ikke var nogen politisk samfundsomvæltter. Han prædikede ikke voldelig revolu-

Fortsættes side 4

INDHOLD

FACTS OM JESUS	2
Halte, skæve og misforståede Jesustolkninger fra pop-verdenen og halvvidenskabelige profeter bliver kompletteret	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Golda Meirs besøg hos paven, en ny indisk søsterkongregation, klosterstiftelser i Sverige, Jean Vanier i Danmark o.m.m.	
SKOLEN I FOCUS	10
En eks-elev udtaler sig om sine erfaringer i to katolske skoler og en kommuneskole	
ABORTLOVGIVNINGSDEBAT	11
Hvorfor er prævention ikke den bedste løsning – også på abortproblemet?	
HELVEDES FÆNGSLER	12
Piranesi's uhyggelige billeder rummer sandhed og skræk og – måske – et Gudsbevis	
AT VÆRE KRISTEN	16
Den ydre reform og den indre forvandling er emnet i denne aktuelle pavetale	
HVORFOR ER BISKOPPEN AF ROM PETERS EFTERFØLGER?	18
Hvad er de historiske kendsgerninger bag pavens primat?	
VÆRD AT LÆSE	21
Politikens håndbog om politiske ideologier og Synspunkts hæfte om skolen og uddannelseskrisen i u-landene anmeldes	
LITURGISK OVERSIGT	23
Kirken forelægger tekster fra Bibelen til overvejelse	
CHAPLIN / FELLINI / PASOLINI	24
Er Moderne Tider, Roma og Canterbury-fortællingerne værd at ofre en aften på?	

KOMMENTAR

UPOLITISK BARMHJERTIGHED?

Der var engang et stort firma, der havde mange fabrikker i mange forskellige lande. Dets direktører var dygtige og holdt bestandig udkik efter nye muligheder for at øge profitten, for de havde altid deres aktionærers bedste for øje. Som internationale forretningsfolk forstod de også deres ansvar over for u-landene. Derfor besluttede de at anlægge en stor fabrik lige uden for hovedstaden i et af de afrikanske lande. Det ville være til fordel for alle parter: landet trængte til kapital, folket trængte til arbejdspladser, jorden var billig, lønningerne var lave ... Det gik strygende. Firmaet blev ikke generet af utidig indblanding fra fagforeningers side; fra myndighedernes side var der ingen krav om urimelige sikkerhedsforanstaltninger eller kostbare anlæg mod forurening. Der var ganske vist en enkelt ulempe: hyppige ulykkestilfælde.

De mange komplicerede maskiner var yderst effektive med hensyn til produktionen, men der var taget lidet hensyn til menneskelig glemsomhed, fejltagelse eller uvidenhed. Dag efter dag kom arbejdere ud af fabrikken med større eller mindre kvæstelser. Undertiden mistede en mand en hånd eller en arm eller et ben. Af og til fik en ulykke dødelig udgang.

Ansvarsfulde borgere begyndte at indse, at her måtte der gøres noget. De kristne menigheder var de første, der tog fat. En foretagsom præst fik organiseret et lille nødhjælpstelt lige uden for fabriksporten. I skønneste økumenisk samarbejde støttede alle trossamfund hans initiativ,

og snart var der rejst en veludstyret klinik, der kunne behandle alle lettere tilfælde og sende de alvorlige videre med egen ambulance (en gave fra Caritas) til byens sygehus.

De kommunale myndigheder hørte om sagen og blev interesseret: man vedtog at yde finansiel støtte fra offentlige midler. Klinikken voksede til et hospital med operationsstue og en fast stab af læger og sygeplejersker. Flere liv blev reddet.

Til sidst fik fabrikkens ledelse kendskab til dette foretagende. Den udsendte en offentlig erklæring, hvori den lovpriste borgmesteren og hans medarbejdere, sagde nogle pæne ord om de mange private personer, der havde ydet bidrag til den gode sag, og lovede selv firmaets uforbeholdne moralske støtte. Og som bevis på, at det ikke skulle blive ved de pæne ord, gav de hospitalets personale fri adgang til fabrikken og instruerede alle funktionærer om at yde personalet al mulig hjælp i tilfælde af ulykke.

Men år efter år steg antallet af ulykker i takt med den stigende produktion. Flere og flere mænd blev kvæstet og invalideret. Trods alt, hvad hospitalet kunne gøre, døde flere og flere arbejdere af de kvæstelser, de havde fået.

Det varede desværre længe, inden nogle begyndte at spørge sig selv, om det var nok at efterligne den barmhjertige samaritan og tage sig af de sårede. Mon ikke det var påtrængende at gøre noget ved det maskineri, der var årsag til ulykkerne! Jo, mon ikke!

L.o.d

*Romersk sarkofag fra 300-tallet
Man ser Kristus (i midten)
række den nye pagts lov (en
bogrulle) til Peter. Et supple-
rende total-billede findes
på side 20*

tion af samfundsordenen, dens værdier og repræsentanter. Hvis han kun havde gennemført en landbrugsreform, eller hvis han, som det skete ved revolutionen i Jerusalem efter hans død, havde ladet gældsbrevene i arkivet brænde og organiseret en opstand mod den romerske besættelsesmagt, ville han forlængst være glemt. Men det, han prædikede, var ikke-vold.

Ingen munk

Men var han så måske tværtimod, som ordensfolk gennem alle tider gerne har villet forestille sig det, en asketisk ordensperson? Der eksisterede på Jesu tid et udbredt munkevæsen. Men selv trak han sig på ingen måde tilbage fra verden eller afsondrede sig som essenerne. Og han sendte heller ingen til det i vor tid genopdagede store kloster i Qumran ved Dødehavet, for at han skulle blive fuldkommen.

Ingen moralist

Men var han da så en mand, der gik ind for en eller anden form for moralsk oprustning, noget i retning af en from moralist? Jesus forkyndte ingen fromhedsteknik og havde ingen sans for moralsk og slet ikke for juridisk kasuistik eller for alle de mange spørgsmål, om hvordan loven skulle udlægges. Det var et ansvar, der påhvilede farisæerne, som slet ikke bare var hyklere. Man har allerede fattet meget om Jesus, når man er kommet så vidt, at man ikke prøver at sætte ham i bås, for han sprænger alligevel de gængse rammer. Han er provokerende, men det er han både til højre og venstre, og han står Gud iøjnefaldende meget nærmere end præsterne. Samtidig er han mere frimodig over for verden end asketerne. Mere moralsk end moralisterne. Og mere revolutionær end de revolutionære.

Hvad ville han?

Hvad gik han ind for? Hvad ville han? Hans budskab var ikke så kompliceret som vore katekismer og slet ikke som vore teologiske lærebøger. Han forkyndte det kommende Gudsrige,

at Guds sag vil vinde, at fremtiden uden for al tvivl tilhører Gud, og at alting skal ses under denne synsvinkel. Og med henblik på dette kommende rige opstiller han som øverste norm for menneskenes handlemåde ikke en eller anden lov eller et dogme og heller ikke hverken en kirkeret eller paragrafer, men Guds vilje. Hans vilje ske! Det lyder fromt. Men hvad er Guds vilje? Han er ikke uden videre identisk med en bestemt lov, læresætning eller regel. Af alt, hvad Jesus siger og gør, fremgår det klart, at det eneste, Gud vil, er menneskenes vel. Guds vilje er menneskenes vel – en analogi, der er lige så forbløffende, som den er fuld af konsekvenser.

Ingen traditionalist

Derfor viger Jesus, som i det store og hele er absolut lovlydig, heller ikke tilbage for i enkelttilfælde at handle i modstrid med loven. Han viser ingen sans for konkret overholdelse af de rituelle forskrifter. Kun hjertets renhed skænker renhed for Gud. Ingen fasteaskese: Han lod sig skælde ud for både ædedolk og drukkenbolt. Ingen ængstelse over for sabbaten: Mennesket er målet for både loven og sabbaten.

Derfor relativiserer han faktisk på en ligefrem forargelig måde hellige traditioner og institutioner: Han relativiserer loven, for budene er til for menneskenes skyld. Han relativiserer templet og liturgien, for forsoning og daglig tjeneste går forud for liturgien.

Derfor går han ind for kærligheden, som samtidig gør from og fornuftig, og som viser sig ved, at man ikke udelukker nogen, heller ikke sin modstander, men tværtimod er parat til at strække sig til den yderste indsats og forsagelse: En samfundsændring, hvor den er sværest, nemlig ved en radikal ændring af den enkelte, af mennesket selv.

De fattiges ven

Derfor gør han sig til de frommes forargelse solidarisk med alle tabere, fattige og usselrygge, med alle »stakkels djævle«: de umoralske (prostituerede og ægteskabsbrydere), kættere og

skismatikere (samaritanerne), dem, der har kompromitteret sig politisk (toldere og kollaboratører), samfundets udstødte og stedbørn (spedalske, syge og nødlidende), de svage (kvinder og børn) og i det hele taget med den gemene hob (som ikke er klar over, hvad det hele egentlig går ud på).

Derfor vover han oven i købet i stedet for lovens straf at forkynde Guds – ufortjente – tilgivelse og endda selv at tilsige den enkelte syndernes forladelse og således skabe mulighed for omvendelse og tilgivelse over for medmenneskene.

Et budskab om at begynde et nyt liv

Netop for de mindre fromme var det åbenbart et virkelig godt budskab, et budskab om at begynde forfra på et nyt liv, om nåde, håb, frihed, kærlighed og glæde – et sandt evangelium! som leves overbevisende af dem, der forkynder det, og som i påfaldende grad er ledsaget af karismatiske handlinger, helbredelse af sygdomme og uddrivelse af dæmoner – tegn på Gudsrigets komme, som skal gribe og påvirke mennesket helt ind i kødet. Men netop derved bliver denne Jesus, hos hvem teori og praksis uimodsigeligt går op i en højere enhed, til en enestående udfordring for hele det religiøse samfundssystem («Loven») og dets repræsentanter. Hvorfra har han egentlig fuldmagt til at handle, som han gør? Derom spørger både venner og fjender. Her er der en, der i stedet for en absolut overholdelse af loven forkynder en besynderlig frihed for Gud og mennesker. Er det i virkeligheden ikke en anden Gud, han forkynder – en Gud, som holder med de vantro og synderne i stedet for med de fromme? Vil han ikke være større end Moses, der har givet loven, og større end Salomon, der har bygget templet, ja, større end Jonas og alle profeterne? Hvordan kan han – som er af ringe herkomst, og som ikke har nogen organisation eller noget parti at støtte sig til – finde på at tale og handle med en sådan myndighed og et sådant krav om at blive hørt. Det gør han i kraft af et sælsomt umiddelbart forhold til Gud, så at sige for Gud og i Guds sted, den Gud, han med forargelig fortrolighed kalder sin Fader.

Konflikt på liv og død

Jesus var blevet en personificering af afgørelsens store tegn. Hans forkyndelse og handlinger bliver hans skæbne. En konflikt på liv og død forekommer uundgåelig. Kunne lovens, moralens og ordenens vogtere gøre andet end at likvidere denne mand, som foragtede loven og Gud og forførte folket? Hellere den ene end de mange. Jesus bliver arresteret og kommer i forhør hos de jødiske myndigheder som en, der foragter loven og templet, og af den romerske besættelsesmagt dømmes han til døden som politisk oprører. Romerne var ved den lejlighed jødernes håndlangere, mens jøderne var lovens håndlangere. Det var loven, der dræbte ham – heraf drager Paulus senere de radikale konsekvenser angående de kristnes frihed. Så døde da Jesus mellem to forbrydere – i enhver henseende ligestillet med syndere og forladt af ham, hvis nærværelse han i ord og gerning, ja med selve sin person havde forkyndt. Dermed syntes

det bevist, at denne gudsforladte havde spillet fallit, og at den Gud, han forkyndte, var død sammen med ham.

Den korsfæstede lever

Var alt forbi med hans død? Her må man gå forsigtigt til værks. Det er en verdenshistorisk kendsgerning, at den bevægelse, der udgik fra Jesus, først rigtig begyndte efter hans død. Hvad hviler den på? Hvis vi ser bort fra de forskellige indbyrdes modstridende overleveringer og senere legendariske besmykkelser, har vi stadig det overensstemmende vidnesbyrd fra den første generation af kristne tilbage. Disse kristne byggede deres tro på en virkelig begivenhed: den korsfæstede lever! Hans død var ikke en død ud i intetheden, men ind i Gud selv. Det afgørende i forbindelse med det nye liv er ikke hvordan, hvornår og hvor, men *at*: Jesus, den af Gud forladte, lever med, ved og i Gud. I den yderste virkelighed, vi kalder Gud, har han fået nyt liv. Hans budskab, handlinger og person er retfærdiggjort. Hans vej var den rigtige! Det erfarede de første troende, og mange af dem besejlede denne tro med deres død.

Først nu, i lyset af hans nye liv, bliver det fuldstændig klart for disciplenerne, hvordan Gud – og det *var* altså den sande Gud! – havde været med ham fra begyndelsen, og hvor meget han selv med hele sin person både stod og står for Gud og mennesker. På en gang stedfortræder og repræsentant for både Gud og mennesker. Først nu ser man tydeligt, at korset ikke er en skændsel og en forbandelse, men frelse og forløsning, og hvordan Gudsriget med dets fred, forsoning, frihed, retfærdighed og kærlighed allerede har taget sin begyndelse med ham.

Efter opstandelsen får hans person en enestående betydning

Først nu får hans person altså en endelig og enestående betydning for alle, der i troen giver sig i kast med ham. Først nu overføres forskellige titler og forestillinger fra omverdenen (især hvad angår hans eksistens før og efter hans liv her på jorden, julen og himmelfarten) på ham og får deres egentlige betydning i ham som Guds Kristus (Messias, Salvede), Mennekkesønnen, Guds Søn. Guds menneskevordne Ord og Guds endelige Åbenbaring. Først nu opstår det samfund af troende, der bekender sig til ham, bærer hans navn og bæres af hans Ånd, hans kirke, som udskilles ved dåben i hans navn, og som bliver ét omkring måltidet til hans ihukommelse.

Budskabets forkynder er altså blevet til ham, der forkyndes, Jesus Kristus – han, som selv er budskabet om Gudsriget og hele dets konkrete fylde i en nøddeskal, han, som selv er det kristne budskab og de kristnes kendetegn.

En kristen bekendelse alene gør langt fra kristen. Kristen tro har sit mål i kristen praksis. Det samme budskab om Jesus som Kristus må også i dag – i teori og i praksis – omskrives for en ny tid.

Det var altså det kortest mulige svar på spørgsmålet: Hvem var Jesus? Måske kan det give anledning til lidt overvejelser af, hvad han betyder og kunne betyde i dag.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Golda Meir hos paven

Den vigtigste religiøse begivenhed i det sidste par uger er utvivlsomt Israels premierminister fru Golda Meirs besøg hos paven mandag den 15. januar 1973. Fru Golda Meir havde deltaget i en international socialdemokratisk kongres i Paris, og umiddelbart efter kongressens afslutning fløj hun til Rom, hvor det uventede møde med paven fandt sted.

Ingen ved endnu, hvem der havde taget initiativet til dette møde. På en pressekonference efter mødet udtalte fru Golda Meir, at hun ingenlunde har »forceret Vatikanets porte«. Vatikanet på sin side har vel heller ikke været for ivrigt på grund af eventuelle vanskeligheder med de arabiske stater, som det altid har stået på en god fod med. Alligevel tyder meget på, at begge parter har været interesseret i at få mødet i stand, selv om man må holde sig for øje, at Vatikanet aldrig, hverken »de facto« eller »de jure« har anerkendt staten Israel.

Under sit besøg i Det hellige Land i 1964 mødtes pave Paul VI med Israels præsident Salmaan Shazar, og i oktober 1969 modtog han i Vatikanet Israels udenrigsminister Abba Eban, med hvem han drøftede fredsmulighederne, især en løsning af flygtningeproblemerne, samt Jerusalems status som hellig by. Disse to emner har sandsynligvis også været hovedemnerne under mødet mellem paven og Golda Meir.

Forskelligt syn på problemerne

Det er velkendt, at Vatikanet og Israel ikke har helt samme syn på problemerne. Hvad Jerusalem angår, har paven al-

tid insisteret på, at byen, der er hellig for både jøder, muhamedanere og kristne, bør internationaliseres i overensstemmelse med De forenede Nationers beslutning af 9. december 1949. Israel på sin side betragter i dag Jerusalem som en integrerende del af staten Israel og har hidtil kun villet acceptere en drøftelse af en begrænset form for eksterritorial status for det gamle tempelområde med de to kendte moskeer til fordel for Jordan.

Hvad fredsmulighederne mellem jøder og arabere angår, har paven altid insisteret på en løsning af flygtningeproblemet, som respekterer flygtningens fundamentale menneskerettigheder, medens Israel hidtil har været yderst tilbageholdende over for tanken om flygtningenes tilbagevenden.

Det er tvivlsomt, om et enkelt møde skulle kunne bringe disse divergenser ud af verden, men det har vel heller ikke i første omgang været hensigten. »Jøderne lever i nuet, arbejder i fremtiden, men elsker og respekterer fortiden. Det er i dette perspektiv, vi betragter dette møde,« erklærede Golda Meir på sin pressekonference. Formålet for hende har derfor været at få en kontakt i stand, så paven også kan forstå, hvad der rører sig i jøderne.

Hvad paven har villet opnå, kan vi kun gisne om. Måske har han ment, at den direkte kontakt med Israels politiske leder er det bedste middel til at gøre sine synspunkter forståelige. Divergenser løses ikke gennem skyttegravskrig, men i en åben dialog med hinanden i fuld respekt for hinandens synspunkter (K.O)

VATIKANET

Efter Golda Meirs besøg hos paven har Vatikanet udsendt følgende communiqué:

Paven hentydede først til det jødiske folks historie og lidelser, hvorefter han gjorde rede for pavestolens syn 1) på de spørgsmål, der hører ind under hans menne-

skelige mission, nemlig flygtningeproblemet og situationen blandt de samfundsgrupper, der lever i det hellige land, og 2) de spørgsmål, der hører ind under hans religiøse mission, nemlig de hellige steder og Jerusalems hellige og universelle karakter.

Golda Meir: »Mit møde med paven var ingen fiasko«

■ Pave Paul VI har udnævnt kardinal Lawrence Shehan fra Baltimore til sin personlige repræsentant på den eukaristiske kongres i Melbourne i slutningen af februar i år. Det er således afgjort, at paven ikke personligt rejser til Australien, som han i øvrigt besøgte i december 1970.

■ Pave Paul VI har oprettet en ny komité, som på verdensplan skal beskæftige sig med det kristne familielivs pastorale problemer. Komiteen får sæde i Vatikanet, og dens formand bliver kardinal Maurice Roy fra Quebec. Blandt komiteens medlemmer vil der blive udnævnt flere gifte lægfolk.

■ Vatikanet og Bangla Desh har besluttet at oprette diplomatiske forbindelser. Vatikanet vil blive repræsenteret af en apostolisk nuntius i Dacca, og Bangla Desh vil sende en ambassadør til Vatikanet i Rom.

■ Det forlyder, at paven for tiden arbejder på et Motu Proprio, som indeholder nye regler for det konklave, der til sin tid skal vælge hans efterfølger. Den hidtidige praksis blev hovedsagelig fastlagt i årene 1621-22.

AFRIKA

UGANDA: Præsident Amin sagde den 28. december 1972, at alle europæiske præster og missionærer skal forlade landet og lade landets egne indbyggere kontrollere deres egne kirker. Der er ca. 1400 europæiske missionærer i Uganda, hvoraf de fleste er katolske.

ASIEN

LIBANON: Maronitiske præstestuderende har i to uger holdt landets patriarkat besat som protest mod lukningen af en forberedelsesskole til præstestudiet. Først efter at have fået sikre garantier for, at skolen ville blive genåbnet, forlod de præstestuderende de besatte lokaler. Lukningen skyldtes økonomiske vanskeligheder.

INDIEN: En ny søsterkongregation, der for nylig blev grundlagt i Kerela, har som ordensregel valgt kun at ville leve for 1½ dollar om måneden per søster. Kongregationen vil hellige sig arbejdet blandt landets fattigste, som gennemsnitlig må leve for dette ringe beløb.

THAILAND: I Bangkok åbnede Kirkernes Verdensråd ved årsskiftet en verdenskongres om emnet »Verdensmission og evangeliets forkyndelse«. Det er den ottende verdenskongres, der afholdes om dette emne.

KINA: For første gang siden 1966 blev der julenat læst en midnatsmesse i Peking med over 300 deltagere, heraf ca. 30 kinesere. Celebranten, en kinesisk præst, fejrede messen på latin efter den forkoncilære ritus.

LATINAMERIKA

BRASILIEN: En spanskfødt nonne er blevet udnævnt til generalvikar for ordensfolk for delstaten Guenabares fem bispedømmer, som bl.a. omfatter ærkebispedømmet Rio de Janeiro.

NORDAMERIKA

USA: Ifølge de seneste statistiske oplysninger skal ca. 75 pct. af alle katolske kvinder i USA mellem 18 og 39 år anvende antikonceptionelle midler, som er fordømt af kirken. I 1955 var antallet 30 pct., og i 1965 var det 51 pct.

■ Jesuitten Philip Berrigan, som for ca. 3 år siden fik 6 års fængsel for sabotageaktioner mod sessionskartoteker og andre ulovlige protestaktioner, er blevet benådet.

EUROPA

BELGIEN: Det belgiske benediktinerkloster Maredsous har gennem flere år været præget af meget store spændinger på grund af uenighed om cølibatet i det monastiske liv. 5 munke, deriblandt klosterets tidligere prior, som stiller sig negative til det monastiske cølibats fortsatte berettigelse, har nu besluttet at forlade klosteret.

IRLAND: Irlænderne har med stort flertal stemt for en grundlovsændring og afskaffet den katolske kirkes særstilling. For fremtiden garanteres religionsfrihed, og ingen religion må foretrækkes af staten.

STORBRIANNIEN: De europæiske præsteorganisationer planlægger afholdelsen af en kongres i Storbritannien i 1974. Kongressens emne bliver »Medansvarlighed«.

SVERIGE: I 1973 er det 600 år siden, den hellige Birgitta af Vadstena døde. Den 23. og 29. juli bliver der indviet to nye Birgittinerinderklostre, et i Vadstena og et i Djurshold uden for Stockholm. Jubilæumsårets højdepunkt bliver pontifikalmessen den 6. oktober i ruinerne af klosterkirken i Alvestra.

VESTTYSKLAND: Den tyske moralteolog, professor Waldemar Molinski SJ har i en artikel i tidsskriftet »Dialogikus« vendt sig imod brugen af interkommunion som »pressions- og kampmiddel« for de kristnes genforening.

■ Kölns ærkebiskop, kardinal Höffner, har erklæret, at den kristne kirkes situation i dag minder om de hedenske religioners uddøen for 1600 år siden. Han peger på, at antallet af dåbshandlinger i hans bispedømme fra 1968-1971 er fal-

det med 30 pct., mens antallet af praktiserende katolikker er faldet med 5 pct.

DANMARK: Den 13. januar 1973 startede på Sankt Knuds Skole i København et forberedelseskursus for unge, som ønsker at deltage i trosbekræftelsen 1973. Kurset er arrangeret af Religionspædagogisk Udvalg i samarbejde med en række storkøbenhavnske sogne. Der er tilmeldt ca. 50 unge, som skal deltage i tolv ugentlige obligatoriske møder.

VATIKANET: Vatikanets diplomatiske bestræbelser går ud på at hjælpe verden frem til enhed, siger paven

I sin nytårstale til diplomaterne, som er akkrediteret pavestolen, erklærede pave Paul VI, at Vatikanet opretholder diplomatiske forbindelser med forskellige nationer for at »hjælpe verden til at finde sin enhed og de stier, der fører til enhed og solidaritet«. Paven understregede dog, at det var enheden på det »rent timelige plan«, han sigtede til.

Paven kom i sin tale ind på den internationale terror: »Hele verden gyser ved tanken om voldens opblussen. Vi tænker her på den internationale terror.« Han understregede dog, at man ikke må overse grundene til, at terroren således blusser op. »Hvem tør påstå, at målet helliger midlet, at terror kan være berettiget og at voldsaktioner mod uskyldige virkeligt kan tjene retfærdighedens sag?«

Evangeliets værdier er magtfulde midler mod det onde

Paven kaldte evangeliet for »kirkens grundlov« og sagde: »De moralske værdier, som evangeliet gør sig til talsmand for, er magtfulde midler mod det onde, som i dag vansirer menneskeheden ansigt og rammer dens hjerte. Disse værdier hedder sandhed, retfærdighed, frihed, tilgivelse og fred.«

»Der eksisterer en international selvtilstrækkelighed, som synes at forhindre en nations bedste følelser i at komme til udtryk. Det er vor overbevisning, at verden ikke vil blive frelst på det rent timelige plan, med mindre der fremspिरer en solidaritet, som får overhånd over nationalismen. At fremme denne solidaritet er formålet med pavestolens diplomatiske virksomhed.«

(N.C.)

CHILE: »Den, som kæmper en »fair kamp«, sætter fred og kærlighed højest,« siger Chiles biskopper

Chiles biskopper har opfordret til en »fair kamp« ved det kommende parlamentsvalg for at bevare freden i den politisk splittede nation. »Vi skal have et par måneders intens politisk debat til gavn for befolkningen,« siger biskopper-

ne. »Den, som kæmper en »fair kamp«, sætter fred og kærlighed højest, mens de, der kæmper med had, løgn, bedrag, bagvaskelse og vold, er Chiles værste fjender og fjender af freden.«

Valget til parlamentet finder sted den 4. marts med deltagelse af marxister, kristelige demokrater og højreorienterede. Biskopperne udsendte deres opfordring i forbindelse med deres kommentar til pave Pauls budskab i anledning af fredens dag den 1. januar. De understregede paven ord om, at »fred er mulig«, og tilføjede: »Fred er i sandhed også mulig i Chile.«

»Den kristne sans for livet smuldrer bort«

En voksende polarisering mellem højre og venstre har måneder igennem bragt nationen på randen af en slags »borgerkrig«. Dertil kommer inflationen og manglen på livsnødvendige goder. »Answerset for freden ligger i første omgang inden i os selv,« siger biskopperne. »Har vi fred med vore nærmeste? Er der en fredelig atmosfære i vore hjem?« Og de tilføjer: »Vor nation er dybt splittet til trods for, at alle medborgere længes efter at leve i et frit og fredeligt samfund, hvor der findes forventninger om retfærdighed, sandhed, demokrati og gensidig respekt. Desværre findes der i dag nedbrydende kræfter som had, misundelse, vold og selvtilstrækkelighed. Vor diagnose er, at den kristne sans for livet langsomt smuldrer bort. De, som kun forventer befrielsen i kraft af et system eller en person, vil hurtigt blive blændet af politiske lidenskaber, og så bliver det politiske spil til en hadefuld og voldelig kamp. Det er i så fald kirkens mission at forkynde evangeliet og vise, at Kristus elsker alle mennesker, og at de kristne har pligt til at vidne om deres tro ved at være med til at opbygge en verden, som bygger på retfærdighed og solidaritet.«

(N.C.)

CHILE: Uruguaiske overlevende spiser menneskekød og sammenligner deres handling med den sidste nadver

En talsmand for en gruppe overlevende efter et flystyrt i de chilenske Andesbjergene retfærdiggjorde deres spisning af døde kammerater ved at sammenligne denne handling med den hellige kommunion: »Vi havde ikke mere mad og tænkte på, hvorledes Jesus ved den sidste nadver rakte sine apostle sit legeme og blod. Så forstod vi, at vi burde gøre ligeså.«

En af de yngre overlevende sammenlignede deres handling med »en hjerte-transplantation«, hvorved hjertet fra et dødt menneske anvendes til at holde et andet menneske i live. En tredje forklarede,

hvorledes de bad og diskuterede inden i vraget, inden de nåede til enighed om at spise af de døde for at overleve.

De overlevende tilhørte et rugby-hold – Old Christian Brothers – som fløj fra Montevideo til Santiago med familie og fans. Flyvemaskinen blev knust i de chilenske Andesbjergene den 13. oktober 1972. 27 personer blev dræbt, og de 16 overlevende tilbragte 70 dage i bidende kulde. To af dem var 40 dage om at vandre tilbage til civilisationen, mens resten blev reddet af helikoptere fra den chilenske hær.

Lederen af redningsholdet sagde, at en af hans patruljer fandt »småstykker af menneskelige rester« i nærheden af ulykkesstedet samt andre tegn på kannibalisme. De overlevende lovede at ville tale rent ud om tingene, når de var vendt tilbage til Montevideo.

Ikke kannibalisme, siger romerske teologer

Romerske teologer synes at være enige om, at de overlevende ikke har gjort sig skyldige i kannibalisme. »Kannibalisme vil sige at myrde folk for at æde dem,« siger John Navone fra universitetet Gregoriana i Rom. »Disse mennesker blev drevet til at spise menneskekød for at overleve og ikke af perverse grunde.«

Jan Visser fra Urban-universitetet siger, at sagen er ganske ligetil: »Hvis man dræber for at spise menneskekød, er man kannibal, men hvis et menneske allerede er dødt, er dets legeme til rådighed for medicinske undersøgelser og menneskelig overlevelse. Naturligvis føler vi ubehag ved at spise menneskekød, men det er ikke moralsk uforsvarligt. Ingen guddommelig eller menneskelig lov forbyder det.«

(N.C.)

USA: Unge jøder tager imod Kristus med en iver, der ikke kan bortforklares, siger rabbiner

En rabbiner siger i sit blad – måske overraskende for mange uden for jødiske kredse, såvel som inden for – at når så mange unge jøder i dag vender sig til Jesus, kommer det af, at mange jødiske hjem i dag savner en jødisk identitetsfølelse. Det er jo sådan, skriver rabbineren, at unge mennesker søger åndelige svar. De har taget imod Kristus med en iver, som ikke kan bortforklares. Det er for sent at føre dem tilbage til jødedommen . . . Og han slutter med at sige: »Vi må dele skylden med hinanden og sammen sørge over det skete . . .«

Kan det virkelig være rigtigt, at Jesusbevægelsen også omfatter jødisk ungdom? I bladet »The American Hebrew Christian« kan man læse om flere jødiske kredse, der har erfaret det samme som nævnte rabbiner, og som omtaler netop dette nye med Jesus-bevægelsen og dens indpas

i jødiske, navnlig unge jødiske kredse. Bladet skriver, at troen på Jesus har frigjort jødisk ungdom fra narkotikamisbrug . . .

Nogle påstår, at antallet af unge jøder inden for Jesus-bevægelsen udgør en høj procent. Selv om der mest tales om unge, siges det også, at ældre jøder har fået en vågnende interesse for Jesus. En fortalte, at han åndelig talt var sulten. Hvad han modtog i synagogen, kunne ikke tilfredsstille ham.

Også i »Jewish Post« meddeles det, at unge jøder deltager i organisationen »Jesus Groups« og dér omvender sig. I et andet jødisk kristeligt blad fra marts 1972 kan man læse om det samme. For yderligere at belægge vidnesbyrdet med beviser bringer bladet et billede af unge jøder, der går i optog med store plakater med inskriptioner som disse: »Jøderne for Jesus« eller »Kun Jesus kan gøre et menneske tilfreds«. I nævnte blad oplyses, at mange jøder i dag slutter sig til mottoet »Jews for Jesus«, og det hævdes samme sted, at 20 pct. af vækkelsens folk skal være jøder. Der berettes om jøder, der er blevet friet fra narkotika og anden last af lignende art, og som nu forkynder frihedens evangelium.

(K.P.)

DANMARK: Menighedsfællesskabet til drøftelse blandt storkøbenhavnske menighedsrådsmedlemmer

Den 12. december 1972 blev der i St. Ansgars sogn holdt et menighedsrådsmøde for alle Storkøbenhavns menighedsråd. Alle havde efterkommet indbydelsen, idet 15 storkøbenhavnske sogne var repræsenteret ved et eller flere rådsmedlemmer. Foruden Storkøbenhavn deltog også Hillerød og Åkirkeby samt den ungarske arbejdsgruppe, arbejdsgruppen for pastoralrådets weekendkursus, pastoralrådets forretningsudvalg og aktionsudvalget. I alt var der ca. 55 personer til stede.

Formålet med mødet var at få understreget betydningen af menighedsfællesskabet, hvorfor man gav ordet til de enkelte menighedsråd, grupper og udvalg, for at de kunne orientere om deres forskellige aktiviteter i forbindelse med aftenens emne. Det blev klart for alle, at der udfolder sig mange og forskelligartede aktiviteter i de forskellige sogne, lige fra kaffestue til vågetime i kirken.

Et nyt tværsogns initiativ blev også præsenteret, idet nogle sogne har taget initiativet til en Katolsk Kontaktkreds. Man vil gerne mødes med katolske immigranter, der har lært dansk og er indstillet på et medansvar for deres landsmænd i Danmark, for at man sammen kan tage dette nye arbejdsområde – en respektfuld og effektiv integration – op til behandling. Katolsk Kontaktkreds skal ikke være en ny klub eller gruppe, men en service for alle eksisterende grupper og me-

nigheder. Et andet tværsognsinitiativ, som blev omtalt, er en påtænkt kirkedag på Ledreborg for de sjællandske menigheder.

Man besluttede at holde et nyt storkøbenhavnske menighedsrådsmøde, som skulle finde sted i Herlev. (K.O.)

DANMARK: Smil til din fjende, men ikke for meget første gang, siger Jean Vanier

I forbindelse med bedeugen for de kristnes enhed talte canadieren dr. Jean Vanier den 19. januar 1973 i festsalen på Rygårds franske skole i Hellerup. Mere end 200 mennesker var mødt op for at lytte til denne inspirerende taler, som to gange tidligere har besøgt Danmark.

Jean Vanier har grundlagt fællesskaber for åndssvage i Frankrig, England, Canada, USA og Indien. En af hans hovedideer er, at handicappede skal integreres i de såkaldte »normale« menneskers tilværelse, fordi de på grund af deres »menneskelige fattigdom« besidder grundlæggende værdier, som kun kan berige de »normale«.

Vi trænger til de fattige iblandt os

Som tema for konferencen på Rygård havde Jean Vanier netop valgt at tale om fattigdommen. På sin mediterende, men også direkte appellerende måde forsøgte han at åbne sine tilhøreres hjerter for medmenneskets usigelige nød. Han hævdede, at hvis vi lader nødlidende mennesker – det være sig fattige, fanger, handicappede eller ensomme – komme ind i vort liv, vil der ske en forvandling med os. »Har man en gang åbnet sig for et fattigt menneske, kan man ikke mere støde det fra sig.« Vi kan ikke ikke undvære de fattige iblandt os.

»Når vi frygter for at åbne os for fattige,« sagde Jean Vanier, »skyldes det, at

vi frygter for at miste alt, hvad vi besidder. Det er en falsk sikkerhed, for den sande rigdom består i freden med medmennesket. Når verden i dag er så splittet, som den er, skyldes det, at vi har bygget mure op for at beskytte os mod hinanden. Vor rigdom er dog illusorisk og et handicap, hvis vi klamrer os til den og ikke vil dele den med andre, for så skiller vi os fra andre mennesker og fra Gud . . . I samme grad vi åbner vort hjerte for de fattige, gør de os rige i egentlig forstand. Derfor kan vi ikke undvære de fattige iblandt os.«

»Det er denne splittede verden, Jesus er trådt ind i for at skabe enhed. Men enheden kan kun blive virkelighed, hvis vi lærer at dele med hinanden, lærer at overvinde frygten for det andet menneske. Jesus ønsker at åbne vore hjerter, – han er kærlighedens kilde.« Jean Vanier insisterede til sidst på, at denne forvandling ikke fuldbyrdes med ét, der skal en vækst til. Vi skal begynde i det små, men med en ærlig vilje til at åbne os: »Smil til din fjende, men ikke for meget første gang.«

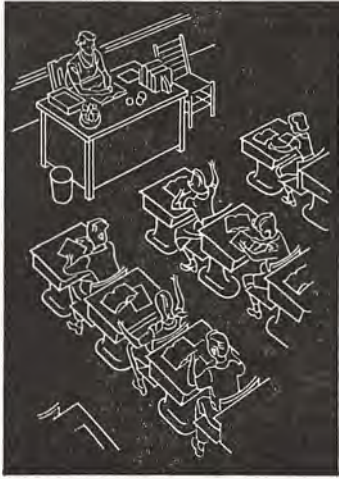
Når Jean Vanier har så stærk magt over sine tilhøreres sind, skyldes det ikke bare hans budskab, men også den måde, han formidler det på. Han er blevet ét med sit budskab, og det præger enhver, som kommer i kontakt med ham. Sprogsvanskelighederne holder op med at være uoverstigelige hindringer, for her taler »hjerter til hjerter«, som der står i kardinal Newmans valgsprog.

De 200 tilhørere gik alle berigede hjem, forhåbentlig besjælet af ønsket om at åbne sig for de nødlidende iblandt os, der så hårdt trænger til vor hjælp, og som vi i virkeligheden også trænger så hårdt til.

(K.O.)

Jean Vanier har stærk magt over sindene

SKOLEN I FOCUS

JA-TAK
TIL EN
SKOLE
MED ÅND
OG
ATMOSFÆRE

Til min store forskrækkelse så jeg i Katolsk Forum nr. 24/1972, at man nu begynder at drøfte den videre eksistensberettigelse for katolske privatskoler. Pater Roos efterlyser læserreaktioner, og jeg skal med største glæde reagere. Måske kan jeg samtidig få sagt tak til elever, lærere og administration på Niels Steensens Gymnasium for tre vidunderlige år.

Katolske privatskoler har absolut en berettigelse, også fremover. Hvor skulle den katolske ungdom ellers lære at leve som katolikker? I hjemmet? Jeg tror ærlig talt ikke, at ret mange hjem kan udfylde privatskolernes plads. Ved hjælp af de ikke-katolske elever på skolen lærer man også at leve i et religiøst miljø, uden at være bange for at være eneste katolik. For det kan give gevaldige diskussioner at være eneste katolik blandt f.eks. protestanter. Hvis man derfor ikke lærer den naturlige spænding, der kan opstå, vil resultatet blive, at man aldrig tør røbe sit religiøse tilhørsforhold.

Jeg har været så heldig (i denne debat må det da kaldes for heldigt!) at have gået på to forskellige katolske privatskoler samt en kommuneskole. Kommuneskolen holdt jeg dog kun ud i et år, og det er nu klart for mig hvorfor. Der var jo ingen atmosfære! Det var »bare« en skole. Lærerne var »kun« lærere. Eleverne var »kun« elever. Alt gik nøje efter den plan, regeringen og kommunen i fællesskab havde lagt. En skole, der går gennem så mange udvalg, kan ikke have ret meget ånd tilbage. Man skulle måske tro, at skolen lægger ånd til, men det er ikke tilfældet, for skolens opgave er jo kun at undervise eleverne. At gøre os til modne og selvstændige individer – det må hjemmet klare! Det er en af de megede store forskelle på kommuneskoler og privatskoler.

På kommuneskolen faldt jeg hurtigt til i klassen (jeg var accepteret, da jeg havde vist, at jeg kunne tæve parallelklassens stærkeste dreng) og fik nogle venner og veninder. Lærerne talte jeg kun med, når jeg blev skældt ud. Almindelig kommunikation var utænkkelig. Jeg blev hurtigt klassens ballademager. Jeg skabte uro og ballade alle vegne. Ikke for at være ond mod skolen, men jeg måtte da gøre oprør på en eller anden måde. Fra min tidligere skole (Sct. Joseph Søstrenes Skole i Ordrup) var jeg vant til, at man stolede på mig, men her var der ingen, der stolede på mig, for jeg var da vist en værre én. Jeg skal ikke gå i flere detaljer, blot vil jeg fremhæve dette, at det menneskelige, kontakten mellem lærere og elever, mellem skolen og eleverne, den fandtes ikke på kommuneskolen; og jeg forstår det da godt, for hvordan skulle den komme der?

Efter et år som »klassens skræk« fik jeg lyst til at prøve »det forjættede land«, skolen, der altid blev omtalt som væren-

de pragtfuld, vidunderlig, skide god, fed, osv. osv., Niels Steensens Gymnasium.

Jeg kom ind – og var indstillet på at starte en ny kamp mod systemet. Det første par måneder »gav jeg den hele armen«; jeg kæmpede og kæmpede! Men da jeg opdagede, at jeg slet ikke kæmpede for noget, sivede al gassen af. For her var jo dejligt at være! Her var man jo ikke bare en elev, men pludselig blevet menneske. Et menneske helt for sig, og samtidig »regnede man med, at vi var voksne nok til ikke at blive holdt i ørerne«! Milde Moses, de er jo splittergale, tænkte jeg. Men jeg faldt hurtigt til, blev en rolig og stille elev (sådan da), der hver dag glædede sig til at komme i skole. Hvis jeg må være flødebolle-romantisk, kan man udtrykke det sådan: Det var som at lægge sig i sin savnede moders favn efter at have søgt efter hende i 15 år. Vi talte med lærerne efter skole, vi diskuterede i timerne – og endda fornuftigt; vi fik grundige kurser (godt skjult i samtaler) i, hvor vigtigt det er at komme hinanden ved og at være noget for hinanden. Lige pludselig var det rart at gå i skole. Her kunne man også diskutere religion med ikke-katolikker, og man udviklede sit religiøse forhold i meget stor grad. Det var ikke noget, man blev tvunget til, det var bare naturligt. På kommuneskolen diskuterede jeg aldrig religion, – jeg var den eneste katolik i klassen, og jeg brød mig ærlig talt ikke om at blive betragtet som en from præstespire, når det i klassens øjne var en forfærdelig ting.

■ På NSG var man bare sig selv – man skulle ikke spille en rolle. De ikke-katolske elever og lærere er meget vigtige at have med i denne sammenhæng. Det er jo dem, der gør, at man ikke lever en beskyttet tilværelse på skolen. Der er den naturlige »spænding« mellem religionerne.

■ Hvis vi mener, at netop katolicismen giver os noget specielt, hvorfor så drøfte nedlæggelse af katolske skoler? Det katolske må da give en særlig atmosfære?

■ Jeg er Niels Steensens Gymnasium meget, meget taknemmelig for, hvad det har gjort for mig. Det kunne ingen kommuneskole gøre. Puberteten, som ifølge lærerne mennesker skulle være noget af et helvede, har været noget af et paradys for mig, og det har NSG en væsentlig del af æren for. Den ånd og atmosfære, der findes, er ikke noget helt tilfældigt – det har forbindelse med noget. Mon det skulle være, fordi den er katolsk? De må gætte én gang.

Christian Guldager

ABORTLOVNINGSDEBAT

HVORFOR ER ABORT OVERHOVEDET SÅ AKTUEL?

E. Baadsgaard Jensen

Der er i den sidste tid skrevet så mange og så udmærkede indlæg imod fri abort, at man må spørge sig selv: Hvorfor giver de ikke større genklang? Selv de mest indlysende, tungtvejende, overbevisende argumenter fejles overbærende af bordet! Hvorfor?

Fordi vi taler hver sit sprog. Tilsyneladende er ordene ens, men der ligger vidt forskellige begreber bag. Eller måske er det ikke bare gjort med begreber. Måske må vi gå endnu dybere. Det drejer sig om forskellige livsholdninger, livsopfattelser. Ja, hvorfor ikke sige det rent ud. Det er et trosspørgsmål. Vi ser alle problemer, alle værdier, alt, fra livets opståen til dets forsvinden i troens perspektiv.

Vi kan tale nok så meget om respekten for de menneskelige værdier. Der er en verden til forskel på, om vi ser dem i troens lys eller blot som varmhjertet humanist. Derfor kan vi forsvare det ufødte barn nok så stærkt – i sidste ende er det ikke os eller vor veltalenhed, der overbeviser. Overbevisningen må skabes i det enkelte menneske selv – af Gud. Vi andre kan bare forsøge at bane vejen, rydde sten og brokker væk – uden Ham er vi hjælpeløse.

Jeg mindes et eksempel, vi fik forelagt som unge stud.jur.er: En redningsbåd var

overfyldt med mennesker, så den var ved at synke. Kunne man kaste én over bord for at redde resten? Nej. Man kan ikke veje det ene menneskeliv op mod det andet.

Men lidt senere lærte vi, at man efter dagældende dansk ret kun anerkendte den medicinske indikation for svangerskabsafbrydelse – og ikke som ved senere lovgivning den sociale indikation for til slut at ende i fri abort. Begrundelsen for at anerkende den medicinske indikation var, at man ofrede fosterets eventuelle liv for moderens aktuelle liv. Det første lille skred. Hvilket liv er kun eventuelt? Er liv ikke altid aktuelt liv? Hvilket hjerteslag har vi ret til at standse? Hvor går grænsen? Den er svær at finde, svær at drage. Kunne det ikke tænkes, at det er så svært, fordi det slet ikke tilkommer os at drage den?

Et forhold fylder mig med stadig større undren: Hvorfor er aborten overhovedet så aktuell i dagens Danmark. Hvorfor er den ikke en yderst sjælden foreteelse ved f.eks. voldtægt o.lign.? I dag, hvor samfundet går så stærkt ind for prævention, hvor vi alle kan læse og skrive og har fjernsyn og radio og aviser, og hvor man derfor må være både døv og blind, hvis man ikke er blevet oplyst om prævention fra alle sider og kan-

ter, undertiden allerede i børnehaven, hvordan kan det så være nødvendigt at foretage aborter dag ud og dag ind? Skulle det være, fordi den højtpriste prævention ikke er løsningen? Eller i hvert fald ikke den bedste løsning? Man kan ikke undgå at strejfses af den tanke, at i det øjeblik, hvor man forgriber sig på respekten for livet i dets allerførste opståen (f.eks. ved mekanisk prævention eller P-pille eller seksuel omgang uden for ægteskabet), skrider jorden under os. Så har vi begivet os ud på et skråplan, som vi har svært ved at komme op af. Lige om hjørnet har vi den manglende respekt for det skabte liv, fosteret. Hvorfor har vi ellers alle disse aborter al vor oplysning til trods? Hvorfor?

Man har brugt stærke ord for at forsvare det spæde menneskefoster. Man har talt om drab og mord. Jeg vil prøve at se det fra en noget anden side ved at gå helt ned til selve kærlighedsakten, livets opståen, og mindes Herrens ord til Moses i tornebusken: »Kom ikke nærmere. Drag dine sko af dine fødder, thi det, du står på, er hellig jord« (2. Mosebog, kap. 2,3).

Vi er Guds hjælpere ved livets opståen – men Han er livets Herre.

HELVEDES FÆNGSLER

PIRANESIS VISIONER

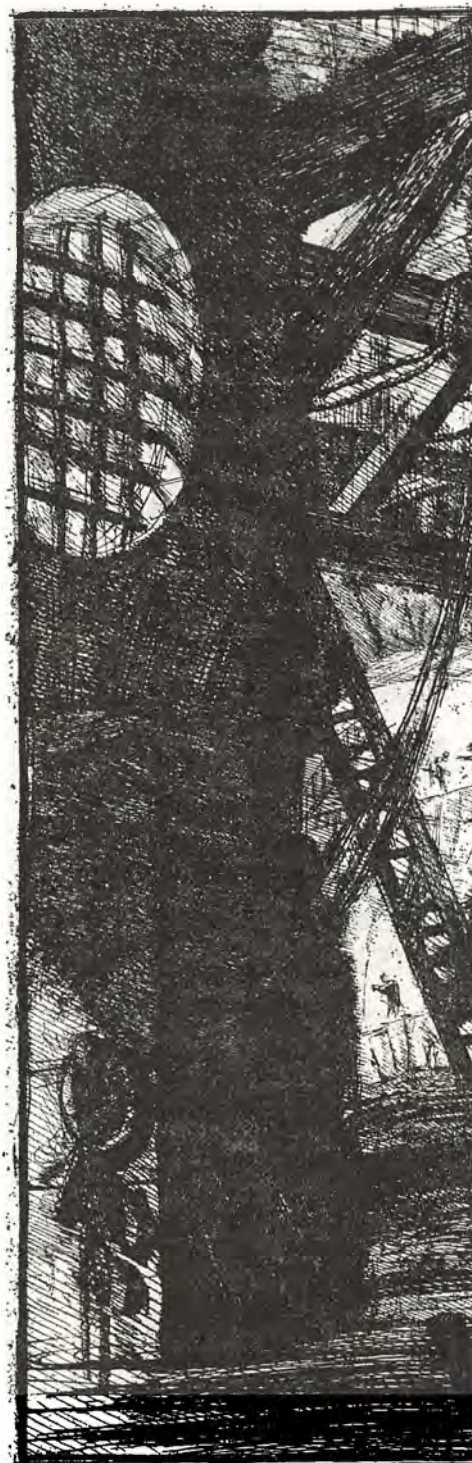
EN KAFKA FRA DET ATTENDE ÅRHUNDREDE

H. van Schaik s.j.

Giambattista (Giovanni Battista) Piranesi var 25 år gammel, da han i 1745 udgav en serie gravurer under fællestitlen »I Carceri«, fængslerne. Han havde da været et år i Rom. Oprindelig født i Venedig, hvor han studerede arkitektur, kunne han være blevet arkitekturmaler som Canaletto og Guardi, men hans omsadlen til den romerske verden bevirkede, at hans skæbne kom til at gå i en noget anden retning.

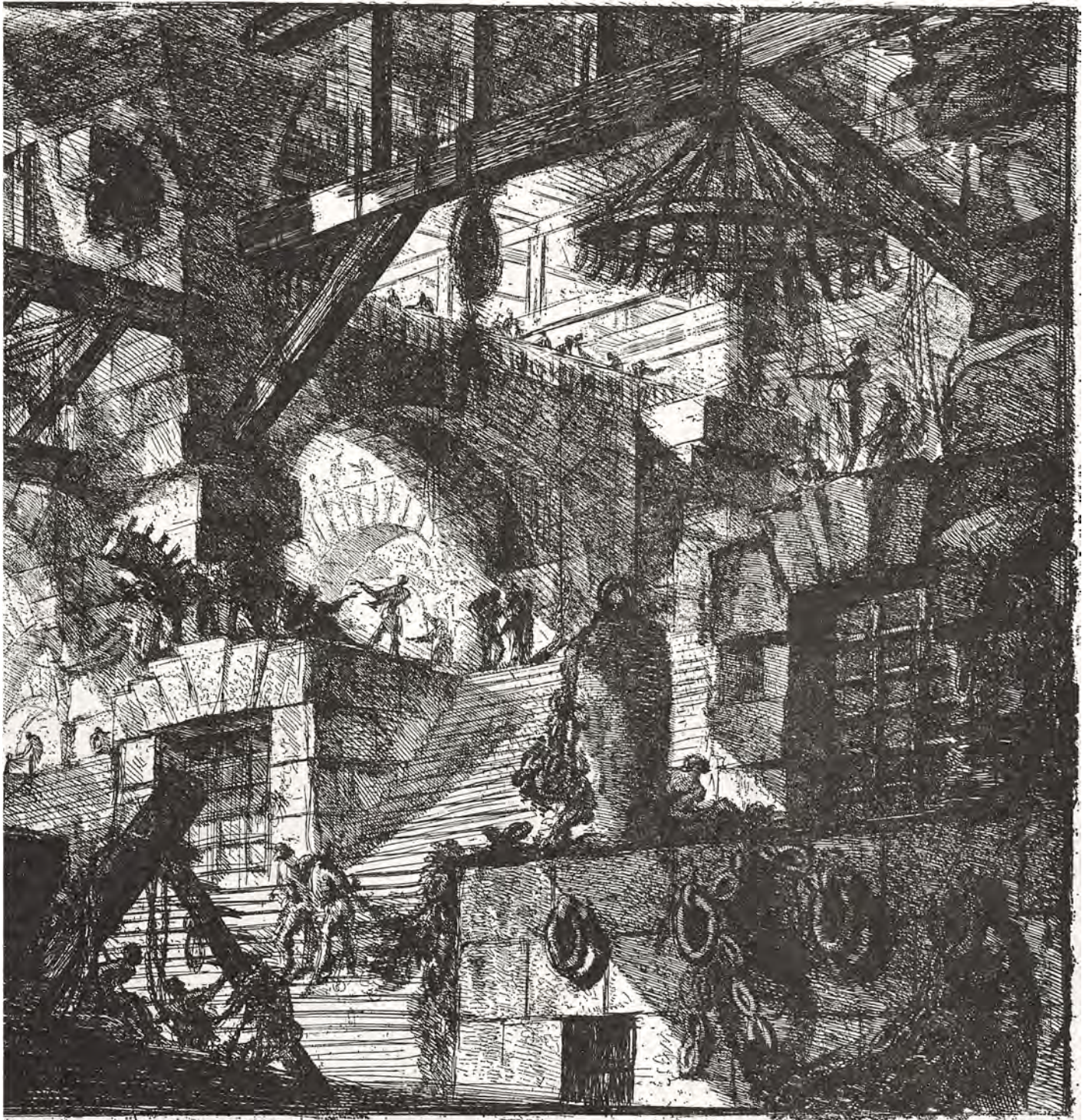
Hos os er han ikke særlig kendt. Det er nok mest i den angelsaksiske verden, han har vundet sin store berømmelse. Englænderne har altid haft en særinteresse for arkitekturtegning.

Og dog fortjener han – på grund af sine senere arbejder – en særlig plads i kunsthistorien. Hans værker, alle gravureserier, bidrog væsentligt til klassicismens opblomstring som afløser for barok og rokoko og måske endnu mere til romantikkens dyrkelse af halvt tilgroede bygningsrester, ruiner. For det var Roms ruiner, han i sin dramatiske visioner levendegjorde for sin omverden. Le Antichità romana udkom 1756, og også de derefter spredt udkommende Vedute di Roma (romerske prospekter, fra 1748 til 1778) indeholder mange vuer over gamle klassiske ruiner. Han afsluttede sit virke med en serie om de græske

ruiner ved Pæstum i Syditalien. I 1778 døde han.

Det er dog ikke med disse dejlige romerske prospekter, som både udmærker sig ved stor nøjagtighed, også i detaljerne, og en stærkt dramatisk virkning på grund af et kraftigt betonet perspektivisk linespil og en næsten teatralisk indførelse af statister, menneskelige skikkelser, tiggere og rigmænd, ofte bredt gestikulerende, som skal levendegøre og tjene som målestok, så beskueren kan få et indtryk af bygningernes overvældende dimensioner – det er dog ikke med alle disse herligheder, vi her skal beskæftige os. Her drejer det sig om I Carceri,

fængslerne.

Det er svært, når man roligt og bevidst betragter disse kobberstik ikke at fornemme deres uhygge og blive grebet af deres storladenhed. Vi træder ind i noget, der direkte præsenterer sig som en fantasiverden, en ung mands måske lidt overspændte mareridt. Det hele bærer i høj grad præg af uvirkelighed, men en uvirkelighed, sådan føles det, der kunne eksistere, der kunne virkeliggøres, og som derfor på en måde har en sandhed i sig, som man kan acceptere.

Det er arkitekttegninger, vi har at gøre med, måske udkast til kulisser i et overdimensioneret teater eller til en gi-

gantfilm af C. B. de Mille. Det, der først og fremmest bestemmer tonen og giver den dystre atmosfære, er de stærke kontraster mellem lys og skygge, medens de lyse partier, ramt af stråler fra en usynlig kilde, alligevel ikke bliver blege, men har tekstur, et nuancespil i overfladen. Ligeledes er mørket ingen steder helt uigennemtrængeligt – formerne i mørket kan anes og skimtes.

Disse virkninger opnåede Piranesi ved en forfinet teknik, som bestod i, at pladen blev tegnet, ætset, trykt, påtegnet igen, ætset igen, trykt igen, osv. til Piranesi – foreløbig – var tilfreds. Der kendes eksempler på, at han efter tyve

år igen har taget pladerne frem og genoptaget og videreført arbejdet med dem.

Det, der næst gør sig gældende, er de enorme dimensioner, som direkte fremgår af en sammenligning med de menneskeskikkelser, som befolker de endeløse rum. Alt virker knugende, fordi intet er i en målestok, så det kunne bruges af de figurer, der vandrer op og ned ad trapperne, sidder sammensunken eller står og gestikulerer.

Dertil kommer en subtil udeladelse. Ingen steder ser man det, man naturligvis ville forvente i et fængsel: fangevogtere. Deres fravær er som en demonstrativ magtopvisning: Her kommer man ik-

ke fra, for her har alle opgivet ethvert håb. Endnu et moment bliver langsomt klart: Her kan man ikke komme fra, her kan man vandre rundt i al evighed, for her er uendelige rum, rum efter rum i serier, der aldrig får ende i en ydermur eller et kældergulv eller et tagspir. Denne fængselsverden omgiver én totalt og strækker sig fjernere end de fjerneste planeter. Ligesom ingen genstand i rummene kan bruges, kan rummene selv heller ikke bruges. Her er alt meningsløst. Ingen traven op og ned ad broer, trapper, afsatser, bjælker eller skiften fra rum til rum vil overhovedet være til nogen nytte; man vil altid være i fængsel. Her lades alt håb ude.

Og dog . . . er der ikke også skikkelser, der siger andet, skikkelser, der lover frelse? Hvad gør ellers disse teatraliske mænd, der står og forkynnder med udbredte arme? Se, hvordan andre lyttende mennesker sidder ved deres fødder, hvordan de ser op til dem og tigger med øjne og hænder. Falske forklaringer, falske løfter givet af frelsere, som selv ikke er andet end fanger, magtesløse fanger. Her er også menneskelig tale meningsløs. Kun

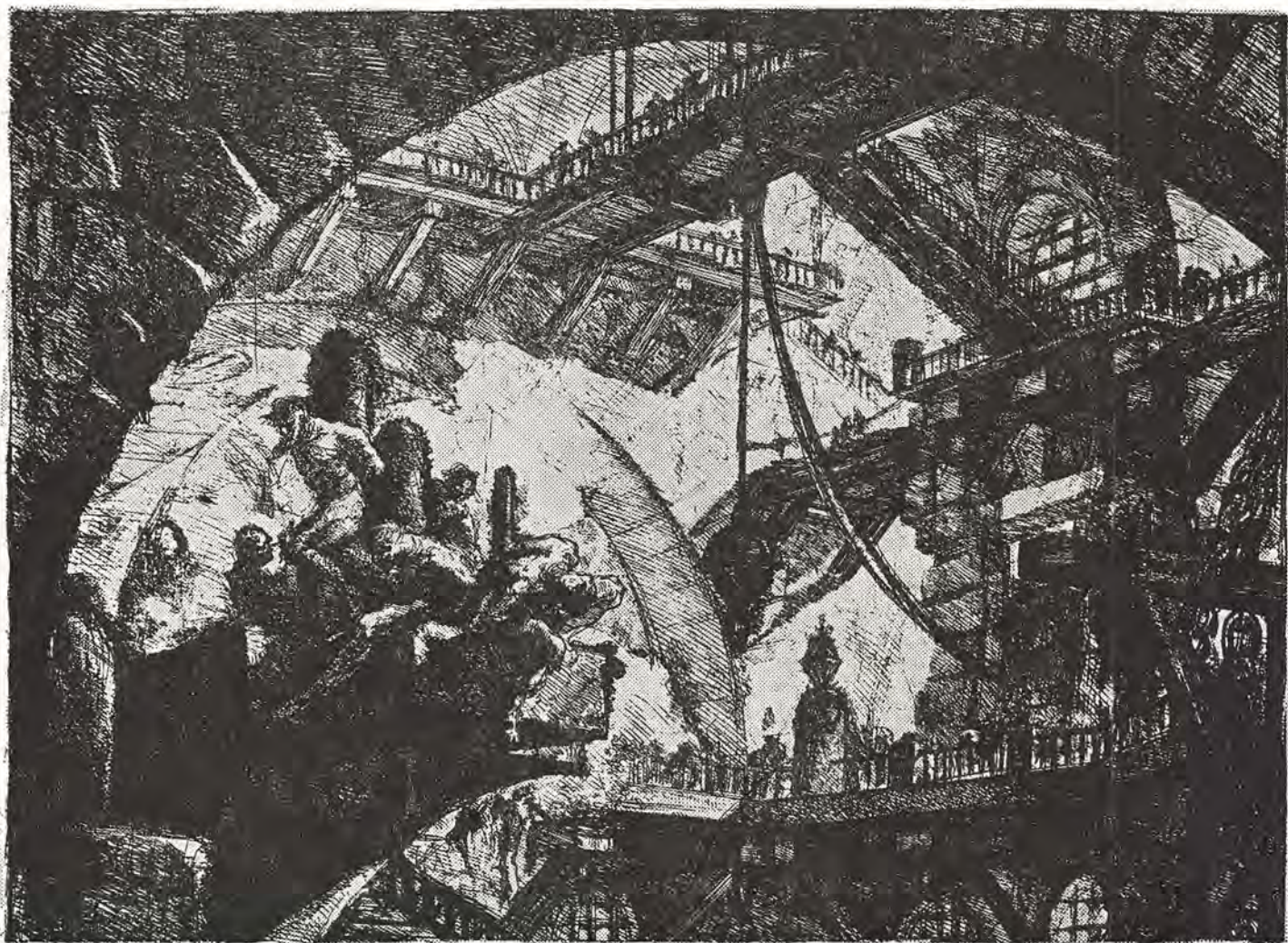
medlidenhed kunne trøste, men der er ingen medlidenhed at se. Og måske er ekkoet i disse endeløse rum så forvirrende, at enhver tale bliver til uforståeligt rabalder. Det er et trist skue, denne gigantiske forhåbning af menneskets frihedstrang, og man må vel spørge sig selv, hvad det er, der har gjort disse kobberstik så berømte, og hvad det er i én selv, der finder tilfredsstillelse i at betragte den slags scener.

Mens De søger efter et svar på dette spørgsmål, som vi senere skal drøfte, vil jeg komme med et lettere intermezzo. Det er noget, som jeg ikke har fundet noget om i litteraturen, en lille teknisk finesse, et raffineret bedrag, som Piranesi med stor virtuositet har skjult i sine kobberstik. Han bruger, kort sagt, et – meget kendt – fænomen, og det er, at lodrette linier, der befinder sig i forskellig afstand fra øjet, men står i lige linie bag hinanden, ser ud, som om de falder sammen til én streg. De behøver bare at tænke på lygtepæle eller et hegn. Dette betyder omvendt, at vi har meget svært ved at bedømme afstanden mellem øjet og den slags linier. Hvis De ikke forstår

et muk af dette her, skal De ikke få mindreværdsfølelser af den grund. Så skal De bare tro mig, når jeg siger, at det er muligt for en habil tegner, der kender fiduserne, at tegne noget, der ser ud som en enkelt søjle, men undersøger man så placeringen af dens fod i forhold til omgivelserne, og gentager man derefter en tilsvarende undersøgelse med hensyn til hovedet, ser man, at de to dele befinder sig forskellige steder, så søjlen står både her og der, alt efter om jeg betragter den ud fra søjlehovedets eller fra fodens placering. Det har sikkert ikke været Piranesis mening, at dette bedrag skulle afsløres. Det skal tværtimod øge beskuerens forvirring og give ham en ubevidst usikkerhedsfølelse. Uhyggen breder sig.

Nu kan vi genoptage det mere centrale: Hvorfor siger disse fantasier os noget? Er vi perverse, når vi fordyber os i disse lidelsesfulde forhold?

Jeg tror det ikke. Jeg tror, at disse tegninger skildrer noget meget dybtgående og meget væsentligt i os. I denne uendelige verden, hvor man frit kan færdes, er der ikke brug for nogen indskrænkning i fangernes bevægelsesfrihed, fordi

man ikke kan forlade disse fængselshal-
ler ved hjælp af bevægelse. Friheden er
kun tilsyneladende. Den fører ingen ste-
der hen, og altså er den ikke frihed.

Man kan nyde frugtesløse friheder, som
ikke hjælper noget. Det kender vi alle til.
Men man opdager det først, når man gør
sig klart, hvilket mål man egentlig vil
opnå og burde kunne opnå. Men vi går
videre. Fra disse fængsler synes der kun
at være én vej til friheden: døden. I det-
te syn bliver fængslet hele skabningen,
den skabning, vi legemligt lever i, og
døden den eneste udvej. Hvis døden alt-
så fører én nogen steder hen. Hvis der
findes noget – og nogen – efter døden.
Det er nærmest som et Gudsbevis. Det
ville være for trist, uudholdelig trist, hvis
Gud ikke eksisterede.

Hvis Gud ikke eksisterer, hvis denne
tegning sandfærdigt fremstiller en ver-
den, en eksistens, uden Gud, har Pira-
nesi givet os Dantes Inferno i en ny og
meget mere raffineret skikkelse – så er
fængslet helvede og helvede et fængsel.

LÆSER- BREV

ANATHEMA SIT...

I »Forum« af 10. januar udtrykker gods-
ejer v. Folsach forbavselse over, at ingen
har »så meget som hævet et øjenbryn«,
fordi han har skrevet, at han »ikke tro-
ede på aflad og gav rent ud sagt en god
dag i den og dens lære«. Folsach synes
næsten at frygte, at katolikkerne er fal-
det i søvn herhjemme, siden der ikke
kommer en strøm af anathema over slig
formastelighed; forhen plejede snesevis af
katolikker at fare i blækkuset ved det
mindste angreb – eller bare tvivl om –
en trossætnings betydning.

Nu skal jeg være den sidste til at un-
derkende den katolske *dogmatik*. Dogmer
er monumenter inden for den kristne er-
kendelse, de er ikke grænsesten, der viser,
hvor langt man kan gå uden at falde i
kætteri. Og var det dem, der var på tale,
gjorde det intet; thi »vor tro er ej på
hvadsomhelst, man kristendom tør næv-
ne«. Men det var slet ikke dogmer, men
adiophora, der bragte de gæve katolikker
i sving, som netop Folsachs eksempel vi-
ser: Afladslæren har sikkert betydning
for mange kristne, og det skal de have

lov til, når det giver dem trøst; men i ka-
tekismen har den til tider fyldt påfalden-
de lidt, og kun reformationstidens røre
om den bragte den så voldsomt i for-
grunden. I dag er den formodentlig kun
aktuel for et fåtal; men dogmet, trossæt-
ningen om »De helliges samfund«, er
brandaktuel, se bare på den økumeniske
bevægelse! Så kan det ske, at periferien;
men det gør ingenting, – vi slipper for en
masse polemik, undgår en masse bandlys-
ninger.

Eksemplet er givet af paven selv! Og
her har Paul VI's storhed i sandhed vist
sig: Det har ikke skortet på opfordringer
fra nidkære katolikker til »at vise kir-
kens magt« og »statuere et eksempel«. Herhjemme havde vi den latterlige un-
derskriftsamling, – den blev modtaget
med et høfligt skuldertræk i Vatikanet,
og kun vor biskops kloge og smukt for-
mede kommentar medførte, at danske
katolikker undgik at gøre sig til grin.
Trods disse opfordringer har vi ikke hørt
fordømmelser eller bandlysninger fra Va-
tikanet hverken under Johannes XXIII's
eller Paul VI's pontifikat, og når Kristi
statholdere kan foregå med et så smukt
eksempel, skulle vi, deres medkatolikker,
nok kunne slå følge.

Sagen er jo, at det er forholdsvis let at
være katolik, – over halvdelen af kristen-
heden gennemfører det faktisk; men det
er en livsopgave at være *katolsk*, almin-
delig, almen, universel, for det er jo det,
ordet *katolsk* indebærer. Og på det felt
har den kristenhed, der kalder sig ka-
tolsk, endnu meget at indhente. Måtte
pavens eksempel være os en vejviser.

Preben Hahn-Thomsen.

BLIV EN INSIDER

GENNEM ET
ABONNEMENT
PÅ

KATOLSK FORUM

BREDGADE 69 A
1260 KØBENHAVN K
(01) 11 60 80

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skanlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Telf. 36 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæsk – Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordруп 5722 og 6850

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

AT VÆRE KRISTEN I DAG...

Af pave Paul VI

Man har talt om kirkens fornyelse. Det er parolen, det håb, koncilet, som satte denne tanke i gang på ny, efterlod sig. Ordet »fornyelse« siger altid dem meget, der elsker kirken. De bruger det for i ét ord at sammenfatte alle behov i denne institution, som nu har bestået i mange århundreder, den, som – altid levende og tro mod sin oprindelse – modtager den guddommelige kraft af Helligånden, som ustandselig fører den frem til et nyt forår. Ja, kirken har brug for fornyelse.

Forkerte opfattelser af fornyelsen
Det er ikke alle, der altid har forstået

dette ord rigtigt. Nogle har i det set en fordømmelse af fortiden, som skulle berettiggende dem til at rive sig løs fra den uden hensyn til dens nødvendige og levende funktion som formidler af de vigtigste af de principper, kirken lever på, især dens tro og opbygning. Man har ment, at ordet fornyelse berettigede til fundamentale ændringer. Andre har påberåbt sig det i den hensigt at gøre sig fri af institutionelle historiske synlige og ydre strukturer, for at dens åndelige og karismatiske væsen skal forblive renere og mere effektivt, og har så samtidig glemt, at uden det legeme, kirken lever i, ville man ikke mere kunne skelne dens sjæl, og den

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelser ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæsmester
Værketød: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenalagermester
aut. vand- og gæsmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramshæred 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramshæred 31
Åbenrå
Telefon 2 26 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 188 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

STØT
VORE
ANNONCØRER

HVORFOR ER BISKOPPEN AF ROM PETERS EFTERFØLGER?

I

I denne og følgende artikler gør pastor Kaare Osorio rede for de hypoteser om biskoppen af Roms primat i kirken, som den nyere historiske og teologiske forskning arbejder med i dag. Er den traditionelle begrundelse, nemlig at Peter har lidt martyrdøden i

Rom som byens biskop, og at hans efterfølger i dette embede uden videre skulle have overtaget hans ansvar for hele kirken, i virkeligheden rigtig? For at kunne svare på dette spørgsmål må man begynde med begyndelsen: den første kristne menighed i Jerusalem.

Du er klippen . . .

Når man besøger Peterskirken i Rom, imponeres man bl.a. af Michelangelos vidunderlige kuppel, der nærmest svæver over højalteret, som ifølge traditionen er bygget over apostelen Peters grav. Kikker man op i kuplen, læser man på latin de berømte ord, som Jesus sagde til Simon ved Kæsarea Filippi: »Du er Peter (klippen), og på denne klippe vil jeg bygge min kirke.« Betydningen af disse ord har været stærkt omstridt lige siden oldkirkens dage. Hentyder Jesus til Peters tro eller til hans person? Selv om debatten endnu ikke er afsluttet, er det store flertal af katolske eksegeter dog enige om, at det er Peter personligt, der er klippen, en tolkning, som f.eks. den protestantiske bibelteolog Oscar Cullmann også går ind for, omend med det væsentlige forbehold, at teksten kun gælder Peter personligt, ikke hans efterfølger. Hertil svarer katolske bibelteologer, at det for så vidt er rigtigt, men de præciserer, at når Jesus overdrager ham nøglemagten, er det ikke som privatperson, Peter overtager denne nøglemagt, men på kirkens vegne. Nøglemagten går derfor ikke tabt ved Peters død, men fortsætter i kirken gennem Peters lovlige efterfølgere.

Peter er hele kirkens overhoved
Selv om man på bibelsk grundlag kan

godtgøre, at Jesu ord til Peter også omfatter hans efterfølgere, d.v.s. at Peter efter sin død skulle udøve sit embede gennem mænd, som successivt skulle sidde på hans stol og være hans redskaber, er dermed ikke sagt, at det nødvendigvis behøver at være biskoppen af Rom. Man kan ikke af disse ord alene udlede biskoppen af Roms primat, og de teologer, som indlader sig på et sådant forehavende, kommer sørgeligt til kort.

I almindelighed begrunder teologerne derfor biskoppen af Roms primat med at henvise til, at Peter har lidt martyrdøden i Rom som biskop for menigheden der, og at den efterfølgende biskop derfor uden videre har overtaget Peters ansvar for hele kirken. At Peter har været i Rom og har lidt martyrdøden i denne by, hersker der i dag ingen større uenighed om. De indvendinger, protestantiske historikere og teologer i tidens løb har fremført, er mere af følelsesmæssig art end sagligt begrundet. Cullmann skriver i sin bog om Peter, at Peters martyrdød i Rom i dag må betragtes som en historisk kendsgerning.

At Peter skulle have været biskop for menigheden i Rom er dog mere tvivlsomt – i hvert fald i den gængse betydning af ordet. Der hersker ingen tvivl om, at Peter er kommet til Rom i sin egenskab af apostel og kirkens klippe, dvs. som kirkens overhyrde, men det er ikke ensbe-

Peters møde med Ananias og Safira (A.Gr., kap. 4)

tydende med, at han som biskop har overtaget den daglige ledelse af menigheden. For at forstå dette, samt hvorfor det blev biskoppen af Rom, der overtog Peters ansvar for hele kirken efter Peters død, må vi gå en lille omvej, dvs. vi må starte i Jerusalem, hvor den første kristne kirke så dagens lys.

Det »omvendte Israel« i Jerusalem

Den første kristne menighed i Jerusalem opfattede sig selv som den lille rest af det gamle uomvendte Israel, som Gud havde sikret sig for at kunne indfri sine løfter til fædrene, om at Israel en dag skulle blive hele verdens modermenighed. Det fremgår bl.a. af følgende: Peter drager omsorg for, at 12-tallet i apostelkollegiet udfyldes efter Judas' forræderi, inden kirken pinsedag skal træde frem for verden og dermed for det gamle uomvendte Israel for at opfordre dette til at omvende sig. Ved sit 12-tal var apostelkollegiet det synlige tegn på, at Jesu kirke er bærer af forjættelserne i den gamle pagt og deres opfyldelse i den nye.

Da Helligånden pinsedag kommer over kirken, tager Peter på apostlenes vegne ordet og forklarer højtideligt de forbandede jøder, at de sidste dage, som profeten Joel har forjættet, nu er indtrådt: Timen er kommet, hvor Guds Ånd skal udgydes over Israel. Det er en kendsger-

ning, at apostlene blev i Jerusalem de første 13-14 år efter Jesu død og opstandelse og koncentrerede sig om opgaven over for jødefolket. Som det nyskabte Israel skulle den første kristne kirke vokse og slå rod på det sted, hvor Gud i sin tid, da David var konge, havde stedfæstet sit navn for evigt. Apostlene drog omhyggeligt omsorg for, at kirken til at begynde med bevarede sit jødiske præg. Man opgav ikke med ét slag de nedarvede jødiske skikke, og menigheden blev organiseret i lighed med enhver anden jødisk gruppedannelse på den tid.

Fra Apostlenes gerninger ved vi, at kirken i Jerusalem fra ca. år 44 e. Kr. ledes af en forstander ved navn Jakob, en slægtning til Jesus – Paulus kalder ham »Herrens broder« – samt af et råd af ældste. Meget kunne tyde på, at denne organisering af Jerusalemmenigheden, som ganske svarer til den måde, en jødisk synagogemenighed var ordnet og ledet på, er betydelig ældre end år 44, ja måske går helt tilbage til menighedens allerførste dage. Ifølge østkirkens liturgi og tradition blev denne Jakob, som af forfatteren til 2. Klemens brev kaldes for »biskoppernes biskop«, inden himmelfarten udpeget af Jesus selv som den kommende leder af Jerusalemmenigheden og tiltrådt sit embede pinsedag.

Vi kan ikke ud fra de nytestamentlige skrifter bevise rigtigheden af denne tra-

G. Garth-Grüner

Landereteagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva • 408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAga 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 65

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 93 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N

Telefon TAga 60

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompagni

Vedlagsgade 85
Vejle – Telefon • 82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 8, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

A/S TRÆLASTEN

Taldbodvej 10, Vejle
Telefon * 82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhuagade 27, Kolding
Telefon 62 32 10

W. A. Werner A/S

Ost en groa
Teglgårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omst. tll samtlige afd.)

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 18 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En groa og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en groa

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

STØT KATOLSK FORUM
TEGN ET ABONNEMENT

dition, men det er ikke uden interesse, at Paulus i sit første brev til menigheden i Korint skriver, at den opstandne Herre også har vist sig for Jakob (15,7). Bemærkningen er sikkert ikke tilfældig. En sådan lederstilling kan udmærket rime med Peters og de øvrige apostles ledelse af kirken, for apostlenes ledelse af kirken betød ikke, at de overtog den daglige ledelse af de lokale menigheder. Ordet biskop betyder jo tilsynsførende, og det er nærliggende at tænke sig disse biskopper som tilsynsførende for apostlene. Under alle omstændigheder udelukker det ene embede i kirken ikke det andet: Jakob kan i sin daglige ledelse af menigheden godt have stået under Peters og apostlenes overopsyn. På apostelmødet i Jerusalem år 49 bøjer Jakob sig jo for sin overhyrde Peters forklaring.

De første »Peterspenge«

Selv om apostlene blev i Jerusalem de første 13–14 år efter Jesu død, voksede der hurtigt nye menigheder frem både i og uden for Palæstina – menigheder, som ikke bare bestod af omvendte jøder, men også af omvendte hedninger. Dette skabte naturligvis store vanskeligheder, men de blev principielt løst på apostelmødet i Jerusalem år 49, hvor man under Peters ledelse enes om at give hedninger adgang til kirken uden først at gøre dem til jøder.

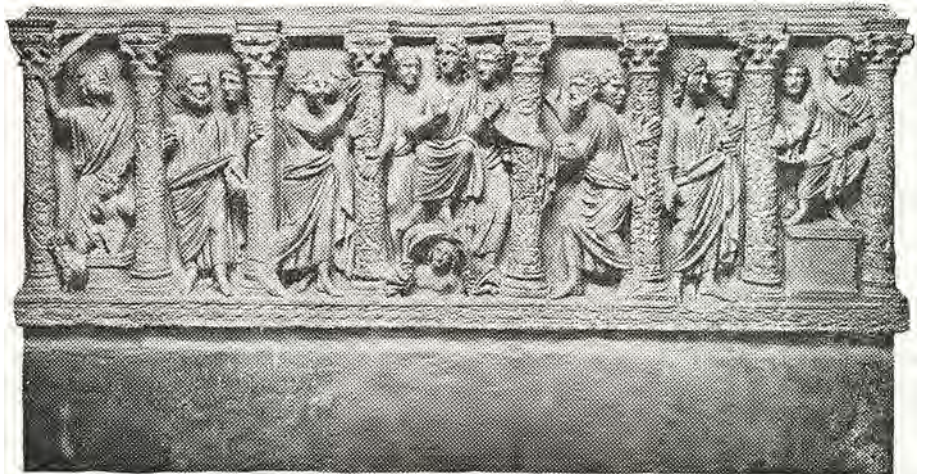
Hermed var spændingerne i kirken dog ikke overstået. Jerusalemmenigheden var sammensat af omvendte jøder. Dens leder, Jakob, var en meget loyldig jøde, som både før og efter apostelmødet fik hele menigheden til at overholde Mose-loven på det strengeste. For Jakob skulle kirken være surdejen i jødefolket. Derfor var de jødekristne forpligtet til, for jødernes skyld, at overholde Moseloven til punkt og prikke.

På apostelmødet gjorde Peter sig til talsmand for, at jødekristne ligesom de hedningekristne strengt taget kun var forpligtet af det, som var en følge af livsfællesskabet med Kristus. Derfor begyndte han og Paulus efter apostelmødet at lære, at heller ikke de jødekristne var forpligtet til at overholde Moseloven.

Dette skabte naturligvis nye spændinger i kirken, som lagde op til en krise, der truede kirkeenheden. Det var især Paulus, som utvetydigt lærte, at Moseloven var et overstået stadium – også for jøder. Dermed pådrog han sig naturligvis jødernes vrede, og han blev tit udsat for forfølgelser og bagvaskelse. Hvorledes reagerede han nu på denne situation? Han gør ikke, som så mange i dag, oprør imod det etablerede, dvs. han vender ikke den jødekristne menighed i Jerusalem ryggen for at begynde for sig selv. Han siger ikke til Jakob og hans slæng oppe i Jerusalem: »I kan sejle jeres egen sø, for man kan simpelt hen ikke skabe kirkeenhed med jer.« Han tilskynder tværtimod sine mange menigheder til at lade foretage en indsamling til fordel for de fattige blandt de »hellige« i Jerusalem. Denne indsamling, der blev besluttet på apostelmødet i Jerusalem, synes at have spillet en stor rolle i Paulus' liv (Gal. 2,10). Denne »kærlighedsgave«, som Paulus kalder den, var mere end en almisse: den havde kirkelig betydning. Som almisse var den udtryk for det afhængighedsforhold til menigheden i Jerusalem, som de øvrige menigheder stod i (jfr. Rom. 15,27–28). Kærlighedsgaven var med andre ord ligesom den jødiske tempelskat en trosbekendelse; den var de første Peterspenge.

(Fortsættes)

Romersk sarkofag. Se omtale og detajlbillede på side 4

VÆRD AT LÆSE

Politiske ideologier fra Platon til Mao.

Pris kr. 39,75. 400 sider.

Politikens Forlag 1972.

En bog, man savnede.

I en debat præget af ideologier og deres respektive jargon har mange haft lyst til at slå efter, hvad disse fine ord og tilbedte idoler egentlig står for. For dem, der ikke længere vil nøjes med kryds- og tværsagtige definitioner, har Politikens Forlag med et dygtigt hold forfattere udgivet denne enestående håndbog, som følger ideologierne fra vuggen til dagens situation. Det må nok siges at være noget af et vovestykke i en stor historisk bue at forene gamle Platon med Maos yngste disciple. Men bogen er vellykket og byder på et væld af interessante oplysninger og spændende læsning.

Platons og Aristoteles' statslære fremstilles kyndigt af Karsten Friis Johansen i en gennemgang af antikkens ideer om staten og borgernes pligter. Det virker dog trods alt en anelse anakronistisk at bruge ordet ideologi i forbindelse med antikkens filosoffer. Men først andet kapitel: *Katolsk politisk teori*, skrevet af Heinrich Roos, giver os en velfunderet definition af ordet ideologi. I sig selv er dette kapitel et vovestykke ved tidsmæssigt at omfatte bogens øvrige ideologier. Opgaven løses dog mesterligt takket være forfatterens kendskab til de store historiske perioder og skikkelser, Augustin og Thomas, pavernes sociale rundskrivelser og den moderne politiske teologi. I forhold til de andre kapitler må Heinrich Roos' indlæg fremhæves, ikke alene fordi denne redegørelse for den katolske politiske teori er enestående herhjemme, men fordi forfatteren med præcision analyserer de anvendte begreber og ideer og sætter dem i relation til grundtankerne og til situationen i dag. Noget, man senere savner i andre indlæg.

I »Enevælde af Guds nåde« gør Carl Henrik Koch rede for de religiøse og politiske ideer bag enevældens kongelige

magthavere. Dernæst komme vi igen tættere på nutiden med Svend Erik Stybes kapitel om »Menneskerettighederne og demokratiet«. Fremstillingen er vel afbalanceret med en god historisk redegørelse. Man savner dog lidt de bredere perspektiver og en redegørelse for de forskellige ideologiers andel i nutidens demokratier. Større præcision finder vi igen i Mogens Blegvads gennemgang af »Liberalismen«s filosoffer og teoretikere og dens politiske betydning.

Witt-Hansens fremstilling af »Marxisme, leninisme, maoisme« er klart opbygget og byder på en vis afmytologisering af disse ideologiers store skikkelser. Det næste indlæg om »Anarkismen og syndikalismen« (Laurits Lauritsen) giver oplysninger om en mindre kendt bevægelse. Endelig skal nævnes de tre sidste indlæg, som langt fra når op på samme niveau som bogens øvrige indlæg. Om »Nazisme of fascisme« (Henning Poulsen) vil man nok kunne finde historisk og filosofisk bedre funderede fremstillinger. Lidt broget og overfladisk fremstilles de »Revolutionsære ideologier i vor tid« (Karsten Schnack). Taknemmelige kan vi derimod være for det sidste indlæg, »En kritik af den totalitære statstanke« (Flemming Steen Nielsen), som introducerer Karl Poppers tanker i Danmark. Man kan dog stille det spørgsmål, om det ikke sprænger bogens rammer.

Men alt i alt en udmærket bog, som kan anbefales til enhver, der vil vide mere om de magtfulde ideologier, – noget, Platon nok ville have kaldt en borgerpligt.

Marcel

Ivan Illich og Paulo Freire m.fl.:

»Er skolen en asocial institution?«

Uddannelseskrisen i u-landene.

Synspunkt nr. 15. DMS-forlag.

64 s. Kr. 14,95.

Det sidste hæfte i »Synspunkt«-serien beskæftiger sig med uddannelseskrisen i u-landene og introducerer samtidig to kendte og spændende forfattere: Ivan Illichs utraditionelle og tankevækkende teorier om skolens asociale effekt i u-landene og Paulo Freires pædagogiske metoder til brug for u-landenes særlige situation fremstilles i en række godt valgte tekster af de to forfattere. U-landenes uddannelsesproblemer belyses desuden med artikler om Kinas udvikling i så henseende og med en artikel af Tanzanias præsident Julius Nyerere om hans eget land. Kirkernes rolle bliver til slut analyseret i et interview med Samuel L. Parmar fra Kirkernes Verdensråd. Hæftet anbefales som introduktion til nye synspunkter om uddannelsen i u-landene og som et værdifuldt indlæg i en vigtig og afgørende debat.

Marcel

D. Plate Petersen

Malemøster

Telefon FAaan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160

Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys – Kraft – Oliefy

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koke, brændeolie

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A – Horsens

Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jølicher

HORSENS

Poul

HENRIKSEN

Rådhusstræde, Vejle

Telefon *82 87 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Bøglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60

Bøgladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 28 – 82 11 28

Kartofler – Frugt – Grøntsager

Konserves – Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bøgladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 62 16 33

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN

smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 122775

OB
AKTIVBANKEN

- der får De mere for pengene - -

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 2557

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Sproghøjskolen på Kalø

4. april begynder vort sommerkursus, der varer til 1. august med engelsk-tysk, engelsk-fransk eller tysk-fransk som centralfag. Vi indbyder Dem til en effektiv og levende sprogundervisning, der først og fremmest sikrer Dem praktisk sprogbeherskelse og talefærdighed i hovedsprogene.

Vi har hold på alle trin, så uanset om De har forkundskaber eller er begynder, har vi et hold for Dem. Skolen har et fuldt moderne sproglaboratorium til individuel træning.

Vi har særlige hold i dansk for udlændinge. Ud over hovedsprogene og de almene høj-skolefag er der mulighed for en række sær-fag efter hver enkelts interesse, bl.a. psykologi, dramatik og matematik.

Fritidsmulighederne er mange ved Kalø Vig og Mols Bjerge: idræt, badning, svømmeundervisning - lige uden for døren!

Skriv efter skoleplan eller ring os op på Rønde (06) 37 12 86.

SPROGHØJSKOLEN PÅ KALØ
8410 RØNDE

Erik Skovmand

M. Th. Kjær

STOR FEST

PATER FRANZ KLAR - 90 ÅR!

Det er sjældent, at man i et bispedømme kan fejre en præst på hans 90 års fødselsdag, men vi kan altså, da pater Klar den 16/2 fylder 90! Hvem ville have troet det, da pater Klar kom til Danmark som en syg mand i 1910?

I sit lange liv har pater Klar udrettet utrolig meget. En umættelig sjæleiver og en kolerisk stædighed karakteriserer vel bedst vor pater Klar. Denne sjæleiver gjorde, at pater Klar til enhver tid op-søgte de syge, ensomme, tilflyttere og

glemte mennesker. Det er intet under, at han er et slags omvandrende kartotek. Pater Klar kender så utrolig mange mennesker og deres familieforhold. Er vi i tvivl, så spørg pater Klar, og det er sjældent, at han bliver svar skyldig.

Hans medfødte stædighed var en stor stimulans i hans mangfoldige apostoliske arbejder: at bygge en ny Skt. Annæ Kirke, et Skt. Annæ Hjem og meget, meget andet. Det meste af sin tid i Danmark har pater Klar været i København, i mange år som sognepræst, rektor eller viceprovincial - helt op til sine 70 år!

Vi skylder pater Klar megen tak for det kæmpearbejde, han i de mange år har ydet i Danmark. Som god ordenspræst har pater Klar betydet meget for mange mennesker. Vi sender ham - med en dybtfølt tak - de bedste ønsker og håber, at hans kræfter må holde længe endnu!

En højtidelig højmesse synges i Skt. Annæ Kirke søndag den 18/2 kl. 10. Derefter er der reception i den store sal under kirken.

Esbjerg lille skole

Sct. Nikolaj skole søger på grund af skolens vækst og planer om udvidelse med 8. og 9. klasse en erfaren lærer, der har lyst til at arbejde på en mindre skole med ca. 120 elever.

Der er brug for en klasselærer til 1. klasse samt engelsk og naturfag fra 1. aug. Ansøgeren må være villig til at gå ind i et nært samarbejde med lærer- og forældrekreder.

Ansøgning inden 1. marts til Sct. Nikolaj skole, Nørregade 61, 6700 Esbjerg. Oplysning kan indhentes hos skolens leder, Erik Rabjerg, tlf. (05) 12 22 15.

Sankt Norberts Skole

Vejle

(sevejende institution)

søger til 1. august 1973 en velkvalificeret lærer/lærerinde, helst en katolsk lærer med interesse for skabelse af en kristen miljøskole.

Skolen har ca. 150 elever fordelt i børnehaveklasse samt 1.-7. klasse. Lønforhold m.v. som i den offentlige skole. Fag efter lærere aftale.

Ansøgning inden 1. marts til Sct. Nikolaj skole, Nørregade 61, 6700 Esbjerg. Op- lelse) sendes til skoleinspektør Erling Tiedemann, Fjellegade 2, 7100 Vejle, hos hvem yderligere oplysninger vil kunne indhentes (tlf. (05) 82 01 91).

Sommerhus udlejes

Hus beliggende i Klitborg Plantage, Røvig - 15 minutters gang fra Kattegat og bred sandstrand. Huset indeholder 5 soveværelser à to senge, toilet med bruser, gæstetoilet, stor spisekøkken, varmt og koldt vand, køleskab, dybfryser og EL køkken, stor opholdsstue og terrasse.

Huset udlejes for kortere eller længere tid i sommersæsonen 1973.

Leje 100 kr.-700 kr. pr. uge. Lejen fastsættes i overensstemmelse med lejerfamiliens skattepligtige indkomst. Særlig reduktion for familier med flere børn. Skriftlig henvendelse med angivelse af ønsket lejeperiode til:

»fondhus«, c/o landsretssagfører **Viggo Høgsgaard**, Studiestræde 15, 1455 København K - inden d. 1. marts.

LITURGISK OVERSIGT

LITURGISK OVERSIGT DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 11/2: 6. alm. søndag: 3. Mos. 13,1-2. 45-46. – Salme 31 (32) 1-2. 5. 11. (R: 7). – 1. Kor. 10,31-11,1. – Mk. 1,40-45.

Mandag d. 12/2: 1. Mos. 4,1-15. 25. – Mk. 8,11-13.

Tirsdag d. 13/2: 1. Mos. 6,5-8; 7,1-5. 10. – Mk. 8,14-21.

Onsdag d. 14/2: 1. Mos. 8,6-13. 20-22. – Mk. 8,22-26.

Torsdag d. 15/2: 1. Mos. 9,1-13. – Mk. 8,27-33.

Fredag d. 16/2: 1. Mos. 11,1-9. – Mk. 8,34-9,1.

Lørdag d. 17/2: Hebr. 11,1-7. – Mk. 9,2-13.

Søndag d. 18/2: 7. alm. søndag: Es. 43, 18-19. 21-22. 24b-25. – Salme 40 (41), 2-3. 4-5. 13-14. (R: 5b). – 2. Kor. 1,18-22. – Mk. 2,1-12.

Mandag d. 19/2: Sir. 1,1-10. – Mk. 9, 14-29.

Tirsdag d. 20/2: Sir. 2,1-11. – Mk. 9,30-37.

Onsdag d. 21/2: Sir. 4,11-19. – Mk. 9, 38-40.

Torsdag d. 22/2: *S. Petri Stol i Rom*: 1. Pet. 5,1-4. – Salme 22 (23), 1-6. (R: 1). – Mt. 16,13-19.

Fredag d. 23/2: Sir. 6,5-17. – Mk. 10,1-12.

Lørdag d. 24/2: Sir. 17,1-15. – Mk. 10, 13-16.

Søndag d. 25/2: 8. alm. søndag: Hos 2, 14b. 15b. 19-20. – Salme 102 (103), 1-2. 3-4. 8 og 10. 12-13. (R: 8a). – 2. Kor. 3,1b-6. – Mk. 2,18-22.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 11/2: 6. alm. søndag.

Mandag d. 12/2: Ferialdag.

Tirsdag d. 13/2: Ferialdag.

Onsdag d. 14/2: S. Cyrillus, munk, og S. Methodius, biskop. (7/7).*)

Torsdag d. 15/2: Ferialdag.

Fredag d. 16/2: Ferialdag.

Lørdag d. 17/2: Ferialdag. – Eller: Serviternes syv Stiftere. (12/2). – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 18/2: 7. alm. søndag.

Mandag d. 19/2: Ferialdag.

Tirsdag d. 20/2: Ferialdag.

Onsdag d. 21/2: Ferialdag. – Eller: S. Petrus Damiani, biskop og kirkelærer. (23/2).

Torsdag d. 22/2: *S. Petri Stol i Rom*.

Fredag d. 23/2: S. Polycarp, biskop og martyr. (26/1).

Lørdag d. 24/2: Ferialdag. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

*) En dato i parentes angives festens tidligere dato.

ÅRHUS

»Katolsk Debat Århus« holder næste møde onsdag den 21. februar kl. 19,30 i St. Knuds Skolesal.

Emnet: Er der forskellige måder at være kristen på, også inden for den katolske kirke.

Indledere: Laurits Brunicardi, Jakob Frandsen, Leslie Dorn.

Entré 5 kr. Under mødet serveres en kop kaffe.

Fortsat fra side 24

Geoffrey Chaucers fortællinger om middelalderens forhold til mennesker og erotik. Ifølge filmprogrammet er det den blasfemiske atmosfære i disse historier, der har inspireret Pasolini til denne filmatisering. Og det er grove løjer, vi udsættes for. Her er vulgaritet og livsfrohede, så det batter. Det hele er vist med en poetisk realisme, der virker ægte. Men hvad hjælper det, når livsudfoldelsen er dekadent og livsstilen praktisk talt liderlig? Denne film er en distanceblænder, hvor det gamle og halvsjofle har gode kår, og vitaliteten tilsvarende ringe. Pasolini har kort og godt været for fascineret af sit emne og den sene middelalder, hvis forfald på mange måder kan sammenlignes med vor tids, så der er ikke noget at sige til, at Pasolini er plumper i med begge ben – eller er der?

Hans Jensen

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursær, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdavej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

STENO REJSER (Sct. Annæ Rejser)

Påske i Rom: Ma. 16/4 – 8 dg. – fly – Casa Pallotti – fuld pension.

Pris: Kr. 1135,-.

Forårstilbud – Rom: 11/5 – 15 dg. – fly – Pensione Monaco – halvpension.

Pris: Kr. 828,-.

Sommer i Rom: 25/6 – 15 dg. fly – Casa Pallotti – fuld pension.

Pris: Kr. 1475,-.

Endvidere kan tilbydes: Israel, Kreta, Ægypten, Østrig, Rhodos, Tenerife, Gran Canaria m.m.

Rekvirer program hos: Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 København S.

Tlf. (01) Asta 23 12.

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Oeorio (nyhedschef) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonsecorrespondent, Hauchavej 8, 1825 København V, telefon EVA 29 87.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 21,00.
Leesalgepris kr. 4,00. Præmie er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

CHAPLIN/FELLINI/PASOLINI

MODERNE TIDER

En af dette års store og glædelige filmbegivenheder er mødet eller gensynet med en række af Charlie Chaplins mesterværker, deriblandt »Guldfeber«, »Moderne tider« og »Diktatoren«. I en årække har det desværre været umuligt at se disse film, da negativerne opbevaredes hos Chaplin i Schweiz. Men på foranledning af et åbent brev fra tre franske kritikere til Charlie Chaplin er det nu lykkedes at få filmene genudsendt i biograferne verden over. Og det er i hvert fald en begivenhed! Mange unge har utvivlsomt undret sig over den ældre generations nærmest utrolige begejstring for og glæde over Chaplins film – vel fordi man selv kun har set enkelte korte filmstrimler fra hans tidligste produktion.

Så går man imidlertid ind og ser en film kaldet »Moderne tider«, som har 37 år på celluloiden, og begejstres, bevæges.

Charlie er samlebandsarbejder, men bliver forrykt på grund af det ensformige umenneskelige arbejde. Han indlægges på et sindssygehospital, udskrives og bliver ved et tilfælde indblandet i en arbejderdemonstration, arresteret og fængslet. Han løslades dog hurtigt, efter at han ene mand (i en kokainrus) har slået et fangeoprør ned. Men i virkeligheden længes han tilbage til fængselslivet og påtager sig skylden for et brødtysteri, som en ung pige har begået. Desværre tror ingen ham, så han gennemtvinger sin arrestation ved uden penge at bestille og fortære et overdådigt måltid mad på et cafeteria. I salatfadet møder han atter pigen – og ved et mindre færdselsuheld bliver de slynget ud af vognen og flygter sammen. De slår sig nu ned i et elendigt skur af en træhytte, hvor de i al ærbarhed tilbringer natten. Næste dag må han ud for at få et job. Han får stillingen

som natvægter i et stormagasin, men bare for en enkelt nat, idet han overrasker nogle indbrudstyve, som viser sig at være hans tidligere kammerater fra fængslet, og det må bestemt fejres. Igen ender han bag tremmerne. I mellemtiden er pigen blevet danserinde på en restaurant, og da Charlie løslades, bliver han syngende tjener samme sted. Med enorm succes. Til alt uheld indfinder politiet sig for at hente pigen, og så er de på flugt igen... Filmen slutter med et dejligt billede af dem begge to gående hed ad landevejen og badet i den opstigende sols første stråler.

Dette referat giver dog intet indtryk af de vidunderlige og herlige gags, de mange komiske situationer, filmen er mættet med. Ubeskrivelig morsom er scenen med Charlie som »forsøgsdyr«: Man afprøver en »fodringsmaskine« på ham. Den kan made f.eks. en samlebandsarbejder, uden at han behøver at standse sit arbejde. Den afprøves på Charlie, men det går slet ikke efter planerne. Eller scenen, hvor Charlie med bind for øjnene løber på rulleskøjter i stormagasinet og – uden at vide det – ustandselig er på nippet til at styrte ned på etagen nedefter. Sådan kunne man blive ved. Filmen er simpelt hen underholdning forstået som rekreation, overskud, medmenneskelighed. For vi ler jo ikke bare *ad* Chaplin, vi ler også *med* ham. Vi ler ad os selv, ikke kynisk eller aggressivt, men i accept, medvidende og overbærende, for Charlie betror os noget, siger os noget om det at være menneske, og vi forstår ham, ler og græder med ham og ved med sikkerhed, at han forstår os, kender os. Og så opdager vi, at bag humoren findes smerten, og at det er forholdet mellem vort liv og vore drømme, der er med til at bestemme vor adel som mennesker, om man så er nok så fattig, ringe – eller bare en vagabond.

Roma

Det er ikke ligefrem den slags karakteristika, jeg føler trang til at benytte om de næste film – hverken om Fellinis »Roma« eller om Pasolinis »Canterbury Fortællingerne«. Begge film har fået en overvældende modtagelse i den københavnske dagspresse; bl.a. er »Roma« blevet betegnet som en film, der skulle varme os langt ind i den kolde vinter. Og sandt er det, at enkelte scener »varmer«, men vinteren har i skrivende stund heller ikke været særlig kold. Filmen handler i korte træk om Fellinis møde med og forhold til Rom. Der diskues op med den ene vision efter den anden: Udgravninger under Rom, bordeller for fattige som for rige, modeopvisninger arrangeret af den katolske kirke, trafikkaos på motorveje, Roms gadeliv osv. Alt dette vises i skift fra fortid til nutid og omvendt. Alt ses med Fellinis øjne, og det er selvfølgelig rigtigt, at det i lige så høj grad er en film om Fellini, som det er en film om Rom. Filmen er ind imellem imponerende med fantastiske visuelle sekvenser, f.eks. fra en af Roms motorveje. Situationskomikken når uanede højder under en teaterforestilling, hvor publikums »optræden« ganske fanger opmærksomheden. Modeopvisningen, arrangeret af kirken, forekommer mig overordentlig studentikos og som parodi aldeles uden ironi eller humor. Men filmen trætter mere, end den underholder. Umådeholden som den er ud over alle grænser. Man får efterhånden nok af disse orgier af billeder, hvor lag på lag dynges op, fra tid til anden beundringsværdigt, oftest kedeligt udpenslende og manieret.

Canterbury fortællingerne

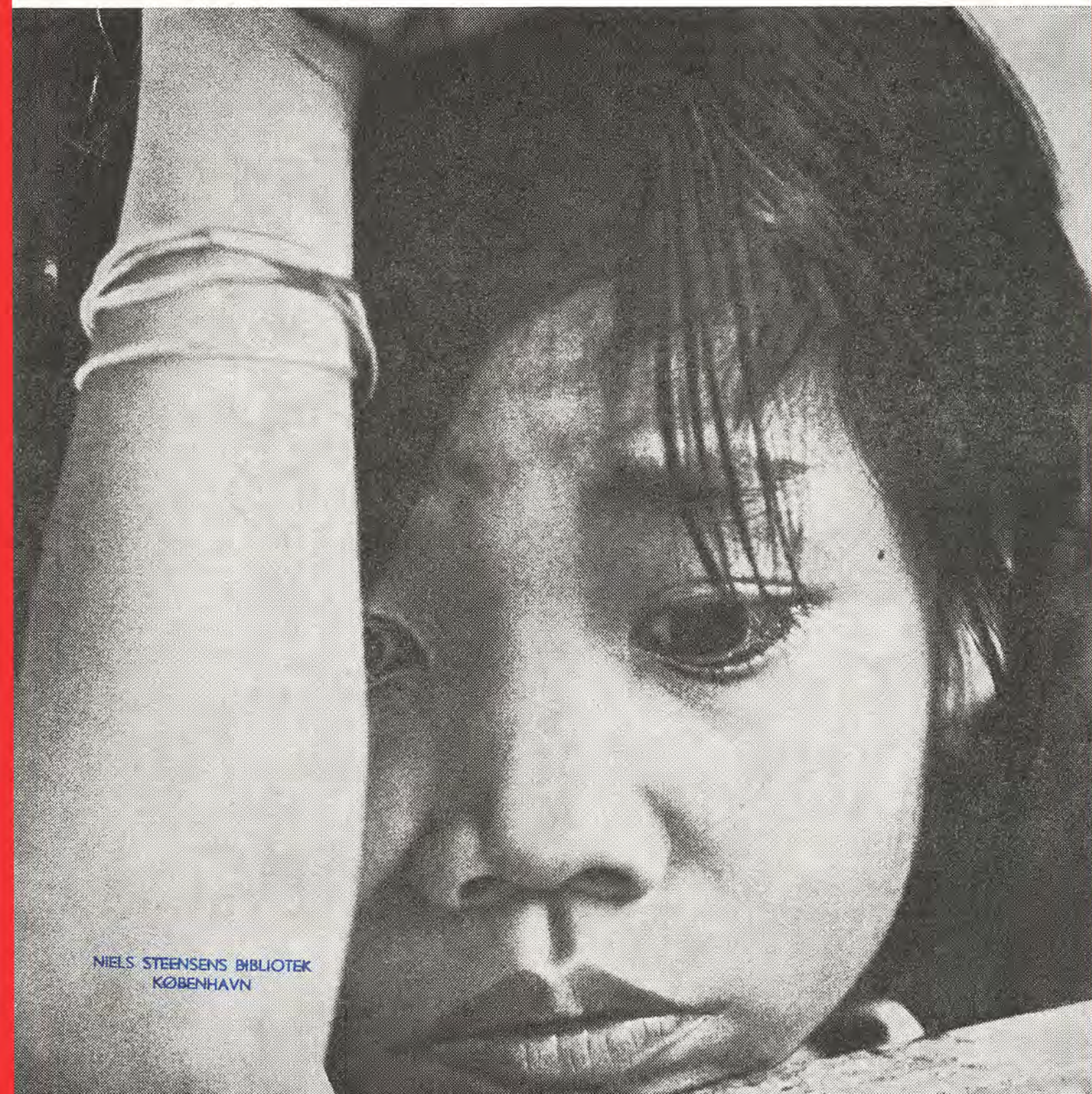
Denne træthed gør sig også gældende under forevisningen af »Canterbury Fortællingerne«, der er en filmatisering af

Fortsættes side 23

4/1973

forum

katolsk

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

NOTESBLOKKEN

TIL HØJRE OG TIL VENSTRE

Søndag d. 12. november 1972 blev søster Agostina Pierantoni saligkåret. Hun tilhørte en kongregation (Soeurs de la Charité), som især tager sig af syge og fattige. Den 13. november 1896 blev hun dræbt af en sindssyg patient under udøvelsen af sit kald. Efter prædikenen i Peterskirken hilste pave Paul VI de mange pilgrimme, hvoriblandt der befandt sig 5.000 medlemmer af den internationale sammenlutning »Pro Fide et Ecclesia« (For Troen og Kirken). Ved den lejlighed sagde paven følgende, henvendt til denne gruppe: »Vi kender jeres iver for at være trofaste over for den katolske tro, kirken og Den hl. Stol. Derfor opfordrer vi jer af hele vort hjerte til at støtte det umådelige konciliære arbejde, som er betroet til hele kirken. I skal gøre det blandt jeres brødre og søstre i tillidsfuldt samarbejde med jeres biskopper, som bærer ansvaret for hele sjælesorgen. Dette arbejde skal foregå i sandhed og kærlighed. Det skal være besjælet af viljen til åndelig fornyelse og apostolisk vidnesbyrd. I skal stadig stræbe efter at give kirken dens sande ansigt tilbage og gøre det muligt for den at forkynde Kristi glade budskab for dem, som er nær, og for dem, som er langt borte.«

Disse få sætninger, som paven har udtalt til medlemmerne af bevægelsen »Pro Fide et Ecclesia«, er et mestersykke af pastoral formaning. De skal derfor læses og tolkes med omhu. Naturligvis glæder paven sig over bevæ-

gelsens trofasthed over for den katolske tro, kirken og pave-stolen. Kan han andet? Men samtidig formaner han dem, der går ind for den, til at slutte sig til deres brødre og søstre i samme kirke, dvs. til ikke at afsondre sig fra dem. Han opfordrer dem ligeledes til loyalitet over for deres respektive biskopper. Han gør opmærksom på, at bevægelsen skal virke i sandhed og kærlighed, dvs. ikke være fanatisk. Medlemmerne skal gå ind for *den konciliære fornyelse* og ikke sætte sig imod den. De skal selv forny sig åndeligt. Og deres apostoliske indsats skal også tage sigte på dem, der står langt borte.

Naturligvis skal kirken forny sig. Den må som følge deraf også tilpasse sig de ændrede tidsforhold. Situationen i dag er ikke den samme som i tiden før det 2. Vatikankoncil. Kirken – og for øvrigt hele verden – befinder sig i et vældigt tidehverv. Nogle er – ikke helt med urette – bange for, at denne udvikling muligvis kaster ting over bord, som er livsvigtige for kirken. Men lige så forkert ville det være at sætte sig imod de fornyelser, konciliet har indledt. Man behøver her blot at tænke på de forskellige ændringer i liturgien, på lægfolkets medansvar i de forskellige kirkelige råd, på forandringer i kirkeretten osv. I sit 2. brev til korinterne siger Paulus, at han bruger retfærdighedens våben til angreb og til forsvar (6,7). I Vulgata står der: » . . . til højre og til venstre.«

H. Roos S.J.

FØRSTE GRØNLANDSKE MESSE

Søndag den 28. januar 1973 har været en stor dag i den katolske Kirkes historie. For første gang er højmesse fejret udelukkende på grønlandsk. Oversættelsen og musikken skyldes Finn Lynges ihærdige indsats. Cirka 20 grønlændere, de fleste ikke-katolikker, var tilstede. Vi agter at fejre den grønlandske højmesse en gang om måneden indtil videre.

I anledning af den grønlandske højmesse blev Finn interviewet i Grønlands Radio i går. Også Godthåbs lokalblad omtalte begivenheden.

Paul Marx, omi

KONTAKT SØGES

Redaktionen har modtaget nedenstående brev, som vi bringer i uddrag. Skulle nogen være interesseret i en kontakt, er redaktionen villig til at formidle denne.

»Til Katolsk Forums redaktion.

Dette brev, jeg nu har tænkt på at skrive til Dem . . . er tanker og betragtninger, jeg går og har, nu da jeg lige har mistet min kære, lille kone.

. . . Jeg kørte hende i rullestol i flere år. Jeg vil ikke trætte Dem med al denne sygdomssnak, men jeg syntes blot, at jeg ville bemærke det. Nu sidder jeg her alene og uvirksom efter at have passeret min hustru så længe, i mit hus på en af de sydfynske øer med udsigt over havet.

Jeg havde tænkt på, at jeg kunne være noget for et andet ensomt og måske også handicappet menneske. Jeg synes ikke, jeg har lyst til at begynde forfra med arbejde, nu er jeg 57 år, og jeg klarer mig meget godt med mine penge, og jeg har vænnet mig til at være hjemme og passe min syge hustru. Jeg er ikke medlem af Deres menighed, men har altid sympatiseret med Dem. Så er det, jeg sidder her og tænker ved at have læst Deres artikel i Forum »Samtale om at blive ældre«: Jeg har jo her en ledig stol og ingen børn, så jeg tænkte nærmest, at det kunne være en hjælp til selvhjælp. Jeg ved ikke, om det er noget, redaktionen giver sig af med . . . og eventuelt kunne formidle.«

INDHOLD

ORDETS BETYDNING	4
Vore ord er redskaber. Der slides på dem. Forstår vi, hvordan de skal bruges og respekteres?	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Krisen i præstedømmet, USA-biskop vil ikke vie de ganske unge, Golda Meirs sorte hat, internationalisme i den danske kirke m.m.	
ABORTLOVGIVNINGSDEBAT	10
Høres vor stemme i offentligheden – Kan man virkelig gå ind for den nye abortlov?	
UMBRISKE BILLEDER	11
Dejlige kobberstik med indførende tekst af kunstneren	
HVORFOR ER BISKOPPEN AF ROM PETERS EFTERFØLGER?	14
I dette afsnit: Hvordan Jerusalem svigtede Paulus	
CENTRALISERING ELLER FORENKLING	16
Vil kirken i Danmark kunne bevare og fremme små menigheder?	
DE TOMME KIRKER	18
Om motiverne for vor kirkegang, de gode og de forkerte	
KONGRES I ROM	20
Pro Fide et Ecclesia holdt møde i pavens by	
VÆRD AT LÆSE	21
Mennesket spørger, Gud svarer, af p. J. Jong, er en udmærket »Lille Katekismus«	
LITURGISK OVERSIGT	23
Til hver dag en tekst til religiøs inspiration	
FILM OM HANDICAPPEDE	24
Det er skønt at se film, både gamle og nye, hvis man da har øjne, der kan skue og gennemskue	
FORSIDEBILLEDET:	
Fred i Vietnam?	

OM AT BLANDE SIG

Ikke enhver, der er tavs, er stum; men enhver, der er stum, er tavs for stedse. Kirken i de lande, hvor kristenforfølgelsen arbejder, beskrives ofte som den tavse kirke, en hentydning til den tavse Jesus foran ypperstepræsterne og Pilatus. I lande, hvor kirken er fri, er den aldeles ikke tavs; vi, der har oplevet nazismen, husker både Pius XI's rundskrivelse »Mit brennender Sorge« og Münster-biskoppen von Galens prædikener og hyrdeskrivelser. De tyske katolikker talte om »Berufs-ethos« hos de biskopper, der i tale og skrift angreb nazismen, og mente dermed den vægt, værdighed og uforfærdethed, hvormed de trådte i skranken for evangeliets lære.

Den, som søger en begrundelse i skriften for en sådan holdning, kan henvises til Pauli breve til Timoteus og Titus. I lande, hvor den kristne kirke er statskirke, kan dens tjenere være fristet til at betragte staten som deres arbejdsgiver, over for hvem det gælder at være ikke bare loyal, men også forsigtig. I den forbindelse mindes jeg den udmærkede præst, som i fjernsynet udtalte på sit uforfælskede københavnsk, at han ønskede kun én boss, nemlig »ham deroppe«. Det må være den rigtige holdning, med al respekt for de brave folketingsmænd og kirkeministeren.

Er man anbragt på toppen, skal man vogte sig for at udtale sig i tide og utide, for så tillægger folk det ikke nogen videre betydning, hvad man har at meddele. Hæver man kun sjældent røsten, vækker det straks mere opmærksomhed. Ved at drage paralleller til tidligere lejligheder kan man endda slutte sig til, hvilken vægt forkynderen selv tillægger sin udtalelse. Folkekirkens biskopper har udtalt sig i fællesskab mod lovforslaget om fri abort. Det har rejst en storm blandt politikerne! Kirken blander sig! Biskopperne har på deres side hævdet, at de ikke taler på kirkens vegne, men blot bruger

deres frihed som borgere til i enighed at udtale, hvad store dele af befolkningen står for. Hvis disse store dele af befolkningen er de kristne, så taler imidlertid biskopperne i høj grad på kirkens vegne, thi at være Ordets tjenere er en pligt og en ret, som de ikke kan afstå til nogen ikke-kaldet, det være sig folketing, minister eller majestæten selv; og mon ikke formaning til Timoteus har stået for deres indre øje, da de skrev henvendelsen: prædik ordet, trød frem, hvad enten det er belejligt eller ubelejligt, overbevis, tugt, forman med al langmodighed og belæring.

Hvis nogen tror, at noget kirkesamfund på evangeliets grund og med apostolisk trosbekendelse er stumt, så tager de fejl. Kirken blander sig. I Danmark som i Sydamerika, i Spanien og i Rhodesia. Formålet er altid at fortælle, hvad der er evangeliets lære og hvad ikke. Og det kan i det foreliggende tilfælde nok gøres behov, thi mange selvbevidste danskere har en lidt komisk trang til at udtale sig skråsikkert om et af de få områder, hvor de hverken har viden eller erfaring: kristendommens væsen.

Nu skal man naturligvis i det foreliggende tilfælde være forsigtig fra begge sider. Man kan ikke legalisere fosterdrab, d.v.s. gøre det lovligt. Det irriterede mig altid under krigen, når folk talte om det »illegale« arbejde. Det er ikke og kan aldrig blive »ulovligt« at bekæmpe en uretfærdig »lov«. Derimod kan man under hensyntagen til samfundets mangler og den menneskelige elendighed give straf-frihed for et forhold, som man i princippet ikke kan billige. Men nogen ret over fosterets liv kan ikke tilkendes hverken moderen eller samfundet. Det er politikernes sag at klare de indviklede problemer. Det er kirkens ret og pligt at forkynde for dem, hvad der er kristen moral og hvad ikke. Bare den altid havde gjort det.

Georg Heggum.

Vor omgang med hverandre sker hovedsagelig ved hjælp af ordet. Og det er ikke ligegyldigt, hvordan denne omgang former sig.

Vort ord er en genspejling af Det Inkarnerede Ord, som er blevet Kød »for os menneskers og for vor frelses skyld«. Gud sagde: »Det vorde Lys!« Og det usynlige modtog af ham sin væren ved Ordet. Ordet bærer i sig den største kraft i universet. »Ved hans Ord blev himlen skabt og al dens hær ved hans munds ånde« (Ps. 33/32, v. 6). Det inderste i os bliver åbenbart gennem ordet, det skjulte bliver åbenlyst.

En atmosfære af Det Gode

Hvor forsigtigt bør man ikke bruge ordet! Hvor vigtigt er det ikke at huske, at vort ord altid skal bringe en atmosfære af Det Gode med sig! Ved vor omgang med hinanden søger vi Det Gode for os selv, og vi ønsker at beholde det i os. Hvis ordet ved sin udgang har en atmosfære af Det Gode i sig, fylder det vort liv med lys. Hvis ordet under samtalen har haft kraften, lever der i os længe efter samtalen en følelse af noget godt og værdifuldt, af det guddommelige, vi alle er fælles om. Ordet skal føre os nærmere til hinanden, forene os; det må ikke medføre nedbrydning og adskillelse. Ordet, der falder i omgivelser, der er i stand til at give genklang, kan få den største virkning, – det kan have en kolossal betydning for hele vort livs struktur.

Men vi lever i en tilstand af synd. Vort ord svækkes af vore synder og kommer til verden uden sin fulde klang. Kun tvættet for synder kommer vort ord frem med sin fulde kraft, fordi det i så fald forenes med Ordet, som har skabt verden. Når vort ord udgår fra vor sjæls hemmelige dybder uden at svækkes af vor syndige natur med sin fulde kraft af Det potentielle Gode, som er i os – da bringer vort ord det gode og det lyse med sig, idet det nu er forenet med Lysets Kilde, med Gud-Ordet. Vort ord bliver inkarneret i handling.

Ordet kan ødelægge

Når vi ødsler med ord uden at passe på, hvad vi siger, tænker vi slet ikke på, at disse ord, som stiger op til himlen og går over i evigheden, kan bringe ødelæggelse i familie, i samfund og i verden. Når vi mødes til en samtale, begynder vi sædvanligvis med at drøfte og bedømme et eller andet, men meget snart går man fra bedømmelse over til fordømmelse og regner det ikke engang for synd. – Fordømmelse er ligesom et ondartet sår, der gnaver sig ind i vor tilværelse. Fordømmelsen skiller os ad, støder os fra hinanden, – og splittelsen nedbryder det gode, det positive, som vi har i os.

Ordet skal skabe vort liv, samle det

ORDETS BETYDNING OG KRAFT

*Af den ortodokse
ærkebiskop Sergius af Prag
(afgået ved døden i 1952)*

gode, bringe os nærmere til hinanden, – det må ikke fremkalde uenighed, ødelæggelse, død. Det er vigtigt, at ordet, som er en genspejling af selve Logos på jorden, bringer os lyset og glæden over at være til på trods af den atmosfære af splittelse og fjendskab, vi lever i.

Ofte sker det, at vi med vore ord tilskriver mennesker noget, som slet ikke findes i dem. Vi mistænker dem for noget, som slet ikke eksisterer. En sådan benyttelse af ordet sår kun uenighed mellem os.

Men et godt ord, som trænger ind i et gunstigt miljø, kan i dette miljø fremkalde den største omvæltning, det »flytter bjerge«. Det ser vi tit i menneskeheds historie. Vor omgang med hinanden ved hjælp af ordet er ikke noget ligegyldigt og betydningsløst.

Vore ord dømmer os

Ordet har evigheden, og vore ord forsvinder ikke sporløst, men går ind i evigheden. Vi bør anvende ordet således, at vi ikke kommer til at stå til ansvar for det på dommedag. Thi der står skrevet: »Hvert tomt ord, udtalt af menneskene,

skal de svare for på dommedag.« – Pas på, at ordene ikke skal fordømme jer på denne dag! »Ikke jeg skal dømme, men ordet,« sagde Herren (Joh., kap. 12, v. 48).

Lyset er kommet til jorden, men vi mærker det ikke. Det Gode er ikke opsummeret i os. Det ikke koncentrerede gode lyser ikke for os. Vi mærker ikke den kraft, det besidder. I vor kontakt med hinanden skal vi søge fællesskab, det, som forener os, og undgå det, som splitter. Men hvad angår menneskenes synder, vil Herren komme for at dømme. Han vil hugge det syndige af og give enhver det, der tilkommer ham.

Det bliver ikke nogen ydre dom, men en dom, vi fælder over os selv ved at leve i synder her på jorden. Herren har sagt: »Jeg er ikke kommet for at dømme verden, men for at frelse verden.« Vi skal anstrenge os for ikke at dømme, men lede efter det gode her på jorden.

Guds Rige, lys og glæde er her, ganske nær, – det gælder blot om at føre krig mod vore egne synder, mod mørket, som den onde fylder vore hjerner med. Ved at bekæmpe synderne tjener vi den Højeste,

idet vi hjælper ham med at grundlægge hans Rige i vore hjerter og gennem os – på jorden.

Det er nødvendigt at trække tornene ud

Det er svært at bekæmpe synder. Selvfærdighed, fordømmelsestrang, irritation – alt dette er torne, der både stikker os selv og dem, der omgiver os. Det er nødvendigt at trække dem ud, – og det gør ondt. Det er et kors. Men til gengæld oplever vi glæden, når vi har bygget vort hjerte om og givet rum til Gud i vor sjæl. Så tændes Guds Lys i vore hjerter. Det er ikke uden grund, at kirken synger: »Gennem Korset er glæden kommet til hele verden.« Korset fører til grundlæggelsen af Guds Rige på jorden, til det velsignede liv i Gud, til Guds forherligelse. Anstrengelsen for at overvinde sin syndige natur er netop korsfæstelse af en selv med alle lidenskaber og begær. Det er netop den korsfæstelse, vi alle er så bange for.

Naturligvis indebærer korset også faldet under korsets tunge vægt, men gennem korset skimtes da også opstandelsens triumf. Opstandelsens idé er ideen om det

godes sejrige kraft. Gennem syndens overvindelse kommer vi til opstandelse.

– Oh Jesus! Du, Den Opstandne! Opvæk vore sjæle!

Mens vi under vore meningsudvekslinger fordyber os i fordømmelser, undgår vi at tale om det gode af frygt for at blive til grin. Men hvad så? Kan man ikke løbe den risiko for Kristi skyld? Det onde er bange for det gode ord og svarer med spot. Vort gode ord er i og for sig en skabende kraft, for det har sin andel i den skabende kraft, som er Gud-Ordets egen.

Ordet er også tavsheden

Vort ord kan ligesom med guddommelig kraft overvinde det onde, når det er lige ved at opstå. Ordet er også tavsheden. Dette indre ord har kraften, selv når det ikke er udtalt. Ofte sker det, at et godheds ord skal bryde frem igennem et lag af hån og manglende forståelse. Man behøver ikke at være bange for mangel på god vilje fra sine omgivers side, – det baner sig vejen gennem dette lag for til sidst at spire. Den guddommelige krafts sæd, skabt af Skaberens, trænger igennem det tunge lag for at folde sig ud til et

skud og gro og bære frugt . . . og det samme sker med det gode ord, som bærer den skabende impuls i sig – »ved hvem alt er blevet til«. – Vær aldrig bange for at udtale det gode ord: Når det falder i god jord, kan det inkarneres, tage form i handling og bringe den rigeste høst. Hvis det onde trænger ind i ordet, hvis dets genspejling formørker ordet, mister ordet sin kraft. Vi berøver ordet, det mægtige ord, dets magt ved at lade døden trænge ind i ordet, og i stedet for sandheden bringer det os splittelsen, døden, intet . . .

Hvis jeg med mit ord har skabt splittelse, vil mit ord gå videre hen og møde mig foran domstolen – på dommens dag.

I det øjeblik, når det indre ord fødes, skal man bede Gud om hjælp. Ved at henvende os til Gud, bringer vi Lyset fra Himmelen ned til jorden, og det trænger ind i os. Og så vil det ord, som fødes i os, bære Lyset i verden og i splittelsens stund vise sig som en skabende og forenende kraft. Mørket frygter lysets frembryden. Vor vilje bliver angrebet af og svækket ved list, camoufleret med overbærende, hånlige smil, – af frygt for at blotte os viger vi tilbage for at udtale de gode ord, – mens det onde triumfer og beviser sin indflydelse og vor magtesløshed. Det godes fylde og energi tilsløres i os af vor frygt for hån. Vor opgave er at sige: »Vi benægter det ondes magt og tror på det gode!«

Vi skal ikke vente, men handle

Det er, som om mennesket stadig venter på noget, men hvad venter det på? Vi skal ikke vente, men handle.

Det nytter ikke at sige: »Jeg er ikke nogen stridsmand . . .« – Jo, du er en stridsmand med den rustning, du har! Vi må stræbe efter at bringe de gode ord frem overalt. Det er vor mission, som Herren har givet ethvert menneske. Det gode er frimodigt. Det gode ord, som bærer Lyset, tænder lyset i de beslægtede sjæle, men i de mørke åbenbarer det deres mørke.

Synden bringer os et illusorisk liv, men det gode giver os det virkelige liv, som fortsætter i evighed. Hvert godt ord er en sten til den bolig, som Herren selv bereder til os, – ligesom han i en eneste stund har gjort boligen rede til synderen på Golgata.

Gode ord bringer os velsignelse og glæde i dette liv, og i det kommende evige liv skænker de os saligheden, som kun evnen til at skue Gud er i stand til at skænke. Som i lignelsen om sædemanden bærer det gode ord, der falder i den gode jord, noget tredive, noget tresindstyve og noget hundrede fold.

(På dansk ved E.P.)

(Vejen mod lyset, nr. 33, nov. 1972)
(Dansk ortodoks-kristent kirkeligt blad)

Det er nødvendigt at trække tornene ud

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Præstedømmet i kirken

Der er kun én ypperstepræst, én formidler mellem Gud og mennesker, nemlig Guds enbårne Søn, mennesket Jesus Kristus. Dette er et af Kristendommens grundlæggende udsagn. Men Kristus har ved at skænke sine disciple sin og Faderens Ånd optaget os mennesker i sit livsfællesskab med Faderen og derved gjort os til »et kongeligt præsteskab« (1. Peter 2,9). Derfor har kirken altid talt om de troendes eller de døbtes præstedømme.

Kirken er dog ingen anonym eller ustruktureret masse. Kristus har selv gennem sine apostle indstiftet embeder og funktioner i sin menighed, hvoraf ordinationens sakramente er det vigtigste. Dette sakramente besidder biskopperne i dets fylde, medens præsterne delagtiggøres i det som deres medarbejdere. I kirken tidligste tid, dvs. medens Det nye Testaments skrifter så dagens lys, blev ordinationens sakramente aldrig omtalt som et præsteligt embede, formodentlig for ikke at identificere den nye pagts embeder med den gamle pagts præstelige ordninger, som jo havde udspillet deres rolle. Det varede dog ikke længe, før det biskoppelige embede blev karakteriseret som præsteligt, og så begyndte man at tale om det særlige præstedømme.

Krisen i præstedømmet

Reformationen satte spørgsmålstegn ved det særlige præstedømmes sakramentale karakter, og det førte fra katolsk side til en kraftig understregning af dette præstedømme på bekostning af sansen for det almindelige præstedømme.

Nu er det almindelige præstedømme igen kommet i focus blandt katolikker, medens embedets særlige præstedømme er blevet problematisk. Blandt nyhederne

på de følgende sider er der flere, som understreger den krise, præstedømmet i disse år er inde i. Tilgangen svigter, mange præster oplever en identitetskrise, cølibatet står for skud, teologerne diskuterer præstedømmets natur, og flere præster nedlægger deres embede, hvis de da ikke mister troen til fordel for et rent dennesidigt social-politisk engagement eller søger den menneskelige trøst, de mener at finde i ægteskabet.

Mange, både præster og lægfolk, lider under denne krise, som de oplever som psykisk belastende. Og dog lærer den tidligste kirkehistorie os, at kriser og spændinger, selv om vitale spørgsmål, hører til vækstbetingelserne i Guds kirke. Kun gennem kriser og spændinger kan Gud ved sin Helligånd føre sin kirke frem til en dybere forståelse af troens væsen. Spændinger og kriser i kirken tvinger os til at besinde os på det væsentlige, dvs. at der kun er frelse for os mennesker i troen på Kristus som den eneste formidler mellem Gud og mennesker.

Mange af de spørgsmål, som i dag stilles om det præstelige embede, f.eks. om cølibatets fortsatte berettigelse, er kun symptomer på en dybereliggende krise. At det ikke anerkendes af alle, understreger kun krisens alvor. Åndsliv er åbenbart en mangelvare både blandt præster og lægfolk. Det er derfor ikke mærkeligt, at psykologiske og sociologiske problemer indtager den førsteplads i præsters og troendes bevidsthed, som retteligt tilkommer et ægte trosliv. Så længe fornyelsen begrænser sig til lapperi på det psykologiske plan, vil krisen fortsat bestå – og det er ikke alene præsterne, der bærer skylden for dette. De troende har til enhver tid de præster, de fortjener.

K.O.

VATIKANET

■ Pave Paul VI har beklaget, at Guds navn synes fordrevet fra samfundet i dag. »Det er især beklageligt, at Guds navn i visse lande ikke mere skrives med stort G,« sagde paven. Han tænkte især på Alexander Solsjenitsyn, som af de sovjetiske myndigheder har fået forbud mod at skrive Gud med stort.

■ Spaniens udenrigsminister har den 12. januar 1973 aflagt pave Paul VI et besøg for at afmontere, hvad han kaldte

»den hellige bombe under Francos troen«. Det er velkendt, at kirken i Spanien indtager en mere og mere kritisk holdning over for Franco-styret.

■ Vatikanet vil indtil videre ikke anerkende Østtyskland. Under forhandlinger i Beograd mellem repræsentanter for Vatikanet og Østtyskland kunne der ikke opnås enighed om vilkårene for diplomatisk forbindelse mellem de to stater.

■Pave Paul VI har til ca. 200 udenlandske pressekorrespondenter i Italien udtalt, at kirken ikke kan offentliggøre alt, hvad den foretager sig, eftersom diskretion og det fælles gode sætter visse grænser for nyhedsformidlingen både i kirken og i de borgerlige samfund.

AFRIKA

RHODESIA: Biskoppen af Umtali har i et brev til »The Times« i London erklæret, at muligheden for en overenskomst mellem Rhodesias regering og den katolske kirke er fjernere end nogen sinde.

■ For første gang i den katolske kirkes historie er en sort afrikaner blevet bispeviet i Rhodesia. Rhodesia var det eneste land i Afrika med mange sorte katolikker, som ikke havde en eneste sort biskop.

MOZAMBIQUE: En biskop fra Mozambique, som netop er blevet udnævnt til biskop i Angola, har i et hyrdebrev til sit tidligere bispedømme kritiseret »overflødige og beklagelige overdrivelser« i den militære undertrykkelse af de sorte befielsesbevægelser i de portugisiske besiddelser i Afrika.

LATINAMERIKA

BOLIVIA: Den bolivianske bispekonference har oprettet en ny kommission for fred og retfærdighed. Kommissionen, som skal forbedre de uretfærdige levevilkår i landet, vil blive selvstændig og ikke direkte underlagt biskopperne.

BRASIL: Det katolske universitet i Rio Grande åbner mindre pionerafdelinger midt i Amazonjunglen ved grænsen til Peru og Colombia. Man har påtaget sig både voksen- og børneundervisning for at fremme udviklingen i disse isolerede områder.

COLOMBIA: Et spansk missionselskab vil hjemkalde sine 78 præster fra Colombia som protest mod regeringens udvisning af 3 præster af missionselskabet.

■ Jesuitterne har meddelt, at de har i sinde at nedlægge to gymnasier i Colombia for at koncentrere sig om uddannelsen af landets fattigste. Lignende beslutninger er truffet for Mexicos og andre latinamerikanske landes vedkommende.

NORDAMERIKA

USA: En amerikansk biskop har besluttet, at ingen under 19 år i hans bispedømme kan blive ægteviet uden hans udtrykkelige tilladelse. Biskoppen henviser til den høje skilsmisseprocent blandt helt unge mennesker.

■ New Yorks ærkebiskop har givet lægfolk, både mænd og kvinder, bemyndigelse til at uddele kommunionen under messen, når der er behov for det.

EUROPA

■ Biskoppen af Carcassonne er gået i rette med sin kollega, biskoppen af Orleans, som for nylig meddelte, at han var villig til at anmode paven om tilladelse til at præstevie gifte mænd, hvis der skulle være menigheder, der anmodede om det. Biskoppen af Carcassonne mener ikke, man bør rette henvendelse til paven, fordi det ikke er menigheden, men biskoppen, som kalder til præstedømmet, og den kirkelige myndighed bør ifølge pavens udtrykkelige henstilling kun kalde ugifte mænd.

■ De spanske biskopper har i et længe ventet dokument foreslået, at man gør en ende på både statens og kirkens religiøse privilegier.

VATIKANET: Da snedker Mobowitsch' datter besøgte Paul VI Israels »stærke kvinde«, ministerpræsident Golda Meir havde trods alt lidt lampefeber, da hun for nylig skulle besøge pave Paul VI i Vatikanet.

»Tænk engang,« sagde hun til sine nærmeste rådgivere, da tidspunktet for besøget var fastlagt, »jeg, snedker Moise Mobowitsch' datter, skal hen og møde katolikernes pave.« Rådgiverne kunne imidlertid ikke få øje på noget dilemma i den forbindelse. Med en hentydning til den hellige Josefs erhverv sagde de: »Golda, snedkerfaget er der på stedet (i Vatikanet) en særdeles agtet næringsvej.«

Golda Meir har selv fortalt denne anekdote i et interview til den israelske middagsavis »Maariv«. Også spørgsmålet om, hvad en ministerpræsident skulle bære ved et besøg hos paven, blev klar. Golda Meir mente selv at erindre, at Kennedy-damerne havde båret sorte slør, da paven besøgte FN. Men det satte den israelske ambassadør i Rom sig imod. »Det er kun katolikker, der gør det,« sagde han. Et andet forslag, som gik ud på, at Golda Meir skulle købe en hat i Rom, ville hun til gengæld ikke acceptere. »Hvad skulle jeg så stille op med den, når jeg først har besøgt paven?«

Redningen kom fra hende selv: »Jeg kom i tanker om, at jeg har en sort hat derhjemme, som jeg havde på, da jeg besøgte synagogen i Bukarest i fjor.« Ambassaden ringede hjem, og hatten ankom med den næste ElAl-maskine. »Og så

FRANKRIG: En fælles officiel katolsk-protestantisk publikation, som kritiserer Frankrigs fremstilling og handel med våben, har fremkaldt protester fra såvel protestantiske som katolske kirkelederes side. »Den er ikke tilstrækkelig nuanceret,« siger kardinal Marty fra Paris.

DANMARK: Caritas Danmarks henvendelse til danske katolikker om hjælp til de jordskælvsramte i Nacaragua gav i alt 11.835 kr. Macao har af Caritas Danmark fået 2000 dollars til en sportsplads ved en skole. Under sit ophold i Macao havde pastor K. Ballin den fornøjelse at være med til at indvie denne sportsplads. I øvrigt har de nordiske Caritas-organisationer skænket et beløb til brug for en lejr i Island for irske børn, der har behov for en rolig tid i et fredeligt land.

P. Ballin i Macao

kunne jeg besøge paven,« sagde Golda Meir.

(DPA)

FRANKRIG: Alvorlig troskrise hos mange franske katolikker

Den katolske kirke i Frankrig i dag repræsenterer et vildnis af forskellige tendenser. Det begynde med det 2. Vatikanconcil i begyndelsen af tresserne, men forvirringen er tiltaget i de seneste år.

Mange katolikker misbilliger direkte de reformer, der fulgte i koncilets kølvand. Især må de liturgiske reformer stå for skud, idet man ofte kritiserer latinens og den gregorianske sangs forsvinden til fordel for middelmådige sange på modersmålet. Disse katolikker foruroliges også over de venstreorienterede politiske synspunkter, som en del af deres trosfæller giver udtryk for, samt over, hvad de opfatter som en slags brud mellem kirken og staten. Også den manglende respekt for pavens læreembede gør dem ængstelige. Deres mishag kommer bl.a. til udtryk i »de tavses forsamling i kirken«, en bevægelse, som hævder at repræsentere det tavse flertal i kirken, og som ledes af en journalist ved navn Pierre Debray.

Blandt de progressive grupper i kirken er der en voksende politisk aktivitet. Progressisterne mener, at problemer kun kan løses på det politiske plan, hvorfor de går aktivt ind i socialistiske partidannelser på trods af, at de frygter for at blive kompromitteret af »den beskidte politiske verden«. Det hænder, at et så-

dant politisk engagement fører til tab af troen.

Basisgrupper blandt katolikker blomstrer i Frankrig i disse år, enten som udgangspunkt for politiske punktaktioner eller for at bede sammen. Disse grupper er som oftest ikke integreret i kirkens officielle struktur, men de nærer på den anden side heller ikke noget ønske om at bryde med den officielle kirke. Den traditionelle kirkelige struktur svarer blot ikke længere til det moderne menneskes behov.

Mistro til den officielle kirke

Kritikken af »*Humanae vitae*« var en klassisk illustration til den svækkelse af respekten for det kirkelige læreembede, som efter mange franske katolikkers mening finder sted i dag. Mange føler, at biskopperne ikke længere tør tage afgørelser, medens andre tværtimod er tilfredse, netop fordi de ikke skal modtage troen »oppefra«, men kan bygge på deres egne erfaringer. Dette skaber naturligvis en fare for mindre isolerede grupper uden større slagkraft i en verden, der har så hårdt brug for evangeliet.

Sognet, kirkens klassiske fundament, må finde frem til en form for »modus vivendi« med disse nye grupper. En præst fra Paris' centrum udtaler, at sognet kun kan forblive en levende virkelighed, hvis det bliver mødestedet for sådanne gruppedannelser. »Sognefællesskabet bør mere opfattes som et tiltrækningscenter, hvor man mødes og beder sammen, end som et autoritetscenter,« siger han.

Mange har i dag mistro til kirkens klassiske strukturer. Ungdomsmesser, som holdes uden for det officielle kirkerum, er mere populære end dem, der holdes i kirken.

Præsteafgangen har i Frankrig været noget mindre end i andre lande, men præstetilgangen er gået meget tilbage. Mange præster er utilfredse med at blive reduceret til sakramentsadministratorer, hvorfor de påtager sig civilt arbejde ved siden af deres præstelige funktioner. Flere ønsker direkte at identificere sig med arbejderklassen på borgerskabets bekostning, et ønske, som ofte medfører, at præsten mister sansen for sit præstelige kald.

Alt dette er udtryk for en alvorlig krise i Frankrigs katolske kirke. Franskmandene har lavet mindre larm end hollænderne, men de går i gang med problemer af større dybde. Præstens cølibat er f.eks. kun et sekundært spørgsmål for franskmændene. De stiller mere radikale spørgsmål: Hvad er kirkens rolle i en by- og industrikultur? Kan kirken i sin nuværende form svare på bymenneskets længsel efter fællesskab? Kan kirken frigøre mennesket fra bevidstheden om at blive manipuleret?

Kirken i Frankrig vil måske være læn-

ge om at finde sig selv igen. Dens situation er dog ikke enestående. Overalt forsøger kirken at tilpasse sig den nye civilisation, som bryder frem på kloden i disse år. (N.C.)

SYDAFRIKA: Franciskanermunk nedlægger præsteembedet i protest mod kirkens officielle holdning

Det religiøse-politiske system i Sydafrika er diametralt modsat Kristi lære, fordi det er baseret på den ene races overlegenhed over den anden, siger franciskanerpateren Cosmas Desmond, som nu har besluttet sig til at nedlægge præsteembedet og udtræde af ordenen. Pater Desmond er 37 år. Siden juni 1971 har han været holdt i husarrest i Johannesburg på grund af sin opposition mod racediskrimineringen i landet.

I decbr. 1972 meddelte pater Desmond offentligheden, at han ønskede at blive overført til lægmandstanden, fordi den katolske kirke i Sydafrika efter hans mening havde affundet sig med regeringens umoralske racepolitik. Han indrømmer, at han allerede gennem længere tid har overvejet at tage dette skridt, men han håbede stadig, at kirken ville besinde sig og gå aktivt ind i kampen mod racediskrimineringen.

Kirken frygter forfølgelser

»Hvad vil der ske med kirken her i Sydafrika, hvis den opfylder sin profetiske rolle og protesterer mod den uretfærdige racepolitik,« spørger pater Desmond: »Jeg ved godt, at biskopperne har talt imod den, men hvad om de gjorde noget aktivt? Kristus nøjedes jo ikke med at tale – han døde som profet. Måske ville adskillige troende, præster inklusive, blive deporteret eller i det mindste blive forbudt adgang til de sorte afrikaneres områder. Måske ville kirken miste den finansielle støtte fra de »hvide« katolikker og således ikke være i stand til at opretholde sine institutioner. Hvis kirken virkelig gør noget, vil den sandsynligvis blive udsat for forfølgelser.« »Måske kan vi kun opfylde vor mission som Kristi vidner ved at lide forfølgelse. I dette land findes der hundredtusinder af mennesker, som aldrig har hørt om Kristus. Andre hundredtusinder har måske hørt om ham, men har mistet håbet på grund af hans disciples opræden. Selv om det ville betyde, at antallet af troende blev formindsket, ville det i det mindste føre til et større antal troende, som virkelig aflægger et kristent vidnesbyrd.«

Kun det frivillige afkald gør cølibatet meningsfuldt

Pater Desmond siger, at han udmærket er klar over, at mange vil sige, at han forlader præstegerningen for at gifte sig.

»Inden man udtaler en sådan dom, bør man overveje, at ønsket om at gifte sig ikke opstår eller i hvert fald ikke holder sig, hvis man i den officielle kirke finder den kærlighed, støtte og menneskelige fylde, man kan finde i ægteskabet. Jeg er af den overbevisning, at cølibatet kun kan være meningsfuldt, hvis det vælges som et vidnesbyrd i sig selv og efterleves i den største fattigdom. Hvis ejendom, komfort, sikkerhed og magt bliver til en erstatning for en kone, som det så ofte er tilfældet, bliver cølibatet meningsløst. Så har man fået kompensation for sit afkald og bliver i virkeligheden selvsk.«

Pater Desmond siger, at han tror på, at den katolske kirke også fremover vil have en vigtig rolle i Sydafrika, »men kun hvis den radikalt forandrer sin holdning. Sker dette ikke, vil de sorte afrikanere vende den ryggen.«

(N.C.)

USA: Nedadgående tendens inden for amerikansk katolicisme

For første gang siden 1900 er amerikanernes kirkelighed for nedadgående og præstemangelen i tiltagende.

Indtil for kort tid siden så det ud som om den katolske kirke i USA knap nok skulle komme ud for problemer i form af manglende tilgang til præsteembedet og ordensstanden, nedgang i antallet af katolikker, dalende deltagelse i messen osv. De amerikanske katolikkers åbenhed over for det, der sker i tiden, og deres skolers og universiteters høje kvalitet gjorde katolsk kristendom til en attraktiv trosform for mange amerikanske ikke-katolikker, hvad de ofte flere hundredtusinde konvertitter pr. år er et talende vidnesbyrd om. Antallet af katolikker, som i året 1900 var på 17 millioner, var således i løbet af de forholdsvis få årtier siden da steget til næsten det femdobbelte, og den katolske kirke i USA var på den måde vokset, så den var landets største trossamfund. Så sent som i 1963 kunne den amerikanske kirkes statistiske håndbog »Official Catholic Directory« med stolthed forkynde, at antallet af katolikker i løbet af 10 år var steget med 44 pct. Men læser man så den samme årbog for 1971, kan man konstatere, at tilvæksten af katolikker i USA i 1969 og 1970 kun er steget med 0,03 pct. I det hele taget gør den slags stagnerende eller direkte nedadgående tendenser sig bemærkbare i hele det kirkelige liv i USA. For nylig kunne man således i et tidskrift for præster, »Clergy Report«, læse, at messebesøget i ærkebispedømmet New York fra 1965 til 1970 er dalet med 23 pct. Næsten samtidig fastslog jesuiternes tidskrift »America«, at kun ca. 46 pct. af de 20–30-årige i 1972 går til messe mere end én gang om måneden, medens dette tal var 76 pct. i 1963. En stikprøve

blandt over 3.000 katolikker i ærkebispedømmet Detroit har vist, at der er langt færre kristne end antaget, der i deres ansøgelser retter sig efter kirken. Svarene på spørgsmålene om præsteembedet, cølibatet og indstillingen til ægteskab og seksualitet viste, at en stor del af både gejstlige og lægfolk i deres synspunkter afviger fra den officielle katolske indstilling i så henseende.

Tilgangen til verdenspræster og ordensfolk danner ingen undtagelse, når det gælder denne udvikling. Ifølge den ovenfor omtalte »Directory« var antallet af verdenspræster i 1970 dalet med 182 i forhold til året før. Antallet af ordenspræster var inden for det samme tidsrum dalet med 246, og for ordenssøstrenes vedkommende med 6.236. Det er allerede nu kommet så vidt, at kirken i USA mister dobbelt så mange præster, som den har præstevielser. En særlig uheldig indflydelse har nedgangen i antallet af ordenssøstre på det katolske skolevæsen i USA, fordi man i stadig højere grad er nødt til at ansætte lægfolk til undervisningen, og de dermed forbundne økonomiske byrder er betydelige. I løbet af 6 år har man derfor været nødt til at lukke næsten 3.000 katolske skoler, således at der nu kun er 10.829 katolske skoler tilbage i USA.

Og endelig befinder den katolske presse i USA sig for øjeblikket helt nede i en bølgedal. Af de 473 katolske publikationer, der fandtes i 1961, var der således i 1968 kun 364 tilbage. De katolske publikationers samlede oplag er derved dalet med over 4,5 millioner eksemplarer.

(KIPA)

VESTTYSKLAND: Pave Paul – eukaristiens fjende?

De progressive kredse i kirken anklages tit for at negligere pavens læreembede, mens traditionalisterne praler af at være overordentlig pavetro. I en af traditionalistbevægelsens tyske publikationer kan man i januarnummeret læse et angreb på paven, som formodentlig endnu ikke er overgået af progressisterne:

»Vi må i bøn og bod tåle denne overordentlig dårlige 'pave' Paul VI, som kun er pave af navn . . . Alle tidligere paver har, i den grad kirkens vel har ligget dem på hjerte, sat deres håb til en forbedring af skaderne i kirken gennem en øget ærefrygt for og tilbedelse af alterets sakramente. Paul VI er den første, der gør det modsatte. Han har forarget de troende på en måde som ingen anden pave før ham. Derfor er han nok også den mindst velsignede af alle Petri efterfølgere. Helvedes porte vil ikke overvælde kirken. Men det vil på ingen måde være Paul VI's fortjeneste. Tværtimod! Paul VI er en fjende af alterets helligste sakramente.

(K.O.)

DANMARK: Ingen er udlænding i Kristi kirke; kirken i Danmark skal ikke bare være en national gruppe

Fredag den 28. januar lagde Katolsk Kontaktkreds ud med et vellykket møde i Sakramentskirkens krypt i København. Katolsk Kontaktkreds er et nyt initiativ, som er blevet til gennem et samarbejde mellem flere københavnske sogne for at muliggøre en frugtbar kontakt mellem danskfødte og tilflyttede katolske udlændinge, som er kommet for at blive, og en vellykket integration i den katolske kirke i Danmark.

Mag. art. Elsebet Kieler bød de ca. 65 tilstedeværende velkommen, hvorefter hun understregede, at det ikke var tanken at starte en ny klub, men at Katolsk Kontaktkreds skulle fungere som en slags serviceorgan for de allerede eksisterende menigheder og grupper i kirken, et mødested, hvor katolikker fra ind- og udland kan lære hinanden at kende, finde sammen i deres fælles tro og dermed berige hinanden. Kirken er katolsk, sagde Elsebet Kieler, hvis Vorherre er med, og hvis mange forskellige mennesker og folkeslag er med. Ikke-danskfødte katolikker må ikke føle sig fremmede i kirken i Danmark, for ingen troende er udlænding i

Kristi kirke. Derfor skal kirken i Danmark ikke bare være en national gruppe, men blive katolsk i egentligste forstand.

Efter at de tilstedeværende havde præsenteret sig for hinanden, gav tandlæge Karen-Margrethe Toft en kort fremstilling af den katolske kirkes historie i Danmark fra Ansgar til i dag. Hun understregede Niels Steensens store betydning og udtrykte håbet om, at han snarest måtte blive helgenkåret. Musikstuderende Eva Dabrowska spillede Chopin, Schubert og Brahms og modtog både blomster og en velfortjent applaus, hvorefter der serveredes kaffe, the og hjemmebagte boller. Stemningen var høj, successen var hjemme, og alle glædede sig allerede til det næste møde, som finder sted den fjerde fredag i februar.

Bag arrangementet står en arbejdsgruppe under ledelse af afdelingsbibliotekar Ruth Hansen, Ådalen 24, 2970 Hørsholm, telf. 86 44 25. Interesserede er velkomne til enten at kontakte Ruth Hansen eller møde op ved næste møde, hvor det er meningen, at en gruppe herboende spaniere vil arrangere en spansk aften.

(K.O.)

Katolsk Kontaktkreds lægger ud

ABORTLOVGIVNINGSBATT

HVORFOR TIER KIRKEN?

Af Leif Kayser

Der snakkes abort – »diskuteres« er et alt for fint ord om den standende meningsudveksling – ikke blot i folketinget, men også i radio og aviser. Næsten daglig kan man finde udtalelser, interviews eller læserbreve om emnet, men alt for sjældent en katolsk stemme.

Jeg mener ikke, at vi blot skal føje en »katolsk« facet til meningsbuketten, end ikke en »kristen«. For sådanne meninger kan jo afvises af den, der ikke er kristen, ud fra den tanke, at de forudsætter den kristne tro. Og rigtigt er det, at troen – uden at være en facitliste – kaster et eget lys over mange ting. Men skulle det ikke være muligt at uddybe og styrke forståelsen og respekten for menneskeværdet – for det er jo det, fri adgang til abort sætter over styr – uden at behøve at forudsætte accept af *hele* troens verden? Det er ikke et specielt kristent bud, at man ikke må slå ihjel. Det skulle altså være muligt at gøre sandheden om menneskets værd overbevisende og forpligtende uden religiøse »etiketter«. Men har ikke netop katolske fagfolk, der i kraft af troens lys lettere kan se sammenhænge og værdier, derfor den særlig ansvarsfulde opgave at hjælpe andre til dybere indsigt i den reelle – og det vil altså også sige: kærlighedens – verden? Hvorfor gør de det så sjældent?

Det er rigtigt, at de nord-

ske biskopper har offentliggjort et overordentlig værdifuldt og velafvejede skrift om emnet. Værd at nævne er også den norske debatbog »Abort og menneskeværd« (St. Olav Forlag). Men disse skrifter læses kun af et fåtal ligesom Katolsk Forum, mens landets hundredtusinder af avislæsere daglig får et dryp af ofte utrolige tåbeligheder, fremsat med politisk veltalenhed eller i videnskabens misbrugte navn.

Vel glemmer avislæsere hurtigt, men den voksende velvilje over for fri adgang til abort tyder på, at det daglige bombardement af tåbeligheder alligevel øver sin virkning på hukommelsen.

Hvorfor hører man ikke mere til kirkens stemme i aviserne? Er opgaven for uoverkommelig? Er der for få kompetente katolikker til at tage til genmæle mod de daglige uhyrligheder? Måske! Men hvad skrev ikke Paulus til Timoteus: »Forkynd ordet, bliv ved, om det er belejligt eller ej...!« Har vi så lov at give op, at tie til denne stadig tiltagende sjælforræelse?

ABORT – OG SPLINTEN I DEN ANDENS ØJE

Tak for dr. Eva Nordentofts velmente meningsytring om abortspørgsmålet. Vi andre er imod den nye lov, ikke fordi vi er tilfredse med den nuværende, men fordi den nye er værre. Den nuværende lov tillader også fosterdrab, men den nye lov tillader det uindskrænket. Dr. Eva Nordentoft går ind for forslaget om fri abort, fordi det »lægger det ud til den enkelte at afgøre, om liv under visse omstændigheder skal udslukkes«. Men retten kan aldrig tilkende en frihed til at bryde ind i andres rettigheder, og her kommer retten til livet først. Retten har til opgave at sætte en grænse for den enkeltes frihed, hvor den begynder at gribe ind i de andres, især de værgeløses, rettigheder. Derfor må ansvaret og afgørelsen for fosterdrab ikke under noget påskud henlægges til den enkelte: »fri abort« = værgeløse børns retsløshed.

Dernæst tager dr. Eva Nordentoft fat på skyldspørgsmålet og finder skylden hos os, katolikker: »... kan man vel ikke sige, at den katolske kirke er uden skyld,« og Kirken, det er jo os. »... at vi kristne aldrig har taget absolut afstand fra drab under krig og vist ikke engang fra bombing af civile.« Det er

ikke hæderligt at begrunde en beskyldning med et tvivlsomt »vist«. Det viser sig da også, at beskyldningen er falsk. Dr. Eva Nordentoft har åbenbart ikke læst Kirkens konciltekster opmærksomt, skønt det er vor første indsats for Kirkens rigtige kirkelige fornyelse. I hvert fald bør præsterne være fortrolige med koncilteksterne, og derfor burde redaktionen have fremdraget dem fremfor at anbefale artiklen i indholdsfortegnelsen med et vildledende tillægsord: »modigt« indlæg. I konstitutionen om Kirken i den moderne verden læser vi i § 80:

»De sidste paver har allerede fordømt den totale krig. Denne højhellige Synode gør deres udtalelser til sine, idet den erklærer:

Enhver krigshandling, der tilsigter at ødelægge hele byer eller udstrakte områder med alle deres indbyggere, er en forbrydelse mod Gud og selve mennesket, som man bør fordømme kraftigt og uden tøven.«

Absolut afstandtagen fra drab under krig kan man selvfølgelig ikke forlange af Kirken; man har jo pligt til at forsvare sit og andres liv mod angriberne – om nødvendigt ved at slå angriberen ihjel hellere end at lade ham slå en uskyldig ihjel. Det ville være meget inkonse-

LÆSERBREV

kvent at afvise fosterdrab som forbrydelse og samtidig forpligte os til at se passivt til, hvis uskyldige bliver dræbt fremfor angriberen. Derimod har Kirken altid forkyndt den evangeliske lære, at det er hyklerisk at ville trække splinten ud af en andens øje, inden man har trukket bjælken ud af sit eget; oversat til dansk: Lad os først fejre for vor egen dør. Amerikanerne har dræbt nogle få tusinde civile vietnamesere under de sid-

ste svære bombeangreb. Mange flere civile tyskere blev ofre for englændernes bomber under den anden verdenskrig. Antallet af legale fosterdrab i Danmark er nu oppe på ca. 11.000 om året.

Liturgi

I anledning af pater Bent Langes bidrag vil jeg gerne have lov at sige følgende: En præst kan være egenrådlig på to måder: Ved at fejre messen uden hensyn-

tagen til menighedens berettigede ønsker i en given situation og ved ikke at bryde sig om Kirkens forskrifter. Hvis præsten holder sig konsekvent til de liturgiske forskrifters retningslinier og rammer, bliver han måske ikke populær hos sin menighed; men de vil efterhånden vide, hvor de har ham: at han er Kirkens mand.

A. Ziggelar S.J.

Kirken S. Angelo, Perugia

UMBRISKE BILLEDER

Emil Petersen

Johannes Jørgensen fortæller i »Goethebogen«, hvordan han, den meget rejsende, havde for vane, straks når han kom til et nyt sted, at gå til vinduet og se ud. Det første, som tiltrak ham, var den udsigt, han skulle leve med for kortere eller længere tid.

Andre kender sikkert det samme og ved, hvad det resulterer i: man har med sig hjem, præget på nethinden, *udsigter*. Indrammet af et vinduesfelt, kantet af grå mure. Måske gemmer også skitsebogen nogle. – Tiden går, og man får lyst til at ætse dem i kobber, som det er sket med billederne på disse sider.

Da kan det vel gå sådan, at det, man allerede den gang fandt typisk, med tiden har trængt sig yderligere frem i erindringen og nu træder forstærket frem i det nye billede, mens andre træk er slidt ned.

Genkender andre da motiverne? spørger man sig selv. Men sådan er det vel altid: man opfatter nu engang med så meget andet end synet.

Ridsene er fra Umbrien i Italien, »Rejsebogen«s land, som Johannes Jørgensen viste så mange af os vejen til gennem sit forfatterskab.

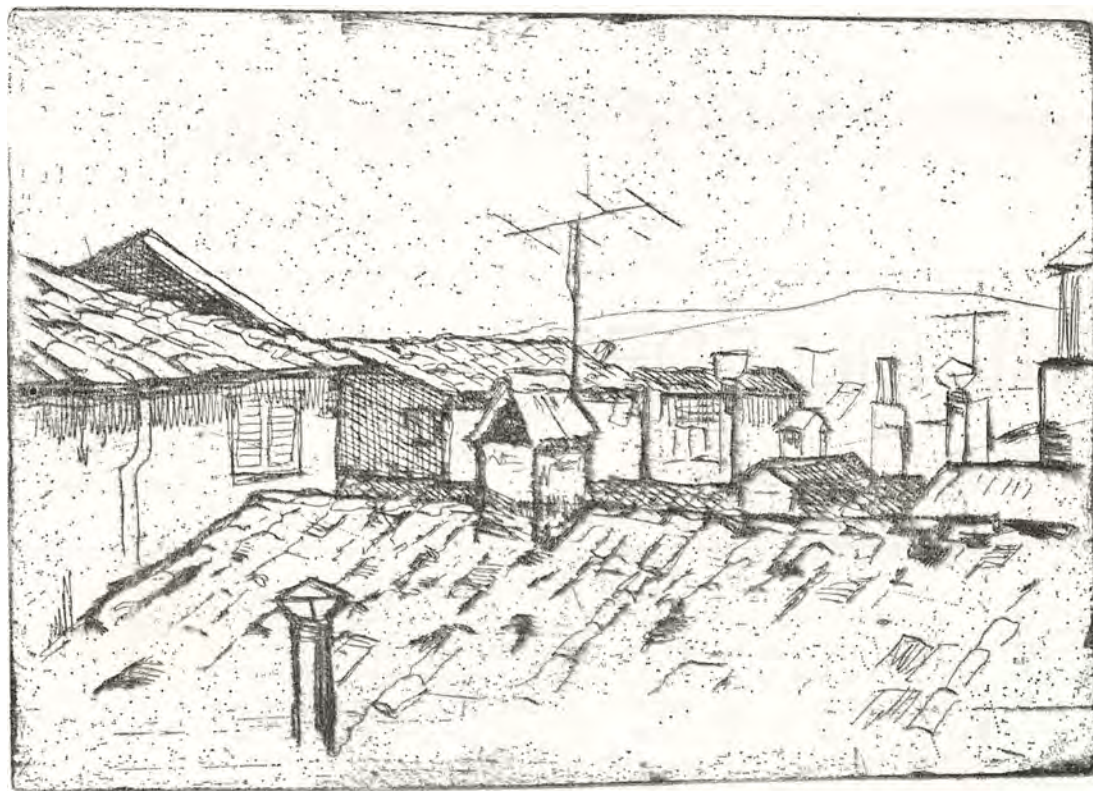
Og nummer ét er altså et vinduesbillede. Fra hovedstaden i landsdelen, Perugia, er tagenes brunrøde landskab med gavle og allehånde skorstene og antennernes periskoper. Linjen i det fjerne er bjergenes kontur over sletten. – Om aften

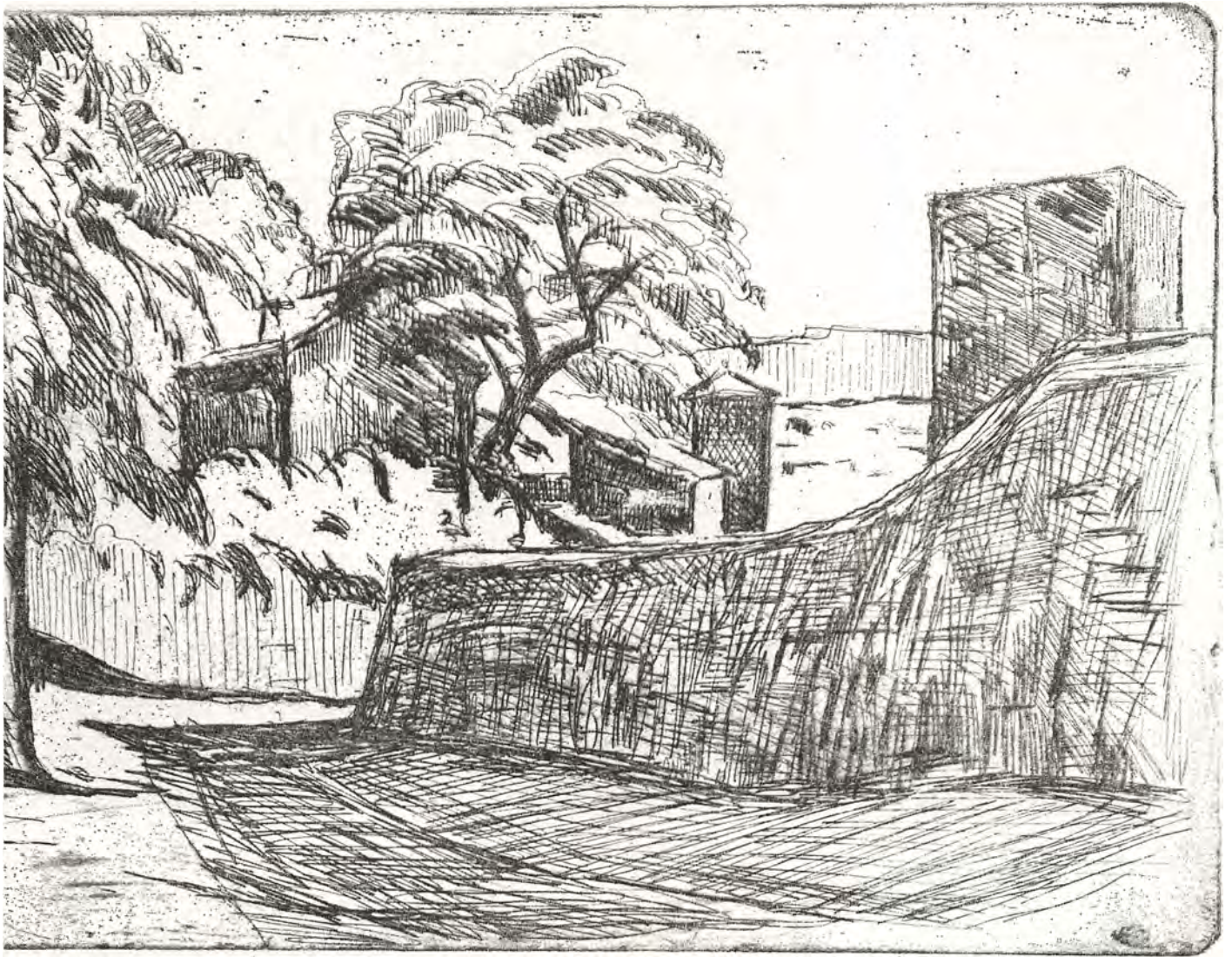
blinker en klynge lys derude, Assisi! Derovre gik i sin tid Mogens Ballin og digteren og så over mod Perugia med de »store Paladser, høje Taarne – et strandet Linjeskib lig, med mange Master«. – De digtere! Man ser det hele lidt med deres øjne og lader også blikket lede af dem, hvor man færdes på deres jagtmarker.

Ud over slette og bjerge. – Øjnene må den vej. Med bykernen i ryggen er udsigten mod kirken Sant' Agostino tegnet. Som en regelmæssig klump ligger den med husene groet op omkring sig. Kvarteret danner en pynt ud mod landet. I de gamle stæder hernede er byen jo ét og landet noget ganske andet. Herinde hus ved hus; ikke meget grønt får plads at brede sig på. Og derude til gengæld kun land med spredte gårde med gyldne, kegleformede hæs.

Udsigt over tagene, Perugia

Smøge mellem husene, Gubbio

Hvis en turist fra en af de gamle byer i Italien besøger vort parcelhus-land, må han sandelig spærre øjnene op.

Bymuren og dens porte sætter grænsen. Går man bare gennem porten og et lille stykke udenfor, ser man allerede husene derinde mærkeligt blottede, de yderste af dem isolerede. Varmt gult er farven, hvor solen kan få plads til at trænge ordentligt i bund. – Knaldhvidt er vasketøjet, hverdagens festlige vægudsmykning.

Også den gamle rundkirke Sant' Angelo ligger på et fremspringende punkt i Perugias bykort. Men kommer man inde

fra byen gennem en snæver gade op mod pladsen foran kirken, lukker den for udsigten. Den solsvedne plads er et fredeligt sted. Fine, bittesmå børn leger her, beundret og kritisk fulgt af mødrene på bænken inde i skyggen.

Kirkens faste form og tårnets og præsteboligens mindre huse danner en helhed af monumentalitet og stilfærdig dagligdag.

Husker den danske turist, som han sidder hjemme i vintertågen, alt dette som mere »italiensk« og sydlandsk, end det i grunden virkede, da han var faldet til dernede? Måske! Men tager jeg teg-

ningen fra Gubbio frem, smøgen mellem havemurene, da husker jeg i hvert fald, hvordan også dén høstdag vinteren ligesom stak hovedet frem i de grå stenflader i skyggen. Det var her, Frans vandt sig en ulv til ven, fortæller en af legenderne i »Fioretti«.

Dét træk skal med i skitsen herfra. Den har jo hele tiden et udfyldt felt, holder pladsen åben for ham, helgenen derovre fra Assisi, der også i sin tid sled gaderne og smøgerne i Umbriens stæder.

Til syvende og sidst er det hans skyld, man lærte denne egns simple skønhed at kende.

Katolske begravelseer
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 38

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefyр
Centralvarme
Brændesolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårde Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

HVORFOR ER BISKOPPEN AF ROM PETERS EFTERFØLGER?

II

*Romersk sarkofag:
apostlene
Johannes og Peter*

Pastor Kaare Osorio fortsætter sin artikel fra sidste nummer om den nyere historiske og teologiske forsknings hypoteser om biskoppen af Roms primat i Kirken. Jerusalem-menigheden blev fra første færd anerkendt som Modernemenighed for alle andre lokale menigheder. Men den svigtede på et vist tidspunkt sit høje kald . . .!

Modernemenigheden i Jerusalem

Den første kristne menighed i Jerusalem opfattede sig selv som den »lille rest« af det gamle uomvendte Israel. Den præsenterede sig som opfyldelsen af alt det, Gud havde lovet sit udvalgte folk gennem profeterne. Efterhånden som der blev grundlagt nye menigheder rundt om i Palæstina og Romerriget, betragtede Jerusalem-menigheden sig også som Modernemenighed i den forstand, at alle andre menigheder i Kristi Kirke skulle være tilsluttet Modernemenigheden, eller som vi siger i dag: have »Fred og Fællesskab« (pax et communio) med den første menighed i Jerusalem.

For at forstå hvorfor og i hvilken forstand må vi holde os for øje, at de første kristne var jøder, og at de har forstået Jesu udtrykkelige befaling til hed-

ningemission i overensstemmelse med profeternes ord om, at alle folkeslag i tidens fylde skulle tilslutte sig Israel og få del i Israels velsignelse. Selv om ordet »Modernemenighed« ikke forekommer i Bibelen, er det alligevel udtryk for en bibelsk tanke. Gennem sine profeter havde Gud nemlig lovet sit udvalgte folk, at det skulle være Mor til alle troende, både jøder og hedninger. Adskillige tekster i Gamle Testamente omtaler det eskatologiske Jerusalems frugtbarhed (Es. 60,4; 66,7; 54,1; 49,14-23), idet Jerusalem skulle blive samlingsstedet for hele menneskeheden (Es. 45,14, 60,1-3; Zak. 8,20-22). Det er derfor helt i overensstemmelse med profeternes ord, når man i dag taler om den første menighed i Jerusalem som den modernemenighed, hvortil alverdens forkomne menneskebørn skal

komme og finde lys og fornyelse: Alle folkeslag skal nemlig få del i Israels velsignelse og blive Guds sande børn (Rom. 15,27). Som Paulus så smukt siger i sit Galaterbrev, idet han ligesom resumierer hele den profetiske tradition om det eskatologiske Jerusalems frugtbarhed: »Det Jerusalem, som er oventil, er frit, og det er vor mor« (4,26).

Alt tyder på, at ordet ekklesia, Kirke, til at begynde med var forbeholdt menigheden i Jerusalem, og at dens medlemmer blev kaldt for »de hellige«. Først senere blev ordet udstrakt til de øvrige menigheder, men kun for så vidt, som de var tilsluttet Modermenigheden i Jerusalem. Den var Kirken par excellence, stedet hvorfra verdensmissionen skulle begynde.

Paulus i Jerusalem

Vi kan derfor med rette hævde, at vi ifølge Det nye Testaments eget vidnesbyrd i Kirkens ældste historie har en modermenighed i Jerusalem, som alle andre menigheder skal være tilsluttet, og at forholdet mellem modermenigheden og de tilsluttede menigheder bl.a. viser sig deri, at biskoppen af modermenigheden kan udstede ordre til de andre menigheder (Ap. g. 21,25), og at disse skal anerkende modermenigheden ved regelmæssige offergaver.

Den rolle, Jakob spiller i Jerusalem, afslører også, at de lokale menigheder, allerede mens apostlene levede, blev ledet og styret af mænd, der ikke nødvendigvis var apostle. Naturligvis stod disse biskopper, eller hvad de nu kaldtes i Kirkens første år, under apostlenes oversyn, og eksistensen af en overbiskop i Jerusalem (biskoppernes biskop) skal ikke opfattes som en slags konkurrent til Peter som hele Kirkens overhryde.

I foråret 58 besluttede Paulus sig til at drage op til Jerusalem for at aflevere den store pengegave, som var blevet indsamlet rundt omkring i hans menigheder til modermenigheden. På grund af Paulus' lære om, at heller ikke jødekristne er forpligtet af Moselov, var der opstået et spændt forhold mellem hans menigheder og modermenigheden i Jerusalem. Uden tanke for sit eget liv ønsker Paulus ved et besøg i Jerusalem at understrege, at »Guds nådes evangelium«, som han uafkortet forkynder både for jøder og for hedninger, ingenlunde betyder, at han sætter spørgsmålstegn ved fællesskabet og enheden med modermenigheden.

Paulus frygter det værste, men bliver modtaget med stor venlighed af brødrene i Jerusalem. Inden han slippes løs i menigheden, er der dog et forhold, som skal ordnes. Hans lære om, at jødekristne ikke er forpligtet af Moselov, gør ikke noget godt indtryk i Jerusalem. Derfor foreslår man, at han ved en gestus skal

tilkendegive, at han stadig er en tro jøde, der selv tager Moselov alvorligt.

Paulus gennemskuer naturligvis, hvad der ligger bag denne opfordring, men for fredens skyld accepterer han at lade sig rense sammen med fire mand i overensstemmelse med det såkaldte nasirærløfte med det resultat, at han, da han indfinder sig i templet, bliver anledning til så alvorlige optøjer, at han utvivlsomt ville være blevet slået ihjel af jøderne, hvis den romerske kommandant ikke havde grebet ind. På grund af jødernes ophidselse bliver Paulus tilbageholdt af romerne i varetægtsarrest, men da kommandanten kommer under vejr med, at man påtænker et attentat mod Paulus' person, sender han ham med eskorte til landshøvdingen Feliks i Kæsarsæa. Her bliver Paulus holdt tilbage i hele to år, idet Feliks, der var blevet orienteret om den store pengesum, Paulus havde bragt med sig til Jerusalem, håbede på, at man af disse mange penge ville betale en løsesum for at få Paulus frigivet.

Modermenigheden svigter sit høje kald

Det er biskop Jakob og kredsen omkring ham, der på grund af deres næsten fanatiske lovlighed bringer Paulus i denne situation. Da katastrofen indtræffer, rører ingen af dem en finger for at hjælpe ham, hverken i Jerusalem eller senere hen i Kæsarsæa. Der kommer ikke noget tilbud om løsepenge. Til sidst taber Paulus tålmodigheden, og da Feliks i år 60 bliver afløst af Festus, appellerer Paulus til kejseren i Rom i håb om, at han der må få en retfærdig og lovlig dom. Paulus sendes til Rom, hvor han lever som varetægtsfange i to år under lempelige vilkår og derefter frikendes.

Den kendsgerning, at modermenigheden i Jerusalem er skyld i Paulus' fængsling uden at røre en finger for at hjælpe ham, må for Paulus have set ud som et uopretteligt brud mellem de jødekristne i Jerusalem og de hedningekristne i diasporaen. Har de jødekristne i Jerusalem ikke dermed svigtet deres høje kald som modermenighed for alverdens folkeslag? De har i hvert fald klart bevist, at man ikke kan forvente nogen støtte fra deres side. Hvad så?

Ja, her griber Helligånden ind i udviklingen, idet biskop Jakob år 62 myrdes i Jerusalem, mens en stor del af menigheden flygter ud af byen til Transjordanien. Det lå altså lidt tungt med modermenigheden i Jerusalem. Den var faktisk ophørt med at eksistere – i hvert fald i Jerusalem. Men Kirken har brug for en modermenighed. Hvor skal den så findes, hvis den ikke længere befinder sig i Jerusalem?

(Fortsættes)

4100 Ringetød – Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fiak og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gasmester
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 8 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N
Telefon 18 98 80
Lys – Kraft – Varme

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFT OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

K. K. Simonsen's eftf.
Frøderiksborggade 22
København K
Telefon * Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Svend Erik Laursen **VVS-INSTALLATIONER**

CHR. X'a VEJ 106 . 8260 ARHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 26

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Ålborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

H. S. FRIIS

Malermester
Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

CENTRALISERING ELLER FORENKLING

Aktuelle problemer

Aage Dyrkjøb

I mange år har centralisering været et nøgleord, man stødte på tidligt og sent. Alt skulle samles under én hat, for at resultatet kunne blive mere effektivt og økonomisk, undertiden også på grund af det værdifulde ved fællesskabet. Men er alt dette nu gået så strålende, som man forestillede sig?

Vi kan tage skolevæsenet. Det ligger efterhånden ikke så få år tilbage, at man begyndte at sælge ud af alle de mange små skoler til fordel for fine og dyre centralskoler, som egentlig slet ikke svarede til det almindelige beboelsesniveau, og som lå med sådanne afstande, at børnene måtte befordres dertil pr. bus.

De små skoler var ikke så ringe endda

Jeg skal ikke sige noget ondt om disse læreanstalter, stærkt specialiserede og med mange pædagoger og kostbart materiel, men jeg må have lov til at beholde den private mening, at de små skoler ikke var så ringe endda. Jeg har gået i en lille skole ude på landet. Vi havde en lærer, som var sjældent levende og interesseret, og han fulgte os lige fra den første skoledag til konfirmationsalderen, kendte os, kendte vore forældre. Vi skulle nok kunne vore lektier på gammeldags maner, men undervisningen havde ofte form af foredrag, ikke ulig højskolens. Han havde ilden i sig, og jeg priser endnu hans undervisning, også den efterfølgende seminarieforberedelse, som jeg gik til hos ham. På et senere tidspunkt kom jeg for øvrigt også til at gå i en lille privat præliminær- og kostskole, der havde noget af den samme ånd.

Nu er man jo for øvrigt begyndt at få øjnene op for de mindre skolars værdi, noget, mange friskoler nyder godt af, således også de katolske.

Går udviklingen mere i retning af daghospitaller?

På samme måde har man bygget store og fornemme hospitalspaladser. Den ene by skulle helst overgå den anden. Det hele er blevet fabrikmæssigt – uden større kontakt med den virkelighed, almindelige mennesker lever i. Naturligvis er det her anderledes end på skolevæsenets område, fordi de stigende muligheder inden for lægevidenskaben nødvendiggør en specialisering. Men det viser sig som bekendt, at folk alligevel ikke vil af med de mindre, lokale sygehuse. De vil ikke rejse 50 km eller mere for at besøge en syg slægtning, og de savner det tidligere kendskab til lægerne på det lille sygehus. Og private hospitaler som de katolske er blevet kvalt. Det er et spørgsmål, om ikke den fremtidige udvikling inden for sundhedsvæsenet – efterhånden som den almindelige boligstandard hæves – går mere i retning af daghospitaller, hvor patienterne modtages og behandles om dagen, mens de om natten er i deres hjem. Dette selvfølgelig bortset fra tilfælde, som kræver intensiv pleje døgnet rundt.

Lokalsamfundet i defensiven

På et vist tidspunkt opstod tanken om kommunesammenlægninger. Og vi syntes i første øjeblik, at det lød rigtigt, fordi de åbnede større muligheder for offentlig aktivitet og samtidig måtte medføre en bedre økonomi. Men hvordan er det

gået? Før kendte praktisk talt alle hinanden i de små kommuner, og sognerådene kunne ved personligt kendskab tage hensyn til de lokale forhold. Nu kommer beboerne i de store områder kun i ringe grad hinanden ved, og administrationsudgifterne er blevet mangedoblet, i nogen grad dog som følge af talløse nye love og bestemmelser. Det menneskelige er med andre ord trådt helt i baggrunden. Også dette er man begyndt at få øjnene op for. Der er endda lige skrevet en doktordisputats om emnet, Jon Sundbo: »Lokalsamfundet i defensiven.«

Boligblokke for ældre

Der kan nævnes andre eksempler på centraliseringsiveren. Der bygges i vid udstrækning boligblokke for ældre, og selvfølgelig er det altid bedre, at denne gruppe så længe som muligt bliver i egen lejlighed fremfor at skulle på alderdomshjem. Men ideelt er det ikke. Der bliver noget ghettoagtigt over sådanne bebyggelser, og det ville være langt bedre at have et blandet miljø uanset aldersklasser. I grunden var fortidens ordning, at generationerne blev sammen, ikke så dårlig endda. Når de ældre afstod gården, blev de boende hos sønnen og svigerdatteren som aftægtsfolk. Når håndværksmesteren lagde op, boede han og hans kone stadig i hus med de unge. Det forudsatte naturligvis sammenhold og hensyn inden for familierne, men det gav også gensidig støtte.

Centraliseringstanken og EF

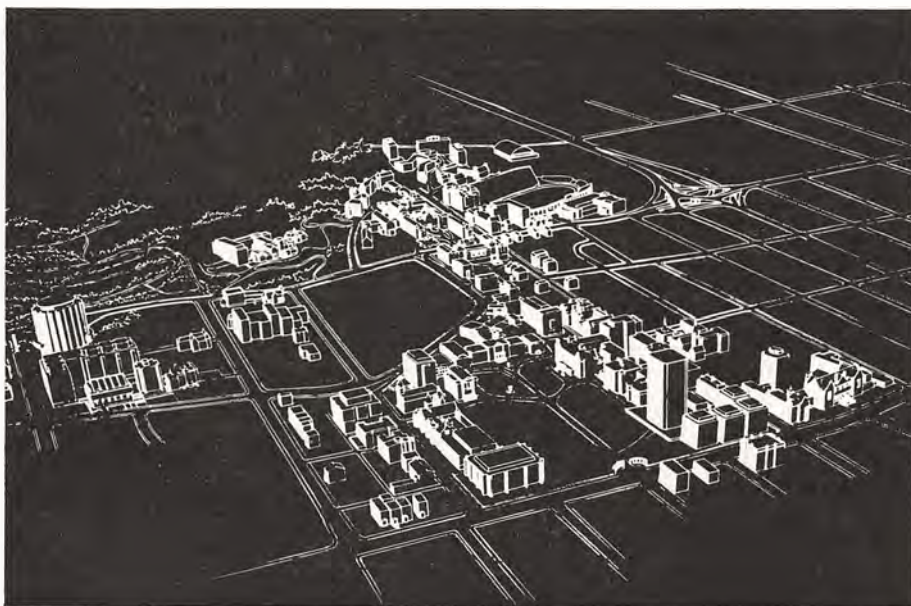
Det sidste skud på centraliseringstankens stamme er så fællesmarkedet, og her er vi nok rygende uenige ud fra forskellige forudsætninger. Men er det bedre at blive regeret fra Bruxelles end fra København, og er det billigere? Blokdannelser er i almindelighed lidet attraktive. Det er bedre at være sig selv og ordne sine

egne affærer i frihed. Der blev i forvejen talt en hel del om, at EF var en rent økonomisk sammenslutning, og masser af mennesker har utvivlsomt stemt for EF af snævre pekuniære grunde, men allerede nu fremgår det stadig tydeligere, at det politiske sigte ikke er det mindst fremtrædende. Men lad os ikke fortabe os for meget i disse emner, hvor vedkommende de end kan være.

Vi må endelig ikke centralisere gudstjenesterne

Centralisering inden for den katolske kirke? – Hvis det skulle komme dertil, og det er der jo desværre meget, der tyder på –, at præstemanglen bliver så katastrofal, at der simpelt hen ikke kan skaffes præster til alle sogne, må man derfor endelig ikke centralisere gudstjenesterne eller kirkelivet i det hele taget, så folk skal samles amtsvis eller noget i den retning. Det er ikke menigheden, der bør befordres privat eller pr. kirkebus over store afstande til en eller anden købstad, men jeg håber, præsterne som en slags vandrefugle skal kunne rejse fra sted til sted. De har store forbilleder at se op til i så henseende. Ja, det er endda et spørgsmål, om gudstjenesterne ikke burde spredes mere end nu til de små og ydmyge steder. Jeg er ingenlunde nogen modstander af kirkebygninger, men absolut nødvendige er de dog ikke. En stue er nok. Men i så fald er der naturligvis en mægtig opgave for lægfolket i at samle og fastholde sådanne små menighedssamfund. Det bliver på en vis måde som at vende tilbage til apostlenes dage, og her kunne det rette fællesskab praktiseres. Her er fremfor alt en udfordring til de unge.

Det er jo sådan, at det store netop meget ofte viser sig i det små. Det er »sognet, som vokser ind i himlen«, som J. Anker Larsen sagde.

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjæreen & Co. A/S

Malerfirma
Arhus N

Telefon 12 41 22 – Arhus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Arhus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Arhus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Arhus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Arhus C
Telefon 12 10 11, overfor Griaebrønden

TIL BYEN
FRÅ BYEN *- i byen* smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Århus**

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mølestien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

**Mathias
Christensen**
ABSALONSGADE 14
AALBORG

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 69

DE TOMME KIRKER

Axel V. Christoffersen

Stille Guds folk, o bøj dig ned, Herren er her, han lyser sin fred. Disse ord, som er taget fra St. Jacobs Liturgi, er et længselsråb, som ned igennem alle slægter med voksende styrke har haft sin store betydning.

Og mere eller mindre har vi alle ønsket fred, men ikke alle har arbejdet for freden – det blev som i vore dage kun til tomme ord.

Stille alt Kød, fald ham til fod, aldrig hans nåde dig forlod. Passer nu disse ord på os? – Nej, men utallige mennesker

ønsker at være stille, og dog frygter mange stilheden, dvs. ensomheden, som for nogle er en knugende rædsel, der kan munde ud i rystende gråd.

Kan årsagen findes i eller være et resultat af vor velfærdsstat, er prisen så ikke for høj, for årsagen er jo ikke altid af økonomisk art?

Kan kirken hjælpe os her?

Mange præster og lægfolk prædiker i formfuldendte vendinger, men de mange ord synes spildt.

Deres tale er isprængt en masse fremmedord, der gør dem uforståelige for den jævne mand, som derved står i fare for at blive fremmedgjort for kirken og dens tale.

Well, der sker en udvikling i sproget, men løber udviklingen løbsk, taber den sit mål, og målet må i denne forbindelse være at vinde sjælene.

Hvad er det da, der får os til at komme i kirken? Er det en lønlig angst for at blive forskudt, er det kærligheden til Gud, eller er det en følge af vor tro?

Husker vi så at bede i vi-form, at gå ind i en forbønstjeneste for alle, som lider på grund af sorg, sygdom, forfølgelse, krige eller for troens skyld? Der lides og strides i verden som aldrig før. Mange råber og beder. - »Hvorfra skal min hjælp komme?«

Vi svarer med salmistens ord. »Vor hjælp er i Herrens navn - han, som skabte Himmel og jord.«

Lad vor forbøn omfatte også menighedsrådene. De er jo nye for os. Vi skal da alle lære at lytte, tale og arbejde til gavn for kirken.

Det kræver modenhed og indsigt af alle, både læg og gejstlig. Lad disse råd blive genstand for vor forbøn.

Der bør vi stræbe efter de stærke viljers ophør til gavn for samarbejdet og til gavn for vor kirke, dens omdømme og dens virke iblandt os.

Elsker vi vor næste af hele vort hjerte, af hele vor sjæl og hele vort sind, så det bliver en del af vort liv og den egentlige grund til, at vi søger kirken for der at bede for dem, som ikke selv kan bede? Da vil vor lovsang blive præget af indre glæde, vi vil føle større glæde i fællesskabet, vi får et mål, og vort liv får en mening.

Så lukker vi vore øjne og øren for næstens fejl, og har vi evne og vilje til at tilgive og glemme, er vi medarbejdere i Guds rige.

I de stille timer, når vi er i kirkens fredfyldte rum, bøjer vi vor sjæl og ånd i ydmyg erkendelse af, at vi alt for ofte kommer til kort.

Et håb tændes i vort indre, og Gudsfolket kan i ånden se ud efter den dag, da vi skal se ham, som han er, skue Gud i Jesu Kristi åsyn.

Er det det, der driver os derhen og derved bliver årsag til vor kirkegang, så er det troen, der leder os, og ikke det forfængelige håb, at det er vor hyppige kirkegang, der frelser os.

Lad os i den kommende faste mindes Herrens ord: Mit hus er et bedehus.

Sct. Ibs Skole, Horsens

søger pr. 1. august nogle velkvalificerede lærere til nyoprettede stillinger i hovedskolen og 8. klasse. Skema endnu ikke lagt, hvorfor der er gode muligheder for at særlige ønsker kan indgå i fagplanen.

Skolen henvender sig til alle de hjem, som ønsker at bygge på den kristne kulturarv, og som på dette grundlag vil supplere sig med et mindre klassemiljø. Børnehaveklasse, 1.-7. og 8. klasse. Senere tilvalgs-skole med 9. og 10. klasse ('74, '75). Elevtal: aug. '73 ca. 200. Sædeles godt arbejdsklima, nært forhold skole-hjem.

Ansøgning med bilag stilet til »Bestyrelsen for den selvejende institution Sct. Ibs Skole« fremsendes gennem skolebestyreren inden den 1. april. Oplysninger kan fås hos skolebestyrer Jørgen Frost-Jensen, Kildegade 18, 8700 Horsens. Telefon (05) 62 33 79.

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

KONGRES I ROM

EN MAGTFULD TILKENDEGIVELSE I ROM FOR TROEN OG KIRKEN

Af K. F. Meldahl

Den, der fredag den 10. november 1972 kl. 9 om aftenen kom over pladsen foran Laterankirken, mødte et uventet syn: Kirkens porte åbnedes, man så ind i den strålende oplyste basilika, hvor netop »Ite missa est« var besvaret med »Deo gratias«, og menigheden begyndte at strømme ud. Men ved porten tændte enhver sit processionslys, og en lysprocession satte sig i bevægelse ned ad trappen til venstre om kirken, forbi obelirken og baptisteriet. – Trafikken gik i stå, politiet var parat til at regulere, lysprocessionen fortsatte ned ad Via di San Stefano Rotondo, mens folk blev ved med at strømme ud af kirken. Toget var langt – ca. 5.000 mennesker; endelig kunne trafikken fortsætte ved Lateranet, men processionen fortsatte syngende tværs over Via della Navicella og nåede efter mere end en halv times vandring i den stille lune novemberaften til pladsen foran en af Roms ældste kirker SS. Giovanni e Paolo.

Kirkens facade var diskret indirekte belyst, og den, der bagest i processionen nåede derned, så ud over et lyshav. Her var samlet katolikker fra Frankrig, Tyskland, Italien, Schweiz, Holland, Belgien, Luxembourg og Østrig, ja, selv Danmark og Sverige var repræsenteret, – men hvorfor gå i lysprocession efter en aftenmesse i Laterankirken, og hvorfor samles her på pladsen med tændte lys? For at aflægge trosbekendelsen i den form, Paul VI formulerede den ved afslutningen af troens år.

Indledningen lød: »Vi tror på den ene, hellige, katolske og apostolske Kirke, bygget af Jesus Kristus på den klippe, som er Peter. Kirken er Kristi mystiske legeme, indstiftet både som et synligt samfund med en hierarkisk opbygning og som et åndeligt fællesskab; den er den jordiske Kirke, Guds folk på vandring her på jorden, og den er Kirken overøst med himmelske goder; den er

Guds riges spire og begyndelse, hvorved forløsningens værk og lidelser fortsætter fra slægt til slægt, og som af alle sine kræfter stræber efter sin endelige fuldendelse i herligheden, når tiden engang ophører.« Og alle svarede: »Credimus« – »Det tror vi.«

Så fulgte de andre afsnit af pavens trosbekendelse¹⁾, stadig besvaret med »Credimus«.

Først ved midnatstid opløstes mødet, og alle deltagerne i denne pilgrimsrejse til Rom, arrangeret af organisationen Pro Fide et Ecclesia, tog til de forskellige indkvarteringssteder.

Talerne ved kongressen

Allerede næste morgen kl. 9,30 samlede man igen, denne gang i EUR i Roms sydlige udkant – lidt længere ude end San Paolo fuori le mura – i den kæmpestore kongreshal.

Her indledte organisationens formand, professor Balduin Schwarz fra Salzburg med en velkomst, hvor han bl.a. udtalte: »Brydningerne inden for Kirken har foruroliget mange troende. At der findes dem, der sætter sig op mod læreembede og hieraki, og at troens sandheder drages i tvivl, har ført til modbevægelser – af og til af fanatisk karakter. Over for dem, der kæmper for fremskridt for enhver pris, står traditionalister, som modsætter sig en fornyelse i det 2. Vatikanconcils ånd. Begge disse lejre undergraver Kirkens autoritet og har ført til en splittelse, som truer den enhed, der skal findes i det, der ikke står til diskussion, den forskellighed, der må findes inden for de lovlige grænser, og den kærlighed, som skal beherske alt.

I denne situation har katolikker fra forskellige europæiske lande i snæver kontakt med amerikanske katolikker dannet sammenslutningen Pro Fide et Ecclesia, som ikke vil gå ind i nogen kamp, men hvis opgave er en dobbelt: at

gå ind for troen, bedst formuleret i Paul VI's trosbekendelse, og at gå ind for Kirken, således som den forstod sig selv på det 2. Vatikanconcil.

Så talte professor van der Ploeg fra Holland om Bibel, tradition og læreembede, efter ham redaktøren af tidsskriftet »Faith« i London, fater Holloway om Kristus i eukaristien, derefter pater André Richard fra Paris om Kristus i Kirken, og til sidst pater Werenfried van Straaten, den kendte præmonstratenser, der leder hjælpen til præster bag jerntæppet, den såkaldte Ostprieesterhilfe om Kirke, retfærdighed og fred.

Hans tale afbrødes gang på gang af klapsalver, og han sluttede med at sige, at Kirken, hvor meget den end elskede freden, ikke kunne unddrage sig kampen for retfærdigheden: »Måtte den uodelige Gud hjælpe Kirken til at stå fast i denne kamp« ... »Vær tillidsfulde! Skønt alt for mange af Kirkens børn, dens præster, dens professorer og desværre også enkelte af dens biskopper i øst og vest unddrager sig denne kamp og skader Kirken ved at være utro, vedbliver vor kære ydmygede moder til tidernes ende at være den HELLIGE Kirke også i den nuværende krise. For det under, at den er hellig, er et uudsletteligt kendemærke, som den bevarer som Kristi brud, og som gør, at den altid har Guds velbehag og overvinder enhver krise. Der er ingen tvivl om, at ødelæggelsens vederstyggelighed her og der når ind på hellig grund, men de stille, der tjener Gud i det skjulte, er blevet så meget talrigere, de er nutidens helgener. Disse talgener er de virkelige fredsstiftere, idet de ved at kæmpe for retfærdighed stifter fred mellem Gud og os.«

Klokken var nu blevet 12,30, og der foregik ikke mere den dag, men pilgrimsrejens afslutning var deltagelsen i messen i Peterskirken søndag kl. 9,30, hvor i øvrigt den italienske ordenssøster Agostina Pierantoni (der i 1894 blev myrdet af en halvt sindssyg patient) blev saligkåret.

Pavens velsignelse var højdepunktet for deltagerne.

☆

Organisationen Pro Fide et Ecclesia, som har hovedsæde i Paris, ønsker at gøre en positiv indsats uden at vende sig mod andre grupper og uden at gå ind i nogen diskussion.

Det er troens evige sandheder og den hellige, katolske apostolske Kirke den vil bekende sig til, og det ville den gerne vise offentligt ved pilgrimsrejsen til Rom og tilkendegivelserne dér.

1) Udgivet som særtryk af Catholica, nr. 5, 1968, Arne Frost-Hansens forlag. Kr. 1,50.

VÆRD AT LÆSE

MENNESKET SPØRGER, GUD SVARER

Vi har tidligere anmeldt og anbefalet den dengang nyudkomne »Nye Katekismus for Voksne«, som siden har fundet vej til mange danske hjem. Diskussionen om dens form og sigte er stilnet af. I »Orientering for Biskoppen«, september 1972, kan biskop Hans Martensen »med glæde konstatere, at den hollandske katekismus med dens romerske supplement har fundet et så bredt publikum. Den er blevet studeret i mange kredse, også uden for den katolske kirke, og for mange har den været en værdifuld introduktion til vor tro. Den er stadig en af de bedste bøger på dansk, som vi kan anbefale mennesker, der søger oplysninger om nutidens katolske kirke.« Citat slut. (1. årgang nr. 5, side 4).

Alligevel er en bog på 600 sider en stor pandekage, som kan afskrække den travle læser. Derfor er det glædeligt, at Ringstedts katolske sognepræst, Johannes Jong, som hidtil har skrevet de fornuftigste ting om sakramentspraksis og barnedåb, nu har skrevet en slags *Lille Katekismus*, som vel i store linier følger den store, men ligesom samler trådene til en kortfattet redegørelse for, hvad Kirken egentlig står for, og hvad dens opgave er. Biskop Martensen kalder den med rette »en kort missionskatekese« og »en udmærket bog for mennesker, der gerne vil have en første indførelse i den katolske kirkes tro.« (Samme artikel i »Orientering fra Biskoppen«, sept. 1972, side 4).

Gang på Gang viser det sig, at ikke kun udenforstående trænger til en første indførelse i den katolske tro, men at mange troende heller ikke over for sig selv eller i diskussion med andre kan klare at gøre rede for, hvad kirken egentlig betyder for dem selv og især for verden. At være »sendt ud i verden« betyder mission. Ordet er lige så belastet som ordet kærlighed. Men mission betyder målsætning og opgave, og det er for mange troende et spørgsmål, om det at have en tro også er ensbetydende med at *bekende* denne tro, så andre kan få gavn af den. For det er jo meningen med vor tro, »at verden må tro«. Ligesom vi anbefaler den Nye Katekismus for Voksne, anbefaler vi nu pater Johannes Jongs lille bog »Mennesket spørger, Gud svarer«. Da hverken forlag eller udgiver nævnes, må pater Jong formodes selv at være begge dele. Derfor hans adresse på bestillingsblanketten side 22.

W. Whyts

ROSKILDE

Den selvejende institution **Skt. Josefs Realskole** søger pr. 1. august 1973 nogle lærere. Fagkreds efter aftale, dog har tysk, orientering, fysik og specialundervisning særlig interesse.

Skolen har 490 elever fordelt på børnehaveklasser, hovedskole samt almen- og realafdeling.

Januar 1970 tog skolen en ny fagklassefløj i brug for 7.-10. klassetrin.

Gode kollegiale forhold, en interesseret forældre-kreds og lønforhold som i den offentlige skole.

Henvendelse snarest til skoleinspektør, søster Paula, Skt. Josefs Realskole, Frederiksborgvej 10, 4000 Roskilde. Telf. (03) 35 25 26.

Esbjerg lille skole

Sct. Nikolaj skole søger på grund af skolens vækst og planer om udvidelse med 8. og 9. klasse en erfaren lærer, der har lyst til at arbejde på en mindre skole med ca. 120 elever.

Der er brug for en klasselærer til 1. klasse samt engelsk og naturfag fra 1. aug. Ansøgeren må være villig til at gå ind i et nært samarbejde med lærer- og forældre-kreds.

Ansøgning inden 1. marts til Sct. Nikolaj skole, Nørregade 61, 6700 Esbjerg. Oplysning kan indhentes hos skolens leder, Erik Rabjerg, tlf. (05) 12 22 15.

STENO-SKOLEN (Den katolske skole) I NAKSKOV

udvider med 2. realklasse og søger lærere til det nye skoleår.

Ønsker om fagkombination kan imødekommes. Skolen er en selvejende institution med børnehaveklasse, hovedskole samt 1. og - efter sommerferien - 2. real. Elevtallet er i dag 126.

Løn- og pensionsforhold som i den offentlige skole.

Ansøgning til skolens bestyrelse snarest til: Skoleinspektøren.

Øvrige oplysninger: Skoleinspektør søster Sidonie, Steno-skolen, 4900 Nakskov, telefon (03) 92 09 74 - privat (03) 92 27 45.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfrikningskurser, forældre-kurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdevej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

STENO REJSER (Sct. Annæ Rejser)

Påske i Rom: Ma. 16/4 - 8 dg. - fly - Casa Pallotti - fuld pension.

Pris: Kr. 1135,-.

Forårstilbud - Rom: 11/5 - 15 dg. - fly - Pensione Monaco - halvpension.

Pris: Kr. 828,-.

Sommer i Rom: 25/6 - 15 dg. fly - Casa Pallotti - fuld pension.

Pris: Kr. 1475,-.

Endvidere kan tilbydes: Israel, Kreta, Ægypten, Østrig, Rhodos, Tenerife, Gran Canaria m.m.

Rekvirer program hos: Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 København S.
Tlf. (01) Asta 23 12.

Fortsat fra side 24

sommerfugl flagrer fra den ene unge mand til den anden. Dons moder dukker op og lader Jill forstå, at hun vil sære Don forfærdeligt, hvis hun kun bruger ham som en anden blomst i sin frie kærlighedshave. Jill, som virkelig vil Dons lykke, trækker sig tilbage, idet hun giver det udseende af, at hun elsker en sceneinstruktør, som hun nu vil flytte sammen med, indtil hun bliver træt af ham. Forinden lader hun dog moderen forstå, at hendes dominerende indflydelse på Don heller ikke er ægte kærlighed, fordi en moder må lære at give afkald på sit barn, så det kan leve sit eget liv.

Don, der på sin side holder meget af Jill, fortæller hende i et sidste opgør, at hun i virkeligheden er mere handicappet end han, fordi hun ikke forstår at knytte sig til et andet menneske med en trofast og varig kærlighed: »Jeg vil hellere være blind end forkrøblet« (underforstået i sjælen), siger han til hende, »Du har mere brug for mig, end jeg har

for dig«. Jill forlader ham, men vender kort efter tilbage og indrømmer, at det er ham hun elsker, og som hun ønsker at engagere sig med.

»Fri som en sommerfugl« er også en film om handicap, men handicappet skifter ejer i løbet af filmen. Den blinde Don har affundet sig med sit fysiske handicap og lært at leve med det. Hans blindhed er i virkeligheden ingen alvorlig ulykke. Det er derimod Jills handicap, for hun er forkrøblet i sin sjæl, eftersom hun ikke kan knytte sig til et andet menneske i sand kærlighed. Men dette handicap kan helbredes eller overvindes, og det skal helbredes eller overvindes, før hun kan finde sig selv som medmenneske og i frihed bevare Dons kærlighed.

Filmen er et morsomt, men også bevægende opgør med den såkaldte fri kærligheds forlorenhed. Dialogen er rap og vittig, miljøskildringen ægte og overbevisende og skuespillerne nærmest fantastiske. Især Goldie Hawn som Jill.

Hun er et naturtalent og et festfyrværkeri, som ikke er almindeligt på lærredet. Hvis man ønsker et par timers befrielse og forløsende latter med dybere perspektiv, er denne film sagen. Det skulle ikke undre mig, at den går hen og bliver årets film. Den skal i hvert fald ses og genses.

Kaare Osorio

Danmarks katolske Kvindeforbund indbyder til et økumenisk panel om »Kvinden i kirken« torsdag den 1. marts kl. 20 i Centeret, Worsåesvej 5. København V. Indledere er stud. theol. Anne Slinger (fra Folkekirken), lektor cand. polit. Tove Rasmussen, redaktør cand. mag. Ellen Nielsen (begge katolikker), samt fru Renée Garfinkel (fra Det Mosesaiske Troessamfund). Alle interesserede indbydes, og mænd er ikke forment adgang!

Endvidere opfordres katolske kvinder landet over til at deltage i de lokale arrangementer ved Kvindernes internationale bededag fredag den 2. marts, hvis motto i år er »Giv agt på tiden«.

I København holdes mødet kl. 19-21,30 hos baptisterne i Købnerkirkens krypt, Lærdalsgade (ved Amagerbrogade 100). Hovedtaler er Assam-missionæren Elisabeth Krogh, som har deltaget i hjælpearbejdet i Bangla Desh. Desuden taler Borghild Jørgensen fra Frelsens Hær om vækkelserne i Indonesien.

Der vises en film om Moder Teresas arbejde, idet kollekten i år gives dels til hendes arbejde, dels til Terre des Hommes.

Efter mødet holdes der aftensang i Købnerkirken ved pastor Børge Berntsen.

D K K F foreslår, at de katolske deltagere mødes til messe kl. 17 i Sct. Anne Kirke, Hans Bogbinders Allé 2, København S, og derefter spiser sammen på et cafeteria for så at slutte op ved Købnerkirken kl. 19.

Lægdominikanerne i Danmark indbyder til

Retrætedag søndag den 11. marts 1973 i Sct. Andreas Kloster, Kollegievej 2, Charlottenlund.

Dagens program:

Kl. 9,00: Tidebøn; derefter foredrag.

Kl. 10,30: Højmesse.

Kl. 11,30: Frokost med medbragt mad.

(Te eller kaffe - 0,50 kr. Øl - 2 kr. Sodavand - 1 kr.)

Efter frokosten - stilhed i Kirken.

Kl. 13,00: Foredrag.

Efter foredraget - stilhed i Kirken.

Kl. 14,30: Tidebøn, som afslutning.

Kl. 15,00: Hjem.

Pater P. Grégoire O. P. prædiker over emnet: Maria, Guds Moder.

Alle er velkomne.

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1225,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 925,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritner medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP

tf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Februar 1973 udkommer

50 SANGE TIL UNGDOMSGUDSTJENESTER OG HØJTIDER

Bogen er en samling af de mest anvendte sange fra Christianskirkens ungdomsgudstjenester og højtider. Der er noter og becifring til, så de kan spilles både på klaver, orgel og guitar. Pris 11,50 kr. Hertil findes pladerne:

6 sange med Katrinebjergskolens kor: En grålig lysning, Hjemløshed, Langfredag, Rumsalme, Tak, Gud, Store hykler. (Principal PEP 1004). Pris kr. 11,25.

Cæsar synger: Jerikovisen og Anderledes. (Principal PG 1010). Pris kr. 11,25.

Æbeltoft skolekor m. fl. synger: Han har verden i sin hånd, Fadervor, Drag af sted, Natten er så mørk, Var du der? Skabelsens klokke. (Principal PEP 1006). Pris kr. 14,50.

Hasle skolekor m. fl. synger: Livets Herre, Alle kan li' den, som er god, Trosbekendelsen, Kommer du, Herre? Judas og Maria, Det er så let at sige ... (Udkommer foråret 1973). Pris kr. 14,50.

En hjælp til andagter og ungdomsgudstjenester er endvidere:

NUTIDSBØNNER

samlet af Ruth og Herluf Andersen

Herom skrev sognepræst Henrik Christian, Dronninglund, i Præsteforeningens Blad (nr. 39, 1972): »Bønnerne er skrevet i et godt nutidigt dansk, de fleste båret af glæden over livet og af kaldet til at tjene Gud og næsten i hverdagens gudstjeneste.

En anbefalelsesværdig bog for dem, der bruger bønnebøger eller arbejder med gudstjenestefornyelse.«

Nutidsbønner rummer 62 bønner og koster kr. 7,75. - Bøger og plader fås fra

Ohrhammers Forlag

Box 176 . Århus C

Undertegnede bestiller herved _____ eks. »Mennesket spørger, Gud svarer«

56 sider, kr. 5,00

Navn

Adresse

(Sendes i konvolut til pater Joh. Jong, Katolsk Pastorat, Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.)

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 25/2: 8. alm. søndag: Hos. 2,14b. 15b. 19-20. - Salme 102 (103), 1-2. 3-4. 8 og 10. 12-13. (R: 8a). - 2. Kor. 3, 1b-6. - Mk. 2,18-22.

Mandag d. 26/2: Sir 17,24-29. - Mk. 10,17-27.

Tirsdag d. 27/2: Sir. 35,1-12. - Mk. 10, 28-31.

Onsdag d. 28/2: Sir. 36,1. 5-6. 13-19. - Mk. 10,32-45.

Torsdag d. 1/3: Sir. 42,15-25. - Mk. 10,46-52.

Fredag d. 2/3: Sir. 44,1. 9-13. - Mk. 11,11-26.

Lørdag d. 3/3: Sir. 51,12-20. - Mk. 11, 27-33.

Søndag d. 4/3: 9. alm. Søndag: 5. Mos. 5,12-15. - Salme 80 (81), 3-8a. 10-11ab. (R: 2a). - 2. Kor. 4,6-11. - Mk. 2, 23-3,6 (eller: 2,23-28).

Mandag d. 5/3: 1. Læsning mandag og tirsdag - fra Tobias' (Tobit's) bog - kan ikke bringes her, da der er meget store uoverensstemmelser mellem Vulgata og den danske oversættelse, ikke blot i kapitler og vers, men også i teksterne. - Mk. 12,1-12.

Tirsdag d. 6/3: Mk. 12,13-17.

Onsdag d. 7/3: ASKEONSDAG: Joel 2, 12-18. - Salme 50 (51), 3-6a. 12-13. 14 og 17. (R: 3a). - 2. Kor. 5,20-6,2. - Mt. 6,1-6. 16-18.

Torsdag d. 8/3: 5. Mos. 30,15-20 - Lk. 9,22-25.

Fredag d. 9/3: Es. 58,1-9a. - Mt. 9, 14-15.

Lørdag d. 10/3: Es. 58,9b-14. - Lk. 5, 27-32.

Søndag d. 11/3: 1. Søndag i Fasten: 1. Mos. 9,8-15. - Salme 24 (25), 4-5ab. 6-7bc. 8-9. (R: 10). - 1. Pet. 3,18-22. - Mk. 1,12-15.

LITURGISK KALENDER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 25/2: 8. alm. Søndag.

Mandag d. 26/2: Ferialdag.

Tirsdag d. 27/2: Ferialdag.

Onsdag d. 28/2: Ferialdag.

Torsdag d. 1/3: Ferialdag.

Fredag d. 2/3: Den salige Karl den Gode, martyr, Knud den Helliges søn. Messe som efterfølgende*).

Lørdag d. 3/3: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 4/3: 9. alm. Søndag.

Mandag d. 5/3: Ferialdag.

Tirsdag d. 6/3: Ferialdag.

Onsdag d. 7/3: ASKEONSDAG. - Faste- og abstinensdag.

Torsdag d. 8/3: Ferialdag. - Som ihukommelse af S. Johannes af Gud kan dennes kirkebøn læses i st. f. Ferialdagens.

Fredag d. 9/3: Ferialdag. - S. Francisca af Rom's kirkebøn kan læses i st. f. Ferialdagens.

Lørdag d. 10/3: Ferialdag.

Søndag d. 11/3: 1. Søndag i Fasten.

* Den salige Karl den Godes Messe.

Indgangsvers. Kæmp for retfærdigheden for at frelse din sjæl, og strid indtil døden for retfærd; da vil Gud overvinde dine fjender for dig.

Kirkebøn. Almægtige og barmhjertige Gud, du som ville smykke den salige fyrste Karl, der brændte af nidkærhed for at hævde retfærd, med martyriets herlighed, giv os ved hans beskyttelse og forbillede således at øve retfærdighed i alt, at vi må opnå det evige liv. Ved vor Herre.

De 2 læsninger som ovenfor den 2/3. Der kan dog i st. f. den første læses festens egen læsning: Jer. 20,9-13.

Salme 33 (34), 5. 6. 7. (R: Herren har udfriet mig af alle mine trængsler).

Bøn over offergaverne. Gud, du de kæmpendes usynlige styrke, vi beder dig, læg din nåde i vore gaver, for at vi, som mindes din salige martyr Karls lidelse, ved hans stadige bønner må styrkes imod ondskabens åndelige kræfter. Ved Kristus vor Herre.

Kommunionvers. Salige er de barmhjertige; thi de skal opnå barmhjertighed. Salige er de, som lider forfølgelse for retfærdigheds skyld; thi Himmerige er deres.

Slutningsbøn. Herre, giv os ved disse himmelske mysterier på din salige martyr Karls fest mangfoldignåde, for at vi af hans hårde kamp må lære både at styrkes i fast udholdenhed og jubel i from sejr. Ved Kristus vor Herre.

SCT. ANSGARS MENIGHED I FASTETIDEN

Sct. Ansgars kirke vil være under reparation i lang tid endnu. Sct. Josephssøstrene har derfor stillet deres kapel i Dag

Fuldmægtig

På grund af særlige omstændigheder er stillingen som fuldmægtig på bispekontoret ledig.

Er De bogholderiuddannet - har regnskabsindsigt, og kan De dokumentere dette, ser vi gerne en ansøgning fra Dem.

Arbejdet omfatter i øvrigt kasse, kontering, legat- og ejendomsadministration i mindre omfang.

Arbejdstid 8,30-16,30. Løn ca. kroner 54.000 pr. år.

Ansøgning mkr. »Fuldmægtig« sendes til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K.

Hammarskjølds allé 17 til rådighed til de særlige fastegudstjenester:

Askeonsdag 7. marts kl. 19,30: Messe og meddelelse af askekorset.

Alle onsdage i fastetiden kl. 19,30: Korsvejsandagt.

K.G.-H.

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 62 15 44

**fornuttig
forsikring**
NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17. Telefon 15 23 03.

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33

Indeh.: A. BROSTRØM, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Sankt Norberts Skole, Vejle

(selvejende institution)

søger til 1. august 1973 en velkvalificeret lærer/lærerinde, helst en katolsk lærer med interesse for skabelse af en kristen miljøskole.

Skolen har ca. 150 elever fordelt i børnehaveklasse samt 1.-7. klasse. Lønforhold m.v. som i den offentlige skole. Fag efter nærmere aftale.

Ansøgning bilagt afskrift af eksamensbevis og udtalelser (evt. foreløbig udtalelse) sendes til skoleinspektør Erling Tiedemann, Fjællegade 2, 7100 Vejle, hos hvem yderligere oplysninger vil kunne indhentes (telef. (05) 82 01 91).

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedschef) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonsecapedition,
Hauhevej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgprisen kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 570 42

TO FILM OM HANDICAPPEDE

At gense gamle film

Der findes mennesker, som ikke fatter, at en film kan ses om og om igen med stadig større udbytte. Det gælder naturligvis heller ikke alle film; men ligesom et godt stykke musik kan høres mange gange og vinder derved, er det også altid en oplevelse at gense virkelig stor filmkunst. Man kan kun beklage, at vi i København ikke i lighed med f.eks. Paris har en række biografer, som har specialiseret sig i filmkavalkader, for at vi til enhver tid kan se det bedste, der er produceret fra filmens barndom frem til i dag. Det skyldes måske, at vi ingen filmkultur har i Danmark – i hvert fald kun blandt en lille elite. Det er beklageligt, eftersom adskillige ældre film, hvad kunstnerisk og menneskelig kvalitet angår, ligger langt over, hvad vi i dag på trods af de store tekniske fremskridt er i stand til at frembringe. Ingen ville vel på musikkens område drømme om at glemme Bach og Beethoven, og dog glemmer vi adskillige filmiske mesterværker, som kunne berige os alle, især den nye generation.

Mus og mænd

Det sker imidlertid, at et sådant mesterværk som f.eks. Lewis Milestones filmatisering af Steinbecks roman »Mus og Mænd« fra 1939 hentes frem af glemmebogen og vises selv i København, så man kan glædes over gensynet. Handlingen er enkel. To fætre, spillet af Burgess Meredith og Lon Chaney, rejser rundt som daglejere og påtager sig tilfældigt arbejde hos forskellige farmere. Lon Chaney spiller en lettere åndssvag og enfoldig mand af enorm størrelse med kæmpekræfter, som han ikke altid forstår at beherske, hvorfor han tit kommer galt afsted. Burgess Meredith er en lille intelligent mand, som skulle kunne klare

sig bedre i tilværelsen, hvis han ikke havde påtaget sig den krævende opgave at slæbe rundt med en evnesvag og uheldig fætter.

De drømmer om at få et lille husmandssted, en drøm, som tilsyneladende skal blive til virkelighed, da de får arbejde på en farm, hvor en ældre handicappet daglejer, som er bange for at komme på fattiggården, tilbyder at sætte sine få sparepenge i foretagendet. Desværre bliver Lon Chaney igen indblandet i vanskeligheder, som medfører, at han uforvarende kommer til at dræbe farmerens svigerinde. Jagten på ham går ind, og Burgess Meredith beslutter selv at aflive sin fætter i stedet for at se ham lynchet af de ophidsede farmere. Han lover ham et paradisisk husmandssted, hvorefter han skyder ham i nakken med en pistol, som kort forinden er blevet brugt til at aflive en gammel stinkende hund, der ikke var plads til i daglejernes barak.

Budskabet er lige så enkelt som handlingen: Der er ikke plads til os alle i menneskesamfundet; de, der ikke kan tilpasse sig de vedtagne love, og som altså er til besvær, må aflives. Det er hårdt, men det er betingelserne, som de fremstilles i filmen. Vi præsenteres for et samfund, der ikke formår at integrere den handicappede eller afvigere på en for fællesskabet berigende måde. Filmene er en udfordring til ethvert samfund, som for at overleve skiller sig af med »de anderledes«. Og hvilken film! Instruktøren har med sikker og følsom hånd skabt et kunstværk, som til tider nærmer sig det sublime. Det er en tragedie, javel, men en tragedie, der forløser det bedste i os, dvs. som kalder sansen og ansvaret for medmennesket frem i os. Vi både ler og græder, håber og frygter med filmens personer. Man kan ikke la-

de være med at stille sig selv følgende spørgsmål: Har denne evnesvage mands liv været forgæves og meningsløst? Eller venter der ham virkelig et »husmandssted« i en anden verden, hvor også han kan få sit værd og sin værdighed anerkendt? Livet ville være brutalt og meningsløst, hvis der ikke findes en fremtid for de mennesker, som vi andre ofrer for vor behageligheds skyld.

Fri som en sommerfugl

Begejstringen for fortidens mesterværker må dog ikke få os til at glemme nutidens film. Filmen er jo en kunstart, der står med begge ben i nuet, en kunstart, der bedre end nogen anden afspejler tidens håb og frygt. Det er derfor forstemmende at tænke på, hvor få film der hæver sig over gennemsnittet og beriger én menneskeligt, fordi man konfronteres med de mest grundlæggende problemer og livsværdier. En sådan film vises dog for tiden i Danmark, hvor »Fri som en sommerfugl« endelig får premiere efter at være blevet et tilløbsstykke i USA.

Det er en betagende og modig film, som vover at gå imod strømmen, – og som måske netop derfor er blevet en publikumssucces: »Love Story« indvarslede en ny »romantisk« bølge, men den blegner i sammenligning med den måde, kærlighedstemaet behandles på i »Fri som en sommerfugl«. Vi står her over for et lystspil efter de bedste hollywoodske traditioner omend tilpasset tidens sprog og mentalitet.

Den blinde Don er flygtet med en pige fra sin moders dominerende indflydelse, men lades i stikken, da pigen rejser til Mexico med en anden. Han har et følsomt og poetisk sind, der gør indtryk på hans nye nabo, en meget charmerende pige ved navn Jill, der som en

Fortsættes side 22

5/1973

forum

katolsk

st 37

NOTESBLOKKEN

STRUKTURFORANDRING OG/ELLER HJERTERNES OMVENDELSE

Hele verden taler i dag om strukturforandringer. Abortlovgivningen og diskussionen om ØD fylder avisernes forsider. I latinerkvarteret kan man på væggene læse følgende opfordring: Al magt til børnene! Strukturforandringer opfattes som forudsætningen for systemforandringer. Hele denne tankegang har sit udgangspunkt i Karl Marx' berømte 11. tese om Feuerbach: »Filosofferne har kun på forskellig vis interpreteret verden, nu gælder det om at forandre den.«

Også inden for kirken tales der meget om strukturforandringer. Det 2. Vatikankoncil har selv givet signalet til oprettelsen af nye strukturformer. Ganske vist er »synoder« en gammelkendt institution i kirken. Men de holdes hyppigere nu. Holland, Østrig, Vesttyskland og Schweiz har på samme måde som vi her i Danmark haft deres synodale møder. Men desuden er der kommet nye strukturer til: pastoralråd, menighedsråd, præsteråd og meget andet. Også de kirkelige ordener og kongregationer udvikler nye former, hvor beslutningsprocessen tilrettelægges på fælles basis.

Men disse ydre strukturforandringer alene kan ikke skabe et nyt samfund. Allerede i 1963 sagde den italienske kommunistleder Togliatti: »Vi er ikke af den naive og fejlagtige opfattelse, at erkendelsesmæssige fremskridt og en ændring af samfundsstrukturen er nok til at skabe radikale samfundsændringer. Denne opfattelse, der hænger sammen med oplysningsfilosofien og det 18. århundredes materialisme, har historisk set vist sig uholdbar.« Og han tilføjer:

»Religionen har dybere rødder.«

Strukturændringer er nødvendige, både i det verdslige samfund og i kirken. Vi må holde trit med udviklingen. Men vi må ikke tro, at disse forandringer alene garanterer en indre fornyelse. En sådan fornyelse sker ikke automatisk, men kun ved en bevidst personlig indsats.

Kristendommen og den gammeltestamentlige tradition har altid hævdet og krævet, at hjerternes omvendelse – sinnets forandring – er den nødvendige forudsætning for Gudsrigets komme. Både Johannes Døberen og Jesus begyndte deres offentlige virksomhed med opfordringen: »Omvend jer, thi Himmeriget er kommet nær.« Det inderste i Jesu etik er ikke lov, men *et personligt forhold til Gud*. Jesu disciple skal leve deres liv i et gudsforhold, der er følsomt over for hans nærhed og godhed. Gør de det, vil de gennem denne følsomhed uvilkårlig afspejle Faderens godhed. Dette liv, som er vendt mod Gud i tillid, afhængighed og følsomhed, vil nødvendigvis også vise sig i forholdet til næsten. Bjergprædiken viser det. Hjerternes omvendelse var faktisk den kraft, som lidt efter lidt forandrede den hedenske verden. Og i dag, hvor verden atter vender tilbage til hedenskabet, har vi kristne den samme opgave.

Det kristne liv er i kraft af dåben og eukaristien delagtiggjort i Kristi død og opstandelse. Vort eget jeg skal dø, og Kristus opstå i os. Både Markus og Mattæus gengiver Jesu ord om at tage korsset op. Men Lukas alene tilføjer ordet »daglig«.

H. Roos S.J.

VOR BISKOP INDBYDER TIL RETRÆTE PÅ SOSTRUP

Det er mig en glæde at kunne indbyde bispedømmets katolikker til en uges menighedsfællesskab med mig i juni på Sostrup Slot ved Grenå. Formålet skal være, at vi sammen beder og arbejder os frem til klarhed over **vor opgave i dag som kirke i Danmark**.

Det bliver en utraditionel retræte med forkyndelse og messe, med arbejdsgrupper og korte læreindslag, med bod, liturgisk bøn, vågetimer og stilhed, med fest og samarbejde.

Så vigtige spørgsmål som evangelisk fattigdom, Kristi magt i verden, kærlighedsbudet og vort personlige kald vil blive gennemarbejdet og mediteret – alt sammen for at åbne os og gøre os brugbare for den fornyelse og indsats, Kristus ønsker af sin kirke.

H. L. Martensen, biskop

Praktiske oplysninger

Man kan vælge mellem to uger:

I. Mandag 18. juni kl. 15 – lørdag 23. juni kl. 10 eller

II. Mandag 25. juni kl. 15 – lørdag 30. juni kl. 10

Der betales efter evne; omkostningerne vil beløbe sig til kr. 300,- pr. deltager.

Interesserede forældre kan sende deres børn på Klitborg; henvendelse til fru Nygaard Hansen, Katolske Menighedsplejer, Bredgade 69 A, Kbh. K., telefon (01) 15 23 03 kl. 13–16 undt. lørdag. Eller på nordisk juniorlejr på Øm (16–18 år) 23. juni–7. juli; henvendelse til Bent Larsen, DUK's lejrsekretariat, Færøgade 7, Odense, telefon (09) 12 42 60.

Bindende tilmelding til retræten med navn, adresse og angivelse af den ønskede uge samt depositum kr. 50,- bedes sendt **inden 30. april** til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 Kbh. K. Postkonto 1471.

Nærmere oplysninger hos Elsebet Kieler, Holstebrogade 9, 2100 Kbh. Ø, telefon (01) TRia 2456 kl. 10–12.

INDHOLD

KRISTENDOMMEN OG LIVETS OPSTÅEN	4
Hvor dyb er kløften mellem tro og videnskab, og hvem har det sidste ord?	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
et væld af oplysninger tegner en aktuel »troens mosaik«	
PAVENS FASTEBUDSKAB	10
Vi har et kollektivt ansvar for menneskeheden. Vi må gøre en samlet indsats	
HERRE, HVORFOR BAD DU MIG	11
en frimodig bøn, hvor Gud svarer	
FRATRÅDTE PRÆSTER I KIRKEN	12
de schweiziske biskopper skaffer klarhed og udvej i en sommetider fortvivlet situation	
LÆSERBREV	13
et indlæg og et svar To kvinder om kvinden	
KEDSOMHED	14
om vor tids sygdom og dens bekæmpelse	
VÆRD AT LÆSE	16
Denne gang omtales: William Grøn- bæk: Prædikener og Kronikker – Jo- hannes Müller: Vi er børn af huset – Johannes Magelund: En bog om kir- ken og de hørehæmmede	
p. VANNEUFVILLE	
p. OUAEDVLIEG	18
to personligheder, man gerne ville møde	
HORFOR ER BISKOPPEN AF ROM	
PETERS EFTERFØLGER?	20
modernenighedens forflyttelse fra Jerusalem til Rom danner grundlag for pavens primat	
LITURGISK OVERSIGT	23
Den enkeltes fornyelse må have sit udspring i en nærmere, daglig kon- takt med Guds ord	
SALAMANDEREN	24
en schweizisk film, kritisk, journali- stisk, kunstnerisk, humoristisk	
VED FORSIDEBILLEDET	
Er livet kedsommeligt? Se artiklen på side 14	

KOMMENTAR

GRUNDHOLDNING: TILLID

Forleden hørte jeg en af mine venner udtale, at han ikke forventede sig noget godt fra folkettinget. Udtalelsen kom som et led i en samtale, hvoraf det meget klart fremgik, at min ven mente, at man ikke bare skulle stille sig kritisk over for lovgivnings-resultaterne, men endog direkte skulle stille sig skeptisk. Han ville dermed sige, at så mange motiver spiller ind i politikernes beslutninger, så mange udenrigspolitiske magter binder dem, så mange pressioener bliver lagt på dem, at det endelige facit af alle disse kræfter på forhånd kunne afvises, fordi det alt for meget var præget af de eksisterende magtforhold og disse magters kamp for at beskytte sig selv.

Da en sådan holdning uden videre kan lade sig overføre til de kirkelige forhold, er det nok umagen værd at diskutere sagen mere udførligt.

Hvad er det egentlig, man fremsiger, når man sådan udtrykker (og måske koketterer med) sin mistillid til det bestående styre?

For det første, og det synes mig meget væsentligt, stiller man sig med ét slag uden for demokratiet. Man kan ikke mere regne sig som tilhænger af et demokratisk styre, når man virkeligt mener, at de folkevalgte bevidst eller ubevidst (dvs. korrump eller ikke-korrump) ikke kan eller vil udøve det mandat, de ved valget har fået. Det ville i så tilfælde nok være mest korrekt slet ikke at deltage i deres valg. Når folkettinget enten spiller dobbeltspil eller også er en farce, er det bedst at afskaffe det.

For det andet ligger der no-

get – forhåbentlig ubevidst – diktatorisk bag denne mistillid. Det, man nemlig ønsker sig, når man vil, at folkettinget skal være suverænt over for de eksisterende magtforhold, er, at folkettinget nok skulle tage hensyn til ens egne opfattelser, og tage hensyn til ens egen gruppes pression, men samtidig vil man forhindre andre grupper i at gøre sig gældende hos de folkevalgte. Jeg tror, at folketingsmedlemmerne må handle ud fra et kendskab til alle de kræfter, som reelt forefindes, og at det netop er deres opgave at finde frem til de løsninger, som er mulige, uden at vi med magt fjerner magt. Det sidste er nemlig ikke andet end revolution, magtovertagelse.

Hvor vil jeg egentlig hen med alt dette. Tja, det er vel, at vi må konstatere, at virkeligheden også indeholder realiteter, som ikke passer i vort kram. Hvis vi lukker disse realiteter ude for at bygge en utopi, så må utopien stadig beskyttes mod dem af en kinesisk mur eller et jerntæppe, for utopier, hvad enten de er højre- eller venstre-orienteret, trives kun under beskyttelse, diktatur.

Det er demokratiets tanke at acceptere hele virkeligheden og forsone – så vidt muligt – modsætningerne. Og det er egentlig meget kristeligt.

Et demokrati må bygge på gensidig tillid. Mistænksomhed hører de autoritære systemer til.

Denne gensidige tillid må også være baggrund for det, vi kalder kirkens demokratisering.

H. van Schaik s.j.

KRISTENDOMMEN

Det franske katolske tidsskrift »Ecclesia« interviewer dekanen for det teologiske fakultet ved Institut Catholique i Paris Pierre-André Liégé O.P.

– Gør kristendommen krav på at have et færdigt svar på spørgsmålet om livets opståen?

– Først og fremmest vil jeg gerne beklage, at spørgsmålet om livets opståen alt for ofte har været genstand for polemiske meningsudvekslinger mellem de troende og materialisterne (som foregiver at tale i videnskabens navn). Man husker stadig de troendes letkøbte sejr, da Pasteur havde bevist, at der ikke kan opstå organisk liv af uorganiske stoffer. Endelig var det godtgjort, at en indgriben fra et Første Ophav til livet var nødvendig for at bøde på udviklingsteoriens mangler! Nu havde man for en tid besvaret den religiøse og filosofiske fornægtelse, mange materialistiske videnskabsmænd for deres del havde begivet sig ud i.

Kristendommen for sin del holder sig på en vis afstand af spørgsmålet om livets opståen. Det angår den ikke direkte, og den overlader med glæde initiativet til at forske dette emne til de biologiske videnskaber. For en troende er Gud faktisk først og fremmest liv og kilden til liv for

menneskene, for så vidt som en indgriben fra den levende Gud i menneskets frie plan giver mulighed for en absolut overskriden af det biologiske og for fællesskab og fuldbyrdelse af menneskets bestemmelse. Mennesket danner altså – på Guds initiativ – udgangspunktet for et nyt forløb, hvis strålende horisont fjerner sig fra det dyriske og fører til en relativisering af den gåde, der er knyttet til den biologiske oprindelse. Gud åbenbarer sig lige fra begyndelsen som Faderen i en sådan grad, at han kun er Skaber, fordi han er Fader.

– Vil det så sige, at den troende står ligegyldig over for forskningen af livets opståen?

– Nej, slet ikke! . . . Den troende anerkender, at Gud Fader, som drager ham ind i et overmenneskeligt forløb, også er hans Skaber. Et vidnesbyrd om dette har vi i Det gamle Testaments skrifter. 1. Mosebog er skrevet af et samfund af troende, hvis historie Gud personligt havde grebet ind i, da han sluttede en pagt med dem. 1. Mosebog er ikke først og fremmest et svar på en videnskabelig videbegærlighed hos mennesker, der gerne vil vide, hvordan de er opstået, men en trosbekendelse fra troende, som i deres Gud

anerkender den, der samtidig er universets, livets og menneskenes Første Ophav.

Den skaberakt, der tillægges Gud, er ikke bare noget, der sker i begyndelsen – den er en hensigt, der koncentrerer sig om mennesket som et fænomen, der ikke har sin lige i naturen, og som er kaldet til personlig dialog med sin Skaber. Troen bekræfter fra første færd, at alt ikke er overladt til tilfældet eller skæbnens tilskikkelser. Men når først dette, som er sprængfyldt af konsekvenser, er fastslået, overlader den til den videnskabelige forskning på fænomenernes plan at finde ud af, hvordan den udvikling af liv er foregået, som tog sin begyndelse i mineralverdenen, og som med mennesket har nået det højdepunkt, der var dens mål.

– Når De nu taler om, at livet havde mennesket som mål, mener De så, at en videnskabsmand, der selv er troende, ikke kan undgå at være finalist (tilhænger af formålsteorien (Red.))?

– Finalist er et ord fuldt af faldgruber, efter at det i så høj grad har spillet en rolle i kontroverser mellem mekanistiske og spiritualistiske videnskabsmænd. Et er dog sikkert, og det er, at en videnskabsmand, der studerer det fænomen, der

OG LIVETS OPSTÅEN

Den biologiske forskning foregår i enhver henseende, som om Gud ikke var med i spillet

hedder livets udvikling, dårligt kan komme uden om den faktisk foreliggende formålsbestemthed. Der er alt for stor sammenhæng i den lange udvikling, som sluttede med mennesket, alt for megen determinisme i de famlende forsøg og – trods alle omveje – alt for megen kontinuitet i det hele, til at man kan komme til den koklusion, at det udelukkende er tilfældet, der råder.

Men den faktiske formålsbestemthed fører ikke uden videre over i den religiøse og metafysiske formålsbestemthed, som har sit udspring i en filosofisk eller religiøs teori om, at det er Gud, der har skabt hele universet. Videnskabsmanden kan ikke i sin egenskab af videnskabsmand udtale sig om den religiøse formålsbestemthed. Men er han troende, er der ingen, der kan forbyde ham at lade den formålsbestemthed, han kender fra troen, genlyde i den faktiske formålsbestemthed. Når jeg siger »lade genlyde«, er det for at gå langt uden om ethvert forsøg på at bringe Bibelen og videnskabens resultater i overensstemmelse med hinanden. Den religiøse finalisme giver nemlig ikke anledning til fusk i forbindelse med den videnskabelige rekonstruktion af livet på fænomenernes plan. Det

drejer sig ikke om en naiv finalisme, hvor man ser bort fra determinismen i udfoldelsen af Skaberens plan. Jeg vil endda sige, at en kristen videnskabsmand finder tilfredsstillelse i mere og mere at opdage den fuldstændige og ubrudte rækkefølge i alle de reaktioner, Gud Skaberen har gjort brug af for at få det første levende væsen til at opstå af den livløse materie. Han venter ikke med at give plads for Guds indgriben, til han har konstateret udviklingslærens mangler.

– Vil det så sige, at troen ikke forudsætter en særlig skabende indgriben som forklaring på livets opståen i universet?

– Absolut ikke, medmindre De med livets opståen også mener menneskets tilblivelse, dette helt specielle levende væsen, som er i stand til at orientere sig i retning af Gud og til at udfritte livet om sin skæbne.

Den troendes bevidsthed foruroliges slet ikke af, at han får at vide, at materien lidt efter lidt er blevet så levende, at der på fænomenernes plan blev mulighed for, at levende planter og dyr kunne opstå. Den beundrer, hvordan Guds oprindelige og vedvarende skaberakt ødselt udvikler sig gennem de geologiske og biologiske etaper med mennesket som mål,

Af Pierre-André Liégé O.P.

uden at der skal en ny guddommelig indgriben til for at skabe en ny begyndelse.

Der er altså ingen grund til at regne med nogen som helst form for samvittighedskrise for den troendes vedkommende den dag – som måske ikke er fjern – hvor biologerne i laboratoriet ad syntetisk vej bliver i stand til at frembringe et levende væsen.

Den biologiske forskning foregår kort sagt i enhver henseende, som om Gud ikke var med i spillet. Det er da normalt, at man ikke blander Gud ind i videnskabelige hypoteser. Men det er en lykkelig indskydelse af filosofen at fremkomme med hypotesen om en guddommelig oprindelse som forklaring på den formålsbestemthed, han konstaterer. Den troende, som er blevet spurgt og oplyst af den Gud, der har talt til menneskene, ved for sin del, at den levende Gud er det biologiske livs ophav, og i kraft af sin tro fører han alt eksisterende tilbage til dette ophav. For ham har troen det sidste ord. Et sidste ord, som aldrig lader hånt om det næstsidste ord, som kommer fra den menneskelige forskning.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

En ikke-italiensk pave?

Ved at udnævne 30 nye kardinaler fra hele verden har pave Paul pustet nyt liv i et gammelt legeme. Samtidig har han internationaliseret kardinalkollegiet i en sådan grad, at de italienske kardinaler ikke længere kan forhindre valget af en ikke-italiener som pave Pauls efterfølger ved et kommende konklave. Internationaliseringen af den romerske kurie er i øvrigt en kendsgerning, så måske tiden nu er moden til, at en ikke-italiener får mulighed for at bestride kirkens højeste embede.

Det er ikke alle, der er lige begejstrede for denne tanke. Paven er kun Peters efterfølger, fordi han er biskop af Rom, og mange mener, at det er naturligt, at biskoppen af Rom er en indfødt italiener. Hvis de nye hypoteser om biskoppen af Roms primat, der er gjort rede for andetsteds i bladet, er rigtige, forstå man bedre, hvorfor det ikke er så afgørende, om Roms biskop forbliver italiener. På grund af den romerske menigheds universelle betydning som den modermenighed, alle andre kirker skal være i fred og samfund med, skal man i valget af Roms biskop ikke kun se på, hvad der tjener den lokale kirkes tarv bedst. Kirken i Rom er nemlig ikke bare en lokal kirke blandt mange andre – den er modermenigheden for alle verdens kirker. Derfor skal man i valget af denne bys biskop have blikket åbent for den universelle kirkes aktuelle behov. Der er tider, hvor det tjener den universelle kirkes tarv bedst, at paven er italiener, men der er også tider, hvor en ikke-italiener som pave er på sin plads. Det

ville f.eks. i dag være helt i overensstemmelse med den katolske kirkes internationale position, hvis en ikke-italiener bliver valgt til biskop af modermenigheden.

Bør paven vende hjem til sin menighed?

At være modermenighed for alle verdens kirker er ikke bare en ærefuld stilling. Det er også en i høj grad forpligtende opgave. Som modermenighed bør menigheden i Rom være den første af de kristne menigheder i den forstand, at den bør være et forbillede for alle verdens kirker. Er det tilfældet i dag? Kan verden hente sin kristne inspiration i den nuværende romerske menighed? Er svaret nej, skyldes det måske, at Roms biskop gennem århundreder har forsømt sin opgave over for sin egen menighed. Det er ikke klaret med at udnævne en provikar, som kan tage sig af kirkens daglige ledelse. Som biskop af Roms menighed har paven en personlig pligt til at sørge for, at hans bispedømme virkelig bliver en åndelig mor for alverdens kirker. Måske er tiden inde, hvor paven på ny burde flytte tilbage til sit bispedømme og ikke til daglig opholde sig i udlandet. Vatikanet er jo ikke en del af Italien, selv om det ligger midt i Rom. Paven er trods alt ikke bare biskop for professionelle karrieremagere eller forkalkede taburetklæbere i Vatikanet. »In medio ecclesiarum«, i menighedens midte, der er hans retmæssige plads. Har vi brug for en ny Katarina af Siena til at kalde Roms biskop hjem til sin menighed? K.O.

AFRIKA

MOZAMBIQUE: To katolske præster fra bispedømmet Beira er idømt betingede fængselsstraffe, fordi de bl.a. har anklaget de portugisiske tropper i Mozambique for grusomheder mod civilbefolkningen.

ASIEN

ISRAEL: En katolsk Vincentsøster er som den første ikke-jøde blevet udnævnt til æresborger i Jerusalem. Siden Jerusalem blev forenet i 1967, har 76 personer fået tildelt denne ærestitel.

CEYLON: Oblatfædrene på Ceylon har på en kongres besluttet at opstille et program til bekæmpelse af fattigdom og kastediskrimination.

LATINAMERIKA

BOLIVIA: Bolivias indenrigsminister har opfordret en gruppe præster og søstre, alle udlændinge, til at optage en søndagskollekt, så de kan betale en enkeltbillet til deres hjemland. Præsterne og søstrene har anklaget regeringen for uretfærdigheder mod det bolivianske folk.

BRASILLEN: En af Brasiliens mest ultrakonservative biskopper, ærkebiskop Geraldo de Proenca Sigaud af Diamantina, har brudt med sin konservative fortid og lanceret en social reformbevægelse i sit bispedømme. Han ønsker at omdanne sit bispedømme »fra en jammehal til et overflodens land«.

COLOMBIA: Foresatte for søsterkongregationer i 21 latinamerikanske lande har på et møde i Medellín lanceret et aktionsprogram for at hjælpe de fattige og for at gøre ordenslivet tidssvarende i det moderne samfund. 140.000 søstre omfattes af det reformprogram, som vil

blive iværksat for at gøre søstrene egnede til at være evangeliets tjenere blandt de fattige.

NORDAMERIKA

CANADA: Et katolsk gymnasium og et sogn i Montreal har under en bodsandagt i adventstiden fået kollektiv absolution uden individuelt skriftemål. Ifølge nye bestemmelser fra Rom kan en sådan kollektiv absolution gives, hvor der ikke er præster nok til at høre de enkeltes skriftemål.

USA: 154 præster og præstestuderende ved det nordamerikanske kollegium i Rom har protesteret mod den amerikanske højesterets afgørelse om, at det ufødte barn i fostertilstanden ikke bør betragtes som en person, der nyder lovens beskyttelse. De 154 protesterende hævder, at afgørelsen er i modstrid med både bogstaven og ånden i uafhængighedserklæringen, der sikrer ethvert menneske umistelige rettigheder.

■ Ifølge en talsmand for USA's katolske biskopper vil disse fortsætte med »at stå urokkeligt fast i deres modstand mod enhver form for abort i katolske hospitaler«. Samme talsmand udtalte også, at de katolske biskopper er helt uenige med den amerikanske højesterets afgørelse angående abort. »Vi finder denne afgørelse i modstrid med den respekt for livet, som nationens fædre udviste.«

■ En biskop på Puerto Rico, som desuden er advokat, udtaler, at den amerikanske højesterets afgørelse angående abort nok kan gøre abort lovlig, men aldrig moralsk forsvarlig. »Svangerskabsafbrydelse kan ophøre med at være kriminel i civilretslig forstand, men det vil altid være en alvorlig synd i Guds øjne.«

EUROPA

BELGIEN: Der er 145,5 millioner katolikker i det Europæiske Fællesmarked. Det samlede befolkningsantal i det udvidede fællesmarked andrager 243,3 mill.

CZEKOSLOVAKIET: 2 czekoslovakiske præster har fået betingede straffe for under en begravelse at have fornærmet ateister ved deres udtalelser. Den ene skulle have udtalt, at der kun er håbløshed tilbage for alle, som ikke har troen.

HOLLAND: Den pavelige nuntius i Holland, ærkebiskop Angelo Felici, udvandrede under et møde i det hollandske pastoralsråd i protest mod udtalelser om bispedømmet Roermond. En af bispe-

dømmets provster talte om »de ulykker og lidelser«, bispedømmet måtte gennemgå på grund af biskop John Gijzens holdning. Biskop John Gijzen, der betragtes som konservativ, blev udnævnt til biskop af Roermond i januar 1972 imod domkapitlets indstilling.

IRLAND: Det nationale udvalg for kirkekunst og kirkearkitektur har foreslået, at der indføres varmtvandsdøbefonte i kirkerne, og at skriftestolene erstattes med specielle mindre rum, hvor præsten og skriftebarnet kan tale sammen med normal stemme.

ITALIEN: Et socialistisk parlamentsmedlem vil forelægge et lovforslag, som åbner mulighed for legal abort under visse omstændigheder, f.eks. hvis der er alvorlig risiko for, at det ufødte barn bliver åndssvagt.

JUGOSLAVIEN: To katolske præster i den jugoslaviske by Tuzla er blevet idømt fængselsstraffe på i alt 7 år for fjendtlig aktivitet og propaganda mod Jugoslavien. Præsterne har i et opråb krævet uafhængighed for Kroatien.

SPANIEN: Den berømte katedral i Cordoba, der for 1000 år siden var den næststørste islamitiske helligdom, vil igen blive omdannet til moské. I 1236 blev Cordoba erobret af de kristne, og moskeen blev omgående omdannet til en kristen katedral.

■ I et spansk tidsskrift for læger oplyses det, at der på trods af den strenge lovgivning foretages ca. 100.000 illegale aborter i Spanien om året.

VATIKANET: Nyt navn til et gammelt sakramente

Pave Paul VI har udsendt en apostolisk konstitution med nye pastorale regler for administrationen af »De syges salvelse«, det sakramente, der tidligere blev kaldt for »Den sidste olie«. De væsentligste forandringer består i:

- nye bønsformularer,
- færre salvelser,
- tilladelse til at bruge andre vegetabiliske olier end olivenolie,
- tilladelse til at modtage sakramentet flere gange under den samme sygdomsperiode,
- tilladelse til at flere syge samtidig modtager sakramentet under messen eller en anden liturgisk ceremoni.

Det gamle ritual må stadig anvendes indtil udgangen af indeværende år, men fra den 1. januar 1974 skal de nye regler træde i kraft.

STORBRITANNIEN: Kardinal J. Heenan har taget initiativet til en kongres i London, hvor man vil sætte ind mod den voksende propaganda i Storbritannien for frivillig eutanasi.

■ De engelske og waliske biskopper påtænker at oprette et katolsk forskningscenter for medicinaletiske problemer. - Centret skal være et serviceorgan for katolske læger, hospitaler og hospitalspræster.

SVERIGE: Svenske universitetsstuderendes interesse for religiøse spørgsmål er stigende, mens det aktive politiske engagement er mindre end for et par år siden, hævder en talsmand for de svenske universiteter i et interview i Svenska Dagbladet. Antallet af teologistuderende ved universiteterne i Uppsala og Lund er fordoblet i det sidste år.

■ En undersøgelse på fire svenske hospitaler viser, at de fleste læger og sygeplejersker, som er med til abortindgreb, har samvittighedskvaler i den anledning. Mere end en fjerdedel af dem ønsker at blive overflyttet til andet arbejde for at undgå disse kvaler. Der foretoges ca. 24.000 legale aborter i Sverige i 1972.

VESTTYSKLAND: Socialdemokraten Willy Brandt har i »Bundestag« udtalt, at hans regering søger kirkenes »partnership«. Under den sidste valgkamp forsøgte Brandt at skabe fred med kirkerne, og i regeringens lovgivningsarbejde undgår man alt, hvad der kan vække modstand fra kirkelig side. F.eks. har Brandt over for »Bundestag« erklæret, at hans regering ikke påtænker en liberalisering af den gældende abortlovgivning.

Mgr. Martimort, konsultor ved kongregationen for gudstjenesten, der præsenterede konstitutionen på en pressekonference, siger, at paven har udsendt disse nye regler på opfordring af det 2. Vatikanconcil. For fremtiden hedder sakramentet »De syges salvelse«, og det understreges i konstitutionen, at det ikke kun skal begrænses til syge i dødsfare. Den vigtigste ændring skulle ifølge Mgr. Martimort, bestå i den nye bønsformular, som også kaldes »den sakramentale form«. Den gamle bøn lød således: »Ved denne hellige salvelse og ved sin overvættede barmhjertighed tilgive Herren dig alt, hvad du har syndet . . .«, medens den nye lyder: »Ved denne hellige salvelse og sin store barmhjertighed støtter Herren dig ved Helligåndens nåde, således at han, når dine synder er blevet dig tilgivet, kan frelse dig og i sin godhed gøre dig raske.«

Mgr. Martimort siger, at den nye bønsformular understreger, at sakramentet

skænker både åndelig og legemlig sundhed. Før i tiden opfattede de troende ofte »Den syges salvelse« som en slags skriftemål. Selv om sakramentet udsletter synder, er det først og fremmest frelsens nådegave og trøst, som bringes den syge.

Det som er overraskende nyt, er tilladelsen til under en liturgisk ceremoni eller messen at salve flere syge samtidig. Mgr. Martimort fortæller, at man allerede har gjort forsøg i den retning, f.eks. blandt syge pilgrimme i Lourdes, og med åndeligt udbytte.

(N.C.)

VATIKANET: Pave Paul VI har udnævnt 30 nye kardinaler

Pave Paul VI har udnævnt 30 nye forholdsvis yngre kardinaler fra alle dele af verden. Hermed har han vist, at han stadig tror på kardinalkollegiet som en slags regeringsorgan for verdenskirken.

For det første har paven gjort kardinalkollegiet større end nogen sinde tidligere. Mens han på det sidste konsistorium i 1969 udvidede det til 133 medlemmer, vil det i fremtiden være på 145 medlemmer. For det andet har han gjort det mere repræsentativt for alle folkeslag. Han har for første gang valgt biskopper fra Kenya, Congo, Polynesien og Pakistan. For det tredje har han forynget det betydeligt. Gennemsnitsalderen for de nye kardinaler er 60 år, og kun to af de udnævnte er over 70.

Disse nye kardinaludnævnelser har sat en stopper for de spekulationer, der har verseret, lige siden paven oprettede bispesynoden, der holder sine regelmæssige møder i Rom. Mange troede nemlig, at kardinalkollegiet hermed ville blive overtaget af verdensepiskopatets valgte repræsentanter.

I realiteten har paven lige siden koncilets afslutning taget flere skridt i retning af at give kardinalkollegiet fornyet kraft. Han har udelukket kardinaler over 80 år fra deltagelse i konklavet, hvor paven vælges (men ikke frataget dem deres valgbarhed). Han har gjort 75 år til den normale pensionsalder for kardinaler ved den romerske kurie, og han har bestemt, at kardinalkollegiets dekan (overhoved) ikke mere udnævnes efter anciennitet, men vælges af de øvrige kardinaler.

Hvis der blev indkaldt til konklave i morgen, ville kun 116 af kardinalkollegiets 145 medlemmer kunne deltage i valget af den kommende pave.

Nyheden om de nye kardinaludnævnelser blev givet af paven selv til en gruppe romerske ordenssøstre, som var i audiens. Han gjorde opmærksom på, at søstrene som regel er de sidste, der får de kirkelige nyheder at vide, men at de nu skulle være de første, der fik at vide, at

hans provikar i Rom, ærkebiskop Ugo Poletti, snart ville blive kardinal.

De nye kardinaler

De 30 nye kardinaler er følgende:

EUROPA

Frankrig:

Ærkebiskop Louis J. Guyot af Toulouse, født 1905.

Ærkebiskop Paul Phillippe, sekretær for kongregationen for tros læren, født 1905.

Italien:

Ærkebiskop Ferdinando G. Antonelli, sekretær for kongregationen for helgenkåringer, født 1896.

Ærkebiskop Albino Luciani, patriark af Venedig, født 1912.

Ærkebiskop Umberto Mozzoni, nuntius i Brasilien, født 1904.

Ærkebiskop Pietro Palazzini, sekretær for kongregationen for præsterne, født 1912.

Ærkebiskop Salvatore Pappalardo af Palermo, født 1918.

Ærkebiskop Sergio Pignedoli, sekretær for kongregationen for troens udbredelse, født 1910.

Ærkebiskop Ugo Poletti, pavens provikar i Rom, født 1914.

Ærkebiskop Luigi Raimondi, apostolisk delegat i USA, født 1912.

Polen:

Ærkebiskop Boleslaw Kominek af Wroclaw, født 1903.

Portugal:

Ærkebiskop Antonio Ribeiro, patriark af Lissabon, født 1928.

Spanien:

Ærkebiskop Marcello G. Martin af Toledo, født 1918.

Ærkebiskop Narciso J. Arnau af Barcelona, født 1913.

Vesttyskland:

Biskop Herman Volk af Mainz, født 1903.

AMERIKA

USA:

Ærkebiskop Timothy Manning af Los Angeles, født 1909.

Ærkebiskop Humberto Medeiros af Boston, født 1915.

Ærkebiskop Luis A. Martinez af San Juan, Puerto Rico, født 1922.

Argentina:

Ærkebiskop Francisco Primatesta af Cordoba, født 1919.

Brasilien:

Ærkebiskop Paulo Arns af Sao Paulo, født 1921.

Ærkebiskop Avelar B. Vilela af Sao Salvador, Bahia, født 1912.

Colombia:

Ærkebiskop Anibal M. Duque af Bogota, født 1908.

Mexico:

Ærkebiskop Jose S. Lopez af Guadalajara, født 1910.

AFRIKA

Congo:

Ærkebiskop Emile Biynda af Brazzaville, født 1927.

Kenya:

Ærkebiskop Maurice Otunga af Nairobi, født 1923.

ASIEN

Japan:

Ærkebiskop Yoshigoro Taguchi af Osaka, født 1902.

Pakistan:

Ærkebiskop Joseph Cordiero af Karachi, født 1918.

OCEANIEN

Australien:

Ærkebiskop James Freeman af Sydney, født 1907.

Ærkebiskop James R. Knox af Melbourne, født 1914.

Samoa:

Biskop Pio Taofinu'u af Apia, født 1923. (N.C.)

VESTTYSKLAND: Håndspålgelse og gyldig præstevielse

Lederen af de tyske biskoppers økumeniske kommission, kardinal Jäger fra Paderborn har kritiseret en udtalelse fra 24 tyske katolske og protestantiske teologer. Ifølge disse teologer skulle der ikke længere være hindringer i vejen for interkommunion mellem kristne kirker, efter at en biskops håndspålgelse ikke længere skulle være nødvendig for at gøre præstevielsen gyldig.

Ifølge de fleste katolske teologer meddeles diakonatet, præstevielsen og bispevielsen ved håndspålgelse ledsaget af en særlig bøn. Kardinal Jäger erklærer, at han ser sig tvunget til at forkaste tesen om, at håndspålgelse ikke skulle være nødvendig for at gøre vielsen gyldig. Den pågældende tese ville nemlig indebære en indbyrdes godkendelse af embederne i de forskellige kirker, men det er der endnu ikke teologisk dækning for. Han understregede desuden, at teologernes udtalelse bringer den økumeniske samtale i miskredit. De tyske biskoppers kommission for tros læren har udtalt sig på lignende måde. Kommissionen siger, at teologernes udtalelse ikke repræsenterer et fremskridt i det økumeniske arbejde.

(N.C.)

VATIKANET: Italienerne er i mindretal i den romerske kurie

Vatikanets statistiske kontor har offentliggjort følgende redegørelse for internationaliseringen af den romerske kurie fra 1961 til 1970:

I 1961, altså før koncilet, beskæftigede kurien 1.332 personer, hvoraf 749 var italienere (56,7%), mens 573 (43,3%) var ikke-italienere.

I 1970 var i alt 2.260 personer beskæftiget ved kurien, hvoraf 854 (37,8%) var italienere, mens 1.406 (62,2%) var ikke-italienere.

I disse tal er ikke medregnet kardinaler og biskopper, som er medlemmer af forskellige råd og udvalg med besluttende myndighed. De fleste af disse kardinaler og biskopper står i spidsen for et bispedømme og kommer kun til Rom til »plenarforsamlinger«, hvor der skal tages vigtige beslutninger.

Til gengæld er medregnet det kontorpersonele, der tager sig af det daglige arbejde, og som under ledelse af præfekten eller præsidenten, som er udnævnt af paven, forbereder materialet til disse »plenarforsamlinger«.

I disse tal er også medregnet konsulter og eksperter, bosiddende i Rom, som får betroet særlige opgaver.

Endelig er også medregnet det kontorpersonele, som tager sig af det manuelle arbejde.

Blandt kardinalerne, som er præfekter for de 11 romerske kongregationer, er der 4 italienere og 7 ikke-italienere (Jugoslavien, Belgien, USA, Brasilien, Spanien og Frankrig). Sekretariatet for de kristnes enhed, for de ikke-kristne religioner og for de ikke-troende ledes af henholdsvis en hollænder, en italiener og en østriger.

Blandt de højere embedsmænd i 1961 var der 23 italienere og kun 4 ikke-italienere. I 1970 er fordelingen 36 italienere og 21 ikke-italienere.

For konsultorenes vedkommende var tallene i 1961 212 italienere og 225 ikke-italienere. I 1970 256 italienere og 590 ikke-italienere. (La Croix)

ITALIEN: Jorden er ikke overbefolket, siger engelsk økonom på møde i Rom

»Hvad verden har brug for, er flere mennesker,« sagde den engelskfødte økonom Colin Clark for nylig på et møde for flere hundrede økonomer og universitetsstuderende i Rom. Hermed afleverede han et uortodokst budskab til den by, som er blevet den hellige stad for korstøget mod befolkningsekspllosionen.

Rom er nemlig hovedsædet for De Forenede Nationers »Food and Agriculture Organization« (FAO), hvis medlemmer fortæller hele verden, at vi må stoppe den hurtige befolkningstilvækst.

I rapporten »The Limits of Growth« forudsiger FAO's eksperter hungersnød på verdensplan samt en overflod af affald, hvis vi ikke lægger bånd på vor trang til at sætte børn i verden. »Jeg beklager, at måtte sige i denne by,« sagde Clark, »at FAO har givet verden en hel del forkerte oplysninger. Det begyndte i 1950, da FAO's generaldirektør meddelte, at to tredjedele af jordens befolkning sultede. Han forvekslede to talrækker med hinanden. Senere fortalte FAO, at halvdelen af jordens befolkning var underernæret. Jeg bad om nærmere oplysninger og fik det svar, at de ville komme senere.«

Clark fortalte videre på mødet, hvordan FAO henvendte sig til ham i hans egenskab af leder af Oxford universitetets »Agricultural Economics Institute« for at få en af hans bedste folk til at bevise den fremsatte påstand.

»Den mest interessante udtalelse fra FAO stammer fra dets cheføkonom Walter Pawly, som i 1971 sagde, at FAO's officielle udtalelser var alt for lette at kritisere af mænd som Colin Clark.«

»Noget af et geni«

Clarks akkrediterer som kritisk og konstruktiv økonom er nærmest overvældende. Han er uddannet både som kemiker og økonom, og i trediverne var han John Maynard Keynes nærmeste medarbejder. John M. Keynes var en indflydelsesrig økonom, der arbejdede med problemerne omkring arbejdsløsheden og regeringens udgifter. Clark opfandt begrebet bruttonationalproduktet, et nyttigt redskab som vel er det økonomiske ord, der er bedst kendt blandt ikke-sagkyndige. Han har været rådgiver for FAO, den indiske og den japanske regering.

I 1954 beskrev lederen af »London School of Economic«, sir Alexander Carr-Saunders Clark som »noget af et geni«. Han udtalte, at Clark »ustandselig udkaster nye ideer, som andre tager op og udvikler.« Om FAO's rapport »The Limits of Growth« fortalte Clark sine tilhørere: »Jeg synes, De må beklage den forhåelse, deres by udsættes for på grund af offentliggørelsen af så helt igennem falske oplysninger.« Ifølge FAO's rapport har ethvert menneske behov for ca. en halv hektar landbrugsjord for at kunne overleve. Clark derimod fastholdt, at mindre end en fjerdedel hektar skulle være nok til at ernære »selv den rigeste amerikaner eller vesteuropæer.« Han sagde også, at man i rapporten helt havde undladt at omtale, at en stor del af verdens agerjord er i stand til at producere mere end en afgrøde, og at græsgange også producerer fødemidler. Han fortalte, at en af FAO's eksperter, japaneren S. Okita, havde sagt til ham, at rapporten skulle skrives helt om.

Forureningsproblemer

Clark kritiserede også FAO's måde at behandle forureningsproblemerne på. Forureningen er ikke uoprettelig, som FAO's eksperter hævder. Amerikanske regeringsstatistikker viser, at forurening kan overvindes på bekostning af en procent af nationalproduktet. »Det er billigt, men vi ønsker ikke at betale prisen. Vi synes, det er lettere at holde møder om forureningen end at betale skat til kloakaffald.«

Clark gjorde opmærksom på, at mange fabriksledelser er modvilligt indstillet over for forureningskontrol, fordi deres konkurrenter springer denne udgift over. Derfor er forureningskontrol et lokalt regeringsanliggende.

Clark angreb også den britiske forfatter Barbara Wards bog »The angry 70's«. Bogen indeholder ifølge Clark en masse fejlagtige oplysninger, især hendes påstand om, at levnedsmiddelproduktionen i udviklingslandene ikke følger trop med befolkningstilvæksten. Tværtimod vokser levnedsmiddelproduktionen væsentligt hurtigere end befolkningen, sagde Clark, idet han henviste til en af OECD's (Organization for Economic Cooperation and Development) publikationer. Tabellerne i denne publikation viser, at lande med højere befolkningstilvækst har højere produktionstilvækst.

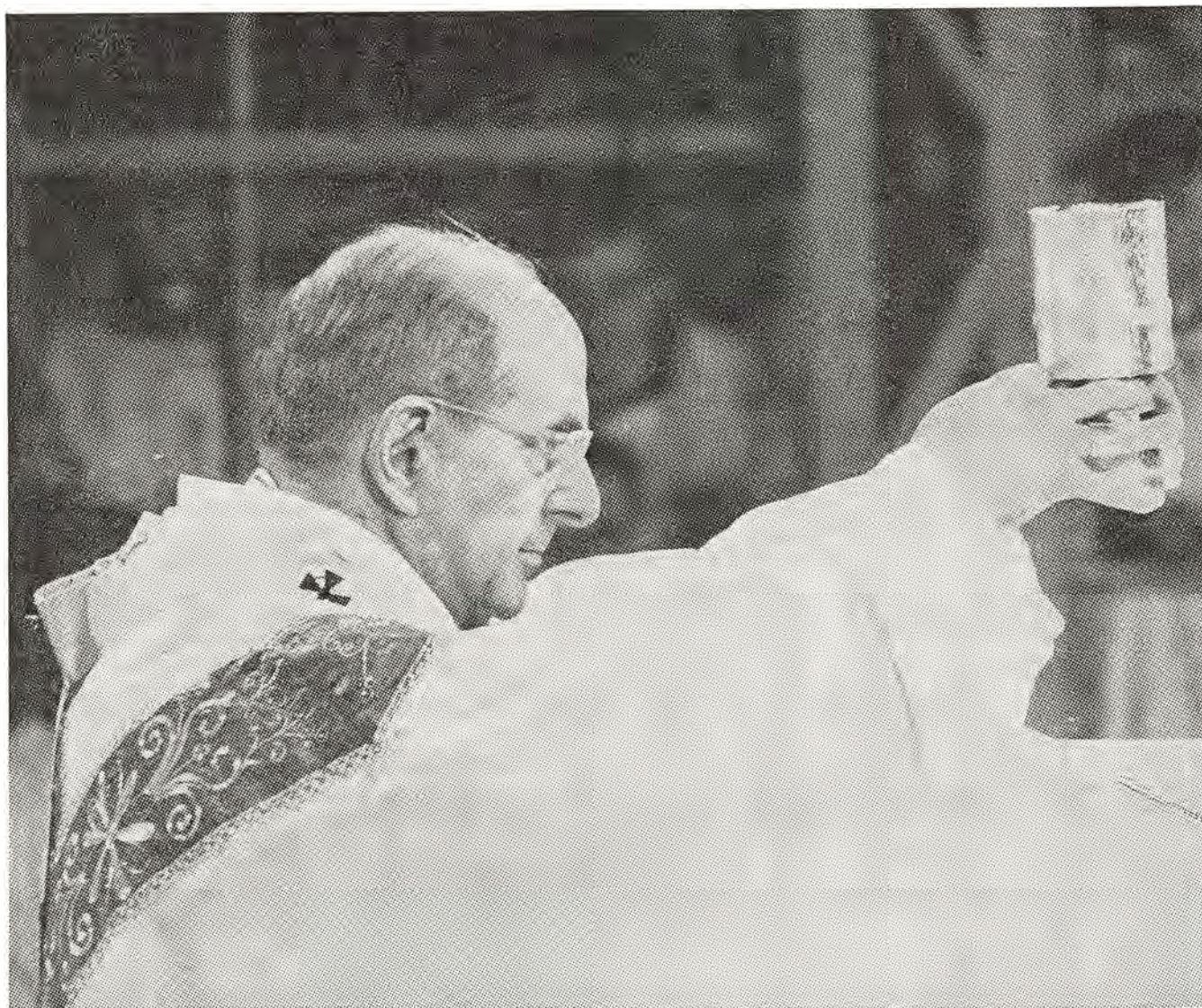
Menneskets arbejde og intelligens også en »ressource«

Den 68-årige økonom, som i dag underviser ved Monash universitetet i Australien, kom også ind på spørgsmålet, om verdens ressourcer er ved at være udtømte. Han understregede først, at ordet »ressourcer« tit misbruges i denne sammenhæng. Det burde ikke kun henvise til mineraler og olie, men også til »den primære ressource, som er menneskets arbejde og intelligens«.

Verdensbefolkningen vil blive ved med at vokse i ca. halvandet hundrede år, sagde Clark, men så vil den stabilisere sig. De største befolkningsgrupper til den tid findes i Afrika, Asien og Sydamerika. »De faktorer, som regulerer befolkningstilvæksten, er sociologiske og ikke økonomiske,« hævdede han.

Han sluttede med at sige: »Jeg er meget optaget af livets kvalitet. Verden er ikke overbefolket. Rom og London er overbefolkede, men mange landbrugsområder er underbefolkede. Det, vi lider af, er ikke overbefolkning, men en dårlig befolkningsfordeling.« På et spørgsmål fra journalisterne om, hvorfor de fleste regeringer i dag så siger det modsatte, svarede Clark: »Det kan jeg ikke svare på. Jeg er ikke psykolog, men kun økonom. Det er et spørgsmål, man må stille psykologerne.«

(N.C.)

PAVENS ORD TIL HELE KIRKEN VED BEGYNDelsen AF FASTEN 1973

Kære sønner og døtre i Jesus Kristus!

Fasten er en bodens og selvfornægtelsens tid, men det er også en fællesskabets og solidaritetens tid. Behøver vi at sige mere for at understrege fastens betydning? Lad os lytte til profeten Esajas' formaninger, som indgår i fastetidens liturgi: »Faste efter mit sind er . . . at bryde dit brød til de sultne, bringe hjemløse

stakler i hus, at du klæder den nøgne, du ser, ej nægter at hjælpe dine landsmænd« (Es. 58,6-7; 1. læsning fredag efter askeonsdag). Disse formaninger er en genklang af folkenes ængstelse i dag. De enkelte mennesker tager oprigtigt del i alles lidelser og nød. Almisser og det at give sig selv skal ikke være isoleret

og lejlighedsvist, men et udtryk for broderligt sammenhold.

Vor tid er dybt opmærksom på behovet for kollektivt at påtage sig ansvaret for de onder, der tynger menneskeheden. Disse onder kan kun overvindes ved, at man imødekommer dette behov. Fastetiden får de troende til at være på vagt over for enhver form for ødselhed og driver dem til at gøre en samlet indsats. Genoprettelsen af alle ting i Kristus er tæt forbundet med fastens ånd. Jesus vil selv en dag over for os åbenbare betydningen af den hjælp, vi engang har ydet vore brødre og søstre: »Thi jeg var sulten, og I gav mig at spise; jeg var tørstig, og I gav mig at drikke . . . jeg var nøgen, og I gav mig klæder« (Matt. 25, 35–36). Kristi appel til sine lemmer angår enhver kristen. Ingen kan ignorere sin guddommelige broders indtrængende bøn. Erfaringen viser, at de kristne menigheder, der selv er dårligst stillet, langt fra er de mindst følsomme over for andres trang. Ja, her og nu møder vi den nødlidende Kristus i menneskene omkring os, og dette møde kan ikke lade os ligegyldige. Men et af tegnene i vor tid er den udbredte åbenhed over for de lidelser, der tynger menneskeheden. Mange hindringer står mange steder i vejen for, at de enkeltes menneskeværdighed kan komme til udfoldelse. Vi har viet adskillige tekster til en detaljeret behandling af spørgsmålet. Men vort formål i dag er at opmuntre til engagement og en direkte indsats for at løse dette spørgsmål.

Fasten er i mange lande en lejlighed til en organiseret indsats fra kirkens side. Den opfordrer de enkelte til at yde et materielt bidrag til, at alle kan nå deres fulde udvikling. At skaffe de midler, der skal til, for at denne udvikling kan finde sted, er et vigtigt arbejde, og vi håber, at bestræbelserne i så henseende vil blive forstærket i den sande gavmildheds ånd. Der er brug for betydelige pengesummer til forskellige planer og projekter, og det beløb, der skal til, kan kun komme til veje, hvis alle giver deres bidrag. Enhver opfordres til at give i overensstemmelse med sine midler og til at gøre en virkelig indsats for at give.

Når kirken forkynder disse behov i fastetiden, er det for at understrege deres religiøse aspekt. Man kan give uden virkelig at delagtiggøre andre i sit eget, man kan bidrage uden virkelig at dele, og man kan berøve sig selv noget uden virkelig at være i besiddelse af fattigdommens ånd. Men den, der gør en virkelig indsats, den, der ærligt prøver på at hjælpe sine medmennesker, og den, som selv accepterer at være med til at bære Kristi kors, løber ikke en sådan risiko. Hvis fasten er inspireret af kærlighed til evangeliet, og hvis den fører til en praktisk indsats, er den materielle hjælp også sikret. Fasten vil fremfor alt føre til øget næstekærlighed, retfærdighed, lykke og kærlighed. Den vil bringe os sand glæde over Herrens opstandelse. I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Herre, hvorfor bad du mig?

Herre, hvorfor bad du mig om at elske alle mennesker, mine brødre?

Herre, jeg har prøvet, men vender angst tilbage til dig.

Herre, jeg havde det så fredfyldt herhjemme, jeg havde indrettet mig så godt.

Mit hjem var smukt og hyggeligt.

Jeg var ene og i fred med mig selv i læ for storm og regn.

Jeg kunne have siddet isoleret i mit elfenbenstårn.

Men Herre, i min fæstning fandt du en sprække og tvang mig til at linde på døren.

Menneskenes skrig vækkede mig som skylregn i ansigtet, og medfølelse gennemrystede mig som en orkan.

Som solens varme overskyllede din nåde mig og foruroligede mig,

og jeg lod døren stå på klem – uforsigtig som jeg var og nu, Herre, er jeg fortabt!

Udenfor stod menneskene på lur og passede mig op.

Jeg vidste jo ikke, jeg havde dem så nær ind på mig;

i selve huset, i min gade, på kontoret –

mine naboer, mine kolleger, mine venner.

I samme øjeblik, jeg lukkede op, så jeg dem med udstrakte hænder, brændende øjne og længselsfulde hjerter, som tiggere ved kirkens port.

De første kom ind, Herre, en smule plads var der i al fald i mit hjerte.

Jeg bød dem velkommen og puslede om dem, som kunne de have været min egen lille fårehjord.

Du burde være blevet tilfreds, Herre.

Jeg havde jo tjent og æret dig på værdig måde, så langt gik det an –

men, Herre, de næste, dem havde jeg ikke set, de stod gemt bag de første, og de var mange flere,

meget elendigere, de invaderede uden videre mit hus.

Vi blev nødt til at krybe sammen og gøre plads for hinanden inde hos mig.

Nu er de kommet alle vegne fra og skubber til hinanden.

De er kommet fra hele byen, fra alle kanter, fra hele landet, hele verden,

utallige, uoverskuelige.

Nu kommer de ikke længere enkeltvis, men i grupper, en sammenhængende kæde,

som et væv af menneskelighed.

Ikke alene med sig selv kommer de,

men de er belæssede med baggage,

tunge læs af uretfærdighed, bitterhed, had, ladninger af lidelser og synd.

Herre, de er i vejen for mig, de er overalt, de er ubeskriveligt udhungrede, de kaster sig over mig.

Herre, jeg kan ikke stå imod, jo flere der kommer, jo mere tvinges døren op.

Og nu, Herre, står den på vid gab!

Jeg holder det ikke ud. Herre, det er for meget for mig.

Det er intet liv længere.

Og hvad med mit arbejde?

Min familie?

Min fred?

Min frihed?

Hvad med mig selv?

Herre, jeg har mistet alt, nu kan jeg ikke engang selv være herinde.

»Vær ikke bange«, siger Gud, »du har ikke mistet, men vundet alt.

Da disse mennesker stormede ind til dig, listede jeg mig – din Far, din Gud – ind sammen med dem«.

Michel Quoist, Le Havre 1954

FRATRÅDTE PRÆSTER I KIRKEN

SCHWEIZ: Bispekonferencens bestemmelser angående behandling af ansøgninger fra præster om fritagelse for deres præstelige forpligtelser – Dispenserende præsters indsats i kirkelig tjeneste

Indledning

De schweiziske biskopper har gentagne gange beskæftiget sig med spørgsmålet om præsternes liv og tjeneste i verden af i dag. De vil gerne endnu en gang betone, at de er overbevist om, at præsternes cølibat er af stor betydning og har sin store værdi som et tegn på den totale hengivelse i Guds og menneskenes tjeneste.

Biskopperne kender til de vanskeligheder, som et liv i cølibat fører med sig i vor tid. De vil i samarbejde med præsterådene søge veje og midler til at hjælpe præsterne til at forblive tro imod deres beslutning over for Gud og kirken.

Eftersom der alligevel findes en del præster, som ikke kan se nogen anden vej ud af deres krise end at lade sig dispensere fra de præstelige forpligtelser, har biskopperne også indstændigt beskæftiget sig med disse præsters situation. Af hvad art deres personlige bevæggrunde end kan være, er nedlæggelsen af præsteembedet noget smerteligt både for præsten selv og for det kirkelige fællesskab. Biskopperne har undersøgt, hvordan man under hensyntagen til de pågældende præsters konkrete situation og det kirkelige fællesskab kan finde en løsning i sådanne situationer, og om præster, der er blevet fritaget for deres præstelige forpligtelser, alligevel stadig skulle kunne påtage sig en tjeneste i kirken, hvis de

ønsker det, og hvis visse nærmere fastsatte betingelser er opfyldt. Funktioner, som er forbeholdt viede præster, er i denne forbindelse udelukkede. Biskopperne støtter sig i deres bestemmelser på de muligheder, de har fået i kraft af de romerske bestemmelser for hele kirken, og som de anvender på de særlige forhold i Schweiz.

Spørgsmålet blev drøftet på et fællesmøde mellem biskopperne og deres generalvikarer og biskoppelige vikarer samt 18 delegerede fra de schweiziske præsteråd i Sitten i dagene 22.–24. maj 1972. Allerede der blev der udarbejdet principper for behandlingen af ansøgninger fra præsterne om dispens fra deres præstelige forpligtelser og for dispenserende præsters indsats i den kirkelige tjeneste. På deres konference i Einsiedeln i dagene 3.–5. juli 1972 tilsluttede biskopperne sig disse principper og sendte dem, efter at have foretaget forskellige redaktionelle ændringer, til deres konference i Chur i dagene 1.–2. oktober 1972.

1. Angående dispenspraksis

I samtlige bispedømmer i Schweiz håndhæves den praksis, man benytter ved meddelelsen af dispens efter de samme principper.

- 1.1. Præster, som efter moden overvejelse er kommet til den overbevisning, at de ikke kan handle anderledes, og som ønsker dispens fra deres præstelige forpligtelser, drøfter deres anliggende med biskoppen under et personligt møde med ham. Hvis den pågældende præst ønsker det, kan denne samtale med biskoppens samtykke også finde sted med en anden end biskoppen.
- 1.2. Under denne informerende samtale konstateres motiverne til ansøgningen om dispens åbenhjertigt og diskret. Med ansøgerens billigelse indkaldes personer, som kan give oplysninger, der kan tjene til at klarlægge sagen.
- 1.3. Ansøgninger skal indsendes rettidigt, hvorefter de ufortøvet bliver taget op til behandling.
- 1.4. En ægtevielse kan finde sted uden diskriminerende bestemmelser, hvad stedet og formen angår. Der skal dog efter gensidig overenskomst tages fornuftigt hensyn til den konkrete situation.

2. Dispenserende præsters opholdssted og bekendtgørelsen af dispensen

- 2.1. Hvad opholdssted og bopæl angår bør en dispenseret præst tage hensyn til de troendes følelser. Dette hensyn gælder især hans tidligere virkefelt som præst.
- 2.2. I gensidig indforståelse mellem alle

de implicerede parter bliver en dispenseret præsts situation åbent og ærligt bekendtgjort. Hverken en anmassende offentlighed omkring sagen eller ængstelige forsøg på at hemmeligholde den er vel anbragt. Der skal dog tages fornuftigt hensyn til såvel personlige som lokale forhold.

3. Dispenserede præsters indsats i kirkelig tjeneste

De schweiziske biskopper er – under hensyntagen til de konkrete forhold – parat til at overlade dispenserende præster sådanne kirkelige tjenester, som kan varetages af lægfolk med en tilsvarende teologisk uddannelse.

- 3.1. Enhver indsats i kirkelig tjeneste kan kun ske efter aftale med alle direkte implicerede og med bispedømmets ledelse.
- 3.2. Hvad stedet for en pastoral eller anden kirkelig virksomhed angår, skal der i de enkelte konkrete tilfælde tages hensyn til befolkningens indstilling og følelser. Det tilkommer bispedømmets ledelse efter aftale med de ansvarlige sjælesørgere og lægfolk i den menighed, det drejer sig om, og med den dispenserende præst selv at afgøre, om stedet er gunstigt, og om den pastorale indsats art.
- 3.3. En præst, der bliver dispenseret fra cølibatet og nedlægger præsteembedet, skal fra det øjeblik, han formelt har indgivet sin dispensansøgning, eller hans beslutning er blevet kendt af offentligheden, afholde sig fra udøvelsen af sakramentale præstelige funktioner.
- 3.4. Tidspunkter for indsættelsen i den nye kirkelige tjeneste skal afgøres i hvert enkelt tilfælde under hensyntagen til de lokale, personlige, menneskelige og økonomisk-materielle forhold.
- 3.5. Biskopperne ønsker, at dispenserende præster i kirkelig tjeneste skal være medlemmer af det lokale eller regionale pastorale samarbejdsorgan.
- 3.6. Præster, som opgiver cølibatet, men som ikke bringer deres forhold til kirken i orden, må ikke udøve en pastoral og kirkelig indsats. Biskoppen og de andre præster skal bevare kontakten med dem og være dem til støtte.
- 3.7. Retmæssige materielle krav fra præster, der nedlægger præsteembedet, skal ordnes retfærdigt. Alt efter den enkeltes personlige forhold skal det undersøges, hvilke materielle bidrag der kan og skal ydes ud over det, der ifølge loven tilkommer den pågældende.

Einsiedeln, den 4. juli 1972.

Den schweiziske bispekonference

LÆSER- BREV

KIRKENS KAMP FOR KVINDEN

I Forum nr. 22 skriver Grethe Livbjerg en artikel om »Kvinden, kirkens hjerte.«

Angående kampen for kvindens ligeberettigelse i samfundet hedder det: »Det ulykkelige i denne kamp har været, at den ikke blev en kamp for anerkendelse af det kvindelige, og for at kvinderne skulle sikres ret til fri udfoldelse som kvinder, altså for sand ligeberettigelse, men at det blev en kamp for, at kvinden skulle blive lig manden.«

Det må vist siges at være noget af et postulat, da dette jo i alle tilfælde under alle omstændigheder er udelukket.

Tiltror G.L. virkelig de personer, der arbejder for kvindens rettigheder, et så for alle indlysende klart tåbeligt mål for deres stræben? Det synes så, for det gentages gang på gang.

Nu er det jo en biologisk kendsgerning, at kønnet afgøres af det 23. kromosomparss sammensætning. Hvad med de 22 andre kromosompar, der ikke har nogen relation til kønnet?

Mon ikke kampen for kvindernes rettigheder er gået ud på at skaffe mulighed for udfoldelse af fælles menneskelige interesser, fordi mange kvinder har været reduceret til *seksualobjekter uden mulighed for at udfolde sig harmonisk som mennesker* med de anlæg, mennesker nu engang har.

Det er da rigtigt, at de vestlige og de østlige lande burde komplettere hinanden som det mandlige og det kvindelige element. Men hvorfor rette i citatet af kardinal Saliege for at erstatte ordet »kvinderne« med »det kvindelige«? Det passer naturligvis bedre i G.L.s system, men meningen bliver så en helt anden end den, kardinalen har givet udtryk for, nemlig at »Civilisationens opgang eller fald beror på den plads, man giver kvinderne i den offentlige bevidsthed« – og ikke *det kvindelige*.

I sidste afsnit, der som overskrift har »Kirkens kamp for kvinden«, skriver G.L. om kirken, at den ikke altid har

givet det kvindelige den plads, det retteligt tilkommer, og det kan man jo nok være enig i uden dog at tilslutte sig den simplificering af kvindens plads, der følger herefter. Den er nemlig ifølge G.L. ikke den udadrettede, ledende, men kærlighedens plads.

Hvorfor kan kærligheden pludselig ikke være udadrettet og ledende? Alle har kald til kærlighed uanset køn, men G.L. vil presse alle kvinder ned i en form, der i alle tilfælde udelukker det udadrettede og ledende.

Ethvert menneske har sit specielle kald. Mother Teresa må vist siges at have valgt kærligheden ligesom Thérèse af Lisieux, men på en helt anden måde. Katharina af Siena var så vist heller ikke særlig passiv, men havde dog også valgt kærligheden.

Da G.L. har valgt at koncentrere sig om det specifikt kvindelige og ikke om kvinden med alle de forudsætninger, som hun har fælles med manden plus det for kvinden særegne, og til trods derfor drager konklusioner for kvinden ud fra sine præmisser om det kvindelige, kan jeg ikke være enig i sidste del af følgende resultat: »Det er livsvigtigt, at kirken kæmper for at skabe et miljø, hvor det kvindelige kan udvikles frit. Men denne kamp går langt dybere og ofte helt imod kampen for de ydre rettigheder.«

G.L. mener formodentlig, at det ikke vil svare til kvindens væsen at fungere som præst f.eks. Det vil ødelægge hendes kvindelige måske?

Jeg tror tværtimod, at det er en nødvendighed for kirken at give kvinder mulighed for at følge et kald til at forkynde evangeliet, et kald, de kan have lige så vel som mænd. Det mandlige og det kvindelige er underordnet i den sammenhæng.

Det, der må være det væsentlige, er, at kald fra Gud følges, at hvert menneske finder sin rette plads i kirken.

I. M. Laustsen.

SVAR

Kære Inge Laustsen.

Redaktionen har bedt mig svare kort, hvorfor jeg kun kan komme ind på det for mig vigtigste i dette spørgsmål.

Du skriver: »Mange kvinder har været reduceret til seksualobjekter...« Vi lever i et samfund, hvor kvinden har fået den højeste grad af ligestilling med manden, som historien kan fremvise, men åbner man en avis eller et ugeblad – eller går man tur på Strøget, for slet ikke at tale om Vesterbros sidegader, har man det indtryk, at tendensen i vort samfund går hen imod, at ikke blot »mange kvinder«, men *kvinden* som sådan er på vej til at blive et kombineret reklame-, salgs- og sexobjekt.

Jeg insinuerer ikke, at dette er en

følge af frigørelsen, men der er absolut ikke tegn på, at den tilkæmpede ligestilling har højnet kvindens stilling.

Der er helt sikkert en nøje sammenhæng mellem kvindens fornedrelse og et afkristnet samfunds menneskesyn, og derfor ser jeg det som en vigtig opgave for kirken at kæmpe for, at mennesket genfinder sin værdighed ud fra troen.

De 22 ens kromosompar manifesterer begge køns deltagelse i det mysterium at være skabt som menneske i Guds billede. – Og hurra for den lille forskel i det 23. par, som gør det muligt for os endnu stærkere at udtrykke vor lighed med Gud.

Mon ikke en stor del af forvirringen angående kvindens stilling går tilbage til et uklart gudsbegreb?

Gud er Væren. Det skabte har del i Guds væren og afspejler Guds væsen. Når Jesus siger: »Jeg er vintræt«, så mener han virkelig, at han er vintræt. Det vintræ, vi ser, er et billede på ham. Når vi får øjnene op for dette, bliver hele skabningen en billedbog, som fortæller os om Gud – ja, den bliver gennemsigtig, så vi ser Gud gennem den.

Mennesket har som sin opgave helt bevidst at leve op til den høje bestemmelse at være skabt til at ligne Gud. Men for at kunne det, må vi naturligvis fordybe os i Guds mysterium: det intertrinitariske liv.

Men modsat Østkirken har den vestlige kirke givet Treenighedslæren en trist skæbne gennem en statisk og retionalistisk teologi. Karl Rahner siger i en artikel i opslagsværket »Herder«, at der sjældent prædikes om Treenigheden, og at det er tvivlsomt, om Treenigheden betyder noget for den enkelte kristne.

Vort gennem forskellige filosofiske retninger individualistisk prægede personsbegreb gør ikke vor tro på Treenigheden lettere.

Gud er Kærlighed, men de tre personer elsker på hver sin helt personlige måde, og dog er der kun én Gud – én kærlighed.

Kvinde og mand skal for virkelig at leve op til det høje kald: at være skabt til at ligne Gud og deltage i hans liv, være tro mod både forskelligheden i køn, som går langt dybere, end vi almindeligvis tror (læs C. G. Jung: *Symbole der Wandlung*) – og være tro mod enheden og ligheden i dette at være menneske.

For mig at se må grundlaget for at udvikle et kristent menneskesyn – og dermed et kristent syn på kvindens stilling – søges i en fordybelse i Treenighedens mysterium. Som en hjælp til dette kan jeg anbefale: Karl Rahner: *Der Dreifaltige Gott*. Henri de Lubac: *La foi Chrétienne* (2 første kap.). Jean Daniélou: *La Trinité et le mystère de l'existence*. Grethe Livbjerg

KEDSOMHED

»Schopenhauer har engang sagt, at menneskeheden tilsyneladende er fordømt til i al evighed at svinge frem og tilbage mellem to yderpoler: sjæleangst og kedsomhed. For øjeblikket volder kedsomheden os større problemer end sjæleangsten. Og kedsomhed bliver mere og mere et emne, man må beskæftige sig med, fordi automatiseringen sikkert vil føre til en meget betydelig forøgelse af gennemsnitsarbejderens fritid, og mange vil ikke vide, hvad de skal stille op med al den fritid, de i den senere tid har fået.

Man behøver bare at tænke på søndagsneurosen – den form for depression, som angriber folk, når de, efter at den orkan, de har befundet sig i hele ugen, er stilnet af, og deres egen indre tomhed træder tydeligt frem, bliver klar over den mangel på indhold, der kendetegner deres liv. Man ville i utallige selvmordstilfælde kunne påvise det samme eksistentielle intet og den samme formålsløshed.«

Hvem af os føler sig ikke truet af disse advarende ord fra den store psykiater Victor Frankl fra Wien?

Selv om automatiseringen ikke har formindsket vort skolearbejde eller erhvervsarbejde, og selv om vi stadig har alt for lidt fritid, kan vi godt mærke faren for, at en vis eksistentiel tomhed indefra skal underminere vor lyst til og glæde over livet. Det er en fare, vi må se i øjnene. Hvad er kedsomhed?

Analyse

»Psykisk træthed, forstemthed, fremkaldt af lediggang, manglende interesse for noget som helst« (Larousse). Kedsomheden er sikkert noget, der er specielt for mennesket. Dyrene keder sig (tilsyneladende) ikke, og englene (principielt) heller ikke. Vi er ikke – som dyrene – absorberet af nuet. Vi kan på en vis distance fornemme, hvordan tiden går:

»Jeg vandred' ved bredden af Seinen med en gammel bog i min hånd.

Floden ligner min kvide, den løber og udtørres ej.

Hvornår er vel ugen forbi?«

(G. Apollinaire)

Men vi har ikke – som rene ånder har det – en intuition, der i givet fald kan føre os ind i tingenes og forholdenes inderste væsen og gøre os handlekraftige og uhildede i kærlighed. Træghed, matthed og oplevelsen af tiden fjerner os fra det liv, vi er skabt til at leve. Vi slæber på »den besværlige byrde, det er, ikke at have noget at gøre« (Boileau). Selv når det gælder kærligheden, er det evige crescendo i fælleskabet ikke altid muligt:

Efter femten års ægteskab er ordene opbrugt, og alt, hvad vi havde at sige hinanden, er forlængst sagt. (Molière).

Når gamle folk keder sig mindre end unge, er det, fordi deres vitalitet er brudt, for kedsomheden er en protest fra kræfter, der ikke bliver udnyttet.

Årsagerne

Hvorfor keder man sig?

Undertiden fordi man er dum: »Tåben keder sig selv sammen med vismænd, og den vise bliver klogere selv sammen med tåber« (P. Peeters). Men det er ikke altid bare de middelmådige, der keder sig. »Livet keder os, og døden skræmmer os« (Montaigne). »Kedsomheden, som er grundtrækket i den menneskelige natur« (Bossuet). »O død, du gamle kaptajn, tiden er udrundet, lad os lette anker! Dette land keder os, o død! Lad os kaste los!« (Baudelaire).

Når vore erfaringer har nået en vis dybde, er det ikke længere de andre, der keder os (»De gamle gentager sig selv, og de unge har ikke noget at sige. De keder hinanden indbyrdes.« J. Bainville).

Uden selv at være skyld i det taber vi på et vist tidspunkt meningen med livet af syne. Vi kan ikke mere se, hvor vi går hen. Vor egen og verdens historie forekommer os at være opløst i inkonsekvens. Livet har ingen varme, intet fællesskab og intet mål. Gud tier. Gud skjuler sig. »Helvedes porte« overvælder os . . . Zenbuddhismen kalder denne tilstand »den store tvivl og den store død«. Den kristne mystik taler om »sjælens mørke nat«, en rensende og farefuld prøvelse, som Gud tillader, og som rummer den største fristelse og det største tilbud om kærlighed. »Jesus i sønderknusende kedsomhed,« skriver Pascal om dødsangsten i Getsemane. Den dybe kedsomhed kan udmærket gå sammen med en intens aktivitet.

Lægemidler

Man må forstå at skelne mellem et anfald af humørsyge (som altid er forbigående og fremkaldt af en bestemt årsag om træthed, dårlig fordøjelse, følelsesmæssige skuffelser, nederlag osv.) og en depression i videre forstand, (som varer længe, og som ikke har nogen påviselig årsag), og så gælder det om at genvinde livslysten og fornemmelsen af, at livet har en mening.

Forebyggende

1. *Kropsbygijne*. Manglende fysisk aktivitet gør nerverne mindre modstandsdygtige. Derfor skal man hver dag gå lidt, drive lidt sport, drive en smule yoga o.s.v.

2. At bevare *kontakten med naturen*: gøre havearbejde, opdrætte større eller mindre dyr (!), finde et eller andet speciale som geologi (samle sten), botanik (lave et herbarium), blomster, træer, insekter osv. De, der er bidt af naturen, keder sig ikke.

For de privilegerede er der ting som jagt, fiskeri, ridning . . . Og for de almindelige byboere er der at flygte fra byen nu og da.

3. At have en *hobby*, hvor man ikke bare er passiv (film, grammofonplader) eller kapitalist (frimærkesamler), men hvor man om muligt er både aktiv og skabende, f.eks. ved at spille et eller andet instrument, fuske med et eller andet, lave keramik, tegne, male, bygge radioer osv. En dreng, der forstår at samle en motor, og en pige der kan klæde sine dukker på i nationaldragter, keder sig sikkert ikke. Stakkels »intellektuelle«, som ikke ved, hvad de skal stille op med deres to hænder!

4. At bevare *interessen for andre*, især for de fattige og ydmyge. Fattige børn kan more sig med lidt, men de riges børn, som er ved at kvæles i legetøj, keder sig.

5. Ikke at lade sig påvirke af dem, der spreder en indgroet pessimisme omkring sig, selv om de, som det hedder, er hæderlige nok. Man skal f.eks. forstå at kritiserer en tekst som følgende:

»Mennesket, dette latterlige atom, som er fortabt i det uendelige og følelseløse kosmos, ved, at dets febrilske aktivitet kun er et lille lokalt fænomen uden betydning og uden mål. Det ved, at dets værdier kun har gyldighed for mennesket selv, og at et riges fald, ja selv nedbrydelsen af et ideal, set under stjernernes synsvinkel, ikke tæller mere end et støvkorn, der knuses under en åndsfraværende forbipasserendes fod. Derfor vil det – ængsteligt koncentreret om sig selv – ydmygt og jordbundet hellige sig gennemførelsen af sine ynkelige planer, som det foregiver at omfatte med en alvor, som var de rettet mod evige mål« (Jean Rostand).

6. At *bede* regelmæssigt, især for at lovprise og takke, men også for at bede om Guds Ånd (= Liv).

Under selve krisen:

1. Først og fremmest må man ikke forandre noget ved de beslutninger, man tidligere har taget, eller ved sin vante livsstil. Man må aldrig fatte nye beslutninger, som engagerer fremtiden (skifte skole eller studier, opgive sin stilling, opgive en eller anden plan osv.).

2. Gøre det umulige for at lave om på sig selv ved en fysisk eller åndelig kraftanstrengelse.

3. Være ydmyg nok til at bede en ven, sine forældre, en præst eller andre om hjælp og stædigt blive ved som et nødråb at bede: »Jeg slipper dig ikke, før du har velsignet mig« (1. Mos. 32,27).

Hvis krisen fortsætter!

Alt efter omstændighederne konsultere en læge eller holde en retræte! Det er muligt, at det er vor egen negative indstilling over for et eller andet, der har blokeret kærlighedens og fredens kilder i os.

(*Esperance, Revue mensuelle, Bruxelles, januar 1973*).

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1225,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 925,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP

tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Sankt Norberts Skole, Vejle

(selvejende institution)

søger til 1. august 1973 en velkvalificeret lærer/lærerinde, helst en katolsk lærer med interesse for skabelse af en kristen miljøskole.

Skolen har ca. 150 elever fordelt i børnehaveklasse samt 1.-7. klasse. Lønforhold m.v. som i den offentlige skole. Fag efter nærmere aftale.

Ansøgning bilagt afskrift af eksamensbevis og udtalelser (evt. foreløbig udtalelse) sendes til skoleinspektør Erling Tiedemann, Fjellegade 2, 7100 Vejle, hos hvem yderligere oplysninger vil kunne indhentes (telf. (05) 82 01 91).

ROSKILDE

Den selvejende institution **Skt. Josefs Realskole** søger pr. 1. august 1973 nogle lærere. Fagkreds efter aftale, dog har tysk, orientering, fysik og specialundervisning særlig interesse.

Skolen har 490 elever fordelt på børnehaveklasser, hovedskole samt almen- og realafdeling.

Januar 1970 tog skolen en ny fagklassefløj i brug for 7.-10. klassetrin.

Gode kollegiale forhold, en interesseret forældrereds og lønforhold som i den offentlige skole.

Henvendelse snarest til skoleinspektør, søster Paula, Skt. Josefs Realskole, Frederiksborgvej 10, 4000 Roskilde. Telf. (03) 35 25 26.

STENO-SKOLEN (Den katolske skole) I NAKSKOV

udvider med 2. realklasse og søger lærere til det nye skoleår.

Ønsker om fagkombination kan imødekommes. Skolen er en selvejende institution med børnehaveklasse, hovedskole samt 1. og – efter sommerferien – 2. real. Elevtallet er i dag 126.

Løn- og pensionsforhold som i den offentlige skole.

Ansøgning til skolens bestyrelse snarest til: Skoleinspektøren.

Øvrige oplysninger: Skoleinspektør søster Sidonie, Steno-skolen, 4900 Nakskov, telefon (03) 92 09 74 – privat (03) 92 27 45.

Sct. Ibs Skole, Horsens

søger pr. 1. august nogle velkvalificerede lærere til nyoprettede stillinger i hovedskolen og 8. klasse. Skema endnu ikke lagt, hvorfor der er gode muligheder for at særlige ønsker kan indgå i fagplanen.

Skolen henvender sig til alle de hjem, som ønsker at bygge på den kristne kultur, og som på dette grundlag vil supplere sig med et mindre klassemiljø.

Børnehaveklasse, 1.-7. og 8. klasse. Senere tilvalgsskole med 9. og 10. klasse ('74, '75). Elevtal: aug. '73 ca. 200. Særlig godt arbejdsklima, nært forhold skole-hjem.

Ansøgning med bilag stilet til »Bestyrelsen for den selvejende institution Sct. Ibs Skole« fremsendes gennem skolebestyreren inden den 1. april. Oplysninger kan fås hos skolebestyrer Jørgen Frost-Jensen, Kildegade 18, 8700 Horsens. Telefon (05) 62 33 79.

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserves
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest søgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejele

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 68

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordруп 5722 og 8850

- der får De
mere
for pengene - -

**VÆRD
AT
LÆSE**

Fra Ribe Domkirke

Villiam Grønbæk:

Prædikener og Kronikker.

Kristeligt Dagblads Forlag. 1972.

168 s. Kr. 37,50.

Domprovst, dr. theol. Villiam Grønbæk døde 1970, og denne bog, der er udgivet af forfatterens søn, forskningsbibliotekar, dr. theol. Jakob H. Grønbæk, er tænkt som en mindebog.

Det er således udvalgte taler og betragtninger, der her fremlægges, og de giver et smukt billede af den kendte teolog.

Han siger i sin afskedsprædiken i Ribe Domkirke, at han ofte har måttet tænke på dem, der før ham har stået på den samme prædikestol, og han mener, at grunden til det er, at den enkeltes egen person med de særlige tanker og synspunkter mere eller mindre gør sig gældende i forkyndelsen. Derimod har han ikke haft den samme fornemmelse ved døbefonten eller nadverbordet, og det må skyldes, at mennesket i virkeligheden intet har at sige dér af sig selv, men kun får lov til ligesom at låne røst til ordene.

Som præster ofte har for skik, indfletter også Villiam Grønbæk hyppigt salmevers i sine prædikener, ikke mindst Thomas Kingos, der skønt 300 år gamle har

en forbausende aktualitet og livskraft.

I øvrigt er forfatteren grundtvigianer og ret traditionel i sin tankegang. I sine kronikker taler han en del om moderne psykologi, som han undertiden har lidt svært ved at forlige sig med. Han skriver et sted: »Dyrepyskologien er snart sagt noget af det fornemste, man kan give sig af med. Hønsøgården har gjort tjeneste som psykologisk laboratorium. Og det er blevet påvist, at når en flok tamme høns har levet tilstrækkelig længe sammen, opstår der af sig selv en organiseret gruppe, inden for hvilken hvert individ har sin givne plads.«

Et andet sted citeres Chesterton: »Man siger, at den mand er gal, som har mistet forstanden. Jeg vil hellere kalde den mand gal, som har mistet alt andet og kun har forstanden tilbage.«

Aage Dyrkjøb

Hospital og kirke

Johannes Müller:

Vi er børn af huset. En hilsen fra Sankt Lukas Stiftelsens kirke.

Kristeligt Dagblads Forlag. 1972.

248 s. Kr. 36,00.

Skønt der på bagomslaget advarende står (ifølge Grundtvig), at prædikener skal høres og ikke læses, må det dog erkendes, at Johannes Müllers bog ikke er kedelig, men tværtimod både læseværdig og interessant. Han har en udmærket evne til at gøre sine betragtninger levende ved at illustrere dem med småtræk fra noget, han har oplevet eller læst, ofte en humorfyldt eller ligefrem chokerende pointe.

Hans citater går fra Thomas af Aquin over Søren Kierkegaard til Storm Petersen - med mange mellemlid. Den sidste sagde engang: »De bidende bemærkninger kommer egentlig først, når man har mistet tænderne.« - Hvilket dog nok må tages med et vist forbehold!

Søren Kierkegaard er jo ikke just humoristisk, men derimod en mester i ramrende bemærkninger. Af ham citeres bl.a.:

»At strides med mennesker om, hvad kristendom er, det er en misforståelse. Thi på meget få undtagelser nær går deres taktik just ud på at værge sig mod at forstå eller få at vide, hvad kristendom er, fordi de har en mistanke om, at det er temmelig let at forstå, men at det vil forstyrre deres liv.«

Og i forbindelse med det evige spørgsmål om, hvordan Gud kan tillade lidelser og grusomhed, henvises også til Kierkegaard: »Ved at skabe mennesket har Gud givet afkald på sin ubetingede almagt.«

Endelig citeres en morsom udtalelse af en helt anden, den gamle Konrad Adenauer: En dag sagde en self-made mand, en stor industrimagnat, til ham: »Som

De ser mig her, har jeg helt og holdent skabt mig selv!» Hvortil den gamle svarede: »Hvor betænksomt af Dem at have befriet Vorherre for det frygtelige ansvar.«

Den slags træffende og oplivende momenter er bogen fuld af, så man føler sig ikke trist til mode i Johannes Müllers selskab.

Skulle man endelig kritisere noget, skulle det være, at forfatteren i sit forord retter en tak til forskellige, bl.a. til de almindelige kirkegængere, »der i årenes løb har passet det hellige kirkebænks-embede«. – Et mærkeligt udtryk!

Aage Dyrkjøb

En praktisk håndbog.

Johannes Magelund:

En bog om kirken og de hørehæmmede.

Frimodts Forlag, 1971.

80 s. Kr. 16,10.

Fra starten har bogen egentlig været tænkt som et jubilæumsskrift i anledning af 50 års dagen for afholdelsen af den første gudstjeneste for hørehæmmede, men udarbejdelsen har medført, at den mere er blevet en håndbog af oplysende og vejledende art. Som sådan er den særdeles nyttig for alle, der kommer ud for problemer i den angivne retning, og en tilskyndelse til at yde hjælp i en sag, som angår mange mennesker.

Aage Dyrkjøb

Marit Paulsen: »Du, menneske?«

På dansk ved Henning Ipsen.

Fremad, 1972.

117 s. Kr. 29,75.

Der foregår meget i Sverige i disse år, hvad angår forholdet til det gennemindustrialiserede arbejdsliv, som er grundlaget for den moderne velfærdsstat.

Først var det *Sara Lidman*, der i sin bog »Grube« gav nærgående realistiske skildringer af minearbejdernes kår i Nordsverige. – Så kom *Maja Ekelöfs* »Rapport fra en gulvspan« , hvormed hun sejrede i en romankonkurrence. Rengøringskonen gav en levende skildring af sin tilværelse som lavtlønnet forsørger, men også som en aktiv, oplagt og videbegærlig sjæl, gennem bøger og aviser inde på livet af ikke blot de nærmestes problemer. Nej! Konen fra Karlskoga ser kredsen blive videt ud: Hun lever og ånder med mennesker overalt, hvor der er nød og uret på færde.

Sidst i denne række af dokumenter fra Sverige, fra det rationaliserede arbejdsliv, som er hverdag for de fleste, kommer nu sidste år *Marit Paulsens* »Du, menneske?«

Forfatterinden og hendes mand arbejder i bogen begge på skiftehold i et stålværk i Dalarna. Senere har hun på grund af en rygskade måttet opgive arbejdet, har været elev på en af svensk arbejder-

bevægelses højskoler i Brunnsvik. Nu skriver Marit Paulsen i dagspressen, debatterer, holder foredrag. Også i dansk fjernsyn har vi kunnet se og høre hende: ivrig, indigneret.

Bogen handler om hverdagen for hende selv og hendes nærmeste. Om hendes forhold til arbejdet på fabrikken. – Er den godt skrevet? – Egentlig ikke. Ærligt talt virker den som et uartikuleret nødråb, en harmdirrende anklage. Arbejdet er blevet en forbandelse som aldrig før, takket være bl.a. akkordsystemet og den videnskabeligt udregnede skala for menneskelig ydelse. Så og så meget kan og skal du lave, hvis du vil være med i ræset. Og redskabet, maskinen, er blevet en hersker. I sin magt ødelægger den omkring sig, splitter og sætter skel. Den utrænede nyansatte arbejderske gør den til en klods om benet på den ældre, der skal arbejde sammen med hende. Ægtefæller, arbejdende i forskellige skift, ser kun sjældent hinanden veloplagede og udhvilede.

Hun konstaterer bittert, at arbejderen selv i dette store spil er reduceret til at være en unavngiven statist, et væsen uden identitet. En ting, der lader tingene regere over sig, lokket af den gulerod foran næsen, der hedder forbrugsgoder. – »Fjernsynet giver indhold og identifikation til et indholdsløst liv.

Bilen lover frihed for en slave i ufrihed. Når man år ud og år ind er slave af et lønsystem, og det altid er maskinen, der angiver arbejdsrytmen, er det en vidunderlig, ja måske nødvendig, kompensation at sætte sig bag rattet i sin egen maskine, føle hvordan man behersker den. Føle magtrusen nogle øjeblikke når de døde metaldele får liv under dine hænder.«

Ellers har andre magten over en: de fjerne usynlige, der ejer virksomheden, partipamperne, arbejdsformændene, der på en eller anden måde har haft held og kræfter til at bryde ud af den onde cirkel og er landet sikkert lidt højere oppe på stigen. Mod dem vender hadet sig og mod alle de privilegerede, f.eks. de »hjemmegående« husmødre, der har tid til at bage boller til kaffen og lægge grøn øjenskygge og opdrage børnene og finde en »sød« nederdel på udsalg.

Det er en uhyggeligt bitter bog fra »Folkhemmet« Sverige, en rystende skildring af de følgesygdomme, der gnaver ved roden af det moderne nordiske velfærdssamfund, der har været vor stolthed.

Jeg kan ikke tro, det blot er glæden ved at være en udenforstående, der gør, at man trods alt er glad for Marit Paulsens bog. Måske det også er, fordi man véd, at den rører ved et af tidens alvorligste spørgsmål.

Emil Petersen

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 69 A, holder åbent ugens fem

første dage fra kl. 13 til 16

Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro – Telefon (08) 62 16 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød

Telefon * (03) 27 31 00

R. Schullik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg

Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon * 82 81 31

4100 Ringsted – Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres anedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING

Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle

Telf. (05) 82 07 25 – 82 46 40

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9

Esbjerg

Telefon 12 38 51

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 48 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 60

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramsherred 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnegade 4, Kolding
Telefon 62 06 93

P. F. Kjeldsen

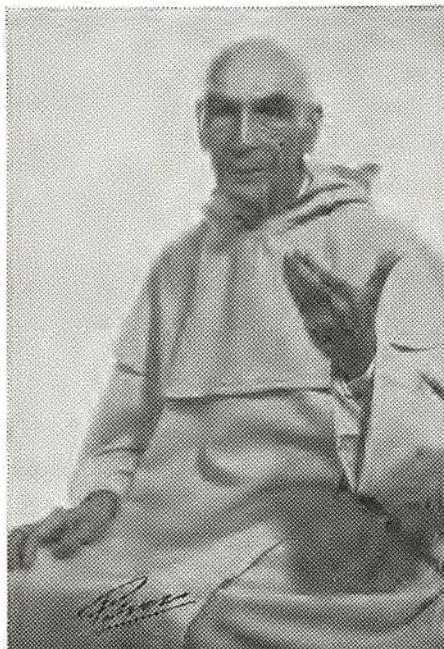
Skomagergade 34
Telefon Roskilde 36 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

†
P. VANNEUFVILLE

Mandag den 4. februar døde i Oslo den kendte dominikanerpater M. G. Vanneufville efter længere tids hospitalsophold 82 år gammel. Pater Vanneufville var født i Frankrig, hvor han tidligt indtrådte i dominikanerordenen. Som ung præst kom han i 1924 til Oslo, hvor han sammen med pater Lutz og pater Béchaux åbnede et beskedent hus i Neuberghgaten, som senere blev til det berømte St. Dominikus kloster.

I de senere år blev pater Vanneufville en kendt personlighed i norsk radio og norske aviser, fordi han var et yndet objekt for interviews, der gjorde et dybt indtryk på både tilhørere og læsere. Det var i særdeleshed døden, glæden og barn-

domsminder, han udtalte sig om. »Døden er kun en episode,« sagde han f.eks. til Aftenposten.

For en halv snes år siden anerkendte den franske stat hans indsats ved at gøre ham til ridder af æreslegionen. Under sit lange ophold i Norge, der blev hans andet fædreland, vandt han mange venner og optog et utal af konvertitter i kirken. En talrig skare fulgte ham til graven fredag den 9. februar for at bede for ham i tillid til, at han i morgen vil bede for dem.

Hver jul modtog hans venner et dejligt digt på fransk fra hans egen hånd.

I julen 1972, der blev hans sidste, blev et af hans store ønsker opfyldt, idet det lykkedes ham at skænke sine venner et digt på norsk. Katolsk Forum kan ikke bringe pater Vanneufville nogen bedre hyldest end at lade ham selv tale til læserne gennem dette digt:

Har du sunget en liflig sang,
får å fremme din trette gang,
du gamle vandrers, pilgrimsvenn
til Betlehem?

Har du funnet en ydmyk sang
til å varme i stallen trang
barnet Jesus, din bedste venn
i Betlehem?

Søker du en ny takkesang,
i håp og glæde, hellig trang,
at også du,
gjefødes kan, ennu en gang,
dypt i sjelen,
i Betlehem?

Hør nu bare englenes sang,
som om det var for første gang,
som om det var din barnesang,
som om det var for sidste gang
din barnesang . .
til evig tid . .
dypt i sjelen
i Betlehem! . . .

»Ære være Gud og fred på jorden.
Amen! Amen! Amen!

E.G.G.

**PASTOR
QUAEDVLIEGS
MINDE**

Af Aage Dyrkjøb

Overlærer frk. Sigrid Arkil har i efteråret udgivet et lille udvalg af pastor J. M. Quaedvliegs taler og tanker. Bogen har allerede været anmeldt i Katolsk Forum og har forhåbentlig fundet god anvendelse som julegave, men det er sikkert ikke uaktuelt at fordybe sig nærme-

re i pastor Quaedvliegs betragtninger og navnlig at fortælle lidt mere om hans liv og bedrifter i den sjællandske provins. Det må være tusinder, som har kendt og værdsat ham gennem hans lange præstegerning.

Pastor Quaedvlieg blev født 2/3 1884 i Maastricht, præsteviet 10/7 1910, og hans tid i Danmark skriver sig fra september 1914.

Som sognepræst i Slagelse hørte også Kalundborg og halvøen Refsnæs under hans domæne, og det er forhåbentlig ikke ubeskedent i denne artikel særlig at fortælle om dette tilhørsforhold. Der er mange beviser på, at den særprægede egn og dens lille menighed stod pastor Quaedvliegs hjerte særlig nær.

Montfortanerne havde allerede fra 1912 haft en mission i Kalundborg, og fra disse første år må ikke mindst nævnes Pension »Quisiana« på Refsnæs, en slags dansk Pension Dinesen, og i dette tilfælde et katolsk fristed. Ejeren, frk. Ada Steenberg (1863–1951), var konverteret 1893 under et længere ophold i Frankrig, og hendes iver, trofasthed og fromhed var forbilledlig. For øvrigt holdtes søndagsmessen forskellige steder i Kalundborg, og først i 1937 blev det muligt at bygge en kirke. Det er en offentlig hemmelighed, at en anden af de »gamle trofaste«, fru Thea Gulstad (1867–1956), bekostede byggeriet, men sjælen i foretagendet var pastor Quaedvlieg, der end ikke veg tilbage for lejlighedsvis selv at tage del i det håndværksmæssige arbejde.

Jeg har kendt pastor Quaedvlieg fra 1942. Dengang var menigheden i Kalundborg omend ikke stor, så dog væsentlig talrigere end senere hen. Fru Gulstad, der stammede fra en velhavende patricierslægt, boede selv i en beskeden kælderlejlighed i den beboelsesejendom, som hørte til kirken, og hendes gavmildhed over for menigheden og stadige bestræbelser for at aktivisere den var uvurderlig. På det tidspunkt var der både sognepræst og kapellan i Slagelse, og pastor Quaedvlieg kunne tage til Kalundborg hver uge. Det var lykkelige rolige tider. Senere kom der mange praktiske vanskeligheder for kirken og menigheden, og det er helt klart, at en af årsagerne var, at vi ikke længere havde en fru Gulstad til at yde hjælp og opmuntning.

Frk. Arkil skriver i sit forord til den lille bog, at pastor Quaedvlieg efterlod sig 55 kollegiehæfter med optegnelser, og det er således kun et kort uddrag, som nu offentliggøres. Alligevel giver bogen et ganske godt indtryk af pastor Quaedvliegs personlighed og indstilling. Han var i ordets bedste betydning en from mand, uselvvisk, men ikke selvudslettende, ikke sentimental. Han havde sine meninger, en fast overbevisning og en klar intelligens. Og han havde humor.

Han skrev engang til mig: »På det hjerteligste til lykke med de 49, næste år ser De Abraham, hvis De holder Dem frisk og ikke glemmer at trække vejret.«

Og et par år efter indeholder hans fød-

selsdagshilsen denne lille advarsel: »Omend De kun har nået de 52 og har endnu mindst 48 til gode, skal man alligevel lade, som om man i dag eller i nat skulle aflægge det afgørende regnskab.«

Sin lommebog kaldte han »sin lille sorte samvittighed«, og i den har vi sikkert alle været optegnet.

Der kunne også en gang imellem dukke noget klosterligt og asketisk op (selv om han til andre tider var realistisk nok). Han foreslog mig således ved en bestemt lejlighed, da jeg jo havde en stor bogsamling, at jeg skulle gøre den til et katolsk udlånsbibliotek! Ja, måske burde man være så uselvvisk, men det ville unægtelig svie i hjerterødderne at se sine førsteudgaver og andre bibliofile sjældenheder spredt for alle vinde.

Som Montfortaner var pastor Quaedvlieg udpræget mariansk i sin tankegang. Det er i vore dage et ømtåleligt emne. Der er ikke noget forkert i den katolske kirkes lære om Jomfru Maria, og mange er sikkert konverteret *blandt andet* på grund af den plads, som Gudsmoder og helgenerne indtager i katolsk fromhedsliv. Man skal bare passe på ikke at overdrive og overdimensionere, så det hele får præg af noget unaturligt. Der findes katolikker, som har en fornemmelse af, at deres ganske ligefremme og selvfølgelig kærlighed til Gudsmoder næsten er blevet kvalt i misforstået præstelig Maria-dyrkelse.

Pastor Quaedvlieg henviste næsten altid i sine prædikener til Jomfru Maria, men han gjorde det på en positiv måde, og han var i det hele aktiv i sine tanker og vurderinger. Det var ikke et trist og nedslående budskab, han kom med.

Engang ved en menighedsfest kom jeg til at sige i en lille tale til ham, at det ikke måtte være nemt at komme til Danmark som udlænding og katolik og at skulle leve blandt en stor folkekirkelig majoritet. Dette tilbageviste han. Han havde ingen vanskeligheder, men blev overalt mødt med den største venlighed og imødekommenhed.

Hans navn lyder halsbrækkende i en danskers øren. Engang da han blev spurgt om det, henviste han til telefonbogen under »Katolsk Pastorat, Slagelse«. – »Der står 2 mærkværdige navne (Laplooi og Quaedvlieg). Det skrækkeligste af dem er mit!«

En af pastor Quaedvliegs sentenser for ikke at sige læresætninger, som også er nævnt i den lille bog, var: »Det kommer ikke så meget an på, hvad man siger, og hvad man gør, men hvad man *er*.« Det er en god leveregel.

Vi er mange, som aldrig vil glemme »sognepræsten fra Slagelse«, den lille fromme mand, der kom så stilfærdigt, en sand far for sin menighed.

G. Garth-Grüner

Landeretseagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladeen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompagni

Vedelsgade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 8, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon • 82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniører – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

HVORFOR ER BISKOPPEN AF ROM PETERS EFTERFØLGER?

III

Pastor Kaare Osorio afslutter sin redegørelse for den nyere historiske og teologiske forsknings hypoteser om biskoppen af Roms primat i kirken.

Romermenighedens tungtvejende anciennitet

I følge Det nye Testaments eget vidnesbyrd betragtede den første kristne menighed i Jerusalem sig som modermenighed for alle andre kirker. I året 62 bliver biskop Jakob myrdet i Jerusalem, medens en stor del af menigheden flygter ud af byen og slår sig ned i Pelle, det nuværende Jordan. Det lå altså lidt tungt med modermenigheden i Jerusalem. Men kirken har brug for en modermenighed som enhedskriterium. Hvor skal den så findes, hvis den ikke længere befinder sig i Jerusalem?

Irenæus, biskop af Lyon i anden halvdel af det andet århundrede, giver os måske svaret i sit store værk »Imod vranglærerne«. Han vil gendrive de på hans tid udbredte vranglærdomme ved at henvise til, hvad kirken altid og overalt har troet og lært lige siden apostlenes dage. Han skriver, at han i denne sammenhæng er i stand til at nævne alle de biskopper, som i lige linje går tilbage til apostlene, hvis efterfølgere de jo er. Eftersom det vil føre for vidt at nævne successionen i alle kirker, vil han dog holde sig til »den meget store og meget gamle kirke, som er kendt af alle, nemlig den kirke, som apostlene Peter og Paulus har plantet og etableret i Rom. Det er nødvendigt, at hele kirken (dvs. alle troende) er i overensstemmelse med denne kirke på grund af dens tungtvejende anciennitet«.

Det er unægtelig forbavsende ord. Hvordan kan Irenæus tillade sig at skrive, at kirken i Rom er den ældste kirke, og at alle andre lokale kirker skal være i overensstemmelse med denne på grund af dens tungtvejende anciennitet? Hvis dette kan siges om en kirke, må det da være om moderkirken i Jerusalem. For at det skal kunne siges om menigheden i Rom, må denne på en eller anden måde være identisk med moderkirken i Jerusalem. Og Irenæus giver os selv svaret. Han fortsætter nemlig med at skrive, at »Apostlene Peter og Paulus, efter at have givet kirken et fast fundament i Rom, har udnævnt Linus til biskop for

menigheden«.

Peter og Paulus har ikke grundlagt den lokale menighed i Rom – de har i følge Irenæus kun på et givet tidspunkt overflyttet – »plantet og etableret« – moderkirken fra Jerusalem til Rom. Der til kommer, at de ikke selv optræder som denne nye modermenigheds biskopper, men at de sammen har udnævnt Linus, som Paulus i øvrigt omtaler i 2. Tim. 4,21, til biskop. Det betyder, at der, medens Peter og Paulus opholdt sig i Rom, fandtes en biskop i byen. Peter er derfor ikke, som det så ofte hævdes, kommet til Rom for at blive denne biskop. Han er apostel og hele kirkens overhyrde. Det var i denne egenskab, han kom til Rom, og ikke for at overtage ansvaret for den romerske menigheds indre anliggender.

Modermenigheden overflyttes til Rom

Dette forklarer også den tilsyneladende modsætning mellem Irenæus på den ene side og Tertullian og forfatteren af 2. Klemens brev på den anden. I følge de to sidstnævnte skulle Roms første biskop – som er indsat af Peter selv – hedde Klemens og ikke Linus. Meget tyder på, at Peter er kommet til Rom første gang under kejser Cladius, muligvis lige efter apostelmødet i Jerusalem år 49, men at han sammen med de øvrige jøder igen måtte forlade byen på grund af et kejserligt dekret, hvorved alle jøder udvistes fra byen. Inden sin afrejse har Peter udnævnt Klemens, som forfatteren til 2. Klemens brev kalder for en hedningekristen, til byens biskop. Denne Klemens har formodentlig været Roms biskop, da Paulus kom til byen år 60. Han omtaler ham i hvert fald i Filipperbrevet (4,3). Mellem år 62–64 bliver bispestolen på ny ledig – Klemens er formodentlig død. Da biskop Jakob nogenlunde samtidig myrdes i Jerusalem, og mange jødekristne flygter fra byen, har Paulus sikkert over for Peter insisteret på, at alt dette er Guds tegn på, at kirken nu definitivt skal gøres fri af sit »jødiske præg, og at dette bedst kan ske, ved at

moderemenigheden, som jo i Jerusalem har svigtet sit høje kald, bliver overflyttet til Rom, hedningeverdenens centrum. Det er en kendsgerning, at kirken i Rom på Irenæus' tid blev kaldt »den nye pagts borgeres hovedstad«. Sammen udnævner så Peter og Paulus Linus til biskop – nu ikke blot af den lokale menighed i Rom, men af moderemenigheden, som er overflyttet til Rom.

Modermenigheden i eksil

Selv om denne overflytning af moderemenigheden ikke er direkte omtalt i Det nye Testamente, er der enkelte tekster, som kun får mening, hvis en sådan overflytning forudsættes. I Åbenbaringsbogen, kap. 12, omtaler Johannes »kvinden, som flygter ud i ørkenen, hvor hun har et sted beredt af Gud, for at man der skulle sørge for hende i 1260 dage«, dvs. 42 måneder eller tre og et halvt år, den klassiske tid for en forfølgelse i bibelsk sprogbrug (Luk. 4,24; Jak. 5,17; Åb. 11,2; 12,13). Der er næppe tvivl om, at kvinden er moderemenigheden i Jerusalem. Den siges på et givet tidspunkt at være flygtet ud i ørkenen i en periode, der svarer til det, Jesus i sin eskatologiske tale kalder »hedningernes tider« (Luk. 21,23–24). Dertil kommer, at ordet »ørken« i rabbinisk litteratur og i Åbenbaringsbogen ofte er synonym for »hedningeverdenen« (jfr. Åb., kap. 17).

I Mattæus 10,23 læser vi i den græske tekst: »Når man forfølger jer i denne by, så flygt til hin anden, for sandelig jeg siger jer, I skal ikke komme til ende med Israels byer, før Menneskesønnen kommer.« I følge Irenæus skulle Mattæus have redigeret sit evangelium på hebræisk, mens »Peter og Paulus prædikede evangeliet i Rom og gav kirken et fast fundament i denne by«. Der er derfor god grund til at tro, at Mattæus har hentydet til denne overflytning ved at formulere Jesu ord på en sådan måde, at Jesus selv giver ordre til den. Meningen er derfor: »Når man forfølger jer i Jerusalem, så flygt til Rom.«

Det er i denne sammenhæng også værd at pege på, at menigheden i Rom allerede i 1. Peters brev kaldes for »den medudvalgte kirke i Babylon« (5,13). Dette er naturligvis ikke tilfældigt, og der hentydes ikke til Rom som en syndens by. Ordet »Babylon« kendetegner tværtimod moderkirkens aktuelle situation: Den har måttet flygte ud i ørkenen, dvs. hedningeverdenen, eller til hin anden by, dvs. den er i eksil, i udlændighed, ligesom det udvalgte folk i sin tid var i eksil i Babylon. Når forfatteren til 1. Peters brev tilmed kalder menigheden i Rom for den medudvalgte, skal det naturligvis blot understrege, at den virkelig udvalgte er Jerusalem – for Jerusalem er stedet, hvor Gud for evigt

har stædfæstet sit navn. Menigheden i Rom er blot delagtiggjort i Jerusalems udvælgelse som et nyt Babylon.

Romeremenighedens primat

Hvorom alting er, så er det en historisk kendsgerning, at fra og med år 100 optræder biskoppen af menigheden i Rom som overhyrde for alle kristne menigheder, og han gør det i sin egenskab af biskoppernes biskop (jfr. Calixtus dekretet), netop den titel, som blev ført af Jakob i Jerusalem (jfr. 2. Klemens brev). Som leder af moderemenigheden i eksil i Rom har Roms biskop efter Peters død overtaget Peters ansvar for hele kirken. Det er i denne sammenhæng også værd at pege på, at paven, Roms biskop, når han taler ex cathedra, altid henviser til »Vor Herres Jesu Kristi, de salige apostle Peters og Paulus og Vor egen autoritet«. Når Paulus kommer med ind i billedet her, skyldes det naturligvis, at han har været medvirkende til, at det netop blev menigheden i Rom, som overtog funktionen som moderemenighed.

Biskoppen af Roms primat som arvtager af Peters ansvar for hele kirken kommer bl.a. til udtryk i 1. Klemens brev til menigheden i Rom (fra slutningen af det 1. århundrede). Det er interessant at bemærke, at Klemens begynder med at insistere på, at det er kirken i Rom, som skriver til kirken i Korint. Dette kan kun skyldes, at menigheden i Rom på det tidspunkt er sig bevidst, at den har overtaget Jerusalemmenighedens primat. Ignatius af Antiokia skriver derfor i begyndelsen af det 2. århundrede, at kirken i Rom »fører forsædet i Agapen«, dvs. i kærlighedens fællesskab, eller sagt med andre ord: at den fører forsædet i kirkeenheden, hvis bånd jo er kærligheden. Vi ville i dag sige, at den er enhedskriteriet i kirken.

På begge sider af hovedindgangen til Laterankirken, Roms bispekirke, står der følgende: »Den hellige Laterankirke, Mor og Hoved for alle verdens kirker.« Menigheden i Rom har altså som moderemenighed et primat blandt alle verdens kirker. Og biskoppen af Rom – også kaldet paven – har efter Peters død i sin egenskab af »biskoppernes biskop« overtaget apostlen Peters ansvar for hele kirken.

Den traditionelle forklaring på pavens primat, nemlig at Peter led martyrdøden i Rom som byens første biskop, har aldrig været genstand for kirkens dogmatiske belæring – den står ene og alene for teologernes og historikernes regning. Derfor kan vi med sindsro forlade den, hvis vi finder en forklaring, som er mere fyldestgørende, vel vidende at også denne nye forklaring helt står for teologernes og historikernes egen regning.

RUNDE FØDSELSDAGE

Fredag den 9. marts fylder p. Stäubli, Silkeborg, 80 år, og søndag den 11. marts fylder p. Otto 70. Vi ønsker de to præster hjertelig tillykke og Herrens velsignelse.

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelse
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koke, brændselsolier
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 88 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGLISK BEKLEDNINGS MAGASIN
Christian W. Jølliker
HORSENS

Poul
HENRIKSEN

Rådhusørvet, Vejle

Telefon *82 37 11
Leverander til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bager...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 26 – 82 11 28
Kartofler – Frugt – Grøntsager
Konserves – Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bager
Kolding
Telefon 52 15 33

GÆST FRA ASSISI

Lørdag den 10. marts kl. 15,30 taler pater *Max Mizzi* i KFUK's bygning, St. Kannikestræde, København.

Pater Mizzi er franciskaner og bosat i Assisi, hvor han er generalsekretær for byens økumeniske råd og medlem af bestyrelsen for det nordiske økumeniske center, som ledes af den svenske læge og franciskanerpater *Agostino Lundin*. – Pater Mizzi besøger København på gennem-

rejse til Sverige, hvor han i nogle dage skal være gæst hos den sydsvenske afdeling af Franciskussällskapet. Således skal han søndag den 11. marts kl. 18 lede en økumenisk gudstjeneste i St. Petri kirke i Malmö.

Foredraget i København hedder: Frans – evangeliet og økumenien. Det holdes på engelsk, men tolkes. Efter foredraget serveres der the og ostemadder, og der bliver da lejlighed til at snakke med pater Mizzi og med hinanden. – Ønsker man the, må man ofre en femmer.

Mødet arrangeres af den nystiftede kreds, som her i landet vil indlede et samarbejde med og støtte det arbejde, der udgår fra det økumeniske center i Frans' by. Blandt initiativtagerne til stiftelsen af kredsen er fra katolsk side *Bodil* og *Ditlev Plate Petersen* og fra folkekirkelig side undervisningsinspektør *Johannes Nielsen*.

Senere mere om støttekredsen, som foreløbig indbyder til mødet den 10. marts. – Alle er velkomne!

E. P.

KATOLSK ARBEJDERAKTION

RETRÆTE WEEK-END

lørdag-søndag d. 31. marts-1. april 1973
på Aasebakken i Høsterkøb.

Emne: Bliver Gud stadig menneske
– i kirken?
– i samfundet?
– i familien?

Foredragsholder: Ernst W. Pedersen.

Pris: Kr. 50,00 (man må være parat til at bo flere på en stue).

Tilmelding: G. Bune Andersen,

Westend 9, 1., 1661 København V.

Telf. VE 9106 mellem kl. 17-18.

Sidste frist: 26. marts 1973.

Retræteprogrammet vil blive tilsendt.

(Søndagsmessen fejres i fællesskab med klostrets søstre.)

VALFARTEN TIL AASEBAKKEN

var emnet for et møde i februar måned mellem Valfartskomiteen og en kreds af valfartsinteresserede fra Vest-, Midt- og Sydsjælland og Lolland-Falster.

Ved mødet blev fastslået en fortsættelse af valfartens hidtidige linie og intention, og sagen blev drøftet ud fra monsignore Geertz-Hansens artikel i Katolsk Forum den 1. november 1972. Deltagerne i valfarten er fortrolige med det, der sker på Aasebakken, og liturgien skulle de kunne kende hjemmefra. Eksperimenter er derfor ikke nødvendige eller ønskede. Men forslag af praktisk art blev fremført, og dem kunne alle tilslutte sig.

Det er et klart ønske fra deltagerne, at det forbliver en Maria-valfart, og at hver valfart får sit eget motto – gerne mariansk – samt at der i år bliver holdt en Maria-prædiken.

Der var overvejende stemning for at henvise utraditionel kirkemusik til frokostpausen og til processionen.

Det var de fjerntboende katolikkers udtrykkelige ønske, at messen først begynder kl. 11, og at den afsluttende andagt begynder kl. 14,30, af praktiske grunde.

For unge katolikker fra provinsen vil man søge ordnet overnatning i København, så de kan deltage i selve valfarten fra Holte til Aasebakken. Eller disse unge fra provinsen kan deltage i Københavns unge katolikkers egen valfart, der starter lørdag med eventuel overnatning på Aasebakken. Meddelelse herom vil tilgå de enkelte katolske ungdomsklubber.

Lærer søges

Den katolske skole på Amager, Sct. Annæ skole, søger 1 eller 2 lærere fra 1. august 1973.

Skolen har ca. 530 elever fordelt på børnehaveklasse, 1.-10. kl. og realafdeling. Specielle fagønsker kan drøftes, men vi er især interesserede i, at den ene lærer kan undervise i regning/matematik og/eller drengegygnastik.

Løn- og pensionsforhold som ved det offentlige skolevæsen.

Ansøgning bedes – senest d. 20. marts – stilet til skolens leder

Annie Rastrup, Sct. Annæ skole, Otto Rudsvej 7, 2300 København S.
Tlf. (01) 58 05 35.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *85 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

STENO REJSER (Sct. Annæ Rejser)

Påske i Rom: Ma. 16/4 – 8 dg. – fly – Casa Pallotti – fuld pension.

Pris: Kr. 1135,-.

Forårstilbud – Rom: 11/5 – 15 dg. – fly – Pensione Monaco – halvpension.

Pris: Kr. 828,-.

Sommer i Rom: 25/6 – 15 dg. fly – Casa Pallotti – fuld pension.

Pris: Kr. 1475,-.

Endvidere kan tilbydes: Israel, Kreta, Ægypten, Østrig, Rhodos, Tenerife, Gran Canaria m.m.

Rekvirer program hos: Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 København S.

Tlf. (01) Asta 23 12.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 11/3: 1. søndag i fasten: 1. Mos. 9,8-15. - Salme 24 (25), 4-5ab. 6-7bc. 8-9. (R: 10). - 1. Pet. 3,18-22. - Mk. 1,12-15.

Mandag d. 12/3: 3. Mos. 19,1-2. 11-18. - Mt. 25,31-46.

Tirsdag d. 13/3: Es. 55,10-11. - Mt. 6,7-15.

Onsdag d. 14/3: Jon. 3,1-10. - Lk. 11,29-32.

Torsdag d. 15/3: Esters bog (tilføjelser IV): 14,1. 3-5. 12-14. - Mt. 7,7-12.

Fredag d. 16/3: Ezek. 18,21-28. - Mt. 5,20-26.

Lørdag d. 17/3: 5. Mos. 26,16-19. - Mt. 5,43-48.

Søndag d. 18/3: 2. søndag i fasten: 1. Mos. 22,1-2. 9a. 10-13. 15-18. - Salme 115 (116), 10 og 15. 16-17. 18-19. R: 114 (116), 9. - Rom. 8,31b-34. - Mk. 9,2-10.

Mandag d. 19/3: S. Josefs fest: 2. Sam. 7,4-5a. 12-14a. 16. - Salme 88 (89), 2-3. 4-5. 27 og 29. (R: 37a). - Rom. 4,13. 16-18. 22. - Mt. 1,16. 18-21. 24a. (Eller: Lk. 2,41-51a).

Tirsdag d. 20/3: Es. 1,10. 16-20. - Mt. 23,1-12.

Onsdag d. 21/3: Jer. 18,18-20. - Mt. 20,17-28.

Torsdag d. 22/3: Jer. 17,5-10. - Lk. 16,19-31.

Fredag d. 23/3: 1. Mos. 37,3-4. 12-13a. 17b-28. - Mt. 21,33-43.

Lørdag d. 24/3: Herrens bebudelse: Es. 7,10-14. - Salme 39 (40), 7-11. (R: 8a og 9a). - Hebr. 10,4-10. - Lk. 1,26-38.

Søndag d. 25/3: 3. søndag i fasten: 2. Mos. 20,1-17 (eller: 20,1-3). 7-8. 12-17). - Salme 18 (19), 8-11. (R: Joh. 6,69a). - 1. Kor. 1,22-25. - Joh. 2,13-25.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 11/3: 1. søndag i fasten.

Mandag d. 12/3: Ferialdag. - Ingen ihukommelse af S. Gregor den Store, hvis fest er flyttet til d. 3. sept.

Tirsdag d. 13/3: Ferialdag.

Onsdag d. 14/3: Ferialdag.

Torsdag d. 15/3: Ferialdag.

Fredag d. 16/3: Ferialdag.

Lørdag d. 17/3: Ferialdag. - Som ihukommelse af S. Patrick kan dennes kirkebøn læses i st. f. ferialdagens.

Søndag d. 18/3: 2. søndag i fasten.

Mandag d. 19/3: S. Josefs fest.

Tirsdag d. 20/3: Ferialdag.

Onsdag d. 21/3: Ferialdag.

Torsdag d. 22/3: Ferialdag.

Fredag d. 23/3: Ferialdag. - S. Turibius (biskop) de Mongrovejo's kirkebøn kan læses i st. f. ferialdagens.

Lørdag d. 24/3: Herrens bebudelse.

Søndag d. 25/3: 3. søndag i fasten.

I lighed med tidligere år vil der på Aasebakken være god lejlighed til skriftemål.

Leg og folkedans m.m. vil selvfølgelig fortsat være tilladt, ligesom vi håber og regner med, at søstrene vil fortsætte deres salg af medaljoner, andagtsbilleder, kort, keramik og bøger.

Sangkoret fra Helsingør glæder vi os til at høre igen. Flag og bannere ser vi gerne.

Hver menighed sender en repræsentant til sakristiet før messen. Denne menighedsrepræsentant deltager i indtoget til messen bærende et ciborium; derved kommer lægfolkets deltagelse i den sakrale handling klart til udtryk. Menighedsrepræsentanterne hjælper til ved optagelse af kollekt. Vi håber meget på, at biskoppen i »Orientering« vil skrive noget om valfarten til Aasebakken.

Til dette års valfart, søndag den 27. maj, vil der blive trykt et hæfte med program, tidspunkter, salmer m.v. En måneds tid før valfarten vil hæftet blive sendt til menighederne på Sjælland og Lolland-Falster, så man kan nå at indøve salmer og melodier m.v.

Dette var nogle af de vigtigste ting, der var enighed om på mødet mellem Valfartskomiteen og repræsentanterne for Region III.

Komiteen er glad for den interesse, mange katolikker nærer for Maria-valfarten til Vor Frue Kloster på Aasebakken. Og vi er lydhøre for forslag, ideer og kritik - blot det ikke går ud på at ændre intentionen med og linien i valfarten!

Stig Rolvsen
Valfartskomiteens formand

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 122775

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 2557

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

DKKF's LEGATER

Danmarks katolske Kvindeforbund administrerer 2 legater:

1) *Trørødhusfondlegatet*, der skal anvendes til sommerophold for ubemidlede katolske småpiger under katolske forhold.

2) *Restauratør Krogh og hustrus legat*, der yder støtte til katolske pigers og drenges ferieophold.

Ansøgninger indsendes til fondens sekretær:

Eva Jantzen,
Røntoftevej 4, 2860 Søborg
inden den 1. april 1973.

Støt Katolsk Forum - TEGN ET ABONNEMENT

RADIOGUDSTJENESTE

Søndag den 18. marts kl. 17 udsendes på program 1 messen i Jesu Hjerter kirke i København.

Celebrant og prædikant er pater Knud Aage Nielsen S.J.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annoncøkepedition,
Hauchavej 8, 1825 København V,
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

SALAMANDEREN

I de danske biografer og såmænd også i TV er de fleste udenlandske film fra USA. Desuden vises der tit film fra England, Frankrig og Italien. Nogle lande ser vi sjældent eller aldrig film fra. Til dem hører Schweiz, men Salamanderen er altså undtagelsen. Det er fuldt berettiget, at den er sluppet gennem det nåleøje, som hedder import og distribution, og det endda i et prisværdigt tempo.

Orson Welles siger et sted i »Den tredje mand«, at det eneste, hvormed Schweiz har bidraget til kulturhistorien, er kukuret. Replikken har bidt sig fast, fordi der vel er noget om snakken. Bag den mondæne turistvinter og de store banker ligger der en klam tåge af fremmedhad og småborgerlig kedsomhed. Denne atmosfære er præcist og morsomt fanget ind, så den danner baggrund for historien om pigen Rosemonde.

Journalisten og forfatteren

De to venner Pierre og Paul tager imod den opgave at skrive manuskript til et TV-spil. Udgangspunktet er anklagen mod en ung pige for mordforsøg på hendes onkel. Journalisten Pierre giver sig til at udsperge Rosemondens venner og tidligere arbejdsgivere om deres indtryk af hende. Resultatet er ikke særlig oplysende. De fleste har været på kant med hende eller ikke kunnet forstå hendes opførsel.

Forfatteren Paul vil skrive historien om Rosemonde helt uden at kende hende. Blot ud fra hendes navn digter han sig til hendes livsforløb. Navnet Rosemonde står i kalenderen, så hun er nok fra en familie med mange børn, hvor fantasien var sluppet op, da de sidste skulle have navne. En familie med så mange børn er nok katolsk, og de bor vel også på landet, for i en lejlighed i byen er der ikke plads til alle de børn. Pierre afviser pure

Pauls lille opdigtede historie, men virkeligheden får snart gjort dem begge skakmat, da det viser sig, at historien passer til punkt og prikke.

Den ukuelige Rosemonde

Mødet med Rosemonde (fremragende spillet af Bulle Ogier) får de to skribenter til at gå i stå. Hun passer slet ikke til det indtryk, de hver efter deres metode har dannet sig af hende. Hendes livsappetit er så stor, at hun spontant reagerer imod den glædesløse grå hverdag og det ensformige, sløvende arbejde. Men omgivelserne betragter hende som unormal eller utilpasset, og derfor skal hun kanøfler.

De to fyre har stor sympati for Rosemonde. De prøver at hjælpe hende samtidig med, at de søger at udnytte hende, så de kan få skrevet en god historie til fjernsynet. Der opstår nu et forrygende morsomt spil mellem de tre, hvor Pierre, Paul og tilskuerne bliver mere og mere fascineret af Rosemonde (rose du monde = verdens rose), jo mere de lærer hende at kende.

Paul sammenligner hende med en salamander. Hun er smuk og giftig. Hun drukner ikke i vand og fortæres ikke af flammer. Det er altså en smuk-ung-pigeskal-så-meget-ondt-igennem-film, men helt uden det sentimentale og vattede, som handlingen ellers godt kunne lægge op til. Når holdningen er blevet på én gang nøgtern og engageret, skyldes det filmens særlige fortælle-måde.

Filmens fortælle-måde

På flere forskellige måder skaber filmens fortælle-måde afstand til handlingen. For det første handler filmen om to fyre, som skriver den historie, filmen handler om. For det andet går der en dagbogsagtig kommentar igennem hele fortællingen.

Og endelig for det tredje anvendes der en klippeteknik med skift mellem subjektiv og objektiv identifikation. Det sidste kræver en forklaring. Ved subjektiv identifikation er kameraet anbragt på en sådan måde, at det »ser« med en af personernes øjne. Herved oplever tilskueren det samme som personen på filmen. Vi lever med. Det modsatte resultat kommer ved den objektive identifikation. Her filmer kameraet episoden udefra som en neutral tilskuer. Medleven og identifikation bliver så erstattet af overblik og refleksion.

Psykologisk kommer filmens fortælle-måde så til at virke på en gang medrivende og sagligt beskrivende. Nok bliver vi grebet af handlingen, men vi tvinges også til at tage stilling til personerne. Balancen er holdt meget fint, så vi både får en nuanceret personskildring og en præcis kritik af det kolde og tomme miljø, de lever i. Pierre og Paul får aldrig lavet deres manuskript, men i filmen lykkes det at forene den journalistiske og den kunstneriske synsvinkel.

En frigørende humor

Et af Rosemondens mange kortvarige jobs består i fra morgen til aften at fylde pølseked i pølsekind. Idiotisk og for-dummende arbejde. En dag kommenterer arbejdsgiveren hendes frisure. Øjeblikkelig lægger hun arbejdstøjet og skrider fra fabrikken, mens pølsekedet vælter ud af maskinen. Den scene alene er en biograf-tur værd. Ikke blot fornemmer vi, at hele hendes liv med dets sorger og drømme ligger bag beslutningen om at kvitte arbejdet. Men også humoren er på det lille oprørs side. Ofte bliver ironi og humor brugt til at gøre det umenneskelige acceptabelt. Men i Salamanderen er humoren frigørende for personerne på begge sider af lærredet. *Jakob Frandsen*

6/1973

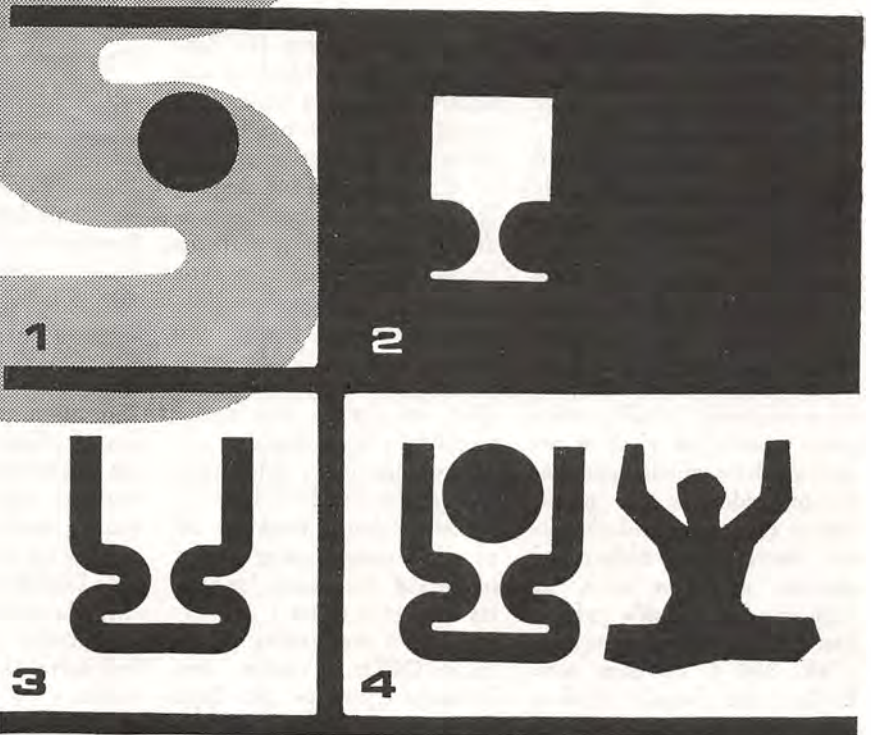
forum

katolsk

MELBOURNE
1973

VERDENS-
KONGRES'
BOMÆRKE

1973
MELBOURNE

NOTESBLOKKEN

KVINDELIGE PRÆSTER?

Jeg må fortælle om en oplevelse, som ikke vil slippe mig. Forleden blev jeg opsøgt af en ung pige, som stillede mig et nærgående spørgsmål. Hun var katolik, målbevidst og nøgtern. Hun vidste, hvad hun talte om. Hun stillede kun ét spørgsmål, men fastholdt det med en beslutsomhed, som jeg måtte beundre. Og hun lod sig ikke slå ud af kurs, men vendte stadig tilbage til det samme spørgsmål. Det lød i al sin enkelthed således: Hvilke teologiske grunde har den katolske Kirke til at nægte kvinden præstevielse?

Jeg skal ærligt indrømme, at spørgsmålet forvirrede mig ikke så lidt. Men samtidig beundrede jeg den unge piges konsekvens. Det drejede sig for hende ikke om psykologiske eller sociologiske grunde. Jeg kunne ikke lade være med at tænke på Karl Barths sætning i indledningen til romerbrevkommentaren: »Den eneste grund til ikke at blive katolik er læren om analogia entis (læren om gudserkendelsen ud fra skabningen), idet jeg samtidig erklærer alle andre grunde for ikke at blive det for irrelevante.«

Jeg kunne ikke svare med det samme. Ærligt talt havde jeg aldrig tænkt over det problem. Jeg var nødt til at undersøge det nærmere. Der hersker i dag enighed om, at det katolske præstedømmes væsen består i en særlig deltagelse i Kristi præstedømme til gavn for menigheden. Hvilke teologiske grunde har vi til at reservere dette således opfattede præstedømme for mænd alene? Den nuværende kirkeret fastslår en ældgammel praksis, når den siger, at »kun en døbt mand« gyldigt kan modtage præstevielsen (Can. 968 § 1). Men med hvilken ret fastslår Kirken

dette? Her vender det teologiske spørgsmål tilbage. Jeg måtte altså undersøge spørgsmålet på egen hånd. Til min store forbavselse opdagede jeg, at selv de nyeste teologiske håndbøger og samleværker fuldstændig forbigår dette problem. Det har sikkert sin grund i, at spørgsmålet først er blevet rejst i den aller seneste tid. Biskop Gran bragte det på bane på den sidste bispesynode i Rom. Men det blev tiet ihjel. Her i Norden har Gunnel Valquist flere gange slået til lyd for en ny refleksion, men heller ikke hendes indlæg fandt det nødvendige ekko.

Hvad er så de teologiske grunde, man plejer at anføre for den nuværende praksis? I Jesu forkyndelse findes der intet om dette problem. Man kunne måske tænke på den kendsgerning, at han kun valgte mænd til sine apostle. Men i det patriarkalske samfund, han levede i, var vel intet andet muligt. Man henviser en gang imellem til to tekster hos Paulus (1. Kor. 14,34; 1. Tim. 2,12), hvor der siges, at kvinden skal tie i kirken. Men alle teologer er enige i, at der her er tale om en disciplinær forordning og ikke om en teologisk begrundelse. Naturligvis er Kirkens næsten totusindårige praksis en vægtig indvending. Men spørgsmålet er stadig, om Kirken har opretholdt denne praksis af teologiske grunde, eller om det er sket under indflydelse af samfundets syn på kvinden i det hele taget. Meget taler for det sidste.

Først i den allerseneste tid er der kommet gang i den teologiske diskussion. Jeg henviser til to artikler i »Concilium«, den ene skrevet af Jan Peters OCD: »Kvinden i den kirkelige tjeneste« (4. årg.,

CARITAS DANMARK

For tiden afslutter vi vort regnskab for året 1972/73, og det er som at blade i en dagbog og erindre alle de personer og lande, man har haft mulighed for at hjælpe gennem de bidrag, der indgår til CARITAS DANMARK.

Det største beløb er til Bangla Desh, hvor vi sendte kr. 430.364,00. Heraf kom halvdelen fra Folkekirkens Nødhjælp. – Det næststørste er Fastebidraget 1972, kr. 348.600,00. Tallet er for hele Skandinavien, men går over vor konto og udbetales efterhånden, som arbejdet i Kenya skrider frem. – Vor gamle bekendt pater Peter Tantholdt har til sit arbejde i Peru fået kr. 14.656,00 og Mother Theresa kr. 21.155,00. – En post, der også optræder år efter år, er hjælpen til folk i Østlandene – gavepakker etc. Det bliver kr. 47.089,00. – Klinik i Kenya kr. 32.907,00.

Og så læser vi en hel del forskelligt: Ungdomsarbejde i Indien, katastrofe i Peru, Burma, Tanzania, Haiti, Macao, en legeplads, Nicaragua m.m.

I alt fordelte vi kr. 1.079.000,00 i det forgangne år.

Som sidste nyhed for indeværende år, kan vi fortælle, at vi sammen med Folkekirkens Nødhjælp nu sender 100.000,00 kr. til Laos til hjælp til flygtningene der. Der er 250.000 flygtninge.

VED FORSIDEBILLEDET

1. Cirklen i symbolets midte forestiller eukaristien i form af en hostie. Den antyder også jordkuglen, og påpeger hermed kongressens internationale karakter.
2. Det udsparede område, indesluttet af den tykke streg danner omridset af kalken, som bruges i messen.
3. Tegningens stærke ydre omrids omgiver kalken og hostien og forestiller den støtte, som kirken modtager af medlemmernes stærke tro. Hvor yderlinierne bukkes indad, er det meningen at symbolisere de troendes henvendelser i kærlighed til hinanden og sammenkomsten i Melbourne.
4. Den samlede tegning vil også vække associationer med en siddende menneskeskikkelse med armene løftet i vejret i en holdning af bøn og lovprisning.

(Tegningen er concipieret og udført af Peter Blizzard, grafisk designer)

1968, 293 ff), den anden af den kvindelige teolog Joan Brothers: »Kvinder i det kirkelige embede« (8. årg., 1972, 760 ff.). Begge disse teologer kommer til det resultat, at der ikke kan anføres teologiske grunde, som tvinger Kirken til at udelukke kvinden fra altertjenesten. I den sidste artikel citeres også andre teologer, som er kommet til samme anskuelse. Bl.a. anføres der en udtalelse af kardinal Daniélou, som siger, at der ikke findes teologiske eller strukturelle grunde, som kan forhindre kvindens præstevielse.

Man kan altså sige, at diskussionen i den katolske Kirke om dette problem først lige er begyndt. Der vil efter alle solemærker at dømmet endnu gå lang tid, før man er kommet til enighed. Og endnu længere tid, inden den første kvinde bliver præsteviet, forudsat at man er kommet til enighed. Men som på mange andre punkter gør man klogt i at udvise en vis forsigtighed og ikke for hurtigt låse sig fast i en afvisende stillingtagen, som man ikke kan give virkelig teologiske grunde for.

H. Roos SJ

INDHOLD

SVALERNE	4
Når svalerne ikke er enlige, formår de meget i retning af at bringe sommer	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Eukaristisk kongres i Melbourne; spansk politisk interesse for søndagsprædikener; novicer p.g.a. en annonce i »Playboy; kvinderne i kirken, osv.	
FORSONINGSCENTRET CORRYMEELA	10
unge irere finder et glimt af Guds kærlighed i venskab og bøn	
VÆRD AT LÆSE	11
Orientering om: Nød og Hjælp (ved Folkekirkens Nødhjælps 50 års fest); Fr. Schrøder: Smuler. Anden samling	
DEN NORDISKE BISPEKONFERENCE	12
30 punkter blev gennemgået, information modtaget, seks grundspørgsmål for kirken overvejet	
NY VIN I GAMLE LÆDERSÆKKE	14
En rigtig god søndagsprædiken, levende og aktuell	
EUKARISTISK GÆSTFRIHED	16
Kan ægtefæller i et blandet ægteskab gå til alters sammen?	
BREV FRA BEDA COLLEGE	18
I hvilke forhold lever og arbejder 75 præstestuderende i Rom, hvoriblandt en dansker, en tidligere gymnasielærer?	
JEG VILLE GERNE HAVE VENNER	20
Mennesket søger den lykke, den vished om sit eget værd, som venskab kan give	
SCT. KNUDS FEST I ROM	22
Kender De Sct. Knuds Kapellet i S. Maria in Traspontina?	
LITURGISK OVERSIGT	23
Dagens ret for de åndeligt aktive	
FOCUS PÅ FOCUS	24
Kritisk vurdering af TVs udsendelse om fordomme	

I slutningen af marts måned kommer 400 irske piger til Danmark for at arbejde i forskellige jobs her i landet indtil efteråret. De, som for en overkommelig pris kunne tænke sig at udleje et værelse til en af disse piger, bedes henvende sig til hr. Kevin Hayes, Aer Lingus, telf. (01) 12 70 55

KOMMENTAR

UFORENELIG MED KRISTENDOMMEN

Ateistisk kommunisme er uforenelig med kristendommen. – Det udsagn ville størsteparten af de kristne uden videre skrive under på. Nogle ville måske indvende, at tillægsordet »ateistisk« afgør sagen forlods. Selvfølgelig kan en kristen ikke godtage et system, der nægter Guds eksistens. Men hvis man så bort fra kommunismens materialistiske ideologi, og søgte at vurdere den som ren og skær økonomisk samfundssystem – er den så i modstrid med kristendommen?

Vanskeligheden er naturligvis, at det er umådelig svært – for ikke at sige umuligt – at sondre mellem et samfunds økonomiske system og samme samfunds andre aspekter.

Dette gælder kapitalismen lige så meget som kommunismen. De vestlige lande er kapitalistiske: Dette udsiger meget mere end blot det, at et bestemt økonomisk system er fremherskende i disse lande. Kapitalismen griber faktisk ind i det sociale, det politiske og det kulturelle liv foruden det økonomiske.

Hvis vi forstår ordet kapitalismen i denne udvidede betydning, kan vi spørge: Er kapitalismen forenelig med kristendommen?

Kapitalismen er naturligvis ikke nogen entydig størrelse, og den er underkastet forandringsens lov lige som alt andet, der har med mennesker at gøre. Det samme gælder jo kristendommen. Der er dog visse grundtræk i kristendommen, der ikke kan prisgives uden, at den mister sin identitet. Det samme gælder kapitalismen.

Et grundtræk i kapitalismen er f.eks., at rigdom, formue, kapital samles på private personers hænder. Jo mere kapital man hober sammen, desto mere er man kapitalist. En følge af dette er, at det

kapitalistiske system er tilbøjeligt til i høj grad at fremme individualismen og en holdning til livet, der prioriterer besiddelse af materielle goder meget højt.

Et grundtræk i kristendommen derimod er, at den vil danne fællesskaber båret af uselvisk kærlighed, og at den står kritisk, eller endog fordømmende, over for rigdom og luksus og anbefaler enkel og nøjsom levemåde.

Allerede i Det gamle Testamente læser vi om, hvordan Jahveh indgik sin pagt med hele folket og ikke kun med de tolv stammers førende mænd. Så stærk er betoningen af fællesskabet, at man taler om Israel som en »korporativ« person. Profeterne advarede gang på gang mod at stræbe efter personlig rigdom og magt og fremhævede pagtens krav om social retfærdighed og det fælles ansvar.

Evangeliene peger hen på Jesus som forbillede på tjeneende kærlighed og beretter om, hvordan han led og døde for at skabe et nyt gudsfolk.

Denne »anti-individualisme« føres videre i Apostlenes Gerninger og i Bauli Breve: Kirken etableres som lokale menigheder – fællesskaber af brødre og søstre, der deler med hinanden og helliger sig i kærlighed til fælles tjeneste såvel i gudsdyrkelsen som i omsorg for næsten. – Da kirken blev stor og standarden sænkedes, opstod der munkekommuniteter, der igen fremhævede betydningen af det nøjsomme liv for fællesskabets skyld.

Her er kun tale om to træk fra henholdsvis kapitalismen og kristendommen, men de er til gengæld ret grundlæggende træk. Det kunne være, at kapitalismen i grunden er lige så uforenelig med kristendommen som kommunismen.

L.O.D.

SVALERNE

ET PRAKTISK STYKKE U-LANDSARBEJDE

INSPIRERET AF ABBÉ PIERRE

Abbé Pierre

Af Lennart Skov-Hansen

Går man fra Kongens Nytorv i København op ad Store Kongensgade, møder man på det travle strøg en lille butik – over butikken i nummer 63 læser man »U-landsforeningen Svalerne«. I butiksvinduet er ophængt farverige stoffer og klædedragter. Man får umiddelbart det indtryk, at det er endnu en af de mange psykodeliske shops, der findes i dette område af byen.

Giver man sig tid til at gå ind i butikken, skal man ikke forvente at blive ekspederet med det samme – ikke fordi ekspedienten sidder og drikker kaffe, men fordi det at ekspedere i butikken kun er en enkelt af de mange aktiviteter, der er pålagt vedkommende i det daglige. Man får så tid til at »snuse« lidt omkring i butikken. På de spraglede stoffer finder man mærket »SHANTI COTTAGE-MADRAS«.

Dette får tankerne til at flyve af sted til et land i det fjerne – til en by, som man ikke ved meget om, men hvor der til tider er stegende hedt, og det til andre tider regner i tove. Man mener at have hørt, at der er stor nød og elendighed, folk dør på gaden, spædbørn efterlades i skraldespande, og hellige køer går rundt og generer trafikken. – »Undskyld hr., hvad kan jeg tjene Dem med?« – og tankerne er tilbage i København.

Bag den lille facade i Dronningens by gemmer sig en række aktiviteter, som vi desværre ikke hører meget om – ikke fordi det er et lyssky foretagende, men fordi der ikke står en stor og velhavende

organisation bag til at føre det frem i offentligheden – her laves et praktisk stykke u-landsarbejde.

»Mine venner, jo længere man lever, jo stærkere bliver ens overbevisning om, at der kun er få onde mennesker i verden – ja, måske i virkeligheden slet ingen. Men de stærke kan ikke fatte nøden hos de svage. Magten har gjort dem blinde, og de svage, som kender lidelsen, fordi de er ved at dø af den, har ikke talens brug. Det er nødvendigt, at et møde finder sted mellem de sikrede og mætte og de hjælpeløse, bundløst fattige.« – Disse rammende ord er fremsat af *Abbé Pierre*, som har givet inspirationen til Svalernes arbejde.

Hvem er denne Abbé Pierre?

Abbé Pierre var indtil sidste verdenskrig den unge ukendte præst Henri Groues, men efter deltagelsen i den franske modstandskamp, hvor han under dækningsnavnet Abbé Pierre smuglede det ene hold flygtninge efter det andet ind over den schweiziske grænse, blev hans navn kendt og elsket over hele Frankrig.

Han modtog landets højeste æresbevisning og blev indvalgt i deputeretkammeret. I det krigshærgede land var bolig-nøden rystende, og Abbé Pierre harmedes over regeringens slappe holdning.

Det store hus – en ruin i den ynkværdigste forfatning – som han fandt i sin søgen efter en bolig, måtte hurtigst muligt istandsættes. Ved hans egen og gode venners hjælp blev her efterhånden plads

til husvilde. Han kaldte det »EMMAUS« efter den lille landsby, der omtales i Det nye Testamente, hvor de to dybt skuffede disciple oplever et møde med den opstandne Kristus.

Snart samlede andre hjemløse, såkaldte mislykkede og asociale, sig omkring manden, som aldrig spurgte om andet, end om de ville hjælpe ham. Sin holdning over for disse udtrykker han et sted således: »Man skal vise agtelse over for den ulykkelige, indgyde ham tillid og fortjene den. Respektere hans hemmelighed og hans blufærdighed, hans fortid vedkommer os ikke. Respektere hans religiøse frihed. Forlang ikke, at han skal synge salmer til gengæld for suppen. Det ville være at vanære ham.«

Denne flok »gav sig til« – siger Abbé Pierre med et smil – »at løse Paris' bolig-nød, for det er de naive, der er de sande realister.« Uden nogen forudlagt plan tog man fat. »De eneste sande planer er dem, begivenhederne afføder.«

Et samfund af den art var aldrig set før. Her førtes nu en fantastisk hård og dramatisk kamp mættet med glæder og sorger, nederlag og sejre. – Den viste sig at have tre virkninger.

Den første var at give disse mennesker deres værdighed og selvrespekt tilbage. Den næste, at de ved arbejdet med at forvandle skrald til værdier fik midler – ikke alene til deres eget samfunds opretholdelse, men til et storstilet hjælpearbejde for andre. Den tredje, at disse menneskers kamp vakte opsigt og beundring

og fik store politiske følger. Det første »EMMAUS« er siden blevet efterlignet så mange steder i verden, at det med rette kan siges, at solen aldrig går ned over »EMMAUS«.

Målet er det samme alle steder: »Uden tilknytning til politik eller religion at være et bud fra alle tings hjerte i bevidstheden om, at barmhjertighed er livets begyndelse.« – Men dette formål giver i sig selv udtryk for det inderste i det kristne budskab.

Svalerne og Emmaustanken

U-landsforeningen *Svalerne* har tilsluttet sig Emmaus-bevægelsen, dens principper og målsætning, og under Abbé Pierres devise »Hjælp først dem, der lider mest« gik man nu for ti år siden i gang med at rydde et stykke slum i et af Madras' yderkvarterer, hvor nøden og elendigheden dårligt kunne blive værre.

Ved fuldt ud at respektere disse nødlidende mennesker og ved at identificere sig med dem i deres fortvivlede situation vandt man lidt efter lidt deres tillid, og i fællesskab gik man nu i gang med at søge at gøre livet lidt bedre at leve. – Her blev ikke foretaget et kæmpemæssigt planlægningsarbejde eller handlet hen over hovedet på den lokale befolkning, men med beskedne økonomiske midler gik en håndfuld unge danske kvinder og mænd i gang med at give håb og livsmod ved med deres hænder at tage fat, hvor den lokale regering intet magtede.

I de ti år, der nu er gået med Svalernes arbejde i Madras, har man år for år kunnet spore fremgang, og det væsentligste er at se den iver, hvormed de før så ulykkeligt stillede mennesker tager del i arbejdet på alle områder. Der bygges nye huse, gamle istandsættes, kvarterets mange børn og voksne får nu en rimelig skoleuddannelse, der ydes behandling, pleje og pasning, de unge får en praktisk ud-

Et barn vaccineres

Slum i Madras

dannelse, og de voksne tilbydes arbejde. – Sidste år blev projektets klinik udnevnt til mønsterklinik for hele Indien.

Mange unge danske kvinder og mænd har i årenes løb givet deres frivillige bidrag til ved en aktiv indsats at prøve at lindre nøden for disse mennesker. Til gengæld har de fået en langt dybere og mere nuanceret forståelse for disse menneskers problemer og for den store fattigdom og nød, der findes rundt om i verden.

Hjælp til selvhjælp

Svalernes formål er at yde hjælp til selvhjælp, og her i jubilæumsåret står man overfor at kunne trække sig ud af projektet »Cherian Nagar« i Madras, idet der er uddannet lokalt personale til at føre dette videre, men der er ca. 1.000 lignende slumområder udelukkende i Madras, så der er rigelig brug for at tage fat på et andet område.

I februar måned i år rejste et hold unge danskere til Bangla Desh for der at videreføre Svalernes u-landsarbejde. I nærheden af provinsbyen Bogra midt inde i landet har Svalerne fået tildelt et lille stykke jord, hvor man nu er i gang med at bygge et projekthus, der skal tjene som klinik og som center for undervisning og uddannelse.

Overalt i Bangla Desh hersker der stor nød og fattigdom, og krigens lidelser sætter endnu deres dybe præg på befolkningen. Tusinder af mødre med børn står tilbage uden deres mænd, og det er hensigten, at Svalerne i første omgang vil gøre en særlig indsats for disse kvinder og børn. En ung svalepige fra Århus

skal bl.a. i samarbejde med lokale hjælpere prøve at finde uddannelse og beskæftigelse for 300 kvinder og børn, der er samlet i en lejr nær Bogra. Det er en opgave, som kræver mod og en særlig tro på fremtiden.

Arbejdet herhjemme

Midlerne til dette arbejde fås dels gennem støttebidrag herhjemme, fra medlemmer og faddere samt ved i butikken i Store Kongensgade og i butikker i lokalafdelingerne rundt om i landet at sælge brugskunst og håndværksprodukter, som er fremstillet i projekterne af den lokale befolkning.

Herhjemme er mange mennesker – såvel unge som ældre – beskæftiget med at udbrede kendskabet til u-landenes problemer og skabe det økonomiske grundlag for at kunne videreføre Svalernes arbejde i Indien og Bangla Desh – for »en verden, hvor den styrende vilje kun vil glæde de lykkelige i stedet for at frelse dem, der lider under uretten, er prisgivet hadet. – Prøv ufortøvet – så godt du kan – ikke alene at lindre enhver menneskelig lidelse, men også at udrydde dens årsager. Det er ikke nok at udrydde disse årsager, du må også prøve at lindre nøden med det samme. Ingen er for alvor god, retfærdig eller sand, hvis han ikke er besluttet på af hele sit hjerte og med hele sit væsen at hengive sig til løsningen af disse opgaver. Og den sikre vej hertil er selv at dele de lidendes og fortvivledes nød.« (Citat Abbé Pierre).

Her er opskriften på et praktisk stykke u-landsarbejde.

Lennart Skov-Hansen.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

TILLIDSFULDT SAMARBEJDE

Den 12. november 1972 udtalte pave Paul VI til deltagerne i Pro Fide et Ecclesia bevægelsens valfart i Rom: »Vi opfordrer jer af hele vort hjerte til at støtte det umådelige koncilære arbejde, som er betroet til hele kirken. I skal gøre det blandt jeres brødre og søstre i tillidsfuldt samarbejde med jeres biskopper, som har ansvar for hele sjælesorgen.«

I sidste nummer af bevægelsens danske publikation »Semper Idem« får man et levende indtryk af, hvordan vore hjemlige tilhængere af denne bevægelse opfatter dette »tillidsfulde samarbejde« med deres biskop: »Er det biskop Martensens plan at føre katolicismen i Norden ud i den samme tilstand af frafald og skisma, der allerede næsten har lammet den katolske kirke i Holland? Med det åbne brev har vi advaret ham imod en sådan udvikling og vist, at hans begreb om, hvad Guds vilje er, er ufuldstændig, at Nordens genkatolicering er målet her på jorden, og at den evige salighed er målet i himlen, og med mindre lader vi os i Kristi navn ikke nøje. Lad os atter en gang understrege, at vore hensigter ikke er at prøve at skade nogen person, men det rent saglige: at kritisere vore ansvarlige gejstlige for ikke at opfylde det høje embede, Gud har givet dem, på rette måde. Det er – ligesom i alle andre retssamfund – enhver kristens ret at klage, hvis han føler sig forkert behandlet. Det nye målsætningsprogram for den katolske kirke i Norden er en krænkelser af det grundlæggende i vort gudsforshold, fordi det er en utilbørlig manipulation med vor tro på, hvad kirken egentlig fra Guds hånd er og af alle katolikker ifølge deres tro bør anses for at være. Kirken er i verden, men ikke af verden; derfor kan dens formål ikke stilles til debat af en eller anden tilfældig forsamling, ej heller af nogen biskop eller bispekonference.«

Hertil er kun at sige, at vore biskopper i Norden endnu ikke har udsendt noget nyt målsætningsprogram for den katolske kirke i Norden. Det er endnu kun til debat. Men man kunne spørge, om forfatteren af disse kritiske ord overhovedet har forstået biskoppernes hensigt med at tage kirkens målsætning op til debat. Naturligvis vil biskopperne ikke gøre sig til herrer over kirkens mål-

sætning – den stammer fra Kristus, hvis tjenere de er – men de ønsker at besinde sig på den for så meget bedre at kunne prioritere kirkens konkrete opgaver i vor nordiske sammenhæng. Er det ikke udtryk for manglende tillid, når man har mistro til biskoppernes hensigt?

Liturgisk forfald?

Til det koncilære arbejde, som paven opfordrer bevægelsen til at støtte, skal sandsynligvis også henregnes den liturgiske fornyelse på modersmålet. Man forbavses derfor over følgende indlæg i Semper Idem: »Efter en protestantisk børneopdragelse har man deltaget i den protestantiske altergang, måske er det mange år siden, men man har gjort det, og konfirmationsforberedelsen er sket i de unge følsomme år. De ord, der dengang lød fra den danske protestantiske præsts læber, skal nu pludselig have en ganske anden og skæbnetung betydning, når det er en katolsk præst, der udtaler dem . . . Forvandlingsordene har lydt på latin i mange hundrede år og har for vore forfædre som for os været ensbetydende med Christi tilstedeværelse i brøds og vins skikkelse. For mig føles den danske messe simpelthen ikke gyldig.«

Om disse ord er udtryk for tro eller overtro, overlades det ganske til læseren selv at afgøre. I hvert fald bliver det latinske sprog opfattet som magi. En af Semper Idems redaktører er tilmed bekymret over de nye hostier, som anvendes i adskillige katolske kirker i dag: »Når man får at vide, at der her i landet findes kirker, hvor der under kommunionen gives hostier af størrelse som en kiks, der lægges i hånden, hvorefter man går spisende af denne ned til sin plads, forstår man det stadige frafald.«

I høj grad forbavsende ord, når man husker på, at Jesus selv har sagt: »Tag og spis alle deraf« – eller var det måske en fortaleselse?

Samme redaktør glæder sig over, at paven under bevægelsens valfart læste messen »med ansigtet vendt mod alteret«. Jeg ville gerne se den biskop eller præst – eller pave med for den sags skyld – der læser messen med ryggen vendt mod alteret. Det ville i hvert fald vække sensation.

K.O.

VATIKANET

Pave Paul VI har meddelt, at han agter at indkalde bispesynoden til møde i Vatikanet i oktober 1974. Synodens emne bliver denne gang »Verdens evangelisering i dag«. Sidste synode blev afholdt i 1971.

■ Ifølge de seneste statistikker, offentliggjort af Vatikanet, skulle der nu være 659 millioner katolikker i verden, dvs. 18,4 pct. af verdens befolkning. Tilgangen til præstestanden er stadig dalende og afgangene voksende, men ikke alarmende. Der findes ca. 40.000 sogne i verden uden fastboende præst.

■ I anledning af 400-året for Copernikus' fødsel har paven sendt et brev til polens primas, kardinal Wyszyński, hvori der blandt andet står, at »der ikke findes nogen objektiv og uoverstigelig uoverensstemmelse mellem trossandhederne og den menneskelige erkendelse. De modsætninger, der kan opstå, skyldes altid svagheder i den menneskelige dømmekraft«.

ASIEN

NEPAL

De nepalske myndigheder har taget strenge forholdsregler for at hindre konversioner til kristendommen. Det er således blevet strafbart at læse i Bibelen. Overtrædelser medfører fra tre til seks måneders fængsel.

JAPAN

Ved et buddhistisk universitet i Japan gav 57 pct. af studenterne deres stemme til kristendommen, som den efter deres mening bedste og mest værdifulde religion.

LATINAMERIKA

BOLIVIA

Den første gifte diakon er blevet ordineret i Bolivias hovedstad La Paz. Der er 4,2 millioner katolikker i Bolivia. Den nyordnede diakon er en 40-årig fuld-blodsindianer.

CHILE

Kardinal Raul Silva af Santiago har udnævnt en lægmand til dekan for det teologiske fakultet ved byens katolske universitet. Den nye dekan hedder dr. Waldo Romo, er 33 år, gift og har to børn. Han er specialist i moralteologi.

DEN DOMINIKANSKE REPUBLIK

Fire af den dominikanske republiks seks biskopper har advaret landets præsident J. Balaguer mod magtmisbrug i kampen

mod guerillaen: »Vi ønsker at minde den offentlige administration om, at retten til at forsvare det etablerede samfund ikke retfærdiggør udryddelsen af enhver, som er i modsætning til dette samfund.«

NORDAMERIKA

USA

Siden 1971 er 27 unge som følge af en annonce i »Playboy« indtrådt i Treenighedsfædrenes kongregation i Maryland. Kongregationen har specialiseret sig i sjælesorg blandt fanger, forældreløse børn og unge kriminelle. Inden annoncen i »Playboy« var den årlige tilgang kun ca. 6 pr. år.

EUROPA

CZEKOSLOVAKIET

Vatikanet og den kommunistiske regering i Czekoslovakiet er nået til enighed om bispekandidater til fire af landets 13 bispedømmer, som for tiden er uden biskop.

FINLAND

Det økumeniske Råd i Finland har godkendt et forslag til en fælles finsk sprogdragt for Fadervor og har henstillet til medlemskirkerne at tage den i brug ved arrangementer af fælleskirkelig art og – så snart som muligt – også ved gudstjenester.

FRANKRIG

Kardinal Achille Liénart, ærkebiskop af Lille i mere end en menneskealder, døde den 15. januar efter lang tids sygdom. Kardinalen, der blev 89 år gammel, blev på grund af sin livslange kamp for arbejderens rettigheder ofte kaldt »den røde kardinal«. Han spillede en fremtrædende rolle på det 2. Vatikankoncil. Tre kardinaler, den pavelige nuntius, 21 biskopper og 240 præster overværede hans begravelse.

SPANIEN

19 præster i et baskisk bispedømme er blevet indstævnet af det spanske politi for at forklare deres søndagsprædiken nærmere. Præsterne havde i deres prædiken opfordret regeringen til at gøre en ende på retssager angående »politiske forbrydelser« og til at løslade politiske fanger.

SVERIGE

To katolikker er blevet medlemmer af den kommission, som den svenske regering for nylig har nedsat med henblik på en ny autoriseret oversættelse af Bibelen til svensk. De to er forfatterinden Gunnel Vallquist og professor i græsk ved universitetet i Uppsala, dr. Jonas Palm.

VATIKANET: Nye udnævnelser med økumenisk perspektiv i den romerske kurie

Den franske dominikaner P. Hamer har overtaget posten som sekretær for kongregationen for tros læren efter den hidtidige sekretær Paul Philippes udnævnelse til kardinal. P. Hamer, som indtil denne udnævnelse var sekretær for sekretariatet for de kristnes enhed, bliver efterfulgt af Mgr. Moeller, der siden 1966 har været undersekretær for kongregationen for tros læren.

Mgr. Moellers udnævnelse vil sikkert blive modtaget med glæde i alle økumeniske kredse. Det var Mgr. Moeller, som i 1966 fik overdraget den opgave at grundlægge det økumeniske forskningsinstitut i Jerusalem, som professor Skydsgaard har givet ideen til. Desuden var han også medlem af den officielle katolske delegation ved Kirkernes Verdensråds generalforsamling i Uppsala i 1968.

(N.C.)

VATIKANET: Pave Paul taler om kvindelige embeder i kirken

Den 15. august 1972 udsendte pave Paul VI et motu proprio om visse embeder i kirken. Det blev overladt til de lokale bispekonferencer, om de vil indstifte embeder for lægmænd i deres bispedømmer, f.eks. som lektorer og akolytter. Det var dog i motu proprio præciseret, at de *indstiftede embeder* som lektorer og akolytter ifølge den kirkelige tradition kun kan beklædes af mænd, selv om det er tilladt kvinder at udøve disse funktioner. Det er en kendsgerning, at kvinder i dag både kan læse de liturgiske tekster og bringe kommunikationen hjem til syge.

Forskellige katolske kvindeorganisationer har protesteret mod denne begrænsning, som indebærer, at kvinden ikke anerkendes som fuldgyltig lægmand i kirken, eftersom visse lægmandsfunktioner altså er forbeholdt mænd. Meget tyder på, at man i Rom har taget denne protest til efterretning. I hvert fald har paven den 2. februar i år i en tale til ordenssøstre udtalt sig på en måde, som åbner mulighed for et kvindeligt embede i kirken, måske tilmed et kvindeligt diakonat, som det forefindes i den orientalske kirke.

»Vi ønsker,« sagde paven, »at de kvindelige kald på ærefuld og organisk måde bliver integreret i det kirkelige fællesskab. Måske ved en *hellig indvielse*. Vi ønsker også at fremme og fuldstændiggøre den længsel, mange ordenssøstre nærer efter at deltage i kirkens pastorale embede, især på steder, hvor der mangler præster, men også i sogne, hvor store dele af befolkningen er kirkefremmede.«

At kvinden accepteres i kirken på lige fod med mændene – med samme rettigheder og pligter – indebærer ikke, at hun

også uden videre kan præstevies. Det er et andet spørgsmål, som paven ikke tog stilling til i sin tale. Han henviste blot til den kirkelige tradition: At kvinder aldrig har kunnet få adgang til det egentlige præsteembede.

(La Croix)

ISRAEL: Trusler mod kristne missionærer i landet

Den israelske regering er blevet stillet over for et vanskeligt problem, idet flere ortodokse jødiske ledere har krævet, at regeringen griber ind over for den kristne kirkes voksende indflydelse blandt jøderne i landet. Regeringen har dog stillet sagen i bero, indtil en officiel rapport foreligger.

Mere end 6.000 jøder konverterer årligt til kristendommen, og i de sidste syv år skal ca. 50.000 jøder være blevet døbt. I 1972 blev en halv snes missionærer udvist af Israel, fordi deres aktivitet ifølge en regeringstalsmand »skulle være blevet uvenlig og i sandhed i modstrid med Israels interesser«. De udviste tilhørte hovedsagelig protestantiske sekter af et vist fundamentalistisk tilsnit.

For nylig blev der forsøgt ildspåsættelse i Bibelcentret på Oliebjerget og i Sionbjergets trykkeri, mens en bombe eksploderede hjemme hos Shira Lindsay, som er en af lederne af bevægelsen »Jøder for Jesus«.

Man har anklaget medlemmer af den militante sionistiske »Jødiske Forsvarslinie« for at stå bag disse forskellige attentatforsøg, men ligaens leder, rabbi Meir Kahane benægter dette. Ikke desto mindre har rabbi Kahane deltaget i en sultestrejke ved Grædemuren som protest imod kristne missionærers aktiviteter i Israel. »Hvis ikke regeringen gør noget, vil der blive grebet til vold,« sagde han til pressen. (N.C.)

USA: Amerikanske præster specialiserer sig i sjælesorg for homofile

De amerikanske salvatorianere har specialiseret sig i sjælesorg blandt homofile. De har i den anledning udsendt et 11 punkts program, hvor grundtanken er, at »homoseksualitet ikke udgør noget større problem end heteroseksualitet, når det gælder menneskets behov for forløsning«. Den amerikanske salvatorianerpater John Harvey, som har skrevet adskillige artikler om homoseksualitet, siger i den anledning, at kirkens lære om den homoseksuelle handling skal ses i sammenhæng med kirkens lære om seksualiteten, som går ud på, at den seksuelle handling kun bliver helliggjort inden for ægteskabets rammer og er forklert udenfor: »Det er ikke i overensstemmelse med kirkens lære åbenlyst at praktisere homoseksuelle forhold. Det er kirkens

lære, at et homoseksuelt forhold er forkert. Men kirken ønsker at hjælpe mennesker med homoseksuelle tilbøjeligheder

på samme måde, som den ønsker at hjælpe ethvert andet menneske i nød.« (N.C.)

Kardinal Shehan og kardinal Knox

AUSTRALIEN: Den 40. eukaristiske verdenskongres åbnet i Melbourne

Til lyden af gjaldende sølvtrumpeter fra den australske marine erklærede kardinal Lawrence Shehan af Baltimore som pavens personlige repræsentant den 40. eukaristiske verdenskongres i Melbourne for åbnet. Åbningshøjtideligheden fandt sted den 18. februar i Sct. Patrick Katedralen i Melbourne, hvor mere end 3.000 mennesker, deriblandt 20 kardinaler og over 100 biskopper fra alle dele af verden, fyldte den 150 år gamle domkirke.

»Elsk hverandre, som jeg har elsket jer« var kongressens tema, som pave Paul VI personlig har valgt.

Der var tilmeldt over 6.000 udenbys deltagere, hvoraf ca. 4.500 kom fra andre verdensdele. Hertil kommer de mange australiere, som uden at være officielt tilmeldt til kongressen strømmede til Melbourne fra hele Australien for at overvære en eller flere af kongressens mange forskelligartede aktiviteter.

De fleste protestantiske trossamfund har medvirket til kongressens forberedelse, og særlige økumeniske gudstjenester og møder blev daglig afholdt under kongressen. Kun baptisterne og det australske bibelselskab har advaret mod den katolske kirkes lære om eukaristien og mod kongressens økumeniske overtoner.

Den australske regering og regeringen

i Victoria, hvor Melbourne er hovedstad, har begejstret givet kongressen al den støtte og hjælp, som var mulig. Kardinal Shehan blev således modtaget i Sydneys lufthavn af Australiens generalguvernør, Sir Paul Hasluck. Ved ankomsten til Melbourne blev kardinalen modtaget af Australiens nye premierminister, Gough Whitlam og andre medlemmer af regeringen. Over 2.000 mennesker, deriblandt mange biskopper, havde taget opstilling i lufthavnen. Melbournes ærkebiskop, den nyudnævnte kardinal James Knox, understregede i sin velkomsthilsen kongressens økumeniske dimensioner og præsenterede derefter den engelske ærkebiskop af Melbourne, byens ortodokse biskop og forskellige protestantiske ledere for den pavelige delegat.

Kardinal Shehans åbningstale

Under Åbningshøjtideligheden i Sct. Patrick Katedralen sagde kardinal Shehan, at de omhyggelige forberedelser til kongressen »ikke alene har afsløret ærkebispedømmet Melbournes dybe tro, men også håbet for fremtiden, hvad angår kirkens muligheder i Australien. Det er betegnende, at den 40. eukaristiske verdenskongres netop skulle afholdes i Melbourne, for intet bispedømme i verden kan opvise en så bemærkelsesværdig vækst og udvikling som Melbourne.«

Kardinalen talte også om eukaristien, der »på en og samme tid tjener som udtryk for vor tro og skænker os den nåde, som uddyber troen«. Ifølge kardinalen er det »eukaristien, som får os til at håbe på den sande enhed mellem alle, der bærer kristennavnet. Der findes en stadig voksende længsel blandt kristne fra alle trosamfund efter fælles deltagelse i eukaristien. Kirken er dog tilbageholdende over for interkommunion – ikke fordi den ønsker at holde sig udenfor, men i håb om, at længslen efter eukaristisk fællesskab skal tvinge os til at overvinde alt det, der skiller os kristne.«

Regeringens reception i Nationalgalleriet

Dagen efter kongressens officielle åbning deltog kardinal Shehan i en reception i Melbournes moderne Nationalgalleri, hvor han mødtes med Australiens ledende politikere. Galleriets store hal var dekoreret med gamle gobeliner, som Vatikanet havde udlånt til den eukaristiske kongres.

Da kardinal Shehan sammen med de australske regeringsmedlemmer trådte ind i hallen, lød der igen en fanfare af sølvtrumpeter, komponeret til kongressen og blæst, hver gang pavens delegat deltog i en større begivenhed.

Delstaten Victorias premierminister J. Hamer bød delegaten velkommen og udtalte, at hans regering håbede, at kongresugen ville medvirke til en fornyelse af det kristne liv: »Der er aspekter i denne kongres, som glæder vort hjerte, især den økumeniske dimension, som måske vil få afgørende betydning for verdenshistorien. Det er af livsvigtig betydning for en moderne stat, at det religiøse liv kan blomstre frit, og at mennesker af god vilje i frihed kan udøve deres indflydelse til samfundets bedste. Det er vigtigt, at den religiøse energi bliver ledet ad konstruktive veje og ikke opløses i kiv og strid. Den støtte, Kirkernes Verdensråd har givet denne kongres, fylder os med virkeligt håb og tillid.«

Kardinal Shehan svarede med en hyl-

dest til kongressens planlæggere og den økumeniske ånd, hvori forberedelserne har fundet sted. Desuden takkede han byen Melbourne for den varme velkomst til samtlige pilgrimme – inklusive pavens repræsentant.

Blandt gæsterne ved receptionen i Nationalgalleriet var 20 kardinaler og over 100 biskopper. Efter receptionen var kardinal Shehan og kardinal James Knox indbudt til frokost hos Melbournes anglikanske ærkebiskop Frank Woods.

120.000 til kongressens afslutning

Deltagerne i den eukaristiske kongres havde mere end rigeligt at vælge imellem, idet der hver dag under kongressen afholdtes ca. 40 forskellige arrangementer bestående af messer, økumeniske gudstjenester, foredrag, film, koncerter m.m.

Den 22. februar blev der afholdt en stor økumenisk gudstjeneste med over 50.000 deltagere, som sluttede med et fælles broderskabsmåltid på græsplænen i Melbournes cricketstadion.

Kardinal Shehan hilser på deltagerne

Selv om kongressens hovedemne var eukaristien, var der også en del foredrag om aktuelle emner. Den kendte engelske økonom Colin Clark (se K.F., nr. 5), som underviser i Australien, udtalte bl.a., at forkæmperne for børnebegrænsning på grund af truende hungersnød i verden simpelt hen spreder falske oplysninger. »Verden i dag,« sagde Clark, »kan producere føde til 35 milliarder mennesker,

dvs. ti gange så mange som den nuværende befolkning. Mennesket udnytter ikke jordens ressourcer fuldt ud.«

Demonstrationer var kongressen heller ikke skånet for. Det var især Australiens behandling af de indfødte og kirkens lovgivning om skilsmisse, der gav anledning til visse optøjer. Disse mindre protester ødelagde dog ikke den store entusiasme,

som prægede de fleste af kongressens arrangementer.

Kongressen sluttede den 25. februar med en to timer lang ceremoni kaldet »statio orbis« på Melbournes cricketstadion, hvor ca. 120.000 mennesker deltog. Den pavelige delegat var omgivet af 20 andre kardinaler, 150 biskopper og 500 præster. (N.C.)

FORSONINGS- CENTRET CORRYMEELA

OM AT FÅ BUGT MED BITTERHEDEN MELLEM IRENE

Af Donal Neary S.J.

Sidste sommer samledes der hver aften en gruppe unge under et simpelt kors på en bakkeskråning kun godt 100 km fra Belfast. I køligheden, mens solen gik ned over Ballycastlebugten, bekendte de deres fælles tro under gudstjeneste og bøn for det splittede land, de bor i. De udgør hver for sig en gruppe på tyve unge deltagere i en arbejdslejr, som har opbygget det økumeniske center i Corrymeela. Unge mennesker af alle nationaliteter og fra alle kirkesamfund har deltaget i disse lejre, siden centret blev erhvervet i 1965.

Corrymeelacentret består af tre bygninger. Hovedbygningen, der bruges til møder, retræter og ferier for unge, »barakkerne«, der giver husly til 200 unge lejrdeleger hver sommer, og en ny bygning, som benyttes til ferieophold og seminarer for små grupper på op til 30 unge, som gerne vil tilbringe nogen tid med fællesdrøftelser eller bare vil holde ferie. For øjeblikket har man desuden planer om at opføre en bygning til ca. 400.000 kr. til staben. Omkostningerne ved opførelsen af denne bygning bæres af Coventry Katedralen.

Arbejdet i Corrymeela

Det, der sker i Corrymeela, er vigtigt, og lige så vigtig er den ånd, der råder i centret, og den ånd, Corrymeela-samfundet håber at bibringe deres land.

Der er mange grupper, der benytter centret i sommerens løb – især grupper af unge og ældre mennesker fra Belfast. Gamle folk, der har levet deres liv i den splittelse, som kun er alt for karakteristisk for irsk kristendom, nyder at være sammen for første gang i deres liv.

En gammel pensionist sagde efter et sådant ferieophold: »Hvis vi havde haft den slags steder for 50 år siden, havde vi ikke haft alle de vanskeligheder i dag.« En dreng på 14 år, som var vokset op i den forestilling, at forskellig tro giver anledning til fordomme, siger: »Først var jeg bange for at tage dertil, fordi jeg troede, at folk ville komme i slagsmål, men det gjorde de slet ikke. Vi fandt ud af, at de andre er akkurat ligesom vi selv.«

Forsoning

Til jul og til påske holdes der et møde med deltagelse af mellem 70 og 80 unge fra både syd og nord. Emnerne for to af

de sidste møder var »Troen i dag« (af en jesuiterpater og en presbyteriansk præst) og »Vold« (af politikere fra nord og syd).

Tankeudveksling er ikke det eneste formål med disse møder. Den idé Corrymeela bygger på, er forsoning og nedbrydning af de skranker, der skiller menneskene. Folkene i Corrymeela håber, at man ved at samle mennesker med forskellige synspunkter, baggrund og tro i højere grad kan få dem til at få øjnene op for lighederne i stedet for, at de som nu forskanser sig bag fordomme og bitterhed. I tillid til, at fordommene kan nedbrydes, ved at folk mødes, er Corrymeela-samfundet fuldt af fortrøstning trods mange skuffelser og nederlag.

Arbejdet i Corrymeela bygger på den trosbekendelse, alle medlemmerne af det 60 mand store samfund tilslutter sig: Vi tror på Gud, som han har åbenbart sig i Jesus Kristus og i det værke, der forstærkes af Helligånden. Vi er sammen kaldet til at være et redskab til freden i Gud, til at tjene det samfund, vi lever i, og til deltagelse i kirken liv.«

Selve samfundet, der er sammensat af kristne fra alle kirker og alle samfundslag, har ikke sit sæde i Corrymeela, men dets idealer gennemsyrrer både møderne og arbejdslejrene. Den fælles gudstjeneste er således en integrerende del af ethvert møde, der holdes i Corrymeelacentret. Det er en uforglemmelig oplevelse at deltage i eller lede en sådan gudstjeneste for unge mennesker fra forskellige kristne trossamfund. Den overbevisning, der fylder en efter en sådan gudstjeneste, er, at vi som kristne har mere til fælles, end vi mange gange selv er klar over, at Guds tilstedeværelse i en sådan forsoning er overordentlig nødvendig, og at gudstjeneste i fællesskab er et af de første skridt på vejen til enhver form for enhed.

Sådan ser Corrymeela-samfundets arbejde ud otte år efter starten. Det dristige foretagende begyndte som følge af et spørgsmål fra en gruppe presbyterianere i Nordirland, som gerne ville vide, om man i Irland kunne få oprettet et fredscenter i lighed med Taizé i Frankrig og Agape i Italien. I 1965 købte man grunden i Ballycastle, og i 1966 blev det første »påskemøde« afholdt. Taler ved den lejlighed var daværende premierminister, kaptajn Terence O'Neill.

Samfundet mødes selv regelmæssigt i grupper og påtager sig at bidrage økonomisk til gruppens arbejde. I samfundets møder indgår altid en fælles gudstjeneste. Samfundet håber, at nogle af dets medlemmer efterhånden vil tage fast ophold i Corrymeela.

Venskab

Noget lige så vigtigt er venskabsånden i Corrymeela. Der hersker forsoning mel-

lem folk, og dens virkninger er af mere varig art end de få dages møde i Corrymeela. De rækker længere end som så og omfatter flere mennesker end lige netop dem, der deltager i det enkelte møde eller den enkelte arbejdslejr. Corrymeela er et sted, hvor der er venskab mellem mennesker, og hvor man får et glimt af Guds kærlighed at se i venskabet og i bønnen. Ligesom ethvert andet venskabscenter giver det folk lejlighed til at lære at skønne på menneskenes ønske om venskab og forståelse, og derfor varer det, der opnås ved at folk mødes i samtale og sang, i fælles smil og fælles stilhed, i nedbrydningen af barrierer og venskaber, der opstår, langt ud over de egentlige mødedage.

Den venskabsånd, der tager konkret form i en atmosfære af tolerance og tillid, er det ydre tegn på »Helligåndens fortsatte virke« i sin kirke, som er en del af samfundets trosbekendelse.

Folk i Corrymeela er ikke knyttet til noget specielt politisk parti. Den nuværende leder Ray Davey siger dog: »Det betyder ikke, at de er ligegyldige over for politiske emner. De ved, at politik har noget at gøre med magtanvendelse, og at det derfor også har noget at gøre med, hvordan mennesker lever, arbejder og bruger deres fritid. Derfor drøftes der tit politiske emner, og mange af medlemmerne er aktive inden for forskellige politiske partier«.

På samme måde er Corrymeela heller ikke knyttet til nogen speciel kirke. Til at begynde med var centret helt protestantisk. Nu er det fuldstændig kristent, en gruppe mennesker, som ønsker at belyse den enhed, der findes mellem alle, der efterfølger Kristus, uden hensyn til deres kirkelige tilhørighed. Samfundets nuværende enhed er en udfordring til de institutionelle kirker til at være mere skabende, udtryksfulde og dristige i deres offentlige gudsdyrkelse.

Den succes, Corrymeela har opnået, kan dårligt måles. Man kan ikke sige, i hvor høj grad det er lykkedes at få bugt med noget af den bitterhed, der findes mellem irere med forskellig baggrund og mening. Imidlertid er man ikke særlig optaget af det, man hidtil har opnået. Det er i håbet for fremtiden, Corrymeela-folkene henter deres mod. Deres budskab er et budskab om sandheden, og sandheden vil sejre til sidst. I Corrymeela fortsætter arbejdet, indtil man er kommet så vidt. Det håb, der knytter sig til dette arbejde, går ud på, at mange mennesker derigennem skal få del i de rige muligheder, samfundet byder på, og at irske mænd og kvinder – hvor fjern denne mulighed end til tider ser ud til at være – skal kunne leve i harmoni med hinanden og i fred i den nordlige del af landet.

VÆRD AT LÆSE

Nød & Hjælp. Hilsener til Folkekirkens Nødhjælp ved 50 års jubilæet 12. august 1972. Kristeligt Dagblads Forlag. 1972. 258 s. Kr. 34,50.

Det er et smukt udstyret skrift med mange oplysende og interessante artikler, som er udsendt i anledning af det nævnte jubilæum. Men det er ikke en stille og fredelig bog, som man kan fordybe sig i uden større anfægtelser. Den rejser spørgsmål og problemer af vidtrækkende betydning.

Egentlig kan man sige (som kirkeminister Dorte Bennedsen fremhæver det i sit forord), at hjælp i materiel nød, af hvad art den end er, helt afgjort er en statsopgave, og at de kristnes ansvar først og fremmest er at gøre deres indflydelse gældende i samfundslivet, at engagere sig i den verden, de lever i. Men desværre er dette ikke nok. Der er store svagheder ved samfundsstyret, selv i stater, der skulle have en såkaldt moderne styreform. Derfor har en organisation som Folkekirkens Nødhjælp sin store berettigelse og betydning, så sandt som det altid vil være en kristens selvfølgelig pligt at komme næsten til hjælp.

Vi lever i en ufuldkommen verden, og der er ikke balance i tingene. I velfærdssamfundet er de offentlige udgifter efterhånden blevet så uhyre, at selv den jævne borger beskattes ud over al rimelighed. Og ganske vist kan man sige, at vælgerne gennem demokratiet har en vis indflydelse på lovgivningen, men i realiteten er denne medbestemmelse kun ringe, da de fleste afgørelser træffes via et eller andet kompromis og ofte med et meget spinkelt flertal.

Der er noget paradoksalt i, at politikerne pålægger befolkningen større og større skatter, ofte til formål, som de enkelte mennesker slet ikke ville kunne godkende, og så ved given lejlighed ap-

pellerer til de samme skatteborgere om at yde frivillige bidrag til katastrofehjælp, som egentlig først og fremmest burde være statens opgave.

Men sådan er de barske kendsgerninger, og så er der ingen anden vej end at gøre vor kristne pligt og hjælpe på privat initiativ, f.eks. gennem en institution som Folkekirkens Nødhjælp.

Det bedste bidrag i jubilæumsskriftet er for øvrigt Inger Christensens indledningsdigt:

»Verdens øjne hviler på verden:
med mere end 3,5 milliarder par øjne
forsøger verden, som ikke kan se sig selv,
at se sig selv,
ser som i en tåge, i blinde:
dér de fysiske lidelser, den meningsløse
død,
hér de psykiske lidelser, det meningsløse
liv.

Imellem dem åndedrættet, pulsen,
bevidstheden,
som dag efter dag må forsynes med mad
og søvn og lys og luft og vand og ord og
... og se:«

Aage Dyrkjøb

Fr. Schrøder:

Smuler. Anden samling.

*Kristeligt Dagblads Forlag. 1972.
64 s. Kr. 18,50.*

Forfatteren er fhv. sognepræst i Holbæk og af den kendte Askov-slægt. Han skriver i sit forord, at de fleste af disse opbyggelige småstykker egentlig stammer fra et traktatblad, som blev udgivet af »Kirkelige lægfolks mission på gader og stræder«, en virksomhed, han har deltaget i. Den første samling blev meget venligt modtaget inden for forskelligartede kirkelige kredse, og det forstår man godt. For det første er pastor Schrøders betragtninger prisværdigt korte og præcise med et klart sigte, ofte i tilknytning til et eller andet, forfatteren har læst eller oplevet. Og skønt gammel er han ingenlunde antikveret i sin tankegang og opfattelse. Han skriver for øvrigt netop et sted om nutidens tendens til at sætte folk i bås efter alder: »Det er en ulykkelig udvikling, når vi nu om dage skiller slægtens gamle fra børnene. Hvor mange har ikke som børn søgt ind i »bedstes« stille stue for at lytte til, hvad hun kunne fortælle ... Vi undskylder os med, at boligerne er blevet for små, at begge forældre må tage arbejde uden for hjemmet for at klare økonomien. I mange andre lande bor tre slægtled stadig under samme tag.«

Forfatterens grundtvigske livssyn giver sig naturligvis tydeligt til kende, men også hans tolerance over for andre kirkesamfund.

Den beskedne titel dækker over et læseværdigt indhold.

Aage Dyrkjøb

DEN NORDISKE BISPEKONFERENCE I DANMARK

»Den nordiske bispekonference«, som består af de katolske biskopper fra de fem nordiske lande, var samlet til sit halv-årige møde i Danmark fra den 18.-24. februar 1973. Efter indbydelse blev mødet holdt i Sct. Josefsøstrenes smukt beliggende »Stella Matutina« ved Øresund nord for København. Samtlige biskopper var til stede – fra Danmark H. L. Martensen og Th. Suhr, fra Finland P. Verschuren, fra Island H. Frehen, fra Norge J. Gran, J. Rùth og J. Wember og fra Sverige J. Taylor. Desuden deltog pater P. Grégoire, København, der for det kommende år er udnævnt til bispekonferencens sekretær, samt pastor K. Osorio, København, der under P. H. Rieber-Mohns forfald havde fået overdraget hvervet som pressesekretær. Generalvikar L. Messerschmidt, København, og Mgr. K. Ballin, Caritas Danmark, var indbudt til at deltage i drøftelserne vedrørende henholdsvis de nye romerske bestemmelser for voksendåb og firmelse og den fælles nordiske fasteaktion. Den apostoliske delegat, ærkebiskop J. Zabkar skulle have overværet åbningsmødet, men måtte sende afbud på grund af forpligtelser i Helsinki, hvor han som Vatikanets repræsentant deltager i de forberedende drøftelser angående den europæiske sikkerhedskonference.

Den liturgiske ramme

Mødet indledtes søndag den 18. februar om aftenen med en festlig koncelebreret højmesse i søstrenes enkle, men smukke moderne kirke. For en næsten fyldt kirke sang Sankt Vincents børnekor fra Helsingør (24 medlemmer, hvoraf kun to er katolikker) en rytmisk messe, en slags »beat-messe« udsat for forsanger, kor og menighed samt ledsagende rytmegruppe. Messens faste dele var komponeret af korets leder, lærer Stephen Holm, medens

de skiftende dele bestod af kendte moderne sange bl.a. fra »Godspell«. Alt var på dansk med undtagelse af nadverbønnen, som blev bedt på latin. Beat-messen faldt i høj grad i biskoppernes smag, men for at vise, at der i den katolske kirke er plads for alle musikalske genrer og traditioner, afsluttede man lørdag den 24. februar med en koncelebreret gregoriansk højmesse på latin til Gudsmoders ære. Hermed understregede man den legitime pluralisme, som i dag præger kirken's liturgiske liv.

Torsdag eftermiddag og aften var fri, og de fleste biskopper benyttede eftermiddagen til at besøge Nordsjællands smukke kongeslotte og det nye katolske plejehjem »Hoffmanns Minde« i Brønshøj, mens man om aftenen, sammen med et meget ungdommeligt og begejstret publikum, overværede opførelsen af den glade beatmusical »Godspell«. Kristeligt Dagblad var mødt op med en pressefotograf, og næste dag kunne man på avisens forside se et billede af biskopperne foran teatret.

Økonomiske spørgsmål

Selve mødet foregik under ledelse af biskop Verschuren, der fra den 1. januar 1973 har afløst biskop Taylor som bispekonferencens formand. På dagsordenen stod ca. 30 forskellige punkter, som det lykkedes biskopperne at få arbejdet sig igennem. Når de lange forhandlinger ikke virkede for trættende, skyldtes det, at de foregik i en afslappet atmosfære.

Naturligvis stod der en del økonomiske spørgsmål på programmet. Det vigtigste var utvivlsomt en forespørgsel fra Rom om muligheden for nedskæring af det årlige tilskud fra kongregationen for troens udbredelse. Biskopperne mente ikke, at en sådan nedskæring for tiden er mulig. På den anden side enedes man

om en bedre fordeling af det samlede tilskud til de nordiske lande til fordel for Island.

I samarbejde med Mgr. K. Ballin udarbejdede biskopperne dernæst et forslag med retningslinier for administrationen af den fælles nordiske fasteaktion, også kaldet »Nordisk Katolsk Udviklingshøjhjælp«. Dette forslag vil blive tilsendt de nordiske Caritas-organisationer til udtalelse.

Endelig besluttede man for året 1973 at yde et økonomisk tilskud på 1.000 sv. kr. til det »Nordiske Økumeniske Institut« i Sigtuna og at stille 100.000 islandsk kr. til rådighed for de katastroferamte i Island efter vulkanudbruddet. Sidstnævnte beløb skulle tages af et overskud fra en tidligere fasteaktion, hvoraf allerede en del er skænket til et karitativt formål, nemlig en lejr for nordiske børn på Island.

Information og beslutninger

En biskop må i dag være velinformeret om mange forskellige problemer. En stor del af tiden gik derfor med at lytte til en række rapporter, der ikke nødvendigvis skulle tages stilling til. Biskop Martensen informerede således om et internationalt økumenisk møde i det romerske sekretariat for de kristnes enhed i dagene 15.-20. november 1972. Mgr. K. Ballin gjorde rede for et seminar i Blankenberg, Belgien, fra den 15.-19. maj 1972, arrangeret af »Coopération internationale pour le développement socio-économique«

Ved ovenstående billede, fra venstre: pastor Osorio, biskopperne Taylor, Wember, Gran, Martensen, Verschuren, Rùth, Suhr, Frehen og pater Gregoire

(Internationalt samarbejde for social og økonomisk udvikling), som er samarbejdsorgan for en række katolske hjælpeorganisationer. Biskop Verschuren tog sig af den tyske synode, som netop har afsluttet en plenarforsamling.

De mange katolske indvandrere og fremmedarbejdere i bispedømmerne København, Stockholm og Oslo skaber en række menneskelige og religiøse problemer, som kirken ikke kan sidde overhørig. Biskopperne overvejede derfor oprettelsen af en særlig kommission, som skal tage sig af disse problemer.

To punkter på dagsordenen krævede på grund af deres pastorale betydning en ganske særlig opmærksomhed. Det var muligheden for begrænset nadverfællesskab (eukaristisk gæstfrihed) og den pastorale hjælp til fraskilte.

Biskop Elchinger af Strasbourg har i sit bispedømme åbnet mulighed for, at protestanter og katolikker fra blandede ægteskaber ved særlige lejligheder og undtagelsesvis kan deltage i hinandens nadver. I den anledning har han udsendt to tekster, en, som indeholder retningslinierne for denne tilladelse, og en anden, hvori der gøres rede for den pastoralteologiske baggrund for tilladelsen. Biskopperne gennemgik meget grundigt den første tekst, hvor biskop Elchinger understreger, at der ikke er tale om interkommunion i egentligste forstand, men kun om eukaristisk gæstfrihed, idet tilladelsen ingeniunde indebærer, at den protestantiske nadver skulle indeholde samme eukaristiske fyld som den katolske messe. Biskopperne tog teksten ad notam, men forbeholdt sig indtil videre en konkret stillingtagen til spørgsmålet om eukaristisk gæstfrihed.

Den pastorale hjælp til fraskilte er et spørgsmål, som har været behandlet adskillige gange på bispekonferencens møder. Det drøftes i dag åbent i kirken,

hvorvidt ægtefæller fra ægteskaber som katolsk set ikke regnes for sakramentalt gyldige, under visse omstændigheder kan få adgang til sakramenterne. Bispekonferencen havde overdraget en kommission den opgave at undersøge sagen, og kommissionen havde afgivet en betænkning, hvor disse omstændigheder var præciseret. Drøftelserne mellem biskopperne afslørede, hvor kompliceret hele problemet er, og man enedes om at viderebehandle spørgsmålet på baggrund af kommissionens betænkning.

Kirkens opgaver i Norden

Det punkt på dagsordenen, der var afsat længst tid til, var den katolske kirkes målsætning i de nordiske lande. To og en halv arbejdsdag var helliget dette vigtige spørgsmål, som også blev drøftet indgående på det sidste bispemøde i Reykjavik. Der blev forelagt et udkast, bestående af 73 teser, fordelt på tre hovedafsnit: 1. kirkens målsætning i almindelighed, 2. den katolske kirkes målsætning, for så vidt den falder sammen med den målsætning, andre kristne trossamfund i Norden kan tilslutte sig, og 3. den målsætning, der er speciel for den katolske kirke på grund af dens særegenhed.

Disse 73 teser blev ivrigt diskuteret af biskopperne. Flere mente, at ordet »målsætning« måske ikke var det rette ord i denne sammenhæng. Det blev foreslået, at man i stedet skulle tale om »Kirkens opgaver og muligheder i Norden«. Drøftelserne afslørede hurtigt, hvor de væsentlige vanskeligheder ligger. Der er seks grundspørgsmål, som biskopperne i hvert fald må tage stilling til:

1. Hvor går grænserne for tilhørsforholdet til kirken eller for deltagelse i kirkens sakramentale liv? Er en »kirke-tugt« ikke nødvendig?
2. Hvori består den katolske kirkes pligt til at drive apostolat i Norden?

3. Hvori består egentlig den katolske kirkes økumeniske opgave i Norden?

4. Skal bispekonferencen beskæftige sig med aktuelle politiske spørgsmål, dvs. skal kirkens ledere udtale sig i den aktuelle debat?

5. Hvordan får man integreret den almindelige sjælesorg i pligten til at drive apostolat? Kan man være katolik uden at missionere på en eller anden måde?

6. I hvilken forstand kan en »demokratisering« i kirken godkendes, og i hvilken forstand må den afvises?

Målsætningsdebatten blandt biskopperne er endnu langt fra afsluttet. Der skal formodentlig flere bispemøder til, før biskopperne vil udsende en fælles udtalelse om den katolske kirkes opgaver i dagens nordiske lande.

En ny mødeform?

Til sidst skal nævnes, at biskopperne i forbindelse med den næste bispesynode i Rom, som vil blive indkaldt til oktober 1974 over emnet »Verdens evangelisering i dag«, vil overveje muligheden af et forberedende møde med deltagelse af et antal præster og lægfolk. Hvorvidt dette møde skal falde sammen med et af bispekonferencens ordinære halvårslige møder, eller det skal være et selvstændigt møde, blev der ikke taget stilling til. Flere af biskopperne udtrykte imidlertid ønske om et møde af og til af en lidt anden karakter end de sædvanlige halvårslige arbejds møder. Man efterlyste et møde, der kunne forme sig som en fælles meditation over et givet emne med større eftertryk på den fælles liturgi og bøn.

Næste bispekonference finder sted i Norge i forbindelse med indvielsen af den nye katolske domkirke i Trondheim i september.

Kaare Osorio

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 36

LANDMANDSBANKEN

Oliefy
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 68

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 8850

NY VIN I GAMLE LÆDERSÆKKE?

Af Paul d'Auchamp

I dagens evangelium skildrer Jesus betingelserne for det opgør mellem gammelt og nyt, som hans forkyndelse gav anledning til: Jesus sagde nye ting om GUD, og om VORT forhold til Gud, . . . og han sagde det til et Gudsfolk, hvis kerne havde overlevet presset fra andre og større kulturer, - et folk, for hvilket det var afgørende at holde ud i den ene sande tro. - Det er ikke til at undres over, at hans forkyndelse vakte splid! Han »kastede ild på jorden«.

Det, Jesus sagde, var en udfoldelse af Mose og profeternes fremadskridende åbenbaringer fra Gud: På alle punkter ønskede han at bevare og fuldende den jødiske tro.

Til eksempel: Det var forudsagt, at Gud ville sende sin SALVEDE, sin Messias til velsignelse for jøderne, men også til gavn for alverdens øvrige folkeslag. Jesus erklærede, at HAN var Messias, ja, at han var Guds EVIGE SØN, selv Gud: Den, der ser mig, ser Faderen! Han

talte endvidere om 3 personer i den ene Gud, som da han profeterede: »Når jeg går bort, vil jeg sende jer Helligånden; han vil minde jer om alt, hvad jeg har lært jer, og lære jer alle ting«. - Hvad selve Gudsfolket angik, sagde han, at i fremtiden ville enhver, som troede ham, høre til det udvalgte folk, . . . enhver, som fulgte ham, ville få del i Messiasrigets lovede velsignelser.

Vi ved jo, hvordan det gik: Nogle af jøderne fulgte Jesus og blev kernen i det nye Gudsrige; andre jøder blev stående i det gamle lukkede samfund omkring det tempel, der forsvandt en menneskealder senere.

Men dermed holdt brydningerne i Jesu Rige ikke op: Overalt, hvor der er liv, er der udvikling; og når nyt og gammelt mødes, opstår der altid spændinger i og mellem mennesker. Det viste sig, at det sværeste for Jesu disciple fra jødedommen var at gøre sig fri af de mange bud og utallige forskrifter, der

hidtil havde været ryggraden i deres religiøse livsholdning. Det var et problem for dem helt at tage imod Jesu lære: At den største og frelsende dyd er at følge HAM i tro og tillid og kærlighed og at tage imod hans person, hans lære og tilgivelse, ... at vi i Kristi Rige helles, *ikke* så meget ved en livsform som ved et KÆRLIGHEDSforhold: Vor kærlighed til Jesus!

Man kan ikke stå med ét ben i hver lejr

Til disse jødiske disciple siger Jesus: I kan ikke stå med ét ben i hver lejr! I kan ikke på én gang gribe det nye og holde fast ved det gamle: I ville blot slide jer selv op, ... uden at I dermed ville tjene MIG! – Og Jesus belyser sin lære med et par billeder: LAPPEN og SKINDSÆKKEN. Man sætter ikke et stykke nyt tøj i en gammel ... frakke, siger han; det nye stive materiale ville blot slide det gamle i stykker! – anvendt på de jødekristne: I, som er kommet til tro på mig, må følge mig helhjertet ... ellers vil I »gå op i sømmene«!

Men det kræver en betydelig elasticitet at ændre sine livsvaner. DET udtrykker Jesus i lignelsen om de gamle og de nye fåreskindssække: Gammel afgæret vin lader man trygt blive stående i de gamle stivnede sække, – men den NYE, endnu sprælske drue må man have i nye smidige skind: Ellers sprænges sakkene, og vinen spildes! Anvendt på de jødekristne: »I må lære at tilpasse jer til det nye; ellers sprænges I af indre spændinger!«

Jesu advarsel var ikke overflødig: Modsætningen mellem de jødekristne og apostlenes forståelse af Jesu lære på dette punkt prægede kirkens ældste historie, – som vi ved det fra Apostlenes Gerninger og adskillige apostelbreve.

Brydning mellem nyt og gammelt

Denne brydning mellem nyt og gammelt vil altid eksistere blandt mennesker og i vore menigheder, så vist som menneskelivet altid leves i udviklingens tegn!

Om den NATURLIGE menneskelige udvikling skrev Elsa Gress klogt og morsomt i Søndags Berlingereren 28/2 73: »Jeg har løbende konflikter fra dag til dag med mine egne store børn: Det er en slåskamp, lige sund for mig og – tror jeg – for dem! Vi midaldrende har pligt til at være loyale over for vore egne overbevisninger. Vi SKAL have kraft til at overlevere og ikke blot lade os tvære ud, når de andre kommer for at overtage verden.« Denne pligt til at vedkende sig sine overbevisninger kalder fruene »De midaldrendes oprør« – i lighed med »De unges oprør«, – endnu et slagord, – og godt så længe man husker, hvad det står for!

Hvad den RELIGIØSE udvikling i

kirken angår, siger Jesus: »Når jeg går bort, vil Helligånden lære jer alle ting.« Med andre ord: GUD, der har skabt mennesket til at leve i udvikling, giver os sin egen hellige Ånd til hjælp, for at vi ikke skal tabe vore religiøse kurs, når nye horisonter åbner sig for os.

Vi skal IKKE være bange, fordi Jesus indbyder os til at tænke nye tanker om de gamle, i sig selv uforanderlige sandheder: Han har jo netop skabt os som NYE mennesker, ... han indbyder os stadig til bryllupsmåltid og skænker en ny vin op for os, ... Da han gjorde os til »Åndens Templer«, udrustede han os netop til – med Helligåndens hjælp – at tage imod HELE livet, HELE tilværelsen i tillid og kærlighed.

Vi skal leve i tro

Jeg fremhæver, at vi ikke skal være bange, hverken på kirkens vegne eller for os selv: Langt mere skal vi leve i TRO. Men, hvor TROEN svækkes, opstår angst ... og når først ANGSTEN griber et menneske, er det svært at bevare et kristeligt sindelag. Man mærker det i dag både blandt de yderliggående konservative og de yderliggående progressive: Se KATOLSK FORUM nr. 4/73 (21.2.1973). En gruppe tyske katolikker er blevet ANGST for udviklingen, – og så beskylder de pave Paul VI for at være en falsk pave, en fjende af Alterets Sakramente, blot fordi han har andre pastorale synspunkter end de! På lignende måde gør yderliggående progressive, når de føler deres tro smuldre, flittigt brug af gadesproget i deres polemik. Som så ofte synes sandheden at ligge lige langt fra de yderliggående og fanatisk fremsatte standpunkter.

Nu er det jo en farlig sag at anklage andre for at tage helt fejl, ... man bliver let farisæer! Hvordan værge sig imod farisæisme og fanatisme? Der findes vist ikke noget andet område, hvor man så let dømmes sig selv forkert. »Mig hører dommen til, siger Herren.«

I det mindste er den gal, hvis man mister interessen for de menneskers vel, som man diskuterer med, ... og gal, hvis man ikke mere kan kæmpe for sin sag med blanke våben. Lider mit bønsliv under disse diskussioner, ... eller giver de mig netop så meget mere at bede Gud om? Hvis bønnen ebber ud, og man i stedet lader »hensigten hellige midlet«, er man givetvis ved at miste det egentlige: Troen og kærligheden.

Vi prøves alle som gennem ild i disse år, ... formodentlig fejler vi alle: Gud give os syndserkendelse OG (Elsa Gress) vore meningers mod!

Eller for at citere MARKUS' egen afslutning på disse overvejelser:

I skal have salt i jer og holde fred med hinanden!

4100 Ringsted – Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Holbæk Materialhandel

Allt i bandager & sygeplejeartikler

Telefon 43 00 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør

Christianebjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N

Telefon 16 98 80

Lys – Kraft – Varme

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUFTE OG

VAKUUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eff. A/S

K. K. Simonsen's efft.

Frøderiksborggade 22

København K

Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K

Telf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger

Omindbindinger

Svend Erik Laursen

VVS-INSTALLATIONER

CHR. X'e VEJ 106 . 8260 ÅRHUS

TELF. (06) 14 65 33 . GIRO 1 71 17

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes
Reberbansgade 37
Ålborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

D. Plate Petersen

Malermester
Telefon FAan 27 18

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon •82 81 31

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K

Telefon 13 56 87

EUKARISTISK GÆSTFRIHED OG INTERKOMMUNION

Kaare Osorio.

Biskop Elchinger af Strasbourg har givet tilladelse til, at katolikker i hans bispedømme i undtagelsestilfælde kan gå til alters under en protestantisk gudstjeneste. Negligerer biskop Elchinger den kirkelige centralledelses reserverede holdning over for nadverfællesskab (interkommunion), dvs. er han begyndt for sig selv, eller hvordan skal denne tilladelse forstås?

Blandede ægteskaber og eukaristien

Dette svarer biskop Elchinger selv på, idet han den 30. november 1972 udsendte en vejledning til de troende i bispedømmet Strasbourg under titlen »Eukaristisk gæstfrihed over for blandede ægteskaber«. Biskop Elchinger gør først rede for den økumeniske situation i Elsass, hvor blandede ægteskaber mellem katolikker og protestanter bliver mere og mere almindelige, og hvor mange kristne ægtefæller gennem længere tid sammen har fordybet sig i Guds Ord for bedre at kunne forstå og dermed leve deres ægteskabelige liv i overensstemmelse med Kristi vilje. Disse ægtefæller lider under ikke at kunne gå til alters sammen for på den måde at understrege det kristne ægteskabs sande dimension. Både katolikker og protestanter har gentagne gange henvendt sig til biskop Elchinger med anmodning om tilladelse til at deltage i det andet kirkesamfunds nadver. Denne anmodning mener biskop Elchinger ikke at kunne sidde overhørig, fordi han derved

risikerer at udlevere disse ægtefæller til håbløsheden.

Begrænsning og perspektiv

Det er imidlertid forbundet med meget store vanskeligheder at imødekomme denne anmodning. Biskop Elchinger lægger ikke skjul på disse vanskeligheder. Et nadverfællesskab mellem katolske og protestantiske menigheder – selv på et lokalt plan – er ikke muligt i dag, fordi det blot ville dække over de væsentlige ting, der endnu skiller kirkerne. Men er det ensbetydende med, at der ikke gives undtagelsestilfælde? Selv om man ikke kan få alt, kan man vel nok få noget! Biskop Elchinger mener, at det kan man, men på visse betingelser. Først og fremmest skal man være klar over de tvetydigheder, som uvægerligt vil opstå. Man har derfor pligt til at bekæmpe enhver form for dogmatisk relativisme eller sammenblanding. I særdeleshed må man være sig det ubrydelige bånd mellem det eukaristiske fællesskab og det kirkelige fællesskab bevidst. Dernæst må man lære ikke at sammenblande eukaristisk gæstfrihed med kirkeligt nadverfællesskab (interkommunion). Kirkeligt nadverfællesskab betyder, at eukaristien fejres i fællesskab med deltagelse af præster fra begge kirker. Eukaristisk gæstfrihed indebærer kun, at man ved særlige lejligheder får lov til at gå til alters i et andet kirkesamfund.

Eukaristien er enhedens sakramente, siger biskop Elchinger, men kirkens enhed

er både noget, som eksisterer, og noget, som skal skabes. Derfor er eukaristien ikke kun et tegn på de troendes enhed i Kristus – den er også midlet for Kristus til ustandselig at skabe den enhed, han kalder os alle til. Det er i det perspektiv, man skal forstå den eukaristiske gæstfrihed ved særlige lejligheder. Når ægtefæller fra et blandet ægteskab går til alters sammen, udtrykker de nemlig i fællesskab den enhed, som allerede eksisterer (hvor begrænset den end er), samtidig med at de modtager pantet på den enhed, som Kristus selv vil skabe mellem kirkerne.

Fællesskab og religionsblanderi

Biskop Elchinger går derefter over til at angive retningslinjerne for, hvornår man undtagelsesvis kan gå til alters i et andet kirkesamfund. Han begynder med protestanternes mulighed for at komme til kommunion i den katolske kirke. Han siger ikke noget nyt, men gentager blot de bestemmelser, som i juli 1972 blev udsendt af Sekretariatet for de kristnes enhed: Protestanten må give udtryk for, at han er enig i den katolske lære om Kristi sande tilstedeværelse under brødets og vinen skikkelse, og han må betragte præsten som evangeliets sande tjener, dvs. anerkende hans apostoliske embede i menighedens midte.

Dernæst angiver biskop Elchinger retningslinjerne for, hvornår en katolik undtagelsesvis kan gå til alters i en protestantisk kirke. Han understreger, at det kun drejer sig om den katolske part i et blandet ægteskab. En sådan katolik må

- 1) tro på, at Gud bønholder om enighed, der anrår ham om en eukaristisk nådegave, i overensstemmelse med det 2. Vatikankoncil's udtalelse: »Til trods for de mangler, vi tror de lider af, savner de adskilte kirker eller samfund på ingen måde vægt eller betydning i frelsens mysterium« (De Oecumenismo nr. 3).
- 2) Han må dog ikke glemme, at disse kirker, fordi de »mangler den sakramentale præstevielse, ikke har bevaret det eukaristiske mysteriums oprindelige og fuldstændige indhold« (De Oecumenismo nr. 22).
- 3) Alligevel skal han være parat til at anerkende, at de, som fejrer eukaristien i overensstemmelse med Herrens vilje, virkelig får del i Kristi liv, når han skænker sig som føde til dem.

Derimod må man ikke gå til alters hos protestanterne med den indstilling, at enhver eukaristi er lige god, uanset hvem der fejrer den. Man må nemlig på ingen måde fornægte sin tro eller sit tilhørsforhold til den katolske kirke, hvilket naturligvis forudsætter enhed om de væsentligste trossandheder angående eukaristien.

Biskop Elchinger slutter sin vejledning med endnu engang at understrege det undtagelsesvis i den eukaristiske gæstfrihed. Den må ikke blive normen, og den må ikke banaliseres. Der er tale om en midlertidig tilladelse, for at ægtefæller i blandede ægteskaber allerede her og nu ved særlige lejligheder kan udtrykke deres håb om enhed ved at gå sammen til alters. Det tilkommer biskoppen alene at afgøre, om og hvornår den eukaristiske gæstfrihed bør bringes i anvendelse.

Et eksperiment?

Disse retningslinjer fra biskop Elchinger til de troende i hans bispedømme er af pressen blevet fremstillet som en sensation. Det er første gang, en katolsk biskop giver sine troende tilladelse til i undtagelsestilfælde at gå til alters i en protestantisk kirke. Som det fremgår af hans vejledning, har han ingenlunde villet foregribe spørgsmålet om nadverfællesskab (interkommunion) mellem kirkerne. Han understreger kraftigt, at eukaristisk gæstfrihed ikke er nadverfællesskab, bl.a. fordi man modtages i det andet kirkesamfund på dets betingelser uden derfor at give afkald på sin egen tro.

Biskop Elchingers tilladelse gælder kun ægtefæller i blandede ægteskaber i bispedømmet Strasbourg. Naturligvis opstår det spørgsmål, om katolikkerne i Strasbourg er privilegerede i forhold til katolikkerne i andre bispedømmer, hvor det økumeniske spørgsmål presser på. Meget tyder på, at biskop Elchinger ikke har taget dette initiativ uden Sekretariatet for de kristnes enheds stiltiende godkendelse. Ubekræftede forlydender vil vide (den slags forlydender kan aldrig bekræftes), at Sekretariatet for de kristnes enhed ønsker en forsøgsordning i et bispedømme, hvor såvel den katolske som den protestantiske kirke står solidt forankret i hver sin tradition uden ønske om religionsblanderi, men med en levende længsel efter at finde den enhed, som Kristus vil. Hvis dette eksperiment ikke er blevet stiltiende godkendt af Sekretariatet for de kristnes enheds stiltiende fra det. Under alle omstændigheder hører vi fra Sekretariatet på et eller andet tidspunkt, enten fordi man stopper eksperimentet, fordi det har vist sig, at tiden ikke er moden, eller fordi det udstrækkes til også at gælde andre bispedømmer.

Biskop Elchinger har for øvrigt den 25. januar 1973 udsendt en pastoral-teologisk baggrundsorientering til nærmere forståelse af de grunde, som har fået ham til at udsende den her omtalte vejledning. Katolsk Forum vil eventuelt senere gøre rede for indholdet af den nævnte orientering.

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuapladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Griaebrønden

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN

smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Århus**

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver: VERNER JENSEN

Katolsk bedemand

Fruerstræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Telefon VA 0000

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

Mathias Christensen

ABSALONSGADE 14

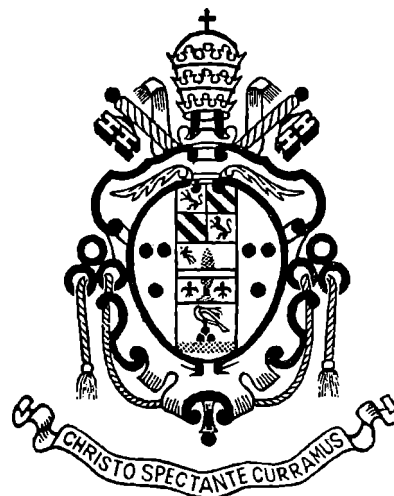
AALBORG

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo

Telf. (03) 88 07 59

BREV FRA BEDA COLLEGE ROM

Det er muligt, at nogle af Katolsk Forums læsere et par gange i bladets spalter har bemærket navnet Bida College og har tænkt, hvad er mon det? Blandt de mange præsteseminarier i den engelsktalende verden er Bida College eller Pontificio Collegio Bida, som er dets officielle navn, noget ganske specielt med sin 121-årige historie. Selv efter engelske forhold er det en ærværdig institution, som der går ry af i de lande, der stadig i sprog og kultur er knyttet til England; en institution, som også nogle gange gæstfrit har åbnet sine døre for danske præstestuderende, som for eksempel pastor Peter Schindler, pastor Christen Qvistgaard og for tiden for en tidligere gymnasielærer. Som i den danske kirkes ældste historie, da Knud den Store kaldte de første engelske benediktinere til Odense, hvor de grundlagde St. Albans Kirke, er der atter et bånd, der knytter os til England parallelt med vort broderlige forhold til de tyske menigheder.

Beda College: Hvad er det?

Beda College har fået navn efter Beda den Ærværdige, der levede omkr. år 800, dvs. på St. Ansgars tid. Beda æres i den katolske kirke i England for sin katolske visdom og blandt engelske historikere som den første, der skrev Englands historie.

Kollegiet blev oprettet i 1852 under Pius IX og bar til at begynde med navnet Collegio Pio. Formålet var fra begyndelsen at omskole anglikanske (engelske statskirke) præster til gerning i den katolske kirke, men snart begyndte man også at modtage folk med sene præstekald, og nu er det dem, der er i overtal.

Efter i den første tid at have været knyttet til Det engelske Kollegium, der besøges af unge studerende, blev Bida College i en kort periode lukket, men i 1897 blev det genåbnet i et gammelt og til formålet upraktisk palads i nærheden af Piazza Barbarini i Thorvaldsens kvarter. Her havde kollegiet til huse, til det i 1961 kunne rykke ind i en til tiden og

formålet svarende bygning over for San Paolo fuori le Mura. Her er der plads til 75 studerende, som både bor og undervises på samme sted, hvad der er meget tidsbesparende; og der må økonomiseres med tiden, eftersom studietiden normalt er sat til fire år.

De 75 mand repræsenterer så at sige alle faggrupper fra balletdansere, lærere og en kok, til landmand, ingeniør og præst foruden tidligere ordensbrødre. Yderpunkterne i alder er 26 og 75 år. Et par af de studerende er enkemænd og bedstefædre. Den ene af dem skal under sin første messe have to af sine børnebørn til første kommunion – der bliver nok brug for lommeterklæderne!

Lærerne og studierne

Lærerstabens har et stort ansvar for den faglige uddannelse og den åndelige træning af denne brogede flok med så forskellig baggrund, ligesom der også skal særlige pædagogiske evner til både at sammensveje til en helhed og samtidig udvikle de særlige gaver, den enkelte er udstyret med. – Studierne i de forskellige discipliner følges op af stadige skriftlige opgaver inden for de behandlede stofområder. Disse opgaver gør det ud for en slags eksamen, idet resultaterne forelægges på et lærermøde, og på basis heraf sender rektor udtalelser til de respektive biskopper om deres præstestuderendes kvalifikationer ved de enkelte studieårs afslutning. Forud for de forskellige vielser på vejen til den endelige præstevielse er der en lille mundtlig eksamen i fundamentale teologiske spørgsmål for stu-

denter under 60 år. Der er sjældent nogen, der dumper. Folk, der af den ene eller den anden grund ikke egner sig for præstegerningen, sigtes gradvis og stilfærdigt fra. En ny praksis er indledt med at lade studerende med universitetsuddannelse og mangeårig praktisk erfaring afslutte efter to eller tre år og så lade dem fortsætte studierne i deres hjemland på egen hånd. Det afhænger i hvert enkelt tilfælde af, hvad vedkommendes biskop mener er tilrådeligt. På Beda studerer man ikke for sin private fornøjelses skyld. Rettesnoren for undervisningen på Beda er Det andet Vatikankoncilts bestemmelser og mestendels den teologi, som er baseret herpå. Hvis vi skal ind på den ulyksalige opdeling af synspunkter i kirken i disse år, må Beda vist få betegnelsen moderat-moderne. Man kan undertiden ved forelæsningerne mærke, at der går et chok gennem adskillige af de studerende, når noget ikke stemmer med de engelske traditioner. Som de øboere, englænderne jo er, er nogle af dem stadig meget agtpågivende overfor, hvad der kommer fra det europæiske fastland. Man kan undertiden efter en ferie høre en af englænderne sige: »Da jeg kom hjem fra Europa . . .«

Skt. Beda er en god skytspatron for kollegiet, der bærer hans navn, for der er vist få seminarier, hvor de studerende må på venteliste, før der er plads til dem. Heraf ser man betydningen af muligheden for uddannelse af folk med sene kald i en tid, hvor tilgangen af unge svigter så mange steder.

Paul Madsen, lektor

Beda Colleges nye bygning

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 81
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 48 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og stæn
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Chrletians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

JEG VILLE SÅ GERNE HAVE VENNER

Af Mgr. André Brien

Hvis vi skal bevare selvrespekten, ved vi også, at der må være andre – eller i hvert fald en anden – der sætter pris på os, dvs. betragter os som nogen, der har krav på respekt. Det er nemlig den måde, andre betragter os på, der viser os, hvem vi er. En mand eller en kvinde, som ikke er elsket af nogen, har svært ved at elske sig selv. Men hvordan skal man blive

lykkelig, hvis man foragter sig selv eller er træt af at være til?

Jeg savner nogen, som elsker mig
Der er mange i verden i dag, som ikke er elsket af nogen! Kan man tænke sig noget mere umenneskeligt end menneskemængden i vore byer, hvor alle går rundt uden at lægge mærke til menneskene omkring sig! Både mænd og kvinder føler sig for-

tabt i en menneskemængde, hvor ingen ser ud til at bekymre sig om dem. Og den samme ligeegyldighed møder de mange gange på arbejdspladserne eller i skolerne, hvor de arbejder, og i huset, hvor de bor. Hvordan skulle de have kræfter til at elske? Og hvordan skulle de finde lykken, når de ikke er elsket, og de ikke selv har nogen at holde af? De føler sig forkastet i modstrid med deres dybeste instinkter. Det eneste univers, de kan få øje på, er voldens og voldshandlingernes – håbets verden finder de ikke.

I en dagbog, skrevet af en ung arbejder ved navn Thérèse Collas og udgivet af Michel Quoist, kan man finde nogle gribende passager, som ganske jævnt udtrykker, hvor meget det betyder for et menneskehjerte at møde anerkendelse hos andre:

»Jeg har ventet meget længe på, at nogen skulle holde af mig,« siger den unge. »Jeg ville så gerne have venner! Venskab er noget meget vigtigt for mig!

Jeg ville ønske, der var nogen, der ville interessere sig for mig og prøve at forstå mig. Hvis det skulle ske, ville jeg blive meget lykkelig! Jeg forlanger ikke så meget! Bare et lille venligt ord nu og da, så jeg ikke skulle føle mig alene og isoleret fra andre, og så jeg kunne føle, at jeg trods alt betyder en lille smule!

Det eneste, jeg beder om, er lidt sympati. Hvorfor har andre mennesker venner og jeg ikke? De holder meget af deres hunde og katte, men mig bryder de sig ikke om!

Jeg er begyndt at hade alle mennesker. Det lykkes mig ikke mere at elske nogen. Man kan ikke holde af andre, hvis man ikke selv er elsket.

Jeg ville gerne have venner. Jeg forlanger ikke en masse af dem, men bare 2-3 stykker, så jeg kan få mulighed for at leve. Det er ikke retfærdigt! Hvorfor skal det bare være de andre, men ikke mig? Det er slet ikke så meget, jeg ønsker. Når man aldrig har haft noget som helst, skal der meget lidt til at gøre en tilfreds: et goddag eller et smil. Det er allerede meget!»

Angsten for dagen i morgen eller for døden

Her har vi altså et menneske, som det ser ud inderst inde: et væsen, der søger lykken af hele sit hjerte, men som tit bliver skuffet. Håbet har i et sådant menneske meget ofte måttet vige pladsen for angsten for dagen i morgen eller for døden, for den tvivl om ens eget værd, som følger med et nederlag, eller for bedrøvelsen over ikke at være elsket af nogen. Kan den pågældende blive befriet for sin uro, genfinde den tillid, som gør det muligt at se fremtiden i møde, og genfinde sin selvrespekt? Kan et sådant menneske kort sagt genfødes til nyt håb?

Ved Skt. Knuds Skole, Arhus

bliver der pr. 1. august 1973 en stilling ledig for en seminarieuddannet lærer-(inde), evt. dimittent sommeren 1973. Skt. Knuds Skole, der er en selvvejende institution, er fuldt udbygget med børnehaveklasse, 8.-10. klasse og realafdeling. Løn som ved det offentlige skolevæsen. Ansøgning på skema sendes inden 27. marts til skoleinspektør Preben Frandsen, Skt. Knuds Skole, Rymsgade 24, 8000 Arhus C.

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1225,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 925,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Dette urolige menneske, som hungrer efter lykke, men som så ofte bliver skuffet, og som findes i os allesammen, har Jesus Kristus kendt og elsket. Han har delt hans kår. Han har ikke villet forkynde nogen moral for ham, men en vej, som fører til livet i hele dets fylde, og som han har kaldt evangeliet (euaggelion), det vil sige det glædelige budskab.

Da Kristus begyndte at undervise masserne, der var samlet omkring ham ved søens bred, var de første ord, han henvendte til dem, et budskab om lykke: »Salige er de fattige i ånden, for Himmelriget er deres.«

Kristus og hjertets skjulte længsel

De lignelser, hvormed Jesus derefter skildrer det nye liv, han kommer med, er næsten alle en påmindelse om den søgen efter tryghed, fuldbyrdelse og anerkendelse fra andre, som rører sig dybest i menneskehjertet. Det er denne hjertets skjulte længsel, Kristus er kommet for at opfylde.

Ih, hvor vi genkender os selv i disse lignelser, der er taget lige ud af dagliglivet! Jesus viser, at han kender det aller-

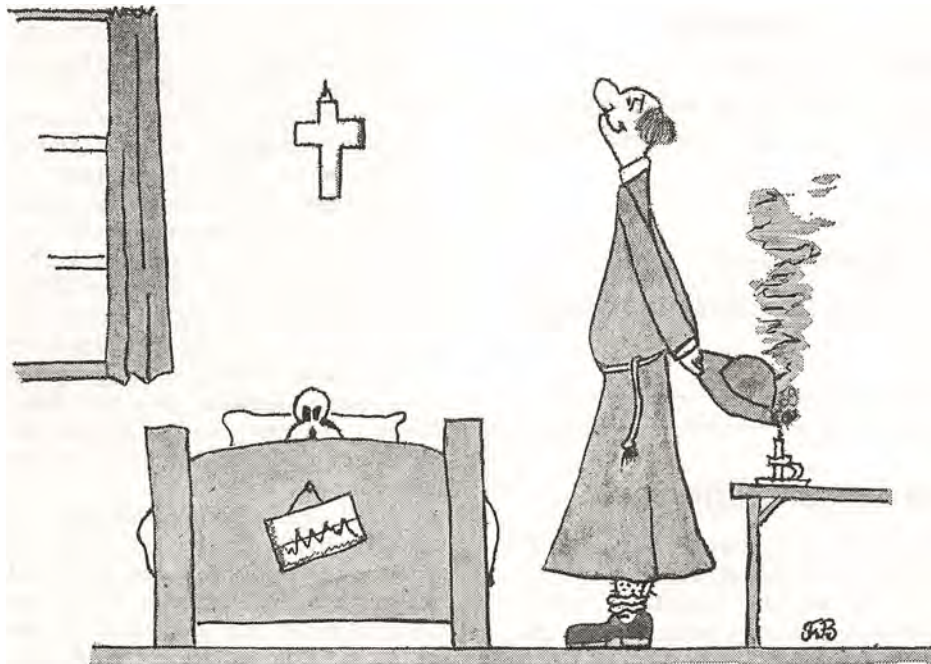
dybeste i os, vor længsel efter lykken, men han siger også, at han er kommet for at opfylde denne længsel.

Men ingen lykke uden tryghed. Det ved Jesus. Han underkender ingen af de menneskelige behov, hverken for at spise, for at finde helbredelse eller for at blive beskyrmet mod farer.

Jesus Kristus imødekommer det dybeste i vor længsel efter tryghed, nemlig længselen efter at få adgang til et liv, der er stærkere end døden. Den dybeste angst, der holder mennesket fanget, og som, når det kommer til stykket, gør enhver lykke illusorisk, er angsten for døden. Men Jesus manifesterer sig først og fremmest som den, der sejrer over døden. Det viser han ved at opvække enkens søn fra Nain, Jairus datter og sin ven Lazarus, men især ved sin sejrige opstandelse af graven påskemorgen.

Hvordan kan Jesus nu bibringe menneskene af i dag en sådan vished? Ikke ved at dysse deres kritiske sans til ro med myter, som mange mennesker for øjeblikket forestiller sig det, men ved at bekræfte, at der er en lov, der er større end den biologiske, nemlig kærligheden.

PASTORALE

KÆRE BRØDER
EN ULYKKE KOMMER JO DESVÆRRE
SJÆLDENT ALENE

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri
Grundlagt 1808
Aabenraa

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03.

Bendt Gravgaard

Isenkram en groe

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

STØT
VORE
ANNONCØRER

PASTORALRADET

Der afholdes pastoralrådsmøde den 31. marts og den 1. april i salen under Sct. Annæ Kirke, Amager.

De vigtigste emner på dagsordenen er:
Vedtægter for henholdsvis udvalg og kommissioner;
drøftelse af lejrudvalgets betænkning;
drøftelse om Øm og gruppearbejde om Øms udbygning;
budget 1973-74;
aktionsudvalgets forslag til ny årsopgave.

Mødet er offentligt.

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

VALD. FOERSON EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfrikningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

STENO REJSER (Sct. Annæ Rejser)

Påske i Rom: Ma. 16/4 – 8 dg. – fly – Casa Pallotti – fuld pension.

Pris: Kr. 1135,-.

Forårstilbud – Rom: 11/5 – 15 dg. – fly – Pensione Monaco – halvpension.

Pris: Kr. 828,-.

Sommer i Rom: 25/6 – 15 dg. fly – Casa Pallotti – fuld pension.

Pris: Kr. 1475,-.

Endvidere kan tilbydes: Israel, Kreta, Ægypten, Østrig, Rhodos, Tenerife, Gran Canaria m.m.

Rekvirer program hos: Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 København S.

Tlf. (01) Asta 23 12.

STENO-SKOLEN (Den katolske skole) I NAKSKOV

udvider med 2. realklasse og søger lærere til det nye skoleår.

Ønsker om fagkombination kan imødekommes. Skolen er en selvejende institution med børnehaveklasse, hovedskole samt 1. og – efter sommerferien – 2. real. Elevtallet er i dag 126.

Løn- og pensionsforhold som i den offentlige skole.

Ansøgning til skolens bestyrelse snarest til: Skoleinspektøren.

Øvrige oplysninger: Skoleinspektør søster Sidonie, Steno-skolen, 4900 Nakskov, telefon (03) 92 09 74 – privat (03) 92 27 45.

Nogle nyoprettede lærerstillinger

opslås herved ved Institut Saint Joseph. Skolen er fuldt udbygget 3-spor 1. til 10. klassetrin. Fortrinsvis søges fysiklærer men alle fagkombinationer har interesse, da skolen er under delvis udbygning til fire spor. Der tilstræbes små klassekvotienter. Skolen er fuldt moderne, godt kollegialt samarbejde. Løn og ansættelsesforhold som ved det offentlige skolevæsen.

Ansøgning med afskrift af eksamensbevis sendes til skoleinspektør **H. Bohn Christiansen**, Dag Hammarskjölds Allé 17, 2100 Kbhvn. Ø.

Eventuel telefonisk forespørgsel i kontortiden mandag–fredag kl. 12–13. Fristen udløber 15. april.

SCT. KNUDS FEST I ROM

Som katolicismens åndelige og administrative centrum er Rom i tidens løb blevet et naturligt sæde for mange af Kirkens institutioner og stiftelser såsom de fleste ordenssamfunds generalater samt for adskillige nationers kollegier for præstestuderende.

Hertil kommer desuden enkelte landes nationalkirker, hvoraf der findes ca. 30. Af disse er især franskmændenes S. Luigi og de tysksprogede nationers S. Maria dell'Anima ret så monumentale bygningsværker.

Danmark er et af de mange lande, som ikke har en egen kirke i Rom, og dog er vi danskere hernede ikke »hjemløse«, idet der i karmeliterkirken, S. Maria in Traspontina på Via della Conciliazione, gaden fra Tiberen op til Peterskirken, findes et smukt kapel, viet til den danske konge og protomartyr Sct. Knud. Kapellet, der er stiftet i 1670 af danskeren Christian Payngk (1612–1687), en tidligere domherre i Olomouc i Mähren, indeholder et kønt maleri, forestillende Sct. Knuds martyrium.

Dette kapel er hvert år på Sct. Knuds dag, den 19. januar, rammen om en messe for medlemmerne af den danske koloni i Rom. Messen er i de senere år blevet celebreret af en italiensk karmeliterpater, men i år var det lykkedes Pater Vinten OSB at være til stede og læse en dansk messe. Desuden skildrede Pater Vinten i en kort prædiken dagens helgen til stor glæde for den lille skare, der var mødt op.

Den 19. januar har nu i adskillige år været en mærkedag for de herboende danskere og vil forhåbentlig blive ved med at være det i fremtiden. Sct. Knuds kapel er jo som sagt den eneste danske helligdom i Rom, og den dertil knyttede tradition må derfor så meget desto mere holdes i hævd og bidrage til her i pavens by at repræsentere den katolske kirke i Danmark.

*Cz. Kozon
Germanicum, Rom*

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 25/3: 3. Søndag i Fasten: 2. Mos. 20,1-17 (eller: 20,1-3. 7-8. 12-17). - Salme 18 (19), 8-11. (R: Joh. 6,69a). - 1. Kor. 1,22-25. - Joh. 2, 13-25.

Følgende 2 læsninger kan anvendes på en hvilken som helst dag i denne uge: 2. Mos. 17,1-7. - Joh. 4,5-42.

Mandag d. 26/3: 2. Kong. 5,1-15a. - Lk. 4,24-30.

Tirsdag d. 27/3: Dan. (tilføjelser, IV) 3,2. 11-20. (Vulgata: 3,25. 34-43). - Mt. 18,21-35.

Onsdag d. 28/3: 5. Mos. 4,1. 5-9. - Mt. 5,17-19.

Torsdag d. 29/3: Jer. 7,23-28. - Lk. 11, 14-23.

Fredag d. 30/3: Hos. 14,2-10. - Mk. 12, 28b-34.

Lørdag d. 31/3: Hos. 6,1-6 (Således siger Herren: I sin trængsel skal Israel stå årle op, ile til mig og sige: »Kom, lad os vende tilbage til Herren . . .«). - Lk. 18,9-14.

Søndag d. 1/4: 4. Søndag i Fasten: 2. Krøn. 36,14-16. 19-23. - Salme 136 (137), 1-6. (R: 6a). - Ef. 2,4-10. - Joh. 3,14-21.

Følgende 2 læsninger kan anvendes på en hvilken som helst dag i denne uge: Mika 7,7-9. - Joh. 9,1-41.

Mandag d. 2/4: Es. 65,17-21. - Joh. 4, 43-54.

Tirsdag d. 3/4: Ezek. 47,1-9. 12. - Joh. 5,1-3a. 5-16.

Onsdag d. 4/4: Es. 49,8-15. - Joh. 5, 17-30.

Torsdag d. 5/4: 2. Mos. 32,7-14. - Joh. 5,31-47.

Fredag d. 6/4: Visd. 2,1a. 12-22. - Joh. 7,1-2. 10. 25-30.

Lørdag d. 7/4: Jer. 11,18-20. - Joh. 7, 40-53.

Søndag d. 8/4: 5. Søndag i Fasten: Jer. 31,31-34. - Salme 50 (51), 3-4. 12-13. 14-15. (R: 12a). - Hebr. 5,7-9. - Joh. 12,20-33.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 25/3: 3. Søndag i Fasten.

»Oculi«.

Mandag d. 26/3: Ferialdag.

Tirsdag d. 27/3: Ferialdag.

Onsdag d. 28/3: Ferialdag.

Torsdag d. 29/3: Ferialdag.

Fredag d. 30/3: Ferialdag.

Lørdag d. 31/3: Ferialdag.

Søndag d. 1/4: 4. Søndag i Fasten.

»Lætare«; violet eller rosa.

Mandag d. 2/4: Ferialdag. - Som ihukommelse af S. Frans af Paula kan dennes kirkebøn læses i st. f. dagens.

Tirsdag d. 3/4: Ferialdag.

Onsdag d. 4/4: Ferialdag. - S. Isidors kirkebøn.

Torsdag d. 5/4: Ferialdag. - S. Vincens Ferrer's kirkebøn.

Fredag d. 6/4: Ferialdag.

Lørdag d. 7/4: Ferialdag. - S. Johannes Baptist de la Salle's kirkebøn (15/5).

Søndag d. 8/4: 5. Søndag i Fasten.

»Judica«.

RETRÆTE

TIL KATOLSKE MÆND

I ALLE ALDRE

Hvert år ved denne tid er redaktionen af Katolsk Forum så venlig at give spalteplads for en omtale af årets retræte for mænd på Dalum Kloster.

Når denne meddelelse fremkommer så tidligt på året, er det for at interesserede kan få mulighed for at indflette retræten i deres ferieplaner.

I år finder retræten sted fra mandag den 27. til fredag den 31. august.

Retræten ledes i år af pater, dr. phil. Heinrich Roos S.J.

Man møder af og til spørgsmålet: »Er tiden ikke løbet fra begrebet retræter?«. Hertil kan kun svares, at behovet for en virkelig stille periode i smukke og venlige omgivelser, vel aldrig har været større end i disse år, hvor alle er mere eller mindre fortravlede eller bekymrede.

På Dalum Kloster vil De få mulighed for åndelig fornyelse.

Deltagelse (med eneværelse) koster kr. 150,00.

Tilmeldelse bedes snarest sendt til S. König-Petersen, Dr. Tværgade 11, 3., 1302 København K, som også besvarer eventuelle forespørgsler.

K. F. Meldahl. C. B. Rasmussen.

C. P. Tonti. S. König-Petersen.

NÆSTVED

BISKOPPEN I NÆSTVED

Ved en menighedsaften onsdag den 28. marts kl. 19,30 i menighedssalen, Præstøvej 29, Næstved, har biskoppen lovet at komme til stede og fortælle om sin rejse til Polen. Pater A. Grzelak vil ved samme lejlighed vise lysbilleder fra denne rejse. Alle - ikke blot medlemmer af menigheden - er velkomne.

VIETNAM

CARITAS DANMARK

kan meddele, at vi til Vietnam har modtaget ialt kr. 90.487,60. Heraf har kollekterne i kirkerne været kr. 44.384,59, hvilket er et meget smukt resultat. Fra ordenshusene modtog vi kr. 26.752,53. Resten er fra folk, der har betalt via Caritas Danmark i stedet for på giro 27.

Tak for en god indsats.

HUSK!

FASTEAKTION 1973

Vi bygger to centre for undervisning af voksne

i SENEGAL i Østafrika

Gaver hertil i kirkernes fastebøsser

- eller giro 43979

Caritas Danmark

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio
(nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annoncerekspektion,
Hauchevaj 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgopria kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

FOCUS PÅ FOCUS

Da en af Napoleons generaler i sin tid indvendte, at omstændighederne var ugunstige for et eventuelt felttog, skal Napoleon have givet følgende svar: »Vrøvl, jeg skaber omstændighederne!« Denne arrogante replik forekommer mig at være en rammende karakteristik af TV-udsendelsen: *Focus på fordomme*. Udsendelsen skulle være et forsøg på at komme bag om fordomme, afsløre mekanismer og afklare problemer, – opnåede man, hvad man ville, hvis man altså ville det? Eller var omstændighederne for ugunstige for en sådan udsendelse? Der var trods alt så meget, der skulle nås på den programmerede tid, hvor stort og småt så sært blev blandet sammen. Men skidt: var omstændighederne ikke til stede, kunne de skabes, – og det blev de, for enhver pris (det er ikke licensen, der tænkes på).

Ovennævnte er i al sin enkelthed opskriften på en pseudo-begivenhed, et ægtefødt barn af TV-mediets flirt med sensationen og umådeholdne hang til at omskabe verden *til* sit billede, kynisk og uden skrulper. Vi skal ikke mere erkende stykkevist, som i et spejl, med mindre vi anerkender billedet på skærmen som virkelighedens spejlbillede og hengiver os til den store illusion: at dette er sandheden, sort på hvidt eller – hvis man foretrækker det – i farver! Dette kunne også kaldes den manipulerende kompensation: den givne, men udmanøvrerede virkelighed udlignes og godtgøres med den arrangerede.

Lad os springe udsendelsens filmoplæg over, ligeledes de efterfølgende kommentarer, personalechefernes vurderinger, samtalen om handicappede og humor og Ulf Pilgaard's opræden (alt dette var vel nærmest tænkt som det flødeskum, der skulle få lagkagen til at glide ned). Så bliver der 20 min. tilbage. Tyve minutter til det såkaldte bryllup og de

efterfølgende forsøg på en dialog. Tyve minutter til så dybt og tragisk et problem som »ægteskab« mellem lesbiske eller homofile. Er der noget at sige til, at kvaliteten blev derefter? For de fleste blev snydt. Præster og psykologer, det indbudte publikum og landets seere, men mest: de to kvinder, gårsdagens helte og morgendagens ofre, mediepampernes kæreste legetøj. Om udsendelsens tilrettelæggere blev snydt er imidlertid en ganske anden sag. Udsendelsen vakte jo sensation. Presseomtalen var enorm. Succesen var hjemme. Der var sandelig focus på focus. Ifølge Politiken skrev udsendelsen TV-historie. Og da »ingen kender dagen, før Politiken er kommet«, skal det nok være rigtigt. Man kunne måske tilføje, at heller ingen (mere) kender natten, før TV-apparatet er slukket.

Men hvad fik udsendelsen i grunden sagt om fordomme? Ikke meget. I hvert fald skelnede man ikke mellem fordom og overbevisning. En fordom er jo en dom, der – uden det fornødne grundlag – er afsagt på forhånd. Den har således sin rod i det følelsesmæssige, det instinktive, det irrationelle. Hvorimod en overbevisning har været og til stadighed bør være genstand for refleksion og eftertanke – stillet over for ethvert menneskeligt temas endelige og afgørende instans: samvittigheden. Det var i lyset af dette, at Jørgen Hviid skelnede mellem personerne og sagen selv: mellem de to kvinder, som har krav på vores omsorg, respekt og kærlighed, simpelt hen fordi de er vores medmennesker, – og sagen selv: nemlig karakteren af deres forhold, der er et afsporet henholdsvis forstyrret udtryk for en kærlighedslængsel, hvis oprindelse har sin kilde i Gud, som skabte dem i sit billede.

Netop fordi han hverken kunne eller ville identificere dem med sagen selv, kom han til at stå svagest af de ind-

kalde gæster. For intet er lettere og mere simpelt end at forenkle. Jeg tænker her på den forenkling, som er et ægtefødt barn af tidsånden, næret og fremelsket af en stadig »kærlighed« til ensidigheden og dyrket og opelsket af en stadig større frygt for flertydigheden, den flertydighed, som er en del af livet selv, fordi livet, vort liv, hverken kan rubriceres eller klassificeres, bringes på en formel, men altid unddrager sig ethvert forsøg på noget sådant. Hvis lignelsen ikke går op, så lad os få den til det: livet er for stort for vanskeligt, – lad os gøre det mindre! Vi må ikke være sammensatte og gådefulde, problematiske, for os selv eller for andre. Parolen lyder: følg dine impulser og bekræft dig selv!

Den dybere sammenhæng er trangen til at sikre sig, til at konsolidere sit liv. Man er det, ens natur er, nedskrevet til en funktion af sig selv og andre. Det aldrig realiserede gennembrud bliver til det umærkelige, men virkelige sammenbrud: personen formår ikke at skifte livsplan.

Der skal blot være et notabene til de mange, som i dag finder ægteskab mellem mand og kvinde forældet og meningsløst, alt imens de er parat til at kræve »ægteskab« mellem to af samme køn ophøjet til et meningsfyldt og harmonisk forhold.

Heri er der ingen modsætning – og heller intet paradoks. Tværtimod, logikken er klar og konsekvent. Den er frugten af et manglende livsindhold, et skred i livsværdier. I denne pseudo-verden må man for at bekræfte sig selv forlange uendelig meget mere og uendelig meget andet, end den nogen sinde kan give.

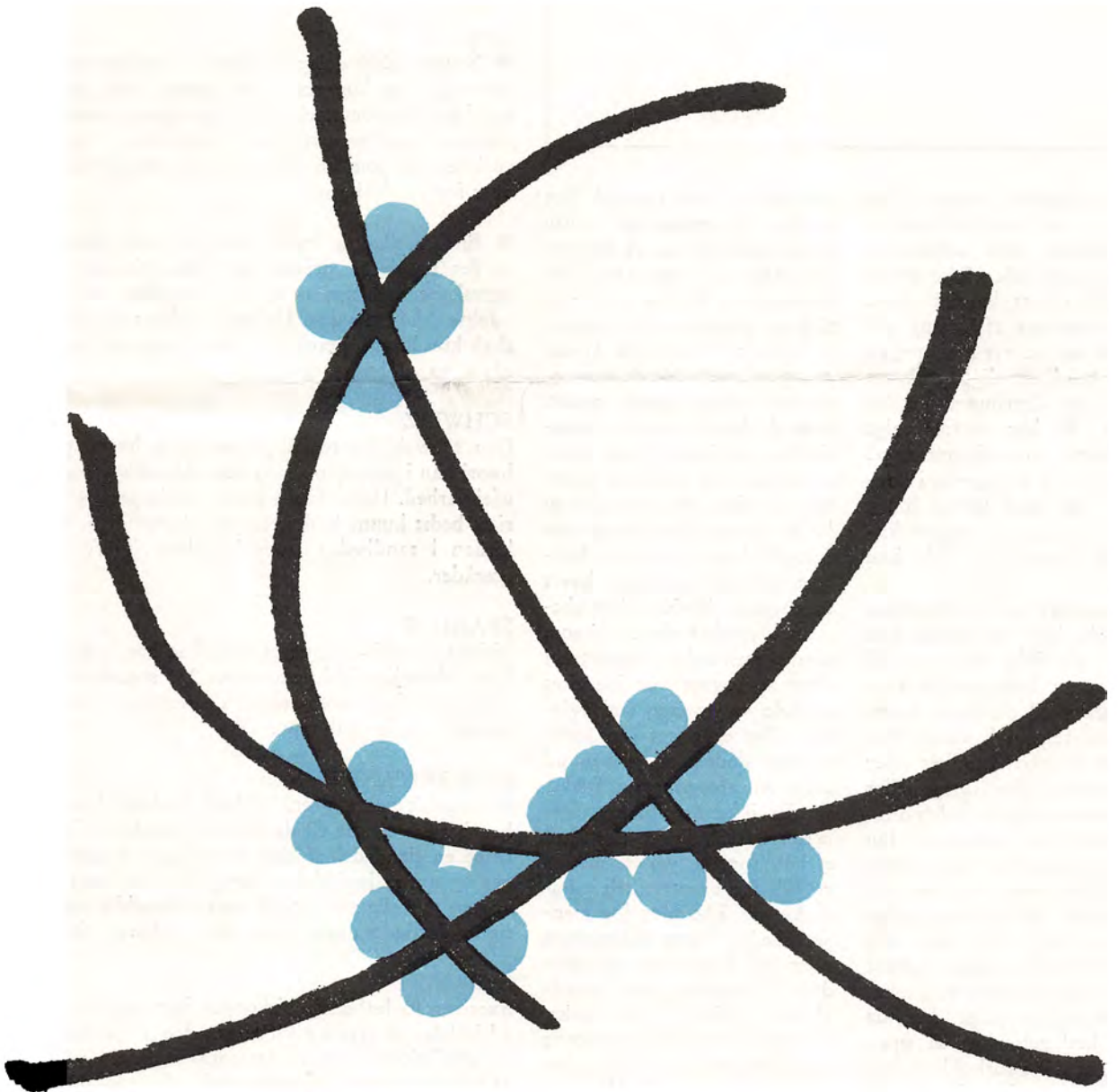
Alle venter på Godot, men forgæves. Så lad os da i stedet håbe på focus ...

Hans Jensen

7/1973

katolsk

forum

NOTES- BLOKKEN

GUD STREJKER IKKE

Også Katolsk Forum blev ramt af strejken. Nummer 7, som skulle være udkommet den 4. april, blev ikke trykt. Og selv om trykkeriet straks efter strejkens afslutning gik i gang med et nyt nummer, er det teknisk umuligt at få det trykt og distribueret inden påske. Vi har derfor valgt at udsende et nødnummer på få sider, der bringer os i kontakt med vore læsere inden højtidsdagene og som kun formidler det stof, der ikke kan vente.

Forresten: Gud strejker ikke. Gud ske lov! Thi gjorde han det, ville ikke blot alt gå i stå, men bogstaveligt vende tilbage til det intet, hvorfra alle ting er kommet. Vor Herre hverken strejker eller lock-outer. Han fører heller ikke overenskomstforhandlinger med sin skabning. Han har en gang for alle sluttet en overenskomst med os, som fra hans side er uopsigelig: *den nye og evige pagt*. Og heller ikke den anden partner ved forhandlingsbordet, mennesket, ville opsiges den, da dens betingelser er så optimale, at der i forhold til dem aldrig nogen sinde kan opnås bedre.

Han har nemlig i denne pagt lovet os sejren over døden, den sidste fjende i kam-

pen for en bedre fremtid. Det er det, vi tænker på i disse påskedage. Alt andet blegner ved siden af denne fremtidsforventning. Vi har masser af ting at glæde os til: foråret, en rejse til fremmede lande, gensynet med elskede mennesker og meget, meget andet. Men alt dette er relative fremtidsforventninger. Gud alene er menneskets absolutte fremtid. Derfor er opstandelsen heller ikke et abstrakt og mytologisk begreb, men en konkret virkelighed, som hvert menneske – bevidst eller ubevidst – stræber efter. Thi som sande mennesker længes vi efter at bevare vor identitet og hele vort væsen i al evighed. Der er noget i os, som trodser døden og griber ud efter en uforgængelig lykke. Er det ikke det, påsken forjætter os? Så ligger der altså et håb forude, vel at mærke et håb for hvert enkelt menneske, og ikke blot for menneskeheden, som marxismen taler om. Derfor er også glæden kristendommens grundakkord. Midt i alt mørke, angst og fortvivlelse, modgang og undergang siger den kristne i tillid og tro til den opstandne: Jeg skal ikke dø for altid. Thi stærk som døden er kærligheden. Glædelig påske!

H. Roos S. J.

VATIKANET

Pave Paul VI har nedlagt det »pavelige kancelli, dvs. det kontor i Vatikanet, der udsendte pavelige breve og skrivelser med det pavelige segl. For fremtiden vil »fiskerens ring« – pavens officielle segl – være at finde i statssekretariatet, som har overtaget det nedlagte kancellis funktioner.

Ifølge undersekretæren for sekretariatet for de ikke-kristne religioner, Mgr. Pietro Rossano forbereder Vatikanet et møde mellem de store verdensreligioner. Mødet vil blive afholdt i Indien i 1974 eller 1975.

AUSTRALIEN

Australiens nye Laborregering overvejer at oprette diplomatiske forbindelser med Vatikanet. Mere end 70 forskellige nationer har i dag diplomatisk forbindelse med Vatikanet.

ARGENTINA

I forbindelse med de nylig afholdte valg i Argentina udtalte kardinal Raul F. Primatesta af Cordoba, at kirken kun kan vejlede og oplyse de katolske vælgere, men ikke diktere deres politiske valg.

USA

■ Næsten 2000 delegerede fra 13 østlige stater i USA deltog for nylig i en kongres i New Jersey, som blev afholdt af den katolske pinsebevægelse. På kongressen understregede bevægelsen sin loyalitet over for biskopperne: »Vi ønsker ikke at blive betragtet som en undergrundskirke, men at vise lydighed over for vor biskop«.

■ En amerikansk jesuit pater Paul F. Palmer har foreslået, at det paulinske privilegium, dvs. kirkens ret til at opløse ægteskaber mellem udøbte, udstrækkes til også at omfatte »døbte ikke-troende«. Ifølge P. Palmer skulle det kristne ægteskab kun kunne være sakramentalt og uopløseligt, når det indgås af to »døbte troende«.

SCHWEIZ

Den schweiziske teolog Hans Küng har udgivet en ny bog, hvori han igen gør op med den »klassiske« forståelse af pavens ufejlbarhed. Ifølge Hans Küng skulle pavens dogmatiske autoritet bedst kunne beskrives som »bestandig«, fordi den bevarer kirken i sandheden trods lejlighedsvis fejltagelser på visse områder.

SPANIEN

Biskop Antonio Anoveros af Bilbao har besluttet, at den første fasteindsamling i bispedømmets 272 sognekirker ubeskåret skal tilfalde et fond, som støtter de strejkende arbejdere i den industrialiserede millionby.

STORBRIANNIEN

En engelsk præst, Mgr. Michael Buckley, har foreslået, at kirken betaler tiende til de fattige i verden. Kirken kunne f.eks. sælge en tiendedel af sine ejendomme, kunstskatte, investeringer og andre besiddelser for på den måde at vise de fattige, at den virkelig tænker på dem. »Samtidig med at kirken vel-signer fattigdommen, lever den i luksus,« siger Mgr. Buckley.

SVERIGE

Sveriges 13 lutherske biskopper har sagt nej til et forslag om adskillelse af stat og kirke fra den 1. januar 1983. Forslaget er udarbejdet af en parlamentarisk kommission under ledelse af kirkeministeren Alva Myrdal.

Forsidebilledet af Marianne Rønno

Liturgisk oversigt

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Torsdag d. 19/4: SKÆRTORS DAG:

Aftenmesse: 2. Mos. 12,1-8. 11-14. - Salme 115 (116), 12-13. 15-16bc. 17-18. (R: 1. Kor. 10,16). - 1. Kor. 11, 23-26. - Joh. 13,1-15.

Fredag d. 20/4: LANGFREDAG: Es. 52, 13-53,12. - Salme 30 (31), 2 og 6. 12-13. 15-16. 17 og 25. (R: Lk. 23, 46). - Hebr. 4,14-16; 5,7-9. - Joh. 18,1-19,42.

Lørdag d. 21/4: PÅSKELØRDAG: Ingen messe.

Søndag d. 22/4: PÅSKEVIGILIEN: Af de angivne 7 læsninger fra Det gamle Testamente kan der udvælges mindst 3; dog må den 3. læsning (2. Mos. 14, 15-15,1) aldrig bortfalde.

1. læsning: 1. Mos. 1,1-2,2 (eller: 1,1, 26-31a). - Salme 32 (33), 4-7. 12-13. 20 og 22. (R: 5b).

2. læsning: 1. Mos. 22,1-18 (eller: 22, 1-2. 9a. 10-13. 15-18). - Salme 15 (16), 5 og 8, 9-11. (R: 1).

3. læsning: 2. Mos. 14,15-15,1. - Salme 2. Mos. 15,1-6. 17-18. (R: 1a).

4. læsning: Es. 54,5-14. - Salme 29 (30), 2 og 4-6. 11. 12a. 13b (R: 2a).

5. læsning: Es. 55,1-11. - Salme Es. 12, 2-3. 4b-6. (R: 3).

6. læsning: Bar. 3,9-15. 31-4,4. - Salme 18 (19), 8-11. (R: Joh. 6,69).

7. læsning: Ezek. 36,16-28. - Salme 41 (42), 3. 5bcd; 42 (43), 3-4. (R: Salme 41 (42), 2).

Epistel: Rom. 6,3-11. - Salme 117 (118), 1-2. 16ab-17. 22-23. (R: Alleluja, alleluja, alleluja). - *Evang.*: Mk. 16, 1-8.

PÅSKEDAG: Ap. g. 10,34a. 37-43. - Salme 117 - (118) som ovenfor. (R: 24 eller Alleluja). - Kol. 3,1-4 (eller: 1. Kor. 5,6b-8). - Joh. 20,1-9 (eller: Mk. 16,1-8). - *I en evt. aftenmesse*: Luk. 24,13-35.

Mandag d. 23/4: 2. PÅSKEDAG: Ap. g. 2,14. 22-32. - Salme 15 (16), 1-2a og 5. 7-11. (R: 1 eller: Alleluja). - Mt. 28,8-15.

Tirsdag d. 24/4: Ap. g. 2,36-41. - Joh. 20,11-18.

Onsdag d. 25/4: Ap. g. 3,1-10. - Lk. 24,13-35.

Torsdag d. 26/4: Ap. g. 3,11-26. - Lk. 24,35-48.

Fredag d. 27/4: Ap. g. 4,1-12. - Joh. 21,1-14.

Lørdag d. 28/4: Ap. g. 4,13-21. - Mk. 16,9-15.

Søndag d. 29/4: 2. søndag i påsken: Ap. g. 4,32-35. - Salme 117 (118), 2-4. 16ab-18. 22-24. (R: 1 eller: Alleluja). - 1. Joh. 5,1-6. - Joh. 20,19-31.

Mandag d. 30/4: Ap. g. 4,23-31. - Joh. 3,1-8.

Tirsdag d. 1/5: Ferialdagen: Ap. g. 4, 32-37. - Joh. 3,7-15. - Eller: Messen for S. Josef, Arbejdernes Forbillede: 1. Mos. 1,26-2,3 (eller: Kol. 3,14-15. 17. 23-24). Salme 89 (90), 2. 3-4. 12-13. 14 og 16. (R: 17c eller Alleluja). - Mt. 13,54-58.

Onsdag d. 2/5: Ap. g. 5,17-26. - Joh. 3,16-21.

Torsdag d. 3/5: S. Filip og S. Jakob, apostle: 1. Kor. 15,1-8. - Salme 18 (19), 2-3. 4-5. (R: Deres røst er nået ud over den vide jord; - eller Alleluja). - Joh. 14,6-14.

Fredag d. 4/5: Ap. g. 5,34-42. - Joh. 6,1-15.

Lørdag d. 5/5: Ap. g. 6,1-7. - Joh. 6, 16-21.

Søndag d. 6/5: 3. søndag i påsken: Ap. g. 3,13-15. 17-19. - Salme 4,2. 4. 7. 9. (R: 7b eller Alleluja). - 1. Joh. 2, 1-5a. - Lk. 24,35-48.

LITURGISK KALENDER

Torsdag d. 19/4: SKÆRTORS DAG.

Fredag d. 20/4: LANGFREDAG. - Faste- og abstinensdag. - *Langfredagskollekt*.

Lørdag d. 21/4: PÅSKELØRDAG.

Søndag d. 22/4: PÅSKEDAG.

Mandag d. 23/4: 2. PÅSKEDAG.

Tirsdag d. 24/4: Oktavdag.

Onsdag d. 25/4: Oktavdag.

Torsdag d. 26/4: Oktavdag.

Fredag d. 27/4: Oktavdag.

Lørdag d. 28/4: Oktavdag.

Søndag d. 29/4: 2. søndag i påsken - (Hvide Søndag).

Mandag d. 30/4: Ferialdag. - Eller: S. Pius V, pave. (5/5).

Tirsdag d. 1/5: Ferialdag. - Eller: S. Josef, Arbejdernes Forbillede.

Onsdag d. 2/5: S. Athanasius, biskop og kirkelærer.

Torsdag d. 3/5: S. Filip og S. Jakob, apostle. (1/5).

Fredag d. 4/5: Ferialdag.

Lørdag d. 5/5: Ferialdag.

Søndag d. 6/5: 3. søndag i påsken.

NØRREBRO

Jens Tvede 50 års jubilæum den 1. maj og 75 års fødselsdag den 19. maj 1973.

I 50 år af de 56 år Sakramentskirken har bestået, har Jens Tvede været kirkens trofaste medarbejder.

Jens Tvede er efterhånden blevet en institution ved kirken og mange vil savne ham og hans venlighed, når han ikke mere på grund af alder og svagelighed kan påtage sig arbejdet, men vi håber alle, at han endnu i mange år må sidde på sin faste plads i kirken, og hans helbred stadig må gøre det muligt for ham at foretage nogle af de rejser, han i de senere år er blevet så glad for. L.F.

Sct. Ansgars menighed i Sct. Augustins Kirke

Det er ikke muligt at gennemføre den store liturgi for den stille uge og påskedag i Marmorkirken. Derfor afholdes følgende gudstjenester i Sct. Augustins Kirke:

Palmesøndag kl. 10: Palmeprocession og bispemesse.

Mandag i den stille uge kl. 19,30: Bispemesse med indvielse af olierne.

Skærtorsdag kl. 17: Bispemesse. Efter messen er der tilbedelse ved det Højhelige indtil midnat.

Langfredag kl. 15: Dagens liturgi.

Påskelørdag kl. 21,30: Vigiliens liturgi og højmesse.

Påskedag kl. 10: Bispemesse.

Hinnés Legat

Portioner af C. M. Hinné og hustrus mindelegat uddeles af Menighedsrådet ved Sct. Ansgars Kirke til ældre i København og tilgrænsende kommuners bosiddende katolikker, der sidder i små kår. Skema til ansøgning bestilles hos undertegnede senest 10. maj.

Kjeld Geertz-Hansen,
Bredgade 64, 1260 K.

Majandagterne for Sct. Ansgars menighed afholdes i år i Sct. Josephsstrengens kapel, Dag Hammarskjölds allé 17. Der indledes 1. maj kl. 19,30 med procession til Mariastatuen og andagterne fortsætter alle *hverdag* kl. 19,30. Store Bededags aften, den 17. maj, udstilles det Højhelige til tilbedelse allerede kl. 19, idet der holdes en bedetime for at bede sammen med vore folkekirkelige medkristne, der prøver at gøre dagen til en »Bods- og Bededag«.

Kjeld Geertz-Hansen

UNA VOCE SCANDIA'S

RETRÆTE 1973

UNA VOCE SCANDIA indbyder til retræte, hvor såvel de nordiske landes medlemmer som andre interesserede er velkomne!

Tid: Fra fredag den 11. maj om aftenen til søndag den 13. maj sen eftermiddag.

Sted: Sostrup Kloster, Gjerrild, 8500 Grenå. (Tlf. 06-38 41 11).

Leder: Mgr. Kj. Geertz-Hansen, sognepræst ved Sct. Ansgars Kirke (København).

Emne: Fordybelse i Troens Mysterium.

Pris 115 kr. fra og med aften the fredag til og med eftermiddagskaffe søndag.

Tilmelding: Senest den 15. april og kun til N. Rosendal-Hansen, Maglekildevej 6, 6. sal, 1853 Kbhvn. V. (Tlf. 01-22 03 59). Giro nr. 187615.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonsecorrespondent,
Hauchvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Læseavgifter kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

DÅB - NYSKABELSE

Tro, håb, kærlighed, deraf afhænger hele vor kristendom. I Kristus den Opstandne, er den jordiske tids grænser gennembrudt. I Kristus begynder den nye skabning (2. Kor. 5,17), i ham lever det nye menneske. I dåben er den nye begyndelse skænket os, således at også vi bliver en ny skabning.

Også Østskirkens teologi ser forløsningen som begyndelsen til en ny verden. Og Ambrosius († 397) siger: »Hele verden opstår med skabelsens Herre.« Gennem forløsning – dåb – åbner Guds verden sig, bliver fornyet udover al forestilling, en nyskabelse, som engang fra urfloden, således nu fra dåbens vande.

Denne skabelses herlighed overstråler den første, fuldender urskabelsen; dåb er Guds fuldendte værk.

I dåben er den kraft, hvori Herren opstod fra de døde. Ved Kristus opstår vi selv i Gud, thi vi er opstået med Kristus i dåben. Gennem dåben er mennesket draget ind i Gud. En med Gud forenet skabning er opfyldelsen af det, mennesket fra begyndelsen har længtes efter, »at ligne Gud«. Påskens forklarelse tilhører de døbte. Vi er lysets børn. Med Kristus er vi Faderens eneste barn. Gud har elsket os således, at han ville give os del i sit liv; derfor blev han menneske. »Vi får del i hans Guddom, han, som har villet tage del i vor menneskelighed« (Messens offertorium).

De døbte bærer Guds herligheds genskær. Måske består hellighedens hemmelighed i at blive sig dette lys bevidst, lade det stråle ud af sig. Som sædekorn og surdej vokser og virker ubemærket, således bliver det engang overmægtigt,

som nu er i sin vorden. Dagen for genkomsten modnes uophørligt, omend i det skjulte.

Dåben er en begyndelse

Dåben er ikke afsluttet, så længe verden ikke er fuldendt. Verden venter på dåben, på at blive fornyet.

Dåben er kilde, men den er også strøm. Dåben er som påske ikke noget forbigående. Vi er døbt, men dåben er en stedsevarende begyndelse og samtidig fuldendelse, uden ophør, altid ny.

Kristus er begyndelsen til alt. Dåben giver delagtighed i forløsningen. Det er som i lignelsen om de 10 spedalske, der blev helbredt. Mange bliver døbt, men kun få søger efter meningen og lever derefter. Det utaknemmelige sind er simpelthen det syge. Kun én af de helbredte kom tilbage og priste Gud med høj stemme, faldt Jesus til fode og takkede ham. Kun denne ene var blevet virkelig sund, åndeligt født på ny.

Tilbedelse og taksigelse hører med til vor menneskelige væren. »Den tid kommer, ja, er allerede inde, da de sande tilbedere skal tilbede Faderen i ånd og sandhed,« (Joh. 4,23) – det højeste udtryk for hengivenhed. »Komme dit rige«, deri udmunder alle kirkens bønner. De er alle rettet mod fremtiden, mod Herrens komme, fra advent til årets slutning. Han er kommet – og dog bliver vi ved med at bede: »Kom Herre Jesus«.

Hele verdens tid var aldrig andet end opbrud henimod Herren. »Kom, lad os tilbede Herren, den kommende konge.« (Adventsliturgien).

»Komme dit rige«, allerede nu, og dog

fremtidigt. Hele kristenheden udspiller sig mellem påske og genkomsten. Altid er Gud den kommende. »Velsignet han, der kommer«, beder kirken dagligt. I vor trosfattede tid, udover det daglige her og nu, holder vi udkig efter fuldendelsen, efter Herrens store dag.

Verden er som en nat før Herrens store dag, men en nat, oplyst af troen. Påskemat er Herrens hemmelighedsfulde opstandelse. Verdens tid er som påskemat, en underfuld dåbsnat, indtil Herren kommer. *sr. Maura Westerloh O.S.B.*

Biskop Hans L. Martensen

indbyder til en uges menighedsfællesskab 18.–23. juni eller 25.–30. juni på Sostrup kloster.

Vor opgave i dag som Kirke i Danmark!

Deltagere: Alle interesserede præster, søstre, lægfolk. Børn under 7 år kan eventuelt modtages efter nærmere aftale.

Sted: Sostrup kloster, Gjerrild, 8500 Grenå (11 km fra Grenå). Man sover på dobbeltværelser.

Tid: Man kan vælge mellem to uger: I: 18.–23. juni eller II: 25.–30. juni. Ankomst: Mandag kl. 15,30. Afreise: Lørdag kl. 10,30.

Pris: Kr. 300,- eller efter evne.

Tilmelding: Senest 30. april til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K.

Depositum: Kr. 50,-, der betales ved tilmelding, Postgiro 1471.

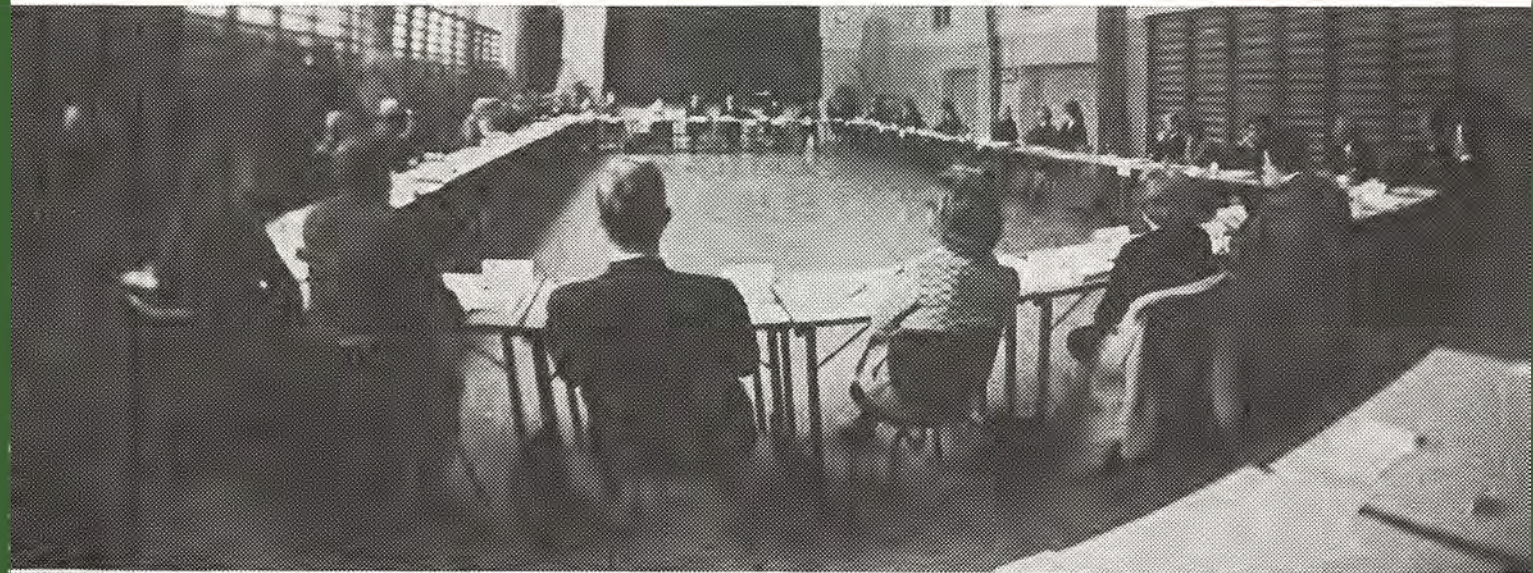
Forespørgsler vedrørende retræten:
Elsebet Kieler, Holstebrogade 9, 4., 2100 København Ø. Tlf. (01) TRia 2456, kl. 10–12.

8/1973

NIELS STJENSSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

NOTESBLOKKEN

DET GLEMTE MYSTERIUM

Tre katolske og tre evangeliske økumeniske universitetsinstitutter i Tyskland har i fællesskab udsendt en betænkning, hvori de foreslår en gensidig anerkendelse af det gejstlige embede i de forskellige kirker. De mener, at der teologisk set intet er til hinder for et sådant skridt. Denne betænkning har udløst en bred diskussion om forståelsen af embedet såvel i den romersk-katolske kirke som i reformationskirkerne. Det drejer sig nemlig ikke blot om en teoretisk overvejelse. Hvis denne tese bliver antaget af de respektive kirker, skulle der ikke mere være vanskeligheder med hensyn til interkommunion og intercelebration.

Naturligvis har de teser, som fremsættes i dette memorandum, krav på en alvorlig og indgående drøftelse. Det mest iøjnefaldende og så at sige kernen i hele betænkningen er den kendsgerning, at det gejstlige embede opfattes som en social funktion i kirken. Præsten er først og fremmest menighedsforstander. I grunden er alle kristne bemyndiget til at forkynde Guds ord og til at meddele dåben og nadveren. Men menighedsforstanderen har på grund af en særlig kaldelse og bemyndigelse ansvaret for, at det sker på rette måde i menighedens offentlighed.

Denne social-funktionelle opfattelse af præsteembedet, bag hvilken man skimter en luthersk grundanskuelse, kan

imidlertid næppe begrundes ud fra Det Nye Testamente. Ifølge Paulus' lære har enhver kristen sin særlige nådegave (karisma), men det er ikke bevist, at alle har den samme nådegave. Præstedømmet rummer mere end en ren og skær lederfunktion. Kirken er opbygget på apostlenes og profeternes grundvold (Ef. 3,20). Disse sidste har fået en særlig nådegave, nemlig »indsigt i Kristi hemmelighed« (3,5). Denne hemmelighed eller dette mysterium består ifølge Guds frelsesplan i: »i tidernes fylde at sammenfatte alt, både det himmelske og det jordiske, i Kristus« (1,9).

Det forekommer os – det være sagt i al beskedenhed og med alt muligt forbehold – at denne side af embedet ikke er tilstrækkeligt tilgodeset i de anførte teser. Ifølge brevet til efeserne er det apostlens opgave at »kundgøre evangeliets hemmelighed« (6,20). Han er »Kristi tjener og forvalter af Guds hemmeligheder« (1. Kor. 4,1). Hans funktion er ikke blot at sørge for den rette orden i menighederne. Han har den endnu vigtigere opgave at være garant for, at Guds ufattelige hemmelighed stadig bevares som ufattelig. Denne opgave opfylder han ikke blot i sin prædiken, men også i de hellige mysterier, først og fremmest i den hellige eukaristi, hvorved Kristi offer bliver nærværende iblandt de troende. Han udfører sit embede »på Kristi vegne« (2. Kor. 5,20).

Forsidebilledet viser to optagelser fra pastoralsrådets sidste møde. Så snart det officielle referat foreligger, kommer vi med en kort kommentar. red.

P.g.a. tidmangel er der ikke læst 2. korrektur på dette nummer af Forum. Vi beder læserne om at bære over med eventuelle ukorrigerede trykfejl. red.

»Herre Jesus Kristus, du er ikke kommet til verden for at lade dig betjene, og derfor heller ikke for at lade dig beundre eller i denne mening tilbede. Du var selv vejen og livet, og du har intet andet forlangt end »efterfølgere«. Så væk os da, når vi er slumret ind i denne dårskab, forløs os fra denne forvirring, at vi ville beundre dig eller tilbedende ville beundre dig, i stedet for at ville følge dig efter og komme til at ligne dig.«

Søren Kierkegaard

Det forekommer os, at man med den stærke fremhævelse af præstens rolle som menighedsforstander overser hans opgave som forkynder af Guds mysterier. Det er især de østlige kirker, der lægger vægt på disse »hellige mysterier«. Men hele verden længes i dag efter det hemmelighedsfulde og mystiske. Vi har behov for det ubegribelige for at kunne forstå det, vi gennemskuer. Den tidligere fascinerende af det hemmelighedsfulde er tilsyneladende ved at forsvinde fra vore kirker. Og måske er det netop derfor, vi oplever nye mystiske bevæ-

gelser. Det, vi fortrænger, skaffer sig selv surrogatkulturer. Vi er fascineret af det hidtil ukendte i teknik og sport. Der udfoldes en næsten religiøs persondyrkelse i politik og underholdningsindustrien. Vi er vidner til nye former for okkultisme og astrologi. Vi ser ungdommen flygte ind i rus og ekstase. Blandt kirkernes store fejl i vor tid er den største måske, at de forholder menneskene det sande mysterium: Guds treenige kærlighed, som i korslet har sammenfattet alt i Kristus.

H. Roos S.J.

INDHOLD

GENNEM FORNEDRELSE	4
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
ORDRUP 100 ÅR	10
HONNØR FOR POLEN	11
RIDS FRA ASSISI	12
KATOLSK DEBAT	14
BISKOP DODDS DØDE	16
ASSISI-MØDE	17
VÆRD AT LÆSE	18
LÆSERBREVE	20
LITURGISK OVERSIGT	23
BERGMAN	24

OM AT BEKENDE SIN TRO

»Her vil jeg lægge kortene på bordet og afsløre mig selv ... Jeg har et vist antal trosartikler, som bliver fornægtet af de mest sprælske hoveder i vor tid.

Jeg tror, at orden er bedre end kaos, at skabende virke er bedre end ødelæggelse.

Jeg foretrækker sagtmodighed for vold, tilgivelse for blodhævn.

Jeg tror, at i det hele bør kundskaber foretrækkes fremfor uvidenhed, og jeg er overbevist om, at medmenneskelig forståelse er mere værd end ideologi.

Jeg tror, at menneskene, trods den moderne videnskabs triumfer, ikke har forandret sig ret meget i de sidste tusinde år, og at vi følgelig stadig må prøve på at lære af historien. Historien, det er jo os selv.

Jeg tror også et par ting, som det er mere vanskeligt at forklare i korthed. Jeg tror for eksempel på høflighed som et ritual, hvorved vi undgår at støde andres følelser, i stedet for at tilfredsstille vor egen egoisme.

Og jeg er af den mening, at vi skal tænke på os selv som en del af det vældige hele, som vi i mangel af bedre kalder *naturen*. Alle levende væsener er vore brødre og søstre.

Først og fremmest tror jeg på nogle enkelte menneskers gudbenådede geni, og jeg værdsætter et samfund, som gør det muligt, at de eksisterer.

Jeg sagde i begyndelsen, at det mere end noget andet er mangel på tro og tillid, der dræber en civilisation. Vi kan ødelægge os selv ved kynisme og pessimisme lige så effektivt som ved bomber.« Disse

betragtninger, der danner afslutningen på Kenneth Clarks bog »Civilisation«, er så vægtige og så aktuelle, at jeg synes, de bør gentages her. Forsøger man at tage bestik af vor tid, der også inden for kirken er præget af opbrud mod nye horisonter, kommer man til at tænke på et ord af afdøde professor Vilh. Andersen: »Så ulykkeligt er i en kamptid mange mennesker stillet: brændende i deres had til det nye, er de lunkne i deres tro på det gamle.«

Derfor er det glædeligt, hver gang en fast og rodfæstet overbevisning stilles over for modpartens brændende og fanatiske tro. Men den trænger altid til at blive *bekendt* – i dobbelt forstand. Vi ved alle temmelig nøje, hvad det er at bekende sine synder. Men at bekende sin tro? Udover at fremsige trosbekendelsen som en formular er vi ikke fortrolige med at fremvise de anskuelser, vi lever vor tilværelse på. Men der er tegn i sol og måne på, at verden venter det af os. Pave Paul lagde for med sin trosbekendelse, og andre vil følge efter, ikke som med en edsformular, der skal underskrives til underkastelse, men som en åben bekendelse til det grundsyn, vi lever vort liv på. For eksempel trådte vore katolske spejdere for nogen tid siden frem i deres månedsblad med en åben bekendelse:

»Vi tror, at et livssyn og en fast holdning er nødvendig for at skabe en ny verden ...

Vi tror, at principperne for denne nyskabelse findes i evangeliet som kirken forkyn-der det ...

Vi tror, at det menneskelige og det kristne er uadskilleligt, at den bedste måde at være et helstøbt menneske på er ved at være en helstøbt kristen ...

Vi tror – efter tyve seklers kristne tradition – at den menneskelige persons udvikling er det absolut første mål for samfundslivet ...«

Man drøfter nu om stunder så gerne målsætning. All right! For at kunne finde målet er det nødvendigt at vide nøjagtigt, hvor man selv står.

Georg Heggum

GENNEM FORNEDRELSE OG LUTRING TIL GENOPSTANDELSE

af K. Westergaard

»Sandelig, sandelig siger jeg jer: hvis hvedekornet ikke lægges i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det megen frugt.« (Joh. 12,24). Dette skriftsted fra Johannesevangeliet sætter Dostojewski som motto for sin store roman »Brødrene Karamassov«, men det kan stå som motto for hele hans digtning.

Fjodor M. Dostojewski (1821–1881) blev født i Moskva. Hans far var læge og godsbesidder og var som familiefader kolerisk og umenneskelig. Utrygheden i barndomshjemmet virkede voldsomt på sønnen, der var svagelig og allerede i barndommen disponeret for epilepsi. Han blev fra 1838 uddannet som militæringeniør, men tog snart sin afsked og skrev som 21-årig sin første roman, »Arme mennesker«. I 1849 blev han dømt til døden for deltagelse i en socialistisk-revolutionær sammensværgelse. Først på skafottet blev han benådet og dommen ændret til straffearbejde i Sibirien. Disse minutter på skafottet har mærket Dostojewski's sind for livstid og sat direkte spor i hans digtning. I hans roman »Idioten« fortælleres der om et menneske, som skal henrettes: »Hvem siger, at den menneskelige forstand evner at se en sådan død i møde uden at tage skade? . . . Hvis man kunne finde et menneske, der havde gennemgået disse kvaler indtil det sidste øjeblik, og til hvem man så pludselig har sagt: Rejs dig og gå – din brøde er dig tilgivet – ja, hvad ville et sådant menneske ikke kunne fortælle.«

I fængslet skrev Dostojewski »Optegnelser fra det døde hus«. Efter løsladelsen blev han indrulleret i et sibirisk regiment, og først i 1859 fik han af regeringen tilladelse til at vende tilbage til Rusland. Han rejste til St. Petersborg, hvor han sammen med sin broder begyndte at udgive tidsskriftet »Vremja« (Tiden), der startede efteråret 1860. Heri bekæmpede han »nihilisterne«, men da han i 1863 skrev en artikel, der irriterede regeringen, blev det forbudt. Efter i 1866 at have udgivet romanen »Raskolnikov« giftede han sig med en purung pige.

For at redde sig fra gældsfængsel tvinges familien til i 1867 at rejse udenlands, hvor de flakkede omkring i 4 år. Dostojewski var en lidenskabelig spiller, hvad der fuldstændig undergravede hans i forvejen umulige økonomi. I Geneve og Firenze skrev han 1867–68 den store roman »Idioten« og i Dresden, 1869–70, romanen »De besatte«.

Ved hustruens utrættelige arbejde kunne familien endelig 1871 vende tilbage til Rusland. Hun fik også i løbet af nogle år betalt Dostojewskis gæld, så digterens sidste år blev nogenlunde trygge. Han blev i St. Petersborg redaktør af en stor ugeavis, hvori han offentliggjorde sine kommentarer til døgnets begivenheder under titlen »En forfatters dagbog«. Siden udgav han disse optegnelser som et selvstændigt månedsskrift, hvis udsendelse hver gang blev imødeset med spænding over hele Rusland.

Et år før sin død udsendte Dostojewski sit betydeligste romanværk, »Brødrene Karamassov« (1880).

Dostojewski repræsenterer en såkaldt psykologisk realisme i russisk romankunst; medfølelse og skarpsindigt analyserer han sine personers sjæleliv, der ofte er det afsporede og abnorme

sjæleliv. Et centralt tema i hans bøger er den mystiske forherligelse af lidelsen, der for ham er en renselsesproces, hvoraf det nye menneske kan opstå. Til belysning heraf vil vi kaste et blik på to af hans hovedværker »Rodion Raskolnikov« og »Brødrene Karamassov«.

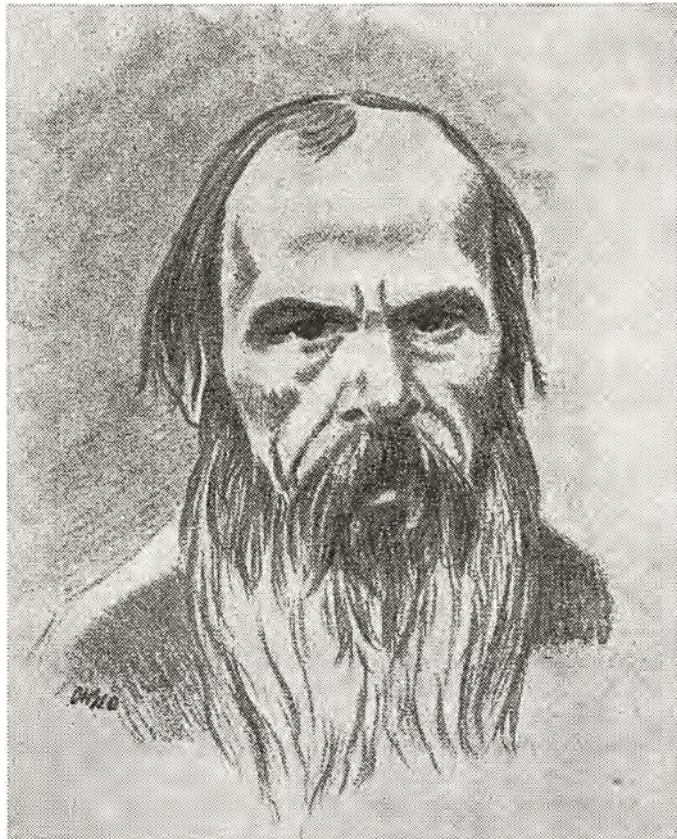
»Rodion Raskolnikov« (eller »Forbrydelse og straf«) blev som nævnt udgivet i 1866, men var blevet delvist offentliggjort året før i tidsskriftet »Det russiske sendebud«. Hovedpersonen, Raskolnikov, er en ung, fattig student i St. Pedersborg, ædel af sindelag og stolt, men besat af den idé, at han er et undtagelsesmenneske. Han føler sig stærk. Sin fattigdom kan han uden betænkning råde bod på ved at begå et rov mord. Han myrder en gammel pantelånerske og hendes søster, men pengene røver han ikke, glemmer det og anser det nok også for betydningsløst i forhold til den handling, han har udført. Var han ikke et undtagelsesmenneske før, er han gennem handlingen blevet skilt fra menneskene. Han føler ingen anger, men hans nerver står på højkant, og hans menneskelige hovmod og styrke giver langsomt plads for et helvede af pinsler og lidelse.

Han afskyr samværet med mennesker, optræder brovtende; selv ikke hans moder og søster, der kommer for at besøge ham, kan berede ham nogen glæde. Kun med ét menneske føler han sig forbundet, skøgen Sonja, som han på en gang piner og elsker. Over for hende må han bekende sin brøde. Hun bliver vildt forfærdet, men har kun et svar at give ham: han må tage sin lidelse på sig, »kun deri er forsoning; det er det, du må gøre«. Han må selv søge sin straf, men hun vil elske ham trods alt og følge ham til Sibirien. Ved ydmygt at erkende sin menneskelige usselhed må han genvinde sin oprindelige menneskelighed.

En af hans bekendte, politifuldmægtigen Porfyrius Petrovitch, har Raskolnikov mistænkt for mordet. Han lægger en fælde, men Raskolnikov nægter stadig alt. Men han kan ikke frigøre sig for Sonjas ord. Han gør sit testamente, sørger for, at hans ven og søsteren Dunja bliver forlovet, og melder sig på politistationen. Han har bøjet sig for den lidelse, der er menneskets skæbne og har dermed vundet mulighed for at overvinde den.

I romanen bruger Dostojewski evangeliets fortælling om Lazarus' opvækkelse som det evige symbol på menneskenaturens underbare evne til at forny sig. Politifuldmægtigen Porfyrius, der gennemskuer Raskolnikov og forudser hans sjælelige sammenbrud og lange lidelsesvej, spørger ham ganske uformodet: »Tror De på et nyt Jerusalem?« – »Ja,« svarer Raskolnikov. »Og – på Lazarus' opvækkelse?« »Ja.« – »De tror på det i bogstavelig forstand?« – »Ja, bogstaveligt.« Senere, da Raskolnikov og Sonja, morderen og skøgen, de to forliste og forkomne, finder sammen på det usle tagkammer i nattetimen, læser

de evangeliets ord om »det største af alle undere«, om Lazarus' genopvækkelse: hvor fordærvet, hvor ussel, hvor håbløst mærket af død og opløsning en menneskesjæl end kan være, den kan dog – siger digteren – genrejses til livet ved Kristi magt. Dette er grundtonen i bogen om forbrydelse og straf, og i denne tone munder den ud: Syv års fængselsophold med tugthusarbejde har Raskolnikov for sig, men i lidelsen sker hans »gradvise fornyelse, hans langsomme genfødsel, hans erkendelse af en helt ny, hidtil uanet tilværelse.«

Det samme motiv gentager sig, blot med større kraft, med rigere liv og dybere underbygget i »Brødrene Karamassov«, som udkom i 1880. Den gamle Karamassov er en sanselig, rå og gridsk person, der ikke uden grund har pådraget sig sine to ældste sønners had og foragt. Den yngste af sønnerne, Aljosja, kan ikke nære had til nogen, han er en from og gudfrygtig ung mand, der møder alle livets tilskikkelser med en åben kærlighed. Han er en variant af fyrst Mysjkin i »Idioten«. Ivan, den mellemste af sønnerne, er en materialistisk skeptiker eller »nihilist«, som det hed i hine dages Rusland; han er gudsfor-nægter og har af sin ateisme draget den slutning, at »alt er tilladt«. Den ældste af sønnerne, Mitja, er en voldsom og lidenskabelig natur; han er forlovet med Katarina Ivanovna, men over alle grænser vildt betaget og forelsket i den farlige Grusjenka, der i en meget ung alder er blevet forført og nu lever som maitresse for en gammel købmand. Faderen, der har gjort Mitja arveløs, er også dennes rival; med et simpelt begær attrår han Grusjenka, i modsætning til Mitja, der vil gøre hende til sin kone.

Både Mitja og Ivan hader deres gamle far og ønsker ham ryddet af vejen. Tjeneren i huset er de tre brøders halvbroder – den gamles illegitime barn – epileptikeren Smerdjakov. Han hader faderen som Ivan og Mitja og er under stærk påvirkning af nihilisten, den moraløse Ivan. For at tjene Ivan dræber han faderen. Ingen mistænker denne »utilregnelige« søn, men alle indicier peger derimod mod Mitja, der i et brev til Katarina

har betroet, at han for at skaffe sig penge ville myrde faderen. For Ivan betyder begivenheden en samvittighedskrise. Han har ikke mod til at vidne for broderen under dennes proces, og da han får vished for, hvem der er den virkelige skyldige, og derpå gør sig sit frygtelige ansvar for handlingen klart, bukker han under og mister sin forstand. Værket udmunder i Mitjas proces, hvori han dømmes til 20 år i minerne. Smerdjakov har før processen begået selvmord.

Mitja og Ivan bliver faderens egentlige mordere, moralsk set, ved deres udskøjende forbryderiske vilje. Mitja ender i tugthuset og Ivan i galehuset. Men idet de falder, idet det syge, udskøjende menneske i dem smuldrer hen, rejser en ny styrke sig i dem. Mitja, der – skønt uskyldig i selve gerningen – dømmes til 20 års tvangsarbejde i Sibirien, erkender sig i arresten skyldig, ikke over for loven, men ved sit sindelag; og stærk og modig ved denne erkendelse, sikker på sin sjælelige genfødsel, går han sin skæbne i møde. Også Ivan føler sin skyld og fortvivler over sin forstands anmasselse. Mod hans nihilistiske intellekt, der har levet på marxismen »Alt er tilladt«, rejser sig hans rige sjælskraft, hans samvittighed rammes som af lynet, og gennem det vanvid, hvori han falder, fører digteren ham lutringen og genopstandelsen i møde. I Mitjas og Ivans skæbne levendegøres Kristi ord, værkets motto: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: hvis hvedekornet ikke lægges i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det megen frugt.«

5. og 6. bog af »Brødrene Karamassov« anser Dostojevski som romanens »kulminationspunkt«. I 5. bog har Aljosja en samtale med Ivan, hvori denne giver udtryk for sin nihilistiske tankegang og til belysning deraf fortæller en historie, han har digtet: »Storinkvisitoren«. Handlingen udspilles i det 16. århundrede i Spanien. En storinkvisitor (en halvfemsårig kardinal) har ladet 100 kættere dømmes og henrette på bålet. Kristus kommer og taler med folk, helbreder syge og opvækker et dødt barn; men storinkvisitoren fængsler ham og dømmer ham til døden.

I fængslet har de en lang samtale, d.v.s. Kristus påhører tavs storinkvisitoren enetale, hvori han bebrejder Kristus ikke at have forvandlet stene til brød i ørkenen (købt menneskenes lydighed med brød), styrtet sig ned fra templets tinde (knyttet menneskene til sig ved underet, mysteriet) og erobret hele verden med magt. Underet, mysteriet, autoriteten. Menneskene tåler ikke den frihed, som Kristus skænker dem, men må lade autoriteten tage ansvaret for sig. Storinkvisitoren ønsker ikke, Kristus skal blande sig deri. Derfor dømmer han Kristus til bålet. Men Kristus går hen og kysser oldingen, og denne beder ham da om at gå og ikke komme igen.

Aljosja er forfærdet over Ivans fortælling. Ivan er desværre enig med storinkvisitoren. Ivan vil jo selv dømmes mellem godt og ondt (»alt er tilladt«). Ligesom storinkvisitoren tror han ikke på Gud.

Over for gudsfor-nægteren Ivan stiller Dostojevski i 6. bog munken, staretss Sossima. Digteren skriver om sin hensigt med fremstillingen af Sossima-skikkelsen i et brev: »Hvis det lykkes mig, så vil jeg have fuldbragt et godt arbejde; jeg vil have tvunget mennesker til erkendelse af, at en ren, ideal kristen ikke er et abstrakt begreb, men noget muligt, virkeligt, synligt for vore øjne, og at kristendommen er Ruslands eneste redning fra alle dets lidelser ... Jeg vil bede til Gud, at mit arbejde må lykkes ...«

Kristus er opstanden. Lad os juble og glæde os.

Lad os følge Kristus i hans lidelse og død, så vi kan opstå med ham.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

En verden i abortfeber

Det strømmer ind med nyheder om abortproblemer fra USA, Canada, Frankrig, Belgien, Holland, Sverige, Storbritannien, Rhodesia, Japan og mange andre lande. Overalt stilles der i fremskridtets og menneskelighedens navn krav om en gennemgribende liberalisering af den gældende lovgivning. Den eneste effektive modstand mod en sådan liberalisering synes at komme fra katolsk hold, selv om det skal indrømmes, at adskillige katolikker råber med i den feberagtige begejstring for fri abort, som synes at have grebet mennesker af i dag, især de såkaldte progressister. Som om fri abort er det sidste skrig i den modebevidste kamp for frigørelse for undertrykkelse og udbytning!

Nu indrømmer sådanne katolikker, at »abort ofte er en dårlig løsning«, men at der ikke findes nogen bedre under de nuværende samfundsforhold. »For os katolikker,« skriver f.eks. redaktøren af det katolske ungdomsblad »Prosit«, »er livet ikke i sig selv helligt.« Hvis han med livet mener menneskelivet, skal der i evangeliets navn lyde en kraftig protest. For menneskelivet skal der i evangeliets navn lyde en kraftig protest. For menneskelivet er altid under alle forhold helligt, dvs. ukrænkeligt. Menneskelivet er Guds ejendom, og Gud elsker hvert enkelt menneske med en grænseløs kærlighed, der giver det en uerstattelig værdi. Menneskelivet er derfor ukrænkeligt, og eftersom fosteret ikke bare er kimen til et menneskeliv, men selve dette menneskeliv i sin vorden, viger kirken ikke tilbage for at udstrække denne ukrænkelighed til også at gælde det menneskelige foster.

Der findes derfor ingen økonomiske, sociale eller psykiske grunde, som kan retfærdiggøre abort. Abort er altid fosterdrab eller for at sige det rent ud: barnemord.

Accepterer man først fosterdrab, er vejen åben for eutanasi drab, for drab på uhelbredeligt syge eller for drag på mennesker, som er samfundet til besvær, fordi de tænker anderledes end flertallet. Skal det kaldes fremskridt, så har menneskeheden ingen fremtid, for så ender det hele i opløsning og selvmord.

Fagre ny verden

Det kan virke paradoksalt, at menneskeheden bliver grebet af abortfeber netop i de år, hvor protesten mod krigsdrab og dødsstraf lyder på alles læber. I virkeligheden er denne skizofrene holdning udtryk for en jernhård logik, som kun de færreste gennemskuer: Hvis mennesket betragter livet som sin selvfølgelige ejendom og ikke som Guds gave, skalter og valter det med det efter forgodtbefindende. Så ræsonnerer det ikke mere ud fra Guds universelle og grænseløse kærlighed, men ud fra sin egen naturs umiddelbare og begrænsede behov – især behovet for materiel velfærd. Og konsekvensen er ligetil: Det respekterer kun menneskelivet, når det tjener tilfredsstillelsen af disse umiddelbare behov.

Denne logik finder vi f.eks. i Tage Voss' omtalte bog »Sexologi for hvermand«. Diskussionen om, hvorvidt fosteret er et menneskeliv, er i Tage Voss' øjne »rent akademisk og egentlig bedst egnet til at afspore debatten fra det væsentlige«, nemlig om samfundet har udviklet tilstrækkelige ressourcer til at yde omsorg og give rettigheder til ufødte børn«. »Hvis man ønsker plads til alle, ret for alle, må man se i øjnene, at det koster mere, end hvis man forbeholder goderne for nogle få udvalgte kategorier.« Anderledes sagt: Vi begår fostermord for at sikre vor høje materielle levestandard. Denne levestandard er så væsentlig for os, at vi har ret til at begå fosterdrab. Og Tage Voss skildrer fremtiden for os på profetisk vis: »For øvrigt kan vi meget snart befinde os i en modsat situation (af fri abort) under indtryk af befolkningsekspllosionen og de hurtigt tiltagende samfundsproblemer med flere afvigere, end vort sociale apparat kan klare at følge. Vi kan muligvis af realpolitiske grunde blive nødt til at udstede licens til fødsler til særligt udvalgte og velegnede. Og pålægge tvungen abort til alle licensløse graviditeter.«

Det begynder med præventionsmentalitet, – så bankede abortmentaliteten på døren. Eutanasi mentaliteten vinker allerede forude, og skal man tro Tage Voss, ender det med, at kun særligt »udvalgte og velegnede« får lov til at overleve. Dette er altså fremskridtets pris: det

svage overflødige menneske, der ofres på overmenneskets alter. Nietzsche og Darwin må juble i deres himmel.

Mennesket må ophøre med kun at planlægge en tilfredsstillelse af umiddelbare materielle behov. Det er der ingen fremtid i. Den umiddelbare trøst fører til opløsning. Der findes kun en vej til forløsning, nemlig korset. En ægte kristen holdning udelukker, at det ene menneskelivs værd og værdighed sættes op mod det andet. Tværtimod må vi alle ofre alt, for at Guds kærlighed gennem os kan blive udstrakt til hvert eneste menneskeliv, som undfanges på denne jord.

K. O.

VATIKANET

■ Pave Paul VI har for nylig modtaget hele tre statschefer i privataudien. Det drejer sig om Vesttysklands præsident Gustav Heinemann, Senegals præsident Leopold Senghor og Argentinas nyvalgte præsident Hector Campora.

■ Pave Paul VI har over for medlemmerne af bispesynodens permanente sekretariat bekræftet, at han agter at lade dem deltage i et kommende konklave – uanset at de ikke er kardinaler. Det samme gælder for de orientalske patriarker, forudsat at de er i Pax et Communio med biskoppen af Rom.

■ En amerikansk søster fra San Francisco, søster Kelly, er blevet leder af en afdeling inden for kongregationen for ordenssøstre. Det er første gang, en kvinde bestrider en ledende post i den romerske kurie.

NORDAMERIKA

Et lovforslag, fremlagt i staten Oregon, vil tvinge katolske hospitaler til at gennemføre aborter og sterilisation på trods af kirkens afvisende holdning over for disse ting. Statens katolske biskopper kalder lovforslaget for et anslag mod de grundlovssikrede frihedsrettigheder.

■ Den 76-årige kardinal Patrick A. O'Boulev af Washington er trådt tilbage. Hans efterfølger bliver den 46-årige biskop William W. Baum. På grund af det store antal sorte katolikker i Washington havde man ventet, at en sort præst eller biskop var blevet udnævnt.

AFRIKA

En moderne afrikansk version af de for de fleste så velkendte ti bud har måske også bud til danske læsere:

1. Jeg har ikke andre guder end mig.
2. Jeg misbruger ikke Guds navn, – jeg bruger det slet ikke.
3. Jeg holder hviledagen fri, – det er skønt at kunne sove lige til middag!
4. Jeg forventer, at mine børn skal ære deres far og mor.
5. Jeg slår ikke ihjel, det lader jeg militæret gøre.
6. Jeg bryder ikke ægteskabet – har bare lidt sjov ved siden af.
7. Jeg stjæler ikke – i hvert fald kun fra skatte- og toldvæsenet.
8. Jeg siger ikke falsk vidnesbyrd mod min næste. – Jeg vidner slet ikke, – jeg skal ikke blandes ind i noget.
9. Jeg begærer ikke min næstes hus. Hvem i alverden kunne tænke sig at bo sådan?
10. Jeg begærer slet ikke noget, der tilhører min næste. Jeg sørger for, at mit eget er bedre.

(K. P.)

LATINAMERIKA

ARGENTINA

Vatikanet har suspenderet den 52-årige biskop J. Podesta på grund af hans intime forhold til sin tidligere sekretær, en enke med to børn. Biskop Podesta har hverken villet bryde med enken eller tilbagekalde sine synspunkter om det præstelige cølibat. »Jeg betragter ikke vort forhold som syndigt, men som en nådegave.«

BRASIL IEN

Brasiliens udenrigsministerium har forhindret produktionen af et TV-program om kardinal Eugenio Sales fra Rio de Janeiro. TV-programmet var finansieret af de vesttyske biskopper og skulle have støttet biskoppernes kampagne for hjælp til udviklingslandene.

PERU

En 24-årig franciskansk præstestuderende, C. Villavicencio, er blevet valgt til årets repræsentant for ungdommen i Peru. Villavicencio både spiller guitar, synger og danser.

BRASIL IEN

Udnævnelsen af to nye brasilianske kardinaler bringer antallet af brasilianske kardinaler op på seks. Der findes 85 millioner katolikker i Brasilien.

ASIEN

ISRAEL

Fra den 9. juli til den 15. august afholdes der i Jerusalem et seminar, hvori deltager både jøder, muhamedanere og kristne. Emnet bliver »Den kontemplative bøn og de monoteistiske religioners spiritualitet«.

■ En jødisk rabbi og tre ikke-jødiske amerikanere har grundlagt en ny bevægelse, som de kalder »Kristne for Moses«. Den nye bevægelse er et modstykke til »Jøder for Jesus«-bevægelsen. En af grundlæggerne, en 20-årig mormon, siger, at han vil arbejde for at erstatte Jesus med Moses. Troen skal bygges udelukkende på Det gamle Testamente.

EUROPA

ALBANIEN

Ifølge det østrigske pressebureau Kathpress skal en albansk præst for nylig være blevet straffet med døden, fordi han har døbt et barn. Enhver form for religion er strengt forbudt i Albanien, der kalder sig »den første ateistiske stat i verden«.

JUGOSLAVIEN

Et medlem af redaktionen for det katolske blad Glas Koncila, pastor Z. Kustic, er i retten blevet anklaget for statsundergravende virksomhed på grund af et par artikler, han har skrevet. Pastor Kustic havde bl.a. skrevet, at en troende ikke bør adlyde uretfærdige love.

STORBRI TANNIEN

Mother Teresa fra Calcutta har i London af prins Philip fået overrakt Templetonprisen, som er på 88.000 dollars. Hun modtog prisen for sin indsats for at gøre Guds kærlighed kendt blandt mennesker.

■ Paven har over for en kendt britisk TV-mand udtalt, at han meget gerne vil aflægge et besøg i Storbritannien. Et sådant besøg skulle dog ifølge pavens egne ord »være omhyggeligt forberedt og datoen valgt med stor omhu«.

SCHWEIZ

Mere end 2000 mennesker har i Bern demonstreret mod regeringens forslag om at ophæve det hundredårige forbud mod jesuiters tilstedeværelse i landet. Katolikkerne udgør 46 pct. af Schweiz' befolkning. Der findes 1691 katolske sogne i landet med 2938 verdenspræster og 1419 ordenspræster, d.v.s. en præst til 600 katolikker. Søstrenes antal er 9156.

FRANKRIG: De franske biskopper undersøger på ny abortproblemet

De franske biskopper har på grund af den voksende abortdebat i landet besluttet at tage abortproblemet op til fornyet behandling. I 1970 fordømte den franske bispekonferencens permanente råd abort. I februar 1971 offentliggjorde bispekonferencens kommission for familierne en udtalelse, hvori det bl.a. hed: »Der findes ikke noget moralsk princip, som kan retfærdiggøre en direkte villet svangerskabsafbrydelse.« Kommissionen tog skarp afstand fra enhver liberalisering af abortlovgivningen.

Siden da er debatten om abort vokset i intensitet og omfang, og adskillige kendte videnskabsmænd, advokater og læger, ja selv katolske teologer har gjort sig til talsmænd for en liberalisering af abortlovgivningen.

Biskopperne har altså fået deres sag for. I den anledning har de opfordret biskop Daniel Pezeril af Paris til at nedsætte fire rådgivende arbejdsgrupper, som skal indsamle dokumentation og være til rådighed for en biskoppelig kommission, som ligeledes vil blive nedsat. De fire rådgivende arbejdsgrupper skal bestå af filosoffer, teologer, psykologer, læger, biologer, advokater og folk, som har med sjælesorg at gøre. De to første arbejdsgrupper er allerede nedsat og gået i gang med arbejdet.

Den biskoppelige kommission, der skal tage stilling til arbejdsgruppernes undersøgelser og indstillinger, bliver en speciel kommission og ikke den allerede eksisterende kommission for familieliv, selv om enkelte af medlemmerne af kommissionen for familieliv også vil blive medlemmer af den nye kommission.

Det parisiske dagblad »Le Monde« skriver, at oprettelsen af de fire arbejdsgrupper vil resultere i et pastoralt og læremæssigt budskab, som vil blive offentliggjort i begyndelsen af juni 1973. En talsmand for bispekonferencens sekretariat benægter dette kategorisk. »Der vil sandsynligvis komme en læremæssig udtalelse,« siger han, »men det vil være praktisk umuligt at få en sådan færdig til juni måned.«

(N. C.)

STORBRITANNIEN: Abort er ikke en harmløs affære, siger engelsk rapport

Ifølge en rapport offentliggjort den 1. marts i London skulle der være sikre beviser på, at provokeret abort forøger risikoen for at skade de efterfølgende børn, enten på grund af en for tidlig fødsel eller som følge af beskadigelser på kvindens forplantningsorganer.

Rapporten, som bærer titlen »Some Consequences of Induced Abortion to Children Born Subsequently«, er udar-

bejdet af den tidligere statsansatte videnskabsmand Arthur Wynn og sociologen Margaret Wynn. Den blev præsenteret for offentligheden af dronning Elisabeths gynækolog Sir John Peel, som indtil for nylig var præsident for det kongelige engelske selskab for fødselslæger og gynækologer.

Forfatterne af rapporten konkluderer, at »det vil være klogt af de unge piger, deres forældre og deres kommende ægtemænd at acceptere, at provokeret abort hverken er noget ufarligt eller ligetil, at det tværtimod på længere sigt har følger, som kan indvirke på senere børn og gøre den unge pige mindre egnet til ægteskab.«

Abortens uheldige følger

Rapporten bygger på 75 publikationer fra 12 forskellige lande, hvoraf flere har længere tids erfaring i provokeret abort. Ifølge rapporten skulle der foreligge sikre beviser på, at en liberalisering af abortlovgivningen fører til en fordobling af den perinatale dødelighed (fødsler og dødsfald i den første leveuge), 40 % stigning i antallet af for tidlige fødsler, 100 til 150 % stigning i antallet af svangerskaber uden for livmoderen (hvilket kan være yderst farligt for moderens liv og som regel håbløst for barnet), en fire-dobling af tilfælde af barselsfeber samt uregelmæssig menstruation og stigende sterilitet.

Rapporten understreger, at nogle af de statistiske undersøgelser beskriver de uheldige følger af aborter, som er gennemført under ideelle hospitalsforhold og inden den 12. svangerskabsuge.

»En stigning i antallet af for tidlige fødsler og i den perinatale dødelighed ledsages som regel af en stigning i antallet af børn født med handicap. I de seks år, der fulgte efter liberaliseringen af abortlovgivningen i Japan, faldt fødselsprocenten med 37 %, medens børnedødeligheden som følge af medfødte misdannelser steg med 43 %. Antallet af dødsfald blandt børn som følge af medfødte misdannelser var 30 % højere i 1960 end i 1947.

Rapporten kommer også ind på følgerne for et senere ægteskab hos kvinder, som har fået foretaget abort. »En mand har større chancer for at få en steril hustru eller et defekt barn, hvis han gifter sig med en pige, som har fået foretaget abort. En pige, som har fået foretaget abort, er derfor mindre egnet til ægteskab, fordi hun har fået sin evne til moderskab beskadiget.«

Desuden fremgår det klart af rapporten, at abort i stadig stigende grad anvendes som fødselsbegrænsende middel. »Mere end halvdelen af de kvinder, som søger abort, har ikke anvendt andre former for prævention.«

(N. C.)

HOLLAND: Kan højre- og venstreorienterede katolikker forsones?

En hollandsk jesuit, pater Leo H. Janssen, som underviser i økonomi ved universitetet i Tilburg, har i et interview udtalt, at den voksende polarisering i kirken i Holland kunne overvindes, hvis blot katolikkerne kunne enes om at bekæmpe uretfærdighederne her på jord. »I debatten om retfærdighed på jord kan vi overvinde kontroverserne i kirken, fordi der her er tale om et område, hvor konservative og progressive katolikker kan mødes og forstå hinanden: Hvis de progressive i deres bestræbelser for at bygge en bedre verden, har tendens til at undervurdere betydningen af livet efter døden og verdens fuldbrydelse ved Kristi genkomst, er de konservative til gengæld så fascinerede af dette transcendent perspektiv, at de negligerer den opgave at gøre verden mere udholdelig og beboelig for alle mennesker. Progressive og konservative kan lære meget af hinanden, hvis der kommer en samtale i gang imellem dem.«

»For et par år siden var der en tendens til at betragte opstandelsen som irrelevant,« siger p. Janssen, »men i dag er opstandelsens virkelighed og betydning almindeligt anerkendt af alle.

Den tanke, at håbet om et liv efter døden som en slags opium skulle få os til at vende os bort fra denne verden, er i dag forkastet af alle.«

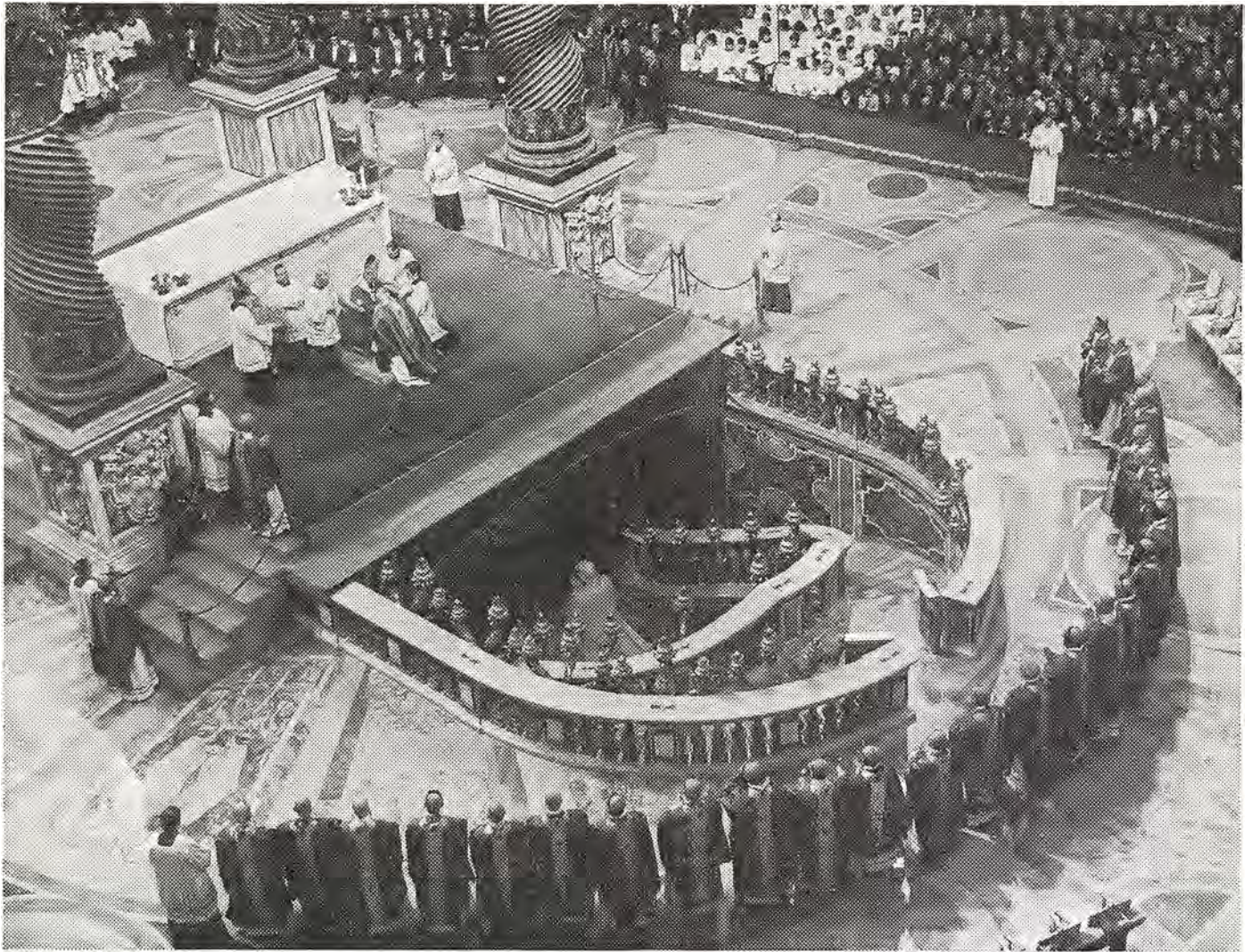
P. Janssen sagde yderligere, at han i dag er mere optimist end for 2-3 år siden, hvad angår mulighederne for at konservative og progressive katolikker kan lære at forstå hinanden: »Der er i dag færre ekstremister på højre- og venstrefronten.«

(N. C.)

FÆRØERNE: Pastor Jørgen Hviid på kort besøg

Folk i Torshavn oplevede midt i marts måned dr. phil. Jørgen Hviids mange skikkelser: psykologen, bugtalarer, tryllekunstner og ikke mindst præsten. Hundredvis af mennesker strømmede til Statshospitalets festsal og til Hotel Føroya for at høre den lærde psykolog tale om de handicappedes og ikke-handicappedes reaktioner over for hinanden. Han præsenterede sine to dukkevenner Frederik og Maren for over 400 børn på Franciskanersøstrenes skole og tryllede til børnenes store fornøjelse og undren. Hospitalets patienter og personale flokkedes for at se forestillingen sammen. Den katolske menighed hørte både et alvorsord og så ham trylle. Pastor Hviid sluttede sit besøg med en inspirerende prædiken under søndagsmessen og et 25 minutters foredrag over Radio Føroya, for at hans besøg kunne komme alle øerne til gode.

(A. Korns)

Paven overrækker ringene til de nyudnævnte kardinaler

VATIKANET: Kommer der snart nye regler for deltagelse i konklavet?

Under konsistoriet den 5. marts, hvor paven Paul VI indsatte de 30 nye kardinaler, offentliggjorde han også navnene på de to kardinaler, han i 1969 udnævnte »in petto«, dvs. hvis navne dengang ikke blev offentliggjort. Det drejer sig om biskop J. Hossu fra Rumænien, som døde i 1970, og biskop S. Trochta fra Tjsekkoslovakiet. Samtidig meddelte paven, at det var hans ønske, at kun 120 kardinaler skulle kunne deltage i det konklave, hvor hans efterfølger til sin tid skal vælges. Paven var også interesseret i at høre kardinalernes mening om en eventuel deltagelse i konklavet af de seks orientalske patriarker og de 15 biskopper, som udgør bispesynodens permanente sekretariat. Såfremt ingen af patriarkerne eller biskopperne er kardinaler, skulle dette bringe antallet af deltagere i konklavet op på 141. Pavens forespørgsel blandt kardinalerne under konsistoriet har kun understreget, at man i nær fremtid kan vente offentliggørelse af nye regler for deltagelse i et konklave. De nye kardinaludnævnelser har i øv-

rigt medført en række ændringer af de ledende kurieposter. F.eks. har kardinal Confalonieri på grund af alder trukket sig tilbage fra posten som præfekt for kongregationen for biskopperne. Han erstattes af den nyudnævnte kardinal Sebastiano Baggio. Kardinal Marella har ligeledes på grund af alder trukket sig tilbage fra posten for de ikkekristne religioner. Han erstattes af den nyudnævnte kardinal Sergio Pignedoli.

Roms provikar kardinal Ugo Poletti er efter sin kardinalsudnævnelse nu officielt af paven blevet forfremmet til Roms kardinalvikar. Kardinalvikaren er pavens stedfortræder i alt, hvad der angår ledelsen og administrationen af bispedømmet Rom.

LATINAMERIKA: Stadig et katolsk kontinent?

Et medlem af det internationale lægmandsråd Guzman Carriquiry har for nylig i Rom tegnet et billede af den katolske kirkes situation i Latinamerika.

Ifølge Carriquiry skal katolikkerne udgøre 93 pct. af Latinamerikas samlede befolkning. I tallet er medregnet alle

døbte og ikke bare de praktiserende katolikker. Carriquiry mener dog, at den høje procent af døbte stadig gør det berettiget at kalde Latinamerika et katolsk kontinent. Kirkens indflydelse er nu som før enorm og dens muligheder mangfoldige.

Ca. 47.000 præster, d.v.s. 10 pct. af alle præster i verden, arbejder for tiden i Latinamerika. Hertil kommer 8.600 lægbrødre og 130.000 søstre, hvilket forholdsvis er betydeligt færre end i Europa. Til gengæld arbejder 100 af verdens 300 permanente diakoner i Latinamerika.

Det er derfor normalt, at kirken i Latinamerika trækker på kald fra andre kontinenter. 50 pct. af præsterne i Latinamerika stammer således fra enten Europa, USA eller Canada.

Af katolske grundskoler findes der i dag 11.600 med mere end 7 millioner elever, mens der er 5.400 katolske gymnasier med 1.280.000 elever. De katolske universiteter tæller ca. 44.000 elever. En stor del af disse skoler modtager økonomisk støtte fra katolske organisationer i Vesttyskland og USA.

(La Croix)

ORDRUP 100 ÅR

*For 100 år siden indviedes Sct. Andreas
Kollegium i Ordrup
I 1920 måtte skolens porte lukkes*

Af Arne Hall Jensen

For 100 år siden, den 30. august 1973, indviedes Sct. Andreas Kollegium i Ordrup – og allerede i 1920 blev dets porte lukket til stor sorg og skuffelse for såvel lærerne som daværende og tidligere elever.

Der kan næppe være ret mange tilbage, selv blandt de allersidste af de elever, som måtte forlade kollegiet og fortsætte deres undervisning andetsteds.

Straks efter skolens lukning blev der stiftet en forening af gamle elever: »S.A.K.«, og ved de to årlige sammenkomster (på Sct. Andreas' dag og en om sommeren) i 20'erne og 30'erne, kunne medlemmerne samles i et betydeligt antal, men deltagernes kreds indsnævredes ganske naturligt år for år – men der er jo trods alt også forløbet mere end 50 år, hvilket vil sige et længere tidsrum end kollegiets hele eksistens som skole, og nu skal bestyrelsen være glad, hvis den kan mønstre mere end ca. 20 fremmødte omkring den gamle skolefane med uglen i det ene af Dannebrog's felter.

Soldater i klosterhaven

Det er ikke her hensigten at skrive skolens historie, men blot drage nogle personlige minder frem fra hine, nu så fjerne dage, hvor jeg var elev i kollegiet. Ja, det er længe siden – næsten en menneskealder, men alligevel er erindringen om skoletiden usvækket klar. Meget andet senere i livet gled ud i glemselen, men billederne fra de unge år, hvor man er mest modtagelig for indtryk, er ikke blevet udslettet.

Der var dengang omkring 280 elever, og kun de vanskeligheder, som første verdenskrig førte med sig af økonomisk art, blev den egentlige årsag til skolens lukning. Den tyske afdeling var allerede blevet ophævet – de fleste af lærerne var blevet indkaldt til militærtjeneste i deres

fædreland, og uden dem, var der ingen mulighed for at fortsætte den del af undervisningen.

Til gengæld indkvarteredes 56 artillerister af sikringsstyrken i den nu tomme sovesal, mens et soldaterkøkken i den nordlige fløjs kælderetage dagligt bespiste 150 mand.

Vi kunne således fra klasseværelsets vinduer se soldaterne færdes nede i baghaven, hvilket jo ikke ganske svarede til ens forestillinger om en fredfyldt klosterhave! Men forholdet mellem skolen og militæret var upåklageligt.

En forfatters lod!

For den, der kom fra en lille privatfællesskole til kollegiet, var forskellen øjnepvingende. Her var der udelukkende drenge – og det tør siges, at det var en broget flok, blandt hvilken der fandtes et betydeligt antal elever af udenlandsk herkomst, navnlig blandt »internerne«.

Men det var raske drenge (det vidner bl.a. deres opnåede resultater i den kommunale skole-fodboldturnering om) og der var mange højt begavede blandt eleverne, som fik en solid ballast med sig ud i livet. Kammeratskabet var så godt, at det i mange tilfælde udviklede sig til venskaber senere i tilværelsen.

Et godt eksempel på dette er sammenholdet mellem de ti, der tog realeksamen i 1919. De besluttede at holde forbindelsen med hinanden ved lige i form af en »vandrebog«, som skulle cirkulere iblandt dem, ligegyldigt hvor i verden de befandt sig. De skulle skrive om deres oplevelser samt indklæbe fotografier og lignende. Bogen kom vidt omkring på jorden og fungerede i adskillige år.

Lærerne var, set fra et almindeligt dansk synspunkt, særprægede skikkelser, men de var, trods »uniformeringen«, absolut enere.

Nogle elskede vi – og dem drillede vi. Andre var vi bange for, så dem skulle vi nok vogte os for ikke at tirre!

Men tænker man tilbage på billedgalleriet af vore lærere fra den gang, er der ingen tvivl om, at de fleste af os ikke forstod at vurdere deres fremragende viden om de fag, de underviste i eller viste dem tilstrækkelig taknemmelighed.

Havde man glemt sin skolemad, blev man altid gæstfrit budt på høje »amagermadder« af hjemmebagt brød og varm mælk i spisesalen. Jeg kan endnu se de lange borde med mønstret voksduk for mig.

Der var imidlertid een lærer, som sårede mig dybt. Han hed Bæk og var importeret fra (så vidt, jeg husker) Hille-rød, hvor han havde været rektor. Nu skulle han undervise i dansk på kollegiet. Han gav os bl.a. en fristil for under titlen »En flugt fra de vilde«.

Det var lige noget for mig! Jeg anskaffede et helt nyt kollegiehefte hos br. Sebbelow, der stod for salget af materialer, og jeg skrev det ud fra ende til anden, idet jeg gjort mig megen umage. Spændt på resultatet modtog vi stillehefterne retur med de sædvanlige rettelser med rødt blæk. Jeg fik en fin karakter for skriften – men *ingen* for stilen. Nedenunder stod kun: Gyseligt skabagtigt sprog! Det var alt!

Skolen blev ikke glemt

Der var unægtelig en betydelig forskel mellem den lille fællesskole og denne højere læreanstalt. Alene den naturhistoriske samling, som var et helt lille museum, og teatersalen med dens fortrinlige scene, var jo noget ganske andet, end man tidligere havde været vant til.

Forestillingerne og koncerterne i teatersalen, der opførtes under p. Günthers kyndige ledelse og de sidste under p.

Menzingers, var virkelig præstationer udover hvad man sædvanligvis forventer af skoledrengene.

I denne sal blev skoleforeningens 15-års jubilæum i 1935 fejret med stor deltagelse af op imod 40 gamle elever og, blandt de gamle lærere, p. Menzinger, p. Günther, p. Noesen, p. Paulus og br. Christensen ved hædersbordet.

På skovturen ved 40-års jubilæet i 1960, var der endog op mod 50 gamle drenge – men nu var der kun en af lærerne som deltager, p. Kümpferle.

Ved 50-års jubilæet i 1970 var foreningen blevet indbudt til at festligholde dagen i selve den del af de oprindelige bygninger, som endnu stod tilbage. Her var tilslutningen meget stor.

Sandelig var den gamle skole ikke blevet glemt.

Et forbilledligt skoleblad

Endelig må skolebladet »Højen«, der udkom i de sidste ca. tre år af skolens eksistens, nævnes. Også her var kollegiets elever et hoved foran andre. Det var velredigeret, velskrevet og smukt trykt, forsynet enten med morsomme karikaturer (også af lærerne!) eller interessante fotografier.

Der kommer som regel et særligt glimt i øjet hos en gammel skolekammerat, når »det russiske bjerg« nævnes. Det var en vældig rutschebane, som om vinteren blev rejst på den store legeplads. Fra toppen kunne man på kælk eller slæde suse af

sted nedad den tilsede bakke og langt ind i æblehaven, hvor nu beboelsen Kollegiehaven, findes. Om sommeren blev pladsen benyttet til fodboldspil til afløsning af de øvrige årtiders gymnastiktimer, som fandt sted i den særligt indrettede sal.

Men nu er alt dette altså historie.

Der er gået 100 år siden skolen blev indviet, uden tvivl i troen på, at den ville leve meget længere end de knapt 50 år, den fik lov at fungere efter sin oprindelige hensigt.

Det er uundgåeligt, at selv om minderne om de unge lyse dage på Ordruphøj er lykkelige, er der dog også blandet vemod deri.

HONNØR FOR DET KATOLSKE POLEN

Kærlighed til det katolske polske folk kom klart til udtryk, da biskop Hans L. Martensen talte til Jesu Hjerter Kirkes menighed under besøget på Sankt Mikael's Skole i Randers. Han skildrede indtryk fra rejsen i efteråret 1972.

Biskoppen genkaldte sikkert, tilligemed tilhørerne i erindringen de mange katolske familier, der fra dette land med den meget omskiftelige nationale tilværelse er kommet til Danmark.

Disse tusinder af fattige udvandrere, mærket af materiel armød, men oftest rige i den katolske kristentro – har rundt om i deres nye land været med til at grundlægge vore menigheder og danne nye sogne.

Sammen med datidens fremmedarbejdere, der langtfra altid blev modtaget med den ellers så højt besungne »danske tolerance og gæstfrihed«, fulgte både polskfødte præster og søstre. Også disse har gennem årtier udført et katolsk apostolat herhjemme.

– Det var med dyb beklagelse, at jeg ikke i 1966 sammen med andre katolske biskopper og katolske lægfolk fra den vestlige verden fik lov til at deltage i 1000-års festlighederne for vor katolske tros officielle komme til det gamle polske rige, sagde biskoppen indledende. – Vi kunne ikke opnå indrejsetilladelse.

– Så meget desto større var glæden, da jeg sidste år kunne få lov til at gæste det Polen, hvis forfædre fra 1890'erne har givet os så mange gode kvinder og mænd i den katolske kirke i Danmark.

– Der var en mærkbar ændring i indstillingen fra for få år siden til 1972, fortsatte han. – Nu var der ingen vanskeligheder hos de statslige myndigheder. – Jeg blev i København gæstfrit modtaget og beværtet hos den polske ambassa-

dør, der for øvrigt efter mit besøg ville køre mig tilbage til Bredgade.

– Og som det var heroppe, sådan var det tilsvarende, da jeg under rejsen var i kontakt med de polske myndigheder, understregede biskoppen.

– Var mødet med repræsentanter for det verdslige således en god velkomst til Polens land, så var modtagelsen hos den polske katolske kirkes repræsentanter overalt endog endnu bedre: Den var hjertelig – lige meget om det var biskopper, præster, søstre eller det øvrige katolske folk, jeg var sammen med, berettede biskoppen med glæde.

– Min ledsagende præst, der talte såvel dansk som polsk, var tolk undervejs, og i den berømte valfartsby Czestochowa havde jeg den store glæde at få lov til at prædike, hvorefter prædikenen ved tolken blev oversat til polsk.

– Den katolske ungdoms trosliv betog mig meget under rejsen såvel i valfartskirkens nådekapel foran alterbilledet »Den sorte Madonna«, hvor man i grupper på skift holdt våge- og bedetimer, som rundt om i landet, hvor jeg ellers mødte den polske ungdom, sagde biskoppen.

– Disse unge polakker vil kunne virke meget inspirerende på vore unge rundt om i sognene. Der blev givet så mange gode eksempler for os her nord for Østersøen – både for vor ungdom og for os ældre. Hermed sluttede biskoppen denne del af talen, hvor han hædrede det troende polske folk!

Czestochowa mellem Warszawa og Krakow har spillet en betydelig rolle i Polens historie – og den gør det den dag i dag for folket. På Josna Gora (Clarebjerg) i den gamle by grundlagde kong Wladislaw Jagiello omkring år 1400 det

kloster, i hvis kirke nådebilledet findes – sort af ælde. Efter overleveringen fra slægt til slægt er det malt af evangelisten Lukas på cedertræ og af den hellige Helene ført til Europa under hendes pilgrimsfærd til Det Hellige Land. – År efter år valfarter til titusindvis af troende til Czestochowa.

Netop maj er Gudsmoder Marias måned, mens naturen fornyer livet. Og mandag den 7. maj er kalenderdagen for fejringen af Polens skytshelgen, Sct. Stanislaw. Han fødtes år 1030 i provinsen Galizien, studerede i Paris og blev siden biskop af Krakow. – Få år efter udnævnelsen blev han imidlertid af den grusomme kong Boleslaw II dræbt foran domkirkens højalter. I 1253 blev han af pave Innocens IV optaget i helgenrækken, og han blev det polske folks beskytter. Helgenraven findes i Krakow domkirke, hvis ene tårn for øvrigt er prydet med forgyldte Mariakroner som tegn på, at katedralen er indviet til Himmeldronningen.

Polens hårdt prøvede, men altid trofaste katolikker valfarter i maj sammen med hele vor katolske verdenskirke til Maria-helligdommene. – Også vor jyskfynske valfart går på god traditionel vis til Gudsmoders kirke i Øm ved Skanderborg, nær ruinerne af cistercienserklosteret »Cara Insula«. Kloster og kirke sank i grus, men nu synges Marias majsange ved »Ømborgen«.

»Til Jesu ved Maria«, lyder det katolske budskab, der retteligt er fælleskristeligt: Hun modtog nemlig engelens glæde budskab om Kristi fødsel – og blev derved »Den Guddommelige Nædes Moder« og følgelig »Vor Glædes Årsag«, som vi lovpriser hende for i litaniet!

a.d.

Rids fra Assisi

Af Emil Petersen

Bussen holder på pladsen ved Santa Chiara i den ene ende af byen. Man hopper ud midt i en stor butik med kobbertøj og postkort og kakler og broderier og folk, der forhandler med taxichaufførerne i skyggen af kirken. Her var et tempel at rense. Men ville det ikke være synd?

Turisterne kigger sig omkring: op mod borgen, ind mod de snævre gader, de om et øjeblik skal følge – hen langs byens flanke ud mod dalen. Husene ligger som lyse flader, blegede, enkelte partier med rødgyldent skær –

lidt køligt grønt i en kirkekuppel står skært mod himlens blege blå.

Egentlig er dette ikke »Assisi-billedet«, man havde med sig hjemmefra. Til dét hører klostret på sin pynt. – Det må man opsøge – ind i byen – ud til San Francesco!

Det er i middagsheden. Sie-staens stilhed hviler over staden. Kun nogle tapre turister udnytter hvert minut af den kostbare tid. – Men under nichen med et bleget Gudsmoderbillede har én sat sig til hvile på den lave mur. Ømme fødder? – Måske! Men »sydlandsk« ubesværet virker bil-

ledet, skønt det snarere er ferie-billedet, som man kan knipse det mange steder i sommermånederne.

Hvor er her kommet og gået mange mennesker i tidens løb! – Sad ikke digterkongen Goethe engang her på torvet og glædede sig over Minervatemplet derovre. Det var nu hans Assisi-oplevelse! Det er jo nok andre strenge, besøget i Frans' by anslår hos de fleste. Som en svensk ven af stedet har sagt: »Man går inte förbi Franciskus utan att förlora något väsentligt.« – Men det kan være rart at sidde lidt her med sin campari, in-

Gadebillede

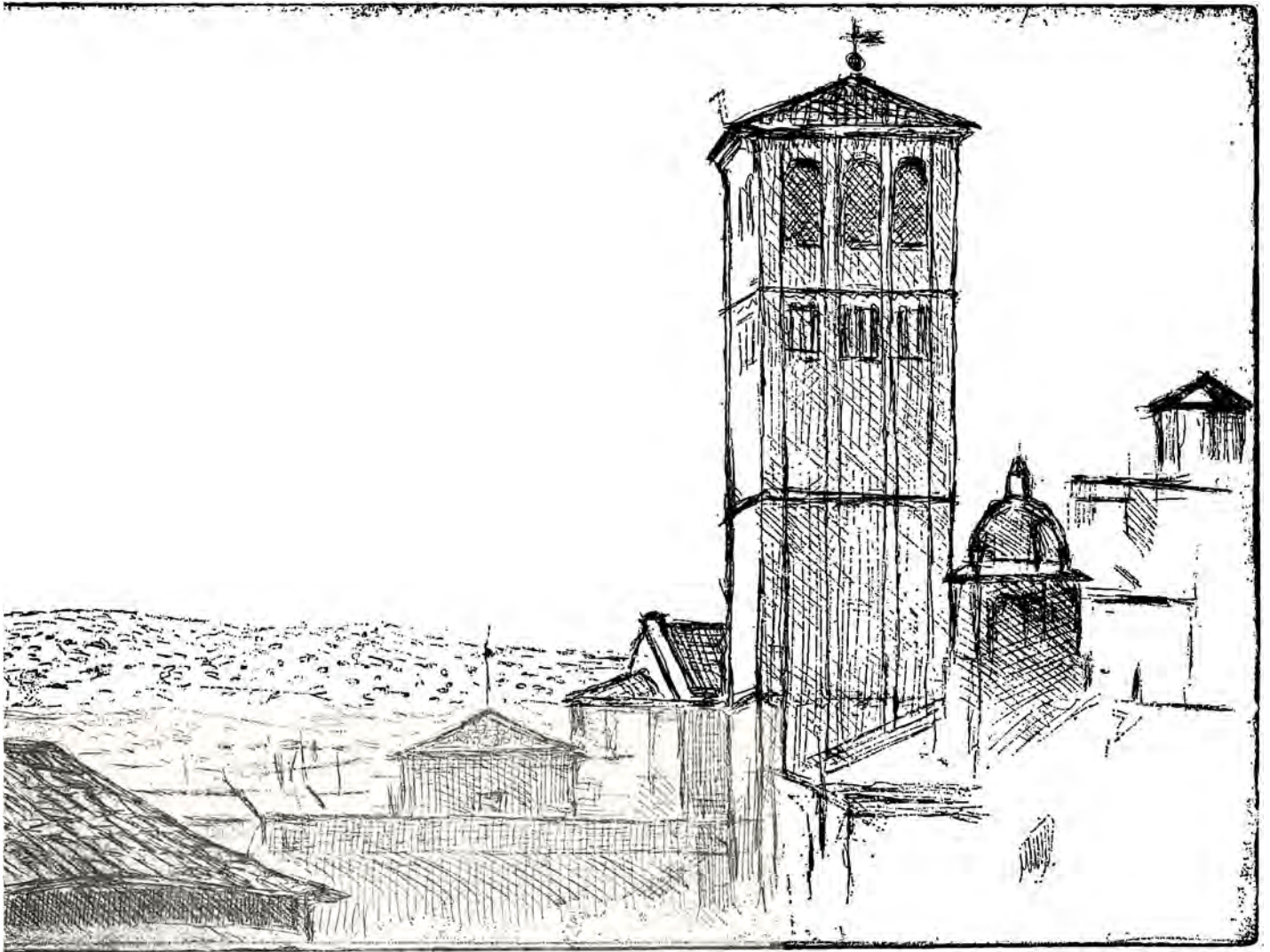

den det sidste stykke vej ud til San Francesco – sidde og glæde sig over templet derovre.

Fontænen derhenne står i rund og våd kontrast til de tørre, kantede stenhuse. Bittesmå stænk fra den spinkle stråle pletter dugen på restaurationsbordet, hvor tegneblok ligger.

Videre! – Foran den smalle, mørke gade ligger pludselig San Francesco lys og hvid, svøbt i dis, med dis i ryggen, blåt og skært grønt og lysviolet.

Kirken og klokketårnet set lige forfra er en tæt klump så yderligt på randen af dalen. Ved foden af den myldrer farverne – det er folk, der går ud og ind.

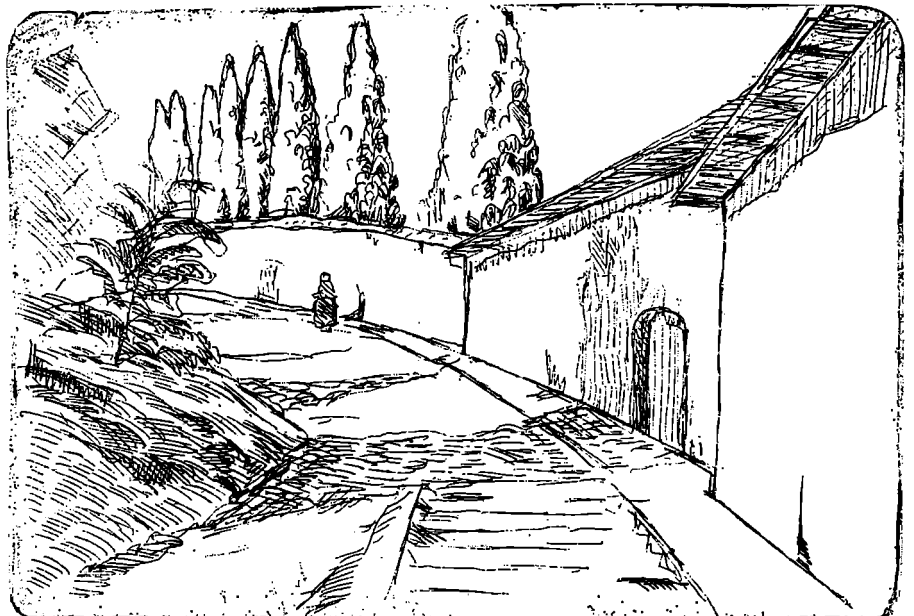

San Francesco-kirken

Der lyder sang derindefra. Måske et kor, der øver sig – eller pilgrimme fra busserne dernede på parkeringspladsen. Her kunne man synge Inge-manns »Gennem de fagre riger på jorden«, og et øjeblik give mig lov til at føle, at det ikke er letfærdig snak, der står i den sang.

Og så skal man spise og slentre lidt og samle kræfter til besøget i San Damiano og i Carceri oppe i bjerget – stedet, hvor Frans og hans venner gav sig hen i meditation. Heroppe kulminerer nok for en og anden oplevelsen af den store sammenhæng mellem natur og mennesker, mellem Gud og hans børn, som for mangan pilgrim eller turist var *oplevelsen* i Assisi.

Vejen ved San Damiano

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserveer
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 06 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gaa - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvister
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olgade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegend Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olgade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 276
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gaa-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårde Tværvvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

KATOLSK DEBAT

Af Niels Krogh Rasmussen

I slutningen af februar havde »Katolsk Debat« i Århus indbudt til den tredje (og sidste) aften i sin første møderække. 80 deltagere var mødt op i gymnastiksalen i Sankt Knuds Skole for at diskutere emnet: »Kan man være kristen på flere måder, også som katolik?«

Legitim pluralisme

Pater L. Brunicardi (»præst og skolemand«) indledte som den første af de indbudte med at gribe sagen an som teolog på baggrund af den internationale teologkongres i Rom for et par år siden. Der diskuterede man problemet »pluralisme« inden for teologien, der jo trods alt skal være en enhed. Der eksisterer en pluralisme i Bibelen (GT - NT; Jesus - Paulus), og der eksisterer forskelle mellem teologi og sjælesorg, mellem lære og liv. Hvordan kan alle disse synspunkter forenes, og hvordan kan man integrere det teologisk evigtgyldige med det kulturelt foranderlige? Med den tyske teolog Ratzinger må man sige, at der eksisterer en legitim pluralisme i kirken. - Emnet er dog ladet med sprængstof, for hvor er grænsen mellem pluralisme og »synkretisme«, den farlige sammenblanding af alt? Men polarisering og konflikt er nu engang en del af livet selv ...

Den katolske praksis forener os

Pater Leslie Dorn (»også præst og skolemand«) indleder opportunt med at præcisere, at han ikke er sin bror(!), og går derefter over til at analysere begrebet »får«, af hvilke der findes 230 racer, såvel hvide som sorte, korthårede som krølhårede og langhårede! Dette som et billede på de store forskelle, der også eksisterer i kirken.

Der dukker hele tiden nye problemer op, som skal løses på nye måder; der skal fortolkes og integreres. Har f.eks. Mariadogmerne så stor betydning for os i dag? Og det man på sin tid kaldte »Pavens Credo« er i det store og hele glemt. Men den diskussion, hans »Humanæ vitæ« satte i gang, er stadigvæk levende. Det er ikke på grund af de enkelte trosartikler, vi er katolikker (som Karl Rahner har sagt: »Dogmatisk er vi allesammen kættere«), men på grund af praksis, selve livet i menigheden. Der er nok specifik-

ke elementer i denne praksis, men næppe to katolikker vil give det samme svar, når man spørger dem, hvori disse elementer består. Personlig mener pater Dorn, at bl.a. følgende forhold er vigtige: 1) Katolikken er rodfæstet i det lokale kulturmønster, men er sig alligevel bevidst, at han tilhører et internationalt fællesskab; herunder spiller pavedømmet en rolle, som ikke kan negligeres: Katolikken kan være ilde berørt, når paven taler, men han er i hvert fald altid berørt. 2) En liturgi, der både er akademisk og folkelig. 3) Trosforholdet er både fortroligt, sagligt engageret og dog afslappet. Disse holdninger virker tiltrækkende på mange mennesker. Det kan bl.a. ses af den store kontakt i vor tid mellem pinsekristne, Jesus-børnene og katolske kristne.

Tolerance i kirken

Stud. mag. Jakob Frandsen (»hverken præst eller skolemand«) får derefter ordet (af ordstyreren Preben Frandsen). Første del af hans indlæg handler om nødvendigheden af tolerance i kirken: Ingen gruppe må tro, at den har patent på sandheden, og at den har lov til at udøve meningstyranni over for andre. - Det er nødvendigt for selve katoliciteten, at vi er forskellige, men det er også nødvendigt for hver eneste af os. Kirken skal støtte det, der gror frem - støtte, og ikke blot opgivende sige »så lad dem dog«. Alle skal have en meget stor tolerance både over for de grupper, der synes, at alt går for hurtigt, og over for dem, der synes, det går for langsomt, eller at det slet ikke går.

2. del af indlægget beskæftigede sig med det faktum, at vi danske katolikker trods alt ikke kan komme væk fra, at vi er medlemmer af den 40 pct. minoritet af hvide vesteuropæere og nordamerikanere, der sammen forbruger 75 pct. af verdens ressourcer. Vi kan ikke være kristne uden at tage del i omformningen af denne verden. Teologisk set er vi »Guds medskabere«, men vi må især heller ikke glemme, at vi ikke er »af denne verden«, og at vi ikke må slå os til ro her. Den socialistiske analyse og de dermed forbundne teorier er de bedste redskaber, men heller ikke de er tilstrækkelige. Det, vi har brug for, til at ændre den sociale udbytning, er en kraftig politisk bevægelse, der kan realisere vor kristne næstekærlighed.

Diskussionen

Diskussionen efter disse indledninger var livlig, og der var over 20 indlæg. Kun hovedpunkterne skal refereres. - Oluf Bohn spørger, hvor langt man i praksis kan gå med at støtte det nye, uden at enheden ødelægges. Svarene går på den autoritet, som skal afgøre dette. For L.

- der får De
mere
for pengene - -

Dorn er det én af Helligåndens gaver at kunne »skelne mellem ånderne«, når fornyelsen kommer (og den kommer altid nedefra). Man skal spørge om Jesu sindelag og Jesu ånd er i det nye. – Jakob Frandsen svarer, at hvis man taler om autoritet, betyder det biskoppen (han vil for resten gerne have tre af dem i Danmark). Men på den anden side er det lidt foruroligende, at det skal være biskoppens samvittighed, der så bliver afgørende, fordi han lever efter en anden livsform og i et andet miljø end basisfolket, og han derved risikerer at komme til at bremse noget, som ikke bør bremses. – I tilslutning hertil betoner Gottfried Grünewald, at en af forskellene mellem katolikker og andre kristne netop er at finde i, at biskoppen udøver sin autoritet ved at være *garant for dialogen*. – Andre talere foreholdt, at de socialistiske regimer i Østeuropa ikke just var eksempler på tolerante samfundsformer, og dette medgaves da også af Jakob Frandsen. – Direktør Cato Simonsen, støttet af fru Johanne Maria Willer, beklagede sig over, at det var så svært at

blive orienteret godt gennem vor presse om de nye bevægelser. Leslie Dorn svarede, at da han var ved »Forum«, var det kun muligt at få tid til at lave venstrehåndsarbejde, og det inden for meget snævre grænser. Han mener, at bladet med kyshånd vil tage imod flere medarbejdere, og Jakob Frandsen lover at tage eventuelle forkastede artikler i »Prosit«, der nu trykkes i et oplag på 1.000! – Bitten Frandsen stiller spørgsmålet, om springet fra det menneskelige til det specifikt kristne: Hvordan er det muligt at tro, at et menneske, der levede og døde for 2.000 år siden, alligevel lever i dag? Dette spørgsmåls væsentlige karakter understreges af såvel Bent Dalsgaard Larsen som af L. Dorn, der foreslår det taget op ved et følgende møde i »Katolsk Debat«.

Konkluderende kan man referere p. Meister, der konstaterer, at de tre indledere alle havde en dynamisk opfattelse af det problem, der blev debatteret, og p. Brunicardi, der citerer en højere autoritet: »I min Faders hus er der mange boliger.«

PASTORALE

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 69 A, holder åbent ugens fem første dage fra kl. 13 til 18
Telefon 16 23 03

Bendt Gravgaard

lænkram en gros

Hobro – Telefon (08) 62 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod uønsket korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 91 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

MARIUS
MP
PETERSEN
EN DITA FORRETNING

4100 Ringsted – Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRIA 6070

Er De tilfredse med Deres anedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Malerfirma
HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 – 82 48 40

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 48 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæsmester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gæsmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 88 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramshæred 13 – Telefon 72 01 68
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramshæred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnegade 4, Kolding
Telefon 62 08 93

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgårdsstræde 18
København K
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

FASTE- AKTIONENS BISKOP ER DØD

Af Knud Ballin

L'ECHO DE SAINT LOUIS de Sénégal, bispebladet i det senegalesiske bispedømme, hvor Nordens katolikker gennem flere aktioner betalt af fasteaktionerne har ydet en ikke helt ringe indflydelse på udviklingsarbejdet, meddelte i sit nummer for februar 1973, at biskop Prosper Dodds pludselig er død fredag den 12. januar, dagen før han skulle være fløjet til Frankrig.

Biskoppens gode ven og foresatte gennem 17 år, Père Girardot, meddelte

dødsfaldet som svar på et brev, der skulle have fået et længe næret ønske hos biskoppen til at gå i opfyldelse, fordi det indeholdt meddelelsen om, at de nordiske biskopper havde besluttet at give dette års fasteaktion til opførelsen af to undervisningsbygninger for voksne i Podor og Matam. Det var, som om den foretagsomme biskop også havde arrangeret modtagelsen af denne gode nyhed, idet pateren kunne skrive, at man i slutningen af marts måned venter ordenssøstre fra Canada, som er rede til at tage arbejdet op midt i disse meget udpræget muhamedanske egne. Det vil være en stor opmuntring ikke blot at stå over for den afdøde biskops udmærkede planer, men at erfare, at Nordens katolikker netop i denne tid bringer store og gode ofre for at virkeliggøre en udviklingsopgave, som ligger i erfarne missionærers hånd.

Søndag den 14. januar blev biskop Dodds begravet i sin domkirke, hvor han den 13. marts 1915 havde modtaget dåbens hellige sakramente. Blandt de talrige biskopper og præster, som samledes om hans bære, var også biskoppen af Ziguinchor, som er kendt af mange danskere på grund af sit besøg på St. Josefs Hospital i København, i Sct. Lazarus Ordenen og fra søndagsgudstjeneste i Sakramentskirken sidste efterår. Biskop Sagna var efterfølger af biskop Dodds i dennes første bispeembede og vidste også besked om biskop Dodds energiske sociale og kirkelige indsats.

Navnet Dodds har spillet en stor rolle i St. Louis' historie. En broder til biskoppens bedstefader var general, og en af de store gader bærer endnu hans navn. Man var stolt af det usædvanlige, at han som senegaleser var den første, der nåede op til generalsrang i den franske hær, og denne baggrund har været af uvurderlig betydning for biskop Dodds i hans virke i bispedømmet St. Louis, hvor han den 15. februar 1966 blev udnævnt til stedets første biskop.

3 år gammel kom han i barneskole hos Cluny-søstre, og 6 år gammel lærte han at tjene som ministrant ved alteret. Fra 1928 til 1939 studerede han filosofi og teologi i Frankrig og Schweiz, og den 23. juli 1939 blev han præsteviet. Den 15. august – efter 12 år i det fremmede – læste han sin første messe i sin dåbskirke. Så fulgte kapellantiden indtil 1947 og en kort periode som professor på drengeseminariet i Dakar. 13. juni 1947 udnævntes hans til apostolisk præfekt i Ziguinchor, hvor han byggede 11 kirker, foruden at han oprettede 15 præsteboliger og 22 ordenshuse. Han indrettede skoler, organiserede teknisk uddannelse for de unge, oprettede klinikker og løste mange andre opgaver i de 20 år, han virkede i Sydsenegal. Den 26. oktober 1952 modtog han bispevielsen – igen i sin dåbskirke.

ke – og tre år efter blev Ziguinchor bispedømme med biskop Dodds som sin første biskop. Derfra vendte han tilbage til sin barndomsby, hvor han 1966 indtil sin død virkede som St. Louis' første biskop. Men inden han forlod sit første bispedømme, nåede han at præstevie den 19. indfødte præst.

Der ventede nu et lignende arbejde i St. Louis som i syden. St. Louis ligger 300 km nord for Dakar og er et meget vidtstrakt bispedømme, og her er det, navnene Louga, Podor og Matam, hvor Nordens katolikker er med til at bygge fremtiden, dukker op med oprettelsen af klinikker, voksenoplysning osv. osv. Beundringen for denne senegalesiske biskops

enorme indsats gav sig bl.a. udtryk i, at han den 24. februar 1942 fik overrakt æreslegionen af den franske ambassadør, og i de ord, der mindede om familiens store traditioner i kampen for retfærdighed, broderskab og fremdrift.

Så sent som den 30. december 1972 kunne biskop Dodds modtage alle sine præster og takke dem for deres store andel i den enorme udvikling, der har præget kirken i de sidste mange år efter landets frigørelse for fremmedherredømme. Præsterne i Senegal og myndighederne takker Nordens katolikker for den hånds-rækning, hjælpen fra fasteaktionen i de fem nordiske lande har betydet for dem.

Knud Ballin

ASSISI-MØDE

Støttekredsen for det nordiske økumeniske center i Assisi havde glæde af mødet lørdag den 10. marts med pater *Max Mizzi*. Mødet, der blev holdt i KFUKs bygning i St. Kannikestræde, havde samlet ca. 60 deltagere. Undervisningsinspektør *Johns Nielsen* ledede sammenkomsten, og pater Mizzis foredrag – på engelsk – blev tolket af *Aase Milfeldt*.

Da den kuttelædte franciscaner stod på talerstolen, gik tanken hos en og anden af deltagerne nok et smut fra den lørdagsstille københavnske gade til den lyse plads foran S. Francesco. – Emnet var imidlertid ikke Assisis charme, selv om taleren indledte med at bringe en hilsen dernedefra, fra byens biskop, fra birgittinerinderne, og fra frater Agostino og hans hjælpere i Nordisk økumenisk Center. – Og så talte pater Mizzi om den udvikling, der førte Frans fra de inspirerende visioner til klarhed over, at evangeliet var det, han skulle leve efter, et budskab, som for ham betød mødet – ikke med »noget« – men med »nogen«, med én. Som Frans efterlevede dette, blev han selv »et levende evangelium« og virkeliggjorde en dialog, som Gud har indledt med mennesket. I sit liv og virke viste han, at der ikke er tale om en modsætning mellem profant og helligt, men om en integrering. Frans og hans brødre gik i aktion i en verden, som på mange områder var i ulave. Hvor de kom frem, vakte en længe uset lykke over den hellige nyhed, de udbredte.

Dermed knyttede pater Mizzi tråden til foredragets sidste afsnit: Frans og hans lærlinges forhold til det økumeniske.

Den franciscanske bevægelse er ifølge sin oprindelse om evangelisk kristendom en bro mellem katolicisme og protestan-

tisme. Taleren citerede Chestertons ord om Frans, der ikke alene praktiserede at elske sin næste, men også at respektere hver og en. For samtalen med Gud glemte han aldrig, hvordan han skulle tale med sin nabo. Et liv efter evangeliet, og man fremmer kirkens enhed. Men, sagde pater Mizzi, Frans var i det stykke forud for os alle, ikke »protestant« eller »katolik«, men simpelt hen kristen.

Taleren gav til sidst en kort og uformel beretning om centret i Assisi og byens øvrige økumeniske bestræbelser, – han står selv midt i dette arbejde. Bl.a. oplyste han, at man den 4. november sidste år officielt kunne overdrage en ny-restaureret kirke i byen til gudstjenestebrug for alle de kirkesamfund, der er tilsluttet Kirkernes Verdensråd. Han fortalte også om den travle virksomhed i frater Agostinos nordiske center – og bragte en tak derfra til de nye støttekredse i Danmark og Sverige.

Så samledes man om thebordet. Pateren besvarede nogle få spørgsmål, men tiden var knap. Rejsen gik videre over Øresund til møder og gudstjenester i Sverige, som var pater Mizzis egentlige rejsemål.

Der stiftes så mange »kredse« og foreninger. Om berettigelsen af en og anden af dem kan man måske have sine tvivl. Hjemkommet fra dette møde gør man nu alligevel op med sig selv, at denne kreds ud over at have forbindelse med et sted, som er smukt og interessant, og hvis atmosfære har vist sig at være nærende også for nordboere, tillige danner grundlag for et fællesskab i noget væsentligt, *det væsentlige*, som det blev legemliggjort i den hellige Frans.

E. Petersen

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører

Bredgade 26

København K

Telefon (01)• 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225

København N

Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma

Havnepladeen, Kolding

Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma

Varme – Sanitet

Kolding – Telefon 52 83 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174

København N

Telefon TAgA 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning

Nørregade 2, Vejle

Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompagni

Veddegade 85

Vejle – Telefon •82 95 00

Fineste mejeriprodukter

Muremester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 8, Ålborg

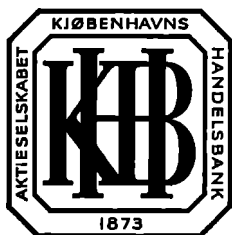
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon • 82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingeniører - Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 18 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød - Flæk - Pålæg
En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

VÆRD AT LÆSE

A. E. Brachvogel: Parcial. Den sidste tempelridder. I-II. Borgens billigbøger. 1973. Kr. 19,- pr. bd.

Borgens forlag har haft det mod at udgive en historisk roman på 540 sider og skrevet i gammeldags stil, omtrent som Walter Scotts eller Ingemanns romaner - altså så forskellig som vel muligt fra nutidens eksperimenterende litteratur.

Albert Emil Brachvogel er født i Breslau og levede fra 1824-1878. Han har skrevet en lang række skuespil samt biografiske og historiske romaner. Den foreliggende bog blev i 1905 oversat til dansk af professor Vilhelm Østergaard, og dette er 5. udgave. Romanen må naturligvis ikke opfattes som dokumentarisk, men den fortæller i digterisk form om historiske begivenheder og personer, og skildringen er spændende og fantasifuld. Brachvogels livsanskuelse er religiøs-humanistisk, især som den giver sig udtryk i frimurerordenen, og hans beskrivelser er derfor præget af idealisme og en romantisk tro på det godes sejr.

Der findes forskellige gamle folkelige forfattere, som til en vis grad har overlevet modernismen. Hvem af os er ikke en gang imellem stødt på vore drenges Carit Etlar og Jules Verne og muligvis Ingemann og har med fornøjelse genopfrisket bekendtskabet med de fantasifulde helte, vi i vor skoletid var så betaget af!

Vil nu en roman som Brachvogels kunne gøre sig gældende på samme måde? Den læses i hvert fald stadig på biblioteket, og forhåbentlig vil der vedblivende være et publikum, for den står jo i hvert fald betydelig over, hvad man i vore dage kalder folkelige forfattere. Den ville for øvrigt egne sig allerbedst til filmatisering, men det er naturligvis en kostbar affære at iscenesætte en så omfattende og farverig historisk skildring.

Aage Dyrkjøb

Mette Fog Pedersen: Lys og skygge. Betragtninger fra en sygeseng. Konrad Jørgensens bogtrykkeri, Kolding. Kr. 35,50.

Mange mennesker, der på Rødding højskole i Sønderjylland traf Mette Fog Pedersen, inden hun blev syg for ca. 10

år siden, husker hende som et stormvejr af energi, godt humør og gå-på-mod både i skolen og i hjemmet. Som lærer og medleder af skolen gik hun med sin alsidige begavelse ind i en kulturformidling med engageret aktivitet. Det svimlede for mange, når de så, hvad hun overkom. Skulle nogen skumlende spørge, om hun ikke forsømte sine egne børn i arbejdet med eleverne, så skulle det senere vise sig, at hun havde regnet med et meget frugtbart samvær med børnene, når de blev voksne. Sådan var traditionen i den sønderjyske bondeslægt, hun kom fra.

Så kom sygdommen, som ingen behandling eller medicin kunne standse. I de sidste 8 år har hun så godt som uafbrudt ligget i respirator med fast vagt døgnnet rundt, først i Århus, nu i Haderslev. Næsten alt er lammet undtagen syn og hørelse, men ved et sindrigt system og vagternes hjælp kan hun betjene en elektrisk skrivemaskine. På den måde er artikler og 4 bøger blevet til. I begyndelsen skrev hun mest for sine voksne børn - altid meget om slægtens liv. I den sidste bog, »Lys og skygge«, som udkom i slutningen af 1972, fortæller hun bl.a. om den uforglemmelige højtidssdag i 1874, da bonden Peter Gram i sin storstue foretog jordpåkastelsen på sin 18-årige datters kiste, fordi familien havde udmeldt sig af den preussiske statskirke. Et andet sted i bogen fortæller Mette Fog Pedersen om sin barnlige undren over, at hele familiens styrke, men hårdt prøvede faster Kirsten altid græd, når hun gik til alters.

Ellers handler de fleste af bogens 20 kapitler om kunst.

Da hun var rask, var det nok hendes hovedanliggende at se på kunst, læse derom og give glæden videre i undervisningen.

Nu er hendes hospitalsstue smykket med skiftende ægte eller reproducerede kunstværker, både klassiske og moderne. Nogle af dem har hun lært at kende på ferierejser i udlandet. Den største glæde giver dog nok musikken gennem radio, plader eller bånd og en enkelt gang i TV. Hun skriver om en klaverkoncert bl.a.: »En aften oplevede jeg at se og høre denne koncert blive opført i fjernsynet. Det glemmer jeg aldrig. Annie Fischer var solist, og siden da har Beethovens tredje klaverkoncert altid for mig været uløselig knyttet til hende. Her så man sandheden i, at al stor kunst udspringer af en indre nødvendighed, og så når det gælder musikken... Hvis jeg havde været en så fornem person, at der skulle spilles musik ved min begravelse, skulle det ikke være den traditionelle sørgemusik. Nej, jeg ville glæde mine venner med at lade dem høre andensatsen af Beethovens tredje klaverkoncert.

Og det skulle være med Annie Fischer som solist!»

Et enkelt kapitel er om Pär Lagerkvists »Barrabas«. Hun giver heri en meget fin beskrivelse af handling og problemstilling og kalder afsnittet »Tvivleren«.

I et lille kapitel skriver hun om at erkende og leve med sygdom. Hun fortæller bl.a. om en fristelse, der kom over hende, mens lammelsen skred frem. »Undertiden, når jeg passerede badeværelset, tænkte jeg, at det var næsten bedre, om jeg faldt og slog hovedet i stykker på badekarret, men inderst inde vidste jeg, at sådan kunne jeg aldrig bære mig ad.«

Det er klart, at et så handicappet menneske som Mette Fog Pedersen må berøres meget stærkt af debatten om medlidenhedsdrab. Engang i efteråret stod der i Vejle Amts Folkeblad en artikel af hende om dette spørgsmål. Den sluttede: »Drøb mig ikke! Livet er mig helligt!«

»Lys og skygge« prydes af mange meget smukke farveillustrationer. – Det er ikke så mærkeligt, at alle fire bøger er solgt i store oplag. Her kommer læserne i skole, ikke hos en fagmand, men hos en gudbenådet kulturformidler. Ved at udøve sit kald under den sværeste sygdom giver Mette Fog Pedersen os den stærkeste illustration til lignelsen om de betroede talenter.

Inger Petersen

Sv. Aage Bay: Det underjordiske Rom. Hedensk og kristen tro i kejser-tidens Rom.

325 sider. Illustreret. Odense Universitetsforlag 1972. Kr. 25.

Denne bog imødekommer et savn – og det ikke blot for mennesker, som ikke magter fremmede sprog. Det er en over-skuelig seriøs oversigt over nogle af de mest spændende romerske »monu-menter«: Begravelsespladsen under Peterskirken, »Den nypythagoræiske basilika« ved Porta Maggiore, Roms katakomber og mitræerne under San Clemente og Santa Prisca.

Ikke mindst beskrivelsen af det sidste, nyudforskede mitræum er god at have: Det er – mig bekendt – første gang, det beskrives udførligt på dansk. (I disse år fortsætter undersøgelserne på stedet . . . og det er ikke vanskeligt at komme i kontakt med dem, der arbejder med sagen!)

Bogen kræver ingen sagskundskab hos læseren (hedder det på omslaget); jeg vil anbefale den som spændende læsning for de virkelig interesserede. Men jeg beklager den særdeles hårde dom over en af Roms kendte arkæologer, dr. Margherita Guarducci: Fruens hypoteser, fremlagt 1956, blev modtaget med en ægte italiensk blanding af positiv begejstring og negativ kritik. Det forekommer mig dog,

at hendes kritikere i de senere år har været positive.

Paul d'Auchamp

Gurtis Bill Pepper: »An Artist and the Pope.«

Peter Davies, London 1967. 249 sider.

Illustreret af Giacomo Manzù. Kr. 90.

Bogens undertitel viser, at det er Giacomo Manzùs erindringsbog om Johannes XXIII.

Men dermed er bogens format langtfra antydet: Det er en bog, der minder om brevvekslingerne mellem Pius IX og Italiens første konge . . . eller om bøger om Michelangelo og Julius II. Men skildringerne af de sidste hårdt prøvede venskaber mellem Johannes og Manzù når ikke den samme dramatiske spænding, fordi disse to havde modsatte livsanskuelser. Den ene kristen, den anden marxistisk materialist.

Angelo Roncalli (Johannes!) og Giacomo Manzù stammede begge fra den norditalienske bjergby Bergamo. Angelos far var bonde, Giacomos skomager og graver. Angelo blev måske alle tiders højst skattede pave; Giacomo en af de moderne Italiens mest beundrede billedhuggere og som kommunist belønnet med Lenins fredspris.

En kunstforstandig præst, de Luca, får Manzù til at konkurrere om udførelsen af en port til Peterkirken facade – den første i 500 år! Blandt deltagerne var Italiens største kunstnernavne – og pavens personlige valg faldt på Manzùs udkast.

Inden dette valg blev truffet, var Manzù begyndt på en buste af Johannes. Mens arbejdet stod på, blev de venner: Ikke mindst deres personlige sandhedskærlighed og trofasthed over for deres så forskellige overbevisninger drev dem sammen.

Manzùs valg af emne til porten blev: Kristus i vor menneskehed. Kunstneren skildrede DØDEN i vor tilværelse . . . med en korsfæstelse som titelbillede. På bagsiden: billeder af Johannes og hans kardinaler ved koncilet.

Manzùs arbejde blev stadig kontrolleret og modarbejdet af en pavelig kommission . . . men Manzù fik sit værk antaget, og Peterkirken sin smukkeste portal. På det tidspunkt var Johannes allerede død, og porten tilegnedes Don Luca.

Når disse emner er antydet, må dertil føjes, at dette hverken er en kunstbog eller et historisk, kirkehistorisk eller politisk skrift . . . men et monumentalt værk med noget af alt dette i sig. Først og fremmest er det en skildring af venskabet magt til at sejre over det mindre og opbygge det større i os mennesker.

Det er en usædvanlig, men let tilgængelig bog, som det ville være værdifuldt at få oversat til dansk.

Paul d'Auchamp

D. Plate Petersen

Malermester

Telefon FÅan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 26, Næstved

Alt vedrørende begravelse
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys – Kraft – Oliefy

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koke, brændeolie

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian Walthers

HORSENS

Poul

HENRIKSEN

Rådhusortvet, Vejle

Telefon *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60

Bogladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 28 – 82 11 28

Kartofler – Frugt – Grøntsager

Konserves – Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 52 15 33

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1225,-
Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 925,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritler medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Onsdag den 23. maj afholder Katolsk Radio og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn
ORDINÆR GENERALFORSAMLING kl. 19,30 på
NIELS STEENSENS GYMNASIUM, Jagtvej 183 B

Dagsorden ifølge klubbens love.

Efter generalforsamlingen afholdes et lille BANKOSPIL med fine præmier.

Salg af sandwiches, Vin Rose, øl og vand.

Håndværkere søges

Findes der indenfor vor kirke 1 eller 2 murere og tømrere der vil hjælpe **Sct. Knuds Kloster** med ombygning.

Kost og logis kan fås samt en mindre betaling.

Kontakt os venligst på tlf. (06) 47 44 90.

Sygehjælper/plejehjemsassistenter

Til nyt plejehjem »Hoffmanns Minde«, Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj, søges sygehjælper og plejehjemsassistenter i henholdsvis dag-, aften- og nat-tjeneste, på såvel hel- som deltid. Fri hveranden week-end.

Løn- og ansættelsesvilkår i henhold til gældende overenskomst. Nærmere oplysning kan fås på tlf. 60 11 33. Ansøgning, bilagt kopi af eksamensbevis m.v., stiles og indsendes til ovennævnte plejehjem.

Ejner Pedersen,
forstander.

Fysioterapeut

Til nyt plejehjem »Hoffmanns Minde«, Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj, søges straks fysioterapeut på hel- eller deltid. Plejehjemmet vil få plads til 66 beboere.

Løn- og ansættelsesvilkår i henhold til gældende overenskomst. Nærmere oplysning kan fås på tlf. 60 11 33.

Ansøgning, bilagt kopi af eksamensbevis m.v., stiles og indsendes til ovennævnte plejehjem.

Ejner Pedersen,
forstander.

Lensbaron og lensbaronesse STAMPE CHARISIUS' LEGAT

yder legatstøtte til katolske kvinder og/eller til børnerige familier i vanskelige økonomiske kår.

Ansøgning attesteret af sognepræsten eller anden gejstlig myndighed bedes inden 15. maj 1973 tilsendt: landsretssagfører G. Garth-Grüner, Brødgade 25, 1260 København K.

STIFTELSEN MARIAHJEMMET

yder støtte til unge, danske katolikker under uddannelse – dels som stipendium dels som rentefrie lån.

Skema til ansøgning, der må indsendes inden 15. maj 1973, kan hentes eller rekvireres hos bestyrelsens formand: landsretssagfører G. Garth-Grüner, Brødgade 25, 1260 København K.

STØT KATOLSK FORUM –

LÆSER- BREVE

GØR SAMARBEJDSÅNDENS STIER RETTE!

Skal der være mening i at drive katolske skoler, må det være en forudsætning, at det er praktisk muligt at bibringe børnene et aktivt positivt forhold til kristendommens grundværdier, således at den kan blive et fundament at bygge selve menneskelivet på. Man kan ikke nøjes med blot at opstille en målsætning, der lige så godt kan føres ud i livet gennem folkeskolen.

Forudsætter man, at målsætningen er i orden, hvordan forholder det sig så med at føre den ud i livet? I praksis vil man måske være henvist til at drive skolen med et lærerkollegium, hvor flertallet er ikke-katolikker, og det samme er sandsynligvis tilfældet blandt eleverne. I praksis er det altså ikke en rent katolsk skole. Vedtægterne sikrer måske katolsk overvægt i bestyrelsen, så det bliver et katolsk mindretal, der kører en skole for overvejende protestantiske elever med flertal af protestantiske lærere, måske endog en protestantisk leder.

Det siger sig selv, at det med de her skitserede forhold udmærket lader sig gøre at drive en kristen skole, men ingen kan vel med rimelighed påstå, at det er en rent katolsk skole. Altså befinder man sig i et praktisk økumenisk samarbejde, og dette stiller helt specielle krav til begge parter. Man kan jo vælge den tilsyneladende fred, som består i for enhver pris at undgå de emner, der kan give anledning til debat og eventuelle uoverensstemmelser. Men det vil ikke være nogen ærlig løsning, for tager man hver især sin kristendom alvorligt, må man gå ind i en samtale med modparten, som bygger på gensidig velvilje og respekt. I så fald vil det sikkert vise sig, at vor opfattelse må revideres, og en del føres hen under begrebet fordom. Kristendommens væsentligste grundsætninger har vi jo fælles. Gensidig forståelse behøver ikke at medføre, at vi slipper vort særpræg.

Imidlertid kan der være så mange motiver til, at protestantiske forældre sender deres barn i en katolsk skole, og ligeledes for en lærer til at søge ind samme sted. Det kan være selve miljøet, »lilleskolemiljøet«, der trækker, og der er måske slet ikke tale om noget forhold til kristendommen i det hele taget. Og hvor er vi så henne? Ja, så står vi stadig med det katolske mindretal, som vil skabe en skole på de kristne grundværdier i teori og praksis. Men lykkes det kun dårligt, kan det måske gøre mere skade end gavn.

Man må dog altid være rede til at kæmpe for, hvad man tror på. At det trods god vilje og ihærdig indsats eventuelt lykkes dårligt, kan vel dybest set ikke være vort ansvar. Vi forsøger at forvalte vore talenter ud fra en overbevisning om det nødvendige i det – og så må Gud gøre resten!

– Der er nogen, der siger, at det er os, der skal gøre Guds vilje på jorden. Og skal vi være snilde som slanger, er der noget, der siger mig, at vi må bane økumeniens vej, gøre samarbejdsåndens stier rette!

P. Højbak

TIL KATOLSK FORUM

I anledning af, at man i de seneste numre af Katolsk Forum igen har forsøgt at diskriminere Bevægelsen for pave og kirke og bladet *Semper Idem*, anmodes om optagelse af følgende præciserende bemærkninger:

Bevægelsen vil give udtryk for den opfattelse af den katolske religion, at den ikke blot i almindelighed, men også i sine konkrete udtryk er givet og formet af Gud selv, således at tros- og moral-lære samt sakramenterne altid vil være hævet over tidernes skiftende meninger og menneskers vilkårlige manipulation. Dette må ikke forveksles med en konservativ tro på, at fortiden skulle være bedre end nutiden. Men der er heller ingen som helst garanti for, at fremtiden bliver bedre end fortiden har været. Netop af fortiden kan man lære, at fremskridt i kirken ikke er nogen selvfølge, men afhænger af, om mennesker i enhver given situation er tro eller utro imod Guds gaver og Guds vilje. På samme måde er hver enkelt af os med til at afgøre, om kirkens og verdens fremtid bliver en opgangs- eller en nedgangstid.

Vi er ikke bekymrede, blot fordi man har erstattet latinen med modersmålet i liturgien, eller fordi man har indført håndkommunion. Det er helt andre ting, der står på spil. Hvad der må vække tvivl om, hvorvidt disse ændringer vil føre til sandt fremskridt, er, at ærbødigheden, ydmygheden og respekten for det hellige samtidig på så mange måder trues og sættes over styr.

Vi er overbeviste om, at kirkens fortsatte beståen er knyttet til både pave-,

bispe- og præstedømmes rette funktion i Gudsfolket. Vor kritik af f.eks. de nordiske biskoppers ideer om den katolske kirkes målsætning, som de er blevet offentliggjorte, skyldes ikke illoyalitet overfor bispeembedet, tværtimod. Det skyldes, at vor kirkes målsætning – eller opgave – nødvendigvis angår os alle, og at vi ikke har kunnet se, hvorledes de valgte formuleringer i udkastene kan bringes i overensstemmelse med den katolske tros-lære, man hidtil har lært os.

Saglig kritik er berettiget, Kristus selv nægtede ikke, at menneskeforstanden har krav på, at visse kriterier opfyldes, for at man kan kræve tro eller tillid af mennesker. Saglig kritik udtrykker i virkeligheden i sig selv en tillid til den, man kritiserer, den er jo en opfordring til dialog.

Ikke kritik, men usaglighed, mangel på ægte sandhedsvilje og rent personlige aversioner kan for alvor skade. Besvarer man f.eks. vor kritik med undertrykkelsesforsøg, meningsfordrejende omtale og mistænkeliggørelseskampagner i stedet for redelige svar, så ødelægges ikke blot en lejlighed til fælles besindelse på fremtiden, men der opstår alvorlig fare for enigheden og énheden i kirken.

Jørgen Nybo Rasmussen

LÆSERBREV TIL PASTORALRÅDET

Kære pastoralråd!

Det er med den mest levende interesse og den varmeste sympati, jeg som »observatør« har fulgt pastoralrådets møde på Amager for nylig. Det var en glæde at være vidne til så mange gode indsatser, så megen retskaffenhed og så megen god vilje til bispedømmets bedste, at se og høre så mange af vore mest kendte engagerede katolikker i fuld aktivitet og i samarbejde. Biskoppens smukke nytestamentlige indledning gav som start en stor åndelig dimension til hele mødet og lovede meget godt for det plan, der skulle arbejdes på.

Men her kom fortsættelsen desværre ikke helt til at svare til starten! – Jeg vil naturligvis ikke på nogen måde betvivle de enkeltes personlige forhold til Kristus – men som pastoralråd, dvs. som et fællesskab i ansvarsfuld virksomhed for Kristi legemes vækst i den lokale kirke . . . Kære Pastoralråd, hvor var Kristus? Ja, naturligvis var Han tilstede i søndagsmessen; som blev weekendens midtpunkt; men i pastoralrådets arbejde, drøftelser og stillingtagen fik man ofte mere indtryk af at befinde sig i en generalforsamling eller på et bestyrelsesmøde end i en lokal kirkeforsamling, hvis formål ifølge Johannes XXIII er *at betragte sig selv i evangeliets lys* og tage konsekvensen deraf.

Problemstillingen omkring Øms genopbygning og vor missionsopgave var symptomatiske i så henseende. Tre gange måtte Hans Jensen fra D.U.K. indtrængende bede forsamlingen om, at man dog ville betragte spørgsmålet ikke fra den økonomiske og praktiske side, men udelukkende tage stilling til det principielle i dets beståen og opgave.

Vel er det sandt, at bispedømmet har et underskud på 500.000 kr. og et nyt budgetteret underskud på 300.000 kr.; men hvis meningen med pastoralrådet er vor kirkes åndelige fornyelse (og det er der vel i sidste ende ingen delte meninger om), så må vi også forny hele vor indstilling og arbejdsmetode i retning af *først at søge Guds rige og stole på, at vi nok skal få det øvrige i tilgift*, det økonomiske ikke undtaget! Hvis vi har så stort et underskud, så er det måske, fordi vi ikke for alvor arbejder på det plan. Hvis vi ikke er vant til at tænke i de baner, er det vel netop, fordi vi trænger til den fornyelse i evangeliets ånd, som er målet for alt pastoralt arbejde. Ikke at vi skal sidde med hænderne i skødet! En ikke-katolsk kristen fra et mindre kirkesamfund sagde en dag til mig, at det er en meget almindelig foreteelse, at mange af deres medlemmer af egen fri tilskyndelse betaler tiende.

Jeg blev også slået af Elsebet Kielers bemærkning om, at der ofte blev ydet meget større indsatser af de kristne uden for den katolske kirke, så at hun var skamfuld over sig og os selv. Og dermed er vi inde på problemet om vor missionsopgave. Da meningerne jo var noget delte og ikke altid helt klare, sammenfattede biskoppen tilsidst spørgsmålet; at hele kirkens væsen er missionerende. Alligevel var man, forbavsende nok, yderst reserveret over for denne opgave, som vi alle forlængst burde være engageret i.

Hvordan skal vi da opfylde den? Det er først og fremmest en sag, vi skal bede Gud om at vise os, det er ikke noget, vi bare kan sætte os ned og organiserer og programmerer på forhånd, som om det var et hvilket som helst rent menneskeligt foretagende.

»Uden mig kan I intet gøre,« sagde Kristus. Det gælder for den enkelte; men det gælder også for et kirkefællesskab, som vil arbejde for Guds rige, hvor den afhængighed af Kristus og Hans Ånd skal leves og opleves på fællesskabets plan, klart og tydeligt udtrykt og gennemsyrende enhver stillingtagen. Kun sådan kan vi få kærlighedens frihed og gå-på-mod i en opgave, som vi ved, vi ikke kan klare med vore menneskelige midler. Denne dimension kom ikke klart nok til udtryk i pastoralrådet; men så vidt jeg kan se, er det først på dette plan, rådet bliver pastoralt!

Dagny Kjærgaard

A. C.

ACADEMICUM CATHOLICUM
ORDINÆR GENERALFORSAMLING
DEN 16. MAJ

Der indkaldes til ordinær generalforsamling onsdag den 16. maj kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Generalforsamlingen har følgende dagsorden: a. Beretning om foreningens virksomhed i det forløbne år. b. Aflæggelse af regnskab og fastsættelse af kontingent. c. Eventuelle indsendte forslag. d. Valg af styrelse. e. Valg af revisorer. f. Eventuelt.

TIL SALZBURG I FESTSPILTIDEN
30. JULI-11. AUGUST

AC har i de seneste år haft megen glæde af at arrangere rejser til udlandet og konferencer herhjemme. I år kombineres de to ved et samarbejde med de katolske universitetsuger i Salzburg. Emnet er »Menneskets frihed«, og det behandles i forelæsninger, diskussioner og seminarier. Talerne er kapaciteter fra flere lande. Nogle navne kan tjene som eksempler: J. Ratzinger, Konrad Lorenz og E. Biser, der vil være kendt af deltagere i Lundtofte 72.

Forelæsningerne ligger om formiddagen, diskussioner og seminarier om eftermiddagen. Om aftenen er der lejlighed til at udnytte de musikalske og kunstneriske tilbud, som Salzburg frembyder i så rigt mål og i alle prisklasser i festspiltiden, eller til at gå på vinstue. Byen selv er en ramme, der ikke har sin lige noget sted.

Det er muligt at deltage i første eller anden uge eller i begge. Der foreligger et trykt program med alle detaljer. Bestil det hos sekretæren.

Bestyrelsen

Sekretæren: Karen Hammer, Knud den Storesvej 34/113, 4000 Roskilde.
Telefon (03) 36 47 52.

MAJ-ANDAGT

SANKT KNUD LAVARDS GILDE

hvis formål det er at fremme og uddybe forståelsen for kirkens eviggyldige tros-sandheder blandt dets medlemmer, vil gerne indbyde alle – både medlemmer og andre interesserede – til en majandagt, onsdag den 16. maj 1973, kl. 19,30 hos Sankt Joseph-søstrene, Dag Hammar-skjöldsal 17, Kbh. Ø.

Der vil bagefter blive serveret en kop kaffe, og Gildets præst, Monsignore Kjeld Geertz-Hansen, vil holde et foredrag, der orienterer om Gildets opgave og formål. – Alle er velkomne!

Bestyrelsen

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rejser under katolsk ledelse

SOMMER I ROM

2 uger afrejse 25/6, ophold på Hotel Casa Pallotti, helpension.
Pris alt incl. 1450,- (Rejseleder Annie Rastrup).

KULTURPERLER, ROM/SORRENTO

2 uger afrejse 10/9, ophold på hotellerne Casa Pallotti og Vesuvio.
Pris alt incl. kr. 1350,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

EFTERÅRSFERIE I ROM

13/10-20/10 ophold på hotel ARISTON med halvpension, alle dobbeltværelser med bad og toilet.

Pris alt incl. 1095,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

BESTIL HURTIGT, BEGRÆNSET DELTAGERANTAL!

Program og indtegning:

STENO
REJSER

Holmbladsgade 11, 2300 København S. Telf. (01) Asta 2312.

K. A.

KATOLSK ARBEJDERAKTION
afholder ordinær generalforsamling i vort lokale, Nørrebrogade 27, Kbh. N. Dagsorden ifølge lovene. – Forslag til dagsorden skal være formanden i hænde 3 dage før.

Demokrati forudsætter demokrater, kom og gør din indflydelse gældende.

G. Bune Andersen, formand,
Westend 9, 1.,
1661 København .V

AASEBAKKEN

Aasebakke-valfartens motto 1973

I Lukasevangeliets første kapitel berettes der om Marias besøg hos Elisabet:

»I de samme dage gav Maria sig på vej og skyndte sig op i bjerglandet, til en by i Juda. Og hun gik ind i Zakarias' hus og hilste på Elisabet, og det skete, da Elisabet hørte Marias hilsen, sprang fosteret i hendes liv. Og fyldt af Helligånden råbte Elisabet med høj røst og sagde: 'Velsignet er du blandt kvinder, og velsignet dit livs frugt! Men hvoraft kommer det, at min Herres moder besøger mig? Thi se, da lyden af din hilsen nåede mine øre, sprang fosteret i mit liv af fryd. Og salig er hun, som troede; thi det, der er sagt hende af Herren, skal gå i opfyldelse'. Da sagde Maria: 'Min sjæl højlover Herren, og min ånd fryder sig over Gud, min frelser; thi han har set i nåde til sin ringe tjenerinde. Se, herefter skal alle slægter prise mig salig, thi den Mægtige har gjort store ting imod mig. Helligt er hans navn; og hans barmhjertighed varer fra slægt til slægt over dem, som frygter ham. Han har øvet vælde med sin arm: splittet dem, der er hovmodige i deres hjertes tanker; stormænd har han stødt fra troner og løftet småfolk op i højhed; hungrige har han mættet med gode gaver og sendt rige tomhændede bort. Han har taget sig af Israel, sin tjener, og kommet barmhjertighed i hu imod Abraham og hans æt til evig tid, sådan som han lovede vore fæd-

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 6/5: 3. Søndag i påsken: Ap. g. 3,13-15. 17-19. - Salme 4,2. 4. 7. 9. (R: 7b eller Alleluja). - 1. Joh. 2,1-5a. Lk. 24,35-48.

Mandag d. 7/5: Ap. g. 6,8-15. - Joh. 6,22-29.

Tirsdag d. 8/5: Ap. g. 7,51-8,1a. (I hine dage sagde Stefanus til folket og de ældste og de skriftkloge: I stivnakke- de . . .). - Joh. 6,30-35.

Onsdag d. 9/5: Ap. g. 8,1b-8. (Samme dag . . .). - Joh. 6,35-40.

Torsdag d. 10/5: Ap. g. 8,26-40. - Joh. 6,44-51.

Fredag d. 11/5: Ap. g. 9,1-20. - Joh. 6,52-59.

Lørdag d. 12/5: Ap. g. 9,31-42. - Joh. 6,60-69.

Søndag d. 13/5: 4. søndag i påsken: Ap. g. 4,8-12. - Salme 117 (118), 1 og 8-9. 21-23. 26 og 28 og 29. (R: 22 el. All.). - 1. Joh. 3,1-2. - Joh. 10,11-18.

Mandag d. 14/5: S. *Matthias, apostel*: Ap. g. 1,15-17. 20-26. - Salme 112 (113), 1-2. 3-4. 5-6. 7-8. R: Herren sætter ham imellem sit folks fyrster (el. All.). - Joh. 15,9-17.

Tirsdag d. 15/5: Ap. g. 11,19-26. - Joh. 10,22-30.

Onsdag d. 16/5: Ap. g. 12,24-13,5a. - Joh. 12,44-50.

Torsdag d. 17/5: Ap. g. 13,13-25. - Joh. 13,16-20.

Fredag d. 18/5: Ap. g. 13,26-33. - Joh. 14,1-6.

Lørdag d. 19/5: Ap. g. 13,44-52. - Joh. 14,7-14.

Søndag d. 20/5: 5. søndag i påsken: Ap. g. 9,26-31. - Salme 21 (22), 26b-27. 28 og 30. 31-32. (R: 26a el. All.). - 1. Joh. 3,18-24. Joh. 15,1-8.

Mandag d. 21/5: Ap. g. 14,5-18. - Joh. 14,21-26.

re'. Maria blev hos Elisabeth henved tre måneder og vendte så tilbage til sit hjem.»

Sætningen »Salig er hun, som troede« er motto for valfarten til Vor Frue af Aasebakken 1973. Tænk over den!, og lad dig inspirere i din tænkning af bl.a. J. van der Burgs »Jomfru Marias plass i Guds frelsesplan« (St. Olavs forlag, Oslo 1951) og Aand og Liv's hæfter »Jomfru Maria« og »Valfarten« (Pauluskredsens forlag)!

Stig Rolvsen
valfartskomiteens formand

Tirsdag d. 22/5: Ap. g. 14,19-28. - Joh. 14,27-31a.

Onsdag d. 23/5: Ap. g. 15,1-6. - Joh. 15,1-8.

Torsdag d. 24/5: Ap. g. 15,7-21. - Joh. 15,9-11.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 6/5: 3. søndag i påsken.

Mandag d. 7/5: Ferialdag.

Tirsdag d. 8/5: Ferialdag.

Onsdag d. 9/5: Ferialdag.

Torsdag d. 10/5: Ferialdag.

Fredag d. 11/5: Ferialdag.

Lørdag d. 12/5: Ferialdag. - Eller: S. Nereus og S. Achilleus, martyrer. - Eller S. Pankratius, martyr.

Søndag d. 13/5: 4. søndag i påsken. - 2. *Ansarius-Bonifacius-Kollekt*.

Mandag d. 14/5: S. *Matthias, apostel*. (24/2).

Tirsdag d. 15/5: Ferialdag.

Onsdag d. 16/5: Ferialdag. - Årsdagen for biskoppens konsekration (1965).

Torsdag d. 17/5: S. *Erik, konge af Sverige, martyr*. Messen for én martyr i påsketiden; kirkebøn dog som følger: S. *Eriks kirkebøn*: Gud, du som har skænket din martyr, den hellige kong Erik, sejrens palme og Himmeriges herlighed, giv os, beder vi dig, ved hans fortjenester og forbøn at overvinde alt, hvad der står os imod, og lykkeligt at vinde ærens krone i Himlen. Ved vor Herre.

Fredag d. 18/5: Ferialdag. - Eller: S. Johannes I, pave og martyr (27/5). - (*Store Bededag*).

Lørdag d. 19/5: Ferialdag.

Søndag d. 20/5: 5. søndag i påsken.

Mandag d. 21/5: Ferialdag.

Tirsdag d. 22/5: Ferialdag.

Onsdag d. 23/5: Ferialdag.

Torsdag d. 24/5: Ferialdag.

KLITBORG

SOMMERLEJR PÅ KLITBORG

2.-9. JULI

Sommerlejren falder i anden uge af sommerferien. Klitborg ligger ved Kattegatkysten mellem Nykøbing Sj. og Rørvig. Lejren omfatter badeliv ved en af landets bedste strande, kammeratligt samvær, liturgisk fællesskab og diskussioner. Tilmelding og ønsker om emner til sekretæren.

R. I. P.

Min kære hustru

Maria Vernitz
(f. Seitzberg)

er stille sovet ind d. 15. april 1973.

Eli W. Vernitz.

Bed for hendes sjæl.

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PA ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel
Bruunegade 45 . Tlf. (06) *12 24 00
Århus C.

VALFART TIL LOURDES

Med fly fra d. 25. juni til d. 2. juli.
Valfarten ledes af pater J. Mesters.
Program fås ved henvendelse til

Vor Frue Sekretariat
Rønæsvej 21
4400 Kalundborg
Tlf. (03) 51 26 76

Kom TIERE i

Næstved Diskontobank

... banken i centrum

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (05) 12 13 11

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedschef) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionsskrevet: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Læseavgift kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

BERGMAN

Biografernes repertoire er i øjeblikket noget af det mest triste og ligegyldige i lange tider. Stribevis af sex- og voldsfilm taler deres tydelige sprog om en branche, der kører tomgang. Og de færreste har vel opdaget, at der ikke er kommet en ny dansk film inden for det sidste trekvarte år. Det betyder næppe meget for reper-toirets kvalitet.

Den filminteresserede må søge tilflugt i filmklubberne, på Filmmuseet eller i de biografer, som spiller repriser. Her er Bergman-reprisen i København et af de få lyspunkter. Der er tilmed en premiere imellem, nemlig *Ritualet*, som ligger mellem *Skammen* og *Passion*. Og mens vi nu venter på den nyeste film, *Viskninger och rop*, kan vi benytte lejligheden til at omtale den store interviewbog *Bergman om Bergman*.

Ritualet

Filmen er en af de få, Bergman har lavet for TV. Det har betydet en vis ændring i stilen for at tilpasse sig skærmens relativt ringe størrelse. Således dominerer nærbillederne, mens de i den øvrige produktion anvendes mere sjældent. Ligeledes er opbygningen og dekorationerne meget enkle. Historien fortælles i 9 adskilte afsnit. Den handler om tre skuespillere og en forhørsdommer. De tre udgør en berømt omrejsende trup. Nu står de anklaget for et eller andet, men det bliver aldrig klart, hvad deres forbrydelse består i.

Lederen af truppen, Hans (Gunnar Björnstrand), er den mest selvdisciplinerede af de tre. Hans kone, Thea (Ingrid Thulin), virker nervøs og ustabil med sine pludselige og voldsomme følelsesudbrud. Deres forhold er ikke for godt, og det belastes yderligere af Theas utroskab med den sidste i trekanten, Sebastian (Anders Ek).

Den spaltede person

De tre skuespillere kan ses som udspaltninger af kunstnerpersonen. Sebastian er den kreative kraft, den indre glød, som kan sætte skub i de to andre. Thea står for det følsomme og det ukontrollerede, mens Hans har distance og overblik. Hver for sig kan de ikke leve eller skabe kunst. Kun ved at supplere hinanden er de i stand til at udfolde sig på en frugtbar måde. Deres gensidige afhængighed er således meget stor, hvilket kun gør dem mere sårbare overfor hinandens særheder og luner.

Under forhørsdommerens (Erik Hell) nøje granskninger af deres forhold, synes de tre at gå mere og mere i opløsning. Afhængigheden bliver til destruktion og ydmygelse af hinanden. De har hver især deres egen raffinerede måde at trampe på de andre på, samtidig med at alle fire er klar over, hvad der foregår. Det er uhyggeligt og skræmmende.

Den uforståelige Bergman?

Det siges ofte – og med en vis ret – at Bergmans film er svære at forstå. De mange symboler og sære hændelser kan blive til en uforklarlig knude af mystiske oplevelser.

Nu vil jeg mene, at Bergman ikke udelukkende kan eller skal forstås med forstanden. Selv siger han, at filmen blev valgt som medium, fordi den i særlig grad er i stand til at gengive drømmenes specielle karakter. I det hele taget spiller sansoplevelser og kropsfornemmelsen en afgørende rolle hos Bergman, og derfor bliver den umiddelbare medleven mindst lige så vigtig som en intellektuel forståelse. Ja, jeg vil endda gå så vidt, som til at påstå, at en meget tænksom og analyserende holdning kan komme til at blokere oplevelsen af den ydmygende ensomhed og isolation, som er så central i

Bergmans kunst.

Selv om Bergman kan være svær at forstå med forstanden, mener jeg ikke, det skal lægges ham til last. Desuden er der i det sidste par film sket en stadig større forenkling og klarhed i udtrykket, uden at rigdommen i nuancer er gået tabt, så flere mennesker skulle kunne få glæde af hans værker.

Bergman om Bergman

Den store interviewbog om Bergman er udkommet i dansk oversættelse på Rhodos til kr. 42. Den svenske udgave har et langt bedre og rigere billedudvalg, men den kostede over hundrede kroner, indtil den for nyligt blev nedsat til kr. 50.

Tre svenske filmjournalister har i lange samtaler på i alt halvtreds timer gennemgået hele Bergmans produktion med ham. Tonen er afslappet og fortrolig uden at blive intim. Kronologien overholdes ikke strengt, – der er tid til små afstikkerer og mere tværgående spørgsmål. Bogen er underholdende og givende.

Bergman fortæller villigt om de mange films tilblivelse og er ikke tilbageholdende med selvkritik – han kan f.eks. ikke fordrage *Jomfrukilden*. Arbejdet med skuespillere gøres der meget ud af. I modsætning til alle hans beundrere og kritikere opfatter Bergman sig selv som et driftsmenneske, hvor alt er tilfældigt, uigennemtænkt og uformelt. Han stoler ubetinget på sin intuition og viger lamslået og bedrøvet tilbage, når han stilles overfor mere systematiske spørgsmål.

Selv om der skulle være lidt koketteri i det, er det nok vigtigt at gøre sig klart, at heller ikke i samtalen er det muligt at få nogen nøgle til hans film og livsforståelse. Vi henvises til direkte at opleve filmene. Heldigvis.

Jakob Frandsen

9/1973

katolsk

forum

37

NIELS ETERSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

NOTES- BLOKKEN

JACQUES MARITAIN †

Den katolske filosof, Jacques Maritain er død, 91 år gammel, hos de små Jesusbrødre i nærheden af Toulouse. I de sidste år havde han trukket sig tilbage til deres kloster og delt deres fattige og enkle liv. Pave Paul VI, som var Maritains personlige ven, har straks efter døden sendt et kondolencetelegram til klostersrets forstander. Deres venskab skriver sig fra den tid, da Jacques Maritain var Frankrigs ambassadør ved Vatikanet (1945-49).

Mange af den ældre generation vil endnu kunne huske det levende indtryk, som Maritains mange bøger og artikler har gjort på dem i årene før den 2. verdenskrig. Han havde mange venner, også i Danmark, inden for og uden for murene. Uforglemmelig er hans store værk »Den integrale humanisme« (1937), hvor han forsøgte at forene erkendelse og liv i en kristen syntese.

Han stammede fra en protestantisk familie og konverterede senere sammen med sin hustru Raïssa til den katolske kirke. Hans ansatspunkt var den thomistiske filosofi, som han konfronterede med sin egen tids tænkning. Maritain var i sine bøger vidtfavnende. Der foresvævede ham noget i retning af et helt system: bøn, poesi, kultur, politik, samfundsvidenskab, alt blev draget ind i hans af kristendommen prægede refleksion. Mange har sikkert læst hans lille skrift »Religion og kultur«, som Ellen Nielsen har oversat til dansk (1942).

I sine politiske synspunkter var han en afgjort modstander af fascismen og under krigen bekæmpede han Vichy-regeringen. Men han kunne også være kritisk over for visse strømninger inden for kirken. I sin meget omtalte bog »Bonden fra Garonne« (1967) harcelerede han over visse moderne strømninger i katolicismen. Selv siger han, at han »nævnte tingene ved rette navn og trådte i spinaten«. Han var, som han selv siger, traditionalist, men ikke integralist.

Han har ved sin tænkning præget og formet en hel generation af intellektuelle. Og alligevel er tiden løbet fra ham. Vi er i dag blevet en lille smule skeptiske over for en filosofi, som knytter sig til Thomas af Aquin, som dog levede i det 13. århundrede. Vi lever i helt andre åndelige omgivelser end Thomas gjorde. Den katolske filosofi trænger til åbenhed over for fortiden, men også over for nutiden. Dermed forklejner vi ikke Maritains store fortjenester. Men hans verdensbillede var for statisk. Teilhard de Chardin med sine tanker om den kosmiske Kristus svarer mere til en tid, som har opdaget udviklingen på alle områder. Der findes næppe en evig filosofi, men kun en filosofi, som omsætter den kristne livsholdning til hver enkelt tids fornødheder. Hvad vi trænger til, er en ny Maritain, som tolker den tidsalder, over hvis tærskel vi nu er trådt.

H. Roos S.J.

INDHOLD

HAR DE KONTEMPLATIVE ORDENER BETYDNING FOR KIRKEN? 4

Kan man, som karismatikere hævder, i et nu komme til den mystiske bøn, og hvad, når det giver bagslag?

NYT FRA UD- OG INDLAND 6

Påske i Rom, pastor de Nantes eks-kommunicerer paven, østtysk synode, religionsundervisning i Tåstrup med meget mere

VI ER VANDRERE PÅ JORDEN 10

dette kan forstås på flere måder, og vandrebøveværelsens skiftende idé-indhold tillader også en moderne tolkning

DER VAR ENGANG . . . 12

For 100 år siden blev Sct. Andreas Kirke i Ordrup indviet, liggende på en åben mark, og uden egen menighed. Nu lykønskes jubilaren

SANDT, FORDI GAMMELT? 14

Der er traditionalister og revolutionister, men her søger man at komme væk fra alt for megen emotionalitet

TEILHARD DE CHARDIN OG FREMTIDEN 15

En ny gruppe vil studere og udnytte Teilhards tanker

IRLANDS AKTION FOR DEN TREDIE VERDEN 16

Et hyrdebrev fra Irland, der også kan inspirere os

MENNESKELIV I HARDKNUDE 18

En novelle om (uløselige?) problemer i et ægteskab

FORMÅR VI AT OMSÆTTE VOR LOGIK I PRAKSIS? 20

Hvor kristne er vi, danske kristne, spørger forfatteren

HVAD BESTILLER BISKOPPEN 22

beskrivelse af en dag i biskoppens selskab

LITURGISK OVERSIGT 23

Bibelens skatte gøres tilgængelige

SIDSTE TANGO 24

Ikke porno, men en film om et liv, som ikke er værd at leve

FORSIDEBILLEDET

er Maria-statuen fra Aasebakken i anledning af maj måned og valfarten

OM DET ÅNDELIGE INDHOLD

Den store dirigent Bruno Walter har i sin bog »Musik og Musiker« samlet nogle vidt forskellige notater, som ikke kunne komme med i hans selvbiografi »Tema med Variationer«.

Disse spredte notiser er både hvad omfang, emne og intensitet angår, meget uensartede. Nogle er øjensynlig skrevet udelukkende af pligtfølelse over for emnet, og det gør dem ikke direkte blomstrende, men andre – sådan fornemmer man – er som et udbrud, som en skriven sig fra problemer, som har plaget en, en objektivisering af en oprindelig meget subjektiv erfaring. Et af disse sidste, levende, glohede afsnit handler om præcision.

Nu er det noget, som har bud ud over det musikalske. Enhver åndelig stræben, om det nu er bestræbelsen på at møde Gud i liturgien og privatbøn, eller bestræbelsen på at drive en kristen skole, eller bestræbelsen på at lede et bispedømmes anliggender, er i evig fare for, at ånden i bestræbelsen kan udslukkes. Og så er der kun pligtopfyldelsen, lovligheden, præcisionen at falde tilbage til. Men så er vi virkelig blevet til »unyttige tjenere«, der med største præcision bevæger sig i tomme cirkler, synger og svarer i liturgiske ceremonier, organiserer og tilrettelægger, forvalter og siger, hvad der nu engang skal siges.

Det er derfor rart at møde en åndsfælle, en mand, der som vi, kæmper for at ånden skal være det primære. Ham giver jeg nu ordet, og ønsker Dem behagelig læsning.

H. van Schaik s.j.

Om præcision.

Begrebet præcision, som i grunden er et mekanisk begreb, har efterhånden fundet fodfæste inden for musikken, og koncertpodiet er blevet skueplads for dette begrebs triumfer. Fra simpelt hen at være en selvfølgelig forudsætning for alt orkester- og ensemblespil er præcision i det mindste for mange dirigenter blevet et hovedproblem. Mången en dirigent mener tilsyneladende, at hvis hans fortolkning bare er fuldkommen præcis, så har han allerede opfyldt den væsentligste del af sin opgave. Det kan vel heller ikke undre nogen, at tanken om mekanisk præcision i vor tekniske tidsalder også er trængt ind på kunstens område, og at præcision i vide kredse har fået en dominerende betydning. Hvis man siger om en maskine, at den er et præcisionsapparat, så har man rent sagligt sagt noget rosende om den, man har anerkendt, at den opfylder et af de vigtigste krav, man kan stille til en maskine. Men hvis man på spørgsmålet angående en opførelse af Händels »Messias« fik dette svar, at den var »præcis« – hvad mon man så ville tænke? Måske ville det af de omtalte »præcisionister« blive betragtet som en udtømmende beskrivelse af opførelsen, men enhver alvorlig og kultiveret musiker og musikelsker ville dog nok stadig opfatte en sådan fremhævelse af den tekniske perfektion som en antydning af, at opførelsen i det væsentlige havde været mislykket, at værkets religiøse følelsesindhold og dramatiske liv var kommet til kort over for al denne koncentration om

det mekaniske, at det tekniske var blevet fremhævet på bekostning af det åndelige og var blevet til et mål i stedet for et middel.

Disse præcisionsfanatikere er sandsynligvis slet ikke klar over, at der her er tale om en undervurdering eller negligeren af et værks åndelige indhold, de ville endog med en vis ret kunne benægte dette, thi for den materialistiske betragtning, der fra teknikken er trængt ind i vort kulturelle liv som et koldt åndepust, er ånd og følelse næppe mere end illusoriske biprodukter fra det materielle. Den betragter værket som en mesterlig musikalsk konstruktion, og den tror, at en teknisk eksakt gengivelse netop på grund af denne »fuldkommenhed« må indeholde og udstråle sådanne tågede begreber som »sjæl« og »følelse«. Her har vi imidlertid at gøre med en fundamental fejltagelse, idet den klare glans, som unægtelig stråler ud fra præcisionen, kun er rent overfladisk og sjælløs. Præcision kan aldrig indeholde eller formidle noget sjæleligt, den kan højst bane vejen for virkningerne af det sjælelige. I al musiceren er det sjælelige det primære – og sådan lyder enhver ægte musikers trosbekendelse.

Altså ville et virkelig positivt svar på spørgsmålet angående en opførelse af Händels »Messias« lyde nogenlunde sådan: »Musikkens rigdom, storhed og skønhed, værkets dramatiske livfuldhed og religiøse dybde kom helt til deres ret. At udførelsen var præcis, siger sig selv, for ellers ville den musikalske og åndelige virkning være blevet betydeligt begrænset.«

HAR DE KONTEMPLATIVE ORDENER BETYDNING FOR KIRKEN?

Af Grethe Livbjerg

Det er en kendsgerning, at mens de fleste ordener sukker over mangel på tilgang, har de kontemplative klostre forholdsvis mange novicer – og det meget fine.

Men samtidig møder man hos både præster og lægfolk megen skepsis over for kontemplative nonner og munke. »Hvad laver de i grunden?« – Underforstået, at hvis de ikke arbejder, præsterne i et sogn og søstrene i socialt arbejde, så er de luksusmennesker, som kirken i grunden ikke har råd til at have gående.

I det udmærkede ungdomsblad SUK nr. 8-9 1972 bragte man indlæg fra flere kontemplative søstre, som meget åbent fortalte om deres bøn. Et redaktionelt indlæg kommenterede, at dette kunne man unde alle kristne, men svigtede disse søstre ikke deres medmennesker ved bare at søge deres egen lykke i bønnen?

Beskyldningen for egoisme er meget almindelig. Disse mennesker har trukket sig tilbage fra alt det, der går andre på nerverne, de lever i fred – »Sikken til-

værelse!« – og det, mens hele verden trænger til aktiv indsats.

I det aktive liv renses motiverne, siger man, men i det kontemplative trives egoismen.

Sådanne udtalelser kan kun skyldes uvidenhed om det indre livs love og ukendskab til de klassiske skrifter om bøn.

Sandheden er, at netop i den kontemplative bøn renses motiverne mest intenst og dybtgående, en renselse, som alle kristne må igennem – om ikke før så i skærsilden, hvordan man end tænker sig den – men hvor den kontemplative bøn er renest, vil renselsen også opleves mest smertefuldt, være mest effektiv, og derfor kan der fra de kontemplative klostre udgå megen åndelig kraft – og også en belæring om det åndelige liv, som kan være til nytte for alle kristne.

Kan foreningen med Gud nås på én gang?

Fra karismatisk side hævdes det, at men-

nesker i ét nu ved Helligåndens kraft kan løftes til kontemplationens højder: den mystiske bøn. Fra Guds side er alt rede, så når blot mennesket stiller sig til disposition, kan alt ske på én gang. Det er jo rigtigt, at Gud kun ønsker at give os sine gaver, og at hindringen for, at dette kan ske, findes hos os – og det er også rigtigt, at et menneske i ét øjeblik kan opleve Gudsforeningen, så hele livet skifter karakter, men betyder det, at den smertefulde renselse af jeg'et dermed er helt overflødig?

Mon ikke man i disse kredse ofte oplever tilbagefald til den helt store skuffelse, så mennesker spørger: Hvor blev det hele pludselig af? – Måske falder man ned i et åndeligt mørke, som på baggrund af de store oplevelser føles frygteligt. »Man må sørge for, at mennesker ikke står alene, men lever i et fællesskab,« siger man. Fællesskab er nødvendigt for det åndelige liv, men hvor let bliver ikke fællesskabet en »krykke«, som man støtter sig til, en sikkerhed, som

bliver surrogat for den sikkerhed, man kun bør have i Gud.

Studerer man vækkelserne inden for de protestantiske kirker, vil man på de psykologiske plan finde mange lighedspunkter med den karismatiske bevægelse. Der er træk, som går igen hos dem alle i næsten samme form. Efter den første store lykke og begejstring, som sikkert skyldes Helligåndens indvirken – men man kan ikke skille natur og overnatur, »nåden bygger på naturen«, og der er også mange psykologiske faktorer, som gør sig gældende – kommer der ofte »lavvande«. Man søger fællesskabet, søger at holde sig brændende, men efter nogen tid bliver mange lunkne og resignerer: »Sådan er det nu engang – det er der ikke noget at gøre ved.« Andre lever i minderne og søger lidt varme i dem. Men dybere naturer bliver ulykkelige, tror sig selv skyldige i denne lunkenhed. Sådanne mennesker kan lide de frygteligste kvaler, for de oplever det, som om de helt har mistet troen. De føler jo intet mere, og før var de så glade i deres tro. Bønnen er blevet kold, som om der ingen Gud er, de siger de samme ord, prøver at opvække den gamle kærlighed, men den er der ikke mere. Er alt da forbi?

Vækkelserne har i deres kølvand haft utallige depressioner, nervesammenbrud, langvarige sindslidelser – og det blot på grund af ukendskab til en normal åndelig udvikling.

De kristne mystikere har skildret denne udvikling ud fra deres egen intense oplevelse. Johannes af Korsets værker er for en stor del helligt skildringen af den renselse, mennesket må igennem for at nå Gudsforeningen. Han har ud fra egen erfaring skrevet i poetisk form, for så ophøjede oplevelser unddrager sig ordens normale brug, men desuden har han i prosa forklaret sine digte og med dyb psykologisk indsigt skildret bønnens vej. – Og han har skrevet meget af dette ud fra dyb medlidenhed med de mennesker, som på trods af al god vilje under store lidelser gik i stå, fordi de savnede sjælesørgere, som kunne vise dem vej.

Han skildrer, hvordan Gud forkæler begyndere med rige gaver: varme følelser, spontaneitet i bønnen, måske ydre tegn på troen. Mennesket er naturligvis lykkeligt, for det føler sig Gud så nær. Ved de ydre tegn viser Helligånden sit virke – ja, måske oplever et sådant menneske sig som værende meget længere på bønnens vej end de fleste andre – og måske bliver de ydre tegn kriterier på den rette tro, og så er dømmesyg over for andre kristne ikke langt væk, især hvis et bestemt religiøst adfærdsmønster skaber et gruppefællesskab. Men måske på én gang, måske gradvis er alt væk: Livet er blevet gråt, bønnen er helt modsat af før.

Følelsernes nat

Hvor ulykkeligt! – Nej, Johannes af Korset skildrer dette som en stor lykke for sjælen, for først nu begynder Gud virkelig at skænke troen, håbet og kærligheden. Var der da ingen tro før? Jo, men den byggede alt for meget på oplevelserne. – Ingen kærlighed? Jo, men ofte var den mest kærlighed til den pågældendes egen følelse af kærlighed, ligesom den første ungdomsforelskelse ofte overvejen- de er forelskelse i forelskelsen mere end i genstanden for denne. Kærligheden var ikke til Gud alene. Intet håb? – Jo, men hvis man føler sig overmåde lykkelig, har man ikke megen brug for håbet. Johannes af Korset siger, at jo mindre man ejer, jo større er ens håb – mindre af alt, men mest af de åndelige goder. »Salige er de fattige i ånden.«

Et menneske, som virkelig har oplevet Guds gaver, kan ikke længere finde tilfredsstillelse i verden. Alt er blevet tomhed. Verden er blevet grå. Ens følelser har ikke længere noget at holde sig til. Johannes af Korset kalder dette for følelsernes nat, for alt åndeligt føles som mørke.

Den videre udvikling afhænger helt af, hvordan man reagerer på dette. Nogle holder op med bønnen, for den giver jo intet mere. Andre indskrænker sig til mundtlige bønner, går til messe, men det indre liv udtørres – de nøjes med lige akkurat at svare til det rædsomme katolske begreb »praktiserende«. – Og andre fortvivler.

Men netop i denne tørke har man chancen for at gå fremad. Man indser, hvor megen egoisme, der var i bønnen, hvor meget man søgte sig selv, mens man troede at søge Gud.

Måske får man igen store følelsesmæssige oplevelser, ydre tegn på troen, men man har nu instinktivt mistanke til dem, mærker en indre tilskyndelse til at gå »forbi« dem, altid videre, for de er ikke Gud selv, og at blive stående ved dem eller endda søge dem kan standse på vejen. Måske er sådanne følelser gaver fra Gud, men ofte er de kun psykologisk betingede stemninger, der er som sandt at bygge på.

Hvis man holder ud i denne tørke, vil Gud efter nogen tid meddele sig på et dybere plan. Bønnen er ikke længere tørke – den er heller ikke følelsesbetonet – men i stilheden mærker man en dyb fred og hvile, så helt ulig den, man eventuelt selv kan fremkalde ved meditations- teknik. Man behøver ikke at søge i bønnen, man får alt, og ofte synes man, at der ikke kan være mere at opnå.

Og dog: efter nogen tid i denne »hvilens bøn«, som mystikerne kalder den, begynder man at mærke, at dette er ikke alt – jeg må videre.

Igen må det vundne opgives – en

grundregel i det åndelige liv: altid bryde op og gå videre – og Gud sætter ind med en endnu grundigere og mere dybtgående renselse. Nu er det ikke længere følelserne, der svigter, men selve troen synes at vakle.

Andens nat

Johannes af Korset skildrer malende denne »åndens nat« og siger, at nu er det ikke tid at bede, men kun at ligge med ansigtet i støvet.

I denne periode genkender mennesket sig selv i så mange ord fra Salmernes bog og profeterne, som når Jeremias siger: »Du forkastede min sjæl og tog min fred.« »Jeg vidste ej mere, hvad lykke var.«

I denne nat, hvor sjælen lider frygteligt, renses den for alle urenheder. I Guds lys, som blænder mennesket og derfor opfattes som mørke, afsløres alt det, som før var skjult. Bønnen: »Rens mig fra mine skjulte fejl« opfyldes efterhånden, men ikke uden stor lidelse.

I denne tilstand må man ofte klare sig med at leve, »som om« man tror, for man oplever sig selv som tvivlende. »Som om« man elsker, for kærligheden føles helt død – og med at håbe mod alt håb, for man føler sig forkastet af Gud.

Men man må klamre sig til troen på, at dette er virket af Guds kærlighed, af Helligånden. Denne periode har så lidt til fælles med karismatiske oplevelser, men i den foregår Helligåndens fornemste arbejde: at føre sjælen gennem mørket til kærlighedsforeningen med sin Gud. – Og derfor synger Johannes af Korset: O, lykkelige nat.

Det er klart, at sådanne åndelige prøvelser opleves mest smertefuldt i en tilværelse, hvor der er mindst muligt, der adspredes, og derfor findes der så megen skjult lidelse i et kontemplativt kloster – men også den højeste og rene lykke, for de to tilstande kan ikke adskilles. Det kontemplative liv giver de bedste betingelser for, at de teologiske dyder tro, håb og kærlighed, kan vokse sig rene og stærke. Derfor har det kontemplative liv i sig selv en så umådelig betydning for kirken og for verden.

Forfatteren til Peters 1. brev skriver om den prøvede tro, som er meget dyrebare end det forgængelige guld, der dog prøves ved ild, og senere: »Under jer ikke over den ild, som brænder blandt jer til jeres prøvelse, som om der hændte jer noget underligt.« Enten man skildrer troens renselse med billedet af »nat« eller »ild«, er det alt sammen samme sag og noget normalt og nødvendigt i den enkeltes kristne liv såvel som i kirkens liv som sådant – og de kristne, som uforbeholdent udleverer sig til »natten« og »ilden«, bidrager i høj grad til at styrke hele kirkens tro, håb og kærlighed.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Påskén i Rom

Det er dejligt at tilbringe påskén i Rom, især når man er katolik. At vandre rundt blandt skønne bygninger, pladser og fontæner midt i et pulserende og livligt folkeliv, mens Europas kulturhistorie åbner sig for en, er i sig selv en stor oplevelse. Men påskéns religiøse arrangementer sætter nu prikken over i'et.

Jeg tog til Rom i år med de klassiske forventninger og blev sandelig ikke skuffet, selv om vejret var koldt, og regnen silede ned 2. påskedag. Rom var skønnere end nogen sinde – trods de mange biler. Generalaudiensen i den nye smukke hal med siddeplads til 6000 mennesker, pavemesse skærtorsdag i Laterankirken, Roms bispekirke, korsvejsandagt ved Colloseum sammen med paven langfredag, påskénatsliturgien hos dominikanerne i San Clemente, samt de hundredestusinde romere og pilgrimme, som påskedag overværede pavens påskemesse og påskevelsignelse på Peterspladsen, alt dette satte kun stemningen i vejret, og jeg ville være rejst hjem med de klassiske indtryk, hvis jeg ikke tilfældigvis var blevet inviteret til karismatisk bedemøde palmesøndags eftermiddag på jesuitternes ærværdige gregorianske universitet. Her oplevede jeg midt i Roms hjerte – in medio Ecclesiae – den karismatiske fornyelse, som især præger den katolske kirke i USA. Til min store forundring blev jeg vidne til »tungetale« og »ånds-dåb«, men på en så sober og ægte måde, at jeg bogstavelig talt kom i forlegenhed. Ånden blæser sandelig, hvorhen den vil – også i Rom – blandt ordensgeneraler, universitetsprofessorer, præster, søstre og studerende. Efter et par samtaler med nogle af fornyelsens lokale ledere deltog jeg igen påskedag i et bedemøde, og mens temperaturen uden for dalede, steg den i mit ellers så nøgterne og reserverede hjerte.

Den karismatiske fornyelse

Den karismatiske fornyelse – til tider kaldet »katolsk pinsebevægelse« – brin-

ger en i forlegenhed. Hvorfor nu det? Hvis træet skal kendes på frugterne, må man sige, at den karismatiske fornyelse i den katolske kirke ikke kun er et psykologisk fænomen, men at den stammer fra Gud, eftersom fornyelsens tilhængere bærer frugter, som er Ånden værdige. To ting virkede især overbevisende på mig: 1. det teocentriske, som præger bedemøderne: alle takker og lovpriser Gud Færgen gennem Sønnen i Helligånden, dvs., at det er lovprisningen af Gud, som er i centrum, 2. den hjertelighed, der strømmer en i møde fra alle, som har erfaret Åndens gaver, og som lever ud fra Åndens tilskyndelser. Naturligvis indebærer den karismatiske fornyelse også visse muligheder for afsporing. Det er trods alt kun mennesker, der modtager nådegaverne. Men det må ikke få os til at lukke øjnene for, at disse nådegaver faktisk skænkes kirken i dag, og at de først og fremmest tjener til at opbygge Kristi legeme. De amerikanske biskopper indtog i 1969 en positivt afventende holdning over for fornyelsen, og en mexikansk biskop har for nylig udtalt, at den karismatiske fornyelse i den katolske kirke »fundamentalt set er sund«.

Måske kan vi gå et skridt længere og sige, at den karismatiske fornyelse i den katolske kirke er Guds svar på det 2. Vatikankoncil. Biskopperne har på kirkens vegne givet udtryk for en stor længsel efter fornyelse i kirken, og Gud har taget os på ordet: Han udøser sine nådegaver over sin kirke, for at vi skal forstå, at fornyelsen er Hans værk. Intet under, at karismatikerne i kirken tilbeder og lovpriser Gud. Det var jo netop også det, der karakteriserede urkirken, sådan som det skildres for os i Apostlenes Gerninger. Hver gang, Helligånden på håndgribelig vis manifesterede sig, brød menigheden spontant ud i lovprisning. Der er en vis logik i denne holdning, for stillet over for Guds nådefulde og suveræne indgriben har vi mennesker kun ét at gøre: at takke Ham.

K.O.

VATIKANET

VATIKANET: Ifølge en officiel udtalelse fra Vatikanet står kirkebudet om pligten til at skrifte sine synder (alvorlige synder) mindst én gang om året stadig ved magt. Vatikanets udtalelse er et dementi af rygter, som verserer i italienske blade om, at paven agter at forandre pligten til en »anbefaling«.

■ Pave Paul VI har på 10-årsdagen for udsendelsen af »Pacem in terris« under en generalaudiens udtalt sin store forargelse over den tredje verdens store våbenindkøb. »Hvad tror I, de køber? Medicin? Bøger? Nej, de køber såmænd våben. Vi har behov for en radikal sindelagsændring, især hos de politiske ledere, der manipulerer med nationernes penge og økonomiske kræfter.« Paven understregede, hvor skrøbelig freden egentlig er, og at alle midler derfor skal tages i brug for at sikre den til folkenes bedste.

AFRIKA

RHODESIA: Den rhodesianske regering truer med at stille en katolsk biskop for retten på grund af hans offentlige fordømmelse af regeringens racepolitik. Redaktøren af det katolske blad Moto er allerede blevet idømt fem års betinget fængsel for at have offentliggjort biskoppens udtalelser.

■ Byrådet i Salisbury har forbudt fem sorte ordenssøstre at tage ophold i et hus i byens centrum, som ejes af det katolske ærkebispedømme. Huset skal ligge i et område, som er forbeholdt hvide mennesker. Søstrene skulle hjælpe til i ærkebiskoppens hus og udføre pastoralt arbejde i nærheden.

LATINAMERIKA

CHILE: De chilenske biskopper har protesteret mod regeringens planer om at »opdrage befolkningen til socialisme i landets skoler«. Ifølge biskopperne bør »landets skoler ikke anvendes til at indoktrinere et partipolitisk program eller en politisk ideologi. Forældrene har en umistelig ret til at bestemme, hvilket livssyn deres børn skal opdrages i«.

MEXICO: De kirkelige myndigheder i ærkebispedømmet Mexico City har med visse forbehold godkendt den katolske pinsebevægelse. Hjælpebiskop J. Martinez har bl.a. udtalt, at »bevægelsen fundamentalt set er sund og kan føre til en sand fornyelse af det kristne liv«.

■ Den mexikanske bispekonference har på sit sidste møde fordømt handelen med våben – især til den tredje verden. Ifølge bispekonferencen er våbensalg »en alvorlig

udfordring til fornuften, kærligheden og håbet«.

COLOMBIAS nyudnævnte kardinal, ærkebiskop Anibal M. Duque af Botoga, har udtalt, at han oprindeligt ønskede at blive automekaniker. Hans interesse for mekanik kom ham til gode, da han en årrække var missionær i en bjergrig egn. »Det første, en missionær i disse bjerge skal kende, er evangeliet. Det andet er, hvordan man ordner en bil,« siger kardinalen.

■ Den nationale befrielsesfront, som fører guerillakrig mod regeringen i Bogota, har opfordret flere præster til at træde ind i sine rækker. Det var i Colombia, at pastor Camilo Torres blev dræbt ved baghold i 1966.

NORDAMERIKA

CANADA: De canadiske biskopper har enstemmigt anmodet pave Paul VI om at helgenkære en indianerkvinde ved navn Kateri Tekakwitha, som døde i 1680 kun 24 år gammel. Hun ligger begravet i nærheden af Montreal.

USA: Ifølge en undersøgelse foretaget af Michigans universitet skulle flertallet af chigans universitet skulle flertallet af amerikanerne være modstandere af fri abort. 11 pct. skulle være imod enhver form for abort, mens 47 pct. skulle godkende abort, såfremt moderens liv er i fare.

■ En franciskanerinde fra Wisconsin er som den første amerikanske kvinde blevet doktor i teologi ved det pavelige gregorianske universitet i Rom.

EUROPA

BELGIEN: De belgiske biskopper har brudt samarbejdet med CEFA, dvs. et center, der arbejder for opdragelse til et sandt familie- og kærlighedsliv. Bruddet skal søges i centrets afstandtagen fra biskoppernes pastorale retningslinjer i abortspørgsmål. Biskopperne har for nylig understreget, at abort er i modstrid med kristen etik, og centrets leder, pastor Pierre de Loch, reagerede omgående med en udtalelse om, at biskopperne ikke repræsenterer alle katolikker.

ITALIEN: Milanos ærkebiskop, kardinal Colombo, har under en religiøs ceremoni givet 1.030 ordenssøstre mandat til at uddele den hellige kommunion til syge, hvis præsterne og diakonerne ikke kan overkomme arbejdet. »Det er en historisk dag for kirken i Milano,« sagde kardinalen, »i dag genopstår en gammel skik, som har været forsvundet i århundreder.«

SPANIEN: Biskoppen af Bilbao har ekskommuniceret tre politimænd, som har slået en præst og truet ham med en revolver. Præsten var en kendt forkæmper for baskisk uafhængighed.

STORBRITANNIEN: Fire britiske borgere har protesteret over for parlamentet, mod at der foretages eksperimenter på levende aborterede fostre. De fire borgere henviser bl.a. til et memorandum underskrevet af den britiske statsminister E. Heath, hvori der står, at »et levende aborteret foster (fötus) er nødvendigt i et begrænset antal undersøgelser«.

SVERIGE: Biskop John Taylor af Stockholm har kaldt den svenske regerings afslag om økonomisk støtte til den katolske kirke »absurd«. »Det er uforståeligt,« siger biskop Taylor, »at den katolske kirke bliver behandlet anderledes end andre kirkesamfund, hvad offentlig støtte angår.«

VATIKANET: Fransk præst ekskommunicerer paven

En fransk katolsk præst ved navn de Nantes har sammen med en halv snes præster og ca. 50 lægfolk forgæves forsøgt at aflevere en tekst til pave Paul, hvori de ekskommunicerer paven på grund af »hæresi og skisma«. Pastor de Nantes er leder af en ekstrem traditionalistbevægelse, som anser 2. Vatikan-koncil for hæretisk. Alt, hvad der går ud over Tridentinerkoncilet og 1. Vatikan-koncil, er ifølge denne bevægelse »det rene kætteri«.

Det var det italienske politi, som forhindrede pastor de Nantes og hans delegation i at komme ind i Vatikanet og aflevere teksten. Pastor de Nantes besluttede sig så til at aflevere sin tekst ved næstfølgende offentlige generalaudiens, men blev også her forbudt adgang af det italienske politi. Så sendte han teksten til den romerske kurie, som afviste den og sendte den tilbage til hans hotel i Rom.

Derefter indkaldte pastor de Nantes til pressekonference på hotellet, hvor han boede, men hotellets ledelse nægtede journalisterne adgang. Da det ikke var muligt at finde et hotel, hvor pressekonferencen kunne afholdes, besluttede pastor de Nantes sig at lade den foregå på Piazza Navona midt i Rom. Det italienske politi greb igen ind og opløste med magt friluftspressekonferencen, som fandt sted i regnvejr. Pastor de Nantes og hans delegation måtte derefter rejse hjem til Frankrig med uforrettet sag.

(La Croix).

VATIKANET: Nye regler for modtagelse af kommunionen

Kongregationen for sakramentsforvaltning har udsendt en instruks med nye regler for kommuniionsuddeling og -modtagelse. Instruksen består af fire afsnit, og de nye regler træder i kraft omgående. Første afsnit omhandler de ekstraordinære uddelere af den hellige kommunion. Præsten og diakonen er stadig de ordinære uddelere af kommunionen, men der er nu åbnet mulighed for, at lægfolk, både mænd og kvinder, kan træde supplerende til som ekstraordinære uddelere, såfremt forholdene gør det ønskeligt, bl.a. hvis der ikke er præster og diakoner nok. Disse regler er ikke nye, men bekræfter blot de regler, som blev udsendt sidste år.

Andet afsnit omhandler helt nye regler for modtagelse af kommunionen flere gange daglig. Det har hidtil været tilladt at gå til kommunion både julenat og juledag samt påskemat og påskedag. Denne tilladelse udstrækkes nu til at omfatte en række andre lejligheder, hvor de troende eventuelt går til messe to gange daglig. F.eks. hvis man foruden den daglige messe deltager i en rekviemmesse, en kongressmesse, en konventmesse, en jubilæumsmesse, en konsekrationssmesse, en brudemesse eller lign. For øvrigt overlades det til biskoppen at give andre tilladelser, hvis der er forsvarlige pastorale grunde, der taler for det.

I tredje afsnit kommer instruksen ind på nadverfasten. Denne nedsættes til et kvarter før messens begyndelse eller før sygekommunionen for syge, svage og ældre menneskers vedkommende. Den samme regel gælder for personer, som hjælper de syge, svage og ældre, og som ønsker at kommunikere sammen med dem.

I fjerde og sidste afsnit gøres der rede for den respekt, man skylder hostien, når den modtages i hånden. Hostien skal modtages med ærefrygt og tilbødelse.

Instruktionen, der er godkendt af pave Paul VI, er underskrevet den 29. januar 1973 af kardinal Samore, præfekt for kongregationen for sakramentsforvaltning. (K.O.)

VATIKANET: Endnu flere forandringer i den romerske kurie

Paven har udnævnt italieneren kardinal Luigi Raimondi, 61 år, til præfekt for kongregationen for helgenkåringer. Kardinal Raimondi har været pavelig diplomat i Guatemala, Indien, Haiti, Mexico og USA. Som leder af den pavelige domstol for bodsvæsen har paven udnævnt italieneren kardinal Giuseppe Paupini, 66 år. Kardinal Paupini var pavelig nuntius i Colombia, da paven i 1968 besøgte Bogota. Den spanske biskop Maximino Lema af Avila, 61 år, er blevet udnævnt til sekretær for kongregationen for gejst-

lige og samtidig forfremmet til ærkebiskop. Han bliver amerikaneren kardinal John Wrights næstkommanderende og således en af de højest placerede spaniere i kirkens centraladministration.

(N.C.)

DANMARK: Religionsundervisning for kommunens regning i Tåstrup

For godt et år siden bad Tåstrup sogn om hjælp til børnenes religionsundervisning, og søstrene fra Rygård tog straks opgaven op.

Interessen var fra starten stor, og der kom børn fra Tåstrup, Greve, Karlslunde og Køge.

Lokale egnet til undervisningen havde man ikke, hvorfor sognepræsten, pater Herberighs, stillede sin etværelses lejlighed til disposition. Det stod hurtigt klart, at sådan kunne undervisningen ikke fortsætte, og derfor søgte man året efter hjælp hos Tåstrup kommune. Her blev sagen mødt med megen velvilje, og i undervisningssæsonen 72-73 rykkede man ind på Rønnebergskolen. 5 dejlige lokaler og skolekøkkenet blev stillet til rådighed, og i forbindelse med religionsundervisningen oprettedes hobbyklub. Herved kom hele arbejdet ind under fritidsloven, og alle blev på den måde betalt.

Undervisningen foregik lørdag formiddag fra kl. 9,30 til 12,30. Først en times religionsundervisning i grupper og derefter forskelligt hobbyarbejde. Der har i 72-73 været tilmeldt 60-70 børn, og mødeprocenten har været meget høj, hvilket imponerede det kommunale tilsyn. Undervisningen er varetaget af pater Herberighs, sr. Emilia, sr. Ansgaria samt 5 uddannede lægfolk.

Undervisningen sluttede den 7. april med en heldagstur i bus til Helsingør, hvor der var messe hos søstrene, frokost i det grønne, besøg på Teknisk Museum og til slut skattejagt på stranden.

Undervisningen har været en stor succes, og ideen kan varmt anbefales til andre sogne. (Grete Søgaard)

ØSTTYSKLAND: Statsateismen skaber problemer for de østtyske katolikker

Ifølge den første synode, som er blevet afholdt i Østtyskland, skaber det kommunistiske regimes aggressive ateisme store vanskeligheder for mange katolikker. Synoden, som blev afholdt i Dresden, foregik for lukkede døre under forside af kardinal Alfred Bengsch fra Berlin. Synodedeltagerne understregede i diskussionerne, at ateismen ustandselig vinder terræn, og at katolikker, som praktiserer deres tro, bliver udsat for restriktioner og chikanerier for at få dem til at bryde med kirken.

I synoden deltog biskopperne af Berlin, Meissen, Goerlitz, Magdeburg, Er-

furt, Schwerin og Meiningen. - Biskop Stein af Trier og Henry Fischer, leder af Det katolske Akademi i Hamburg, repræsenterede Vesttysklands katolske kirke på synoden. De udtalte, at synoden ikke havde berørt spørgsmålet om udnævnelse af apostoliske administratorer for de områder i Østtyskland, som stadig hører under vesttyske biskoppers jurisdiktion. (N.C.)

ITALIEN: To journalister misbruger skriftemålet

En af den nyudnævnte dominikaner P. Hamers første embedshandlinger som sekretær for kongregationen for tros læren har været at ekskommunikere to italienske forfattere til en nylig udsendt bog om »Sex i skriftestolen«.

Forfatterne, en kvindelig og en mandlig journalist, havde samlet materiale til deres bog ved at knæle 636 gange i forskellige skriftestole med en båndoptager i lommen for at indregistrere de svar, skriftefædrene kom med på spørgsmål om seksuelle emner. De vigtigste emner, der berøres i bogen, er førægteskabeligt samliv, utroskab i ægteskabet, selverotisk adfærd, sex-lege mellem ægtefæller og petting.

Bortset fra de rent etiske problemer, der opstår i forbindelse med en sådan fremgangsmåde at skaffe informationer til offentliggørelse uden de udspurgtes vidende og tilsagn, er misbrug af bodens sakramente en så alvorlig sag, at de kirkelige myndigheder ikke kunne sidde sagen overhørig. Kongregationen for tros læren har derfor besluttet, at enhver, som for fremtiden indregistrerer et skriftemål eller deltager i offentliggørelsen af indregistrerede skriftemål, er ekskommuniceret, og at denne ekskommunikation ikke kan hæves af enhver skriftefar. Beslutningen har tilbagevirkende kraft og rammer derfor også de to omtalte journalister samt forlæggeren, såfremt denne ikke omgående trækker bogen ud af handelen.

I øvrigt har det italienske politi nu beslaglagt de ikke-solgte eksemplarer af bogen, som endnu findes i Italien.

(La Croix)

Billederne til højre viser det børnehjem, som bliver bygget for fasteaktionens penge

FIRMELSE I MARMORKIRKEN
Biskoppen meddeler firmelsens sakramente til voksne pinselørdag den 9. juni kl. 19,30 og til børn pinsedag kl. 9 (morgen). Tilmelding bør ske i forvejen til undertegnede, der så tilsender alle oplysninger bl.a. om umiddelbar forberedelse til modtagelse af sakramentet.

Kjeld Geertz-Hansen,
Bredgade 64, 1260 Kbh. K.

RETRÆTE FOR DAMER

Der afholdes retræte for damer på Dalum Kloster fra mandag aften den 10/9 til fredag morgen den 14/9.

Foredragene holdes af pater J. Reymen, Horsens.

Prisen for deltagelse i år er kr. 150 – alt inklusive.

Tilmeldelse, der er bindende, modtages, helst inden 11/8, af

Anna C. Rasmussen, J. L. Heibergsvej 59, 5000 Odense. Tlf. (09) 12 69 1.

Agnethe Eemmerich, Reventlowsvej 14, Odense.

Fra den 9. juli til den 15. august 1973 kommer det Økumeniske Teologiske Institut på vejen mellem Jerusalem og Bethlehem til at danne rammen om et såkaldt HOPE (House of Prayer) Seminar. Det er Ecumenical Theological Research Fraternity in Israel, der står for programmet, som foruden daglige meditationer og foredrag også kommer til at omfatte besøg på de hellige steder i hele landet. Seminaret emne er »Contemplative Prayer and the Study of Monotheistic Spirituality«, og sproget bliver engelsk. En uge helliges jødedommen, en anden islam og en tredje kristendommen. Foredragsholderne er mænd og kvinder tilhørende disse tre religioner.

Prisen for deltagelse bliver alt iberegnet (flyverejse tur/retur London (eller Rom)/Lod; alle udgifter i Israel; udflugter til de hellige steder), US-dollars 600,-.

Nærmere oplysninger kan fås, og tilmelding kan ske til

HOPE Seminar Coordinator

Ecumenical Fraternity

P.O.Box 249

Jerusalem, Israel.

Onsdag 23. maj afholder Katolsk Radio og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn ordinær generalforsamling kl. 19,30 på *Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.*

Dagsorden ifølge klubbens love.

Efter generalforsamlingen afholdes et lille bankospil med fine præmier.

Salg af sandwiches, vin rosé, øl og vand.

VI ER VANDRERE PÅ JORDEN

Af Aage Dyrkjøb

Vandrefuglebevægelsen står sikkert nutidens unge fjernt, i hvert fald af navn, og dog går der en lige linje fra vandrefugle via spejdere til moderne kollektivister og »øboere«. Og vi er nogle stykker, som engang troede så meget på denne idé, at vi ligefrem forestillede os, at den kunne blive et af midlerne til en bedre verden. Den skulle nemlig på afgørende vis styrke fællesskabet, forståelsen, freden mellem de unge. Og ungdommen er som bekendt fremtiden.

Bevægelsen stammer fra Tyskland. Den første oprindelse ligger så langt tilbage som i 1809-10, da lærer Friedrich Ludwig Jahn efter skoletid tog nogle drenge med sig ud i mark og skov for at se sig om i naturen og dyrke leg og sport. Men det var først omkring næste århundred-

skifte, at det blev til en egentlig »bevægelse«. Næsten spontant samlede de unge sig gruppevis og vandrede ud på vejene, syngende og spillende. Det var som en frigørelse, en trang til at lade skolen og værkstedet bag sig og give livsglæden frit løb.

Under disse forhold meldte problemet om billige overnatningsmuligheder sig snart, og derved kom man ind på oprettelsen af vandrerherberger. Det tyske ungdomsherbergsforbund er stiftet 1919, og det var i det hele længe en speciel tysk bevægelse. Først på et ret sent tidspunkt bredte den sig til en række andre lande, deriblandt Danmark.

I sommeren 1926 afholdtes en international ungdomslejr ved Gilleleje, og fællesskabet og diskussionerne her resultere-

de i oprettelsen af en forening, International Ungdomsliga, samt et blad, Nye Veje, hvis første nummer kom i oktober 1926, og som holdt sig til og med 1932. Det var en meget idealistisk gruppe unge, der stod bag disse foretagender, og de lagde en imponerende arbejdsindsats og begejstring for dagen. Når jeg nu blader alle disse årgange igennem, forekommer det mig helt ubegribeligt, at det har kunnet lade sig gøre at holde et sådant tidsskrift i live gennem den lange periode.

Jeg havde selv kort forinden sammen med en kammerat forsøgt (ungdommeligt dumdrigt) at starte et blad, »Vandren, tidsskrift for friluftsliv«. Men det døde naturligvis i fødslen.

I Nye Veje forfægtedes både fredssag, afholdsbevægelse, antitobakkampagne,

vegetarianisme, dyrebeskyttelse, friskolesag, antikolonialisme, esperanto og meget mere. Der manglede hverken initiativ eller fantasi. I bladets spalter træffes så forskellige navne som Jeppe Aakjær, Aksel Sandemose, A. D. Henriksen, I. P. Muller, Sigurd Nægsgaard, maleren og friskolemanden Jens Nielsen foruden naturligvis mange unge og dengang ukendte.

Alle de forskellige anskuelser, som Nye Veje gjorde sig til talsmand for eller i hvert fald gav husly til, behøver naturligvis ikke at være forbundet med vandrebevægelsen. Måske en senere tid endda vil smile ad disse yderliggående idealister – selv om en konsekvent gennemførs overbevisning for så vidt altid fortjener respekt. Men i hvert fald var disse kredse de første, som tog vandrefuglebevægelsens idé op herhjemme, så vi er nok nogle, som netop identificerer dem med denne idé.

Jeg gemmer endnu som kuriosum mit medlemskort fra 1928 fra Verband für Deutsche Jugendherbergen (den danske Herbergsring blev først stiftet 1930).

Jeg må dog tilstå, at vandring i ordets bogstavelige forstand ikke lod sig praktisere for mit vedkommende, da ferierne var for korte og afstandene for lange. Men det var naturligvis også underordnet. Vi tog pr. cykel og havde mange herlige ture. Naturligvis virkede det fremmedartede særlig tillokkende på os. Derfor gik vejen næsten altid gennem Sønderjylland, Sydslesvig, Holsten og videre ned i Tyskland. En cykeltur fra Vejle til Köln og retur var en passende 14 dages strækning.

På vore senere rejser konfronteredes vi med den frembrydende og altdominerende nazisme. Det tyske herbergsforbund annekteredes og oplugtes da også i 1933 af den nazistiske bevægelse. I 1934 var

vi ude igen, men denne gang pr. bil, idet den ene af os var indehaver af et sådant køretøj. Vi kunne derfor komme længere omkring, 4400 km gennem Tyskland, Schweiz, Italien, Østrig, Ungarn og Tjekkoslovakiet. Jeg skrev nogle korrespondancer til en lokal avis fra denne rejse. Hitlerungdommen tog sig ud som et uimodståeligt fremfarende stormvejr, og anderledes tænkende måtte indtil videre bide al protest i sig. I en af mine artikler skriver jeg, at der går stærke strømninger gennem Europa for øjeblikket, og de kommende år kan blive bevægede og betydningfulde. Og det hørte der jo ikke større profetisk evne til at kunne forudsige.

Vi traf på vor rejse en ung student, katolik og præstestuderende, og jeg korresponderede med ham et par år derefter. Han var som så mange andre – endnu – begejstret for den nazistiske idé, især dette, at fællesskabet skulle gå forud for den enkelte – hvilket jo dog ikke er en speciel nazistisk tanke. Hans ungdommelige glødende tro og begejstring kunne ikke undgå at virke betagende, og mange gange senere måtte jeg tænke på ham og forestille mig hans reaktion, når nazismens sande væsen gik op for ham. Jeg forsøgte også at efterforske hans skæbne, men så vidt det har ladet sig oplyse, må han og hans familie være gået til i den frygtelige krig ligesom millioner af andre.

»At rejse er at leve,« siger H. C. Andersen. Men det er sikkert højst forskelligt, hvad mennesker får ud af det, ikke mindst i disse tiders hektiske turisme.

Vandrebevægelsen havde noget rigtigt og idealistisk i sit sigte, også selv om man udelader nogle af de yderliggående principper, som tidsskriftet Nye Veje gav plads for.

Der er sikkert i vore dage en del unge, som nok er anderledes, men som alligevel ikke står altfor fjernt fra den primitive livsform, der virkede så tiltrækkende på et tidligere slægtled. Fællesskab er et nøgleord for tiden – og det for øvrigt både religiøst og politisk. Mange unge ser nærmest foragteligt på turisme i almindelig forstand. Luksusbusser og hoteller og sightseeing er ikke noget for dem, men derimod en lejr uden synderlig plan, med telte og hytter, hvor man kan færdes frit og utvungent i det tøj eller den mangel på samme, man har lyst til. Og idealer er der nok stadigvæk, selv om man ikke bruger så fint et ord. Protestoptog er en dagligdags ting, men man skal være varsom med kun at betragte dem fra den negative side. I mange tilfælde ligger der virkelig en positiv overbevisning bag protesterne. Der er ikke så få unge, der har sat sig ind i de ideologier, som er fremme i tiden, først og fremmest de politiske, men der er tegn på, at en nyorientering i religiøs retning også er inden for rækkevidde. Det er vel for dristig en tanke, at f.eks. nymarxismen og reformkatholicismen (altså den, der er udsprunget af det 2. Vatikankoncil) skulle kunne komme overens, men en vis dialog er dog i gang. Og en virkelig tilnærmelse mellem Søren Kierkegaards protestantiske eksistentialisme og katolicismen må absolut ligge inden for mulighedernes grænse.

Vandringen er virkelig nok, men kan også være symbolsk. Måske kunne vi tage som forbillede en vandrer, der levede for næsten otte hundrede år siden, og som samlede unge af alle slags til en idealisme, der også var en protest mod tidens magtbegær, Frans af Assisi.

DER VAR ENGANG
EN KIRKE UDE PA LANDET,
UDEN MENIGHED

SCT. ANDREAS KIRKE I
ORDRUP FYLDER 100 ÅR

Ved folketællingen i 1870 var der ingen katolikker i Gentofte kommune.

Men kammerherreinde Polly Berling havde besluttet at rejse denne kirke med den tilhørende skole. Kort før var hun blevet optaget i den katolske kirke, og indvielsen fandt sted på årsdagen for hendes optagelse. Oprindeligt havde hun tænkt, at skolen skulle overdrages til Sct. Josef Søstrene, men da der på samme tid på grund af Bismarcks antiklerikale love blev sat en stopper for jesuitternes skolearbejde i Tyskland, blev det besluttet, at jesuitterne skulle fortsætte deres arbejde her i Danmark. Da skolen samme sommer blev indviet, fik kirken sin – til at begynde med meget beskedne – menighed.

Kirken blev bygget i nygotisk stil af arkitekt Ludvig Knudsen, – den samme arkitekt, der allerede for familien Berling havde indrettet det store mausoleum i en af Ordruphøjs kæmpehøje. Ud af de forskellige projekter valgte fru Berling at få bygget en korskirke med tårn og spir og med tre altre. Kirken blev indviet til apostlen Andreas. Mens kirkens ydre stort set var som nu, var dens indre noget forskelligt fra det nuværende. Datidens presse mente, at kirken havde »en særdeles smagfuld udstyrelse«, og at de tre altermalerier måtte »tiltale ethvert religiøst menneskes bedste og reneste følelser.« Men smagen skifter, og det gjorde sig også gældende i kirkens senere historie. I de følgende år bidrog fru Berling med nye gaver til kirkens udsmykning i overensstemmelse med tidens katolske smag.

I de første 50 år, Sct. Andreas Kirke bestod, var dens historie nøje knyttet til kollegiets. Den var først og fremmest en skolekirke, men lidt efter lidt bosatte der sig i Gentofte kommune katolske familier, og en menighed opstod. I 1913 blev Sct. Andreas menighed udskilt fra Sct. Ansgars sogn i København og blev et selvstændigt sogn, der omfattede det meste af Nordsjælland. I 1920 blev Andreas-kollegiet nedlagt, og derved mistede Sct. Andreas Kirke sin specielle karakter af skolekirke og var fra nu af udelukkende sognekirke for menigheden. Jesuitterne forlod kollegiet, men varetog stadig sognevirkomheden.

Krigen satte selvfølgelig sine dybe spor i menighedslivet. Den 2. januar blev radiofabrikken Torotor i det gamle Sct. Andreas-kollegium sprængt i luften ved sabotage.

I 1953 besluttede jesuitterne at trække sig tilbage fra sognevirkomheden i Ordrup, da tiden nu var inde til at grundlægge et nyt kollegium (Niels Steensens Gymnasium på Jagtvej), og den katolske biskop Suhr henvendte sig til de franske dominikanere for at bede dem fortsætte arbejdet i Ordrup. Samme år blev

Pater Grégoire indsat som sognepræst. Efter 80 års arbejde kunne jesuitterne se tilbage på en betydningsfuld indsats, – derom minder også stenen, der er opstillet på kirkepladsen, rejst til minde om kollegiet. Et nyt kapitel i kirkens historie begyndte. Dominikanerne tilhørte den franske provins inden for dominikanerordenen. Menigheden havde været vant til at høre sine præster tale med tysk accent, nu måtte man vænne sig til den franske. Men efterhånden kom der dog også danske dominikanere.

I 1958 blev det konstateret, at en reparation af kirkens vægge og loft var nødvendig, og samme år blev kirken underkastet en gennemgribende hovedistandsættelse, hvorved kirkerummet helt skiftede karakter. Vægge og loft blev hvidt, og det gamle inventar faldt som offer for en radikal udrensning. Især blandt de ældre var der nogle, som havde svært ved at vænne sig til forandringen, men der var også mange, der var glade for fornyelsen. Og stort set må det siges, at kirkerummet kom mere til sin ret med det forandrede udseende, som i de kommende år desuden blev fremhævet ved det enkle, nye inventar. På samme tid satte dominikanerne en meget smuk træstatue op i kirken af den hellige Ignatius af Loyola, jesuiterordenens grundlægger, til minde om jesuitternes store indsats i kirkens historie.

Som enhver anden menighed kan Sct. Andreas sogn se tilbage på såvel lyse som mørke tider, – der har været medgang og modgang, glæde og sorg. I 100 år har kirken nu ligget »på højen« ligesom »staden på bjerget«, om hvilken der siges, at den ikke kan skjules (Mt. 5,14). Adskillige har i disse år oplevet, at »her er Guds hus, her er Himlens port«, som der på latin står skrevet over kirkens indgangsdør. Måtte dette også være tilfældet i årene, der kommer.

(H. H.)

P.S. Kirkens jubilæum fejres den 20. maj kl. 10,30 ved en pontifikalmesse, celebreret af biskop Martensen.

Et festskrift udgives til dagen og kan købes på sognekontoret.

21. maj–9. juni afholdes på Ordrup Kommunebibliotek på Ordrupvej en mindeudstilling, der viser kirkens historie i de 100 år.

25. maj 1873 blev Sct. Andreas Kirke i Ordrup indviet under store festligheder. Præfekt Grüder, den katolske Kirkes overhoved i Danmark, fejrede den første messe i den nybyggede kirke. Kirken var fyldt til trængsel, og på de åbne marker omkring den vajede flagene. Bag kirken rejste sig det nye kollegium, der skulle indvies samme sommer. Det ejendommelige var, at kirken lå langt ude på landet, og endnu var der ingen menighed.

BEHØVER NOGET ABSOLUT AT VÆRE SANDT, FORDI DET ER GAMMELT?

Af Antoine Wenger

Moderne kristne har undertiden en fornemmelse af, at når man ikke formår at løse visse spørgsmål i kirken og i samfundet, f.eks. spørgsmålet om tjenesterne i kirken eller abortproblemet, er det, fordi autoriteten i kirken er uløseligt knyttet til traditioner, der betragtes som uforanderlige. Det er en kendsgerning, at det, der har bestået fra gammel tid, ikke absolut behøver at være sandt og

godt for menneskene i dag, ligesom det nye til gengæld heller ikke absolut behøver at være sandheden.

Traditionen danner ikke grundlaget for værdierne

Med hensyn til traditionen såvel i kirken som i samfundet trænger følgende bemærkning sig på: Det er ikke traditionen, der danner grundlaget for værdierne, men værdien af en eller anden erklæring eller en eller anden institution, der bevirker, at den har tiltvunget sig en plads i traditionen. Racines tragedier, Beethovens symfonier eller – for nu at gå endnu længere tilbage – Platons dialoger og Sofokles' tragedier har fået deres plads i traditionen i kraft af deres værd. Det er denne egenskab, der gør, at vi holder af dem, og ikke, at de er opført i et katalog over oldtidslevninger.

Det samme gælder på en vis måde den kristne tradition. Grunden til, at vi skal tro på den nikænsk-konstantinopolitanske trosbekendelse er ikke, at den er en bekendelse af én Gud i tre personer. Når de deri indeholdte trosartikler hører til traditionen og er blevet videregivet til kommende slægter, er det, fordi de udtrykker sandheden om Gud og om Jesu forhold til Faderen (at de er af samme væsen, og at de samtidig er to adskilte personer).

De gamle mente ganske vist, at »ælde« var et kriterium for, om noget var værdifuldt og sandt. Apologeten og martyren Justinus, som levede i midten af det 2. århundrede e. Kr., forsøgte at bevise kristendommens sandhed ved hjælp af de profeters ælde, som har bebudet den, og ved at henvise til, at de var ældre end de hedenske filosoffer. Justinus troede, at disse filosoffer i al hemmelighed havde plagieret profeterne, og han var så overbevist om det, at han kaldte Platon for grækernes Moses.

Heller ikke for filosofferne var den tanke fremmed, at ælde og sandhed er det samme. »De gamle var bedre og stod guderne nærmere end vi,« siger Platon (Filibe, 18 c), – det vil ifølge Platons tankegang sige, at de stod sandheden og det gode nærmere end vi.

Det er på en vis måde kristendommen, der har relativiseret antikkens autoritet i kraft af Kristi nye budskab. Efter de ældgamle myter, som belærte menneskene om guderne, fulgte evangeliets nye budskab, som er nådens indtrængning i historien. Derfor er den religiøse tradition ikke længere bare et middel til at bevare døde sandheder, men en stadig assimilering af den urokkelige sandhed om Jesus Kristus.

Hans budskab er i tidens løb blevet ladet med udtryk og symboler, som er knyttet til bestemte – nu afsluttede – tidsaldre og epoker.

En levende tilegnelse af traditionen kræver kritik

En levende tilegnelse af traditionen kræver derfor, at den kristne stadig gør den til genstand for nye kritiske undersøgelser. Den slags kritiske overvejelser er et forsøg på i en overleveret værdi eller lære at finde frem til den åbne åbenbaring eller det sandhedsprincip, den hviler på, for at kunne udtrykke den på en ny måde, der svarer til tidens tankegang og mentalitet.

For nu at vende tilbage til det eksempel, der er anført ovenfor, får denne kritiske sans os således til at skelne mellem den umiddelbare erkendelse hos en Athanasius af Alexandria af, at Ordet ikke er en skabning, og at han altså er af samme væsen som Faderen, omend adskilt fra ham, og den måde, hvorpå koncilet i Nikæa udtrykte denne erkendelse i troen, nemlig ordet »consubstantialis«.

Og selv om ordet »consubstantialis« – i dag siger vi »af samme natur« – hører til traditionen, fordi det er vedtaget af et koncil, er og forbliver det knyttet til en bestemt tidsalder og en bestemt problematik.

Tradition og traditionerne

Vil man ty til traditionen og argumenterne ud fra dens autoritet, gør man uden tvivl vel i at skelne klarere mellem traditionen og traditionerne. Jeg ved, at en sådan skelnen ikke er let, og at den på den anden side i nogles øjne fremtræder som et bekvemt middel til senere at sige kirken fri for enhver vildfarelse. Det er givet, at man ikke må overvurdere traditionen.

Den tradition i kirken, der forpligter os, er koncilerne definitioner af troen, pavens og biskoppernes fælles lære samt den lære, der rummes i den liturgiske praksis verden over. Denne tradition i bogstavelig forstand hører med til kirken ufejlbarhed (som gælder troen), og den bedrager os ikke.

Når jeg siger dette, indrømmer jeg samtidig gerne, at der her og der kan findes teologer eller bøger, der, selv om de er godkendt af de kirkelige myndigheder, forveksler tradition med traditioner og forkynder personlige og vildledende forestillinger om Gud, Jesus Kristus, kirken, Jomfru Maria, budene osv.

Her er det, teologiens kritiske funktion kommer ind, en funktion, som går ud på at beskytte den sande tradition mod enhver forandring og enhver krænkelse, samtidig med at den utrætteligt fortsætter sin udforskning af de sandheder, der er blevet overleveret i kraft af denne levende tradition, og således tilfører den nye værdier, foruden at den skaber stabilitet og dynamik og på en gang virker bevarende og udviklende.

TEILHARD DE CHARDIN OG FREMTIDEN

Af Zdeněk Ptáček

Enhver ny epoke stiller mennesket i nye situationer og bringer nye problemer. De gamle doktriner viser sig utidssvarende, og de gamle løsninger fungerer ikke mere.

Vor tro bygger på de åbenbarede evige sandheder, men vi befinder os i en verden, hvor der sker noget, en verden, hvor i går ikke er identisk med i dag. Men Gud har selv erklæret denne verden for god og givet den yderligere værdi ved sin menneskevordelse. »Ordet blev kød og tog bolig iblandt os« (Joh. 1,14).

Det er ved at tjene vore medmennesker her på jorden, vi realiserer vor tro og kan komme til Gud. I det 16. århundrede udtrykte kardinal Bellarmin dette som en »opstigen til Gud med de skabte væsener som stige«. I vort århundrede har Teilhard de Chardin kaldt det »at transcendere ved at gå igennem«. Derfor må vi altid spørge os selv, om vi giver udtryk for vor tro på en måde, der svarer til dette, om vi opfylder vore forpligtelser over for vore medmennesker, ikke bare de nærmeste, men også de fjernstående, som vi måske aldrig kommer til at træffe, og om vi ikke ubevidst støtter uretfærdige samfundssystemer.

Jesuiterpateren Pierre Teilhard de Chardin var klar over de problemer, de kristne må løse, hvis de skal være lyset i verden i dag. Hans teorier er som alle andre underkastet kritik, men de rummer også vigtige aspekter af sandheden og er en udmærket syntese af menneskets religiøse og videnskabelige viden.

Evolution er for Teilhard det, der først og fremmest karakteriserer verden. Han opdagede dens relevans for forståelsen af menneskets opgave i universet. Evolution er den proces, hvorved verden bliver skabt. Den er ikke bare en biologisk proces – livet selv er et produkt af

den. Cellen er resultatet af billioner af års udvikling af materien.

Gud er evolutionens Herre, Herren over stjernerne og over alt, hvad der sker i rummet.

Udviklingen er blevet sig selv bevidst i mennesket, som ved sin bevidsthed og frie vilje selv er blevet skaber og bevidst viderefører evolutionen. Gud skabte mennesket til sin medskaber. Han vil ikke fratage mennesket den frihed, han selv har givet det. Den er nødvendig, for at mennesket skal kunne skabe sig selv og realisere sig selv under denne proces. Mennesket er altså forpligtet til at videreføre udviklingen. Denne videreførelse består i:

1. Omdannelse af naturen på en sådan måde, at den kan give mennesket de bedste betingelser for at udvikle sig.
2. Skabelse af et retfærdigt og medmenneskeligt samfund, som ligeledes er en nødvendig betingelse for menneskets udvikling.
3. Forening med Gud, uden hvem mennesket aldrig kan blive fuldendt. Menneskets forhold til Gud giver desuden de to foregående aktiviteter deres endelige værdi.

Udviklingens endelige mål beskrives af Teilhard som en menighed, der er forenet i Kristus – Gudsriget.

Det vigtigste af de problemer, Teilhard har peget på, er vort ansvar over for verden. Vi tror på den personlige transcendens og på det personlige forhold til Gud, men vi er også kaldet til at tjene vore medmennesker, til at omdanne naturen og til at udvikle samfundet. Disse to aspekter finder Teilhard integreret i korsvejen, i vejen til Gud gennem selvopofrelse og tjeneste over for medmenneskene.

»Det blødende legeme kan ved første blik forekomme dødlignende. Men udgår der ikke stråler fra det i natten? Og nærmer vi os, opdager vi den flammende seraf fra Alverno, hvis lidelse og medynk med ham er 'en brand i sjælen'. Det, der kræves af en kristen, er ikke, at han skal forsvinde i korsets skygge, men at han skal stige ind i det lys, der kommer fra det« (Pierre Teilhard de Chardin).

Det er klart, at i en tid, hvor hele menneskeheden kan blive udslettet på få sekunder, hvor industrien gør det af med de ressourcer, hvoraf selve vor overlevelse er afhængig, og hvor de udviklede lande bliver rigere og rigere, mens de underudviklede lande bliver fattigere og fattigere, er spørgsmålet om vort ansvar mere akut end nogen sinde før.

Ved at understrege menneskets rolle i universet og dets ansvar på et kristent grundlag skaber Teilhard et udmærket grundlag for dialog mellem kristne og andre åndsretninger, og samtidig opfordrer han hele menneskeheden – og ikke

bare de kristne – til erkendelse af, at vi har ansvar for vor fremtid, og at vi selv skaber den.

Teilhard har hentet problemerne frem og peget på vort ansvar. Om hans arbejde kommer til at bære frugt afhænger af dem, der kommer efter ham.

»Hvis jeg har haft en mission at opfylde, vil det kun være muligt at bedømme, om jeg har virkeliggjort den, ved at se, i hvilken udstrækning andre kommer til at overgå mig« (Pierre Teilhard de Chardin).

Der er efterhånden opstået flere grupper, hvis formål det er at udvikle og udbrede Teilhards tanker og vække til bevidsthed om det ansvar, der hviler på menneskene i dag. En af disse grupper, The Teilhard Centre for the Future of Man, eksisterer også her i landet. Dens formål er:

1. at stimulere den offentlige debat ved at tage samtlige kommunikationsmidler i brug,
2. at opmuntre medlemmerne til at udnytte Teilhards tanker inden for deres egen virksomhedsfære til gavn for almenvellet,
3. at støtte udviklingen af studiet af Teilhard på internationalt plan.

Den københavnske afdeling af centret, som blev oprettet for en måned siden, afholder diskussionsaftener om Teilhards hovedværk »Fænomenet menneske« og vil desuden i den nærmeste fremtid arrangere forskellige foredrag om Teilhards tanker og menneskets fremtid, ligesom den forbereder en dialog mellem kristne og marxister.

Alle, som ønsker at deltage i gruppens møder eller være med til at udvide dens medlemskreds, er velkomne.

»Der har måske været en tid før vor egen, da de enkelte mennesker stadig kunne forsøge at forbedre og realisere sig selv hver for sig i enrum. Den tid er for altid forbi. Nu må vi beslutte os til at anerkende, at mennesket på intet tidspunkt af sin historie i den grad – både aktivt og passivt – har været involveret i selve det grundlæggende i sin eksistens og i at vurdere og forbedre alt omkring sig, som det er det i dag. Og alle de kendsgerninger, vi indtil nu er i besiddelse af, tyder på, at dette regime af gensidig afhængighed kun kan blive mere udtalt i de århundreder, der kommer.«

Københavnsgruppen af The Teilhard Centre for the Future of Man holder møde den 3. og den 31. maj og derefter hver fjerde torsdag fremover kl. 20 i Newmansstuen, Niels Steensens Gymnasium, Sct. Kjeldsgade 3, 2100 Kbhvn. Ø.

Yderligere oplysninger og materiale kan fås ved henvendelse til: Zdeněk Ptáček, Terrasserne 6/209, 2700 Brønshøj. Telefon (01) 60 63 05.

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserves
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 68

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordруп 5722 og 6850

- der får De
mere
for pengene - -

UDVIKLINGS- HJÆLP

»TRÓCAIRE«- FONDEN

IRLANDS AKTION FOR DEN TREDIE VERDEN

HYRDEBREV FRA IRLANDS BISKOPPER OM UDVIKLINGSHJÆLP

Oversat af *pastor Knud Ballin*

Kære trosfæller!

1. Verdens nationer kan deles i to grupper, de højtudviklede lande og de lande, der står midt i en udvikling.

2. Hvert år øges afstanden mellem disse to grupper mere og mere. De fuldt udviklede lande er de rige lande, de andre er de fattige. De rige lande bliver rigere med stormskridt, mens de fattige sækker længere og længere bagud.

3. Det er ikke svært at afgøre, hvilken af de to grupper vort land tilhører. Officielt og reelt er Irland et udviklet land. På listen står vi opført blandt de rige, ikke blandt de fattige. Vi er blandt dem, der ejer noget, og ikke blandt dem, der intet ejer. Det er sandt, at der er lande, som er betydeligt rigere end vort. Det er rigtigt, at der er ulighed i vort samfund, og vi kan ikke se bort fra, at der er folk i vort land, som lever under fattige kår. Men vore problemer er i virkeligheden små, sammenlignet med problemerne i udviklingslandene eller - som de ofte kaldes - den Tredje Verden.

4. Der er mange lande i den Tredje Verden, hvor de fleste indbyggere hver aften går sultne i seng, hvor de fleste aldrig har lært at læse og skrive, og hvor en nyfødt må regne med at dø 20 år tid-

ligere end et irsk barn. Gennemsnitsindtægten i de udviklede lande, vi tilhører, stiger med mere end 600 kr. om året - i udviklingslandene stiger den ikke engang med 40 kr. om året.

5. Vi er altså en rig nation, mens andre er fattige. Vi er en rig nation, men tildels fordi andre er fattige? En del af vor velstand skyldes, at folk i udviklingslandene ikke får en rimelig andel.

Hjælpeprogrammer

6. Det er rigtigt, at de rige nationer hjælper de fattigere. Men når vi undersøger denne hjælp, finder vi den på ingen måde så strålende, som det først kunne se ud til.

7. Noget af hjælpen er ganske enkelt en pengeinvestering, penge som placeres forretningsmæssigt i den Tredje Verden med det formål at tjene yderligere penge. Nogle af pengene gives i form af regeringslån, som så skal tilbagebetales med klækkelige renter. Endelig er der en del hjælp, der ydes som gave, men selv i sådanne tilfælde er den ofte behæftet med så stramme betingelser, at det i nogen grad svækker hjælpens effektivitet. Resultatet af alt dette er, at kun en brøkdel af den hjælp, der ydes den Tredje Verden, er hjælp i ordets fulde betydning, dvs. uden renter, tilbagebetaling eller andre betingelser.

8. De Forenede Nationer, som er klar over manglerne ved den såkaldte »hjælp«, har udarbejdet og vedtaget et årligt program for officiel udviklingshjælp. Målet med ydelserne skulle være at nå op på 7/10 pct. af hvert udviklet lands nationalprodukt. Hvert land skulle med andre ord give 7 £ (ca. 140 kr.) af hver 1000 £ (ca. 20.000 kr.) af sine årsindtægter. Den officielle udviklingshjælp, som ydes udviklingslandene, er nu nået op på knap halvdelen af dette mål. Irlands statsydelser til udviklingslandene når ikke engang op på 70 pence (kr. 1,40) af hver indtjente 1000 £ (ca. 20.000 kr.).

9. Mens de vestlige nationer giver med den ene hånd, bygger de barrierer med den anden og forhindrer de varer, som er produceret i den Tredje Verden, i at komme ind. Disse fattige lande har behov for et marked, hvor de kan sælge deres råprodukter og deres producerede varer og dermed bedre deres levestandard. Alligevel indfører bl.a. de europæiske lande restriktioner for mange af den slags varer. De gør det først og fremmest for at beskytte deres egne interesser, men følgen er, at de lukker endnu en dør lige for næsen af den Tredje Verden. Den holdning kan ingen af os billige, og som kristne er vi forpligtede til at se disse ting ganske utilslørte.

Kristi lære

10. Som Jesu Kristi disciple må det

irske folk altid leve sit liv efter Kristi lære. Han har lært os at elske hinanden, at mætte de sultne, at klæde de nøgne, at pleje de syge. »Hvad I har gjort mod en af mine mindste brødre der, har I gjort imod mig« (Mt. 25,40).

11. Vi ved alle, at vi ikke kan elske Gud, hvis vi ikke elsker vor næste. Evangelisten Johannes lærer os: »Men den, der har jordisk gods og ser sin broder i nød og lukker sit hjerte for ham, hvorledes kan Guds kærlighed blive i ham? Børnlille, lad os ikke elske med ord, ej heller med tunge, men i gerning og sandhed« (1. Joh. 3,17-18).

12. Vi irlændere må aldrig lukke vore øjne og vort hjerte for den Tredje Verdens nød. Der har indtil nu vist sig stor iver efter at komme prøvede folkeslag til hjælp i ekstraordinære situationer gennem særlige indsamlinger, som er blevet arrangeret ved alvorlige katastrofer. Vi er – ofte med rette – stolte af vore missionærer, såvel lægfolk som ordensfolk, og deres hjælpere hjemme, som har gjort så meget for at løse materiel og åndelig nød for vore mindre velstillede brødre og søstre i fattige lande. Vi respekterer det arbejde og det vidnesbyrd, andre kristne kirker udfører på dette område, og vi glæder os over den gode indsats fra private organisationer som f.eks. Gorta.

13. Men pligten til at hjælpe disse nationer påhviler ikke blot enkeltpersoner og organisationer – det er en pligt, som påhviler alle de rige lande som sådanne og deres regeringer.

14. Jorden og dens goder er til for alle folkeslag, og ingen nation har ret til at opbygge sin egen velstand på andres bekostning. Det er vor kristne pligt som enkeltpersoner at dele vor rigdom med andre og at hjælpe vore nødstedte brødre. Det er ligeledes vor kristne pligt at inspirere de politikere, som repræsenterer os, til en retfærdig og ansvarsfuld indsats over for de mindre heldigt stillede lande og tvinge dem til at sætte al kraft ind på dette område.

15. Vi er for nylig trådt ind i EF. Vor levestandard, der allerede er høj, forventes at blive yderligere forbedret. I stedet for at kunne tjene seks gange så meget som flertallet af arbejderne i den Tredje Verden, kommer vi måske til at tjene tolv til femten gange så meget. Der er to måder, man kan udnytte denne nye velstand på. Den ene er at skrabe alt begærligt til sig – som om vi har ret til det – og se frem til et liv med øget luksus og fritid. Den anden er at se på det som en Guds gave, som vi ikke har nogen som helst større ret til end vore brødre i Asien eller Afrika eller Sydamerika. For en kristen er denne anden måde den eneste rigtige. Som medlemmer af verdens mest indflydelsesrige handelsorganisation (EF) vil vi have mulighed for at hjælpe

de nødlidende nationer på en måde og efter en skala som aldrig før. Det er vor pligt at sørge for, at vore politikere får indflydelse på dette område og virker med dette mål for øje.

16. Som enkeltpersoner og som folk må vi stadig smerteligt konstatere, at størstedelen af menneskeheden endnu ikke får nok at spise, at den nuværende forøgelse af fødevarerproduktionen knap nok holder trit med befolkningsstigningen, og at millioner af mennesker hvert år dør af sult. Tiden er ikke til selvtilfredshed eller til at glæde sig over, hvor godt vi har det. Nu gælder det om at handle.

Trócaire

17. Derfor har Irlands biskopper oprettet en fond, som kaldes »Trócaire«, et irsk ord for »barmhjertighed«. Fonden skal være en officiel kanal, ad hvilken Irlands katolikker og katolikker i andre udviklede lande kan opfylde deres forpligtelser over for den Tredje Verden. Den skal være med til at fremme ydelser rundt om i verden til folkeslag i nød. Det er langt fra meningen, at Trócaire skal arbejde isoleret. Man vil søge kontakt med andre kirker og andre organisationer, som søger at hjælpe nationer i nød.

18. Målet med Trócaire er et dobbelt. I udlandet vil vi – alt efter de økonomiske muligheder – give enhver form for hjælp til de områder, hvor nøden er størst. Hjemme vil vi prøve at vække interesse for disse lande og pege på de forpligtelser, vi har over for dem. Denne pligt er ikke blot en kærlighedsgerning, men ganske enkelt en forpligtelse, som ret og retfærdighed pålægger ethvert menneske i den rige verden.

19. Der vil blive afholdt en kollekt i alle Irlands kirker med det formål at skabe grundlaget for en sådan fond for nationer i nød og derigennem at hjælpe mennesker til selvhjælp. Det er fremfor alt målet, at tanken om vor forpligtelse til at dele med andre i nød rundt om i verden, kommer til udtryk i fastetiden. Reaktionen på denne kollekt kan få sin store betydning for både os selv, vore politikere og verdens folkeslag – som udtryk for vort egentlige mål, som består i at forene os med vor frelser og lærer Jesus Kristus, som var god mod de nødlidende og ønskede at hjælpe dem.

20. Vi beder Gud den almægtige give os alle del i sin barmhjertighed. Vi beder Ham til enhver tid åbne vore hjerter for dem, som lider sult og nød. Vi beder fremfor alt om, at vi aldrig må affinde os med uretfærdigheden og uligheden i verden, og at vi ikke må blive trætte af at arbejde for den gode sag.

Det irske episkopat, 2. februar 1973.

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 69 A, holder åbent ugens fem første dage fra kl. 13 til 18
Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

Isenkram en groe

Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Eebjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon * 82 81 31

4100 Ringsted – Telefon (09) 61 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfredse med Deres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø

Malerfirma
HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

Gaveidé:

Abonnement på Katolsk Forum

Benzon's *Begravelsesforretning*

Aut. katolsk bedemand
•34 48 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værketed: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 60

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 61

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherred 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 26 30 og 2 34 27
Lye – Kraft – Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

MENNESKELIV I HÅRDKNUDE

En novelle
Af E. Baadsgaard Jensen

Cafeteriet virker trist og deprimerende nu i de tidlige formiddagstimer, hvor du har sat mig stævne. Række efter række af hvide stolerygge bag nøgne sorte borde med hvide askebægre. Hvad er det for en arkitekt, der har fundet på at male et bord sort? Måske bliver her hyggeligere op ad dagen, når det vrimler med mennesker, og luften er tung af snak. Nu virker her frysende koldt.

Vi er næsten de eneste gæster. Du sidder over for mig. Du har et yndigt ansigt, så ungt endnu, med en vis naiv barnlighed, selv om du er mor til 2-3 børn. Håret er meget lyst, formentlig lysnet for ligesom at understrege din nordiske type. Du har klassisk rene træk, så perfekte, at de med årene, når ungdom-

mens friskhed er væk, kan komme til at tangere det kedelige, hvis ikke livet får sat sit præg på dem. Du er jævnt begavet, og nogen højere tankeflugt får du næppe nogen sinde hverken lyst eller evne til at svinge dig op til, og du aner det med et vist primitivt instinkt. Med samme primitive instinkt fatter du også, at du har en menneskelig værdi i dig selv, måske netop i din barnlige oprigtighed.

Nu bryder det ud af dig: »Hvorfor er mit ægteskab så mislykket? Hvad er det, jeg gør forkert? Jeg holder hjemmet rent, det ved du selv. Jeg sørger for, at ungerne er pæne og ordentlige. Jeg prøver at lave det lidt hyggeligt, når han inviterer folk, og alligevel kaster han mig til side som et stykke legetøj. Han rejser, når han

vil, og kommer hjem uden så meget som en lille ting til mig eller børnene. Han ler, når jeg så nægter ham hans ægteskabelige ret, – den kan han få andre steder, siger han. Pengene slænger han hen ad bordet, når jeg beder om dem. Tjener jeg selv nogle, håner han mig for det, jeg har købt. Gøgl, kalder han det. Nye gardiner på udsalg, er det gøgl? Slip-let-pander fnyser han hånligt ad. Hvad med at betale telefonregningen, siger han, den vokser og vokser, fordi du har så travlt med at sladre med dine veninder. Jamen, jeg må da tale med nogen, når han aldrig vil høre på mig. Jeg er også et menneske, ikke? Hvorfor behandler han mig så sådan?»

»Prøv at forklare ham det roligt og behersket. Sig til ham, at du også har din værdi, at det er lige så vigtigt, at han og børnene får ordentlig mad og rent tøj, som at han tumler med sine videnskabelige forsøg,« foreslår jeg.

»Han vil ikke høre på mig. Han er ond,« fortsætter du, »rigtig ond. Hvis der er en Gud til, vil han straffe ham for det, han gør imod mig.«

Er han ond? Snarere bitter, men bitterhed kan avle ondskab. Jeg kender ham jo også. Han giver mig ikke sin fortrolighed, i hvert fald ikke i detaljer, som du gør. Jeg får den i et spilfægteri med ord, en diskussion, der leger tampen brænder.

Han har spillet et spil og vundet en af de kønneste piger, man kan tænke sig, og vundet hende fra en anden, som hun var stærkt forlovet med, hvad der ikke gjorde spillet mindre spændende.

Nu er spillet forbi for flere år siden. Spændingen er overstået, og sæbeboblen brast. Tilbage er en hverdag uden fællesskab, intet at tale om, ikke engang en mulighed for at bygge noget fælles op. I stedet for sidder han pludselig med en masse besværlige forpligtelser, hans mulighed for udfoldelse begrænses, og inderst inde er der en nagende følelse af, at han på en eller anden måde har narret sig selv. Kan man så blive andet end ond og bitter?

»Jeg vil ikke skilles,« siger du, »han kan vel ikke sådan bare løbe fra kone og tre børn. Den ældste aner uråd. Er du uvenner med far, spørger hun gang på gang. Hvad skal jeg blive til bagefter. Det er ikke let at være fraskilt med tre små børn. Jeg holder jo også stadig af ham. Mærkeligt, ikke?«

»Jeg er ikke dum,« kommer det med fortvivlelsens mod. »Jeg har måske ikke læst så meget. Men jeg er ikke dum.«

Nej, hvem er dum? Er den arrogante videnskabsmand klogere end den jordnære livsvarme kvinde? Hvem udnytter livet klogest? Hvem gør mest gavn, både her og nu og på længere sigt? I er to mennesker, der taler forbi hinanden, uden kontaktmulighed. Kan en tredje skabe

kontakten? Hvor er det fristende at give dig et par tilfældige råd om at være tålmodig og så i øvrigt glæde sig over, at det heldigvis ikke er mit problem. Men så let slipper jeg nu ikke, i hvert fald med samvittigheden i nogenlunde behold. Men hvad kan jeg ellers? Love at tale med ham? Jeg har på fornemmelsen, at det hænger på ham. Det er så lidt, du kan gøre. Men vil jeg ikke bare gøre ondt værre ved at blande mig? Sandsynligvis vil han afvise mig og sige, at det ikke kommer mig ved. Eller han vil starte det sædvanlige elegante ordspil, hvor jeg ikke kan nå ham. Eller kan jeg? Uden at mærke det? Kender vi alle resultater af det, vi siger og gør? Kan jeg klare det ved at møde ham på hans eget plan, det generelle med det konkrete underforstået? Det neutrale »man« i stedet for »dig« og »mig«?

En hustru er, hvad man gør hende til, kunne jeg sige. Man bærer ansvaret for hinanden.

– Hun forstår måske ingenting.

– Så er det en selv, der ikke forstår at gøre sig forståelig.

– Hun prøver at holde mig fast gennem børnene. Jeg tåler ikke, at man prøver at binde mig.

– Er det ikke dine børn? Det er dig, der ikke ser den spændende opgave, du har i dem. Findes der problemer, der er mere spændende, mere risikable?

– Jeg må have nogen at tale med. Jeg kan overhovedet ikke føre en fornuftig samtale med hende. Jeg kan ikke leve med et menneske dag ud og dag ind, når jeg ikke har noget til fælles med det.

– I har hinanden til fælles. I har børnene til fælles. Du har ansvaret for jer alle, og ansvaret er størst for dig, for du har, som du selv så meget fremhæver, den bedste forstand. Det kan aldrig være kedeligt at klare den opgave. Det kan være svært. Det kan kræve sin mand. Men er det ikke netop det problemfyldte, du søger? Det er en konkret opgave, hvor man måske nok kan bilde myndighederne ind, at man har taget ansvaret for sine handlinger ved at binde sig til et fast underholdsbidrag og ellers gå sin vej, men over for Gud –.

Jeg sidder og fører en indbildt samtale med din mand, og den er så let at vinde, fordi den er indbildt, og fordi jeg så gerne vil hjælpe dit stakkels ulykkelige barnlige ansigt. Men i sidste ende sidder jeg hjælpeløs som så ofte før over for menneskers evne til at forkludre deres liv og bringe det i en hårdknude, som det næsten er menneskeligt umuligt at løse. Jeg sidder med tomme hænder – dog, måske skulle jeg folde dem. Jeg kender en, der hævder, at selv i en verden fyldt med problemer har Gud også tid til at høre på vort, og hvad mere er, også til at løse det.

G. Garth-Grüner

Landaretesagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)• 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjærkræ
Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle – Telefon • 82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhuesgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenører
Ingeniører - Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 18 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVs 37 87
Kød - Flæk - Pålæg
En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 60

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolatræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

FORMÅR VI AT OMSÆTTE VOR LOGIK I KRISTELIG PRAKSIS?

Af Paul d'Auchamp

1. Pet. 3,17-18

»Det er bedre, hvis *det* skulle være Guds vilje, at lide, når man gør det gode, end at lide, når man gør det onde. Thi også Kristus døde én gang for syndere, en retfærdig for uretfærdige, for at han kunne føre jer til Gud.«

Peter skrev sit brev til menighederne i Lilleasien for at opmuntre dem under de forfølgelser, romerne gjorde dem til genstand for: de kristne blev betragtet som politisk farlige - og *var* det - fordi de ikke ville tilbede kejseren. D.v.s. at de ikke ville anerkende, at staten var Gud over menneskers samvittighed. (Med lidt andre formuleringer kender vi den samme situation i dag i de kommunistisk styrede lande, hvor regeringerne kræver ret til at forme befolkningernes samvittighed . . . , og hvor resultatet altid bliver en eller anden form for forfølgelse: tror man det ikke, kan man blot spørge vore fremmedarbejdere!)

Peter skrev sit brev for at trøste de forfulgte. Man kan da spørge: Hvad angår så brevet os vesteuropæere? Selv om vore regeringer næppe kan betegnes som kristelige, er der jo ingen, der forfølger os. - Måske angår brevet os netop deri, at vi *ikke* har gjort os fortjent til nogen form for aktiv forfølgelse!

Er det muligt, at vor kristendom er så kraftsløs, at man ikke anser det for nødvendigt at beskæftige sig med vore spagfærdige protester imod den materialistiske udvikling? Der er jo fortillfælde i vor historie: På reformationstiden kunne man

i Skandinavien tie katolicismen ihjel. Det var enevoldskongernes kloge politik: Ved at undgå at give os martyrer, undgik man at give os forbilleder til efterfølgelse . . . Gør man i Danmark i dag det samme over for hele kristendommen: trætter den ud ved at overse den? Eller er sandheden den endnu enklere, at man overser de kristne herhjemme, fordi vor kristendom betyder så lidt for os selv?

Der lyder i *Kristeligt Dagblad*, i *Katolsk Forum* og i en række andre religiøse blade en stadig principiel protest imod love, skikke og tankegange, der er uforenelige med *kristen* tankegang. Men hvor dybt stikker disse protester? Hvor mange af os står i praksis bag dem?

Hvor kristne er vi danske kristne? Hvad gør f.eks. danske katolikker for at skaffe vore børn en katolsk - eller blot kristelig - opdragelse? Hvor mange af os arbejder med problemet om de unges religiøse udvikling? Indgås vore ægteskaber med større omtanke end andres? Er *vi* så modne, at vi lader være med at fordømme mennesker, fordi de er forskellige fra gennemsnitsdanskere, som udlændinge er det . . . , eller, for den sags skyld, homofile? Indbyder vi nu på årsopgavens 2. år »de fremmede iblandt os« til vore møder og vore hjem? Har vi hver især vore meningers mod til at stræbe efter at være »jordens salt« og »Kristi lys«?

Hvordan reagerer vi hver især over for den kendsgerning, at antallet af kristne i Danmark i det mindste statistisk går

tilbage? At de unges tro tilsyneladende er truet? De unge tror, ja ... der er stærk udvikling i deres tro ..., men fører deres udvikling dem nærmere til Kristus – og hvor få af os gør egentlig andet for dem end at jamre! Bede, virkelig bede kan vi da alle!

Et andet problem trænger sig på: Alt tyder på, at vi står over for en meget alvorlig præstemangel. Om en halv snes år vil gennemsnitsalderen for aktive katolske præster i Danmark – hvis der ikke sker en uforudselig og radikal ændring – være over 60. Spørgsmålet er da, om vi allerede nu, hvor det begynder at knibe med at få sognene passet, gør noget for at hjælpe på situationen. Beder de, som har tro til at bede? Tager de troende, enhver med sine evner, ansvar for menighedslivets udvikling på sig? Yder vi hver især, hvad vi kan, for at de aktive i sognene ikke skal blive slidt op, før efterfølgerne står parat?

Måske er vort moralbegreb for begrænset: Vi har det store bud, og det forpligter os i kærlighedens navn til at være retfærdige, gode mod hinanden, »troen-

de« i ordets videste betydning, mennesker der lever i tro. – Men er det gået op for os, at vi er forpligtede til at leve fuldt med alle de evner og muligheder, Gud har givet os?

Det store Bud's »hele vort sind og alle vore kræfter« er et »kald« fra Gud til hver enkelt menneske – et kald, som vi i bøn må lytte os frem til at høre ... og siden i bøn finde kræfter til at følge. Tror vi dette, ikke blot sådan principielt og afklaret, men når livets problemer, kirkens problemer, kommer os ind på livet, og vi føler, at vi måske nok kunne gøre en smule på en eller anden måde?

Da Leo XIII gjorde rede for, at de som ejer kapital, er forpligtede af deres kapital til at hjælpe andre, trak man høfligt beklagende på skuldrene: logisk, ja, men ... præstesnak! Nu tales der fra alle sider om lægfolks pligt til at stille deres øvrige talenter til tjeneste for menighederne og om præsternes pligt til at lære at tage imod den tilbudte hjælp: Logisk, ja ... men formår vi at omsætte vor logik i kristelig praksis?

PASTORALE

D. Plate Petersen

Malermeister

Telefon FAaan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160

Telefon 66 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys – Kraft – Oliefyld

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolie

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermeastre

Amaliegade 18 A – Horsens

Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jølliker

HORSENS

Poul HENRIKSEN

Rådhusatorvet, Vejle

Telefon *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Bøglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60

Bøgladen med de mange bager ...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 28 – 82 11 28

Kartofler – Frugt – Grøntager

Konserves – Dybfrost

R. Hanaen

Barkholt Boghandel

Bøgladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 62 15 33

BISKOPPEN: HVAD BESTILLER HAN?

Af J. Figel

Når folk tænker på en katolsk biskop, tror jeg, at de tænker på en mand, der sidder på sit kontor, modtager dekreter fra Rom, fra paven og kardinalerne, laver sine egne dekreter og sender dem ud til flokken, som han ingen kontakt har med.

Jeg kan ikke svare på alle biskoppernes vegne, da jeg kun kender så få af dem. Men da jeg for kort tid siden fik

et lille indblik i en af biskop Hans Martensens dage, blev jeg klar over, at der også er andet end dekreter. Kristus sagde: »Jeg er den gode hyrde: jeg kender mine, og mine kender mig.« Jeg håber, at folk også siger det samme om biskop Martensen. Jeg ved i hvert fald, at han er en biskop, en hyrde, der gør alt for at kende sine.

For nogen tid siden talte jeg med bi-

skop Martensen om muligheden for firmelse af børnene i Viborg. Biskoppen så på kalenderen og mente, at det ville knibe med tiden i april og maj, men der var en ledig søndag i marts. Vi talte lidt om menigheden ved Vestkysten, og biskoppen tilbød at holde messe derude og hilse på folk.

Den 10. marts kl. 12 hentede jeg biskoppen i lufthavnen i Karup. Jeg foreslog, at vi på vej til Nørre Nissum, hvor vi skulle holde messe, kunne spise hos en familie i Holstebro. Biskoppen var glad for ideen. Undervejs udtrykte biskoppen sin forbauselse over, at jeg i løbet af ét år kun havde kørt 28.000 km. Han fortalte, at han i de første 3 år af sin gerning som biskop gennemsnitlig kørte 40.000 km om året.

Kort efter den bemærkning gik gearkassen ud af drift. Heldigvis var vi i nærheden af en katolsk familie, som bor i Herrup. Biskoppen var ikke ked af vort uheld, da der blev mulighed for at hilse på flere i menigheden. Familien tog venligt imod os, inviterede os til frikost, fik vognen til reparation, så den stod køreklar om aftenen. Derefter kørte de os til Nørre Nissum.

Vi læste messe på højskolen, og medens biskoppen hilste på og talte med alle, var der mulighed for at nyde en kop kaffe. Bagefter stod biskoppen til disposition for spørgsmål om bodssakramentet, sang i kirken, mulighed for præsterne at indgå ægteskab, og om folk der er gift to gange har mulighed for at komme til sakramenterne osv. Biskoppen var så optaget, at jeg blev nødt til at minde ham om, at han havde lovet at spise hos en familie i Lemvig.

Et par unge mennesker meldte sig som chauffører for os resten af aftenen. Biskoppen fik mulighed for at hilse på endnu mange mennesker, da familien, vi besøgte, har seks børn – en af dem blev firmet næste dag. Efter middagen tog biskoppen til hospitalet i Holstebro for at besøge en 80-årig dame, som var indlagt der. Derefter kørte vi til kaffe hos en familie, der også har seks børn. En af dem skulle også firmes dagen efter. En anden studerer på Niels Steensens gymnasium og vil gerne blive oblatfader. Derefter hentede vi bilen i Herrup. Den stod klar til at køre os til Viborg. Efter en hyggelig samtale gik biskoppen i seng kort før midnat.

Næste morgen, da jeg gik efter morgenbrød, mødte jeg biskoppen på gaden. Der var blevet tid til en lille morgentur, før vi spiste kl. 8,30. Vi gennemgik liturgien, og biskoppen gik i kirken kl. 9 for at meditere og forberede sine tanker til firmelsen kl. 10. Efter en dejlig ceremoni, var der kaffe i præstegården, og biskoppen gik rundt og hilste på alle, der var tilstede.

Onsdag den 23. maj afholder Katolsk Radio og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn ORDINÆR GENERALFORSAMLING kl. 19,30 på NIELS STEENSENS GYMNASIUM, Jagtvej 183 B

Dagsorden ifølge klubbens love.

Efter generalforsamlingen afholdes et lille BANKOSPIL med fine præmier.

Salg af sandwiches, Vin Rose, øl og vand.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdevej 19, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rejser under katolsk ledelse

SOMMER I ROM

2 uger afrejse 25/6, ophold på Hotel Casa Pallotti, helpension.
Pris alt incl. 1450,- (Rejseleder Annie Rastrup).

KULTURPERLER, ROM/SORRENTO

2 uger afrejse 10/9, ophold på hotellerne Casa Pallotti og Vesuvio.
Pris alt incl. kr. 1350,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

EFTERÅRSFERIE I ROM

13/10-20/10 ophold på hotel ARISTON med halvpension, alle dobbeltværelser med bad og toilet.

Pris alt incl. 1095,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

BESTIL HURTIGT, BEGRÆNSET DELTAGERANTAL!

Program og indtegning:

Holmbladsgade 11, 2300 København S. Telf. (01) AStA 2312.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 20/5: 5. søndag i påsken:
Ap.g. 9,26-31. - Salme 21 (22), 26b-
27. 28 og 30. 31-32. (R: 26a eller
Alleluja). - 1. Joh. 3,18-24. - Joh.
15,1-8.
Mandag d. 21/5: Ap.g. 14,5-18. - Joh.
14,21-26.
Tirsdag d. 22/5: Ap.g. 14,19-28. - Joh.
14,27-31a.
Onsdag d. 23/5: Ap.g. 15,1-6. - Joh.
15,1-8.
Torsdag d. 24/5: Ap.g. 15,7-21. - Joh.
15,9-11.
Fredag d. 25/5: Ap.g. 15,22-31. - Joh.
15,12-17.
Lørdag d. 26/5: Ap.g. 16,1-10. - Joh.
15,18-21.

Søndag d. 27/5: 6. søndag i påsken:
Ap.g. 10,25-26. 34-35. 44-48. - Salme
97 (98), 1. 2-3ab. 3c-4. (R: 2b el. Alle-
luja). - 1. Joh. 4,7-10. - Joh. 15,9-17.
Mandag d. 28/5: Ap.g. 16,11-15. - Joh.
15,26-16,4a.
Tirsdag d. 29/5: Ap.g. 16,22-34. - Joh.
16,5-11.
Onsdag d. 30/5: Ap.g. 17,15. 22-18,1. -
Joh. 16,12-15.
Torsdag d. 31/5: KRISTI HIMMEL-
FARTS DAG: Ap.g. 1,1-11. - Salme
46 (47), 2-3. 6-7. 8-9. (R: 6 el. Alle-
luja). - Ef. 1,17-23. - Mk. 16,15-20.
Fredag d. 1/6: Ap.g. 18,9-18. - Joh.
16,20-23a.
Lørdag d. 2/6: Ap.g. 18,23-28. - Joh.
16,23b-28.
Søndag d. 3/6: 7. søndag i påsken: Ap.g.
1,15-17. 20a. 20c-26. - Salme 102
(103), 1-2. 11-12. 19-20ab. (R: 19a
el. Alleluja). - 1. Joh. 4,11-16. - Joh.
17,11b-19.

Kl. 13 var vi allerede ude til middag hos en af firmandernes familie. Vi nåede en lille pause i præstegården, før vi fortsatte til en familie, der havde to børn til firmelse. Til sidst var vi inviteret til en tredje familie til aftenmad.

Da jeg kørte biskoppen til lufthavnen, fik jeg at vide, at han den næste dag skulle til Lolland for at holde foredrag. Heldigvis kunne jeg sove længere næste dag. Biskop Martensen sidder ikke på sit kontor hele tiden, uden kontakt med flokken. Han er den gode hyrde, der kender sine, og de kender ham.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 20/5: 5. søndag i påsken.
Mandag d. 21/5: Ferialdag.
Tirsdag d. 22/5: Ferialdag.
Onsdag d. 23/5: Ferialdag.
Torsdag d. 24/5: Ferialdag.
Fredag d. 25/5: Ferialdag. - Eller: S.
Beda den Ærværdige, præst og kirke-
lærer. (27/5). - Eller: S. Gregor VII,
pave. - Eller: S. M. Magdalene de Paz-
zi, jomfru. (29/5).
Lørdag d. 26/5: S. Filip Neri, præst

Søndag d. 27/5: 6. søndag i påsken. -
Mariavalfart til Aasebækken.
Mandag d. 28/5: Ferialdag.
Tirsdag d. 29/5: Ferialdag.
Onsdag d. 30/5: Ferialdag.
Torsdag d. 31/5: KRISTI HIMMEL-
FARTS DAG.
Fredag d. 1/6: S. Justinus, martyr.
(14/4).
Lørdag d. 2/6: Ferialdag. - Eller: S.
Marcellinus og S. Petrus, martyrer.
Søndag d. 3/6: 7. søndag i påsken. -
Årsdagen for pave Johannes XXIII's
død (1963). - *Mariavalfart til Øm.* -
Kollekt for Meddelelsesmidlerne.

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

SIDSTE TANGO (fortsat fra side 24)

Det er i den forstand, filmen er et mesterværk, et negationens mesterværk, som sandsynligvis vil fremkalde en ny bølge, 70'ernes bølge af selvdestruktive film, men sande? Skulle jeg vælge, foretrak jeg langt Warhols depraverede film, hvis sprog svarer til indholdet på en ganske anden måde.

I den forstand er Sidste Tango en milepæl i filmens historie - og en korsvej. Her må vejene skilles: for eller imod. Men i filmkunstens historie betegner den et skred, et syndefald: Teknikken er for alvor blevet det kunstneriske alibi, i kraft af hvilket sandheden om mennesket må vige, og kunstnerens personlige integritet må falde.
Hans Jensen.

RETRÆTE FOR MÆND

afholdes på Dalum Kloster
i tiden 27.-31. august

Leder: Pater Dr. phil. H. Roos S.J.
Pris med eneværelse: kr. 150,00
Tilmelding til Stig Kønig-Petersen
Dronningens Tværgade 11, 3.
1302 København K
Der er allerede nu kun få pladser!

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

VALFART TIL LOURDES

Med fly fra d. 25. juni til d. 2. juli.
Valfarten ledes af pater J. Mesters.
Program fås ved henvendelse til

Vor Frue Sekretariat
Røsnæsvej 21
4400 Kalundborg
Tlf. (03) 51 26 76

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1225,-
Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 925,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftener)

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Oerrio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annoncøekspedition,
Hauchevøj 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgpris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

SIDSTE TANGO

Bernardo Bertoluccis film Sidste Tango er et mesterværk. Så er det sagt. Ingen anden film har hos mig efterladt en så frysende fornemmelse af vor tids dødedans, end ikke Mike Nicols Kødets Lyst. Skønt forskellige i fortællestil og tema har disse to film et grundlæggende træk til fælles: menneskets totale isolation. Men hvor Kødets Lyst – uden moraliseren – afslører tomheden og den menneskelige fallit, ligger Sidste Tango under for det og opfordrer os til en accept og en hyldest til et sådant liv.

Filmen beretter om Paul, en midaldrende amerikaner. I fem år har han boet i Paris. Hans hustru har netop begået selvmord, og denne hændelse har ført til, at hele hans verden er brudt sammen. Fuld af livslede og desperation råber han i filmens første sekvens »Skide Gud!« op mod den udeltagende himmel, hvorefter kameraet indfanger Jeanne, en ung parisérinde, som han senere møder i en tom lejlighed. Uimodståeligt drages de mod hinanden, og deres første møde i lejligheden ender i en voldsom seksuel eksplosion. Dette bliver begyndelsen til en række af møder samme sted, hvor Paul trækker Jeanne ned i et helvedes kredsløb af livsfornedrelse og skamløshed, mens dømonerne spiller op, og dansen går på ensomhedens bund.

I dette univers, uden Gud og uden håb, befolket af udsigtsløse menneskeskæbner, bliver fornedrelsen Pauls sidste risikofyldte vovestykke i en umulig drøm om frihed og selvbekræftelse, identifikation. 20-årige Jeanne og 45-årige Paul, indbyrdes navnløse, to generationers sammenstød og magtkamp, i en sidste tango, hvis sidste tone blev pistolskuddet, da navnene skulle nævnes, og døden definitivt lagde sig imellem. Men inden da nedskrevne til et biologisk skyggeliv. Arvesyndens tema uden forlængning, bare en vrængende karikatur, hvis livsmodus er førtvivlelsen, der uophørligt næres i Paul og Jeanne forsøg på overskridelse,

frigørelse. For »our children will remember«, Pauls sidste og gådefyldte replik, som måske antyder, at fædrenes synder nedarves på børnene, den aldrig opnåede modenhedsarv til dem, fortabelsens gave.

Sideløbende hermed fortælles der om Jeanne forhold til en ung nar af en filminstruktør, der betragter livet som slet og ret objekt for sine film. Omsider vælger Jeanne at forlade Paul, som lige forinden er »vågnet op« og har bedt hende gifte sig med ham. Hendes afvisning og hans vægning ved at tro det lægger op til den afsluttende konfrontation imellem dem – dansen og døden.

Sidste Tango er udskreget som pornografisk. Det er den ikke. Overalt tjener seksualiteten til en uddybelse af personernes univers. Den erotiske realisme er – set i denne sammenhæng – kunstnerisk forsvarelig. Tilbage står imidlertid to ting: 1. filmens menneskebillede og 2. dens æstetik – og forholdet mellem disse.

I en kort, men central sekvens kommer filmens menneskebillede klart frem. Jeg tænker på sekvensen, hvor Paul og Jeanne forsøger at kommunikere ved hjælp af uarticulerede lyde, altså bevidst giver afkald på menneskelig tale til fordel for grynt, gisp, rallen osv. I modsætning til størstedelen af publikum fandt jeg (heller) ikke denne scene morsom, men forfærdende. Meningen er klart den, at enhver form for menneskelighed skal elimineres. Oplægget til scenen er en indbyrdes aftale om ikke at kende hinandens navne og helt at udelukke og glemme verden udenfor. Selvtilstrækkeligheden og selvdestruktionen er med andre ord de bærende kræfter i deres forhold, i et forsøg på at blive ren natur og bar oprindelighed. Umiddelbart efter klippes der da også til en andegård og til Jeanne, der har fået ny frisur – som ikke er det, men ser oplejet ud – sådan som vi forestiller os, at mennesket må have set ud langt tilbage i tiden.

Historien er fortalt med flydende ka-

merabevægelse. Kun sjældent standser kameraet helt op for dvælende at fastholde en person. Farverne er gyldenbrune og rødbrune, løvfaldsfarver, af og til afløst af kølige udendørs farver. Filmen har mange symboler, der imidlertid alle er indarbejdet til en helhed uden at virke overlæsset eller anstrengt. De stadige skift mellem Paris' broer med forbi-passerende tog (ofte fotograferet i frøperspektiv) og mennesker bag matterede glasruder eller som skygger på en væg skaber en intens og hvileløs atmosfære, en fremmedgørelse og aldrig stillet længsel efter fred. Ofte registrerer kameraet først en ting ved omgivelserne, inden det i samme bevægelse indfanger en person, eller personen langsomt bevæger sig ind i billedet, som f.eks. i samtalen mellem Paul og hans svigermor. Bertolucci har ikke rystet mange gange på hånden i denne kraftpræstation af en instruktion. Heraf min betænkelighed . . .

Hvordan er det muligt at give et sådant billede af livet, uden at det afspejler sig i filmens æstetik? Der er for mig en afgrund mellem det, Bertolucci skildrer, og hans måde at skildre det på. Teknikken er fejende, raffineret og virtuøs, mens det liv, han skildrer, ikke er værd at leve. Jeg spørger mig selv, om Bertolucci har identificeret sin oplevelse af livet med livet selv, og om han derfor kun kan leve det ved at filme det. Inden for Sidste Tangos univers er der intet korrektiv til fornedrelsen, selvdestruktionen og naragtigheden, intet supplement af godhed eller medmenneskelighed. Og alligevel er filmen blevet et tilløbsstykke, en gigantisk succes, såvel hos publikum som hos kritikere. De behov, filmen opfylder, og de længsler, den svarer på, rejser spørgsmålet om, hvorvidt filmkunstneren og publikum er ved at sælge deres sjæl i en indbyrdes kræmmerhandel, hvor sandhed erstattes med løgn – og enhver fornedrelse faldbydes til den højstbydende. (fortsættes side 23)

10/1973

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

HVAD VIL VI EGENTLIG?

Lige efter påske samledes ca. 120 jesuitter til et møde i Frankfurt for at drøfte fremtidsproblemer ved at analysere den nuværende situation. Man reflekterede over tidens tendenser, »Hvorhen styrer vi?« og ville deraf drage praktiske slutninger med henblik på den apostoliske virksomhed. Der blev holdt vægtige foredrag, som derefter blev diskuteret, og der blev i fællesskab arbejdet grundigt med de opgaver, som trænger sig på. Jeg selv ledede en arbejds-kreds, der som emne havde »Sjælesorg for de fjerntstående«. Meget hurtigt kom man under drøftelserne ind på brændende spørgsmål: Hvad er egentlig kirkens opgave i dag? Er det at bevare de troende og støtte dem? Eller har vi også en opgave over for dem, som står os fjern? Kirken er jo ikke til for sin egen skyld. Den er sendt til verden, altså den ikke-troende verden. Den har en missionerende opgave. Hvem er disse fjerntstående, som evangeliet skal forkyndes for? Er det ikke flertallet af de mennesker, som omgiver os, også i vor vestlige kultur, som er ved at forlade kristendommen? Men hvad er målsætningen for vort arbejde? Vil vi simpelt hen føre dem til kirken? Er målet at frelse deres sjæl? Skal vi bringe dem i forbindelse med Kristus? Skal vi fremme medmenneskelighed og dialogen med dem? Der er mange spørgsmål, men ikke noget klart svar. Vi har meget smerteligt følt, at vi savner en forkyndelses, en missionens teologi.

En lignende rådvildhed oplevede vi på sidste pastoralrådsmøde. – Aktionsudvalget

foreslog en ny årsopgave, hvis emne skulle være: Mission. Men diskussionen viste meget hurtigt usikkerhed og uklarhed. Betyder »mission« en evangelisering af tidligere katolikker, nedbrydning af fordomme mod kirken, hjælp i forbindelse med ægteskabelige problemer, eller betyder det, at vi henvender os til de »moderne hedninger« for at bringe dem i kontakt med evangeliet? Hvad vil vi egentlig? *Hvad er kirkens målsætning i dag i vor konkrete situation her i det sekulariserede Norden?* Her trænges til megen refleksion og eftertanke. Et tilløb til større klarhed over, hvad kristen mission er, foreligger for resten i Anna Marie Aagaards doktordisputats, som er antaget af det teologiske fakultet ved Århus universitet og forsvares i disse dage. Hendes undersøgelser fremhæver især Helligåndens plads i missionsgerningen. Men én ting er givet: Kirken er ikke til for sin egen skyld. Den er sendt til verden. Den er ifølge 2. Vatikankoncil verdens sakramente, dvs. et tegn på og et redskab til hele menneskeheden og til det enkelte menneskes forening med den treenige Gud i Kristus. Meningen med hele verdenshistorien og meningen med den enkelte persons liv er udtrykt i denne sætning. Det er kirkens opgave og målsætning. Noget andet er, hvad der er vejene til dette mål. Her drejer det sig om strategi, som skifter alt efter de konkrete mennesker, kirken, dvs. vi kristne, henvender os til. Der kan ikke være tvivl om, at der er behov for megen overvejelse og planlægning.

H. Roos S.J.

INDHOLD

FORDI JEG ER FORELSKET om præstens ensomhed og fællesskab	4
NYT FRA UD- OG INDLAND Pinsebøn for Irland, 116 valgdigtige kardinaler, porno i London, antisemitisme i fransk perspektiv, abortdiskussion osv.	6
SPRÆKKER I TAGEN om stress og det at have tid til at tænke	9
STILHEDENS FORJÆTTELSE en oplevelse, et stemningsbillede fra et besøg hos munkene på Bornholm	10
ASSISI en billedreportage fra den by, mange danske katolikker og ikke-katolikker har tilknytning til	12
NYT FRA PASTORALRÅDSMØDE en fremtid for Sostrup og for Øm, forslag til et nyt aktions-emne, m.m.	14
HVAD STÅR ØM FOR KUK's formand indberetter om en imponerende virksomhed	16
VÆRD AT LÆSE The Winding Quest ved A. T. Dale, og pjecen Abortspørgsmålet af overlæge M. Harry præsenteres for læsere	18
LÆSERBREVE aktuelle meninger brydes	20
LITURGISK OVERSIGT den daglige dosis, som holder en i form	23
FLUGTEN årets store glædelige overraskelse kommer fra Danmark	24
FORSIDEBILLEDET Gjerrild Klint, nær Sostrup slot, set fra Karlyb Strand	

FORBØNNER FOR FERIETIDEN

Herre,
giv os dømmekraft
til at skelne mellem godt og ondt,
mellem gode forslag og slette,
mellem gode kammerater og dårlige,
så vi ikke fejgt hyler med de ulve,
vi er iblandt,
men finder styrke
til at gå sammen med de gode:
derom beder vi.

Herre,
beskyt os mod dovenskab
og giv os et levende, interesseret sind,
der altid er rede til at lære;
giv os øjne, der ser,
hænder, der virker,
og et varmt, medlevende hjerte:
derom beder vi.

Herre,
gør os opfindsomme,
fyldt med virkelig gode ideer,
så vi kan finde på at gøre ting –
så vi ikke keder os, men glæder os:
derom beder vi.

Herre,
lær os at bede,
så vi ikke bare sender postkort
til familie og venner,
mens vi glemmer dig,
der er vor bedste ven:
derom beder vi.

Herre,
lad sol og vind,
bjerge, bakker og dale,
have og vandløb,
måne og stjerner
fortælle os om dig:
derom beder vi.

Herre,
gør os glade,
så vi kan glæde andre:
derom beder vi.

Kun nogle få år efter at have fejret sin hundredårige beståen, lukker Sankt Knuds Skole i Stenosgade. Men størsteparten af elever og lærere fortsætter henholdsvis på Rygård og på Niels Steensens Gymnasium, så vi kan sige med salmedigteren: Med sorgen og klagen hold måde. Alligevel kan lukningen af en af de ældste og kendteste katolske skoler nok give anledning til forskellige betragtninger.

I de senere år er diskussionen om de katolske skolars eksistensberettigelse atter dukket op inden for den danske katolske kirke. Undertiden har denne debat været præget af så forskellige synspunkter, at man synes der har været tale om rådvildhed, for ikke at sige forvirring. Som én, der kender den katolske skole både som elev og som lærer, føler jeg lyst til at lette mit sind ved at komme med nogle bemærkninger om problemet.

Først og fremmest har jeg følt det som en hjælp at færdes i et miljø, hvor det ikke var noget besynderligt at være katolik. Vi er vel kun knapt en halv procent af indbyggerne i Danmark, og faren for at blive integreret i de øvrige 99½ pct. er i ungdommen overordentlig stor. Hvis man derimod dagligt er sammen med en masse gode og fornuftige mennesker, der også er katolikker, bliver det lettere at holde ved. At komme præsten ind på livet i det daglige er en chance til at se, hvad han indeholder, og hvad hans kald betyder for ham. Ganske vist var mine gejstlige lærere ikke alle lige store pædagoger, men det lyste ud af dem, at de stod for noget, som de syntes var en afgørende værdi i livet.

Også livsstilen betyder noget. Især for os danske. Jeg erindrer en udenlandsk katolsk videnskabsmand, som i den anden ende af jorden havde deltaget i et internationalt arkæologisk team. Han fortalte med et lille smil, at når lejren vågnede om morgenen, så bredte muhameda-

nerne deres bedetæppe ud og holdt deres andagt vendt mod Mekka, franciskanerprofessoren sjoskede med bare ben i sandalerne hen for at læse messe, fulgt af sin benediktinske kollega, andre indledte dagen med en andagt med skriftlæsning. Men danskerne stod op, tog et bad og gik så i gang med morgenmaden. Vi savner ofte høj luft over vor tilværelse. Derfor er det, selv om skolemesser er blevet sjældnere, af uhyre betydning, at de unges hverdag, der kan være nok så flad, af og til afbrydes af kirkelige eller andre religiøse højtideligheder, der giver en almindelig tilværelse en værdig rejsning. Den side af sagen har vore skoler altid haft ry for at magte. Det må enhver medgive, der har overværet vore skoleafslutninger eller – for at pege på det aktuelle – Niels Steensens Gymnasiums forårskoncert i Sankt Augustins kirke.

En helt anden side af spørgsmålet om de katolske skolars fremtid er søstres og præsters gradvise forsvinden fra katederet. Kravene til lærerens faglige uddannelse er efterhånden blevet så store, at det i fremtiden vil blive vanskeligt at finde tilstrækkeligt mange ordenspersoner, som magter den dobbelte uddannelse, der som oftest er en forudsætning for deres gerning i skolen. Når deres plads derfor naturligt overtages af katolske lægfolk, overtager disse på dette område også det vigtigste apostolat af alle: Forbilledets, eksemplets. Der ligger heri efter min mening en uhyre chance for den katolske kirke i Danmark. Kirken vil aldrig opgive arbejdet med børn og unge, for dér ligger fremtiden. Men ingen stand inden for kirken har patent på evangeliet, ej heller på Åndens hjælp og kraft, for, som Augustinus siger et sted: Da undredes vi over Herrens veje, for hvor han vil og hvordan han vil, gennem tosser og kloge, virker han sjælens frelse.

FORDI JEG ER FORELSKET

HVILKE KRAV STILLER DET
GUDVIEDE CØLIBAT?

Af *André Manaranche SJ*

Kun Gud alene kan granske hjerter og nyrer. Mange af dem, der i dag lever i gudviet cølibat, føler sig dårligt tilpas, fordi der er opstået en vis ringeagt for det. En opdragelse, som ikke rigtig er dette navn værdig, har påført dem en slags åndeligt pres i retning af fuldkommenheden ved at fremstille ægteskabet som noget mindreværdigt for ikke ligefrem at sige en hindring, og så har de bundet sig til det af frygt for ikke at elske tilstrækkeligt. Indtil de en dag er blevet forfærdede over at se udmærkede hjem, som i mange tilfælde er i stærk modsætning til deres egen uengagerethed. Og så har det været svært for dem at bygge modstandsdygtige argumenter på ruinerne af dem, der faldt.

Cølibat et forskud på Gudsriget

Til gengæld har cølibatet en ganske særlig betydning på den fælles vandring mod Guds børns hellighed, fordi det er et forskud på Gudsriget, dvs. på den fuldkomne kærlighed. Troens løfter tages i dette tilfælde så alvorligt, at de, der lever i gudviet cølibat, prøver at efterleve ordet om, at »Gud er kærlighed«, uden et hjem til støtte for deres overvejelser. For dem er mysteriet i sig selv så virkeligt, at de går ind på at lade sig nøje med det. Spørger man en ægtemand: »Hvorfor har du giftet dig med din kone?« svarer han ikke umiddelbart: »Fordi jeg elsker Gud«, men: »Fordi jeg er forelsket i hende.« Spørger man derimod et menneske, der lever i gudviet cølibat: »Hvorfor har du givet afkald på at gifte dig?«, vil han – eller burde han i hvert fald – øjeblikkelig svare: »Fordi jeg er forelsket i Gud.«

Selv om man ikke skal gøre et sådant valg til noget glørværdigt eller for-

tjenstfuldt, er det trods alt nødvendigt at forstå den særlige livsform, det danner grundlaget for. Ikke fordi den får kærligheden til at vokse, men den får den til at antage en anden skikkelse. Har man ikke forstået det, vil mange af båndene løsnes lidt efter lidt. Men hvordan skal man definere dette logisk? Det kan gøres både positivt og negativt.

Gud er ikke nogen erstatningspartner

Det skulle være overflødigt at bemærke, at Gud ikke er nogen erstatningspartner, eftersom der ikke er tale om at erstatte, men om at nå ud over ægteskabet ved at pege hen på dets eskatologiske rækkevidde: det rige, hvor man ikke mere hverken tager til ægte eller bortgiftes, fordi ingen mere kan dø, da de er opstandelsens børn (jfr. Luk. 20, 35–36). Et menneske, der lever i gudviet cølibat, vil, selv under indflydelse af sin karisme, stadig være underkastet impulserne fra sin kønlige seksualitet, som han aldrig nogen sinde vil kunne sublimerer.

Selv på det følelsesmæssige plan oplever et menneske, der lever i cølibat, ikke sammen med Herren følelser, der svarer til dem, et ømt og elsket væsen kan bringe ham. Ved at søge den slags følelser ville han sætte sin åndelige sundhed på spil og forvanske sit forhold til Gud. Gud er, som det allerede er blevet sagt, ikke et udvidet og forstørret psykologisk individ. En gudviet persons bøn bliver ved med at være som alle andre menneskers med sine mæthedperioder og sin faste, sin fred og sine spægelser, sine lyse øjeblikke og sine mørke nætter.

For øvrigt udelukker dét, at et menneske giver sig selv til Gud, ikke jordiske følelser – bortset fra den ægteskabe-

lige kærlighed og alle de kærtegn og ømme følelser, der fører til den. Han skal stadig kunne elske lige så meget som alle andre uden hverken skruller eller kompleks. Hans hjerte må gerne komme i svingninger (hvad man ikke altid har ment), og hans følsomhed er langtfra udslukt.

Det er ikke ved aldrig at knytte sig til nogen, at han giver Gud sin kærlighed, og bønnen er for ham ikke et sted, hvor han udgyder sine følelser. Han bliver ved med at være et menneske, for hvem det ikke er godt at være ene (1. Mos. 2,18), selv om hans fortrolige forhold til Faderen fylder denne ensomhed (Joh. 8,29; 16,32). Ved at misbruge »sømmelighedsreglerne« har man i alt for høj grad fremstillet cølibatet som en sterilisation. Tilflugten til bønnen har alt for ofte tjent som afløb for en umoralsk isolation, som var et produkt af manglende fællesliv og manglende omsorg fra de overordnede side. Vi kender så udmærket alle de forkludringer, en sådan »spiritualitet« i det lange løb har medført.

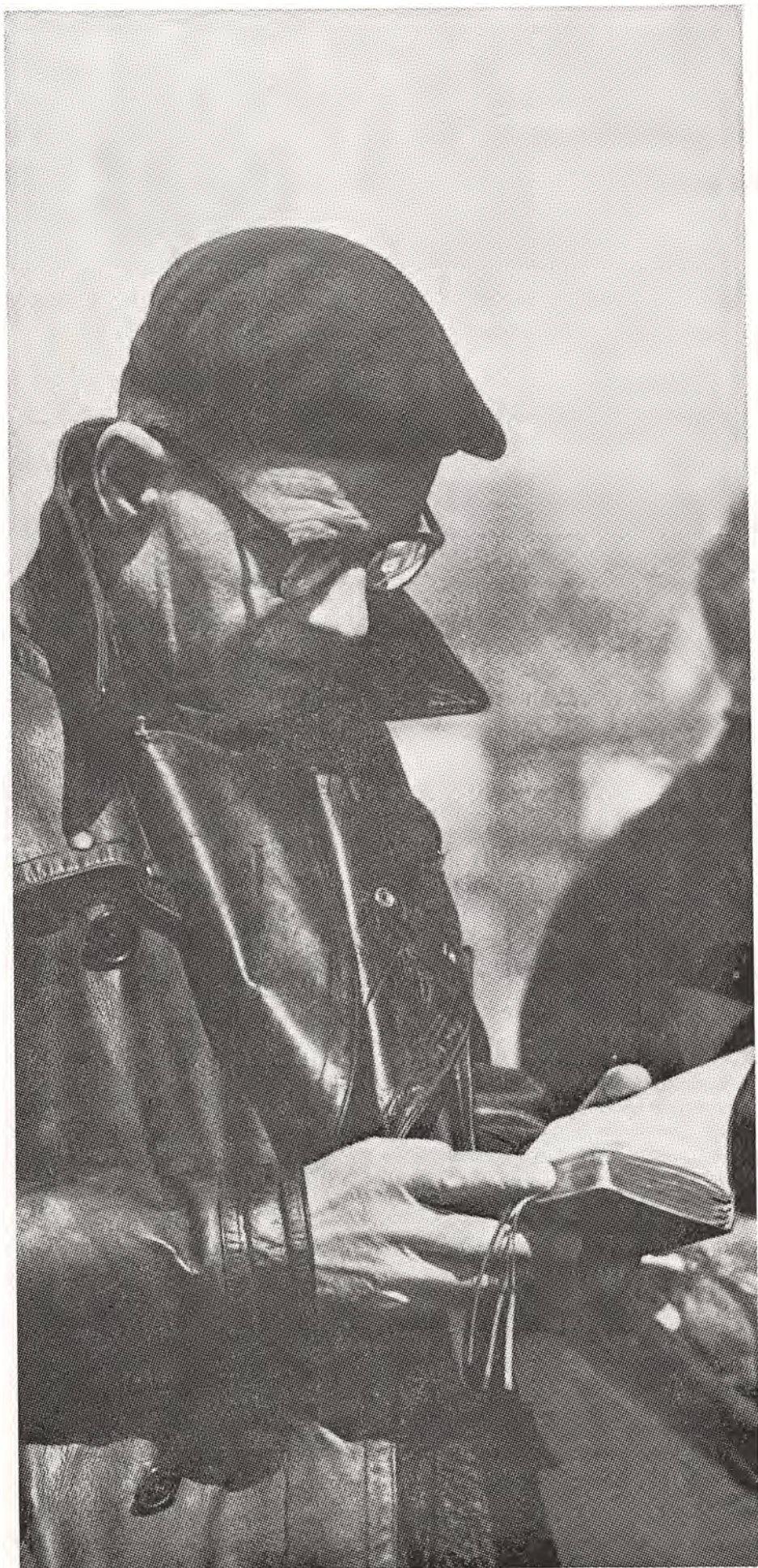
Ensomhed og fællesskab

Hvis et menneske, der lever i et gudviet cølibat, ikke ønsker at forblive følelsesmæssigt umoden, må han i endnu højere grad end andre gennemleve den ensomhed og det fællesskab, der er nedlagt i ethvert menneskehjerte. Han skal i allerhøjeste grad lære både den vertikale tilbedelse og det horisontale forhold til næsten at kende. Hans kærlighed skal samtidig koncentrere sig om den indadvendthed, hvor Gud er ham nok, og udfolde sig i forholdet til alle de medmennesker, som for ham træder i stedet for en familie. Disse to ting er uløseligt knyttet til hinanden.

Den radikale efterlevelse af evangeliet

Det er for ham den radikale efterlevelse af evangeliet. Han tror ligesom alle andre døbt, at Gud er kærlighed, og han beviser, at denne kærlighed for hans eget vedkommende er i stand til helt at fylde en skabning og få ham til »at åbne sin favn for alle uden at lade den lukke sig om nogen«. Jo mere han efterlever en af disse to ting, jo mere drives han til også ihærdigt at efterleve den anden, så det ene buds to led for ham flyder sammen til ét. For ham ville ethvert valg mellem disse to ting være mere dødbringende end for andre, fordi et sådant valg enten ville føre til hensygnen eller til splittelse, som begge dele er sygelige.

Der vil altid opstå et paradoks for den, der lever i gudviet cølibat. På den ene side forekommer han sig selv fuldkommen normal og i stand til at etable-

re en ægteskabelig kærlighed. Han føler på visse tidspunkter savnet af en ægtefælle, og efterhånden som han bliver ældre, fornemmer han i endnu højere grad savnet af det, der kunne have været hans børn (en kvinde mærker det sikkert endnu mere end en mand). Men alligevel forstår han, efterhånden som hans eksistens kommer til udfoldelse, og hans kald styrkes, at han ikke kunne have ladet sig begrænse af et hjemms rammer, – heller ikke selv om det havde været et åbent og gæstfrit hjem, som der jo er så mange af. Og han takker Gud, fordi han har fået lov til at høre hans kalden, uden derfor at sammenligne sig med andre. Hvis han aldrig skulle komme så vidt, at han opsendte en sådan tak, ville det være tegn på en forsinket eller forpasset integrering. En vis febrilskhed i askese eller handlinger forråder tit, alt efter omstændighederne, en mangel på indre fred, som dette på sin uholdbare måde skal råde bod på. Det er bedre at se sandheden i øjnene og finde frem til et virkeligt lægemiddel.

Cølibatet kan ikke leves i ensomhed

Folk i vore dage lader sig ikke så let føre bag lyset. Det første, de lægger mærke til hos et menneske, der lever i gudviet cølibat, er hans fattigdom, hans åbenhed, hans væren til disposition, hans indre fred og hans bøn. Så tror de måske på, at hans cølibat er noget reelt, men først til allersidst, når et helt livs indre sammenhæng har givet det betydning og dermed gjort det troværdigt. Det omvendte lader sig let bevise: Når en præst eller en ordensmand bid for bid har taget pengene og magten tilbage, ender det tit med, at han tager det hele, men så bliver hans tilværelse også en vederstyggelighed.

Alt dette gør, at cølibatet ikke kan være en juridisk forskrift, en form for kirketugt eller forudsætningen for en kontrakt. På det plan er det ikke levedygtigt, og det ville være i høj grad umoralsk at stille kravet på den måde. Det forudsætter altså på en gang et frit »valg«, en passende skoling, en oplæring til ensomhed og fællesskab, uforbeholden hengivelse og anstændige levevilkår. Kræver man en investering af den art uden hverken at skole den pågældende i bøn, apostolisk liv eller fællesliv, sker der før eller senere en katastrofe.

Ethvert menneske skal kunne leve et fornuftigt liv i kærlighed, når man tager alt det i betragtning, der er sagt ovenfor. De mange fratrædelser, der i dag hærger kirken, er, når alt kommer til alt, ikke mere forargelige end en hævet forlovelse eller en sjælløs »trofasthed«, som kun lige netop holder sig oven vande.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Hvordan ser De på fremtiden?

Dr. David (Zürich) svarer:

1. Kendsgerningernes pres vil simpelt hen svække den romerske centralisering. Til gengæld vil de forskellige lokalkirkers ansvar for deres egne anliggender blive større. Inden for teologien ser man med stadig større tydelighed, at den centralisering, vi har overtaget fra den anden halvdel af det 19. århundrede, hverken bibelsk eller dogmatisk kan begrundes i dens nuværende strengthed – at den på grund af forholdenes og tankeverdenernes mangfoldighed hverken er gennemførlig eller ønskelig i praksis – og at den stort set heller ikke er gavnlig.

Derimod håber jeg, at den øverste kirkelige myndighed, når den begrænser sig til sine nødvendige, af Kristus vilde funktioner, igen vil blive mere effektiv inden for disse og samtidig vil blive accepteret med større glæde. Vi har brug for en stærk og central ledelse, men den skal koncentrere sig om det væsentlige.

2. Mange klerikale fordele og fordomme vil blive afskaffet. Til gengæld vil lægfolk blive nødt til at påtage sig større ansvar for kirken og for deres eget liv. Hertil er der ganske vist behov for en tilsvarende uddannelse, som går lige til kernen (af både troen og personen). Det drejer sig ikke om at få mere videnskab og teologi, men en dybere overbevisning om troen.

3. Det vil netop inden for kristendommen igen komme mere an på personlige overbevisninger, troskraft og et liv i overensstemmelse med og næret af troen end på et udbygget system af enkelte trosætninger. »Hvis du tror, kan du blive helbredt (Luk. 17–18).

4. Også det økumeniske samarbejde vil vokse – ikke så meget i kraft af teologerne og kirkelederne som af de troende (»fra grunden«) gennem praktisk samarbejde, livsfællesskab og indbyrdes hjælp og støtte. Her kan man endnu forvente store fremskridt og handlinger – forhåbentlig før alt for meget af troens substans er gået i opløsning.

5. Man taler i dag om, at den religiøse

sans og det religiøse behov svækkes, ligesom man taler om fuldstændig sekularisering osv. Det er for mig overfladisk vås. Naturligvis vil mange traditionelt religiøse folkeslag (f.eks. i Latinamerika, Indien, Japan osv.) komme til at gennemgå en løsrivelse fra gamle trosopfattelser og kirkelige sædvaner. Dette betinger først og fremmest et tab af overlevede trosformer. Men behovet for forklaringer på lidelse, død, kærlighed, synd, tilgivelse, håb og noget at holde sig til under teknikens og kæmpeorganisationernes rasende udvikling vokser i samme takt.

Det betyder ikke, at folk så hastigt igen bliver mere kirkeligt indstillet (formodentlig vil først det modsatte være tilfældet – men enhver, der har øjne i hovedet, kan se, at menneskene ikke mere forventer, at teknik, produktion og EDB-maskiner skal frelse verden og deres egen »sjæl«, men at de mærker, at frelsen må komme andetsteds fra. »Mennesket lever ikke af brød alene.« Det må også i dag mange mennesker erkende, som man knap nok havde ventet det af.

6. Efter at mange religiøse former og sædvaner er afskaffet, og vore kirker er renset for mange forældede billeder og ceremonier, skrammel og juks, vil det moderne menneske søge nye former og nye billeder. Også det moderne menneske vil – netop fordi det er et menneske – kunne se og opleve religionen. Hvorfor tiltrækker gamle katedraler, religiøse musicals, kunstnere som Chagall og Stravinsky og valfarter til hellige templer og fæster sig stadig så stor opmærksomhed? Mennesket kan i det lange løb ikke leve i den abstrakte teologis tynde luftlag (og naturligvis endnu mindre i teknikens, kemiens og matematikkens hårde og uanskelige verden).

Som kristne og katolikker er vi tit forskrækkede over den udvikling, vi er vidne til. Nu gælder det om at holde fast ved det væsentlige og holde ud. Der vil igen komme andre tider! Sædekornet skal først synke i jorden og dø – så giver det megen frugt.

ROM

VATIKANET: Pavelig kommission skal studere kvindens rolle

Pave Paul VI har udnævnt en særlig midlertidig kommission, der skal undersøge kvindens rolle i samfundet og i kirken.

Vatikanet udtaler, at kommissionens opgave består i at studere »kvindens særlige rolle i samfundet og forholdet mellem mand og kvinde på grundlag af en radikal lighed mellem dem samt i lyset af den måde, hvorpå de adskiller sig fra og supplerer hinanden«.

Kommissionens analyse »af kvindernes gode og dårlige forhold i verden og deres stræben og frustrationer« skal gøre »både mænd og kvinder mere vågne over for de hindringer og muligheder, der er knyttet til kvindens udøvelse af sin rolle i de forskellige fællesskaber i samfundet: familie, arbejdsplads, by, folk osv.«, siger Vatikanet.

(N.C.)

ROM/GENÈVE: Pinsedag fælles bønndag for Nordirland

Et brev til alle katolske bispekonferencer og til alle de kirker, der er tilsluttet Kirkernes Verdensråd, er samtidig blevet publiceret i Rom og Genève. Det meddeles deri, at pinsesøndag af de kristne i hele verden skal fejres som en fælles bønndag for Nordirland. Brevet er underskrevet af formanden for sekretariatet for de kristnes enhed i Rom, kardinal Willebrands, og af generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd i Genève, dr. Philip Potter.

Dette initiativ, som Sodepax, den blandede kommission af protestanter og katolikker for udvikling og fred, har givet tilskyndelsen til, skal først og fremmest bidrage »til en bedre forståelse af de kristnes situation i Nordirland i disse vanskelige tider«. Samtidig skal det »bidrage til at ændre det indtryk, som er fremkaldt af forenklende og overdrevne avismeddelelser og fjernsynsudsendelser, at konflikten i Nordirland udelukkende er opstået af religiøse årsager«.

Med brevet følger forslag til bønner på dagen samt udtalelser fra ledere inden for de forskellige kirker i Nordirland.

(KIPA)

ROM

Den koptiske patriark Schenuda III af lagde for nylig et officielt besøg i Vatikanet. Schenuda benyttede lejligheden til også at besøge det jesuitisk ledede universitet Gregoriana med dets ca. 2.000 studerende, hvor han blev modtaget af rektor Carrier.

(KIPA)

ROM: Biskop Vrana har nedlagt ethvert samarbejde med »Pacem in terris«

Pavens pressesekretær Federico Alessandrini har endnu en gang bekræftet, at den apostoliske administrator af det mähriske bispedømme Olmütz, Josef Vrana, har accepteret den af paven stillede betingelse for at udnævne ham til biskop, nemlig at han skal opgive formandsposten og enhver form for aktivt samarbejde med den katolske præstebevægelse »Pacem in terris«, som er samarbejdsvillig over for regimet. Da navnet på den nye formand for »Pacem in terris« blev bekendtgjort et par dage forinden, havde det czekoslovakiske nyhedsbureau CTK udtrykkeligt tilføjet, at Vrana også fremover ville forblive medlem af foreningens centralkomité. Vrana var indtil sin udnævnelse til biskop i februar i år formand for organisationen. Vatikanet havde udnævnt Vrana til apostolisk administrator i Olmütz, dvs. at hans udnævnelse til enhver tid kan tilbagekaldes af paven, og at han i alle vigtige anliggender må indhente pavens samtykke, før han træffer sine afgørelser.

(KIPA)

ROM

Den spanske kuriekardinal Arcadio Larraona, som tilhørte klaretinerordenen, er i en alder af 82 år afgået ved døden i Rom. Larraona, der indtil sin tilbagetræden i 1971 var præfekt for rituskongregationen, har været kardinal siden konsistoriet i december 1951. Han var sikkert den kardinal, der havde tilbragt længst tid i Rom, hvor han boede i fulde 62 år, fra han studerede på seminariet til sin død.

Efter kardinal Larraonas død tæller kardinalkollegiet 141 medlemmer, deraf 81 europæere. 116 af disse kardinaler har ret til at deltage i konklaven.

(KIPA)

EUROPA

WIEN: Jesuit hædres for modstand i nazitiden

Jesuitpateren Ludger Born, som i sin tid ledede den ærkebiskoppelige hjælpecentral for ikke-ariske katolikker i Wien, har for sin virksomhed dengang fået tildelt den østrigske modstandsbevægelses hædersnål. Pater Born, som er rhinlænder og 76, fik i sin tid overdraget ledelsen af hjælpearbejdet for de ikke-ariske katolikker af den daværende ærkebiskop af Wien, kardinal Innitzer. Hans forgænger i arbejdet var pater Bichlmaier S.J. Selv om hjælpearbejdet var truet af

både parti og Gestapo, tog man til enhver tid imod alle, der var forfulgt på grund af deres race. Så længe der endnu var mulighed for at udvandre (til omkring efteråret 1941), var det især på det punkt, man hjalp de mange, der søgte hjælp. Trods store vanskeligheder holdt pater Born endvidere kontakt med de jøder, der blev ført til koncentrationslejrene i øst.

(KIPA)

MÜNCHEN: Besøg af gejstlige uønsket i Tjecoslovakiet

Det bayerske grænsepoliti i München meddeler, at gejstlige må regne med store vanskeligheder i forbindelse med ansøgning om indrejsevisum til Tjecoslovakiet. En katolsk præst, der ville deltage i en selskabsrejse til Tjecoslovakiet, fik gennem rejselederen af den tjekoslovakiske handelsmission i Frankfurt am Main besked på, at »den herre« ikke havde håb om at få udstedt noget visum. Godkendelsen af et sådant kunne kun indhentes fra det ministerium i Prag, som disse sager sorterer under.

(KIPA)

LONDON: Over en million underskrifter mod porno

I London har den britiske premierminister Edward Heath for nylig fået overrakt en begæring med 1.350.000 underskrifter om, at regeringen umiddelbart skrider ind mod pornoen.

Begæringen siges at være den mest omfattende, der nogen sinde er blevet overrakt en engelsk premierminister på én gang.

Efter at overrækkelsen havde fundet sted, holdt underskriftindsamlingens i gangssættere et møde i et nærliggende lokale med taler af parlamentsmedlemmer, der havde været med til at støtte indsamlingen.

(N.C.)

PARIS: De franske biskoppers erklæring om antisemitismen mødt med bifald og modstand

De franske biskoppers komité for forholdet til jødedommen har udsendt en erklæring, hvori komiteen opfordrer til at gøre en ende på antisemitismen. Erklæringen er af visse kritikere blevet fortolket som en anerkendelse og støtte af Israel.

Formanden for den jødiske komité i Amerika Philip E. Hoffman i New York har udtalt sig rosende om erklæringen som »det første store skridt fra en katolsk religiøs organisation siden det 2. Vatikankoncil«.

Han siger, at »den indeholder alle de elementer, der skal til for at inspirere den katolske verden til en positiv hold-

ning over for en anerkendelse af den jødiske tradition, det jødiske folk og staten Israel.

Erklæringen opfordrer til at udrydde alle antisemitiske fordomme, klicheer og udtryk for uvidenhed, der har hobet sig op gennem tiderne, siger Hoffman. Det afvises i erklæringen, at jødedommen er en religion, præget af angst, at jøderne er blevet berøvet den udvælgelse, der er blevet dem til del fra Guds side, og at det er en straf fra Gud, at jøderne er blevet spredt ud over hele verden.

Endvidere gøres det gældende i erklæringen, at landet Israel er blevet lovet det jødiske folk fra begyndelsen, og at jødernes tilværelse altid har været splittet mellem deres liv blandt andre folkeslag og ønsket om et liv som nation i Israel, siger Hoffman.

Han påpeger, at erklæringen indeholder en advarsel mod ethvert ønske om at omvende jøder til kristendommen. Teksten er, siger han, gennemsyret af det princip, at »de kristne ikke ønsker, at det jødiske samfund skal forsvinde, og at det jødiske folk er genstand for en evig pagt med Gud«.

De nordafrikanske biskopper har udsendt en erklæring, hvori de kritiserer de franske biskoppers synspunkter. De hævder, at de franske biskoppers tekst indeholder »alvorlige tvetydigheder«, som giver mulighed for »en farlig forveksling af jødedom og zionisme«.

»Teksten, som er baseret på en uheldig fortolkning af Bibelen, vil,« siger de afrikanske biskopper, »under de foreliggende omstændigheder nødvendigvis blive opfattet som en godkendelse af den kendsgerning, at et land er blevet taget i besiddelse med vold uden hensyn til retfærdighedens krav.«

(N.C.)

MÜNCHEN: Abort »i alvorlige konflikttilfælde« straffri

Kun hvis staten er parat til at beskytte den ufødtes rettigheder, kan man eventuelt »gå med til«, at man »i alvorlige konflikttilfælde« ser bort fra at straffe svangerskabsafbrydelse. I et fælles hyrdebrev, som er blevet læst op under alle katolske gudstjenester i Forbundsrepublikken, understreger de tyske biskopper, at der selv da »kun er tale om visse af loven snævert afgrænsede og nøje beskrevne undtagelsestilfælde«. Biskopperne betoner dog omhyggeligt, at en svangerskabsafbrydelse aldrig – selv i de nævnte alvorlige konflikttilfælde – kan være moralsk forsvarlig.

(KIPA)

LATINAMERIKA

SANTIAGO, CHILE

De chilenske biskopper har advaret imod, at »klassekamp ladet med had og vold« kan føre til »et nyt uretfærdigt og tyrannisk samfund« der i landet.

»Man opnår ikke noget ved, at en magtgruppe afløses af en anden.

Der er et stærkt ønske blandt alle chilenerne om et mere menneskeligt land med lige mulighed for alle dets børn, men der er fare for, at dette strander på store personlige og kollektive synder,« siger biskopperne.

De 27 prælater gentog deres tidligere opfordringer til fred og indbyrdes forståelse på et tidspunkt, hvor Chile oplever radikale forandringer under et marxistisk styre. Demonstrationerne den 1. maj og det traditionelle arbejderoptog forløb relativt roligt, hvorimod studenternes protest mod skolereformerne

nogle dage forinden havde ført til en del tumulter i Santiagos centrum.

Biskopperne stiller spørgsmålet: »Hvordan er Chiles ansigt i dag?«

»Det er et menneskeligt ansigt, der udstråler kraft og håb, men som også lyser af frygt, skuffelse og konflikter. De stridigheder, der får vort folk til at forbløde, er en tornekrone på Kristi hoved.«

Biskopperne anklager »pressen for med sit sensationsstof at ophidse til yderligere voldshandlinger« og kritiserer »gamle ledes udnyttelse af ungdommen til at kæmpe for deres sag«.

(N.C.)

NORDAMERIKA

TORONTO: Katolske hospitaler vil ikke blive tvunget til abort

Den canadiske regering vil ikke forsøge at tvinge katolske hospitaler til at gøre noget, der er i modstrid med deres traditionelle lægelige moralbegreber, sagde en regeringsembudsmand til medlemmerne af sammenslutningen af katolske hospitaler i Canada.

Regeringen har den indstilling, at »vi må være frit stillet til at være pluralistiske, eftersom vi lever i et pluralistisk samfund,« sagde embedsmanden, Norman Cafik, som er parlamentssekretær for den canadiske sundheds- og velfærdsminister Marc Lalonde.

De katolske hospitaler skal ikke tvinges til at ændre moral eller standpunkt med hensyn til sterilisation og abort, fordi der er andre canadiere, der har en anden mening, siger Norman Cafik.

(N.C.)

SPRÆKKER I TÅGEN

Husker du den dag, da vi gik gennem skoven i april? Du havde så mange problemer at tumle med, så mange overvejelser, at du knap så de bristefærdige knopper på træerne eller anemonernes mylder langs vejkannten. Et sted blev stien så smal, at vi måtte gå en og en. Du masede ind gennem skoven. Du var så stresset, at du simpelt hen ikke kunne sætte tempoet ned. For mig var det en af livets gyldne dage, midt i den dejligste årstid, og så tilmed en time, måske bare en halv, i fred og ro med dig. Den slags dage er der ikke for mange af. Jeg fik dig endda overtalt til at sidde på en væltet træstamme og bare være til trods foredrag i aften, møder i morgen og rejser i overmorgen. Bare du når det! Helt slappede du nu ikke af. Din fod vippede til stidighed op og ned, op og ned i de tørre blade langs stammen. Men mig skal du nu ikke få herfra det første stykke tid. Jeg kan nemlig så godt lide at være sammen med dig trods al din rastløse jagen fremad med nye planer, nye ideer og nye arrangementer, videre, bare videre.

Jeg er også på vej. Men jeg har ikke så travlt, at jeg ikke under mig selv at nyde vandringsen langs vejen. Jeg tror nemlig, at der er en mening med, at den af og til er så køn. I dag kunne være en af de kønne strækninger på vejen. I perioder synes jeg, at jeg går gennem tætte klamme tågemasser i dagevis. Der er intet lyspunkt, få opmuntringer. Alt er bare kulde omkring mig, selvskhedens klamme kulde. Men så kommer der en lysning, pludselig, uventet, en af livets gyldne stunder, hvor tågen letter for forårets klare skarpe luft. Det kan skyldes de helt store og de ganske små ting. Det kan spænde fra et nyt musikstykke, der pludselig vækker troen på noget oprindelig stort hos mennesker, til det forunderlige øjeblik, hvor livet kulminerer, og man holder sin førstefødte i armene en tidlig morgen efter en nat i veer. Det kan bare være et kik op gennem et blomstrende kirsebærtræ, en mindelse om det tabte paradys. Det kan være en tilfældig tanke i en bog, der pludselig letter en flog ind til sandheden, eller det kan være en knugende afsked ved en stor sorg, hvor man samtidig opdager en egen skønhed i sorgen, fordi den viser uanede dybder hos ens medmennesker.

Nu er jeg faldet i tanker, og du er ved

at blive utålmodig. Om du anede, hvor jeg sidder her og vurderer dig, dig og mig. Hvad er vi for hinanden? Og hvad burde vi være? Hvem siger, at mødet i aften er vigtigere end timen her og nu. Jeg kan også fænge for dine store ideer, de nye tanker, og den energi, du gennemfører dem med. Jeg kan godt lide den lidt æggende og stridslystne måde, du af og til fremsætter dine meninger på. Måske hjælper det på min begejstring, at dine øjne får sådan et kønt skær, når du bliver ivrig. Men jeg ved også, at du vil skuffe mig en dag, ligesom jeg vil skuffe dig. Du var en lysning i tågen, en opmuntring i livets tilsyneladende meningsløshed, men du var ikke meningen selv. Hvor ofte er jeg ikke flammer op over et menneskes evner og muligheder, over en idé, en strømning i tiden – og en skønne dag slog det alligevel ikke til. En tilsyneladende fylde i oplevelsen, en kort følelse af mæthed, og så var det alligevel ikke nok. Var det kun ledestjerner, disse gyldne glimt undervejs, en mindelse om noget, der ventede længere fremme, måske først ved vejs ende? Var det kun sæbebobler,

der brast, eller var det reflekser af en uendelighed?

Din pande har fået de første rynker, din mund er lidt træt, og håret har fået et gråt strejf. Du er kun et menneske som jeg selv – med et menneskes begrænsning. Og dog er der måske mere i os. I dine mest begejstrede øjeblikke, når din tanke af og til når sit klareste udtryk, spørger jeg mig selv, som jeg har gjort med andre før dig: Kan vi være hinanden til fælles hjælp i en længsel ud over os selv, eller er vi bare lygtmænd i en planløs tåge? Du ved, hvad jeg tror, men du ved også, at det kun er en tro. Jeg har det bedste håb, men det er kun et håb. Kærlighed har jeg også. Forunderligt, ikke? En længsel i kærlighed ud over tid og sted. Hvor kommer den fra?

Har du tid til at tænke over det? Jeg synes egentlig, at det er nok så vigtigt som de fortravlede projekter, du grubler over.

Men måske gik vi aldrig den tur. Måske var det bare ønsketænkning – sandsynligvis havde du for travlt.

E. Baadgaard Jensen

STILHEDENS FORJÆTTELSE

*Et besøg hos cistercienserne
på Bornholm*

Heinrich Roos S.J.

En tidlig solfyldt forårmorgen gik jeg mig en tur i de dejlige omgivelser, hvor munkenes lille kloster ligger. Jeg mødte ikke et menneske på vejen. Først vandrede jeg gennem en lille dal, hvor bøgen lige var sprunget ud. Skovbunden var dækket af et væld af anemoner. En lille bæk rislede sagte, så man kunne høre stilheden. Derefter modtog de åbne marker mig. En lærke sang højt oppe i den klare himmel. Da slog det mig: Her er en stilhedens oase, stilhedens forjættelse. Cisterciensermunkene kunne ikke have fundet et bedre sted til deres kloster.

Det ligger på et langstrakt bakkedrag i fuldstændig ensomhed. For seks år siden købte de ødegården Myredal, en halv times gang fra Olsker. Gården minder om et kloster. Den har smukke og enkle linjer, de hvidkalkede vægge formidler et indtryk af både strenghed og venlighed. På en lille bakke uden for klostret har munkene for nogle år siden plantet en plantage af grantræer, som beskytter mod den stride blæst fra havet. Når man kommer op ad den lille bakke og for første gang får øje på klostret, minder det om en lille Guds-fæstning midt i den dejlige bornholmske natur. Omkring gården breder markerne sig i blide bølgende linjer. Uvilkårlig tænker jeg på Bernhard af Clairvaux's ord: Oh salige ensomhed, oh eneste salighed.

I denne lykkelige og skønne ensomhed lever og arbejder tre munke. De tilhører den gamle cistercienserorden, som blev grundlagt i det 12. århundrede af Bernhard af Clairvaux. Munkene kom fra et kloster, som ligger på grænsen mellem Holland og Belgien. Deres ordensbetegnelse er O.Cist.S.O. De to sidste bogstaver (S.O.) betyder, at det drejer sig om cisterciensere af den strenge observans, i udlandet også kaldet »trappister«. Da de kom her til landet, skete det efter

lange overvejelser fra ordenens side. Det er endnu ikke et kloster i streng forstand, men stadig et eksperiment. Man ville prøve, om man kunne gennemføre et kontemplativt liv på evangeliets grund i det sekulariserede Norden.

Man taler i vore dage så meget om kontemplation og meditation. Her leves disse to begreber i renkultur. Kontemplation, manuelt arbejde og gudstjeneste er munkenes daglige liv. Prioren, Frans van Haaren, er præst. Broder Bas(ilius) er en uddannet højt kvalificeret teolog, broder Klemens søger for det huslige og er desuden en kunstner, der fremstiller de dejligste miniaturer.

Hele atmosfæren er båret af apostolisk enkelhed. Her oplever man, hvad streng fattigdom er. Man spiser enkelt, intet kød, drikker kun vand. Om morgenen begynder den første meditation og tidebøn kl. 4,30. Den varer over en time. Efter morgenmaden arbejder man i det moderne indrettede bogbinderi under tavshed. Kl. 12 er der tolvssang, derefter middag. Så arbejder man atter indtil kl. 17,30, hvor man fejrer vesper og messen. Efter den spartanske aftensmad beder man Komplet.

Denne forbindelse mellem manuelt arbejde og et intenst bønnens liv er cisterciensernes styrke, også og netop i dag. De vil virke ved deres blotte tilstedeværelse, skabe en bønnens oase midt i vor tid. De tænker ikke på at lave et refugium for trætte sjæle eller på ligefrem at blive en slags herregårdspension. Men hvis der er mennesker, som søger Gud i bøn og ensomhed, er der altid hjerterum hos dem, hvis man er rede til at give afkald på al luksus og komfort. Deres gæstfrihed er enestående.

Da munkene kom til Myrendal, ejede de så at sige intet. Og dette enkle liv præger dem stadig. Intet overflødigt, kun

det rent nødvendige! Kun biblioteket danner en undtagelse. Dets teologiske indhold er up to date, især den mystiske litteratur er rigt repræsenteret. Man kan dukke ned i cisterciensernes åndelige arv, som netop i vore dage oplever en renaissance, som taler til vor tids behov.

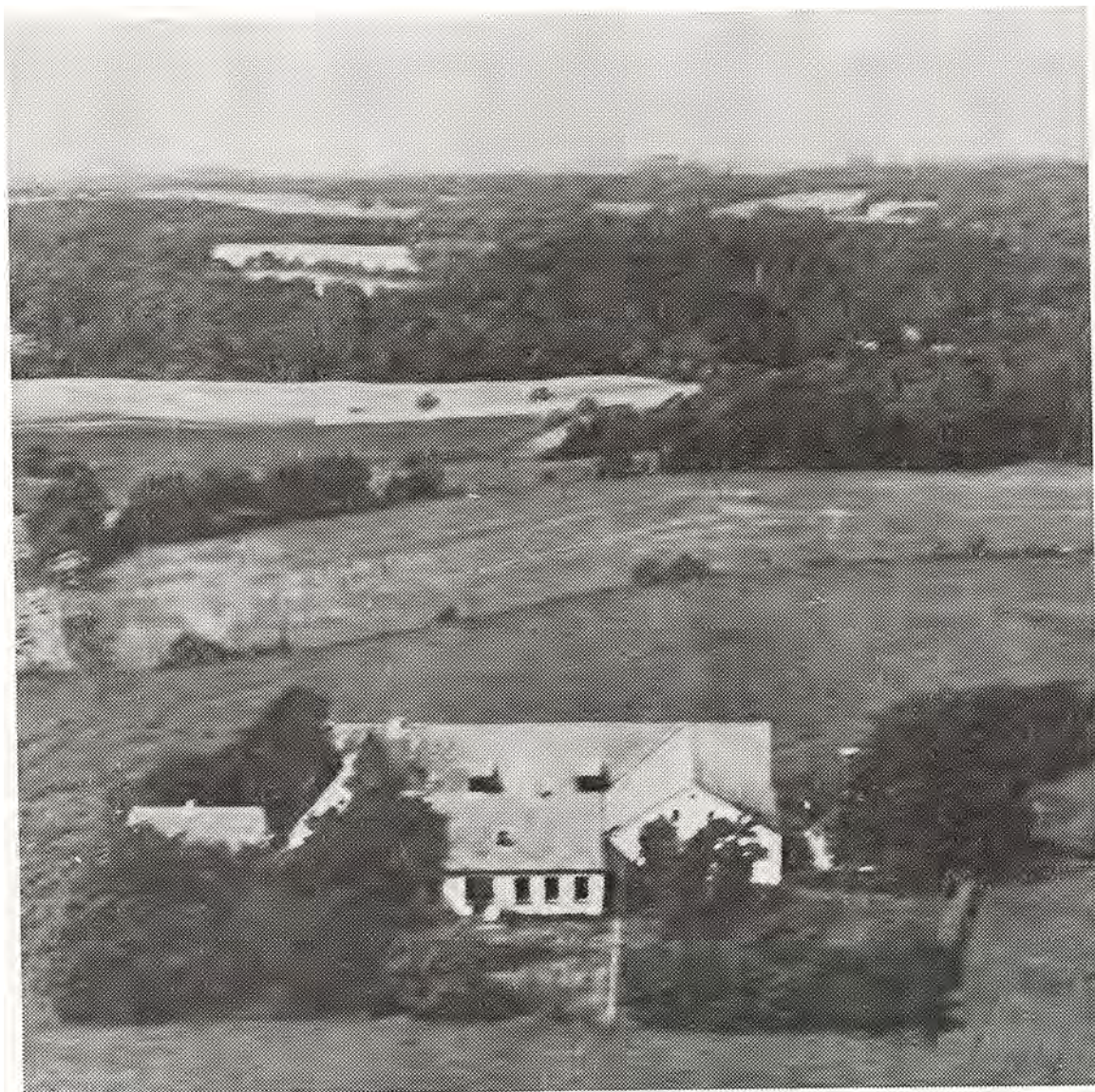
Det sted på Myrendal, som har betaget mig mest, er kapellet. Oprindeligt var det et solidt bygget høsehus. Et firkantet rum med meget lyse, hvidkalkede vægge. Midt i rummet står et enkelt alter, en massiv granitblok og en bred bordplade af sten, begge dele fundet i nærheden af gården. På frontvæggen er der et stykke granit fastgjort i muren, hvorpå står det ganske enkle tabernakel, dertil et kors – det er det hele. Intet andet! På begge sider af rummet ligger nogle sivtæpper, hvor munkene sidder i buddhastilling og holder deres meditation. Over alteret har man bevaret det gamle enkle blyindfattede vindue, hvorigennem man ser det dejlige landskab. Aldrig i mit liv har jeg så håndgribeligt oplevet bønnens realitet.

Den ligger så at sige i luften. Andre steder *taler* man om meditation, her *er* den! Liturgien foregår på dansk, blandet med de gamle hymner, sunget på latin. Hver gudstjeneste er gennemtrængt af den hellige Skrift. Men det, som gjorde indtryk på mig, var disse stilhedens oaser efter læsningen. Munkene trak sig tilbage i deres bønstillig. Stilhedens forjættelse, bønnens realitet! Ikke blot snak om den.

Deres ordensregel? Naturligvis har cistercienserne som alle andre ordener deres regel. Men den er ganske enkel. Det, de vil efterleve, er »vita apostolica«, det apostoliske liv. De går tilbage til den første menigheds eksempel. Deres ideal er udtrykt i Apostlenes Gerninger 2,42-47: »De holdt fast ved apostlenes lære og ved fællesskabet, ved brødsbrydelsen og bønnerne. Og der kom frygt over enhver sjæl, og der skete mange undere og tegn ved apostlene. Og alle de, som kom til troen, holdt sammen og havde alle ting fælles; de solgte tit ejendom og gods og delte det ud iblandt alle, efter hvad en-

hver trængte til. Enigt og vedholdende kom de daglig i helligdommen; og hjemme i husene brød de brødet og holdt måltid med fryd og i hjertets oprigtighed. De lovpriste Gud og havde yndest hos hele folket.«

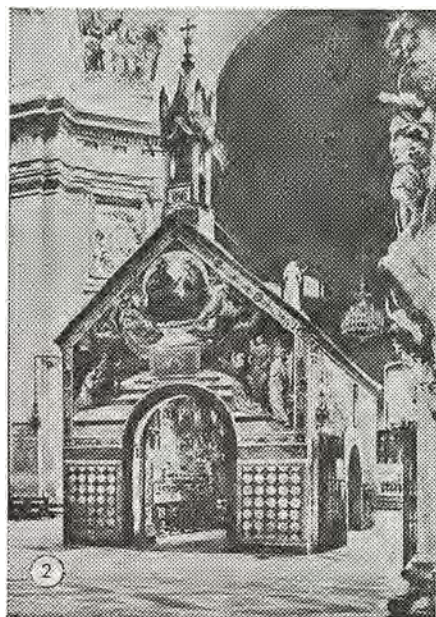
Denne enkelhed og ukomplicerethed er så betagende netop i vor forvirrede tid. Her ligger munkenes mission. Arbejde, gudstjeneste, kontemplation bestemmer hele deres liv. Og dertil kommer den særlige karisme, som er cistercienserordenens særpræg: ensomheden. Ikke blot den fysiske ensomhed – de kan godt sludre med deres gæster – men den indre ensomhed, en frigjorthed, som sætter Gud i livets midtpunkt og ikke er »besat« af noget skabt. Ensomhed betyder indre frihed. Kun Gud tæller, alt andet er relativt. Netop derfor udstråler de en smittende glæde og tilfredshed. Vi kan lære meget af disse munke. De har en stor mission i vor tid.

Byen, som er hævet over den øvrige verden, åbenbarer med sine hellige steder den store helgens ånd for de fromme pilgrimme

ASSISI

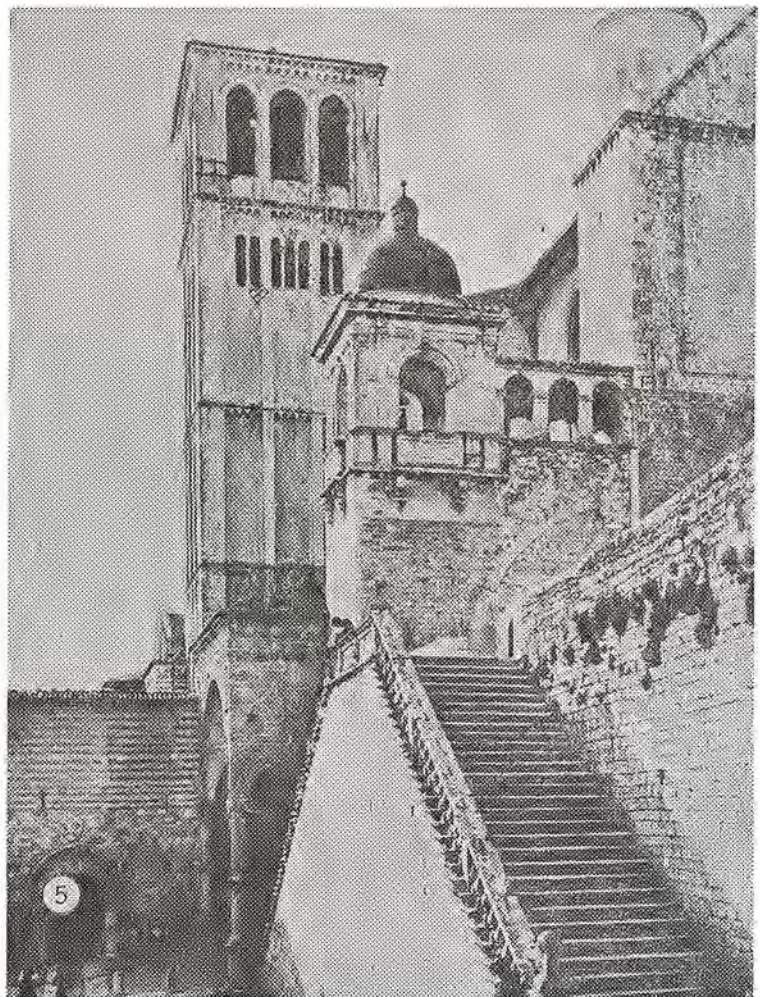

1. Franciskanermunke i den nedre kirke
2. Portiuncula-kirken
3. Assisi på Monte Sabasio
4. Santa Maria degli Angeli
5. Indgangen til den nedre kirke findes til højre forbi trappen; trappen fører op til den øvre basilika

Assisi har to store helligdomme. Den ene er Santa Maria degli Angeli, en enorm renæssancebygning nede i den umbriske dal. Inden i denne kirke står den lille berømte kirke Portiuncula, et kapel fra middelalderen, udført i sten.

I denne kirke fik helgenen i et syn følgende ordre: »Frans, du skal opbygge mit hus, som nu er i forfald!« Denne befaling fra Gud efterkom han troligt. Den anden store helligdom er den store valfarts- og klosterkirke, som efter helgenens død blev opført højt oppe på bjerget. De to kirker, der er bygget oven over hinanden på bjergskråningen, har en fæstningsagtig karakter. I den underste kirke er den store helgen begravet. Den øverste kirke derimod er et højt lyst rum i gotisk stil. Modsætningen mellem dem er tænkt som et udtryk for døden og opstandelsen. Rummet er meget righoldigt udsmykket med fresker af Giotto og Cimabue.

NYT FRA SIDSTE PASTORALRÅDSMØDE

SANERING AF BISPEDØMMETS ØKONOMI

Større udnyttelse af Sostrup til møder og retræter
FORNYELSE AF DET
FALDEFÆRDIGE ØM
Skal vi til at forberede os på mission i Danmark?

Af Hans Jørgen Johansen

Man kan endnu træffe katolikker, der tror, at pastoralrådet og de mange forskellige arbejdsgrupper fører en verdensfjern tilværelse i støvede papirdynger. Det passer selvfølgelig slet ikke. Pastoralrådets nylig afsluttede forårsmøde på Amager vidner klart om, at man stadig er oppe på mærkerne i de helt livsnære spørgsmål.

Sidste møde i efteråret var præget af en energisk debat om bispedømmets betrængte økonomi, og man kunne mobilisere en tilsvarende iver denne gang i en langvarig behandling af lejrproblemer og Øms fremtid. Det betyder ikke, at man så havde glemt alt det alvorlige med pengene. Tværtimod noterede man med tilfredshed, at forretningsudvalget siden sidste møde havde arbejdet videre med saneringen af bispedømmets økonomi efter de retningslinier, man var blevet enige om.

Salg af grunde, der kan undværes
Pastoralrådets formand, Poul Høyer, kom således i sin beretning ind på de første forsøg på at forbedre økonomien. Man er i gang med at sælge dem af bispedømmets grunde, som næppe kan udnyttes til kirkebyggeri eller andet inden for en overskuelig tid. Der er forhandlet med Hørsholm kommune om udstykning af 7 grunde på arealet omkring kirken; der bliver dog ca. 2.500 m² tilbage til eventuelle senere udvidelser. Man har ligeledes påbegyndt udstykning af ca. 4.000 m² jord i Ballerup. Denne grund blev for 20 år siden købt med henblik på et kirkebyggeri, som imidlertid nu er umuligt på grund af nye og kommende vejplaner i området.

Endvidere undersøges mulighederne for at sælge Ansgarstiftelsens ejendom Frederiksgade 7 i København. Det er en

ældre ejendom, som trænger stærkt til fornyelse. Foreløbig er der kommet tilbud om køb for en pris af ca. 1½ mill. kr. Forretningsudvalget arbejder også videre med økonomiudvalgets forslag om sammen med de øvrige trossamfund i Danmark at blive fritaget for den moms, der hviler meget tungt på praktisk taget alle indkøb til sognenes og bispedømmets drift. Poul Høyer ville dog ikke love nogen hurtig løsning af dette spørgsmål.

Søstrene på Sostrup stærkt interesserede i nye opgaver

Arbejdsudvalget for katolske lejre og centre gav optakten til et af pastoralrådets hovedpunkter. Udvalget, der

består af Claus Munk Plum, Anton Dekkers, Bente Nygaard Hansen og Ellen Broe, havde nærmere undersøgt, hvor i landet der er mulighed for på længere sigt at opretholde kursus, møder og retræter, – en virksomhed, som man har planer om at udbygge i den nærmeste fremtid.

I Dalum og på Åsebakken er mulighederne begrænsede, men søstrene på Sostrup er stærkt interesserede i nye opgaver med vægten på egentlig katolsk arbejde. Søstrenes ønsker om at udbygge Sostrup til katolsk kursus- og retrætecenter støttes også varmt af ordenens generalabbed i Rom. Cistercienserinderne har rigelig plads, og nye store lokaler er ved at blive indrettet. Forbindelsen til Sostrup er let fra alle kanter af landet, og beliggenheden med den smukke egn, de store skove og den nærliggende badestrand er ideel. Det blev i øvrigt fremhævet, at Sostrup er en institution, som fungerer helt selvstændigt, og som ikke kræver økonomisk støtte fra bispedømmet, – *men det, søstrene har brug for, er interesse og moralsk støtte fra katolikkerne i Danmark.*

I den efterfølgende diskussion faldt der mange lovord om Sostrup. Enkelte var dog også betænkelige ved fremtiden, specielt hvad angår spørgsmålet om Sostrups tilgang af søstre. Man fandt dog så mange fordele ved forslaget, at man vedtog lejrudvalgets henstilling om at nedsætte en arbejdsgruppe, som sammen med søstrene skal lægge mere konkrete planer.

Fornyelsen af Øm

Diskussionen om et kommende kursus- og retrætecenter på Sostrup havde nær sammenhæng med det vel nok vigtigste

Sostrup slot

punkt på pastoralrådets dagsorden, nemlig Øms fremtid. Selv om der ikke skulle træffes nogen endelig beslutning, mødte DUK's ønsker om en gennemgribende fornyelse af det faldefærdige Øm den største tænkelige sympati. Til drøftelsen, som i øvrigt fortsatte til langt ud på aftenen om lørdagen, var fra DUK indbudt *Franz Bogulski, Ole le Févre, Hans Jensen, Bent Larsen, J. Muiser og Kjeld Wogensen.*

Formanden opfordrede pastoralrådet til et øjeblik helt at se bort fra alt det, der kunne lægge bånd på ønskerne og behovene, f.eks. spørgsmål om ungdomsledere, økonomi o.l. *Lad os få en grundig orientering og en bred diskussion om, hvad vi vil med Øm,* sagde han, *så kan vi i forretningsudvalget arbejde med konkrete forslag til fremlæggelse på næste pastoralrådsmøde.*

DUK's synspunkter var i forvejen udtrykt i en skrivelse til pastoralrådets medlemmer fra næstformanden *Ole le Févre*, og på selve mødet fremkom formanden for DUK's lejrvalg *Hans Jensen* med et indlæg, der gjorde indtryk på mange. Han fremhævede bl.a., at de udmærkede planer om Sostrup ikke på nogen måde gjorde Øm overflødig. Børn og unge skal have muligheder for at udfolde sig og støje i et omfang, som forholdene på Sostrup ikke rigtig tillader. Asserbo og Bastrup er utilstrækkelige som samlingspunkt for hele landet, og derfor er Øm stadig betydningsfuldt for bispedømmet som helhed.

Man må indrømme, fortsatte *Hans Jensen*, at de nuværende ledere i ungdomsarbejdet kommer fra Øm, som er bærer af en ægte tradition i kirken. Man har i Øm fået noget at leve videre på og give videre. Øm har også haft betydning som valfartssted, og det ville være ønskeligt med et tættere samarbejde mellem valfarterne og lejrene. Historisk set har Øm betydet noget væsentligt i dansk kultur gennem cistercienserne. I den nuværende kirke er der muligheder for liturgiske eksperimenter, og tilknytningen til Jesu små søstre betyder værdifuld kontakt med et kontemplativt miljø.

Et nyt Øm må på den ene eller anden måde blive en bispedømmesag, sagde *Hans Jensen*. Kirken er i krise, og det mærkes i ungdomsarbejdet. Det kan måske få os til at anerkende, at der her er en opgave, der må tages op. Den nuværende svækkelse i ungdomsarbejdet skyldes også mangel på tilstrækkelige opgaver for de unge. En fornyelse af Øm byder netop på opgaver, som de unge selv kan medvirke i. Det rækker lige fra indsamling af penge, f.eks. gennem tiggerrejser i udlandet, til direkte deltagelse i byggearbejdet.

Indlægget blev fulgt op af flere rådsmedlemmer. En gammel Øm-mand, *Olaf*

Pedersen, understregede, at der hvert år har været 3-400 unge på Øm, og lejrene fortsætter med uformindsket styrke. *Der er altså dog noget i bispedømmet, der går godt, og det må forpligte os til at løse også de økonomiske problemer.*

Walter Dalland talte varmt for, at man tog skridtet fuldt ud og stærkt overvejede opførelsen af en højskole på Øm. Et nuværende skitseforslag til nye bygninger opererer med ca. 1½ mill. kr., sagde han og fortsatte, - er det ikke for meget at investere alene til feriebrug? Hvad med en højskole til helårsbrug uden speciel katolsk målsætning, men med plads til de katolske kursusaktiviteter, som man ønsker opretholdt på Øm?

Forslaget om folkehøjskole havde både tilhængere og modstandere, men ideen vil formentlig først og fremmest strande på de eksisterende fredningsbestemmelser.

DUK's repræsentanter var heller ikke så glade for ideen med højskole, fordi man gerne så et nyt Øm som et enkelt, prunkløst og gerne primitivt sted, hvor man kan udfolde sig.

Efter en første kort diskussionsrunde og et fortræffeligt aftensmåltid i Skt. Annæ menigheds meget indbydende og hyggelige lokaler, opdelte pastoralrådet sig i mindre samtalegrupper. *Inger Hedemark* fra forretningsudvalget havde udarbejdet et længere skema med en række spørgsmål om Øm, om muligheder og fremtidsplaner og formål med de forskellige aktiviteter. Det vil føre for vidt at komme ind på de mange svar, grupperne havde på spørgsmålene, men man kan måske sammenfatte noget af det væsentligste ved at citere biskoppens afsluttende udtalelse:

Stikordet »mission« er flere gange gået igen i drøftelserne om Øms fremtid. Når nogen af os har set et lys, ligegyldigt hvilket lys, må man føle sig forpligtet til at lade det lyse videre, hvis ikke det og vi skal kvæles. Sådant må kirkens lys skinne i verden. Hvordan vi i den foreliggende sag skal bære os ad, må vi nu overveje nærmere.

Katolsk mission i Danmark

Et sidste mere væsentligt emne på pastoralrådsmødet blev forelagt af *Elsebet Kieler* fra aktionsudvalget, der i øvrigt tæller 14 kendte katolikker fra hele landet. Vi startede for 2 år siden på bar bund med aktionen for de fremmede iblandt os, sagde *Elsebet Kieler*, og vi kan nu med glæde konstatere, at udviklingen er gået i gunstig retning. Aktionen for de udenlandske katolikker har ført en halv snes sogne til et permanent arbejde, særlige klubber med rådgivning og nogle steder økumenisk og kommunalt samarbejde. Aktionen for menighedsfællesskabet har især skærpet opmærksomheden over for de isolerede,

Katolske begravelsær
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jørgergårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 38

LANDMANDSBANKEN

Oliefy
Centralvarme
Brændselsolie
Cindere

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramagade 27
Byen 7920 - 94 93 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårde Tværvvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 64

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykebing F.

Holbæk Materialhandel

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Telefon 43 00 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUFTE OG

VAKUUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eff. A/S

K. K. Simonsen's efft.

Frederiksborggade 22

København K

Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K

Telf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største lager af akolebøger

Omindbindinger

handicappede, ældre og syge medlemmer af menighederne.

Aktionsudvalget foreslår nu en ny årsopgave om mission, fortsatte hun og henviste til den nærmere begrundelse i aktionsudvalgets beretning. Man gør her opmærksom på, at biskoppen i sommer oprettede et sekretariat for ydre mission. Det skal være et bindeled mellem bispedømmet og de kirkelige organisationer, der tjener kirkens mission blandt ikke-kristne uden for bispedømmet. Pastoralrådet vedtog på sidste møde en missionerende målsætning for »Katolsk Forum«. De storkøbenhavnske menighedsråd holder møde i foråret om menighed og mission, og biskoppen har berørt emnet i sin foredragsrække på Rygård. Også på internationalt plan vinder missionstanken frem. De nordiske biskopper vil bringe emnet på bane på bispesynoden i Rom i efteråret 1974, og nu i sommer indbyder Ansgar-Werk i Osnabrück til studiedage for præster og søstre fra Skandinavien om den katolske kirkes opgave i en sekulariseret verden.

På den anden side, understreges det i aktionsudvalgets redegørelse, *må vi med beskæmmelse konstatere, at det er de ikke-katolske grupper, der i dag missionerer dynamisk og offervilligt i vort afkristnede samfund, og som støtter missionsarbejdet i de ikke-kristne lande.* Med andre ord fandt aktionsudvalget tiden inde til at engagere brede kredse af danske katolikker i den foreslåede nye årsopgave.

Forslaget blev mødt med megen velvilje, men også med en god portion tvivl om, hvordan man rent praktisk skulle tage fat på en sådan opgave. Der melder sig en lang række spørgsmål, som først bør afklares. Hvordan skal der f.eks. bringes harmoni mellem missionsvirksomhed og økumeniske bestræbelser? Hvor afkristnet er verden? Kan det klart præciseres, hvad katolsk tænkning er i dag?

Flere bemærkede desuden, at der måtte gå et ret omfattende oplysningsarbejde forud for en årsopgave om mission med indgående vejledning til menighedsrådene om, hvordan man kan gribe sagen an. Desuden var der en vis stemning i pastoralrådet for, at man ligesom sunder sig lidt på den hidtidige årsopgave og måske skaffer sig et pusterum, inden man tager fat på den næste.

På et forslag fra biskoppen vedtog man at nedsætte en arbejdsgruppe med *Miek Baams, Elsebet Kieler, Cato Simonsen og Ole Simonsen.* Denne gruppe skal eventuelt i samarbejde med særligt sagkyndige til næste pastoralrådsmøde arbejde videre med emnet »menighed og mission«. Man ønsker en mere konkret udmøntning af en årsopgave for menighederne eller forslag til andre arbejdsformer om det samme spørgsmål. Denne vedtagelse indebærer samtidig en pause i den nuværende årsopgave.

Næste pastoralrådsmøde finder sted i Kolding den 27. og 28. oktober.

HVAD STÅR ØM FOR?

Drøftelsen af Øms fremtid var et af hovedpunkterne på pastoralrådets forårsmøde på Amager, - men hvad er Øm egentlig for noget, og hvad står det for? Ole le Févre, som er næstformand i DUK, gav på pastoralrådsmødet følgende information, som vi synes også kan interessere »Katolsk Forum«s læsere.

Danmarks Unge Katolikker (DUK) arrangerer hvert år 7 lejre for børn og unge fra hele landet. I år arrangeres yderligere:

3 børnelejre, hvoraf de 2 afholdes på ØM.

Alder 7-13 år.

1 dansk juniorlejr, afholdt på ØM.

Alder: 14-17 år.

1 nordisk juniorlejr, afholdt på ØM.

Alder: 16-18 år.

1 nordisk sommerskole, afholdt på ØM.

Alder: 18-30 år.

1 dansk efterårsskole, afholdt på ØM.

Alder: 18-30 år.

1 dansk juniorefterårsskole på Bastrup.

Alder: 14-17 år.

På hver lejr er der ca. 50 deltagere, så i alt bliver det altså ca. 400, der hvert år deltager i disse lejre.

Ømborgen blev i sin tid rejst som week-endhytte for omkringboende KUK'ere. Før opførelsen af Ømborgen blev Øm kloster i øvrigt benyttet som valfartssted.

De første lejre på ØM var børnelejre, og i de senere år har lejren også været anvendt af juniorer samt af skoler.

Behovet for anvendelsen af ØM er konstant stigende. Seniorer, som i sin tid har deltaget i ØM-lejrene, savner - efter at have stiftet familie - lejre, hvor de også kan have deres familie med.

Vi ville også gerne arrangere en konfirmandlejr, som man gør det i Norge, og alle er jo bekendt med det store frafaldsproblem i forlængelse af trosbekræftelsen. Vi håber, at sådan en lejr, som vil finde sted på kirkeårets højdepunkt, vil kunne give de unge nogen bal-

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X's VEJ 108 . 8260 ARHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

Støt vore annoncer

Diskussion
i ØM

last og hjælpe dem, lige før de skal konfirmeres.

Her ganske kort om lejrene:

En af værdierne ved børnelejrene er, at vi her samler børn alle steder fra, også de børn, der ikke går i katolske skoler, og gennem 9 dage lader dem bo og leve sammen i et katolsk miljø.

Der er stadig mange steder, hvor man af en eller anden grund ikke har mulighed for at arrangere rigtige børnemesser, og det er derfor af stor værdi, at børnene her oplever noget sådant.

Juniorlejrene og debatskolerne er mere undervisningsprægede, og jeg vil her ganske kort nævne nogle af de emner, man i de senere år har beskæftiget sig med:

»Mennesket mellem Angst og Håb.«

»Bøn og meditation.«

»Kirke og politik.«

»Er vi på vej mod et nynazistisk menneskesyn?«

»Humanæ Vitæ.«

»Kærlighed.«

I år bliver temaerne på juniorlejrene: »Glæde« og på den nordiske sommer-skole er emnet: »Grænser for vor eksistens«, og som undertitel: »Guds skaber-værk – menneskets hæværk« og *Resourceproblematikken*.

Emnerne bliver behandlet ved oplæg, foredrag, film og debat.

På lejrene arbejdes der meget med liturgi. Der gøres meget for, at de emner og den problematik, man arbejder med, indgår i liturgien som en større helhed.

ØM-lejrene har i tidens løb fostret

mange ungdomsledere. For ganske nylig har vi oplevet, hvordan en gruppe ganske unge af sig selv er gået i gang med ungdomsarbejde, og gang på gang ser vi, hvordan det fællesskab, der opbygges på lejrene, også rækker ud over disse.

Ømborgens vedligeholdelsesstand er i tidens løb blevet dårligere og dårligere. Det koster efterhånden megen tid, kræfter og penge at vedligeholde den. Som forholdene er nu, bliver ØM udnyttet i alle skoleferier. Vi kan af flere grunde ikke udnytte den mere, end vi gør. For det første kan den ikke varmes op, og den bliver derfor meget let fugtig og usund for folk, som er vant til centralvarme hjemme. For det andet er vi nødt til at holde Ømborgen lukket i ellers gode perioder som påske og pinse, fordi den skal vedligeholdes.

Mange weekender må af samme grund blokeres.

I øvrigt er vi overordentlig taknemmelige for den indsats, der hvert år ydes af de katolikker, som i deres ferier gør Ømborgen klar til lejrene. De sanitære forhold er i øvrigt under al kritik.

Arbejdet på ØM er af allerstørste vigtighed for os alle, – mere vigtigt, end vi umiddelbart kan forestille os. Da den gamle Ømborg ikke kan holde ret mange år til, må der derfor gøres noget.

Der skal ikke megen uforsigtighed til, før lejrdelegerne bliver syge. Dette er kun et eksempel på nogle af problemerne. Der kan let fremdrages flere.

Ole le Fèvre

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03.

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro – Telefon (08) 62 15 44

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1225,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 925,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

- Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby - Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbansgade 37
Ålborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 - Telf. 12 88 88
El-installatør - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

H. S. FRIIS

Malermester
Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

**VÆRD
AT
LÆSE**

THE WINDING QUEST (The Heart of the Old Testament in Plain English) ved Alan T. Dale. Oxford University Press 1972. ISBN 0 19 833828 7. 432 sider. Pris: £ 2.00 i Paper Edition.

Titlen er et citat fra et digt af den religiøse digter Henry Vaughan fra det 17. århundrede (Man hath still either toys or care):

Man is the shuttle, to whose winding quest
And passage through these looms

God ordered motion, but ordained no rest.

I et forord siger A. S. Herbert, Selly Oak Colleges, Birmingham, om Alan T. Dale, forfatteren, at han er videnskabsmand i dobbelt forstand: for det første ved at han forstår, hvad de mennesker, der taler i Det gamle Testamente, siger - og det kræver kendskab til det gamle sprog, til tænkemåder og baggrund. Det kræver også historisk viden, viden om, hvordan deres svar på Guds ord satte dem i stand til at møde og klare ulykker og katastrofer, som ellers ville have gjort det af med dem. For det andet ved at han formår at videregive sin viden til andre. - Desuden ved han, at det, han har erfaret i Det gamle Testamente, er lige så vigtigt for livet i dag, som det var for Israel i gammel tid: en livsbegejstring og en ærbødighed for livet, som Det gamle Testamente er fuldt af. Og det vil han gennem sin bog gerne dele med andre.

Selv siger Dale i sit forord, at hvad man end kan sige om Det gamle Testamente, kedeligt er det ikke. Det er farverigt - der er oprørere og etablerede. Det er en forvirrende bog, skrevet af mange forskellige, og derfor taler den til alle slags mennesker.

Det er en levende bog og en væsentlig bog. Det er en foregangstype ved første gang i menneskets historie at rejse spørgsmålet om menneskelig erfarings meningsfyldthed eller meningsløshed, et spørgsmål, som mennesker har stillet lige siden, og som stadig stilles, måske især af unge mennesker.

Dale siger henimod slutningen af sit

forord, at han selv engang mente, at Det gamle Testamente ikke havde nogen større betydning i dag - indtil han begyndte at læse det igen. Han udsender sin bog som en hjælp og en tilskyndelse til at læse den fulde tekst i den udmærkede nye oversættelse.

Til allersidst siger Dale, at vi endelig ikke må glemme, at Det gamle Testamente egentlig ikke er en bog, men snarere et helt bibliotek, skrevet på forskellige tidspunkter og af forskellige forfattere; også samlet og udgivet af mange forskellige og gennem århundreder. Bøgerne er meget forskellige i stil og indhold: prosa (historie, biografier, dagbøger, traktater og lovskrivelser) og poesi (folkeviser, kærlighedssange, dramatisk poesi, salmer og profetier).

Af disse grunde begynder Dales bog ikke ved den traditionelle begyndelse af Det gamle Testamente (1. Mosebog), men ved et dramatisk og vigtigt tidspunkt i israeliternes historie (afsnittet: »Brief Hour of Glory«), der behandler krigen mod filistrene, Saul og David, i alt væsentligt, hvad vi læser om i 1. og 2. Samuelsbog.

Dernæst ser vi tilbage på israeliternes fortid (»Memories of the Past«). Det drejer sig om opholdet i Ægypten og udfrielsen derfra til det forjættede land: Mosebøgerne, Dommerbøgerne og Josuabogen.

I det tredje afsnit, »The Death of Two Cities«, oplever vi, hvorledes israelitterne bliver ofre for stormagternes militærmagt, stort set fortalt ud fra Kongebøgerne, Krønikebøgerne og endelig Nehemias og Ezras bog.

De tre første afsnit handler således om, hvad der skete med israelitterne. Det følgende afsnit hedder »Making Sense of the Story«, og her drejer det sig om, hvordan de gennem- og overlevede deres tragiske skæbne. Vi præsenteres for Elias, Mika, Amos, Jeremias og Esajas. Det er efter min mening et af de interessanteste afsnit i bogen.

Bogens femte og sidste afsnit kalder Dale »Enduring Convictions«. Her behandles, hvad folket egentlig fik lært af deres lidelser, og hvilke leveregler og overbevisninger de kom til på baggrund af deres skæbne. Dale opsummerer disse i tre hovedpunkter: *Gud er med os; vi må leve som Guds folk; og Gud har det sidste ord.* Dernæst illustrerer han disse tre hovedpunkter med tekster fra 1. Mosebog (om Guds plan, menneskets tragedie, Abraham, Jakob, Josef) og tekster om Jonas, Ruth, Job og Daniel for at slutte bogen med nogle uddrag af Prædikerens bog og en række salmer, der alle bærer præg af tilbedelse og lovprisning.

Hvert af de fem hovedafsnit er forsynet med en fyldig og oplysende indledning, hvorefter de enkelte uddrag følger

i en nydelig typografisk opsætning. Bogen er rigt og meget varierende illustreret, idet der er landskabsbilleder, samtidige kunstværker, billeder af ruiner af datidens volde, befæstninger m.m. foruden moderne malerier af Picasso (et enkelt) og den nulevende kunstner Geoffrey Crabbe samt kortskitser og fotografier. Endelig skal det bemærkes, at bogen er udstyret med en kort efterskrift af forfatteren samt en række udmærkede kommentarer og forklaringer til ord og navne, en tidstavle og ikke mindre end tre nyttige lister, der fra bogen henviser til Bibelen og omvendt. Den sidste liste er en oversigt over baggrundslæsning.

Bogen er på engelsk, men den er skrevet i et enkelt og letlæseligt sprog, der ikke bør afholde for mange fra at give sig i kast med den.

Vibeke Larsen

Speciallæge i gynækologi og fødselsvidenskab, overlæge ved Sønderborg sygehus, Michael Harry, står som forfatter af en lille pjeces »Abortspørgsmålet«, som er kommet på Pionerforlaget, Silkeborgvej 12, Herning. Kr. 3,-.

Forfatteren er i forvejen kendt som en af de varmeste og samtidig mest kompetente fortalere for det ufødte barns ret til livet. Ved uddrag af tidligere offentliggjorte artikler, ved små nye indslag og ved korte indlæg fra andre forfattere, præster og politikere skaber han – som der står på titelbladet – »et potpourri af nogle politiske, psykiske, fysiske, sociale og åndelige sider af abortspørgsmålet«, skrevet med henblik på alle grupper i samfundet. For dem, der ud fra et kristent grundsyn søger svar på nogle af spørgsmålene i abortdebatten, er pjecen af stor værdi, ja den er vel det mest fyldestgørende indlæg i overskuelig form, som findes på dansk, og jeg kan varmt anbefale den til »boghylden« i kirken

side om side med de nordiske biskoppers brev om abortspørgsmålet, – de to skrifter supplerer på fremragende måde hinanden. Også ved oplysningsarbejdet blandt de unge vil hæftet kunne være af stor værdi som udgangspunkt for en samtale om abortspørgsmålet.

Som vejleder for den gravide kvinde, der overvejer abort, er jeg derimod lidt mere skeptisk ved pjecen. Vor situation som læger af i dag er at stå over for patienter, hvem kristendommen ingenting siger, men til hvem man alligevel kan tale om livets ukrænkelighed og blive forstået; lidt mere vægt lagt på det fysiologiske og biologiske område var derfor ønskeligt. I pjecen er i stærk form fremhævet abortens fysiske og psykiske risikomomenter. Til at belyse faren ved abort er fremdraget lægeligt uangribelige kilder, men en del er af ældre dato og fra udlandet, og man føler sig som læge ikke overbevist om, at en undersøgelse foretaget på et dansk materiale under vore nuværende forhold ville give de samme resultater. Vel – alle er enige om, at abortindgrebet rummer en vis fare af såvel fysisk som psykisk art for kvinden; alle er også enige om, at hun på redelig vis skal informeres om risikoen ved indgrebet, men det bør ikke udvikle sig til noget i retning af en »skrækpropaganda«, – og det er tæt på i den foreliggende pjeces. Det er menneskets ret at leve med risiko, – vi betænker os ikke så meget på at køre i bil eller på at flyve. Vort argument over for den kvinde, der vil aborten, må være, at det er levende selvstændigt liv, hun bærer i sit skød, og at kun hun kan give det den beskyttelse, alle levende har krav på. En pjeces, der fortæller den gravide dette på en nænsom og kærlig måde, har vi desværre ikke endnu.

K. M. Jensen
læge

EN SORT KAT I ET MØRKT VÆRELSE

Under en reception, der dannede afslutningen på en international kongres, spurgte en positivist: »Hvad er filosofi«, og med et blik på en af de omkringstående tilføjede han: »Filosofi er, når en mand leder efter en sort kat i et mørkt værelse.«

Uden at vente på kommentarer fra de andre fortsatte han: »Og hvad er metafysik? – Metafysik er, når en mand i et mørkt værelse leder efter en kat, som slet ikke er der.«

En teolog skulle lige til at komme med en eller anden indvending, da tæleren stillede det tredje spørgsmål: »Hvad er teologi? – Teologi er, når en mand i

et mørkt værelse leder efter en kat, som slet ikke er der, og samtidig råber: Jeg har den!«

De andre tav lidt betuttet, men en ubetydeligt udseende mand, som hidtil havde helliget sig sin vin, trådte frem og sagde: »Hvad er positivisme? – Positivisme er, når en mand, efter at teologen har fremsat den påstand, de lige har nævnt, går ind i et klart oplyst værelse ved siden af det andet og med styrke erklærer, at lyset afslører, at der slet ikke findes nogen sort kat, og samtidig ærgert tager sig til ansigtet, hvor han har nogle rifter, som han har fået uden foreløbig at vide hvordan.«

FISKEHALLEN

Kaatelvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjæreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogegade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofoner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Gråebrenden

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33

Indeh.: A. BROSTRØM, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

*Mathias
Christensen*
ABSALONSGADE 14
AALBORG

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 59

 **fornuttig
forsikring**

**NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV**

LÆSER- BREVE

HVAD NYTTE ER DET TIL!

Kunne De tænke Dem at lade Dem opstille til menighedsrådet? Således lød spørgsmålet til mange i foråret 1972.

For få tænker på, hvor alvorligt dette spørgsmål er, hvis man da i det hele taget tænker, før man svarer, men fremfor alt, tag ikke hvervet for ærens skyld, den findes ikke, derimod et krav om arbejde.

Enhver af os har sin bestemte plads, siger nogle af vore venner. Den afgøres ofte af vor tro. Glem ikke, at vor tro er påvirket af vore omgivelser, af de mennesker, vi omgås i kirke og hjem, og af dem, vi lever og arbejder sammen med, og påvirkningen kan være både positiv og negativ.

Troen påvirkes også af, hvorledes de såkaldte troende administrerer eller praktiserer deres tro.

Næstekærlighedens bud, om vi kan glemme de uretfærdigheder, vi begår imod hinanden, om vi kan lade være med i Jesu navn at opkaste os til herrer over andre.

Troen påvirkes også af, om vi i vort samvirke mærker, at vi ønsker at tjene i ydmyghed og ikke gør nar af andres fejl eller manglende evne til at fremføre deres synspunkter.

Vi har den tro, vi selv ønsker, siger nogle, og det er vel stort set rigtigt.

Er arbejdet i menighedsrådene lagt rigtigt an, er der altid helt klare linjer, men på visse punkter er der tvivl. Efter

den korte tid, jeg opnåede i et sådant råd, blev jeg klar over den vanskelige balancekunst, der skal til for at kunne fremkomme med positive ting.

En præst lærte mig blandt mange andre ting følgende:

Fejlen er ofte hos os selv, ikke altid hos de andre.

Men vi er for skeptiske, vi taler ondt om andre, vi formår ikke at hengive eller ofre os for sagen, - dertil har vi mistet evnen.

Vi kan også være for trætte til at kunne tro. Vi er som børn, der ikke vil miste den faste forbindelse - vi er uegnede til at bo i Guds nærhed.

Men hvor er det vanskeligt at sige sin mening uden at såre, og alligevel må vi såvel privat som i kirken søge efter gunstige lejligheder til at komme frem med vore synspunkter.

Vi er alle villige til at yde noget, men kun indtil det øjeblik, hvor det rammer os selv. Så hører villigheden øjeblikkelig op, og så kommer vort sande væsen frem, såvel i kirken som i samfundet.

Her ramte præsten noget ømfindtligt, som angår os alle - noget at leve op til, ja næsten et grundlag eller emne for en retræte, f.eks. på Åsebakken.

Vi må heller ikke glemme, at disse ord er forpligtende både for lærer og elev. Der skal efter hans mening gøres en indsats, de fromme talemåder skal efterfølges af arbejde, for et godt resultat garanteres ikke.

Og dog, hvorfor ikke? Prøv igen! 9 måneder i et menighedsråd er ikke sagen. Mål og midler passede ikke. Der var intet forsonende skær over arbejdet - man kendte ikke til samarbejde.

Kunne dette fortælle et og andet til de råd, hvor arbejdet fortsætter, hvor man ikke vil give op, for hvem tjener vi, Gud - kirken eller os alle? Svaret må blive alle parter.

Så gik da 9 måneder, uden at vi lærte samarbejdets mulige kunst. Vi evnede det simpelt hen ikke og giver derfor arbejdet videre til friske kræfter.

Hvad gavner det et menneske, om han vinder den ganske verden, men tager skade på sin sjæl.

Sagt på anden måde: Til hvad nytte er en stadig fastholden ved sin ret, når man derved mister troen og freden med sin Gud, sin næste og sig selv.

Axel V. Christoffersen

Kære Dagny Kjærgaard!

Som pastoralrådsmedlem vil jeg gerne svare Dem på Deres læserbrev i Katolsk Forum 8/73.

Tak for Deres kritik. Uden en sådan kan det være svært at holde sig vor kristelige pligt helt klart bevist i alle de mange sætninger, man siger samt lægger øre til ved hvert pastoralrådsmøde.

Men nu må det hellere komme frem: De fleste af os pastoralsrådsmedlemmer er kun almindelige mennesker. Vor næstekærlighed, vor moral og vor iver er hverken værre eller bedre end så mange andre katolikkers.

Det er selvfølgelig godt nok trist, men skal dette råd egentlig ikke være en repræsentativ forsamling af Danmarks katolikker?

Dog synes jeg, at Kristus virkelig er til stede i denne forsamling. Vi arbejder dog for HANS kirkes sag i Danmark.

Vi lægfolk og gejstlige taler nu engang det sprog, vi bruger om hverdagen. Vi bruger også hverdagens iver og formuleringer, når vi i rådet slynger sætninger tværs over gulvet for at kæmpe for vore specielle synspunkter.

Jeg har fulgt kirkebidragsordningens udvikling fra dens start sammen med stiftsrådet, og dens udvikling har lært mig, at Gud sørger for, at vi får de midler »i tilgift«, som de manglende bidragsydere ikke har givet. Det er gået hvert år, og det vil gå fremdeles.

Men jeg kan også se, at uden et så dygtigt og energisk forretningsudvalg, som Ansgarstiftelsen har, svigtede vi meget af grundlaget for vor bestående og missionerende kirke her i landet.

Hvorfor mener De, at man ikke »kan sætte sig ned og organisere og programmere på forhånd, som om det var et hvilket som helst menneskeligt foretagende«? Menighedsråd organiserer, forretningsfolk organiserer, ja selv FN organiserer. Foretagendet skal fungere, og det hele falder fra hinanden, hvis der er for mange høvdinger og for få indianere.

Helligånden blev bedt om sin hjælp.

Næste år bliver der valgt et nyt pastoralsråd. Det bliver nok bedre end det første. Og så fremdeles. Jeg vil bede Helligånden om, at der stadig i dette råd vil være mennesker med næstekærlighed, mange ideer og økonomisk administrationstalent. Så kan rådet fungere til gavn for den katolske kirke i Danmark.

Venligst
Erik Fich

PASTORALE

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lye - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

BØRNEHAVEKLASSELEDER

Fra 1. august søger Sct. Nikolaj skole i Esbjerg en leder til børnehaveklassen. Ansøgeren må være villig til at gå ind i et nært samarbejde med lærer- og forældrekræds i en skole, der ønsker at bygge på en kristen kulturarv og på dette grundlag vil supplere sig med et mindre skolemiljø.

Ansøgning inden 15. juni sendes til Sct. Nikolaj skole, Nørregade 61, 6700 Esbjerg. Oplysning kan indhentes hos skolens leder, Erik Rabjerg, telefon (05) 12 22 15.

LÆRER

Sct. Nikolaj skole i Esbjerg søger på grund af skolens vækst og planer om udvidelse med 8. og 9. klasse en yngre lærer, der har lyst til at arbejde på en mindre skole med ca. 120 elever. Den pågældende skal være klasselærer for 8. klasse og skal kunne undervise i sprog og regning fra 1. august.

Ansøgeren må være villig til at gå ind i et nært samarbejde med lærer- og forældrekræds i en skole, der ønsker at bygge på en kristen kulturarv og på dette grundlag vil supplere sig med et mindre skolemiljø.

Ansøgning inden 15. juni sendes til Sct. Nikolaj skole, Nørregade 61, 6700 Esbjerg. Oplysning kan indhentes hos skolens leder, Erik Rabjerg, telefon (05) 12 22 15.

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

VALD. FOERSONEFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 18, 2800 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rejser under katolsk ledelse

SOMMER I ROM

2 uger afrejse 25/6, ophold på Hotel Casa Pallotti, helpension.
Pris alt incl. 1450,- (Rejseleder Annie Rastrup).

KULTURPERLER, ROM/SORRENTO

2 uger afrejse 10/9, ophold på hotellerne Casa Pallotti og Vesuvio.
Pris alt incl. kr. 1350,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

EFTERÅRSFERIE I ROM

13/10-20/10 ophold på hotel ARISTON med halvpension, alle dobbeltværelser med bad og toilet.

Pris alt incl. 1095,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

BESTIL HURTIGT, BEGRÆNSET DELTAGERANTAL!

Program og indtegning:

Holmbladsgade 11, 2300 København S. Telf. (01) AStA 2312.

AFTENKONCERT

INDBYDELSE

Den Ungarske Menigheds Arbejdsgruppe har den glæde at indbyde alle katolikker til en aftenkoncert i Sankt Josephs Hospitals Kapel søndag d. 3. juni kl. 19,30.

Medvirkende: Københavns Koncertkor (Københavns Kammerkor og Messias-kirkens Ungdomskor i samarbejde). Dirigent: Arne Bertelsen. Solo: fru Maria Oravec.

Der opføres værker af Arne Bertelsen, Henry Purcell, G. B. Pergolesi, Anton Bruckner, Zoltán Kodály, Rimsky-Korsakov, Mendelssohn-Bartoldy og Franz Schubert. Koncerten slutter med sakramental velsignelse.

Det bemærkes, at der ikke bliver holdt messe. Adgangen er fri.

Evt. gave til støtte for den ungarske menighed modtages med tak.

Vi håber, at mange vil komme den aften, hvor vi i bønnens ånd vil tænke på Vorherre og samtidig nyde den smukke sang og musik. *Peter T. Kodra*

det
er
en
god
vane
at
læse

KATOLSK
FORUM

MUSIKFEST

FESTLIG OPTAKT TIL PINSEN

Musikfestival i Rygårds park med det kendte amerikanske Harvestkor og -orkester.

Unge fra Jesus-bevægelsen spiller, synger og fortæller.

Pastor Jørgen Hviid oversætter. Ungdomsgrupper fra andre kirker og trossamfund deltager.

Alle er velkomne: Pinselørdag den 9. juni kl. 14,30-ca. 17,00.

Is, pølser og drikkevarer kan købes. Harvest-orkestret skal også optræde i Danmarks Radio og ved den store internationale beat-festival i Roskilde den 29. juni. Desuden deltager orkestret i en række festivals rundt om i landet.

Henrik Acken Elsebet Kieler
Stefan Melskens Lars Messerschmidt
Peter Ege Nielsen Kaare Osorio

FERIELEJR 73

KM's sommerlejr for børn (10-15 år) afholdes i år på »Klitborg« i tiden 21. juni til 2. juli. Deltagelse koster 215 kr. fra København.

Nærmere oplysninger og tilmeldelsesblanket fås ved henvendelse til *Katolske Menighedsplejer, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf. (01) 15 23 03.*

NB. Interesserede i en ferierejse til Øst-rig i slutningen af sommerferien bedes sende navn og adresse til KM's kontor.

KRISTUS MIDT IBLANDT OS

KIRKEDAG PÅ LEDREBORG SLOT
På det storkøbenhavnske menighedsråds-møde i Herlev den 10. maj røbedes det, at Roskilde-Tåstrup menighedsråd forbereder en stort anlagt kirkedag på Ledreborg Slot ved Lejre under mottoet »Kristus midt iblandt os« søndag den 2. september.

Dagen skal samle katolikker fra hele Sjælland og gerne resten af landet med til en manifestation af kirkens enhed.

Biskoppen vil fejre messen i slotsgården. Niels Steensen-koret og Sct. Vincents børnekor vil medvirke. Gruppesamtaler over dagens tema, sang, musik, leg med børnene, dramatik og folkedans med hjælp fra professionelle folkedansere vil fylde dagen.

Nærmere oplysninger vil blive fremsendt gennem menighedsrådene.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 3/6: 7. søndag i påsken: Ap.g. 1,15-17. 20a. 20c-26. - Salme 102 (103), 1-2. 11-12. 19-20ab. (R: 19a eller Alleluja). - 1. Joh. 4,11-16. - Joh. 17,11b-19.

Mandag d. 4/6: Ap.g. 19,1-8. - Joh. 16,29-33.

Tirsdag d. 5/6: Ap.g. 20,17-27. - Joh. 17,1-11a.

Onsdag d. 6/6: Ap.g. 20,28-38. - Joh. 17,11b-19.

Torsdag d. 7/6: Ap.g. 22,30; 23,6-11. - Joh. 17,20-26.

Fredag d. 8/6: Ap.g. 25,13-21. - Joh. 21,15-19.

Lørdag d. 9/6: *Morgenmessen*: Ap.g. 28, 16-20. 30-31. - Joh. 21,20-25.

I en evt. aftenmesse: Som 1. læsning kan der vælges en af følgende 4 tekster: 1. Mos. 11,1-9. - 2. Mos. 19,3-8a. 16-20b. - Ezek. 37,1-14. - Joel 3,1-5 (Vulgata: 2,28-32). - Salme 103 (104), 1-2a. 24 og 35c. 27-28. 29bc-30. (R: 30 el. Alleluja). - *Epistel*: Rom. 8,22-27. - *Alleluja-vers* som 1. pinsedag. - *Evang.*: Joh. 7,37-39.

Søndag d. 10/6: 1. PINSEDAG: Ap.g. 2, 1-11. - Salme 103 (104), 1ab og 24ac. 29bc-30. 31 og 34. (R: 30 el. Alleluja). - 1. Kor. 12,3b-7. 12-13. - *Sekvens*: Veni, Sancte Spiritus (Kom, Helligånd). - *Alleluja-vers*: Kom, Helligånd, opfyld dine troendes hjerter og antænd i dem din kærligheds ild. - Joh. 20,19 -23.

Mandag d. 11/6: 2. pinsedag: Ap.g. 10,34a. 42-48a. - Joh. 3,16-21. - Begge læsninger findes i Søndagsmessebogen under 2. pinsedag.

Tirsdag d. 12/6: 2. Kor. 1,1-7. 18-22. - Mt. 5,1-16. (Mandagens læsninger, der bortfaldt i går, kan læses sammen med tirsdagens som angivet her).

Onsdag d. 13/6: 2. Kor. 3,4-11. - Mt. 5,17-19.

ÅBENT BREV FRA KATOLSK ARBEJDERAKTION

Til statsminister Anker Jørgensen!

Med undren konstaterer vi, at der er indledt retsforfølgelse af 9 fagforeningsfolk i forbindelse med Hope-Computer affæren.

En af begrundelserne for tilslutning til EF var påstanden om, at vi derved bedre kunne bekæmpe monopolkapitalismen - det omvendte synes at blive tilfældet.

Torsdag d. 14/6: 2. Kor. 3,15-4,1. 3-6. - Mt. 5,20-26.

Fredag d. 15/6: 2. Kor. 4,7-15. - Mt. 5,27-32.

Lørdag d. 16/6: 2. Kor. 5,14-21. - Mt. 5,33-37.

Søndag d. 17/6: HELLIG TREFOLDIGHEDS FEST: 5. Mos. 4,32-34. 39-40. - Salme 32 (33), 4-5. 6 og 9. 18-19. 20 og 22. (R: 12b: Saligt det folk, som Herren valgte til arvelod). - Rom. 8,14-17. - Mt. 28,16-20.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 3/6: 7. søndag i påsken. - Årsdagen for pave Johannes XXIII's død (1963). - *Mariavalgart til Øm*. - *Kollekt for meddelelsesmidlerne*.

Mandag d. 4/6: Ferialdag.

Tirsdag d. 5/6: S. Bonifacius, biskop og martyr.

Onsdag d. 6/6: Ferialdag. - Eller: S. Norbert, biskop, stifter af Præmonstratenserordenen.

Torsdag d. 7/6: Ferialdag.

Fredag d. 8/6: Ferialdag.

Lørdag d. 9/6: *I morgenmessen*: Ferialdag. - Eller: S. Efræm, diakon og kirke lærer (18/6). - *I en evt. aftenmesse*: Vigiliens messe (rød), med *Gloria* og *Credo*.

Søndag d. 10/6: 1. PINSEDAG. - *Tiden for påskekommunionen slutter*.

Mandag d. 11/6: 2. pinsedag. Samme messe som 1. pinsedag (evt. en *Votivmesse* for den Helligånd). Læsning og evang. dog som 2. pinsedag (se de liturgiske læsninger d. 11/6). *Sekvens* og *Credo* bortfalder, men ikke *Gloria*.

Tirsdag d. 12/6: Ferialdag.

Onsdag d. 13/6: S. Antonius af Padua.

Torsdag d. 14/6: Ferialdag.

Fredag d. 15/6: Ferialdag.

Lørdag d. 16/6: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders lørdagsmesse.

Søndag d. 17/6: H. TREFOLDIGHEDS FEST

Vi opfatter retsforfølgelsen som et anslag mod fagbevægelsen og folkets retsbevidsthed og opfordrer dig - som landets statsminister - til at gøre din indflydelse gældende for at stoppe denne retssag.

Ovenstående resolution er vedtaget af Katolsk Arbejderaktions generalforsamling fredag den 11. maj.

G. Bune Andersen
Formand

Redaktion: H. Ross (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionsekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annoncereaktion,
Hauchavej 8, 1825 København V,
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgopris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

FLUGTEN

Som årets store glædelige overraskelse kommer den danske debutfilm Flugten. Det glædelige er selvfølgelig, at filmen er fantastisk velspillet og historien spændende fortalt. Samtidig er Flugten et særdeles vellykket forsøg i en gangstergenre, som ellers ikke kan siges at stå stærkt i den danske tradition. Ganske vist har både en Støvsuger- og en Olsenbande drevet deres farlige spil, men det er altid foregået inden for folkekomediens (snævre) rammer. De mere realistiske forbryderfilm har hidtil været stærkt domineret af den amerikanske tradition. Instruktøren Hans Kristensen lægger ikke skjul på inspirationen, samtidig med at tonen og stemningen i filmen er pæredansk. Det var alt det glædelige.

Det overraskende er, at filmen overhovedet er blevet produceret og kommer ud til biografgængerne. Sjældent har en film været ude for så mange uheld, foruden at den etablerede filmbranche bevidst har forsøgt at bremse og genere den unge talentfulde instruktør. Nå, det fører for vidt at komme ind på alle de overståede problemer. Hvis man vil vide mere om filmens tilblivelse, kan programavisen til kr. 1,25 stærkt anbefales. Husk den, når De køber billetter.

To småforbrydere

Per (Ole Ernst) arbejder som håndlanger for nogle af den københavnske underverdens topfolk. Efter et mislykket forsøg på at snyde nogle af bosserne må han søge tilflugt uden for gangstermiljøet. Per må snart dele sit skjulested på en båd i Skudehavnen med fotografen Mikkel, som er lidt af en dagdrømmer. Mikkel (Torben Hundahl) vil lave en billedserie om mennesket, som det virkelig er, og derfor dukker han ned i miljøet. De er begge to nogle kludrehoveder på flugt uden rigtig at vide fra hvad eller til hvad.

Deres fælles situation danner basis for et ikke alt for stabilt kammeratskab. Nok er de i samme båd, men deres baggrunde og karaktertræk er alt for forskellige til at gå gnidningsfrit i spand. Per er en rigtig Vesterbrofyr, hård i filmen og næppe med udsigt til andet end hele livet at klare sig igennem på små halvkriminelle fiduser. Mikkel er mere veg og drømmende, vil gerne nogle kunstnerisk. Men den delvise afhængighed af hårde stoffer gør ham kun ringere til at klare forholdet til sin pige og til at fotografere.

Drømmen om den store fidus

Per får efter mødet med Mikkel ideen til den helt store fidus. Sammen skal de søge at presse penge ud af de virkelige bagmænd ved at fotografere dem i kompromitterende situationer. Det går fint et langt stykke hen ad vejen, men ved et uheld får en af bagmændene en radiator lidt for hårdt i nakken. Panikken griber de to fummelfingre, og under den efterfølgende flugt slår venskabet revner.

Det er karakteristisk for fortælle-måden, at stemninger og konflikter får direkte og klare fysiske udtryk. Det betyder ikke, at tingene skæres ud i pap, blot at venskabet og dets problemer opleves direkte og næsten håndgribeligt ud fra handlingen.

Personerne er i høj grad troværdige. Ikke alene fordi der spilles overbevisende, eller fordi fortællingen er lagt realistisk an, men nok så meget fordi instruktøren har koncentreret sig om at fortælle en god historie. Alle svinkeærinder i form af frække scener eller morsomme situationer er klippet bort. Hele interessen er samlet omkring selve handlingen, og alt, hvad der ikke befordrer den, er udeladt. På den måde bliver der masser af plads for personerne til at udfolde sig på deres egne præmisser.

Virkelighedsflugt og oprør

Noget af det bedste ved Flugten er, at den helt ubesværet og ligetil på en gang er en spændende gangsterfilm og en historie om virkelighedsflugt og oprør. Der er intet påklaret eller forlorent over holdningen eller temaets behandling. Både Per og Mikkel drømmer om at kunne begynde forfra, starte på en frisk. Men de er fanget ind i et net af illusioner om de sociale forhold, som gør, at de ikke er i stand til at gøre sig fri af deres fortid.

Alligevel prøver de hver på sin egen måde at lave oprør, sådan i det små. Per forsøger at bryde med det gangsterhierarki, hvor han selv er placeret i bunden. Mikkel's oprør er ikke socialt, men æstetisk. Han vil ikke lave overfladiske eller ligegyldige billeder. Intet mindre end sandheden om mennesket prøver han at fange med sit kamera. Begge kommer til kort i forsøget på at glemme den virkelighed, de rent faktisk lever i. Trods det vil jeg alligevel tolke deres handlinger positivt. De gør faktisk et hæderligt forsøg på at komme ud over det skæbnebestemte og fastlåste i stedet for blot at lade stå til.

Den åbne slutning

Slutscenen knytter sig smukt og logisk til deres virkelighedsflugt og oprørsforsøg. Uden at røbe for meget kan jeg sige, at det sidste billede i filmen åbner mulighed for flere tolkninger. Enten er det den helt store illusion, de begiver sig ud på, eller også er det starten til et helt nyt liv. Den åbne slutning fastholder således Per og Mikkel's forvirring. Hvad der det ene øjeblik kan virke som en frigørelse, viser sig i det næste blot at være en klods om benet.

Sjældent er der lavet så elegant og suveræn en film om sådan nogle kludremikler.

Jakob Frandsen

11/1973

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

ABORT- PROBLEMET

I abortdiskussionen kan ikke sjældent høres den opfattelse, at de kristne med politiske magtmidler vil påtvinge andre borgere deres dogmatiske anskuelse. De mener, det er et kirkeligt dogme, at man ikke må foretage abort. Og de siger, det er intolerant af jer at tvinge os andre til at lade være med at gøre noget, som vi anser for rigtigt, nemlig at foretage abort og gå ind for fri abort. De bebrejder os, at vi arbejder for at ophøje vore dogmer til statslov. Og da de er overbevist om, at vi lever i den »anden oplysningsperiode«, dvs. i en emanciperet tidsalder, anser de det for aldeles meningsløst og håbløst forældet, at gamle »dogmer« skal få indflydelse på moderne mennesker.

Nu er det ganske vist rigtigt, at vi lever i en retsstat, hvor der råder religionsfrihed, og hvor enhver kan blive salig efter sin facon. Den ret er givet med grundloven. Det er i vort land og dets kulturelle tradition umuligt, at en gruppe religiøse fanatikere ville påtvinge alle borgere et bestemt religiøst adfærdsmønster. Også en ved lov underbygget racediskrimination, sådan som Hitler gennemførte den i det 1000-årige rige burde være uigennemførligt i vort frie, demokratiske samfund. Det anerkender vi kristne fuldt ud. Vi bekender os til retsstaten.

På den anden side kan vi ikke nægte, at alle kristne

religionssamfund i de europæiske lande bekæmper loven om fri abort. Men her melder problemet sig: Med hvilken begrundelse gør de det? Gør de det ud fra dogmatiske grunde? I et samfund, som kun består af kristne, kunne man gøre det, idet man påberåber sig den kristne tradition. Men vi lever i et samfund, som ikke mere alene er bestemt af kristne. Derfor må vor argumentation være en anden. Det drejer sig om et alvorligt forsøg *at beskytte livet*. Dette er sagens kerne. Vor afvisning af fri abort er betinget af en alvorlig bekymring for samfundet og det enkelte menneske. Det drejer sig om naturretten, hvor end man definerer dette vanskelige begreb. Denne naturret er ikke direkte afhængig af troen på en personlig Gud. Vi kan være enige også med ikke-kristne og ateister på dette punkt, som jo også FN's menneskerettigheder ikke direkte nævner Gud i deres begrundelse. Vi mener, at også det ufødte liv har krav på beskyttelse. Sporene skræmmer! I visse avantgardistiske kredse i udlandet (f.eks. Tyskland) bringes den frie abort allerede i forbindelse med eutanasien. Vi afviser fri abort ikke som katolikker eller kristne, men som mennesker. Måske er de kristne kaldet til i vor tid at være menneskelighedens sande vogtere.

H. Roos S. J.

INDHOLD

PINSEDÅBEN	4
Hvordan kan man billedligt udtrykke pinsehændelsen; er det lykkedes for Skovgaard?	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Profeten Glistrup, kvindelige præster, Vatikanets radiosender, FN og paragraf 18, jesuitterne i Schweiz m.m.	
HELLIGÅNDEN SENDT TIL VERDEN	9
Referat fra en usædvanlig doktor-disputats i Århus	
HELLIGÅNDENS NAVN ER KÆRLIGHED	10
Hvad kan man forstå og udsige om Guds væsen og Helligåndens virke?	
BILLEDFORKLARING	12
Forsidebilledet er et udsnit. Billedet i sin helhed reproduceres på side 13, og en indledning i dets symbolik bliver til en slags pinsebetraktning	
FRA HØSTERKØB TIL HEIDELBERG	14
En levende beskrivelse af nogle både opbyggelige og uhyggelige oplevelser	
LÆSERBREVE	18
Prævention og abort; kommunikation med Gud og næsten er emnerne	
EN DAG MED GUDS BØRN	20
Langhårede Guds børns besøg hos kutteklædte munke i Norraby (Sverige) blev til et møde mellem beslægtede sjæle	
LITURGISK OVERSIGT	23
Hjælp til at finde den tekst, De ikke helt forstod, da den blev læst op i kirken	
VESTENS BLODIGSTE DOMMER	24
En »Western« film, der hæver sig over gennemsnittet og får en til at fundere over begreberne lov og orden	
FORSIDEBILLEDET	
Se side 12 og 13	

OPTAKT TIL JUBELÅR

KOMMENTAR

HVERT MENNESKE ER ET PAR

I en tale d. 9. maj 1973 meddelte paven, at året 1975 vil blive fejret som jubelår.

Nu tager jubelåret netop sigte på den personlige og indre fornyelse, som under visse omstændigheder også er af indre art. Det er en let og samtidig usædvanlig form for terapi, som skulle skænke åndeligt velvære til enhver samvittighed og indirekte – i hvert fald i et vist omfang – til samfundets holdning. Dette er hovedemnet for det næste jubelår, som desuden koncentrerer om et andet særligt emne, som tager sigte på det praktiske liv, nemlig forsoning.

Paven forklarer videre, at han med denne forsoning (»Réconciliation«) mener forsoning med Gud og som følge deraf også med menneskene i retfærdighed og kærlighed både inden for det kirkelige fællesskab som sådant, i samfundet, mellem nationerne, mellem de kristne, på fredens plan osv.

Jubelåret koncentrerer traditionelt om Rom, hvorefter fejringen af det i året, der følger, udbredes til de lokale kirker. Denne gang har paven imidlertid bestemt, at de lokale kirker i hele det år, der går forud for det egentlige jubelår, skal kunne nyde godt af den omvendelse og nåde, der følger med. Endvidere har han bestemt, at forberedelsen til jubelåret skal begynde med pinsen 1973, dvs. førstkommande søndag d. 10. juni.

Tidens seksualisme, som overfladisk betragtet kunne tydes som et tegn på menneskenes tiltagende socialisering, menneskets større søgen efter samfund med andre er i virkeligheden et sygdomstegn. Det, der på bladenes forsider, i pornobutikkernes udstillingsvinduer, i strøg-biografernes sex-film og i tilrejsende turiststors fantasier tager sig så brovtende livsbekræftende ud, denne satyragtige, tyragtige eller lokkende, sultende begærlighed hos mænd og kvinder er for det første for størstedelen opspind og for det andet en sygelig flugtmekanisme, der dækker over usikkerhed og ensomhed.

Hvis nemlig dette skummende begær virkelig var til stede, hvis danske mænd var fyrige og danske damer lystige, så var det vel ikke nødvendigt at komme med så skræppe incitamenter i en sådan overdådighed på Københavns gader og stræder, i dets saunaer, massageklinikker og live-shows. Hvis det er nødvendigt at krydre maden så meget, så er det nok, fordi mændene ellers ikke ville spise af den!

Men værre er det, at al denne seksuelle frodighed i virkeligheden er en tragisk sprællen med lemmerne, hvor ånden forlængst er død. Rigtig seksualitet er jo en kommunikation mellem ånderne, mellem to menneskesind, førend, under og efter den legemlige forening. Hvor megen kommunikation kan man opnå fra ånd til ånd i denne »frie«, dvs. døgnflue eller natsværmerkærlighed, som visner i morgenskumringens grålys?

Jeg tror i det hele taget, at det er en misforståelse at ville overvinde sin ensomhed ved at dele den med en anden. Når det moderne menneske så ofte er og føler sig ensom, så er det ikke fordi det mangler kontaktmuligheder med andre, men fordi det har mistet kontakt med sig selv.

For ethvert menneske er et par. Ethvert menneske har to ansigter, som tragediens to masker, som klovnens, der græder, mens tilskuerne ler, ethvert menneske er sin egen tilskuer, ethvert menneske har i sin sjæl et spejl, og kun det menneske, der med lede eller tristhed eller ligegyldighed vender sig bort fra dette spejlbillede af sig selv, kun dette menneske er virkeligt ensomt.

Dette sjælespejl, som vore forfædre kaldte samvittighed, dette sted, hvor man kender og elsker sig selv, hvor man kritiserer sig selv, opdrager sig selv, ler ad sig selv eller ryster på hovedet, dette sted, samvittigheden, hvor hvert menneske kan være sin egen far og mor, sin egen opdrager, sin egen kronikør, denne samvittighed, uden hvilken der ikke er åndelig sundhed, den har man søgt at udrydde. Som man med lobotomi skærer forbindelsen mellem mennesket og en del af dens hjerne over, sådan er det i mange tilfælde lykkedes vor verden at frembringe individer, der er fremmedgjort for sig selv. Mange unge har fået deres samvittighed amputeret og kender derfor ikke den lykke at være hos sig selv.

Den sidste vildfarelse er nu denne, at dette indre sår vil kunne læges ved samvær med en anden. To syge tilsammen bliver ikke to raske. Men noget er der om det. Hvis nemlig den anden er hos sig selv, besidder sig selv i rolig ligevægt, er i stand til at give og ikke forventer eller forlanger noget for sig selv. Så er det muligt, at det, at et andet menneske kan elske én, åbner ens øjne for de værdier, man er indehaver af, vækker ens samvittighed til en første glæde.

Alle mennesker burde være glade for sig selv, al den stund de er lavet i Kristi billede.

H. van Schaik

PINSE- DÅBEN

NIELS SKOVGAARDS ALTERTAVLE
I IMMANUELSKIRKEN I KØBENHAVN

Af Emil Petersen

Da Københavns Valgmenighed i oktober 1893 indviede sin kirke, Immanuelskirken, på Forhåbningsholms Allé, kunne menigheden på den centrale plads over alteret se en stor kraftigt skåret ramme, hvis billedfelt var dækket af et mørkt klæde. Maleren *Niels Skovgaard* havde tegnet rammen i samråd med

kirkens arkitekt, *A. Clemmensen*. Og sommeren igennem havde tre yngre kunstnere, den ene af dem var ingen ringere end *Niels Larsen Stevns*, skåret den. Det fortæller *Skovgaard* sjovt om: de sled, så de kunne stege bøffer ved spånerne! – Men billedet, den skulle indramme, lod unægtelig vente på sig. Først 13 år

efter, i 1906, var Niels Skovgaard færdig med den altertavle, han havde lovet at male til kirken: Dåben på pinsedag.

Det store billede, over fem meter i bredden, præger på afgørende måde rummet, så det er mærkeligt at tænke sig, at det først kom til så meget senere end huset.

Peter Schindler om billedet

Peter Schindler er døbt i kirken her, og som ung hørte han en tid til valgmenigheden – »her fandt jeg de lykkeligste Tider som Protestant«. I »Vejen til Rom« skriver han om gudstjenesten hos pastor *Johan Clausen*, som Schindler siden elskede og beundrede livet igennem. Men også om rummet fortæller han: »Faa Rum i Verden rummer for mig saa megen Fest som den hvide Immanuelskirke med Skovgaard jun.s Alterbillede og Daabsrelief – jeg var kommet hjem til min Døbefont. Lyset vældede ned ovenfra og gød Skær over de groftpuddede Mure, gød Skær over Træværkets Bondefarver og fik Tavlen med Pindsedag i Jerusalem til at lyse i Morgenskær og skinne af de straalende Klædebon, Farver, jeg havde set paa Folkedragter i Grækenland.«

Selv med sådanne ord i erindringen er det med et vist forbehold, man i dag som ukendt med stedet opsøger kirken og det alterbillede, man kun kender fra reproduktioner. – Vi er vant til stærke virkemidler i kunsten – eller foretrækker måske slet ikke at have billeder, der »snakker med« i vore gudshuse. – Og pinsen! Kirkens fødselsfest. Hvordan overhovedet male noget, der har med pinsemysteriet at gøre?

Paradoksalt nok ser man da også kun sjældent »pinsebilleder« i kirkerne, selv om menigheden, som huset er rammen om, fik sin grundsten lagt den første pinse. Julenattens billede – og påskens – har håndgribelige træk. Men »Tunger af ild«, skarernes henrevethed. Hvordan give det den grad af sandsynlighed, som i hvert fald naturalistisk skildring kræver? Hvordan *fortælle* det?

Hvordan fortælle pinsemysteriet?

Med de spørgsmål ulmende går jeg ind i kirken ad en sidedør under en Skovgaardmosaik indfældet i den tykke brunrøde mur. En dejlig dag i maj, og »det grønnes«. Midt på kirkepladsen, for kirken selv er en fløj i et større sammenhængende anlæg, lyser lindens skære løv.

Jeg står med det samme i koret ved alteret lige under en af billedets centrale skikkelser. – I det levende rislende vand, som solen slår smut i, står Simon Peter og døber en kvinde, der bøjer sig dybt foran ham.

Skovgaard brugte venner og familie og menighedsfæller som model til billedets mange personer. F.eks. kan man læse, at Peter skal ligne forstander Ernst Trier fra Vallekilde højskole, en af tidens kendte grundtvigianere. For en nutidsbetragter kan det være ganske ligegyldigt, hvem der eventuelt kan have stået model til de forskellige. Men en ringere kunstner og dårligere menneskekender end Skovgaard kunne let være kommet for skade at forveksle bekendtskab og venskab, kort sagt *miljø*, med menighed. Og det må ellers have været fristende i en kreds af mennesker, som en vækkelse havde ført sammen.

Men var det sket, var altertavlen i hvert fald ikke blevet det menighedsbillede, som også en ung ensom Peter Schindler umiddelbart kunne glædes over. Han siger jo selv, at han ikke kendte nogen i menigheden og heller ikke brød sig om at knytte personlig kontakt med nogen af dem. Det var ikke miljøet, der fik ham til at føle sig hjemme i Immanuelskirken.

Billedet åbner sig lidt efter lidt

Nu åbner billedet sig lidt efter lidt. – Den tætte Simon Peter er i en svagt gul kjortel. Den stjæler i farven intet fra indtrykket af hans koncentrerede ansigt under den dåbshandling, han udfører. Johannesskikkelsen til venstre for ham er mere »ligetil«, smuk og rød og rank. Hurtigt konstaterer man, at ens blik

ledes fra side til side i billedet, snarere end i dybden. Og ude ved siderne standses det da af de tætte klynger af mennesker, til højre i blå og violet og til venstre af gruppen, der samles omkring manden i kraftigt grønt. – Som en levende kæde løber linjerne i skikkelserne fra side til side i det brede felt, og kæden gentages, men nuanceres, er kortere i de enkelte led i rækkerne bagved. Bagest og over det hele løber muren med de åbne porte.

Solen må stå *over* billedet. Dens lys falder ned over de mange mennesker. Ildtungerne over deres hoveder er som punkter af fortættet sollys, det samme, som alle vegne kanter skikkelserne med en lys bræmme.

Billedet er ikke malet i olie, men med et limstof, casein. Det betyder, at farverne ikke skinner, men lyser klare og milde som på de tidlige renæssanceværker, Skovgaard og hans samtidige beundrede.

En sort-hvid gengivelse fremkalder derfor også et mangelfuldt, for ikke at sige misvisende, indtryk af værket. Hvad en sådan gengivelse viser, er en mængde mennesker tilsyneladende uafhængige af hinanden, hver optaget af sit: af dåben, af tilspørgelsen – i midten – af en troværdig lykønskning, Johannes. Mennesker i tøven, i eftertanke, iagttagelse. Et broget billede, måske endda uroligt.

Nej, man skal have farven med. Den spiller en altafgørende rolle for kompositionen, men naturligvis også for billedets stemning af jævnhed og mildhed og tillige af noget, der er af en anden verden.

Ikke blot farven, men også de andre midler, der er givet kunstneren i hænde, skaber et billede, som er en helhed, et samfund af yderst forskellige dele: mennesker hver for sig, skildret i det øjeblik, som var deres livs *oplevelse*.

Mennesker skildret i deres livs oplevelse

De gamle grundtvigianere, som nu for mange år siden så det mørke klæde over alteret blive erstattet af Skovgaards billede, har måske genkendt sig selv og hinanden i nogle af skikkelserne deroppe – og det kan have været morsomt. Men alligevel var det ikke *billedet*. Det var derimod den uforklarlige skildring af Ånden, som de mange deroppe er gået i tjeneste hos, og som til gengæld gør dem til et. Maleren og hans venner i den nye menighed må have følt noget af det, Peter Schindler mange år senere sagde således i en pinseprædiken: »Det ligger i Menneskevordelsens Mysterium, at selv Gud – Aand, ligesom Gud-Fader og Gud-Menneske, betjener sig af det synlige og haandgribelige for at løfte vort Sind til det, som ikke ses, og som ikke kan tages med Hænder. Aand er en Realitet, men den maa manifestere sig i det haandgribelige, om den skal kunne gribes – det gør Gud Helligaand da i Kirken, i Paven, i Daaben, i Haandspaalæggelsen og Salvelsen i Konfirmation og Ordination og i Ordet, som naaer vort Øre.«

Ikke blot alterbilledet i Immanuelskirken, men også kirkens øvrige udsmykning, hele anlæggets arkitektur, vidner om, at grundtrækket i dette syn: Ånden, som realiserer sig i det håndgribelige, var levende hos dem, der sad her søndag efter søndag.

På denne årstid sang de med blikket rettet mod apostlene deroppe – som en bøn:

Tunger af ild og dog prædiken mild
giv dem, du salver og sender!
Saligheds ord i apostlenes spor
vandre til jorderigs ender,
så ingen menneskefod har rørt
pletten, hvor ikke dens røst blev hørt!

Glæde og lys med dem komme til bys,
blomstre lad muld, hvor de træde!
Strykke og mod bringe svaghed på fod,
trøst finde alle, som græde!
Ved evangeliets milde røst
miskundhed vågne i hvert et bryst!

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Apropos Glistrup

Glistrup har kronede dage for tiden. Skal man tro de forskellige gallupundersøgelser om vælgernes præferencer, ville hans Fremskridtsparti ved et folketingsvalg i dag blive landets næststørste. Nu ved man jo aldrig, om den slags prognoser holder, for der kan ske mange ting under en valgkamp, som man ikke har taget højde for. Det er imidlertid underordnet. Det væsentlige er, at Glistrup her og nu gør sig til talsmand for et anliggende, som engagerer store dele af den danske befolkning. På trods af de enorme fremskridt, materielle og sociale, som vi faktisk har opnået i de sidste par generationer, er utilfredsheden voksende. Mange føler sig personligt og økonomisk umyndiggjort af en bureaukratisk og overadministreret velfærdsstat, der manipulerer med borgerne efter forgodtbefindende. Den høje beskatningsprocent opleves som rovdrift, og man beklager sig over, at det ikke kan betale sig at arbejde, eftersom staten jo alligevel stjæler det hele.

Jo, Glistrups anliggende er reelt nok: der er noget galt med samfundet, ellers ville der ikke være en voksende uro i befolkningen. Spørgsmålet er blot, om han stiller den rette diagnose og ordinerer den rigtige medicin?

Gud eller Mammon

De gamle partier og store dele af pressen har ikke taget udfordringen op. De vil ikke indrømme, at Glistrup har et anliggende. Det ville jo lægge op til selvkritik – og det er man åbenbart ikke indstillet på. Derfor forsøger man at mane manden i jorden ved bagtalelse og skrækkampagne: »Han snyder staten«, »han er halvfascist«, »han er demokratiets fjende nummer et i dag«. Man tør ikke se i øjnene, at man måske selv er gået galt i byen. Både de liberale (privatkapitalistiske) og socialistiske (statskapitalistiske) samfund har jo sat produktionen i centrum og gjort de økonomiske fremskridt til det eneste saliggørende. »Større produktion« er mottoet for vor tids menne-

sker både i øst og vest. Mennesket er reduceret til producent og forbruger, styret af en lille klike, som kun tænker i økonomiske magtbaner. Verden over (og i det lille Danmark) har man bevidst valgt at tjene Mammon. Og man høster frugterne af sit valg. Vi har styret menneskets livsappetit ind i forkerte baner og gjort materiel velstand og socialt velfærd til livets mening. Til gengæld efterlades menneskene i et umætteligt begær. Ingen kan få nok. Alle er utilfredse og kræver mere. Det må kunne betale sig at arbejde.

Glistrup er ingen sand profet

Mennesket vil gerne gøre en indsats – det ligger i vor natur, der realiseres gennem handling. Hvis vor livsappetit orienteres i den rigtige retning, så vil ikke begæret, men længslen efter at tjene medmennesket blive dynamikken i vor indsats. Sjælens dybeste trang er en uforløst længsel efter at skænke sig i kærlighed og blive genskædet. Desværre gennemskuer vi ikke altid vore dybeste længsler, men lader begæret tage overhånd. Vi skal som oftest præsenteres for et autentisk åndsliv, dvs. uselvisk kærlighed for at kunne længes ud af vor afsporing. Det er ikke Glistrup, som her er profeten. Han er nemlig selv indfanget af det, han kæmper imod. Han er intelligent, en oratorisk begavelse, men hvor er åndslivet henne? Han appellerer til vor pengepung, dvs. til vor afsporede livsappetit – ikke for at føre den ind på uselviskhedens spor, men for at føre den længere ud i begæret. Nu skal de stærke for alvor leve højt på de svages bekostning. Det må kunne betale sig at arbejde, for JEG må kunne FÅ MERE ud af livet, dvs. flere materielle goder. Det er stadig Mammon, som spørger, og som mennesket slaver under. Man skal derfor ikke forvente, at Glistrup og hans Fremskridtsparti vil forandre samfundet. Vi fortsætter på samme spor. Vi vinder måske den hele verden, til gengæld mister vi vor sjæl.

K. O.

VATIKANET: Ingen kvindelige præster ifølge note fra Statssekretariatet

I anledning af den kommission til undersøgelse af kvindens stilling i samfundet og i Kirken, som paven for nylig har nedsat, har Statssekretariatet efter pavens udtrykkelige ønske udsendt en note med retningslinjer for kommissionens arbejde. Paven ønsker, at kommissionen fra begyndelsen starter på et grundlag, som ikke skaber falske illusioner.

Ifølge noten skal kommissionen holde sig følgende for øje:

1. Mandens og kvindens forskellige funktioner: deres rolle er forskellig, men komplementær.

2. Nødvendigheden af at præcisere og valorisere kvindens opgave i samfundet, uden dog at gøre vold på hendes specifikke karakter.

3. Behovet for bedre at definere kvindens rolle i samfundet, så man lettere kan bestemme og valorisere hendes rolle i Kirken. Muligheden for at præstevie en kvinde er på forhånd udelukket.

I øvrigt understreges det i noten, at kvindens ret som fuldgyltig lægmand i Kirken skal anerkendes, dvs. at hun uden forbehold skal kunne bestride alle de funktioner og embeder, som en lægmand er berettiget til at bestride.

(La Croix)

VATIKANET: Forsvar for håndkommunionen

Ærkebiskop A. Bugnini, der er sekretær for kongregationen for liturgi, har i en artikel i Osservatore Romano forsvaret håndkommunionen som en tilbagevendende til den praksis, der var almindelig i Kirken indtil det 9. århundrede. Hvorfor forbød koncilet i Rouen i 878 håndkommunionen? spørger ærkebiskop Bugnini. Det var ikke misbrug, som var hovedmotivet. Hostierne blev på dette tidspunkt mindre og tyndere, og muligheden for at tabe dem blev større. Samtidig ønskede Kirken at understrege Kristi guddom over for den om sig gribende arianisme. Det var også i dette århundrede, at præsten overtog flere og flere af de liturgiske funktioner, som lægmanden hidtil havde udøvet.

Ifølge ærkebiskop Bugnini er håndkommunionen derfor kun en tilbagevendende til en »klog og ærværdig tradition«, som fastholder den højeste respekt for eukaristien. Den italienske bispekonference har endnu ikke anmodet om tilladelse for Italiens vedkommende, derfor eksisterer den ikke officielt i Italien. Ikke desto mindre bliver håndkommunionen praktiseret i adskillige af Roms kirker, endog i Peterskirken af præster, som uddeler kommunionen ved pavemes-ser.

(N.C.)

VATIKANET: Vatikanets radiosender som økumenisk arbejdsredskab

Radio Vaticana, Vatikanets radiosender i Rom, er som beforder af det økumeniske samarbejde og som økumenisk arbejdsredskab noget nyt og uprøvet – men inden længe en realitet.

Den tidligere hannoveranske landsbiskop, dr. Hanns Lilje og Kirkernes Verdensråds tidligere generalsekretær og nu dets ærespræsident, dr. W. A. Visser't Hooft fra Genève, er blandt de mest prominente protestantiske talere i en meget omfattende foredragsrække, der fra maj måned udsendes i Radio Vaticana. Foredragene vil blive holdt på tysk.

Foredragsrækken byder på ikke mindre end ialt 61 foredrag, og hele dette opbud af taler og foredrag har som hovedtema: »Virkeliggørelsen af mennesket i samfundet«. Biskop Hanns Lilje vil holde et af de indledende foredrag om det enkelte menneskes værd i samfundet – »et værd af større omfang og betydning end summen af samtlige individer«. Dr. Visser't Hooft vil i sit foredrag skildre Kirkernes Verdensråd og understrege dets betydning som »et eksempel på internationalt møde og fællesskab«. Alle foredragsrækkens 61 indlæg vil senere fremkomme i bogform i 1974 – på et forlag i Köln.

Foredragsrækken i Radio Vaticana vil løbe over en tid på ikke mindre end 15 måneder. Den indledtes d. 10. maj med et foredrag af Kölner-ærkebiskoppen, kardinal Josef Höffner om menneskets værdighed som det største klenodie. Fra og med 10. maj vil udsendelserne – der kommer på programmet hver torsdag – kunne aflyttes på mellemølge 196 m samt på de tre kortbølger: 31,10 m, 41,38 m og 48,47 m. Foredragene vil af hensyn til lyttere, der måtte være afskåret fra at stille ind på Radio Vaticana om torsdagen, blive gentaget hver fredag.

Blandt de romersk-katolske foredragsholdere er lederen af sekretariatet til fremme af den kristelige enhed, kardinal Jan Willebrands, medlem af forbunds-dagen i Bonn og dens vicepræsident, dr. Hermann Schmitt-Vockenhausen, forbundsforfatnings-retspræsident, dr. Ernst Benda og statsminister a. D. professor Paul Mikat.

Det er den internationale stiftelse »Humanum« i Luzern, der har taget initiativet til dette økumeniske arrangement i Radio Vaticana, og som også står bag hele arrangementets økonomi. Stiftelsen »Humanum« har som særlig opgave at fremme og befordre den økumeniske dialog mellem konfessionerne såvel som de almindelige forbindelser og det almindelige samarbejde mellem kirkerne og den dem omgivende verden.

Det kan i denne forbindelse nævnes, at »Humanum« også træder til ved finansiering af »Sodopax« – det af Kirkernes Verdensråd og af den romersk-katolske kirke i fællesskab oprettede særlige udvalg »Samfund, Udvikling og Fred«.

(K.P.)

NORGE: Klager fra kristne i kommuniststyrede lande bliver ikke hørt

Biskop Norderval, Norge, har i disse dage som leder af det norske »Misjon bak jernteppet« rettet en alvorlig henvendelse til De forenede Nationers generalsekretær, dr. Kurt Waldheim, hvori biskoppen og »Misjon bak jernteppet« klager over, at forfulgte og undertrykte mennesker i de kommuniststyrede lande atter og atter har rettet henvendelse til FN med håb om at blive hørt, men hidtil helt uden resultat.

Biskop Norderval understreger i det åbne brev til Kurt Waldheim, at oprettelsen af De forenede Nationer blev mødt med entusiasme og forventninger af en krigstræt verden i 1945. Man så i denne organisation den bedste garanti mod nye væbnede konflikter og et værn om enkeltindividets integritet og menneskeværd. Menneskerettighedserklæringen, der blev vedtaget den 10. december 1948, gav yderligere håb til millioner, der levede under trykket af diskriminering og forfølgelse i forskellige dele af verden. Men hvordan er det så gået med denne entusiasme og dette millioner af menneskers store håb?

Tragisk passivitet

I det åbne brev til dr. Kurt Waldheim undlader biskop Norderval ikke på »Misjon bak jernteppet«s vegne at give udtryk for stor skuffelse over, at FN har svigtet.

– Der er, hedder det i det åbne brev, siden 1945 og vedtagelsen i 1948, blevet nedlagt et betydeligt arbejde for, at principperne i menneskerettighedserklæringen skulle blive normgivende for alle nationer. Men alligevel er det en kendsgerning, at lande, der er medlemmer af FN, har gjort sig skyldig i alvorlige brud på bestemmelserne i den erklæring, de selv har været med til at vedtage. Krænkelserne gælder ikke mindst paragraf 18, hvori man har nedfældet synet på enkeltindividets ret til tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed . . .

Det hedder videre i biskop Nordervals åbne brev til generalsekretær Kurt Waldheim:

– »Misjon bak jernteppet« har i en år-række fulgt de kristnes vanskelige stilling i de kommuniststyrede lande og er kendt med, at FN's generalsekretær har fået tilsendt en hel serie klager, bønsskrifter

og nødråb fra grupper og enkeltpersoner, der bliver forfulgt for deres kristne tros skyld. Vi vil specielt henlede opmærksomheden på apellen fra 1453 sovjetiske mødre, der protesterer mod, at staten tager børnene fra forældre, hvis de opdrager dem i den kristne tro, og på apellen fra Litauen, hvor 17.000 katolikker protesterer mod den systematiske religionsforfølgelse, de udsættes for.

Norges FN-delegation har ved flere lejligheder støttet bestræbelserne for at få etableret et eget organ til at tage sig af klagerne. Ambassadør Edvard Hambro, der er tidligere præsident i generalforsamlingen, er gået stærkt ind for, at der blev oprettet et højkommisariat for menneskerettighederne, og gennem Det økonomiske og sociale Råd er det også blevet anbefalet, at der oprettes et sådant embede. Desværre er alle bestræbelser herpå hidtil strandet på modstand fra en del u-lande, hvoraf de fleste er araber-stater, og alle kommunistlande. *Forfulgte og undertrykte mennesker i mange lande ser i FN det eneste forum, hvortil man kan henvende sig med håb om at blive hørt. Det er derfor tragisk, at organisationen fremdeles ikke har midler til at gribe ind, men må stå som passiv tilskuere til begivenheder, der på en hjerteskræende måde bryder de mest elementære menneskerettigheder ...*

FN et virkeligt værn

I slutningen af det åbne brev giver biskop Norderval på baggrund af sin og »Misjon bak jernteppet«s særlige stilling som formidler af kristnes apeller og bøn-skrifter, udfærdiget i kommuniststyrede lande, udtryk for håb om, at det på den ene eller anden måde skal lykkes, at disse dokumenter virkelig når frem til rette vedkommende og her bliver genstand for seriøs behandling. »Misjon bak jernteppet« opfordrer Kurt Waldheim til at tage affære og prioritere arbejdet med nu endelig at få etableret et højkommisariat for menneskerettighederne, sådan at verdensorganisationen FN kan blive et virkeligt værn om enkeltindividets integritet og menneskeværd.

(K.P.)

VATIKANET: Ifølge de seneste statistikker skulle der være 6686 oblatfædre, heraf 5156 præster i hele verden. Gennemsnitsalderen er 49 år. 15 % af brødrene underviser, 48 % arbejder som missionærer eller i sognearbejde, 16 % er omrejsende prædikanter, 3 % er optaget af administrationen, 7 % har forskellige særopgaver, mens de resterende 11 % er pensionerede eller under uddannelse.

INDIEN: Generalkapitlet for karmelittermunke af syrisk ritus har tilladt, at munkene i Indien som eksperiment bærer

enten buddhistmunkenes eller hindutig-gernes dragt.

FOLKEAFSTEMNING OM JESUITTERNE OG KLOSTRE I SCHWEIZ

I 25 år har det i Schweiz været forfatningsmæssigt forbudt for jesuiterordenen at virke i kirke eller skole, desuden var det forbudt at oprette nye klostre.

Med 790.799 ja mod 648.959 nej har befolkningen den 20. maj ophævet disse to bestemmelser i en folkeafstemning, som var præget af stærke emotionelle angreb mod jesuitterne, mens bestemmelsen om klostrene ikke var genstand for en særlig debat.

Resultatet: 55% for og 45% imod viser dog, at de gamle emotioner og ressentiments mellem konfessionerne endnu ikke er aflivet. En geografisk opdeling af stemmerne viser desuden, at de protestantiske områder valgte nej, mens katolske områder gik ind for ophævelsen af disse diskriminerende bestemmelser. Dette tyder på, at det gode økumeniske samarbejde, der eksisterer mellem de officielle repræsentanter for de to store kirker, ikke finder en tilsvarende resonans i den brede befolkning. Denne konfessionelle opdeling må dog tages med nogen forbehold, da andre faktorer nok har spillet en rolle, f.eks. gik ekstrem konservative katolikker imod jesuitterne, mens det kommunistiske parti officielt propagerede for jesuitterne.

De to nævnte bestemmelser stammer fra kulturkampen og den moderne schweiziske stats vanskelige fødselsår. Derfor anses denne folkeafstemning som en slutstreg under en lang og til tider bitter kamp på det politisk-religiøse plan i Schweiz.

m.s.

KATOLSK RADIOGUDSTJENESTE
Søndag den 17. juni kl. 8,05 transmitterer Danmarks Radio på program 1 messen i Vor Frue Kirke i Næstved.

Celebrant: Pater H. Günther CSSR.

Prædikant: Pater L. Brunicardi CSSR.

Menigheden synger pastor Asger Stranges danske højmesse med komponisten ved orglet.

DET
BEDSTE
ER
AT
TEGNE
ET
ABONNE-
MENT
PÅ
KATOLSK
FORUM

DET
NÆST-
BEDSTE
ER:

AT
LÅNE
BLADET
HOS
EN
VEN

HELLIG- ÅNDEN SENDT TIL VERDEN

ENESTÅENDE OG ORIGINAL
THEOLOGISK DOKTORDISPUTATS

Århus Universitets største auditorium var sprængfyldt, da universitetslektor Anna Marie Aagaard, Århus, lørdag eftermiddag forsvarede sin doktorafhandling »Helligånden sendt til verden«. De tre opponenter ved forsvaret var alle overens om, at disputatsen repræsenterer et overordentlig originalt selvstændigt stykke arbejde, der både i emnevalg og materialeudvælgelse blev betegnet som enestående i dansk og nordisk teologi overhovedet.

Første officielle opponenter, professor, dr. theol. Per Erik Persson, Lund, fremhævede som noget fortjenstfuldt, at afhandlingen er problemcentreret og ikke teologcentreret. – Det, der giver dagens afhandling profil, er, at den søger at komme videre fra de positioner som det 2. Vatikankoncil og Kirkernes Verdensråds Uppsala-møde formulerede. Det sker blandt andet ved, at der inddrages et omfattende materiale fra både katolsk og ortodoks teologi. Det er virkelig usædvanligt, fortsatte professor Persson, ved et af protestantisk teologi domineret fakultet at møde så stor fortrolighed med Thomas af Aquin og den ortodokse teologi i den palanistiske tradition, – og så alt dette i kun et bind! Efter en række kritiske spørgsmål til en række enkeltheder, samfattede Per Erik Persson på den-

ne måde: – Vi er blevet præsenteret for en betydelig forskningsindsats, der er gennemført med målbevidst energi og en viden, der støder frem til lærdommens grænser. Det er usædvanligt, for ikke at sige unikt, at præses har magtet at beherske et så helt fremmed stof – i det mindste her i Norden. Slutkonceptionen er original og stimulerende for teologien fremover.

Ingen polemik

Sognepræst, dr. theol. Regin Prenter, Branderup, tidligere professor i dogmatik ved Århus Universitet, var anden officielle opponenter. Han karakteriserede ligeledes disputatsen som original og gennemført på dygtig måde, ja ofte fremragende. I nogle kritiske bemærkninger, til afhandlingens brug af ordet frelse, sagde Regin Prenter blandt andet:

– Man undrer sig over, at det har været muligt at arbejde med begrebet frelse uden at syndernes forladelse nævnes. I dette lutherske begreb ligger jo netop den tilbageerobning af det verdslige liv som noget i sig selv, sådan som det netop er afhandlingens akt. Er der slet ikke noget sted, hvor De får brug for dette begreb? – I en replik svarede Anna Marie Aagaard: – Intetsteds – bortset fra en enkelt note! – er der polemik mod andres

syn. Jeg har forsøgt at koncentrere mig om én bestemt linie. Derfor er der også en stor sektor, som jeg ikke har beskæftiget mig med. Det lutherske er således bevidst ikke taget med. Det betyder, at det jeg har sagt positivt ikke benægter noget andet positivt. Jeg således hverken kan eller vil benægte noget om Helligåndens gerning i Ord og Sakrament – det er blot ikke det, der har været til drøftelse på min linie. –

– Jeg havde nu alligevel gerne set Luther anbragt i en sammenhæng, sagde Regin Prenter, men jeg indrømmer, at det ikke er afgørende for bogen.

Efter yderligere nogle bemærkninger mellem opponenter og præses rundede opponenter sin vurdering af på denne måde:

– Bogen er udtryk for et mod til at søge ud af bundetheden til det man bekæmper. Det er derfor mit ønske, at De må have mod til at vove Dem videre ad disse baner. Men så vil jeg også ønske, at De forener denne rejsen ud i verden med et sted, hvor De har ro og hjemme. God, universel teologi har altid et folkeligt element. Må jeg lykønske Dem til mere af samme originalitet og dristighed, sluttede Regin Prenter.

Nøjagtig og fordomsfri

Ex auditorio opponerede docent, dr. phil. Heinrich Roos, Københavns Universitet, der væsentligst havde rosende bemærkninger. Der findes ikke mange nyere bøger, som jeg har læst med en sådan interesse og indre optagethed som Deres afhandling, sagde docent Roos, og fortsatte:

– Der skal lyde en tak til Dem for den store nøjagtighed og fordomsfrihed, hvormed De har taget dette emne op – også fordi De har vovet springet ud over en snæver konfessionel teologi. Jeg har kun forudsætninger for at vurdere Deres behandling af katolsk teologi og kan sige, at det er min absolutte overbevisning, at De har tolket rigtigt med forståelse og maksimalt. Det gælder både det 2. Vatikankoncil dokumenter og Thomas af Aquin.

Disputatsforsvaret blev ledet af det Teologiske Fakultets dekan, lektor H. Lehmann. Blandt den store skare af tilhørere sås en række uden- og indenlandske gæster, således blandt andet fader Basil Mikin, Vatikanets enhedssekretariat i Rom, docent Lars Thunberg, nordisk Økumenisk Institut i Sigtuna, professor K. E. Skydsgaard, professor Bengt Sundkler, Uppsala, biskop Johannes W. Jacobsen, Viborg, biskop Hans Martensen og generalvikar Lars Messerschmidt, begge København, og pastor Johannes Langhoff, København.

(Kristeligt Dagblad 21/5, jcn)

HELLIGÅNDENS NAVNER ER KÆRLIGHED

EN PINSE-BETRAGTNING

Af Heinrich Roos S.J.

»Helligånden sendt til verden« er titlen på den disputats, som Anna Marie Aagaard forsvarede ved det teologiske fakultet ved Århus Universitet d. 19. maj i år. Der stod ry om denne forsvarshandling, og den havde samlet en stor mængde af tilhørere, da det drejede sig om den første kvindelige teologiske doktor i Danmark. Men ud over denne lidt sensationelle side af sagen har bogen indhold bud til mange mennesker. Der findes i vor tid en længsel efter en Helligånds-teologi. Den, der sætter sig grundigt ind i disputatsens teser, vil blive beriget, skønt han måske ikke er enig med forfatteren i alle ting. I bogen tales der meget indgående om det 2. Vatikankoncil tankes om Helligånden. Et helt kapitel er viet den Hl. Thomas af Aquins lære om Treenigheden med særligt henblik på Helligånden. Og også i kapitlet om den ortodokse teologi møder vi mange tanker, som vi kender fra de græske kirkefædre. Skønt det drejer sig om en videnskabelig redegørelse, kan den berfrugte det åndelige liv. Undertegnede, der som opponert ex auditorio var nødt til indgående at beskæftige sig med den evangeliske teologs disputats, kan kun sige tak for de tilskyndelser, som bogen gav anledning til. Det var en økumenisk præstation af rang!

Guds mysterium er uudsigeligt

Der tales for tiden meget om Helligånden, især i den såkaldte karismatiske be-

vægelse – måske for meget. Thi den treenige Guds mysterium er uudsigeligt. Det skal tilbedes i tavshed og ærbødighed. Der fortælles om den Hl. Augustin en historie, som måske ikke er autentisk, men meget rammende. Da han skrev sit berømte værk om Treenigheden (De Trinitate), gik han en tur ved havets strand. Han mødte da en lille dreng, der havde lavet sig et hul i sandet og morede sig ved at fylde hullet med en spand vand, som han hentede fra havet. Augustin spurgte ham, hvad han gjorde. Drengen svarede: Jeg vil tømme hele oceanet i dette hul, jeg har gravet. Da gik det op for den lærde kirkelærer, hvor umulig den opgave var, han var beskæftiget med: at skrive et værk om den Hellige Treenighed. Vi kan med vore små spande aldrig tømme mysteriets hav.

1273 fik Thomas af Aquin, som den gang var professor i Neapel, af paven ordre til som teolog at deltage i det II. Koncil i Lyon, som skulle begynde i foråret 1274. Men allerede nogle måneder, inden han begav sig på vejen til Lyon, var han holdt op med at skrive, skønt hans store værk »Summa theologica« endnu ikke var fuldendt og skønt hans elever og venner tilskyndede ham til at færdiggøre det. Men han vægrede sig konstant ved at skrive en eneste linie eller at diktere. »Alt, hvad jeg har skrevet, forekommer mig som halm og strå – sammenlignet med det, som jeg har skuet,« sagde han til sin sekretær Reginald

af Piperno. På vejen til Lyon blev han syg og døde i cistercienserklosteret Fos-sanuovo knap 50 år gammel. På sygelejet var han optaget af Højsangen, som efter den kristne tradition er en beskrivelse af Guds og menneskets gensidige kærlighed. Thomas af Aquin var dybt overbevist om, at Guds væsen og væren er uudsigeligt.

Han har i sine tidligere skrifter teoretisk givet udtryk for denne »negative teologi«. Han siger f.eks., at »højdepunktet af vor gudserkendelse er, at vi erkender Gud ligesom den ukendte«. (De Trinitate, Proem. q. 1 a. 2 ad 1). Eller et andet sted udtaler han: »Dette er det yderste punkt af den menneskelige gudserkendelse: at vide, at vi ikke ved noget om Gud« (De Pot. q. 7 a. 5 ad 14). Men først nu i slutningen af sit liv erfarer og oplever Thomas af Aquin det som noget personligt. Og hans svar er tavshed. Han var mystiker.

Det menneskelige sprog stammer fra Guds inderste væsen

Dermed er nu ikke sagt, at vi er fuldstændig uvidende om Guds indre liv. Åbenbaringen har kastet lys over dette i sig selv uudsigelige mysterium. Vi ved af troen, at der i Gud ikke findes en gold ensomhed. Gud er fællesskab: tre personer, som ejer den ene guds fylde. Alt udgår fra Faderen, som er Treenighedens kilde og oprindelse. Faderen meddeler sin fylde til Sønnen, som er Ordet,

i hvilket han siger alt. Og mellem Faderen og Sønnen råder en uudsigelig kærlighed, som er så stor, at den atter danner en person: Helligånden, som er båndet mellem Faderen og Sønnen. Eller som de græske kirkefædre plejer at sige: kysset mellem Faderen og Sønnen. Helligånden udgår fra Faderen og Sønnen som af ét princip. Dermed er den indre »proces« i Treenigheden afsluttet. Men Helligåndens virken fortsætter i skabningen. Dennes udgang fra Gud og tilbagevenden til Gud er nøje knyttet til Helligånden.

»Sendelserne« i Guds væsen

Åbenbaringen og den kristne overleveling belærer os om, at der i Guds inderste væsen findes to sendelser (missiones). Faderen alene er uden »oprindelse«. Men Sønnen udgår fra eller »sendes« af Faderen. Helligånden udgår fra eller »sendes« af Faderen og Sønnen i fælleskab. Hvorfra ved vi noget om disse to sendelser i Treenighedens indre liv? Det ved vi fra de to »ydre« sendelser, som vi kender fra åbenbaringen. Faderen sender sin Søn, den enbårne, Ordet, som blev menneske og har slået sit telt op iblandt os. Faderen og Sønnen sender Helligånden, som på Pinsedagen kom ned over apostlene og siden den tid er midt iblandt os. Men disse to sendelser var ikke blot »historiske« eengangsfænomener. De fortsættes i de såkaldte »usynlige« sendelser i menneskeheden. Når et menneske får del i påskemysteriet, dvs. Kristi død og opstandelse – enten ved dåb, konfirmation eller ved en gerning, som kun Gud kender – kommer vedkommende i en nær og intim forbindelse med Kristus, og Helligånden tager bolig i hans hjerte. De østlige teologer bebrejder engang imellem de vestlige, at de ensidigt lægger vægt på kristologien. De taler om en »kristomonisme«. Og det, som sker i vore dage, er, at vi atter ser Helligåndens plads i Kirken, verden og den enkelte kristnes liv. De to sendelser står fuldvægtigt og selvstændigt ved siden af hinanden. De supplerer hinanden. Uden Helligåndens sendelse til vore hjerter og Helligåndens nærvær eller iboen i os ville Kristi forløsning være ufuldstændig og mangle et væsentligt element. Helligånden forener os med Kristus og gør Kristi liv og gerning relevant for os. Han lever, virker og beder i os. Gennem Helligånden bliver Kristi liv »personaliseret« i os.

Helligåndens virke i os

Hvis Helligånden er sendt til verden og bor i os, må hans nærvær også ytre sig. Det nye Testamente taler om Helligåndens manifestation (phanerosis, manifestatio). Men hvordan ytrer Helligåndens virke sig i os? For at få klarhed

over dette problem, må man huske, at Helligåndens navn er »kærlighed«, »godhed«, »velvilje«. Han er Faderens og Sønnens gensidige kærlighed, båndet mellem dem, »kysset« mellem Faderen og Sønnen. Helligåndens frugter er derfor først og fremmest kærlighed til Gud og menneskene. Det siges udtrykkeligt i Det nye Testamente: »Åndens frugt er kærlighed, glæde, fred, langmodighed, mildhed, godhed, trofasthed, sagtmødighed, afholdenhed«. (Gal. 5,22 ff.). Ganske vist findes der også andre Ånds-åbenbarelses: »viddom, kundskab, tro, helbredelse, undergørelser, tungetale, udlæggelse af tungetale« (1. Kor. 12,4–11). Paulus anerkender disse gaver. Men han lægger ikke den største vægt på dem. Han siger: »Stræb efter de nådegaver, som er de største« (1. Kor. 12,31). Og derefter følger kærlighedens højsang (kapitel 13).

Helligåndens virke er Guds kærligheds historie i verden

Helligåndens virke er ikke reserveret Kirkens børn. Han virker også uden for Kirken. Det er det 2. Vatikankoncilis udtrykkelige lære. I det 2. Vatikankoncilis pastorale konstitution »Kirken i verden af i dag« siges der først om de kristne, at »de får del i påskens mysterium ved ligedannelsen med Kristi død og går opstandelsen imøde, styrket ved håbet«. Derefter siges der: »Dette gælder ikke blot de kristne, men også alle mennesker af god vilje, som i deres hjerte er åbne for nådens skjulte virke. Kristus er jo død for alle mennesker, og til syvende og sidst har alle mennesker ét fælles kald som er deltagelse i det guddommelige liv. Derfor må vi holde fast ved, at Helligånden giver alle mennesker mulighed for at tage del i dette påskemysterium på en måde, som Gud alene kender« (nr. 22).

Hvor der altså i verden findes virkelig menneskelighed, forsoning, tilgivelse og ægte broderlighed, må vi erkende Helligåndens aktivitet. I vort apostolat møder nåde nåden, også uden for Kirkens mure. Helligåndens virke, som ytrer sig i ægte menneskelighed, er det eneste, som har bestand. Også det eneste, som tages med i den nye himmel og den nye jord. Det er vor opgave at »igenkende« denne Guds kærlighed, at tage del i den, at fuldbyrde den og føre den til sin fulde virkelighed. Med en lille forandring kan vi anvende Thomas af Aquinas ord på dette arbejde: »Hvad der end gøres af godt og sandt, er inspireret af Helligånden.« Denne tanke har såvel økumenisk som menneskeligt perspektiv.

Helligånden bevirker vor »conversio« til Gud

Efter det sagte kan man måske få det indtryk, at Helligånden kun fremelsker ægte menneskelighed, godhed og kærlighed til næsten. Men det afgørende er, at han drager vore hjerter til Faderen. Hans virke indskrænkes ikke til den horisontale plan, skønt denne side af hans virksomhed er af største betydning. Det er jo det, som den politiske teologi understreger. Han har også – og først og fremmest – en vertikal funktion. Han er sendt til vore hjerter og bor dér. Han forener os med Kristus, og er vi blevet »sønner i Sønnen« kan vi med tillid råbe: Abba, Fader. Som han selv udgår fra Faderen gennem Sønnen, fører han os tilbage til Sønnen og gennem Sønnen til Faderen. Men denne proces kræver vor egen medvirken. Han kalder os fra mørke til lys, fra synd til hellighed. Denne side af vor dragning til Gud kalder vi »conversio«, en personlig og engageret henvendelse til Faderen i Sønnen ved Helligånden. Den anglikanske ærkebiskop A. Michael Ramsey siger, at hele vort liv som kristne står under mottoet »living through dying«, »at leve ved at dø«. Denne proces er smertelig og betyder kamp og afsavn. Men går vi ind på Helligåndens indre tilskyndelser, vil vi også få del i Helligåndens trøst, lykke og glæde. Helligånden er, som en af Pinsens kirkebønner siger det, »alle synders tilgivelse«.

Trøster, som husvaler bedst,
Hjertes søde hædersgæst,
Kvælgelse med himmelsk smag.

Hvile sød i trælleland,
Svale vind i solens brand,
Tårebod på sorgens dag.

O du salighedens skær,
Opfyld med din glans enhver,
Som af troens væld har øst.

VED FORSIDEBILLEDET

Huset i Jerusalem, omgivet af flammeter, minder om kirken, om dens opbyggelse og dens sendelse: at forkynde »Jesu sag«. Pinse er dog ikke bare en engangshændelse, og derfor antyder billedet kirken i alle tider.

Pinse betyder dialogen i kirken og en fælles ledning efter sandhed. Embedet og karisme står nok i et spændingsforhold til hinanden, men er ikke uforsonlige modsætninger. Det kunne til enhver tid hændes, at man taler med hinanden.

En af de to personer bliver nærmere karakteriseret; bogen »Concordia Novi et Veteris Testamenti« identificerer den som Joakim af Fiore (1130–1202), hvis apokalyptiske historie-teologi skelner mellem et johanneisk og et petrinisk element i kirken. »Joakims virkelige problem ligger i den tidsbestemte kirkes tilbagestand i forhold til Det nye Testaments krav« (Ratzinger). Den tilsvarende pave kunne så være Innocens III.

Men disse personer er udskiftelige. Man kunne lige så godt have tænkt på Paul VI og den moderne bibelvidenskab. Eller man kunne ved siden af Innocens III også tænke på den hl. Frans. Eller Leo X med Martin Luther. Eller Johannes XXIII med Teilhard de Chardin.

Vinduesskodderne i kirkens hus er lukkede. Lejlighedsvis forsøger man at åbne et vindue. Ofte ser det ud, som om åbnede vinduer igen bliver lukkede.

Af bogen:

EINE
TÜBINGER BIBEL
IN BILDERN

af
Sieger Köder

CONCORDIA
NOVI ET
VETERIS
TESTAMENTI

Asebakken
Vor Frue Klarter i Høsterkøb

FRA KLOSTERET I HØSTERKØB TIL ET KLOSTER I HEIDELBERG

Af N. P. Dahlerup

Om sommeren holdt vi meget af at køre på cykel op til klosteret i Høsterkøb. Der deltog vi i messen om søndagen, for det påbød vor religion os. Og mine forældre så gerne, at jeg holdt denne tradition i hævd.

Søndagen på Asebakken

Når messen sluttede, gik vi ofte ud på den store plæne med vores medbragte madpakker. Senere kørte vi ned til gryden, der lå nede ved Sjælsø. Der hoppede vi i vandet. Når vi så havde ligget på stranden og var blevet tørre, hændte det

også, at vi kørte op til Jægerhytten og drak af Helligkilderne. Det hed de dengang, fordi folk, som drak af dette vand igennem længere tid, ofte blev helbredt for deres småskavanker. Grunden var vel nok, at vandet var rigt på jern og mineralske salte.

Vi kørte tilbage til klosteret, hvor den nye præst ventede os med te og brød.

Det blev ofte, vi tog sådanne ture, og engang imellem tog den nye præst med. Det var også ham, der foretog messen på klosteret. Derfra kendte jeg ham. Men egentlig var han munk i et tysk benedik-

tinerkloster, og derfor var han kun her i Danmark for kortere tid.

Jeg var toogtyve år, dengang jeg mødte denne præst. Vi talte meget sammen, og det var interessant at høre, hvad han havde oplevet nede i klosteret i Tyskland ved Heidelberg. Venskabet udviklede sig således, at han inviterede mig ned til klosteret i Tyskland, hvor han var superior. Kort efter rejste han til Tyskland.

Tre måneder senere skrev jeg til ham, om jeg måtte komme, og fik det svar, at de havde gjort en celle klar til mig, når jeg dukkede op.

Turen til Heidelberg

Turen gik uden særlige bekymringer gennem Danmark og ligeledes gennem det meste af Tyskland, indtil jeg kom til Heidelberg. Der skulle jeg skifte tog, men det var en brat overgang, for de danske tog var bekvemme i modsætning til det tog, jeg nu skulle køre i.

Lokomotivet var lille, men kraftigt og lignede nærmest en rangermaskine. Passagervognene var gamle kreaturvogne, hvor der var sat ruder i siden og lange bænke langs vinduerne. Men man må huske på, at det var kort efter krigen.

Da jeg endelig kom til mit bestemmelsessted, nød jeg den pragtfulde udsigt. Stationen lå højt oppe, og jeg kunne se ned over byen med de skønne gamle bygninger og den store fæstning, som lå op ad bjergsiden med udsigt ud over floden Neckar.

I den anden ende af byen helt nede ved vandet, hvor markerne var helt flade, lå det gamle kloster, der skulle være min bolig for en tid.

En dag i klosteret

Jeg var ventet og blev modtaget inde i kirken ved den store udskårne dør, som førte ind til selve klosteret. Det første rum, jeg kom ind i, var deres store spisesal, hvor der stod dejlig mad til mig. Derefter kom der nogle lægbrødre, som bar min bagage op i min celle. Det var et stort næsten tomt værelse med et stort vindue og højt til loftet. Der var en jernseng, et bord med en skål, en kande med vand og en stol, som samtidig var en knæleskammel.

Jeg lagde mig på sengen og faldt i en dyb søvn, men blev vækket af et forfærdeligt uvejr. Det lignede, tordnede og regnede så meget, at jeg troede, det var verdens undergang. Som jeg lå der og stirrede op på lynene og hen på væggen, så jeg, at vandet løb ned ad den fra en revne i loftet.

Da gik døren pludselig op, og to sortklædte munke med hætte gik hen og tog i hver sin side af sengen og bar den ud og ind i en anden celle, som var mere tør.

Næste morgen blev jeg vækket klokken fem om morgenen, og en halv time senere var der morgenmad nede i den store spisesal. Vi kom alle meget præcis, men forinden havde kokken også ringet til morgenmad med en lille klokke.

Vi sad alle helt stille og bad bordbøn i cirka ti minutter, derefter slog prioren et let slag i bordet med en træhammer, og vi begyndte at spise uden at mæle et ord. Da vi var færdige, lagde vi begge hænder med håndfladerne på bordet, så det var tydeligt at se, hvornår vi var færdige med at spise. Da alle sad sådan, lød hammerens slag igen, og vi rejste os og gik ud i en ganske bestemt rækkefølge. De mest

betydningsfulde først og så mig til sidst.

Så gik vi alle ind i kirken. Munkene blev oppe ved alteret, medens jeg gik ned og satte mig på en af bænkerne. Der fulgte jeg morgenandagten. Og det var virkelig en nydelse for sindet og en pragt for øjet, når jeg så de tre præster i farvestrålende messehagler oppe ved alteret og de tredive munke, der sad ved siden af alteret og sang de smukke gamle gregorianske hymner på latin. Det er kun en meget lille gruppe mennesker, der får lov til at opleve dette. De fleste har alt for travlt til at komme i kirke om hverdagen.

Sådan kunne jeg blive ved med at fortælle om alle de små enkeltheder, der gør et klosterliv anderledes end alle andre menneskers liv.

Jeg havde været der i en uges tid, og indrettet mig på alle de ceremonier, der fulgte dagen igennem, da jeg begyndte at gå på opdagelse i klosteret.

Klokkeren på kirketårnet

Næste morgen, da alle munkene var til morgenmesse, forlod jeg kirken før tiden og gik op i kirketårnet for at fotografere solopgangen. Tårnet var meget mørkt og havde kun nogle små vinduer, eller var det skydeskår. Selv da jeg nåede op til de store malmklokker, var skodderne lukket, og der var stadig meget mørkt.

Jeg havde stået der et par minutter, da jeg langt nede hørte slæbende trin. Det var tydeligt at høre, at det var én, der holdede stærkt. Trinene kom nærmere og nærmere. Til sidst så jeg et hoved stikke frem. Et uhyggeligt, vansiret ansigt, så meget at det var næsten umuligt at se, at det var et ansigt. Hans krop var åbenbart også medtaget, for han så helt skæv ud og holdede stærkt. Han så mig og nikkede venligt, gik hen til klokkerne og ringede solen op.

Senere fik jeg fortalt af en af de andre munke, at klokkeren under krigen var blevet ødelagt som soldat, og derefter kunne han ikke have et almindeligt erhverv på grund af sit udseende. Menneskene blev bange for ham. Derfor havde han fået den ordening med klosteret at arbejde som lægmand. Det vil sige, at han ikke var munk, men én der var ansat der. Og et af hans arbejder var at være klokker.

En uhyggelig oplevelse

En anden dag gik jeg en eftermiddag fra klokketårnet ind på loftet, men jeg havde været så fornuftig at tage min lygte med. Jeg gik hen over de store kirkehvælvinger og endte i den anden ende af kirken, altså stod jeg lige over alteret. Der var et lille sidetårn, som jeg gik ind i. Først gik jeg så højt op, som jeg kunne og kikkede ud gennem de små skydeskår.

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandegade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 88

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordруп 5722 og 6850

- der får De
mere
for pengene - -

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 89 A, holder åbent ugens fem
første dage fra kl. 18 til 16
Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

4100 Ringsted - Telefon (09) 81 24 54

Malerfirma
HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Da jeg skulle ned, kunne jeg mærke, hvor slidte trinene var, og det var svært at gå ned ad dem. Jeg passerede døren ud til loftet, hvor jeg kom fra, men en fire fem meter længere nede holdt trinene pludselig op. Jeg tændte min lygte og så, at en meter længere nede fortsatte trinene. Jeg tøvede lidt, men fortsatte. Nu drejede trapperne den modsatte vej og var ikke mere slidte. Skydeskårene holdt op, og der var kun lys fra lommelygten. Til sidst kunne jeg ikke komme længere ned.

Lige foran var der en lukket dør. Der sad en stor rusten nøgle i den. Jeg låste den op og åbnede døren forsigtigt. Den knagede meget, og det rungede i rummet bagved døren. Min lyskegle pegede gennem en lang buegang med lergulv.

Mit hjerte slog heftigt, og jeg syntes, at nu var tiden inde til at vende om. Men det var lige som om, jeg blev draget videre, og selvom det var mod min vilje, måtte jeg videre ind i rummet. Nu var jeg der, og jeg kunne skribe af rædsel, for da jeg lyste op på væggen ved min højre side, så jeg fem munke i kutte hænge med en strik om halsen. Og de må have hængt der længe, da der kun var skelettet tilbage.

Under deres fødder stod et kors lige som på et gravsted. På den anden side var der lavet mønstre af kranier og knogler.

I det næste rum hang der kun en enkelt i et hjørne. Gulvet, loftet og væggene var dekoreret med kranier, som var nummereret på pandeskallerne.

Stemningen var noget makaber, og der var en ækel lugt. Det puslede hele tiden af små dyr. Især var der mange mus, som løb ud og ind af øjenhulerne i kranierne.

Længere henne lå endnu et rum. For at komme ind i dette måtte man først et trin op. Herinde var et meget fint trægulv. Jeg lyste hen på væggen og så nogle store glasskabe, som var fulde af alterkalke, siborier, monstranser og et væld af messehagler, der var meget kostbart udsmykket med guldbrokade og halvædelstene. - Der var også bispestave og bispehuer. Kontrasten var meget stor. Fra den makabre kirkegård kom jeg lige ind i et skatkammer.

En massiv egetræsdoor dominerede den ene ende af rummet. Og jeg gik hen og tog i håndtaget. Men døren var låst, og jeg kunne ikke komme videre. Lyset i min lygte var nu ved at brænde ud, så jeg måtte skynde mig tilbage, hvis jeg ikke ville gå rundt her i mørke. Det gøs i mig ved tanken. Selv om jeg vidste, hvad der var i de rum, jeg lige havde passeret, forsvandt min rædsel først, da jeg stod nede i den store fredfyldte kirke.

Gådens løsning

Dagen efter talte jeg med superioren og

fortalte, hvad jeg havde set nede i kælderen. Han så på mig og spurgte, hvor jeg havde fået nøglen fra, for døren var låst. Jeg fortalte, at jeg var gået over loftet og ned gennem tårnet.

Han vidste slet ikke, at man kunne komme den vej.

– Men var De slet ikke bange? spurgte han.

– Jo, rædsomt, sagde jeg.

Han fortalte, at i sin tid, da kapuciner-munkene havde klosteret, var ét af deres strenge løfter, at ingen munk måtte forlade klosteret, hverken levende eller død. Derfor blev de døde begravet i kælderen, og ti år efter gravede man dem op igen, for at der kunne blive plads til de næste. Messehaglerne og det andet tilhørte også denne orden, men da den var uddød, brugte man dragterne til festlige lejligheder.

Fra helvede til himlen

At bo i et kloster er en velsignelse. Det er ikke altid lykken at være ude i samfundet blandt andre mennesker, som har sorger, pengeproblemer, vanskeligheder på arbejdet og i hjemmet. Forskellen kan være så stor, at det er som at komme fra helvede i himlen.

Dermed er ikke sagt, at munkene ikke havde nogle problemer, men de havde bønnen til at styrke sig og en masse regler, som kunne vejlede dem, og som man er nødt til at have i et kollektivt samfund. De fleste af munkene havde en høj uddannelse bag sig. Nogle var teologer, andre professorer, videnskabsmænd og doktorer, og de havde alle betingelser for at studere netop det emne, som interesserede dem. Kan man opnå en større lykke?

Tiden var nu inde til, at jeg måtte tænke på at drage hjem til Danmark igen. Jeg måtte ud i verden igen, ud til alle de kedelige problemer.

Oplevelser på hjemturen

Da jeg havde sagt farvel til alle i klosteret, gik jeg op til den gamle by med en kuffert i hver hånd. Der ventede jeg på toget med kreaturvognene og kørte til Heidelberg.

Senere skiftede jeg til et tog, der kørte direkte til København. Da jeg satte mig ind i en kupé sad der to herrer i forvejen. De talte vist tjekoslovakisk, så de måtte være fra Tjekslovakiet. De virkede meget nervøse og var bange for noget. Mens vi kørte, sagde de, at de ikke havde fået noget rigtigt mad i flere dage. Jeg tilbød dem derfor at dele min madpakke, som jeg havde fået med fra klosteret.

De spiste med glubende appetit. Efter at de havde styrket sig med maden fortalte de, at hele deres familie var blevet skudt af russerne, og at de var flygtet fra den russiske militærtjeneste. Men de vid-

ste ikke, hvor de skulle tage hen. Blev de taget, kunne der ske to ting. De kunne havne i en flygtningelejr eller måske blev de sendt tilbage til Rusland. Og hvis de blev det sidste, ville de blive dømt som desertører, og det var ensbetydende med, at de blev skudt.

Nu var det ikke sådan, at de sad stille og fortalte mig alt dette. Nej de for ud og ind af kupeen og løb fra vogn til vogn. Engang imellem stak de hovedet ind og talte lidt med mig. På et eller andet tidspunkt kom de pludselig ikke mere, hvor de var blevet af ved jeg ikke, men væk var de.

Så kom der et par ind, som lagde deres bagage op i nettet. Det var en herre på ca. femogtyve år og en pige på omkring tyve år. De lød muntre og glade og jeg talte også lidt med dem.

Jeg faldt i søvn og vågnede først i Hamburg ved at parret skændtes. De skulle tilsyneladende af her. Pigen ville ikke stå af, så manden blev dybt fornærmet, tog sin kuffert og stod af.

Igen faldt jeg i søvn og vågnede først, da vi nåede København. Og da var jeg alene. Hvor pigen var henne ved jeg ikke, og om der havde været andre inde hos mig blev jeg ikke klar over, men min lange rejse var endt, og jeg skulle kun tage S-toget hjem til Virum.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 48 01 Go. 60 66

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæsmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vørgmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gæsmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

N. Juel Pedersen A/S

Glemestre
Ramsherred 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon • 82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhuagade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

HANDELSBANKEN

• altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniører – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 60

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

LÆSER- BREVE

I KF nr. 8 fremsætter K.O. i rubrikken Nyt fra ud- og indland nogle bemærkninger, som jeg ikke synes bør stå uimodsagt. Han skriver: »Det begyndte med præventionsmentalitet – så bankede abortmentaliteten på døren.« Som om anvendelse af prævention skulle føre til, at man går ind for abort. Jamen, det er jo det rene vrøvl. Prævention og abort står jo tværtimod i den skarpeste modsætning til hinanden: Ved effektiv brug af prævention forhindrer man jo netop, at en kvinde kommer i den fortvivlede situation at ønske en abort. Hvis kirken fortsat vil forbyde abort, må den så meget desto stærkere gå ind for, at alle får oplysning om og adgang til prævention – ellers kan den ikke forvente at blive taget alvorligt. Indehaverne af læremyndigheden i kirken er som bekendt så godt som alle ældre ugifte mænd. Burde de ikke på dette område, hvor de jo aldrig selv personligt har haft problemerne inde på livet, udtale sig med lidt større varsomhed? Ellers fristes man til at anvende Kristi ord om de skriftkloge på dem: »De lægger store byrder på folk, men selv bærer de dem ikke.«

Elisabeth Andersen

SVAR TIL E. A.

E. A. mener ikke, at min sammenkædning af præventions- og abortmentaliteten bør stå uimodsagt, for »det er jo det rene vrøvl«. Jeg vil gå let hen over hendes aggressive udtalelse vedrørende indehaverne af læreembedet i Kirken og koncentrere mig om sagens kerne.

Lad mig først fastslå, hvad jeg forstår ved »præventionsmentalitet«. Jeg tænker ikke på den situation, der opstår, når to ægtefæller af ufuldkommenhed og skrøbelighed griber til brugen af svangerskabsforebyggende midler for at undgå, hvad de i øjeblikket anser for et

større onde, nemlig et svangerskab. Forudsat naturligvis at brugen af svangerskabsforebyggende midler ikke retfærdiggøres som et gode i sig selv, men kun som et mindre onde. Brugen af prævention er og forbliver en etisk uorden, selv om det ikke altid er synd. Retten til at dræbe i nødtilfælde (legitimt selvforsvar) for at frelse sit eget eller andres liv mod en uretmæssig angriber gør f.eks. ikke denne handling til et gode i sig selv, den forbliver en etisk uorden – omend som et mindre onde. Hvad angår brugen af svangerskabsforebyggende midler så giver Kirken plads til den nødvendige modning og vækst. Den lægger ikke en unødigt byrde på menneskenes skuldre, men indbyder dem til at længes efter at kunne leve op til den kærlighed, der har sin kilde og målestok i Kristi kærlighedsoffer på korset, den eneste kærlighed som kan frigøre mennesket fra synd og begrænsning. Thi kun den grænseløse kærlighed frigør!

Med »præventionsmentalitet« tænker jeg derimod på den situation der opstår, når man retfærdiggør svangerskabsforebyggende midler som det gode, der frigør mennesket fra det biologiske tyranni, menneskenaturen hævdes at udøve. Prævention bliver da (et forvivlet) forsøg på at løse menneskelige problemer ad teknisk vej, hvilket naturligvis i det lange løb vil virke afstumpende, da man ikke ustraffet kan løbe fra sit personlige ansvar eller sit hjertes dybeste længsler.

Spørgsmålet er nu, om en sådan præventionsmentalitet begrænser eller fremmer antallet af provokerede aborter. I teorien burde en effektiv brug af prævention virke begrænsende på aborternes antal. Men ét er teori noget andet er praksis. Kinsey udtalte i 1955, at han »havde fundet den højeste abortprocent blandt mennesker, som anvender svangerskabsforebyggende midler.« Hans udtalelser er desværre kun blevet bekræftet af den senere udvikling. Øget prævention synes ikke at få aborterne til at forsvinde endstige til at formindskes; tværtimod vokser antallet af de ulovlige aborter i en sådan grad, at adskillige regeringer verden over overvejer en liberalisering af den gældende abortlovgivning for at komme de ulovlige aborter til livs. Hvorfor nu det? Hvorfor holder teorien ikke i praksis?

Det franske lægeægtespar François og Michèle Guy mener, at årsagen skal søges i den almindelige nedvurdering af barnet, som følger i præventionens kølvand (jfr. deres bog: L'avortement, Cerf, Paris 1971, siderne 176–179). Hvis prævention nemlig opfattes som et gode, et menneskeligt fremskridt og en menneskelig befrielse, så sker der uvægerligt det, at barnet opfattes som et onde, livets gave kommer i anden række, den

menneskelige seksualitet skilles først fra sin frugtbarhed, dernæst fra selve kærligheden og bliver selvtilstrækkelig.

Man kan naturligvis stille sig skeptisk over for disse betragtninger, men man kan næppe benægte, at abort i dag af mange opfattes som en fødselsbegrænsende metode, tilmed den mest effektive og tilsyneladende den nemmeste, eftersom man ikke skal tage for mange forholdsregler, men kan klare det hele på en gang. Burde dette ikke give os noget at tænke på? Er sansen for menneskelivets værd ikke ved at afstumpes? I hvert fald er der i dag en bred kampagne mod børnefødsler. Barnet er snart ved at blive betragtet som *det store onde*. Mange taler tilmed ikke mere om fri abort, men om tvungen abort som fremtidens løsning.

Derfor kan jeg ikke lade være med at se en indre sammenhæng mellem præventionsmentaliteten og abortmentaliteten. Den ene har ført den anden med sig.

Kaare Osorio

Foranstående læserbrev vil gerne fornægte sammenhængen mellem »præventionsmentalitet« og »abortmentalitet«. Dog oplever vi i dag flere aborter end nogen sinde på trods af, at enhver kvinde eller mand kan få al den oplysning om præventive foranstaltninger, hun eller han måtte ønske. Nej, sammenhængen er intim – som forudset af de ældre herrer på koncilet og af pave Paul i rundskrivelsen »*Humanae Vitae*« – måske var de netop i deres alderdom profetiske? For uddybning af spørgsmålet vil vi i øvrigt henvise til en lille artikel af E. Baadsgaard Jensen i Forum nr. 3, 1973.

Læge Kjeld Jensen

PROBLEMER

Hvad er det? – Ofte har jeg problemer; de kommer og går, de skal løses. Det sker, at andres problemer bliver vore. – Jeg tænker især på tre henvendelser til mig om det fælles problem, at ingen af de pågældende kunne forstå, hvordan man kunne overvære en messe, en andagt, en meditation eller lignende og bagefter slå sig løs i selskab, i morskab og på flere andre måder, uden at det kunne ses på dem, at de lige havde været andægtige. Dette er nok et problem de allerfleste har prøvet på et eller andet tidspunkt; men er det egentlig deres sag at forsøge at forstå, at andre har det på denne måde. Jeg kan tænke mig, at disse mennesker måske har opdaget, at de havde brug for samvær med andre af Guds børn. Nu har de jo lige været i kommunikation med Gud på et højere plan, og det er os ikke givet at holde

os svævende hele tiden; dog er der jo forskel på os – også på dette område – men ønsker man at være i dette samvær og blive i det, og kan man lide det, så er dette vel også en Guds gave. Jeg stod engang efter en messe på afstand og betragtede en præst, som lige havde været hensunken i bøn, men straks kom ind i en samtale. Hvad det så end var de talte om, det er for mig ligegyldigt, blot lagde jeg mærke til dem begge, – snart så de glade ud, snart alvorlige, snart tænkende osv. Da faldt det mig ind, at disse forskellige masker ikke kunne sige mig spor om deres egentlige gudsforhold. De var naturlige, ja vel lige så naturlige som da de for et øjeblik siden havde talt til Gud, lovprist Ham eller beundret Ham eller hvad de nu har, blot gik det op for mig – og det må vel være sådan – at taler man med Gud, så er det troen på Ham, der får os til det, og har man glemt at sige et eller andet til Ham, ja så kommer man vel i tanker om det og kan med det samme regne med, at i troen på Ham er det hørt, fordi Gud hører de troendes bøn. Også der bør man tænke. Derfor er dette at kunne være sammen vel en forening med Ham, og her kan man med opløftet hjerte sige tak! Hans ven er også min ven!

Jeg spørger gerne læserne om deres mening? Såfremt den er anderledes, er der to ting at tænke over! Er det i himlen eller på jorden vi skal være? Hvor skal vi gøre vort arbejde? Hvilken løn får vi ved at bilde os selv ind, at vi skal ligne engle nu? – Der er tid til bøn, tid til arbejde, tid til at sove, tid til at være sammen og tid til at spise. – Jeg mener, at dette er værd at sige TAK for.

Venlig hilsen
Karlo Strunge

R. I. P.

I de troendes forbøn anbefales vor kære medsøster

Lucy Mary

der i mange år har virket i Danmark.
Hun døde den 10. maj 1973 i Sidmouth, England.

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

D. Plate Petersen

Malermester

Telefon FAen 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160

Telefon 56 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 68

Lys – Kraft – Oliefyr

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koke, brændeolie

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 18 A – Horsens

Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jølliker

HORSENS

Poul

HENRIKSEN

Telefon *82 87 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 8, Vejle. Telefon 82 08 60

Bogladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 28 – 82 11 28

Kartofler – Frugt – Grøntsager

Konserves – Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 52 15 99

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)• 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fodevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Veddelegade 85
Vejle – Telefon •82 95 00
Finessede mejeriprodukter

Murermeester- og entreprenørføretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 8, Ålborg
Telefon 18 42 33 og 18 43 37

EN DAG MED GUDS BØRN

Det begyndte med en opdagelse

Af Grethe Livbjerg

Forleden dag var her på Karmelgården, Norraby (Sverige) nogle unge »Guds børn« fra Christiania. Det var en glædelig overraskelse. Jeg havde ventet nogle langhårede, sjuskede individer, men de var nydelige, velsoignerede, høflige – og de havde stor tro, en helt ueksalteret glæde. De ved, at de er begyndere og mangler meget. Sjældent er gæster her så hurtigt faldet ind i miljøet.

Der var engang – det er bare 5 år siden – at en lille familie i Californien: far, mor og fire børn, gjorde en stor opdagelse. De begyndte at læse Bibelen, og de fandt ud af, at det kunne lade sig gøre at leve efter den. De begyndte at leve i tro, og de oplevede forbavsende ting. I deres glæde troede de, at de havde gjort en ny opdagelse – og det havde de jo sådan set også – og de troede, at alle mennesker måtte blive lykkelige, hvis de fortalte dem om det. De gik til kirkerne i den tro, at der måtte de først

finde genklang, men hvor mærkeligt: ingen var interesserede. »Tys – tys, sådan noget taler man ikke om«. – Den gamle historie, at mennesker, som vil leve evangeliet, er så besværlige for alt det, som er blevet statisk og ikke ønsker, at nogen dynamik skal ændre i traditioner, i alt det kære tilvante, det behagelige, alt det, som er blevet en identitet – og hvor skrækkeligt at miste den!

Nå, i lignelsen havde alle de pæne mennesker jo også undskyldninger, og tjeneren blev sendt ud på byens gader for at indbyde, så den lille familie gjorde ligeså. Og på gaderne fandt de mennesker, som var villige til at høre, som i forvejen søgte en ny måde at leve på, som var trætte af den materialistiske, den ufølsomme måde, som de fleste lever på, og som ønskede at finde en kærlig livsform: hippierne, narkomanerne . . . unge, som søgte uden rigtigt at vide hvad.

Og de forstod opdagelsen. »Jesus er

jo, hvad vi søgte«. – Den lille familie spurgte: »Hvad ville Jesus gøre ved alle de mennesker?« – Han ville nok tage dem ind i sit hus. Og så gjorde familien det – snart var de 50!

»Alle dem, som troede, holdt sammen og havde alle ting fælles«. – Men 50 var nu for mange!

De anskaffede store busser, og i to år rejste de i bilkaravaner rundt og fortalte mennesker, de mødte, om deres opdagelse – og alle steder var der mange, som sluttede sig til dem, så også busserne blev for små.

En stor ranch i Texas var næste løsning, men også den blev for lille – apostlene fik jo heller ikke lov at sidde og hygge sig i Jerusalem, men blev spredt, så den nu store familie forstod, at de også måtte dele sig i flere kolonier – og i dag er de 150 kolonier spredt ud over hele jorden. Pressen har døbt dem »Guds børn«, og familiefaderen, der stadig er deres leder, som de skriver til om deres problemer, må jo så hedde Moses.

Kutteklædte munke – »Guds børn« så forskellige – og dog ét

»Guds børn«-familien i København havde hørt, at der var mennesker, som levede hele deres liv i bøn, og dem ville de gerne lære at kende, så en dag sidder vi her: 4 unge »Guds børn«, munke i brune kutter, en ung postulante, en præst og to lægkvinder. Så forskellige i baggrund, men sjældent har jeg oplevet, at mennesker så hurtigt var ét. Middagen, en rigtig agape, hvor hver var kommet med sit, varede et par timer, for der var så meget at snakke om. Først var de unge med i den liturgiske middagsbøn, som var helt fremmed for dem. »Jeg er målløs,« sagde en, »jeg har aldrig før besøgt kirker.« – Og så sang de deres spontane takkebøn for maden.

Hvordan lever »Guds børn«?

Naturligvis var de nysgerrige efter at vide, hvordan dagen går i et kloster. –

Og hvordan går så dagen for »Guds børn«?

Vi har så meget arbejde – vi kunne bruge 24 timer mere i døgnnet – alle vegne, hvor vi kommer, er der unge, som er modne til at begynde at følge Jesus. Han siger jo også: »Mine får hører min røst, jeg kender dem, og de følger mig.« Når vi begynder at snakke om Jesus, er der altid nogle »får«, som hører og kommer løbende. – Hver gang vi opretter en ny familie, bliver den hurtigt overfyldt, og nu er vi 2500.

Har I kontakt med hinanden?

Ja, vi har vores leder, han er temmelig gammel, 55 år (!), men han er den mest revolutionære af os. Han er meget åndelig, bliver mere og mere som et lille barn, der venter store ting af Gud, han får nye ideer, skriver til os, at nu er vi ved at falde i søvn. Han vil, at vi altid skal være revolutionære.

Og nu er I i København?

Ja, vi bor i Christiania – kender I Christiania? – Der bor ca. 500 unge. Mange af dem bruger narkotika, de kan ikke se anden udvej. Vi prøver at vise dem et eksempel på, at Jesus fungerer, at han er den eneste, som fungerer. Mennesker i dag behøver et eksempel, de hø-

rer 100 forskellige ting, det eneste, de stoler på, er det, de ser. »Et billede taler mere end 1000 ord«, siger et gammelt kinesisk ordsprog.

Det er jo en slags moderne klosterliv, I fører, har I også en leder i hver familie?

Ja, det er vi nødt til at have. Jesus er naturligvis topledere, men man må have en leder, ellers går det ikke.

En ung pige fortæller: Da jeg kom til familien, havde jeg aldrig før læst Bibelen, aldrig troet på Gud. Jeg havde søgt i hinduisme, i kommunisme og sidst var jeg havnet i narkotika. Nu havde jeg mødt Jesus, men hvad mere? – Der måtte være nogle ledere til at oplære mig, jeg vidste ikke selv, hvad jeg skulle gøre, jeg vidste ikke engang, hvor jeg skulle begynde at læse Bibelen, 1. Mosebog eller hvor?

Hvor begynder I at læse Bibelen? – Vel ikke med 1. Mosebog?

Når nye kommer til familien, er det vigtigst, at de virkelig lærer Jesus at kende, ser, hvad han gjorde, så de i enhver situation kan finde ud af, hvad Jesus ville have gjort. Vi bruger meget af vores dag til bibelstudium for at blive stærke. Vi skal være stærke i vores tro

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1225,-
Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 925,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritler medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olletank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (09) 27 31 00

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdevej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

det
er
en
god
vane
at
læse

KATOLSK FORUM

W. A. Werner A/S

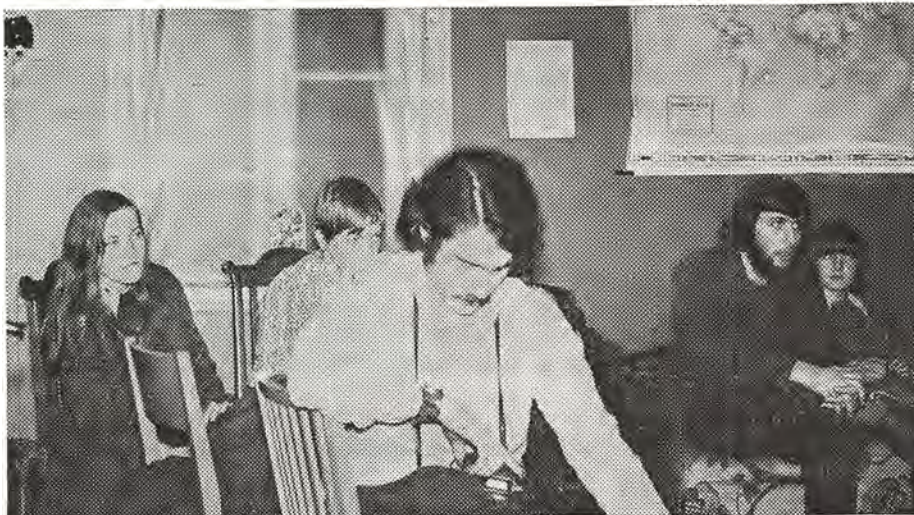
Ost en gros
Teglårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omet. til samtlige afd.)

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon •82 81 31

Gaveidé:

Abonnement på Katolsk Forum

og i vores forhold til Gud, så vi kan hjælpe andre. Vi begynder med Johannevangeliet, men senere læser vi hele Bibelen.

Men er der ingen, der bebrejder jer, at I ikke har arbejde – bliver I ikke beskyldt for at svigte samfundet?

Hver narkoman koster samfundet ca. 100.000 kr. om året. Hvis ikke jeg havde mødt »Guds børn« var jeg blevet dyr for samfundet, og sidste år fik vi mange ud af narkomani.

En af de unge var helt ny i familien. Han spørger den unge postulante: »Hvor længe har du kendt Jesus?« – Et naturligt spørgsmål. Han selv har kun kendt Jesus i 1½ måned, men det bekendtskab har foreløbig betydet, at han har sagt sin gode stilling op, fratrådt som bestyrelsesmedlem i en stor ungdomsklub i Ålborg – han fortæller, at han sad i en hård kerne, som bevidst bekæmpede kristendom og ønskede gudløs kommunisme. »Men Jesus kaldte på mig, og hvad havde jeg så andet at gøre end følge Ham?« De andre brugte 3 timer på at diskutere mit tilfælde, de tror, jeg er vanvittig. – Og nu gik han rundt med sin Bibel for at lære den at kende hurtigst muligt, så han kan hjælpe andre.

– Og så sang de deres kendingsmelodi: »Hvis ikke du bliver som et lille barn, kan du ikke komme ind i Guds rige.«

Det er da rigtigt, siger den unge pige, vi kan ikke komme ind i Guds rige med en sæk bekymringer på ryggen, vi skal være ubekymrede som et lille barn og

tro på Gud. Er det ikke rigtigt? spørger hun karmelittermunken.

Jo, netop i år fejrer vi 100-året for en ung pige, som blev en stor helgen ved at følge sin »lille vej«, den åndelige barnheds vej. Hun som sagde: »Det, som behager Gud, er at se mig elske min lidenskab og fattigdom, det er det blinde håb, jeg har til Ham.«

– Og her sidder en ung moderne pige i lange støvler og maxikjole og taler samme sprog. Jo, vi føler os i familie, og da vi skilles, beder de os ikke glemme dem i vore bønner – og vi beder dem om deres forbøn. Har de behov for forbøn på grund af deres meget spinkle teologiske og kirkelige forudsætninger, så har vi det måske endnu mere i vores statiske livsform, som så ofte er en hindring for kærlighed og begejstring.

Efter at bilen med dem er væk, bliver løsrevne stumper fra samtalen ved at lyde i én: Der var aldrig nogen, som havde tid at fortælle mig om Jesus – jeg har aldrig før hørt om Gud – jeg er som et barn i dette her, alt er nyt for mig – de er havnet i narkotika, fordi de søgte, men ingen viste dem vejen. – Han kaldte mig, og hvad skulle jeg gøre andet end følge ...

Vi har Kirken, sakramenterne, en lang tradition, Bibelen ... De har kun Bibelen og deres brændende kærlighed til (Jesus) Jesus, til hinanden og til alle søgende – men med det, de har, udretter de mirakler.

KRISTI LEGEMS FEST I IMMACULATAKIRKEN

Den næsten traditionelle Kristi Legems fest på Rygaard må desværre opgives i år. Men præsterne ved st. Therese og st. Ansgars kirker er enedes om en »nødløsning« (på grund af små proces-

sionsmuligheder) i Immaculatakirken på Strandvejen. St. Josepssøstrene giver husly med stor glæde. Messen og processionen afholdes for de to menigheder torsdag den 21. juni kl. 19,30, men »udensogns« er naturligvis velkomne.

K.G.-H.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 17/6: H. TREFOLDIGHEDS
FEST: 5. Mos. 4,32-34. 39-40. – Salme 32 (33), 4-5. 6 og 9. 18-19. 20 og 22. (R: 12: Saligt det folk, som Herren valgte til arvelod). – Rom. 8, 14-17. – Mt. 28,16-20.
Mandag d. 18/6: 2. Kor. 6,1-10. – Mt. 5,38-42.
Tirsdag d. 19/6: 2. Kor. 8,1-9. – Mt. 5,43-48.
Onsdag d. 20/6: 2. Kor. 9,6-11. – Mt. 6,1-6. 16-18.
Torsdag d. 21/6: 2. Kor. 11,1-11. – Mt. 6,7-15.
Fredag d. 22/6: 2. Kor. 11,18. 21b-30. – Mt. 6,19-23. – *I en evt. aftenmesse: Vigilien til S. Johannes Døbers fødsel: Jer. 1,4-10. – Salme 70 (71), 1-4a. 5-6ab. 15ab og 17. (R: 6b). – 1. Pet. 1,8-12. – Lk. 1,5-17.*
Lørdag d. 23/6: S. JOHANNES DØBERS FØDSEL: Es. 49,1-6. – Salme 138 (139), 1-3. 13-14ab. 14c-15. (R: 14a). – Ap. g. 13,22-26. – Lk. 1,57-66. 80.

Søndag d. 24/6: KRISTI LEGEMS OG BLODS FEST: 2. Mos. 24,3-8. – Salme 115 (116), 12-13. 15 og 16bc. 17-18. (R: Jeg vil gribe frelsens kalk og påkalde Herrens navn; eller: Alleluja). – Hebr. 9,11-15. – Evt. Sekvens (- evt. kun de 4 sidste vers: Se englenes brød ...). – Mk. 14,12-16. 22-26.
Mandag d. 25/6: 1. Mos. 12,1-9. – Mt. 7,1-5.
Tirsdag d. 26/6: 1. Mos. 13,2. 5-18. – 7,6. 12-14.
Onsdag d. 27/6: 1. Mos. 15,1-12. 17-18. – Mt. 7,15-20.
Torsdag d. 28/6: 1. Mos. 16,1-12. 15-16. Eller: 16,6b-12. 15-16). – Mt. 7,21-29.
Fredag d. 29/6: JESU HJERTES FEST: Hoseas 11,1. 3-4. 8c-9. – Salme: Es. 12,2-3. 4bcd. 5-6. (R: 3: I skal øse vand med glæde af Frelserens kilder). – Ef. 3,8-12. 14-19. – Joh. 19,31-37.
Lørdag d. 30/6: 1. Mos. 18,1-15. – Mt. 8,5-17. – Jomfru Mariæ uplettede

hjerter: Es. 61,9-11 (evt. en anden læsning af Gudsmoders fællesmesse). – Salme 112 (113), 1-8. (R: 2 el. Alleluja). – Lk. 2,41-51. – *I en evt. aftenmesse: Vigilien til S. Peter og S. Paul: Ap. g. 3,1-10. – Salme 18 (19), 2-3. 4-5. (R: 5a: Deres røst er nået ud over den vide jord). – Gal. 1,11-20. – Joh. 21,15-19.*
Søndag d. 1/7: Apostlene S. PETER OG S. PAUL: Ap. g. 12,1-11. – Salme 33 (34), 2-9. (R: 8). – 2. Tim 4,6-8. 17-18. – Mt. 16,13-19.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 17/6: H. TREFOLDIGHEDS FEST.
Mandag d. 18/6: Ferialdag.
Tirsdag d. 19/6: Ferialdag. – Eller: S. Romuald, abbed. (7/2).
Onsdag d. 20/6: Ferialdag.
Torsdag d. 21/6: S. Aloysius. – *Pave*

PAUL VI valgt 1963.

Fredag d. 22/6: Ferialdag. – Eller: S. Paulinus, biskop. – Eller: S. John Fisher, biskop, og S. Thomas More, Martyrer. – *I en evt. aftenmesse: Vigilien til S. Johannes Døbers fødsel (23/6), Gloria og Credo (hvid).*
Lørdag d. 23/6: S. JOHANNES DØBERS FØDSEL. (24/6).

Søndag d. 24/6: KRISTI LEGEMS OG BLODS FEST.
Mandag d. 25/6: Ferialdag.
Tirsdag d. 26/6: Ferialdag.
Onsdag d. 27/6: Ferialdag. – Eller: S. Cyrillus af Alexandria, biskop og kirkelærer. (9/2).
Torsdag d. 28/6: S. Irenæus, biskop og martyr.
Fredag d. 29/6: JESU HJERTES FEST.
Lørdag d. 30/6: Ferialdag. – Eller: Jomfru Mariæ uplettede hjerter. – *Den h. romerske Kirkes første martyr. – I en evt. aftenmesse: Vigilien til S. Peter og S. Paul (28/6), Gloria og Credo (rød). – Pave PAUL VI kronet 1963.*
Søndag d. 1/7: Apostlene S. PETER OG S. PAUL. (29/6). – *Kollekt af Peterspenge.*

Rejser under katolsk ledelse

SOMMER I ROM

2 uger afrejse 25/6, ophold på Hotel Casa Pallotti, hjælpension. Pris alt incl. 1450,- (Rejseleder Annie Rastrup).

KULTURPERLER, ROM/SORRENTO

2 uger afrejse 10/9, ophold på hotellerne Casa Pallotti og Vesuvio. Pris alt incl. kr. 1350,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

EFTERARSFERIE I ROM

13/10-20/10 ophold på hotel ARISTON med halvpension, alle dobbeltværelser med bad og toilet. Pris alt incl. 1095,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

BESTIL HURTIGT, BEGRÆNSET DELTAGERANTAL!

Program og indtegning:

Holmbladsgade 11, 2300 København S. Telf. (01) AStA 2312.

Bornholm

I den katolske præstegård i Akirkeby tilbydes katolikker ferieophold i smukke og rolige omgivelser. Der er fuld adgang til køkken, bad og opholdsrum, ligesom stor have er til rådighed.

Pris pr. dobbeltværelse kr. 300 pr. uge, enkeltværelse kr. 150 pr. uge.

Henv. til menighedsrådets formand, maskinmester E. Frandsen, Kannikeengen 24, 3720 Akirkeby. Tlf. (03) 97 42 95.

UDNÆVNELSE

Docent, dr. phil. Jan Pinborg er udnævnt til professor i klassisk filologi ved Københavns Universitet fra d. 1. maj i år. Redaktionen ønsker den nye professor til lykke med udnævnelsen. Prof. Pinborg har i mange år været redaktør ved Catholica.

Håndværkere søges

Findes der indenfor vor kirke 1 eller 2 murere og tømrere der vil hjælpe **Sct. Knuds Kloster** med ombygning.

Kost og logis kan fås samt en mindre betaling.

Kontakt os venligst på tlf. (06) 47 44 90.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedestof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsaalgepris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

VESTENS BLODIGSTE DOMMER

»Vestens blodigste dommer« (The Life and Time of Judge Roy Bean) er en ægte John Huston film. Bjørn Rasmussen har skrevet, at »hans helte er fødte tabere«, og at han som instruktør ofte »mister gejsten undervejs«. I hans sidste film skildrer han historien om den legendariske Roy Bean – den eftersøgte forbryder, der gør sig til dommer i den lovløse by Vinegaroon i Texas. Vi får som indledning at vide, at hvis historien ikke nøjagtig fandt sted, som det skildres i filmen, så burde den have fundet sted på denne måde. Vi er altså i legendens eller folkesagnets verden.

Det siger sig selv, at der er opstået mange legender omkring erobringen og civiliseringen af Vesten, et kapitel i USAs historie hvor kaos og orden, selvtaget og lovløshed tog voldsomme livtag med hinanden. Efter filmens fremkomst er der tilmed skabt en hel genre, der som bekendt går under betegnelsen »Western«, hvad enten det drejer sig om legender, røverhistorier, episk digtning eller virkelige historiske beretninger. Det er en epoke i den amerikanske nations tilblivelse, som både litteratur og film i høj grad har slået mønt af. Det vælder ind med Western-film, og selv om de i den allerseneeste tid har fået en farlig konkurrent i de såkaldte »Eastern-film«, så tyder intet på, at deres popularitet, især blandt de unge, er dalende.

Der har i årenes løb været produceret mange gode og underholdende Western. I visse instruktørers hånd, som f.eks. John Ford, har flere af disse film nået sublime højder og er blevet klassiske mesterværker, man gang på gang vender tilbage til. Der er også blevet produceret meget møg, film man har glemt fem minutter efter at man har forladt biografen (gudskelov). Undertegnede anmelder styrer ikke desto mindre ind og ser alle de Western, som har premiere i København.

Der er nemlig noget fascinerende ved denne genre, som ethvert menneske med noget af drengesindet i behold ikke kan læsrive sig fra.

John Hustons sidste film om dommer Roy Bean må siges at hæve sig over gennemsnittet, selv om den ikke er et fuldent mesterværk. Når filmen fængsler, skyldes det nok, at John Huston behandler sit emne med megen humoristisk sans. Historien er heller ikke uinteressant. Den er barsk, men rummer sikkert megen sandhed om menneskets vej fra anarki og selvtaget til lov og orden.

Roy Bean ankommer i 1890 til den lovløse by Vinegaroon. Han er eftersøgt og venter beskyttelse, men bliver i stedet overfaldet og lemlæstet af en bande forbrydere. Ved hjælp af den unge mexikanske pige Marie Elena får han hævn, hvorefter han udnævner sig selv til Dommer Roy Bean. Bistået af en anden bande forbrydere, som han udnævner til »sheriffer«, lykkes det ham faktisk at bringe lov og orden til byen – naturligvis Dommer Roy Beans lov og orden. Han tager det ikke så tungt med motiverne til at hænge folk, og slet ikke med beviserne for deres skyld. Skal folk lynchese, så skal det, som han siger, være med Dommerens tilladelse.

Byen vokser naturligvis, nu da en vis lov og orden er kommet til den, og gradvis bliver den helt respektabel. I udøvelsen af sit embede er dommeren ustandselig inspireret af at beskytte en smuk skuespillerinde, Miss Lily Langtrys ære, hans idealbillede af en kvinde. Da han en dag vender tilbage til byen, efter forgæves at have forsøgt at se hende optræde i San Antonio, finder han Marie Elena døde efter at have født hans datter. Han forlader byen, men vender tilbage tyve år efter og opdager, at hans nu voksne datter er blevet sat på gaden af sagføreren Gass, der kynisk udnytter staten Texas

love og regerer den olierige by på gangstermaner. Opgørets time er inde: dommer Roy Bean kalder sine gamle sheriffer sammen og ofrer sit liv i kampen mod de nye repræsentanter for lov og orden i byen.

Lov og orden er ikke altid ensbetydende med, at junglens lov overvindes. Civilisation fører tværtimod ofte til en ny form for junglens lov, nemlig den som gør det muligt for kapitalstærke mænd at købe ordensmagten, så den tjener deres interesser. Når man har set denne film, stiller man sig derfor det spørgsmål, om et samfund udelukkende kan bygges på lov og orden? Eller skal der mere til? Spørgsmålet kunne være blevet endnu klarere formuleret, hvis ikke John Huston, som det så ofte sker i hans film, taber gejsten undervejs og lader slutningen blive mere eller mindre ligeegyldig.

Den populære skuespiller Paul Newman har den store hovedrolle som Roy Bean. Man kunne næppe have valgt nogen bedre, fordi han i sit spil har de nuancer, der skal til for at kunne forene forbryderen og dommeren i samme person. De øvrige roller er besat med kendte navne. Anthony Perkins er en omrejsende præst, der lærer Roy Bean en standardprædiken til brug for begravelser. Ava Gardner, der stadigvæk har ry for at være en af verdens smukkeste kvinder, har rollen som skuespillerinden Lily Langtry. Stacy Keach spiller »Original Bad Bob«, en bizar dræber, som begår den fejl at vende ryggen til Roy Bean. Sagføreren Gass, der snyder Beans datter, spilles af Roddy McDowall. Jacqueline Bisset er Beans datter, mens Victoria Principal er hans elskerinde, der dør i barselseng. Det er hendes debutrolle, som hun fik af Huston uden at være prøvefilmet.

Kaare Osorio

12/1973

forum

katolsk

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

NOTES- BLOKKEN

PA JAGT EFTER EN NY ÅRSOPGAVE

På sidste pastoralrådsmøde talte man om en ny årsopgave for hele bispedømmet. Aktionsudvalget foreslog som emne: mission. Men drøftelserne viste, at der i forsamlingen endnu ikke var klarhed over, hvordan man rent praktisk skulle tage fat på en sådan opgave. Desuden skulle der i forvejen afklares en række spørgsmål af teologisk og økumenisk natur, som ikke var så lette at løse. Man besluttede derfor at henvise hele spørgsmålet til et udvalg, der skal arbejde med problemerne og forelægge et konkret forslag til næste pastoralrådsmøde.

I mellemtiden er der indtrådt en begivenhed, som måske kan give os en ny inspiration. I en tale den 9. maj meddelte paven, at året 1975 vil blive fejret som jubelår. Nu er jubelåret eller det hellige år en gammel tradition, som går tilbage til Det gamle Testamente og højmiddelalderen. Man tvivler en lille smule på, hvorvidt en sådan tradition kan og bør videreføres i vor egen tid. Det er forståeligt, at det moderne menneske mangler interesse for andre århundreders religiøse udtryksformer. Når paven alligevel – efter nogen tøven – har besluttet sig til, at året 1975 skal fejres som jubelår, hænger det sammen med, at han har givet jubelåret et nyt indhold. Jubelårets væsentlige indhold består ikke i, at man tager på pilgrimsfærd til Roms ældgamle kirker for dér at vinde et jubilæumsafslad. Det drejer sig om menneskets indre fornyelse. Det menneske, som i sin tankegang har mistet den sikkerhed, der følger med sandheden; det arbejdende menneske, som i sit arbejde er i fare for at miste sin egen identitet; det menneske, som

morer sig og nyder livet, således at han inden længe keder sig og bliver desillusioneret. Mennesket skal fornyes indefra. Evangeliet kalder det omvendelse, bod og hjertets fornyelse. Det er en selvgenfødelsesproces. Denne fornyelse er ikke noget egocentrisk. Den kan i et vist omfang også forandre samfundets holdning. Paven siger, at dette er hovedemnet for det næste jubelår, som desuden koncentrerer om et andet særligt emne, som tager sigte på det praktiske liv, nemlig *forsoningen*. Dette sidste emne har en særlig betydning i vor tid. Det ligger så at sige i luften. Man behøver blot at tænke på det politiske liv. Men samtidig er dette emne meget påkrævet. Det dækker over en hel skala af praktiske muligheder: forsoning med Gud, forsoning med menneskene i det private liv, i familierne, i kirken, i samfundet, mellem nationerne. Og denne forsoning forudsætter tilgivelse, som er et nøgleord i Det nye Testamente. Mon ikke vi alle trænger til en ny forsonings- og tilgivelsesimpuls, netop nu, hvor man overalt mærker, at stridigheder, modsætninger og polariseringer breder sig?

Tidligere var det sådan, at jubelåret først blev fejret i Rom og i det følgende år i de lokale kirker. Paven har denne gang vendt det hele om: de lokale kirker skal i året, der går forud for jubelåret forberede sig til selve det hellige år. Denne forberedelse skal begynde med pinsen 1973. Vi skal altså i to år koncentrere os om indre fornyelse og forsoning. Det ligger derfor meget nær at overveje, om vi ikke her står over for den årsopgave, vi leder efter: Fornyelse og forsoning!
H. Roos S. J.

Nu begynder sommerferien. K. F.s to næste numre udkommer derfor henholdsvis 25. juli og 22. august.

God ferie!

red.

EN STOR TAK

Den 1. juni holdt Friis Nielsen op som annonchef på Katolsk Forum. I perioden 1960-73 har han samvittighedsfuldt røgtet dette hverv. Det er naturligvis ingen let sag at skaffe annoncer til et blad, der som Katolsk Forum henvender sig til et ret begrænset antal mennesker. Men det er lykkedes Friis Nielsen at skabe et virkelig godt forhold mellem annoncørerne og Katolsk Forum, – en indsats man ikke uden videre skal kimse ad. Fra han overtog annoncepedittionen, til bladet blev reduceret til 24 numre om året, er der sket en omtrentlig fordobling af annoncemængden. Og det tør siges, at det indkomne beløb falder på et meget tørt sted.

Men nu har Friis Nielsen altså trukket sig tilbage på grund af alder. Når man er 77 år, kan ønsket om at slå sig til ro udmærket opstå – og realiseres. Hans hustru, Johanne Friis Nielsen, der har bistået ham i hans arbejde, finder også, at tidspunktet er passende. Den fælles retræte sker således i fælles samdrægtighed.

Redaktionen takker hermed det arbejdsomme og flittige ægtepar for en aldrig svigtende indsats og ønsker dem mange gode stunder endnu.

Red.

INDHOLD

FORENING MED KRISTUS I VOR NÆSTE	4
Hvordan og hvorfor skal man overstige den kun jordiske medmenneskelighed og komme til næstekærlighed?	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Aflivning af spædbørn; atomforsøg; stat og kirke i Norge; uroligheder i Spanien, m.m.	
VELKOMMEN	9
Et nyt pensionat og retrætehus åbner dørene i Sveriges Småland.	
VALFARTEN TIL ØM	10
En reportage i ord og billeder fra Vest-Danmarks store valfart.	
OM AT BÆRE MEGEN FRUGT	14
Mennesket kan præstere en hel del i kraft af sig selv. Hvordan kan Jesus så sige: »Uden mig kan I intet gøre«?	
KIRKE OG SAMFUND	16
Kristendom, privatejendom, statens overtagelse af produktionsmidlerne og andre højtaktuelle emner tages op til debat.	
VENNER	18
Et tilbageblik, med taknemmelighed mod de ungdomsvenner, som gav hinanden så meget.	
LÆSERBREV	19
Om menighedsrådene	
VÆRD AT LÆSE	20
W. Kasper, Einführung in den Glauben; H. Volk, Priestertum heute; A. M. Ramsay, Gud, Kristus og verden; N. N., Bodsandagt, bliver introduceret.	
FOR SENT TIL MESSE	21
Den evige kamp mod menneskelig skrøbelighed står stadig på.	
LITURGISK OVERSIGT	23
Chiffre på en skat, som verden ikke kender.	
FORSIDEBILLEDET	
blev optaget i Øms kirke, kort tid før messens begyndelse. Om valfarten og valfartsmessen, der holdes udenfor i det frie, se side 10 til 13.	
SKARPRETTERENS SIDSTE TANGO I 5. C	24
En blandet overskrift dækker over en blanding af filmanmeldelser.	

KOMMENTAR

EJENDOM

For nogen tid siden var der en udsendelse i TV, der sluttede med, at historien om Kain og Abel blev fortalt på en usædvanlig måde: Abel var den omvandrende hyrde, der betragtede det som en selvfølge, at han måtte lade sin hjord græse et hvilket som helst sted, hvor der var gode græsgange; Kain var den første, der indhegnede et stykke jord og kaldte det »mit«, den første jordbesidder, den første til at hævde privatejendommens ukrænkelige ret – derfor blev han brodermorder! Man merkt die Absicht.

Tanken er imidlertid ikke så ny. En gammel jødisk tradition omtaler Kain som den, der »kun var ude efter fortjeneste og som den første erhvervede sig jordbesiddelse«. I en fortælling fra den tidlige kristne tid bliver den første brodermorders navn udlagt som »Ejendom« og »Misundelse«.

Denne tanke om privatejendom som roden til ufred findes hos mange kirkefædre, når de behandler samfundsmæssige emner: begær efter at eje ødelægger den oprindelige gode orden, hvorefter alle mennesker ifølge Skaberens vilje skulle have lige adgang til jordens rige gaver. Gregor af Nazians, der levede i det 4. århundrede, lærer, at privatejendommens opståen (og derved fattigdommens og rigdommens) er en direkte følge af syndefaldet.

Kirkefædrenes teorier stammer dog i mindre grad fra biblen end fra den hedenske myte om en gylden tidsalder, hvor alt var fælleseje.

Fagfolk er temmelig enige om, at vi ikke kan aflede nogen »kristen lære om ejendom« af Det nye Testamente

eller af den tidlige kirkehistorie.

På den anden side kan vi konstatere i urkristendommen en radikal kritik af rigdom med krav om afstandtagen fra de verdslige goder og overvindelse af skellet mellem fattig og rig.

Den urkristelige ejendomsetik har stadig en vis gyldighed for den enkelte kristnes holdning, men vi må naturligvis være forsigtige med at anvende den på vor tids industrisamfund. For de første kristne var ejendomsspørgsmålet snarere et menighedsanliggende end et socio-politisk problem.

Hverken fra biblen eller fra kirkefædrene kan vi altså hente noget program for politisk aktion, men måske nok nogle erkendelser angående ejendomsproblematikken, som er værd at tage sig af: –

Ejendom kan forføre et menneske til magtmisbrug.

Ejendom forpligter ejeren til medmenneskelig indsats.

Ejendom er ingen målestok for menneskets sande værd.

Faren ved ejendom hidrører fra menneskets egen medfødte egoisme, dets hang til selvhævdelse, dets ubarmhertighed osv. – kort: alt det, fædrene kaldte »arvesynd«.

Viden om menneskets »faldne natur« gør det umuligt for kristne at tro på nogen utopi her på jorden.

Denne viden om »synd« og om dens modstykke, »nåde«, gør det umuligt for kristne at affinde sig med det bestående samfund, og den giver dem mod til at arbejde for en stadig forbedring, for at »frelsen« mere og mere kan blive virkelighed for alle mennesker.

L.O.D.

FORENING MED KRISTUS I VOR NÆSTE

Af Dom Eugene Boylan O. C. S. O.

Oversat af Vibeke Thorndahl

Guds vilje består i alt, hvad der er nødvendigt for enhver af os for at elske Gud og for at nå den fuldkommenhed, som han ønsker, vi skal nå. Intet andet er da nødvendigt end at overgive sig helt til Guds vilje. Men brugen af ordet »overgivelse« må ikke tages i den betydning blot med et villigt og åbent hjerte at acceptere alt, hvad Gud sender os. Ordet benyttes her for at dække den aktive fuldbyrkelse af Guds vilje ved at udføre de ting, han vil, at vi skal udføre, med mod og energi. Det første, han kræver af os, er, at vi elsker ham af hele vort hjerte, og at vi identificerer vor vilje med hans.

Guds vilje er kærlighed til næsten

Han meddeler os sin vilje på en særlig måde, når han siger:

»En ny befaling giver jeg jer, at I skal elske hverandre; ligesom jeg har elsket jer, skal også I elske hverandre. Derpå skal alle kende, at I er mine disciple, om I har indbyrdes kærlighed« (Joh. 13,34). »Som Faderen har elsket mig, således har jeg også elsket jer; bliv i min kærlighed. Hvis I holder mine bud, vil I blive i min kærlighed, ligesom jeg har holdt min Faders bud og bliver i hans kærlighed. Dette har jeg sagt til jer, for at min glæde skal være i jer, og jeres glæde kan blive fuldkommen. Dette er mit bud, at I skal elske hverandre, ligesom jeg har elsket jer. Større kærlighed har ingen end den at sætte livet til for sine venner« (Joh. 15,9-13). Her har vi tilkendegivelsen af Guds vilje, som er så betydningsfuld, at han gjorde dette til et særligt kendetegn for dem, der var hans disciple: »Derpå skal alle kende, at I er mine disciple, om I har indbyrdes kærlighed« (Joh. 13,35). Ingen, der søger at leve et kristent liv, kan tillade sig at overse dette bud. Denne udtalelse følger umiddelbart efter Kristi forklaring af den kristne enhed under hans sidste måltid med disciplene: »Jeg er vintræet, - I er grenene« (Joh. 15,5), og forbin-

delsen mellem disse udtalelser - vor delagtighed i Kristi mystiske legeme - er åbenlys. Eftersom Kristus og hans disciple udgør et legeme, kan vi ikke blive forenet med ham, medmindre vi også er forenet med vore medmennesker. Sandelig siger jeg jer: »Hvad I har gjort imod en af mine mindste brødre dér, har I gjort imod mig« (Matt. 25,40). Hvis Paulus er begejstret over mysteriet om enheden med det mystiske legeme, er Johannes på lignende måde helt opslugt af ideen om næstekærligheden, og grundlaget for disse to tanker er hentet fra det samme mysterium: vor enhed med Kristus. Johannes kan ikke få den tanke ud af hovedet. Der er den velkendte beretning om hans sidste dage, givet af den hl. Hieronymus, da den aldrende apostel, hvis inspirerede øje engang havde set visionen af apokalypsen, ikke længere kunne gå til sin kirke og heller ikke længere kunne prædike. Til alle og enhver havde han kun det ene råd: Børnlille, elsk hverandre.

Børnlille, elsk hverandre!

Nogle af hans tilhørere følte sig tilskyndet til at spørge ham, hvorfor han altid gentog dette råd. Johannes' svar var ganske enkelt dette: »Fordi det er Herrens befaling; og hvis blot dette opfyldes, er det tilstrækkeligt.« Vi kan ikke lade være med at citere hans tekst om dette emne:

»Højt elskede, lad os elske hverandre, for kærligheden er fra Gud. Og enhver, der elsker, er af Gud og kender Gud. Den, der ikke elsker, kender ikke Gud, for Gud er kærlighed... Hvis vi elsker hverandre, bor Gud i os, og hans kærlighed er blevet fuldkommen i os... Gud er kærlighed; og den, der lever i kærlighed, lever i Gud og Gud i ham... Hvis et menneske siger: Jeg elsker Gud og hader min bror, er han en løgner. For den, der ikke elsker sin bror, som han har set, hvordan kan han elske Gud, som han ikke har set? Og dette bud har

vi fra Gud, at den, der elsker Gud, elsker også sin bror« (1. Joh. 4, 7, 8, 12, 16, 20, 21).

Der kan derfor ikke blive nogen fuldkommen forening med Gud, medmindre vi også elsker vor næste. Først og fremmest er vor næste en del af Kristi legeme, og vi elsker ikke virkelig Kristus, hvis vi ikke også elsker Kristi lemmer. For det andet døde Kristus for hvert eneste menneske, og vi selv kan ikke være forenet med Kristus, medmindre vi også deler hans kærlighed til hvert enkelt menneske. Det er derfor, han pålægger os den store forpligtelse at elske hverandre, »som han har elsket os«. Vi kalder dette overmåde stort, for han elskede os så langt, at han gav sit liv for os.

En uudholdelig byrde?

Ved første øjekast kan dette forekomme os at være en uudholdelig byrde og en umulig forpligtelse. Men at tjene Gud er en rimelig tjeneste, og han har selv forsikret os, at hans åg er blidt og hans byrde let.

Hvis vi prøver at undersøge dette kærlighedens råd, vil vi opdage, at denne forpligtelse, omend vidtrækkende, på ingen måde er uopfyldelig.

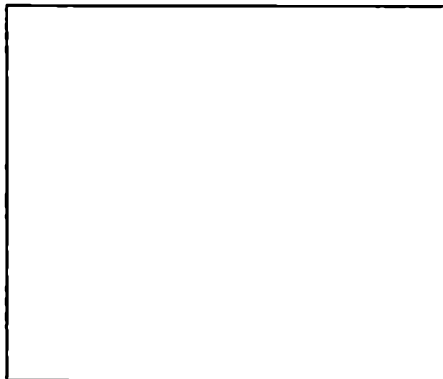
Vi er skyldige at elske alle mennesker. »At elske« betyder i denne forbindelse at ønske godt for alle mennesker. Vor kærlighed skal altså være oprigtig og komme indefra. I praksis vil det sige, at vi ikke må udelukke nogen af vor bøn, og i tilfælde af yderste nødvendighed må vi være parat til at yde dem hjælp, så vidt det står i vor magt. Men ikke alle mennesker har lige stort krav på vor kærlighed. Sct. Thomas siger: »Kærligheden ændrer ikke den naturlige orden, - den fuldkommengør den.«

I første række kommer altid vor familie, vore slægtninge, vore venner osv. Denne kærlighed til kærligheden skal være overnaturlig. Vi opfylder ikke Vor Herres nye bud ved en naturlig kærlighed. Som der står i Kristi Efterfølgelse: »Ofte synes noget at være kærlighed, men er snarere kødelighed; thi naturlig tilbøjelighed, egenvilje, håb om gengæld og hang til magelighed gør sig næsten altid gældende« (1,15).

Det vil ikke sige, at en naturlig kærlighed eller et venskab ikke kan gøres overnaturligt, men det betyder, at før det naturlige er blevet gjort til genstand for det overnaturlige, er vi ikke i besiddelse af sand kristen kærlighed.

Hvilken indflydelse har det på vore omgivelser?

Lad os nu se, hvilken indflydelse dette kan have på vore omgivelser. For det første er vi forpligtet over for enhver,

vi møder, selv i vore tanker. Hurtige domme over andre, mistænksomhed, misundelse osv. over for vor næste har absolut ingen plads i en sand kristens frivillige tanker. Og lad det i forbigående være sagt, at næsten enhver undgåelse af synd og gennemførelse af dyd skal begynde i vore tanker. Hvis vi frivilligt tillader os selv at tænke dårligt, vil vi snart befinde os midt i dårlige samtaler og dårlige handlinger. Selv i vore tanker skal vi gå ud fra de principper og idealer, som vi ønsker skal være fremherskende i vort dagligliv. Talens synder er utallige, og det er forbavsende, at man hos folk, der ellers er i besiddelse af mange dyder, kan finde en ukærlig tunge. Der er her i vid udstrækning mulighed for at praktisere dyder og stræbe efter fuldkommenhed. Så meget at apostlen Jakob siger: »Den, der ikke sårer i sin tale, er fuldkommen.« Lad os huske, at hvert ord, vi udtaler, eller hver betydning vi kommer med mod et andet menneske, er en uret mod Kristus.

Der kan naturligvis forekomme tilfælde, hvor vi er tvunget til at sige ubehagelige sandheder om andre, f.eks. ved domstolene, men normalt har vi ikke lov til at tale ondt om nogen, end ikke selv om det, vi siger, er sandt. En sand kristen gør sit bedste for at skjule andres fejl, og han lytter ikke til nedsættende bemærkninger om andre. Og er det forkert at tale nedsættende om andre, er det endnu værre at bagtale sin næste. Selv ret gode og fromme mennesker synes ikke at være klar over det ansvar, de påtager sig med hvert ord, de siger om andre. Vor næstes ære og gode navn, hans anseelse udadtil og hans personlige karakter skulle i vor mund være lige så sikkert forvaret som i Vor Herres. Og det gælder, selv om vi ved, at hans private opførelse ikke retfærdiggør hans offentlige fremtræden.

Det virkelig kristne menneske kendes på sin gode tale – og endnu mere på sin gode tavshed. Han er altid parat til medlidenhed og sympati for alle. »At forstå alt er at tilgive alt«, og intet menneske, der kender sin egen svaghed og sin fuldstændige afhængighed af Guds nåde for at undgå synd, kan nogen sinde være hård over for sin næstes fejl eller synder. Alene som almindelige menneskelige væsener burde vi have en menneskelig følelse over for hinanden, men som kristne, som Kristi lemmer, bør vor gensidige sympati være endnu dybere.

Hvis vi betragter næstekærlighed som et middel til at nå frem til en forening med Gud, må vi i ham se det ideal, vi skal omdanne os efter.

Ønsker vi virkelig at blive ét med ham, må vi også som en selvfølge prøve at elske vor næste, som han selv gjorde

det. Dette indbefatter også vore fjender (eller dem, vi synes mindre godt om). Han tilgav dem alle. Han døde for enhver af dem, der korsfæstede ham. Han bad for dem på korset: »Fader, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør« (Luk. 23,34). Denne tilgivelse er ikke altid let at praktisere. Og alligevel kan dens betydning og nødvendighed måles ved den kendsgerning, at Vor Herre indlagde den forbavsende sætning i bønnen Fader Vor: Forlad os vor skyld, som og vi forlader vore skyldnere. Han får os til at anlægge den samme målestok for Guds tilgivelse af vore synder mod Ham som den, hvormed vi selv tilgiver vor næstes fejl over for os. Og han tilføjer: »Thi tilgiver I menneskene deres overtrædelser, vil jeres himmelske Fader også tilgive jer; men tilgiver I ikke menneskene deres overtrædelser, vil jeres Fader heller ikke tilgive jeres overtrædelser« (Matt. 14,15).

Dette er et væsentligt punkt i det åndelige liv; og et punkt, der appellerer til hyppige bestræbelser og årvågenhed. Vi må have nøje kontrol over vore tanker for at hindre enhver tendens til at ruge over det onde – virkelig eller indbildt – som er blevet begået imod os, og for at undgå at ønske ondt over den ansvarlige eller endog finde bevidst glæde i at se det gå ham dårligt.

Godhed og barmhjertighed bør kendetegne vor omgang med vore medmennesker

Helgenerne blev helgener, fordi de udnyttede de lejligheder, vi andre forsømmer og måske endda foragter. Uden at være nødt til at gå ud og opsøge vor næste kan vi alligevel i dagens løb finde mange muligheder for at vise næstekærlighed. I alle, vi kommer i kontakt med i dagens løb, kan vi finde, elske og tjene Kristus. Dette kræver naturligvis både tro og mod. Vi kender alle den krybende frygtsomme måde, hvorpå en hund sniger sig væk fra vore forsøg på at klappe den, hvis den tidligere er blevet dårligt behandlet af andre. Vi kan møde børn, hvis arme automatisk går op i forsvarsstilling, hvis en person, der har myndighed, nærmer sig dem. Den samme indstilling møder vi ofte over for Gud. Han regnes for at være en streng herre, overdrevent krævende og pedantisk, der nærmest sætter fælder for sine skabninger, og som næsten kun venter på at gribe dem i deres onde gerninger. Ingen sand kærlighed til Gud er mulig ud fra et sådant billede. Ikke desto mindre eksisterer den slags forestillinger, og vi må vogte os for ikke at bære ansvaret for deres opståen.

Godhed og barmhjertighed bør kendetegne vor omgang med vore medmennesker.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Mission

Pastoralrådets aktionsudvalg har foreslået en ny årsopgave. Efter »De fremmede iblandt os« og »Menighedsfællesskabet« har man ment, at tiden var moden til en årsopgave om »Mission«. Man kunne næppe have valgt noget mere centralt og aktuelt emne, eftersom Kirkens stilling i verden af i dag så udpræget er af missionerende art. Kristenheden er et forbilagt stadium; de kristne er næsten overalt i mindretal, og selv i officielt kristne lande er det et spørgsmål, om det er evangeliske værdier, som driver udviklingen frem. Vi er faktisk ved at vende tilbage til tilstandene i kirkens første århundrede, hvor de kristne stod over for en mægtig statsmagt, der byggede på værdier, som de kristne ofte måtte sige nej til, og som derfor førte til forfølgelser af de kristne. Forfølgelser af kristne er i dag en kendsgerning bag Jerntæppet. I den såkaldte frie vestlige verden er de endnu tolereret – spørgsmålet er blot hvor længe. For hvis de kristne virkelig aflagde et autentisk vidnesbyrd om »det håb som er i dem« (1. Peter 3,15), så ville de i langt højere grad virke udfordrende på den verden, de lever midt i.

Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med

Da de første kristne blev sendt ud af den opstandne Herre for at forkynde evangeliet for alverden, så var det netop budskabet om Jesus Kristus som Herren, der var centrum for deres forkyndelse. Overfor en selvtilstrækkelig, magtbegærlig verden forkyndte de første kristne med stor frimodighed, at ikke mennesket, men Gudmennesket Jesus Kristus er Herre. De kunne forkynde det med frimodighed, fordi han virkelig var blevet Herre i deres eget liv. Det var ham, som havde ledelsen i deres liv – gennem sin Ånd, som han pinsedag havde udgydt over sin Kirke. De første disciple havde derfor lukket Gud ind i deres hjerter – og de kunne simpelthen ikke lade være med at fortælle deres om-

verden, hvem der nu var Herre i deres liv. Drevet af Guds Ånd måtte de vidne om den kærlighed, de havde været genstand for, så at alle mennesker kunne erfare og opleve den fornyende kraft, Gud skænker de mennesker, der omvender sig til Herren. Ligeså magtpåliggende det var for Jesus at nå ud til »jordens ende« gennem disciplenes forkyndelse (A. G. 1,8), ligeså selvfølgelig var det for disciplene at vidne om Ham, der helt havde fyldt deres liv. »Jeg tror, derfor taler jeg«, siger apostlen Paulus (2. Kor. 4,13) for at understrege, at motiveringen for hans missionsvirksomhed skal søges i troens kontakt med den opstandne.

Om at bede

Selv om det ligger i Kirkens væsen at være missionerende, dvs. være et vidnesbyrd om den Opstandne Herres magt i dag og til alle tider, så er adskillige katolikker usikre over for den opgave, som missionsforpligtelsen indebærer. Hvorfor, hvornår og hvordan skal der missioneres i dag, spørger mange? Selve pastoralrådet havde på sit sidste møde sine tvivl om, hvordan man rent praktisk skulle tage fat på en sådan opgave. Hertil er der kun at sige, at det ikke er os mennesker, som skal tage initiativet til at missionere. Initiativet er Guds. Ved at lukke den Opstandne Herre ind i vort liv gør vi os til Hans ejendom, så at Han ved sin Ånd kan føre os derhen han vil. Hvis vi virkelig lader Ham komme til i vort liv, så vil Han også selv ved sin Ånd føre os ind i de praktiske opgaver, Han har tiltænkt os. Det forudsætter naturligvis, at vi beder Kristus vise os vejen. Hvis Kirken vil omstille sig til en mere missionerende indsats, så må bønnen i endnu højere grad indgå som et selvfølgelig led i vore overvejelser. Hvis pastoralrådet ved sit næste møde ville bede sig frem til en forståelse af vor missionsopgave i dag, så ville det aflægge netop det vidnesbyrd, vi alle inderligt længes efter: at Kristus er Herren.

K. O.

ITALIEN

Det romerske turistbureau regner med mellem syv og otte millioner besøgende i Rom i jubelåret 1975. I 1972 besøgte fire millioner mennesker den hellige stad, der har ca. 2,7 millioner indbyggere.

COLOMBIA

Forældre i Bogota har anmodet søstrene på Sct. Benedikts Højskole at stoppe deres arbejde med narkomaner efter den »karismatiske metode«. Forældrene har konsulteret nogle psykologer, som siger, at den karismatiske metode gør mere ondt end godt, fordi narkomanerne tror, at Helligånden tager ophold i deres sjæl.

SPANIEN

De studerende ved Zaragoza-universitetets juridiske fakultet har nægtet at gå op til eksamen i kirkeret. Kirkeret er et obligatorisk fag ved spanske universiteter på grund af konkordatet mellem Vatikanet og den spanske stat. Både professorer og studerende hævder, at kirkeretten skal ajourføres, før den har nogen praktisk betydning i det moderne Spanien.

BRASILIEN

En fransk præst er blevet idømt 10 års fængsel ved en brasiliansk militærret for at have organiseret væbnet modstand blandt bønderne i Mato Grosso mod deres lands besættelse af udviklingskompagniet Codeara. Biskoppen af Sao Felix har udtalt, at det er Codeara som må bære hovedansvaret, fordi det først anvendte vold mod bønderne.

USA: Forslag om aflivning af spædbørn

En amerikansk videnskabsmand, dr. James D. Watson, som tidligere har fået tildelt Nobelprisen, udtaler i et interview til den amerikanske lægeforenings blad, at loven burde hjemle ret til at dræbe alle børn, født med anormaliteter, inden for de første tre dage efter fødselen.

Dr. Watson mener, at der er behov for en fornyet definition af spædbørns retsstatus. Han stillede blandt andet det spørgsmål, om et spædbarn burde betragtes som værende i live, før det er tre dage gammelt.

Dr. Watson, som fik Nobelprisen, fordi han ved sin indsats var med til at finde ud af DNA's molekylære struktur (DNA er et af de fundamentale elementer, hvoraf de menneskelige celler er opbygget), erklærede desuden, at lægfolk burde være medbestemmende ved reguleringen af forsøg med menneskelige ægceller.

Forsøgene med f.eks. befrugtning af menneskelige ægceller i reagensglas fortsætter, siger dr. Watson. Man har dog stadig ikke taget det endelige skridt, som

består i at indpode et sådant æg i livmoderen på en kvinde, men dr. Watson hævder, at det ikke varer længe, før samfundet bliver stillet over for de dermed forbundne problemer.

Med de metoder til opretholdelse af menneskeliv, man for øjeblikket er i besiddelse af, kan lægerne holde uhyggeligt deformerede spædbørn i live, selv om de ikke har nogen som helst mulighed for at udvikle sig normalt, siger dr. Watson.

Han gjorde i sit interview i denne sammenhæng opmærksom på, at man i tilfælde, hvor det før fødslen opdages, at barnet ikke bliver normalt, ikke længere har vanskelighed ved at opnå legal abort.

De fleste medfødte defekter bliver dog først opdaget efter fødslen, siger dr. Watson. »Hvis et barn først blev erklæret for levende tre dage efter fødslen, ville alle forældre have mulighed for at træffe et valg, som kun et fåtal har adgang til under det nuværende system,« siger han. »Lægen kunne lade barnet dø, hvis forældrene ønskede det, og på den måde kunne man undgå en masse ulykker og lidelser. Jeg tror, at dette synspunkt er den eneste fornuftige og barmhjertige måde at forholde sig på.«

FRANKRIG: Pax Christi fordømmer forsøg med atomvåben

Den franske afdeling af den internationale katolske fredsbevægelse »Pax Christi« har taget afstand fra forslaget om Frankrigs forsøg med atomvåben i Stillehavsområdet.

Regeringen har endnu ikke bebudet fastsættelsen af en dato for forsøgene, men de er gennem flere år regelmæssigt blevet gennemført i sommerens løb, og i fjor havde man ikke på forhånd angivet, hvilken dag forsøgene skulle finde sted.

»Pax Christi« gør opmærksom på, at »disse forsøg vækker misbilligelse næsten overalt«, og understreger, at »det, man må tage afstand fra, er terrorbalance-systemet og den stadige forbedring af atomvåbnene.«

I erklæringen hedder det videre:

»Ud fra dette synspunkt er alle atomforsøg forkastelige, hvad enten de finder sted i luften eller under jorden, og hvad enten de mennesker, der udfører dem, er franskmænd, kinesere, amerikanere eller russere.«

Den vægt, man for tiden lægger på faren for forurening hidrørende fra forsøg i atmosfæren, kan let tilsløre de mere betydningsfulde sider af dette spørgsmål. Forsøgene er et tegn på vort lands aktive deltagelse i et oprustningskapløb, som i sig selv er farligt, og som ser ud til at være vor tids største dårskab.

Denne forargelige foreteelse bliver

yderligere forværret på grund af det umådelige spild af ressourcer, oprustningskapløbet giver anledning til netop på et tidspunkt, hvor store befolkningsgrupper trues af hungersnød, især i Afrika. Har de rige og overoprustedes folkeslags regeringer gjort alt, hvad der er nødvendigt, for at redde vore nødstedte medmennesker fra død og elendighed?

Frankrigs ansvar må ikke få os til at glemme, at også andre stater er ansvarlige for situationen, som kræver fælles løsninger for alle implicerede nationer. »Pax Christi« opfordrer derfor alle disse nationer – og først og fremmest Frankrig – til at sætte deres mod og fantasi ind på helt at ændre politikken på dette område og resolut at gribe til nye sikringsformer, som kan mindske oprustningsbyrden og gøre det muligt at oprette sand fred mellem nationerne.«

Pax Christis erklæring, som kommer lige efter, at den franske bispekonferences permanente råd og de franske protestanters råd har udsendt en fælles erklæring, hvori de fordømmer Frankrigs politik med hensyn til våbenhandelen, viser, hvor stærkt oprustningsspørgsmålet optager de kristne i Frankrig.

Disse erklæringer fra kristne organisationer på et tidspunkt, hvor en kampagne for antimilitarismen vinder flere og flere tilhængere blandt de unge, har vakt misfornøjelse i franske militære kredse. Adskillige højtstående officerer har for nylig offentligt givet deres mishag til kende.

NORGE: Både stat og kirke bedst tjent med, at der gennemføres en nyordning

Hvad enten man ser forholdet stat-kirke fra statens synspunkt eller fra kirkens, er de nedarvede statslige kirkeordninger så afgjort helt forældede i dag. Der er al mulig grund til at spørge, om det er muligt for staten i dag at fastholde bekendelsen i grundlovens paragraf 2 – om at den evangelisk-lutherske religion forbliver statens religion – i et parlamentarisk samfund og et pluralistisk miljø. Det føles også unaturligt, at statens embedsmænd og Stortinget skal udgøre statens øverste og afgørende kirkestyre . . .

Det er den konklusion og den indstilling til problemet stat-kirke, man nu er kommet til i Norge – den endelige indstilling i stat-kirke-kommissionen, der nu har afsluttet sit arbejde, og hvis hele stilling til spørgsmålet som helhed og til de enkelte problemer vedrørende spørgsmålet stat-kirke er nedfældet i den betænkning, kommissionen har udsendt i bogform på Nomi Forlag med titlen »Den norske kirke og staten«. Biskop Støylen har været kommissionens formand og pastor Aage Lunde, Oslo, dens sekretær. Medlemmerne har været en passende

blanding af gejstlige og ikke-gejstlige, læge og lærde, omfattende så forskellige erhverv som: direktør, rektor, domprovst, husmor, redaktør, købmand, do-cent og lagdommer.

☆

I betænkningen understreger kommissionen stærkt, at en eventuel nyordning – som altså både stat og kirke skulle være bedst tjent med, og som synes meget påkrævet, da den ordning, man kører på nu, må betragtes som helt forældet og ude af trit med situationen i dag – at en sådan nyordning mellem stat og kirke set fra kirkens synspunkt må baseres på kirkens egen teologiske selvforståelse. Kirken er ikke på nogen måde, fremhæver man, en del af statsforvaltningen, et såkaldt »statens religionsvæsen« . . .

I kommissionsindstillingen har man ikke opstillet bestemte kirkemodeller, som kommissionen går ind for. Derimod fremlægger den et betydeligt materiale og rejser spørgsmål om hele problemet stat-kirke i dag og i fremtiden, der trænger til afklaring og udredning. Kommissionen forudsætter, at hele problemkomplekset vil blive behandlet af nye kommissioner.

Foruden at ændre grundlovens paragraf 2 – om at den evangelisk-lutherske religion forbliver statens religion – vil det også være nødvendigt at ændre den paragraf i grundloven, der siger, at kongen – det vil sige regeringen – anordner alle offentlige gudstjenester, – det vil sige, at den altså er ansvarlig for hele gudstjenestelivet. Det er, understreger man, en paragraf, der helt har overlevet sig selv. Kirken skal nu selv have mulighed for at udforme sine ordninger og tjenester ud fra kirkens egne behov og ud fra kirkens egen opfattelse og ønsker. Den nødvendige fuldmagt til at varetage kirkestyret må være forankret i den kirkelige og ikke i den politiske virkelighed. Det er også kirken selv, der har ansvaret for og må udforme sin dåbspraksis, og det er kirken, der må sørge for at sikre en kirkeretlig forpligtende oplæring i eller uden for den offentlige skoles rammer.

☆

Hvad økonomien angår, er man af den opfattelse, at her må kirken have et større ord at skulle have sagt, end den hidtil har haft.

Hvad angår ansvaret for den rette kristne oplæring og den rette kristne lære, kan dette, understreger man, nødvendigvis ikke varetages forsvarligt af politiske organer. Her må kirkens egne organer have hele afgørelsen, siger kommissionen.

(K. P.)

SPANIEN: Kardinal forbyder valfartsstatue i sit bispedømme

Biskopperne i Madrid har nedlagt forbud mod, at en statue af Vor Frue af Fatima, der er på tourné rundt i landet, kommer til deres bispedømme, med den begrundelse, at et sådant besøg ikke er »betimeligt«, fordi de dermed forbundne massesammenstillinger kan bidrage til at forøge de allerede eksisterende spændinger.

En uge forinden havde kardinal Enrique Vidente Tarancon af Madrid og hans fem hjælpebiskopper udtalt sig for dømmende om de tiltagende voldshandlinger fra højre- og venstreekstremisternes side som følge af drabet på en politimand.

Maj fejres ifølge traditionen som en Maria-måned i de spansk-talende lande. Biskopperne i Madrid tilskynder da også til at »fejre Maria ved bøn og betragtninger«, men festlighederne skal begrænses til sognene.

Biskopperne udtalte, at »efter omhyggelige overvejelser er vi kommet til det resultat, at et besøg af statuen af Vor Frue af Fatima og de dermed forbundne omfattende fromhedsytringer under de foreliggende omstændigheder må betragtes som ikke betimelige.«

Den højreekstremistiske organisation Fuerza Nueva har protesteret mod biskoppernes afgørelse og arrangeret en stor valfart fra Madrid til Toledo, som er den nærmeste by i forhold til Madrid, hvor statuen skulle hyldes.

Toledos kardinal Marcelo Gonzales har udtalt, at han tillod demonstrationerne, fordi de var »tilkendegivelser af folkets tro og ikke af visse katolikkers nationalistiske tilbøjeligheder«.

Talsmænd for Fuerza Nueva har erklæret forbudet i Madrid for »direkte diskriminerende«. Visse regeringsvenlige blade satte Fuerza Nuevas aktion usædvanlig stort op og bragte et billede af Fatima-optøget, som standsede for rødt, med overskriften: »Dette er både smerteligt og bedrøveligt.«

Det katolske dagblad YA tog kardinal Tarancon i forsvar og sagde, at hans angribere brugte »biskoppernes afgørelse som et middel til at skabe politisk forvirring«.

Under de demonstrationer, der tidligere har fundet sted i anledning af politimandens død, kunne man høre højreekstremisterne råbe: »Ned med Tarancon.«

I forbindelse med festlighederne for den lokale skytshelgen »Vor Frue af de Glemte« i Valencia afleverede en gruppe demonstranter en protestskrivelse mod tilbageholdelsen af politiske fanger, som er et stadig tilbagevendende tema i Spanien, til justitsminister Antonio M. Oriol, der var til stede som gæst.

VATIKANET: Paven erklærer 1975 for et helligt år, et forsonings år

Pave Paul VI har nu officielt erklæret 1975 for et helligt år, et jubelår og et »forsonings år«.

»De gamle jøder«, siger paven, »praktiserede et jubelår, hvor enhver gæld blev slettet, og hvor slaver blev gjort til frie mennesker. Således skal også vi kristne i jubelåret forlade hinandens skyld og finde sammen i venskabs ånd.«

Det kristne jubelår har ikke altid været en institution i Kirken. Indtil 1300, hvor pave Bonifacius VIII indkaldte til jubelår i Rom, har vi kun sporadiske vidnesbyrd om eksistensen af en slags jubelår. Dante var i Rom under jubelåret 1300, for i sit »Helvede« taler han om den ensrettede trafik over broerne op til Peterskirken. Man regner med, at ca. 200.000 pilgrimme var i Rom i 1300.

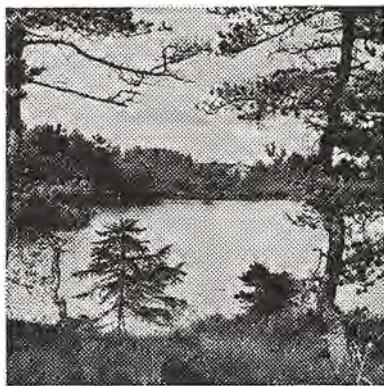
Pave Bonifacius VIII, som er Fader til det »moderne« jubelår, besluttede, at det skulle finde sted hvert hundrede år. Pave Clemens VI ændrede imidlertid hans planer og erklærede også 1350 for jubelår. De efterfølgende paver forandrede intervallet fra 50 til 25 år, til 33 år (Jesu alder da han døde) og tilbage til 50 igen.

Henimod slutningen af det 15. århundrede besluttede pave Sixtus IV, at hvert 25. år skulle være et jubelår, og bortset fra nogle undtagelser i det 19. århundrede, så har dette sidenhen været den kirkelige praksis. På grund af politiske uroligheder i det 19. århundrede blev jubelåret således kun gennemført én gang.

Der har været røster fremme, som hævdede, at tiden var løbet fra denne tradition, og at paven burde lade være med at indkalde til et nyt jubelår. Pave Paul har imidlertid ment, at jubelåret stadig er tidssvarende, fordi det giver de kristne mulighed for en »åndelig fornyelse«. Paven har besluttet, at forbedelserne skal tage deres begyndelse i pinsen i år, og at hele Kirken skal medinddrages i dem. »I overensstemmelse med den århundred gamle tradition skal det hellige år stadig koncentreres om Rom, men med følgende forandringer: de åndelige goder, som hidtil har været forbeholdt pilgrimme i Rom, vil blive udstrakt til også at gælde i de lokale kirker rundt om i verden, for at alle i Kirken kan tage del i den åndelige fornyelse og i forsoningen mellem mennesker.«

Kardinal Jean Villot, pavens statssekretær, har i et brev til alle verdens biskopper understreget, at det kommende jubelår vil få en ny karakter, som adskiller det fra de hidtidige. Det sidste jubelår fandt sted i 1950 under pave Pius XII's pontifikat. (N. C.)

VEL- KOM- MEN!

ET NYT KATOLSK PENSIONAT OG RETRÆTEHUS I SMÅLAND

Af Pito og Freddy Boch

Et dansk katolsk ægtepar har for et par år siden slået sig ned i Sverige i et gammelt alderdomshjem, som de har moderniseret og indrettet til pensionat og retrætehus, hvor alle er hjerteligt velkomne.

Vi er et dansk katolsk ægtepar, som har rejst en del rundt i verden (Canada – Grønland). Vi kom tilbage til Danmark for nogle år siden, men kunne ikke rigtig finde os til rette, fordi vi er naturmennesker, der trives bedst langt væk fra tætbeboede områder. Dertil kommer, at vi ikke kan acceptere at leve under det enorme pres, man udsættes for, hvis man vil følge med i samfundets tempo i dag.

For et par år siden var vi så heldige at finde lige netop det hus, vi længe havde drømt om. Det skulle være et stort hus, for der skulle være plads til, at folk kunne komme og bo hos os. Og så skulle det ligge væk fra alfarvej. Vi fandt det i Sverige, nærmere betegnet 3 km uden for den lille landsby Hinneryd, ca. 100 km nord for Helsingborg.

I Sverige har vi fundet den fred og harmoni, vi så længe har søgt. Og den vil vi gerne dele med andre. Derfor har vi indrettet huset til et pensionat. Huset selv er et tidligere alderdomshjem fra 1918, og spændende er de historier, vi har hørt om de mennesker, der har boet her. I begyndelsen blev stedet drevet som landbrug, hvor man udnyttede de gamle som billig arbejdskraft. Med årene blev det bedre for de gamle. Staten overtog det. Landbruget solgtes fra til den nuværende nabo. I dag har man bygget et fuldt moderne alderdomshjem i Strömsnäsbruk og overført de gamle dertil. Så stod det store hus tomt, indtil vi kom og fandt det og besluttede os til at købe det.

Vi kunne med det samme se, at huset havde muligheder som det ideelle op-

holdssted for feriegæster, for stressede og udkørte mennesker eller for mennesker, som blot ønsker at trække sig tilbage et stykke tid for at tænke over tilværelsen, – hvad enten det drejer sig om enkeltpersoner eller mindre grupper. At kalde huset for et retrætehus lød i vore øren lidt for højtideligt. Derfor blev vi enige om at kalde det »Stavsnäs« pensionat – inspireret af navnet Stavsjön, en lille yndig sø, som ligger ca. fem minutters gang fra huset.

Groeryd ligger i Småland, der fra Selma Lagerlöffs bog »Niels Holgersens rejse« er kendt for sine mange mosestrækninger. »Stavsnäs« ligger da også lige op til en sådan mose- og hedestrækning, dækket af lyng og forkrøblede fyrretræer. Det er vidunderligt smukt at gå ved Stavsjön og se ud over heden, så langt øjet rækker. Der findes ikke et hus i mange kilometers afstand, man ser ingen mennesker – kun naturen, stilheden (og Vorherre). Det er den bedste nerve- og medicin, som findes. Op til hedestrækningerne ligger skoven, som omgiver os på næsten alle sider med de såkaldte »strövstier«, dvs. de veje, skovhuggerne

efterlader, når de har hugget i skovene. Man kan gå lange ture og finde andre små søer og endda fiske lidt, forudsat at man ikke forventer den helt store fangst. Bagefter kan man så vende hjem til huset, hvor der er god mad, hygge, og moderne bekvemmeligheder, – som vi alle trods alt sætter stor pris på.

Det er sådan, vi tænker det for vore gæster. Men vi tænker også på det åndelige udbytte. Husets midterste rum er nemlig indrettet til kapel, meget enkelt, men nødvendigt, når der er så langt til en katolsk kirke. Den øvrige del af huset består af otte gæsteværelser – fire enkelte og fire dobbelte (med plads til 12 gæster ad gangen). Der findes også en opholdsstue med TV, en spisestue, moderne brusebadsafdeling, et stort køkken, kælderrum og loftsrum med muligheder for fremtiden såsom til billard, pejsestue, sauna osv.

Da der hørte en lille staldbygning med til huset, har vi også anskaffet os nogle husdyr, nemlig to islandske heste plus en stor ridehest, nogle geder, hund og kat. Om sommeren er der desuden et par grise, som senere skal slagtes, samt kalkuner. Vi har endvidere plads til at dyrke grønsager og kartofler. Vi har også været så heldige at få en gammel agevogn, som det vist hedder, dvs. en hestevogn, så vi også kan tilbyde vore gæster en tur både på hesteryg og i hestevogn.

Vi ønsker naturligvis at se så mange mennesker som muligt i vort hus, både børn, unge, forældre og gamle. Desværre er det jo ikke gratis at drive et sådant foretagende. Vore daglige udgifter pr. gæst anslår vi til 50 danske kroner. Skulle en eller anden ikke kunne betale dette beløb, taler vi os til rette. Ingen må føle sig uvelkommen. Vi har kun et ønske: at de mennesker, der besøger os, nyder det lige så meget som vi selv.

Adressen er:

Pensionat Stavsnäs
Groeryd
28050 Strömsnäsbruk,
Sverige
Telf (00946) 433 25114.

ORDRUP 100 ÅR

Denne procession indledte gudstjenesten søndag d. 20. maj i Sankt Andreaskirken, da kirkens hundredårs jubilæum fejredes. Biskop Hans Martensen ses, sammen med to ministranter, i venstre side af billedet. Foran biskoppen bemærkes pater Küpferle, og tre protestantiske præster, pastor Ib Lindegreen, Messiaskirken, pastor Thaning, Gentoft kirke og pastor Preben Thomsen, Ordrup kirke, ved siden af generalvikar, pastor Lars Messerschmidt, professor, dr. phil., pater Heinrich Roos, og pater Pierre Grégoire. Til højre i billedet, med ryggen til, går pastor Ib Andersen fra Lyngby, foran ham skimtes monsignore Knud Ballin; i gruppen af jesuitter og dominikanere er den tidligere, mangeårige sognepræst, pater Franz-Josef Lanser, og i døråbningen ses den nuværende sognepræst, pater Vagn Hansen.

Under messen prædikede biskoppen. Der var tretten koncelebranter. I den fyldte kirke sås blandt andet Gentoftes borgmester, landsretssagfører Jørgen Gotfredsen, og kammerherreinde Berlings to oldebørn, fru Hauschild og Knud Hegermann-Lindencrone. Efter messen var der reception i haven, i fint vejr.

Lørdag d. 26. maj fejredes jubilæet ved en middag med hundrede deltagere hos Sct. Josephsøstrene i Skovkrogen. Det blev en smuk og vellykket aften, ikke mindst på grund af talerne – biskop Hans Martensen, direktør Harald Guldager og salgsinspektør Jan Bredholt, foruden menighedsrådets formand, socialrådgiver Johan Funck og sognepræsten.
Lis Th.

VALFARTEN TIL ØM

Af H. van Schaik S. J.

Nyheder fra provinsen bliver som bekendt forsømt i de københavnske blade. Det siger alle provinsboere. De siger det om TV-Nyt, om BT, om Information, Politiken, og nogle siger det også om Katolsk Forum. Redaktionen indrømmer sandheden af disse anklager. Der kommer for lidt stof fra provinsen i bladet.

Det, der kommer, trykker vi rub og stub. Og det, der ikke kommer, kan vi desværre heller ikke trykke. Forstår De?

Som følge af denne kendsgerning begav en københavnsk reporter, undertegnede, sig på vej for så at sige at sende sig selv et brev fra provinsen. Det er somme tider kun på denne måde, at københav-

nerne kan få en beskrivelse af det, der sker uden for Dronningens København. Så kan man om mandagen sætte sig bag sit skrivebord og åbne den indkomne post og med et velgennemført anstrøg af forbavelse halvhøjt sige: »Nej dog, det var da morsomt. Da fik jeg minsandten sendt en reportage fra Øm.«

Rejsen som sådan skal ikke beskrives her. Kun et lille suk i anledning af vanskeligheden med at skaffe sig færgeplads på Jyllandsfærgerne i weekenden. Som en rejsenlysten flåde styrter den danske befolkning mellem fredag eftermiddag og søndag aften land og rige rundt for at besøge sommerhus, venner eller familie. Så megen kontakt kan ikke undgå i det lange løb at have indflydelse på befolkningstætheden. Mon en Storebæltsbro i dette perspektiv er et udelt gode! Men undskyld, jeg er jo stadig ikke kommet til emnet. Eller?

Fra færgen til Århus fik jeg en blaffer med. Jeg havde allerede skelet til ham i færgens kafeteria, hvor han – mens jeg læste noget så let som Humor fra Italien (så at sige katolsk humor) – med flid læste i en vældig tørv af en bog, bladede frem og tilbage, noterede, som en student, der pludselig har opdaget, at han endnu mangler at gennemløbe 863 sider inden mandag. Da han så kom og bad om transport, havde han på en måde allerede kvalificeret sig. Det er altid umagen værd at hjælpe en, der hjælper sig selv. Han var – ved Forsynets tilskikkelse – teologisk student, og de næste 52 km holdt vi økumenisk møde i bilen. Mødet forløb glat.

I Århus begyndte Øm-valfarten at gøre sig mærkbar denne lørdag aften på Ryesgade. En af mine kolleger – så hørte jeg, var allerede taget af sted. Sagen var altså allerede begyndt at rulle. En anden skulle næste morgen ca. kl. 7,30 til fods sammen med nogle unge starte mod Øm, hvor messen var sat til kl. 11. Selv sognepræsten skulle kl. 9 lede sine sognebørn op i en bus, som derefter ville transportere dem til Øm. I min fantasi begyndte valfarten at tage form. Hvor mange steder i Jylland og på Fyn gik der nu ikke folk i tanker om morgendagens valfart. Om de ikke havde glemt noget. Om vejret nu ville blive tåleligt. (Det regnede stærkt denne lørdag aften). De gik og smurte madpakker, satte termokanderne parate. De glædede sig og håbede, at alt ville gå vel. Det gjorde jeg også.

Guds bedste gave ved en valfart er vel hans nåde, en forøgelse af de tre teologale dyder, tro, håb og kærlighed. Men hans næstbedste gave er: solskin. Regnen, der havde silet ned om aftenen og dryppet om natten, havde vasket Jylland ren, gjorde luften klar og farverne dybe og mættede. Solen strålede, vejret var nyt, og verden var ny som et under. Et sted i nærheden af Boes mødte jeg den vandrede ungdomsgruppe. De passede ind i denne unge dag, mens de – små mennesker i den store skabelse – symboliserede selve håbet, der får os til at forlade det kendte og søge det ukendte.

Da jeg kom til Øms Ungdomslejr, var

der allerede en del mennesker. De gik lidt frem og tilbage, hilste på hinanden, knælede lidt i kapellet, mens nogle unge teknikere endnu lagde sidste hånd til de højtalerledninger, der skulle spændes her og der. På parkeringspladsen begyndte busser og privatbiler at fylde op. Biskoppen var forlængst ankommet og opholdt sig i kapellet. Det hele var en lidt planløs gåen frem og tilbage, som folk på perronen, der venter på toget.

Så – det overraskede en alligevel – begyndte en hvid skikkelse at ringe med klokken i den smukke klokkestabel, og højtalerens anonyme stemme dirigerede os til parkeringspladsen, hvorfra processionen skulle udgå. Det kan synes lidt kunstigt først at fjerne sig fra valfartskirken for at kunne arrangere et optog derhen. Jeg ved ikke, hvor mange mennesker der var, men fra det øjeblik højtalerstemmen begyndte at bede rosenkransen og samtalerne forstummede og fællesbønnen vandt frem og forenede sindene og de første rækker blev fulgt af andre, ud gennem leddet, fra dette øjeblik var det ikke mere mennesker, men et folk. De fyldte mere i landskabet og deres (eller dets) forenede fremdrift havde noget imponerende over sig. Jeg gik midt i rækken, og vidste nu, at Øm virkelig er en oplevelse.

Messen forløb som messer gør flest, men antog dog nye dimensioner. Der var en spænding i luften, resultatet af hjerternes samklang, som gjorde bønnerne mere indtrængende og lovsangene mere jublende. Nu fyldte vi hele landskabet, Guds nåde strømmede over os, og vi strakte hænderne ud til alle mennesker. Oppe over os skinnede solen, og når det blev for varmt, kom der en sky, men disse omskiftelser gjorde næppe noget indtryk på os. For os skinnede solen hele tiden. Organisten sad og spillede på sit lille orgel, som var opstillet ved siden af alteret, med en begavelse, som betog alle vi almindelige mennesker, og i særlig grad til at bede, lytte, synge og forstå.

Så kunne Deres reporter ikke blive lænere. På de senere færger var der ikke plads. Stille forlod han Øm, hvor der endnu ville være andagt kl. 14. Det sidste han hørte, mens han gik mellem dem, der efter messen forlod »kirkepladsen«, var en velopløst kvindestemme, lidt af den type, man kunne kalde en sladre-stemme, som meddelte en veninde sine diverse indtryk for pludselig at sammenfatte alle indtrykkene i de monumentale ord: »Så fik vi da en dejlig søndagsmesse«. Ord er fattige til at udtrykke den tone af mættelse og tilfredsstillelse, hvori denne ganske jævne meddelelse blev holdt. Men med denne tone tolkede hun alles følelser.

TIL BILLEDERNE PÅ DE TO NÆSTE SIDER

1. og 11. Processionen drager til messen. Der var noget imponerende over dens fremdrift.
2. De unge vandrer gennem det jyske sommerland udenfor Boes. I baggrunden Mossø.
3. Maria-statuen fra Øm. Barnet leger med et æble, samtidigt mindende om det tabte paradys og det nyoprettede rige.
4. Også de unge kan blive grebet, selv om de voksne står som en mur omkring dem.
5. og 13. Biskop H. L. Martensens indtog på festpladsen.
6. Biskoppen under sin prædiken.
7. Andægtige tilhørere på altertrinen.
8. Busser ankommer på parkeringspladsen.
9. 10. og 12. Levende deltagelse under messen.
14. Unge bl.a. fra Randers i kafeteriet.

25. alm. søndag i året, læseår A:

»Hører du mig, Gud? –
I hele mit liv har jeg endnu ikke talt med dig...
Men i dag, i dag vil jeg hilse på dig...
Du ved, at man fra min barndom af har sagt til mig, at du ikke var til.
Og jeg, jeg troede det, tåbe, som jeg var.
Skønheden i alt, hvad du har skabt, gik aldrig op for mig.
Men i nat blev jeg den var, fra den åbne kraters grund,
stjernehimlen over mig. Og forbavset forstod jeg dens glans.
Jeg ved ikke, Herre, om du rækker mig hånden,
men alligevel vil jeg sig det til dig, og du vil forstå mig:
dette under, at midt i det rædselsfulde helvede
blev mit hjerte let, og jeg erkendte dig.
Ellers ved jeg ikke, hvad jeg skal sige til dig,
kun, at jeg blev så glad, da jeg erkendte dig.
Jeg havde det så godt hos dig.«
Bøn af en russisk soldat, som en tysk samarit fandt i den faldnes lomme.

28. alm. søndag i året, læseår A.

»Herre, jeg er bange for at sige »ja«.
Hvor vil du føre mig hen?
Jeg er bange for at trække det længste strå,
jeg er bange for at give en blankouder-skrift,
jeg er bange for det »ja«, der drager det andet »ja« med sig...
Sig »ja«, mit barn.
Jeg har brug for dit »ja«, ligesom jeg havde brug for Marias »ja«
for at komme til verden;
for at jeg må være ved dit arbejde,
jeg må være i din familie,
jeg må være i din virkekreds og ikke du;
for mit blik trænger igennem og ikke dit,
mit ord bærer og ikke dit,
mit liv forvandler og ikke dit.
Giv mig alt, overlad mig alt.
Jeg behøvede dit »ja« for at formæle mig med dig
og stige ned på jorden.
Jeg behøver dit »ja« for fortsat at kunne frelse verden...

O Herre, jeg er bange for dit krav,
men hvem kan modstå dig?
For at dit rige må komme og ikke mit,
for at din vilje må ske og ikke min,
hjælp mig at sige »ja«.
Michel Quoist: Herr, da bin ich – Gebete.
Styria Verlag, Graz 1957.

OM AT BÆRE MEGEN FRUGT

Lader vi virkelig Jesus komme til i vort liv?

Af Kaare Osorio

Ifølge evangelisten Johannes holdt Jesus en lang tale for sine vordende apostle ved den sidste nadver. Han talte om sin snarlige bortgang, om Helligåndens komme, om sit enestående forhold til Faderen, om det nye kærlighedsbud, om de kommende forfølgelser, og til sidst bad han sin Far om, at vi alle må være eet, for at verden kan tro, at Faderen har sendt ham.

Det er også i denne tale, vi finder følgende lignelse:

»Jeg er det sande vintræ, og min Far er vingårdsmanden. Hver gren på mig, som ikke bærer frugt, den tager han bort, og hver som bærer frugt, den renser han, for at den skal bære mere frugt. I er allerede rene på grund af det ord, som jeg har talt til jer. Bliv i mig, så bliver jeg også i jer. Ligesom grenen ikke kan bære frugt af sig selv, men kun hvis den bliver på vintræet, således kan I heller ikke, uden at I bliver i mig. Jeg er vintræet, I er grenene. Den, som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; thi skilt fra mig kan I slet intet gøre. Hvis nogen ikke bliver i mig, kastes han ud som en gren og visner; man samler dem og kaster dem i ilden, og de brændes. Hvis I bliver i mig, og mine ord bliver i jer, så bed om, hvad som helst I vil, og I skal få det. Derved er min Far herliggjort, at I bærer megen frugt og bliver mine disciple« (Joh. 15,1–8).

Billedet er meget talende. Alle mennesker ved af erfaring, at hvis grenene ikke forbliver i fysisk kontakt med træet, kan de ikke bære frugt. Det gælder ikke kun for vintræet, men for alle planter og træer. Hvorfor vælger Jesus så at tale om et vintræ? Fordi det er et gammeltestamentligt billede, som er ladet med et ganske bestemt trosindhold.

Jesus som det sande vintræ

Israels profeter havde gang på gang sammenlignet det udvalgte folk med en vindstok (Hoseas 10,1; Jeremias 2,21; 5,10; 6,9; Ezekiel 15,1–8; 17,3–10; 19,10–14) eller en vingård (Jesajas 5,1–7; Jeremias 12,10), som Gud selv har plantet, og som

han forventer bærer megen frugt, nemlig Åndens frugt. Det udvalgte folk var et billede på Gud og skulle afspejle Ham i verden, for at verden gennem det kunne åbne sig for den levende Gud, altings Skaber og Herre.

Jesus fortæller selv en lignelse om husbonden, der plantede en vingård, lejede den ud til vingårdsmænd og drog udenlands. Da høsten nærmede sig, sendte han sine tjenere for at få de frugter, der tilkom ham. Men vingårdsmændene slog dem ihjel. Så sendte han sin søn, men også ham slog de ihjel (Matt. 21,33–41). Jesus tænker naturligvis på det udvalgte folk, der først slog profeterne, senere Guds egen Søn ihjel. Jesus vidste, at folket som helhed ikke ville tage imod ham, derfor redder han sig en lille rest ud af dette sendrægtige folk, der ikke kendte sin besøgstid, en lille rest, som skulle være kernen i det nye Gudsfolk, han ville skabe, et Gudsfolk, der skal bære de frugter, som det udvalgte folk ikke ville bære (jfr. Matt. 21,43).

Det er denne lille rest, Jesus henviser sig til ved den sidste nadver, og hans ord er overraskende. Han siger: »Jeg er vintræet«, dvs. han identificerer sig med det nye Gudsfolk. Han siger ikke: »Jeg er stammen, I er grenene«, men han siger: »Jeg er vintræet, I er grenene.« Han er på en vis måde allerede i sin person det nye Gudsfolk, Kirken, han løskøbte på korsets træ. Kirkemysteriet fejrer derfor intet til Kristusmysteriet. Kirken er kun hans væsens udfoldelse, et spejlbillede af hans væsensfylde. Han fylder Kirken med hele sin fylde, og Kirken er hans livsrum, som Paulus skriver i sit brev til eferserne (1,23; 4,13; jfr. Kol. 2,9–10).

Den falske rigdom

Hvis Kirken er Kristi livsrum, og han er Kirkens fylde, så skal Kirken være fyldt af ham. Det er dens dybeste væsen helt at være optaget af ham, helt at lade ham komme til udfoldelse. Disciplene skal ligesom træde tilbage for at lade ham komme til. Når apostlene f.eks. gik ud og forkyndte »det glade budskab« for alverden, forkyndte de ikke en ny lære,

en ny livsanskuelse, en ny filosofi eller en ny moral, de forkyndte ikke engang en ny religion; de forkyndte et magtskifte; de forkyndte, at Kristus er Herren, og at Gud vil komme til verden gennem sin Søn. Derfor siger Paulus også, at ikke han lever, men Kristus lever i ham (Gal. 2,20).

Dette skal tages helt bogstaveligt. Dette Guds krav til os kan ikke afmytologiseres. Det er tværtimod en konstant udfordring til mennesket ned gennem tiderne – også til os i dag. For vi er så rige på os selv. Vi er så fulde af os selv. Man kan til tider blive helt fortvivlet over, hvor lidt plads vi egentlig giver til Jesus i os selv og i Kirken. Vi er i Kirken blevet rige på teologi, religiøs kultur, smuk liturgi og kirkelig kunst. Men vi er samtidig blevet fattige på Gud. Hvis det virkelige var Kristus, som fyldte os kristne, ville Kirken ikke opleve de indre kriser, der ryster den i dens grundvold. Det sande Kristusliv forener – det skiller ikke – dvs. det skiller kun dem, som giver sig ind under Kristi herredømme, fra dem, som nægter det. Desværre findes der mange såkaldte kristne, som ikke lader Kristus komme til i deres liv, som ikke virkelig lader ham blive Herren i deres liv. Vi mennesker reserverer som oftest en del af vort hjerte til os selv. Men så må vi også bære konsekvenserne og høste sure frugter: gold kritik, mismod, foragt, manglende glæde og manglende fred i sindet, tvivl og et hårdt hjerte. Det er derfor, Jesus insisterer på, at vi intet kan gøre uden ham: »Hvis nogen ikke bliver i mig, kastes han ud som en gren og visner«.

Livet udgår fra en person

Det er skæbnsvangre ord. Vi bryder os ikke om at tage dem alvorligt. Så meget kan Jesus ikke kræve af os. Vi vil så gerne bestemme en lille smule selv. Vi vil så gerne være rige på os selv. Og så undskylder vi os med, at der altid har levet mennesker, og stadig lever mennesker, som får en meningsfyldt tilværelse ud af det uden at tro på Gud og uden at skænke sig til Kristus. Så nogen rigdom har vi da i os selv. Der findes jo ikke-troende mennesker, som er gode mod andre, som er villige til at ofre en hel del for andre, – ja som giver livet som indsats. I teologiske håndbøger taler man tilmed om de »ædle hedninger«. Jo, mennesket kan præstere en hel del i kraft af sig selv. Så det er nok ikke helt rigtigt, når Jesus siger: »Uden mig kan I intet gøre.« Det går jo meget godt foruden.

Og dog kommer disse ædle hedninger, disse mennesker af god vilje også til kort over for det væsentlige i tilværelsen. Måske ikke i deres personlige liv, men hvad deres vidnesbyrd angår. De

kan nemlig kun vidne om et etisk liv, et dydigt liv, et ædelt liv, et menneskeværdigt liv inden for visse grænser. Men dette vidnesbyrd kan ikke slå igennem og forvandle verden. Hvorfor ikke? Hvorfor er den rette erkendelse ikke tilstrækkelig for mennesket til at handle rigtigt, som Sokrates troede? Fordi mennesket kun modtager den indre frihed, som skal til, gennem mødet med den levende Gud, kærlighedens kilde, livets ophav.

Det liv, som frigør os mennesker, ligesom hinsides dyder, etik og ædle handlinger. Livet udgår fra en person, der elsker os ud over alle grænser, – og som derfor får livet til at sprudle. Forudsat at vi i tro åbner os for Ham, sådan som han har åbenbaret sig i sin Søn. Når mennesket uforbeholdent udleverer sig til livets ophav, åbner livet sig også for det. Kun det menneske som uforbeholdent siger til Gud: »Her har du mig, gør med mig og mit liv, hvad du vil«, kun dette menneske vil mærke livets kilder sprudle inden i sig selv. For hos det menneske tager Faderen og Sønnen bolig. Det menneske modtager nemlig Helligånden, og derved får det en livskraft, der siger sparfem til det åndsliv, denne verden kan præstere.

Vi er lidettroende mennesker

Helligånden giver os mennesker en fantastisk frimodighed. Han forvandler totalt et menneskes liv, ligesom han forvandlede Paulus' liv. Når vi ikke aner, hvordan vi skal drive mission, hvordan vi skal vidne om vor tro, skyldes det formodentlig, at vi ikke har åbnet os for ham i en sådan grad, at vi har erfaret og fornemmet hans kærlighed og hans åndskraft i os. Mange siger tit, at troen ikke rigtig siger dem noget, – det er kun en slags ord. Dette burde få os til at forstå, at ord alene gør det ikke, religiøs kultur alene gør det ikke, teologi alene gør det ikke, rettroenhed alene gør det ikke. Vi mennesker må erfare og opleve inden i os selv, at vi har modtaget kraft, og det er netop denne erfaring, Gud Far skænker os på grund af Jesu Kristi bøn. »Bed om hvad som helst, I vil, og I skal få det,« siger Jesus. Beder vi virkelig om denne erfaring? Hvis vi gjorde det, ville vi blive fornyede mennesker – for Gud tager os på ordet. Vi tror det bare ikke. Vi er for skeptiske. Vi har for mange forbehold. Martin A. Hansen lader hovedpersonen i sin bog Løgneren sige, at han er en ikke-troende, som tror det, han ikke tror. Om os kristne i dag kunne man sige, at vi er troende, som ikke tror det, vi tror. Vi tør ikke tro. Ikke rigtigt. Jo med visse forbehold. – Men så høster vi også frugterne – de sure frugter. »Uden mig kan I intet gøre«.

Katolake begravelselær
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsvej 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 38

LANDMANDSBANKEN

Olietårn
Centralvarme
Brandsølaolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 88

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

4100 Ringsted - Telefon (09) 81 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedplejer
på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03.

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUF T OG

VAKUUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

K. K. Simonsen's eftf.
Frøderiksborggade 22
København K
Telefon * Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

KIRKE OG SAMFUND

2000 ÅRS KOMMERCIEL KRISTENDOM?

Af Aage Dyrkjøb

En amerikansk protestsanger, der var i fjernsynet fornylig, brugte i en af sine sange om »Jesus Christ Superstar« udtrykket »2000 års kommerciel kristendom«. Man chokeres og kan ikke lade være med at give sig til at fundere over denne påstand, der ætser sig så ubarmhjertigt ind i bevidstheden. Kan det virkelig være rigtigt, at Kristendommen siden Jesu dage i en så uhyggelig grad har identificeret sig med den verdslige magt? Har den ligefrem været en handelsvare?

Mange unges skepsis overfor den etablerede kirke bunder netop i forargelse over dens verdslige position og gejstlighedens økonomiske afhængighed af staten.

Og for den katolske kirkes vedkommende genoplives som bekendt med korte mellemrum rygterne om pavens (eller rettere vaticanstatens) enorme rigdomme og spekulation i indbringende forretninger, en propaganda, som man måske ikke skal hæfte sig altfor meget ved, men som det dog var rart én gang for alle at få rammet en forsvarlig pæl igennem.

Privat ejendomsret?

Skal man gå systematisk til værks, er det nok nødvendigt først at gøre sig klart, om den private ejendomsret overhovedet er ønskelig eller berettiget. Bibelen henryder som bekendt meget ofte til ejendomsforhold, men man må her som i mange andre tilfælde skelne mellem begivenheder og udtalelser, der er præget af den epoke, der skildres, og dem, der klart peger på det almengyldige og tidløse. Det nye Testamente er desuden ofte farvet af gammeljødisk tradition og sædvane.

Inden for ordenslivet ejer de enkelte medlemmer ikke selvstændig formue, men

lever i et økonomisk kollektiv. Som institution betragtet er ordenshusene dog ligestillet med andre ejendomsbesiddere, og man kan næppe drage en parallel til det almindelige samfundsliv.

Politisk venstreorienterede vil naturligvis hævde, at målet er statens overtagelse af alle produktionsmidler, således at de enkelte samfundsborgere bliver en slags lejere og funktionærer, men vil det gøre menneskene lykkeligere, og vil det virke - i videste forstand - arbejdsfremmende? Man har lov til at have sine stærke tvivl, og erfaringen synes da også at pege i modsat retning. Hvis man kunne tænke sig et idealsamfund med lighed for alle (hvilket naturligvis ikke er det samme som ensartethed), måtte det i hvert fald forudsætte en ganske anderledes retfærdig styreform, end vi hidtil har set. Det måtte forudsætte, at menneskene var ikke så lidt bedre, end de til dato har vist sig at være, fremfor alt mere uegennyttige.

Indtil videre vil det nok være klogt at regne med den private ejendomsret, der i virkeligheden også har sine store fordele, hvis den bare ikke misbruges. Den kræver nemlig ansvarsbevidsthed, som slet ikke er så ringe en egenskab.

Kirken bør være økonomisk adskilt fra staten

For nu at vende tilbage til kirken er det sikkert rigtigt, at den økonomisk bør være adskilt fra staten (som den på anden vis må være uafhængig af det verdslige styre). Når der (selvfølgelig) er religionsfrihed, kan det ikke være rimeligt, at ikke-folkekirkelige - som herhjemme - skal betale skat til denne kirke (idet langt den største part af dens udgifter går på det almindelige statsregnskab).

De forskellige kirkesamfund bør ind-

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X's VEJ 106 . 8260 ARHUS
TELF. (08) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

Støt vore annoncører!

stille sig på egen økonomi. Dette kan være svært nok, men hvis staten var noget mere rimelig i sine krav, ville der være større midler til disposition på andre områder, som måske oven i købet faldt mere sammen med de enkelte samfundsborgeres interesser.

Kristendommen, eller rettere kirken, skal naturligvis ikke være kommercielt præget på anden måde, end at den må have ret til med reelle midler at konsolidere sin stilling i den verden, vi lever i. Dette er jo simpelt hen en nødvendighed. Man kan ikke leve af den blå luft. Det kan en protestsanger heller ikke.

Der er nok gennem tiderne syndet på den måde, især ved, at de kristne ikke har respekteret andres frihed. Man missionerer ikke ved nogen form for tvang, og hensigten må aldrig hellige midlet. Kunne vi bringe mere overensstemmelse mellem lære og praksis, ville meget være vundet.

Kristendommen er en højst personlig sag, i sidste instans et mellemværende mellem den enkelte og Gud. Men dette indebærer ikke, at man murer sig inde i et tårn uden interesse for sine omgivelser. Man må gøre sin indflydelse gældende indenfor fællesskabet, så samfundsforholdene bliver ordnet så retfærdigt som muligt. Der kræves netop i vore dages højt lovpriste demokrati en særdeles aktiv indsats fra borgernes side, hvis det hele ikke skal ende i et bureaukrati og et fåmandsvælde, der ikke er meget forskelligt fra diktaturet.

»Hvorfor skal de ugudelige have al lammestegen?«

Jeg havde for nylig lejlighed til at diskutere politiske ideologier med en ung filosofimagister. Han mente, at demokratiet, som det efterhånden har udviklet sig, nærmest har sin berettigelse derved, at de regerende ikke som under et autoritært styre sidder ved roret i ubegrænset tid, men at de med bestemte mellemrum kan udskiftes. Man kan med andre ord slippe af med dem igen! Men det er jo en noget relativ fordel.

Det gælder om at finde balancepunktet. »Hvorfor skal de ugudelige have al lammestegen?« sagde Vilhelm Beck. Det er ikke forbudt at nyde verdens goder, hvis det ikke går ud over andre. Det kan heller ikke være forkert, at kirken er i besiddelse af økonomiske midler, så den kan lønne sine tjenere anstændigt, og sådan, at dens institutioner kan fungere. Askese må være et personligt anliggende. Det kan ikke være rigtigt at påtage sig en tiggers skikkelse, hvis man har ansvar for andre.

Kære protestsangere! Skulle vi ikke finde noget fælles at protestere imod og noget fælles at samles om? Det skulle ikke være så vanskeligt.

LANGT UDE I SKOVEN LA ET LILLE HUS

I 30 år har ulve og spejdere gået ud og ind ad huset i Stasevang.

Gammelt er det. Den ældste del fra begyndelsen af 1800-tallet, den yngste fra begyndelsen af vort århundrede. Der er slidt på det gamle hus, det er blevet brugt – og efterhånden kunne det ikke mere. Da man begyndte at reparere på skaderne, trak det ene det andet med sig. Hvorfor så ikke gøre det grundigt? Hvad om et forynget Absalons Hus kunne rejses til at tage imod de unge i de næste tredive år?

I 1970 begyndte spejderne at forny deres hus. Først afdækkedes spær og loftsbjælker, så faldt en stor del af de brøstfældige mure. Dernæst gravede man ud til solide fundamenter; der blev støbt og muret, tømmer købtes til ny tagkonstruktion. Weekend efter weekend sled de ældste spejdere under tropførers ledelse med det store værk. Fagfolk blandt troppens venner tog et nap med i starten, men spejderne trak selv hovedparten af læsset.

I byggeperioden kunne Absalons Hus naturligvis ikke tjene spejderne som fristed i vanligt omfang. Desto vigtigere var det, at det normale spejderarbejde i trop og patrulje holdtes i gang. Og det blev holdt i gang!

Efterhånden som sten føjedes til sten opstod der også i den trofaste arbejdsgruppe et fasttømret kammeratskab, som gav glade og gode stunder for deltagerne.

Nu er mure og tagspær rejst, som bil lederne viser. I de kommende måneder skal der tækkes med eternit bølgeplader, og så tager vi fat på det indvendige. Der er lang vej igen, og skulle nogle af vore venner synes, at arbejdet er en hånds-rækning værd, så er her nogle praktiske oplysninger:
Giro 27329, Det danske Spejderkorps, 2. Absalon trop H.K.D. ved kasserer prokurist Per M. Nyborg, Holbergsgade 17, 1057 K.

Tropleder premierløjtnant Niels Frøsig, Fredensvej 69, 2920 Chl.
Rådsformand pater Georg Heggum, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 Ø.

2. Absalon

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 87
Ålborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

H. S. FRIIS

Malermester
Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 95

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K

Telefon 13 56 87

FISKEHALLEN

Kæstetvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 86
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malermfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogegade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 16 67

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 88, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofer

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Griaebrønden

REDAKTØR KIÆRULFF

75 ÅR

Den 3. juli fylder Katolsk Forums tidligere redaktør Helge Kiærulff 75 år. Der er næppe tvivl om, at mange tanker og lykønskninger vil gå til Ved Klosteret 4 på Østerbro. Det er ikke få, der i årenes løb har haft glæde og udbytte af læsning af artikler og skrifter, der stammer fra hans hånd, haft glæde af hans undervisning, hans gode råd i vanskelige situationer.

Kiærulff var midt i tyverne, da han og hans hustru (dåværende forlovede) konverterede til den katolske kirke efter undervisning af jesuitterne i Stenosgade. Han blev ikke et passivt medlem af kirken, han begyndte straks at arbejde indest for den tro, der betød noget for ham.

Jeg var kun en ganske lille dreng, da den store Eukaristiske Kongres blev afholdt i København i 1932, men jeg husker to ting fra denne store fest: Begivenhederne i klosterhaven bag Den Evige Tilbedelses Kloster, dér hvor nu Niels Steensens Gymnasiums nye bygning nu står, og så Kiærulff. Var det som skuespiller i det skuespil om eukaristien, som han selv havde forfattet, eller som manden på talerstolen?

Han havde et meget nært samarbejde med lederen af Pauluskredsen, pastor Knud Ballin. Det er ikke få bøger eller skrifter, der på titelbladet har bogstaverne H.D.T.K., enten forfatter eller oversætter. Det var især den engelske jesuit C. C. Martindales mange arbejder, K. oversatte til dansk.

Før krigen var der i København mange amatørteatre. Et af de bedste var Katolsk Scene, og når den var god, skyldtes det ikke mindst K. Selv husker jeg bedst hans fremragende fremstilling af den mystiske mand i Chestertons »Trolldom«, hvor hans hustru, Rosa Kiærulff, og svingerinde, Viola Statz også var at finde på rollelisten. »Trolldom« og mange af de stykker, som Katolsk Scene opførte (som

regel i Sankt Knuds Skoles sal) var K.s oversættelser eller bearbejdelser eller end-og originale værker.

K. var en meget benyttet foredragsholder, der med sine taler havde tilhørerne i sin hule hånd. Jeg vil fremhæve hans tale ved mødet i Idrætshuset ved åbningen af det store pinsestævne i 1953 – et fikst causeri, som for mig blev en god indledning til stævnet og gav mig mange gode tanker.

K. virkede i sine yngre år som lærer ved de to sognekirker, Sankt Ansgars Skole i Bredgade og S. Josefs Skole ved Sakramentskirken. Da biskop Suhr i 1940 slog Københavns små sogneskoler sammen i én, Katolsk Centralskole, blev K. denne skoles første skoleinspektør, en post han havde i 28 år. K. følte det som sin fornemste opgave at få børn fra de små hjem til et samarbejde med skolens styrelsesformand legationssekretær Edouard Hansen (Kjeld Geertz-Ha.s far), pastor Cay Benzon og Jos. søster M. Ansgaria Simonsen. Skolen voksede sig stor og i 1954 dimitterede det første hold realister.

Jeg havde den lykke at arbejde i 13 år ved KC under K.s ledelse. Den inspiration, jeg fik i den tid, kom til at betyde meget for mig i min senere gerning som lærer og skoleleder.

Matematikken var hans inspirationskilde og fornøjelse. Han havde en klub for matematikinteresserede unge. Hvor ofte er man ikke kommet op på hans lille beskedne skolekontor, (der også fungerede som redaktion) og har fundet det fyldt med elever på stole, bord og gulv i forsøg på at løse en eller anden spændende matematisk opgave.

K. havde mange tillidshverv: udførte store opgaver uden løn. Således var han i en række år leder af vikariatets statistiske afdeling, været vikariatets skolekonsulent, i bestyrelsen for Katolsk Pædagogforbund, Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund – og i en halv snes år været divisionschef for Hertug Knuds Division.

K. medvirkede i en række år som kommentator ved kirkelige radioudsendelser. Hans dybe stemme gjorde indtryk på mange; derfor var der bud efter ham, når det gjaldt at recitere eller læse forbindelsestekster ved kirkekoncerter i forskellige københavnske kirker.

I disse sommerdage mindes mange gamle drenge dejlige ferieuger i Friheden i Asserbo. Igennem 25 år ledede K. sammen med sin hustru ferieophold for 20–25 børn i Sankt Jørgens Klub's bjælkehus i Asserbo Plantage.

Kendt af de fleste katolikker blev K. nok som redaktøren af Katolsk Ugeblad i et samarbejde med red. Jørgen Berg fra 1939 til 1958.

Der er mange, som ønsker ham til lykke med dagen.

LÆSER- BREV

ET RESULTAT AF SYNODEN – MENIGHEDSRÅDENE

Da jeg læste et forhenværende menighedsrådsmedlems lidt triste betragtninger i Katolsk Forum, måtte jeg tænke på, dengang vi på Synoden endelig fik vedtaget strukturen for menighedsråd, og var meget glade over, at vi nu var nået så vidt, nu var lægfolket inddraget i det pastorale ansvar på de forskellige niveauer med de dertil hørende rettigheder og pligter. Det betød, at de, der udfører en opgave i kirkens tjeneste – præster, ordensfolk eller lægfolk – i fremtiden måtte etablere deres arbejde som et *samarbejde*.

Så kom man hjem, og meget hurtigt mødte man en kritik af vedtægterne for menighedsråd, nemlig angående dets opgaver.

»Menighedsrådet er medansvarlig for løsning af opgaver af pastoral, karitativ og økonomisk art ... dog ikke i sager,

hvis afgørelse i henhold til almindelige eller særlige bestemmelser er forbeholdt menighedens præsteskab eller den kirkelege øvrighed.«

Man fortalte mig, at hermed var det bare blevet en narresut, for det sidste afsnit ville blive tolket således, at lægfolket aldrig ville have noget at skulle have sagt.

Jeg kom ind i nogle debatter om dette, da jeg – måske fordi jeg var naiv – ikke kunne se, at det skulle blive noget problem. For mig havde en præst altid ved det embede, som biskoppen havde betroet ham, haft et særligt pastoralt ansvar, som jeg ikke kunne blande mig i. Dette er også i overensstemmelse med koncilsdokumentet om præsternes embede.

Foruden, at jeg på forskellig måde har samarbejdet med en del præster her i landet, har jeg i internationalt arbejde haft med mange udenlandske præster at gøre, og ved vore møder har min stemme altid talt lige så meget som præstens, men lægfolket prøvede heller ikke på at blande sig i, hvorledes præsten skulle forvalte sakramenterne eller sit embede som sjælesørger.

Nu har det imidlertid vist sig, at strukturen ikke er klar nok, hverken for lægfolk eller for præster. Det viser de besværligheder tydeligt, som snart sagt alle landets menighedsråd har været ude for. Præsterne har svært ved at overlade arbejde til lægfolk, og disse vil mere ind på præstens domæne – hellere end at tage sig af de mange praktiske opgaver, som en kirke også har at tage vare på.

Pastoralrådet indså dette, og man startede kursus for menighedsråd. På både instruktiv og humoristisk måde tog man de problemer op, som et menighedsråd kan møde. Man fremstillede situationer, der netop viste, hvorledes begge parter misforstod sin kompetence, med det resultat, at man ikke fik samarbejde igang. Der kom mange til disse kurser, men nogle mente desværre, at de i hvert fald ikke kunne lære noget. Det smager lidt af åndshovmod, for jeg tror, at hvor kompetente folk end var, så kunne de alle lære noget.

Ved et menighedsrådsmøde i mit sogn talte Elsebet Kieler om menighed og menighedsråd. Hun fremhævede, at et menighedsråd skal være en menighed i menigheden, besjælet af religiøs trang til at

tjene Gud og den pågældende menighed. Endvidere at uden Kristus kan vi intet.

At være en menighed i menigheden forudsætter, at man virkelig repræsenterer menigheden og ikke kun en lille ud-søgt skare. Med menigheden tænker jeg på de mennesker, vi mødes med i kirken, ved kirkekaffen, menighedsrådsmøder eller sognepræsten møder. De mennesker, der er interesseret i sognet, det er dem, menighedsrådet skal repræsentere. Det er dem, man bl.a. skriver sognebladet for. Ønsker man ikke at være med i menighedens liv, kan man ikke forvente at blive repræsenteret i menighedsrådet.

Vi skulle etablere et samarbejde, og dette kan man kun, når man har tillid til hinanden, når man, hvis det ikke er i strid med ens samvittighed, er villig til at bøje af for derved at kunne få en sag til at glide. Det er ikke samarbejde, hvis man altid går til afstemninger for at få at vide, at det ene synspunkt har 1 stemme mere end det andet, og så skal dette synspunkt gennemføres. Hvis man vil have samarbejde, må man finde frem til et kompromis, der kan tilfredsstille alle.

Man skal ikke gå til menighedsrådsmøde med en fornemmelse af, at det er noget ubehageligt, der skal overstås, så er der ikke samarbejde. Som kristne ved vi da, at vi ikke er alene med vore problemer, vi kan da bede Gud Helligånden om at hjælpe os. Hvis man, hvad jeg har hørt var tilfældet, ikke kan bede sammen, så er noget galt, så har vi ikke lært, at uden Kristus kan vi intet.

Vi har alle i en menighed fået forskellige gaver af Gud. Hidtil har lægfolket været opdraget til en »modtagermentalitet« (kirken og præsterne skulle komme til dem), det er nu nødvendigt, at man får en »givenessmentalitet«. At vi ikke alle sammen har lige meget at give, er vi klar over, men i en menighed er der brug for os alle, lad os derfor, når der igen skal vælges råd, det være sig menighedsråd eller pastoralt råd, prøve at lære hinanden bedre at kende, så vi kan vælge de iblandt os, der har fået gaver til at tage ansvaret i de forskellige råd, som er villige til samarbejde i respekt for hinanden. Vi må skabe dette samarbejde for Kirkens skyld, for de enkelte menigheder og for vor egen sjælfreds skyld.

Lily Fausbøll

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1225,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 925,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 62 16 44

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 66 22

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver: VERNER JENSEN

Katolek bedemand

Fruerstræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 84

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Mønstertien 11, København SV

Telefon VA 0000

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Ure og optik

«BALANCEN»

v. KNUD PETERSEN

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

*Mathias
Christensen*
ABSALONSGADE 14

AALBORG

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo

Telf. (03) 88 07 69

 **fornuftig
forsikring**

**NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV**

VÆRD
AT
LÆSE

Walter Kasper, *Einführung in den Glau-
ben* (176 s., 2. oplag, 1972, Matthias-
Grünwald-Verlag, Mainz). Kr. 58,25.
(Bethesda's Boghandel).

Ved siden af »Den hollandske katekisme«
og J. Ratzingers, *Einführung ins Chri-
stentum* (München 1968) har vi i Wal-
ter Kaspers bog allerede et tredje forsøg
på at sammenfatte alt det nye, som i
teologien er kommet frem efter det 2.
Vatikankoncil. Walter Kasper (f. 1933)
er professor ved det teologiske fakultet
ved universitetet i Tübingen. Fælles for
både Ratzingers og Kaspers bøger er,
at det oprindeligt drejer sig om forelæs-
ninger beregnet for alle universitetsstu-
derende. Disse bøger er derfor akademi-
ske, men alligevel let forståelige også
for ikke-teologer. Ratzingers bog tager
sit udgangspunkt i trosindholdet (dogmerne,
den apost. trosbekendelse), Kasper der-
imod i trosakten. Velgørende i hans bog
er, at han tager stilling til alle de teologi-
ske problemer, som er blevet diskuteret
i de seneste år. Det er en orienteringsbog
af rang! Man møder alle de navne, som
tager del i debatten. Og det lykkes
Kasper at sætte det nye i relation til
gammel tradition. Især skal hans økume-
nisme indstilling fremhæves. For kendere
skal det røbes, at også den nyeste teologi
(f.eks. Pannenberg og Moltmann) er
taget med. Især gøres meget ud af det
fremtidsperspektiv, som troen udløser.
Fremtiden i historien er i den grad un-
derstreget, at man en gang imellem sav-
ner enkeltmenneskets totale frelse i mødet
med den treenige Gud i evigheden.

H. Roos S. J.

Hermann Volk, *Priestertum heute*. (68 s.,
Communio-Verlag, 1972).

Det drejer sig om et foredrag, som kar-
dinalen af Mainz har holdt på et præ-

stemøde i anledning af kardinal Jaegers
50 års præstebubilæum. Man skulle tro,
det var umuligt at sige noget nyt om
dette meget diskuterede emne. Men kar-
dinal Volk er en mand, som borer
dybt. Han er teolog til fingerspidserne.
Ganske vist analyserer han præstedøm-
mets nuværende krise. Men han opholder
sig ikke ved sociologiske eller psykologi-
ske problemer, men går lige til kernen.
Hvad er det væsentlige i præsteembedet?
Er det noget funktionelt? Er præsten
kun menighedsforstander eller siger Det
nye Testamente og traditionen også no-
get andet om præsten? Volk fremhæver,
at præsten i sit embede deltager i og er
repræsentant for Kristusmysteriet. Han
virker »in persona Christi«, på Kristi
vegne. Det gælder især i sakramenterne
og i særdeleshed i fejringen af messen,
som ikke blot er et måltid, men en hem-
melighedsfuld, virkelig repræsentation af
Kristi død og opstandelse. Heri ligger
præstedømmets egentlige væsen. De so-
ciale og pastorale opgaver er kun en
følge af dette første. Måske ville en
stærkere fremhævelse af denne tanke og-
så kalde flere latente præstekald til live.
Vi lider af en undervurdering af det
mystiske i kristendommen!

H. Roos S. J.

Arthur Michael Ramsey, *Ærkebiskop af
Canterbury, Gud, Kristus og verden. Et
studium af vor tids teologi* (124 s., For-
laget Fraternitas, København, 1971).

Den engelske udgave af denne bog kom
1969, men indtil 1970 oplevede den alle-
rede fire oplag. Den danske udgave er
besørget af Johannes Nørgaard.

Bogen var en oplevelse for studiekred-
sen »Interpretatio«, som arbejdede med
den i vintersemestret 1972/73. Det drejer
sig om en samling artikler, der tager
stilling til en række nyere teologer: f.eks.
Harvey Cox, Guds døds-teologien, Bult-
mann, den efterbultmanisanske skole,
nyere evangelieforskning og en række
engelske teologer. Udgangspunktet for
bedømmelsen af den nyere teologi er den
anglikanske kirkes tro. Men man bliver
forbavset over, hvor tæt denne tro lig-
ger vor egen tro. Hans understregning
af evangeliets historicitet, af Kristi gud-
menneskelige person, af Treenighedens
fundamentale betydning for kristendom-
men, af nadveren som repræsentation af
Kristi død og opstandelse kan kun glæde
en katolsk teolog. Gang på Gang
nikker man bifaldende og mærker, at
der er meget, som den anglikanske og
den katolske kirke er fælles om. Ærke-
biskoppen af Canterbury er åben for
nutiden, men han er i samme grad åben
for fortiden og evigheden. Det er en sand
økumenisk bog, som kan lære os, at den
samme tro kan udtrykkes i forskellige

sprog- og begrebsmønstre. Især kan man med glæde konstatere hans stadige tilbagevenden til trinitetsmysteriet. Han stiger op til Treenigheden fra Kristus. »I Gud,« siger han, »findes en kristuslighed«. Som der i Kristus findes en hengivelse til andre, findes der også i Guds indre væsen en hengivelse til andre personer, et virkeligt fællesskab. Den vertikale linie understreges. Man lægger også mærke til forfatterens indre liv. Flere gange fremhæver han som kristendommens væsen den enhed mellem liv og død, som Kristus har lært os. »Living through dying«: dermed røber han noget af sit eget liv. Oversættelsen er ikke fremragende. Ofte må man tage tilflugt til den engelske tekst for at få meningen frem. Men bogen kan i højeste grad anbefales for mennesker, som interesserer sig for moderne teologi. Den er spændende! *H. Roos S. J.*

Bodsandagt (Sct. Annæ kirkes Forlag, 16 s., 1973, kr. 1,25).

Hæftet er, så vidt man kan se, udarbejdet af præsterne ved Vor Frue Kirke i Næstved. Det drejer sig om en offentlig gudstjeneste, som kan og skal forberede til et personligt skriftemål. Det er jo ingen hemmelighed, at det personlige skriftemål er på retur. Her gøres der et forsøg på i en bodsandagt at vække syndsbevidstheden og kalder til omvendelse, som er en betingelse for modtagelsen af bodens sakramente. Efter en indlednings-salme, læsning og prædiken følger en række personlige overvejelser til selvbevidsthed. Derefter kommer fælles bodsbøn og fælles syndsbekendelse i form af confiteor. Hæftet er et første forsøg på at praktisere en bodsandagt her i landet. Hæftet kan fås hos P. Völk og præsterne ved Vor Frue Kirke, Præstøvej 29, 4700 Næstved. *H. Roos S. J.*

V. Sømer & Søn

Blikkenalagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landaretsagfører
Bredgade 26
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01 Go. 60 66

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

LAD VÆRE MED AT KOMME FOR SENT TIL MESSEN

Af E. v. Folsach

Da jeg for nylig en søndag var til messe og kom, som det er min sædvane, i god tid, tænkte jeg uvilkårlig: »Der er ikke ret mange til messe i dag«. Da vi imidlertid skulle til kommunion, viste det sig, at der var lige så mange kirkegængere, som der plejede at være, og at kirken var godt fuld. Folk var blot kommet - enten i sidste øjeblik, eller efter at messen var begyndt.

Det er en rædsom uskik, at folk kommer halsende i sidste sekund eller kommer for sent. Hvis det drejer sig om at nå toget eller komme tids nok i teatret eller næsten ligeegyldigt hvad, så skal man nok vide at komme i rette tid. Det er kun Vor Herre, der må nøjes med, at man kommer så sent som muligt. »Ja, men vi har så meget at tage vare på, inden vi skal af sted om morgenen, for der er altid det ene eller det andet, der skal nås«. Dertil er der kun et at sige: »Det er noget godt gammeldags sludder, for kan man nå så meget, er der ikke den fjerneste grund til at lade Vor Herre vente på sig«.

I »gamle dage« var det vist hyppigere end nu om stunder, at man gik til skrifte

allerede om lørdagen. Det kunne man jo passende indføre igen, især da en stor del af befolkningen har fri den eftermiddag. Det er vel trods alt begrænset, hvad man kan nå at begå af synder fra lørdag eftermiddag til søndag, selv om der selvfølgelig kan nås en del på den tid.

»Ja, men pastor so und so begynder aldrig messen præcis,« er der nogle, der undskylder sig med. Det er rigtigt nok, for der er de præster, der altid er for sent på det, og det er absolut forkasteligt at lade menigheden vente. Men det er, som om der er nogle, der er født fem minutter for sent og aldrig når at indhente det.

Jeg kendte engang en præst, der absolut ville være i rette tid og også var det - næsten altid, men var han en dag forsinket - og det kan jo ske - blev han fornærmet både på sig selv og Vor Herre. Han gjorde så det, at han satte uret tilbage i sakristiet og holdt sit pompøse indtog i kirken, netop som uret slog. Det er jo også en måde at snyde sig selv og Vor Herre på. Så kan man jo diskutere, hvem der bliver mest snydt.

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

KIRKEDAGEN PÅ LEDREBORG søndag den 2. september

Brev tilsendt menighedsrådene

Dagen tilrettelægges som en stort anlagt manifestation af Kirkens enhed under mottoet: *Kristus midt iblandt os.*

Den beynder kl. 10,00 med messe i slotsgården. Biskoppen celebrerer og prædiker. Niels Steensen-koret medvirker. Til den medbragte frokost vil der være salg af kaffe, the, pølser, boller m.m.

Efter frokost indbydes de voksne til i grupper at drøfte enheden mellem os i apostlenes lære, i fællesskabet, messen og bønnerne, jfr. Ap. gern. 2,42. Præster og gruppeledere vil inspirere og lede dette afsnit, mens søstre og unge fra KUK leger med børnene.

Efter en kaffepause vil der i parken være sang af Skt. Vincents børnekor og folkedans, som alle indbydes til at deltage i, med bistand fra professionelle folkedansere i dragter.

Dagen slutter med andagt i slotsgården.

Vi har således gjort os umage for, at kirkedagen kan blive en oplevelse for hele familien og alle vore menigheder. Vi håber, den må kalde til samling om Kristus og styrke enheden mellem os, så vi kan være troværdige vidner over for vort samfund.

Vi beder Dem slutte op om dette nye

initiativ og samarbejde med os om at få flest muligt med. De vil senere få tilsendt plakater til ophængning.

Ligesom til Åsebakkevalfarten anmoder vi om, at De den dag sløjfer sognets højmesse for at stimulere deltagelsen i kirkedagen mest mulig. Det vil uden tvivl være godt med en organiseret buskørsel til Ledreborg Slot for dem i sognet, der ikke har bil.

Skulle der i Deres råd eller sogn være nogle, som vil tilbyde sig som gruppeledere til kirkedagen, bedes De venligst meddele dette til Elsebet Kieler (tlf. (01) TRia 2456 kl. 10,00-12,00), som vi har bedt være vor kontaktperson i denne sag.

Nærmere meddelelser om Kirkedagen på Ledreborg den 2. september vil fremkomme i Biskoppens Orientering. Detaljeret program offentliggøres i Katolsk Forum i august.

Med venlig hilsen fra
Roskilde og Tåstrup
menighedsråd

På forespørgsel skal oplyses, at ankomsten til Kirkedagen sker fra kl. 9,30. Messen i slotsgården begynder kl. 10 præcis. Dagen slutter samme sted med andagt kl. 16,30. Hjemkørsel kan således finde sted kl. 17.

MESSE I NYKØBING S

FOR TURISTERNE

Der afholdes i perioden fra 24. juni til 12. august Katolsk gudstjeneste i Nykøbing (Sjælland) Kirke hver søndag kl. 8,30.
O. A. Hutter's

HVEM TJENER KIRKEN?

ØKUMENISK UNGDOMSLEJR

5.-11. august 1973

I ØM

Hvem tjener kirken?

Man kan diskutere, om kirken er bedre eller værre end sit rygte. Hvad man derimod næppe kan diskutere er, at kirkens rygte ikke er så godt. Bortset fra kirkelige kredse er der ikke mange, der vil tage kirken i forsvar. Mange er af den opfattelse, at kirken som institution er en magtfaktor på linie med andre af det etablerede samfunds magtfaktorer. - Når vi taler om kirken på denne måde, må vi imidlertid gøre os klart, at det selvfølgelig ikke er hele kirken, der er tale om.

I kirken, som overalt, er der ved at finde et opbrud sted, og i denne situation må vi gøre os klart, hvor vi står.

Hvem tjener kirken?

Der er ingen tvivl om, at hvis vi opfatter kirken som uløseligt knyttet til det samfund, vi er i, må også samfundsproblemer være relevante i en kirkelig sammenhæng. Spørgsmål om aktionsfællesskab, livsform, politisk aktivitet og holdning bli'r da aktuelle for os.

Disse og andre problemer har vi ment var spændende og vigtige for årets ØM-lejr.

Efter ønske fra sidste års lejrdeleger har vi i år integreret sport, drama, formning, m.m. på lige fod med foredrag og diskussion.

Der forventes 60 deltagere fra alle danske kirkesamfund og kirker.

Alle unge i alderen 18-35 år indbydes til lejren.

Tilmelding:

Bodil Toft, Ulrikkenborgallé 14, 2.,
2800 Lyngby.

Senest den 15. juli.

Sted:

Danmarks unge Katolikkers lejr »Ømborgen« ved Mossø, Jylland. Adresse: »Ømborgen«, Emborg, 8660 Skanderborg. Tlf. (06) 89 81 27.

Pris:

180 kr., som betales ved ankomsten.

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Rejser under katolsk ledelse

KULTURPERLER, ROM/SORRENTO

2 uger afrejse 10/9, ophold på hotellerne Casa Pallotti og Vesuvio.

Pris alt incl. kr. 1350,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

EFTERÅRSFERIE I ROM

13/10-20/10 ophold på hotel ARISTON med halvpension, alle dobbeltværelser med bad og toilet.

Pris alt incl. 1095,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

BESTIL HURTIGT, BEGRÆNSET DELTAGERANTAL!

Program og indtægning:

Holmbladsgade 11, 2300 København S. Telf. (01) AStA 2312.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 1/7: Apostlene S. PETER OG S. PAUL: Ap. g. 12,1-11. – Salme 33 (34), 2-9. (R: 8). – 2. Tim. 4,6-8. 17-18. – Mt. 16,13-19.

Mandag d. 2/7: 1. Mos. 18,16-33. – Mt. 8,18-22.

Tirsdag d. 3/7: S. Thomas, apostel: Ef. 2, 19-22. – Salme 116 (117), 1. 2. (R: Gå ud i al verden og forkynd evangeliet). – Joh. 20,24-29.

Onsdag d. 4/7: 1. Mos. 21,5. 8-20. – Mt. 8,28-34.

Torsdag d. 5/7: 1. Mos. 22,1-19. – Mt. 9,1-8.

Fredag d. 6/7: 1. Mos. 23,1-4. 19; 24, 1-8. 62-67. – Mt. 9,9-13.

Lørdag d. 7/7: 1. Mos. 27,1-4. Dette hørte Rebekka. – Esau gik ud på marken for at opfylde sin faders bud. 15-29: Rebekka tog imidlertid Esaus festklæder ... – Mt. 9,14-17.

Søndag d. 8/7: 14. alm. Søndag: Ezek. 2,2-5. – Salme 122 (123), 1-2a. 2bcd. 3-4. (R: Vore øjne følger Herren, til han forbarmer sig over os). – 2. Kor. 12,7-10. – Mk. 6,1-6.

Mandag d. 9/7: 1. Mos. 28,10-22a. – Mt. 9,18-26.

Tirsdag d. 10/7: 1. Mos. 32,22-32. – Mt. 9,32-38.

Onsdag d. 11/7: 1. Mos. 41,55-57; 42, 5-7a. 17-24a. – Mt. 10,1-7.

Torsdag d. 12/7: 1. Mos. 44,18-21. 23b -29; 45,1-5. – Mt. 10,7-15.

Fredag d. 13/7: 1. Mos. 46,1-7. 28-30. – Mt. 10,16-23.

Lørdag d. 14/7: 1. Mos. 49,29-33; 50, 15-24. – Mt. 10,24-33.

Søndag d. 15/7: 15. alm. Søndag: Am. 7, 12-15. – Salme 84 (85), 9ab-10. 11-12. 13-14. (R: 8). – Ef. 1,3-14 (eller: 1,3-10). – Mk. 6, 7-13.

Mandag d. 16/7: 2. Mos. 1,8-14. 22. – Mt. 10,34-11,1.

Tirsdag d. 17/7: 2. Mos. 2,1-15a (indtil ... Midjans land). – Mt. 11,20-24.

Onsdag d. 18/7: 2. Mos. 3,1-6. 9-12. – Mt. 11,25-27.

Torsdag d. 19/7: 2. Mos. 3,13-20. – Mt. 11,28-30.

Fredag d. 20/7: 2. Mos. 11,10-12, 14. – Mt. 12,1-8.

Lørdag d. 21/7: 2. Mos. 12,37-42. – Mt. 12,14-21.

Søndag d. 22/7: 16. alm. Søndag: Jer. 23,1-6. – Salme 22 (23), 1-2. 3-4. 5. 6. (R: 1). – Ef. 2,13-18. – Mk. 6,30-34.

Mandag d. 23/7: 2. Mos. 14,5-18. – Mt. 12,38-42.

Tirsdag d. 24/7: 2. Mos. 14,21-15,1. – Mt. 12,46-50.

Onsdag d. 25/7: S. Jakob, apostel: 2. Kor. 4,7-15. – Salme 125 (126),1-6. (R: 5). Mt. 20,20-28.

Torsdag d. 26/7: S. Joachim og S. Anna: Sir. 44,1. 10-15. De, som nu skal mindes, er fromme ... – Salme 131 (132), 11. 13-14. 17-18. (R: Lk. 1,32a: Gud Herren skal give ham hans fader Davids trone). – Mt. 13,16-17.

Fredag d. 27/7: 2. Mos. 20,1-17. – Mt. 13,18-23.

Lørdag d. 28/7: 2. Mos. 24,3-8. – Mt. 13,24-30.

Søndag d. 29/7. alm. Søndag: 2. Kong. 4,42-44. – Salme 144 (145),10-11. 15-16. 17-18. (R: 16). – Ef. 4,1-6. – Joh. 6,1-15.

Fredag d. 6/7: Ferialdag. – Eller: S. Maria Goretti, jomfru og martyr.

Lørdag d. 7/7: Ferialdag. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 8/7: 14. alm. Søndag.

Mandag d. 9/7: Ferialdag.

Tirsdag d. 10/7: Ferialdag.

Onsdag d. 11/7: S. Benedikt. (21/3).

Torsdag d. 12/7: Ferialdag.

Fredag d. 13/7: Ferialdag. – Eller: S. Henrik. (15/7).

Lørdag d. 14/7: Ferialdag. – Eller: S. Kamillus. (18/7). – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 15/7: 15. alm. Søndag.

Mandag d. 16/7: Ferialdag. – Eller: Vor Frue af Bjerget Karmel.

Tirsdag d. 17/7: Ferialdag.

Onsdag d. 18/7: Ferialdag.

Torsdag d. 19/7: Ferialdag.

Fredag d. 20/7: Ferialdag.

Lørdag d. 21/7: Ferialdag. – Eller: S. Laurentius af Brindisi, præst og kirkelærer. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 1-7: Apostlene S. PETER OG S. PAUL. (29/6). – Kollekt af Peterspenge.

Mandag d. 2/7: Ferialdag.

Tirsdag d. 3/7: S. Thomas, apostel. (21/12).

Onsdag d. 4/7: Ferialdag. – Eller: S. Elisabeth af Portugal. (8/7).

Torsdag d. 5/7: Ferialdag. – Eller S. Antonius M. Zaccaria.

Søndag d. 22/7: 16. alm. Søndag.

Mandag d. 23/7: Ferialdag. – Eller: S. Birgitta. (8/10).

Tirsdag d. 24/7: Ferialdag.

Onsdag d. 25/7: S. Jakob, apostel.

Torsdag d. 26/7: S. Joachim og S. Anna. (16/8 og 26/7).

Fredag d. 27/7: Ferialdag.

Lørdag d. 28/7: Ferialdag. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 29/7: 17. alm. Søndag.

Niels Steensens Gymnasium

HOVEDSKOLEN

Da vi for at tilpasse os den kommende skolestruktur udvider vor hovedskoleafdeling, vil vi til august have behov for yderligere et par lærere/overlærere, der helst skal være villige til at føre klasser op til 10. klasse (3. realklasse) i et eller flere af fagene dansk, fysik og matematik. Der er dog også mulighed for at føre klasser op i andre fag.

Løn og pensionsforhold som ikke-akademiske lærere ved Statens gymnasieskoler, dvs. folkeskoleløn med et specielt gymnasietillæg.

Ansøgning bilagt afskrift af eksamensbevis og udtalelser stiles til bestyrelsen for den selvejende institution Niels Steensens Gymnasium og sendes snarest muligt til rektor Erik Lorensen, Niels Steensens Gymnasium, Sct. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø, hos hvem yderligere oplysninger eventuelt kan indhentes, tlf. (01)-68 Ryvang 9340.

Nordisk Montessori Kursus

Etteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.
Etteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdevej 18, 2800 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Redaktion: H. Ross (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedschef) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Haubevej 8, 1825 København V,
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsesalgpris kr. 4,00. Præmie er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

SKARPRETTERENS SIDSTE TANGO I 5. C

Der er ikke megen glæde eller inspiration at hente i biograferne i øjeblikket. Selv den gamle vittighed med at sætte filmtitler sammen kan ikke byde på megen morskab eller afveksling, så længe halvdelen af repertoiret er porno, og resten en skønsm blanding af voldsfilm og hengemte danske lystspil.

Da Katolsk Forum har tradition for at udfylde pladsen mellem overskriften og det sidste punktum, skal jeg trods det magre udbud af film alligevel forsøge at sige noget. Selv om det bliver lidt blandet gods, er det bestemt ikke uden kvalitet.

Cabaret

Ved tilfældighedernes spil er musicalen »Cabaret« ikke blevet anmeldt her på bagsiden, og det er egentlig en skam. Filmen handler om kabaretsangerinden Sally Bowles (Liza Minelli), der i 30'ernes Berlin drømmer om succes og berømmelse. Hun er bramfri og direkte, men også overfladisk og selvoptaget. Den tilrejsende unge englænder falder for Sally, og selv om de i livsstil og holdning nærmest er modsætninger, opstår der alligevel en vis fortrolighed mellem dem.

Det er en oplagt styrke ved filmen, at personernes liv og numrene på kabaretten er præget af samfundets opløsning og nazisternes fremmarch. Personernes liv og samfundets udvikling indgår en tæt og modsætningsfyldt enhed, som også går igen i filmens stil.

»Cabaret« er en tiltrængt fornyelse af genren. Alt det sødladne og overlæssede er forsvundet til fordel for en meget rytmisk klipning og et kamera, som danser med. Også farverne og belysningen understreger oplevelsen af fascination og forfald på et og samme tidspunkt. Jeg har med lige dele gysen og henrykkelse

set filmen flere gange. Den har vistnok også fået et par Oscars.

Skarpretteren

I Dagmar i København er der indrettet en lille ekstra biograf til forevisning af 16 mm kortfilm. Den hedder Kino Valde og byder på en række af de mest spændende danske og udenlandske kortfilm, som ellers ikke har så store chancer for at blive set. Efter nogle uger i Kino Valde kommer kortfilmene rundt til en række af de større byers biblioteker. Spørg selv, om det nærmeste bibliotek skulle være med i denne fortrinlige ordning.

I øjeblikket viser Kino Valde malerinden Ursula Reuter Christiansens sidste film »Skarpretteren«. Det er en usædvanlig og gribende film. Vi ser en gravid kvinde, hvis tilværelse domineres af forholdet til en mand, der følger hende overalt, og som har til opgave at halsugge hende. Der er ikke nogen tydelig handling i de maleriagtige billeder. Til sammen giver de en knugende fornemmelse af kvindens ufrihed. Ursula Reuter Christiansen siger selv om filmen:

»Skarpretteren er en musikalsk legende om kvindens fornedrelse og ophøjelse. Historien om min egen begravelse og begravelsen af den legendariske kvinde og fremstødet til et nyt liv i andre sammenhænge, hvor hun kan opfatte sig selv som produktiv i et rimeligt samfund. Nu er hun biprodukt til manden, optaget af egne følelser, længsler, lyster og erindringer. Det er tyngende ballast. Blomsterkransen skal væk, men som en tornekrans er den trykket fast ned over panden, er næsten ikke til at rive af.«

Der er for mig ingen tvivl om, at kvindefrigørelsen nødvendigvis må bygge på, at kvinderne selv beskriver og tolker deres situation. Skarpretteren er et

vellykket forsøg i den retning. Se den på biblioteket.

Lars Ole 5. c

Det følgende par linier kan kun blive en omtale af Lars Ole 5. c, for jeg har slet ikke set filmen. Den har nemlig kun været vist i Århus, fordi den ikke på noget tidspunkt er blevet fundet værdig til økonomisk støtte fra Filmfonden. Men afslaget må siges at være noget tyndbenet, for som en journalist skriver: »Kulturbureaukraterne gad end ikke se Lars Ole 5. c.«

Nu er den trods alle forhindringer blevet færdig og har gået for fulde huse i sin hjemby Århus. Vi andre må så nøjes med beretningerne om den store oplevelse. Måske er det slet ikke så dårligt for københavnernes at få at vide, at der kan skabes folkelig lokal kunst ude omkring i landet. Ifølge referaterne skal stemningen fra klasseværelset og skolegården være fanget sikkert ind, ligesom også byen Århus er mere end ligegyldige kullisser.

Sidste Tango i Paris

Det er ikke meningen, at filmspalterne her skal være en intern diskussionsklub for de tre anmeldere. Alligevel tager jeg mig den frihed at komme med en anden tolkning af Sidste Tango end den, Hans Jensen fremlagde i nr. 9. Den 45-årige Paul prøver at leve et totalt isoleret og uengageret forhold til den unge Jeanne. Det lykkes ikke. Paul bliver til sidst involveret og vil derfor bryde med sine egne betingelser, at de ikke skal kende hinandens navne. Men i samme øjeblik bliver han ramt, dræbt. Slutningen er således meget moralsk. Dels viser den det umulige i et uengageret forhold, dels at Pauls liv (synder) afskærer ham fra at realisere det, han egentlig gerne ville.

Jakob Frandsen

13/1973

katolsk

forum

NOTES- BLOKKEN

MIDT I EN FERIETID

Der burde være en eller anden, som tog os sagte ved hånden og førte os ud af den travlhed og hektiske aktivitet, vi alle er undergivet. Ræset er hvermands herre. Og det er ikke let at stå af. Thi selv når vi holder ferie, forfølger det os. Vi kan ikke glemme det, vi burde have gjort.

»Negotium« (aktivitet) er på latin det modsatte af »otium« (fritid). Det er, som om de gamle ville sige: beskæftigelsen, arbejdet er kun en afbrydelse af fritiden, som er det primære. I vort præstationssamfund er det lige omvendt: det gælder om at arbejde og bestille noget. Fritiden er kun en afbrydelse af jagten efter penge.

Vi må atter lære at holde ferie. Jeg husker fra min ordensungdom, at det i ferietiden var forbudt at studere. Man skulle slappe af og beskæftige sig med noget helt andet end det, man var vant til.

Men vi moderne mennesker, som jager af sted fra møde til møde og fra forretning til forretning, har glemt Herrens bud: »Kom hviledagen i hu!« Ferien er den tid, hvor vi hviler ud, hvor vi ganske roligt og afslappet ser på tingene omkring os, betragter og nyder dem. Ferien adskiller sig fra årets øvrige tid ved, at der ikke findes en bestemt ting, som skal nås. Feriens formål er selve ferien. Man kan derfor kalde den tid en kontemplationens skole. Leve uden et bestemt nærliggende formål, med øjnene drikke af verdens gyldne overflod, suge tingene til sig og hvile ud i dem. Nyde stilheden – lad transistorradioen blive hjemme – lyt til stilhedens bløde melodi, lad dig betage af en blomsts farve, form og duft, af landskabets enkelthed eller monumentalitet, iagttag skyernes fan-

tastiske former. Bliv barn på ny! Det er den tid, hvor vi atter kommer i berøring med selve skabningens skønhed. Vi mennesker bygger over naturen en anden verden, som vi kalder kulturen. Men vi drukner i den af os selv lavede kultur. Vi misbruger den og forurener naturen. Derfor har der til alle tider lydt råbet: Tilbage til naturen! Tilbage til det primitive, det enkle og skønne.

Denne verden er jo – til trods for alt, hvad vi har gjort – vidunderlig skøn. Intet månelandskab kan måle sig med den. Den er så skøn, at man ved at fordybe sig i den somme tider kan få det indtryk, at man så ind i selve Guds ansigt. Det er forkert, og vi er ikke panteister. Vi ved af bitter erfaring, at der i al nok så stor lighed mellem Gud og verden stadig findes en endnu større ulighed. Thi Gud er større end alt, vi kan forestille os. Vort hjerte griber med sine fangarme ud over denne verden og længes efter noget uendeligt. Og alligevel finder vi Gud i naturen og i skønheden. Augustin vidste det frem for nogen anden. For ham er Gud selve skønheden. Frans af Assisi fandt Gud i naturen: i solens stråler, de små blomster, i bækkens rislen og i månens milde glans. Ignatius af Loyola har lært os at finde Gud i alle ting. Vi må atter lære at holde ferie! Når selv Gud efter at være optaget med verdens skabelse hvilede ud, kan også vi med god samvittighed gøre det: unde os en fritid (otium), hvor vi glemmer al vor travlhed (negotium).

At forundres over, at noget er til, er filosofiens begyndelse og årsagen til megen indre glæde.

H. Roos s.j.

INDHOLD

FERIETID – REJSETID	4
Lær at gå langsomt, moderne turist.	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Religiøs pop; det hellige år; eukaristisk faste; to besøg i Rom; father Philip Berrigan gift.	
VIDNER MIDT I VERDEN	9
Musikfestival på Rygård.	
SKOLEN I STENOSGADE	10
Afsked med Sankt Knuds Skole.	
ABORTSAGEN AFSLUTTET	17
Loven om fri abort åbner uhyggelige perspektiver.	
VENNER	18
Dyrebare ungdomsvenner.	
DANSK KATOLIK I MEXICO	19
Inde i huset har vi fanget en slange og 37 skorpioner.	
DANSK LEUKÆMIFORENING	20
Et nyt initiativ i bekæmpelsen af en af de alvorligste og vanskeligst helbredelige sygdomme.	
LITURGISK OVERSIGT	23
DANSKE KIRKEDAGE 1974	24
De kristne må finde sammen.	

KATOLSK STÆVNE PÅ LUNGHOLM

Søndag d. 19. august holdes det 2. katolske stævne på Lungholm. Stævnet begynder kl. 11 med bispemesse og skal være en takkefest for høsten.

Efter messen spiser vi vor medbragte mad (kaffe, øl, sodavand og pølser kan købes på stedet). Eftermiddagen tilbringer vi bl.a. med leg, konkurrencer og dans.

Folkedans med deltagelse af en lokal folkedansergruppe.

Den polske præst vil tage sig af dem, der ønsker at høre noget fra deres hjemland.

En ungdomsgruppe fra Burg på Fehmern vil deltage i stævnet med underholdning og sang.

Dagen slutter kl. 16,30 med sakramental velsignelse.

Lad os håbe, at mange vil slutte op om dagen. Vi indbyder alle, der har lyst til at være sammen med os, til at komme.

For de unge er der arrangeret en weekend dernede, således at de dels kan være med til det praktiske forarbejde, dels kan få en hyggelig aften sammen. De unge, der vil deltage i denne weekend, bedes henvende sig til pater H. Berning, Bredgade 47, 4900 Nakskov, senest d. 4. august.

**BISKOPPENS
RETRÆTE
PÅ SOSTRUP
JUNI 1973
1. UGE 18.-23.**

Hjemkommen fra biskoppens retræte på Sostrup vil jeg gerne fortælle lidt om dette ophold.

Vi mødtes et halvt hundrede mennesker ganske fremmede for hverandre, hvilket for mit vedkommende føltes stærkt den første dag.

Men allerede om aftenen, da vi gik fra kapellet efter vesper og biskoppens prædiken, var der skabt en fornemmelse af samhørighed, som man følte stærkere og stærkere for hver dag – nej, for hver time.

Vi blev opdelt i grupper, hver med en leder, for at behandle de 2 temaer, der skulle danne rammen om vort arbejde.

Nu kan man jo ikke forvente af lægfolk, hverken at de skal kunne forme ej heller udtrykke deres tanker og problemer i klare teologiske sætninger (hvilket naturligvis heller ikke var meningen), men vi fik alle »lukket op« for det, der i det daglige volder vanskeligheder i vort sind, og de 3 præster Kaare Osorio, Jørgen Hviid og Lars Messerschmidt, som var gruppeledere, var os her til uvurderlig hjælp. I vore mere eller mindre tågede udtalelser evnede de at finde tråden og klart og koncist hjælpe os til forståelse af det emne, der var under debat. Kærlighedsbudet, som var det centrale i biskoppens retræte, oplevede vi i praksis: Vore højst divergerende meninger blev fremført i en *fordragelighedens* ånd, der langt fra at virke splittende tværtimod var befrugtende for vore tanker, og den unge heds-pore og den livserfarne gamle supplerede hinanden på en berigende måde.

Vi sang meget under gudstjenesten, hovedsagelig til Erling Rasmussens musik. Det var meget smukt og virkede samlende; men det, der prægede hele opholdet, var biskoppens ledelse under retrætens motto: Du skal elske Herren din Gud og din næste som dig selv.

Fra den første aften messe og hvert efterfølgende minut følte vi hans kærlige omsorg, og det, som vel for mange af os har stået som et ideal at stræbe efter, så vi *levet* i virkelighed.

Fra laudes kl. 7,30, messe kl. 11, lærerindslag i kirken kl. 15, til vesper og bedetimer om aftenen indprentede biskoppen i vort sind bevidstheden om Guds kærlighed; og denne rigdom tror jeg intet kan rukke ved.

Ebba Nordholm

KOMMENTAR

SOMMER I DANMARK

Held den, der i sin ferie kan rejse gennem landet, mageligt og slentrende, føle det på sin krop i sol og regn, inddrikke denne charmerende blanding af natur og kultur, der er resultatet af talløse slægtleds slid med den frugtbare muld. I det daglige livs kævlery er vi tilbøjelige til at glemme, hvad vi ejer af goder, men når vi, befriet fra trædemøllen, oplever sommerlandet, har vi mulighed for at huske det igen.

Det smukkeste Danmarksbillede, jeg kender, er tegnet af Johs. V. Jensen. Det står i romanen Kongens Fald:

»Det er i al evighed sandt, at Danmark ligger mellem de to blå have, grønt om sommeren, rustent om høsten og hvidt under vinterhimlen. De danske strande viser sig forunderligt vinkende, agrene derinde runder sig fortroligt, de klædes med korn og fælder kornet igen. Solen står i vifter over bakkerne ved Limfjorden, hvor vestenvinden blæser hjemligt; dagens vekslen i Danmark er altid forskellig og altid den samme. De små fjorde og bifjorde gentager Danmark hundrede gange, Øresund er som en port ind til det endelige land. Her rinder åerne ud mod havet, skovene gror i havets nærhed, du ser en måge, du øjner en sættende hare i heden, sol og sorgfrihed, det er Danmark.«

Også de gamle synes at have haft sans for landets ynde:

Saxo skriver om Sjælland, at det er »en ø, der må loves for sin mærkelige fylde af alle livsforhold og bærer prisen for alle Danmarks lande ved sin

dejlighed.« Visen om Esbern Snares frieri fører os lige ind i sommeren:

Dankonning og Esbern Snare
– skoven står herlig og grøn –
de drikker vinen den klare.

Den sommer og den eng så vel kunne sammen.

Et tilfælde førte mig for et par år siden til Esbern Snares netop åbnede grav. Der lå den gamle hugaf foran alteret i Sorø kirke med skelettet fuldt af skrammer; en stum beretning om et liv med draget sværd i hånd. Det har ikke været gratis at være med til at samle riget efter borgerkrigen.

Også senere slægtled har måttet sande, at ejerne af al denne herlighed ikke altid i historiens løb har været lige påpasselige. I kong Kristoffers tid pantsattes næsten hele landet, i løbet af renæssancen har vi barberet alle skovene væk ved rovdrift, og i vor tid er Øresund blevet til Pløresund, og Gudenåen stinker til himlen af spildevand og døde fisk. Men hver gang er det lykkedes os at tage os sammen i sidste øjeblik. Vi har svært ved at lære, at hvis ikke vi stadig kæmper for vore værdier, vil de smuldre væk mellem hænderne på os, de er nemlig på en forunderlig måde på én gang forgængelige og evige.

Grundtvig, der havde en genial sans for tegn og symboler, sagde, at i det jordske fædrelands skønhed skimter vi som gennem et slør det himmelske.

Dybest inde bærer vi på en erindring om Paradisets have.

Georg Heggum

FERIE- TID REJSE- TID

Af Emil Petersen

Hvis man engang skal give en bred skildring af livet i 60'erne og 70'erne i vor velstående del af verden, må man bestemt have en illustration med af folk på rejse. Et billede af ganske ukendte Hansen'er og Petersen'er, der solbrændte og glade vender hjem i bus eller med fly med de tilladte kartoner m.m. i bæreposen.

Vi tager det som noget selvfølgeligt, at man hurtigt og billigt kan tilbagelægge lange afstande. Men det kan ske, at man i et glimt bliver mindet om, hvor fantastisk det i grunden er.

Sådan går det mig, da jeg en dag sidder som deltager i et selskab, der i flyvemaskine er på vej mod syd.

Gennem et hul i skyerne kan vi se de østrigske alper. Mellem bjergene strækker sig en grøn dal på begge sider af floden. Små landsbyer ligger med større og større mellemrum opefter. – Landskabet ligner akkurat et landkort. Alt ser ordentligt og anskueligt ud, som var det arrangeret af en dreven geografilærer. Dér begynder det dyrkede land. Og værsgo: Dér har du vild natur! – Alligevel virker det, som om noget er forkert. Sådan kender man virkelig ikke verden, uden mennesker og liv og larm – uden afstand.

En vandrende svend

Jeg faldt i staver lidt. For jeg tænkte på en ældre ugift håndværker, der havde

værksted hjemme i gaden. Han boede i en sirlig lejlighed i en borgerstiftelse ikke langt fra os, og dér kom jeg engang imellem søndag eftermiddag med mine forældre. Det viste sig at være et spændende sted! Her foldede den stilfærdige mand sig nemlig ud. Det kom ligesom af sig selv, når han viste nogle erindringer frem fra de unge dage, da han gik på valsen derude: i Schweiz, Østrig, Sydtyskland. Det var såmænd kun småting, han havde bragt med sig hjem: et lille udskåret skrin, en rosenkrans; og metaltingesten på kommoden var fra en af Napoleons valpladser – velsagtens en stump af en sprængt kanon. Men det kaldte altså minderne frem og løsnede tungen. Han fortalte løst og fast: om byerne dernede, om broerne over de brusende floder, om gendarmene, som de vandrende svende måtte tage sig i vare

for, om udenlandske kammerater, han aldrig siden havde set. Og man forstod, at et stykke af hjertet havde han ikke fået med hjem derudefra.

Nemt og hurtigt

Underligt at tænke på, at vi nu forlængst har passeret hans byer dernede med de hvide kirker med de ejendommelige spir – og allerede er ved at spænde bæltet for at lande ved Adriaterhavet. Varm diset luft slår os i møde. Så nemt og så hurtigt går det i dag!

Og tro nu ikke, at der følger en beklagelse over, at det går let, et suk efter svundne tider – eller omvendt: en lovsprisning af den forbedrede rejseteknik!

Jo. – Vi har, takket være maskinerne, fået en chance for at komme ud at rejse. Tusinder benytter sig af den. Det er kendsgerningen. Hvis vi havde været i

vore forfædres bukser, havde udsigten til, at vi godvilligt skulle komme ret langt uden for byen, været meget ringe.

Så fik de til gengæld mere ud af det!

Hvad får vi ud af det?

Ved det ikke. Men hvor meget vi får ud af det, står til os selv – næsten da – og *hvad* vi får ud af det. Interesserne er jo så forskellige. Også de store gamle rejsende havde andet end dybe åndelige behov, de drømte om at få stillet. H. C. Andersen indrømmer – skønt han er lidt flov ved det – at da han første gang nærmede sig »den evige stad« efter en besværlig rejse, råbte han højt: »Gud ske lov! Nu kan vi snart få noget at spise!«

Johannes V. Jensen har i en festlig myte fortalt om nogle storkeungers rejseforberedelser. I vældige sving træner de over Tibirke Mose. Nu kan de selv, og snart skal de af sted sydpå. Forfatteren spår, at en skønne dag vil vi kunne rejse på samme måde. »Men det falder aldrig i et menneskes lod at se verden, sådan som de unge storke ser den på deres første trækflugt mod syden.« – Digteren formoder, at fuglene vil »optage de underlige, de flyver over« – og myten slutter med sukket: »Hvem der én gang kun i et glimt kunne se verden med de unge storkes øjne! Hvem der første gang skulle rejse og se nye stjerner!«

Det fremmede og det nye

»Optage« i sig. Se nye stjerner. – Det er jo ikke det samme, hvad digteren nu heller ikke påstår. Og i en anden myte »Fusijama« har han selv sagt, at det, som vækker vor undren, netop for os skrøbelige mennesker tegner sig som det *nye* og *anderledes* og *fremmede*. I hvert fald virker det sådan. For i sjældne øjeblikke kan det jo godt afsløre sig som noget ganske dagligdags, der griber en. Da går det os som barnet, der i Zoologisk Have ikke kan se elefanten – og er ligeglad – fordi det er optaget af en spurv, der er kommet ind i buret til kæmpefyret.

Nær eller fjernt: Japans underfulde bjerg eller træet uden for vinduet i en belysning, der pludselig får en til at se det, som var det første gang. – Nej, det falder ikke i menneskets lod at optage underet i sig! Og i det stykke adskiller vi mange, der i dag kan rejse, os ikke fra de få privilegerede i gamle dage.

På Roms protestantiske kirkegård ligger nogle af dem. Stedet er et besøg værd, for her er kønt og fredeligt, en stille ø midt i storbyens hav af biler. – Et sted i haven, hvor smalle stier krydses under de mørke cypresser, ikke langt fra den gamle danske digter Carsten Hauchs grav, står en naiv indskrift på en af stenene: »Vi er pilgrimme og fremmede.«

De har uden tvivl følt det sådan. Og i den grundstemning har ydre forhold bestyrket dem. Ad lange besværlige veje gennem Europa – turen tog måneder – nåede de herved. Alle søgte de naturligvis et eller andet. Mange var syge ynglinge, der håbede på, at den gode sol skulle give dem farve i kinderne og nye kræfter. Nogle kom for at finde fred og ro og inspiration.

Men *fremmede* var og blev de. Og så gik det – ironisk nok – sådan, at hvis *kunstnerne* iblandt dem skabte værker, som siger os noget i dag, da læskes vi af kilden til deres sorg. For i deres færden levede de hele tiden med fjernheden. I den tonede deres undren frem.

Jeg ved det godt: Vi flyvende flygtige gæster i det fremmede aner kun dette; sindet strejfes kun af fjernheden. Men vi sporer det dog, selv om vi mange gange kommer til et miljø derude, som man bevidst og forretningsmæssigt har lagt til rette, så vi let kan føle os hjemme. Vi skal sandelig ikke undvære den danske mad og kaffen!

Kunsten at rejse

Altså: Kunsten at rejse! – Kunne man tænke sig så fjollet en titel på en bog, da er vi selv til dels skyld deri. Inderst inde dæmper det da også, at den »kunst« ikke er så forskellig fra det, vor erfaring i det hjemlige liv, uden for ferien, lærer os.

Men det nye og fremmede ægger en. Og den simple sandhed er, at hvis man lader sig pirre til atter og atter at gå til tingene og ikke blot haste videre, da giver det bonus. Spredt man sig, lader sig friste til det, er intet spændende mere. Man må give afkald på et og andet. Måske også somme tider på den lettelse, som

busserne lige uden for døren byder på. – Hvem ville være den tid foruden, man engang bandede over som forspildt, fordi man ikke hurtigt nok kunne finde stedet, hvor man skulle hen? Forsinkelsen gav skuffelse og ømme fødder, men også nytændt forventning og traven ad gader, som man ellers aldrig havde fået at se. – Og når man så endelig stod der og var nødt til at puste lidt ud, så var sjælen nået op på siden af en. – Og stejle forbistrede trappegader og bjergsider i syd og nord tvinger en til at hvile og se sig tilbage og til at glædes over det stykke, man er nået, selv om der er langt igen.

Og kan du tegne lidt, så sæt dig og tegn et rids af det dernede. Resultatet bliver måske så som så. Men tiden, der gik med at lave det, indtrykkene, du fæster dig ved, giver dig andet med hjem end det usle stykke papir med stregerne på. – Brug alle kneb! – Tvinger man sig i lag med noget, så kommer det en nærmere. Blandt andet deri består rejselivets nærende tovtrækkeri.

Tom Kristensen har i et digt, »Sightseeing i Padua«, skildret den lille svedende turist, der ikke har tid til at fatte noget som helst, heller ikke Giottos fresker i kapellet. I sin komplette forvirring ser han kun et af billederne, der vækker minder om en reproduktion derhjemme. Det er billedet af »Judaskysset«. I sig selv siger det ham ingenting. Han har ikke tid. Skal videre, videre . . . Og diktet slutter med et vers, som også skal være moralen i denne lille skitse:

Lær at gå langsomt, moderne turist.
Ellers er livet kun drys.
Ellers kan mødet med kunst og med Gud
kun blive et Judaskys.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Religiøs pop?

Danmark har haft besøg af den amerikanske gospelgruppe »Harvest«, der består af unge mennesker fra Jesusfolket. Den kendsgerning, at den katolske kirke har medvirket ved flere af gruppens arrangementer, bringer en række spørgsmål frem i lyset, som vi ikke længere kan sidde overhørigt, hvis kirken virkelig ønsker at nå ud til vor tids mennesker med evangeliets glade budskab.

Gospelgruppen benytter sig bl.a. af beat-musik for at give sin tro og sin livsglæde videre til andre mennesker, og dens medlemmer viger ikke tilbage for at aflægge vidnesbyrd om, hvad Jesus betyder for dem personligt. Gruppen spiller, synger og fortæller i et sprog, som mange katolikker vil karakterisere som religiøs pop. Og hermed har man afskrevet deres anliggende på forhånd – for religiøs pop behøver man jo ikke at tage alvorligt. At en dreng på den mest ubehjælpssomme måde fortæller, hvordan han efter diverse udskejelser tømte sit hjerte for ligegyldige ting og omvendte sig til Jesus, trækker mange blot overbærende på smilebåndet ad – man har da gudskelov religiøs kultur og dannelse!

Er religiøs finkultur det eneste saliggørende?

Denne indstilling til »religiøs pop« er katastrofal, for det betyder, at man ikke kan skelne mellem kerne og skal – eller, hvad der er mere alvorligt, at man gør skallen til selve sagens kerne. At være troende kristen og katolik bliver identisk med en vis form for borgerlig dannelse, ja i ekstreme tilfælde bliver religiøs finkultur endda det eneste saliggørende. Kulturkatolikker er ikke noget ukendt fænomen. Naturligvis skal der ikke sættes spørgsmålstegn ved den religiøse finkultur. De romanske og gotiske katedraler taler f.eks. deres tydelige sprog om menneskets trang til at prise Gud gennem skønhed og Åndens beherskelse af stoffet. Kirken har altid været kunstens vogter, men kun i den forstand, at den har taget kunsten i sin tjeneste. For den har sandelig også ned gennem tiderne givet plads for ægte folkelighed – og det på en måde, som ofte har forarget visse kulturkatolikker (jfr. f.eks. Lourdes).

Religiøs pop (her forstået som ægte folkelighed) og religiøs finkultur er ikke modsætninger, der udelukker hinanden. Hverken det ene eller det andet er nemlig sagen selv. Sagen selv er det nye liv i Ånden, som troen på Jesus skænker os. Og dette liv kan eksistere og udfolde sig på autentisk vis hos ethvert menneske – uanset dets dannelsesstrin. Det er tilmed ofte et spørgsmål om smag, og hvem siger i øvrigt, at Gud vurderer et menneskes dannelse efter vor borgerlige målestok? Inden der lyder ord som overfladisk, underlødigt, sværmerisk eller poppet, burde man hellere spørge, om man selv er i besiddelse af den nødvendige distance til sit eget kulturmønster.

Hjertets renhed

Det glade budskab skal nå ud til hvert eneste menneske, dvs. at kirken skal være rummelig nok, til at alle kan føle sig hjemme i den. Det er virkelig et spørgsmål, om ikke vort kirkelige sprog og vore gudstjenesters form (også den musikalske) er med til at få store dele af vore landsmænd til at føle sig fremmede i den katolske kirke. Der er ikke rigtig plads til »de små« hos os i dag. Og med »de små« tænker jeg ikke bare på dem uden magt og indflydelse, men også på de mange mennesker, som ikke er i besiddelse af den så højt lovpriste klassiske dannelse, der sætter dem i stand til at forstå latinsk lyrik eller gregoriansk musik. Skal vi fortsat nægte dem borgerret i kirken? Eller er tiden endelig kommet, hvor vi får øjnene op for, at vi har låst evangeliet fast i visse begrænsede kulturmønstre? Hvorom alting er, så er flere af disse små blevet en alvorlig udfordring til os, fordi de lever et evangelisk liv i tro, håb og kærlighed, som gør mange »dannede« katolikker til skamme. De har ikke altid vor høje borgerlige dannelse – til gengæld har de hjertets renhed – og den er ofte en mangelvare hos de »kultiverede«. Vi er indfanget af vor form og tror ofte, at dybderne ligger i formen. Vi burde blive »fangne i Herren«, så vi frigjorte fra alle vore begrænsninger med stor frimodighed kunne tale om Jesus på den enkle frie og ukomplicerede måde, som bl.a. Harvest-gruppen gav os et lysende eksempel på. K.O.

VATIKANET: Helligånden og det hellige år

Under generalaudiensen den 6. juni udtalte pave Paul VI, at »Helligånden vil blive et af de frugtbarste temaer i det hellige års spiritualitet. Helligånden har sin foretrukne bolig i menneskets hjerte, dvs. i vort indre livs intime frie dybe og personlige centrum. Den, som ikke har noget indre liv, mangler også muligheden for at modtage Helligåndens tilskyndelser og nyde godt af hans nådegaver. Det moderne menneske synes at være orienteret mod det ydre; det lever mere uden for sig selv end inde i sig selv. Det synes mere modtageligt for sansernes end for tankens og samvittighedens sprog. Hvorledes kan vi under disse omstændigheder undlade at hylde stilheden, ikke den kedsommelige stilhed, men den stilhed, som får den ydre støj til at tie, så vi kan lytte til de indre stemmer: samvittighedens stemme, andagtens og bønnens stemme og kontemplationens udsigelige stemme.

Helligåndens anden foretrukne bolig er fællesskabet af de brødre og søstre, som ved troens og kærlighedens bånd er forenede i en eneste guddommelig-menneskelig organisme: Kristi mystiske legeme, dvs. Kirken, besjælet af Helligånden.

Kan et menneske med en egoistisk holdning, dvs. et menneske som flygter fra det kirkelige fællesskab, virkelig møde Helligånden? Hvilke erfaringer, hvilke karismer kan erstatte enheden, den enhed, som er tegnet på Guds nærverelse?»

Kirken har brug for Anden

Pave Paul har tidligere talt om Helligånden under sine generalaudienser. Den 29. november 1972 sagde han blandt andet:

»Hvad er efter vor mening det første og i sidste linje nødvendige grundlag for den kirke, vi velsigner og elsker? Det er næsten med ængstelig tilbageholdenhed og som en bøn vi må sige det, for I ved, det er dens hemmelighed og dens liv: Kirken behøver Anden, Helligånden, dens Livgiver og Helliggører. Han er for den det guddommelige ånde-dræbt, drivkraften i dens sejlads, grundprincippet i enigheden, dens indre kilde til lys og kraft, støtte og trøst, kilden til dens karismer og sange, til fred og glæde, grundlaget og begyndelsen til evig lykke og evigt liv. Kirken trænger til sin evige pinse. Den trænger til ilden i hjertet, Ordet i munden, det profetiske i sit blik. Kirken skal være bolig for Helligånden, altså for den fuldkomne renhed og det indre liv. Den må igen lytte til sit eget indre: til den stumme tomhed i os moderne mennesker, som alle er kastet

ud i og fascineret af et udadventt forfængeligt liv, som lokker til falsk lykke.

Den må igen lytte til sit eget indre og derpå ud af sit væsens dyb igen komme til talens brug, så at sige gennem tårer, i digteriske ord, i form af bøn, hymne, ja netop som Helligåndens stemme. Han træder, ifølge Paulus' ord, ind for os, ber for os »med udsigelige sukke« og bærer frem for Gud det, som vi overladt til os selv ikke kunne give. Kirken må tilbageerobre længslen efter sin sandhed, sansen for den og visheden om den.

Den må i uforstyrret tavshed og lærevilligt beredskab igen lytte til Helligåndens stemme, ja i meditativ modtagelighed høre på samtalen med ham, thi han lærer »al sandhed«.

Og så har kirken brug for en kærlighed, der strømmer over al dens menneskelige aktivitet, den kærlighed, som vi kalder guddommelig, og som er strømmet ind i os »gennem Helligånden, som blev skænket os«.

Gennemtrængt af troen trænger kirken til en ny impuls til denne kærlighed i den konkrete handling; den trænger til dens stødkraft, dens iver som drivkraften i vidnesbyrdet, i den apostolske virksomhed . . .«

VATIKANET: Nye bestemmelser om den eukaristiske faste

Den 30. marts 1973 offentliggjorde Osservatore Romano en instruktion fra kongregationen for sakramentsforvaltning om visse lempelser i forbindelse med uddeling af kommunionen, herunder også angående den eukaristiske faste.

Denne instruktion ophæver ikke den almindelige bestemmelse af 31. november 1964, som siger, at den, der ønsker at gå til alters, skal afholde sig fra fast føde og alkoholiske drikke i en time før modtagelsen af kommunionen.

Bestemmelsen om, at syge kan indtage medicin og alle slags drikke – alkoholiske dog undtaget – lige indtil kommunionen, er også stadig i kraft.

Den nye instruktion begrænser den eukaristiske faste fra fast føde og alkoholiske drikke til et kvarters tid før kommunionen for følgende personer:

1. Syge på hospitaler eller i hjemmene, også selv om de er oppegående.
2. Ældre, der ikke kan forlade deres hjem på grund af alder, eller som opholder sig på plejehjem.
3. Syge eller ældre præster, hvad enten de selv fejrer messen, eller de blot modtager kommunionen.

4. Personer, der plejer syge eller gamle, og de pårørende, som ønsker at modtage kommunionen ved samme lejlighed, såfremt det er ubelejligt at overholde en times faste.

(L'Osservatore Romano)

VATIKANET: Ægteskabets uopløselighed

Kongregationen for tros læren har som resultat af sin plenarforsamling i december 1972 udsendt en tekst til alle verdens biskopper, hvori det bl.a. hedder: »Præster og kateketer, som underviser i de religiøse sandheder, samt medlemmer af de kirkelige domstole bør trofast holde fast ved kirkens lære om ægteskabets uopløselighed.

Hvad angår adgangen til sakramenterne, bør man på den ene side insistere på, at kirkens foreskrevne disciplin omhyggeligt overholdes; på den anden side bør personer, som lever i ugyldigt ægteskab, være genstand for en særlig pastoral omsorg. For at løse de problemer, der opstår for disse mennesker, bør man, dersom man ikke er i stand til at genoprette situationen ad normal vej, holde sig til de regler, kirken har godkendt for »forum internum«.

(La Croix)

Ved »forum internum« forstås i kirkeligt sprogbrug samvittighedens forum, hvor det enkelte menneske, oplyst ved Guds belæring gennem kirken, står umiddelbart til ansvar over for Gud. Kirken er sig bevidst, at det ikke altid er muligt udadtil (»forum externum«) at føre bevis for, at ens situation er i overensstemmelse med Kristi lov.

(K.O.)

ITALIEN: To besøg i Rom

I Rom behøver man aldrig at vente længe på at møde dramatiske eller tankevækkende kontraster. Man behøver i denne forbindelse bare at tænke på to besøg, der har fundet sted inden for en uge.

Amba Shenuda III, »den helligste pave og patriark af den store by Alexandria og af hele Ægyptens land, af den hellige stad Jerusalem, af Nubien, Abessinien og Pentapolis og apostlen Markus' arvtager i forkyndelsen blev indlogeret i St. Johannestårnet i Vatikanet sammen med 17 af den koptiske kirkes biskopper og embedsmænd under sine drøftelser med pave Paul VI og embedsmænd fra Vatikanet. Den koptiske patriark besøgte desuden flere af Roms helligdomme. Hans lange titel har en genklang af historie . . . Historier om stridighederne i det 5. århundrede om læren om Kristi person og de indfødte ægypteres kampe mod grækernes overherredømme.

Kopterne har gennem århundreder været de mest racerene repræsentanter for indbyggerne i det gamle Ægypten. Ingen bliver patriark i deres ærværdige kirke, som er mærket af ar efter lidelser og forfølgelser, uden først at have levet som munk i et ørkenkloster. Klosterets langvarige afsondrethed sikrer, at dets litur-

R. I. P.

Vor kære Mor

Hedvig Nielsen

f. Weber

Dalum Kloster

er stille hønsøvet den 17. juni 1973.

Børene.

Bisættelsen har fundet sted.

1 børnehaveder og 2 assistenter i Silkeborg

Til Vor Frue Sogns Børnehave, der forventes godkendt som en selv. institution, norm. til 40 halvdags børn, søges en velkvalificeret leder samt 2 pædagoger (25 timers arbejdsuge) med tiltrædelse 15. aug. eller 1. sept. 1973.

Anøgningen med eksamensbevis og evt. anbefalinger bedes inden 1. aug. sendt til bestyrelsens formand, pastor A. Lemaire, Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg, tlf. (06) 82 24 15, hos hvem nærmere oplysninger kan fås.

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34

Telefon Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning i URE og OPTIK

Kom TIERE i

Næstved Diskontobank

... banken i centrum

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød

Telefon (03) 27 81 00

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfredse med Deres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

STØT KATOLSK FORUM

TEGN ET ABONNEMENT

gi afspejler riter og ceremonier fra de første kristne tider, som er næsten uberørte af århundredernes gang.

Venedigs religiøse patriotisme symboliseres af Markusløven og er koncentreret om det store helgenskrin i Markuskirken, som stammer fra et dristigt røveri fra kopterne. I 828 stjal venetianske sømænd de jordiske levninger af apostlen Markus og smuglede dem ud af Alexandria. I juni 1968, da 1900-året for Markus' martyrium blev fejret i Cairo med åbningen af en ny katedral (som den nu afdøde ægyptiske præsident Gama Nasser havde bidraget til), deltog en delegation fra Vatikanet i festlighederne. Delegationen medbragte lykønskninger fra pave Paul og St. Markus' relikvier fra Venedig.

Den koptiske patriarks besøg i Rom for nylig kulminerede i en fælles erklæring fra de to paver, hvori de siger, at »vore kirker er ikke i stand til at vidne mere fuldkommet om det nye liv i Kristus på grund af de splittelser, der eksisterer imellem dem, og som gør, at de har århundreders forskellig historie bag sig.

Disse ærværdige koptiske udsendinge repræsenterer en gammel kirke, og det heroiske i dens historie er mere knyttet til de gamle bondesamfund i Ægypten end til det forfinede samfund i Alexandria.

Et andet besøg i Rom fra udlandet blev aflagt af den albanske Moder Teresa, som også kommer fra et land med en lang ortodoks og muhamedansk historie bag sig. På tilbagevejen fra London til sit heltmodige arbejde i Indien gjorde hun et ophold i Rom for at overvære, at tre af hendes søstre aflagde deres evige løfter. En kardinal og en biskop ledede denne højtidelighed, men den fandt ikke sted i nogen historisk kirke eller i et overdådigt udstyret klosterkapel. Moder Teresas søstre, som er indere med et islæt af europæere, har deres kloster i en forstad, hvor de lever deres liv sammen med de meget fattige mennesker, de tjener. En halvt fuldendt gade og et mudret hjulspor fører fra Via Appia op til deres hytter, der ligger klinet op ad et gammelt romersk tårn. Ikke langt derfra løber en romersk akvædukt gennem landskabet. Akvædukten var der 200 år før den koptiske kirke blev grundlagt, men i dag smuldrer den hen midt i det 20. århundredes snavs og elendighed, og afaldet fra denne forureningens tidsalder hober sig op omkring dens piller. Beboerne i de usle hytter ser ud til at være smidt hen mellem en træt civilisations øvrige efterladenskaber, men det arbejde, Moder Teresas søstre udfører iblandt dem, minder om ord, udtalt af en, der vandrede denne vej til Rom, hvor døden ventede ham - forfatteren af brevet til

korinterne, der om kærligheden har sagt de udødelige ord, at den »aldrig ophører; men hvad enten det er profetiske gaver, de skal engang forsvinde, eller tungetale, den skal forstumme, eller kundskab, den skal forsvinde«.

William Purdy

IRLAND: Ingen religionskrig i Nordirland, siger kirkelederne

Protestantiske og katolske kirkeledere i Nordirland har udsendt en erklæring, hvori det bl.a. hedder, at »kun en procent af befolkningen er aktivt indblandet i vold«.

Kirkelederne er bekymrede over det omdømme, kristendommen i Nordirland har fået verden over som følge af en forenkling af konfliktens sande natur. Erklæringen er underskrevet af kardinal W. Conway, den anglikanske ærkebiskop G. O. Simms, præsidenten for metodistkirken E. R. Lindsay og moderatoren for den presbyterianske kirke A. Lynas. Den blev udsendt som et svar på Kirkernes Verdensråds og enhedssekretariatets opfordring til at gøre pinsedag den 10. juni til en bønnens dag for Nordirland.

Ifølge erklæringen skulle »det overvældende flertal af befolkningen lidenskabeligt ønske fred. Konflikten er ikke først og fremmest en religiøs konflikt, men skyldes politiske og sociale forhold med historiske rødder. Desværre har disse politiske og sociale konflikter religiøse overtoner, men det er ikke ensbetydende med, at der er tale om en religionskrig.«

(N.C.)

ARGENTINA:

Den suspenderede biskop J. Podesta er indtrådt i redaktionen af det venstreorienterede tidsskrift »Befrielse 2001«. Han siger, at han ønsker at fremme den kristne revolution. Han blev suspenderet på grund af sit forhold til en fraskilt kvinde.

USA:

Ifølge en undersøgelse foretaget af »Modern Medicine Magazine« skulle ca. 2/3 af 33.000 adspurgte læger i USA være tilhængere af en liberal abortlovgivning. Modstanden mod abort findes hovedsagelig blandt katolikker.

■ Father Philip Berrigan har meddelt, at han allerede i 1969 hemmeligt giftede sig med en tidligere ordenssøster. Efter offentliggørelsen af dette ægteskab er Berrigan naturligvis ikke længere medlem af sin orden. Han siger selv, at han havde håbet, at der blev åbnet adgang for gifte folk til at være medlemmer af de kirkeligt anerkendte ordener og kongregationer.

VIDNER MIDT I VERDEN

En deltager beretter

DANMARK: Musikfestival på Rygård

Ca. 300 børn, unge og ældre fra mange forskellige trossamfund og kirker var samlet i parken på Rygårds franske Skole pinselørdag til musikfestival. Den musikalske side af arrangementet var overladt til den amerikanske gospelgruppe »Harvest«, som spillede, sang og fortalte. Gruppen består af otte medlemmer, som alle tilhører Jesusbevægelsen; de er fra forskellige trossamfund (én katolik).

Selve festivalen var delt op i tre afdelinger. I første del sang og spillede gruppen en række gospelsange i beat-stil. Gospelsange henter deres motiver ud fra Bibelens fortællinger, og vi hørte blandt andet om Maria Magdalene og om Jesus genkomst. Pastor Kaare Osorio kædede numrene sammen med indledende kommentarer. Samtlige af gruppens medlemmer var stærkt engageret i det glade budskab, som de ønskede at formidle gen-

nem deres sang og musik. Midt i en tid fuld af modløshed og pessimisme var det befriende at møde unge mennesker, som strålede af glæde, åbenhed, tro og begejstring. De viste hen til Jesus som menneskets befrier, og gang på gang lød det fra deres læber, at vi alle er Guds børn.

Efter en halv times pause, hvor alle gik rundt og talte med hinanden, fortsatte musikfestivalen med fællessang under Harvest-gruppens ledelse. Bl.a. sang alle med på den kendte »He's got the whole world in His Hand«, som efterhånden også vinder indpas under gudstjenesten i den katolske kirke herhjemme.

Den afsluttende gudstjeneste

De to første dele af festivalen fandt sted udendørs i parken i strålende solskin. Tredie del fandt dog sted inde i kirken, fordi det var en gudstjeneste og arrangørerne ønskede, at deltagerne skulle knyttes til hinanden på en mere intim måde

end parkens græsplæne tillod. Det var en ordets gudstjeneste, hvor man sammen både lyttede til Guds Ord, bad og sang. Pastor Lars Messerschmidt prædikede over Peters tale pinsedag, og han understregede kraftigt, at Jesus er Herren, som vi alle skal omvende os til uden forbehold for at kunne være Hans vidner midt i en verden, som har forkastet Hans herredømme. Under den afsluttende sang »We shall overcome« rejste alle sig spontant op ved ordene »We are not afraid – today«, som blev sunget med megen overbevisning. Man afsluttede med Herrens bøn, hvorefter pastor Messerschmidt lyste velsignelsen.

SKOLEN I STENOSGADE

Af John S. Lundorf

Sankt Knuds Skole i Stenosgade i København er opløst, flyttet delvis til Niels Steensens Gymnasium, delvis til Rygårds franske Skole. I skolens sidste årsberetning har skolelederen, John S. Lundorf, ved hjælp af velvalgte udklip af de gamle årsberetninger, tegnet et meget levende, interessant billede af 103 års skolehistorie. Artiklen blev illustreret med de originale, historiske klicheer, som endnu fandtes i skolens arkiv. – Vi har – til læsernes glæde – fået lov til både at genoptrykke teksten og til at låne de gamle klicheer. Derfor siger vi tak

Legepladsen i 1910

1908–09: Til indledning skriver skolebestyrer, pater Clemens Bannwart:

Sankt Knuds Skole skylder dr. theol. pastor Henrik Niehaus sin oprindelse. Den blev åbnet den 12. januar 1869 som en betalingskole fornemmelig for børn (drengene) fra bedrestillede hjem indenfor den katolske menighed her i hovedstaden. Der begyndtes dengang med et hold

på 12 elever, som undervistes i de almindelige forberedelses- og realskolefag. Da dr. Niehaus i året 1876 blev kaldet som sognepræst til Randers, overtog pastor Ferdinand Heiden den lille skole, der nu efterhånden blev udvidet. I året 1883 overtoges skolens ledelse af Skt. Knuds Stiftelse, en forening af katolske præster fra jesuiterordenen, som dels udelukken-

de, dels ved siden af deres embedsgerning, helliger sig arbejdet for ungdommens undervisning og opdragelse.

Herefter virkede Sankt Knuds Skole i mange år som en højere borgerskole med præliminæreksamen som eventuel afslutning. Men efter at ved lov af 24. april 1903 den nye skoleordning var bleven indført, begyndte skolen at omdanne sin undervisningsplan efter dennes bestemmelser. Der anvendtes ikke få pengemidler for at forøge skolens undervisningsmidler, udvide og omdanne dens lokaler og ansætte nye lærerkræfter. Således blev den sat i stand til at ansøge om dimissionsret.

1909–10: En meddelelse til forældrene: De ærede forældre, som ønsker at lade deres børn (sønner) få en højere skoleuddannelse i mellem- og realskolen eller eventuelt gymnasium, gøres hermed opmærksomme på en rundskrivelse, som undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne under 1. maj 1910 har udsendt til de eksamensberettigede skoler angående optagelse i løbet af mellemskolen af privat forberedte elever.

Forældrene gøres opmærksomme på, at ved skrivelse af 26. februar 1909 har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet meddelt Sankt Knuds Skole ret til at afholde mellemskoleeksamen. I det kommende skoleår 1910–11 skal skolen

Pastor F. Heiden

Pastor H. Niehaus

også oprette realklassen, der afsluttes med den i loven fastsatte realeksamen som erstatning for den tidligere alm. forberedelses- og præliminæreksamen.

Skolepenge betales månedsvis med 7 kr. i 1. underskoleklasse til 15 kr. i IV. mellemskoleklasse og realklassen.

1911-12: *Fra dagbogen:*

Den 29. februar har bygningskommissionen approberet vore byggeplaner til den nye skolebygning. Den 13. november, netop da man skulle til at støbe loftet over festsalen (legepladsen), udbræder der strejke mellem jord- og betonarbejderne, så at alt arbejdet på nybygningen (også murernes) standses fuldstændig. Alt ligger hen. Men den 19. marts sluttede endelig langt om længe den fatale strejke ved overenskomst. Onsdag den 17. april, kl. 12,11-14,46 meget vellykket solformørkelse (24/25 af diameteren), som eleverne iagttog på den vordende legeplads. Under selve solformørkelsen opstilledes den første af de tre granitstøjer på bygningen. Nu skrider arbejdet godt fremad.

1916-17: *Uddrag af skolens ordensregler:* Bøgerne og de øvrige skolerekvitterer må ikke bæres uindpakkede. Af både hygiejniske og æstetiske hensyn anbefales det forældrene ved nyanskaffelser ubetinget at give et tornister fortrin for enhver anden slags bogbærer, der kun belæsser barnet ensidigt og tvinger det til en mere eller mindre skæv holdning på hele den ofte ret lange vej. De for tiden hyppigt anvendte skolesække er ikke anbefalelsesværdige, da bøgerne deri snart ødelægges.

1917-18: *Fra dagbogen:*

I denne tid (3. maj 1918) begynder spejderbevægelsen at tage mægtig fart. Et katolsk spejderkorps, Hertug Knuds Division, er under dannelse. Første eksercits blev holdt på vor legeplads under løjtnant E. Wissums kommando. Anden Absalon Trop knyttedes til vor skole som skoletrop.

1918-19: *Af festskrift i anledning af skolens 50 års jubilæum:*

Ved skoleloven indførtes den nye mellemskole med afsluttende enårig realklasse. Skulle Sankt Knuds Skole have en fremtid, måtte den følge den nye retning. Henimod slutningen af 1908 indgav pater Bannwart en ansøgning om ret til at afholde eksamen ved selve skolen. Denne blev da inspiceret af undervisningsinspektionen, professorerne dr. phil. F. Rønning og P. T. Foldberg, og få dage efter fik skolen den ønskede dimissionsret.

Men nu svarede den gamle skolebygning ikke mere til sin bestemmelse. Hidtil havde man kunnet kombinere flere klasser. Nu skulle hver klasse have sit eget

Pater Bannwart på sit kontor

værelse, med andre ord, der måtte bygges. Men hvor? Der var ikke nogen anden plads til rådighed end den hidtidige legeplads. Så blev det besluttet at udnytte hele dens areal til bebyggelse og genvinde en ny, næsten lige så stor legeplads på første etages højde. Hele byggeplanen blev nu i alle enkeltheder udkastet af bestyrelsen og dens tekniske udførelse lagt i hænderne på arkitekt Emil Jørgensen og muremester A. V. Günther, en gammel elev af vor skole.

Medens nybygningen, der blev fuldendt i foråret 1913, i sin ydre skikkelse anbefaler sig ved sine rolige, solide former, svarer dens indre fuldkomment til undervisningens tarv.

Således har Sankt Knuds Skole nu et hjem, der i teknisk og hygiejnisk henseende svarer til alle tidens krav. Dens elevtal tager bestandig til, og er i indværende jubilæumsår steget til 225. Der herskede og hersker stadig en fortrinlig ånd blandt dens elever og det bedste forhold mellem disse og deres lærere. Skolen kan derfor med glæde og tak til Gud se tilbage på de henrundne 50 år.

1931-32: *Orientering til forældre til børn i 5. underskoleklasse om fordringerne ved optagelsesprøven til I. mellemskoleklasse:* Dansk mundtlig. Der kræves af eleven sikker, flydende og forstandig oplæsning af et stykke læst prosa; desuden skal han prøves i oplæsning af et stykke ulæst fortællende prosa, som efter indhold og sprogform må antages at ligge indenfor hans alderstrins sædvanlige fatteevne, og vise nogenlunde sikkerhed deri. Efter oplæsningen må han, vejledet ved eksaminators spørgsmål, kunne fortælle, hvad han har læst, og vise, at han forstår dem. Ved samtale på grundlag af det læste skal eksaminator tillige forvisse sig om, at han har øvelse i at finde hovedledene i en sætning og i at kende de vigtigste ordklasser og deres bøjning. Ved cirk. af 22. juni 1903 har ministeriet nøje fast-

slået omfanget af fordringerne i grammatik.

1933-34: *Fra dagbogen:*

De større elever var ivrige efter at få alt med, hvad skolescenen havde at byde på, og vor lysnetmodtager var der også en del brug for til Statsradiofoniens skoleudsendelser.

Den 2. december opfører elever, der medvirkede i skolekomedien i foråret 1933, på Det ny Teater det den gang i Berlingske Tidens konkurrence præmierede stykke »Hertug Knud« og finder den samme uskrømtede påskønnelse som på skolens scene.

1935-36: *Sankt Knuds mindededag:*

Midt i sommerferien 1936 falder en for vor skole mindeværdig dag. Den 10. juli er det 850 år siden, kong Knud blev myrdet i Odense. Til mindefesten, der holdes i Odense den 12. juli, skal Sankt Knuds Skoles drenge i Fyns Forum synge en kantate, der er skrevet af lærer E. F. Rønnow og komponeret af organist Olav Segalt.

1937-38: *Fra dagbogen:*

Den 19. januar, Sankt Knuds Dag, fejrer skolen sin mindefest for Niels Steensens 300 års dag. Programmets fem numre fik en stilren og værdig udførelse, og det ville være vanskeligt at sige, hvad der var det smukkeste: talen, talekoret eller Niels Steensen-kantaten af Olav Segalt. Der herskede ualmindelig tilfredshed over den skønne mindefest til ære for vor berømte landsmand, som jo gaden, vor skole ligger i, er opkaldt efter.

1941-42: *Fra dagbogen:*

15. januar. På grund af utilstrækkelig opvarmning i gymnastiksalen – som følge af krigens brændselsrationering – indstilles undervisningen i gymnastik eller foretages i klasseværelserne. 25. januar: Det pludselige temperaturfald ($\div 25^{\circ}\text{C.}$) forårsager frostsprængninger af et sådant

omfang, at skolen må lukke i en uge. De værste skader kan dog bringes i orden igen, og ved at flytte klasserne fra de mest medtagne klasseværelser til andre lokaler lykkes det at undgå en længere standsnings af undervisningen eller sammenlægning af klasser.

1942-43: *I bibeltimen genfortæller en elev Apostelgæmningerne 16,25 på følgende måde:*

Paulus og Silas blev lukket ind i det inderste fængsel. Ved midnatstid kom der et stærkt jordskælvs, så fængslets grundmure rystedes. Nu sprang alle døre op, og alle lænker faldt af. Da fangevogteren vågnede og så fængslets døre stå åbne, trak han sin revolver for at tage livet af sig. Men inde fra fængslet råbte Paulus: »Du skal ikke skyde dig, vi er her alle sammen!«

I samme årsskrift refereres et forældre-møde med emnet: Opdragelsesvanskeligheder i krigstid. Skolebestyrer H. Kossmann sagde i sin tale bl.a.:

Det legemlige velgående hos et barn har stor betydning, fordi barnet ikke som den voksne har sine følelser under kontrol. Dårligt eller svigtende helbred er tit grunden til svingende præstationer. Ernæringsvanskeligheder kan ikke overvindes med god vilje alene. Af skolelægens beretning for skoleåret 1942 fremgår, at børnenes sundhedstilstand ikke frembyder nogen grund til ængstelse.

Et punkt, hvor der i de fleste hjem kan gøres og burde gøres mere, er søvnen. Her på skolen har vi tit det indtryk, at denne enestående kilde til velvære, sundhed og arbejdsglæde burde udnyttes langt mere. De fleste voksne trænger til mellem 7 og 8 timers søvn, et barn eller også en 13-14 års dreng burde have 9. Hvis der er luftalarm, vil mange hjem være nødt til at søge beskyttelsesrum; men så burde den forsømte søvn snarest indhentes. Det drejer sig om børnenes uerstattelige nervekraft, man bør værne om.

1943-44: *I »Et ord til vore forældre« skriver skolelæge, dr. med. O. Wanscher bl. a.:*

De ydre forhold, hvorunder vi i disse år lever, vil naturligvis ofte afføde vanskeligheder og bekymringer for forældrene, blandt andet er en let forståelig nervøsitet blevet almindelig, og denne forplanter sig hyppigt til børnene, hvis modtagelige og følsomme sind ofte tager ubodelig skade af diskussioner mellem de voksne, luftalarmer, rygter, radiomeddelelser osv. Der klages fra så godt som alle skoler over nervøsitet og uro hos børnene, ofte udartende til mere eller mindre udtalt uartighed hos børnene, og det er mit indtryk, at der ikke altid fra hjemmenes side gøres, hvad der er muligt for at føre børnene så uskadede som muligt gennem tiden. Det er selvfølgelig van-

skeligt at undgå, at børnene til en vis grad bliver medinddragne i de problemer, der fylder de voksne, men på visse punkter mener jeg dog, at man kunne indføre væsentlige forbedringer.

For de nervøse børn og for de børn, der er trætte efter skolegangen, og som har svært ved at komme i gang med lektielæsningen, er $\frac{1}{2}$ -1 times absolut ro efter hjemkomsten fra skolen af meget høj værdi. Børnene behøver ikke at sove, men bør ligge, helst afklædte i deres seng i et roligt og mørkt, ikke for varmt værelse. Væbner man dem til det, vil det meget hurtigt betale sig, og for mange børns vedkommende er resultatet nærmest forbøffende. Jeg ved godt, at mange forældre hertil vil sige, at det får de aldrig deres barn til, det vil lege eller på anden måde more sig, når det kommer hjem fra skolen. Nej! Det kan man selvfølgelig ikke få et barn til at forstå straks, men så meget kan jeg sige, at til mine dages ende vil jeg være mine forældre taknemmelig for, at de forlangte den halve times afslapning overholdt hver dag, og de forældre, der har prøvet det, vil give mig ret!

Endnu en ting fortjener at nævnes som kilde til den stadig stigende nervøsitet, nemlig radioen! Dette instrument, der kan være til så stor gavn og glæde, er i mangfoldige hjem genstand for et misbrug, der bliver mere og mere overhåndtaget. I mange hjem, også de såkaldte bedre, lukkes der op for radioen straks om morgenen, og der lukkes ikke af før langt ud på aftenen. Ingen hører efter, hvad der spilles, synges eller siges, det gælder blot om at opfylde luften med lyd, formentlig som følge af en tomhed i hjemmets åndelige liv, mangel på interesser etc.; samtalen i stuen må føres høj-røstet for at overdøve larmen fra radioen osv. At det giver uro i et hjem, er selvfølgelig, og hvordan skal børnenes lektielæsning blive under disse forhold, og særlig grelt bliver det selvfølgelig i små lejligheder. At man kan vænne sig også til den slags, vil jeg ikke benægte, mennesket har jo en utrolig tilpasningsevne, men det må bevirke en splittethed og adspredthed hos børnene, der er til stor skade for disse, ikke blot med henblik på deres skolearbejde, men også på deres åndelige udvikling!

Hjælp os skolelæger, lærerne og ikke mindst børnene selv med at udvikle deres sans for sunde og belærende, kultiverede interesser i stedet for at lade dem sidde omkring et kaffebord med brølende radio som akkompagnement til forældrenes mere eller mindre højlydte, politiske diskussioner!

1869-1944: *Festskrift i anledning af 75 års jubilæet. Lærer Johan Johnsen skrev »En skitse til skolens historie«; herfra plukker vi tre afsnit:*

På hjørnet af Vesterbrogade ved Rosenåen

Sankt Jørgens Sø afvandede til Kalleboerne af en å, som københavnere havde døbt »Rosenåen«, fordi der var et så pragtfuldt rosenflor helt ned til åen i bagerens have, der endnu ved århundredets midte strakte sig fra åen til Bagerstræde. På grunden nærmest byen lå Meldahls jernstøberi og på den anden side åen »Løven«. Magistraten havde overhjulvet åen for at anlægge en gades kørebane oven på den, men grundejerne ville hverken afstå den fornødne grund eller betale den første brolægning, så gadeprojektet var foreløbig stillet i bero.

Ordensledelsen mente, at Meldahls 3.171 m² store grund netop havde den gunstigste mulige beliggenhed, midt mellem de gamle og nye bydele, imellem to hovedgader og med rigelig lys og luft fra de store søer.

Den 17. april 1885 købte pater Sträter (skolebestyreren) Meldahls grund for 200.000 kr., medens en fotograf købte »Løven«s grund. Og de to grundejere kom snart overens med magistraten om anlægget af den nye gade mellem de to grunde.

Det nyerhvervede grundstykke samt de bygninger, som stod derpå eller senere hen skulle opføres (skole og præstebolig opførtes i 1887), blev bogført under navn af Sankt Knuds Stiftelse, hvis formål det er »ved erhvervelse af besiddelsen . . . så vel som ved frivillige gaver og tilskud, der skulle tilflyde den, at besøge afholdelse af regelmæssig gudstjeneste og skoleundervisning for medlemmer af den romersk-katolske kirke i kongeriget Danmark, på Island og Færøerne«.

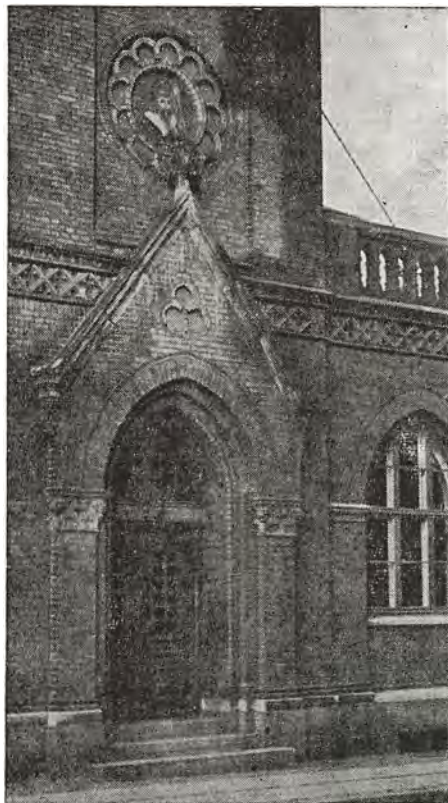

En buste af Niels Steensen

Under sin daglige færden ude i Vesterbrogade 28 var den vennesele og højt kultiverede unge præst (Wilh. Plenkers) hyppig gæst i atelieret i det lille sidehus hos lederen, den store tonekunstner I. P.

E. Hartmanns søn, billedhuggeren C. C. E. Hartmann (1831–1900). I 1886 fik pater Plenkens ham til at modellere den buste af Steno, som nu, støbt i bronze, står over skolens hovedportal.*) Hartmann var elev af Saabye og H. V. Bissen. Selv om Hartmann ikke nåede ud til den Thorvaldsenske-Bissenske skole, som der er sagt, så giver stenobusten et både smukt og ideelt fint beåndet billede af den store forsker og biskop.

Der skal have været drøftet planer om at danne et lille haveanlæg mellem kirken og Vesterbrogade med Stenos buste på en sokkel som midtpunkt. Magistraten skal imidlertid have vist en forespørgsel derom en kold skulder, fordi man til gengæld ønskede visse skattelettelser. Ved århundredskiftet opførtes da i stedet for den store hjørnejendom, hvorved Skt. Knuds Stiftelse værnede kirken mod den store færdselslarm fra Vesterbrogade og fik en vigtig indtægtskilde på selve stiftelsens grund. – Der var blevet en egen stemning over det tænkte anlæg med Steno stående frit med kirken som baggrund. Det har heller næppe været pater Plenkens' eller kunstnerens mening, at busten skulle glide ind i skolebygningens facade som et underordnet arkitektonisk led.

Hvad skal gaden hedde?

Da pater Plenkens drog sydpå, forudså han næppe, at hans andet forsøg på at sætte Steno et minde skulle rejse en storm i Borgerrepræsentationen. Det var nemlig

*) Ved 100 års jubilæet i 1969 fik busten sin nuværende plads i skolens vestibule.

pater Plenkens' idé, at den nye gade skulle kaldes Niels Steensens Gade. Kirkeforstanderne sendte da et andragende til magistraten, som stadskonduktør Krak, 21/3 1889 medgav en indstilling til Borgerrepræsentationens udvalg for gadenavne, hvis formand borgmester Borup var; indstillingen gjorde udvalget 15/4 89 til sin:

Mellem Vesterbrogade og Gl. Kongevej skal der anlægges en gade over Voldroffkloakken, og de 50 al. nærmest Gl. Kongevej er allerede anlagt og overtaget af kommunen som offentlig gade, der følgelig skal benævnes. Stadskonduktøren har henledt opmærksomheden på, at den passende kunne opkaldes efter Niels Steensen, og denne hans anskuelse deles af udvalget. Niels Steensens store videnskabelige betydning gør det jo i og for sig naturligt at mindes hans navn på denne måde, og stedet synes at egne sig særlig dertil. Ligesom der nemlig allerede er opført en stor katolsk skolebygning i gaden, således skal der senere opføres en stor katolsk kirke på den østre side, og Niels Steensen spillede som bekendt en betydelig rolle i den katolske verden. Da en stor del af gaden vil blive optaget af den nævnte herværende katolske menighed tilhørende bygninger, bør det formentlig ikke lades ude af betragtning, at denne menigheds kirkeforstandere, efter hvad der er stadskonduktøren bekendt, gerne ser Niels Steensens navn benyttet her. Udvalget er derhos enigt med stadskonduktøren i, at man ved gadens opkaldelse ikke bør benytte det navn, hvorunder Niels Steensen blev berømt, nemlig Steno, men derimod hans danske navn, og udvalget foreslår derfor i overensstemmelse med stadskonduktørens indstilling, at den omhandlede gadestrækning benævnes Niels Steensens Gade. (Kbh.s. Borgerrepr.s Forh. 1889–90, s. 79).

Stadskonduktør Kraks bemærkning i hans indstilling, at Steno som bekendt spillede en betydelig rolle i den katolske verden, og at kirkeforstanderne gerne så navnet knyttet til denne gade, rejste en storm blandt borgerrepræsentanterne på møderne den 15. og 29. april. Flere taler viste, hvor ængstelig man var for muligt at give den katolske propaganda vind i sejlene. Et medlem foreslog, at da denne gade »vistnok med tiden vil få et smukt udseende«, burde man kalde den Weysesgade. Der foresloges Rosenåsgade og Forchammersgade. Borgmester Borup var forbavset over, at dette gadenavn rejste så megen religiøs sans blandt medlemmerne, og professor Lange søgte at mægle ved at foreslå den berømte videnskabsmands internationale navn, hvorefter man med 18 stemmer mod 11 vedtog navnet Stenosgade, og i 1890 mødte vejviseren for første gang med den nye gade.

Da skolen var flygtningelejr

1944–45: Tidligere elever skriver om deres oplevelser i modstandsbevægelsen under den tyske besættelse af Danmark. Fra afsnittet »Dage under Åget«:

En nat i april 1944 kastede en del amerikanske maskiner, som så ofte før, faldskærme ned med jerntromler, indeholdende våben. Det var i Nordsjælland. Det skete da, at nogle af tromlerne faldt forkert og først blev fundet ret sent. Fundet var allerede meldt til den tyske værnemagt! Tilfældigt var jeg blandt dem, der fik med det at gøre – og væk skulle det, – eller evt. ødelægges. Først fjernede vi så mange maskinpistoler, håndgranater og al den ammunition, vi kunne, i en fart. Derefter tog vi fat og slæbte en stor tromle med en svær mitrailleuse med tilbehør væk. I det samme blev der fløjtet – nu var tyskerne der. Tromlen kom væk. Den lå og rumlede afsted på en vogn, medens tyskerne havde travlt med at afspærre. – De søgte efter os med sporhunde, men vi vadede 2 km gennem en å med vore våben, og så tabte de sporet. Alt blev gravet ned i en skov, hvorfra det senere blev hentet.

Vi slap godt fra det, men andre måtte dø for Danmarks sag. For dem beder vi: De hvile i fred!

1945–46: Fra dagbogen:

22. juni, skoleårets afslutning. Gudstjeneste i kirken. Der holdes ingen festlig afslutning i salen, da skolen endnu er belagt med tyske flygtninge. Den 14. november frigiver Indenrigsministeriet igen skolen, og eleverne kan atter benytte legepladsen. Den 2. december begynder håndværkerne at gøre skolen i stand efter flygtningenes ophold.

1947–48: Uddrag fra en artikel »Hvorfor kristne skoler?«:

Kirken opretter sine skoler, fordi den ved, at religiøs opdragelse er essentiel for en harmonisk udvikling af ungdommen. Ingen opdragelse er fuldstændig uden karakteropdragelse; men karakter i sin bedste betydning kan ikke udvikles uden tro på Gud.

Videnskaben kan fremstille større og mere effektive atombomber og kan konstruere dynger af super-raketflyvemaski-

Fra venstre, siddende:
 hr. Kellermann,
 hr. Gedday, hr. Johnsen,
 p. Küpferle, p. Keller,
 fr. Grandt,
 fr. Stoltenberg

Stående:
 p. Verheij, p. Heggum,
 p. Otto, p. Deekkers,
 p. Pauli, hr. Bang,
 p. Roos, p. Bender,
 p. Eriksen, hr. Tümmeler,
 hr. Købke, fr. Nielsen

ner. Disse videnskabens opfindelser kan blot have betydning for stedse større globale krige, hvis samvittigheden og menneskets karakter lades uberørt af Kristi etiske lære. Hvad vi trænger til at lære at kontrollere, er ikke atombomben, men brugeren af bomben.

I stedet for at spendere milliarder på ødelæggelsesinstrumenter og en ren ubetydelighed på moralsk og religiøs opdragelse, kunne man stille sig det spørgsmål, om man ikke skulle vende processen om. Hvorfor ikke gå i gang med et globalt korstog for at udslette racefordomme og had, for at lære mænd retfærdighed og retskaffenhed og Kristi lov om en alle omfattende kærlighed? Hvorfor ikke anvise en vej, ad hvilken vi kan skaffe religiøs opdragelse for ungdommen, før vort lands ungdom bliver en hedensk nation? Fred støtter sig på menneskenes og nationernes moralske karakter, – og basis for karakter og moral er religion.

1948–49: *Til indledning skriver skolebestyrer pater Fr. Küpferle om oprettelse af gymnasieklasser:*

Skoleåret 1948–49 vil blive stående som skelsættende i Sankt Knuds Skoles historie, thi i dette år blev den endelige beslutning taget at udvide den hidtidige mellem- og realskole til et gymnasium. I mange år har skolens ledelse med tålmodighed efter evne søgt at tilrettelægge linierne for den påtænkte udvidelse, så at man nu kan skride til at føre programmet ud i virkeligheden.

1950–51: *Af skolens dagbog:*

Ved afslutningen af skoleåret 1949–50 fratræder cand. mag. pater Frederik Küpferle som bestyrer efter at have ledet skolen i to perioder, fra 1920 til 1929 og fra 1946 til 1950. Med det nye skoleårs begyndelse den 15. august 1950 deles den hidtidige Sankt Knuds Skole i friskolen

Sankt Knuds Skole, som omfatter 5 forberedelsesklasser og en eksamensfri mellem-skole med faglærer pater Johs. Samuelsen som skoleinspektør, og Niels Steensens Gymnasium, som omfatter eksamensmellem-skole og nysprogligt gymnasium med mag. art. pater Georg Heggum som rektor.

1951–52: *I en artikel om opdragelse skriver skoleinspektør, pater Johs. Samuelsen bl.a.:*

Vi kan ikke indrette opdragelsen sådan, at barnet bliver et levende ekko af vore meninger, livsvaner og anskuelser – uden derved at øve vold mod personligheden. Derimod kan vi gennem opdragelse støtte barnet i den naturlige udvikling af de evner, der er medgivet, og efter evne kan man afbøde og supplere mangler i barnets anlæg. Målet for opdragergerningen må være, at vore børn ude i det store samfund bliver dygtige, flittige, pålidelige og omgængelige mennesker, der gør sig værdige til agtelse og tillid. Men for at denne svære gerning må lykkes og ikke forblive stykværk og torso, må al opdragergernings ophav og mål tages alvorligt: GUD.

1954–55: *Af skolens dagbog:*

Det nye skoleår begynder med gudstjeneste for Sankt Knuds Skoles elever, der nu har hele bygningen i Stenosgade til rådighed, efter at Niels Steensens Gymnasium i ferietiden er flyttet ud til lyse og dejlige lokaler på hjørnet af Jagtvej og Sankt Kjeldsgade.

1956–57: *I artiklen »Det Gode, det Sande og det Skønne« skriver skoleinspektør, pater Johs. Samuelsen bl.a.:*

Ind ad skoledøren strømmer små levende væsener, hvert år en ny årgang menneskebørn! Hvilken proces skal disse mennesker udsættes for? Skal de æltes og

presses ind i et socialt milieu, som morænegrusets sammenskovling under isens stærke kræfter? Skal de kittes sammen, som koraldyrenes kollektivdannelser i Fakse Banke? Skal vi se på disse små repræsentanter for homo sapiens som forældede levvæsener indenfor dyrelivets lange udvikling? Nej! Mennesket står ikke blot i naturens biologiske sammenhæng som et led i en lang kæde. Det lille menneskebarn, der skrider over skolens trappetrin, modtages som et væsen, der indtager en enestående stilling i kosmos. I kraft af menneskeånden og menneskets frihed kan man tage bevidst stilling til den natur, der omgiver ham, trænge frem til dens lovmæssigheder og udnytte dem i sin livsudfoldelse. Det navn, barnet kaldes ved i skolen, står for en virkelighed, der er enestående i hele verdenssammenhængen: en person! Personen alene kan hædres med et ansvar for sine handlinger; dyret kan ikke drages til ansvar. Ud fra denne kendsgerning arbejder skole og hjem samdrægtigt på at gøre personen til en personlighed.

Således møder det lille menneskebarn, der skrider ind i skolens verden som en forberedelse til livet, ikke op som et passivt væsen, der skal registreres, præpareres og kultiveres. Mennesket som person bærer frihedens kongemærke, og kun ved en aktiv tilegnelse og en ansvarsbevidst indsats kan barnet gennem skolegang, lektielæren og opdragelse nå frem til at blive en personlighed, der bliver en dygtig borger og en lykkelig Guds skabning.

1957–58: *Uddrag af pater K. Pauli's tale ved skoleårets afslutning:*

Vi er danske, men samtidig kristne, om vi så er medlemmer af folkekirken eller den romersk-katolske kirke. For en kristen er det livsvigtigt og livsnødvendigt, at netop den kristne tanke er den røde

tråd i hele tilværelsen. For os står det som en rettesnor: Elevernes faglige viden må på ingen måde være dårligere end andre skolers – den må hellere overgå den. Vort mål er at opdrage kristne mennesker, der ved eksempel og dygtighed i ethvert kald og embede kan være et forbillede, som andre ganske uvilkårligt ser op til og lader sig inspirere af. Det er ikke nok at opdrage gode, brave mennesker i privatlivet. Det er nødvendigt, at de i deres viden, kunnen, naturlige ydeevne er så dygtige, at de respekteres af andre og bruges, fordi de – her tillader jeg mig en udtalelse, som ganske vist blev fremsat i en anden sammenhæng – har en overbevisning, der præger deres handle- og væremåde.

Det er et ophøjet mål – et ideal – og vi er os bevidst, at idealet aldrig kan nås tilfulde – i modsat fald vil det ikke være noget ideal – men det er noget, vi bør stræbe efter. Jeg tror, at vore forældre er enige med os i disse tanker – for ellers ville de vel ikke have betroet os deres børn; det er derfor, jeg retter en hjertelig tak til alle forældrene, og jeg håber, at samarbejdet mellem hjemmet og skolen må fortsætte til begge parter tilfredshed og til gavn for Deres kære børn, vore elever.

1963–64: *Fra skolebestyrer, pater Johs. Samuelsens indledningsartikel:*

Når dagens skolearbejde indledes med bøn, er det ikke en antikveret udtryksform, der blot slæbes med. Bøn er sjælens talen til Gud, skabningens naturlige og selvfølgelige samtaleform med sin skaber. Denne ædle samtalekunst må læres og kultiveres, så man ikke som voksen skal forblive stum og umælende over for livets foreteelser.

Man har fra psykologisk og pædagogisk hold peget på de forskellige udviklingstrin og stadier i et menneskebarns livsløb. Mennesket modnes og udvikles ikke harmonisk ved, at man dænger en masse indtryk på det opvoksende menneske. I de første skoleår hører det f.eks. ingen steder hjemme at lade børnene forskelsløst sluge alt i radio og TV og anden underholdning til langt ud over normal sund sengetid. Man må ikke byde barnet mere, end det er modent til at bære og kan forarbejde meningsfuldt. Til en moderne opdragelse hører, at man fra starten lærer mennesket at beherske de midler, der står til rådighed – og gøre dem til gode hjælpere i stedet for plageånder. Denne nøgterne indstilling over for adspredelser og massemedier må børnene opdrages til i hjemmet fra starten, ellers bliver de alt for let ofre for, hvad »man« mener, tænker og tror og udvikler sig let til harmløse vanevæsener uden indre stillingtagen og selvagtelse. Som et led i barnets udvikling må også barnets læsevaner ses. Her tænkes ikke blot på det

rent pligtmæssige, der ligger i lektielæsning, men især på den opgave, der ligger i at lede børnene til de kilder, der beriger forestillingsindholdet og skærper deres kritisk vurderende sans.

1967–68: *Fra lærer Gert Ørsted Andersens artikel »Skolens orienteringsfag og faget orientering i skolen«:*

8.–10. klassernes arbejdsform er meget forskellig fra den traditionelle klasseundervisning, idet aktivitetspædagogikken har en meget central plads i undervisningen. Dette giver mulighed for at lave

emneundervisning, hvor de forskellige faglige områder bringes i sammenhæng med hinanden. Det giver også mulighed for større eller mindre gruppearbejder alt efter stoffets omfang, og eleverne opnår udover det rent faglige at få kendskab til samarbejdets problemer. Der er i øvrigt ikke noget i vejen for, at denne undervisningsform i orientering også vil kunne anvendes på de yngre klassetrin, således som det er forsøgt flere steder i 5.–7. klasse.

Samtidig kunne orienteringsfagene bringes i sammenhæng med andre aktiviteter og fag, således som det kommer til udtryk i en feature, hvor hele skolen arbejder sammen om en fælles opgave. Alt dette kunne der lægges op til ved, at læreren eller lærerrådet var igangsætter. Det har vi da også med held gjort på Sankt Knuds Skole. Men det kræver samarbejde mellem de forskellige fag og lærere, og det kræver films, bånd, håndbøger og meget mere til at dække det emne, man har valgt. I dette arbejde er læreren vejleder, og må som sådan kun drive konsulentvirksomhed og i øvrigt holde sig tilbage, således at det er eleverne selv, der arbejder og diskuterer sig frem til den for gruppen eller klassen bedste løsning.

1968–69: *Fra dagbogen:*

Den 10. januar indledtes festlighederne i anledning af 100 års jubilæet med arrangementer for nuværende elever og deres forældre. Kl. 8 samledes alle til messe i kirken. Tidligere elev, pastor Georg Uthenthal Nibler celebrerede og prædikede. Musikalsk var messen en jazzmesse med lærere og elever ved slagtojet, guitarer og orgel, og med elever fra 6.–7. klasserne som forsangere.

Samme årsskrift bragte uddrag af den prædiken, som pastor Kjeld Geertz-Hansen (gammel elev) holdt ved den festgudstjeneste, som biskop Hans L. Martensen (også gammel elev) celebrerede i Jesu Hjerter Kirke på skolens 100 års dag den 12. januar 1969. Prædikens sidste afsnit lød:

Man får tilgive mig, at jeg intet har sagt om skolens religiøse betydning for de ikke-katolske elever. Derom har jeg nemlig ingen erindringer ud over, at de alle gjorde korstegn under morgenbønnen i klassen, og alle bad med på Hil dig, Maria! Jeg er derimod overbevist om, at Sankt Knuds Skole, netop fordi den var så helt igennem katolsk, gav det bedste, den ejede, til de ikke-katolske elever. Det er mine gamle, ikke-katolske kammerater nok inderst inde taknemmelige for. En anden holdning fra skolens side havde blot været lig falsk varebetegnelse. Måtte da Gud lønne dem, der var vore lærere for livet og for evigheden, og som nu er under mulde; thi de havde nidkærhed for Herrens Hus. Amen.

Skolebestyrer, pater A. Dekkers skrev:

De tidligere elever er i år i stort tal kommet til vort 100-års jubilæum og har fortalt os om skolen dengang. Jeg selv følte festgudstjenesten i den fyldte Jesu Hjerter Kirke som et højdepunkt i enstemmighed og udtrykskraft. Samlingen omkring Kristus. Er hans evangelium da ikke også den kraft, som skal bære fremtiden og forme den? Evangeliet som vor arv, ja, vist, men ikke som en død arv, der tjener som sovepude. Er evangeliet ikke også et bestandigt opgør? Et opgør med os selv og et opgør med tiden og samfundet, en evig revolution, en stadig udfordring.

Jeg tror, at der er mange, der – mere eller mindre udtalt – venter sig en pædagogisk indsats af os på denne baggrund.

Den 1. april blev Sankt Knuds Skole en selvejende institution.

1969–70: *Uddrag af »Fra skolebestyrerens blækehus«, pater A. Dekkers skriver:*

Der er i dette skoleår sket et par ting, der har bragt skolen ud af sine vante folder og har ført den et lille skridt ind i en ny fremtid.

For det første er realafdelingen samt 8. og 9. klasse flyttet ud til Niels Steensens Gymnasium. Dette skal ses som et udtryk

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandegade
Eabjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gaa - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olgade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæk - Pålæg
Sct. Olgade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallør
Hvidovrevvej 276
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordруп 5722 og 6860

- der får De
mere
for pengene - -

for ønsket om at styrke samarbejdet med det katolske gymnasium, som engang har været ét med vor skole.

Vi har ikke fortrudt dette skridt. Vi har kunnet trække vejret mere frit i Steensgade, og vore klasser i Niels Steensens Gymnasium samt deres lærere har fra første færd følt sig hjemme derude, takket være den velvilje, som vi mødte hos gymnasiets ledelse, lærere og elever.

For hovedskoleklasserne er fremtiden endnu noget usikker. Ganske vist har der hele skoleåret igennem været ført forhandlinger med Rygårds Skole i Hellerup om en sammenlægning af de to skoler, men en endelig beslutning herom er dog endnu ikke taget. I hvert fald vil der gå endnu nogle år, før evt. flytning vil kunne finde sted.

For det andet har nogle små piger gjort deres entré i skolens 1. klasse. Næsten ubemærket. De vidste ikke, at en 100-årig tradition her blev brudt. En tradition, der i dag ikke er nogle pædagogiske eller undervisningsmæssige grunde til at opretholde. Jeg vil tro, at det især er forældrene, som er glade for denne nyordning, da de nu har mulighed for at have deres børn - både drenge og piger - i samme skole.

Det er mit håb, at det nyetablerede forældrerepræsentantskab vil styrke sammenholdet og samarbejdet både mellem forældrene indbyrdes og mellem forældre og skolen. Skolen har en helt klar arbejdsopgave, og skolen har en idé, som af 2. Vatikankoncil er blevet formuleret som »skabelsen af et miljø, som i frihed og næstekærlighed levendegøres af evangeliets ånd, så det kan hjælpe de unge til at udfolde deres personlighed.« Både arbejdsopgaven og skolens bærende idé kan kun ved et stærkt samarbejde og en ægte indbyrdes forståelse bringes til udførelse.

1970-71: Lærer Torsten Johannessen slut-

ter en artikel om forældre-lærersamarbejde således:

Men de betænkeligheder, vi hver især har ved et sådant samarbejde, må vi prøve at sætte os ud over, hvis vi gør os formålet med et sådant samarbejde klart. Formålet må vel være at undgå, at vanskeligheder, som opstår for barnet, bliver til konflikter, samt i fællesskab at skabe et skolemiljø, som giver tillid og tryghed.

Lad mig med det samme slå fast, skolen kan i dag ikke klare sin opgave uden hjemmets aktive medvirken. Dette betyder både et ansvar og initiativ fra forældre og lærere.

Forældrene må hjemme skabe et miljø, som støtter barnet i dets skolegang. Dette gælder både elementære ting, f.eks. at barnet er udhvilet, får tilstrækkelig ernæring og møder til tiden, at det får ro og plads til at ordne sit hjemmearbejde - og et noget dybere liggende spørgsmål, for eksempel at forældrene betragter barnets arbejdsplads som lige så vigtig som deres egen, samt at de forventninger, som de naturligt har til deres barn, er realistiske. Deres initiativ ligger derfor i at kontakte læreren, når der er noget, der trykker barnet, eller når der er en bedring.

Læreren ansvar ligger i at skabe et miljø, som giver barnet mulighed for at trives og udvikles i klassen. Et miljø, som gør, at barnet glæder sig til at komme i skole, føler sig velkommet og accepteret. Alt dette forudsættes, for at barnet kan honorere de krav, der stilles til det.

For skolen er det derfor nødvendigt at kende barnets baggrund for at kunne forstå det. Skolen vil derfor gerne lære DEM at kende, ikke for at være nysgerrig, men for at kunne løse de opgaver, som den har fået stillet, nemlig at give barnet den rigest mulige personlige udvikling og udvikle barnets evner og muligheder så langt som muligt.

ABORT- SAGEN AF- SLUTTET?

Af Aage Dyrkjøb

Folketinget har vedtaget loven om fri abort i den af regeringen foreslåede form. Det lykkedes ikke at få lovforslaget ud til folkeafstemning, skønt man skulle synes, at en sag af så vidtrækkende betydning, og en sag, som har delt folketingsmedlemmerne helt uden for partiskellene, netop ville egne sig til at blive forelagt vælgerne direkte – selv om man ganske vist kunne have sine tvivl om, hvorvidt det på denne måde ville lykkes at forhindre lovens gennemførelse. Hvad siger ikke Ibsen i »En Folkefjende«. »Flertallet har aldrig ret!« – En påstand, der måske ikke er ubetinget rigtig, men som dog er værd at tænke på.

Legaliseret drab

Naturligvis kan man sige, at loven for så vidt ikke er ny, men kun er en udvidelse – og altså forværring – af den allerede eksisterende, men det vil dog betyde en yderligere nedbrydning af respekten for livet – og endnu tusinder af barnemord. Vi er altså nået dertil, at det under visse omstændigheder er tilladt at slå ihjel i Danmark. Der er ingen principiel forskel, hvis det efterhånden bliver legalt at aflive uhelbredelige sindssyge og åndssvage og andre håbløst syge.

Slette argumenter

Aborttilhængerne plejer at påberåbe sig hensynet til kvinden, og der er jo slet ingen tvivl om, at der ofte kan være store vanskeligheder for en vordende mor. Hun må bare hjælpes på en anden måde. Det kan aldrig være rigtigt at hjælpe én ved at dræbe en anden. Hensigten heliger ikke midlet. Det er påfaldende, at denne teori, som katolikker så ofte uretfærdigt er blevet beskyldt for, nu bruges som argument af ikke-katolikker.

Jeg hørte engang ved et forældremøde i et gymnasium en overlæge sige, at egentlig var han modstander af abortindgreb, men da det jo var en kendsgerning, at en anden ville gøre det, hvis *han* vægrede

sig, foretrak han alligevel selv at foretage indgrebet! Det er den slags logik, som man skulle forsværge, at et ellers intelligent menneske kunne fremkomme med.

Ikke tie stille

Skal vi nu affinde os med den vedtagne lov og tie stille? Nej, tværtimod. Der er ganske vist sagt og skrevet meget i denne sag, men debatten bør fortsætte. Det gør heller ikke noget, at vi ved et kommende valg husker, hvilke folketingsmedlemmer der stemte for lovforslaget. De findes i de fleste partier, så de eventuelt er til at undgå til fordel for andre.

Statens stilling

I »Orientering fra Biskoppen« har det været anført: »Hvis staten tillader, at menneskeligt liv kan blive udelukket uden betingelser, dvs. når som helst man skønner det fordelagtigt, da er staten principielt holdt op med at være et retssamfund, der beskytter den svageres ret.«

Engang imellem kan man i det hele taget have sine tvivl om, hvor langt man kan være forpligtet til at følge staten. Demokratiet, som vi har været så stolte over, er blevet underligt udflydende. Demokrati = folkestyre = flertalsstyre. Men hvor meget har folket i virkeligheden at skulle have sagt? Bliver kandidaterne ikke opstillet af nogle ganske få, og når de er kommet ind på tinge, beror det så ikke på taktik og prestige og balancekunst, hvad der bliver ført ud i livet?

Det moderne velfærdssamfund har naturligvis gennemført udmærkede ting, men alligevel føler man sig mærkelig usikker over for de styrende, og ganske særligt, når der lovgives på områder, som i hvert fald ikke på nogen måde burde være overladt til tilfældige skiftende regeringers afgørelse.

Herre over livet

Jørgen Hviid skriver i sin bog »Frihed til at være handicappet«: »Døden er samfundet ikke herre over, selv om man gør sig store anstrengelser. Imidlertid er man stort set herre over livet. Samfundet bestemmer selv, hvem der skal have lov til at komme til verden, og hvem der er uønskede. Det varer heller ikke længe, før man træffer afgørelse om, hvem der skal have lov til at overleve. Medlidenhedsdrab er et skridt på vejen, og takket være transplantationer kan man forlænge levetiden. Følgen bliver uden tvivl, at man en dag kan tage stilling til, hvilke menneskers tilværelse, der er mest værdifuld. Døden reduceres måske efterhånden til et teknisk problem.«

Det er uhyggelige perspektiver.

Vi beskyldes undertiden for fanatisme og hysteri. Det kan vi gå let hen over. Vort standpunkt er klart og konsekvent, og lad os bare fortsat gøre, hvad vi kan, for at andre skal forstå kernen i sagen.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolek bedemand
• 34 48 01 Go. 60 68

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værketed: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 60

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherred 13 – Telefon 72 01 68
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 84 27
Lys – Kraft – Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 08 93

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon • 82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhuagade 27, Kolding
Telefon 62 32 10

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniører – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 65 og 60 18 65

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød – Flæk – Pålæg
En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 65 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

VENNER

Af E. Baadsgaard Jensen

Jo, dit hår er umiskendeligt gråt, vist også lidt tyndt efterhånden.

Men alligevel – jeg må tvinge mig selv til at se det. Når jeg tænker på dig, ja, selv når jeg står lige over for dig, forekommer det mig lyst og lokket som i vore unge dage. Øjnene lyser blå og glade som for længe, længe siden. Er ansigtet ikke slet så glat og ubeskrevet mere? Jeg ser det ikke. Jeg ser bare dig – og tænker noget i retning af, at det dog er forbløffende, som du stadig ligner dig selv.

Jeg ryster hovedet, prøver at slå koldt vand i blodet, være realistisk. Jo, det er gråt – og dog, det gyldne skær lægger sig uuhjælpeligt over dit hår, selv om det kun er i mine øjne. Er det hemmeligheden ved at ældes sammen? Er det det, der gør ungdomsvenner så dyrebare? Man er ikke bare det, man er her og nu; man er alt det, man har haft sammen.

Få ejer mit hjerte som jer fra den allerførste ungdoms tid. Husker I de lange aftener under primitive lejrforhold, bare med en kop the til at give tankerne flugt i? Hvor gav vi os dristigt i lag med de største problemer. Hvor vi ildnede hinanden op. Vi ejede endnu hele ungdommens evne til at fange. Men vi gav også hinanden meget – vore tanker, følelser, opdagelser og begejstring. Hvad skulle vi ikke udrette! Hvilke rigdomme skulle vi ikke give videre til menneskene! Og havde nogen sagt os, hvor lidt af det, der skulle gå i opfyldelse, hvor mange af os, der lige så stille ville bakke ud, ville vi have forsvoret det.

Er det derfor, vort smil i dag er lidt overbærende? Vi ser på hinanden og forstår det uden ord. Det er en smerte, en skuffelse, en svigten, ja, næsten en afmagt, som vi bærer med os; men som

også er med til at forme os. Det gør måske vore domme lidt mere menneskelige. Vi har alle sammen brug for forståelse.

Der var dig, der reciterede digte i tide og utide. Jeg husker ikke digtene mere, men kun din unge begejstring.

Der var dig med hele sydens fylde i dit mørke svære hår, båret over en spinkel pigeskikkelse. I dag er du ikke slet så spinkel, mere mor end pige. Håret sidder, ak, så sat. Flammen i blikket er blevet til mildt lune. Men når vi ler sammen ved et tilfældigt møde i byens trængsel, er latteren stadig den fortrolige, unge.

Livet ville være goldt og fattigt uden venner. Det er en af de mørkeste sider ved at blive alt for gammel: sene år uden venner, der smiler medvidende, fordi de kendte ens drømme og håb og ved så vel, at de fleste brast, men trøster os med et opmuntrende blik eller blot ved at være til. Venner, sammen med hvem man har lært resignationens svære kunst, at beklage det ikke opnåede, men også at glædes over alt det, man fik. Enkelte er allerede borte, et minde, et stik i hjertet. Hvem bliver engang den sidste af os, den, der sidder tilbage, uden at der er en eneste, til hvem man kan sige det fortrolige: Husker du?

Livet igennem blev der ødslet gaver ud over os, selv om vi måske ikke altid opfattede det som gaver. Hvor meget tog vi ikke for selvfølgeligt? Men nogle af de bedste gaver, nogle af dem, hvor Gud måske kom os nærmest i overbærende forståelse – var det ikke gennem jer fra den allerførste tid?

Der er noget vist ved vennerne fra de ganske unge år.

DANSK KATOLIK I MEXICO

Uddrag af brev
fra *Willy Jacobsen*

Min kone og jeg forlod Danmark i begyndelsen af august 1972. Vi besøgte først Rom 10 dage og på vejen herover New York og Mexico City. Det var en meget stor oplevelse at komme til Rom igen, alt ligesom kom mig mere ved, nu hvor jeg er blevet en del af Kirken.

Her i Mexico blev vi meget venligt modtaget. Der var allerede nogle få FAO-eksperter igang med projektet, og de kendte forholdene. Kollegiet Superior Agricultura Tropical, der er mit arbejdssted, ligger 70 km vest for byen Villahermosa, og her fra Cardenas er der kun 20 km. De andre FAO-folk har ønsket at bo i Villahermosa med mere end 100.000 indb., men vi foretrak den kortere afstand og ville hellere bo her i Cardenas med 25.000 indb. Vi var meget heldige med at finde et dejligt hus, helt nyt med haven i næsten oprindeligt vildnis. Vi bor til leje, og det er meget rimeligt.

Gennem vort værtspar kom vi i forbindelse med en spansk lærer og blev ligeledes introduceret i kirken. Næsten alle er katolikker, så den eneste kirke i byen er meget tæt besat til alle messer, og det selv om der kan være tæt ved 2.500 mennesker incl. ståpladser. Messen er på spansk, og især i begyndelsen, hvor vi næsten ikke kunne forstå, hvad der blev sagt, hjalp det meget, at vi kunne følge med i det lille messeblad, vi får hver søndag. Messen har været meget ens i alle de lande vi har besøgt, men hernede kommer der jo mange indtryk til, som ikke findes derhjemme.

Det store kirkerum er holdt i hvidt og lys lilla. Der er anbragt mange store figurer rundt omkring, de fleste iført rigtige stofdragter. Familierne kommer

sædvanligvis lige fra den yngste til den ældste, ofte smutter hunden også med, medens en eventuel gris, som skal til markedet, bliver bundet udenfor. Børnene leger med hinanden eller med hundene, og de mindste både ammes og skiftes under messen. Mange er meget religiøse, og ude i de mest primitive palmehytter kan man ofte se de brændende lys foran et lille primitivt alter fyldt med alle de mange billeder og ting, de har været henne i kirken og fået velsignet af præsten.

Kirken her har to unge præster, de gør et stort arbejde for sognet. De har de mange messer fra kl. 7 om morgenen til 9 om aftenen, holder søndagsskole, hvorunder specielt hører søndagsmessen kl. 8 med læsninger og prædiken henrettet til børnene. Der er en aktiv ungdomsklub for katolikker, og vi har mødt en del unge gennem den. De gifte par kommer som regel sammen 6-8 stk. på skift hos hinanden, læser i bibelen, drøfter problemer om ægteskab og børn og er desuden ofte engageret som gruppe i noget arbejde i kirken. For nylig samlede man ind til et marmorgulv til kirken, og man fik herved de 40.000 kr., som arbejdet kostede. Mexico har meget smuk marmor.

Jeg sender nogle få tryksager med, de kan fås i alle kirker hernede og er holdt i en meget letfattelig form. Mange voksne kan læse i denne del af landet.

Formålet med min ansættelse hernede er at bistå kollegiet med oprettelsen af en kvægforsøgsfarm og derefter at hjælpe til med at sætte forsøg i gang. Ligeledes skal jeg som medlem af FAO-gruppen hjælpe med at udbrede kendskabet til moderne metoder i kvægdrift under tropiske forhold. En del af tiden indtil nu er gået med at sætte mig ind i de lokale forhold, deriblandt sproget - spansk. Området hernede er tropisk, laveste temp. ca. 10° C og højeste omkring 45° C. For øjeblikket er dagtemp. omkring 40° og nattemp. 25°. Vi nyder varmen og vænnede os hurtigt til den, en dag med kun 20-25° er kold synes

vi. Regnfaldet er mellem 1500-4000 mm årligt i denne del af landet. Her har vi ca. 2000 mm ret jævnt fordelt hele året, savannen 100 km syd på har tørstid 4-5 mdr., og i Teapa 100 km sydøst regner det de 4000 mm jævnt fordelt. Så store variationer betinger også forskellige driftformer selv inden for et snævert område.

Vi er først for nylig startet på farmen grundet politiske vanskeligheder, men vi håber at få meget ud af fremtiden. Generelt set er man udmærket med på de moderne driftsmetoder; at de så ofte ikke anvendes ordentligt skyldes nok dels de lave lønninger på landet, hvor en dagløn kun er på 12,50 kr., og så den store kløft, der er mellem arbejderen, der bor på farmen i palmehytte og ejeren, der bor i stor villa i byen.

Jeg har været på mange besøg rundt på farmene og på to lange ture op gennem Mexico. Det var en stor oplevelse at se alt det nye, men selv om vi stadig synes det er skønt, er meget dog hurtigt blevet dagligdags. Uden for vort hus har vi bananer og kokospalmer, om aftenen synger cikaderne og mægtige lysbilleder flyver rundt og blinker som stærke lamper.

Vi er begge faldet godt til. Min kone, som er hortonom, har virkelig fået sin lyst styret i haven. Vi dyrker mange ting lige fra løg og salat til majs, meloner, tomater, auberginer, peber, ananas og bananer. Vi har kaniner til at græsse på plænen og en lille sort kat, der prøver at holde de 1 m lange firben ude af haven. Her er også slanger og mange giftige insekter, men dem lærer man forbavsende hurtigt at leve med. Inde i huset har vi fanget en slange og 37 skorpioner og jaget store hære af myrer på flugt. Vi synes her er dejligt hernede og håber at kunne blive her til august 1975. I begyndelsen af august venter vi vores første barn, så får vi jo dermed en mexikaner i huset, sådan siger loven, ved 18 års alderen kan man selv vælge nationalitet.

Rejser under katolsk ledelse

KULTURPERLER, ROM/SORRENTO

2 uger afrejse 10/9, ophold på hotellerne Casa Pallotti og Vesuvio. Pris alt incl. kr. 1350,- (rejseleder p. Laurits Brunnicardi).

EFTERARSFERIE I ROM

13/10-20/10 ophold på hotel ARISTON med halvpension, alle dobbeltværelser med bad og toilet.

Pris alt incl. 1095,- (rejseleder p. Laurits Brunnicardi).

BESTIL HURTIGT, BEGRÆNSET DELTAGERANTAL!

Program og indtegnings:

Holmbladsgade 11, 2300 København S. Telf. (01) ASta 2312.

D. Plate Petersen
Malermester
Telefon FAaan 27 18

Schjøth's Farvehandel
Amagerbrogade 160
Telefon 56 57 80

Emilie Christoffersen
Ringetødgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelsær
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telef. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telef. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefyv
Alt i el-artikler

Edvard Petersen
Kul, koks, brændesolier
Havnen 3, Horsens. Telef. 62 88 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen
Murermestre
Amaliegade 16 A - Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNING'S MAGASIN
Christian Walther
HORSENS

Poul HENRIKSEN
Rådhusstrøvet, Vejle
Telefon • 82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hoospital

Hvidehus Boplade
KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 8, Vejle. Telefon 82 09 80
Bopladen med de mange bøger...

Frugtcentralen
Vejle - Telef. 82 09 26 - 82 11 28
Kartofler - Frugt - Grøntager
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel
Bopladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

DANSK LEUKÆMI FORENING

ET NYT INITIATIV

Leukæmi er navnet på en række kræftagtige sygdomme i blodet. De hører til de alvorligste og vanskeligst helbredelige sygdomme, mennesker kan rammes af. De mest ondartede, især den akutte børneleukæmi, ansås indtil for få år siden for i løbet af få måneder uundgåeligt at måtte medføre døden. Den moderne lægevidenskab har dog i de senere år fundet frem til lægemidler, hvormed leukæmi kan bekæmpes, så selv patienter med de alvorligste former nu kan leve betydeligt længere, og håbet om varig helbredelse er stigende.

Disse i øjeblikket anvendte lægemidler er dog endnu ikke ideelle. De har dels en stadig aftagende virkning over for selve sygdommen, hver gang de bruges, dels har de en række bivirkninger, der varierer fra lettere gener til direkte skader på visse organer. Dette gør, at leukæmipatienternes og deres pårørendes tilværelse er præget af mange og svære problemer.

Patienterne selv vil udenfor hospitalsopholdene på mange måder være handicappede, hvilket medfører sociale og økonomiske problemer for dem selv og deres pårørende. De vil gøre erfaringer, der får dem til at stille spørgsmål om den nuværende lægebehandlings effektivitet og tilstrækkelighed og om, hvorvidt f.eks. naturlægerne resultater med særlige kosttilskud skulle rumme supplerende muligheder for at bedre deres tilstand. På grund af leukæmisygdommens individuelle karakter og behandlingens uberegnelige bivirkninger, vil de ramte føle behov for kontakt med andre mennesker i samme situation. De vil ønske mere information om sygdommen, om dens behandling, den almindelige pleje og om, hvilke muligheder for hjælp til de af sygdommen handicappede dansk lovgivning og socialforsorg rummer.

Ønsket om at muliggøre kontakt mel-

lem leukæmiramte, at finde veje til at orientere om sygdommen og dens bekæmpelse, og ved fælles optræden at bedre patienternes behandlingsmæssige og sociale kår i vort samfund er baggrunden for DANK LEUKÆMI FORENING, der stiftedes 5. december 1972 med følgende formålsparagraf:

§ 2: DANK LEUKÆMI FORENING'S formål:

Foreningens arbejde skal bestå i at støtte nuværende og tidligere patienter, som lider (led) af leukæmi eller en med leukæmi beslægtet sygdom, samt støtte disse patienters nærmeste i deres virke for patienters interesser og tarv, socialt, psykologisk og behandlingsmæssigt.

Foreningens formand 1972-73 er:
Hannelore Nybo Rasmussen, Vestervang 41, 3460 Birkerød.

Tilmelding sker foreløbig til denne adresse. Årligt kontingent er kr. 25,00, der indbetales på giro nr. 21 88 37.

DANSK LEUKÆMI FORENING
GENERALFORSAMLING 22/5-73

Formandens beretning

Initiativet til denne forening går tilbage til sommeren 1972. Allerede straks efter, at vor søn blev syg, følte jeg behov for kontakt med andre forældre i samme situation. Da der i august var en livlig debat i dagspressen om behandlingen af leukæmiramte børn, sendte jeg et læserbrev til BT med opfordring til at danne en forældreforening. Dette førte til kontakterne først med familierne Kirchheiner og Grau. Efter nogle forberedende samtaler i september og oktober, hvori også familien Mortensen deltog, kunne der den 5. december 1972 afholdes stif-

tende generalforsamling i Stenløse Kro. Bestyrelsen fik den sammensætning, den har i dag, med mig som formand, hr. Grau som næstformand, fru Kirchheiner som sekretær og hr. Mortensen som kasserer samt fru Grau, fru Mortensen og min mand som de øvrige bestyrelsesmedlemmer. Straks efter rejste familien Kirchheiner til Indien. Opholdet var oprindeligt planlagt til kun at vare 4 måneder, men fortsætter endnu, således at vi i denne tid ikke har haft en fungerende sekretær.

Der udarbejdedes i januar en pjece om foreningen, der også sendtes til pressen, hvorved der opnåedes en betydelig offentlig omtale og skaffedes mange medlemmer.

Foreningens aktive virke begyndte med et møde hos os i Birkerød 6. febr. 1973 med mellem 25 og 30 deltagere. Civilingeniør Berthelsen var indleder. Han talte om sine mineralpiller og især om de forhåbninger, der knytter sig til Scanalkapillen med hensyn til bekæmpelsen af kræft og leukæmi. Bagefter præsenterede alle tilstedeværende sig og fortalte om deres eller deres børns sygdomssituation, hvilket gav anledning til de indbyrdes kontakter og samtaler, der er et af foreningens vigtige formål.

6. marts indledte socialrådgiver fru Elbek en samtale om de sociale problemer ved sygdommen, og hvilke hjælpemuligheder loven indeholder derom, samt hvorledes disse muligheder kan udnyttes i praksis.

20. marts talte ernæringsekspert fru Ida Suhr om sund kost. Begge disse møder foregik i Landgreven 4, K, der tåket være et af vore medlemmer, ministerialbetjent Poulsen, blev stillet til foreningens gratis disposition.

Den offentlige debat om forholdet mellem læger og naturlæger fik netop i disse måneder et hidtil uhørt omfang. Svarende til foreningens formål stræbte vi efter åbenhed og information om ikke blot lægernes, men også naturlægernes behandlingsmuligheder.

Den 21. marts havde jeg en samtale med folketingsmedlem fru Lis Møller på Christiansborg. Resultatet var hendes tilsagn om støtte til foreningens sag og ganske særlig til princippet om forældres ret til at træffe afgørelse om deres børns behandling.

Allerede 4 dage senere, søndag den 25. marts, tog TV emnet »de uautoriserede helbredere« op i udsendelsen »Focus på overtro«, hvori en række læger og de kendteste naturlæger deltog, og jeg var indkaldt som formand for leukæmiforeningen, men nåede dog ikke at få ordet inden udsendelsens slutning.

27. marts foregik et officielt møde mellem enkelte medlemmer af foreningen og redaktøren af helsetidsskriftet

»Ny tid og vi«, fru Julia Vøldan, der orienterede om råkostens betydning for sundheden.

9. april afholdtes et åbent-hus-møde med debat om foreningens virke og gruppediskussion af de sociale problemer ved fru Elbek, der har påtaget sig at være foreningens konsulent i sådanne spørgsmål.

8. maj kom overlæge, dr. Nissen fra Finseninstituttet og holdt foredrag med lysbilleder om leukæmi og dens bekæmpelse ved den moderne medicinalvidenskab. Denne grundige fremstilling efterfulgtes af livlige spørgsmål og debat.

Som forberedelse til alle disse møder har der været afholdt en række bestyrelsesmøder. Ud over dette ydre virke har foreningen arbejdet i dybden gennem talrige personlige kontakter mellem medlemmerne, bestyrelsen, læger, naturlæger, pressefolk og andre.

Det er mit indtryk, at foreningen i sin korte levetid har bevist sin eksistensberettigelse. Medlemskabet er ganske vist ikke stort – i øjeblikket kun 34 kontingentbetalende medlemmer, men leukæmi er jo heldigvis ikke en alt for almindelig sygdom, og i sammenligning med medlemstallet har aktiviteten været stor. De fleste af møderne har haft 25–35 deltagere.

Målet må være i den kommende tid at bibeholde og uddybe det allerede vundne. Under »indkomne forslag« vil visse problemer blive taget op som fornyet propaganda for foreningen, og desuden vil man behandle de fjerntboende medlemmers særlige problemer, når de ikke kan deltage i møderne i København. Inden da og overhovedet inden generalforsamlingen kan gennemføres, bør dog spørgsmålet om medlemskriterierne klarlægges helt tydeligt. Vi er en patientforening, og derfor kan kun nulevende eller tidligere patienter og deres nærmeste pårørende (forældre eller værger) være aktive medlemmer. Vi har fastholdt dette princip som væsentligt for foreningens linie. Den må kunne tilgodese de syges tarv helt uafhængigt af de personer og institutioner, der har med disses medicinske eller sociale behandling at gøre. Derfor har vi fastholdt, at kun de, der opfylder kravene som aktive medlemmer, er valgbare til bestyrelsen, men det er ikke klart, om også kun sådanne har stemmeret. I alle tilfælde må det drøftes, om der ikke er behov for at indføre begrebet støttemedlemmer for de mennesker, der uden selv at være patienter eller pårørende til disse, dog gerne vil være med i samarbejdet i kampen mod denne frygtelige sygdom.

Denne beretning kan drøftes, inden generalforsamlingen giver den sin godkendelse.

Formanden blev genvalgt 1973–74.

G. Garth-Grüner

Landaretsaagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01) • 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 38 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedlagade 85
Vejle – Telefon • 82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermeester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 69 A, holder åbent ugens fem
første dage fra kl. 13 til 18
Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros

Hobro - Telefon (08) 62 15 44

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 54

Malerfirma HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 15

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

**VI
ER TIL
FOR
DEM**

LANDMANDSBANKEN

D.K.K.F.

Efter Danmarks Katolske Kvinde-Forbunds nylig stedfundne landsgeneralforsamling i Vejle består styrelsen af følgende: Bodil Plate Petersen, landsformand. Helena Hansen, Odense, næstformand. Suzanne Scavenius, sekretær. Inger Hedemark, kasserer. Agnete Emmerich, kredsformand for Odense. Sonja Laursen, kredsformand for Vejle, samt suppleanterne: Oda Andersen, Adda Bentzen og Ellen Broe, København, Birgit Arbirk, Odense, Paula Michelsen, Vejle.

UDNÆVNELSER

Kirkelige meddelelser

Den 17. marts 1973 har biskoppen udnævnt følgende præster til medlemmer af det biskoppelige råd (Coetus consultorum dioecesanorum, cfr. CIC 423 ff.) i tiden fra den 1. april 1973 til den 31. marts 1976:

pastor Ib Andersen, formand for præsterådet

pater Pierre Grégoire

pastor Lars Messerschmidt, generalvikar

pater Willem Wuyts, næstformand for præsterådet.

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 - 82 48 40

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri
Grundlagt 1806
Aabenraa

En aftenandagt, der fortjener at blive mere kendt

For nogle måneder siden skrev pater J. Grochot i Sankt Annæ Sogneblad om fromhedslivet i menigheden og opfordrede til slut læserne til at komme frem med forslag til dets fremme. Der kom bl.a. et svar fra en kvindelig læser udenfor sognet, der mente, det ville gavne troslivet meget, hvis vor lørdagsaften-andagt, kaldt noveneandagt, blev kendt og fremmet mere også udenfor vort sogn. For hendes trosliv havde denne andagt i hvert tilfælde været af stor betydning. - Vi anfører her et stykke af hendes brev:

»Jeg konverterede som 22-årig og er i de sidste seks år med ganske få undtagelser kommet til noveneandagten hver lørdag. Det blev for mig en stor dejlig erobring at lære noveneandagten at kende. Efterhånden som aftenmesserne overtog andagternes plads rundt om i sogne, blev andagterne en mangelvare, og jeg tror således, at noveneandagten har en større berettigelse nu end for seks år siden. Den dækker simpelt hen et behov, som ikke kan aflives fra den ene dag til den anden. - Måtte den beholde den varme menneskelighed, der i øjeblikket er så karakteristisk for den, at folk fra andre sogne kommer for på en enkel og ukompliceret måde at ære Jomfru Maria, synge de salmer, man kender, for at høre en virkelig oplysende mariansk prædiken, for at være med i et fællesskab, hvor alle beder i hverandres intention. Mange flere mennesker fra andre sogne burde gøres bekendt med denne andagt.«

En anden deltager skriver:

»Jeg er ked af det, når jeg må undvære noveneandagten. Det var den eneste form for katolsk gudstjeneste, jeg havde mulighed for at deltage i, inden jeg begyndte at gå til undervisning. Jeg kom hurtigt til at holde af den, og hvad der er endnu mere betydningsfuldt for mig, er, at jeg blev fortrølig med og glad for bøn til Jomfru Maria. - Jeg har altid været lykkelig for den sakramentale velsignelse til slut.«

Fra en tredje deltager modtog præsterne følgende:

»Jeg tror, at andagten betyder kolossalt meget for dem, der kommer. For mig, der er konvertit, er den også en vej til større forståelse af Gudsmoder. Vi har sandelig brug for vor noveneandagt. Den hører til de ting, der varmer en helt ind i sjælen og gør, at man tør vore at kalde sig katolik.«

Mon ikke også andre kunne gøre en lignende erfaring, hvis de kom og deltog i andagten? Den holdes hver lørdag kl. 19 og varer en halv time. *Fr. Klar*

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 29/7: 17. alm. Søndag: 2. Kong. 4,42-44. – Salme 144 (145), 10-11. 15-16. 17-18. (R: 16). – Ef. 4,1-6. Joh. 6,1-15.

Mandag d. 30/7: 2. Mos. 32,15-24. 30-34. – Mt. 13,31-35.

Tirsdag d. 31/7: 2. Mos. 33,7-11; 34,5b-9. 28. – Mt. 13,36-43.

Onsdag d. 1/8: 2. Mos. 34,29-35. – Mt. 13,44-46.

Torsdag d. 2/8: 2. Mos. 40,16-21. 34-38. – Mt. 13,47-53.

Fredag d. 3/8: 3. Mos. 1,4-11. 15-16. 27, 34b-37. – Mt. 13,54-58.

Lørdag d. 4/8: 3. Mos. 25,1. 8-17. – Mt. 14,1-12.

Søndag d. 5/8: 18. alm. Søndag: 2. Mos. 16,2-4. 12-15. – Salme 77 (78), 3 og 4abc. 23-24. 25 og 54. (R: Herren gav dem brød fra Himlen). – Ef. 4,17. 20-24. Joh. 6,24-35.

Mandag d. 6/8: *Kristi Forklarelse*: Dan. 7,9-10. 13-14. – Salme 96 (97), 1-2. 5-6. 9. (R: 1a og 9a). – 2. Pet. 1,16-19. – Mk. 9,2-10.

Tirsdag d. 7/8: 4. Mos. 12,1-13. – Mt. 14,22-36.

Onsdag d. 8/8: 4. Mos. 13,1-2a. 25-14,1. 26-29. 34-35. – Mt. 15,21-28.

Torsdag d. 9/8: 4. Mos. 20,1-13. – Mt. 16,13-23.

Fredag d. 10/8: *S. Laurentius*: 2. Kor. 9, 6-10. – Salme 111 (112), 1-2. 5-6. 7-8. 9. (R: 5a). – Joh. 12,24-26.

Lørdag d. 11/8: 5. Mos. 6,4-13. – Mt. 17,14-20.

Søndag d. 12/8: 19. alm. Søndag: 1. Kong. 19,4-8. – Salme 33 (34), 2-3. 4-5. 6-7. 8-9. (R: 9a). – Ef. 4,30-5,2. – Joh. 6,41-51.

Mandag d. 13/8: 5. Mos. 10,12-22. – Mt. 17,22-27.

Tirsdag d. 14/8: 5. Mos. 31,1-8. – Mt. 18,1-5. 10. 12-14. – *I en evt. Aftenmesse*: Vigilien: 1. Krøn. 15,3-4. 15-16; 16,1-2. – Salme 131 (132), 6-7. 9-10. 13-14. (R: 8). – 1. Kor. 15,54-57. – Lk. 11,27-28.

Onsdag d. 15/8: JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN: Åb. 11, 19a; 12,1-6a. 10ab. – Salme 44 (45), 10. 11. 12. 16. (R: 10b). – 1. Kor. 15, 20-26. – Alleluja-vers: Maria er opta-

get i Himlen; englenes hærskarer glæder sig. Alleluja. – Lk. 1,39-56.

Torsdag d. 16/8: Jos. 3,7-10a. 11. 13-17. – Mt. 18,21-19,1.

Fredag d. 17/8: Jos. 24,1-13. – Mt. 19,3-12.

Lørdag d. 18/8: Jos. 24,14-19. – Mt. 19,13-15.

Søndag d. 19/8: JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN (som 15/8). – (Evt.: 20. alm. Søndag: Ordspr. 9, 1-6). – Salme 33 (34), 2-3. 10-15. (R: 9a). – Ef. 5,15-20. – Joh. 6,51-58.

Mandag d. 20/8: Dom. 2,11-19. – Mt. 19,16-22.

Tirsdag d. 21/8: Dom. 6,11-24a (*indtil: ... »Herren er fred.«* – Mt. 19,23-30.

Onsdag d. 22/8: *Jomfru Maria, vor Dronning*: Es. 9,2-7. – Salme 44 (45), 10. 11-12. 14-15. 16-17. (R: 11a). – Lk. 1,39-47.

Torsdag d. 23/8: Dom. 11,29-39a (*indtil: ... det løfte, han havde aflagt.*) – Mt. 22,1-14.

Fredag d. 24/8: *S. Bartholomæus, apostel*: Åb. 21,9b-14. – Salme 144 (145), 10-11. 12-13ab. 17-18. (R: Dine venner, Herre, skal forkynde dit riges herlighed). – Joh. 1,45-51.

Lørdag d. 25/8: Ruth 2,1-3. 8-11; 4,13-17. – Mt. 23,1-12.

Søndag d. 26/8: 21. alm. Søndag: Jos. 24,1-2a. 15-17. 18b. – Salme 33 (34), 2-3. 16-23. (R: 9a). – Ef. 5,21-23. – Joh. 6,60-69.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 29/7: 17. alm. Søndag.

Mandag d. 30/7: Ferialdag. – Eller: S. Petrus Chrysologus. (4/12).

Tirsdag d. 31/7: S. Ignatius af Loyola.

Onsdag d. 1/8: S. Alfonsus M. Liguori. (2/8).

Torsdag d. 2/8: Ferialdag. – Eller: S. Eusebius af Vercelli. (16/12).

Fredag d. 3/8: Ferialdag.

Lørdag d. 4/8: S. Johannes M. Vianney. (8/8).

Søndag d. 5/8: 18. alm. Søndag.

Mandag d. 6/8: *Kristi Forklarelse*; der læses *Gloria*, men ikke *Credo*.

Tirsdag d. 7/8: Ferialdag. – Eller: S. Xystus II og lidelsesfæller. (6/8). – Eller: S. Cajetan.

Onsdag d. 8/8: S. Dominicus. (4/8).

Torsdag d. 9/8: Ferialdag.

Fredag d. 10/8: S. Laurentius.

Lørdag d. 11/8: S. Clara. (12/8).

Søndag d. 12/8: 19. alm. Søndag.

Mandag d. 13/8: Ferialdag. – Eller: S. Pontianus, pave, (19/11), og S. Hippolytus, martyr.

Tirsdag d. 14/8: Ferialdag. – *I en evt. Aftenmesse*: Vigiliens Messe: *Gloria, Credo*; (hvid).

Onsdag d. 15/8: JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN

Torsdag d. 16/8: Ferialdag. – Eller: S. Stefan, konge af Ungarn. (2/9).

Fredag d. 17/8: Ferialdag.

Lørdag d. 18/8: Ferialdag. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 19/8: JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN. (Evt. 20. alm. Søndag). – 3. *Ansgarius-Bonifacius-Kollekt*.

Mandag d. 20/8: S. Bernhard af Clairvaux.

Tirsdag d. 21/8: S. Pius X, pave (3/9).

Onsdag d. 22/8: Jomfru Maria, vor Dronning. (31/5).

Torsdag d. 23/8: Ferialdag. – Eller: S. Rosa af Lima. (30/8).

Fredag d. 24/8: *S. Bartholomæus, apostel*.

Lørdag d. 25/8: Ferialdag. – Eller: S. Ludvig, konge af Frankrig. – Eller: S. Josef af Calasanz. (27/8). – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 26/8: 21. alm. Søndag.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdevej 18, 2800 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1225,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 925,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP

tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonsecorrespondent,
Hauchevøj 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgepris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

DANSKE KIRKEDAGE 1974

Af Johs. Jong

Der er ved at opstå en ny tradition i dansk kirkeliv: Kirkedagene. Det hele begyndte i 1968, da Kirkernes Verdensråd holdt sin generalforsamling i Uppsala. En dansk komité organiserede et parallelt stævne i Haslev under navnet »Mini-Uppsala«. Mini-Uppsala havde stort set de samme emner på dagsordenen som Verdensrådets generalforsamling, men behandlede dem mere i dansk perspektiv. Det lykkedes at få nogle fremtrædende deltagere fra generalforsamlingen til at holde foredrag på Mini-Uppsala.

Stævnet blev en succes. Det var første gang, et økumenisk arrangement af denne størrelsesorden blev afholdt i Danmark. Deltagerne oplevede et stærkt kristent fællesskab, hvor skillelinierne viste sig at være af ret underordnet betydning i forhold til det, der var fælles. Der var derfor bred enighed om, at arrangementet på en eller anden måde burde gentages.

De første kirkedage

Det lykkedes at gennemføre de første kirkedage i 1971. Cirka 550 personer fra alle forskellige kirkesamfund deltog, og arrangementet blev lige så stor en succes som Mini-Uppsala havde været.

Selv om kirkedagene kom tre år efter Mini-Uppsala havde det alligevel knebet med at få det hele stablet på benene. Det var navnlig propaganda, der havde manglet. Ellers ville deltagerantallet uden tvivl have ligget betydeligt højere.

Ikke et engangsforetagende

Kort tid efter at kirkedagene var holdt,

mødtes repræsentanter for de indbydende organisationer og besluttede, at de næste kirkedage skulle holdes i 1974.

Som tema for kirkedagene har man valgt: »Kristus i verden – kristne i verden.« Temaet er inspireret af Jesu verdensbyrd om sig selv: »Jeg er verdens lys« og hans ord fra bjergprædikenen: »I er verdens lys«. Man vil ved bibelstudium, foredrag og samtale prøve på at kaste lys over spørgsmål som: Hvad betyder det at være kristen i vort personlige liv? Hvilke konsekvenser har det i forhold til vore nærmeste omgivelser? Har vi mulighed for at øve kristen næstekærlighed over for forfulgte og undertrykte i andre lande og verdensdele? Hvad kan vi gøre for at give vor tro videre til næste generation? Hvilken rolle mulige retninger taler sammen og drøft form og struktur den mest egnede til at gøre evangeliet troværdigt over for udenforstående? Osv.

Fællesskab og mission

Der er nok ingen, der tror, at alle disse brændende spørgsmål kan løses på et stævne, der kun har fem dage til rådighed. Men det er heller ikke nødvendigt. Kirkedagenes sigte går længere. De indbydende kirker og organisationer repræsenterer så godt som alle aspekter i dansk kirkeliv. Det vil sige, at kristne fra alle mulige retninger taler sammen og drøfter samme emne. De danner et kristent fællesskab. Da indbyderne stort set er de samme som i 1971, betyder det, at de bevidst stræber efter dette fællesskab. Deri ligger egentlig kirkedagenes største betydning. Det bliver mere og mere

klart, at Danmark ikke kan kaldes for et kristent land. Ganske vist er vor historie og vort menneskesyn dybt påvirket af den kristne tankegang, men kendskabet til kristendommen er så ringe, at der er al grund til at spørge, hvor længe det vil være sådan. Der er da heller ingen tvivl om, at der i de kommende år vil komme en afklaring, hvor en stor del af befolkningen ikke længere vil kalde sig kristen. Først i den sammenhæng kan man forstå betydningen af, at kristne finder sammen, ikke for at isolere sig, men for at gøre en indsats, for at så mange som muligt kan lære evangeliet at kende – og det ikke alene ved det, vi siger, men navnlig ved det vi gør.

Bred forberedelse

Det er komiteens mening i 1973 at udsende studiemateriale om kirkedagene til både private og organisationer, foreninger og menigheder. Derved opnås, at de, som deltager i kirkedagene, får større udbytte af dem. Men det er mindst lige så vigtigt, at de, der er forhindret i at være med, på den måde alligevel kan nyde godt af kirkedagene. Man kan i en menighed eller en forening f.eks. studere materialet i vinteren 73-74 og så vende tilbage til det året efter, for at drøfte emnerne på baggrund af de erfaringer, der er gjort i Haslev.

Kirkedagskomiteen har i november måned udsendt sin første informationskrivelse og flere vil følge. Hvis man ønsker at modtage dem, kan man henvende sig til: Danske kirkedage, Sekretariatet, Katrinebjergvej 44, 8200 Århus. Tlf. (06) 16 18 65.

14/1973

KØBENHAVN

21 Brblott

katolsk

forum

NOTES- BLOKKEN

DISKUSSIONEN OM UFEJLBARLIGHEDEN

Det 1. Vatikankoncil har i 1870 fastslået som katolsk dogme, at paven på visse betingelser er ufejlbar i sin læreforkyndelse. Når han i sin egenskab af øverste lærer i spørgsmål, som vedrører tro eller moral, henvender sig til hele kirken, kan han ikke tage fejl. Sådanne »ex cathedra-afgørelser« har paverne i de sidste hundrede år kun to gange truffet. Pavernes øvrige læreforkyndelse regnes i aftrappet form for bindende, men ikke som ufejlbar. Dette gælder også den omstridte rundskrivelse »Humanae vitae«, som behandler fødselsreguleringen.

Indtil for ti år siden stod dette katolske dogme, som også blev bekræftet af det 2. Vatikankoncil, uanfægtet. Men derefter begyndte i den katolske kirke nøjagtigere undersøgelser angående ufejlbarheden, som udløste en ivrig diskussion. Højdepunktet i denne debat var den katolske professor Hans Küngs bog: »Ufejlbar? En forespørgsel« (1970). Hans Küng, født schweizer, er professor i teologi ved universitetet i Tübingen. Han benægter intet steds udtrykkeligt det 1. Vatikankoncils afgørelse, men kaster to vigtige synspunkter ind i debatten. Han spørger – en »forespørgsel« – om der ved siden af sande og forpligtende sætninger også findes »ufejlbare sætninger«, d.v.s. sætninger, som på forhånd og i sig selv overhovedet ikke kan være forkerte som f.eks. koncils- eller ex cathedraafgørelser. Og han benægter dette. Desuden mener han, at det omtalte dogme må interpreteres på en ny måde. Det drejer sig efter hans mening ikke så meget om »ufejlbarhed« (infallibilitas), men om evangeliets

urokkelighed (indefectibilitas): kirken vil trods mulige fejltagelser altid forblive i Kristi sandhed.

Disse Küngs teser har udløst en lidenskabelig diskussion, som de fleste kendte teologer har taget del i. Bl.a. har K. Rahner vendt sig meget skarpt mod H. Küng.

Den 24. juni i år – midt i agurketiden – har nu Rom grebet ind i den standende strid. Dokumentet, som er udsendt af kongregationen for tros lære, tager stilling til hele problemet uden dog at nævne H. Küngs navn. I sin helhed fremstiller det igen den gamle tese fra 1. Vatikankoncil og afviser dermed indirekte Küngs teser. Dog er der tre bemærkelsesværdige ting i dette dokument: det tager sit udgangspunkt i hele kirkens og ikke i pavens ufejlbarhed; det forsøger at undgå selve glosen »ufejlbar«, fordi den jo let kan misforstås; og det indrømmer, at dogmatiske udtalelser naturligvis må bedømmes i deres historiske kontekst. Dette sidste er vigtigt, fordi det var et hovedpunkt i Küngs argumentation.

H. Küngs første reaktion var som sædvanlig voldsom, men dog lidt mere forsonlig end man måske kunne have ventet. Han erklærer sig endog villig til en samtale med kongregationen, hvis det sker under de betingelser, som i enhver moderne retsstat er selvfølgelig. Man kan kun ønske, at denne dialog snart kommer igang. Nogle mener endog, at en samtale med paven kunne bidrage til at løse problemet. Thi som Küng for nylig offentligt har udtrykt det: »Intet kan få mig til at forlade den katolske kirke.«

H. Roos S J.

KIRKEDAGEN PÅ LEDREBORG SLOT I LEJRE 2. SEPTEMBER

Motto: KRISTUS MIDT IBLANDT OS
Roskilde-Tåstrup menighedsråd indbyder hele familien og alle menigheder til i fællesskab at bekræfte kirkens enhed.

PROGRAM

- 9,30 Ankomst til slotsgården gennem tårnet, hvor alle modtager detaljeret program.
- 10,00 Bodsliturgi og højmesse med biskoppen.
Niels Steensen-koret medvirker.
- 11,30 Frokostpause. Den medbragte mad spises i parken eller skoven. Drikkevarer, pølser m.m. fås i tårnet.
- 13,00 Børnene leger med nogle søstre og unge fra KUK.
De voksne arbejder med dagens tema: »Kristus midt iblandt os«. Et kort læreoplæg og samtale i grupper om kirkens enhed iflg. Ap.Gern. 2,42.
- 14,45 Kaffepause. Kaffe, boller, æbleskiver m.m. fås i tårnet.
- 15,30 Sct. Vincents børnekor synger i parken.
Folkedansere i dragter danser for og indbyder til kædedans.
- 16,30 Afsluttende andagt i slotsgården med indslag fra gruppearbejdet om dagens tema.
- 17,00 Afrejse.

Der vil være lejlighed til skriftemål straks fra ankomsten.
Salmebog medbringes.
Et hangartelt holdes i reserve i tilfælde af dårligt vejr.
Man kommer til Ledreborg Slot ad hovedvej 1. Ca. 200 m fra »karusellen« ud for Roskilde drejes ad vejen til Lejre og straks derefter til venstre ad slotsalleen.
Skilte anviser parkering.
Nærmere oplysninger hos pastor Herberighs, tlf. (01) 99 07 28 kl. 9-10 og kl. 18,30-19,30.

INDHOLD

ENHED OG PLURALISME	4
KRISTI LEGEMS FEST	5
FRA WÜRZBURG	6
KRISTENDOM, KUNST OG FRIHED	10
KIRKEN I LANDSKABET	12
VÆRD AT LÆSE	14
MOZAMBIQUE	16
RETRÆTEN PÅ SOSTRUP	17
LÆSERBREVE	18
LITURGISK OVERSIGT	23

KOMMENTAR

DØDEN FOR EVANGELIET

Da jeg forleden søndag den 5. august i fjernsynet i udsendelsen »Udfordring« så og hørte Søren Krarup i diskussion med Johs. Langhoff, gik det op for mig, at det økumeniske samarbejde med den danske folkekirke ikke er nogen dans på roser, medmindre man opfatter det som en dans på noget stikkende roser.

Søren Krarup er præst i folkekirken, og det er Johs. Langhoff også. Men her holder ligheden da også op. Søren Krarup er en fanatiker, der har bidt sig fast i sine egne ideer, som i den grad optager ham, at han næppe lytter til sin samtalepartner, somme tider brat afbryder ham, aldrig tænker sammen med ham, men stædigt holder fast ved (og gentager) sit.

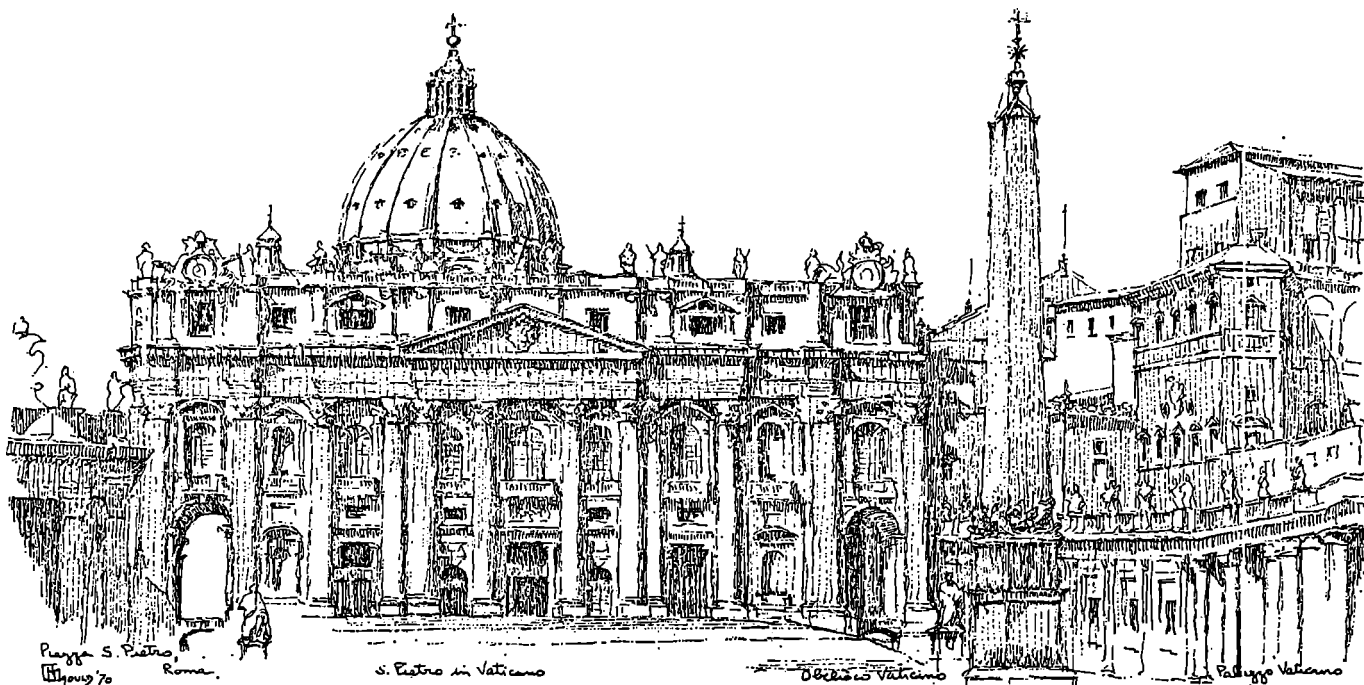
Johs. Langhoff, biskop Westergaard Madsens delegerede for inter-kirkelige forbindelser øvede for åben skærm en gammel kristelig dyd: sagtmodighed.

Hvad var det nu, Søren Krarup ville slå fast? Det han gentog var, at biskop Westergaard Madsen, hans delegerede og hele den kirkelige organisation kun var en »ramme« omkring evangeliet. Dermed begrundede han, at hverken biskoppen eller hans delegerede havde nogen myndighed, fuldmagt, til at tale på andres (d. e. folkekirkens medlemmers) vegne. Disse herrers udtalelser kunne ikke binde eller forpligte nogen, især ikke Sø-

ren Krarup, som udelukkende føler sig forpligtet af evangeliet. Dette yderliggående lavkirkelige standpunkt giver selvsagt problemer i det økumeniske arbejde. Hvis ingen kan tale på folkekirkens vegne, fordi ordet kirke her ikke skulle antyde et levende fællesskab mellem troende, så bliver man ikke bare nødt til at henvende sig til hvert enkelt folkekirkemedlem personligt, men så ligger denne opfattelse af begrebet kirke også så langt fra den katolske (og den orthodoxe) forståelse, at afstanden mellem os tegner sig meget skarpt.

Det, som jeg dog stærkest følte under samtalen, var goldheden i Søren Krarups standpunkt. Han går åbenbart ud fra, at intet, slet ingenting, må tilføjes eller forbigås i evangeliet. Denne tekst, som den dengang endnu purunge kirke har overleveret, betroet til os, skal stå urokkelig. Rock of the Ages, lyder en engelsk salme. Men denne statiske opfattelse er døden for evangeliet. Det levende ord får ikke selv lov til at leve og udvikle sig. Der var – så fortælles der – engang en husbond, som skulle rejse væk, og overlod sine besiddelser i tre tjeneres varetægt. Kun den tredje tjener gik hen og begravede kapitalen i jorden, så den uforandret kunne graves op, da husbonden vendte tilbage. Han fik ikke ros.

H. van Schaik s. j.

ENHEDEN I TROEN OG DEN TEOLOGISKE PLURALISME

*15 teser, udsendt fra den internationale
teologikommissions møde i Rom*

I det romerske blad »Civiltà Cattolica« for den 5. maj 1973 offentliggjorde den internationale teologikommission 15 teser, som kommissionen havde vedtaget på sit plenarmøde. Efter afstemningerne og efter de ændringer, der var vedtaget af det dertil nedsatte underudvalg, var indført i teksten, blev den enstemmigt vedtaget af alle tilstedeværende medlemmer af kommissionen.

Problemets omfang

1. Enheden og pluralismen i den måde, hvorpå troen kommer til udtryk, har deres dybeste rod i Kristi eget mysterium, som, samtidig med at det er et altomfattende foreningens og forligelsens mysterium (jfr. Ef. e, 11–22), overstiger udtryksmulighederne inden for enhver historisk epoke og unddrager sig dermed enhver udtømmende systematisering (jfr. Ef. 3,8–10).

2. Det gamle og Det nye Testaments enhed og dualisme som det fundamentale historiske udtryk for den kristne tro er

det konkrete udgangspunkt for denne tros enhed og pluralisme.

3. Den kristne tros dynamik og især dens missionerende karakter indebærer forpligtelsen til at gøre rede for den på fornuftens plan. Troen er ikke nogen filosofi, men den præger tænkningen i en bestemt retning.

4. Troens sandhed er knyttet til dens historiske fremmarch fra Abraham til Kristus og fra Kristus indtil hans genkomst. Rettroenhed er følgelig ikke et ja til et system, men en deltagelse i troens vandring fremad og dermed i det indre væsen i Kirken, som er én gennem alle tider, og som er trosbekendelsens sande genstand.

5. Den kendsgerning, at troens sandhed føres ud i livet i form af en vandring, implicerer et indbyrdes forhold mellem denne sandhed og troens historie og praksis. Eftersom den kristne tro bygger på det menneskevordne Ord, adskiller dens historiske og praktiske karakter sig i væsentlig grad fra en historisk til-

stand, hvor mennesket alene skulle skabe sin egen betydning.

6. Kirken er det altomfattende væsen, som i sig til alle tider har enheden mellem de teologiske synspunkter i Det nye Testamente og enheden mellem dogmerne. Den hviler på bekendelsen af Jesus Kristus, død og opstanden, som den forkynder og fejrer i Åndens kraft.

7. Det kriterium, der gør det muligt at skelne mellem sand og falsk pluralisme, er Kirkens tro, som den kommer til udtryk som et organisk hele i dens normative udtalelser: det grundlæggende kriterium er Skriften i dens forhold til den bedende og troende Kirkes bekendelse. Blandt de dogmatiske formuleringer er det dem fra de ældre konciler, der har forrang. De formuleringer, der udtrykker frugten af den kristne tænkning, er underordnet dem, der udtrykker selve troens faktiske indhold.

8. Selv om den nuværende situation i Kirken øger pluralismen, begrænses denne sidste af den kendsgerning, at troen

skaber samfund mellem mennesker i den sandhed, der er blevet tilgængelig ved Jesus Kristus. Dette gør enhver opfattelse af troen uantagelig, som ville reducere den til et rent pragmatisk samarbejde uden samfund i sandheden. Denne sandhed er ikke uløseligt knyttet til en teologisk systematisering, men den kommer til udtryk i de normative udtalelser om troen.

Når det drejer sig om stærkt tvetydige fremstillinger af læren eller om fremstillinger, der ligefrem er uforenelige med Kirkens tro, har Kirken den evne at kunne spore fejltagelsen og pligt til at tage afstand fra den. Dette kan endog føre til en formel forkastelse af vranglæren som et sidste middel til at værne om Gudsfolkets tro.

9. På grund af den kristne tros universelle og missionerende karakter må de af Gud åbenbarede ord og begivenheder hver gang tages op til fornyet overvejelse, formulering og efterlevelse inden for de enkelte menneskelige kulturer, hvis man ønsker, at de skal være et virkeligt svar på de spørgsmål, der opstår i ethvert menneskehjerte, og at de skal virke inspirerende på Gudsfolkets bøn, gudstjeneste og dagligliv. På den måde fører Kristi evangelium de enkelte kulturer frem til deres fylde og gør dem samtidig til genstand for en skabende kritik. De lokale Kirker, som under deres hyrderes ledelse bestræber sig for at løse den vanskelige opgave at inkarnere den kristne tro, skal altid bevare kontinuiteten og samfundet med universelle Kirke i både fortid og nutid. I kraft af disse bestræbelser bidrager de i lige høj grad til at uddybe kristenlivet og til den teologiske forsknings fremskridt i den universelle Kirke, og samtidig fører de menneskeslægten i hele dens mangfoldighed til den enhed, der er villet af Gud.

Dogmernes bestandighed

10. De dogmatiske formuleringer skal betragtes som svar på ganske bestemte spørgsmål, og ud fra dette synspunkt bevarer de altid deres sandhed. Deres blivende interesse afhænger af, om de pågældende spørgsmål bevarer deres aktualitet. Man må dog ikke glemme, at de spørgsmål om betydningen af Guds ord, der efterhånden opstår for de kristne, og de løsninger, man allerede er kommet til, afføder hinanden indbyrdes, således at svarene i dag altid på en eller anden måde forudsætter svarene af i går, selv om de førstnævnte rækker videre end de sidste.

11. De dogmatiske definitioner plejer at være udformet i et almindeligt sprog, og selv når der i disse definitioner er anvendt et filosofisk sprog, binder de ikke dermed Kirken til en bestemt filosofi, men tager udelukkende sigte på de reali-

teter, der danner baggrunden for den fælles menneskelige erfaring, og som de pågældende vendinger har gjort det muligt at præcisere.

12. Disse definitioner må aldrig ses adskilt fra det i særlig grad autentiske udtryk for Guds ord i den hellige Skrift eller fra al evangelisk forkyndelse på ethvert tidspunkt. For øvrigt frembyder de normer for forkyndelsen, som gør, at fortolkningen af åbenbaringen stadig kan tilpasses bedre og bedre. Åbenbaringen er og forbliver altid den samme og det ikke bare i den substans, men også i sine grundlæggende formuleringer.

Pluralisme og enhed på det moralske plan

13. Pluralisme på det moralske område giver sig for det første til kende i den måde, hvorpå man anvender almene principper på konkrete forhold. Den øges, når der opstår kontakt mellem kulturer, som ikke tidligere har kendt hinanden indbyrdes, eller ved bratte samfundsændringer.

En grundlæggende enhed manifesterer sig imidlertid i en fælles vurdering af menneskeverdigheden, som rummer bydende krav til den menneskelige adfærd.

Det enkelte menneskes samvittighed udtrykker en del fundamentale krav (jfr. Rom. 2,14), som i vor tid er blevet anerkendt i offentlige erklæringer om de væsentligste menneskerettigheder.

14. Den kristne enhed på det moralske plan bygger på konstante principper, som indeholdes i Skriften, er blevet belyst af traditionen og er blevet fremstillet for de enkelte slægtled af Kirkens læreembede. For nu at minde om nogle af de væsentligste kraftlinier er der Guds Søns lære og eksempel, hvorved han åbenbarer Faderens kærlighed, ligedannelsen med hans død og opstandelse og et liv i overensstemmelse med Ånden midt i Kirken i tro, håb og kærlighed, for at vi kan blive fornyet i Guds billede.

15. Den nødvendige enhed i tro og i samfund hindrer ikke, at der er forskellige kald og personlige sympatier med hensyn til den måde, hvorpå man nærmer sig og efterlever Kristi mysterium.

Den kristne frihed (jfr. Gal. 5,1-13) levner langt fra plads for en ubegrænset pluralisme. Den kræver i lige så høj grad en stræben efter den fulde og objektive sandhed, som den kræver tålmodighed med de svage i ånden (jfr. Rom. 14,15; 1. Kor. 8).

Respekten for de menneskelige værdiers og det berettigede ansvars selvstændighed på dette område rummer mulighed for forskellige vurderinger og forskellige timelige valg fra de kristnes side. Denne mangfoldighed kan indgå i en fælles lydighed mod troen og i kærligheden (jfr. Gaudium et Spes, 43).

KRISTI LEGEMS FEST I SØSTRENES HAVE

En af de skønneste fester i kirkeåret, Kristi Legems Fest, fejredes i år, for det københavnske områdes vedkommende, i Immaculatakirken og den omliggende have. Vejret fejrede med, for det var varmt og stille – en rigtig sommeraften.

Den smukke kirke var tidlig fyldt til sidste plads, men de hjælpsomme søstre skaffede stole til midtergangen og sidegangene og bag de sidste rækker, og dog måtte de senest ankomne stå. Men de blev der, for der var stemning fra først til sidst.

Der var fire koncelebrerende præster: Mgr. Geertz-Hansen, sognepræst for Skt. Ansgars Menighed, sognepræst K. Aa. Nielsen (Jesu Hjerte Kirke), sognepræst L. Dorn (Skt. Mariæ Kirke) og hovedcelebranten, sognepræst O. Rørdam Bonnevie (Skt. Therese Kirke) samt Mgr. Flandrup (Immaculatakirken), pater Marischka (Skt. Annæ Kirke) og pastor Both (præst for herboende ungare).

Året efter, i 1264, indstiftede Urban IV festen, som vi kender den, og som i katolske lande fejres med udfoldelse af al den kærlige fantasi, man hvert sted har til rådighed.

Der hører egentlig 4 altre til, idet præsten bærer Kristi Legeme ud mod alle fire verdenshjørner og velsigner folkene ud mod hele verden. Folk er lykkelige, når processionen drager gennem deres gade, og de smykker deres huse og selve gaden med tæpper, lys og blomster.

I 1964 rejste vor nuværende pave til Orvieto for at fejre 700-året for indstiftelsen af Kristi Legems Fest i den pragtfulde gamle katedral.

Hos Skt. Josef Søstrene på Strandvejen gik processionen gennem hele haven, rundt om klostret. Man så undervejs et stykke af søstrenes hverdag: deres køkkenhave, deres rekreationsområde osv., og en mere velholdt have findes vist ikke. I et hjørne mellem kirken og en sidebygning havde man rejst alteret (der ville næppe have været plads til fire) og på plænen stod så den store skare, som knælende modtog velsignelsen med alterets sakramente. Så drog vi ind i kirken igen, hvor TE DEUM brusede os i møde.

Vi håber på mange sådanne Kristi Legems Fester i de kommende år hos de gæstfrie Skt. Josef Søstre. Der var en stemning over det som på de store valfartssteder sydpå.

Ragnhild Hoff

FRA SYNODEN I WÜRZBURG

Situationen i dag med hensyn til søndagsgudstjenesten

I. Spørgsmål i forbindelse med gudstjenestens form

Nogle siger:

Efter at modersmålet er blevet indført, er forventningerne hos dem, der deltager i gudstjenesten både mangeartede og forskellige. De kan kun opfyldes ved hjælp af et bredt udvalg af forskellige gudstjenester og nye former.

Der er god mening i dette, eftersom bevægelse og forandring indgår i forestillingen om Gudsriget.

Gudstjenesten bliver mere levende, hvis den bliver tilrettelagt for grupper, og de selv er med til at lave den – dog under hensyntagen til de grundlæggende og uforanderlige elementer i liturgien. Især børn og unge viser stadig større interesse for dette. Det skabende og umiddelbare, disse grupper tilfører gudstjenesten, vil være en virkelig chance for Kirken. (En sådan beredvillighed til at være med til at tilrettelægge gudstjenesten må ikke affærdiges som vilkårlighed og aktivisme.)

Men dertil har vi brug for endnu større frihed... i brugen af tekster (også ikke-bibelske) og andre egnede midler (af musikalsk og audiovisuel art)... , og når det gælder mulighederne for at bruge et tidssvarende sprog i bøn og sang.

Den faste foreskrevne form skal begrænses til de bærende og grundlæggende elementer. Men derudover skal netop gudstjenesten give plads for virkelig frihed.

Eftersom evnen til at »se« åbenbart sygner mere og mere hen hos det moderne menneske, lægges der så meget større vægt på ordet og på det at høre.

Gudstjenesten er først og fremmest en broderlig forsamling, hvor menigheden mødes. Derfor må vi også give afkald på det sakrale krav til plummet til fordel for større tryghed og hygge.

Andre siger:

Ustandselige eksperimenter forhindrer, at man føler sig hjemme i kirken. Den stadige søgen efter noget nyt fører ikke til noget godt.

Hvis noget er godt, kan det tåle at gentages.

Når man hele tiden laver om på tingene, kan de ikke i tilstrækkelig grad nå at blive en vane.

Vor tid må forstå sit ansvar over for værdifulde former inden for traditionen.

Kravet om »aktiv deltagelse« i gudstjenesten er i modstrid med et stærkt behov for stilhed og meditation hos det moderne menneske. Under gudstjenesten ønsker det at blive sig selv og ikke, at der hele tiden bliver stillet krav til det om ydre handlinger. (Den slags må ikke uden videre affærdiges som »forbrugermåltalitet«.)

Der ytres ængstelse over for alt for stor frihed med hensyn til tekster og udtryksformer, og det hævdes, at det engang foreskrevne liturgiske sprog i hvert fald er bedre end noget, man selv møjsommeligt har bygget op.

Mennesket har brug for bundne former, – menneskeligt samvær er ikke muligt uden orden.

Der advares mod faren for tør verbalisme, mod en »ordliggørelse«, som taler for lidt til gemyttet og mod en overvægt af komplicerede tanker.

Gudstjenesten er højtid og fest, og allerede af den grund er den uundværlig i vor rationaliserede verden. Derfor har man brug for et højtideligt og sakralt rum, som letter og støtter menneskene i deres holdning over for Gud.

Den tyske synode i Würzburg har pålagt synodens kommission II at redigere et forslag til behandling af de mest påtrængende spørgsmål i forbindelse med søndagsgudstjenesten i dag. Alle medlemmer af kommissionen har nu til opgave at sørge for, at menighedernes virkelige vanskeligheder og behov kommer til at indgå i forslaget. Og samtidig skal de også tage sig af, at menighedernes medlemmer lige fra begyndelsen arbejder med og kommer med overvejelser angående dette for menighedslivet så vigtige spørgsmål. Meningen er, at forslaget skal forelægges på det første møde i plenarforsamlingen i maj 1974. Det vil sige, at den skal færdigredigeres i slutningen af 1973. I nedenstående oversigt er der ikke tale om en systematisk analyse, men om at samle udtalelser, som svarer til situationen med hensyn til gudstjenesten i dag.

Det moderne menneske er i vid udstrækning blevet uskikket i kultisk og liturgisk henseende (jfr. det berømte brev fra Romano Guardini i forbindelse med den 3. liturgiske kongres i Mainz i 1964). Det har ikke nogen direkte forbindelsesvej til mange symboler og riter, og som følge deraf må de opgives. (Måske må man i kirkerummet først igen finde frem til former, som er forståelige for mennesket af i dag. At det ikke principielt er ude af stand til dette, fremgår af den opblomstring af paraliturgiske former, der finder sted på det profane område (f.eks. i forbindelse med olympiader o.lign.).)

Kulten hører med til menneskets væsen. Det har brug for den for at kunne realisere sig selv, fordi mennesket som skabning er indstillet på tilbedelse.

II. Spørgsmålet om, hvad der er meningen med gudstjenesten

Nogle siger:

Gudstjenesten i den traditionelle form er i det hele taget tvivlsom. Det drejer sig ikke om den time, hvor man fejrer gudstjenesten sammen om søndagen, – det er hele livet, der er den egentlige gudstjeneste, enhver form for næstekærlighed og enhver indsats for at forbedre verden.

Gudstjenesten er ikke så meget menneskets forsøg på at tjene Gud i kulten, men at tjene Gud over for os mennesker. Det er os, der har brug for ham og er afhængige af ham.

Gudstjenesten fører til troen, vækker troen og gør den mulig.

Gudstjenesten skal stille spørgsmål.

Gudstjenesten skal tilstræbe en bestemt virkning og lade sig omsætte i handling.

Derfor skal forkyndelsen også udmærke sig ved at være i pagt med tiden og livet.

Andre siger:

Man har i dag allerede i alt for høj grad opgivet gudstjenesten til fordel for medmenneskelighed og tjeneste over for verden.

Gudstjenesten er menneskenes forsøg på at tjene Gud ved at ære og tilbede ham, – den er en tilbedende, lovprisende og taknemmelig forherligelse af Faderen.

Troen fører til gudstjeneste, – det vil sige, at tro er en forudsætning for gudstjenesten.

Gudstjenesten skal berolige og bekræfte.

Gudstjenesten har først og fremmest betydning for den enkeltes religiøse liv og for hans kærlighed til Gud.

Den skal netop ikke føre til en fortsættelse af hverdagens problemer og spændinger.

III. Spørgsmålet om fællesskabet i søndagens gudstjeneste

Nogle siger:

Hvordan kan jeg fejre gudstjeneste, når jeg ikke har nogen fornemmelse af fællesskab?

Hvordan skal kommunion være mulig, når der ikke er tale om nogen form for kommunikation? Men hvordan kan en sådan kommunikation realiseres i de alt for store anonyme bymenigheder?

Andre siger:

Når det gælder gudstjenesten, drejer det sig ikke så meget om de troendes forhold til hinanden som om at møde Gud.

Jeg søger netop ikke fællesskab, men uafhængighed og anonymitet.

Jeg søger ikke bare fællesskabet i gudstjenesten, – jeg vil leve i en menighed og arbejde med i den.

Jeg vil høre til et konkret fællesskab af troende.

Derfor må man også pleje de former for menighedsliv, der finder sted før og uden for kirken (f.eks. samvær før og efter gudstjenesten).

Netop nu til dags er hungeren efter sandt fællesskab meget stor. Hvor skulle jeg i højere grad kunne finde det end i kirken?

For mig er det ikke nok i tankerne at trække mig tilbage til det åndelige fællesskab i kirken. Det er noget, jeg ikke kan opleve, en ren og skær teori, som ikke kan realiseres i det virkelige liv.

Men hvis jeg kun udsøger mig den menighed at fejre gudstjeneste sammen med, som bedst tilfredsstiller mine »religiøse behov«, er det til gengæld en flugt ind i det uforpligtende.

Man må først lære gudstjenestens betydning at kende i det oplevede fællesskab i en lille gruppe. Dette vil så påvirke hele gudstjenestens fejring i menigheden, som principielt skal være åben for alle.

IV. Spørgsmålet om søndagspligten

Nogle siger:

Netop fejringen af søndagens eukaristi kan ifølge sit væsen ikke tåle at gøres til genstand for en forpligtelse udefra. Den har kun en mening, hvis den er en i frihed og glæde gennemført ihukommelse af Herren. Mange ønsker af den grund, at enhver forpligtelse skal afskaffes, mens andre mener, at et påbud i betragtning af menneskenes træghed kan være en støtte, men vægrer sig imod at acceptere trusler om sanktioner (»under svær synd«).

Desuden mener man, at den nuværende formulering af budet om søndagspligten (»fra 7 år – »overvære«) er i modstrid med den rette forståelse af eukaristien.

Netop i vort mobile fritidssamfund (weekendturisme) kan gudstjenesten ikke mere ses som en forsamling, der finder sted mellem en menighed, der altid er den samme.

Kirken er alle vegne, hvor der fejres gudstjeneste. Derfor er deltageren i gudstjenesten også hjemme overalt, hvor gudstjenesten fejres.

»Hvis jeg ønsker fællesskab, går jeg hen i fodboldklubben; når jeg går i kirke, går jeg der for at bede.« (Udtalelse af en 30-årig).

Gudstjenesten skaber til stadighed nyt fællesskab, fællesskabet mellem dem, der har den samme tro. Der er altså ikke tale om et ydre, men om et indre fællesskab – også med dem, jeg ikke kender.

Det hører med til den kristnes så ofte omtalte frihed, at jeg udsøger mig den gudstjeneste, der passer mig bedst.

Andre siger:

Vi kan lære af historien, hvor nødvendigt det er for en kirke at have et klart formuleret bud om søndagspligten.

Et sådant bud udelukker heller ikke, at den kristne i sit indre er villig til at deltage i gudstjenesten og ikke bare ser på den, som om han opfylder en pligt.

Herrens befaling tager sigte på hele fejringen af eukaristien. Den har lige fra begyndelsen været et væsentligt led i menighedens forsamling om søndagen (se Ap.G. 2,42).

Der findes netop i vor tid mennesker, som endnu ikke eller ikke mere har evnen til eukaristi, et højdepunkt i den gudstjenestelige handling. For dem må der i stedet findes forberedende former (f.eks. ordets gudstjeneste), som tager sigte på at gøre dem egnede til deltagelse i eukaristien.

Subjektivt kan der for den enkelte ske mere under en sådan forberedende form, end ved at den pågældende uden videre deltager i eukaristien, som objektivt set er den fuldstændige form.

For den enkelte (f.eks. for unge) kan deltagelsen i en gruppemesse om hverdagen mange gange betyde mere end den påbudte deltagelse i den anonyme menighedsgudstjeneste om søndagen.

I nogle tilfælde kan det også for en menighed være mere meningsfyldt at lægge den fælles gudstjeneste på en hverdag, hvis der f.eks. er tale om en storbymenighed, hvor alle forlader byen i weekenden, så der knap nok findes nogen menighed mere om søndagen.

Økumeniske gudstjenester bør være blandt de mange tilbud om menighedsgudstjenester om søndagen. Det er den eneste måde, på hvilken de kan komme ud af deres margin- og skyggetilværelse. Desuden ville det på den måde træde synligt frem, at Herren også er nærværende for os i ordet.

Andre siger:

Den hellige messe skal ikke erstattes af noget andet.

Kirkens ældste tradition, inden for hvilken man altid har betragtet søndagen som ihukommelse af Herrens opstandelse og vor egen forløsning, taler imod en sådan »glidende søndag«, det vil sige imod, at man frit vælger den dag, man vil samles for at fejre eukaristien. »Vi kan ikke undvære Herrens dag og Herrens måltid!« (Af martyrakterne fra Abitinae). Desuden taler det psykologiske betydningsfulde moment, der ligger i regelmæssigheden og tilvænningen, også for, at man bevarer søndagen.

Heller ikke deltagelsen i en økumenisk gudstjeneste eller i et andet trossamfunds gudstjeneste (f.eks. for blandede ægteskabers vedkommende) fritager for forpligtelsen i forbindelse med søndagsbudet.

Synodens kommission II beder læserne om deres udtalelser, og for at hjælpe dem stiller kommissionen følgende spørgsmål:

1. Synes De, at alle vigtige problemer er blevet nævnt? Hvis ikke, hvilket problem er det så efter Deres mening, der mangler?
2. I forbindelse med hvilket af de her anførte temaer anser De det for særlig vigtigt at få en udtalelse fra synoden?

KRISTEN- DOM, KUNST OG FRIHED

Af Aage Dyrkjøb

Som bekendt var den mørke middelalder ikke så mørk endda. Naturligvis var der mangfoldige goder, man ikke kendte på den tid, men der var også positive sider. Således fremelskede kirkens mænd kunsten, var dens befordrer og beskytter. Hvor må vi ikke beundre de kirkebygninger, der rejstes dengang, skønt alle hjælpemidler var så langt ringere! Malerkunst, billedhuggerkunst, digtekunst, tonekunst skabte mesterværker, der gør samme indtryk i dag som for århundreder siden.

Er kirken og kirkens mænd nu levet op til en fortsættelse af denne udvikling i moderne tid?

Kunst har vel altid været et omstridt begreb, som det er vanskeligt at definere nøjagtigt. Der findes kunstværker, som alle kan være enige om at anerkende,

men der eksisterer alligevel langt flere, som der er uenighed om, undertiden end- og uforsonlig strid. Intolerancen trives frodigt. Der er i virkeligheden kun meget få mennesker, som er villige til at lære noget nyt og omstille sig derefter.

Gombrich siger i sin »Kunstens historie«, at der simpelt hen ikke er noget, der hedder kunst, der er bare *kunstnere*. Han mener, at kunst ikke er noget entydigt, men at den er fuldstændig afhængig af skiftende tider og opfattelser. Det kan være lige rigtigt eller lige forkert at sige f.eks. »kunst er efterligning af naturen«, »kunst er udtryk«, »kunst er konstruktion«. Kunstens historie er ifølge Gombrich en fortsat sammenkædning og ændring af traditionerne, hvor hvert enkelt værk viser tilbage til fortiden og peger fremad mod det kommende. Og kunstens fremtid afhænger i væsentlig grad af os, kunsternes publikum. – Men hvordan skal vi så definere betegnelsen *kunstner*? Det er formentlig nøjagtig lige så svært.

Der var en periode omkring sidste århundredskifte – noget før og efter – da man i arkitekturen så at sige levede på efterligninger. Det gjaldt private huse, og det gjaldt også f.eks. kirker. De var stort set kopier af tidligere tiders kunst og håndværk, og det var ikke kønt. I de sidste år er interiøret i mange katolske kirker i forbindelse med den ændrede gudstjenesteform blevet forenklet og i betydelig grad forskønnet.

I perioden omkring 1920–30 gik der for øvrigt, hvad privathuse angår, et sandt raseri over landet. Alle mennesker skulle have de gamle tilforladelige vinduer med sprosser smidt på lossepladsen til fordel for kedelige, moderne ruder, der overhovedet ikke passede ind i den gamle stil, og to eller tre stuer skulle absolut slås sammen til én. Det var også dengang, man byggede villaer i bungalowstil og boligblokke som »lagkagehuse«. Og det var i den periode, man lavede funktionalistiske møbler, en del af dem heldigvis fremstillet af så dårligt træ, at de gik til grunde efter få års forløb.

Hvad er forlorent, og hvad er ægte? – Jeg tør næsten ikke nævne Grundtvigskirken, som mange er så glade for, og som udlændinge efter sigende finder virkelig original. Rent bortset fra, at der i begyndelsen ikke var et eneste kristent symbol i kirken, og at den virker kold og grå, kan man naturligvis ikke fragå, at det er et imponerende bygningsværk, på sin vis også med smukke linjer, men det er bare en stor misforståelse at lave en kæmpeforstørrelse af den enkle og skønne danske landsbykirke, der virker så naturlig og fortrolig i det danske landskab.

I de senere år har kunsten – og det gælder næsten alle kunstarter – i høj grad

fundet nye veje, og mangt og meget er både særpræget og ægte, selv om der naturligvis også er slagger iblandt. Det må der være. Det hænger sammen med selve kunstens eksistens, at den er eksperimenterende.

Mand og mand imellem er begrebet moderne kunst et farligt emne. Man hører stadig til bevidstløshed gentaget, at kunst skal ligne. I virkeligheden ligner kunst aldrig, hvad enten det er et maleri eller en bog. Værket er altid præget af kunstneren. Et naturalistisk billedes værdi beror selvfølgelig ikke på en fotografisk lighed, men på den ganske specielle farvetone og det specielle liv, kunstneren har lagt i sit arbejde.

Når så megen ældre religiøs kunst virker uægte, er det, fordi det er »glansbilleder«, dårlige efterligninger uden noget som helst liv over sig, som regel sødladne til det uduhdelige.

Det er på samme måde som med et utal af amerikanske films, der fremstiller et plagiat af et forlængst tilbagelagt europæisk miljø, og som derfor virker helt igennem forlorne.

Eller man kunne nævne de såkaldt moderne salmer, der slet ikke er moderne, men kun en bleg og trist genklang af de gamle kærnefulde mesterværker. Der skal en god portion selvbeherskelse til at høre en ikke særlig sangbegavet menighed hakke sig gennem disse misforståede strofer.

Lykkeligvis er der megen nutidskunst, som man kan glæde sig over og interessere sig for, og man kunne godt ønske, at flere ville møde den fordomsfrit. Dermed være naturligvis ikke sagt, at alle skal interessere sig for det samme. Vi er heldigvis forskellige, både i vore interesser og anlæg. Monsignore Olrik sagde engang til mig, at man skulle tilskynde folk til at udvikle deres evner. Det ville være morsomt, hvis man også inden for den katolske menighed var klar over, hvad der er den enkeltes »speciale«. Det kunne blive til glæde og nytte både for vedkommende selv og for menigheden.

En institution som »Cittadella Christina« i Assisi, som jeg besøgte for nogle år siden, vidner på en lykkelig måde om den katolske kirkes evne til at forny sig, også på det kunstneriske område. Og der er da heldigvis inden for de forskellige kristne samfund rejst mange smukke moderne kirker og menighedshuse.

Det er vel ikke almindeligt som før i tiden, at Kirken ligefrem tager kunstnerne under sine vinger, sikrer deres økonomiske eksistens og er drivkraften i arbejdet. Her som andetsteds er det staten, der er formynder og må yde pekuniær støtte, da kunstnere endnu ikke møder med fagforeningsbog og krav om tariffmæssig betaling. Mærkeligt nok er kunstnerens indsats i velfærdssamfundet gen-

nemgående lige så usikkert og dårligt betalt som altid.

Desværre kan statens formynderskab give sig kedelige udslag, ikke alene i diktaturstater. Vi har for nylig set et grelt eksempel derpå herhjemme, idet Statens Filminstitut af sine ellers knappe midler har ydet 600.000 kr. som støtte til en ny Jesus-film af den mest yderliggående art. Kulturministeren har som begrundelse anført, at det alene er filmprojekternes kunstneriske værdi og gennemførlighed, der vurderes. Dette synspunkt kan man i og for sig ikke være uenig i, vel at mærke, hvis folks religiøse følelser og moral ikke som her groft angribes og forhånes. Men da Danmark endnu officielt er et kristent land med folkekirken stadfæstet og alle borgernes religiøse frihed sikret i grundloven, må det stride mod al anstændighed at anvende samme borgers penge til støtte af en film, hvor Jesus efter sigende skildres som »bankrøver, stikker og ekspert i erotiske udsvævelser«. Filmproducenten, Jens Jørgen Thorsen, udtrykker sig ifølge dagbladet Aktuelt i følgende smagfulde vendinger om dem, der har kritiseret filmen: »Heldigvis er det kun en lille snotklat på landkortet, der protesterer mod støtten til min Jesus-film.«

Man havde lyst til at forbigå hele denne galskab i tavshed, men det er nok alligevel på sin plads at protestere. Frihed er et umisteligt gode, men som altid under ansvar. Kunstnerne skal ikke bindes som i visse diktaturlande, men må have lov til at udfolde deres evner og talent uhindret. Blot skal andre ikke antastes derved.

Kan man lære at forstå kunst? – Ja, det er vel i nogen grad ligesom med skolefag: Hvis man har modtagelighed og åbenhed og helst nogen interesse for kunst, må man også, i hvert fald til en vis grad, kunne forstå den. Men det ulykkelige er, at så mange møder med forudfattede meninger, som de ikke har vilje til at frigøre sig for.

Det var et ønske, at kirken også på den måde kunne gribe ind i vor tid, kunne inspirere kunstnerne ud fra en moderne indstilling. Der tiltrænges nok en frigørelse for meget klikevæsen, en renselse for misforståede eksperimenter. Kunsten er ganske vist omfattende, men alt i verden er alligevel ikke kunst. Hvis man laver en udstilling, hvis højdepunkt er drabet af et uskyldigt dyr, så er det ikke kunst, men perversitet.

Men den virkelige moderne kunst når lige så højt op som de gamle mestre. Chagall, Matisse, Picasso er lige så betydelige som fortidens malere. Og kan man herhjemme ikke godt anbringe f.eks. Johannes Jørgensen, Karen Blixen og Jørgen Nielsen i selskab med Johannes Ewald, Oehlenschläger og Blicher?

KIRKEN I LANDSKABET

*Tekst og
træsnit
af
Emil Petersen*

»Sommerlandet« – er det ikke derfra bladene bringer smånotiser om vejrets flygtighed, og dén og dén, sét sammen med . . . ?

Geografisk må det dække en strimmel sand langs vore strande og lidt grønt bagland med sommerhuse til de brune indbyggere, med købmænd og kiosker, alt i solskin og med træer og hegn i blå sommerskygge. Eller i aftendis med mosekonens bryg inde over engene.

Vi kender det land. Takket være længere ferier, og bilerne og camping og sommerhuse. Og hvert år glæder vi os til gensynet med det.

Men det ligger der jo hele året og står »ude om natten«, som Rifbjerg skriver i en af sine »Fædrelandssange«.

Og det har faktisk holdt til ikke så lidt gennem de år og dage og nætter. Der er egne, hvor heller ikke oldtidshøjene er slidt ned. De brogede køer græsser mellem dem. Og groet ind i

landskabet ligger kirken der, sejlene på bakkens bølge, *Vestervig*. Den store lyse domkirke i Thyland, der ses viden om, ligger mærkeligt let, og dog: den må ligge netop dér.

Omkring marker og huse længere mod øst i landet – og på øerne – er der meget grønt, buske, blomster. Det er kønt. Men det kan skjule de klare linjer og former, der i barskere egne træder klart frem i dagen. Herude mod vest er husene ikke pakket ind i uld. Se nu *Trans* kirke, lidt syd for Bovbjerg få meter fra den lave klint ud mod havet. Et kækt hvidt tårn med det tungere grå kvaderstenshus spændt efter sig. – Bag diget er kirkegården med hvide rækværker om gravene for at læ, så der kan gro lidt i de dodes have.

Sådan et sted fatter man lidt af, hvad *kultur* egentlig vil sige, helt simpelt og i grundtræk: opdyrkning, holden ud – det lange seje løb uden megen snak. Kirken er naturligvis fra mid-

delalderen. Og som det blæser i dag herude, fra vest, har det blæst længe dengang – og siden. Det piber om hjørnerne, og kirkehuset er i grunden kun smalt, så det er vanskeligt at finde en krog, hvor man kan råbe hinanden op udenfor.

Da forstår man bedre styrken i den bornholmske rundkirke, her Olskirke. Som en fæstning ligger den højt på bakken, et stykke funktionalistisk arkitektur, logisk, samlet. Den er viet til Sankt Olav. Fra skibene ude på Østersøen kan de se ligge her under de hvide, drivende skyer. Den har nok i mere end én forstand været betragtet som et stabilt sømærke for de sejlene på det »vildsomme« hav.

Det er *kirketårnene*, vi ser – over skovens bræmme, over landsbyhavernes træer. Og så er de dog i de fleste tilfælde nyere end selve kirkehuset. Sådan også i *Fanebjerg*, hvis fint ornamenterede tårn er sént, fra det 16. århundrede. Kirken her er jo en af dem, man må ind at se. Elmelundemesterens kalkmalerier fra senmiddelalderen danner en billedbog uden lige, også til illustrering af de tanker, der lå bag opførelsen af dette Gudshus og alle de andre.

Natur og kultur. – Mange steder oplever man det danske landskab med dets kirker som en helhed, hvor de to ord mister mening – eller netop får mening, fordi de bliver ét.

Men det er selvfølgelig nok noget, man ræsonnerer sig til, når man om aftenen er vendt tilbage til sommerlandets lave stuer.

Kirken står derude. Vi kan se flere inde i landet på bakkerne. Med de hvide tårne lysende i kappestrid med fyret derhenne i plantagen. Støt og uforanderligt glider dets blink ud over havet. Vi sidder blandt hjælpere på færden, hvorhen den så går.

VÆRD AT LÆSE

MUNKELIV I LØGUM KLOSTER

I en sang, som sønderjyder fra landsdelens vesteregn holder meget af, hedder det i et vers: »Øst på knejser over sletten som en kæmpe Kloster kirke«. – Men ikke blot egnens folk var fra gammel tid fortrolig med kirken i Løgumkloster. Det var også interesserede turister og kendere af kirkearkitektur.

I de seneste år er der sket meget i den gamle klosterby. Og »Kloster kirke« er ved opførelsen af Refugiet naturligt gledet ind i en meningsfyldt sammenhæng, der har bragt mennesker fra vidt forskellige kredse i kontakt med den kønne

sønderjyske flække. Bygningsmæssigt er det lykkedes at føje de moderne bygninger, der hører til Refugiet, ind i en helhed, hvis kerne er det oprindelige middelalderlige anlæg, domineret af den røde teglstenskirke med den karakteristiske tagrytter og de rigt ornamenterede blændingsgavle.

Det er i år 800 år siden, cistercienserne grundlagde deres kloster i Løgum. Og med jubilæet som anledning har Refugiets Kulturforening, med støtte fra byens menighedsråd, udsendt »Munkeliv i Løgum Kloster«. Bogen koster kun 38 kr., og den kan – mod betaling af endnu

to kroner i porto – bestilles hos Refugiets boghandel, Løgumkloster. Den er på 91 sider i stort format, men altså ydre set ikke noget omfangsrigt værk. Men det er en god bog, også teknisk set, som tilrettelæggeren, *Erik Ellegaard Frederiksen*, og Laursens bogtrykkeri i Tønder har ære af.

På dens første blanke side er diskret trykt en tilegnelse »Til J. Th. Arnfred«. Også Refugiet skylder højskolens store gamle mand tak.

Forfatter er Refugiets bibliotekar *Olga Bartholdy*. Men bogen er i høj grad resultat af samarbejdet mellem hende og *Gérard Franceschi*, den franske fotograf, som Asger Jorn i sin tid indbød som medarbejder ved det planlagte – desværre aldrig fuldførte – værk om gammel nordisk kunst.

Franceschis sort-hvide fotografier er i motiv og udførelse så enkle og ligetil, at man måske ikke ved første øjekast tænker over, hvor fine optagelser der er tale om. – Men endnu et kig. Og man bliver klar over det!

Han synes at underkaste sig motivet med en kunstnerisk ydmyghed, der er sjælden, træder selv diskret tilbage bag kameraet og lader *tingene* tale: de gamle, slidte teglsten i mure og gulve – en simpel trappe op til munkenes sovesal – korstolene i blankt træ i kontrast til en grov muret søjle. – Hvert materiale understreges i helheden ved sin specielle karakter. Næste gang, man kommer til Løgumkloster, vil man nok se lidt bedre, takket være de billeder! Og man vil ikke blive snydt, for intet kunstigt lys eller raffinerede synsvinkler har hjulpet fotografen til hans resultater.

Olga Bartholdy takker i forordet blandt andre professor *P. G. Lindhardt* for kritik og gode råd under arbejdet på bogen – og prioren ved Myrendal Kloster på Bornholm, *Frans van Haaren*, for hjælp »til større forståelse af cisterciensk apropos, for det er jo ikke længe siden, ånd« og for støtte i udarbejdelsen af kapitlet om munkenes kortjeneste. – Meget pater Roos her i bladet skildrede det enkle liv hos munkene i det beskedne Myrendal ved Olsker.

Jeg er ikke som »anmelder« faglig kvalificeret til at kunne udtale mig kritisk om forfatterens fremstilling. Men jeg kan kun sige, at det har været mig en stor glæde at læse bogen og samtidig hele tiden lade fotografierne i den tale med på deres sprog. Det forekommer mig, at man på den måde virkelig først og fremmest får et godt indtryk af det, titlen lover, af livet i klostret i Løgum i middelalderen.

Det virker rigtigt og inspirerende for læseren, at man først i bogen kommer til det centrale afsnit, der hedder »Klosterlivet«, skildret ved en gennemgang af

munkenes dagsplan – og logisk og meget sigende illustreret med et fotografi af den velbevarede trappe, der fører fra sovesalen ned i kirken. Et underafsnit hedder »Klosterfamilien« og det næste »Guds gerning«, Peter Schindlers udtryk for begrebet opus dei, herunder en grundig omtale af tidebønnerne. »Hændernes gerning« er næste del af dette omfattende kapitel. Og i det sidste, »Døden«, fortælles ikke blot, hvad man måske kunne have ventet, om sjælemesser og deres plads, men ganske konkret – og meget smukt – om den omsorg, klosterets »familiedømmer« viste den broder, der så døden nærme sig og blev indhentet af den.

Tættere skrevet er næste storafsnit om »Cistercienserordenens oprindelse og historie« med en omtale af Bernhard og Stefan Harding. Kapitlernes rækkefølge er udtryk for en klog disposition, for nu følger – man nærmer sig igen udgangspunktet, Løgum – »Cistercienserordenen i Danmark«. Og i det sidste vægtige afsnit er man hjemme. Her kommer kirken og klosterets bygningshistorie ind. Mange fotografier side for side illustrerer nu tekstens gennemgang af bygningskomplekset. Ved støtte af bøger fra Løgum Klosters bibliotek og andre tekster fra samtiden får man et indtryk af klosterets vækst middelalderen igennem, men sandelig også af de hjemsøgelse, der satte ind: ildebrande, men også vanskeligheder af politisk og kirkepolitisk art. Indtil Løgum ved reformationen stod som et herrekloster med vidtstrakte besiddelser ud over hele landsdelen.

Kort og godt: bogen tegner i sin fremstilling og gennem kompositionen et klart billede af et enestående kulturarbejde, der ikke blot havde at gøre med de resultater, der er synlige den dag i dag i Løgumkloster, men også inden for områder, der er vanskeligere at skildre, sindets og tankens.

Det var et arbejde, der krævede indflydelse og magt, og den øgedes. Deri lå også en fare. Men det er efter min mening også en af forfatterens fortjenester, at sådanne overvejelser helt kommer til at stå for læserens egen regning.

Før bogen slutter med litteraturliste, m.m., står et kort efterskrift. Tonen i det er i fuld overensstemmelse med dén, der mere bundet ligger under fremstillingen i de større, saglige afsnit.

Efterskriftets sidste ord skal da citeres her. Måtte også de tjene til anbefaling for bogen:

»Når klokkerne i Løgumkloster ringer »Angelus« med de ni plus tre bedeslag, føres man tilbage til en tid, da alle klosterets og sognets beboere med armene korslagt bøjede hovedet ved de kendte ord i angelusbønnen: »Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os«. Vi

kender det fra Miller's berømte billede: *Angelus*.

De ord forbinder fortid og nutid, katolicisme og protestantisme. Endnu ringer klokkerne i Løgumkloster *Angelus* ved middagstid ud over et solbeskinnat landskab, hvor storken står på kirkens tag, nu som på munkenes tid.«

Emil Petersen

Helmut Holzapfel: Das katholische Schulwesen in der Nordischen Mission. Zur Geschichte der norddeutschen Diaspora nach der Glaubensspaltung. Bonifacius-Verlag, Paderborn, 1973. 8°. 194 s. 12.80 DM.

Måske er der katolikker i Norden, der ikke kender dr. Helmut Holzapfel, men der er i hvert fald ikke meget inden for det katolske liv i Norden, som dr. Holzapfel ikke kender til. Meget af, hvad vi ved om den katolske kirkes historie i Norden efter reformationen, skylder vi dr. Holzapfels studier, især hans bøger »Unter nordischen Fahnen« (1954) og »Nordische Kirche unter dem Kreuz« (1963).

Den nye bog har som emne det katolske skolevæsen i Hamburg–Altona, Glückstadt, Friedrichstadt, Fredericia og København efter reformationen. Bogen beretter især om forseminariet i Schwerin, som alene i de første 12 år af sin eksistens sendte 25 unge videre til det nordiske jesuiterkollegium i Linz. Jævn-sides med skolehistorien giver bogen en del oplysninger om sjælesorgen i det hele taget under nordiske himmelstrøg, der dengang var så mørke og kolde for katolikker. Man læser, hvordan børn fra blandede ægteskaber både mod forældrenes og børnenes vilje tvinges til at få en luthersk opdragelse. Engang imellem brydes den grå himmel dog af et solstrejf, når man f.eks. læser, med hvor stort udbytte (og en gang imellem skuffelser) jesuitterne inddrog lægmænd i arbejdet, eller om venskabet mellem den lutherske hertug Christian Ludwig af Mecklenburg og pater von Stöcken, der i det hele taget nåede at bygge noget stort op i Schwerin. Hertugen deltog i pater von Stöckens julemesse og skønnede, at katolikkerne havde bedre midler til fromhedens fremme end lutheranerne. En naturlig tidsgrænse for denne historiske studie sættes af jesuiterordenens ophævelse for 200 år siden, fordi det var jesuitterne, der havde ydet den væsentligste del af den katolske skolegerning, selv om også andre ordenspræster og verdensgejstlige spiller en betydelig rolle.

A. Ziggelaar

Katolske begravelseer
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 36

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefyр
Centralvarme
Brændeelsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenalagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 68

Kaj F. Fjording

Murermester
Hydegårds Tværvæg 18, Charlottenslund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

**MASSAKRER
I
MOZAMBIQUE**

Ærkebiskoppen af Lourenco Marques Custodio Alvim Pereira har ifølge Hamburgerbladet »Die Welt« over for dettes Afrika-korrespondent, Hans Germani, afvist, at der i den portugisiske provins Mozambique har fundet massakrer sted som beskrevet i London »Times« af 10. juli af den britiske gejstlige og publicist Afrian Hastings. Som »Die Welt« i sin seneste udgave skriver, udtalte ærkebiskoppen ordret: »Det angivne sted for den omtalte massakre eksisterer ikke, og massakrer af den beskrevne art har ikke fundet sted.« Bispekonferencen har imidlertid beskæftiget sig med et »tilfælde« i Tete, hvor soldater, der blev angrebet af Frelimo-guerillaer, lod sig henrive til en utilladelig aktion; de har også opnået, at hærledelsen har undersøgt tilfældet og grebet til modforholdsregler for at hindre gentagelser; men alt andet, der hævdes af de spanske præster, er det rene opspind.

Højtstående portugisiske officerer havde over for »De Welt« bekræftet, at uskyldige civilister var blevet dræbt under en krigshandling. Denne episode bliver, som »Die Welt« beretter, beskrevet i dagbladet »Diario«, Lourenco Marques' avis. Ifølge denne beretning skulle en gruppe soldater under en militæraktion være stødt på nogle civilkøretøjer, som var blevet beskadiget af miner, og hvis fører var blevet såret. »På dette sted blev soldaterne beskudt fra bush'en,« skriver »Die Welt« ordret. Soldater og civilister var blemet dræbt og såret. Ved soldaternes modangreb flygtede guerillaerne til en landsby, der bestod af 10 eller 12 huse. Da tropperne beskød landsbyen, flygtede henved 10 guerillaer midt i en gruppe af kvinder og børn ind i skoven. Tropperne skød på flygtningene,« slutter beretningen i »Diaria«, hvis chefredaktør er den katolske gejstlige Luis dos Santos. I en kommentar skriver »Die Welt« angående deres korrespondent Hans Germani artikel, at man, som også ærkebiskoppen gør det, kan bebrejde soldaterne deres »overilede reaktion« og erklære, at de under alle omstændigheder

burde have beskyttet dem, der ikke havde taget del i aktionen. Beskyldningen, at Portugal udrydder hele landsbyer i deres afrikanske besiddelser, »holder ikke mere stik«.

520.000 døde i Burundi

Stammekampene mellem Bahutus og Warrussis i den lille østafrikanske stat Burundi synes igen at have taget til i styrke. Efter hvad det amerikanske jesuitertidsskrift »Weekly American« skriver, overstiger de øjeblikkelige kamphandlinger i grusomhed endog kampene i fjor, der, som bladet skriver, kostede 250.000 menneskeliv. Tidsskriftet citerer i sin seneste udgave beretninger fra missionærer, der i nærheden af hovedstaden Bujumbura har set lastvogne med lig. De fleste ofre i den seneste tids kampe er tilsyneladende igen de folk, der tilhører den fattigere del, Bahutu-befolkningen, skriver »Weekly American«. Imidlertid har biskoppen af Bururi, Joseph Martine, i et hyrdebrev indstændigt opfordret Burundis indbyggere til at gøre en ende på kampene. »I Guds navn bønfalder vi jer om at standse disse misgerninger,« hedder det i biskoppens skrivelse, hvis ordlyd er gengivet i den sidste udgave af det katolske dagblad »La Croix«.

**FASTE-
AKTIONEN
1973**

På Nordisk Udviklingshjælps møde den 27. maj 1973 blev der givet følgende oversigt over resultatet i de nordiske lande:

Danmark:	d. kr.	168.658,12 netto
Norge:	n. kr.	44.060,00
Finland:	f. mrk.	7.277,00
Sverige:	s. kr.	45.000,00

Summen af disse beløb udgør ca. d. kr. 292.000. Der forventes yderligere indbetalinger i løbet af foråret og sommeren. Af disse midler er det vedtaget at bevilge d. kr. 280.000,- til Senegal (Oplæring af voksne i Podor og Matam).

RETRÆTEN PÅ SOSTRUP

18.-23. JUNI 1973

Denne retræte var en stor oplevelse. At oplevelsen blev så stor og righoldig, skyldtes mange samarbejdende faktorer.

For mit vedkommende var det første gang, jeg deltog i en retræte, så jeg mødte op i forventning og uden forudfattet modvilje mod begrebet. Desuden var jeg nået til et punkt i min åndelige udvikling, hvor Gud enten måtte gribe ind med en åndelig saltvandsindsprøjtning eller lade mig bukke under for det pres fra ikke-kristne venner og slægtninge, som min dagligdag for en del består af. Mit nødråb til Gud blev besvaret med, at mig ubekendte gode mennesker inviterede mig til denne retræte, og det kan jo godt være, at udbyttet af en sådan retræte står lidt i forhold til, hvor hungrende man er.

Biskop Martensen var primus motor i alt, hvad der foregik, og dog gav han sig tid til at tale med og hjælpe den enkelte. Så fik vi hver eftermiddag nogle righoldige belæringer af de tre præster og Elsebeth Kieler, og selv om emnerne var forskellige, var det lige som om, hver belæring viste hen til og uddybede den foregående.

Både formiddag og eftermiddag havde vi gruppemøder, hvor vi gennem samtale og diskussion uddybede dagens emne. Vores gruppe var en oplevelse for sig, for da jeg første gang så forsamlingen, tænkte jeg: »Iblandt disse mærkelige mennesker får jeg aldrig mod til at sige noget«, men i løbet af den uge skete der det forunderlige, at vi kom hinanden meget nær og lærte at holde meget af hinanden, og vi fik så meget udbytte af de gruppemøder, at det bagefter forekommer helt utroligt. Men senere har jeg hørt, at noget lignende sagde de øvrige deltagere også om deres gruppe.

Selv om ordet: »retræte« måske bliver afløst af et mere tidssvarende udtryk, håber jeg at få lov til at deltage i mange lignende sammenkomster. Helst skal de lægges ud i provinsen, så det ikke altid er i København og Århus, det foregår.

En taknemmelig deltager

MARIUS
MP
ANDERSEN
EN DITA-FORRETNING

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 64

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRIA 6070

Er De tilfreds med Deres anedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Social rådgivning

ydes af Katolske Møenighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 - dog ferie-
lukning 12. sept. til 3. okt. incl.
Telefon 15 23 03.

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eff. A/S

K. K. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Blach
(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 108 . 8260 ÅRHUS
TELF. (08) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

Støt vore annoncører!

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

- Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby - Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelser ordnes
Reberbanegade 37
Ålborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 - Telf. 12 88 88
El-installatør - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Holbæk Materialhandel

Alt i bandager & sygeplejeartikler
Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Løv. til Sct. Elisabeth Hospital

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon * 82 81 31

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K

Telefon 13 56 87

LÆSER- BREVE

MENNESKERET OG MENNESKEVÆRD

Det påstås - endog fra folketingets talerstol - at vi har indført fri abort i Danmark; men det må være en misforståelse. I sammenhæng med påført abort kan der ikke være tale om frihed. Udtrykkene, og hvad de står for, er uforligelige. Man kan give fri adgang til at fremkalde abort uden straf i henhold til loven og med samfundets hjælp. Men man kan hverken fritage mennesket eller samfundet for konsekvenserne.

I debatten har man flere gange efterlyst logiske argumenter fra modstanderne til forskel fra de ofte stærkt følelsesladede. Men efterlysningen er i sig selv urimelig, fordi den er partisk. Tilhængerens argumenter kan nemlig ikke være andet end følelsesbestemte. Grundlaget for »fri abort« (et følelsesbestemt udtryk) skal jo være kvindens ret til at bestemme over sig selv. Men intet menneske, der vil leve i et samfund, kan alene eller frit bestemme over sig selv, - ellers er der intet samfund. Og den kvinde, der bestemmer sig for abort, har ikke så meget bestemt over sig selv som over et andet levende væsen, nemlig det ufødte menneske, som er helt afhængigt af hendes vilje og bestemmelse. Kvinden påvirkes kun i forholdsvis ringe grad, overfladisk set (omend selv der mere eller mindre). Det ufødte menneske mister derimod en gang

for alle livet, uigenkaldeligt. Hvem har man da ønsket aborten frigivet for? Ikke for den, som den er totalt afgørende for. Det er altså allerede på det elementære grundlag følelsesbestemt og ulogisk i det hele taget at tale om fri abort.

Er det følelsesbestemt at sige, at fostret mister livet ved aborten? Hvad er da liv? Vi ved, hvad de lærte siger - nemlig nogle et, andre noget andet. Men liv er ganske enkelt vækst. Selv når noget levende ikke vokser mere i omfang, må det stadig hele tiden være i vækst for at vedligeholde sig selv, altså for at leve. Er noget mere absolut, mere intensivt i vækst end fostret? Altså er det i live. Og væksten begynder umiddelbart efter befrugtningen. Altså er fostret levende fra befrugtningen.

Men er fostret da et menneske? Vi har også set mange definitioner på et menneske. Kan nogen pege på en bedre begyndelse til et menneske end et menneskefoster? Er det ikke godt nok, at fostret - hvis det ikke fra anden side bliver hæmmet eller afbrudt i sin vækst - ganske normalt og ved sin iboende og lovmæssige udvikling vil blive et menneske ligesom andre mennesker? Er det ikke nok, at intet andet menneske er blevet født uden at have gennemgået nøjagtig den samme udvikling som foster? Det må være nok at snakke om ufødte mennesker, ikke bare upersonligt om fostre, som om det drejede sig om dyr. Lad os overlade den sammenligning til andre såkaldt lærde. Den er som regel lige så ulogisk, fordi vi nu engang er mennesker og derfor netop ikke dyr.

Er det da ikke følelsesbetonet at kalde fostret en person? Men det gør loven, den danske lov, som er med til at gøre *vort* samfund til et samfund. For det ufødte menneske er f.eks. arveberettiget på lige linie med fødte mennesker. Ved påført abort fratager vi altså i lovens forstand en person livet. Og loven har her også *ret*: for det ufødte menneske rummer allerede fra undfangelsen hele sin arvemasse. Der tilføres intet nyt i den retning under væksten, hverken før eller efter fødslen. Det ufødte menneske er derfor som ethvert menneske *bestemt* som person, enestående og uforlignelig som ethvert andet menneske. Det er ikke, hvad vi kalder en personlighed. Det opnår mange fødte mennesker heller ikke at blive. Men de har haft den ret til at forsøge at blive det, som er *menneskets* ret, og som det er samfundets pligt og hovedopgave at sikre ethvert menneske. Det er den, der fratages det ufødte menneske ved påført abort.

Mennesket fratager også på anden måde i rettens navn andre mennesker livet. En af de lærde, en psykiater, tror vi (Sven Heinild, interview 27. 10. 72), sagde i Information, at han ikke havde truf-

fet nogen modstander af fri abort, som var modstander af at slå ihjel i det hele taget. Hans omgangskreds må være for begrænset. Men desuden er argumentet ulogisk og har ikke noget med sagen at gøre: Selv en psykiater vil vanskeligt kunne komme ud for mennesker, som er mere sagesløse og værgeløse end det ufødte menneske. Men samfundet er til for at beskytte dem, der særlig har brug for beskyttelse, altså de sagesløse og værgeløse.

Jamen kvinden, som skal bære dette ufødte menneske, denne anden person, i sin krop i 9 måneder, – hvad med hendes ret? Intet menneske begynder sin vækst, sit liv, af sig selv. Intet menneske er endnu blevet til uden både far og mor, og intet menneske har selv bedt om livet. Det ufødte menneske er stadig fuldstændig sagesløst og ikke på nogen måde en angriber, som man må forsvare sig imod. Man kan måske se det som en konsekvens, en naturlig og logisk følge af en handling. Men konsekvensen af sine handlinger må mennesket bære, hvis det vil være menneske, og hvis det vil leve i et samfund af mennesker. Her drejer det sig om forældrenes, de fødte menneskers menneskelighed, ikke det ufødtes, – den er en kendsgerning, indtil det selv har fået mulighed for at hævde og udbygge den eller afsværge den efter fødsel og opvækst for øvrigt. Det er også *den* mulighed, der fratages det ved påført abort.

Det har endog gang på gang været fremført, at ved en afgørelse af abortspørgsmålet i almindelighed skulle kun kvinder i befrugtningens mulige alder være bestemmende, og efter samme retningslinie skal ved den enkelte abort kun den gravide kvinde bestemme. Er det da kun disse kvinder, der *har* været ufødte? Er vi ikke alle sammen, hvert eneste menneske, begyndt som ufødte mennesker? Har vi da ikke alle samme ret og pligt til at bestemme for kommende slægter, for kommende fødte og ufødte mennesker? Og har ikke begge forældre i fællesskab ansvaret for det ufødte menneske, som bærer deres arveanlæg?

Kvindens særliges ret – som så absolut og uindskrænket er hendes, indtil hun frit vælger at dele den med et andet menneske – består i at undlade samleje eller deltage i det. Men derefter må hun – hvis hun vil være menneske – bære konsekvenserne af sin handling eller for så vidt af sin undladelse.

Og hvis samfundet vil være samfund må det hjælpe hende med at bære dem, ikke til at undgå dem på andres, sagesløse og værgeløse menneskers, bekostning.

Det er logisk. Og det er også afgørende for fremtiden, både for det enkelte menneske, der hver gang er indblandet, og for det samfund, der skal være til for mennesket og dets personligheds udvik-

lings skyld. Ingen lov kan nogensinde ændre det.

Veslemøy og Erik Guldager

P. s. Der har i Katolsk Forum været efterlyst deltagelse i debatten fra katolikkers side; som et eksempel blandt flere skal derfor nævnes, at dette indlæg (bortset fra enkelte ændringer på grund af den ændrede situation) har været sendt til Berlingske Tidende og Information. Information har ikke reageret. Berlingske Tidende syntes, det var for langt, og at tidspunktet var forpasset, men foreslog en afkortning og omskrivning. En sådan blev indsendt hurtigst muligt, men returneret med den begrundelse, at argumenteringen næppe ville kunne forstås af folk flest.

Det er – tror vi – en grov undervurdering af folk flest.

D. s.

Artiklen om religiøs pop (K. F. nr. 13, s. 6) behandler et meget aktuelt emne, men desværre for forenklet til at kunne gavne.

Det er sprogligt forplumrende at sætte pop lig med ægte folkelighed, dertil er oprindelse og jordbund alt for forskellige. Det folkelige er fælles udtryk for et folks fælles værdier. Vel er det et spørgsmål, om danskerne i dag overhovedet er i stand til at frembringe folkelige værdier, når snart sagt det eneste, vi har til fælles, er irritation over skatterne. Men det er ikke grund nok til at forplumre begrebet.

Pop'en derimod, det populære, bestemmes af moden, af kommercielle interesser (top ti), af hvad der er »in«, og pop for ungdommen slår i høj grad mønt af de fleste unges angst for at være anderledes, for at stå uden for gruppen. Se dette i forbindelse med massehysteriet ved popkoncerter, der kan udarte til ødelæggelse af stole og andet inventar, – er vi så ikke temmelig langt fra det miljø, vi må forvente i en gudstjeneste, uden derfor på nogen måde at behøve at være borgerlige, finkulturelle eller hvilket skældsord man nu måtte finde på at hæfte på dem, man i forenklingens navn vil være uenig med?

Pop er mange ting og ind imellem også noget, der synes at røbe varigere værdier. Men som genre er den ikke blot i modstrid med kirkelige bestemmelser, men med evangeliet selv. Kristus kom mere end noget andet væsen mennesket i møde. Men intet tyder på, at Han var interesseret i det nemme, det billige, det larmende, det smarte, massehysteriet. Og derfor skal heller ikke vi, om det så er for at vinde mennesker for Kristus, gribe til så misvisende midler. Nok kan Gud drage mennesker til sig ad sælsomme veje,

FISKEHALLEN

Kastetvej 67, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjæreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektroinstallatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 67

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdehallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Møstetien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koke - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

**Mathias
Christensen**
ABSALONSGADE 14
AALBORG

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4830 Marlbo
Telf. (09) 88 07 59

**fornuttig
forsikring**

**NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV**

men det giver ikke os ret til at bruge midler, der modsiger evangeliet.

Det er måske de færreste, der klart kan vurdere forbindelsen mellem deres tro og dens udslag, og det skal de øvrige ikke lastes for, vi kan højst i al nænsomhed prøve at hjælpe hinanden. Men lige så lidt, som man lader en blind bestemme tapetfarver, står man sig ved at lade den ukyndige bestemme den kunstneriske udfoldelse i gudstjenesten. Ikke alle er lige fintmærkende over for musikalske udtryk, men at lade den ufølsomme bestemme er at stille tingene på hovedet.

Kirkemusikere har i mange tilfælde ikke blot en stor uddannelse, men også mange års erfaring i, hvad musik er, og hvordan den virker. Det kan man ikke forlange af en præst. Hvad man derimod kunne ønske var, at flere præster end hidtil opmuntrede kirkemusikerne til samarbejde. Ringeagt for faglig indsigt har endnu aldrig bragt os sandheden nærmere.

*Leif Kayser
Aage Bredahl*

DE SPONTANE LIVSYTRINGER I ØKUMENISK SAMTALE

Mellem reformatoren Melancton og den katolske teolog dr. Johannes Eck afholdtes der i 1541 i Regensburg ved den tyske rigsdag en samtale om religion, som endte uden resultat. De to deltagere i samtalen gik ind for modsatte og helt uforenelige synspunkter. Et af stridspunkterne var filosofiens betydning for teologien. Melancton ville her opstille en teologi uden filosofiske forudsætninger, mens Eck hævdede det traditionelle katolske synspunkt med filosofien som et nødvendigt grundlag for teologien.

Uden at man var sig denne vigtige kirkehistoriske samtale bevidst, blev der i løbet af sidste vinter truffet aftale om en økumenisk samtale mellem den del af Århus-teologien, som repræsenteres af professor K. E. Løgstrup og hans skabelsteologiske skole, og instituttet for fundamentalteologi under ledelse af professor Norbert Schiffrers i Regensburg.

De 17 danske gæster besøgte det teologiske fakultet i Regensburg i dagene 24.-29. juni. Der blev holdt tre gæsteforelæsningsforelæsninger: Professor K. E. Løgstrup: Singularitet og tilfælde - lektor W. C. Wind: Den menneskelige tilværelse og dens endelighed i etisk henseende - og lektor Peter Widmann: Indisponibilitet. Kritiske og konstruktive bemærkninger til tænkeansatsen i nyere protestantisk teologi. Professor Norbert Schiffrers holdt et foredrag for gæsterne om åbenbaringsbegrebet. Alle foredragene blev diskuteret i en større kreds af danske og tyske teologer. Det gennemgående tema for de tre gæsteforelæsninger og for alle diskussio-

nerne var Løgstrups begreb om de spontane livsytringer, som i fuldt udviklet form findes i hans produktion fra »Op-gøret med Kierkegaard« og fremover, altså fra 1968.

Disse livsytringer er sådanne som tilid, kærlighed, oprigtighed og barmhjertighed. De realiseres i vor tilværelse spontant og suverænt uden vor indgriben. Med dem og i kraft af dem sætter tilværelsens nåde sig igennem, som Løgstrup-eleven Ole Jensen har udtrykt det. Forståelsen af disse livsytringer er i nær kontakt med en religionsfilosofisk tyding af tilværelsen som skabt. Det vil sige, at den jødisk-kristne skabelsestanke giver os den bedste forståelse af vor tilværelses grundlag. Vi kan nemlig ikke takke os selv for livsytringerne og deres virkning - vi er ikke selv kraftkilden til dem. Derfor er det rimeligere og mere filosofisk korrekt at betragte dem og tyde dem som skabt allerede på et religionsfilosofisk plan.

Denne religionsfilosofiske forståelse er nu en forudsætning for at forstå det særlige i den kristne forkyndelse såsom Jesu død og opstandelse og Gudsrigets komme og synlige fuldendelse.

I modsætning til megen katolsk teologi af i dag fremhævede disse tre protestantiske teologer filosofien som nødvendig forudsætning for al teologi. Teologien har brug for en ontologi, dvs. en lære om og en forståelse af vøren, før, i og med at der drives teologi. Den reformatoriske strid om filosofien viser sig nu ikke at være et stridspunkt mellem katolikker og protestanter, men snarere at være et stridens æble mellem teologer, der mere eller mindre bevidst forsøger at afskaffe filosofien i forbindelse med teologien.

Richardt Hansen

SVANGERSKABSLOVGIVNINGEN OG POLITIKERNE

Aage Dyrkjøb har i nr. 13 af Katolsk Forum rettet et klart og rigtigt angreb på politikerne, der har svigtet i udviklingen om »fri« svangerskabsafbrydelse.

Han skildrer tillige, men meget uklart, sin følelse af afmagt over for det politiske styre. »Demokratiet er blevet udflydende. Demokrati = folkestyre = flertalsstyre. Men hvor meget har folket i virkeligheden at skulle have sagt? Bli-ver kandidaterne ikke opstillet af nogle ganske få, og når de er kommet ind på tinge, beror det så ikke på taktik og prestige og balancekunst, hvad der bliver ført ud i livet?«

Jo, det er der en hel del om. Men vurderingen kan ikke bruges til at fritage borgerne for ansvar. Navnlig ikke borgere, der føler, at deres kristne synspunkter ikke får mæle.

Aage Dyrkjøb fortsætter: »Det gør

heller ikke noget, at vi ved et kommen-
de valg husker, hvilke folketingsmedlem-
mer, der stemte for lovforslaget. De fin-
des i de fleste partier, så de eventuelt er
til at undgå til fordel for andre.»

Hvilket oversat vil sige: Undgå stort
set S og S.F. og stem personligt inden
for VKR.

Se, det er netop på denne måde man
ikke skal varetage sit vælgeransvar. På
fyldestgørende måde. Det var VKR, der
gennemførte svangerskabsloven af 1970,
der var næsten lige så ringe som den sid-
ste lov. V og K tilsammen havde til-
strækkeligt med mandater til at kræve
loven til folkeafstemning. Men man tog
partimæssigt meget valent på sagen. Hvis
nogen i 1971 har stemt på V eller K i
tillid til, at disse partier havde et fast og
sikkert synspunkt: ingen yderligere for-
ringelse af det ufødte barns ret til livet,
– ja så har det været stemmespild af
rang.

Jeg vil ikke hermed sige, at kristne
uden videre bør stemme på Kristeligt
Folkeparti, det eneste der har et klart
standpunkt mod destruktionens kræfter.
Vejen til den rette kan gå gennem neder-
lag på mange måder. Men »de uhyggelige
perspektiver« må give anledning til påny
at overveje Kr. F.

Folkestyre er – blandt andet – flertals-
styre. Enhver vælger har pligt til at tage
stilling til, hvordan dette flertal tilveje-
bringes.

De kristne synspunkter har været bår-
ret af traditionen. Den tid er forbi. De
bliver, når det kommer til stykket, lad
i stikken. Tiden kræver ikke blot mar-
kering inden for de vante folde (eller hos
rottefængerne fra Glistrup.) Tiden er
inde til handling.

*Kaare Frederiksen
Frederiksberg*

Må det være et menigt medlem af den
katolske kirke tilladt at komme med et
par hjertesuk, som længe har ligget mig
på sinde. Den ene ting har relation til
artiklen i nr. 13, side 3, om retræten på
Sostrup Slot med biskoppen som leder.
Jeg tror, der rundt om i landet sidder
mange, der gerne ville deltage i en re-
træte, hvis de havde råd til det, men det
er ikke alle, der kan afse 300 kr. for 4-5
dage. Da der ydermere ganske sikkert er
et stort behov for mindst 3-4 retræter
om året, ville det vel nok være dejligt,
hvis disse kunne holdes til så lav en pris,
at også vi pensionister kunne komme
med. Jeg glæder mig selv meget til at
komme på Dalum i august. Det er jo ogs-
å noget billigere.

Jeg tror, værdien af en sådan retræte
er så stor, at det er synd, at der ikke
holdes flere. Det betyder navnlig meget

for folk, der som jeg bor langt fra kir-
ken. Jeg har 25 km til Kolding.

Jeg er konvertit (december 1971), og
det er egentlig i den anledning, jeg går
med lidt inden i mig, som jeg gerne skulle
have luft for.

Det er jo nok mig, der ser forkert på
de dele, men alligevel...

Har De egentlig tænkt over, at Ka-
tolsk Forum aldrig bringer ting, der di-
rekte henvender sig til os »nyankomne«?
Der er jo så uendelig mange ting, som vi
ikke kan kende, og som vi så gerne ville
lære at kende. Hvad er f.eks. »Sommer-
lejr på Klitborg«? Hvor er det? For
hvem? Sådan er der mange ting. Findes
der andre steder?

Dernæst: Den liturgiske oversigt er
særdeles udmærket, men for en »ny« ville
det måske være gavnligt at få forklaret
lidt om den. Hvad er f.eks. søndagens:
Salme 33(34) (R: 9a).

Det er måske ting, der skulle følge af
sig selv, og som man skulle finde ud af
ved at tale med andre fra menigheden,
men et er jo at være »født katolik« og
et andet at være konvertit. Det fælles-
skab, det lyder så smukt om blandt ka-
tolikker, hvor er det? Jeg har langt fra
mærket det i Kolding.

Hvorfor får ordensfolkene f.eks. ud-
leveret et maskinskrevet ark med bøn-
kommunionsvers og læsninger m.v. til
brug under den daglige stille messe? Når
jeg af og til kommer til hverdagsmesse,
har jeg min messebog fra 1926 med, men
den passer jo slet ikke mere.

Selv om vi er konvertitter, så er vi
dog Guds børn, og vi har givet vort ja-
ord. Vi må altså være i fællesskab med
dem, der er så lykkelige at være født
midt i et katolsk liv. Lad os dog af og
til mærke, at vi også kan bruges i kir-
kens tjeneste.

Jeg har længe gået med disse tanker i
min ensomhed, men jeg har ikke haft no-
gen at udgyde dem til.

Derfor dette brev, fordi jeg mener, at
KF kunne gøre meget for at tage os kon-
vertitter lidt ved hånden og hjælpe os på
vej. Samtidig kunne KF måske sætte lidt
skub i en eller anden form for messebog
– vel at mærke en messebog, der gælder
i dag.

Må jeg lige til sidst give pater Klar
fuldstændig ret i hans artikel i nr. 13.
Hvor ville det være dejligt, hvis man
ville indføre aftenmesser eller aftenan-
dagter, eventuelt som i Vejle en messe
lørdag eftermiddag.

Hjertelig tak, fordi De har hørt på
mig. Jeg er så lykkelig i min kirke, og
det er jo vel netop derfor, jeg så gerne
ville have alt det med, som jeg kan få
ved at læse selv hjemme og gå til messe,
når det lader sig gøre.

Med venlig hilsen

Bent Riber Jensen

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 84 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Lønderetssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01) • 13 04 08

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolik bedemand
• 34 48 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og alen
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon • (03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Møbleret værelse til leje

fortrinsvis for en mandlig katolsk studerende.

Wissum
Asmussensalle 1
1808 København V
Tlf. (01) 31 12 11

Bekendtskab søges

af ensom katolsk dame midt i 60'erne (boende Valby) med hørre, der har interesse for musik, teater, koncerter o.lign.

Billet mrk. A. 22 til Katolsk Forum's annonceekspedition, Hauchsvej 8, 1825 Kbh. V.

R. I. P.

Vor kære mand og far

Erik Bjørnholt Schou

(Onkel Schou)

er afgået ved døden.

Sofie Schou og børnene

Begravelsen har fundet sted.
Bed for hans sjæl.

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PA ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel
Bruusgade 45 . Tlf. (08) *12 24 00
Århus C.

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Hølberggade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33

Indeh.: A. BROSTRØM, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

SCT. ANSGARS SOGN

VI FLYTTER SØNDAGSMESSEN

Sct. Ansgar Kirke er blevet fredet i klasse A, der tager sigte på bevaring af en bygnings både ydre og indre tilstand. Imidlertid har biskop Hans Martensen overdraget til professor, arkitekt W. Wohlert at udarbejde forslag til en omfattende ombygning af kirkens indre. Det vil tage nogle måneder at udarbejde dette forslag og derefter opnå en eventuel godkendelse af fredningsmyndighederne. Godkendes forslaget, vil en gennemførelse deraf skønsmæssigt tage yderligere 6-8 måneder; man kan således intet sige om tidspunktet for Sct. Ansgars Kirkes genåbning.

Derfor er det blevet besluttet indtil videre at flytte søndagsmessen til Sct. Augustins Kirke (Jagtvej 183) og tidspunktet bliver kl. 10.

Der skal lyde en varm tak til Marmor-kirkens præster, funktionærer, menighedsråd og menighed for husly og hjælpssomhed gennem 9 måneder, og det vil der blive givet udtryk for i forbindelse med messen 24. ds.

Hverdagsmesserne kl. 8 i præstegårdens kapel fortsætter.

Kjeld Geertz-Hansen

NYT FRA CARITAS

TØRKE - TØRKE - TØRKE

Uhyggeligt mange af de meddelelser, der for tiden kommer til os i Caritas Danmark, handler om tørken - den store verdenskatastrofe. Hvorledes man håber at have mulighed for at hjælpe, hvordan situationen udvikler sig dag for dag, og om alt det, man forsøger at gøre, men som kun er en dråbe vand i det hede sand.

Tørke har man altid kendt, men det, man står over for i øjeblikket, har udviklet sig til en verdenskatastrofe i en målestok, man næppe kan forestille sig.

Det gælder hele Ækvatorområdet, gennem Nordbrasilien, Mellemafrika og Sydasien. I tre, fem, ja endog seks år er der ikke faldet en dråbe regn. Mennesker og kvæg tørster og sulter. Markerne bliver tilsandet og landsbyer ubeboelige.

Som eksempel kan nævnes, at i Mauretania er 90 pct. af kvægbestanden omkommet.

En omgående hjælp er nødvendig for at undgå hungersnød og død. En langtidshjælp er påkrævet i de egne, hvor det er muligt at bore brønde, hvorved man kan få agerland, græsgange og skove igen.

Til alle kirker og kapeller har Caritas Danmark udsendt plakater, der opfordrer til at give penge til bekæmpelse af tørkens følger. Bidrag kan sendes på giro 4 39 79 til Caritas Danmark, Griffenfeldsgade 44, 2200 Kbh. N.

Gennem pater Bent Lange SJ er CARITAS DANMARK kommet i forbindelse med University Cultural Center i Algier. Dette center er katolsk og hjælper det uafhængige Algier med at uddanne læger, jurister, ingeniører etc. Studenterne kan låne tekniske bøger og benytte de læserum, der findes. 97 pct. af lånerne er fra Algier og muhamedanere.

Der er også et stigende antal kvindelige studenter, der kommer i centret. Nogle af studenterne betaler et bidrag, og man får en mindre hjælp fra Frankrig. Katolske studenter i Strassbourg har ydet bidrag; det er deres »fastebidrag«.

Da udgifterne er større end indtægterne, og man finder arbejdet meget værdifuldt for landets fremtid, bad man om hjælp hos os, og vi sendte US \$ 2.000,- og håber, at de dermed kan klare udgifterne i år.

JUBILÆUM I NAKSKOV

Pater Irenæus fejrede sit 25 års præstebjubilæum sammen med sin menighed søndag den 12. august.

Dagen begyndte med højmesse i den fyldte St. Franciskus kirke.

Til stede var også paterens familie fra Holland. Efter gudstjenesten samledes alle til medbragt frokost i festsalen.

Efter denne var der konkurrencer for børn og voksne, senere var der kaffebord, underholdning, bl.a. polsk sang, små optrin og fællessang.

Jubilaren viste en interessant film, taget for 25 år siden, da han i sin hjemby fejrede sin første højtidelige messe.

Dagen sluttede med andagt i kirken.

Menighedsrådet

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 26/8: 21. alm. Søndag: Jos. 24,1-2a. 15-17. 18b. - Salme 33 (34), 2-3. 16-23. (R: 9a). - Ef. 5,21-32. - Joh. 6,60-69.

Mandag d. 27/8: 1. Tess. 1,2b-5. 8b-10. - Mt. 23,13-22.

Tirsdag d. 28/8: 1. Tess. 2,1-8. - Mt. 23,23-26.

Onsdag d. 29/8: S. Johannes Døbers martyrium: Jer. 1,17-19. - Salme 70 (71),1-2. 3-4a. 5-6ab. 15ab og 17. (R: Min mund skal vidne om din frelse). - Mk. 6,17-29.

Torsdag d. 30/8: 1. Tess. 3,7-13. - Mt. 24,42-51.

Fredag d. 31/8: 1. Tess. 4,1-8. - Mt. 25,1-13.

Lørdag d. 1/9: 1. Tess. 4,9-11. - Mt. 25,14-30.

Søndag d. 2/9: 22. alm. Søndag: 5. Mos. 4,1-2. 6-8. - Salme 14 (15),2-3a. 3bc-4ab. 4c-5. (R: 1a). - Jak. 1,17-18. 21b-22. 27. - Mk. 7,1-8. 14-15. 21-23.

Mandag d. 3/9: 1. Tess. 4,13-18. - Lk. 4,16-30.

Tirsdag d. 4/9: 1. Tess. 5,1-6. 9-11. - Lk. 4,31-37.

Onsdag d. 5/9: Kol. 1,1-8. - Lk. 4,38-44.

Torsdag d. 6/9: Kol. 1,9-14. - Lk. 5,1-11.

Fredag d. 7/9: Årsdagen for domkirkens konsekration: 1. Mos. 28,11-18. (Eller 1. Kong. 8,22-23. 27-30). - Salme 94 (95),1-2. 3-5. 6-7c (. . . den hjord, han leder). (R: Lad os møde med lovsang for Herrens åsyn). - Ef. 2,19-22. - Lk. 19,1-10.

Lørdag d. 8/9: Jomfru Mariæ fødsel: Mika 5,1-4a. (Eller: Rom. 8,28-30). - Salme 12 (13),6ab. 6 cd. (R: Es. 61,10a). - Mt. 1,1-16. 18-23. (Eller: 1,18-23).

Søndag d. 9/9: 23. alm. Søndag: Es. 35,4-7a. - Salme 145 (146),7. 8-9a. 9bc-10. (R: 1b eller: Alleluja). - Jak. 2,1-5. - Mk. 7,31-37.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 26/8: 21. alm. Søndag.

Mandag d. 27/8: St. Monica. (4/5).

Tirsdag d. 28/8: S. Augustin, biskop og kirkelærer.

Onsdag d. 29/8: S. Johannes Døbers martyrium.

Torsdag d. 30/8: Ferialdag.

Fredag d. 31/8: Ferialdag.

Lørdag d. 1/9: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders lørdagsmesse.

Søndag d. 2/9: 22. alm. Søndag.

Mandag d. 3/9: S. Gregor den Store, pave og kirkelærer. (12/3).

Tirsdag d. 4/9: Ferialdag.

Onsdag d. 5/9: Ferialdag.

Torsdag d. 6/9: Ferialdag.

Fredag d. 7/9: ÅRSDAGEN FOR DOMKIRKENS KONSEKRATION.

Denne fest fejres i alle bispedømmets kirker og kapeller; *Credo* siges kun i domkirken.

Lørdag d. 8/9: Jomfru Mariæ fødsel.

Søndag d. 9/9: 23. alm. Søndag. - *Kollekt for Katolske Menighedsplejer.*

Rejser under katolsk ledelse

KULTURPERLER, ROM/SORRENTO

2 uger afrejse 10/9, ophold på hotellerne Casa Pallotti og Vesuvio. Pris alt incl. kr. 1350,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

EFTERÅRSFERIE I ROM

13/10-20/10 ophold på hotel ARISTON med halvpension, alle dobbeltværelser med bad og toilet.

Pris alt incl. 1095,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

BESTIL HURTIGT, BEGRÆNSET DELTAGERANTAL!

Program og indtegning:

Holmbladsgade 11, 2300 København S. Telf. (01) AStA 2312.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Børnehaveleder og assistenter

Til børnehaven normeret til 40 børn søges en dygtig leder pr. 1/10 (evt. 1/9).

Børnehaven er tilknyttet den katolske Skt. Annæ skole på Amager, og den ønskes ledet i kristen ånd.

Samme sted søges endvidere 1 evt. 2 uddannede assistenter.

Skriftlig ansøgning bedes stilet til: Skt. Annæ skole, Otto Rudsvej 7, 2300 S.

STUDIEKREDS

Interpretatio.

Emne: Walter Kasper: »Einführung in der Glauben« 1972. (Bogen skaffes gennem studiekredsen).

Tid: Onsdag den 12. sept. 1973.
Derefter hveranden onsdag.

Sted: Niels Steensens Gymnasium;
indgang Jagtvej 183 B.

Leder: Pater H. Roos S. J.

Alle er velkomne.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio
(nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Haubevej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgepris kr. 4,00. Prisen er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

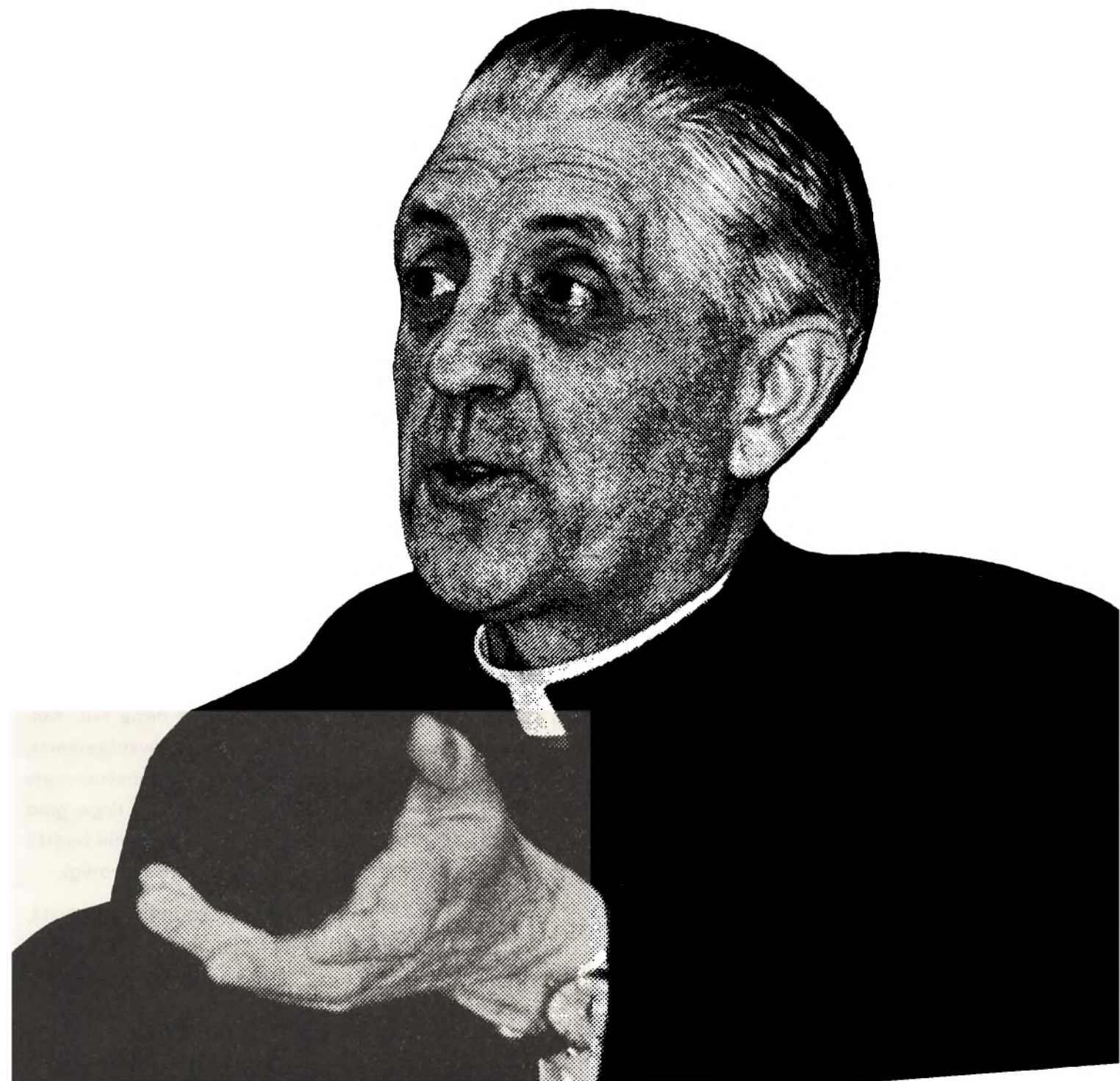

15/1973

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

katolsk

forum

NOTES- BLOKKEN

EN STOR KVINDE

Den 23. juli i år var det 600 år siden, Birgitta af Vadstena døde i Rom. Vore svenske trosfæller har fejret denne dag med en strålende fest i Vadstena. Birgittasøstre i Djursholm indviede den 29. juli deres ombyggede hus og det nye kapel med selveste generalforstanderinden Moder Hilaria fra Rom som gæst. Katolsk Kyrkotidning udsendte et festnummer (nr. 11), som helt var viet Birgittas liv og virke. I anledning af jubilæet udkom der en del nye bøger om den store svenske helgeninde, bl.a. skal nævnes Birgit Klockars' bog »Birgittas värld«. Det officielle Sverige vil mindes Birgittas kulturelle og nationale indsats ved en fest i Stockholm, hvortil også kardinal Wright fra Rom har lovet at komme.

Litteraturen om Birgittas betydning for Skandinavien og Europa er umådelig stor, og den vokser stadig. Dr. phil. Tove Nyberg fra universitetet i Odense har i de seneste år undersøgt Birgittaklostrene i Norden og Tyskland. Sven Stolpe har skrevet en ny bog om hende »Birgitta i Sverige«. På festdagen i Vadstena var der ligefrem en overflod af gode historiske foredrag. I Blåkyrkan i Vadstena samlede ca. 3.000 mennesker til festgudstjeneste i økumenisk bøn. Ortodokse, protestanter og katolikker blandede deres røst i sang og bøn. Birgittasøstre indviede ved samme lejlighed deres nye kirke i Vadstena.

Birgitta af Sverige er ikke blot en stor, men også en forbausende moderne kvinde. Hun levede i en forvirret tid, som ligner vor egen. Kirken var stedt i våde. Paverne residerede i Avignon og kirkens

åndelige standard var under al kritik. I den situation greb hun ind. Gennem sine »Revelationes« (åbenbaringer) og sin ordens grundlæggelse blev hun en fornyelses kilde for Norden og hele Europa. Der er kun få kvinder, som i slutningen af middelalderen har grebet så kraftigt ind i det politiske liv som Birgitta af Sverige. Paven skal atter vende tilbage til Rom! Således kan man sammenfatte en vigtig del af hendes budskab. Dr. phil. Birgit Klockars holdt en forelæsning i Historisk Museum i Stockholm om Birgitta og den europæiske tanke. Hun var en modig og tapper kvinde. Hun hudflettede gejstlighedens moralske forfald og talte Roma midt imod uden som Luther at forlade kirken.

Men samtidig var hun en realistisk kvinde. Der ligger ikke et æterisk skær over hendes liv. Hun stod med begge ben på denne jord. Hun var gift og havde 8 børn, fire sønner og fire døtre, deriblandt den hl. Katarina af Sverige. Hun var samtidig en moderlig kvinde. Man kan endnu se det, når man betragter Birgittabilledet i Vadstenas klosterkyrka eller i Skerids kyrka, som nu findes på Historisk Museum i Stockholm. Hun udstråler en godhed, som kan betage én den dag i dag.

Men hendes profetiske betydning bunder til syvende og sidst i hendes kaldelse. I sine åbenbarelsen (1,5) siger hun, at Kristus henvendte sig til hende ved at sige: »Jeg indførte dig i min ånd.« I bøn og meditation fik hun svar på sine meget konkrete og praktiske problemer. Hun kunne være den katolske kvindebevægelses store model.

H. Roos S. J.

KIRKE OG KULTUR

(I anledning af kulturministerens udtalelser til Kristeligt Dagblad af 30. august 1973).

Spørgsmålet om den katolske kirkes stilling til kunst og videnskab er engang blevet besvaret af Johannes Jørgensen:

»Vi er gode venner med Apollon, og med Pallas Athene har vi intet udestående.«

Kenneth Clark's »Civilisation«, som også har været vist i dansk TV, illustrerer denne udtalelse bedre end mange historiske udredninger. Hvad vi ejer af skønt og ved af sandt, skylder vi for langt størstepartens vedkommende den kristne kultur, som i det væsentligste er båret frem af den katolske kirke, der også i dag er verdens største kristne trossamfund.

Det er næppe værd at spilde ord på Jens Jørgen Thorsens utilbøjeligheder. Alt ved denne mand taler for sig selv. Men når et ministerium bakker hans planer op, må det siges at skade Danmarks anseelse, og så må der protesteres. Når protesten derefter får landets kulturminister til offentligt at udtale, at han anser den katolske kirke for gennem århundreder at have virket fordummende og undertrykkende, så må man smile. Jeg ville såmænd gerne modbevise det ved at opregne katolsk videnskab og katolsk skolearbejde fra middelalderen indtil nu. Men jeg vil nøjes med at erklære, at når kulturminister Niels Matthiasen udtaler sig således om den katolske kirke, så vidner det om manglende historiske kundskaber på dette felt. Kulturministeren har sikkert mange gode kvalifikationer. Men i sine bestræbelser for at bygge kulturministeriets image op, må han siges i en usædvanlig ringe grad at have haft heldet med sig. Jeg kan med min bedste vilje ikke tage kulturministerens udtalelse alvorligt.

GEORG HEGGUM,
katolsk præst,
lektor, mag. art.

INDHOLD

EN SÆRPRÆGET KUNSTNER	4
Der sidder oppe i Lemvig en mand, som i mere end et halvt århundrede har arbejdet med kunst, skrevet om kunst og forsøgt at få almindelige mennesker til at forstå, hvad meningen er med kunst.	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Mere om religiøs pop, og nyheder fra blandt andet Rom, USA, Cuba og Albanien.	
KARDINAL SUENENS OM DEN KARISMATISKE FORNYELSE	10
På et eller andet tidspunkt bør enhver føres til et personligt forhold og en personlig overgivelse til Kristus. Det er ikke nok med kirkens strukturelle fornyelse.	
UNDERJORDISK SKØNHED	14
Et gabende hul nede i jordens indre. Man kaldte det indgangen til helvede. Fortvivlede kvinder har selv søgt døden i dets dyb. Men den egentlige udforskning begyndte først i 1938.	
TROENS EVENTYR	15
En beretning om Danmarks største videnskabsmands liv i kristendommens tjeneste, set gennem ikke-katolske øjne.	
LUNGHOLM STÆVNE	19
Godt 500 katolikker fra menighederne i Region III var samlet på Sydlolland.	
LÆSERBREVE	21
Det er altid interessant at høre andres meninger.	
LITURGISK OVERSIGT	23
Kirkens festkalender og læseplan	
MESSIAS – MIN VÆRT	23
En kort historie fra Brasilien.	
GODSPELL	24
Nu kan man se denne kendte musical som film. Forhåner den Jesus?	
VED FORSIDEBILLEDET:	
Kardinal Suenens. Se interview på side 10.	

KOMMENTAR

MODENHED

Nogle mennesker rejser gerne til et nyt feriemål hvert år; andre foretrækker gang på gang at vende tilbage til det gamle kære kendte sted.

På lignende måde føler nogle sig bedst tilpas, når de får lov til at holde fast ved de opfattelser, som de nu engang har vænnet sig til at betragte som rigtige; på andre udøver nye tanker stor tiltrækning: at beskæftige sig med uvante tankegange er lige så spændende som en rejse i et land, man aldrig før har besøgt.

Begge kategorier er udsat for fare i vor tid, hvor alt syder og bobler, hvor menneskeheden – og dermed kirken – er kastet ud i en rivende udvikling.

At begejstres for noget nyt på det religiøse område, blot fordi det er nyt, er tydeligvis et tegn på umoden religiøsitet – ligesom en ængstelig eller aggressiv fastholden ved det gamle er det.

Det ville åbenbart være til stor fordel for kirken og dens medlemmer, hvis den ret udbredte religiøse umodenhed, som er årsag til megen splid, kunne overvindes.

Hvordan overvindes umodenhed på det religiøse område?

En moden kristendom er desværre ikke noget automatisk produkt af alder eller almindelig livserfaring. Unge og ulærte kan være modne religiøst set, mens ældre og begavede kan være umodne. Talrige faktorer spiller ind i den religiøse modningsproces. Her skal kun to omtales, begge dog betydningsfulde.

Den første er den enkeltes gudsforhold. For mange forbliver Gud hele livet igennem mere et begreb end en levende

realitet; og bøn, der skulle være både en følge og en fortsat fordybelse af et ægte jeg-du-forhold til Gud, når aldrig at blive mere end pligt, eller vane, fremsigen af faste formler eller en ret så formalistisk deltagelse i liturgien.

Det bliver stadig mere og mere klart, at en af de mest betydningsfulde strømninger blandt kristne i vor tid er den såkaldte karismatiske fornyelse. De, der er med i denne fornyelse, plejer at hævde, at de har fået en helt ny erkendelse og erfaring af Gud som nærværende levende virkelighed, og at de oplever en helt ny frihed og glæde ved at bede. Det er ofte blevet bemærket, at fornyelsen medfører, at kristne af vidt forskellig observans mødes i ægte næstekærlighed og lærer af hinanden uden at give slip på deres eget trossamfunds sunde traditioner eller lægge skjul på deres overbevisningers forskellighed. Her ser man, hvordan en fordybelse af det personlige gudsforhold og den religiøse modning går hånd i hånd.

Den anden faktor er konstant viden. I vor tid sker der umådelig meget inden for teologien og eksegesen. Kristne, der er vant til at bruge deres forstand på andre områder, må ikke lade være med at bruge den på religionens område – hvis ikke de vil risikere at forblive umodne kristne. Med andre ord: de må ofre tid og kræfter på at stifte bekendtskab med de væsentligste (og ikke længere diskutabile) træk i den teologiske ajourføring.

P.S. Har De meldt Dem til det korrespondancekursus i teologi, der starter i september?

L. O. D.

Selvportræt

EN SÆRPRÆGET KUNSTNER

Billedhuggeren Torvald Westergaard

Af Aage Dyrkjøb

Der sidder oppe i Lemvig en mand, som i mere end et halvt hundrede år har arbejdet med kunst, skrevet om kunst og forsøgt at få almindelige mennesker til at forstå, hvad meningen er med kunst. Han siger, at »kunst er til for at skildre en oplevelse og gøre den til noget virkeligt, til noget i sig selv«.

Torvald Westergaard er født i Hillerslev i Thy 1901. Han var i lære som sten- og billedhugger 1916–21. Ifølge lærekontrakten skulle han have 3 kr. i løn om ugen, det sidste år, fra maj 1920 til maj 1921, steg lønnen til 9 kr. Han fortæller, at mesteren dog altid gav ham lidt ekstra, og efterhånden kom han på akkordløn, så han tjente 30–40 kr. ugentlig, hvad der var usædvanligt for en lærling på den tid. Det var også altid ham, der blev spurgt efter på værkstedet, når der skulle præsteres noget særligt. Om sommeren cyklede han de 7 km hjem til Hillerslev hver dag, og om vinteren boede og spiste han på et pensionat i Thisted.

Han tegnede altid. »Da jeg gik i skole, solgte jeg en del tegninger for 1 à 2 øre stykket, nå, dem var der nu heller ikke meget ved!«

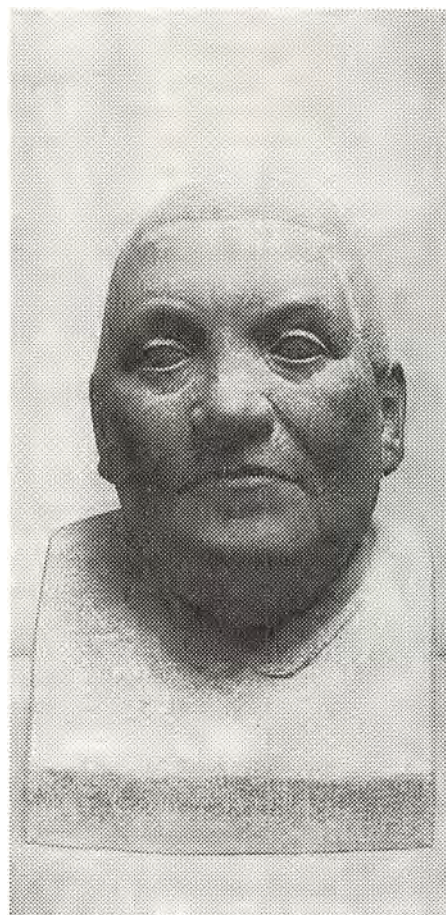
Det er egentlig ikke den dårligste uddannelse for en bildende kunstner at lære et håndværk. Når man tænker på de håndværkere, der har bygget og smykket vore gamle landsbykirker, er de ofte kunstnere, umiddelbare og naturlige.

Hvis man opfatter ordet håndværker ganske bogstaveligt, er der i det hele taget tit noget af en kunstner i håndværkeren, og det ville være allerlykkeligst, hvis de to begreber var sammenfaldende.

1923 startede Torvald Westergaard sin egen forretning som sten- og billedhugger i Lemvig. Han taler allerede i et brev fra årsskiftet 1919–20 om at ville arbejde for en ny stil i gravmonumenter. Hvis man ville tage sig for at gennemgå de danske kirkegårde (og det samme er tilfældet i udlandet), ses gravstenene præget af den største ensformighed, ofte uskønne og idéforladte. Folk vil i virkeligheden gerne rejse et smukt minde over deres kære. Der mangler blot kunstnerisk støtte og vejledning. En særpræget gravsten behøver ikke at blive dyrere end de sædvanlige banale dusinvarer.

Torvald Westergaard begyndte økonomisk fra grunden, men i løbet af ikke mange år var han kendt, ikke alene på sin egn, men ud over landet. Han er ikke for ingenting vestjyde, sej og energisk. Og han har først og fremmest kunstens ild i sig. Han udgav »en lille bog om folkelige gravminder« og senere en anden om »skulptur«, hvori han fortæller om sine tanker og viser billeder af de arbejder, der er kommet fra hans hånd.

Efterhånden udførte han – foruden gravsten – også andre mindesmærker og skulpturer. Hans foretrukne materiale er

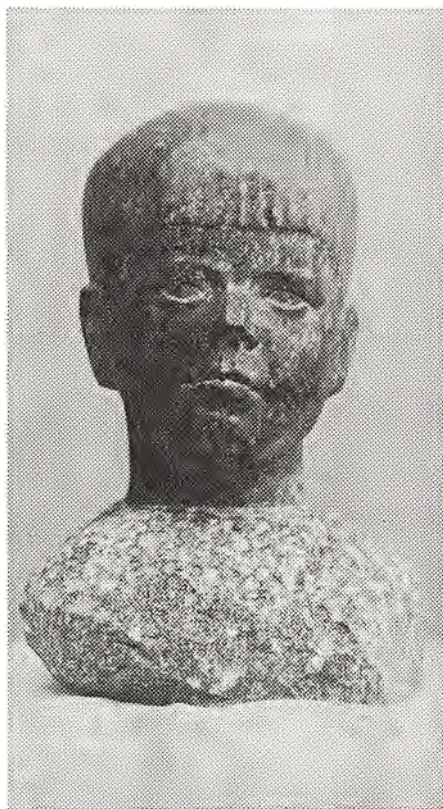

Min mor

bestandig granitten, naturstenen, der har tyngde, men også udtryksfuldhed. Det, der hugges ind, bliver stående. Og hvis det er et monument, som skal anbringes ude, passer stenen godt til det danske klima. Nogle af Torvald Westergaards betydeligste arbejder er: Arne, granit, 1936. Min mor, granit, 1940. Selvportræt, granit, udstillet 1945. Kaj Munk, granit, udst. 1950. Menneskets mor, granit, udst. 1946. Bernadette, granit, udst. 1952. Endvidere mindesmærker bl.a. for digteren Thøger Larsen, frimenighedspræst Morten Larsen og redaktør Lilholt.

1942 udførte Torvald Westergaard til Harboøre kirkegård et monument for druknede fiskere. Det er i grønlandsk marmor, bærer et relief af en mor og en søn, 40 navne på druknede, samt dette vers:

»De stred paa Havet for dagligt Brød
og fandt derude den bitre Død.
Engang i Opstandelsens Morgengry
skal Gud dem kalde til Liv paany.«

Arne

Torvald Westergaard har livet igen været tro mod kunsten, men ikke mindre mod de livsidealer, han i øvrigt stillede sig i sin ungdom, og de to ting, liv og kunst, kan i det hele taget ikke skilles. Et ophold på Vestbirk Højskole 1918-19 fik stor betydning for ham. Han er grundtvigianer, frikirkelig og friskolemand om en hals. Frihed er for

ham ikke en smuk etikette, men en realitet, man bestandig må søge at leve op til.

Han siger på et senere tidspunkt, da han selv havde fået børn: »Jeg må sige, at af alle de bestående lovordnede tilstande er der ingen, jeg hader, som den tvungne skole. Det skal blive en sand fornøjelse at få lov til selv at undervise vore to små drenge, og jeg vil hellere gå i den tvungne celle på rådhuset end sende dem i denne skole.«

Han var efter første verdenskrig meget optaget af præsident Wilsons personlighed og hans idé om et folkenes forbund, en samling af fri nationer, der skulle bevare deres særpræg, men støtte hinanden på det politiske plan.

Det var vandrebøgernes tid. Der var en kreds af spredtboende idealister, lidt forskellige i alder, men dog alle meget unge. De startede brevkubber, byttecentraler og vandrebøger med forskellige formål, diskuterede på livet løs og fremsatte deres mere eller mindre uforgribelige meninger. Torvald Westergaard fortæller 25/3 1922: »Ja, jeg skriver sammen med nogle fra 'Dannebrog', dog kun ganske lidt, f.eks. to fra Island, en fra Frankrig, en fra Holland og en fra Belgien, jeg bryder mig ikke meget om frimærker, derimod kort og lignende. Jeg har skrevet til en i Italien samt en i Tyskland og tænkte også på at skrive til russeren i Arkangelsk, men man risikerer jo at få hovedet kappet af af denne hersens Lenin, så det må man vel hellere lade være med!«

Torvald Westergaard foretog forskellige rejser i ind- og udland, altid parat til at dygtiggøre sig, altid opladt for nye indtryk. Jeg har kendt ham fra min grønne ungdom, og vi rejste til Italien sammen i 1930. Det var en vidunderlig rejse, på en tid, da der endnu var en lille smule H. C. Andersens stemning tilbage over rejselivet. Det var som en åbenbaring at komme fra Alpernes is ned til det italienske forår. Både i Rom, Napoli, Firenze og Venedig boede vi i Pension Dinesen og dens filialer, og den djærve myndige værtinde i Via delle Fiamme tog gerne de to uerfarne ungersvende under sine beskyttende vinger. Torvald Westergaards store ideal var Michelangelo, og dengang var det endnu muligt at fordybe sig i Det sextinske Kapels herligheder uden at blive kvalt af en tætpakket folkeskare.

Torvald Westergaard siger i et af sine små skrifter: »Det er svært at skrive om kunst, fordi kunst er noget bevægeligt, der ikke er til at få fat på. Det er som livet, det forandrer sig ustandseligt. Hvad man vil med de arbejder, man frembringer, ved man til tider og til andre tider ikke. Det er noget, der kommer indefra og må have luft. Man kan ikke leve uden at måtte skabe.«

Hans kristne livsanskuelse falder godt i tråd dermed: Man kan ikke leve uden at måtte være noget for andre, føle sig knyttet til andre og være et led i slægternes kæde, dem, som gik forud for os, og dem, som følger efter.

Han skriver: »Kristus finder man ikke i bøger. Man kan læse i Bibelen hver dag og læse den og andre bøger mange gange, man står derfor dog lige fjernt fra Kristus. Vil man møde den levende Gud gennem Jesus Kristus, da må man søge den menighed, som har levet, siden han selv levede på jorden, og som lever endnu. Kun den vil kunne hjælpe os til at blive stillet over for mesteren selv.«

Han siger om skulpturen af sin mor, at han ikke alene har villet fortælle om hende, men om alle mødre, der lider med menneskeheden i den tro, at det nytter at lide med andre. – Og om »Bernadette«: Jeg har villet vise det ganske unge rene menneske, som skuer ud i verdensrummet og trods al nød og elendighed ser det vidunderlige, det, som materielt stræbende mænd og kvinder ikke ser.

Torvald Westergaard har deltaget i mange udstillinger: Charlottenborg 1936 m.v., Kulingen 1946, Skive Museum 1948, Aarhus 1952, Gavnø 1969, Den frie Udstilling 1972 og andre.

Han er i år blevet hædret med et stort legat, Astrid Noacks Mindelegat, en fortjent udmærkelse til en mand, som hele sit liv har arbejdet mod det mål, han i sin ungdom stillede sig. En mand med sine meningers mod, men alligevel en ydmyg mand, som siger, at »ligesom man skal være barn for at komme ind i himmerige, skal man også være det for at komme ind i kunstens verden. Man må have et opladt sind.«

Kaj Munk

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Mere om religiøs pop

Aage Bredahl og Leif Kayser har i et læserbrev (K.F. nr. 14) taget afstand fra den lederartikel, jeg skrev i K.F. nr. 13 om religiøs pop. De mener, at det er »sprogligt forplumrende at sætte pop lig med ægte folkelighed«, fordi pop ifølge deres opfattelse altid er udtryk for »det nemme, det billige, det larmende, det smarte, massehysteriet«. Det skal indrømmes, at der findes en underlødige form for pop, som kan være i modstrid med evangeliet, men pop er ikke noget entydigt begreb, og i min artikel har jeg udtrykkeligt understreget, i hvilken forstand jeg anvendte ordet (nemlig som ægte folkelighed, hvilket også er en form for pop, eftersom ordet pop jo kommer af populær, der som bekendt betyder folkelig). Men brugen af ord skal ikke skille os. Det er heller ikke Bredahls og Kayseres egentlige anliggende. Hvis ikke jeg tager helt fejl, er det »forbindelsen mellem troen og dens udslag«, der ligger dem på hjerte. Og vi er formodentlig ikke uenige om, at troen skal finde en form (også en musikalsk form), som svarer til det, troen dybest set står for.

Troens verden er mangfoldig

At troen så vidt muligt skal finde en form, som svarer til dens indhold, skaber imidlertid store problemer og mange vanskeligheder. Troen er nemlig en meget stor verden. Større end mange katolikker egentlig forestiller sig. Hvert enkelt menneske er uigenkaldeligt og enestående i Guds øjne – derfor findes der lige så mange veje til Gud, som der findes mennesker. Ingen må derfor påtvinge andre sin egen vej. Vi skal tværtimod alle lære at indse og acceptere det begrænsede i vore egne erfaringer og vurderinger – også i vort Gudsforhold. Hvis troens verden i sig selv er så stor og mangfoldig, hvor meget gælder dette så ikke dens udtryk? Troende mennesker udtrykker sig ikke ens, men yderst varierende. Det gælder både for niveauer og genrer. Med niveau forstår jeg den åndelige struktur, som er særegen for et menneske, eller det åndelige udviklingstrin, det befinder sig på. Nogle menne-

sker er viljeorienterede, andre erkendelsesorienterede. Nogle mennesker tager deres første famlende skridt i det åndelige liv, andre har års erfaring bag sig. Selv om de derfor udtrykker sig yderst forskelligt, kan vi udmærket have med autentiske trosvidnesbyrd at gøre.

Forskellig smag

Troen kan også udtrykke sig i forskellige genrer. Det afhænger naturligvis ganske af smag, opdragelse eller dannelsesstrin, hvilken genre man udtrykker sig i. Kirken er katolsk, dvs. universel, og bør derfor give plads for en legitim kulturel pluralisme. Dette har desværre ikke altid været tilfældet, fordi »det katolske« ofte er blevet indsnævret til en begrænset livsstil. Det er f.eks. i dag en kendsgerning, at store dele af ungdommen har fundet en ny livsstil, der ofte karakteriseres som beat- eller rockkultur. Adskillige mennesker med klassisk dannelse har svært ved at acceptere denne nye livsstil eller musikalske udtryksform. De karakteriserer den ofte som underlødige, overfladisk og sværmerisk og nægter den borgerret i kirken. Guitar og rytmisk musik bandlyses fra kirken, fordi det ikke er værdigt nok til gudstjenesten. Hertil er der kun at sige, at den personlige smag kan spille os et puds. Når vi ikke kan lide en bestemt musikalsk genre, kalder vi den ofte for underlødige eller overfladisk. Vi tænker sjældent på, at vi selv er begrænsede i vore vurderinger, og at andre mennesker med deres »dårlige smag« også har eksistensberettigelse. Det er især svært for mennesker med stor faglig musikalsk viden at holde sig åbne, fordi de ofte mere eller mindre har identificeret sig med deres personlige kulturmønster og smag.

De »udannede«

Men selv om kirken åbner sig for forskellige kulturmønstre, livsstile og genrer, er der stadig et problem, man ikke må lukke øjnene for. Man kan nemlig udmærket tænke sig et enfoldigt troende menneske finde udtryk for sin tro i makværk. Ikke alle mennesker er jo lige fintmærkende over for formen. Et troende menneske kan udtrykke sig i en

form, som vitterligt er underlødige, og som set ud fra en kulturel målestok er forkastelig, men som trosmæssigt set er ægte. Disse mennesker uden »borgerlig dannelse« skal alligevel respekteres og æres. For Gud ser ikke på det ydre, han kikker efter hjertets renhed. Og hjertets renhed kan eksistere midt i det værste makværk. Det troende menneske, som gennemskuer den underlødige form, er naturligvis forpligtet af sin erkendelse til ikke selv at bruge den. Men det må lære at give plads for andre, som bruger den – i hvert fald så langt, som det tjener deres tro. Mennesker med større indsigt og bedre smag har naturligvis en pædagogisk rolle, som består i at hjælpe andre til at finde frem til en form, som svarer til troens indhold. Men denne »vejledning« skal ske i stor respekt for »de små« og i erkendelse af det begrænsede i ens egen smag. For udtryk behøver ikke nødvendigvis at være underlødige, blot fordi de ikke stemmer overens med vor personlige smag. Dertil kommer, at det jo i sidste instans ikke så meget gælder om at finpudse sin følsomhed over for formen som om at komme Gud nærmere. Det er trods alt troens kontakt med den opstandne Herre, der er kristenlivets grundlag. Det er ud fra Ham, vi skal orientere os. Derfor skal vi i kirken give plads for alle – uanset deres kulturelle baggrund. Det er et åbent spørgsmål, om det er tilfældet med kirken i Danmark i dag. Kirken er og skal blive folkets kirke; hvis vi fortsat indsnævrer »det katolske« til en begrænset, omdelt kultiveret livsstil, bliver folket uden for kirken. Det bliver en elitekirke i forkert forstand – nemlig for den dannede med hans borgerlige finkultur. Men kirken skal være for alle, som tror.

K.O.

CUBA:

I et fra Cuba udsmyglet brev fra en tidligere fange afsløres det, at kristne dér udsættes for store lidelser og prøvelser. I brevet hedder det bl.a.: »Dette brev er hverken et råb efter eller en opfordring til at yde hjælp. Vi ved, at vi er ensomme. Vi kender kun alt for godt de internationale organisationers og verdenspressens apati . . . I to lange år hensmægtede vi i vore celler i total isolation. Vinduer og døre var spigret til, og alt lys lukket ude med stålplader, så der var fuldstændig mørkt omkring os. Czekiske og russiske læger gennemførte biologiske eksperimenter på os. Flere af os mistede forstanden. En, der hed Fernando Lopez Toro, hængte sig . . .«

(K.P.)

KOREA:

Dr. Billy Graham, der for år tilbage gæstede Danmark og da samlede store ska-

rer bl.a. ved møder i Forum og på Grøntorvet i København, har forleden afsluttet en otte dage lang evangelisationskampagne i Korea. Til et afslutningsmøde som punktum for kampagnen var der mødt ikke mindre end 1,1 million mennesker op på Yoido-pladsen i hovedstaden Seoul. Efter hvad organisationskomiteen har oplyst, er dette tal ikke baseret på et løst skøn – man nåede frem til det ad elektronisk vej. Billy Graham talte i Korea til i alt 3–4 millioner mennesker.

(Kristeligt Pressebureau)

RUSLAND: En nobelpristagers bøn

Hvor let er det for mig at leve med Dig, Herre!

Hvor let er det for mig at tro på Dig!

Når min forstand bøjes og ophører at forstå, når de klogeste mennesker ikke kan se længere end til denne dags aften og ikke ved, hvad de skal gøre i morgen, sender du mig en klar forvisning om, at du er til, og at du vil sørge for, at ikke alle godhedens veje bliver lukket.

På den verdslige berømmelses tinde ser jeg med forundring tilbage på den vej, jeg har tilbagelagt, og som jeg aldrig selv alene skulle have kunnet opfinde, en vidunderlig vej gennem håbløsheden til den plads, hvor jeg nu står, og hvorfra jeg har kunnet sende et genskin af dine stråler til menneskeheden.

Endnu mangler der meget i, at jeg kan gengive dem rigtigt. Det må Du muligvis gøre for mig hver dag, jeg lever. Hvis der ikke forundes mig tid til at gøre det, betyder det, at Du har bestemt, at der er andre, der skal gøre det.

A. Solsjenitsyn

USA:

Efter de to meget omtalte »kristne« musicals, »Jesus Christ Superstar« og »Godspell«, kommer nu den tredje musical med bibelsk motiv. Det er »Meet God, Man«, der skildrer Jesu korsfæstelse og opstandelse. Den har nylig haft premiere i North Carolina i USA. Jesus forbindes med jazz, Johannes med blues og Thomas, tvivleren, med rock. For Marias vedkommende vil der blive tale om at forbinde hendes person med visemelodier. Hvilke nævnes ikke i den omtale af stykket, de øvrige oplysninger er hentet fra.

I den første del af musical'en optræder Jesus som hvid mand – i den anden og sidste som neger.

(K.P.)

ALBANIEN: Europas mest afkristnede land

Albanien er i dag sikkert Europas mest afkristnede land. Da masser af skandinaver drager dertil og opfatter Albanien som et mønsterland, kan der måske være

anledning til at kaste en smule lys over den stilling, kristendommen indtager i landet . . . det fuldstændig afkristnede.

Landets stærke mand, Enver Hoxha, der i dag omfattes af en næsten religiøs dyrkelse sammen med Mao og Stalin, sagde, da han brød med Krustjov, at ingen kommunistisk magtovertagelse sker på fredelig vis, men altid ved vold. Sådan gik det også i Albanien, da nævnte Hoxha lod alle konkurrenter henrette ved og omkring magtovertagelsen og samtidig kastede 90 procent af præsterne i fængsel.

Blandt de første oplysninger, man får, når man kommer til Albanien, er den, at det er på det strengeste forbudt at udbrede enhver form for religiøs propaganda og oplysning. En ung mand fra Bromma ved Stockholm, der forsøgte at uddele Johannesevangeliet på albansk, fik i høj grad dette at føle. Han blev omgående ført til den jugoslaviske grænse og udvist. Videre får man den oplysning, at fuldskæg ikke tolereres (!). Ifølge en turistfører beror det på, at langhårede og langskæggede betragtes som mindre oplyste i Albanien. Det er dog næppe sandt – det er nok noget, man siger uden for Albanien. Denede får man at vide, at eftersom præsterne i gamle dage havde fuldskæg, må alle gæster i Albanien i dag rage skægget af.

Skægforbudet er derfor at betragte som en antireligiøs demonstration. Den grundighed, hvormed man går til værks, viser, hvor bange man er for religiøs propaganda – og hvor bange man er for, at blot enkelte nye tegn på religiøs interesse og sympati igen skal vise sig i landet.

Albanien var tidligere et meget religiøst land. De store religionssamfund Islam, den romersk-katolske kirke og den græsk-ortodokse kirke – andre fandtes ikke – var fordelt på befolkningen efter størrelsesordenen 70, 10 og 20 pct. Under århundreders okkupation er muslimerne blevet identificeret med tyrkerne, græsk-ortodokse med grækerne og de romersk-katolske med italienerne – alle gamle arvefjender af Albanien. En lidenskabelig nationalfølelse krævede, at samtlige disse religioner blev sat på porten. Det skete lidt efter lidt efter 1944, da landet blev kommunistisk, og kulminerede i 1967, da landet blev fuldstændig afkristnet. Alle menigheder fik forbud mod at mødes. Kirkerne blev omdannet til klublokaler og anden – som det hedder – nyttevirkosomhed. Ingen må i dag leve for religionen eller leve med den – det vil blandt andet sige præster. Propagandaen gør gældende, at man efter krigen fandt store lagre af tyvekoster, som præsterne havde stjålet fra folket. »En stor del af Albaniens vankundighed stammede fra og bundede i religiøse fordomme . . .«

Man går grundigt til værks, når det gælder udryddelsen af enhver form for religion, men man erkender dog, at det ikke har været uden problemer. Det hedder i dag ikke før eller efter Kristus, og ved de mange udgravningsområder i landet forbigår man i al stilfærdighed de kirker og dåbskapeller, man har fundet blandt ruinerne.

Hvis man ikke er manipuleret, når man kommer til Albanien, kan man ikke undgå at mærke, med hvilken religiøs beslægtet glød man går ind for at gennemføre den nye politiske linie.

Landet er som bekendt marxistisk-leninistisk, og man finder her en tilbagevenden til Marx' skrifter, der kun har sit sidestykke i visse religiøse bevægelers feltråb: »Tilbage til Bibelen«. Den religiøse sprogbrug er overflyttet til politikken. På museerne, der altid som det første viser nogle stenøkser, og som slutter med ren propaganda, taler man om socialismens martyrer og om socialismens hellige sag. Hvis ordet »synd« forekommer, er det som betegnelse for den frygtelige »misgerning«, der består i ikke at støtte Hoxha og følge partiets linie.

Marxismen har taget religionens plads i folkets liv. Religionsfriheden i Albanien består i at bekæmpe religionens spøgelse og fordomme, som man siger i Albanien.

Nu skal man naturligvis vogte sig for at påstå, at der ikke findes kristne i Albanien i dag. Det stemmer sikkert lige så lidt med sandheden som turistreklamens oplysning om, at tyveri, drikkepenge og andre afarter i turismens spor ikke eksisterer i Albanien. Man kommer mere end én gang under opholdet dér ud for begge dele. Officiel propaganda og ideologisk ønsketænkning er ét – virkeligheden noget andet. Men skulle der findes mindre grupper af kristne, kan de næppe have det vanskeligere end i Albanien.

Det skal blive interessant at se, hvordan en stat, der er kemisk fri for al religion, vil udvikle sig. At man fylder det tomrum, der derved er opstået, med andet – det er åbenbart. En kendt svensk forfatter har udtrykt det således: »Man uddyder en religion og sætter en anden i stedet. Mennesket kan ikke leve uden religion...«

(K.P.)

GENÈVE: Kirkernes Verdensråd på vej ind i en helt ny epoke

Søndag den 26. august er det 25 år siden, rådet blev stiftet, og siden har det fungeret sådan, at der hele tiden har været tale om liv og bevægelse – nu og da en stærkt kritiseret bevægelse.

1948 står på mange måder som et meget begivenhedsrigt år. Det var det år, da De forenede Nationer vedtog Menne-

skerettighedserklæringen, det var det år, da staten Israel blev oprettet, og det var det år, da Kirkernes Verdensråd blev konstitueret i Amsterdam den 26. august. 25 år er ikke noget langt spand af tid, ... og hvad er der så ikke håndt i løbet af disse år? Såvel på det politiske som på det kirkelige område. Og hvad med Kirkernes Verdensråd i disse 25 år? Hvilken rolle har rådet spillet, og hvad er der sket med det?

Det er rigtigt, som det er sagt, at da Kirkernes Verdensråd startede, var der vel ingen, eller i hvert tilfælde kun meget få, der ville have tænkt, endstige blot povet at drømme om, at den engelske ærkebiskop skulle aflægge paven besøg blot en halv snes år senere, eller at det 2. Vatikankoncil ville tage imod og lukke protestantiske observatorer ind til vigtige forhandlinger i Peterskirken blot 15 år efter.

Det kan ikke nægtes, at selv om der er lang vej igen, er det økumeniske klima ændret betydeligt. Det er blevet mildnet stærkt – vel både på grund af Kirkernes Verdensråds virksomhed og takket være en mere generel udvikling inden for kultur og religion. At klimaet skulle blive så mildt, at kirkerne ikke blot kom hinanden nærmere, men også kom på talefod med de store verdensreligioner – ja, det kunne stifterne i Amsterdam vel næppe have forestillet sig, som nordmanden Bent Reidar Eriksen bemærker.

Der er sket meget i de 25 år. Også inden for Kirkernes Verdensråd og hele dets opbygning. Oprindeligt var alle kontinenter repræsenteret blandt de i alt 144 kirker, der i første omgang udgjorde og tegnede rådet. Europa og USA var imidlertid stærkt dominerende – både når det gjaldt antal og indflydelse. Dette har ændret sig, og i dag udgør den tredje verden størstedelen af de ca. 250 medlemskirker, som Kirkernes Verdensråd nu består af. Sydamerika har i dag ti repræsentanter mod kun to ved starten. Det er noget, der klart og tydeligt afspejler udviklingen og hele ændringen. Det er også bemærkelsesværdigt, at Kirkernes Verdensråds generalsekretær i dag, dr. Philip Potter, er farvet og kommer fra gerningen som metodistpræst på De vestindiske Øer.

Synspunkter fra den tredje verden har i den seneste tid i høj grad sat sit præg på arbejdet og forhandlingerne i Kirkernes Verdensråd – sidst ved den meget omtalte og diskuterede Bangkok-konference. Kirkernes Verdensråd tog meget tidligt klart afstand fra apartheid. Senere har man taget alvorligt fat på et problem som racediskriminering, og under kampen imod denne pest har man – og det har unægtelig givet anledning til meget rumleri og megen kritik – ment

det rigtigt at yde de *voldelige* frihedsbevægelser både moralsk og økonomisk støtte.

Til trods for stærk modstand mod denne holdning i flere medlemskirker har Kirkernes Verdensråd ikke taget det sociale og politiske af programmet. Her er to områder, hvor man mener, der bør tages fat. I Genève begrundes man dette med, at som kristne i verden må man ikke nøjes med at tale om og drøfte problemerne – der skal også handles. *Det er aldeles nødvendigt, at man i handling demonstrerer konsekvensen af lære og tro.*

Kirkernes Verdensråd blev ikke startet, om man så må sige, af og på det bare intet. Det var ikke på helt bar bund, man tog fat. I denne forbindelse er det værd at nævne de to i sin tid så betydelige bevægelser som »Life and Work« og »Faith and Order«, der i årene efter første verdenskrig arbejdede på den økumeniske linie for forståelse og samarbejde over kirkegrænserne, og som et par gange afholdt møder i Danmark på Hindsgavl.

I 1948 gik de sammen i Kirkernes Verdensråd. Siden – i 1961 – blev Det internationale Missionsråd indlemmet i Kirkernes Verdensråd.

Når der i dag og nu i 25-året for oprettelsen af Kirkernes Verdensråd fra flere sider og i mange kirker gives udtryk for en vis usikkerhed over for Kirkernes Verdensråd, hvad det rent økumeniske program angår, skyldes det, at man i Kirkernes Verdensråd i dag arbejder på en noget anden linie end ved starten og i de mange første år. Dengang var det navnlig teologiske og kirkeretlige spørgsmål, der optog sindene og forhandlingerne. Disse spørgsmål er i de senere år trådt mere i baggrunden – takket være ikke mindst de unge kirker fra den tredje verden. Her kender man ikke til – som i de europæisk-amerikanske moderkirker – at være ligesom forskanset bag historiske og teologiske frontlinjer. Her er man ikke så interesseret i at diskutere trosbekendelser og kirkeret – man betragter økonomi og menighedsaktioner som noget, der er nok så relevant og aktuelt...

Som man vil forstå, er der sket noget også inden for Kirkernes Verdensråd i de forløbne 25 år. Organisationen har stadig skiftet struktur og profil, og hvad der skal og vil ske i årene, der kommer, ja, det er det umuligt at sige noget om. Men på baggrund af, hvad der allerede er sket, vil det vel næppe være hasarderet at spå, at Kirkernes Verdensråd i de kommende 25 år vil undergå nye forandringer og atter engang måske skifte profil. Men det, at man er under omformning, viser jo kun, at der er liv. Og *det* er vel det helt afgørende, at der er

liv i en organisation som Kirkernes Verdensråd. Stilstand og march på stedet kan kun føre til den visse død!

Det skal blive interessant at se, hvad der vil ske på det lokale plan i den kommende tid. Et er at få vedtaget fælles resolutioner på topplan. Noget andet er at få gennemført enhedsoplæg kirkerne imellem på lokalt plan. Inden for Kirkernes Verdensråds medlemskirker arbejder man i dag just med dette program: enhedsoplæg kirkerne imellem på det lokale plan . . .

(K.P.)

ROM:

Ærkebiskop Bruno B. Heim, som i årene 1961-1969 var apostolisk delegat i Norden, og som siden da har været apostolisk pronuntius i Kairo, er af pave Paul VI blevet udnævnt til apostolisk delegat i Storbritannien. Selv om ærkebiskop Heim derved formelt får en lavere rang end den, han for øjeblikket har som pronuntius, betragtes posten som apostolisk delegat i Storbritannien som en af de vigtigste poster inden for det pavelige diplomati.

(KIT)

VESTTYSKLAND:

Ifølge en rapport fra formanden for seminarierektorernes forbund opgiver over halvdelen af de studerende i de vesttyske præsteseminarier deres studier, før de når til præstevielsen.

Udsigten til at erstatte de præster, der dør eller trækker sig tilbage i Vesttyskland, er katastrofalt ringe, og der er in-

det håb om, at situationen vil bedre sig i en overskuelig fremtid, hedder det i rapporten.

(N.C.)

INDIEN:

Indiske jesuitter har besluttet at opgive jesuitternes traditionelle rolle som opdragere af overklassen og i stedet først og fremmest at sætte ind på at opdrage og uddanne de fattige. Jesuitterne har 90 gymnasier og 18 universiteter i landet, og disse institutioner er naturligvis først og fremmest forbeholdt eliten. For fremtiden kræves det, at 50 pct. af de elever, jesuitterne optager på deres skoler og læreanstalter, skal være fattige. Desuden skal jesuitterne selv leve »meget beskedent for at vidne om den enkle levevis og den fattigdom, der tales om i evangeliet«.

(N.C.)

USA: Karismatisk kongres med 23.000 deltagere

Fra den 1.-3. juni blev der på Notre-Dame universitetet i Indiana afholdt en kongres for karismatisk fornyelse i den katolske Kirke med ca. 23.000 deltagere. Den »karismatiske fornyelse«, som også kaldes for »Katolsk pinebevægelse« tog sin begyndelse i 1967 på Duquesne universitetet i Pittsburg, men bredte sig hurtigt både i USA og i andre lande. Notre-Dame universitetet i Indiana er i dag et af bevægelsens hovedcentre.

Det drejer sig væsentligt om bedemøder, hvor lovprisning og taksigelse står i centrum. Deltagerne er besjælet af en levende tro på den Opstandne Herres aktive nærvær ved Helligånden, som manifesterer sig ved forskellige nådegaver, der svarer til dem, apostlen Paulus beskriver i sit første brev til menigheden i Korint, især »tungetalens« gave.

Kongressen på Notre-Dame universitetet var den syvende af sin art og havde samlet delegerede fra de 1200 bedegrupper, som findes i USA, samt delegerede fra bedegrupper fra 12 forskellige lande. I USA er en halv snes biskopper medlemmer af disse bedegrupper, og biskop J. McKinney fra Michigan er biskoppelig rådgiver for bevægelsen, der også kan tælle mange præster i sine rækker. Ca. 500 præster koncelebrerede ved afslutningsmessen, hvor kardinal Suenens, den belgiske kirkes primas, prædikede.

Den karismatiske fornyelse er i høj grad en økumenisk bevægelse. Blandt ikke-katolikkerne, som deltog i kongressen, bemærkede man især 500 deltagere fra den episkopale Kirke, som den 3. juni holdt deres egen eukaristi.

Pave Paul følger med stor opmærksomhed udviklingen inden for den karismatiske fornyelse. Den 23. maj udtalte han blandt andet: »Det er ikke uden be-

tydning, at det hellige år indledes i lokaalkirkerne verden over på pinsedag. Det sker, for at en ny kurs, vi mener en ny bevægelse, som virkelig er pneumatisk, d.v.s. karismatisk, kan skubbe den troende del af menneskeheden i samme retning.«

(La Croix)

ØSTRIG:

Kardinal Franz König, Wien, har indtil videre forbudt pastor Adolph Holl, som har skrevet en bog, hvori han hævder, at Jesus var en forbryder, at undervise, prædike og skrive om religion.

Kardinalen udtaler, at han har truffet sin beslutning efter henstilling fra ærkebispedømmets præsteråd, efter at ærkebispedømmets teologiske kommission havde fundet »grove vildfarelser« i pastor Holls skrifter. Ifølge kardinalen har disse vildfarelser vakt alvorlig uro blandt katolikkerne. Derfor er han nu nødt til at handle for at værne om renheden i kirkens lære.

Pastor Holl, der er præst og professor i religionsvidenskab ved universitetet i Wien, virker desuden på deltid i et sogn i Wien. Han er endnu ikke suspenderet fra embedet, men han virker ikke mere i det nævnte sogn.

Kardinal König udtrykker håbet om, at pastor Holl vil revidere sine synspunkter.

Pastor Holls bog »Jesus i dårligt selskab« udkom i år i USA hos forlaget Holt, Rinehart & Winston. Han hævder i den, at Jesus var en »social outsider« uden respekt for myndighederne.

Efter at bogen er udkommet, har kongregationen for troslyre haft en samtale med forfatteren, som ifølge kongregationen har benægtet Kristi guddom. Pastor Holl har senere udtalt, at dette ikke er tilfældet.

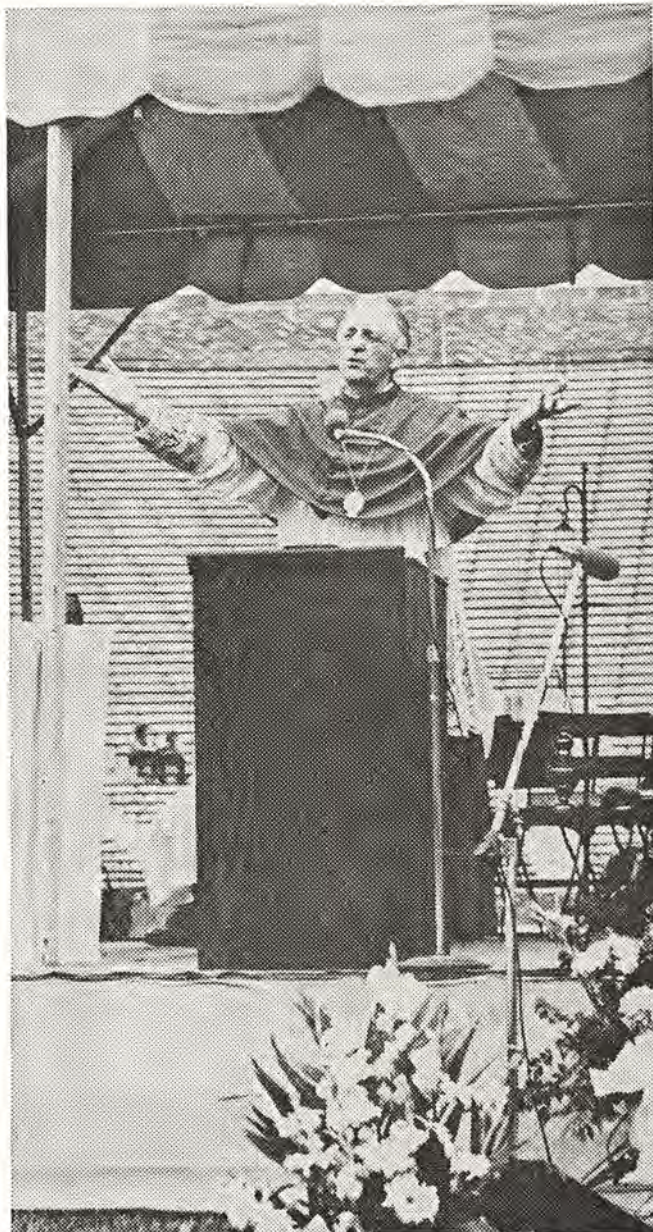
I 1966 lærte pastor Holl, at der ikke findes noget videnskabeligt grundlag for troen på Kristi opstandelse, og i 1968 forlangte han, at pave Paul VI »skulle stilles for retten«, efter at han havde udsendt sin rundskrivelse Humanae Vitae, hvor han bekræfter kirkens modstand mod kunstig svangerskabsforebyggelse.

(N.C.)

KARDINAL SUENENS OM DEN KARISMATISKE FORNYELSE

Ved Dagny Kjærgaard

Kardinal Suenens prædiker på karismatisk kongres i Indiana

Der har i de senere år inden for mange kristne samfund og kirker været en voksende fornyelse i gang, mange vil måske kalde det en vækkelse og ikke helt med urette, hvis man forstår ordet i den betydning, at vi kristne bliver vækket af vor åndelige sløvhed ved Guds Ånd. Denne fornyelse, som begyndte i Amerika og kaldes den karismatiske fornyelse, har det særlige kendetegn, at den er fælles for de kristne kirker og samfund, den berører, for gennem kærligheden til Kristus og alle, der på en eller anden måde hører Ham til (og det gør jo i princippet alle mennesker, som Han døde for) eller lever for Ham og Hans evangelium, bringer den kristne af forskellige trossamfund, som før så mere eller mindre skævt til hinanden, fordi de hverken havde tillid til eller kendte hinanden indbyrdes, til at mødes på en så hjertelig og ægte kristen måde, at man for blot få år til-

bage ikke ville have troet det muligt. Men Gud er jo i stand til at virke langt ud over, hvad vi tør håbe eller bede om, siger Paulus . . . Det, som er umuligt for mennesker, er muligt for Gud.

Det er da også karakteristisk for den karismatiske fornyelse, at vægten ligger på Guds virke i os og med os, at initiativet er Hans, og at den enkelte og fælleskabet stiller sig til disposition for Ham ved at åbne sig for Kristus i et personligt overgivelsesforhold til Ham og til Hans Ånds virke i os, ved at modtage og forblive i Hans kærlighed og i Ham selv og derved bringe denne kærlighed videre til dem, vi møder.

Denne fornyelse har også grebet om sig i den katolske kirke i de sidste år, og en af kirkens førende skikkelser fra det 2. Vatikankoncil, ærkebiskoppen af Bruxelles-Malines, kardinal L. J. Suenens, som fra gammel tid har været en af pave

Paul VI's personlige venner, var for nylig i Amerika og benyttede da lejligheden til at tage nærmere kontakt med karismatiske kredse i dette land, hvorfra fornyelsen jo kom, og hvor den er i fuldt flor. I Ann Arbor, Michigan, besøgte han således Ralph Martin, redaktøren for New Covenant (tidsskrift for den karismatiske fornyelse) og formand for det nylig etablerede International Communications Office for the Charismatic Renewal. Martin interviewede kardinalen til sit tidsskrift, og det er denne samtale, vi her refererer, da den forekommer at være meget betydningsfuld for den katolske kirkes åndelige fornyelse, som det 2. Vatikankoncil dannede oplægget til.

Kardinal Suenens ville »komme og se«

Kardinal Suenens siger først, at han har læst en hel del om den karismatiske for-

nyelse, og at han er overbevist om, at der er ved at ske noget betydningsfuldt for hele kirken, som han gerne selv vil »komme og se«, som Herren sagde til sine første disciple. Det er meget vigtigt, fortsætter han, at vi i dag i kirken ikke bare giver teoretiske svar på problemerne, men at vi kan komme frem med praktiske erfaringer om Guds svar og virke, og at vi kan pege på steder og situationer, hvor Gud og kristendommen erfares på en levende og virksom måde. Det bedste svar på påstanden om, at Gud er død, er ikke argumenter, men dette. Jeg er kommet hertil for at opleve apostelgerningerne i vor tid, erklærer kardinal Suenens, og derefter fortæller han om de forskellige kontakter, han har haft med den karismatiske fornyelse, siden han sidste år kom i kontakt med den under et besøg i Amerika og senere i Rom, hvor han traf fr. Francis Martin, som han derefter indbød til at holde en retræte for en gruppe på 60 i Louvain. I mellemtiden havde kardinalen læst nogle af de vigtigste bøger og en del anden litteratur om emnet, men da han klart indså, at det ikke så meget var noget, der skulle studeres med hovedet, som noget, der skulle opleves og leves, var han altså nu kommet til det karismatiske center i Ann Arbor.

Vi behøver den karismatiske fornyelse

På spørgsmålet om, hvad han mente om den karismatiske fornyelses betydning for den katolske kirkes fornyelse, svarede kardinalen, at han var meget stærkt overbevist om, at den fornyelse af den katolske kirke, som det 2. Vatikankoncil havde påbegyndt og skitseret, indebar en fornyelse af den institutionelle kirke, og at han havde brugt megen tid og sat meget ind på dette arbejde, som han mente burde fortsættes i retning af at give hele gudsfolket større del i ansvaret for kirken. Men for at dette kan blive muligt, behøver vi netop den karismatiske fornyelse. Der er en dyb komplementaritet mellem sandt medansvar og udviklingen af den karismatiske fornyelse i hele gudsfolket. For at dette medansvar kan blive en frugtbar realitet, har vi brug for en udbredt oplevelse af Helligåndens gaver. Vi har lige så megen brug for en åndelig fornyelse som for en strukturel, for kirken er Kristi legeme, hvor struktur og form nok har sin betydning, men det er Ånden, der giver den liv, og det er denne fornyelse af Helligåndens liv i kirken, der er det vigtigste. Jeg tror derfor, at det er meget logisk, at mit arbejde for at fremme medansvaret i kirken har fået mig til at erkende et sandt Guds virke i den karismatiske fornyelse. Kardinalen tilføjede som en praktisk konsekvens af

alt dette, at den bog, han for en 2-3 år siden havde planlagt at skrive om »Helligånden, Fornyreren«, ville komme til at vente yderligere nogen tid, da han først ville samle flere erfaringer om Helligåndens virke i dag, fordi han ikke ønskede at skrive en teoretisk bog, men en bog om noget, som er reelt, og som hænder i dag.

Kardinal Suenens har selv modtaget »dåben i Ånden«

På Ralph Martins spørgsmål, om han havde fundet noget i den karismatiske fornyelse for sit eget personlige liv såvel som for kirkens liv, svarede kardinal Suenens et stærkt bekræftende ja. Han sagde, at han havde taget det, den karismatiske fornyelse kalder »dåben i Helligånden«, meget alvorligt, og at han selv havde bedt om den. Han er overbevist om, at det netop er herigennem, den karismatiske fornyelse har noget betydningsfuldt at give kirken. Han har som sjælehyrde i mange år været stærkt optaget af, hvordan man kan gøre kristendommen mere personlig for de mange kristne, som ikke har et virkeligt levende personligt forhold til Kristus. På et eller andet tidspunkt bør enhver føres til et personligt forhold og en personlig overgivelse til Kristus. Man bør fortsætte med at give børnene dåben, firmelsen og kommunionen som hidtil, fordi det er rigtigt, at børnene får del i forældrenes tro gennem dåben, men før eller senere må enhver bringes til en personlig overgivelse til Kristus, og vi skal forberede og hjælpe dem til dette. Der eksisterer naturligvis stadig et problem med hensyn til udtryksformen, men den virkelighed, man oplever i den såkaldte »dåb i Helligånden«, er det, vi behøver, for selv om vi får del i Helligånden i dåben og firmelsen, har vi stadig brug for at blive »døbt i Ånden« for at erfare Hans liv og virke i os, for at overgive os til Ham

og for at tillade Ham at overtage ledelsen i vort liv og i os.

Strukturforandringer er ikke tilstrækkelige

Det vil altså sige, spurgte man kardinalen, at De mener, at der side om side med den strukturelle fornyelse i kirken er behov for en sand åndelig fornyelse, sådan som den finder sted i den karismatiske fornyelse?

Ja! Hvis vi nøjes med de strukturelle fornyelser som menighedsråd, regionalråd, præsteråd, pastoralråd, bispesynoder osv., når vi kun det sociologiske plan, men ikke det åndelige. Gudsfolket, de mennesker, som skal arbejde inden for disse strukturer, skal gøres følsomme og åbne for Helligåndens liv og virke i dem, hvis de virkelig skal kunne fremme kristenlivet og ikke bare mødes til sterile sammenkomster, hvor enhver kommer med sin egen rent menneskelige mening. For eksempel når vi biskopper kommer sammen til en synode, er det vigtigt, at vi er meget mere optaget af at være åbne og lydhøre over for Helligånden end af at forsvare vore egne personlige meninger. Det kan være svært, men uden denne sande åbenhed og lydhørhed over for Helligånden vil vi ikke være i stand til at følge Herren i den fornyelse, Han vil foretage i kirken.

Hvad angår forbindelsen mellem Helligåndens karismatiske gaver og medansvaret i kirken præciserede kardinalen yderligere, at dette var meget vigtigt, og at det var et af de punkter, koncilet havde lagt særlig vægt på, da Helligånden gives til hele Guds folk. Vi skal alle modtage Helligåndens fylde, men vi udtrykker det ved forskellige funktioner. Enhver kristen skal være levende i Ånden, aktiv og ansvarlig, men da han er en del af et legeme, Kristi legeme, må han dele ansvaret med andre. Den enkelte kristnes gaver skal samarbejde harmonisk med

de gaver, som Ånden giver andre kristne. Gudsfolket, Kristi legeme, alt dette forbliver teologiske ideer, hvis de ikke får liv ved Helligåndens kraft og vitalitet i konkrete situationer. Også paven, biskopperne og præsterne hører med til gudsfolket, som ikke bare består af lægfolket. »Guds folk« betegner netop det, vi alle sammen i fællesskab er i kirken, enhver med sine funktioner. Men for at dette skal fungere, som Gud vil det, behøver vi Helligåndens aktive virke. Vi har brug for, at Helligåndens karismer bliver levende i hele gudsfolket.

Tungetale er en gave fra Gud

Kardinalen blev gjort opmærksom på, at det er forholdsvis let for de fleste mennesker, som kommer i kontakt med den

karismatiske fornyelse, at bede om indre fred, glæde, bønsliv, ja endog fysiske helbredelser, hvorimod mange er noget skeptiske over for et fænomen som »tungetale«, der jo er en af de ting, der mest optager folks opmærksomhed. Hertil svarede kardinalen, at eftersom tungetalen er en gave fra Gud, kan man ikke bare påstå, at den er »noget underligt noget« eller »noget skørt«. Skriften siger heller ikke, at tungetalen er uden værdi, eller at den skal forbydes, men kun, at den skal udøves med orden (1. Kor. 14,39-40). Endelig ser det ud til, at tungetalen først og fremmest er til privat brug, som et middel for Gud til at vise os, at vi ikke er alene om at bede, men at Helligånden beder med os i dybden (Rom. 8,26). Desuden er den et middel til at lovprise Gud på alle sprog, selv på dem, kun Han selv kender her og nu, og til syvende og sidst kan vi vel sige, at også den er en af »Helligåndens overraskelser«, en af de ting, Gud gør, som overgår det, vi mennesker kan udtænke og forstå!

Derefter kom man ind på et indlæg af

kardinal Suenens på det 2. Vatikankoncil om Helligåndens karismatiske gaver, og kardinalen fortalte, hvordan det var gået til. En af de tilstedeværende kardinaler havde i forbigående ytret, at disse karismatiske gaver kun var blevet givet til oldkirken, og at de ikke var aktuelle i dag. Dette mente kardinal Suenens var forkert, da det udelukkede en vækkelse af hele gudsfolket i dag. Han bad derfor nogle teologiske eksperter om at samle Skriftens tekster om dette til ham, hvorefter han lavede sit indlæg. Han sluttede med at sige, at eftersom Helligåndens karismer således blev givet af Gud til alle kristne og til alle tider, burde man egentlig også invitere lægfolk, både mænd og kvinder, til at deltage i konciliet, hvilket også skete på koncilets 3. samling. På det tidspunkt, sagde kardinalen, havde jeg ingen anelse om den karismatiske vækkelse og fornyelse, der nu finder sted, men hvis Helligånden har kunnet bruge mit indlæg i den retning, ja, så er det jo kun så meget bedre.

Kardinalens valgsprog er »I Helligånden«

Hvad angår Helligåndens betydning for kardinalens eget liv og tjeneste, mindede redaktør Ralph Martin om, at kardinal Suenens eget valgsprog, da han blev bispviet, jo var »I Helligånden«. Dette bekræftede kardinalen med at sige, at Helligånden altid havde betydet meget for ham i hans liv, og at han, da han blev biskop, havde været sig meget bevidst, at der fandtes et problem med hensyn til forholdet mellem det institutionelle og det karismatiske i kirken. Han havde følt, at han som biskop først og fremmest måtte være til disposition for Helligånden og først derefter som administrator. Hvis Gud skal kunne handle frit, må vi først have Ånd og liv – derefter kan vi så administrere dette liv. Men først må det være der. Jeg følte, at vi måtte give Helligåndens virke først-pladsen, så Gud selv kunne arbejde i sin kirke. Derfor valgte jeg mottoet »I Helligånden«, sagde kardinal Suenens, som så gik over til at berette om, hvordan han havde mødt Helligåndens virke i kirken på mange forskellige måder og områder, f.eks. i Marialegionen. Kristus er født af Helligånden og Maria – vi må ikke glemme betydningen af Kristi menneskelighed, som Han fik af Maria. Den kendte tyske teolog Karl Rahner siger, at grunden til, at så mange katolske kristne i dag har mistet kærligheden til Maria, er, at »de kristne i dag har gjort kristendommen til en ideologi, en abstraktion, og abstraktioner har ikke brug for en moder«. Desuden nævnte kardinal Suenens Focolare-bevægelsen og mange andre gode initiativer, som tydeligt viser, at Helligånden arbejder i vor tid.

Internationalt møde i Rom

På spørgsmålet om der var nogen forbindelse mellem kardinal Suenens audiens hos paven for nylig og den tale, pave Paul VI kort efter holdt om forholdet mellem den karismatiske og den institutionelle kirke, svarede kardinalen, at han ganske rigtigt havde været i audiens hos paven, og at de havde talt om den karismatiske fornyelse, men at han ikke kunne sige, om denne audiens havde noget med pavens tale at gøre, da man ikke havde meddelt ham noget om dette. Han havde i en halv time talt med paven om sine iagttagelser, og paven havde vist sig meget interesseret og sympatisk indstillet over for det, han hørte. Det var alt, hvad kardinalen kunne sige om dette. – Kardinalen udtrykte sin glæde over, at Rom

skulle være sædet for det første internationale møde for lederne af den karismatiske fornyelse i den katolske kirke (i oktober). Han påpegede endnu en gang vigtigheden og betydningen af forbindelsen mellem det institutionelle og det karismatiske i kirken og deres indbyrdes komplementaritet. Den karismatiske fornyelse er ikke i modstrid med institutionen, den er selve livet i institutionen. Den karismatiske fornyelse fører de kristne med større kærlighed til Kristus, til Eukaristien, til Skriften og til kirken. Dette er de frugter, der tydeligt viser, at det er Gud selv, der virker.

Kardinalens forhold til paven

I 1969 gav kardinal Suenens et interview, hvori han stærkt påpegede nødvendigheden af den fornyelse i kirken, som det 2. Vatikankoncil havde opfordret til. Dette interview fik visse mennesker til at tro, at kardinalen gjorde sig til talsmand for de »fremskridtsvenlige« – og ret utålmodige – i kirken, og at hans forhold til paven ikke var det bedste. Redaktør Martin mente imidlertid, at

han i sine samtaler med kardinalen kun havde mærket kærlighed og respekt for paven fra kardinalens side. Hertil svarede kardinalen, at han havde tilbragt 10 dage i bøn og meditation, før han i sin tid gav det omtalte interview. For at gennemføre fornyelsen af visse strukturer i kirken, f.eks. kollegialitetsprincippet gennemførelse i praksis på alle planer inden for kirken og kuriens fornyelse som et organ i pavens og synodens tjeneste, er det uomgængelig nødvendigt at ændre visse traditioner, og det kan volde vanskeligheder for de mennesker, som er for stærkt bundne til dem. Det pågældende interview drejede sig imidlertid udelukkende om metoder og retningslinjer, som enhver kan have sin ærlige mening om, men det var på ingen måde rettet mod personer. Der har aldrig været den mindste personlige vanskelighed mellem paven og mig, sagde kardinalen. Vi mødes flere gange om året og taler frit om mangt og meget, og vi er ikke altid enige om alt, men vort indbyrdes venskab har aldrig på nogen måde været draget i tvivl eller lidt under dette.

Om den karismatiske fornyelses betydning for det økumeniske arbejde for de kristnes enhed sagde kardinalen, at han mente, det var af største betydning. Det er også meget betegnende, at Helligåndens vigtigste indsats på det økumeniske område i dag snarere finder sted i de kristnes daglige liv end på de teologiske diskussioners plan! Indtil nu har vi bedt for de kristnes enhed en uge om året, men de karismatiske bønsgupper, som udvikler sig overalt, giver os nu mulighed for at bede sammen for kristen enhed 52 uger om året. At vi opdager vor fælles enhed i Jesu person, at vi oplever og erfarer Helligånden sammen, og at vi sammen vender os til Gud i bønnen, er alt sammen absolut nødvendigt for at opnå en forening af de kristne og deres kirker. Kardinal Bea sagde engang, at den ene-

ste måde at komme gennem enhedens dør på, er på vore knæ . . . og jeg tror, han havde ret, siger kardinal Suenens. For at fremme økumenien må vi først og fremmest bede sammen og åbne vore arme for hinanden, opleve hinanden fra vore forskellige kirkesamfund som en og samme familie, som brødre, og det er netop det, der sker i den karismatiske fornyelse. Den vil få meget stor betydning for de kristnes enhed, mener kardinalen.

Den karismatiske fornyelse åbner rige muligheder for kirken

Intervieweren beder kardinalen resumere sin opfattelse af den karismatiske fornyelses betydning for hele kirken. – Kardinalen svarer med et påpege, at nøglen til vor tids problem for ham ser ud til at være spørgsmålet: »Elsker du mig mere end alt andet?« Det er det grundlæggende spørgsmål, vi bliver stillet over for i dag i forbindelse med kirkens fornyelse. Den karismatiske fornyelse kan bidrage til en sådan fundamental fornyelse på alle pla-

ner, fordi den har indflydelse på alle faktorer i det kristne liv og kan hjælpe alle slags kristne til et fuldt hengivent kristent liv. Jeg ser her rige muligheder for en fornyelse af præsternes liv, af deres overgivelse til Kristus og af deres bønsliv; den kan hjælpe dem ud af de teologiske diskussioner om præstedømmet til et personligt møde med Kristus. Rige muligheder også for de religiøse ordners fornyelse . . . Desuden, mener kardinalen, er det meget vigtigt at dele de erfaringer, man gør, med hele kirken ved at udvikle kristne fællesskaber af forskellig art, store og små, fordi det er det, der ser ud til at være Guds vej med os i fremtiden.

Til sidst kom man ind på den karismatiske fornyelse i Belgien, hvis primas ærkebiskoppen jo er. Han fortalte, at hans sekretær holdt sig i stadig kontakt med de forskellige karismatiske bønsgupper, der udvikler sig, for at støtte og opmuntre dem og for at hjælpe dem i de uundgæelige vanskeligheder, der altid kan opstå i fornyelsesbevægelser, hvis de ikke står under en klog pastoral ledelse.

Endelig spurgte redaktøren kardinalen, om han havde noget særligt på hjerte, som han ville sige til dem af gudsfolket, der kom til at læse dette interview. Svaret bringer vi i direkte oversættelse som afslutning:

»Jeg vil gerne sige dette: Tro på Gud, tro på det, Han har kaldet jer til at være, og som I er. Tro på Ham og Hans løfter til jer med forventningsfuld tro. Tro er ikke bare at tro på noget i almindelighed, men at forvente, at Gud vil gøre det, Han har lovet at gøre. Vi skal tage Ham på ordet og tro på, at det vil gå i opfyldelse. Herre, vi vil tage dig på ordet. Vi tror på dit løfte, og vi forventer, at det holder stik i dag. I dag skaber du os af hele din kærlighed. Guds folk, vær åbent for Helligåndens overraskelser.«

GENNEM HELVEDES INDGANG TIL UNDERJORDISK SKØNHED

Af E. Baadsgaard Jensen

I hjertet af Apulien, midt mellem Bari og Taranto, et frodigt, skønt stykke land, ligger en lille by, Castellana. Dens oprindelse fortæller sig på den anden side af det 10. århundrede. Her har tro og overtro i århundreder kædet sig ind i hinanden og skabt mange hyggelige sagn om byens sensation, et gabende hul ned i jordens indre. Man kaldte det indgangen til helvede.

Kun de modigste har vovet sig hen til kanten og set ned i et bundløst mørke, hvorfra ingen kunne slippe op. Fortvivlede kvinder har selv søgt døden i dets dyb. Vinternætter kunne man se disse usalige ånder løfte sig som hvide skyer op fra dybet, et fænomen man i dag kan forklare som fortættede vanddampe.

Sidst i forrige århundrede lod enkelte unge mænd sig fire et stykke ned. Men den egentlige udforskning begyndte først så sent som den 23. januar 1938, da en ung huleforsker Franco Anelli, forsynet med et solidt reb lod sig fire ned i den 60 m dybe afgrund. Her stod han som på bunden af et mægtigt Pantheon. Irgrønne, rigt changedede vægge steg op mod den sollyse åbning højt, højt oppe. Herefter begyndte han som det første menneske en vandring gennem et eventyrland af drypstenshuler, der langt overgår menneskelig forestillingsevne.

Med noget af den samme betagelse og let hjertebanken gik vi den 2 km lange tur dybt under jorden. En ung kvindelig guide, magister i speleologi fra Baris universitet og ivrigt optændt af sit fag førte os derind. Lyset oppefra slukkede bag os, og vi var i »den sorte grotte«, hvor alt endnu er dækket af et tæt algelag, ført herind med svampesporer i den indstrømmende luft. Her møder vi ulvinden, der diede Romulus og Remus, nu stivnet i lysende drypsten.

Videre går vi gennem et orgie i alabaster og krystal. Blikket jager rundt. Enhver kan frit lade fantasien spille. Her hænger en overdimensioneret, gennemsigtig damestrømpe. Her står en kamel. Hvor mange årtusinder har den ikke stået her, uset af mennesker?

Yndefuld og henrivende er krybbegangen. Vi finder en dyb niche, hvor en ensom, kridhvid madonnastatue knæler under okkerfarvede hvælvinger i stille bøn. Er det et tilfælde, at den skabtes netop i Italien? Her har hun knælet længe før Abrahams tid. Her har hun knælet under Cæsar, Augustus og Nero.

Længere fremme fanges blikket af et alter af en næsten østerlandsk mystik med høje, tynde stalagmitter, skabt af årtusinders dryp af kalkholdigt vand.

Mellem rødlig stenformationer rejser sig pludselig en blændende hvid stalagmit, som en skabning af hidtil ukendt natur,

stor, tavs, lidt knugende.

Her er Milanodomkirkens profil og det skæve tårn i Pisa. Alt er statisk, siger vor lille guide. Der er intet at være nervøs for. Selvfølgelig, hvis der sker et jordskælv – hun ledsager ordene med et beroligende smil. Men er det her ikke netop et jordskælvsområde, farer det alligevel gennem en.

Medens vi går gennem de lange korridorer, hvor hun ustandselig advarer os mod små trappetrin og fremhængende hjørner, fortæller hun mig lidt om sit arbejde. Fem, seks gange om dagen fører hun turister rundt hernede. Her kommer franskmænd, tyskere, sjældent skandinaver, hvorimod italienerne selv udgør en stor procentdel, ja, den største. Hele skoleklasser har udflugter hertil. Hun tjener penge her i sæsonen til videre studier og forskning. Nu nærmer vi os, fortæller hun, et af verdens forunderligste steder, et væld af skønhed. Hun ser det selv 5 til 6 gange hver dag, og hver gang er hun lige betaget, hver gang ser hun en ny detalje.

Vi passerer krystalblomsterbedet, lysende hvide hyacinter i tæt mængde.

Endelig står vi 70 m under århundredgamle, forkrøblede oliventræer og grønne vinstokke i »den hvide grotte«, turens kulmination.

Det er ikke sandt, siger man til sig selv. Forventningen var skruet højt, men dette overgår den så langt. Det er, som om paradisperporten et øjeblik sprang op og viste os et glimt. Hvidt, hvidt, skærende uskyldshvidt i tusinde slanke, overraskende former langt, langt ind i dybet.

Hvorfor så hvidt? Fordi luftens svampesporer ikke kan trænge helt herind. En drøm, nej, langt mere end selv den mest fantasifulde drøm. Vent, tøv, flygtige sekund, stands, du hastige tid, for her har skønheden hjemme. – Men ak, andre hold venter. Vi må vende om og gå tilbage.

Jeg vil aldrig glemme det, betror jeg vor guide. Hun smiler, et af disse smil, man møder så hyppigt i Italien, åbent, varmt, hjerteligt. Det er også en italiener, førnævnte Franco Anelli, der så rammende anvender disse ord i sin beskrivelse af »den hvide grotte«, da han første gang så den: Domini est terra et plenitudo eius.

Er der en mening med denne skønhed, der var gemt for menneskeøjne i årtusinder, eller er den bare et naturens lune? Har den noget at give os ud over sin skønhed? Et ekko fra fortiden, et budskab til vor undrende menneskeforstand? Hvilket? Hvad vidner dens skønhed om? Mon ikke om, at den er skabt af Kærligheden?

TROENS EVENTYR

En beretning om Danmarks største videnskabsmands liv i kristendommens tjeneste set gennem ikke-katolske øjne.

Af Peter Beck

FØRSTE AFSNIT

Med forfatterens og forlagets tilladelse taget af »Stenos. På rejse med Niels Steensen«, Monoserien, Gjellerup 1972

Niels Steensens overgang fra anatomi til geologien – to meget forskellige videnskaber – på den naturligste måde skete ved at sammenligne hajens tænder med forsteningerne på Malta, altså et punkt, hvor disse to videnskaber berører hinanden.

Niels Steensens illustration til afhandlingen om hajhovedet 1667. (Billedet har han taget fra et ældre værk). I hajhovedets gab til højre ses tydeligt reservedænderne. Forneden Glossopetra fra Malta.

Men Niels Steensen skulle altså komme ud for endnu et skifte, denne gang af en helt anden art: helt at forlade naturvidenskaberne for i resten af sit liv at trænge ind i kristendommens væsen, dels gennem videnskabelige teologiske studier af Nye Testamente og kirkens historie, dels ved at udøve praktisk kristendom.

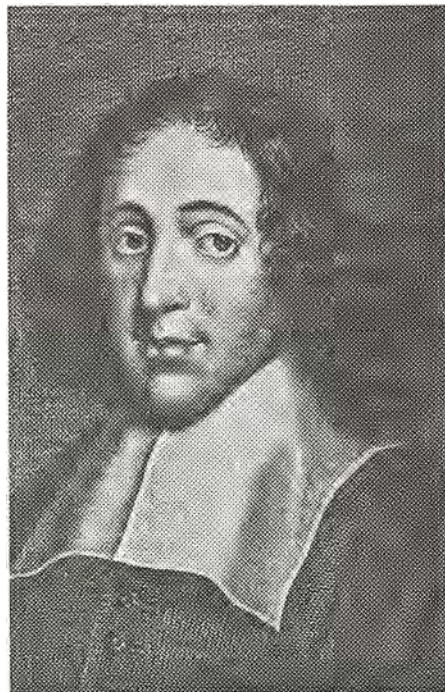
Naturvidenskaben kan naturligvis beklage, at Niels Steensen ikke gik videre ad denne vej – og det er i høj grad også sket. Men det vil på den anden side altid have den største interesse at følge et menneskes indre kamp og spænding. Hans religiøse tro formedes over personlige erfaringer og blev afprøvet ikke bare udadtil, men også i tankernes strid indadtil med en alvor, der gør ham til en streng vejviser for andre. Kun få, måske slet ingen, vil være i stand til at følge Niels Steensens strenge krav.

Endnu et skifte

Overgangen kan synes at være et skarpt brud, men ser man på Niels Steensens indre udvikling, sådan som vi kender den fra hans naturvidenskabelige værker, føles overgangen helt selvfølgelig. Som før antydet har Niels Steensen tidligt beskæftiget sig med religiøse spørgsmål. Han begyndte med at tilegne sig den protestantiske form for kristendom, sådan som han forefandt den i sine københavnske omgivelser; men teologiske stridsspørgsmål har næppe optaget ham synderligt, mens han studerede. Hans religiøse trang kunne fuldt ud tilfredsstilles inden for den protestantiske livsform, og tidens nådeløse intolerance har han vel næppe lagt mærke til, og den har derfor ikke fremkaldt indre konflikter.

Var troen i Danmark på den tid lagt

i faste rammer, var det anderledes i Holland, hvor en fri meningsudveksling var mulig og nærmest uhæmmet kunne komme til orde, både mundtligt og på tryk. Dette synes dog ikke at have berørt Niels Steensen de første år, hvor anatomi tog al hans tid og kræfter. Men senere kan man tale om en religiøs krise i hans sind, der så vidt man kan se, stammer fra de mange forskellige opfattelser af religion, han kom ud for i Holland. Her tænkes specielt på hans nære kontakt med Spinoza – nær må den have været, da Niels Steensen senere omtaler ham som »den mand, jeg engang kaldte min ven«.

Baruch Spinoza

Niels Steensen træffer katolikker

En stor overraskelse for Niels Steensen var det at træffe katolikker, hvis kristelige livsførelse var helt anderledes, end man forestillede sig den i Danmark. Af hans breve fremgår det, at han mødte flere af dem, før han kom til Italien; således en dame i Paris, om hvem han senere siger, at hun på grund af begavelse og fromhed har forberedt ham til hans senere gerning.

Men det var først i Italien, at Niels Steensen kom under stærk katolsk indflydelse. Som allerede nævnt opholdt han sig i februar 1666 i Pisa, og allerede i juni samme år havde han en oplevelse, der gjorde, at hans religiøse tanker pludselig tog til i styrke, så at man kan tale om en akut krise. I Livorno kom han til at overvære Kristi Legemsfest. En stor procession drog gennem gaderne, præster gik med opslåede bøger, og hostien bares højt over mængden, blomster strøedes på vejen, og folkeskarerne kastede sig ær-

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandegade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og olietryk

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællebageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 67

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 276
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 98 68

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 8850

- der får De
mere
for pengene - -

bødig på knæ for det hellige. Altsammen noget, der nok kunne gøre indtryk på en protestantisk nordbo. Nogle år senere har Niels Steensen selv fortalt om sine oplevelser i et brev: »Ved at se hostien blive båret i procession omkring i byen med så megen pomp følte jeg den slutning rejse sig i min sjæl: enten er denne hostie et simpelt stykke brød, og de er nogle narre, der viser den så megen ærbødighed, eller Kristi legeme indeholdes deri, og hvorfor ærer jeg den da ikke?« Man mærker, at der i ordene enten/eller her kræves en afgørelse, og når denne procession havde gjort et så stærkt indtryk på Niels Steensen, var det, fordi spørgsmålet om nadveren, der indtil nu for ham havde været mere teoretisk betonet, her blev til virkelighed. »Jeg var nødt til at sige det ene eller det andet.« »I en sådan tilstand af tvivl,« siger han, »kom jeg til Florens«, og det var her afgørelsen faldt. Samtidig med at han grundlagde de nye videnskaber, påbegyndte han nu også et grundigt studium af den kristne tros lære. Han ville ikke bare diskutere de religiøse spørgsmål med lærde mænd, men »jeg ville også i al ro oplyse mig ved hjælp af den Hellige Skrifs originale vidner og de ældste forfattere, navnlig de ældgamle græske og hebraiske manuskripter . . . disse to sprog havde jeg tilegnet mig ved tidligere studier.« Det er karakteristisk for Niels Steensen, at han i vigtige afgørelser er meget langsom; de skal ligesom modnes af sig selv, og der må ikke udøves tryk af nogen art. Disse undersøgelser har sikkert betydet meget for ham, men mere betød sikkert omgangen med gode venner. Da han nemlig senere omtalte sin overgang til den katolske tro, mener han, at fromme katolikker, der havde læst hans videnskabelige værker, nærede ønsker om at kende ham personlig. Sådan opstod den første kontakt, og i dette så han Guds forsyn.

To fromme kvinder

Især var det to fromme kvinder, der fik indflydelse på ham. Hos dem mødte han en praktisk kristendom, erhvervet på grundlag af erfaring. Den ene af de to kvinder var en ældre nonne af fornem herkomst, der bestyrede et lille apotek. Hun hed Maria Flavia, og hos hende købte Niels Steensen sine apotekersager. Hun var ikke længe om at opdage, at han ikke var katolik, og hun talte med ham om det. Da Maria opdagede, at Niels Steensen godt ville høre på hendes argumenter, blev hun dobbelt ivrig og nåede så vidt, at hun fik ham til at bede om at få den rette tro. Men Niels Steensen udskød stadig afgørelsen, og derfor henviste hun ham til samtaler med en af byens fornemste damer, Lavinia Arnolfini, der var gift med en gesandt.

Lavinia Arnolfini

Hun levede i et lykkeligt ægteskab med mand og børn, var en from natur, en blid og samtidig stærk personlighed, der på den naturligeste måde forstod at føre sig i de fornemste kredse, sådan som hendes stilling som gesandtfru krævede det. Overfor fattige var hun gavmild, og hun var ikke bange for at pleje syge, når dette var nødvendigt - altså en virksom kristen. I sine samtaler med Niels Steensen fik hun god hjælp af sin lærde skriftefader pater Savignani, da han besad den lærdom, hun selv savnede, men som i samtaler med Niels Steensen var en nødvendighed. En dag, da hun syntes, at det gik alt for langsomt med Niels Steensens omvendelse, udbrød hun impulsivt: »Oh, dersom mit blod kunne gøre fyldest for at overbevise dig om, hvor nødvendigt dette er, ved Gud, jeg ville i dette øjeblik give mit liv for din frelse.« I en bog om hende hedder det om hendes venskab med Niels Steensen: »Hun udøste for Gud sine daglige tårer og pålagde sig selv særlige bodsøvelser for at bevæge den guddommelige mildhed til at oplyse denne ånd. Fra Gud nedbad hun det lys, med hvilket hun i deres samtaler stadig på ny trykkede ligesom en bråd i Niels Steensens hjerte, og når skriftefaderen angreb ham med grunde, så æggede hun ham med sin brændende iver, sin kærlighed og sit eksempel.«

Afgørelsen

Endelig faldt afgørelsen den 2. november 1667. Ved middagstid havde Niels Steensen en lang samtale med fru Lavinia, og det endte med, at hun blev utålmodig og ligefrem vred: »Signore, de besøg og de samtaler, som jeg har tilladt Dem helt imod min vane, havde ingen anden grund end utålmodig iver for Deres evige salighed, og har kun været en kærlighedskamp for at vinde Dem for troen. Men eftersom De ikke selv har vilje til at komme til sandhedens erkendelse, så bør jeg ikke spille tiden til unytte; kom derfor ikke oftere til mig,

medmindre De har bestemt Dem for at blive katolik.»

Efter denne afsked kan man tænke sig, hvilken tilstand Niels Steensen var i, da han gik rundt i Firenzes gamle gader. Omsider mødte han tilfældig pater Savignani. Denne anede ikke noget om, hvad der var sket og troede, at de som sædvanligt skulle i gang med at diskutere teologiske problemer. Han sagde derfor til Niels Steensen, at han ville hente nogle bøger. Da han vendte tilbage, var Niels Steensen som forvandlet – al tvivl var borte. Da Lavinia Arnolfini lidt senere fik at vide, hvad der var sket, skyndte hun sig til kapellet for at synge et Te Deum Laudamus (Vi lover dig Gud). I virkeligheden var hun blevet bange for sin – som hun mente – ukærlige opførsel over for Niels Steensen. Men nu var hun sikker på, at Gud havde brugt hende til at omvende Niels Steensen. Den katolske form for kristendom stod nu for Niels Steensen som en sandhed så stærk som en videnskabelig erkendelse.

Når han senere i et skrift sammenfatende skal give grunde for sin omvendelse, nævner han de mange trosretninger i Holland, den religiøse ligegyldighed, han så ofte mødte, sine mange italienske venners fromme levevis, de indtryk af fromhed, han fik i Livorno og den ubrudte tradition i den katolske kirke. De mange trosretninger og sekter skaber splittelse og usikkerhed. Men det vil altid være svært at give et udtømmende svar på motiverne til en omvendelse, da det mere drejer sig om personlige og følelsesmæssige bevæggrunde end egentlige forstandsmæssige. Man kan ikke give en matematisk løsning i et så dybt sjæleligt, ja uigennemtrængeligt problem. Til sidst siger Niels Steensen i sit lille

skrift, at den endelige sikkerhed kommer fra den guddommelige nåde, som kun den begriber, der kender den fra sit eget liv.

Trangen til praksis

En naturlig følge af Niels Steensens nye livssyn blev nu trangen til i praksis at virke for det. Derfor måtte målet være at forberede sig til at indvies som præst. Alle de, der har kendt Niels Steensen personligt, er enige om, at hans livsførelse var sådan, at næppe nogen kunne tænkes mere værdig til at være præst end han. »Tro mig, hr. Nicolaus er i sandhed en engel i sine sæder,« siger en af hans italienske venner, og en anden erklærer, at »hans godhed og hans dyder står sådan i blomst, at jeg sætter ham lig med de helligste mennesker«.

Ved påsketid 1675 blev Niels Steensen indviet som præst, og allerede påskedag holdt han sin første messe i SS Annunziata i Firenze. De følgende to år var han dog uden embede. Han var nemlig først og fremmest opdrager for Cosimo III's søn og tronfølger Ferdinand. Samtidig med at beskæftige sig med teologi fortsatte han også sine studier i geologien, men de teologiske studier vandt mere og mere overhånd. Mange af hans teologiske arbejder er stridsskrifter, hvad der var naturligt, da han kom ud for heftige angreb fra protestantisk side i Holland, Tyskland og Danmark. Diskussionen var voldsom fra begge sider. Niels Steensen følte, at han ikke alene måtte forsvare sig, men lige så meget, at han vandt større klarhed over sin egen stilling ved at tage del i denne polemik.

Niels Steensen som præst og biskop

Men snart skulle der komme bud efter ham fra en helt anden kant. Den danske

Palazzo Vecchio i Firenze, hvor Niels Steensen boede

Benzon's Aut. katolik bedemand
Begravelsesforretning
• 34 48 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gaamester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gaamester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherrød 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhuegade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenører
Ingeniører - Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 18 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød - Flæsk - Pålæg
En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bagbanken)
Fialstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Leibniz

dronning Sophie Amalies broder, hertug Johann Friedrich af Hannover ønskede 1676 Niels Steensen som biskop i sin by. Fyrsten var efter et besøg i Assisi gået over til den katolske tro, og der var en lille menighed i Hannover i et næsten rent protestantisk land. Året før havde Johann Friedrich til sin bibliotekar udnævnt en anden af tidens store, den berømte filosof Leibniz, og det er sandsynligt, at denne har haft en finger med i spillet ved udnævnelsen af den nye biskop.

Niels Steensen ville ikke selv afgøre sagen, det måtte fyrsten og i sidste instans paven gøre. Blev han ikke biskop, ville han nok alligevel komme til Hannover for at virke som almindelig præst. Man sørgede i Firenze, da Niels Steensen i maj 1677 forlod byen for at opholde sig tre måneder i Rom for der at forberede sig til det nye embede. Paven indvilligede nemlig med glæde i at udnævne Niels Steensen til biskop, og han kom til Hannover i slutningen af året.

Niels Steensen fik fuldt op at gøre i sit nye embede. Foruden at skrive flere teologiske skrifter og mange breve passede han sin lille menighed, og over hundrede gik over til den katolske tro under indflydelse af ham. Mange katolikker var udlændinge, og derfor prædikede han ikke kun på tysk, men også på fransk og italiensk. Han havde meget at tage vare på, da han var biskop for hele Nordvesttyskland og Danmark/Norge.

Niels Steensen blev i Hannover to år, og noget af det interessanteste i den tid er hans forhold til den lige omtalte filosof Leibniz, der ikke sjældent hørte Niels Steensen prædike. Leibniz satte overordentlig stor pris på Niels Steensen som videnskabsmand - især beundrede han De Solido med de mange videnskabelige resultater, og han kunne tænke sig, at Niels Steensen ved yderligere studier kunne uddrage slutninger »angående

menneskeslægtens opståen« og »finde andre skønne sandheder, som kan bekræfte det, som den Hellige Skrift fortæller om«. I alt dette blev Leibniz dog skuffet; Niels Steensen var for dybt engageret i sit forhold til Gud.

En anden ting, Leibniz var interesseret i, var tidens forsøg på at forene den splittede kirke efter de mange religionskrige. Med hensyn til målet var Niels Steensen enig med ham, men ikke om vejen. Leibniz foreslog en genforening af kirkerne, men Niels Steensen kunne ikke gå med til en ydre sammenslutning, hvis der ikke samtidig var fuld enighed i de væsentligste trosspørgsmål. Som hos Spinoza savnede Niels Steensen også hos Leibniz den fuldkomne religiøse sikkerhed. Først når et fælles trosgrundlag var helt klarlagt, kunne der være tale om at samle kirkerne. Niels Steensen ligefrem bebrejdede Leibniz hans udflydende

NICOLAI STENONIS DE SOLIDO

INTRA SOLIDVM NATVRALITER CONTENTO
DISSERTATIONIS PRODROMVS.

A D

SERENISSIMVM

FERDINANDVM II.
MAGNVM ETRVRIÆ DVCEM.

FLORENTIÆ

Ex Typographia sub signo STELLÆ MDCLXIX.
SVPERIORVM PERMISSV.

Titelblau til De Solido. Den latinske tekst betyder: »Niels Stensens forløber til en afhandling over faste legemer, som i naturen er indesluttet i andre faste legemer. Tilegnet Hans Højhed Ferdinand II, storhertug af Toskana«. Under billedet står: »Firenze. Fra trykkeriet Stjernen 1669. Med øvrighedens tilfaldelse«.

standpunkt ved at sige om ham: »Den er ingen steder hjemme, der vil være overalt.« Trods denne hårde kritik må Leibniz' religiøse anstrengelser dog anerkendes, og hans valgsprog: »Videnskaben skal tjene livet, og livet Gud,« er ingenlunde tomme ord. I øvrigt er Leibniz fast overbevist om ærligheden i Niels Steensens overgang til katolicismen; den var sket »efter moden overvejelse og efter et grundigt studium af ældre og nyere skrifter,« siger han.

LUNGHOLM-STÆVNE

19. AUGUST 1973

Af Ruth Plum

*Høsten er i hus! – Hurra! Hurra!
Kom syng nu alle med – hurra! Hurra!*

Godt 500 katolikker, børn, unge og gamle fra menighederne i Region III var samlet på *Lungholm* på Sydlolland for sammen at takke Gud for høsten.

Stævnet indledtes med en festlig procession af høstfolk med gammeldags høstredskaber og en trillebør med markens frugter, af børn med plakater, der opfordrede os til at takke Gud for hans gaver, af børn med rytmeinstrumenter, af ministre og af præster og af biskoppen med hyrdestaven. Jo, det var en rigtig høstprocession.

Mens processionen nærmede sig alteret, sang vi alle en til lejligheden digtet salme »Høsten er i hus! Hurra! Hurra!« – og for rigtigt at understrege, at det var fest, sendte børn fra vore forskellige menigheder balloner til vejrs, balloner, der foruden barnets navn og adresse havde et budskab med om, at:

Alle gode gaver, de kommer ovenned.

Ballonhilsenerne fortalte også, at de kom fra en, der havde været til *katolsk stævne på Lungholm 19/8 1973*, hvor der var

Høsttakkegudstjeneste

»Vi pløjede' og vi så'de vor sæd i sorten jord, så bad vi ham os hjælpe, som højt i himlen bor, og han lod snefeld hegne mod frosten barsk og hård, han lod det tø og regne og varme mildt i vår« – og nu har vi høsten i hus, og derfor vil vi nu også i denne hellige messe takke, ja, prise Gud for al hans kærlighed.

Biskoppen har sat hyrdestaven fra sig; han læser for os den historie, Jesus engang fortalte, om den rige mand, hvis marker havde båret godt, ja, så godt, så han ikke havde plads til høsten i sine lader og derfor tænkte på at rive dem ned og bygge dem større, så han kunne få sin høst i hus og slå sig til ro, spise og drikke og være glad; men så sagde Gud til ham, at i nat ville hans sjæl blive krævet af ham, og hvem skulle så have alt det, han havde samlet sig? Ja, sådan går det, når man samler sig skatte, men ikke er rig hos Gud.

Biskoppen taler om, at vi er samlet til takkefest og glædesfest for høsten; men at evangeliet minder os om, at lykken ikke kun er afhængig af, hvad man besidder. Hvad gavnede det den rige mand,

D. Plate Petersen

Malermester

Telefon FAan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 26, Næstved

Alt vedrørende begravelseer
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys – Kraft – Oliefy

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoiler

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermeatre

Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 18 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Poul

HENRIKSEN

Rådhusstræde, Vejle

Telefon * 82 37 11

Leverander til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Bøglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 8, Vejle. Telefon 82 03 60

Bøgladen med de mange bager ...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 28 – 82 11 28

Kartofler – Frugt – Grøntsager
Konserver – Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bøgladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 52 15 33

G. Garth-Grüner

Landsretsaagfører
Brødgade 25
København K
Telefon (01)• 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 65

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedlagade 86
Vejle – Telefon •82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murarmester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 93 og 13 43 37

at hans lader var fulde, når han dog nu skulle dø og ikke var rig hos Gud?

Aldrig har vort samfund været så velhavende som nu; men det er som om mennesker ikke er blevet mere tilfredse derved. Guds ord rettes til hele vort samfund, der nok er rigt, men ikke rigt hos Gud. Her er det vor opgave som kirke at pege på, at velstand ikke er nok for et samfund, hvis det ikke *også* er rigt i Gud. Hvordan bliver det det? Ved:

Fornyelse og forsoning

Pave Paul meddelte til pinse, at 1975 skulle være et jubelår. Det er en betegnelse, vi allerede møder i 3. Mosebogs 25. kapitel, hvor det pålægges Guds folk at holde jubelår hvert 50. år. Da skal al gæld eftergives, slaver frigives og uret gøres god igen. Denne skik optog den katolske kirke i middelalderen; men tidligere fejrede man jubelåret først i Rom og så derefter i de enkelte bispedømmer. Pave Paul har vendt op og ned på det, så tiden fra pinse 1973 til nytår 1975 skal benyttes til i de enkelte bispedømmer at forberede jubelåret under temaet: *Fornyelse og forsoning*.

Det drejer sig først og fremmest om en *indre fornyelse*, fornyelsen ved Helligånden. Strukturændringer kan ikke forny verden, før vi fornyes i vort indre. Vi må opleve, at vi er et fællesskab, der er kaldet til at bære hverandres byrder, vi må forsones os med hinanden.

Denne fornyelse og forsoning må begynde i kirken selv, i vort menighedsliv, vort familieliv, i vore forskellige foreninger og grupper og også på vore arbejdspladser. Vi må være opfindsomme, så vi kan opbygge et fællesskab over for de materialistiske og gudløse tendenser, der gør sig gældende. Vi må fornyes i et Helligåndens fællesskab.

Det er ikke over alt i verden, at høsten er god i år

Pastor Knud Ballin bad os derfor om at lægge en god gave til de nødlidende (der kom over 2000 kr. i kurvene!).

Hvor er det festligt at være så mange, der følges ad til Herrens nadver. Et festmåltid bliver endnu festligere, når der er mange deltagere! Og så blev kommunionssalmen sunget på polsk!

Efter messen fulgte så »agapen«, frokost på den store græsplæne.

Næsten alle havde husket deres madpakke; men til dem, der ikke havde, var der smurt smørrebrød i store mængder. Også dette smørrebrød var et symbol på den helt overvældende gæstfrihed og kærlighed, vi alle mødte på Lungholm, hvor familien Bertouch-Lehn ikke blot var gæstfrie og opfindsomme værter, men hvor det på alle måder lyste ud af dem, at de var lige så lykkelige, for at vi nød deres hjem, som vi var over at være gæster der.

Og så gik eftermiddagen med festligt samvær. Der var sækkevæddeløb, kartoffelvæddeløb og tovtækning, hvor bl.a. pater Irenæus var en fremragende hepper.

Præmierne var rigtige høstpræmier; guldkorn, kartofler og andre af markens frugter i mere eller mindre forædlet form. Der var film for de små, moderne dans for de unge, polsk foredrag for dem, der forstod polsk, og et meget dygtigt folkedanserhold lokkede mange af stævnedeltagerne ud på grønsværen. Der blev hoppet og danset!

Stævnet sluttede med sakramental velsignelse

Var det, fordi det var de gamle elskede salmer, der nu blev sunget, eller var det fordi, vi havde moret og snakket os sammen til et levende fællesskab i eftermiddagens løb? Sangen lød i hvert fald nu anderledes. Hvis den havde været lidt spæd, da vore sammenbragte menigheder sang: »Høsten er i hus! – Hurra! Hurra!« – så var den blevet fuldttonende og kraftig, da *den her forsamlede menighed* sang to af vore kæreste sakramentssalmer og *store Gud vi lover dig*.

Festen for Marias optagelse i himlen

Glemte vi helt den i høstfestens glæde? Nej, vi skiltes ikke, før vi sammen havde sunget: Jeg elsker Maria, der fødte til jord den Herre, som ene er mægtig og stor ...

Med os sig forene de liliers flor
at prise den rene Gudsmoder i kor.
Ave, ave, ave *Maria*.

UNGDOMS- LEDER- TRÆNING

Af Henrik Loldrup/Kjeld Wogensen

I begyndelsen af juli var 21 skandinaviske ungdomsledere på ledertræning i Niels Steensen Haus i Reinbek ved Hamburg, indbudt af Katolische Jugend Hamburg. Dette kursus er blevet en tradition og er en håndsrækning til Danmarks Unge Katolikker og de tilsvarende norske, svenske og islandske ungdomsorganisationer.

Fast led i kurset er en praktisk og teoretisk skoling i at arbejde med grupper. I år var der hertil knyttet det indholdsrige tema: Unge menneskers seksuelle adfærd og kirkens stillingtagen. Ved hjælp af gruppepædagogikkens metoder blev dette store emne gennemdiskuteret. Som foredragsholdere og sagkyndige inden for området deltog medarbejdere fra den socialpædagogiske højskole i Hamburg og fra Ludwig Windhorst Haus i Holthausen. Den daglige ledelse havde et team af ordførere fra Danmark, Norge, Sverige og Hamburg.

Misforholdet mellem kirkens fordringer til unge menneskers seksuelle adfærd, som de bl.a. giver sig udtryk i de tyske biskoppers hyrdebrev: »Fragen der Geschlechtlichkeit«, og unge menneskers faktiske adfærd på det seksuelle område blev klargjort for alle under kurset. Materiale, som var medbragt fra Danmark og Sverige, tydeliggjorde også dette. Gennem diskussioner, ekstemporalspil, kollager og spontane samtaler blev det gjort klart, at den enkelte ansvarsfuldt og ærligt må gennemdiskutere samfundets (inkl. kirkens) forestillinger og søge at få bugt med dem.

Sideløbende med kurset var der hver dag forskellige former for gudstjeneste, tilrettelagt af deltagerne, med temaer fra kursets problematik. Således var disse dage ledsaget af en stadig nybesindelse på Gud.

En tur på Reeperbahn (Sct. Pauli), der var grundigt forberedt af den hamburgske sømandspræst, anskueliggjorde effektivt fremfor alt alle de negative seksuelle adfærdsformer. Gruppen besøgte også det nyindrettede »Katholische Akademie Hamburg«. Huset blev forevist af Dr. Fischer. Dette hus vil i fremtiden kunne blive et tilknytningspunkt for skandinaviske katolikker, idet dette akademi bl.a. vil tilbyde videreuddannelse for menighedsmedarbejdere. I tilslutning hertil besøgte man »die IGA« (Internationale Gartenbauausstellung), hvor alle fritidsmuligheder blev gennemprøvet.

Under et besøg i det nyoprettede »Jugendzentrum der katholischen Jugend Hamburgs« på Graumannsweg blev ungdomsarbejdet i Skandinavien og Hamburg drøftet. Derefter fejrede man i fællesskab en messe med temaet: Venskab.

Sang, leg, arbejde og dans prægede og afrundede 11 vellykkede dage.

LÆSER- BREVE

ÅBENT BREV TIL PATER ADAMS

Kære pater Adams!

Mens bølger af forargelse må skylle over Deres stakkels hoved, kan jeg ikke undlade at bøje mig i respekt for Deres mod og klare standpunkt.

Det fremgår ikke direkte af dagspressen, hvorfor De ønskede at afskedige den dygtige børnehavelærerinde, men et katolsk menighedsmedlem har på den mest eminente måde afsløret sagens virkelige kærne: »For man kan ikke snakke med så små børn om Gud. De forstår det ikke.«

Man må sandelig stille sig det spørgsmål: Hvad skal vi med kirkelige – katolske såvel som protestantiske – børnehaver – hvad skal vi med kristne institutioner, når man ikke »kan snakke om Gud. De forstår det jo ikke.«

Pater Adams, De har modigt gennem Deres handling bekendt, at der må være mening bag ordene. En katolsk institution er en institution, hvor der »må snakkes om Gud«. Hindres dette, så luk sådanne institutioner; det er falsk varebetegnelse. Og er der noget, som vor tid har krav på, så er det at bekende kulør og leve op til høje idealer, selvom det her og der kan koste offentlige tilskud.

Vi er mange, der er stolte over at have en så ærlig og konsekvent medbroder i vore rækker.

Knud Ballin

SÅRE LANG ER RETTENS VEJ ...

Det er sjældent, politik og fagforeningsfilosofi sniger sig ind i »Forum«s spalter – hvor man da også har bedre ting at bruge pladsen til. Alligevel er det sket i nr. 10, hvor »Katolsk Arbejderaktion«, hvad det nu kan være, skriver til statsministeren, at man er forarget over, at de elementære krav om opretholdelse af ro og orden også omfatter fagforeningsfolk (Hope-Computer affæren).

Denne ejendommelige opfattelse skal ikke stå uimodsagt, idet det er forstemmende at se en katolsk fraktion gå i brechen for vold og bølgeoptøjer. Det er en uhyggelig »retsbevidsthed«, der her kommer til udtryk.

Jørgen Bertelsen

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17 – dog ferielukning 12. sept. til 3. okt. incl.
Telefon 15 23 03.

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros

Hobro – Telefon (08) 52 15 44

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

4100 Ringsted – Telefon (09) 61 24 54

Malerfirma HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 91

Fint arbejde – – – Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 19, Kbh. Ø

LÆG- DOMINIKANERNE

Lægdominikanerne indbyder til møde søndag den 9. september.

8,30: Messe i Sct. Andreas kirke, Kollegievej, Charlottenlund.

9,30-10,45: Oplæg til forhandling om emnet: »De kristnes engagement i tiden« ved pastor Johny Noer (Den apostoliske kirke) og pater Jong.

10,45-11,30: Frokost (medbr. mad, kaffe eller øl kan købes).

11,30-12,30: Samtale.

13 (ca.): Afslutning.

Indtegning til fru Connie Probst, Schimmelmansvej 45, 2920 Charlottenlund. Telf. OR 6382.

KIRKE- INDVIELSE | BRØNSHØJ

Søndag den 16. september kl. 15,00 indvies den nye Skt. Antoni Kirke, Frederikssundsvej 225, i forbindelse med en højmesse ved biskop Hans Martensen.

Efter messen reception i menighedslokalerne og præstegården.

VALFART TIL HARALDSTED 16. september

Sankt Knud Lavards Gilde indbyder både medlemmer og andre interesserede til valfart til kapelruinen i Haraldsted og til besøg i kirker og på steder, der har tilknytning til Sjællands værnehelgen.

Transporten fra København vil ske med bus; mødestederne er pladsen foran Lyngby Rådhus kl. 8,00 og S-togsstationen Vesterport kl. 8,30. Den hellige messe fejres i kapelruinen ca. kl. 10,00, hvorefter frokosten (som man selv må medbringe) indtages i skovbrynet med på-

følgende besøg i et par af omegnens kirker, bl.a. Sorø Klosterkirke, under sagkyndig vejledning af arkivar Jørgen Nybo Rasmussen.

Før hjemrejsen er deltagerne inviteret til en kop kaffe hos Skt. Josephsøstrene i Ringsted; hjemkomst ca. kl. 17,30.

Tilmelding skal ske til Gildets præst senest søndag den 9. september. Pris for deltagelse er kr. 30,-, der betales under turen.

På Gildets vegne

Kjeld Geertz-Hansen,
Bredgade 64, 1260 Kbh. K.
Tel. 13 37 62 mell. kl. 11-12.

SKT. ANSGAR

Indtil videre afholdes søndagsmesserne i Skt. Augustins kirke på Jagtvejen kl. 10. Hverdagsmesserne læses i kapellet i præstegården alle dage kl. 8. Fra den 12. september at regne læses tillige messe tirsdag og torsdag kl. 16,30.

Søndag den 9. september kl. 10 genoptages »Familiemessen« og altså i Skt. Augustins kirke. Samme dags aften kl. 19,30

afholdes menighedens årlige lysprocession i Immaculatakirken på Strandvejen. Medlemmer af andre menigheder er naturligvis velkomne.

K. G.-H.

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgårdsstræde 18
København K
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og støn
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

Støt vore annoncører!

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfæringskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 18, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Rejser under katolsk ledelse

EFTERÅRSFERIE I ROM

13/10-20/10 ophold på hotel ARISTON med halvpension, alle dobbeltværelser med bad og toilet.

Pris alt incl. 1095,- (rejseløder p. Laurits Brunicardi).

BESTIL HURTIGT, BEGRÆNSET DELTAGERANTAL!

Program og indtegning:

Holmbladsgade 11, 2300 København S. Telf. (01) ASta 2312.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 9/9: 23. alm. Søndag: Es. 35, 4-7a. - Salme 145 (146), 7. 8-9a. 9bc-10. (R: 1b eller Alleluja). - Jak. 2,1-5. - Mk. 7,31-37.

Mandag d. 10/9: Kol. 1,24-2,3. - Lk. 6,6-11.

Tirsdag d. 11/9: Kol. 2,6-15. - Lk. 6,12-19.

Onsdag d. 12/9: Kol. 3,1-11. - Lk. 6,20-26.

Torsdag d. 13/9: Kol. 3,12-17. - Lk. 6,27-38.

Fredag d. 14/9: *Korsets Ophøjelse*: 4. Mos. 21,4b-9. - Salme 77 (78), 1-2. 34-35. 36-37. 38. (R: 7b: Glem ikke Herrens gerninger). - Fil. 2,6-11. - Joh. 3,13-17.

Lørdag d. 15/9: *Den smertefulde Gudsmoder*: Hebr. 5,7-9. - Salme 30 (31), 2-3a. 3bc-4. 5-6. 15-16. 20. (R: 17b). - *Sekvensen Stabat Mater* kan læses evt. synges i alle Messer. - Joh. 19, 25-27. (Eller: Lk. 2,33-35).

Søndag d. 16/9: 24. alm. Søndag: Es. 50,5-9a. - Salme 114 (116), 1-2. 3-4. 5-6. 8-9. (R: 9 eller Alleluja). - Jak. 2,14-18. - Mk. 8,27-35.

Mandag d. 17/9: 1. Tim. 2,1-8. - Lk. 7,1-10.

Tirsdag d. 18/9: 1. Tim. 3,1-13. - Lk. 7,11-17.

Onsdag d. 19/9: 1. Tim. 3,14-16. - Lk. 7,31-35.

Torsdag d. 20/9: 1. Tim. 4,12-16. - Lk. 7,36-50.

Fredag d. 21/9: *S. Matthæus*: Ef. 4,1-7. 11-13. - Salme 18 (19), 2-3. 4-5. (R: Deres røst er nået ud over den vide jord). - Mt. 9,9-13.

Lørdag d. 22/9: 1. Tim. 6,13-16. - Lk. 8,4-15.

Søndag d. 23/9: 25. alm. Søndag: Visd. 2,12. 17-20. - Salme 53 (54), 3-4. 5. 6 og 8. (R: 6b). - Jak. 3,16-4,3. - Mk. 9,30-37.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 9/9: 23. alm. Søndag. - *Kollekt for Katolske Menighedsplejer*.

Mandag d. 10/9: Ferialdag.

Tirsdag d. 11/9: Ferialdag.

Onsdag d. 12/9: Ferialdag.

Torsdag d. 13/9: S. Johannes Chrysostomus, biskop og kirkelærer. (27/1).

Fredag d. 14/9: *Korsets Ophøjelse; Gloria*, men ikke *Credo*.

Lørdag d. 15/9: Den smertefulde Gudsmoder; *Gloria* og *Credo* bortfalder.

Søndag d. 16/9: 24. alm. Søndag.

Mandag d. 17/9: Ferialdag. - Eller: S. Robert Bellarmino, biskop og kirkelærer. (13/5).

Tirsdag d. 18/9: Ferialdag.

Onsdag d. 19/9: Ferialdag. - Eller: S. Januarius, biskop og martyr.

Torsdag d. 20/9: Ferialdag.

Fredag d. 21/9: *S. Matthæus, apostel og evangelist; Gloria*, men ikke *Credo*.

Lørdag d. 22/9: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 23/9: 25. alm. Søndag.

»MESSIAS« - MIN VÆRT

Af Mac Rössler

Ja, han hed virkelig »Messias«. En kæmpestor neger - en af de utallige, som dag efter dag kommer fra Nordbrasilien til busterterminalen i Sao Paulo for her at for-

søge at klare en tilværelse, hvor elendig den så end kan være.

Han havde gamle udtrådte sko på fødderne og alt for korte bukser samt en snavset jakke - ellers intet som helst - ingen skjorte, ingen strømper.

Han havde venligt hilsende gjort plads for mig på en bæk på Rodaviario-Pladsen. Jeg vovede at stille ham et spørgsmål:

»Har De spist noget i dag?«

Han svarede nej uden tøven.

»Fame? (Sult).«

»Si, si!« (Ja, ja!) sagde han smilende.

Jeg gav ham en pengeseddel, så han kunne købe sig noget mad.

Men straks efter skammede jeg mig lidt.

Jeg blev pludselig klar over, at Frans (af Assisi) bestemt ikke ville have sagt til sine medbrødre, når de kom trætte og sultne hjem: »Gå ud i køkkenet og find dig et eller andet.« Som vi ved, ville han være gået ind i spisesalen med de sultne for at sørge for mad, og han ville selv kraftigt have grebet til for at opmuntre de andre til at spise.

Da jeg nu engang er medlem af Frans af Assisi's tredje orden og gerne skulle følge Frans' eksempel, indbød jeg den sultne mave ved min side til en restaurant og bestilte der til os begge et ordentligt måltid og tog selv flittigt for mig af retterne.

Messias spiste med en mægtig appetit.

Men da jeg så skulle til at betale, skubbede han energisk min pengepung ned i min lomme og erklærede, at jeg var hans gæst.

»Jamen, De har jo ingen penge,« sagde jeg til ham.

Leende kaldte han på tjeneren og viste den pengeseddel, jeg havde givet ham: »Er det ikke mine penge?«

»Si, si.«

»Må jeg ikke bruge mine penge, som jeg vil?«

»Si, si.«

»Jeg kan da ikke bruge dem bedre end på at beværte min ven.«

Beskæmmet opgav jeg min modstand. Senere fik jeg chancen for at bruge samme list over for ham.

Da jeg en dag igen stak ham en seddel, sagde jeg til ham: »Er det mine penge?«

»Selvfølgelig!«

»Må jeg gøre med dem, hvad jeg vil?«

»Si, si.«

»Jeg kan ikke bruge dem bedre end at forære dem til en ven.«

Han lo: »1-1.«

Han ville aldrig vise det: og dog var denne pjaltede brasilianske neger ved navn »Messias« mere end nogen anden i laksko og smoking en sand gentleman.

Nachrichten des Katolischen Auslandssekretariat, 7/8 Juli/August 1973.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1225 København V,
telefon Eva 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgprisen kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

GODSPELL

Jesus er på mode i disse år – især hos den yngre generation, der til de traditionelle kirkegængeres forundring (og til tider forargelse) kaster sig ud i en Jesuskult, hvis revolutionære form sætter én i forlegenhed. Denne Jesusinteresse og Jesusbegejstring har bl.a. givet sig udtryk i de to velkendte rock-musicals »Jesus Christ Superstar« og »Godspell«, som også har været opført i København. Det siger sig selv, at disse musicals, der har gået deres sejrsgang over det meste af verden, måtte blive filmatiseret. Den 24. august havde vi således i København Europapremiere på »Godspell«.

Filmen er en tro gengivelse af selve rock-musicalen, der genfortæller Mattæusevangeliet, især lignelseskapitlerne. Den er næsten udelukkende filmet udendørs i New York med scener fra Lincoln Center, Central Park, Frihedsgudinden og Broadway. Handlingen er derfor henlagt til vore dages New York, og disciplene er byens hippier, som bryder med det bestående for at følge en nærmest klovnagtig Vorherre, der lærer dem at blive som børn midt i overflodens og velstandens materielle »paradis«.

Det er vanskeligt – om ikke umuligt – at lave en ægte teatralisk eller filmisk gengivelse af Vorherres jordiske optræden. De fleste film, vi hidtil har set, er enten druknet i overdreven sentimentalitet, eller også har de forvansket Jesu person (som det også bliver tilfældet med Thorsens Jesus-film). Der har manglet en vis

distance mellem Jesus og den kunstneriske gengivelse. Så vidt jeg kan se, har forfatteren til »Godspell« fundet en løsning, et Columbusæg, idet han lægger distancen i humoren. Vorherre bliver absurd og latterlig, hvilket han absolut også er set med denne verdens øjne, eftersom korsets visdom står i modsætning til denne verdens selvskabte visdom.

Filmen er uhyre morsom og opfindsom, dog uden at være overfladisk. Den er nemlig også på sin vis gribende, idet det virkelig lykkes at formidle det gamle budskab til menneskene på en ny og engagerende måde. Der lægges virkelig op til, at vi bliver som børn igen – og at vi ikke flygter fra den lidelse, der er uundgåelig i sammenstødet med denne verdens mægtige. Alligevel mangler der noget af den intensive atmosfære, som var til stede under teaterforestillingen. Det er, som om netop denne musical lægger op til en intim og direkte kontakt mellem skuespillerne og tilskuerne. Det siger sig selv, at en sådan kontakt ikke kan opnås med et lærred. Teaterforestillingen var mere engagerende. Dette være ikke sagt for at forringe filmens værdi, men for at understrege, at man ikke uden videre kan overføre enhver teatralisk fremstilling til en filmisk.

Da jeg kom ud fra biografen efter forestillingen, stod der en gruppe unge mennesker med en plakat og protesterede imod filmen, fordi den ifølge deres opfattelse forhånedt Jesus. Disse unge krist-

ne gør i dag en indsats i København, som gør de etablerede kirker til skamme. Deres kærlighed til Jesus er stor og deres missionsiver grænseløs, men på dette punkt tror jeg, de tager fejl. Jesus bliver ikke forhånet, blot fordi han optræder sminket som en klovn. Det har aldrig været forfatterens hensigt at forhåne Jesus. Han er et troende menneske, som undfangede ideen til sin musical efter at have overværet en påskegudstjeneste. At Jesus optræder sminket som en klovn skal forstås ud fra forfatterens egne hensigter. Tre muligheder åbner sig:

Enten har han villet fremstille Jesus som Guds glade gøgler, hvilket er i forlængelse af de bedste middelalderlige traditioner, Eller han har villet fremstille Jesus som en nar, i lighed med hofnaren i gamle dage, der ene i riget kunne fortælle kongen sandheden. Eller han har simpelthen gjort Jesus til en klovn, fordi vi forbinder klovne med det uventede, det urimelige, det livsglade, det overstrømmende og det begejstrede.

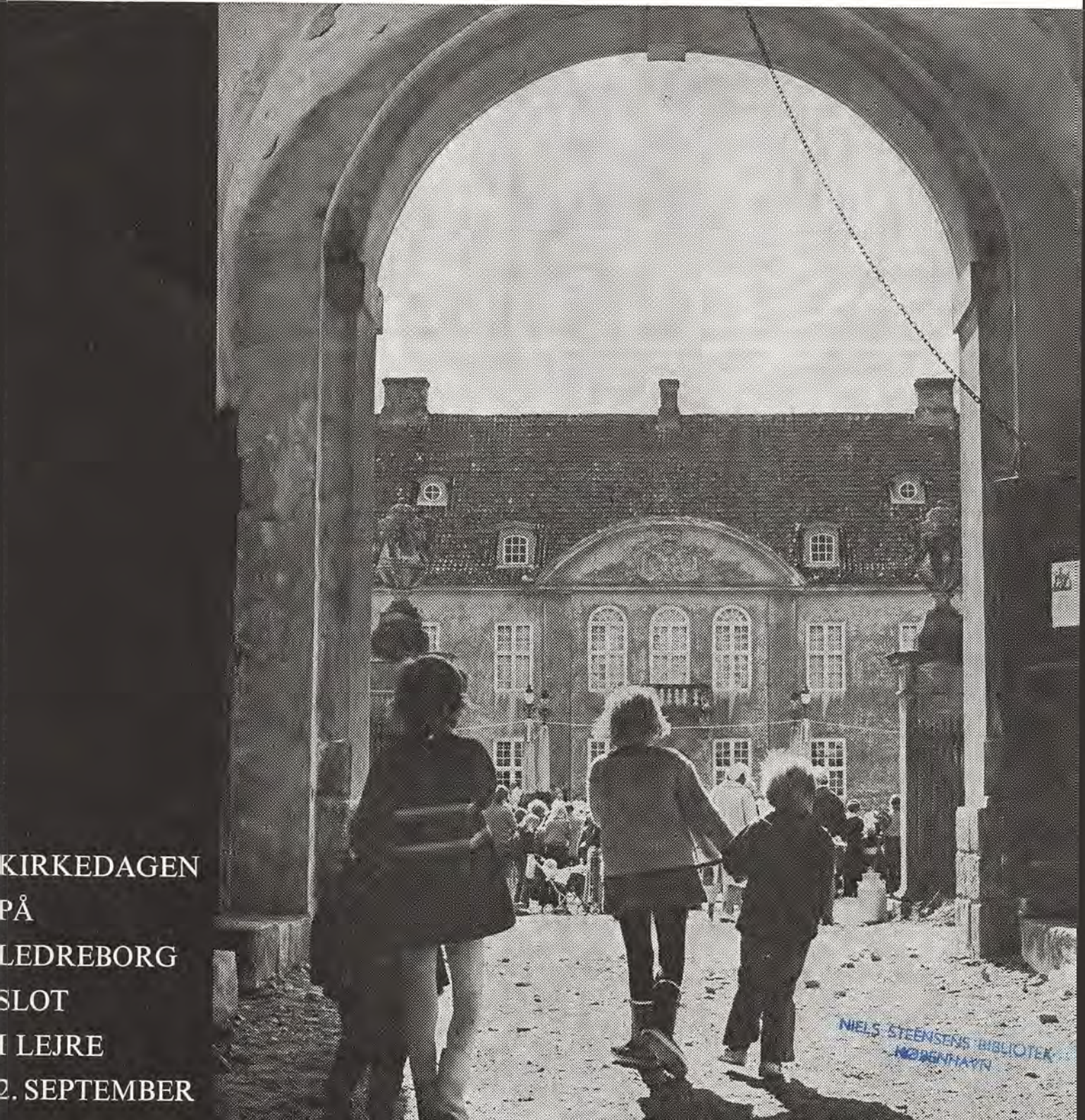
Hvad enten man nu opfatter Jesus-skikkelsen i »Godspell« som Guds glade gøgler, hofnaren, der fortæller menneskene sandheden, eller klovnen, der overrasker, så er det afgørende imidlertid, om Jesus fremstilles som Herren over disciplene og Herren over liv og død. Og her er der ingen tvivl mulig: Jesus har i musicalen alt og alle i sin hule hånd.

Kaare Osorio

16/1973

forum

katolsk

KIRKEDAGEN
PÅ
LEDREBORG
SLOT
I LEJRE
2. SEPTEMBER

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
NØRDBENTHAYN

NOTES- BLOKKEN

PORNOFILMEN OG KULTUREN

Mens dette skrives, går bølgene højt. Alle argumenter for eller imod Jens Jørgen Thorsens Jesus-film er fremdraget. Men efter nogen tid vil sagen gå i glemmebogen. Ophidselsen vil lægge sig. Intet er så gammelt som en gammel avis. Efter alle solemærker at dømme, vil filmen blive drejet – med eller uden produktionsgarantien. Thi der er penge i den. Og efter kapitalistisk tankegang helliger hensigten alle midler. Det vil sikkert blive en geschæft med klækkelige indtægter.

En anden ting er den reaktion, som biskop Hans Martensens opfordring til at protestere mod den planlagte film, har udløst hos kulturminister Niels Matthiasen.

Ifølge Kristeligt Dagblad d. 30. august, citeret i radioavisen samme dag kl. 8,00, har kulturministeren udtalt: »Den katolske kirke har gennem århundreder virket fordummede og undertrykkende. Den er reaktionær. Protester fra den kant kan jeg ikke tage alvorligt . . . Biskop Martensen er bare pavens udstrakte arm«.

Det økumeniske Fællesråd i Danmark har protesteret imod denne udtalelse og beder statsministeren foranledige en fuldstændig tilbagekaldelse af udtalelsen. Det er bemærkelsesværdigt, at biskop Martensen ikke har taget stilling til denne udtalelse. Han forsvarer sig ikke mod det, som mange medborgere vil anse for tåbelige insinuationer, som ligger under en kulturministers niveau. At »Biskop Martensen bare er pavens udstrakte arm«, er ikke blot et stilistisk dårligt formuleret udsagn, men også urigtigt, når man kender det 2. Vatikanconcils redegø-

relse for biskoppernes stilling. Og at den katolske kirke gennem århundreder har virket fordømmende og undertrykkende, er en summarisk og derfor overfladisk udtalelse, som i det mindste i denne kategoriske form næppe vil godkendes af nogen alvorlig historiker. Men som sagt: biskop Martensen forsvarer sig ikke. Vigtigere for ham er det at værne om Jesus-skikkelsen end at forsvare kirkens og katolikernes en gang imellem tåbelige adfærd. Den katolske kirke blev hånet. Men forhånelsen burde ikke være en overraskelse, når man er fortrolig med Det Nye Testamente. »Salige er I, når man håner og forfølger jer og lyver jer alt ondt på for min skyld« (Matt. 5,11). Ignatius af Loyola var ligefrem bange for at blive rost for meget af denne verden.

Men vi kristne har på den anden side også den opgave at tegne et sandt billede af den Kristus, som var et virkeligt menneske. Vi burde skrive os Martin A. Hansens ord bag øret. Han siger i sin bog »Tanker i en skorsten« (1952, s. 107): »I den pureste, spæde ungdom førte man nogle af os nær billedet af denne Guds Søn, et klamt væsen, karbollugtende, en sygehusånd, skabt af en aldrende, udblødt pietisme . . . Man fik en anelse om, at dette sarte sygehusvæsen var en personifikation af en helt udmarvet moral, der modsat sine udspring var rystende angst for at komme i kast med livet«.

Den virkelige, den ægte Jesus har også i dag bud til alle mennesker – uden porno make-up.

H. Roos S.J.

INDHOLD

TROENS EVENTYR	4
Niels Steensens virke som katolsk biskop vurderes af en ikke-katolik	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
om Thorsens Jesus-film; Uruguays kirke; Dalai Lama; præstekald i Tjekkoslovakiet og kirkedagen på Ledreborg	
EN CHANCE	10
Novelle om en mand, der får et nervøst sammenbrud – Hvorfor? Og hvem er den grå dame?	
BIRGITTA	14
for 600 år siden døde denne middelalderhelgen. Hun var dog også en uforfærdet moderne kvinde	
HAN TÆNDTE EVIGHEDSLAMPEN	17
pater Paul Jung, der i 1943 kom til Danmark, virkede i flygtningelejre, men påtog sig også andre opgaver. Han skal ikke glemmes	
PAVEN OG DRONNINGEN	18
Engelske katolikker lever en dobbelt loyalitet, som dog sjældent er noget problem for dem	
LÆSERBREVE	21
den »levende linie« mellem forfattere og læserne	
LITURGISK OVERSIGT	23
Tag og læs Guds ord, der vil blive levende i os.	
HVISKEN OG RÅB	24
Bergmans nyeste film anmeldes, og forfatterens personlige stillingtagen i Thorsen-debatten udtrykkes	
FORSIDEBILLEDET	
Vi henviser til referatet på side 8 og flere billeder på side 12-13	

KOMMENTAR

OM IDENTITETSUDRYDDELSE

For nylig læste jeg i avisen:

Punkt 4 i Fremskridtspartiets program lyder: – Religion og moral er den enkeltes borgers privatsag. Alle levn fra katolicismen, pietismen og victorianismen rykkes op med rode. Hvad en borger foretager sig uden på væsentlig måde at genere andre, skal det være hans frie og suveræne ret at gøre.

— — —

Der er mode i skæg og blå briller. Men folk, der går med solbriller indendørs, har enten migræne eller ønsker ikke, at andre skal se, hvorhen de retter deres blik. Til daglig sidder en del murerlærlinge og automekanikere ved mine fødder. De er imidlertid aldeles ikke arbejdere, de klæder sig kun sådan for at vise deres solidaritet med dem. De er gymnasiaster på vej mod en højere uddannelse, der vil sikre dem bedre indtægter end arbejderens. Enkelte forklædninger får ældre københavne-

re til at tænke på Krøllecharles: »Æ' det løgn, hva' jæ sier?«

Denne trang til at vise sig som noget, man ikke er, kan påvises som et fællesmenneskeligt træk nytårsaften og i tiden lige før askeonsdag. For spøg antager man forbigående en anden identitet. Men det går åbenbart over i hverdagen. Man søger at fastholde en identitet, som ikke er ens egen. Kan man fastholde den for stedse, ender den med at blive det! Skifter man den jævnligt ud, har vi den moderne attitude-relativisme. Det moderne menneske plages af spørgsmålet: hvem er jeg? Og alt for ofte synes individet at sige: jeg er ikke nogen, eller: det ved jeg ikke (desværre).

Identitet er vel snarest selv-erkendelse. Man ved ikke blot, hvem man er, man ved også, hvordan man er blevet det. Dertil hører fællesskab med andre og kendskab til fortiden. Men samkvem med an-

dre er en given og modtagen af påvirkninger. Det Per Gyntske ideal, at være sig selv nok, er et ideal for trolde. Hvad jeg føler, tænker og handler, påvirker mine medmennesker.

Og hvad fortiden angår, så søger vi styrke i vor katolske arv, af hvis rester nyt liv spirer frem. For mit eget vedkommende ønsker jeg hverken Holberg eller Brorson eller Ewald rykket op med rode, og min victorianske barndom har bevaret mig for en hel del ulykkelige fejltrin, fordi jeg blev opdraget til, »at sådan noget gør vi ikke i vor familie!« Livet er nemlig for kort til, at man kan give udførlige rationelle begrundelser for ethvert krav det menneskelige samfund stiller til sine medlemmer. (De må gerne smile hånligt!).

Fornylig læste jeg Malcolm Muggeridge's bog om Mother Theresa fra Calcutta: Noget skønt for Gud. Hun forlod en beskyttet klostertilværelse for helt at ofre sig for de allerfattigste, de udstødte, de uønskede i Calcuttas værste slum. Hun vil af mange herhjemme være kendt fra den film, som bogens forfatter optog af hendes arbejde, en film i hvilken der også forekommer et interview med hende om hendes kald. Mother The-

resa er ikke nogen ynder af offentlig omtale, »men skal det endelig være«, sagde hun, da hun gik med til filmoptagelsen, »så lad os lave noget skønt for Gud.« Ved denne ytring gav hun ikke alene navn til både filmen og bogen, men gav også en karakteristisk af sig selv om sit arbejde. »Hvis du vil være fuldkommen, så sælg, hvad du ejer, giv det til de fattige, og kom så og følg mig«, står der i evangeliet.

Mother Therasas eksempel viser os, at ordet *fuldkommen* ikke er det blodfattige ideal, som verden forestiller sig, men tværtimod betyder den hele fylde af menneskelighed. Den sikreste identitet nås, når vi kan sige med apostlen »ikke jeg lever, men Kristus lever i mig.« »Den, der mister sit liv for min skyld, skal vinde det.« Hun identificerer sig ikke med de spedalske tiggere og de børn, hun samler op af skraldespandene, men hun identificerer *dem* med Kristus. Derved træder hendes egen identitet klart for dagen: hun er en fattig nonne i Indien, der for Kristi kærligheds skyld deler kår med de fattige. Det viser hendes ansigt ikke mindre end hendes tale. Alverden ved, hvem hun er. Hun har løst identitetsproblemet.

Georg Heggum

BISKOPPEN INDBYDER TIL FÆLLES BØN

Hver tirsdag i oktober måned – altså tirsdag den 2., 9., 16., 23. og 30. oktober – vil jeg afholde en messe med bøn for bispedømmet kl. 20 i Sct. Augustins Kirke.

Der vil senere blive givet nærmere meddelelse om disse messers liturgiske udformning og om de enkelte prædikenerens tema.

Jeg indbyder alle vore katolikker til at slutte op om denne fælles bøn. Vor danske katolicisme trænger til indre fornyelse og forsoning – netop det, som paven har ønsket at gøre til særlig genstand for kirkens bestræbelser i den følgende tid indtil afslutningen af Det hellige År. Den verden, der omgiver os, stiller os over for store udfordringer. Vi vil kun være vor opgave voksen, hvis vort trosliv og vor bøn bliver fornyet og fordybet ved Helligåndens gaver.

Hans L. Martensen

TROENS EVENTYR

II

Niels Steensen

Niels Steensen som hjælpebiskop i Münster

I slutningen af året 1679 døde Johann Friedrich, og da hans efterfølger var protestant, var der ikke mere plads for Niels Steensen ved hoffet, og da man så i kirkelige kredse diskuterede, hvor Niels Steensen kunne anvendes, blev man enig om at gøre ham til hjælpebiskop i Münster hos fyrstebiskop Ferdinand af Fürstenberg. Her virkede Niels Steensen fra 1680-83. Han fik her overdraget mange opgaver, især da Ferdinand var meget svagelig. Niels Steensen foretog mange inspektionsrejser ud til sognene. Ofte gik han til fods en 5-6 timer om dagen. Han prædikede tit tre gange på en dag, og hans kapellan siger, at »hans ord overbeviste ikke bare gennem fornuftsgrunde, men også ved mildhed,« og »han viste stor værdighed og overordentlig beskedenhed i hele sin optræden«. Foruden at være biskop var Niels Steensen også sognepræst, og den sociale nød, han fandt mange steder, gjorde et dybt indtryk på ham. I et brev omtaler han tre små drenge, der hver nat måtte sove i det fri. »Jeg kan ikke få mine øjne væk fra de mennesker, der således lever i sværeste og yderste nød, og jeg har – selv om jeg af kærlighed til fattige har stiftet gæld – påbudt kapellanen på ingen måde at tillade, at de i fremtiden sover i fri luft.«

Som hjælpebiskop lagde Niels Steensen stor vægt på, at de rigtige blev udnævnt ved besættelsen af embeder, hvilket fremgår af indberetninger til paven. Så skarp kan han være i sine udtalelser, at han et sted om nogle embedsmænd erklærer, at »mange piger og gamle koner har mere forstand på fromhedsøvelser end de«. Også klostre fik en omgang, når han opdagede grove forsømmelser.

Niels Steensens tanker om præsten

Men vi kan få et godt kendskab til Niels Steensens meninger om, hvordan en præst eller sjælesørger skal være, gennem en lille bog, som han udgav 1684 med titlen Hyrdepligt. På titelbladet forklares skriftets formål: Hvorledes sjælehyrden

– ved at sætte alt andet til side – skal tænke på at være fuldkommen, hvis han vil føre de får, der er ham betroet, til den evige frelse.

Præstens første pligt er at være et forbillede; den anden er at forstå kunsten at udforske hjerternes hemmeligheder, der ofte er skjult for menneskene selv. Ved hjælp af denne kunst vil han opdage menneskets inderste væsen og dermed vide, hvor meget der mangler. Det drejer sig om at frelse sjæle, derfor må en præst være mere vågen end en fyrstes rådgiver. Man vil ud fra det forstå, at Niels Steensen lægger stor vægt på den individuelle sjælesorg. At man skal det, fremgår også af mange af Jesu lignelser.

I et større kapitel i den lille bog sammenlignes en præst med forskellige andre: en gartner, en hærfører, en overlæge. Helt moderne virker sammenligningen med sidstnævnte: En overlæge må kende hver enkelt patient, hvis han vil helbrede sygdommen. Da der findes en ligefrem uendelig mangfoldighed af sygdomme og lægemidler, må han give den ene dette, den anden noget andet. Hos nogle må han anvende kniven, ja ilden. På samme måde er også de åndelige sygdomme talløse, og en og samme medicin passer ikke for alle. Når en præst derfor vil løse en sjælelæges opgave, må han så grundigt som muligt kende hver enkelts åndelige sygdom med hensyn til symptomer, årsager, og de dertil svarende lægemidler. Vi har et forbillede i Kristus, der siger, at han er kommen for at helbrede de syge, og virkelig har helbredt de enkelte på forskellig vis.

Disse ord blev sagt for snart 300 år siden, da psykologien som videnskab endnu ikke var opdaget.

Biskop for de nordlige missioner

Da Ferdinand von Fürstenberg døde i 1683, og der så skulle vælges en ny biskop, tænkte de mest indflydelsesrige mest på sig selv for at opnå så store fordele som muligt. Over for dette var Niels Steensen nærmest magtesløs, og han så derfor ingen anden udvej end at forlade byen. Han rejste til Hamborg for igen

at varetage en biskops pligter for det nordlige Europa – i Münstertiden havde han bedt sig fritaget derfor – og det embede beholdt han indtil sin død.

Det var et strengt liv, han nu gik ind til. Der var på det tidspunkt henved 600 katolikker i byen, men sammenholdet mellem dem var ringe, og Niels Steensen, der blev strengere og strengede asket, følte sig i længden overflødig, selv om han arbejdede energisk med de opgaver, der lå for. Han boede hos en gammel ven og studiekammerat, den toscanske gesandt, og af Cosimo fik han årligt 800 daler. En enkelt gang kom igen lysten op i ham til at dissekere. For at vise en ven, der var blevet tvivler, hvordan Guds visdom afsløredes gennem naturen, foretog han en dissektion af et hjerte!

Men han længtes mod Italien, efter Firenze, den by, hvor han havde tilbragt sin lykkeligste tid, grundlagt nye videnskaber, fundet forstående venner og endelig den tro, han følte var den rette. Dette kommer tydeligt til udtryk i et brev til Cosimo fra juli 1684: »I Deres Højheds sidste brev må jeg atter og atter læse de ord, at vi måske ikke ses mere i dette liv, og det knuser mit hjerte; det er dog min længsel at gense de steder og de mennesker, gennem hvilke Gud har vist mig en fylde af nåde så stor, at jeg i det mindste må smigre mig med det håb om i min nuværende slaphed endnu en gang at modtage ny kraft fra mine velgøreres og venners iver og fornemme den mystiske indflydelse fra hine helligdomme. –«

Niels Steensen håbede altså i Italien på en sjælelig fornyelse.

Af paven fik han lov at rejse til Italien; men først besøgte han i al stilfærdighed København, hvor han blev en halv snes dage. Da han igen var i Hamborg, fik han besked om, at hertugen af Schwerin ønskede ham til sin by, hvor der var en lille katolsk menighed på 50 medlemmer. Niels Steensen følte en forpligtelse til at rejse derhen for at styrke den lille katolske mission, og her var han så det sidste år af sit liv – Italien skulle han ikke mere gense.

Niels Steensens sidste leveår

Om Niels Steensens sidste leveår har en ung officer *Johannes Rose* fortalt i en lille bog, som han har kaldt Nicolaus Stenos liv og død. Rose var ansat i hertugen af Hannovers livgarde, og under Niels Steensens påvirkning gik han over til den katolske tro, fulgte ham trofast og plejede ham i den sidste svære tid indtil hans død.

Om tiden i Hannover beretter Rose, at på den tid bestod Niels Steensens husstand af to almisseuddelere og af to adelsmænd, som han havde omvendt, og

hvoraf den ene gjorde tjeneste som hans sekretær, endvidere af tre tjenere og en kokkepige. Han ville aldrig holde vogn selv; men hver gang han havde brug for en, lånte hertugen ham den med to heste til byen og seks til landet. Han lod sig aldrig opvarte ved bordet af sine tjenere, men lod dem alle spise i samme stue og på samme tid som han selv, dog ved et særligt bord. Alle de andre, der hørte til hans husstand, spiste ved hans eget bord sammen med ham. På hans bord kom aldrig mere end fire retter foruden desserten, skønt adelsmænd fra hoffet ofte spiste hos ham. Der blev altid læst højt af en gudelig bog under måltidet. Han indledte hver gang med at læse op af den Hellige Skrift, hvorpå han altid kom med en eller anden from udtalelse. Den ene af hans to almisseuddelere ledede endvidere, før man rejste sig fra bordet, en kort åndelig og fortrolig samtale. Alle medlemmer af hans husstand stod op klokken fem om morgenen; de

Hans asketiske liv og død

Rose fortæller videre om, hvordan Niels Steensen levede mere og mere asketisk med mange fastedage med tarvelig mad. Han var klædt i en gammel kappe, som han brugte både nat og dag og sommer og vinter. Han solgte sin bispering og sit kors for at hjælpe fattige. Han kørte i åbne vogne i et barskt klima i sne og regn. En sådan asketisk livsførelse må temmelig sikkert have været en medvirkende årsag til hans tidlige død. De sidste år led han af en slem og pinefuld mave- og tarmsygdom, der til sidst tvang ham til at blive i sengen. Han holdt messe indtil det sidste, og lige før han døde, bad han Rose om papir og blæk for at skrive til Cosimo III. Han bad i brevet storhertugen påtage sig udgifterne ved begravelsen, som han ønskede skulle foregå på de fattiges vis.

»Lige før sin død,« beretter Rose, »havde han næsten hele tiden Guds lov og Jesu Kristi navn på læberne: Jesus,

havde så en halv time til deres påklædning, hvorefter alle i fællesskab holdt bøn i en time. Derpå læste han nogle linier for dem af bogen om Jesu Kristi Efterfølgelse, som han satte så højt, at han altid bar den hos sig. Derefter hørte man messe, som han aldrig nogen dag undlod at læse højt, selv ikke under sine heftige sygdomsanfald – med undtagelse af de to sidste dage før sin død . . . Op ad dagen tilbad man det hellige sakramente; og efter aftensmåltidet, før man lagde sig til at sove, foretog man en prøvelse af dagen og sang nogle salmer.

En nutidslæser af dette stykke vil forbavses over mange ting, der ligger os uendelig fjernt: tjenerskab, transport, spisvaner. Man spørger sig selv, hvor mange retter mad adelsmænd ved hoffet normalt spiste! Mest påfaldende er de mange gange, der holdes andagt eller anstilles fromme betragtninger. Stykket giver et godt indblik i datidens dagligliv i de fornemme kredse. Men ikke i fattigfolks!

vær min Jesus (d.v.s. frelser), og jeg vil i evighed prise din barmhjertighed.« –

Da Niels Steensen var død, forhandlede Rose med Cosimo om begravelsen. Denne var ikke i tvivl om, at Firenze skulle være Niels Steensens sidste hvilested, og han ønskede liget behandlet på en sådan måde, at det ad søvejen fra Hamborg kunne sendes til Livorno. Omkring kisten blev der lavet en kasse, så søfolkene skulle tro, man sejlede med en sending bøger! (De var åbenbart bange for at sejle med et lig i lasten).

Først i oktober 1687, altså næsten et år efter hans død, kunne begravelsen finde sted i krypten i Mediciernes gravkirke San Lorenzo.

Niels Steensens eftermæle

I denne krypt lå Niels Steensen til 1953. Da blev hans grav åbnet, og efter en del besvær lykkedes det at finde hans jordiske rester. I de sidste årtier har man nemlig fra katolsk side her og i udlandet

arbejdet stærkt med at få ham kanoniseret (d.v.s. gøre ham til helgen), en meget omhyggelig og langsommelig proces. Til det formål var det nødvendigt at skaffe ham en endnu finere gravplads, et kapel, hvor der også var plads til et alter. Der blev nedsat flere komiteer for at forberede den højtidelige overførelse til det nye hvilested. Et medlem af komiteen var den danske digter Johannes Jørgensen.

Et lille kapel i San Lorenzos højre side blev stillet til rådighed og omdøbt til Capella Stenoniana. Den italienske stat skænkede en oldkristelig marmorsarkofag fra det 4. århundrede. Den blev i 1933 fundet i Arnofloden; man mener, at den er faldet over bord under en transport til Firenze og er så blevet liggende der til vore dage. På forsiden findes tre bibelske relieffer. Til venstre de tre ynglinge, der ifølge Daniels bog skal kastes i ildovnen, fordi de ikke vil tilbede Nebukadnezars afgudsbillede. På det midterste relief tager Jesus afsked med sine disciple efter den sidste nadver, og endelig til højre opvækker Jesus Jaira datter.

Niels Steensens kiste blev i højtidelig procession ført gennem Firences gader, hvor tusinder af mennesker havde taget opstilling, og al trafik var standset. Det var danskere, der på deres skuldre bar Niels Steensen det sidste stykke ind i San Lorenzo, der var smykket med blomster og levende lys. Til tonerne af Bachs Johannespassion førtes kisten gennem kirken, og den katolske biskop for Danmark holdt messen. I Palazzo Vecchio, hvor Niels Steensen som før nævnt en tid havde boet (for 300 år siden), blev hans store indsats hyldet af danske og italienske videnskabsmænd.

Den daværende pave Pius XII så (i 1953) med stor sympati på bestræbelserne for kanonisering, og det samme har hans to efterfølgere gjort. Johannes XXIII har især betonet Niels Steensens »store ærefrygt og varme kærlighed til alle, der ikke deler vore anskuelser« – en udtalelse, der er karakteristisk for den, om hvem det er sagt, og om den, der sagde det.

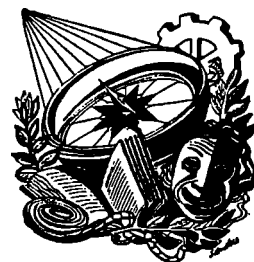
Det er det sindelag, man må være opfyldt af, når man vil fremme kirkernes enhedsbestræbelser.

Alt tyder på, at det ikke vil vare længe, før Niels Steensen bliver gjort til helgen, og det vil jo være en enestående begivenhed i nutidens Danmark.

(Ovenstående artikel er taget af Peter Becks »Stenos. På rejse med Niels Steensen.« Mono-serien, Gjellerup 1972. Vi takker forfatteren og forlaget for tilladelsen til offentliggørelsen. Bogen kan anbefales på det varmeste. Artiklens titel og mellemoverskrifterne er foretaget af KF's redaktion).

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Thorsens Jesusfilm

Jens Jørgen Thorsens bebudede Jesus-film »The love Affairs of Jesus Christ« har sat sindene stærkt i bevægelse både inden og uden for landets grænser. Protesterne mod statsgarantien og filmprojektet strømmer ind fra chokerede og forargede mennesker, mens »fremskridtets og frihedens vogtere« er gået på barrikaderne for at forsvare Thorsen mod reaktionens kortsynede forsøg på at korsfæste den sexprofet, der vil bringe frelse til kærligheds- og sexhungrende mennesker af i dag. Uden at ville retfærdiggøre Thorsens projekt er der præster, som mener, at de kristne har dummet sig ved at protestere mod en film, som ikke eksisterer. Det er rigtigt, at filmen endnu ikke er virkelighed (forhåbentlig bliver den det aldrig), men vi har tilstrækkeligt med udtalelser fra Thorsen selv om, hvorledes Jesus-skikkelsen vil fremtræde i hans film. »I filmen vil der forekomme meget ligefremme erotiske skildringer af Jesu forbindelse med de kvinder, som optræder i evangelierne og med de mange faldne kvinder, der ifølge evangelierne har elsket meget,« siger Thorsen. Og han fortsætter: »Dette illustreres i filmen med gruppesex, hvor deltagerne i flæng elsker hinanden. Jeg håber meget, at Jesus har haft menneskelige laster og lyster. Han var da også et menneske.« Filmkonsulenten Gert Fredholm, der anbefalede statsgarantien til filmen, er utvetydig i sine udtalelser. Filmene bliver »obskøn, profan og inderligt desperat i sit krav om kærlighed og ømhed indtil det pornografiske«.

Bliver filmen blasfemisk?

Det siger sig selv, at en fremstilling af Jesus som et lastefuldt menneske, der går i seng med piger i flæng, ikke svarer til den kristne kirkes tro på Jesus som Guds enbårne Søn. Et sådant Jesusbillede er i direkte modstrid med Det nye Testamente. Er det også blasfemisk? Hvis blasfemi betyder at såre ens omdømme, er det i høj grad blasfemisk at udstyre Jesus med menneskelige laster. For han ville netop anerkendes og modtages som »den, der er

uden synd«, den, der åbenbarer Guds kærligheds dimensioner blandt mennesker. Man »sårer Guds omdømme« (dvs. forhåner ham), hvis afpersonaliseret seksualudfoldelse sættes i højsædet ved at lade Jesus tage del i den. »Kærlighed indtil det pornografiske« er ikke sand kærlighed, men camoufleret egoisme. Sand kærlighed lever ikke af at tage, men af at give. Og Jesus gav sit liv for at overbevise os mennesker om kærlighedens genskabende magt.

Falsk kærlighed til mennesket

Spørgsmålet, vi kan stille, er derfor: Hvorfor ønsker Thorsen at såre Guds omdømme? Hader han Gud? Det ved kun Gud og Thorsen, så det hverken kan eller skal vi blande os i. Det er for så vidt også underordnet, for det er sandsynligvis slet ikke motivet. Jeg tror nemlig ikke, at hadet til Gud er Thorsens væsentlige motiv. Jeg tror derimod, han bevæges af falsk kærlighed til mennesket. Mennesket har til alle tider syndet – og ofte forsyndet sig groft. I dag nøjes mennesket dog ikke blot med at synde, det installerer sig i synden; det vil ikke ud af den, det vil tværtimod legalisere synden. Mennesket insisterer på at være normen for sit eget liv. Dermed går det i opløsning, menneskeligt set, de lavere kræfter tager magten i dets liv, og dette afstumpede menneskeliv skal normaliseres. Den bedste og mest effektive måde at normalisere og legalisere synden på er naturligvis at få Gud til at lægge navn til den. Så er bunden nået. Så kan mennesket blive hængende i møget. Derfor skal Jesus udstyres med laster. Derfor skal han i seng med de kvinder, han møder på sin vej. Så kan vi gøre ligeså – med Guds velsignelse. Det er en genial tanke. Den kommer bare ikke fra Gud. Hvis den kommer noget sted fra, så kommer den fra Satan. Det er med Djævelens vold og magt, at Thorsen forsøger at påtvinge os sit Jesusbillede. Der er kun én vej tilbage for Thorsen og dem, som følger ham: »Omvend jer og tro på evangeliet.«

K.O.

DANMARK: Biskop Martensen anbefaler protestaktionen mod Thorsenfilmen

Landets katolske præster er af biskoppen blevet opfordret til at bekendtgøre følgende meddelelse:

»Som biskop vil jeg gerne anbefale landets katolikker at slutte op om en protestaktion mod statsgarantien på 600.000 kr. til Jens Jørgen Thorsens bebudede Jesusfilm.

Selv om denne protest direkte kun vender sig mod statsgarantien, vil den dog også være udtryk for vor fordømmelse af en film, der ifølge de forhåndsmeddelelser, der er blevet givet, vil indeholde en forhånelse af vor kristne tro og en forfalskning af den historiske Jesus og hans lære.

Protesten, som jeg opfordrer alle katolikker til at skrive under på, er forfattet af tre folkekirkepræster og har følgende ordlyd:

Til Kulturministeriet.

Undertegnede danske skatteborgere ønsker herved at protestere mod den statslige produktionsgaranti på kr. 600.000, som filmproducent Jens Jørgen Thorsen har fået til fremstilling af en Jesus-film.

Filmen vil efter alt, hvad der er oplyst af producenten selv og andre, som har kendskab til manuskriptet, komme til at fremtræde som et blasfemisk og pornografisk produkt, der vil virke som en krænkelse af et stort flertal af den danske befolkning.

Vi opfordrer regeringen til at finde udvej for, at den statslige produktionsgaranti tilbagekaldes.«

VATIKANET: Paven angriber Thorsens bebudede Jesusfilm

Pave Paul VI har taget til orde mod Thorsens bebudede Jesusfilm »The love affairs of Jesus«. Fra balkonen i Castalgandolfo udtalte han søndag den 26. august følgende: »Efter vor opfattelse kan man ikke i dette tilfælde påkalde sig retten til kunstnerisk, historisk eller kulturel frihed, ja selv ikke visse mystiske filosofisk-kristne tilbøjeligheder hos en del moderne unge mennesker til retfærdiggørelse af en sådan misbrug. En sådan film vil gøre alle kristne til narre. Hvor er samfundets samvittighed?«

Vatikanets dagblad »Osservatore Romano« offentliggjorde den 20.-21. august en længere artikel om Thorsenfilmen, hvori det bl.a. hedder:

Bestemte perioders forvirrede eller yderliggående vaner kan ikke slukke den i ethvert menneskes samvittighed nedlagte lov, og de kan heller ikke udslette samfundets behov for en lovmæssighed, som beskytter og vejleder menneskene. Intet samfund kan leve uden et minimum af almen etik, som inspirerer lovene og er

en garanti for samfundslivet. Dette »minimum af almen etik« betyder beskyttelse af de naturlige værdier, som ethvert borgerligt samfund stadig bygger på, og er basis for lige frihed for alle, ligesom de blandt andet indebærer respekt for enhvers religiøse overbevisning.

Frit lejede til at forhåne Kristi person

At tillade bespottelse af hellige værdier, at tolerere, at det onde udbasuneres gennem de moderne meddelelsesmidler, som er en skole for masserne, at give frit lejede til at fornærme Kristi hellige person og hvad værre er: at støtte en sådan gudløshed på film med statens, det vil sige med alles, penge, er ikke blot forbryderisk i sig selv, men også en grov fornærmelse og et overgreb mod de borgere, som tror på disse værdier, og som har krav på at se deres overbevisning offentligt respekteret, og på at staten ikke støtter den slags foretagender.

Det er i enhver henseende dybt skuffende, for ikke at sige utåleligt, at demokratiske myndigheder ikke anser det for deres pligt at værne om den helligste og højeste værdi for et folks åndelige frihed: de manges tro – at de ikke vil ære og forlange respekt for det, der rager langt op over, hvad menneskeheden og historien ellers kan fremvise, ligegyldigt hvilket synspunkt man anlægger, nemlig Kristi tilbedelsesværdige og guddommelige person, som berører enhver forstand og ethvert hjerte – og at de ikke vil værne den mod en industris skændige nedvurdering.

Statens religiøse neutralitet burde netop indebære, at religionen, at enhver religion, under enhver form og bekendelse (som ikke forstyrrer samfundsordenen) kan nyde en lige så streng beskyttelse, som den der ydes et folks ære og værdighed.

VATIKANET: Diplomatsk møde i Rom

Statssekretariatet har indkaldt 36 nuntier, 36 pronuntier og 16 apostoliske delegater til møde i Rom i begyndelsen af september under kardinal Villots ledelse. I de senere år har man fra Roms side forsøgt at reorganisere det pavelige diplomati, og mødet i Rom skal ses i denne sammenhæng.

Der har i de senere år været rejst stærk kritik af det pavelige diplomati. Behovet for at reorganisere det skal utvivlsomt ses på denne baggrund. I 1969 udsendte pave Paul VI et »Motu proprio«, hvori han forsøgte ikke blot rent juridisk, men også teologisk at retfærdiggøre eksistensen af pavelige diplomater. Nødvendigheden af en snæver kontakt mellem Rom og de lokale kirker er i dag anerkendt af alle. Spørgs-

målet er blot, om denne kontakt fortsat skal formidles gennem pavelige diplomater. (N.C.)

VATIKANET: Børnenes skriftemål og første kommunion

Kardinal Samoré (kongregationen for sakramenterne) og kardinal Wright (kongregationen for gejstligheden) har i fællesskab udsendt en »declaratio« om børnenes skriftemål, dateret 24. maj 1973, som er godkendt af paven. I erklæringen mindes der først om Pius X's »Quam Singulari« om små børns uhindrede adgang til bodens og alterets sakramente og derefter om et »addendum« i »Directorium catechistium generale« (11. april 1971), hvori man bekræftede den praksis, at der går skriftemål forud for den første kommunion, men hvor man dog godkendte eksperimentet med at udsætte skriftemålet, således at kommunionen fandt sted før dette. Nu bestemmer imidlertid de to kongregationer, at disse eksperimenter skal høre op med afslutningen af skoleåret 1972-73, således at dekretet »Quam Singulari« herefter adlydes »ubicumque et ab omnibus«.

Så vidt erklæringen.

Vi gengiver her en note fra et amerikansk blad om dette spørgsmål:

»Det første skriftemål. Skal børnene skrifte før den første kommunion? Nej, kirkens lovgivning består, med hensyn til at ingen er forpligtet til at skrifte, medmindre han har begået en alvorlig synd. I erklæringen fra kongregationen for sakramenterne og kongregationen for gejstligheden af 24. maj 1973 fastslås det, at »dekretet 'Quam Singulari' fra nu af skal overholdes overalt og af alle.« »Quam Singulari« var rettet mod det misbrug, der består i at forbyde at give sakramental absolution til børn.

Formålet med den nye erklæring er at gøre en ende på det eksperiment, som går ud på ikke at give børnene adgang til at skrifte før den første kommunion eller ikke at henlede børnenes opmærksomhed på bodens sakramente (ved at man udsætter at lære dem om skriftemålets eksistens og værdi og at lære dem, hvordan man skrifter, indtil de har modtaget den første kommunion). Hvis et barn ikke ved, hvordan det skal skrifte, er det ikke virkelig frit stillet med hensyn til at modtage sakramentet. Kirken ønsker med rette at beskytte denne frihed.

Pressen har i vid udstrækning fortolket erklæringen forkert. Deraf er der opstået forvirring. Departementet for religionsundervisning i USA vil udsende en redegørelse for de forskellige punkter i begyndelsen af september, hvori man vil resumere teksternes historie, formålet med de enkelte tekster, de pastorale konklusioner og kateketisk hjælp til at undervise børnene om bodens sakramente.

Den kateketiske belæring om synd og bod skal være kort i de små klasser. I nogle dele af USA har 80 pct. af religionsundervisningen i de små klasser drejet sig om synd og bod. Det er en alvorlig fordrejning af det kristne budskab, som støder sammen med en rigtig religionsundervisning og forberedelse til nadveren. Sjælesorgspraksis skal sætte børnene i stand til at skrifte så tidligt, de selv ønsker det, også før den første kommunion. Dette kan bedst gøres ved hjælp af en kortfattet katekese og ved at ændre sakramentets ydre form, så det bliver tiltrækkende og til glæde for børnene. Fælles gudstjenester i advent og fastetiden, lejlighed til at skrifte ansigt til ansigt med en forstående skriftefader, en uformel holdning kombineret med respekt, ingen eftertryk på remser og lignende, bekendelser i almenhed, hvor man ikke insisterer på antal og art (som ikke kræves, når det drejer sig om andagtskriftemål), fremhævelse af Guds barmhjertighed og kærlighed – alt dette vil være en god hjælp.»

Francis J. Buckley, S.J.

ROM: Kendt abbed træder tilbage

Paven har accepteret afskedsbegæring fra den kontroversielle abbed Giovanni Franzoni fra det kendte benediktinerkloster Sankt Paul uden for Murene i Rom. Abbed Franzoni blev berømt på grund af sin skarpe kritik af krigen i Vietnam og af Vatikanets højfinansier. Han blev valgt til abbed som 35-årig i 1964 for en 10-årig periode. Foruden krigen i Vietnam og Vatikanets finansier har han angrebet værnepligten og konkordater mellem Vatikanet og den italienske stat. Skarp kritik af det kapitalistiske system stod også på hans program, og efter at hans afskedsbegæring er blevet modtaget, har han udtalt, at han vil begynde en ny slags klosterliv i en »ny ørken«, nemlig i et arbejderkvarter i Rom.

(N.C.)

USA:

På et provinskapitel for franciskanerbrødre i New York har man enstemmigt besluttet ikke at ville tage imod statens tilbud om socialforsorg (folkepension) til de ældre brødre. I overensstemmelse med den 765 år gamle franciskanertradition vil de aktive brødre påtage sig det økonomiske ansvar for deres ældre medbrødre.

URUGUAY: Gejstligheden kritiserer regeringen

Montevideos biskop og præster har advaret regeringen mod »en konstant undertrykkelse af den menneskelige værdighed«. Uruguay, som indtil for et par år siden var en demokratisk mønsterstat i Sydamerika, har siden juli måned været

styret af militæret, idet præsidenten efter militærets ordre opløste parlamentet. I det sidste par år har landet været genstand for stærke indre spændinger, især på grund af tilstedeværelsen af by-guerrillas. Biskoppen af Montevideo og hans præster har sammen udsendt en erklæring, hvori det bl.a. hedder: »Kun social retfærdighed kan give os en ny samfundsorden med frihed. Vold og undertrykkelse kan ikke bringe fred. Ved at opløse parlamentet har regeringen fjernet det eneste forum, hvor en frugtbar dialog om fremtiden kunne finde sted.«

Politiet har i de sidste par måneder arresteret adskillige kristne, som har været impliceret i reformvenlige bevægelser. Landet har ca. 3 millioner indbyggere, hvoraf det store flertal er katolikker.

(N.C.)

ARGENTINA:

Mere end 200 mennesker har angrebet Assumptionssøstrenes kloster i La Rioja, hvor de ødelagde inventar, bibler, religiøse billeder og søstrenes kapel. Klosteret er hovedkvarter for den sociale bevidstgørelse i bispedømmet, og søstrene beskyldes for at være for progressistiske.

PERU:

Ifølge oplysninger fra Peru skal Jomfru Maria have vist sig for ca. 10.000 pilgrimme i den nordperuvianske landsby Nitape den 18. juli i år. En pige fra landsbyen oplyste, at Jomfru Maria havde vist sig for hende den 31. maj og fortalt, at hun ville vise sig igen den 18. juli. Adskillige helbredelser skal have fundet sted i dagene efter Maria-åbenbaringen.

INDIEN:

Dalai Lama, som nu bor i Indien, skal ifølge ubekræftede forlydender også aflægge paven et besøg under sin Europarejse i september. Vatikanet har endnu ikke bekræftet dette rygte.

VESTTYSKLAND:

Sammenslutningen af katolske hospitaler i Vesttyskland, der repræsenterer henved 800 hospitaler med ca. 150.000 sengepladser, har meddelt, at der ikke vil blive foretaget provokeret abort på noget katolsk hospital, som er medlem af denne sammenslutning.

TJEKKOSLOVAKIET:

112 unge mænd er i år blevet præsteviet i Tjekkoslavakiet. Det er det største antal siden slutningen af 2. verdenskrig. Det er en fordobling af antallet fra sidste år. Man frygter dog, at regeringen ikke vil tillade alle at udøve aktiv præstegerning, eftersom antallet af aktive præster er begrænset af regeringen.

LEDREBORG:

Kirkedagen en lykkelig dag

Ca. 1000 katolikker i alle aldre samledes med biskoppen den første søndag i september på Ledreborg Slot ved Lejre for at bekræfte deres fællesskab med Kristus og hinanden.

Det blev en lykkelig dag, som mange bad om at få gentaget, og som utvivlsomt vil sætte sine spor i vinterens arbejde rundt om i menighederne. 10 sogne havde sendt busser, og mange privatbiler havde stillet pladser til rådighed. Især Storkøbenhavn og de øvrige sjællandske sogne var repræsenteret, men også Falster, Fyn og Jylland. Den silende regn om lørdagen og meteorologisk vejrmelding søndag morgen lovede ikke godt, men mange havde bedt for godt vejr, og Kirkedagen kom også i den henseende til at stå i bønnehørelsens tegn. Det blev en solskinsdag med drivende skyer, som respektfuldt førte deres mørke last med sig uden at tabe en dråbe regn på den glade forsamling, der bad og sang og talte og dansede sig sammen – med Kristus midt iblandt sig.

Ledreborg Slot og park dannede den smukkeste tænkelige ramme om dagens mange aktiviteter, og lensgreve og lensgrevinde Holstein-Ledreborg var ikke blot gæstfri værter, men medarrangører og medlemmer af den store »familie«.

På slotspladsen indledte biskoppen messen med en kort bodsliturgi: Kristus er midt iblandt os! Lad os omvende os til Herren. – En lang række præster assisterede, og også en lægmand og -kvinde deltog på kirkefolkets vegne i den fælles samvittighedsransagelse og skyldbekendelse – med Kristi eget liv som skrifte-spejl. Biskoppens prædiken var helt aktuel: Den konfronterede deltagerne med tidens afsporede oplevelse af kærligheden i forbindelse med Thorsen-filmen, men også med tidens længsel efter ægte kærlighed, med kirkefællesskabets ansvar for at opfylde denne længsel og med pavens opfordring til fornyelse og forsoning – for at Kristi egen kærlighed kan komme til fornyet gennembrud i kirken, så 1975 kan blive et sandt jubelår.

Situationsbilleder

Mange situationsbilleder fra dagens righoldige program kunne fremkaldes. Slottets kapel blev flittigt besøgt til stilhed og bøn. I en sidefløj var indrettet en ekstra skriftestol. I tårnbygningen var der informationstjeneste og trængsel ved kaffebod og bogbod. I laden var der stole at hente til alle. Efter frokost deltes kirkefolket i 4 sektioner, efter farven på deres program, og førtes af spejdere fra Sct. Laurentii trop til 4 terrasser bag slottets sidefløje. Her blev dagens 4 emner fra Ap. gern. 2,42 behandlet: apostolens lære, fællesskabet, messen og bøn-

nerne. Præsterne Umans, Herberighs, Osorio og Lars Messerschmidt kom med korte læreoplæg, hvorefter de 4 sektionsledere foretog en hastig opdeling af deltagerne omkring de 50 gruppeledere, der havde stillet sig til disposition. På programets bagside havde deltagerne et resumé af læreoplægget at støtte sig til.

Det var et uforglemmeligt syn fra slotstets havetrappe at se de mange samtalegrupper spredt ud over terrasserne i den dejlige park. Her sad katolikker, præster, søstre og lægfolk, som indtil da havde været fremmede for hinanden, fordybet i samtale om deres tro. Mange gjorde den dag en erfaring, som de ønsker at følge op. Særlig dette arbejdsindslag i programmet var noget nyt, et eksperiment, hvis udfald også kirkedagens arrangører havde været spændt på. Resultatet blev over al forventning. Det åbnede for en længsel efter at få talt ud med hinanden om troen og finde sammen i et ægte kirkefællesskab.

Vi er kommet til kort i vore bestræbelser på at blive ét. Vi er bange for hinanden, fordi vi har blikket rettet mod hinanden i stedet for på Gud. Vi længes efter, at vort fællesskab skal blive forvandlet. Vi trænger til forsoning, fornyelse, samarbejde. Vi fordyber os ikke i det centrale. Kristus alene kan forene os. Det er ikke rigtig gået op for os, at vi faktisk står ved korsets fod, hver gang vi går til messe, at Jesus selv møder os i sit ord og i sit sakramente for at præge sit liv ind i os og forvandle os, ikke blot hver for sig, men sammen – til sin menighed. Ingen lever for sig selv. Ingen dør for sig selv. Hvad enten vi lever eller dør, lever og dør vi for Herren. Og skønt vi er skabt forskelligt og går forskellige veje, så er vi dog døbt i Jesu navn, helliget ved hans Ånd, næret ved hans legeme og blod til at leve i enhed og fred.

Messen i centrum

Særlig messen stod i centrum af samtalen i mange grupper. Der var et udbredt ønske om at få messens læsninger offentliggjort i tide, så man kan fordybe sig i dem i forvejen og helst i grupper. Man ønskede hjælp til større bibelkundskab, og prædikener, der holder sig til dagens tekst, ikke bare intellektuelt, men sådan at apostlenes vidnesbyrd og lære bliver åbenbar, og Guds ord bliver Guds aktuelle tale til os i vort eget liv. Også efter messen ønskede mange lejlighed til at bekræfte fællesskabet på en mere konkret måde.

I den sektion, der beskæftigede sig med bønnerne, blev nogle grupper trætte af at tale om bønnen og valgte at bede sammen i stedet for: Vi ønsker sådan at lære at bede sammen, at opleve fællesskabet som din familie. Vi beder dig skænke os

din Ånds kraft, tage vor frygt fra os og erstatte den med frimodighed. Tak, fordi du altid hører os, når vi beder. Tak for Helligånden, som du giver og vil give os. Tak for fællesskabet, du lader os opleve i dag – i morgen – og altid hos dig. Kom, Herre Jesus. Amen. Alleluja!

Sådan bad Kirkedagens mennesker sig sammen, mens børnene legede med søstre og unge fra KUK. Bagefter deltog alle i folkedansen på slotspladsen med Hedeboholdet i dragter som farvestrålende centrum. Sct. Vincents børnekor sang for til Sakramentsandagten i rytmiske melodier, som dannede et friere og mere folkeligt supplement til det stilfulde Niels Steensen-chor, der medvirkede under højmesse. De 4 sektionsledere fremførte under andagten en betragtning eller bøn til Kristus, der indeholdt summen af det arbejde, sektionens grupper havde gjort.

Det var en glad biskop, der til slut takkede Roskilde og Tåstrup menighedsråd og alle de mange medvirkende for en dejlig dag. E.

EGESKOV: et vellykket stævne

Også på Fyn har der været stævne, den sidste søndag i august. Førrige år stod Svendborg menighed for arrangementet. I år var det Nyborgs tur. Det er 4. gang, man samles, og for hvert år er der kommet stadig flere til. I år deltog ca. 300 katolikker fra de fynske menigheder, med gæster også fra Fredericia og København.

Herregården Egeskovs smukke park er indrettet til turister med cafeteria og et stort telt, som den dag var reserveret det katolske stævne til messe og andagt. Kirkeklokker på stereoplade modtog de fynske katolikker, og et sangkor fra Odense, under ledelse af Emil Hansen, gav et fint bidrag til bispemessen. Teltet var fyldt til sidste plads, da Preben Sonne-Schmidt fra Nyborg menighedsråd bød velkommen. Det milde fynske lune hilste biskop og præsteprocession med klapsalver og gav stævnet dets eget præg, forskelligt både fra stævnet på Lungholm, kirkedagen på Ledreborg. Og dog har enheden været mærkbar på sommerens 3 landsdelsstævner – markeret ved biskoppens tilstedeværelse, modtagelsen af pavens indbydelse til sammen med hele verdenskirken at forberede et jubelår – og først og sidst: kirkefolkets samling om Kristus. E.

STØT
VORE
ANNONCØRER

BEDSTEMOR PÅ HØJSKOLE

Højskoleelevernes alder har gerne været omkring 18–22 år. Men en ny gren på folkehøjskolens træ er *pensionisthøjskoler*. I almindelighed er højskolerne et led i de unges start. Man prøver at vække ungdommen til et rigt menneskeliv og give retninger for fremtiden. For pensionisterne er målet for en højskolevirksomhed at give nyt indhold i de sene dage, berede de ældre en dejlig oplevelse.

2.–14. august var et hold ældre, fortrinsvis fra Valby Omsorgscenter, der bl.a. er en forlængelse af det nedlagte dagcenter i *Hoffmanns Minde*, på *Den jyske pensionisthøjskole* i Nørre Nissum ved Lemvig. Halvdelen af de 38 deltagere (skolen kan kun rumme 40) var katolikker.

Hver dag fejredes den hellige messe om morgenen i foredragssalen.

De deltagende var meget glade for disse 12 højskoledage. Det var nok mere højskole i gammel stil, end det lignede vore dages skoler. Således blev der gjort flittigt brug af Højskolesangbogen.

Foredrag og drøftelser af mange aktuelle og historiske emner passede til disse elevs alderstrin. Alle tog levende del i skoledagens aktiviteter.

På fire store udflugter med bus så man den storslåede egn med de vide så skiftende udsyn, de talrige kæmpehøje og gamle kirker. Vi var flere gange ved Vesterhavet og besøgte både gamle kirker og en meget ny moderne kirke (i Holstebro).

Det lille højskoleophold var de aldersstegne elever en frisk fornyelse. Forhåbentlig bliver en lignende oplevelse mulig også til næste år.

– Når folkepensionisterne kunne klare udgiften til ophold og rejse, er det – takket være vort lands sociale indstilling – ved støtte fra stat og kommune.

Jo, der gøres en hel del positivt for vore ældre – også vore ældre katolikker.

Olaf Jan Ballin

Det var en lørdag eftermiddag i præsteboligen. Paul Lind følte sig træt. Igen en eftermiddag tæt besat med problemfyldte besøg.

Han fyldte piben, stoppede godt efter og startede den sædvanlige jagt på tændstikker, først i lommerne, så rundt om mellem brev- og bogbunker på bordet. Han var usædvanlig træt i aften – formentlig trængte han til frisk luft. Men der var breve, han måtte have fra hånden – og prædikenen til i morgen, der måtte han i hvert fald have skrevet nogle stikord ned.

Han åbnede vinduet ned til den lille, snævre gård mellem de tætte beboelsejendomme. Men det gav ikke megen luft. Vinduet til gaden gav til gengæld for megen larm.

Det ringede igen. En elegant, ca. 30-årig kvinde trådte ind, eller snarere bemægtigede sig simpelt hen værelset, fyldte det med sin dominerende selvbevidste personlighed og en tung duft af parfume. Paul Lind var ingen ynder af parfume. Hendes påklædning var lige så præget af sikkerhed som hendes væsen, håret meget kort og meget perfekt klippet, øjnene blå, skarpe, næsten påtrængende.

Hun gik lige til sagen: De er jo præst, ikke sandt? Og præst i en kirke, der går ind for mystikken.

– Helt sådan vil jeg nu ikke udtrykke det.

Paul Lind kunne ikke fornægte en vis ængstelig usikkerhed. Det var ikke helt den type, der plejede at komme her. Hvad ville hun?

– Vi forkynder, at Guds søn har ladet sig føde som menneske for at forløse verden.

– Tak, alt det ved jeg. Men De tror jo også på mirakler, djævlbesværgelser, og jeg ved ikke hvad. Og det er der, jeg vil hen.

– Med et vist forbehold, under visse omstændigheder, men det er altid overladt til den enkelte selv at afgøre . . .

Hun havde sat sig og så på ham, som om hun ville sige: Spring alt det der over.

Karin var lidt skuffet. Det her skulle hun vist aldrig have indladt sig på. Hun kunne have sagt sig selv, hvordan det ville falde ud. Ynkeligt selvfølgelig. Hun havde ventet sig noget andet af en katolsk præst. En blanding af brændende fanatisme og skrap intelligens, men ikke denne lille spinkle midaldrende mand med de lidt trøtte øjne. Værelset virkede temmelig rodet, og luften var tyk af gammel piberøg og støvede bøger. Man mærkede knapt, at vinduet var åbent. Karin var ingen ynder af piberøg. Hun sammenlignede uvilkårligt med den selv-sikre og charmerende overlæge, hun havde været hos for et par dage siden, og følte sig temmelig tåbelig. Hvor kunne hun dog forvente her at finde svar på noget, som lægevidenskaben ikke magtede.

Alligevel begyndte hun at fortælle, drevet frem af en uforklarlig indre trang. Hun fortalte om den dag, da Esben havde opøgt hende på bladet, hvor hun arbejdede. Egentlig havde han bare villet sige tak for sidst. Hun var lidt forbavset, for Esben plejede ikke at være så særlig formel med at takke og lignende. Han havde heller ikke rigtig lignet sig selv, havde været rastløs og forceret. Så kom det frem. Den der grå dame, han havde diskuteret med til Karins sidste selskab, hvem var hun egentlig?

Karin havde let. Der kom så sandelig ingen grå damer til hendes sammenkomster. Desuden kunne hun ikke mindes, at han havde diskuteret særligt med nogen. Han havde selv haft ordet det meste af aftenen. Den var jo netop arrangeret, for at han skulle fortælle om de nyeste opdagelser inden for hans fag, fysikken. Han havde en egen evne til at fortælle levende og spændende om vanskelige emner, var så ubetinget en gevinst for ethvert selskab, og Karin elskede inciterende, intellektuelle selskaber – hvor hun kunne brillere med en eller anden kendt personlighed.

Karin havde spurgt ham, hvad han havde diskuteret med den pågældende dame. Stor var hendes forbavselse, da det viste sig at være spørgsmålet om, hvorvidt der var et liv efter døden, om der fandtes en verden uden for sansernes. Esben var udtalt ateist. Normalt ville han simpelt hen affærdige en sådan diskussion med et skuldertræk eller en vittig bemærkning. Det længste, han strakte sig, var til at læse Evelyn Waugh, som han i øvrigt satte meget højt.

Den grå dame havde sagt noget, som han ikke rigtig kunne komme udenom. Det havde ærgret ham hele dagen.

Det irriterede Karin ikke så lidt, at han hele tiden talte om den grå dame. Hun prøvede at få ud af ham, hvor denne dame havde siddet, hvordan hun så ud, hendes alder o.s.v. Men Esben kunne ikke fortælle hendes alder, hun var ganske ubestemmelig, et sted mellem 40 og 60 år. Hendes hår var vistnok gråt. Karin protesterede – ikke én af hendes veninder var gråhåret.

Men hun var vidende, meget vidende, sagde Esben. Han ville også godt vide lidt om hendes forudsætninger, hendes udannelse og arbejde.

Da de trods fælles anstrengelser ikke kunne finde frem til, hvem af gæsterne, der var tale om, fandt Karin på at invitere præcis de samme mennesker en lille månedstid senere, så måtte problemet vel løses.

Da aftenen kom, spurgte hun naturligvis ret hurtigt Esben, hvem af damerne, det kunne være. Han så sig om. Hun var åbenbart ikke kommet endnu. Men de er her allesammen, bedyrede Karin. Da hun spøgende antydede, at han vist havde fået for meget at drikke den første aften, blev han helt ophidset og spurgte, hvorfor hun var så meget imod at rykke ud med damens navn. Det var ham virkelig meget om at gøre at træffe hende igen. Det var ikke, fordi hun havde sagt så meget, men hendes måde at stille spørgsmål på var foruroligende. Det var, som om hendes blotte stemme såede uro og usikkerhed hos én selv. Som om hun havde en erkendelse og indsigt, der gjorde hende mere sikker end Esben med hele hans faglige viden. Hvad var mon hendes fag? Hendes »og hvad så?« var

En chance

En novelle
af
E. Baadsgaard Jensen

så uhyggeligt slående anbragt. Der var virkelig sport i at diskutere med hende.

Karin holdt en kort pause i sin beretning, trak et slankt sølv-cigaretetui frem og førte en cigaret til munden. Paul Lind fulgte de rolige hænder, der langsomt tog en lige så elegant lighter op og gav sig selv ild. Glidende langsomme bevægelser, måske lidt for langsomme, som hos én, der er sig fuldt bevidst, hvor meget hænder kan røbe af det, som det lykkes ansigtet at skjule.

Hun mødte Paul Linds blik med et stænk af arrogance og fortsatte så.

Affæren kulminerede dagen efter, da Esben igen opsøgte hende på bladet, ivrig, usædvanlig eksalteret, helt ulig sig selv. Hun havde jo været der alligevel, den fatale dame. Pludselig havde han fået øje på hende, og han havde haft en virkelig interessant samtale med hende. Det havde absolut været aftenen værd. Og Karin kunne sige, hvad hun ville, hendes hår havde været gråt, kjolen var også grå, ja, selv øjnene var skarpe og grå.

Da havde Karin let, let og let, medens hun benægtede damens eksistens. Hun lo, indtil et skrig standsede hende.

– Har De nogen sinde hørt en mand skribe?

Nu så hun åbent og indtrængende på Paul Lind, glemte helt at holde sine hænder under kontrol.

– Det skal De heller ikke ønske Dem. Det er en meget ubehagelig oplevelse, især når man ikke kan standse ham. Hele bladet kom i oprør. Vi fik lægehjælp m.m.

Senere har jeg besøgt ham på afdelingen. Han skreg ikke mere. Han enten græd som et barn eller sad og sløvede.

Jeg har også talt med overlægen. Jeg følte jo ligefrem et vist ansvar, skønt jeg ikke kan se, hvad jeg kunne have gjort anderledes. Han sagde en hel del om latente anlæg, udløsende faktor o.s.v. Men jeg ved ikke – den der dame, hun var der jo ikke. Altså kan hun heller ikke være udløsende faktor. Han må jo være blevet gal, inden han så hende, ikke? Men tilsyneladende var han jo rolig og selvsikker, måske lidt ivrigere end

ellers, måske også lidt irriteret, fordi jeg ikke kunne sige, hvem hun var.

En anden ting er, at vi ikke så ham tale med hende, d.v.s. tale ud i luften, til ingen, om man så må sige. Han må have oplevet en tidsperiode, som vi andre ikke var os bevidst. Det er til at spekulere sig tosset over; det er heller ikke langt fra, at jeg har gjort det.

Jeg ved egentlig ikke, hvorfor jeg er kommet til Dem med sagen – men her er jeg altså, sluttede Karin.

Paul Lind tøvede lidt, så spurgte han: Denne Esben – elsker De ham?

Et lidt trist smil spillede om hendes mund: Jeg troede ikke, at præster af Deres konfession beskæftigede sig med forelskelse.

Paul Lind måtte også smile: Vi er helt indforstået med, at mennesker forelsker sig.

Selvsikkerheden forsvandt mere og mere fra hendes stemme: Esben er ikke den, der binder sig i et fast forhold, og jeg er ikke tilhænger af løse forbindelser – ikke af moralske grunde, kun af rent æstetiske. Men jeg har kendt Esben, fra vi var ganske unge. Vi er venner, ungdomsvenner. Jeg har altid beundret ham. Han er meget dygtig og skulle have en lovende fremtid for sig. Jeg kan ikke svigte ham nu, hvor han er helt nede, for hvis jeg svigter ham, hvem er der så igen? Han har ingen pårørende, og tror De, at nogle af hans flygtige forbindelser interesserer sig for et nervevrag? Selv for lægen er han jo kun et tilfælde, ikke? Det er så let at være uafhængig og fri, så længe det går godt. Men man er så forbistret ensom, så snart der sker noget. Jeg er vel lidt i samme båd. Sker der mig noget engang, hvem vil så interessere sig for det? Måske er det derfor, at jeg tager mig af ham – og måske holder jeg alligevel lidt af ham.

– – –

Paul Lind havde rejst sig. Han stillede sig ved vinduet og så ned i den triste gård, et hul i en stenørken, ikke den mindste smule grønt.

– Der er lige én ting til, lød det bag ham med en stemme, der nu havde mistet de sidste rester af sin overlegenhed og vovede det sidste spring, betroede det til hans ryg, som hun ikke havde villet komme frem med ansigt til ansigt.

– Da jeg forlod overlægen, sad der en dame i venteværelset, en ældre dame, måske kunne hun også beskrives som grå. Hun så på mig, og pludselig slog det mig, at det kunne være hende. Hun rejste sig og smilede til mig. Skønt hun ikke bevægede læberne, var det, som om hun sagde: De lagde ikke mærke til mig mellem Deres gæster. Det skal De ikke bebrejde Dem. Jeg er vant til at blive overset. Mærkeligt, at *han* pludselig lagde mærke til mig og hørte på mig endda med interesse – når man nu er blevet overset i snart 32 år. De er vist trods alt klar over både mit navn og mit erhverv, om man så må sige. Måske kunne De tale lidt med ham om det. Jeg tror, at det kunne hjælpe ham. Så smilede hun og forsvandt. Nej, ikke op i luften eller sådan noget. Hun gik bare ned gennem hospitalsgangen og ud.

Paul Lind havde vendt sig om og så let forbavset ind i to meget blå og meget sky øjne: Hr. pastor, jeg er vist også ved at blive gal, eller var det Esbens samvittighed eller sådan noget? Tror De, at Deres tro kan hjælpe ham, os?

Hun var fuldstændig åben nu. Det slog ham, at det var første gang, hun brugte hans titel. Han fastholdt hendes blik et øjeblik og sagde så efter en lille pause: Jeg kan ikke sige, hvad det var. Men jeg tror, at der var en mening med Deres oplevelse, ellers sad De næppe her. Skal vi sige, at det var en chance, måske en sidste. Jeg synes, at vi skal gribe den.

Han havde igen sat sig over for hende. Hans hænder gled søgende hen over bordet, greb den slidte bibel, bladede lidt i den, som for at lade hende sunde sig lidt, og så så op på hende med et opmuntrende smil.

Situationsbilleder

Messen i centrum

1. Skt. Vincents Børnekor på vej til andagten
2. Situationsbillede fra messen, der blev fejret på den smukke slotsplads
3. Deltagerne samler sig til foredrag i sektioner over dagens fire emner
4. Slottets karakteristiske klokketårn
5. Hedebo-holdet danser i farvestrålende dragter på slotspladsen
6. En af de mange grupper, som samtalede over dagens emner
7. Pater Szymaszek venter på skriftebørn
8. Et blik ud over nogle af de mange deltagere

BIRGITTA

MIDDELALDERHELGEN OG MODERNE KVINDE

Af Margaret Sperry

Den berømte svenske ærkebiskop Nathan Söderblom skrev engang: »Birgitta er en af os.«

Söderblom, som var den øverste for den lutherske kirke i Sverige, mente derved, at denne helgeninde placerer sig logisk i reformatorenes rækker. Og Birgitta (1303–1373) viede faktisk mindst halvdelen af sit liv til at reformere kirken og staten. Hun efterlod sig en stor samling af mystiske og religiøse skrifter. Hendes *Åbenbaringer*, som første gang blev trykt i Lübeck i 1492, har dybe rødder i det jordiske, men med hovedet rører de himlen selv.

Hun var den første svensker, der gjorde sin strålende entré på den litterære og religiøse skueplads i Europa. Hun iagttog den tomme pragt i det liv, der udfoldede sig omkring hende, forstod såvel dets gode som dets dårlige sider og forudså ikke bare Sveriges, men hele Europas fremtid. Hun havde utallige visioner, som hun omskrev til inciterende og uforglemmelig prosa. Hun havde en sund sans for, at denne jord er en slagmark for godt og ondt. Hun så himlen for sig som den guddommelige domstol, og hun troede fast både på helvede og skærsilden. For Birgitta var livet et fortsat drama af lys og mørke, en kamp mellem godt og ondt. Dette gjaldt både nationer og enkeltpersoner.

Birgittas samtid

I Birgittas levetid hang tre mørke skyer over Europa: Hundredårskrigen (1337–1453) mellem England og Frankrig, Den sorte Død (som begyndte omkring 1347) lagde mange lande øde, og pavernes »babiloniske fangenskab« i Avignon (1309–77) efterfulgt af modpavernes tid (1378–1408). Det var ikke nogen lykkelig tid at leve i, men det er ikke lykke, der skaber helgener – de formes af udfordringer og modgang.

I dag er hun ikke alene anerkendt som en stor helgen fra middelalderen, men også som en moderne kvinde, der ikke veg tilbage for aktivt at blande sig i sociale, politiske og religiøse problemer. Hun hverken flygtede for eller gik uden om farerne. Hun flygtede ikke for røverne på vejen til Assisi og krympede sig hel-

ler ikke i rædsel, da mængden i Rom truede med at brænde hende som heks.

I flammende ord advarede hun præst og pave mod den evige straf, der ville ramme dem, hvis de ikke tog sig af de pligter, Gud havde pålagt dem. Inspireret af nogle visioner, hun havde haft, grundlagde hun Vor Frelseres Orden og tegnede planerne til klosteret i Vadstena, ud fra hvilket der opstod nye ordenshuse, hvoraf mange eksisterer den dag i dag.

Birgitta påvirkede kunsten i middelalderen, således at Jesus, der tidligere var blevet afbildet som en konge i al sin majestæt, nu ydmygt og beskedent blev fremstillet som Frelseren. Under sit ophold i Det hellige Land havde hun en vision af hans fødsel og død. Hendes beretning om disse visioner førte den religiøse middelalderkunst ind i en anden bane end tidligere.

Birgittas liv

Birgitta var født i Finsta i Sverige den 7. oktober 1303. Til trods for, at hun i øvrigt var velskabt og sund, kunne hun først tale som 3-årig. På det tidspunkt begyndte hun pludselig at forme færdige sætninger med et indhold, der var langt forud for hendes alder.

Birgittas åndelige indvielse fandt sted på et meget tidligt tidspunkt. Da hun var 7 år gammel, vågnede hun en vinternat og så Jomfru Maria, der holdt en krone i den ene hånd. Jomfruen kaldte på Birgitta, og barnet knælede ned foran hende. »Vil du trofast bære denne krone?« spurgte hun.

»Ja, hellige Moder,« svarede Birgitta. Jomfru Maria forsvandt, men Birgitta kunne længe efter mærke presset af kronen omkring sit hoved. Var dette nu en forvarsel om verdslig ære, eller var det den pinefulde vægt af en glorie?

En aften, da Birgitta som 10-årig knælede på sin knælestol, så hun, hvordan krucifikset på væggen blev større og større, og Kristusskikkelsen blev levende. Han græd, og hun spurgte ham: »Kæreste Herre, hvem er det nu, der mishandler dig?«

»Det er dem, der glemmer mig og foragter mig,« svarede han.

Birgitta blev, som det dengang var skik, gift meget ung. Hun var kun 14 år, og hendes mand, Ulf Gudmarsson, var 18 år. Hans familiegods var herregården Ulvåsa i Östergötland. Hun, som nu var en ung adelsmands kone, levede udadtil en fornem dames liv, som det dengang formede sig. Men samtidig levede hun efter et bøn- og bodsmønster, som hun skjulte for sin mand og sin slægt.

Da hendes mand nåede moden alder, blev han lagmand i Närke, og Birgitta kom tæt ind på livet af både loven og retshandlingen. Hun var i forvejen blevet forberedt til dette af sin fader, Birger Persson, som var lagman i Uppland, og som selv havde sat lovene i sin retskreds i system. Dette kendskab til retshandlingerne påvirkede Birgittas tankegang, ja selv hendes visioner. Hun så ofte for sig den himmelske domstol, hvor sjælene blev dømt efter deres handlinger på jorden. For hende var Gud ikke nogen eftergivende Gud, men alligevel var han en fader fuld af medynk med de syndere, der viste sand anger.

Birgitta som moder

Birgitta var – næret af åndens indre liv – en trofast moder. Hun fødte otte børn og kendte både moderskabets sorger og glæder. En af hendes døtre, Katarina, fulgte i hendes fodspor. Hun var en smuk pige, men hun var ikke begavet med moderens flammende ånd og litterære evner. Katarina blev til sin tid den første abbedisse i klosteret i Vadstena. En af Birgittas sønner ved navn Karl voldte hende sorg på grund af sine verdslige manerer og sit umoralske liv. »Tårernes søn« kaldte hun ham.

På grund af sin evne til at lede et stort gods, og fordi hun var blodsbeslægtet med det svenske kongehus, blev Birgitta hentet til kong Magnus' og dronning Blanches hof, hvor hun blev øverste hofdame for den unge dronning. Det blev dog ikke nogen lykkelig tid for Birgitta undtagen i begyndelsen, da hun prøvede på at lede det unge kongepar til fromhed og velgørenhed over for de fattige.

Livet ved hoffet var uudholdeligt for Birgitta, da hun opdagede, at kongen var under indflydelse af dårlige rådgivere. En nat så hun i et syn over slotstårnet en stor drage, der opslugte månen. Dette var for hende et varsel om de farer, der truede Sverige. Året efter holdt Den sorte Død sit indtog i Skandinavien.

På pilgrimsfærd

For at modvirke den dekadence, der prægede livet ved hoffet, besluttede Birgitta at drage på en pilgrimsfærd sammen med sin husbond. Et par år forinden havde de besøgt St. Olavs grav i Norge. En pilgrimsfærd var for middelalderens mennesker en form for bod og en vej til

åndelig fornyelse. At drage på pilgrimsfærd var ikke noget nyt i Birgittas familie. Hendes forfædre i fem generationer var draget på pilgrimsfærd til Jerusalem, og nogle af dem havde også besøgt Compostela i Spanien, hvor apostelen Jakob lå begravet.

Til denne spanske helligdom begav sig nu Ulf og Birgitta. For at komme dertil måtte de rejse gennem dele af Tyskland, hvor de mødte ynkverdige sammenslutninger af bodfærdige, og hvor skylden for alle samfundets ulykker blev lagt på jøderne, som altid har været uvidenhedens syndebukke.

I Frankrig blev de rystede over at se de ulykker, hundredårskrigen havde forårsaget. Birgitta sendte senere to udsendinge af sted, som skulle bønfalde den engelske og den franske konge om at standse dette uhyre selvmord, men deres mission lykkedes ikke.

I Spanien aflagde Birgitta og Ulf ærbødigt besøg ved relikvierne i den pragtfulde helligdom i Compostela. Da de endelig vendte hjemad, drog de gennem Flandern, men da de kom til Arras, blev Ulf syg. Mens Birgitta vågede over ham, så hun i et syn den franske helgen St. Denis, som sagde til hende: »Din elskede mand vil ikke dø af denne sygdom, men din skæbne vil blive en helt anden, end den hidtil har været. Du kommer til at rejse til Rom og blive der, indtil pave og kejser rækker hinanden hånden for at reformere kirke og stat.«

Ulf blev rask, og de to pilgrimme begav sig til Sverige, hvor Ulf for at få åndelig bistand og lægehjælp tog ophold på klosteret i Alvestra ikke langt fra deres hjem. Her blev han syg igen, og i 1343 døde han.

En aktiv enke

Ikke ret længe efter sin mands død fik Birgitta i et syn besked på at drage til Rom og forblive der, indtil det blev åbenbart for hende, hvad hun derefter skulle gøre. Efter at have fået flere åbenbaringer begyndte hun at indrette sig på en helt ny livsform. Hun fordelte sine jordiske ejendele mellem børnene og anlagde en enkel klosterlignende dragt (det berettes om hende, at hun var franciskannertertiar, og hun fremstilles ofte i denne dragt). Hun valgte to præster til sekretærer, for at de skulle nedskrive hendes åbenbaringer, og så forberedte hun sig til sit livs største pilgrimsfærd.

I 1349 forlod hun Sverige ledsaget af et par venner og sine to skriftefædre. Pilgrimmene sejlede fra Kalmar til Stralsund i Tyskland, og derfra rejste de videre sydpå, indtil de endelig i 1350 nåede til Rom.

Det var i jubelåret, men Birgitta fandt til sin sorg Rom som en ødelagt og kaotisk by, hvor man hånedes kirken, og hvor

man hverken tog hensyn til moral eller ydre adfærd. Hun blev bekræftet i den indvielse, hun havde fået, til at hjælpe paverne til at gøre sig fri af deres fangenskab i Avignon og igen tage bopæl i Rom.

Ligesom hendes liv som hustru og moder havde dækket over et rigt åndeligt liv, var hendes åndelige indvielse også her blandet op med de praktiske pligter, der var forbundet med at føre stort hus for pilgrimme og venner.

Hendes indflydelse på andre

Birgitta udøvede hele sit liv en næsten overnaturlig tiltrækning på fromme og

lærde mænd, som viede deres liv til hende.

Hendes søns huslærer, Nils Hermansson, var den første, der underviste hende i latin. Mange år senere blev denne samme Nils Hermansson biskop i Linköping, og det var ham, der istemte messen over hendes jordiske levninger, da hun blev ført tilbage til Sverige for at blive begravet i Vadstena.

Den næste, der fik betydning for hendes uddannelse, var Mester Mathias, som havde studeret ved universitetet i Paris, og som dér var kommet under indflydelse af Nicholas af Lyra, en jøde, der var gået over til kristendommen. Mester Ma-

Birgitta ser i en vision Kristus og Maria

thias oversatte Bibelen til svensk, og denne bog var Birgittas kostbareste eje. Det var Mathias, der gav Birgitta den religiøse og intellektuelle skoling, der for hende blev en forberedelse til hendes fremtidige arbejde.

Det var med megen tøven, Birgittas to skriftefædre, der begge hed Peter Olovsson, havde ledsaget hende til Rom. I begyndelsen havde de ikke været sikre på, om hendes åbenbaringer kom fra Gud eller fra djævelen. Da de endelig blev overbevist om, at hendes åbenbaringer kom fra Gud, blev de hendes trofaste sekretærer og skriftefædre for livet.

Men ingen mand i hendes omgivelser udøvede en mere stimulerende indflydelse på hende eller havde dybere indsigt i hendes natur end biskop Alfonso Pechade Vadaterra, som var en spanier af høj rang, der var blevet eneboer, og som levede i Italien, da Birgittas rygte begyndte at sprede sig dertil. En mystisk intuition fik ham til at rejse til Rom og besøge hende dér, og han forlod hende aldrig siden. Han blev hendes sekretær og udgiveren af hendes skrifter. Han havde et udmærket kendskab til latin. Derfor blev hendes skrifter fra det tidspunkt til hendes død mere polerede i tonen og klarere af indhold. Det var ham, der stod for tilrettelæggelsen af det første kendte *Revelationes celestes*, som blev afsluttet i den sidste fjerdedel af det 14. århundrede.

Opholdet i Rom

Fra 1350 til 1373 boede Birgitta hovedsagelig i den bygning, der nu hedder Casa di Santa Brigida på Piazza Farnese i Rom. Da hun var 70 år, besluttede hun at foretage sin største rejse til Det hellige Land. Der havde hun mange visioner af Jesu fødsel og død. Disse visioner fik indflydelse på udviklingen af middelalderens kunst. Efter denne sidste pilgrimsfærd vendte Birgitta tilbage til Rom, nedbrudt på legemet, men ikke på sjælen.

Den 23. juli 1373 døde Birgitta i sit hus i Rom ved selve det bord, hvor hun havde nedskrevet mange af sine åbenbaringer. Ca. et år senere blev hendes jordiske levninger på hendes sidste pilgrimsfærd ført tilbage til Sverige i triumf.

Store menneskemængder havde fulgt hendes bære på vejen fra Rom til Vadstena. Sytten år efter blev Birgitta helgenkåret af pave Bonifatius IX i Rom i 1391. De festligheder, der ledsagede helgenkåringen, var meget gribende, fordi man de fleste steder i Europa allerede i forvejen havde betragtet Birgitta som en helgen.

Eftersom et kirkeskisma havde hængt som en trussel over pave Bonifatius IX, var der mange højstående både kirkelige og verdslige personligheder, der anså det blev bekræftet og stadfæstet, da skis-

maet var forbi. Under pave Martin V blev Birgittas helgenkåring derfor stadfæstet på ny under konciliet i Konstanz, som varede fra 1415 til 1418.

Hvilken indflydelse havde Birgittas åbenbaringer nu på den romersk-katolske kirke? Overfladisk set var hun en »røst, der råber i ørkenen«. Kirken tog ikke hensyn til hendes advarsler. Det ene skisma fulgte efter det andet, indtil hele den katolske verden var sønderrevet af splittelser og lammet af forvirring.

Men hvis Birgitta ikke gjorde noget større indtryk på paven eller på kirken på sin egen tid, hvilket vidnesbyrd efterlod hun sig så om, at der for hendes vedkommende var tale om en levende tro? for nødvendigt, at Birgittas helgenkåring Hun efterlod *Åbenbaringerne*, en litteraturskat for hele verden. Hun grundlagde Vor Frelsers Orden, som blev stadfæstet af pave Urban V i 1370.

Birgittinerordenen

Det første kloster inden for hendes orden blev grundlagt i Vadstena, og det kom til at danne moderhus for mange andre, indtil der ved middelalderens slutning fandtes 70 eller 80 blomstrende klostre inden for ordenen. Fem af disse middelalderklostre eksisterer endnu i dag.

Den spanske gren af Birgittinerordenen blev grundlagt af Marina de Escobar i 1637. Der er endnu seks huse tilbage af den, deraf to i Mexico.

Den gren af ordenen, der er mest blomstrende i dag, blev grundlagt i 1906 af Elizabeth Hasselblad, en svensk sygeplejerske, som på et tidspunkt arbejdede i Roosevelt Hospitalet i New York City. Hun var født i en luthersk familie i Sverige, men gik senere over til den katolske kirke. Hun rejste til Rom, hvor hun efter mange omskiftelser fik mulighed for at købe det hus på Piazza Farnese 96, hvor Birgitta levede en del af sit liv, og hvor hun senere døde. Det er nu moderhus for den moderne gren af ordenen, og desuden fungerer det som herberg og åndeligt centrum for skandinaver, der kommer på besøg i Rom. Inden for den moderne gren er der 13 klostre, hvoraf et er beliggende i Darien i Connecticut på et gods, der hedder Vikingsborg.

På det tidspunkt, da birgittinerordenen havde sin blomstringstid, var Vadstena ikke alene moderhus for de øvrige klostre – det var også et kulturelt og religiøst og endda et sprogligt centrum. Et af de kostbareste biblioteker i Norden fandtes i klosteret i Vadstena, som desuden virkede som en inspiration på så forskellige felter som landbruget og kunsten. Folk fra alle lande flokkedes i Vadstena – ikke bare for deres sjæls frelses skyld og for at opnå legemlig sundhed, men også for at få del i det kulturelle liv, der udfoldede sig der.

Da man under den protestantiske reformation lukkede alle klostre og ordenshuse i Skandinavien, var Vadstena ingen undtagelse. Da kong Gustaf Vasa sendte folk til klosteret, som skulle rive murene ned og overføre stenene til murene i hans eget slot, var der kun én eneste gammel nonne tilbage i klosteret.

Klostrets bygninger undergik en række forandringer. De blev til et hjem for invalide krigsfolk, og derefter blev de hospital til helbredelse af kønssygdomme, så sindssygehospital, og nu er de smukt restaureret og bruges som et herberg, der tilhører staten.

Birgittarenæssancen

Først under den åndelige vækkelse, der blev sat i gang af ærkebiskop Nathan Söderblom efter den første verdenskrig, holdt den hellige Birgitta igen sit indtog på den historiske og religiøse skueplads i Sverige. Hendes litterære ry var naturligvis aldrig falmet blandt de lærde, men gnisten fra Söderbloms geni fik det moderne Sverige til igen at vende sine øjne mod Birgitta. Professor Anders Lindblom grundlagde Birgitta Stiftelsen til udforskning af ruinerne af bygningerne og kirken, som havde hørt til klosteret i Vadstena. Under dette arbejde kom mange skatte for dagens lys. Fra dengang til nu har man med ærefrygt nævnt Birgittas navn i forbindelse med Vadstena. Højstående medlemmer af den lutherske kirke har grundlagt Societas Sanctæ Birgittæ, som har viet sig til det birgittinske ideal, og hvis nuværende overhoved efter birgittinsk tradition er en kvinde ved navn Ingrid af Ekenstam.

Birgitta blev allerede på sin egen tid hyldet som en helgen.

Hendes asketiske og retskafne livsførelse, hendes utæmmelige mod, hendes mange undere og hendes *Åbenbaringer* var nok til at overbevise de troende om, at hun var et åndeligt geni.

Ser vi anderledes på hende i dag? Hun var en usædvanlig blanding af en middelaldermystiker og en uforfærdet moderne kvinde, som vover at tage del i tidens kontroversielle bevægelser. – Hun prøvede, og undertiden lykkedes det også for hende at gøre sin indflydelse gældende på både kirke og stat. Hun var en kontemplativ personlighed med evner og fasthed til at tage sig af praktiske anliggender.

Birgitta lever videre i sine *Åbenbaringer*, som var det første store litterære værk i Sverige. Denne nordiske profetinde advarede på forhånd verden mod begivenheder, der skulle komme. Hvis Birgitta var fysisk til stede iblandt os i dag, ville hendes kald så ikke stadig være at forny moralen og at rense kristendommen?

Det er i **KD** slaget står!

Statsstøttet pornografi Statsstøttet blasfemi Statsstøttet fri abort

KD ønsker at støtte alle samfundsændringer, der gør tilværelsen bedre for landets borgere - men KD kæmper mod den opfattelse, at tilværelsen bliver bedre, hvis vi afskriver vor kristne kulturarv. KD er DERES talsmand, hvis De ønsker at vende samfundsudviklingen i positiv retning.

Tegn abonnement. Ring tlf. (01) 123535 ell. indsend nedenstående kupon.

KRISTELIGT DAGBLAD

abonnementspriser:

Måned	kr. 45,00
Kvartal	kr. 125,00
Halvår	kr. 230,00
År	kr. 435,00

Unge under uddannelse:

Måned	kr. 38,00
Kvartal	kr. 105,00

Tilbud:

- Måned
- Kvartal
- Halvår
- År
- + 14 dage gratis:

navn _____

adresse _____

postnr. _____

by _____

Reserveret postvæsenet

BREVKORT

Frederiksborggade 5
1045 København K

Post-
besørges
ufrankeret
(Modtageren
betaler
porto/en)

250

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Arhus C

Axel Smith's Eff.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 36

LANDMANDSBANKEN

Oliefyr
Centralvarme
Brændeelsolle
Clinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 283
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 88 66

Kø J. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 18, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

HAN TÆNDTE EVIGHEDS- LAMPEN

I FLYGT- NINGE- LEJRE

PATER PAUL JUNG
S.V.D. DØD

Bag kulisserne i den bitterhed, som herskede i Danmark mod vort sydlige naboland i årene 1945-1950, udspillede et kapitel af ægte katolsk liv og sjælesorg, som næppe nogen sinde har været overgået i vort land.

Det var kun få dage efter den tyske kapitulation og min hjemkomst med den danske brigade fra Sverige, at biskop Suhr betroede mig den opgave at organisere sjælesorgen i tyske og allierede flygtningelejre. Jeg havde til rådighed 60-70 præster - tidligere militærpræster, tvangsflyttede præster og flygtningepæster. En stor og dejlig præstegerning skulle udføres og blev støttet af mange af bispeddømmets præster, ordenssøstre og lægfolk. Men også ordenssøstre fra andre lande som Katarinasøstre og mange lægfolk blandt de fremmede var med til at bygge et kristent fællesskab op i vore flygtningelejre, som nok kunne være eksempler til efterfølgelse i mange af vore menigheder i dag. En ting var i hvert fald uforglemmelig for alle og en-

hver: Kirkens betydning for mennesker i nød. Der var hundredtusinder af repræsentanter for et slået folk, som havde mistet alt, og hvis slægtninge sultede og led i en sammenskudt ruinhob, som engang var deres stolte hjemstavn. Der var titusinder, hvis fædreland var tilintetgjort, ja udslettet på landkortet, og hvor kun en lille brøkdal af flygtninge nu skulle bygge en ny tilværelse op i fremmede lande.

Og midt i dette hav af nød, elendighed og sorg var der præster, som tændte evighedslampen, der omdannede grå og uhyggelige rum i flygtningelejre til Guds-huse, som man prydede med blomster, og hvor man i skæret fra vokslysene dannede en enhed for Gud i bøn og sang. Der blev bedt, og der blev sunget, der blev trøstet og lindret og i bodens og alterets sakramente skabtes en levende troende menighed, som bekendte sig til noget, der langt overgik den materielle rigdom og strålende fremtidsdrøm, som lå knust foran både ældres og yngres livsskæbner. Trods alt var der noget at leve for.

Bag denne tro og tillid til Gud lå et uhyre tålmodigt og kærligt pastoralt arbejde. Navne på personer forsvinder som årene går, men det er ingen uretfærdighed mod nogen som helst, at ét navn - det, som står over denne artikel - ligesom ikke kan gå i glemme.

Pater Paul Jung var en mand, der i 1943 kom i sin bedste alder og rigt begavet med erfaringer fra en sjælesorg i Ermland gennem mange år.

Pater Jung var ikke den fremtrædende personlighed, som alle i beundring så op til, men den beskedne Guds tjener, som sad i skriftestolen i timevis, og som med en humor og livsnærhed som en Frans af Assisi forkyndte Guds ord og gengav mennesker lys og glæde i tilværelsen. Det var mange og gode ting, han tiggede sammen og »smuglede« ind til sine landsmænd. Det var afgørende og uforglemmelige samtaler, han førte med fortvivlede mennesker - det var religionens storhed og glæde, han forkyndte for de talrige børn, som levede bag pigtråden i de trøstesløse flygtningelejre. Det er ikke få mennesker, der kan takke pater Jung for, at de ikke brød sammen i de første hårde efterkrigsår.

Men pater Jungs gerning i Danmark er ikke afsluttet med fortællingen om den sjæleivrige flygtningepæst. Både som flygtningenes præst og adskillige år derefter, da denne elskelige glade præst dukkede op i vore ordenssøstres huse og prædikede en retræte, holdt et foredrag, talte med søstre og udstrålede så meget af det præsteideal, han søgte at virkeliggøre: Sacerdos alter - Christus - at være Kristus i sit præstelige embede. R.I.P.

Af Knud Ballin

PAVEN OG DRONNINGEN

Den store katolske ugeavis »The Universe«, London & Liverpool, skriver i en ledende artikel efter dronning Elizabeths besøg i Bristol-området i det sydvestlige England, hvor selskabet også besøgte den netop indviede Sct. Peter og Pauls-domkirke i den katolske stiftsby Clifton:

»Dronningens besøg i den nye katedral, indviet i juni, var meget mere end en høflig opmærksomhed over for landdelens katolikker.

Besøget viste på en klar måde, hvor fremskreden kristen forståelse er blevet på De britiske Øer. Og visitten viste også den stigende aktive part, som vor katolske befolkningsdel tager i vort fælles samfund.

Romerske katolikker er ikke længere imellem britiske landsmænd anset for at være »nogle ejendommelige størrelser, ude af trit med det øvrige samfund«. Ligesom man heller ikke – med rette eller urette – vil kunne formode, at de skulle være mindre loyale over for vort britiske kongehus end den øvrige del af det britiske folk.

Britiske katolikkers loyalitet over for den hellige stol i Rom i åndelige spørgsmål – og over for den britiske krone i verdslige anliggender – er sjældent noget problem . . . , selv om vore trosfæller i Irland og i katolske lande på fastlandet måske finder det vanskeligt at forstå helt ud.

De fatter ikke logikken i en åndelig loyalitet over for vor hellige fader, Paven, når denne går hånd i hånd – født af hengivenhed, med en loyalitet over for den monark, som også er en nutidig repræsentant for en protestantisk tro.

Den kendsgerning, at dronningen er fuldstændig uden for politik, og dertil er en personlighed, hvis kristne indstilling og eksempel i lang tid har inspireret vort folk – skulle kunne foranledige, at dette tilsyneladende paradoks er let at forstå.

Dronning Elizabeth II er også kendt for at have en dyb medleven for sine borgere, der ejer den katolske kristentro, hedder det videre i avisens leder. Og skønt loven foreskriver, at regenten skal arbejde som overhoved for Church of England, viser dronningen interesse og forståelse for katolske anliggender, når lejlighed er til det.

Visitten i Clifton-katedralen var indpasset i et meget snævert program, og der er ingen tvivl om, at dronningen netop selv har ønsket at se den nye katolske domkirke i Bristol.«

A.D.

4100 Ringsted – Telefon (09) 61 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres anedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 18, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedspæjere på koretoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Koretoret holder i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17 – dog ferielukning 12. sept. til 3. okt. incl.
Telefon 15 23 03.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)

Floistræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUF T OG

VAKUUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

K. K. Simoneen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 108 . 8260 ARHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

Støt vore annoncører!

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 26

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 48 80 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Enggårdgade 65 – Telf. 12 68 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malmestrate

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

H. S. FRIIS

Malmestrate
Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Eebjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 81

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K

Telefon 13 56 87

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 18, tlf. 14 55 22

Svendborg Ligkistemagasinet

Hans Nielsen & Søn

Indehaver: VERNER JENSEN

Katolsk bedemand

Fruertræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 84

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Mølestien 11, København SV

Telefon VA 0000

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koke - Olie

Ure og optik

«BALANCEN»

v. KNUD PETERSEN

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

*Mathias
Christensen*
ABSALONSGADE 14

AALBORG

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo

Telf. (03) 88 07 69

 **fornuftig
forsikring**

**NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV**

LÆSER- BREVE

Da vi for ca. 16 år siden begyndte at komme nogenlunde regelmæssigt i den katolske kirke, var det fordi kirkens ro, fasthed og orden samt de skønhedsoplevelser, man fandt i den latinske messe og den gregorianske sang, tiltrak os.

Da vi senere ved vor gode sognepræst havde fået undervisning i kirkens lære, førte det naturligt til konversion i 1969. - Da var det 2. Vatikankoncilts resultater allerede ved at vise sig, og man forstod det vældige fornyelsesværk, som nu skulle indledes.

Nogle af de gamle værdier gik tabt for at give plads for nye - bl.a. mistede vi latinen og den gregorianske sang. Det var derfor med megen forventning vi i 1971 deltog i Una Voce Scandia's retræte på Sostrup.

Vi tilsluttede os bevægelsen under den forudsætning, at dens mål var - ikke en tilbagevenden til førkoncilære tilstande, men en bevarelse af de værdier, der ligger i den latinske ritus m.v.

Nu synes bevægelsen imidlertid at manifestere sig med en vis brod mod læreembedet i Rom og i København, og denne linie synes vi ikke rigtig, vi kan tilslutte os.

Vi er ca. 20.000 katolikker her i landet. Så længe vi indbyrdes skændes og måske oven i købet hader hinanden, tror vi ikke, det nytter så forfærdelig meget at bede om fred i verden. Lad os hellere først bede om fred og fordragelighed indbyrdes - og denne bøn kan bedes såvel i superæstetiske gotiske katedraler som i moderne hyl - og måske bedst i vort eget lønkommer.

Med venlig hilsen

Inge og Ejvind Bonnevie.

OM RETRÆTER -

Når man i en årrække har deltaget i retræter og også beskæftiget sig med det praktiske arbejde med disse, kan man kun glæde sig over den betydeligt større interesse for retræter, der har givet sig udslag i år.

Biskoppens to retræter på Sostrup havde som bekendt meget stor tilslutning, og den nylig afsluttede retræte for mænd på Dalum Kloster havde flere tilmeldinger, end der var plads til, skønt to odenseanere var så hjælpsomme at bo hjemme under retræten.

Dalum-retræten, der var ledet af pater, dr. phil. H. Roos S.J., havde en usædvanlig intensitet og har utvivlsomt bety-

det virkelig personlig fornyelse for deltagerne.

I Katolsk Forum nr. 14 var der ikke mindre end to læserbreve om retræter - en dame, som for første gang havde deltaget i en retræte, havde været med til biskoppens retræte og været meget glad herfor, men hendes slutbemærkninger må ikke stå upåtalte. Fruen skriver, at ordet retræte måske bliver afløst af et mere tidssvarende udtryk, men hvad skulle det dog være. Retræte betyder »tilbageatrækning«, og det er jo præcis, hvad det er.

Så skriver indsenderen også, at retræterne må lægges ud i landet, men det var jo netop en retræte på Djursland, hun var til, og retræterne for mænd har siden 1947 hvert år været afholdt på Dalum Kloster ved Odense, hvorimod det er sjældent, at der afholdes retræter i København.

Den anden læserbrevskriver, hr. Bent Riber Jensen fra Vejen, der var deltager i mændenes retræte på Dalum Kloster, efterlyser flere retræter hvert år, og meget tyder på, at behovet er til stede, men der er mange vanskeligheder at overvinde, før man kan afholde en retræte af nogenlunde størrelse - især når det ikke er ligemeget, hvad det koster.

Protestanterne har jo deres refugium i Løgumkloster, hvor man (en eller flere) kan holde retræte hele året, men et sådant sted har vi katolikker jo ikke. I Sverige findes der flere retrætegårde, som har åbent året rundt, men disse er også protestantisk ejet og ledet.

Til slut tak for disse to indlæg, de kan kun stimulere interessen for kommende retræter. *S.K.P.*

»RELIGIONSSTRIDEN« PÅ AMAGER

Der består i dag en kamp i vort samfund mellem forskellige livsholdninger. Der findes mennesker, der målbevidst præger og påvirker befolkningen. Fornuftigt nok starter de med børnene og de unge; de går ind på alle uddannelsesområder for på den måde at præge udviklingen meget stærkt og på langt sigt.

Fra kirkens og lægfolkets side kan vi ikke blive ved med vor valne og tolerante holdning.

Det er derfor rosværdigt af pater Adams, at han så klart har givet udtryk for, hvad han står for i forbindelse med »religionsstriden« på Amager. En menighedsbørnehaven er nemlig noget ganske andet end en kommunal, en fri eller en politisk præget institution.

Vi har pligt til at lede en sådan institution i en kristen ånd og bringe det evangelium, som er betroet os, videre.

Gør vi ikke det, får kirken mindre og mindre betydning for mennesket, og den bliver mere og mere isoleret for til sidst at dø.

Hvis kirken skal udvikle sig, er det meget vigtigt, at de katolske pædagoger, som er ansat ved vore katolske institutioner, tager deres ansvar op og på kristent grundlag opdrager og vejleder vore børn og unge.

Man både kan og skal snakke med små børn om Gud. De forstår det udmærket. *Grete Søgaard.*

VEDR. REFERAT FRA SYNODEN I WÜRZBURG - NR. 14/73

Hvor bliver det dog efterhånden svært at være praktiserende katolik, når så forskellige opfattelser af den hellige messe og søndagspligten alle lyder tilforladelige, men dog ikke kan være rigtige alle sammen.

Hvad skal man så vælge? Tidligere (før koncilet) var der intet valg, men nu ser det efter artiklen ud, som om vi selv kan bestemme. Når man bor i et lille sogn, er man glad for, at der dog i det mindste findes en katolsk kirke med en sognepræst i nærheden, og så affinder man sig med de skiftende præster og deres måde at læse messe på, da der jo ikke er andre valgmuligheder. Ændringerne sker gradvis, og man accepterer dem og vænner sig til den nye liturgi på modersmålet og til de større forandringer i kirkerummet med fjernelse af det gamle alter og statuerne.

Kommer man så i sin ferie til Sjælland (Roskilde), overraskes man af en gregoriansk højmesse, sunget på latin, med ivrig brug af røgelse, og så synes man pludselig, at nu virker *det* helt oldnordisk.

Men om man kommer hinanden mere ved i de moderne messer, er da vist et stort spørgsmål i de fleste menigheder. I stedet for, at der burde opstå et nærmere fællesskab, er der jo stadig mange, der synes, at det nye virker forkert, og at alt det, de var opdraget til som deres børnelærdom, er blevet forkastet. Og desværre bliver de så væk fra messen i stedet for at prøve at følge med og forstå, at kirken også må forny sig.

Så læser man også, at selve søndagspligten er blevet et svævende begreb, som ikke mere tages højtideligt. I min skoletid i 1930'erne var det et karaktergivende fag, og vor religionslærerinde fortalte, at hvis vi døde søndag nat uden at have været til messe, kom vi direkte i helvede.

Mit spørgsmål til synoden er derfor: Er de 5 kirkebud stadig gældende under ansvar for dødssynd? Er man ekskommuniceret, hvis kirkebudene ikke overholdes *over* ét år? I hvilken alder er børn pligtige til at overvære søndagsmessen? Hvor langt fra kirken skal man bo for at være fritaget?

Måske mange andre ældre katolikker sidder med samme tvivl i sindet, ligesom mange konvertitter også må føle sig usikre over for det nye. *K. H.*

SVANGERSKABSLOVGIVNINGEN OG POLITIKERNE

Med tak til Kaare Frederiksen for læserbrevet til mig i nr. 14 vil jeg gerne fremhæve, at det ikke har været min mening at anbefale VKR-partierne (eller i det hele noget bestemt politisk parti). Af de konservative stemte 23 *imod* abortloven, af venstre 20, af radikale 7, af socialdemokrater 5 (bl.a. sognepræst Johan Nielsen, der heller ikke i dette tilfælde var bange for at sige sin mening rent ud!).

Min skepsis med hensyn til udviklingen inden for demokratiet medfører heller ikke efter min mening, at vi kan tillade os at give op. Jeg er ganske enig med Dem i, at vi ikke må løbe fra vort vælgeransvar. *Aage Dyrkjøb*

AFHOLDENHED?

Mig bekendt findes der kun én måde at få børn på, men utallige »ikke at få børn på«. Jeg nævner her i flæng: de månedlige ufrugtbare perioder og - lidt mere uortodoks - P-pillen, kondomer, spiralen, udskylninger og sikkert mange andre lige til, at en vis temperatur kan have sin betydning. Og så endelig en sidste, nemlig afholdenhed.

»Ja, men kære De, nu er De vist lidt for gammeldags. Eftersom der findes så og så mange næsten 100 pct. sikre måder ikke at få børn på, er det da lidt for kedsommeligt at tage sin tilflugt til noget så banalt som afholdenhed.«

»De sagde udtrykkeligt: næsten 100 procents sikkerhed. Ja, men så er der altså mulighed for en ganske lille promille, der ikke fungerer, som den skal. For der er vel også dem, der i tilfælde af, at det går galt, ikke straks søger hjælp hos de mange beredvillige institutioner og private, som »ordner sagen« ved at slå det ufødte barn ihjel. Så er der jo også de mange forholdsregler, man tager, noget, der hedder glemsomhed og mange andre forhold, der kan have deres betydning. Det er ikke for antikveret at mene, at afholdenhed kan have sin betydning af og til.

For at kunne leve et almindeligt ægteskab, må man være to. Men hvis den ene af parterne er bortrejst så og så længe, eller hvis han eller hun er syg, hvad så? Endelig må man jo i den forbindelse regne med, at folk endnu får et par børn, og så skal der gå så og så lang tid før og efter fødselen, hvor man må leve afholdent. Hvis man altså ikke har vænnet sig til en vis moderation i sit seksuelle liv, går det simpelthen ikke, og utroskab eller lignende kan let blive følgen.

De ugifte er en sag for sig, som jeg ikke skal komme ind på her.

Nej, hvis man ikke ønsker at stå på et rent dyrisk trin, kan afholdenhed endnu have sin betydning.

E. v. Folsach

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbeløgegade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 84 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landeretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01) 13 04 08

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 48 01 Go. 60 66

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod uønsket korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon •(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 48 37

FISKEHALLEN

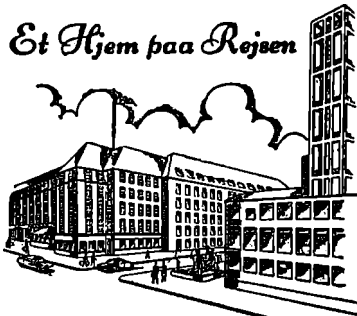
Kæstetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby - Telefon VA 88
1. kl. kød og pålæg

Sjæreen & Co. A/S

Malermfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-instillationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-indeletere
Hans Brogegade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 17

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio - fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryeegade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

FESTUGE I ÅRHUS

Menigheden i Århus fejrer fra 29. september til 7. oktober 100-året for menighedens grundlæggelse. Det sker i form af en festuge eller måske bedre en »festlig« arbejdsuge, fordi tilrettelæggerne syntes, det var urimeligt blot at lave en stor fest med en mængde taler. Derfor vil man bygge festlighederne op omkring det, der normalt kan foregå i løbet af en uge i menighedslivet.

»Festugen« begynder lørdag den 29. september med en festaften, og den 30. er der børnemesse med »kirkekaffe« i salen bagefter. Samtidig åbner en kirkehistorisk udstilling, og i forbindelse hermed er det værd at omtale, at der udsendes et *festskrift* på omtrent 100 sider skrevet af apoteker Preben Hahn-Thomsen med titlen *100 år i Århus*.

Mandag holdes der et skoleforældremøde, hvor de moderne skoleproblemer skal drøftes. Skt. Knuds klub (for de ældre) inviterer til eftermiddagsarrangement tirsdag eftermiddag, og K.U.K. holder ungdomsmesse om aftenen.

De afdøde i menigheden vil ikke blot blive mindet ved udstilling og festskrift. Torsdag kl. 11 er der desuden rekviemmesse for menighedens afdøde.

Fredagens skolegudstjeneste bliver en økumenisk gudstjeneste, og samme aften arrangerer Katolsk Debat møde om emnet »Kristen politik/politisk kristendom« med indledere fra folkekirken og den katolske kirke.

Lørdag påtænker man at afholde en menighedens vågetime kl. 19-20.

Søndagen bliver højdepunkt og afslutning med festgudstjeneste omkring vor biskop. Efter denne er der reception for menigheden og de indbudte gæster.

Oluf Bohn

NY DATO

KATOLSK TROSLÆRE I DAG -
og ALLE DAGE

10 torsdagsforelæsninger med efterfølgende spørgetime. - 1. gang: torsdag den 4. oktober kl. 19,30.

Stedet: Institut St. Joseph (Den franske Skole), Dag Hammarskjölds Allé 17.

Liste med emnerne uddeles ved 1. forelæsning. *Kjeld Geertz-Hansen*

LEGAT

DR. ALOIS OG MATHILDE DENKS
LEGAT

Af ovennævnte legat vil der pr. 30/11 d. å. blive uddelt nogle portioner à kroner 500,00.

Portionerne tildeles unge studerende, fortrinsvis teologer. Ansøgninger bedes inden 20/11 d.å. fremsendt til lrs. Poul Høyer, Rosenvængets Hovedvej 6, 2100 Kbh. Ø.

KATOLSK DEBAT

»Katolsk Debat Århus« holder sit første møde i efteråret fredag den 5. oktober i Skt. Knuds Skoles sal, Ryesgade 24. Emnet er »Kristendom og politik«.

Der er tre indledere: Lars Roar Langslet (Oslo), Peter Widmann (Århus) og P. G. Rasmussen (København). Efter en kaffepause vil der blive almen debat om emnet. Mødet starter kl. 20. Alle er hjertelig velkomne. Entré 5 kr.

TAKSIGELSE

I anledning af min 90 års fødselsdag modtog jeg så mange breve med lykønskninger og gaver, at jeg ikke mener at kunne besvare dem enkeltvis hurtigt nok. Derfor tillader jeg mig ad denne vej at sige hjertelig tak til alle dem, der den 9. 9. 73 ville glæde mig på den nævnte måde. Jeg beder Vor Herre om at gengælde al godhed mod mig med sine himmelske gaver.

København V., Stenosgade 4 a.

P. Fr. Küpferle. S.J.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 23/9: 25. alm. Søndag: Visd. 2,12. 17-20. – Salme 53 (54),3-4. 5. 6. og 8. (R: 6b). – Jak. 3,16-4,3. Mk. 9,30-37.

Mandag d. 24/9: Ezra 1,1-6. – Lk. 8, 16-18.

Tirsdag d. 25/9: Ezra 6,7-8. 12b. 14-20. Lk. 8,19-21.

Onsdag d. 26/9: Ezra 9,5-9. – Lk. 9, 1-6. – *I konsekrede kirker (undtagen i Domkirken): Kirkevielsesfest; som 30/9.*

Torsdag d. 27/9: Hagg. 1,1-8. – Lk. 9, 7-9.

Fredag d. 28/9: Hagg. 1,15b-2,9. – Lk. 9,18-22.

Lørdag d. 29/9: S. Michael, S. Gabriel og S. Rafael: Dan. 7,9-10. 13-14. (Eller: Åb. 12,7-12a). – Salme 137 (138), 1-5. (R: For englenes åsyn vil jeg lov-synge dig, Herre). – Joh. 1,47-51.

Søndag d. 30/9: *I ikke konsekrede kirker (samt i Domkirken):* 26. alm. Søndag: 4. Mos. 11,25-29. – Salme 18 (19),8. 10. 12-13. 14. (R: Herrens bud

glæder hjertet). – Jak. 5,1-6. – Mk. 9, 38-43. 45. 47-48. – *I konsekrede kirker (undt. i Domkirken):* KIRKEVI-ELSESFEST: 1. Kong. 8,22-23. 27-30. (Eller: 2. Krøn. 5,6-10. 13-6,2). – Salme 94 (95,1-7c (... den hjord, han leder). R: 2a: Lad os møde med lov-sang for Herrens åsyn). – Ef. 2,19-22. (Eller: Hebr. 12,18-19. 22-24). – Mt. 5,23-24. (Eller: Lk. 19,1-10).

Mandag d. 1/10: Zak. 8,1-8. – Lk. 9, 46-50.

Tirsdag d. 2/10: *De hl. Værneengle:* 2. Mo.s. 23,20-23. – Salme 90 (91),1-6. 10-11. (R: 11). – Mt. 18,1-5. 10.

Onsdag d. 3/10: Neh. 2,1-8. – Lk. 9, 57-62.

Torsdag d. 4/10: Neh. 8,1-4a. 5-6. 7b-12. Lk. 10,1-12.

Fredag d. 5/10: Baruk 1,15-22. – Lk. 10, 13-16.

Lørdag d. 6/10: Baruk 4,5-12. 27-29. – Lk. 10,17-24.

Søndag d. 7/10: 27. alm. Søndag: 1. Mos. 2,18-24. – Salme 127 (128),1-2. 3. 4-5. 6. (R: Herren velsigne os alle vort livs dage). – Hebr. 2,9-11 (*indtil . . . kalde dem brødre*). – Mk. 10,2-16 (eller: 10,2-12).

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 23/9: 25. alm. Søndag.

Mandag d. 24/9: Ferialdag.

Tirsdag d. 25/9: Ferialdag.

Onsdag d. 26/9: Ferialdag. – Eller: S. Cosmas og S. Damian. (27/9). – *I konsekrede kirker (undt. i Domkirken): Kirkevielsesfest; højtideligholdes Søndag d. 30/9. – PAUL VI f. 1897.*

Torsdag d. 27/9: S. Vincens af Paul (19/7).

Fredag d. 28/9: Ferialdag. – Eller: S. Wenceslaus.

Lørdag d. 29/9: *Ærkeenglene S. Michael, S. Gabriel og S. Rafael; Gloria, men ikke Credo.*

Søndag d. 30/9: 26. alm. Søndag. – *I konsekrede kirker (undt. i Domkirken): KIRKEVIELSESFEST.*

Mandag d. 1/10: S. Therese af Jesusbar-net. (3/10).

Tirsdag d. 2/10: De hl. Værneengle.

Onsdag d. 3/10: Ferialdag.

Torsdag d. 4/10: S. Frans af Assisi.

Fredag d. 5/10: Ferialdag.

Lørdag d. 6/10: Ferialdag. – Eller: S. Bruno. – Eller: Gudsmoders Lørdags-messe.

Søndag d. 7/10: 27. alm. Søndag. – 4. *Ansgarius-Bonifacius-Kollekt.*

KATOLSKE LÆRERE

KATOLSK LÆRERFORBUND

indbyder til

Regionalmøde

torsdag den 29. september

på Institut S. Joseph i København Kl. 14 weekend-messe i kapellet, derefter kaffe og hyggeligt samvær.

Medlemmer og gæster er velkomne.

NB! – Den 3. november påtænkes afholdt et regionalmøde i Jylland. Sted og tidspunkt meddeles i et senere nummer.

– – –
Opmærksomheden henledes på 600-års jubilæet for den hellige Birgittas død. – Lørdag den 6. oktober fejres pontifikal-messe kl. 12 i Vadstena, og søndag den 7. oktober i Stockholm. – Interesserede bedes henvende sig til bestyrelsen.

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C

København V

Telefon EVa 37 87

Kød – Fløsk – Pålæg

En gros og en detail

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 18, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rejser under katolsk ledelse

EFTERÅRSFERIE I ROM

13/10-20/10 ophold på hotel ARISTON med halvpension, alle dobbeltværelser med bad og toilet.

Pris alt incl. 1095,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

BESTIL HURTIGT, BEGRÆNSET DELTAGERANTAL!

Program og indtegning:

Holmbladsgade 11, 2300 København S. Telf. (01) AStA 2312.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Læseavgift kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

HVISKEN OG RÅB

Enhver film af Bergman ventes med længsel. Selv om han nu har lavet knapt 40 film, er det alligevel med nysgerrighed og store forventninger, man møder op. Og man bliver sjældent skuffet, måske lige med undtagelse af dem, der slet ikke kan snuppe Bergman, men de er vel efterhånden holdt op med at se hans film. Til de sidste vil jeg dog sige, at der er sket meget det sidste par år i retning af større enkelhed og klarhed, altså bort fra det krampagtige og forskruede.

I *Hvisken og råb* er der fire hovedpersoner, alle kvinder. Den døende Agnes (Harriet Andersson), ugift og sidst i tredive. Hendes to gifte søstre er kommet for at våge og være nær, den ældre og stive Karin (Ingrid Thulin) og den yngre og mere følsomme Maria (Liv Ullmann). Uden for denne familietrekant står den varme og frodige tjenestepige Anna (Kari Sylwan).

Døden som befrielse eller tomhed

Tempoet i filmen er præget af frygtsom og anspændt venten. Agnes lider frygteligt, og de andre er ikke i stand til at lindre hendes smerter. Strubekræftens resultat er givet på forhånd, men de tre andre kvinder har hver deres holdning til den uundgåelige død. Forskellen kommer helt tydeligt frem i en scene efter Agnes' død, hvor hun (liget) kalder dem ind til sig enkeltvis. Karin er nærmest forarget over den dødes urimelige krav om nærhed. Maria er nok indstillet på at gå Agnes i møde, men når det kommer til stykket, er hun alligevel for svag og vaklende. Kun den ligefremme og landlige tjenestepige, Anna, formår at give den døde, hvad hun ønsker.

Der ligger en bitter pointe i, at alle personer i *Hvisken og råb* ønsker og behøver nærhed og omhed, mens det kun er den døde, der tør bede om det.

Sådan som Bergman stiller problemet op, er der ikke nogen løsning. Det samme kan siges om bøn og ydmyghed. Mens den ukomplicerede Anna er i stand til at bede for sin lille pige, som døde ganske ung, formår de andre slet ikke at behandle de afgørende oplevelser i deres liv. I stedet fortrænges problemerne (hvisken), for pludselig at presse sig vej gennem den ellers så pæne overflade i nogle voldsomme og hysteriske udbrud (råb). Moralen lyder, at først når »hvisken og råb« forsvinder, opnår man lykken. Det sørgelige er så bare, at Karin og Maria er så fulde af hæmninger og fortielser, at de aldrig vil finde fred og lykke.

Den røde farves dominans

Farvevalget støtter et af filmens andre temaer: tvetydigheden i enhver menneskelig handling. Tag f.eks. scenen med forsøget på forsoning mellem Maria og Karin. Marias kærtegn er ganske vist oprigtigt ment, men samtidig bliver de hendes redskab i magtkampen over for søsteren Karin. Farverne er benyttet lige så tvetydigt. Den hvide kan både bruges til at vise Agnes' uskyld og Karins kulde. Den røde farves dominans giver på én gang en stemning af varme og fylde samtidig med at den står for smerte og død. Om den røde farve har Bergman selv sagt: »Spørg mig ikke hvorfor, men lige siden min barndom har jeg forestillet mig sjælens inderside som en fugtig hinde i rødt.«

Det kan være lidt svært at få vejret lige efter at have set *Hvisken og råb*. Der er ikke mange åndehuller, for Bergman fastholder konsekvent og uden tøven sit uløste problem. Jeg kunne godt tænke mig, at han fandt en afklaring eller løsning, men selv om vi ikke får den af instruktøren, er filmen alligevel en særdeles stærk og smuk oplevelse.

Omkring Thorsens Jesus-film

Kulturminister Niels Matthiasen har dummet sig gevaldigt med sit unuancerede udfald mod den katolske kirke. Men han skal nok komme til at æde sine ord i sig igen. Det væsentlige i fortællingen er ikke afsenderens høje position som minister, men at kritikken vel nok er udtryk for en ganske udbredt holdning i den danske befolkning. Og hvad kan det så skyldes. Jeg tror en del af forklaringen er, at der er et gran af sandhed i kritikken.

Hvor meget jeg end respekterer pavens autoritet og embedets centrale placering i kirken, kan jeg ikke se, at pavens udtalelser om film skal tillægges afgørende betydning endside være forpligtende for alle katolikker. Han driver kulturpolitik i sine søndagsprædikener, ligesom den danske stat gør det ved sine bevillinger. Støtten til Jesus-filmen er givet i nøje overensstemmelse med loven, og der er selvsagt på baggrund af manuskriptet taget stilling til, om nogle danske love overtrædes (blasfemi?).

Biskop Martensen har som svar til kulturministeren varslet en kulturkamp. Det er i orden. Man skal ikke uden videre lade andre mennesker trampe på det, der for én selv er dyrebart og helligt. At Thorsen øjensynlig nyder reaktionerne på sit medieshow karakteriserer bare manden. Jeg finder det alligevel utilstrækkeligt som grundlag for en kamp imod filmen.

Fantasier om Jesu sexliv kan ikke rokke en tomme ved min opfattelse af Ham som Guds søn. Jeg forstår de mennesker, der føler sig krænkede og sårede. Men Thorsens Jesus har ikke noget til fælles med min Jesus. Derfor kommer min underskrift heller ikke med på protesten.

Jakob Frandsen

17/1973

forum

katolsk

St 37

NOTES- BLOKKEN

ER »PINSEBEVÆGELSEN« NOGET NYT?

Mennesket er det væsen, hvis eksistens forløber i tiden. Kun mennesket kan erindre, planlægge og bevidst leve i øjeblikket. Disse tre muligheder kendetegner mennesket som et historisk væsen. Hvis vi ikke kunne bruge vor fantasi til at opstille nye modeller i samfundet, ville vi for evigt være spærret inde i fortiden. Men havde vi ikke hukommelsens evne, ville vi miste kontinuiteten både i vort eget liv og i menneskehedens historie. Den franske filosof Paul Ricoeur har fornylig understreget betydningen af en fornyet tolkning af gamle vismænds og filosofers tekster. De er ikke forældede, men beholder tværtimod deres betydning også i vor egen tid.

Dette gælder i særlig grad kristendommen. – Den er spændt mellem to poler: fremtiden og fortiden. Vi er på vandring mod et fjernt mål: menneskets totale befrielse og frelse. Derfor slår vi os aldrig til tåls med det forhåndenværende, men kritiserer det og prøver at forandre det til det bedre.

Men samtidig lever vi i fortiden. Vi kan ikke glemme det, som allerede er sket i Kristus, og som er grundlaget for hele vor eksistens.

Disse tanker randt mig i hu, da jeg beskæftigede mig med nogle tekster fra det 14. århundredes ortodokse mystik. (Vi glemmer måske i vor økumeniske tænkning lidt den græske kirke!) Det drejer sig om en lægmands-teolog: Nikolaus Cavasilas (1320/25–1371). Hans tid lignede vor egen. Den var kaotisk: borgerkrigen hærgede riget, samfundet var i opløsning. Samtidig var man optaget af en snarlig forening af den latinske og græske kirke. Det var i

den tid, at Cavasilas skrev sit værk »Jesuslivet i os«. Men dette værks store indflydelse på samtiden kan kun forstås, hvis man husker, at der i forvejen fandtes en lægmandsbevægelse, som praktiserede en bestemt fromhedsform. Det var den tids karismatiske bevægelse. Man havde udformet en særlig teknik, som også legemligt set var en forberedelse til bønnen. Man øvede og elskede »Jesus-bønnen«. Man higede efter et umiddelbart møde med den treenige Gud og hans Taborlys. Men Cavasilas og hans skole gav hele denne bevægelse et teologisk udsyn. Det er den treenige Gud, som kommer os i møde. I dåben, salvelsen (= firmelsen) og eukaristien nærmer han sig os, så at vi bliver en enhed med Ham. Højdepunktet i frelsen er ifølge Cavasilas Helligåndens sendelse. Som Helligånden hvilede over Kristus, hviler Han over enhver kristen. Han bor i os. Vi danner en enhed med ham. Cavasilas' teologi er en eneste pneumatologi (= lære om Helligånden). Men den praksis, han opfordrer os til, er en lydighed over for Helligåndens gaver, dvs. Helligåndens karismer. Hans karismatiske bevægelse var dybt forankret i kirkens dogmer og sakramenterne. Måske kunne den moderne pinsebevægelse lære et eller andet af dette forbillede. Han afviser alt ekstatisk. Han skriver for lægfolk, som lever midt i denne verden. Men det, som disse »stille i landet« higede efter, var fred, stilhed i forening med Gud. De forstod sig selv som »elskere af skønheden« (philokalia), som efter den græske kirkes opfattelse kun er et andet navn for helighed. H. Roos S.J.

DET ER IKKE GUD, DER TRÆNGER TIL AT BLIVE BEDRE INFORMERET

Der er en måde at bede på, der er uærlig. Gud bliver informeret om nøden i verden, og de troende svarer: »Herre, hør vor bøn!« Og så går menigheden hver til sit.

Gud, jeg vil så gerne være ærlig i min bøn.

Jeg vil ikke kun plapre med på »Herre, hør min bøn!« og så gå hjem med ro i min sjæl. At bede er jo ikke kun at opløfte sit hjerte, ikke kun ydmygt at idrømme, at du alene er almægtig. At bede betyder også at vedkende sig sit ansvar over for dig.

Gud, jeg har medansvar for min næste, for samfundet, for verden. Det kan jeg ikke lægge fra mig ved at informere dig i bønnen. Du trænger ikke til at blive informeret. Du kender al nød i verden.

Gud, det, som jeg beder for, det må jeg kende. Jeg må vide, hvorfor jeg beder. Du kræver af mig, at når jeg beder, skal jeg være informeret, skal jeg tage ansvar og handle ud fra dette ansvar. Kun når jeg gør det, beder jeg ærligt: Herre, hør vor bøn!

Originaltitel:

Du brauchst nicht informiert zu werden

Oversat fra GOTT IST IMMER NOCH ZU SPRECHEN af R. Plum. Meditationen von P. Roth. 1971, Echter Verlag Würzburg, 2. Auflage.

INDHOLD

INDHOLD	
DE NIRDISKE BISKOPPER I TRONDHEIM	4
Orientering om emner og resultater	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Blandt emnerne: kirkens fornyelse, muligt skisma i Holland, marxistiske jesuitter, trosbekræftelsen, prælatsbesøg i Danmark	
NY KIRKE I BRØNSHØJ	10
Beskrivelse af den katolske kirkes nyeste bidrag til dansk kirkearkitektur i ord og billeder	
AD MAIOREM DEI GLORIAM	12
I Århus forbereder man sig på at fejre kirkens 100-års fødselsdag. Kirkens forhistorie sættes her i et vidt perspektiv	
SKT. PAUL I TÅSTRUP FYLDER 40 ÅR	15
Kirken fortæller lystigt og underfundigt om sig selv	
FØRSTE SKRIFTEMÅL OG FØRSTE KOMMUNION	16
Hvilket kommer først? Kan man ud-sætte skriftemålet til senere?	
DEN STORE TØRKE - NØDEN OG HJÆLPEN	18
Sahara vandrede sydpå. Hjælpen er ved at komme i gang	
VÆRD AT LÆSE	20
En ny bog med bønner af Basilea Schlink; Synspunkt nr. 16 om lægens mission i u-landene anmeldes	
LÆSERBREVE	20
Skt. Annæ børnehaves ulykkelige skæbne bliver belyst fra to sider	
LITURGISK OVERSIGT	23
Mon vi nogensinde vil kunne trykke en ny messebog? Imidlertid må vi klare os med disse nøgne data	
JESUS CHRIST SUPERSTAR	24
Filmen, optaget i staten Israel, bliver anklaget for at være anti-semitisk. Passer det?	
FORSIDEBILLEDET	
viser biskop H. L. Martensen i færd med at salve alteret i den nye Skt. Antoni kirke i Brønshøj. Ved hans side ses sognepræsten, p. J. Jorna. Se artiklen på side 10	
Redaktionen beklager, at der ved artiklen om Birgitta i K.F. 16/1973 manglede henvisning til kilden: THE AMERICAN-SCANDINAVIAN REVIEW , som vi takker for den venlige tilladelse til at offentliggøre denne oversættelse	

KOMMENTAR

HVOR KATOLSKE SKAL VI VÆRE

Det, at være katolik, er ikke det samme, som det at være lutheraner, og det er igen noget andet, når man bare er kristen, medens det sidste igen er noget andet end det, at være dansker, selvom næsten alle danske er kristne. Hvis De altså forstår, hvad jeg mener.

Er det ret og rigtigt, at disse forskelligheder imellem diverse former og diverse grader af kristent engagement bemærkes? Skal de fremhæves eller forties? Og hvori ligger forskellen mellem katolsk, protestantisk og bare kristelig?

Når det drejer sig om lære, teologi, dogmatik, så kan det forekomme nogenlunde klart, hvad det er, der skiller meningene ad, men når det ikke drejer sig om lære, altså om klart udtrykte meninger, men om mere praktiske aktiviteter, om skoler, hospitaler, børnehaver, så bliver det straks mere svært at finde ud af, hvad der er forskellen mellem et katolsk- og et kommune-hospital, mellem en kristen religionstime og en katolsk religionstime osv.

Hvad er en katolsk skole? Er ordforbindelsen i det hele taget meningsfyldt? Skulle man ikke kun bruge ordet katolsk i forbindelse med det direkte-religiøse, enten læren (teologi, katekismus) eller praksis (gudstjeneste, klostre, tredje ordener o.l.)?

Jeg tror, at vi bliver nødt til at have det, vi engang plejede at kalde et katolsk »miljø«, dvs. udtrykkeligt katolsk prægede ydre aktiviteter, især i uddannelses- og opdragelses-sektoren.

Vi tror ikke bare sammen på en lære, men vitalt set danner vi et samfund, et fællesskab. Og dette fællesskab fungerer ikke bare i kirken, hvor vi kommer sammen for at aktivisere vor forening med Gud i Kristus,, men naturligvis også uden for kir-

ken, hvor vor religiøse aktivitet bliver indirekte: at tjene Gud gennem næsten.

Hvis den religiøse samfundsdannelse bliver inde-stængt bag kirkens mure, kvæles det religiøse liv, der netop sigter på at omfatte og inspirere mennesket i alle dets situationer.

Denne handlen ud fra troen må ikke bare opfattes som den enkeltes anliggende. Foruden denne individuelle handlen, trænger selve enheden mellem de troende til at udtrykke sig gennem kollektive handlinger, dvs. gennem institutioner, hvor en fællesopgave bæres af et fællesskab ud over individernes begrænsning i tid og evner.

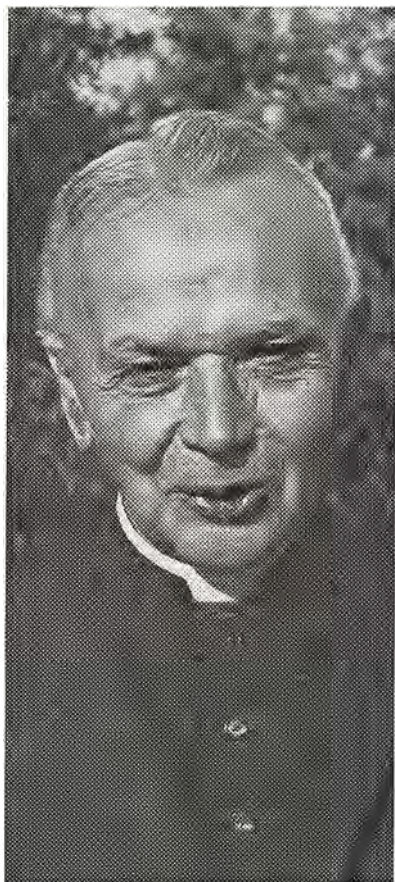
Der er endnu en ting i denne forbindelse. Et samfund eksisterer i kraft af medlemmernes fælles-inspiration, udtrykker sig gennem medlemmernes fælles-aktivitet. Et samfund hviler i sig selv. Dermed udskiller et hvert samfund sig fra andre samfund. Omkring et levende samfund er der en beskyttende mur, som værner om dens egenart, og som giver tryghed både til gamle og unge. Selvfølgelig skal denne mur ikke forstås som en barriere. Bag barrieren kan der kun være et ghetto. Men denne mur er en slags »forlidelighedsgrænse«, hvor organismen udstøder de elementer, der ikke kan indpasses, absorberes, fordi de er i modstrid med samfundets egen livsånd.

Jeg tror, at man må kalde de aktiviteter, den undervisning katolsk, som sker i levende forbindelse med det katolske kirkesamfund. Det berører både de enkelte medvirkendes personlige engagement i kirken, men også deres kollektive opfattelse af deres institutions stilling. Om kirken vil kunne leve uden at kunne støtte sig til katolske skoler, ved jeg ikke. Man kan altid håbe. Der er mennesker, der lever med kun een nyre. Og Gud kan altid gøre et under, ikke sandt? *H. v. Schaik s.j.*

DE NORDISKE BISKOPPER I TROND- HEIM

af K. Osorio

Værten: biskop J. Rùth

Den nye domkirke

Søndag den 9. september var en stor dag for det Apostoliske Vikariat i Mellemnorge og den katolske menighed i Trondheim, idet den nye domkirke, der samtidig virker som sognekirke for menigheden i Trondheim, blev indviet af Biskop J. Rùth omgivet af samtlige katolske biskopper i Norden og 10 præster. Selv om den nye Sct. Olav Kirke naturligvis ikke kan måle sig med Trondheims pragtfulde middelalderlige domkirke, den største og vel også smukkeste af sin art i Norden, er den dog ikke uden skønhed og perspektiv.

Efter at menigheden i 70 år har måttet holde til i en ombygget mørk lokomotivgarage, har den nu fået et gudshus, der stråler af lys (især efter mørkets frembrud), idet bygningens tre sider består af rene glasvægge. Den er da også allerede i folkemunde døbt »Lyskirken«, hvilket jo er en enorm udfordring til den menighed, der skal samles i kirken til gudstjeneste. Samtidig med indvielsen af den nye kirke kunne menigheden fejre sit 100 års jubilæum og biskop J. Rùths 74 års fødselsdag. Det kastede naturligvis en særlig glans over dagen, at hele 8 biskopper deltog i festlighederne både i kirken og ved den efterfølgende middag på Hotel Prinsen, hvor 200 mennesker (150 fra bispedømmet og 50 fra ind- og udland) deltog. Det blev en uforglemmelig dag for menigheden i Trondheim, men også for de gæster, det var blevet beskåret at være til stede.

Indvielsen af den nye Sct. Olav Kirke dannede en festlig afslutning på de nordiske biskoppers halvårslige arbejds møde, som netop var henlagt til Trondheim for at gøre det muligt for samtlige nordiske biskopper at deltage i denne indvielse. Bispekonferencen, der åbnedes mandag aften den 3. september, blev ganske vist først officielt afsluttet mandag middag den 10. september, men det egentlige arbejde var færdigt lørdag aften. Biskopperne var indkvarteret på et af byens hoteller, mens møderne fandt sted på det gæstfrie Sct. Elisabeths Hospital, hvor også den daglige messe blev koncelebreret.

Forberedelser til bispesynoden i Rom

Mere end halvdelen af arbejds mødet var helliget den kommende bispesynode i Rom i efteråret 1974. Bispesynodens emne bliver meget centralt og aktuelt: »Evangeliseringen af den moderne verden.« Eftersom dette emne falder sammen med adskillige af de teser, som på bispemødet i København i foråret blev accepteret som grundlag for en debat om den katolske kirkes målsætning i Norden, besluttede biskopperne indtil videre at

begrænse målsætningsdebatten til de teser, som direkte berører den kommende bispesynodes emne.

Sekretariatet for den romerske bispesynode har udsendt en tekst, der kun skal betragtes som et arbejdsredskab for de forskellige bispekonferencer i verden. Det præciseres heri, at man med evangelisering forstår »Kirkens arbejde med at forkynde evangeliet, for at troen kan vækkes, udfolde sig og vokse«. Denne tekst blev grundigt studeret og sammenlignet med biskoppernes egen målsætningsdebat. Man konstaterede en vis forskel i problematikken, som hovedsagelig skyldes, at den romerske tekst forudsætter en situation, hvor kirken ikke udgør et så absolut mindretal, som tilfældet er i de nordiske lande.

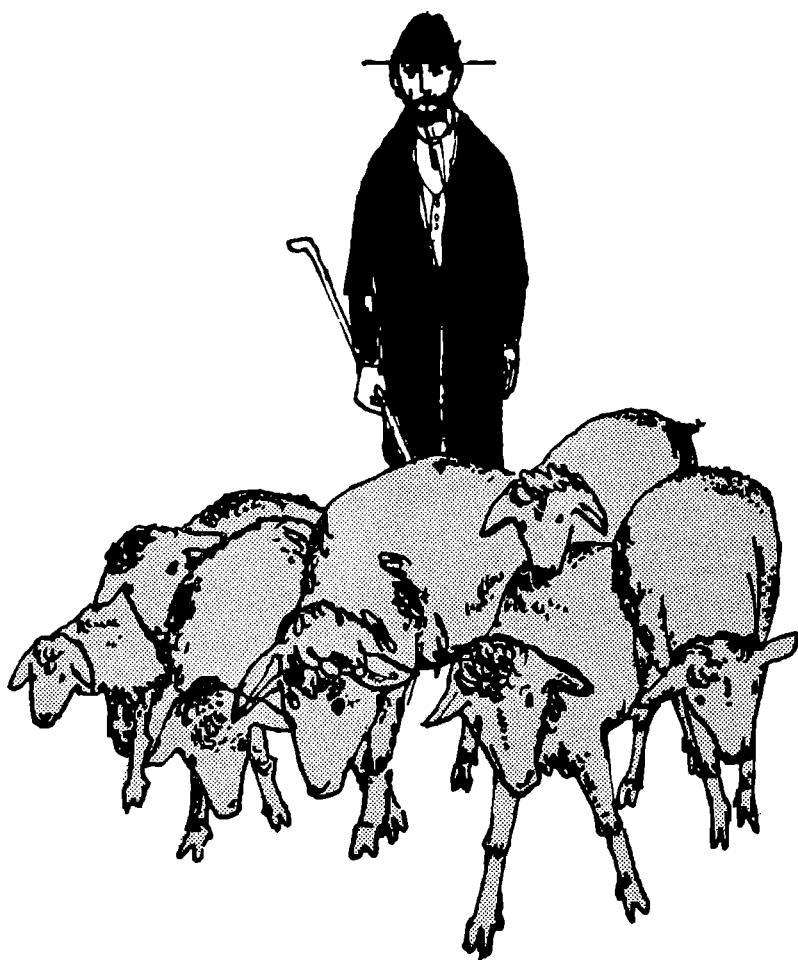
For at gøre forberedelserne til bispesynoden mere omfattende og effektive, besluttede biskopperne at indbyde en række præster, søstre og lægfolk til at deltage i det næste bispemøde, som efter indbydelse fra Tyskland finder sted i Osnabrück i februar 1974. I alt 40 personer (biskopperne indbefattet) skal deltage i dette møde. En slags centralkommission med pater P. Grégoire o.p. som formand blev nedsat med sæde i København. Det er denne kommissions opgave at udarbejde de tekster, der skal danne grundlaget for drøftelserne i Osnabrück. Biskopperne enedes om at dele det forberedende arbejde i fem arbejdsmaer, som vil blive gennemarbejdet af fem arbejdsgrupper i Osnabrück. Disse fem temaer er følgende:

1. Tro og forkyndelse.
2. Det kirkelige fællesskab I: Dannelsen af kristne fællesskaber.
3. Det kirkelige fællesskab II: Strukturer.
4. Bøn og det åndelige liv.
5. Kirkens troværdighed.

Temaerne skal behandles under synsvinklen »evangelisering«, og naturligvis gjorde biskopperne sig allerede i Trondheim visse tanker om, i hvad retning de forskellige grupper skulle orientere sig. En stor del af bispemødets tid gik derfor med at udarbejde foreløbige tekster, der kun opfattes som et arbejdsredskab for de fem arbejdsgrupper. I øvrigt valgte man biskop P. Verschuren fra Helsinki til at repræsentere bispekonferencen på synoden i Rom.

Tekster fra Rom

Foruden forberedelserne til bispesynoden i Rom stod der i alt 18 andre mere eller mindre vigtige punkter på bispekonferencens program. Man havde modtaget en del tekster og forespørgsler fra Rom, som skulle behandles. Erklæringen fra Kongregationen for Troslære om »Forsvaret af den katolske lære om kirken

mod visse vildfarelser« blev taget til efterretning. I et brev fra Rom om nadverbønnerne siges det, at det for tiden ikke er opportunt at give de lokale bispekonferencer generel fuldmagt til at lade udarbejde eller godkende nadverbønner. Dette betyder ikke, at muligheden for tilpasning til forskellige situationer og folkeslag er udelukket. Tværtimod præciseres det i brevet, at bispekonferencerne altid er velkomne til at indsende berettigede ansøgninger til Kongregationen for Gudstjenesten. Biskopperne var alle enige om nødvendigheden af at have særlige nadverbønner for børn og unge i Norden, men overlod til de enkelte biskopper selv at indsende forslag herom til Rom.

Biskopperne behandlede igen spørgsmålet om, hvorvidt fraskilte gengifte på særlige betingelser kan få adgang til sakramenterne. Man nåede et skridt videre i drøftelserne, men var endnu ikke rede

til at offentliggøre pastorale retningslinjer om dette. Kongregationen for Troslære har for nylig udsendt en erklæring, hvori man understreger det sakramentale ægteskabs uopløselighed. Denne erklæring vil naturligvis indgå i de videre drøftelser. Endelig havde man modtaget to forespørgsler fra Rom, en om seksualundervisningen i skolerne og en om mulighederne for et mere udbygget samarbejde mellem katolikker og lutheranere. Det blev overdraget »Instituttet for familieforskning« i København at svare på forespørgslen om seksualundervisning, mens bispekonferencens kommission vil tage sig af forespørgslen om det økumeniske samarbejde mellem katolikker og lutheranere.

Det brændende spørgsmål om kvindens plads i kirken blev også berørt af biskopperne. Man konstaterede med beklagelse, at Norden ikke er repræsenteret i den internationale kommission for kvindens

plads i kirken, som paven nedsatte i foråret, mens Italien har hele fem kvindelige medlemmer i denne kommission. Norden er trods alt det sted på jorden, hvor man er nået længst i bestræbelserne for kvindens ligeberettigelse. Man enedes derfor om at skrive til Rom for at anmode om en nordisk repræsentation i den nyoprettede kommission.

Hjælp til katastroferamte

Bispekonferencen godkendte endvidere retningslinjerne for »Nordisk katolsk udviklingshjælp« (den fællesnordiske fasteaktion), hvori det bl.a. hedder, at de nordiske biskopper tager endelig beslutning om, hvilket formål fastepengene skal gå til. Angående fasteaktionen 1974 besluttede man at samle ind til de katastroferamte i Nordvestafrika – især børnene.

I oktober måned afholdes i Rom en international kongres om immigrationsproblemer. Biskopperne var opmærksomme på de store spørgsmål, både menneskelige og religiøse, som immigrationen stiller. En nordisk delegation under ledelse af biskop J. Tayler vil derfor deltage i denne kongres.

Sekretariatet for de europæiske bispekonferencer har foreslået et nyt bispesymposium for samtlige europæiske bispekonferencer i 1975. Det forrige fandt sted i 1969 i Chur i Schweiz. Tre emner er blevet foreslået til dette nye symposium, nemlig 1. forholdet mellem teologer og læreembedet i kirken, 2. forholdet mellem den lokale kirke og verdenskirken, og 3. immigrationsproblemer. Biskopperne fandt alle tre emner lige betydningsfulde og kunne derfor ikke give udtryk for præferencer.

Den franske bispekonference har indbudt de nordiske biskopper til at sende en repræsentant til konferencens møde i Lourdes i november 1973. Mødets emner, nemlig 1. embedet, 2. menneskets frigørelse og frelsen i Jesus Kristus og 3. bønner, er så aktuelle også for kirken i Norden, at man opfordrede biskop H. H. Frehen fra Reykjavik til at repræsentere Norden i Lourdes.

Den næste bispekonference vil som allerede nævnt finde sted i februar 1974 i Osnabrück. Til stede på bispemødet i Trondheim var samtlige nordiske biskopper, nemlig H. Martensen (København), Th. Suhr (København), P. Verschuren (Helsinki), H. H. Frehen (Reykjavik), J. W. Gran (Oslo), J. Rùth (Trondheim), J. Wember (Tromsø) og J. Taylor (Stockholm). Desuden deltog pater P. Grégoire o.p. (København) som konferencens sekretær, pastor H. Taxt (Oslo) som repræsentant for Caritas-Norge, og pastor Kaare Osorio (København) som pressesekretær.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Fornylse i kirken?

Katolikker har lige siden det 2. Vatikan-koncils afslutning udfoldet de største anstrengelser for at overbevise sig selv og verden om, at kirken i dag er inde i en gennemgribende teologisk, liturgisk og bibelsk fornyelse, der vil få konsekvenser for kirken ud i al fremtid. At en fornyelse var tiltrængt, tør nok antydes. At denne fornyelse har bygget på et rigtigt grundlag, er mere tvivlsomt. Ganske vist sker der noget i kirken i dag. Alt omvurderes for på ny at stå sin prøve, og det tilmed i en sådan grad, at man har kunnet tale om, at troens grundvolde vakler. Desværre er kun et fåtal opmærksomt på, at tvivl og uro ikke uden videre er identisk med en ægte evangelisk selvbesindelse. På grund af vor faldne natur – og den har 2. Vatikankoncil ikke op hævet – er vor medfødte uro nemlig tvetydig i sin rod, og har uroen ikke sin rod i Gud, fører den uvægerligt til splittelse, forvirring og opløsning. Denne tvetydighed kommer klart frem i alle menneskets bestræbelser for at forny sig. Man behøver derfor ikke at være profet for at konstatere denne tvetydighed såvel i den reaktionære klyngen sig til det gamle som i de reformbestræbelser, der for tiden udfolder sig i kirken.

En balancekunst?

Det er jo en kendsgerning, at polariseringen mellem højre- og venstreorienterede, liberale og konservative katolikker er blevet mere udtalt end nogen sinde i det sidste årti. Dette dilemma har alle dog ikke villet acceptere. Derfor erklærer de sig for moderate centrumskatolikker i håb om at finde den rette balance. Det er for så vidt prisværdigt, at mange ikke har villet tvinges ind i falske alternativer. Spørgsmålet er blot, om den fornyelse, Gud har lagt op til i sin kirke, bygger på psykologisk tilpasning og balance. Anderledes sagt: Er det tilstrækkeligt blot at undgå yderliggående standpunkter? Er fornyelsen en balancekunst? Hvis man forsøger at klare sig gennem krisen i dag i kirken ved blot at bygge på sin sunde fornuft, er det virkelig et spørgs-

mål, om ikke bestræbelserne for fornyelse løber ud i sandet.

En ny pinse?

Til syvende og sidst er det ikke os mennesker, der skal forny kirken. Alle vore bestræbelser for fornyelse har derfor haft slagside – for så vidt som vi har troet, at vi først og fremmest skulle tilpasse os den nye situation, menneskeheden befinder sig i. Fornyelsen kommer alene fra Gud. Det er ham, der har initiativet, og det er ham, der suverænt skænker sin Ånd til os skrøbelige mennesker, for at vi kan blive fornyet og forvandlet af ham. Dette er hovedtanken i den bevægelse, som i dag går under betegnelsen »den karismatiske fornyelse«. Efter at vi mennesker selv – dvs. ved egne kræfter og efter egen indsigt – har forsøgt at »forny« kirken ved at flytte lidt om på det åndelige og materielle inventar, har Gud selv grebet ind og vist sig som den, der virkelig kan forny mennesket radikalt. Næppe havde teologerne erklæret Gud for død, før han udgød sin Ånd over utallige troende, både inden for og uden for den katolske kirke. Nu vil Gud nemlig komme til. Nu skal det være slut med menneskets falske herredømme – også i kirken. Han viser sin magt ved at overøse os med sine rige gaver, for at vi hver for sig og sammen kan vokse op til det, han forventer af sin kirke i dag: at vi aflægger et troværdigt vidnesbyrd om den kærlighed til os, som Gud Far har vist os i sin Søn Jesus Kristus. Pave Johannes åbnede det 2. Vatikankoncil med at bede Gud om, at en ny pinse måtte komme over kirken. Vorherre tog ham på ordet. Nåde-gaverne strømmer ud over de »fattige« i kirken i dag: mange taler i nye tunger, helbredes og profeterer. Lovprisningen af Gud er på ny kommet i fokus. Mennesket er ikke mere centrum, men Gud har taget magten for at overøse os med den velsignelse, som er menneskets sande identitet, nemlig at vi kan leve i et tillidsfuldt og taknemmeligt barneforhold og forvente alt af Gud. For han kan, og han vil velsigne os mennesker; om denne velsignelse bærer frugt i os afhænger blot af, om vi også forventer alt af ham. K.O.

NORGE: Ikke danske tilstande

Nordmændene vil søge at undgå at få »danske tilstande« indført i Norge – nærmere bestemt på det seksuelle område. Norske lutherske kristne samler sig nu for at modarbejde hele den udvikling, der har fundet sted i Danmark, og som – mener man – nu truer Norge. Man understreger betydningen af og »kræver en kristen indstilling til kærlighed og sex«. Kampagnen er startet under mottoet »Ja til livet«. De mange stats- og frikirkelige organisationer, der har sluttet op om kampagnen, vil derigennem søge at forhindre en frigivelse af pornoen, som man har oplevet det i Danmark.

I opråbet bliver nordmændene opfordret til at yde »anti-sex-bølgen« deres støtte og til at give politiet oplysning om og melde dem, der fordeler og udbreder illegale pornografier. (K.P.)

USA: Martin Luther-King-pris til en hvid

Martin Luther-King-prisen er i år for første gang tildelt en hvid. På organisationen Southern Christian Leadership Conference's årsdag modtog den 50-årige metodistpræst John P. Adams denne udmærkelse under en højtidelighed i Indianapolis. Pastor Adams har ydet en meget smuk indsats i mange tilfælde, hvor der var ved at opstå krise mellem sorte og hvide. I dette forår har han for eksempel på meget smuk og virksom måde taget sig af alvorlige problemer – opfordret dertil af Kirkernes Nationalråd i USA – i forbindelse med stridighederne mellem de militante indianere og øvrigheden i Wounded Knee. Ved uddelingen af Martin Luther-King-prisen, der blev stiftet i 1968 efter mordet på nobelpristageren, hædrer man mennesker, der indlægger sig fortjeneste ved at virke for sociale forandringer ad helt fredelig vej – uden vold af nogen art. Prisen er tidligere overrakt sangeren og skuespilleren Harry Belafonte og pastor Ralph David Abernathy. (K.P.)

CANADA: Karismatisk kongres i Montreal

På en karismatisk kongres i Montreal i dagene 17.–19. august udtalte ærkebiskop J. Hayes af Halifax, at »den karismatiske bevægelse er en ægte fornyelse i det 2. Vatikankoncil's ånd. Bevægelsen fornyr nemlig troen på og kærligheden til kirken«. Mere end 40.000 mennesker deltog efter ærkebiskoppens åbningstale i en lysprocession. Kongressens deltagere var ligeligt fordelt mellem fransktalende og engelsktalende. Desuden var der deltagere fra 9 amerikanske stater. Foruden bedemøderne, hvor der blev bedt en del i tungetale, drøftede man evangelisering,

religiøs musik, bod, forsoning, ægteskab og familieliv.

Kongressen sluttede med en messe med hjælpebiskop L. Crowley af Montreal som hovedcelebrant og med 150 koncertberørende præster. (N.C.)

RUSLAND: 40 millioner aktive kristne i Sovjet?

Tusinder af beretninger om, hvordan kristne i Rusland forfølges og på enhver måde er udsat for den alvorligste presion fra regimet, og lige så mange beretninger om, at kirke efter kirke lukkes og omdannes til museer eller til offentlige og verdslige forsamlingslokaler, foreligger og har foreligget gennem årene og vil ikke kunne afvises som usande eller som skrækpropaganda. På samme måde vil man heller ikke kunne afvise eller tilbagevise udsagn som dem, der foreligger fra en forfatter som Solsjenitsyn – for blot at nævne en enkelt af de forfattere, der har »talt Roma midt imod«, og som så har måttet tage, hvad det medførte.

Men til alt det negative kan også nu og da føjes noget positivt – og heller ikke det vil det være rimeligt helt at afvise og give prædikateret: propaganda.

Det gælder bl.a. oplysninger, der just i disse dage er fremsat på Den europæiske Baptistkongres i Zürich i Schweiz – en kongres, der også har talt danske deltagere, og som går ud på, at situationen i Sovjet har bedret sig for de kristne – i hvert fald for baptisterne, der gennem mange år har været stærkt forfulgt og i høj grad har været i myndighedernes kikkert. Generalsekretæren for Forbundet af Baptistmenigheder i Sovjetunionen, Alexij Bichkow, har på kongressen i Zürich givet den – for mange vel helt forbløffende og måske også mindre pålidelige – oplysning, at »tallet på aktive og praktiserende kristne i Sovjetunionen i dag må sættes til omkring 40 millioner«.

Generalsekretær Alexij Bichkow oplyste forleden til den lokale presse før kongressens åbning, at situationen for de kristne og dermed også for baptisterne i Sovjetunionen har bedret sig mærkbart i den senere tid. Ganske vist, sagde han, var og er den ateistiske propaganda meget intensiv, men på den anden side er det russiske folk så stærkt forankret i det religiøse og i den kristne tro, at den ikke er til at udrydde selv med den mest pågående propaganda. Baptisterne i Sovjetunionen har oplevet, at der er sket en spaltning af den samlede baptistmenighed, idet en mindre flok såkaldte evangeliumkristne baptister på omkring 10.000 til 20.000 har skilt sig ud fra de øvrige. Men denne udsplætning har ikke haft nogen større betydning, sagde generalsekretæren. De evangeliumkristne modsætter sig bestemte sovjetiske kult-

love og forordninger om, hvordan menighederne har at forholde sig, og ganske særligt modsætter de sig den af Sovjet påbudte registrering af menighederne og deres medlemmer. (K.P.)

HOLLAND: Biskop advarer mod muligt skisma

Biskop J. Gijsen af Roermond har advaret mod et muligt skisma i den katolske kirke i Holland. »Hvis ikke jeg taler nu,« sagde biskoppen til et katolsk dagblad i Amsterdam, »kan skismaet pludselig blive til virkelighed.« Hvis dette imod hans håb skulle ske, vil biskoppen meddele de troende, hvilke præster i bispedømmet, der ikke mere holder fast ved den katolske tro, og hvilke kirker man ikke længere bør gå til messe i.

Biskop Gijsens ord markerer et nyt højdepunkt i spændingen i bispedømmet Roermond. Det hele begyndte, da otte teologistuderende med deres rektors vidende udtalte, at de ikke var parat til at binde sig til biskoppen af Roermond. Det skete i et brev til de 34 provster i bispedømmet. De studerende bad desuden provsterne om anbefaling af yderligere aktioner. Blandt provsterne findes adskillige, som har nægtet samarbejde med biskop Gijsen.

Biskop Gijsen har nu udtrykkeligt anmodet det teologiske fakultet og provsterne om at vælge mellem at være loyale over for ham eller over for studenterne. Da Gijsen i 1972 blev udnævnt til biskop, skete dette mod domkapitlets advarsel, hvilket skabte stærke spændinger i bispedømmet. (N.C.)

SAN SALVADOR: Konservativ biskop anklager skole, ledet af jesuitter, for marxistisk holdning

Den konservative biskop José Castro y Ramirez af Santiago de Maria har i en artikel i et højreorienteret blad erklæret, at »denne biskop vil hellere dø end tilslutte marxistisk infiltration i vore katolske skoler, som det er sket i en skole i San Salvador«.

Uoverensstemmelsen, der begyndte som et rent internt anliggende mellem nogle grupper af forældre til elever ved San José Skolen, tiltrak sig hele nationens opmærksomhed, da såvel regering som presse begyndte at tage parti i sagen. En særlig kommission, nedsat af undervisningsministeriet, foretog en undersøgelse uden dog at komme til nogen konklusion, og kontroversen fortsatte.

Iagttagere beretter, at sagen mod jesuitterne blev rejst af politiske grunde af nogle af de mest konservative forældre til skolens elever.

I skolen har man sideløbende med bestræbelser for at give fattigere studeren-

de adgang til studierne indført samfundsstudier, som omfatter besøg i slumkvarterer og landområder, samt et kursus i kommunistisk ideologi og taktik som et forsøg på at vække de studerendes sociale bevidsthed.

Uoverensstemmelsen var tilsyneladende bilagt efter en afstemning, hvor 93 pct. af forældrene havde taget afstand fra anklagerne og ønsket, at skolen skulle videreføres, som dens ledere ønskede det.

Ærkebispedømmet San Salvador kaldte beskyldningerne »uretfærdige og subjektive« og beklagede de menneskers indstilling, som »ved uvidenhed og mangel på kristen ånd prøver at forhindre en undervisning, der tager sigte på de faktiske forhold i landet...«

»Den undervisning, der gives i skolen, er i overensstemmelse med troens grundsatninger og kirkens lære,« siger ærkebispedømmet.

Uoverensstemmelsen fortsatte imidlertid, fordi man frygtede, at nogle af de udenlandske jesuitter ville blive tvunget til at forlade landet under pres fra oberst Arturo Armando Molinas konservative regime.

Ærkebispedømmets erklæring samt erklæringer fra religiøse ordener og forskellige grupper af lægfolk styrkede imidlertid jesuitternes stilling og deres beslutning om at åbne deres skoler for de fattigere befolkningsgrupper trods modstand fra konservative grupper.

Hermed var sagen bilagt for en tid, men biskop Castros erklæringer har igen pustet liv i den. Hans udtalelse kom, efter at bispekonferencen i San Salvador faktisk havde støttet ærkebispedømmets erklæring ved at nægte at tage sagen op på ny, selv om der fra forskellig side blev lagt pres på den, for at den skulle gøre det. (N.C.)

KØBENHAVN: Nyt forberedelseskursus til trosbekræftelsen starter den 3. november

Forberedelseskurset til trosbekræftelsen af unge i Storkøbenhavn sidste år blev en så stor succes, at arrangørerne har besluttet at gentage eksperimentet i den kommende sæson. Der var i alt tilmeldt 63 til det første kursus, repræsenterende 10 sogne. Lyngby sendte det største antal, nemlig hele 25 deltagere. Der blev i alt afholdt 11 møder – lørdag formiddag fra kl. 10–12. Man kan ikke forvente, at ca. 60 14-årige skal opføre sig upåklageligt hele tiden, men de var faktisk forbavsende nemme at have med at gøre.

Hvad syntes de unge om dette kursus? Man havde kun haft tilfældige udtalelser at bygge på, hvis ikke præsterne i Lyngby havde taget initiativet til at anmode

deres »konfirmander« om at besvare et spørgeskema. De 22 besvarelser, der indkom, viser gennemgående en i høj grad positiv reaktion. På spørgsmålet »Synes I, at de afsluttende andagter var gode?« svarede 18 JA, 2 SOMME TIDER og 2 NEJ. Svarene på to andre spørgsmål er nok værd at gengive ubeskåret:

Hvis I ganske kort skulle forklare andre, hvad I har fået ud af de 11 gange, undervisningen har været, hvad ville I så sige? »Sjovt og spændende. Man ved mere. Noget møg. Mere forberedt til konfirmationen. Bedre uddybning af emnet Gud. Godt, fordi alle mødtes og fik nye kammerater. Vi har fået at vide en masse om livet. Jeg fik meget ud af det, for der var forskellige ting, jeg faktisk ikke rigtig vidste. Jeg fik at vide, hvad troen går ud på (jeg havde et forkert indtryk af den tro). Man får indblik i forskellige ting, man ikke var sikker i. Jeg ved mere om, hvad jeg bekræfter den 6. maj. Et bedre indblik i, hvad religion betyder for hvert enkelt menneske. Et meget bedre indblik i kristendommen. Man har lært andre at kende og fået lidt mere at vide om livet.«

Hvad betyder konfirmationen for jer?

»Festen og gaverne, også fordi jeg tror lidt på Gud. Masser, at man bedre kan leve videre som katolik, hvis man vil, og det hører med til troen. Både for gaver og selve meningen. Ville gerne konfirmeres, selv om jeg ikke fik gaver. Ingenting. Ikke særlig meget, konfirmationen er nu

til dags kun symbolsk. Ikke noget. Noget godt nu, hvor vi selv skal bekræfte troen. At man giver et løfte til Gud om tro, skab, som man så skal prøve at holde, så godt man kan, resten af livet. At jeg bekræfter min tro. At jeg vil blive i denne tro. Sammenholdet med Gud. Kan ikke forklares på 100 sider. Man bekræfter, hvad ens gudfar eller gudmor har lovet. En bekræftelse af, at jeg tror på Gud. Jeg bekræfter min tro for resten af livet. At man kommer til at tænke lidt mere på kirken.«

Det nye kursus

Det nye kursus vil falde i tre tempi: 3/11–1/12 (fem gange), 12/1–2/2 (fire gange), 2/3–30/3 (fem gange), i alt 14 gange. I lighed med sidste år vil møderne blive holdt lørdag formiddag kl. 10–12, dog ikke på Skt. Knuds Skole, men på Niels Steensens Gymnasium. Naturligvis har arrangørerne gjort deres erfaringer, og der er mangt og meget, som vil blive lavet om eller forbedret. Kurset kan kun gennemføres, hvis de forskellige sogne på ny slutter op om initiativet, og det vil kun være frugtbart i samme grad, som man kan påregne hjemmenes støtte og positive samarbejde. Lærerteamet, som består af Erik Christiansen, L. O. Dorn, Per Jensen, Elsebet Kieler, Kaare Osorio, Birgitte Remmer, Marcel Spielmann og Axel Tesch, glæder sig allerede til at gå i gang med et nyt hold. Man håber blot på, at de unge ikke bliver tilmeldt for sent, så de ikke kan deltage i hele kurset.

K.O.

Jellingestenens Kristusfigur, bomærke for forberedelseskurser til Trosbekræftelsen

DANMARK: Uofficielt besøg af romersk prælæt

Danmark havde i august måned besøg af ærkebiskop Emanuele Clarizio, propraesident for den pavelige kommission for sjælesorg for immigranter. Ærkebiskop Clarizio er en livlig italiener, der beredvilligt har svaret på nogle spørgsmål, som Katolsk Forum stillede ham.

– *Hvor længe har De været propraesident for den pavelige kommission for sjælesorg blandt immigranter?*

– Den pavelige kommission, jeg er propraesident for, blev oprettet for tre år siden og står under kongregationen for biskopperne. Jeg har haft dette hverv lige siden kommissionens oprettelse. At jeg er propraesident betyder, at jeg står for den daglige ledelse, men at lederen af kongregationen for biskopperne er den egentlige praesident.

– *Hvilke opgaver havde De, inden De blev udnævnt til kommissionens propraesident?*

– Jeg har i det meste af mit liv arbejdet for det pavelige diplomati, og jeg har haft interessante poster, som i høj grad

har forberedt mig til det arbejde, jeg nu har med at gøre. Umiddelbart før min udnævnelse til prosekretær var jeg pronuntius i Canada. Men foruden i Canada har jeg f.eks. også været diplomat i Pakistan og Australien. Det har været interessante opgaver alle steder, og jeg har været lykkelig, ligegyldig hvor paven sendte mig hen. Den mest spændende opgave i mit liv var nok min periode som nuntius i Den Dominikanske Republik. Jeg var nemlig nuntius i Santo Domingo under krisen i 1965, da USA satte sine tropper ind for at forhindre Juan Boschs tilbagevenden. Jeg virkede faktisk som mellemmand for de stridende parter i arbejdet med at få etableret en våbenstilstand.

– *Hvorfor er De i Danmark i disse dage?*

– Efter et besøg i Japan har jeg været på ferie i Bayern. Jeg har længe ønsket at besøge de nordiske lande, og eftersom jeg da befandt mig i nærheden, tog jeg flyveren til København. Jeg er derfor ikke på officielt besøg, men benytter mig af lejligheden til personlig kontakt med de mennesker, som i Skandinavien er di-

rette impliceret i sjælesorg blandt immigranter og fremmedarbejdere. Efter Danmark kommer turen til Norge og Sverige. Jeg beklager kun, at jeg har så kort tid under mit ophold her.

– *Hvori består den kommissions opgaver, som De er prosekretær for?*

– Kommissionen for sjælesorg blandt immigranter beskæftiger sig i virkeligheden med alle de problemer, der opstår, når mennesker sætter sig i bevægelse. Vi begrænser os ikke til de egentlige immigranter, men omfatter alle, som på en eller anden måde bevæger sig her på jorden: flygtninge, søfolk, luftfartspersonale, fremmedarbejdere, automobilister, turister, studenter, hippier og zigøjnere. Ca. 500 millioner mennesker her på jord er i konstant bevægelse. Den industrielle revolution er i dag blevet til bevægelighedens revolution. Mange grænser falder på grund af denne bevægelighed. Hvor missionærer tidligere måtte rejse ud for at møde ikke-kristne, kommer disse i dag til os. F.eks. findes der i dag i Brasilien over 750.000 japanske immigranter, hvoraf ca. halvdelen nu er katolikker. I Frankrig alene er der i dag over 2 millioner nordafrikanske muhamedanere, hvad der gør muhamedanismen til Frankrigs næststørste religion efter den katolske kirke.

– *Hvilke problemer opstår, som kalder på en kirkelig indsats?*

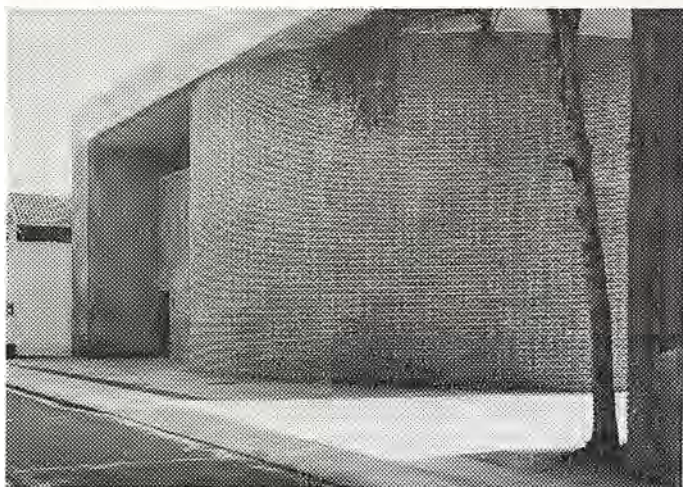
– Der er meget stor forskel på de forskellige grupper, som er omfattet af kommissionens arbejde, men de har altid nogle fælles træk: de er alle uden for deres hjem og deres land, de har alle vanskeligheder med sproget og svært ved at omstille sig til den mentalitet, som råder i deres nye omgivelser. Det er ikke kun noget negativt – det kan i høj grad blive til noget positivt, fordi mødet mellem de forskellige kulturer kan bære frugt i form af større medmenneskelig forståelse. Det kan være en berigelse for et land at få immigranter, ligesom det kan være en berigelse for immigranter at møde nye kulturelle impulser. Men forudsætningen er naturligvis, at menneskene bliver hjulpet til at overvinde vanskelighederne og til at se de muligheder, der ligger i disse vanskeligheder. Den store bevægelighed i dag er derfor med til at skabe større enhed og forståelse i verden. Og her har kirken en menneskelig og kristen opgave i at hjælpe de mange, som føler sig fremmede, til at finde deres plads i det pluralistiske kulturmønster, som vokser frem overalt i verden i dag. Men kirken har også en direkte kristen opgave, som består i en evangelisering af vor tids mennesker. Den skal klart forkynde, at den sande enhed og forskning mellem mennesker er skabt af Jesus Kristus og i Jesus Kristus.

(K.O.)

DEN NYE SKT. ANTONI KIRKE | BRØNSHØJ *af H. v. Schaik*

Efter mange års opsparing, efter skuffelser og ærgrelser, efter en storstilet hjælp fra tyske biskopper, formidlet ved vor egen biskop, og efter alle byggeriets bekymringer har menigheden i Brønshøj endelig fået sit nye Gudshus. Måske kunne man tænke, at udsættelserne og genvordighederne har været Guds måde at give tid til at lade tingene modnes.

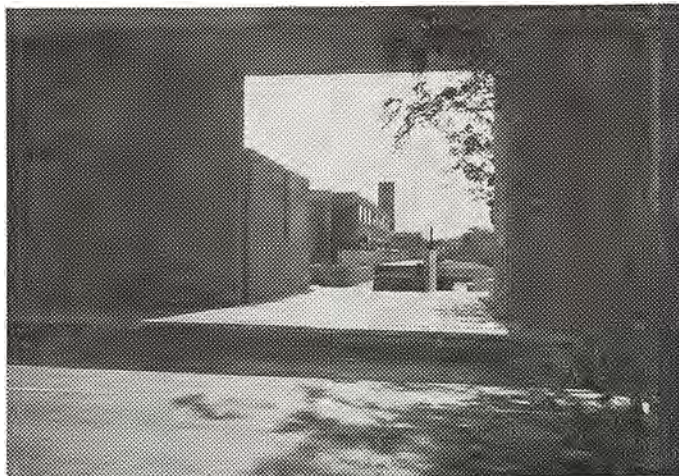
For når man nærmer sig den nye kirke fra Frederikssundsvejen, bliver man straks klar over, at her er et modent stykke arbejde blevet udført. Kirken har ingen egentlig facade, ingen indgangskulisse, der må imponere og indstemme den besøgende, førend han træder ind i det hellige rum. Kirken vender bagsiden ud mod gaden, en usminket bagside, ganske enkel og klart synlig den korrunding, der i interiøret omgiver alterrummet. Dermed virker kirken samtidigt monumental med en ædel, *uopstyltet naturlighed*, og også pædagogisk virksom, indstemmende, idet denne beskyttende krumning, som en hånd, der værner om en flamme, sagte fortæller om den skat, den hemmelighed, den omgiver.

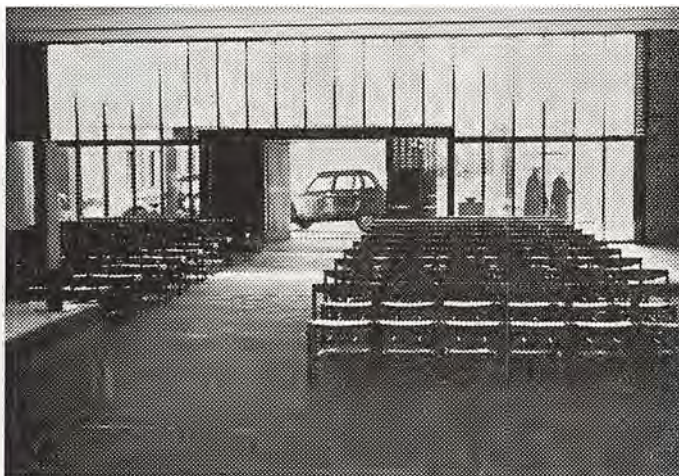
Denne korrunding, med en sidemur til venstre og en port til højre, det hele bundet sammen gennem en stor beton-overligger, imponerer. Man får straks respekt for den arkitekt, der med så enkle midler kunne opnå dette. Men man nyder også murernes tålmodige arbejde: omhuen i detaljerne ved den rette placering af hver enkelt sten. Rundingens stramme linier vidner også om, at det netop her har været passende med en omsorg, man ikke ville anvende på noget mindre ædelt. Derfor må man allerede her ønske arkitekt Wohlert, murermester Kai Fjording og alle deres dygtige medarbejdere til lykke med værket! Det står sig nobelt.

Gennem porten går man så ind i noget, jeg ville kalde et atrium, et åbent, men alligevel samlet rum, sammensat af enkelte dele, såsom kirkens forplads, adgangsvej til plejehjemmet, garageanlæg m.m. Dette atrium danner bindeled mellem de to institutioner: kirken og hjemmet, og man fornemmer, at de hører sammen.

Dette indtryk, som delvis bliver forårsaget af dette frie rums inddeling og proportionering, bekræftes endegyldigt ved kirkens facade mod hjemmet. Medens kirkens sidemur, når man

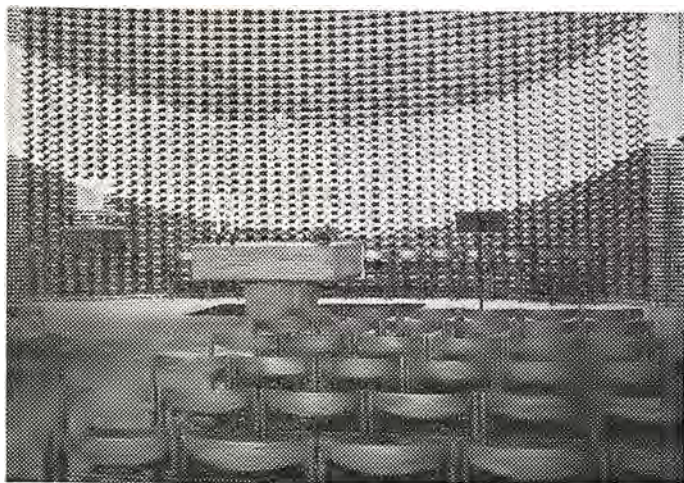
går gennem porten langs med den, kan virke lukket og afvisende, næsten fæstningsagtigt, kommer man, når man er kommet ind i atriet, foran kirkens S.V.-side. Den vender mod hjemmet og solen, og er helt åben, fra gulv til tag een glasvæg. Fra alteret ser man mod hjemmet, og fra hjemmet ser man mod alteret. Blikket er frit.

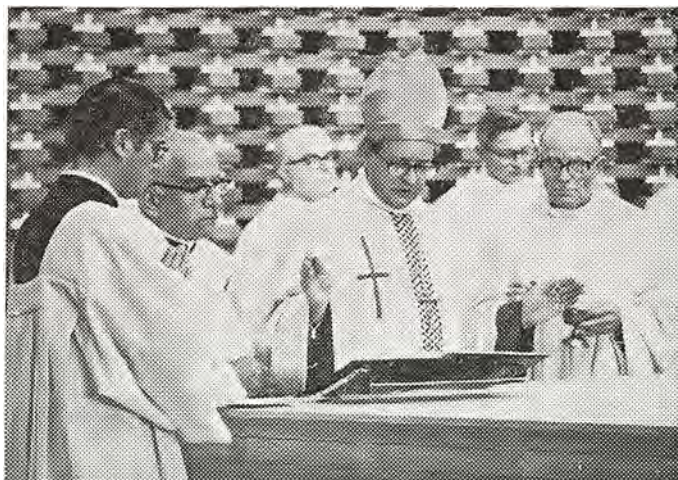
Kirkerummet er – for så vidt »menighedskoret« (jeg bruger dette ord hellere end det traditionelle ord kirkeskib, som ikke rigtigt synes at dække den mere moderne kirkes udformning) – »menighedskoret« altså er meget ligefremt i sin udformning. I det væsentlige et skønt proportioneret, noget strengt rum, med nøgne vægge og et tværribbet loft. Ribberne, som er udført i beton, er igen sådan en bundhæderlig løsning, hvor det konstruktive (tagbjælke) og det dekorative (rytme-virkning) og tilmed det akustiske (lyddæmpning) er gået op i en enhed af genial enkelhed.

Bagved det i denne arkitektur fuldstændig naturlige betonalter, en stor rektangulær blok, der hviler på en lav søjle, vægtig, men ikke tung, ser man nu den yderst levende overflade af korrundingens indervæg. Et spil af liggende og strittende sten, hulrum og korte og lange murstenssider, lys og skygge fanger øjet. Dette rige mønster danner en befriende modsætning til bygningens øvrige strenghed. Men denne mangeformede baggrund er endnu sådan et genialt træk. Den er ikke bare dekoration, men også teknisk i høj grad velbegrundet, idet den er næsten et skole-eksempel på en lyd-absorberende mur.

I mange kirker er det talte ord meget svært at opfatte. De gamle prædikestole havde i denne forbindelse en opgave. Men nu, hvor læsningerne, bønnerne og evt. også prædikenerne lyder fra alterrummet, er det som oftest kun gennem højtaleranlæg, vi kan opfatte, hvad der siges. Det er ikke så meget kirkerummets størrelse, der bevirker denne talens uforståelighed, men meget mere rummets resonans, den tid, der forgår inden en lyd, kastet tilbage fra væg til væg og fra gulv til loft,

endelig er døet hen. I den nye Skt. Antoni Kirke er der ikke noget sådant problem. Det oplevede man ved indvielsen. Alt kom klart og distinkt for øret. Det bevirkede det ribbede loft og den lydabsorberende korrunding – og selvfølgelig også de mange deltagere i indvielseshøjtideligheden. Mange var draget ud til Brønshøj, foruden sognets egne børn, for sammen med vor biskop Hans L. Martensen og sognepræsten, J. Jorna, at fejre kirkens indvielse.

Arkitektens forsigtige skøn: der var over 600 personer i og delvis uden for kirken (præsterne ikke medregnet). De 120 siddepladser, der til daglig kan synes tilstrækkelige, gav derfor 480 mennesker lejlighed til at stå oprejst. Dette tal må dog formindskes noget med antallet af de dejlige børn, der legede på altertrinen.

Præsterne må nævnes her. Dette af en ganske særlig grund. Hvis det kun drejede sig om katolske præster, så ville det måske virke lidt prætentøst at fremhæve hver enkelt præsts navn. Men der er nogle præstenavne, vi gerne vil fremhæve: navnene på de ni præster fra folkekirken, der deltog i indvielsen. Det er godt at vide, hvor man har sine venner. Gæstebogen skal føres, for at ikke vor taknemlighed skal være så kort, som vor hukommelse ofte er. Her er altså deres navne:

Provst Aa. Bjerno; provst G. Sparring-Petersen; p. P. Exner;

p. Å. Dam-Jensen; p. E. Olesen; p. H. Nygaard; p. J. Hübertz Knudsen; p. M. Flodin; p. L. A. Klausen.

Fra den katolske kirke deltog:

P. H. Leenders (ceremonimester); mgr. Knud Ballin; p. Kn. Å. Nielsen; p. K. B. Smeenk; p. O. Rørdam Bonnevie; p. P. d'Auchamp; p. W. Hinrichsen; p. H. Roos; p. B. Lange; prof. dr. G. Kruchen (som repræsenterede Angarius Werk og biskop Tenhumberg, Münster); p. V. Hansen; p. Fr. Poppe; p. L. Dorn; p. H. Herberighs; p. G. Gommans; diakon H. Madsen.

En beskrivelse af ceremoniernes gang kan være kort. Efter en velsignelse af det udvendige af kirken holdt hele processjonen sit indtog i kirkerummet. Passende skrifttekster blev læst, og biskoppen holdt en prædiken, hvori han forklarede den enhed mellem det materielle og det åndelige, som er menneskets og Kristi særpræg, og som finder udtryk i sakramenterne og sakramentalierne, hvor stof optages i Åndens rige.

Selve indvielsen fortsattes med en bestænkning med vievand af kirkens vægge, nedlæggelse af Skt. Antonius-relikvie i alterstenen og dens salvelse med olie, det hele afsluttet med en højtidelig indvielsesbøn.

Det var naturligt at fortsætte med nadverliturgien for at fejre de kristnes forening med deres Herre og med hinanden. Efter messen var der reception, og vi kan kun gentage det, som dér var emnet, af hele vort hjerte: Til lykke med denne kirke. Måtte Gud velsigne alle, som beder deri!

AD MAJOREM DEI GLORIAM

*Artikel af Preben Hahn-Thomsen
i festskriftet:
»100 år i Århus – Den katolske
menighed og skole«*

Den 12. august 1536 lod kong Christian III Danmarks katolske bisper fængsle kl. 4 om morgenen. Det var et statskup, som betød et effektivt brud af forbindelsen med Rom. Danmark havde placeret sig nord for det åndelige jerntæppe, der de næste 400 år skulle hænge gennem Europa. Helt tæt var det ikke: Både det spanske og det østrigske gesandtskab havde katolske kapeller i København, – sjælesorgen blandt lejetropperne gjorde ambulante katolske feltpræster nødvendige; men navnlig de 2 fristæder, Fredericia og Frederiksstad, der havde religionsfrihed, gav et fastboende katolsk islæt i befolkningen. Der har fra Ansgar til vore dage kontinuerligt været holdt katolsk gudstjeneste i Danmark.

Århus efter reformationen

Nord for Fredericia uddøde katolicismen i Jylland, og så vidt vi ved, tog ingen martyriet på sig for at bekende den. Århus, der havde været den mest homogent katolske by på reformationstiden, og hvor en hædersmand som Ove Bille som den sidste havde ført krumstaven, stod totalt fremmed for fædrenes tro. Ganske vist havde der i århundredernes løb sporadisk været læst messe for katolske lejetropper – engang endda på byens rådhus – men ellers vidste man ikke mere om den katolske kirke end om Islam. Da de 2 første præster 1873 begyndte i Århus – Horsensmenigheden var blevet grundlagt året tidligere – kaldte de brutalt deres virksomhed for »mission«, for de føl-

te og måtte føle det, som begyndte man på bar bund; der var én katolik i Århus, og han praktiserede af gode grunde ikke. Selv blev de betragtet som udenlandske sektledere, og den famøse »jesuitfrygt« gjorde ikke sagen bedre. Pater *Augustin Sträter* og hans hjælper pater *Feldmann* var af Jesu Selskab, den orden der stedse siden har ledet sjælesorgen i Århusområdet. Og her må vi gøre et brud i beretningen for at få også deres religiøse baggrund med:

Århusmenigheden og jesuitterne

Vi springer tilbage til året 1521. Krigen raser mellem Spanien og Frankrig; og en vældig fransk overmagt belejrer fæstningen Pamplona i Pyrenæerne; stemningen

blandt de belejrede er fortvivlet, kun den unge officer *Iñigo López de Recalde y Loyola* holder modet oppe. Da fransk-mændene stormer, står han højt på sin bastion, en granat springer i nærheden, han bæres fra valpladsen med benet knust, – og så overgiver Pamplona sig straks efter. Trods en månedlang heroisk udstået hestekur bliver han halt for livet, al mulighed for avancement ad militærvejen er udelukket, – til gengæld er der rigelig brug for hans ildhu i den stridende kirke. Don Iñigo bliver til helgenen *Ignatius Loyola*. Begivenheden er en stjernestund i Århusmenighedens historie, thi det var åndelige sønner af den hellige Ignatius, der grundlagde den, og som sidenhen bestandig har ledet den.

Jesu selskab, jesuitterne, som ordenen kom til at hedde, drog ud i verden under mottoet: »Alt til Guds større ære – omnia ad majorem gloriam Dei«; som allerede *Paulus* havde lovet, fik de masser af fjender både inden for og uden for den katolske kirke; men selv deres kritikere indrømmer, at »hvad de end gjorde, gjorde de det så godt, som det overhovedet var muligt« (Friedell). Som Ignatius havde ønsket det, stod hans orden på etaperne, aldrig søgte den ærespøster, ej heller kirkelige, »antallet af jesuitter, der er blevet kardinaler, overstiger gennem 400 år ikke en snes« (Grimberg); men netop dette gav ordenen en utrolig slagkraft, selv i det fjerne Østen drev den mission. Derimod var Danmark – og Norge – aflåset for den. I Christian V's Danske Lov står der udtrykkeligt, at »Munke, Jesoviter og deslige papistiske Personer« er blandt dem, der formenes adgang til »Kongens Riger og Lande«.

Med grundloven fik Danmark 1849 en fri forfatning og dermed religionsfrihed. Nogen voldsom katolsk »propaganda« lyste spores dog ikke. Man udbyggede de allerede eksisterende menigheder, og én og anden konvertit fandt også den samme vej, som *Steno* og andre allerede havde betrådt; men 1864 gik Frederiksstad tabt for Danmark, og dermed var pastoratet i Fredericia Jyllands eneste. Her sad den senere biskop *Johannes von Euch* som præst, og energisk som han var, lykkedes det ham 1866 at oprette station i Odense, året efter i Randers og endelig fik Horsens – næsten ved en fejltagelse – sin katolske menighed i 1872.

Pater Augustin Sträter sendes til Århus

Men i april 1873 holdt Jesu Selskab konference i sine dengang ny bygninger i Stenosgade i København. Der måtte gøres noget for Danmarks næststørste by. Ganske vist var Århus dengang kun på 20.000 indbyggere, deraf én katolik; men

netop de strengeste opgaver havde Ignatius sat mest energi ind på at løse. Pater *Augustin Sträter SJ* blev sendt til Århus. Han har sagtens følt sig som en anden *Frans Xaver*, da han endnu samme måned stod af på banegården: Penge havde han ingen af, paramenterne i hans kuffert var lånt hos von Euch i Fredericia, og der var naturligvis ingen til at tage imod ham. Foreløbig lejede han sig ind i Fredensgade 22, og efter endnu en tur til Fredericia for at hente det provisoriske alter, han selv havde forfærdiget ved en urmagers hjælp, opstillede han dette i den største stue. Århus havde fået sit første katolske gudshus siden kirkespaltningen og endnu den 30. april læste pater Sträter den første hellige messe. Som ministrant havde han ingen ringere end den apostolske præfekt *Hermann Grüder*, der eftermiddagen før var ankommet med Århusbåden.

Det næste skridt blev valget af en byggegrund til fremtidig kirke og skole, og mon man i dag tænker på, hvor stor Sträteres forudseenhed var? Vi er så vant til at høre om »kirken på strøget«, at vi oftest overser, at »strøget« dengang var en græsmark, og at kun en næsten hellig optimisme kunne forvente en kirkelig fremtid, – foreløbig havde man ikke engang en menighed! Ryesgade var det yderste Århus. Kun banegården forbandt den med byen, og grundprisen lå derfor i et rimeligt niveau. Ejer var Århus kommune, der forlangte 2 kr. pr. kvadrat-alen, og da grunden var på 13.000 kvadrat-alen, kom købesummen på det rimelige beløb 26.000 kr. Pater Sträter var klar over, at han måtte smede, mens jernet var varmt og straks slå til. Prisen ville hurtigt stige, og det skulle også vise sig, at den var femdoblet 6 år senere. Så var det om at samle penge ind. Pater

Feldmann afløste pater Sträter, mens han rejste på missionskollekt i Tyskland og Holland, og allerede i november havde han de 26.000 kr. – især havde ærkebiskoppen af Köln været gavmild. Ved sin hjemkomst erfarede han, at pater Feldmann havde brugt tiden til at holde kateketforedrag i nabolaget, og enkelte tilhørere kom til andagt i kapellet søndag aften – og på en rundrejse i omegnen havde Feldmann ydermere opsporet i alt 58 katolikker – men ellers var der ingen tilgang fra byen. Her måtte man begynde med den foreliggende katolik, en tysk skrædder, der var ikke-katolsk gift, og som havde 2 børn.

Sankt Knuds skole i Århus

De børn fortjener at erindres, for de blev begyndelsen til *Sankt Knuds skole*, der således også kan fejre 100-års fødselsdag i år. De 2 patres var foreløbig de eneste lærere, og snart fik de endnu 2 elever, børn af en indvandret russisk skrædder. »Børnene vare de bedste Missionairer,« forsikrer pater Sträter – ikke mindst, naturligvis, fordi de førte forældrene til kirken. Fra jesuitterne i Regensburg havde man fået paramenter, lys og et harmonium, og til festmesser var det lille kapel helt fuldt. I det hele taget gik de første år roligt, man havde fred med alle, rektor stillede loyalt gymnasiets bibliotek til disposition, og også til domprovsten var forholdet venligt. Men så begyndte vanskelighederne, og det må erindres, at man i Århus intet – bogstaveligt talt intet – vidste om den katolske kirke bortset fra nogle brokker fra kirkeomvæltningens grovpolemik. At pater Sträteres værtinde undrede sig over, at katolikker kunne skrive bøger, er endda forståeligt – det har vel været »åndstvungen«, der foresvævede den brave kone. Men at et byrådsmedlem ved synet af hans krucifiks spurgte, om katolikkerne troede på Kristus, er temmelig forfærdende. Når omegnens landmænd kørte til torvedag og marked, holdt de stille ved kapellet og udpegede med kørepisken det mærkelige hus. Man var såvist blevet »spectaculum mundi«.

»Slagsmål over ligkister«

Så fulgte det beskæmmende »Slagsmål over ligkister«: En gammel hvalfanger var død og skulle begraves efter katolsk ritus, men en protestantisk præst, der måske håbede at vinde laurbær ved sin nidkærhed, fik udvirket et ministerielt reskript mod »misbrug« af kirkegården, og det lykkedes ham endda at håndhæve det i 6 år. Samtidig var menigheden vokset til i alt 30 medlemmer, og man begyndte at tænke på et offentligt kapel. Byggegrunden havde man jo allerede. I efteråret 1874 nedlagdes grundstenen, og

knap et år senere kunne bygningen 7. juni 1875 indvies af præfekt Grüder, der samtidig meddelte firmelsens sakramente til 15 af menigheden. Endnu var forholdene beskedne, kapellet optog næsten hele underetagen, ovenpå var præstebolig, og resten var skole. Denne havde allerede været i brug i flere måneder ved indvielsen, for nu havde man fået hjælp af Sankt Josef Søstrene. Den 17. april flyttede de ind med pigerne i skolen. Drengeskolen, der indrettedes i stueetagen, blev først klar 7. juni, og ved siden af den indrettedes »salen«. Et stort rum var nødvendigt til menighedsmøder og -fester, men også til de skolekomedier, der til alle tider er indgået som et led i jesuitternes pædagogiske system. Desuden var gymnastik et obligatorisk fag; til pigerne var ansat en særlig gymnastiklærerinde, mens drengene fik undervisning af jesuiterbroderen *Laurids Jensen*, der nok kan fortjene en præsentation:

Broder Laurids Jensen S.J.

Han var født den 11. juli 1852 i Bælum ved Ålborg i en from luthersk familie og begyndte at uddanne sig til lærer. Samtidig fungerede han som degn, indtil han en dag forbløffedes ved, at præsten bortkastede en konsekreret hostie efter altergangen. Det var efter luthersk nadveropfattelse ganske konsekvent, men for den unge lærer syntes det helligbrøde. Han befæstedes senere i den katolske tro ved læsning af Rippel: »Den katolske Kirkes Skjønhed«. Bogen er – mildt sagt – forældet og var oversat til et grufuld dansk, men her blev den svaret for en søgende sjæl. I 1870 blev han optaget i kirken af pastor *Freund* i Randers, og 4 år senere indtrådte han i Jesu Selskab. Han ville helst have været sygepasser, men pater Sträter, der havde lært hans pædagogiske evner at kende, ønskede ham til skolen, og her fungerede »bror Jensen« til 1922. Han underviste i alle fag undtagen religion, og adskillige år fungerede han desuden som sakristan. Efterhånden fik han dog hjælpere.

Sankt Josef Søstrene

Navnlig om søndagen var tilstrømningen til de mærkelige gudstjenester påfaldende, og man lagde derfor messens prædiken an på katolikkerne, mens den ved aftenandagten var programmatisk for at give de langt talrigere ikke-katolikker en nødtørftig oplysning om kirkens lære. Adskillige ønskede at få mere indgående besked, og snart havde begge patre mange af dagens timer optaget af konvertitundervisning. Til Sankt Josef Søstrene opførtes bolig på den rummelige grund. I alt var de 4, og de var under ledelse af den danske priorinde, *Méridie Gertrud Laurent*, en ministerdatter konver-

teret et tiår tidligere. Takket være deres indsats kunne man udvide skolen og ansætte en lærer til de større børn; elevtallet var oppe på 12 og således 2 mere, end der forredes til anerkendelse som skole. Ironisk nok blev anerkendelsen givet af førnævnte »ligkisteprester«, der tillige var skoleinspektør, men den var dyrekøbt, for så havde han ret til inspektion. Det løb dog ret fredeligt af, men han søgte ad lovens vej at hindre optagelse af børn, hvis forældre var medlemmer af folkekirken med det resultat, at 2 familier meldte sig ud for senere at konvertere; 5 år efter pater Sträteres ankomst var der ca. 150 katolikker i Århus. Kapellet var ved at blive for trangt.

Kirken bygges

Her viste pater Sträter et fremsyn, som vi atter må beundre. Først lod han rejse højt plankeværk mod Ryesgade, udgrave grund til en efter forholdene meget stor kirke og påbegynde støbning af fundament til samme. Så rejste han til Köln og forelagde arkitekt Frantz Schmitz ved domkirken den opgave at tegne en kirke til fundamentet i Århus; i betragtning af opgavens bundethed må man også beundre Schmitz, selv om Århuskirken var en dværg mod den katedral, han arbejdede på – for Århusmenigheden var den foreløbig rigelig stor. Pater Sträter udvidede sin rejse til Frankrig; det blev en kollektrejse, og især ærkebiskoppen af Köln og den franske tronpræstendent Comte de Chambord var gavmilde. I et støberi, der var ved at gå konkurs, købte han billigt de 4 altid berømmede klokker: Vor Frue, Jesu Hjerte, St. Josef og den lille Ignatiusklokke, der siden har blandet deres røster i byens mange tonarter. Endnu et år gik, men den 22. maj 1881 kunne Vor Frue Kirke indvies. Konsegrationen blev foretaget af biskop Caspar Mermillod af Genève. Kirken var stopfuld til den pragtfulde gudstjeneste, og man talte uger efter ikke om andet.

Hvorledes så nu byen på den nye kirke? Ét var alle enige om: Klokkerne var pragtfulde; men også bygningen berømmes. »Jeg veed ei, hvoraf det kommer, men jeg synes ej, Protestanter kunne bygge Kirker i Dag. Men see til Catholikernes ny Kirke ude (sic.) i Ryesgade . . .« Lignende udtalelser læser man i aviser og andre bybeskrivelser fra den tid. Man så ikke på den ny kirke som et fremmedelement – den gled harmonisk ind i bybilledet. Derimod var man fjernt fra al økumeni, og det var først, da den norske teolog, dr. theol. Krogh-Thonning, ved århundredskiftet opholdt sig hos præsterne, at disse kom til at se mere end vranglære hos »anderledes troende« – for sidstnævntes vedkommende tog det endnu længere tid.

SCT. PAUL I TÅSTRUP FYLDER 40

Af H. Herberighs S.M.M.

I anledning af kirkens 40 års fødselsdag i Tåstrup, lod jeg denne kirke selv fortælle lidt om sin omvandring og sit liv, og jeg hørte følgende historie:

»Først lå jeg på en tegnestue. Professor Nyrop (ham med Københavns rådhus) har undfanget mig. Så kom der liv i mig. Jeg blev placeret et sted i København, hvor man tog imod mig med glæde, for der havde menneskene savnet en kirke. Så flyttede de mig et andet sted hen. Jeg kom til at stå i Aldersrogade. Der byttede de mig om med en stenkirke. Så var jeg ledig. Knud Maribo havde forbindelser herude og købte mig for 1000 kr., men han havde kun 30 i lømmen. Resten blev skaffet. Tømrerne skilte mig ad til skelettet, læssede mig på en lastbil, og vi kørte ud på landet. Her blev jeg lagt ned mellem jordbær og blomster. Salathovederne kikkede lidt mærkeligt på mig og tænkte: Det kan da ikke være et drivhus! Nej, men eh, jo, folk skulle jo gerne trives i mig alligevel. Og I kan tro, de nu kan.

På den tid boede her en del unge katolikker. Skulle de i kirke, var det enten Roskilde eller København. »Hvorfor skulle vi ikke også have en egen kirke,« sagde de. Så skete det, at gartnerfamilien Andersen kendte pater Günther godt (ham fra Andreaskollegiet). Den 10/8

1922 kom han og læste messe i Andersens hjem på Husmandsvej. Det gentog han 4 gange i de følgende 8 år. Fra 25/5 1930 overtog Montfortanerpræsterne fra Roskilde sjælesorgen, og sammen med menigheden fik de deres trækirke. Andersen havde skænket jorden, jeg skulle stå på, fordi jorden nærmere banegården var for dyr.

Nu har jeg stået her i 40 år, og jeg befinder mig godt. Den 15/10-33 kom selveste biskop Brems og indviede mig. Hvor var jeg stolt! Og tåstrupperne med. De flagede og havde pyntet, og jeg fik pålagt at tjene alle de kristne, som besøger mig. De synger eller sidder bare ganske stille, og vi hygger om hinanden. Det er ligesom vi altid fornemmer den høje gæst, der også er vært, og som bor i mig. Hans velsignelse bliver aldrig mindre, selv om han giver nok så meget væk.

Billedhugger Windfeld-Schmidt havde udsmykket mig med alter, kommunionbænk og korsvej. Lygterne og glasmosaikkerne fik jeg fra den nedlagte Rosenkranskirke på Frederiksberg. Klokkeren hentede man fra Sct. Andreaskollegiet. Nu kalder den til messen, men jeg kunne nu godt li', at den også kaldte på de unge i skolealderen.

Folk kan mægtig godt lide at kikke

indenfor, og efterhånden kender jeg dem allesammen, for der er en del, som aldrig siden har villet bo andre steder. Men jeg tager mig også af de nyankomne eller af fremmede. De er allesammen velkomne. Jeg håber, det bliver en rigtig god festdag, søndag den 14. oktober i Tåstrup. Det vil glæde mig at gense kendte ansigter fra før i tiden og at stifte bekendtskab med nye.

Pater Braun kender jeg nu bedst. Han boede hos mig i 20 år. Det var et dejligt menneske – han kunne sætte liv i det hele, og folk husker ham og takker ham for det. Menigheden passer særlig godt på mig, så jeg er i god stand. Når jeg trænger til en opfriskning, tager de fat med malerkost og malerbøtte, så jeg dufter af tjære.

For 6 år siden kom der en ny præst, og han syntes ikke mere om mit indvendige. Og det giver jeg ham ret i: Det var så længe siden, jeg havde set noget nyt indeni. Tømreren Kildsbro har givet mig et nyt loft i paranapine, mureren et nyt stenflisegulv, maleren satte nyt liv på væggen og kulør på bjælkerne. Det ser moderne ud nu – er af blankt egetræ ligesom døbefont, alterbordet, læsepulten og korstolene – alt sammen fint og dog enkelt. Det var dyrt, men det er nu flinke folk herude – de klarer alt. Hov, hov, måske ikke! For ved I hvad: I 6 år har præsten nu lagt planer om en rigtig præstebolig og et større menighedshus. Planerne er blevet udskiftet mange gange, efterhånden som der blev samlet flere penge ind, men der er langt fra nok. Nu er man nået så vidt, at planerne snart skal udføres. Jeg under præsterne det nye hus. I 40 år har de boet under mit tag i en lille stue ved siden af mit sakristi, som også bliver brugt til alt muligt. Det er sakristi, bibliotek, undervisningslokale, hobbyrum, køkken. Der skrives, duplikeres og tales, som om det egentlig ikke er et helligt sted. Alle præster har godt kunnet lide deres lille stue, men den er for lille. Måske findes der gode mennesker i landet eller udenfor, der kunne tænke sig at støtte Sct. Pauls byggefremtagender. For det er nødvendigt, nu da der flytter så mange unge familier hertil.

Jeg har et gironummer på kirkens navn: 231 51, og jeg ved, at jeg har mange venner mange steder. 40 år er hverken sølv- eller guldjubilæum, men fest skal der være, og jeg glæder mig til at se mange deltagere.

Kl. 16,30 er der bispemesse med koncelebration af de præster, som har virket her ved kirken og i menigheden. Kl. 18,00 til 23,00: Hyggeaften i Tåstrup Fritidscenter med bespisning, underholdning, musik og dans, alt sammen for kr. 15 (børn 10 kr.).

USA:

FØRSTE SKRIFTEMÅL FØRSTE KOMMUNION

SKABES DER KLARHED I FORVIRRINGEN ?

»Jeg ved, du tror, du forstår
det, du tror, jeg har sagt;
men jeg er ikke sikker på,
at du gør dig klart,
at det, du hørte,
ikke er det, jeg mente.«

(Anonymt)

Af Jerry Filteau

Katolikker, der grubler over det 2. Vatikanconcils dekret om det første skriftemål og den første kommunion og over deres eget bispedømmes retningslinier som svar på dette dekret, kan måske fatte nyt mod, når de læser ovenstående ord, skrevet af en eller anden ukendt person, som muligvis kan være en plaget biskop eller embedsmand på et bispekontor. Citatet antyder i hvert fald, at du nok ikke er den eneste, der ikke forstår, hvad der sker omkring dig.

Men lidt efter lidt dukker der en vis klarhed op af den oprindelige forvirring.

Det hele begyndte i juni i år, da to kontorer i Vatikanet, kongregationen for sakramenterne og kongregationen for gejstligheden, udsendte en fælles erklæring om, at »eksperimentet« med at udsætte det første skriftemål til efter den første kommunion med så godt som øjeblikkelig virkning skulle ophøre.

I dekretet opfordredes der til en tilbagevenden til de principper, der er anført i pave Pius X's dekret »Quam Singulari« af 1910.

I »Quam Singulari« hedder det blot, at børn, som har nået en alder, hvor de er i stand til at skelne mellem godt og ondt – som regel omkring 7-årsalderen –

ikke kan nægtes adgang til bodens sakramente.

Hverken i det nye dekret fra Vatikanet eller i »Quam Singulari« står der, at alle børn skal gå til skrifte, før de modtager den første kommunion. Dette ville være i modstrid med kirkeretten, hvor det hedder, at kun de mennesker, der er sig bevidst at have begået en alvorlig synd, er forpligtede til at modtage bodens sakramente.

Hvis man henholder sig til denne kirkelige lovparagraf, forekommer det indlysende, at Vatikanet prøvede på at standse et misbrug, nemlig det misbrug, som består i ikke at tillade børn at modtage bodens sakramente, så snart de bliver i stand til det.

Den negative tone i Vatikanets erklæring fik imidlertid mange til at tro, at Vatikanet forlangte et absolut obligatorisk første skriftemål, før et barn kunne modtage den første kommunion.

»Det, Vatikanet har brug for, er en god public relations-mand,« siger en af NC's kilder. »I overskriften skulle der have stået: 'Vatikanet bekræfter endnu en gang børnenes frihed.' I stedet stod der: 'Vatikanet standser ...' eller 'Vatikanet stopper ...' eller 'Vatikanet gør en ende på ...'«

De nye retningslinier for det første

skriftemål, der er udsendt rundt omkring i USA, viser, at mange biskopper og instanser, der har med religionsundervisningen og den religiøse opdragelse at gøre, netop udlægger dekretet som en fornyet bekræftelse af børnenes frihed på dette punkt.

Mange af disse retningslinier indeholder adskillige fælles punkter:

– Den elementære katekese eller religionsundervisning om det første skriftemål skal finde sted før den katekese, der går forud for den første kommunion.

– I undervisningen skal de enkelte sakramenter behandles hver for sig.

– Forældrene skal tage grundigt del i børnenes forberedelse til de enkelte sakramenter.

– Afgørelsen af, hvornår barnet er rede til det første skriftemål eller den første kommunion, tilkommer først og fremmest forældrene og den præst, som skal meddele sakramentet.

– Når forældrene og præsten mener, at barnet er rede, skal de på en positiv måde opmuntre barnet til at modtage sakramentet, men de skal passe på ikke at tvinge barnet til det.

Forskellen i forhold til den måde, hvorpå man gennemførte eksperimenterne i mange sogne før offentliggørelsen af det nye dekret, er den, at alle børn nu skal lære nok om bodens sakramente, til at de er i stand til at modtage det, før de lærer om nadveren. De vil blive tilskyndet til at gå til skrifte, når de er færdige med forberedelsen til det, – og ud fra dette forventer man, at næsten alle børn vil aflægge deres første skriftemål før forberedelsen til at modtage den første kommunion.

Men denne hævvelse af børnenes frihed, som findes i de hidtil publicerede retningslinier fra i hvert fald 14 bispedømmer, har skabt problemer for dem, der troede, at Vatikanet med sit dekret havde opstillet en klar sort-hvid regel om, at det første skriftemål altid skal gå forud for den første kommunion.

Da en serie retningslinier, hvori man omtalte børnenes frihed, for nylig blev offentliggjort i ærkebispedømmet Baltimores blad »Catholic Review«, var der en læser, der skrev:

»Jeg har læst retningslinierne for det første skriftemål og den første kommunion omhyggeligt igennem tre gange. Hvis der er nogen, der kan fortælle mig, hvad der ifølge disse retningslinier kommer først – det første skriftemål eller den første kommunion – vil jeg være meget taknemmelig.«

Retningslinierne i bispedømmet Peoris i staten Illinois var tydeligere end de fleste, idet der var givet en detaljeret fremstilling af undervisningen om bodens sakramente for »de børn ... hvis forældre og åndelige vejledere bestemmer.

at det er bedst at udsætte det første skriftemål til tiden efter den første kommunion.

I en del andre bispedømmer blev det for at undgå en sådan forvirring tydeligt fastslået i retningslinierne, at det første skriftemål er »obligatorisk« før den første kommunion.

»Hensigten med denne tekst (Vatikanets erklæring) er tydeligt obligatorisk,« hedder det i retningslinierne for ærkebispedømmet Hartford, Connecticut. »Det første skriftemål skal nu finde sted før den første kommunion.«

I de samme retningslinier hedder det uden omsvøb, at hvis forældrene bestemmer, at skriftemålet skal udsættes, vil kommunionen ligeledes blive udsat. »Man må respektere forældrenes ret til at udsætte børnenes første skriftemål og som følge deraf deres modtagelse af den første kommunion, hvis de skønner, at de ikke er tilstrækkeligt forberedt, eller at de er for umodne til værdigt at modtage disse sakramenter.«

Hjælpebiskop Leo C. Byrne i St. Paul, Minneapolis, har opstillet en tilsvarende regel, hvor han siger: »Aflæggelsen af skriftemål før den første kommunion betragtes som obligatorisk for de børn, der i skoleåret 1973-74 forberedes til at modtage sakramenterne.«

En del bispedømmer har på den anden side nægtet at gå umiddelbart ind for forpligtelse eller frihed fra børnenes side. De vil »vente og se«.

Biskop Bernard J. Topel i Sponae, Washington, har pålagt sine præster at afvente et mere indgående studium af dekretet, »før de iværksætter deres egen fremgangsmåde«.

»Det er værd at minde Dem om,« tilføjer han, »at ligesom vi ikke har haft ret til at afholde børnene fra at gå til skrifte før kommunionen, hvis de var forberedt til det, har vi heller ingen ret til at tvinge dem til at gå til skrifte før kommunionen.«

En af biskopperne, biskop Charles Buswell af Pueblo, Colorado, nægtede at standse den praksis at udsætte skriftemålet, indtil biskopperne i USA havde haft tid til at gøre det nye dekret til genstand for »moden overvejelse«.

»Jeg er overbevist om, at modtagelsen af den første kommunion hviler på en god teologi, har rod i velunderbyggede resultater fra adfærdsvidenskabernes side og er en udmærket pastoral praksis,« siger han.

En del bispedømmer har nægtet at rette sig efter Vatikanets direktiv om, at alle eksperimenter skal slutte med sommeren 1973. Under påberåbelse af pastorale grunde erklærede de, at man kunne udsætte skriftemålet yderligere et år i sogne, hvor man allerede var i gang med undervisningsprogrammet, eller hvor man

var for langt fremme med planlægningen, for at undgå den forvirring, en pludselig ændring ville medføre.

I andre bispedømmer kræver man, at alle planer for religionsundervisningen i skoleåret 1973-74 ændres med øjeblikkelig virkning, så de bliver i overensstemmelse med Vatikanets dekret.

Hvis de, der var imod de retningslinier, der understreger børnenes frihed, var oprørt over den forvirring og ændring af praksis, dette kunne føre med sig, var de, der var imod de retningslinier, der gør det første skriftemål før den første kommunion obligatorisk, mindst lige så oprørte.

En læser skrev til »National Catholic Reporter« for at understrege, at personlig synd er en forudsætning for en gyldig modtagelse af bodens sakramente. Hvis der absolut kræves skriftemål før modtagelsen af den første kommunion, er det også nødvendigt at synde før modtagelsen af kommunionen, skriver indsenderen, som tilføjer, at det under disse omstændigheder ville være umuligt for Jomfru Maria at komme til første kommunion i dag.

Biskop Bernard J. Flanagan fra Worcester, Massachusetts, har accepteret retningslinier, som går ud på, at barnet skal forberedes til skriftemålet, før det forberedes til den første kommunion, men understreger, at forberedelsen i den alder må være meget individuel.

»Synd (i modsætning til 'uartaighed' eller dårlig opførsel) kræver ud fra et teologisk synspunkt erkendelse og fri vilje,« siger biskop Flanagan. »Et syvårs barn vil nok i mange tilfælde være ude af stand til en sådan proces. Derfor må vi ikke prøve at disponere børnene til det første skriftemål på samme måde, som vi ville gøre det med et ungt menneske eller en voksen.«

Biskop George H. Speltz fra St. Cloud, Minnesota, siger til gengæld det samme, som der står i retningslinierne fra Hartford, nemlig at et barn, der er gammelt nok til at gå til kommunion, også er gammelt nok til at skrifte. »Et barn, som er i stand til at elske Gud – hvad alle medgiver, at et barn er i stand til, når det får lov til at gå til den første kommunion – kan også unddrage ham denne kærlighed og derved fornærme Gud, hvis det gør det bevidst.«

For de katolikker, der har svært ved at forstå Vatikanets dekret eller deres eget bispedømmes retningslinier i forbindelse med dette dekret, kan altså finde en vis trøst i den kendsgerning, at så mange biskopper i USA med deres rådgivere og sagkyndige til hjælp har tolket dekretet forskelligt. Debatten vil sikkert fortsætte en tid.

»Jeg ved, du tror, du forstår...«

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. 18 MØLLER
Sct. Olagade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Roskilde Boghandel

Sct. Olagade 24 - Telf. 35 31 81

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællebageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæsk – Pålæg
Sct. Olagade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramagade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

- der får De mere for pengene - -

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelses- og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 83 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

N. Juul Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherrød 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Abenrå
Telefon 2 26 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

DEN STORE TØRKE

NØDEN OG HJÆLPEN

Af Lennart
Skov-Hansen

Med raske og lydløse skridt er Sahara gennem de sidste syv år vandret sydpå i Afrika. Foran sig driver ørkenen en udmattet skare af mennesker og dyr på flugt fra døden. Regnens totale udeblivelse eller utilstrækkelige mængde har forårsaget denne massevandring fra nord mod syd tværs over landegrænserne.

Den sydlige del af Sahara, den såkaldte »Sahel-zone«, er tyndt befolket og bebos hovedsagelig af nomader. Området er på størrelse med Europa. De stolte tuareger er med deres kvæghjorde på stadig vandring for at finde nye græsgange og overlevelsesmuligheder i et ørkenområde, hvor intet andet menneske vil kunne overleve.

Syv magre år er imidlertid mere, end selv disse hårdføre mennesker har kunnet modstå. Fra Atlanterhavet i vest til langt ind i Centralafrika mod øst er over 8 millioner mennesker på flugt. Undervejs har de mistet størsteparten af deres kvæg – deres eneste eksistensmulighed. Tomhændede og udmattede er en del nu nået ned i nærheden af de større byer, hvor der findes vand og hjælp.

Katastrofen

Naturen har ikke kunnet berøve disse nøjsomme mennesker meget, men uden deres hjord af geder, kameler og okser vil de dø af sult. Katastrofen opstår i det øjeblik, alle betingelser for overlevelse er taget bort. – Katastrofen kom

med begyndelsen af dette år – 1973. Det kvæg, som havde overlevet den lange vandring, de sidste magre okser, blev solgt for en slik til ivrige opkøbere, som med deres lastvogne kom sydfra for at slå en handel af. Derefter blev kvæget transporteret sydpå til kystbyerne – opfedet og solgt dyrt. Tuaregerne solgte som sidste overlevelsesmulighed deres kostbareste personlige eje – sværdet. Sulten og nøden bredte sig, sygdom og epidemier fulgte. Det er som sædvanlig børnene og de gamle, det går hårdest ud over.

Vidste ingen besked?

Katastrofen i Afrika adskiller sig fra andre katastrofer derved, at denne katastrofe har udviklet sig gennem syv år, hvorimod andre naturkatastrofer sædvanligvis kommer som et lyn fra en klar himmel.

Hvordan er det så muligt, at man ikke forlængst har taget passende forholdsregler, – vidste man ikke besked? Man, dvs. de ansvarlige myndigheder i de seks lande – Senegal, Mali, Mauretanien, Øvre Volta, Niger og Chad – vidste besked. Følgerne af en vedvarende tørke var ikke ukendte, men måske ville regnen komme og redde situationen i sidste øjeblik. Regnen kom også, men for sent.

Mennesker, som har ørkenen til nærmeste nabo, er for stolte til at lade sig kue af trusler fra den kant. – Fra deres »fæstninger« i hovedstæderne iagttag myndighederne i syv år fjendens, ørkenens, fremmarch. Først i det øjeblik, nomaderne trængtes uden for byerne, gik situationens alvor op for de ansvarlige.

Nu er det forkert alene at give de lokale myndigheder skylden for den totale forsømmelse. Fremmede regeringers ambassader samt FN-repræsentationer findes i normalt antal i de pågældende lande. Heller ikke herfra tog man skridt til at gøre opmærksom på den truende katastrofe endsiges til at afværge denne, før det var for sent.

Hjælpen

Først i begyndelsen af dette år udgik der massive appeller om hjælp fra de nødlidende lande samt fra FN's hjælpeorganisationer. Katastrofen havde på det tidspunkt nået en karakter, som gjorde øjeblikkelig hjælp nødvendig.

Alle midler blev taget i brug for at komme de nødlidende til hjælp. Ikke siden Biafra-krigen har så mange flyvemaskiner været på vingerne for at bringe mad til mennesker og dyr i de ufremkommelige ørkenegne.

Statslige og private hjælpeorganisationer fra hele verden har nu gennem længere tid arbejdet sammen på at bringe hjælpen frem. Hele dette hjælpeapparat

har, trods en panikagtig og på mange områder ukoordineret fremgangsmåde, formået at fremskaffe den nødvendige førstehjælp af mad og medicin. Takket være de moderne kommunikationsmidler har verdens øjne været rettet mod Afrika og hjælpen kunnet fremskaffes.

Religionerne forenes i kampen

Et typisk eksempel på det sammenhold, der opstår i en nødsituation, er dannelsen af en muhamedansk-kristen hjælpeorganisation i Øvre Volta.

Gejstlige fra begge lejre er gået sammen i et fælles arbejde for at skaffe hjælp og formidle denne til tørkens ofre. Under mottoet »SOS-Sahel« og med citater fra Koranen og Bibelen udsendes appeller til mennesker uden for Afrika om at hjælpe.

Af de kristne kirker er især den katolske fremtrædende. De franske missionærer har gennem tiderne skabt et net af missionsstationer i de tidligere kolonilande. Efter de enkelte landes selvstændighed er missionærerne forblevet i landene, som ellers er overvejende muhamedanske.

Der ligger i den opståede nødsituation en mulighed for – ikke blot for en kort periode – men også på længere sigt under en genopbygning at samarbejde på en lang række områder, hvor religionerne hidtil har bekriget hinanden.

Vurdering af hjælpen

Katastrofehjælpen i form af levnedsmidler til mennesker og dyr samt medicin bliver ydet under højest vanskelige forhold. I år kom regnen – omend i utilstrækkelig mængde, men nok til at gøre vejene ufremkommelige. En stor del af hjælpen har derfor måttet transporteres med fly og nedkastes med faldskærm.

Hjælpen har været effektiv, dvs. man har undgået massedødsfald som følge af sult og epidemier. Det er umuligt at overskue de katastrofale konsekvenser, hvis hjælpen ikke var kommet og til stadighed bringes frem.

Den væsentligste kritik ligger imidlertid i det tab af ressourcer, som en utilstrækkeligt koordineret hjælp har forårsaget. Bureaukratiet har atter modarbejdet, og det gælder modtager såvel som giver. Højløyd kritik i verdenspressen har imidlertid ikke kunnet overdøve det indtrængende behov for hjælp, men hjælpeorganisationerne har måttet indse nødvendigheden af et bedre varslingssystem samt behovet for et koordineret samarbejde. Både giveren og modtageren har krav på en effektiv indsats.

Katastrofens følger

Tørken i Afrika kan få vidtrækkende følger. De materielle og menneskelige tab

overgås allerede nu af oversvømmelserne i Indien og Pakistan. Den menneskelige tragedie i Afrika savner dog ethvert sammenligningsgrundlag.

Millioner af nomader er afskåret fra at vende tilbage til deres traditionelle levevis, hvis de ikke får kvæg, og hvis der ikke skabes overlevelsesmuligheder for kvæget. De er så henvist til at forblive i byerne og blive afkrævet en total ændring af deres livsform. Der behøves ingen henvisninger til andre eksempler for at forudse konsekvenserne heraf.

I øjeblikket er hjælpen en førstehjælp og den eneste kilde til at opretholde livet for disse mennesker. Eksempelvis er 25 vandhuller samlingssted for nomader i Agadez-provinsen i det nordøstlige Niger.

Området er så stort som Frankrig. I byen Agadez findes provinsens eneste hospital. Den mad, som distribueres fra Agadez er den eneste overlevelsesmulighed.

Det har været nødvendigt at iværksætte vaccinationskampagner for at forhindre udbrud af kolera og andre sygdomme blandt de tørkeramte, ligesom man har grebet chancen til at introducere forskellige former for oplysning og undervisning i hygiejne. Konsekvenserne af denne medicinske omsorg er ligeledes uoverskuelige i det øjeblik, nomaderne får chancen for at vende tilbage til deres normale liv langt fra velmenende læger og sygeplejersker.

Langsigtet hjælp

Nomaderne i Nordvestafrika driver ikke deres hjord fra sted til sted af ren og skær rejse lyst. Trangen til frihed og behovet for græsgange til kvæget har lært dem gennem århundreder at acceptere denne livsform.

For tusinder af nomader er situationen i dag en anden. Deres eksistensgrundlag er visnet bort.

Hvis disse mennesker skal have deres frihed og uafhængighed tilbage, og hvis eksistensgrundlaget for andre tusinder skal sikres, må der sættes effektivt ind på at forhindre ørkenens videre fremmarch.

Katastrofen i Afrika har forvisset de ramte lande om behovet for planlægning og kontrol. Sammen med hjælpeorganisationerne er man nu gået i gang med at planlægge og gennemføre en udbygning af brøndboringssystemet og opdæmningsarbejdet, som skal sikre drikkevand og overrislingsmuligheder. For nomaderne vil dette betyde, at de antagelig i fremtiden vil kunne slå sig til ro i sikre områder, hvor der er vedvarende og rigeligt foder til kvæget. – Sikkerhed for vand kan kontrollere ørkenens bevægelser og forhindre, at en lignende katastrofe opstår i fremtiden.

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler

Domhuugade 27, Kolding

Telefon 52 32 10

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

D. Plate Petersen

Malermeister

Telefon FAaan 27 18

Schjøth's FarvehandelAmagerbrogade 160
Telefon 55 57 80**Emilie Christoffersen**

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelsær
ordnes personligtAlle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74**Carl Bæk & Søn**

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lya - Kraft - Oliefy

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændelsolier

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A - Horsens
Telefon 62 19 20**EBM**
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN*Christian Walther*

HORSENS

**Poul
HENRIKSEN**

Rådhusørvet, Vejle

Telefon * 82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus BogladeKAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 8, Vejle. Telefon 82 03 80

Bogladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 82 09 28 - 82 11 28

Kartofler - Frugt - Grøntsager

Konserves - Dybfroast

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 62 15 33

**VÆRD
AT
LÆSE***M. Basilea Schlink: Et liv i bøn*

Lohses Forlag 1973

128 s. Kr. 15,75

Denne lille bog vil sikkert kunne hjælpe mange til at lære kunsten at bede. Den indeholder dels en vejledning og dels en samling bønner. Ligesom i andre af Basilea Schlinks småskrifter kan man også i dette hæfte mærke en tendens til at give djævelen skylden for tidstypiske fænomener i den moderne verden. Det kan virke lidt forstemmende, hvis man ikke husker, at prædikanter og fromme skribenter har sagt det samme gennem århundreder, - deraf vel den sunde reaktion: »Det går ikke slet så galt, som præsten præker!« I det hele taget er vejledningen præget af megen tale om synd og syndighed, som kan lyde ret så »luthersk« i katolske øren; men til gengæld er den også præget af en trøsterig forvisning om frelse som Guds ufortjente gave til det syndige menneske; vel også ægte luthersk - og evangelisk!

Selve bønnerne fylder ca. to tredjedele af hæftet. Det er bønner af forskellige slags; nogle ligner meget dem (f.eks. litanier), man før i tiden brugte flittigt ved aftenandagter i katolske kirker. Der er uden tvivl mange kristne, der vil have gavn og glæde af at bede disse bønner.

L.O.D.

Sygd, fattigdom og lægedom

Lægens mission i u-landene

Synspunkt nr. 16. DMS-forlag

64 s. Kr. 16,70

Det sidste Synspunkt har beskæftiget sig med lægens indsats i missionsarbejdet i u-landene. Emnet indledes med en prædiken af K. E. Skydsgaard om den »Legemlige frelse«, hvorefter Karl Erik Wienberg i sit indlæg »Et fordærveligt og umoralsk foretagende?« besvarer emnets centrale spørgsmål: Hvorfor og hvordan lægemission? Lægegerningens etiske og politiske implikationer i u-landene belyses i to artikler: »Lægegerning

- en etisk-politisk kunst« af R. A. Lambourne og »Etik og lægegerning i et u-land« af Villy Vestergaard Olsen. Sundheden som udviklingsfaktor behandles af Jørn Korn i hans indlæg »Den skæve helse«. Hæftet slutter med en tekstsamling af udtalelser fra forskellige hold om emnet overbefolkning og børnebegrænsning. Artiklerne er affattet i et jævnt forståeligt sprog og giver en god introduktion til et vigtigt og aktuelt emne.

Marcel sj

**LÆSER-
BREVE**ÅBENT BREV TIL
MSGR. KNUD BALLIN!

Kære msgr. Knud Ballin.

I en tid, hvor man bl.a. fra kulturministerens side angriber os, er det forståeligt, at man, som De har gjort det, kommer en »betrængt« medbroder til undsætning. Jeg er helt enig med Dem, hvad angår den forkastelige udtalelse fra et katolsk medlems side, at man ikke skulle kunne tale med små børn om Gud, men det må jo stå for vedkommendes egen regning.

En sag har jo altid to sider, og efter Deres brev at dømme, har De kun hørt den ene og støtter Dem til avisreferaterne.

Derfor mener undertegnede, at De og andre bør kende historien fra den anden side. Sct. Annæ Børnehaven blev oprettet af menighedsrådet, men da vi ikke kunne skaffe det anselige beløb, et sådant foretagende koster, trådte Sct. Annæ stiftelse behjælpeligt til. Der blev af menighedsrådet nedsat en bestyrelse, og som rimeligt var, blev pater Adams stiftelses repræsentant. Senere blev der blandt forældrene valgt 2 medlemmer til bestyrelsen, således at flertallet i bestyrelsen var katolikker.

Menighedsråd og medlemmer af menigheden arbejdede som heste med basar, breve til firmaer m.v. for at gælden ikke skulle tynde stiftelsen for meget. Vore bidrag var dog kun en dråbe i havet.

Endelig blev børnehaven startet med

en katolsk leder, – alt var såkaldt »lutter idyl«, og alle var glade for et skønt sted, hvor alt var indrettet til en aldeles udmærket børnehave. Da den katolske leder af personlige grunde, og fordi han ikke ønskede at arbejde under menighedsrådets direktiver, sagde sin stilling op og forlod børnehaven, opstod problemerne.

Stedfortræderen søgte stillingen efter en næsten 100 pct. opbakning fra såvel katolske som protestantiske forældre. Hun lovede at være loyal, men ville ikke indoktrinere børnene hverken religiøst eller politisk. Som ansøger nr. 2 havde vi en udmærket, dygtig katolik og pædagog, som dog sad i en fast uopsagt stilling, som ikke kunne fratrædes med under 3 måneders opsigelse. Bestyrelsen valgte da at ansætte Ingelise fremfor at lukke børnehaven i 3 måneder, hvilket alle på nær stiftelsen kunne se var aldeles forkasteligt, bl.a. af hensyn til forældre og stats- og kommunetilskuddet. Et lille flertal i bestyrelsen valgte da Ingelise, som alle kendte som en dygtig og samarbejdsvillig børnehavelærerinde, selv om hun altså ikke var katolik. Dette kunne stiftelsen ikke acceptere.

Som det første inden for sin 3 måneders prøvetid, inviterede hun stiftelsen, menighedsrådet, søstrene og skolen til en sammenkomst i børnehaven for at indlede et samarbejde. Ved menighedens nytårsfest optrådte hun og hendes assistenter sammen med børnene. Ved sammenkomsten var der desværre et menighedsrådsmedlem, der i stedet for at tale samarbejde kom med aldeles uheldige bemærkninger til en forældrepræsentant, som var protestant. Ved nytårsfesten krænkede man lederen i en alt andet end kristen ånd, – denne gang var det præsterne.

Dette faldt selvfølgelig dårligt ud over for forældre, personale og bestyrelse, som ihærdigt havde forsøgt at arbejde i økumenisk ånd. Efter de 3 måneders prøvetid fastansatte et flertal i bestyrelsen Ingelise, da de og alle forældrene var tilfredse med den måde, Ingelise havde klarret sagerne på.

Dette passede ikke stiftelsen, som kort meddelte, at man havde søgt juridisk assistance for at omstøde fastansættelsen. Den 1/3 1973 meddelte stiftelsen så, at man opsagde børnehaven til fraflytning den 1/4 1974.

Dette gav selvsagt anledning til et ramaskrig, bl.a. fra katolske forældre og fra mange menighedsmedlemmer, der alle følte, at deres forenede anstrengelser var spildt, og således endte sagen med, at myndighederne blev indblandet.

Alle synes, det er sørgeligt, at en aldeles fortrinlig børnehave skal ende på det plan, blot fordi lægmand og gejstlige ikke taler samme sprog. Stiftelsen kunne ikke indse, at når stat og kommune betaler

endog store summer til bl.a. etablering, lønninger og husleje og samtidig accepterede, at katolske børn fik fortrinnsstilling, måtte de også følge reglerne og ikke opsigse en institution, blot fordi lederen ikke var katolik.

Med venlig hilsen
Knud Sørensen

Redaktionen har forelagt ovenstående brev for p. Adams og fået følgende svar. Hermed betragter vi diskussionen for afsluttet. red.

SKT. ANNÆ BØRNEHAVE

Da det ikke tjener noget som helst formål at gå ind i en ny polemik om Skt. Annæ børnehave, vil jeg kun svare følgende:

1. Når en katolsk børnehave oprettes, så er det meningen, at den skal være katolsk! Det er ikke tilstrækkeligt, at der står et skilt ved indgangen »menighedsbørnehave«, når den i virkeligheden ikke længere er en katolsk/kristen institution.

Det er ikke vor opgave her i landet at oprette/opretholde kommunale institutioner. Dertil har vi stat og kommune.

2. Måske har vi i begyndelsen gjort den fejl, at vi ikke i tilstrækkelig grad har undersøgt, om der var behov for en katolsk børnehave her på stedet. Hele sagens udvikling har jo også vist, at der faktisk ikke er behov for sådan en.

3. Når så mange mennesker har ydet så stor en indsats i noget, der kunne være blevet en god sag, men som endte som fiasko, så må denne fiasko dybt beklages, hvad jeg også gør!

4. Når præsterne ved Skt. Annæ kirke har sagt nej til fortsat at have denne børnehave på listen af katolske institutioner, så er det fordi børnehavens bestyrelse – mig inclusive! – ikke i tilstrækkelig grad har arbejdet på at skabe en kristen atmosfære i omtalte børnehave. Som præster er vi derefter forpligtet til at stoppe vor medvirken i sådant et arbejde, når det ikke længere har en reel tilknytning til vor ordens formål.

5. Eftersom det ikke er lykkedes os at skabe den ønskede børnehave – heller ikke i tilknytning til Skt. Annæ skole, fordi stillingerne blokeres! – så er der kun en løsning tilbage: at sælge bygningen, hvilket vi nu forsøger. Så kan de investerede penge – og det er mange! – muligvis senere blive anvendt til andet katolsk socialt arbejde.

p. Jac. Adams C.S.S.R.

G. Garth-Grüner

Landeretseagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)• 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ
Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAga 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladeen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAga 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompagni

Veddelgade 85
Vejle – Telefon • 82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 8, Ålborg
Telefon 13 42 88 og 18 43 87

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Brødgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03.

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros

Hobro - Telefon (08) 62 15 44

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

4100 Ringsted - Telefon (03) 81 24 54

Malermålerfirma:

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 81

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstreter?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

LÆSEKREDS

Tidsskriftlitteraturen spiller en stadig større rolle inden for videnskabens forskellige fagområder, og det er efterhånden uoverkommeligt for den enkelte selv at abonnere på blot de vigtigste udenlandske tidsskrifter. Statsbibliotekets tidsskriftlæsekredse, der står til rådighed for alle interesserede, har siden 1920 givet flere og flere over hele landet - også i København - adgang til på en bekvem måde at følge med i den udenlandske tidsskriftlitteratur. I 1950 var der 1647 deltagere, som tegnede sig for 511 cirkulerende tidsskrifter. I 1973 var deltagerantallet steget til 2698, og der cirkulerede 2054 videnskabelige, udenlandske tidsskrifter af et udvalg på omkring 3000 titler.

Fortegnelsen over de tidsskrifter, der står til rådighed i 1974, vil omfatte ca. 3300 titler. Foruden de mange og efterspurgte »blandede« tidsskrifter fra hele verden vil man kunne vælge mellem følgende fag: Bog- og biblioteksvæsen, teologi, kirkehistorie, mission, religionsvidenskab, filosofi, psykologi, pædagogik, sprogvidenskab, litteraturhistorie, kunst, teater, musik, massekommunikation, film, fjernsyn, radio, presse, geografi, antropologi, folkløse, arkæologi, historie, topografi, samfunds- og statsvidenskab, retsvidenskab, kriminologi, teknik, trafik, automation, edb, kybernetik, landbrug, havebrug, skovbrug, jagt, fiskeri, sport, skak, filатели, militærvæsen, matematik, naturvidenskab, miljø, økologi, forurening, medicin, odontologi, sygepleje og veterinærvidenskab.

Fortegnelsen ventes udsendt i begyndelsen af oktober, og sidste frist for indtegnning bliver 25. oktober 1973. Man kan allerede nu henvende sig for at få læsekredskatalogen tilsendt, så snart den udkommer. Adressen er:

TIDSSKRIFTLÆSEKREDS
Statsbiblioteket i Århus, Universitetsparken, 8000 Århus C
Telf. (06) 12 20 22, lokal 229.

Med venlig hilsen

Karl V. Thomsen

NYT FRA JESU HJERTE SOGN

I Jesu Hjerter kirke har vi gennem flere år haft en times tilbedelse foran det udstillede sakramente hver 1. fredag i måneden. Denne tilbedelse er nu blevet udvidet, så sakramentet udstilles i sakramentskapellet hver 1. fredag efter 8^{1/4} messen. Kl. 16 bæres monstransen fra sakramentskapellet til alteret. Kl. 16,45 er der indvielsesbøn og kl. 17 messe med salmesang.

Så vidt vides holdes en sådan tilbedelse kun få steder i København, og derfor er det sikkert mange uden for vort sogn, der kunne tænke sig at deltage i denne tilbedelse.

Er Danmark et kristent land? Skal vi drive mission? Hvordan skal vi gøre det? Skal vi gøre det alene eller sammen med andre trossamfund? Under titlen »Menighed og mission« taler p. Johs. Jong i Jesu Hjerter kirke søndagene 30/9, 7/10 og 14/10 i messerne kl. 8^{1/2} (med efterfølgende kirkekaffe og diskussion) og kl. 11^{1/2}.

Hver 2. mandag kl. 20 (1. gang 1/10) holdes studiekreds over den hollandske katekismus under ledelse af p. v. Schaik.

Pastor Vicks kursus i troselære fortsættes hver tirsdag kl. 20 (1. gang 2/10).

P. F. Kjeldsen

Skomageregade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 - 82 48 40

STØT

VORE

ANNONCØRER

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 7/10: 27. alm. Søndag: 1. Mos. 2,18-24. - Salme 127 (128), 1-2. 3. 4-5. 6. (R: Herren velsigne os alle vort livs dage). - Hebr. 2,9-11 (*indtil* . . . kalde dem brødre). - Mk. 10,2-16 (eller: 10,2-12).

Mandag d. 8/10: Jonas 1,1-2,1. 11. - Lk. 10,25-37.

Tirsdag d. 9/10: Jonas 3,1-10. - Lk. 10,38-42.

Onsdag d. 10/10: Jonas 4,1-11. - Lk. 11,1-4.

Torsdag d. 11/10: Mal. 3,13-4,2a (*indtil* . . . sine vinger). - Lk. 11,5-13.

Fredag d. 12/10: Joel 1,13-15; 2,1-2. - Lk. 11,15-26.

Lørdag d. 13/10: Joel 3,17-26. - Lk. 11,27-28.

Søndag d. 14/10: 28. alm. Søndag: Visd. 7,7-11. - Salme 89 (90), 12-13. 14-15. 16-17. (R: 14). - Hebr. 4,12-13. - Mk. 10,17-30 (eller: 10,17-27).

Mandag d. 15/10: Rom. 1,1-7. - Lk. 11,29-32.

Tirsdag d. 16/10: Rom. 1,16-25. - Lk. 11,37-41.

Onsdag d. 17/10: Rom. 2,1-11. - Lk. 11,42-46.

Torsdag d. 18/10: S. Lukas, evang.: 2. Tim. 4,9-17a (Demas forlod mig . . . *indtil*: . . . få det at høre). - Salme 144 (145), 10-11. 12-13ab. 17-18. (R: Dine venner, Herre, skal kundgøre dit riges herlighed). - Lk. 10,1-9.

Fredag d. 19/10: Rom. 4,1-8. - Lk. 12,1-7.

Lørdag d. 20/10: Rom. 4,13. 16-18. - Lk. 12,8-12.

Søndag d. 21/10: 29. alm. Søndag: Es. 53,10-11. - Salme 32 (33), 4-5. 18-19. 20 og 22. (R: 22). - Hebr. 4,14-16. - Mk. 10,35-45 (eller: 10,42-45).

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 7/10: 27. alm. Søndag. - 4. *Ansgarius-Bonifacius-Kollekt.*

Mandag d. 8/10: Ferialdag.

Tirsdag d. 9/10: Ferialdag. - Eller: S. Dionysius, biskop, og lidelsesfæller, martyrer. - Eller: S. Johannes Leonardi, præst. - *Pius XII død 1958.*

Onsdag d. 10/10: Ferialdag.
Torsdag d. 11/10: Ferialdag.
Fredag d. 12/10: Ferialdag.
Lørdag d. 13/10: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 14/10: 28. alm. Søndag.
Mandag d. 15/10: S. Therese af Avila, jomfru.

Tirsdag d. 16/10: Ferialdag. - Eller: S. Hedvig. - Eller: S. Margrethe Maria Alacoque, jomfru. (17/10).

Onsdag d. 17/10: S. Ignatius af Antiochia, biskop og martyr. (1/2).

Torsdag d. 18/10: S. Lukas, evangelist.

Fredag d. 19/10: Ferialdag. - Eller: S. Johannes de Brébeuf og S. Isaac Jogues (præster) og lidelsesfæller, martyrer i Nordamerika (17. årh.). - Eller: S. Paul af Korset, præst. (28/4).

Lørdag d. 20/10: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 21/10: 29. alm. Søndag.

R. I. P.

Vor kære mand og far

Bertel Johannes Noetzell

(Plejehjemmet Hoffmanns Minde)

er afgået ved døden 17/9 1973.

Mary Noetzell.

Søster Agnes.

Bernhard.

Begravelsen har fundet sted.

Bed for hans sjæl.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfrikningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdevej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rejser under katolsk ledelse

EFTERÅRSFERIE I ROM

13/10-20/10 ophold på hotel ARISTON med halvpension, alle dobbeltværelser med bad og toilet.

Pris alt incl. 1095,- (rejseleder p. Laurits Brunicardi).

BESTIL HURTIGT, BEGRÆNSET DELTAGERANTAL!

Program og indtegning:

Holmbladsgade 11, 2300 København S. Telf. (01) AStA 2312.

HØSTFEST

Sct. Therese Menighed, Bernstorffsvej 54, afholder høstfest

søndag den 7. oktober i gymnastiksalen.

Markedet åbner efter familiemessen kl. 9.

Cafeteria, tombola, vinbod, loppehorv, ballonbod og salgsbod.

Kl. 12,15 tryller pastor Jørgen Hviid for børnene.

Alle er hjertelig velkomne.

Kom TIERE i

Næstved Diskontobank

... banken i centrum

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806

Aabenraa

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedschef) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Leesaalgepris kr. 4,00. Priiserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

JESUS CHRIST SUPERSTAR

FILMEN ERKLÆRET FOR ANTISEMITISK

Er filmen Jesus Christ Superstar – den amerikanske filmatisering af den verdensberømte Rock-opera – antisemitisk?

Det mener man fra en bestemt side, og den stærke kritik, der er blevet fremført mod filmen netop for antisemitiske tendenser, har nu ført til, at staten Israel, hvor den amerikanske film blev optaget for et år siden, – optagelserne fandt sted tredive forskellige steder i Israel og blev fulgt med stor opmærksomhed, – klart og tydeligt har givet udtryk for, at staten Israel som sådan tager afstand fra den i Israel optagne film.

Med kritikken har det sig sådan, at allerede efter den første ikke-offentlige fremførelse af den færdige film for et års tid siden tog talrige jødiske organisationer i USA stærkt til orde mod filmen. Man fremførte bl.a. især, at flere scener i filmen i høj grad var egnede til at befordre antisemitiske fordomme. Dertil siges det i en officiel kundgørelse fra Jerusalem, at den kendsgerning, at hele drejebogsarbejdet og optagelsen af filmen har fundet sted i Jerusalem, »ikke på nogen måde må kunne opfattes derhen, at den israelske regering siger god for eller på nogen måde føler sig i overensstemmelse med filmens hele indhold«.

Den nu fremsatte skarpe kritik og Israels regeringserklæring og tagen afstand fra filmen opstod, efter at det store dagblad »New York Times« kraftigt havde kritiseret, at man i en meget surrealistisk scene, hvor man skildrer Judas' forræderi mod Jesus, har anvendt israelske panservåben og flyvåben. Dette havde og kunne have til følge, anførtes det, at

man dermed understregede en forbindelse mellem det jødiske folk, der korsfæstede Jesus, og det nuværende Israel.

Fra jødisk side i USA har man taget denne kritik i »New York Times« meget alvorligt, og dette foruden den kendsgerning, at filmen er optaget i Israel, måtte naturnødvendigt føre til den alvorlige henvendelse til staten Israel.

Imidlertid har flere protestantiske dagblade i USA tilbagevist de anklager, man fra jødisk side i USA har rettet mod filmen. I det metodistiske dagblad »United

Methodist Reporter – Texa Methodist« har en af kirkens præster skrevet, at når det i filmen skildres, hvordan præsterne er hovedmændene i sammensværgelsen mod Jesus, når Pilatus fremstilles som et menneske, der slet ikke burde være trukket ind i sagen, og når hoben krævede Jesu hoved, er dette simpelt hen sket, »fordi det fremstilles sådan i Det nye Testamente«. Og det er, siger den pågældende præst videre, ikke antisemitisk, – det er *kristen historie* . . .

(K.P.)

18/1973

NIELS STEINSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

EN TVÆRBJÆLKE DER SPÆNDER OVER FLERE GENERATIONER

I en tid, hvor folk allerede i 40-50 års alderen betragtes som gamle, var det en oplevelse af de sjældne at kunne fejre pater Fr. Küpferles 90 års fødselsdag og kort efter hans 70 års ordenjubilæum. Pater Franz Klar C.s.s.R. og pater Friedrich Küpferle S.J. er bispedømmets ældste præster. Vi skylder dem ærbødighed og taknemmelighed. Naturligvis er pater Küpferle præget af sin høje alder. Men alle, som overværede hans to jubilæer, var forbavsede over den åndsfriskhed og vitalitet, der stadig kendetegner ham. I en fortrolig vennekreds røbede han, at han i sin pure ungdom tænkte på at blive officer ved husarerne. Hans livsvej formede sig anderledes, end han dengang tænkte sig det. Han blev officer i Jesu stridshær. Men den ranke noble holdning har han stadig bevaret. Som nogen blandt talerne udtrykte det på jubilæumsreceptionen: Han har hele sit liv været en gentleman.

I årene før den første verdenskrig blev den unge jesuit, som endnu ikke var præst, sendt til Danmark, hvor han studerede ved Københavns Universitet sammen med den uforglemmelige pater Friedrich Muckermann S.J. I 1914 tog han sin embedseksamen i klassisk filologi. Under forberedelserne til eksamen boede han på det gamle Skt. Andreas Kollegium i Ordrup. Han var der sammen med præster, som vi andre kun kender af omtale, og som for os er fjern fortid.

Den første verdenskrig oplevede han nogen tid som saniteter på et krigslazaret ved fronten. I 1917 blev han præ-

steviet, og allerede i 1920 betroede ordenen ham ledelsen af Skt. Knuds Skole i København. I to perioder – blandt andet under den vanskelige besættelsestid – var han rektor for Skt. Knuds Stiftelse. Mange af de ældre katolikker har siddet som elever ved hans fødder og har oplevet pater Küpferle som skoleleder, religions-, latin- og tysklærer. I denne periode, som spænder fra 20-erne til afslutningen af den anden verdenskrig, lå pater Küpferles hovedindsats.

Så kom en tredje periode, som nåede sit højdepunkt under det 2. Vatikankoncil og i årene derefter. Meget af det, tiden bragte, måtte være fremmed og uvant for pater Küpferle. Men hans dybe tro og tillid til Kirkens Herre forlevede ham med en åbenhed over for det nye, som man kun kan beundre. Hans sind var ikke stivnet, selv om han langsomt måtte vænne sig til former, der var anderledes end det, han havde lært i sin ungdom. Hvis der er noget, der fortjener at fremhæves, er det hans kærlige interesse for den unge ordensgeneration. Han levede efter det ord, som står på biskop von Euchs gravsten: »Jeg velsigner fremtiden.« Hans hjerte er altid forblevet ungt. Af Jesu Hjerter-andagten, som stod hans hjerte nær, havde han lært takt og forståelse for andre, en egenskab, som mange ældre kan misunde ham. I en tid, som er næsten hysterisk optaget af fremtiden, er det godt at mindes de mænd, som har ført os fra fortiden til nutiden, og som lever i den absolute fremtid, som er GUD.

H. Roos S.J.

HVAD MENER DE OM KRISTENDOMMEN?

Dette spørgsmål har den berømte tyske forfatter Heinrich Böll besvaret som følger:

»Jeg ville foretrække selv den allerdårligste kristne verden for den bedste hedenske, fordi der i en kristen verden er plads for dem, som ingen hedensk verden nogensinde har haft plads for, nemlig syge og krøblinge, gamle og svage, og den har mere end givet plads for dem, – den har nemlig også givet kærlighed til dem, der forekom og forekommer den hedenske og gudløse verden overflødige . . .
Jeg tror på Jesus Kristus, – jeg tror, at 800 millioner kristne her i verden ville være i stand til at forandre jordens åsyn.
Og jeg overlader til mine samtidiges overvejelser og fantasi at forestille sig en verden, hvor Kristus ikke havde været til.
Jeg tror, at en verden uden Kristus ville gøre selv ateisterne til adventister.«

CARITAS DANMARK

Tomme brønde og udtørrede floder i Indien. Tørstige mennesker og dyr, udtørrede marker og enge i Senegal og på den samme tid millioner af mennesker i Pakistan, der er ramt af oversvømmelse. Alle håber de på hjælp fra os. Caritas Danmark tager imod bidrag og sørger for, at de kommer i de rigtige hænder. Vor girokonto er 4 39 79, adressen Griffenfeldsgade 44, 2200 København N.

INDHOLD

ER SAMFUNDET BØRNEFJENDSK?	4
Vi mener det godt med vore børn, mens vi opbygger børne-institutioner. Imidlertid går familielivet i opløsning	
DÅBSPRELUDIUM – ÅNDEN BYGGER ET TEMPEL	5
en beskrivelse af barnets allerførste stadier, set under en teologisk synsvinkel	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
stadig røre omkring Jesus-filmen; kongres om kirkeretten; Chiles biskopper udtaler sig; Vesttyskland diskuterer forholdet mellem stat og kirke, m.m.	
VÆRD AT LÆSE	10
om Helmut Holzpafels bog om katolsk skolevæsenets historie i Nordtyskland og Danmark i årene indtil jesuiterordenens ophævelse	
TANKER I NATTEN	11
En art novelle om fordomme og om den oplevelse, det er, at møde et nyt menneske	
FRA INDVIELSEN AF TRONDHEIMS NYE SCT. OLAVSKIRKE	12
En billedreportage, som giver et godt indtryk af den nye kirkes moderne arkitektur	
DE SYGES VALFART TIL LOURDES	14
en detaljeret beretning om en rejse, der blev til en inspiration	
LÆSERBREVE	18
Tre emner: arbejdsspørgsmålet, retræter og evig fortabelse	
DET GAMLE OG DET NYE ØM	20
Perspektiverne omkring et sted, der er blevet til et begreb, rides op af DUKs formand	
LITURGISK OVERSIGT	23
Hvis De ikke kan nå at komme til kirken, behøver De dog ikke at undvære kontakt med dagens tekster	
DET STORE ÆDEGILDE	24
Filminstruktørerne synes ikke hemmet af nogen tabuer mere. Mon dog? Er der ikke forsømte emner? Forfatteren foreslår nogle	
VED FORSIDEBILLEDET	
En ætiopisk dreng beder om mad. Tørken har gjort hans hjemegn til en ørken. Hans hånd er rynket, håndleddet afmagret. Vi henviser til Caritas Danmarks opfordring på side 2	

KOMMENTAR

ULØSELIGT?

I skrivende stund er der nok en del præster rundt omkring i landet, der sidder og sukker: »Hvad i alverden skal jeg sige i min prædiken nu på søndag?« – Evangeliet om ægteskabets uopløselighed – og dernede sidder måske nogle, hvis første ægteskab var en fejltagelse og det andet særdeles vellykket; og andre, der føler sig skammelig svigtet af en ægtefælle, der fandt en anden; andre igen, hvis ægteskab var forlist, dersom de ikke havde taget kirkens »I må ikke« alvorligt....

Ordensfolk kan aflægge evige løfter og alligevel efter få eller mange år blive fritaget for forpligtelsen. Ifølge kirkeretten kan en dreng på 16 og en pige på 14 indgå et gyldigt ægteskab; går de efter nogle år fra hinanden, er de begge forpligtet til cølibat resten af livet – her er der ikke tale om nogen dispens.

Et ekstremt tilfælde. Jo, men der findes andre næppe mindre bizarre, der nærmest har tvunget teologerne til at gennemtænke de kirkeretlige og teologiske aspekter af ægteskabet på ny. Synspunkterne kan opsummeres som følger:

1. Afskaf alt det juridiske (lovparagrafferne, domstolene osv.) og overlad til parternes samvittigheder, om et ægteskab skal opløses og et andet indgås. Indvendinger herimod er, at ægteskabet også er en samfundssag; at det er for meget at forlange af den enkelte, at han eller hun skal være dommer i en sag, der berører ham/hende så personligt; at ægteskabet qua sakramente umuligt kan udskilles fra kirkens ansvarsområde, osv.

2. Bevar det traditionelle standpunkt, men foretag visse

ændringer i loven og retsplejen, således at (for at belyse disse ret tekniske spørgsmål ved blot eet eksempel) såfremt det med rimelig sikkerhed kan konstateres, at en af parterne ved indgåelsen af ægteskabet ikke agtede at lægge i sit løfte det troens indhold, der svarer til dåbsløftet, så ville det ægteskab ikke opfattes som sakramentalt, selv om dåbsattesterne var i orden! Desuden kunne man tage mere hensyn til psykologiske og moralske faktorer, der (som vi efterhånden er blevet klar over) kan være lige så alvorlige ægteskabshindringer som de traditionelle ugyldiggørende hindringer. Man indvender herimod, at det ikke løser det egentlige problem: er det virkelig et evangelisk krav, at den uskyldige part forladt af sin ægtefælle skal være bundet resten af livet af det gensidige løfte, som den anden har brudt?

3. Nogle foreslår derfor en revision af kirkens vedvarende lære (som dog aldrig er blevet »ufejlbarligt« defineret) angående ægteskabets uopløselighed. Paulus tillod kristne, hvis hedenske ægtefæller ikke ville leve i fred med dem, at indgå et nyt ægteskab. Hvis et gyldigt ægteskab mellem udøbte (som ifølge gængse lære er uopløseligt) kan opløses for en højere værdis skyld (in casu: tilslutning til den kristne menighed), er det ikke tænkeligt, at der findes værddier, der kan veje tungere end det løfte, som to døbte engang har aflagt, men som faktisk ikke længere efterlevs, fordi ægteskabet er gået i stykker? Er mennesket til for sabbatens skyld eller omvendt?

Synspunktet er her kun blevet antydnet; vil man vide mere, må der henvises til fagtidsskrifter!
L.O.D.

ER SAMFUNDET BØRNEFJENDSK?

Af Aage Dyrkjøb

For nylig kunne man i et provinsblad læse en artikel: »Hvem er de børnefjend-ske?« Forfatteren, en af købstadens præster, skriver:

»En overlæge holder foredrag for nogle socialpædagoger og erklærer, at vort samfund er børnefjendsk. De labber det i sig, som spædkalve labber sødmælk. For børnefjendsk er det slagord, der skal bruges for tiden. Det skal hedde sig, at de voksne gør alt for at ødelægge de uskyldige små.«

Artiklens forfatter fremhæver, at det jo ellers netop har været pædagoger, psykologer og til dels læger, som har formået forældre, arkitekter og politikere til at rejse storslåede skolepaladser, børnehaver, fritidshjem og legepladser med alle tænkelige hensigtsmæssige legeredskaber. Men efter at sagkundskaben således har fået sin vilje, slår den pludselig om. Nu er dette i den grad utilstrækkeligt, at samfundet kan kaldes børnefjendsk. Nu skal der – siger artiklens forfatter – indrettes skrammellegepladser, så børnene kan blive aktiviseret, og deres skaberevne kan komme til fri udfoldelse. De skal selv lave sig legetøj af alt muligt værdiløst materiale.

Forfatteren slutter med at anbefale, at en menighed, inden den eventuelt giver sig til at slide med indsamlinger til nye børneinstitutioner, overvejer et par gange, hvilken sagkundskab den vil støtte sig til.

Rent bortset fra, at ideen med skrammellegepladser jo langt fra er af ny dato, kan man godt give forfatteren medhold i, at det ikke altid er let at følge de mange planer og synspunkter, som dukker op, og som ikke alle er lige realistiske. Man har undertiden en fornemmelse af, at børnene i lidt for høj grad er et arbejdsmateriale, som der skal bringes nogle interessante statistikker og beskrivelser ud af.

Påstanden om, at vi lever i et børnefjendsk samfund, er autentisk nok. Sådan siges der virkelig, og det er en anklage, som tvinger en til at gå i dybden og tænke nøjere over sagen.

Der er noget skævt i billedet. Vi – dvs. samfundet – har utvivlsomt gjort meget for børnene, vedtaget love, ofret

mægtige summer, bygget den ene institution dyrere end den anden, men vi har bare gjort det forkerte.

Børnene har ikke bedt om disse kostbare skolepaladser, børnehjem, børnehaver, vuggestuer osv. Det er os, eller rettere dem, som vi i kraft af demokratiet har valgt til det, der har sat alt dette i scene. Det er såkaldt sagkyndige, som har krævet ind, og det er politikerne, der har villet, at når A-by opførte så fin en skole eller anden institution, skulle den tilsvarende i B-by i hvert fald ikke være ringere, men helst lidt flottere.

For det første er det sikkert forfejlet – og denne erkendelse breder sig jo også mere og mere – at bygge store central-skoler, hvor børnene opluges i mængden, og hvortil de skal transporteres over store afstande. Nutidens centraliseringsbestræbelser er langt fra altid af det gode. Ofte er de små enheder de bedste.

Den kendte overlæge Sv. Heinild har i sin bog, »Spadestik«, et lille træk, en detalje, som dog peger hen mod det alt-afgørende, den personlige kontakt: »Herre, du milde Gud, man mindes sin barn-doms landsbyskole, hvor børnene på de bageste rækker fik lov til at sove i fred, evt. på gulvet, for læreren vidste, hvor hver og én kom fra. Mange af disse børn er senere blevet agtede samfundsborgere, som kan både læse og skrive, og hvad mere har man brug for?«

I det hele er børneinstitutioner jo noget sekundært, en art nødforanstaltning. Hjemmene er det primære. Som forholdene har udviklet sig, er det naturligvis udmærket, at der findes hensigtsmæssige og tilstrækkelige børnehjem, fritidscentre, børnehaver, vuggestuer osv., men det var unægtelig hundrede gange bedre, hvis samfundsforholdene var sådan, at der kun var brug for dem i sjældnere tilfælde.

Dr. Heinild anfører i den nævnte bog adskillige rystende journaluddrag. Han skildrer, hvorledes den sociale baggrund i dette klientel ofte vedbliver at være den samme: Forældre og undertiden også bedsteforældre kommer fra et lignende miljø som nu børnenes: Elendige boliger, dårlige familieforhold, ofte børnehjemsanbringelse, undertiden kriminalitet, det

hele en fortsat ond cirkel. Han giver sig til at regne ud, hvad en sådan, bestemt familie har kostet samfundet til hospital-sindlæggelser og alle mulige sociale foranstaltninger og når op imod en million kroner. »Og hvad har vi fået for disse penge? Hele familien befinder sig i dag som for 20 år siden på samfundets bund. Men skrevet er der blevet.«

Den kendte svenske forfatterinde og agitator Ellen Key (1849–1926) udgav allerede i 1900 en bog, som hun optimistisk kaldte »Barnets århundrede«. Her er netop modsætningen: børnevenlig – børnefjendsk.

Jeg tror nu ikke, det er berettiget at kalde vort samfund børnefjendsk, for i ordet ligger der en villet fjendtlighed. Men man har ikke forstået eller ikke magtet at gå til ondets rod. Man har som sædvanlig hellere villet helbrede end forebygge. Det rigtige var selvfølgelig at forbedre familieforholdene, at gøre det muligt for alle at få rimelige gode boliger og vel at mærke til overkommelige priser, som ikke nødvendiggør, at begge ægtefæller, hvad enten de føler trang til det eller ej, skal være borte fra hjemmet dagen igennem. Det rigtige var at skabe fornuftige levevilkår, arbejde og fritid, tilfredsstillende økonomi, ikke denne narresut: ægteparret $x+y$ tjener tilsammen 80.000 kroner, men deraf betaler de 43.000 kr. i skat, og hvis de vil have overarbejde, må de passe på, at fortjeningen ikke mere end opluges af ekstra beskatning.

Man skal ikke kritikløst glorificere »gamle dage«, men familien stod nok alligevel stærkere dengang. Der var ikke de samme opløsningstendenser som nu. Hvis man blot kunne kombinere en del af velfærdssamfundets goder med noget af den stabilitet og tryghed, der trods alt herskede før i tiden.

Jeg tænker af og til med fornøjelse på en af mine forfædre, som ejede en af Horsensegnens møller. Han var gift 2 gange, fik 24 børn, hvoraf dog – som det var sædvanligt dengang – desværre ikke alle var levedygtige, men 14 overlevede ham alligevel. Det er morsomt at tænke på, hvilket liv der må have været i den gamle møllegård der i sidste halvdel af 1700-tallet, med voksne og børn, mennesker og dyr, en familie inden for landsbysamfundet, en enhed af store og små. De har nok haft det nøjsomt, og der har ikke været så mange bekvemmeligheder, men jeg forestiller mig, at de alligevel har været mere umiddelbart knyttet til noget grundlæggende i tilværelsen, samfølelse, ansvarsbevidsthed, guds frygt.

Et børnefjendsk samfund – nej, men det er desværre et samfund, som efterhånden trænger til at blive reformeret på mange punkter.

DÅBSPRÆLUDIUM - - ÅNDEN BYGGER TEMPEL

Et menneskeliv begynder inden fødslen, – det begynder lige i det øjeblik, hvor Gud ånder en sjæl ind i det befrugtede æg. Fra evighed af har dette menneske været til i Guds tanke, og nu i tidens fylde har han bestemt, at det ligesom hans egen Søn skal fødes af en kvinde efter hans lov. Gud har formet vore første spæde anlæg i sin egen Søns billede, og det lille bitte foster, hvis fysiske liv endnu kun giver sig udslag i kemiske omsætninger, er for Gud uendelig dyrebart, for netop sådan var engang også hans Kristus i Marias skød en ganske lille celle af udifferentieret protoplasma. Alle dets nedarvede anlæg er som på et kort aftegnet på dets kromosomer, der foreløbig er dets eneste arvelod i de levendes land.

Den ene celle begynder hurtigt at dele sig; den bliver til to, til fire, otte, seksten,

toogtredive, fireogtres celler osv. Biologisk set er det en ganske dagligdags foreteelse; men i Guds øjne er det bestandig lige nyt. For netop sådan udviklede hans Kristus sig, os lig i alt undtagen i synd. Fra evighed valgtes Kristi embryonale udvikling som typemønster for alle kvindefødte. Helligånden var arkitekt, da Kristi menneskelegeme blev bygget, og han er også nu arkitekt for den biologiske bygning, der har sit spæde fundament i moderens placenta. Når en kvinde bliver klar over, at hun er gravid, venter hun sit barn med længsel og elsker det allerede inderligt; men hendes kærlighed er kun et svagt ekko af den kærlighed, Skaberen har til dette barn, som af nåde er kaldet til at være hans barn.

Mens barnet udvikler sig, dannes der

omkring det en vandfyldt hinde, amnion, som det svømmer i. Over amnions vande svæver Guds Ånd, som han engang svævede over vandene i skabningens første morgengry. Guds Helligånds kærlighed får ved et åndepust cellerne til at ordne sig efter det rigtige mønster; under hans vingers skygge danner de den helt rigtige geometriske form.

Regimenter af celler bevæger sig på Åndens hviskende bud, celler, der endnu er ganske uvidende om de opgaver, de siden med fryd skal løse. Celler til at se med, celler til at høre med hviler endnu i moderskødets stille mørke sammen med ectodermale celler til nerver, der endnu ikke kan føle, og klumper af mesoderm til muskler, der endnu ikke kan bevæge sig. Således vokser bygningen frem, og sansernes vinduer bygges efter nøjagtig den samme tegning, som da det drejede sig om den embryonale Kristus. For Ånden er selv arkitekt for sit tempel.

I løbet af svangerskabets 9 måneder gennemløber fostret vidt forskellige stadier, mens det fra at være en en-cellet organisme udvikler sig til et højdifferentieret mangecellet væsen. Til at begynde med var det en to-laget cellemasse ligesom en vandmand, så blev det en tre-laget som en fisk, det fik gæller som en haletudse, det havde som et krybdyr sin egen lille dam i amnion, og på et vist tidspunkt havde det sågar en lille stump af en hale som andre pattedyr. Til slut bevirker dets vækstregulatorer, at det får sin karakteristiske menneskefacon. Gennem sin udvikling passerer fostret stadier, der svarer til dyrerigets forskellige arter. Det rekapitulerer på en måde de større fremskridt i dyreriget, alt mens det passerer milepæl efter milepæl i arternes udvikling. De samme milepæle passerede engang den embryonale Kristus, for i ham gentoges hele skabelseshistorien. Som den hellige Paulus siger: Ham gav han som hoved for alle ting. Dette er den biologiske side af den Åndens sandhed, at alle ting er skabt med henblik på Kristus. I hans udvikling i Marias skød genspejler dette sig rent biologisk, mens Helligånden i menneskehedens konge tegner hele skabningens billede. Som Herren så tjeneren, som seglet så også dets aftryk, for vor menneskenatur bærer uudsletteligt præg af Kristi menneskenatur. Det er Faderen, som skaber med Sønnen som forbillede, og Helligånden er arkitekten.

Man råder somme tider en kvinde til at få et svangerskab afbrudt for at redde hendes eget liv. Naturligvis er dette altid – også hvis loven tillader det – mord. Man kan også anskue problemet fra en helt anden synsvinkel og sige, at hvis hun er villig til trods alt at gå tiden ud, giver hun sit liv for Kristi menneskevordelse.

Af Alan Keenan, O.F.M.:
»Neuroser og Sakramenter«.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Den stakkels kulturminister

Den katolske kirke er rigtig kommet i vælten for tiden. Der går næsten ikke en dag, uden at kirken på en eller anden måde omtales i dagspressen. Biskop Hans Martensens opfordring til danske katolikker om at skrive med under på protesten mod statsgarantien til Thorsens Jesusfilm fik ikke blot kulturministeren til at fortale sig (lad os håbe, det var en fortalelse og ikke udtryk for manglende dannelse), men adskillige mennesker er i den sidste tid kommet ud af busken – især for at tage afstand fra ministerens unuancerede udtalelser. Det ser ud til, at mange mennesker her i landet har et forholdsvis positivt syn på den katolske kirke – især på dens kulturskabende virksomhed, og at man er opmærksom på, at der i dag findes kræfter i kirken, der ingenlunde kan takseres som »reaktionære og konservative«. Det er dog ikke alle, der har taget ordet, som er gået til angreb på den stakkels kulturminister. Han har også haft sine forsvarere. Men mon ikke han efter de 22 folkekirkemedlemmers og præsters udtalelse til dagspressen om »den katolske kirke som djævelens horehus« i sit stille sind har tænkt: »Gud fri mig for mine venner, mine fjender skal jeg nok selv tage mig af.«

De 22's udtalelse

De 22's udtalelse er utrolig: »Danske folkekirkemedlemmer, som er ved at blive blæst omkuld af en forløren forargelse over, at en protestant protesterer mod paven, minder vi om, at der stadig er forskel på en evangelisk-luthersk kirke, hvor ordet lyder frit, og djævelens horehus, hvor løgn og tvang udgives for sandhed og frihed.« At der stadig er forskel på den lutherske og den katolske kirke, behøver vi ikke at blive mindet om. Det er netop den dårlige samvittighed over denne splittelse, der tvinger os ind i en økumenisk samtale i håb om, at Gud selv – når tiden er inde – vil nedbryde de

skillevægge, vi i troskab mod ham selv har bygget op. Alle, som bærer kristen-navnet, burde tro og håbe på, at Gud selv ved sin Ånd vil forene sine adskilte børn. Men dét er umuligt for Gud, hvis vi stadig slynger fornærmende og uforsonlige ord i hovedet på hinanden. Man spørger uvilkårlig sig selv, om de 22 er opmærksomme på, at de med deres holdning faktisk hindrer Guds gerning.

Søren Krarups afgud

Søren Krarup vil sandsynligvis svare, at den økumeniske samtale netop ikke er udtryk for Guds gerning iblandt os, men for djævelens. Hans gud er nemlig en uforsonlig dommer, der siger nej til alle menneskets bestræbelser. Og hvis man spørger efter Kristi sindelag, efter ydmyghedens og sagtmodighedens ånd, vil han vel indvende, at der ikke findes noget mere ukristeligt end at stræbe efter Kristi sindelag. Vejen mellem Gud og mennesket er spærret. Gud troner i sin himmel, og mennesket synder på sin jord. Konsekvensen af dette tidehvervske Guds billede bliver dog, at vejen til medmennesket også spærres. Man isolerer sig i sine meningers mod og fortræffelighed og træder frem som sandhedens vogter, der med rette kan sende bandbullen mod alle, som tror på, at Guds skaberkraft kan forny og forvandle os skrøbelige mennesker her og nu. Søren Krarup kæmper mod mange afguder. Det er dog et spørgsmål, om ikke han har gjort sin egen intelligens til sin afgud. Er det den sande Gud, der har bemægtiget ham, må det kunne mærkes på hans forhold til andre mennesker. Søren Krarup ønsker kun ét, nemlig at tromle alle ned, som kommer ham i vejen. Men Gud er kærlighed, og det menneske, der taler Guds sag, må være fuld af omsorg for alle, det møder på sin vej. Ikke falsk eftergivenhed, men respekt og ærefrygt for den enkeltes vej til Gud.

K.O.

CASTELGANDOLFO: Paven opfordrer til positiv kritik af kirken

Under en offentlig audiens i Castelgandolfo for nylig udtalte paven, at der er to slags kritikere i kirken, – dem, der »søger sandheden«, og dem, »hvis eneste interesse for kirken består i at anklage den«.

Paven betegnede de første som positive kritikere og de andre som negative. Samtidig udtalte han som sit ønske, at alle katolikker måtte tilhøre den første af disse to kategorier.

Paven udtalte, at kirkens positive kritikere koncentrerer sig om »kirkens sande natur som Kristi mystiske legeme hinsides dens ydre menneskelige fremtrædelsesformer«.

En sådan positiv kritik »lægger ikke skjul på noget«, sagde paven. Den »gør vor kærlighed til Kristi kirke mere brændende, jo mere den over for os afslører manglerne, inkonsekvenserne, lidelserne og usselheden ved kirkens menneskelige åsyn«.

Paven afsluttede sine betragtninger med følgende bemærkning: »Det ville glæde os meget, hvis alle, der kalder sig loyale medlemmer og trofaste børn af kirken, tilhørte denne kategori af kritikere.«

Paven sagde yderligere, at negative kritikere er »besjælet af en ondsindethed«, der gør, at de både er parat til at tænke ondt om kirken, og at de nyder at gøre det.

»Denne pessimistiske ånd er desværre meget udbredt i dag. De, der er besjælet af den, interesserer sig udelukkende for kirken for at anklage den for dens – virkelige eller opdagede – deformiteter og for dem at uddrage farisæiske argumenter til kirkens fordømmelse og deres egen besmykkelse.«

Om Det hellige År, som afsluttes i Rom i 1975, sagde paven: »Vi håber, at denne tid, hvor kirken fuldt ud realiserer sig selv, vil være præget af kærlighed til vor hellige kirke. Kærlighed til kirken skal være vor første og mest uforfalskede holdning i dette historiske åndelige tidsrum.« (N.C.)

VATIKANET: Forandringer i den romerske kurie

Pave Paul VI har accepteret kardinal I. Antoniuttis afskedsbegæring som præfekt for kongregationen for ordensfolk og udnævnt kardinal A. Tabera til hans efterfølger. Kardinal Tabera er spanier og var ærkebiskop af Pamplona, Spanien, indtil han i 1971 blev udnævnt til præfekt for kongregationen for gudstjenesten. Han er 69 år gammel. Kardinal Antoniuttis tilbagetræden skyldes alder, idet han i august fyldte 75 år, den alder,

paven har sat som pensionsalder for ledende stillinger inden for den romerske kurie. (N.C.)

VATIKANET: Fredsdagens tema

»Freden afhænger af dig« hedder temaet for den internationale fredsdag den 1. januar 1974. Som et led i katolikernes forberedelse til denne dag har man fra den pavelige kommission for retfærdighed og fred sendt et brev til verdens katolske biskopper, hvori det påpeges, at fred ikke bare består i fravær af krig, men også omfatter »enighed, retfærdighed og udvikling«. Det beror i høj grad på de enkelte mennesker, om freden i denne forstand skal blive virkelighed. Derfor vil man på den næste internationale fredsdag understrege det personlige bidrag til freden. Et aktivt engagement med denne målsætning må ske både på teoriens og på handlingens plan. I det udsendte brev understreges det også, at uretfærdighed og undertrykkelse afhænger af samfundets strukturer. At arbejde for fred indebærer derfor også mod til at se konflikterne i øjnene, identificere dem og søge efter fredelige løsninger på dem. (KIT)

ITALIEN: 2. internationale kongres for kirkeret afholdt i Milano

Den 2. internationale kongres for kirkeret, som blev afholdt fra den 10.–15. september i Milano, havde samlet ca. 300 deltagere, blandt hvilke ikke kun fandtes specialister i kirkeret, men også i teologi og kirkehistorie. Kongressens tema »Den menneskelige person og kirkens organisation« var højaktuelt, idet det både berører selve formålet med den kirkelige lovgivning og bestemmer hele den revision af kirkeretten, som er sat i gang efter det 2. Vatikankoncil. Flere af de mest brændende spørgsmål i kirken i dag blev derfor berørt og behandlet i de forskellige til tider yderst videnskabelige indlæg, som fremkom på kongressen.

Meningsforskellene var store. Professor d'Avack fra Roms universitet hævdede f.eks., at det 2. Vatikankoncils revolutionerende fornyelse bestod i at betragte kirkens mission som en opgave, der er betroet hele Guds folk, et folk, hvor alle er lige på trods af de varierende personlige nådegaver og forskellige funktioner. Professor Ciprotti fra Lateran-universitetet fastholdt derimod, at der i kirken som samfund (societas) findes en ulighed, som skyldes den radikale forskel på hyrder og hjord, en skelnen som ikke anfægter Gudsfolkets fundamentale enhed. Ærkebiskoppen af Chieti, Italien, mente ligeledes, at kirkefællesskabets juridiske struktur først og fremmest skulle sikre den hierarkiske struktur, dvs. tilsikre bi-

skopperne og præsterne de rettigheder, de ifølge guddommelig indstiftelse besidder i kirken.

Alle troende skal sikres rettigheder

Kardinal Felici, der er præsident for kommissionen til revision af den gældende kirkeret, udtalte ved kongressens åbning: »Den retfærdige lov er den, der tilsikrer alle troende de rettigheder, som tilkommer dem både ifølge deres fælles grundvilkår og deres særlige kald i kirken. I kirken er opgaverne og funktionerne yderst varierende og forskellige, men alle har samme grundvilkår, fordi alle – som 2. Vatikankoncil lærer – har Guds børns herlige frihed og værdighed, som loven bør respektere.«

Det blev klart for alle på kongressen, at ingen specialist i kirkeret kan unddrage sig den hjælp, teologien yder, for at nå til klarhed over de troendes grundvilkår i kirken. Kardinal Felici understregede kraftigt, at selv om specialister i kirkeret ikke nødvendigvis behøver at være specialister i teologi, kan de dog ikke undvære teologisk dannelse. Yves Congar o.p. insisterede i sit indlæg ligeledes på dette vigtige punkt.

Kardinal Felici gjorde også rede for det arbejde, som hidtil er udført af kommissionen til kirkerettens revision. Alle kapitlerne i kirkeretten er allerede gennemgået, og skemaer med udkast til en revision vil snart blive tilsendt biskopperne. Kardinalen lagde dog ikke skjul på, at tiden efter hans mening ikke var moden til straks at bringe en helt ny kirkeret i anvendelse. Man må affinde sig med et tidsrum, hvor der promulgeres nye love, som først skal stå deres prøve, inden de bliver systematiseret som i kirkeretten af 1918. I denne forbindelse gjorde kardinalen opmærksom på, at kommissionen ikke kun arbejder på en revision af den gældende kirkeret, men at den også forbereder helt nye love. (La Croix)

CHILE: De chilenske biskopper opfordrer til mådehold og ikke hævn efter kuppet

De chilenske biskopper har opfordret landets nye militærregering til at vise hensyn over for den tidligere, nu afdøde marxistiske præsident Salvador Allendes tilhængere i stedet for at hævne sig på dem.

»Vi opfordrer til mådehold over for de tabende og til at undgå alle unødvendige repressalier,« siger de 26 biskopper i en erklæring, hvori de opfordrer til en fredelig genopbygning af landet med dets 10 millioner indbyggere.

»Mange af de nu afsatte ledere har været besat af oprigtig idealisme, og det

må man tage hensyn til,« sagde biskopperne om de marxistiske ledere, som for tre år siden satte en række radikale reformer i gang.

En udbredt modvilje mod disse reformer, som fik landets økonomi til at stagnere, fremskyndede militærets magtovertagelse den 11. september i år. Allende valgte at begå selvmord fremfor at overgive sig. Ifølge de officielle rapporter når antallet af døde »ikke engang 500«, men pressefolk og befrielsesgrupper siger, at det drejer sig om over 1.000.

Biskoppernes opfordring til at vise respekt for de tabende omfatter også Allende, der omtales som »ham, der indtil nu har været republikkens præsident«.

Kardinal Raul Silva, der i de senere måneder ved sine mæglingsbestræbelser har medvirket til at forebygge en væbnet konflikt, har læst en messe i domkirken i Santiago for »alle dem, der døde« under revolten. Han opfordrede ved denne lejlighed endnu en gang til en indsats for forsoning og tilføjede, at »det bliver vanskeligt at sikre freden i den nuværende atmosfære, der er forgiftet af personlig hævnlyst«.

Velinformerede kilder bekræfter forlydenderne om omfattende arrestationer af Allende-tilhængere og om henrettelser af folk, der stadig går imod militæret. Ifølge et andet forlydende tilbageholdes der stadig 3.000 mennesker på stadion i Santiago, og at mange andre bliver sendt til Juan Fernandez-øerne, som er kendt fra Robinson Crusoe.

Biskopperne opfordrer til genoprettelse af den forfatningsmæssige orden

De chilenske biskopper, som indtil for ganske nylig gentagne gange har gjort, hvad de kunne, for at forhindre en borgerkrig, siger i deres erklæring:

»Det deprimerende syn af gader, byer og fabrikker, der flyder med soldaters og civiles blod, piner os uendeligt. Og det piner os at se tårerne hos de mange kvinder og børn, der græder over dem.«

Biskopperne opfordrer indtrængende regeringen til at lade arbejderne beholde de sociale fordele, de har opnået under det socialistiske styre, og til snarere at øge disse fordele. Desuden opfordrer de til en indsats for at »genoprette den forfatningsmæssige orden« og landets økonomi. De nævner i deres erklæring desuden »de væbnede styrkers traditionelle sunde fornuft, demokratiske sympatier og menneskelige arv«.

Det kristelige demokratiske parti og andre større politiske sammenslutninger har tidligere ydet betinget støtte til den nye militærjunta. En del protestantiske ledere er fremkommet med erklæringer, svarende til biskoppernes, om fred i lan-

det. Medlemmerne af store fagforeninger og funktionærsammenslutninger samt en del fabriksarbejdere og transportarbejdere er vendt tilbage til arbejdet efter en lammende strejke, der har varet over en måned.

I kraft af den strenge censur, juntaen har pålagt, fik biskoppernes erklæring ikke lov at komme frem i hverken radio eller TV.

Myndighederne i Puntaområdet i det sydlige Chile nedlagde på lokalt plan forbud mod det katolske blad Mundo 73, som udgives af præsterne af det guddommelige Ord i Santiago med den begrundelse, at det er opført på en »liste over marxistisk og pro-marxistisk litteratur«.

Iagttagere i Chile er af den opfattelse, at biskoppernes appel til regeringen om at undgå repressalier omfatter såvel de chilenske venstreorienterede som de mange flygtninge fra Argentina, Bolivia, Brasilien, Uruguay og andre lande, som i lang tid har været under militærstyre.

I en meddelelse, udsendt af indenrigsministeriet, anslås det, at ca. 10.000 »udenlandske ekstremister« er kommet til Chile under Allendes regering. Og det tilføjes, at de vil blive udvist af landet.

Amnesty International og andre organisationer, der kæmper for borgernes rettigheder i Europa og USA, har udtrykt uro med hensyn til den skæbne, der vil ramme adskillige af flygtningene, hvis de bliver tvunget til at vende tilbage til deres land, efter at de af politiske årsager har forladt det. Amnesty International gentager forlydenderne om henrettelser af Allende-tilhængere. (N.C.)

ISRAEL: Abort af økonomiske årsager er imod jødisk lov, siger overrabbiner

I en tale på Shaarei Zedek Hospitalet i Jerusalem for nylig sagde overrabbiner Ovadia Yosef, at svangerskabsafbrydelse af økonomiske grunde er absolut forbudt efter jødisk lov.

Staten bør hjælpe børnerige familier ved at give dem den nødvendige økonomiske støtte, sagde overrabbineren.

Han udtalte videre, at abort for at redde moderens liv er tilladt, hvis to læger tilråder det.

Svangerskabsafbrydelser, der tager sigte på at forhindre fødslen af børn med fysiske eller psykiske defekter, er tilladt, hvis de foretages inden for de første tre måneder efter undfangelsen.

Rabbiner Yosef, der har ry for en konservativ indstilling, er overrabbiner for de såkaldte sefardim, en gruppe jøder, som i århundreder hovedsagelig har været bosat i de mellemøstlige og nordafrikanske områder.

En anden rabbiner, Shiommo Goren, er overrabbiner for ashkenzimer, som beteg-

ner jøder med centraleuropæisk baggrund.

Begge disse overrabbinere kommer fra ortodokse jødiske menigheder og har stor indflydelse på alle jødernes liv i Israel, fordi de religiøse love er af altoverskygende betydning i Israel, både når det gælder ægteskab, skilsmisse, lovgivningen i det hele taget og tilhørsforholdet til det jødiske samfund.

Der har været offentlig uoverensstemmelse med hensyn til den plads, den organiserede religion skal indtage i Israel, idet mange sekulariserede jøder ønsker fuldstændig adskillelse mellem synagoge og stat.

Rabbinernes råd i Amerika, som repræsenterer over 900 ortodokse rabbinere i USA og Canada, har kritiseret lovene om legal abort med den begrundelse, at de er et »tydeligt symptom« på en »almindelig svækkelse af de moralske værdier i vort samfund«.

De ortodokse rabbinere beklagede desuden den afgørelse, USA's højesteret for nylig har truffet om betydelige lettelser i abortlovgivningen.

De forskellige jødiske menigheder er imidlertid ikke enige med hensyn til abortlovgivningen, idet mange inden for den ortodokse jødedom er imod lettelser i lovgivningen, mens mange reformvenlige og konservative jøder går ind for lempelser af bestemmelserne mod abort.

Et for nylig foretaget rundspørge i USA viser, at ca. 90 pct. af jøderne går ind for tilladelse til abort. (N.C.)

VESTTYSKLAND: Rapport om forholdet mellem stat og kirke vækker uro

Vesttysklands liberale parti (Walter Scheels parti) har den 24. august offentliggjort en rapport, som har skabt uro i kirkelige kredse. Rapportens titel er »Frie kirker i en fri stat – teser om forholdet mellem kirke og stat«. Den kommission, som har forberedt rapporten, har ladet sig inspirere af den tanke, at »ikke blot skal kirken frigøre sig fra statens indflydelse, men staten skal på sin side også frigøre sig fra den kirkelige indflydelse, der stadig gør sig gældende på visse områder«. Rapporten skal nu studeres og gennemdrøftes af partiets nationalråd og derefter præsenteres på partikongressen den 11.-14. november i Wiesbaden.

Kirkernes nye status

I rapporten foreslås det, at kirkernes status sidestilles med andre offentligt anerkendte sammenslutningers status, såsom de politiske partier og fagforeningerne. Man foreslår således, at kirkeskatten for fremtiden betales direkte til kirkerne

ligesom kontingenter til politiske partier og fagforeninger. Dette indebærer, at tilhørsforholdet til et kirkesamfund bliver et rent personligt anliggende, som ikke vedkommer staten. I rapporten foreslås det også, at konkordater og andre aftaler med kirkerne ophæves. Det afgørende forslag, som har fået kirkerne til at reagere voldsomt, er forslaget om at favorisere offentlige skoler og hospitaler på bekostning af de konfessionelle. Man foreslår, at ethvert statstilskud til kristne hospitaler og skoler ophører, eftersom den neutrale stat kun kan yde økonomisk hjælp til skoler, der som staten vil være neutrale og sekulariserede.

Kulturkamp?

Mens den evangeliske kirke har accepteret rapporten som et »værdigt diskussionsgrundlag«, har talsmænd for den katolske kirke reageret negativt på den. En talsmand for det kristelige demokratiske parti har udtalt, at rapporten »lægger op til en kulturkamp, hvor kirken skal lukkes inde i en ghetto«. De katolske biskoppers kommissariat i Bonn har afvist rapportens teser på det voldsomme: »Offentliggørelsen af denne rapport er en udfordring til kirkerne. Hvis denne rapport bliver accepteret af det liberale parti, er der fare for en alvorlig konflikt.« (I.C.I.)

JYLLAND: Ømborgens 25 års jubilæum

I weekenden den 22.-23. september var ca. 150 mennesker mødt op på Øm for at fejre Ømborgens 25 års jubilæum. En gruppe ældre og yngre Øm-rotter havde i silende regn fredag aften rejst to militærtelte, der dannede rammen om den fælles frokost lørdag aften. Festen startede lørdag eftermiddag kl. 14,30 med reception over et glas, hvor DUK's nuværende formand Kjeld Wogensen holdt jubilæumstalen (se andetsteds i bladet), mens pastor Vick berettede om Øm i gamle dage. Der kom en del hilsener og gaver, hvoraf især skal nævnes 500 kr. fra Randers menighed, 1.000 kr. fra Mariasøstrene i Vejle, 250 dollars fra abbed Stappers og 100 kr. fra Kirsten og Børge Walther.

Kl. 16 koncelebrerede præsterne Stappers, Muiser og Vick messen for en stuvende fuld kirke. Abbed Stappers prædikede og sagde bl.a.: »Da vi begyndte her for 25 år siden, var det Kristi Ånd, der drev os. Han fik lov til at være midt iblandt os, og vi forsøgte at tale hans Ord om Gud, livet og verden. Det skulle gerne fortsat være sådan, også i denne tid, hvor alt forandrer sig. Kristus må fortsat være centrum i vort liv og virke, vi må være opfyldt af hans Ånd for som

han – i tro, håb og kærlighed – at fuldføre vor mission, der hvor vi lever og arbejder. For at kunne det, må vi stå åbne for alle Guds gaver. Lad os derfor hver for sig og som menighed følge den Herre Jesus, hvor han end går, med øjnene åbne for alt, hvad der sker i vor verden og i vor tid. At Øm for mange har vist hen til Kristus, må vi i dag sige tak for og sammen bede om, at det nye Øm fremover også vil være tro mod DUK's motto: at forny alt i Kristus.«

En vellykket fest

Frokosten efter messen var præget af en livlig talerstrøm, hvor bl.a. Erling Tide-mann, abbed Stappers, Børge Berg og Per Jensen tog ordet. En række fælles-sange forfattet af pater Kiel, Århus, satte kun stemningen i vejret. Efter frokosten viste Carlo Hamman lysbilleder fra Ømborgens bygning og fortalte om gen-vordighederne i denne forbindelse. Derefter var der dans til ud på de små timer. Jubilæet blev afsluttet søndag formiddag med en ungdomsmesse ved pater Muiser med musikalsk ledsagelse af Per Jensen, Anders Toxværd og Erik Lewandowski. Alle, som deltog i festen, var enige om at betegne den som vellykket. Alle de praktiske foranstaltninger klap-pede, og stemningen var hele tiden høj. (K.O.)

LITAUEN: Politiet mishandler præst

En katolsk præst, der har været arresteret to gange, er blevet slået og mishandlet af det sovjetiske politi i byen Telsiai, fordi han har afholdt religionsundervisning for børn i sit sogn. Han ligger stadig på hospitalet som følge af politiets mishandling. (N.C.)

RUSLAND: »Bibelsmuglere« advares

Den sovjetiske presse har i den seneste tid beskæftiget sig en del med den vestlige verdens klart udtalte interesse for at yde russiske kristne hjælp på bibelspredningens område. Samme presse har i samme tidsrum gentagne gange taget til orde mod og alvorligt fordømt turister fra vestlige lande, der har forsøgt eller som agter at forsøge at »smugle« bibler og religiøse skrifter ind i Sovjetrusland. Der er tilmed udsendt en hel bog, der behandler dette spørgsmål om »bibelsmuglere« og deres virksomhed, og som betegner disse »smugler-turister« som »ulve i fåreklæder«. (K.P.)

FRANKRIG: Protestantisk præst udvist

Den schweiziske protestantiske præst Ber-

thier Perregaux er blevet udvist fra Frankrig, fordi han havde stillet sig solidarisk med en gruppe afrikanere, der var gået i strejke. I seks år havde Perregaux arbejdet i »Cimade«, der er de franske protestanters hjælpeorganisation. En stor del af de arbejdere, Perregaux havde kontakt med, var såkaldte »ille-gale« arbejdere i Marseille. Det er folk, der hverken kan læse eller skrive.

De franske myndigheder siger i forbindelse med præstens udvisning, at hans virksomhed har krænket en politisk neutral holdning. (K.P.)

USA: Bibelen fuldt troværdig – siger verdenskendt arkæolog

Den verdenskendte amerikanske arkæolog William F. Albright udtaler i et interview i »Svensk Veckotidning«, at han med hensyn til Det gamle Testaments tilforlidelighed er blevet mere og mere konservativ. – Eftersom min forskning er skredet frem, siger han, har jeg fundet, at Det gamle Testamente i højeste grad er pålideligt som historisk kilde. Beretningerne er ikke myter, men historiske dokumenter, der passer i de mindste detaljer. (K.P.)

ET
ABONNEMENT
PÅ

KATOLSK
FORUM

GØR
GODT

FLERE
STEDER

VÆRD AT LÆSE

Helmut Holzapfel, Das katholische Schulwesen in der Nordischen Mission.

Zur Geschichte der norddeutschen Diaspora nach der Glaubensspaltung. Bonifacius-Verlag. Paderborn. 1973. 8°. 194 s. 12,80 DM.

Måske er der katolikker i Norden, der ikke kender dr. Helmut Holzapfel, men i hvert fald er der ikke meget i Nordens katolske liv, som dr. Holzapfel ikke kender til. Meget af det, vi ved om den katolske kirkes historie i Norden efter reformationen, skylder vi dr. Holzapfels studier, især hans bøger »Unter nordischen Fahnen« (1954) og »Nordische Kirche unter dem Kreuz« (1963).

Den nye bog har som emne det katolske skolevæsen i Hamburg-Altona, Glückstadt, Friedrichstadt, Fredericia og København efter reformationen. Bogen beretter især om forseminariet i Schwerin, som alene i de første 12 år af sin eksistens sendte 25 unge videre til det nordiske jesuiterkollegium i Linz.

Jævnside med skolehistorien giver bogen en del oplysninger om sjælesorgen i det hele taget under nordiske himmelstrøg, der dengang var så mørke og kolde for katolikker. Man læser om, hvordan børn fra blandede ægteskaber tvinges til luthersk opdragelse både mod forældrenes og børnenes vilje. Engang imellem bryder dog en solstråle gennem den grå himmel, f.eks. når man læser, med hvor stort udbytte (og engang imellem skuffelser) jesuitterne inddrog lægmandskræfter i arbejdet; eller om venskabet mellem den lutherske hertug Christian Ludwig von Mecklenburg og pater von Stöcken, der i det hele taget nåede at bygge noget stort op i Schwerin. Hertugen deltog i pater von Stöckens julemesse og skønnede, at katolikkerne havde bedre midler til at fremme fromhed end lutheranerne.

En naturlig tidsgrænse for denne historiske studie sættes af jesuiterordenens ophævelse for 200 år siden, fordi jesuitterne havde ydet den væsentligste del af

den katolske skolegerning, skønt også andre ordenspræster og verdensgejstlige spiller en betydelig rolle. *A. Ziggelar*

UDVEKSLING

INTERNATIONAL CHRISTIAN YOUTH EXCHANGE ICYE

Har du lyst til at lære noget om mennesker, dig selv, om Danmark og et andet land? ICYE giver dig og din familie chancen for at blive verdensborgere. – ICYE er et udvekslingsprogram, der bygger på kristne principper, og som ved udvekslingen søger at knytte bånd mellem mennesker med forskellig nationalitet, sprog og kultur. De unge, som rejser ud, og de unge, som kommer her til landet, er mellem 16 og ca. 21 år og bor i de fleste tilfælde i en ganske almindelig familie i et år og går i skole eller deltager i socialt arbejde og lignende. De unge optages som medlem af familien og deltager i dens liv.

Her kommer du/I ind i billedet. I 1974/75 giver ICYE 9 unge chancen for at opleve dette, landene er Holland, Tyskland, England, Frankrig, Korea, Costa Rica og USA. Samtidig modtager Danmark 8 unge fra Finland, Holland, Tyskland, Frankrig, Schweiz, Japan og USA. Din familie har mulighed for at blive værtsfamilie for en af disse unge.

Er du interesseret i international forståelse, og kunne du tænke dig at vove forsøget – eller bare høre mere om sagen, så henvend dig til

ICYE

Ålborg: N. J. Gudum, Otteruphuse,
9520 Skørping. Telf. (08) 39 11 85.

Århus: Leif Thun Rasmussen, Vester
Ringgade 50, 2. th., 8000 Århus C.
Telf. (06) 12 34 93.

Sjælland: Marfith Sprotte, Schaldemosevej 5, 4100 Ringsted.

ALLE ER VELKOMNE

KNUD LAVARD-GILDETS BUSTUR

Sankt Knud Lavard-gildet, der bl.a. virker for udbredelsen af kirkens tro, afholder hvert år en bus-valfart til Haraldsted kapelruin med efterfølgende besøg på steder, der har tilknytning til Sjællands værnehelgen.

Den 16. september blev årets messe læst af gildets præst, og derefter besøgte man Sorø Akademi og klosterkirke med arkivar Jørgen Nybo Rasmussen som den kyndige rundviser. Kirkehistorie og Danmarkshistorie samtidig.

Turen i øvrigt bød på de traditionelle besøg i Haraldsted kirke og hos Sankt Joseph-søstrene i Ringsted.

Denne bus-valfart fortjener mange flere deltagere end de 25, der var med i år. Alle og enhver er velkommen – man behøver ikke at være medlem af det meget værdifulde Sankt Knud Lavard-gilde, om hvilket nærmere oplysninger kan fås hos monsignore Geertz-Hansen, Bredgade 64, K.

Stig Rolvsen

FRA SØNDERBORG OG ÅBENRÅ

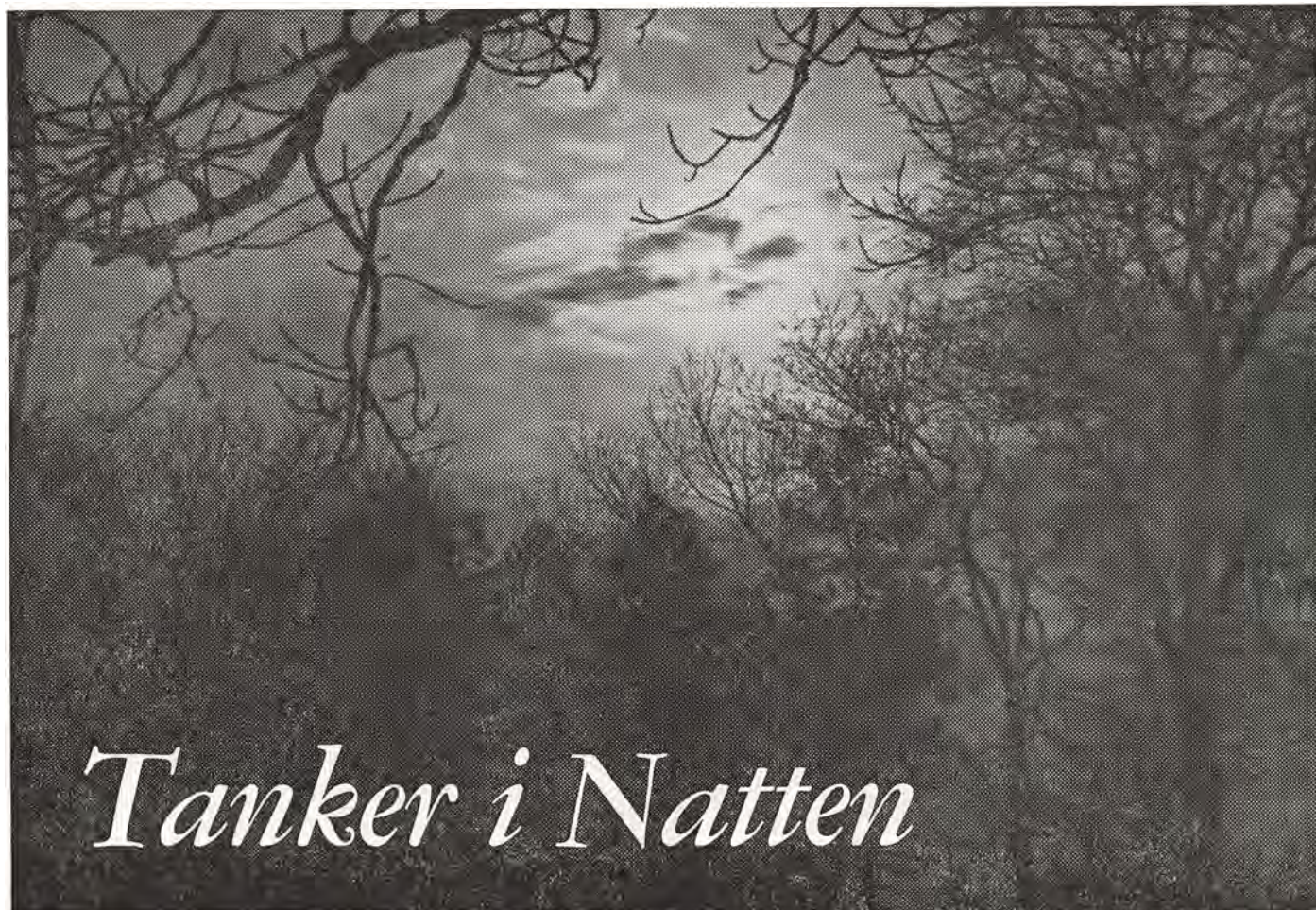
Menighedsrådet i Sønderborg var samlet første gang efter ferien d. 30. august. Et af emnerne var istandsættelse af ejendommen og kapellet. Med de hastigt stigende omkostninger er der ikke vundet noget ved yderligere opsættelse. Vi har derfor bedt bispedømmet om at sende repræsentanter til at foretage et syn og drøfte vore planer med os.

Vi talte også om haven. Ved politigårdens opførelse fik vi en del af den frasolgte grund tilbage (det med køkkenhaven), mod at kommunen fik rådighed over et tilsvarende areal ud mod Ringriervej. Alle er vist enige i, at som haven nu ligger åben og ufærdig over mod naboens trådhegn, ville det være rart at få det stykke beplantet, og oktober er den ideelle tid til det. Det koster bare penge, og medens indtægterne nærmest står i stampe, stiger alle udgifter støt. Hvis nogen derfor kunne tænke sig at give en gave til dette formål, kunne vi nok få det gjort i år.

Trosbestræftelsen. Mange vil gerne vide tidspunktet allerede nu. I Sønderborg bliver det Hvidesøndag d. 21. april og i Åbenrå søndag d. 5. maj. Undervisningen, også for dem, der ikke skal til trosbestræftelse, begynder i Sønderborg torsdag d. 20. sept. kl. 16 og i Åbenrå onsdag d. 19. kl. 16.

For de mindre børns vedkommende (6 til 9 år) har fru Ingrid Hansen og fru Astrid Byllemos tilbudt at undervise dem i deres legestue, Ringgade 197 (ved Als-gade). De begynder mandag d. 24. september kl. 16. Tilmelding på 42 39 43, bedst formiddag.

Venlig hilsen
*pastor Simonsen
og menighedsrådene*

Tanker i Natten

De sidste gæster er gået. Cigarettrøgen hænger endnu tung i stuen. Stilheden føles som en unaturlig tomhed, hvor de mange stemmer for lidt siden overdøvede hinanden. Det er skønt at kunne åbne døren ud til den kølige septembernat, hvor den sidste sommerlunhed er sørgeligt borte og afløst af den lidt skarpe friskhed, der allerede rummer anelser om kommende frost.

Underligt at stå her så alene i kold stilhed efter al den heftige snak. Det, der engagerede os så stærkt lige før, føles nu så småt. Skyerne sejler forbi fjerne stjerner, der lyser koldt og ligegyldigt i mørke dybder. Om klimaet havde tilladt det, burde vi måske have siddet herude og diskuteret uden lys, lunhed og hygge, men i stedet med mørket, kulden og uendeligheden om os. Måske havde vi herude set alt i det rette perspektiv, vor skrøbelighed, vor flygtighed, vor ubetydelighed. Stjernerne vil lyse koldt og uberørte, når vi alle engang er spredt som støv i diverse grave. De vil lyse passivt videre, når den jord, vi hviler i, er gold og uddød. Hvad vil deres formål være, den dag de ikke mere er ledestjerner i vor søgen efter en mening med altet, når de ikke mere kan vidne for os om en almægtig Skaber?

Mine tanker strejfer dig, der så ivrigt deltog i vor heftige diskussion. Det var første gang, du var her, – første gang vi rigtig traf hinanden. Jeg havde vel allerede dannet mig et billede af dig, sat sammen af forskellige menneskers beskrivelser. Noget frastødte mig, mere pirrede min nysgerrighed, ellers havde jeg næppe inviteret dig. Selvfølgelig var du helt anderledes, end jeg havde forestillet mig.

Man havde advaret mig om, at dit sprog kunne være både stærkt og vulgært. Det var det ikke. Måske holdt du bevidst igen. Måske havde du en fornemmelse af, at det bød mig imod.

Der er mere mellem to mennesker end det, der finder udtryk i ord.

Du var heller ikke hverken aggressiv, selvhævdende eller dominerende, som rygter sagde. Så er det, man spørger sig selv, om det blot var af ren og skær høflighed, fordi du var her for første gang. Om du ville gøre et godt indtryk og derfor slet ikke var dig selv. Men hvornår er vi »os selv«? Hvornår er vi ikke, hvad andre gør os til, hvad enten vi er det, de lægger op til i deres forventning, eller måske hvad de provokerer os til at gøre i trods eller trang til at chokere.

Det er ikke så smigrende for ens stolthed, ens tro på at handle så vældigt selvstændigt. Men det giver os et stort ansvar for hinanden, for alle, vi møder. Er vore medmennesker ikke i et vist omfang, hvad vi gør dem til. Og er vi selv andet end det, man har gjort os til? Spørgsmålet er så, om det ikke giver et rigere og dybere liv end bare at stå fast på sig selv, upåvirket af andre. Jeg betror mine svagheder i dine hænder i forventning om, at din tillid vil hjælpe mig.

Hvert nyt menneske er en spændende oplevelse. Hvad vil man møde? Det er svært at se sig mødt på mennesker, at få nok af dem. Vi er skabt til at være sammen, følges ad. Det er som en tørst, der ikke kan slukkes og måske heller ikke skal slukkes. Stadig nye muligheder venter, nye variationer, forbavsende reaktioner, dybe skuffelser, javel, men også frydefulde overraskelser. Vi ved, at hver især har sit ganske specielle særegne præg, givet os for en evighed af en evig Gud. Vil det lykkes at få et glimt af det?

Forunderlige Gud, der skjuler dig bag stjernernes fjernhed og i menneskers hjertes! Forunderlige Gud, der vil, at vi skal hige og søge efter dig for at finde dig i hjertets længsel!

E. Baadsgaard Jensen

Fra indvielsen af Trondheims nye katolske kirke, Sct. Olav Kirke, der samtidigt fungerer som byens katolske sognekirke.

Indvielsen blev foretaget af Trondheims biskop J. R  th, og markerede tillige menighedens hundrede års jubilæum. – Samtlige otte katolske biskopper i Norden deltog i højtideligheden, som afrundedes med en festmiddag for tohundrede indbudte g ester på Hotel Prinsen

Øverst til venstre:

De otte nordiske katolske biskopper og ti assisterende præster holder deres indtog i den nye Sct. Olavs Kirke

Nederst i midten:

Sct. Olavs Kirke er et Gudshus, der stråler af lys, som om dagen falder ind ad de store vinduer eller rettere de tre glasvægge, og som om aftenen fra det oplyste interiør skinner ud over omgivelserne. Den kaldes derfor uformelt ved navnet: »Lyskirken«

Øverst til højre:

Fra indvielsehøjtideligheden – yderst til venstre ses vor biskop, H. L. Martensen

DE SYGES VALFART TIL LOURDES

24. AUGUST – 30. AUGUST 1973
REFERAT AF EN DELTAGER

»Den, som én gang har været i Lourdes, læn- ges altid efter at komme tilbage dertil igen«, siger man ofte og det med rette. Lourdes er og bliver noget uforglemmeligt – »fuld af nåde«, kunne man sige; som hun, hvis by det er, og hvis nærværelse og skønhed, mildhed og gudviethed, ligesom overalt følger én i alt, hvad der sker, fra grotten helt ned i Pius X's underjordiske basilika. – Dette gæl- der naturligvis selve det afgrænsede område, vi forstår ved »Lourdes«. Hvad souvenirbu- tiksbydelen angår, er fornemmelsen af Ma- rias nærvær jo desværre i sin ydre form ikke altid lige skønhedspræget . . . , men lad os gå let hen over den side af sagen i denne om- gang og hellige os det væsentlige, for det var simpelt hen en meget vellykket og helt vid-

underlig valfart! Det er i hvert fald det ind- tryk, jeg fik ved at høre deltagernes be- mærkninger undervejs og ved rejsens ende.

Seks timers ventetid i Kastrup

Det må siges, at rejsen begyndte med at stil- le vor tålmodighed på en god prøve, da vi måtte vente på flyvemaskinen i Kastrup i seks stive klokketimer. Allerede her viste den gode ånd sig, som skulle karakterisere denne valfart. Jeg så i hvert fald ikke nogen blive sur eller irriteret i den ventetid, som dog ellers, især i betragtning af den dårlige luft i transithallen, kunne være belastende nok for mennesker, som var mere eller min- dre syge og efterhånden noget trætte. Der-

imod blev vi i vor flok på 6–7 personer eni- ge om, at eftersom vi alligevel sad der, kun- ne vi jo lige så godt begynde selve valfarten med det samme. Det førte til, at vi tog Lars Messerschmidts og Knud Ballins forbereden- de tekster op til grundig fælles gennemlæs- ning og overvejelse i bøn og med Det nye Testamente ved hånden . . .

Det var en træt og lykkelig flok, der den aften ved 21-tiden ankom til Lourdes under glad sang: »Ave, ave, ave Maria!« Vor lys- procession den aften bestod i den glædens lille flamme, vi havde holdt brændende midt i den lange forsinkelses banale, men dog re- elle modgang, og vi blev enige om, at det ville være forkert at mene, at vi havde »tabt« en eftermiddag af vor Lourdesvalfart der- ved. Også den havde været frugtbar. Tak, Herre!

Men det var faktisk også den eneste fælles modgang, vi mødte, for hele resten af tiden blev vi forkælet på alle måder. For at be- gynde med vejret – det var strålende så godt som hele tiden hver eneste dag under valfar- ten. Vi havde vor daglige messe i en meget enkel lille underjordisk kirke, *Sankt Josefs kapel*, nær ved »Accueil«, hvor vore mest syge (25 personer) boede under gode forhold. De øvrige 75, hvoraf ca. 25 hjælpere, var indlogeret på Hotel »Madonna«.

Den første formiddag gik vi alle sammen en orienterende tur rundt på det område, der er helliget bønnen, og som derfor er omheg- net, og hvor skilte beder folk om at bevare tavsheden. Det er på en vis måde som at gå i én stor kirke, der strækker sig helt over på den anden side af floden Gave-du-Pau, hvor der også er et alter lige over for selve grot- ten. Højttalere, der er opsat overalt på hele området, forøger denne følelse af enhed, som når man f.eks. pludselig hører en speaker sige ud over hele arealet, at man har brug for fransktalende præster til *skriftemålska- pellen*, og anmoder enlige tilrejsende præster om at melde sig for at hjælpe til der. Det gør et meget gribende indtryk, denne enkelt- hed og enhed over for Gud.

Sakramentsprocessionen

Sakramentsprocessionen, der finder sted hver eftermiddag kl. 16,30, er efter messen dagens andet højdepunkt. Allerede i god tid før bli- ver pladsen foran Rosenkransbasilikaen af- spærret, for at man i fred og ro kan instal- lere de syge og andre, der skal have gode pladser under den sakramentale velsignelse, som bliver tildelt de enkelte syge, efterhån- den som præster med Jesus Kristus i sakra- mentet kommer frem langs rækkerne. Mens processionen går rundt om esplanaden og selve pladsen, beder speakeren for på for- skellige sprog, i dette tilfælde på fransk, ita- liensk, amerikansk og dansk.

Processionen, der er meget lang og består af mange forskellige kategorier af nærværen- de, bl.a. som de sidste sygeplejersker, søstre, læger og præster (i soutane eller clergyman),

Vigtigt:

I en tidligere annonce gjorde vi opmærksom på, at det er »i KD slaget står«. - Vi uddybede det ikke nærmere, men antydede et par af de sager, som KD har rejst i de seneste år.

Mange har reageret, men ikke nok. - Derfor: Har De nogensinde gennemtænkt konsekvenserne i tilfælde af, at KD ikke eksisterede?

Sikkert ikke! Men konsekvensen ville være, at der ikke længere var noget organ i den offentlige debat, der konsekvent holdt øje med, og rejste debat omkring, forhold, der stred imod et kristent menneskesyn.

KDs meninger respekteres i vide kredse, men hvis også DE abonnerede, ville avisens indsats få mere vægt. - Gør det nu. Send nedenstående kupon, og vær med til at sikre en kristelig dagspresse.

KRISTELIGT DAGBLAD

abonnementspriser:

Måned	kr. 45,00
Kvartal	kr. 125,00
Halvår	kr. 230,00
År	kr. 435,00

Unge under uddannelse:

Måned	kr. 38,00
Kvartal	kr. 105,00

Tilbud:

- Måned
- Kvartal
- Halvår
- År
- + 14 dage gratis:

navn _____

adresse _____

postnr. _____

by _____

Reserveret postvæsenet

BREV

KF 2

Frederiksborggade 5
1045 København K

Post-
besørges
ufrankeret
(Modtageren
betaler
porto)

250

bevæger sig til slut midt over pladsen op mod Rosenkransbasilikaen, fra hvis trappe præsten meddeler Jesu sakramentale velsignelse til alle tilstedeværende.

Lysprocessionen

Lysprocessionen om aftenen kl. 20,30 er en meget smuk og from tradition i Lourdes. I dobbelte rækker på fire bevæger mængden af mennesker sig frem med kærter i hænderne, mens de synger »Ave, ave, ave Maria«! De fleste valfartsgrupper har et lysende skilt, som deltagerne slutter op bagved, og med disse skilte går man ved processionens slutning op på trappen foran Rosenkransbasilikaen, mens mængden som afslutning på andagten får de forsamlede biskoppers og præsters aftenvelsignelse og synger *Salve Regina* eller *Credo*, hvorefter speakeren beder alle om at respektere tavsheden og ønsker alle en god nat.

Den tid, der nu følger, er en af de smukkeste og mest andagtsvækkende på dagen (bortset naturligvis fra messen og sakramentsprocessionen). Mange tilbringer endnu lang tid i stille bøn foran grotten, der er oplyst af de mange lys, pilgrimmene har givet i årets løb. Andre søger til »Krypten«, der på en vis måde er ligesom hele området skjulte hjerte, der hvor Jesus er udstillet til tilbedelse i sit hellige Legemes og Blods Sakramente, det legeme, Han fik af Jomfru Maria, der i Lourdes, som alle andre steder og måske især der, leder os til Ham, som er alt for hende og for os. *Krypten* er den midterste, den mindste og den mest beskedne af de tre på hinanden liggende kirker, hvoraf *Rosenkransbasilikaen* med sine femten billeder og andre for Rosenkransens femten mysterier, er den nederste og største, og *Marias ubesmittede Undfangelseskatedral* den øverste og skønneste. Med sin hvide og fine struktur minder

den uvilkårlig om Maria – om hendes renhed og skønhed.

Messen i den underjordiske basilika

Søndagen bragte os mange smukke oplevelser. Først og fremmest en usædvanlig stor slået og gribende smuk søndagsmesse i *Pius X's* underjordiske basilika. Hvis jeg husker ret, kan den rumme 50.000 mennesker og er jordens næststørste kirke. Arkitekturen og akustikken er fremragende effektiv. Alle kan se og høre alt, hvad der foregår på det ophøjede område i midten, hvor alteret står. Der findes ikke en eneste søjle i selve rummet; hele det vældige tag hviler mellem »midterrygraden« og støttepillerne på siderne af denne vældige betonkirke under græsset. Den søndag var kirken fuld af pilgrimme fra mange forskellige lande, og skriftlæsningerne blev læst på fem forskellige sprog: fransk, italiensk, tysk, amerikansk og ... dansk (så kaldt »skandinavisk«!). Kyrie blev sunget på en så enkel melodi, at vi alle med det samme kunne svare derpå. Gloria og Credo var på latin og på den mest kendte melodi. Det var da også en helt enestående oplevelse at være med i et sådant tusindfoldigt kor, »en stor skare af alle folkeslag, nationer og tungemål«, der med én røst priste Herren! Det viste sig også, at de fleste af os hver for sig havde været dybt grebne af denne messe. Kommunionssuddelingen foregik på den mest ordnede og veldisciplinerede måde, jeg nogen sinde har oplevet, i den største mængde, jeg har set i denne sammenhæng og på et minimum af tid, takket være den meget gode organisation (der ikke engang virker dominerende!), som alle beredvilligt rettede sig efter. Folk gik på et tegn (i den mængde!) frem til den nærmeste af de præster, der stod ved altertrinene. Hvor mange koncele-

brerende biskopper og præster, der var ved denne hellige messe, er ikke let at sige, – det var simpelt hen en vældig skare. Det var en meget smuk og stor oplevelse, måske især for os nordboer i diasporaen ... Såvel til messen som ved andre lejligheder blev der sunget på flere sprog, især dog fransk og italiensk, ofte de samme sange på samme melodi.

Den eftermiddag tog vi en bustur til *Bartrès*, hvor Bernadette i nogle korte perioder havde vogtet får. Her fik vi en forfriskning og pastor Gommans holdt for os et meget smukt foredrag om Bernadette, om hendes ærlighed især. Vi besøgte den gamle landsbykirke, og nogle af de kækkeste gik turen op til Bernadettes færehus og derefter til fods hjem til Lourdes, mens de fleste andre tog direkte med bussen tilbage. Om aftenen var vi til fælles lysprocession med vort »Scandinavie«-lysskilt i spidsen fulgt af kørestolene.

Boddagen

Næste dag var viet *boden*, korsvejsandagten og de sædvanlige daglige processionser. Vi gik *korsvejen* i fællesskab, nogle »den store«, som går hele vejen op ad højdedraget over grotten, andre »den lille«, der går langs med floden efter grotten med badene. Det var især gribende at se de mange syge, der kom tilbage fra korsvejen med lykkelig mine. (Det er faktisk sandt!) Den sluttede med en ekstra station til ære for Kristi opstandelse. Kl. 14,30 havde vi en bodsandagt, og om aftenen efter lysprocessionen var der vågeaften i krypten for de raskeste, dvs. dem, der boede på hotellet. (De, der boede på »Accueil«, kunne desværre ikke deltage så sent på aftenen af praktiske årsager, som ikke beroede på os selv.)

Den følgende morgen, tirsdag, under messen meddelte biskop Suhr *de syges salvelse* til 25 af vore syge, der ønskede det. De syges salvelse er jo ikke først og fremmest et sakramente for de døende, men ifølge Jakobs brev et sakramente for de syge med bøn om, at de må blive helbredt. Det var en stor nåde og oplevelse for os alle, ikke mindst for dem, der modtog sakramentet. Efter messen og de syges salvelse samledes vi til et festligt samvær i en sal på »Accueil«, hvor mange gode ting blev sagt, og en af vore hjælpere 10 års jubilæum fik en velfortjent skål. Om eftermiddagen foregik »*byturen*«, hvor de syge, der ønskede det, blev kørt rundt i byen for at se Bernadette-stederne. En anden gruppe tog med Mgr. Knud Ballin op til *Cité Secours*, en meget smuk baraklandsby, der er bygget af fransk *Caritas* under ledelse af Mgr. Rodin, for at man under de smukkeste mulige enkle forhold kan huse fattige pilgrimme, der ellers ikke kunne komme på valfart til Lourdes. Efter omstændighederne kan de bo og spise gratis der i tre-fem dage. Det er et ganske enestående sted, som gør dybt indtryk på en, især på grund af den enkle skønhed, der præger alt, og

Den underjordiske basilika. Billedet stammer ikke fra denne valfart

den ånd, som hersker på stedet, og som selv guidens forklaringer giver udtryk for. Den reproduktion af Bernadettes fårehus, man har bygget som kapel, er betagende i sin enkle nøgenhed og fattigdom. Som møblement findes kun nogle små malkestole med fåreskind lagt over, et meget rustikt alter, et meget gammelt krucifiks, og som guiden sagde, »Jesus i Alterets Sakramente er dette steds eneste rigdom, som det var Bernadettes«. Evighedslyset er af de gamle lamper på stang, som bønderne dengang brugte under ledsagelsen af præsten til en syg, når han medbragte Herren i alterbrødet. Stedet var præget af Bernadettes fattigdom og enkelthed; men alt var rent, smukt og velholdt, værdigt og venligt: kærlighed! Det var en ualmindelig smuk oplevelse af, hvad virkelig Caritas kan skabe. Vi så også de forskellige fællesrum og nogle fremstillinger i billeder, ord og tal og Caritas' arbejde og fik et godt indtryk af denne store og effektive organisations måde at fungere på, som har fortjent den så store agtelse. Dagen sluttede med fælles lysprocession.

Udflugt til Gavarnie-vandfaldet

Om onsdagen var der efter messen *heldagsudflugt* for dem, der ønskede det, til *Gavarnie-vandfaldet*. Nogle blev i Lourdes og havde sikkert en dejlig dag med tid til personlig andagt, andre tog bussen ud på langfart i naturen. – Undervejs fik vi at vide, at direktøren for den franske filmproduktion havde nedlagt forbud mod den danske film om Jesus af Thorsen. Det var en stor glæde for os. – Turen var meget smuk, naturen og vejret var skønt, humøret var fint, forellerne på hotellet gode, »næsekongen«, som vi havde med på valfarten, viste sine kunster med hotellets bakker, aviser og stole i balance på sin næse, hvilket naturligvis indbragte ham stort bifald, osv. De fleste af os blev ved et af hotellerne, det første, hvor vi havde spist, eller det næste højere oppe ad bjerget, som æslerne og hestene gik op til. Kun nogle få kastede sig ud i ture højere op ad bjerget og nåede terrænet under vandfaldet; men tiden var desværre for knap til, at vi kunne nå helt hen til selve vandfaldets fod, hvad også et mægtigt skumsprøjt forhindrede, så vi måtte opgive at gå hele vejen rundt om terrænet og vende hjem, så vi kunne nå bussen tilbage til Lourdes i rette tid, hvilket næsten lykkedes. Det var en skøn dag i Guds natur, og vi sang i bussen på vejen hjem.

Messen i grotten

Torsdag var vor sidste morgen i Lourdes. Vi havde fået det store og uventede privilegium at få tilbudt at fejre den *hellige messe i grotten*, – på dansk endda. Klokkeren 8,00 koncelebrerede biskop Suhr med vore tre præster, de to nævnte og pastor Roman Kunke O.M.I. fra Sverige, og uddelte den hellige kommunion til en mængde mennesker

fra alle lande, der havde sluttet sig til os. Efter nogle timers forberedelse til afrejsen og eventuel privat andagt viste det sig, at flyvemaskinen ville afgå tidligere end forventet, og havde det taget lang tid at komme af sted til Lourdes, så gik det til gengæld hurtigt og uden besvær at komme hjem. Vi ankom til Kastrop ca. 1½ time »for tidligt«!

Kilden og badene

Ved gennemlæsningen af det, jeg har skrevet, ser jeg, at jeg egentlig næsten ingenting har sagt om selve *grotten* og *badene*. Men dette er jo så kendt i katolske kredse, at jeg uden at tænke over det har taget det for givet, at man vidste, hvad jeg talte om. Nogle af vore syge var i badene, og vi var naturligvis alle ved kilden (som nu er ledt ud i vandhaner, meget smukt og enkelt i en mur med natursten) for »at drikke og vaske os« og fylde vore flasker til at tage med hjem. Grotten er jo for nogle år siden blevet rensset for alt unødvendigt, der står nu kun Mariastatuen i selve nichen, hvor Bernadette så sin »dame«, og der er blevet stillet et smukt og enkelt alter op under den. Foran står den store lysbærer med de mange kærter, der brænder dag og nat, og pilgrimme i bøn nærmer sig eller sidder ved grotten. Det meste af dagen er der valfartsgrupper, der holder fælles andagt med sang og bønner på deres eget sprog på et dem tildelt tidspunkt; ved badene lidt længere henne står måske samtidig en anden gruppe, som holder andagt på et andet sprog; men det generer ingen, tværtimod. Alle de mange krykker og andre helbredelsesbeviser, som de helbrede i årenes løb havde hængt op i grotten, er blevet fjernet og bragt til et museum; men der hænger allerede nu igen et tyvetal krykker i moderne stil under grottens hvælvning. Om disse er beviser på mirakler, i ordets egentlige betydning, er ikke sikkert; men de er i hvert fald hver for sig et bevis på et helbredt menneskes tro og taknemmelighed mod Gud og »den, som Han har sendt«, en tak for den helbredelse, Gud viste, enhver trængte til at modtage af Hans kærlighed og visdom. »Han uddeler og giver til de fattige, Hans barmhjertighed varer i evighed...« Priset være Gud! for sin godhed mod menneskenes børn!

Da jeg har måttet love ikke at nævne nogle navne i denne artikel – forhåbentlig tilgiver biskop Suhr og præsterne mig, at jeg har »snydt« en lille bitte smule med hensyn til lederne og, som de kan se, uden at »uddele nogle laurbær«! – må jeg indskrænke mig til at sige i al almindelighed, at vi alle, syge som raske, har haft al grund til at være taknemmelige over for Gud og alle dem, der har ledet, organiseret, befordret og hjulpet til ved denne valfart. Må Gud i rigeste mål velsigne dem alle, og må vi alle bære noget af Jomfru Marias milde gudhengivenhed og rene godhed med os. Vita, dulcedo et spes nostra, salve!

Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jørggårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 38

LANDMANDSBANKEN

Oliefyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 363
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & aantetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 88

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordруп 5722 og 6850

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33
Indeh.: A. BROSTRØM, Ing. M. af I.
Aut. vand-, gaa- og blikkenslagermester

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRiA 6070

Er De tilfredse med Dares snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fiak og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)

Fløtstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

K. K. Simonsen's eftf.
Frederikeborggade 22
København K
Telefon * Minerva 23 14

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 108 . 8260 ÅRHUS
TELF. (08) 14 85 93 . GIRO 1 71 17

Støt vore annoncører!

LÆSER- BREVE

OM KIRKEN OG ARBEJDER- SPØRGSMÅLET

I Katolsk Forum nr. 15 besværes hr. Jørgen Bertelsen sig over Katolsk Arbejderaktions resolution af 11. maj til statsminister Anker Jørgensen vedrørende retsagen i Hadsund mod 9 fagforeningsledere for deres deltagelse i en aktion mod firmaet Hope Computer.

For det første er Katolsk Arbejderaktion ikke en eller anden fraktion i den Danske katolske Kirke, men Den katolske Kirkes arbejderapostolat, der er en verdensbevægelse.

For det andet var »Hope Computer affæren« en faglig strid vedrørende den af paverne siden Pave Leo XIII i 1891 fastslåede grundlæggende rettighed - retten til overenskomst om løn- og arbejdsforhold, der er almindelig orden her i landet.

For det tredje er en række af Katolsk Arbejderaktions medlemmer, i lydighed mod den Hellige Fader, engageret i faglige og politiske tillidshverv, bl.a. som domsmænd ved by- og landsretter. Vi er ikke ukendt med, hvordan »retten« udøves.

Jørgen Bertelsen kan naturligvis mene, hvad han vil, men i egen og kirkens interesse burde han i det mindste sætte sig ind i tingene, når han gør krav på offentlig opmærksomhed. *Knud Johnsen*

OM RETRÆTER

Behovet for retræter bliver mere og mere aktuelt - også i Danmark. Men en retræte af en nogenlunde størrelse kræver et sted, som kan rumme mange mennesker i fredelige omgivelser. I Katolsk Forum nr. 16 skriver S.K.P. i et læserbrev, at protestanterne har deres refugium i Løgumkloster, og tilføjer: »I Sverige findes

der flere retrætegårde, som har åbent året rundt, men disse er også protestantisk ejet og ledet.« Her kan imidlertid oplyses, at en katolsk ejet og ledet retrætegård også findes i Sverige.

Under hjemturen fra Oslo for nylig gjorde jeg ophold i Göteborg. Jeg ønskede at besøge Johannesgården. Denne katolske retrætegård oprettedes for et par år siden i Göteborgs sydvestlige udkant. Den er godt beliggende nær skærgården ved Kattegat, borte fra trafikkenes støjlage, dog ikke alt for langt borte (ca. 10 km) fra byens centrum, hvortil der er gode forbindelser.

Johannesgården er en én-etages bygning. Komplekset har eget stort kapel til 120 mennesker (om søndagen bruges det som annekskapel inden for Göteborgmenigheden). Gæsterne råder over 30 (tredive) moderne enkeltværelser. Der er to foredragssale og andre lokaler til samtaler. Det hele er formålstjenligt indrettet og tillader en harmonisk fordeling af både ensomhed, stilhed og broderligt samvær.

Johannesgården bruges flittigt til mange forskellige arrangementer, fremgår det af høstprogrammet 1973.

Den daglige ledelse er betroet en stab på en præst og fem Jesu Hjerte-Søstre, der virkelig forstår at udnytte bygningsmuligheder og skabe den rette atmosfære.

Retræteinteresserede danske katolikker kunne med fordel engang lægge turen til Johannesgården ved Göteborg og eventuelt hente inspiration derfra til oprettelsen af et tilsvarende retrætecentrum nær den danske hovedstad.

Henvendelse: Johannesgården, Önnaredsvägen 16, S - 421 57 Västra Frölunda. Tlf. (031) 47 68 10.

En folder med praktiske oplysninger kan rekvireres.

A. Renard
(Clervaux, Luxembourg)

OM HELVEDE

Allerede for mere end 30 år siden, da jeg endnu ikke var optaget i Den katolske Kirke - af godt 20 præster, nogle vordende forkyndere af det rene evangelium og en enkelt præstinde kaldet »et djævelens horehus, hvor løgn og tvang udgives for sandhed« (citater fra Kristeligt Dagblad af 22. september d.å.) - har jeg altid været en stærk modstander af dem, der mente, at de fleste andre gik evigt fortabt, mens de selvfølgelig selv gik ind til den evige fryd og herlighed.

Nu vil jeg ikke indføre en ny sekt, hvor helvede og djævelen er afskaffet. Djævelen trives som altid udmærket nu om stunder, og at der findes et helvede,

har jeg altid lært, – bare er det et spørgsmål, hvor mange der befinder sig dér. Jeg husker tydeligt, at da jeg for godt 30 år siden blev undervist af en katolsk præst, sagde han udtrykkeligt, at der fandtes sikkert et helvede, men om der opholdt sig nogen dér var et åbent spørgsmål.

Da jeg blev katolik, var det ikke mindst grundet på dens lære om, at der var noget, der hed skærsilden – noget, der forekommer mig umådelig logisk. At Gud, der er idel kærlighed, kunne lade nogen gå evigt fortabt, er og har altid været mig en gåde, jeg ikke har kunnet forlige mig med. Jeg mindes i denne forbindelse, at min kone, da jeg efter at have været »gæst hos Gestapo« kom hjem igen, fortalte mig, at vor gode og i mange retninger storsindede ven, pastor Peter Schindler, der var hos os på befrielsesdagen, havde læst den hellige Messe for både Hitler og Mussolini, idet de, som han sagde, nok kunne trænge til, at der var nogen, der tænkte på dem.

Men for at vende tilbage til den evige fortabelse, så læste jeg for nylig Matthæusevangeliet med det for øje at finde skriftsteder, der virkelig – i hvert tilfælde for menigmand – kunne tyde på, at der var noget, der hed evig fortabelse.

Nu er jeg ganske klar over, at der ikke er noget farligere end at tage et enkelt skriftsted ud af Bibelen. Enhver sekt bygger mere eller mindre på Bibelen, og alle får de noget forskelligt ud af den.

Jeg tillader mig derfor at gå hele Matthæusevangeliet igennem og tage de skriftsteder frem, som kan vække til tvivl:

Matt. – 5. kap., vers 20: Hvis ikke jeres retfærdighed er langt større end de skriftkloges og farisæernes, kommer I ikke ind i Himmerige.

Matt. – 7. kap., vers 13: Den vej er bred, som fører til fortabelse, og der er mange, der går ind ad den.

Matt. – 7. kap., vers 19: Hvert træ, der ikke bærer god frugt, skal fældes og kastes i ilden.

Matt. – 7. kap., vers 21: Ikke enhver, som siger Herre, herre, komme ind i Himmeriget.

Matt. – 7. kap., vers 23: Gå bort fra mig, I som gør, hvad der er ondt.

Matt. – 8. kap., vers 12: Rigets børn skal derimod kastes ud i mørket.

Matt. – 10. kap., vers 15: Jeg siger jer, at det sandelig skal gå sodomitternes og

gomoritternes land tåleligere på dommens dag end den by.

Matt. – 10. kap., vers 39: Den, som redder sit liv, vil miste det, og den, der sætter sit liv til for min skyld, vinder det.

Matt. – 11. kap., vers. 23: Skal du måske ophøjes til Himlen? Indtil helvede skal du fare ned.

Matt. – 18. kap., vers 3: Hvis I ikke omvender jer og bliver som børn, kommer I ikke ind i Himmerige.

Matt. – 18. kap., vers 8: . . . kastet med to hænder og to fødder i den evige ild.

Matt. – 18. kap., vers 9: Det er bedre for jer at gå enøjet ind til livet, end at have to øjne og kastes i helvedes ild.

Matt. – 22. kap., vers 14: Mange er kaldede, men få er udvalgte.

Matt. – 23. kap., vers. 33: Hvordan vil I undslippe fordømmelsen til Helvede?

Dette er, hvad jeg ved at læse Matthæusevangeliet igennem, har kunnet finde om den evige fortabelse. Forhåbentlig ser jeg forkert på disse ting, men som Luther – jeg var lige ved at sige *salig*, for Luther er jo i denne økumeniske tid næsten ved at blive helgenkåret hos os, mens paven hos vore brødre i Herren er ved at blive gjort til en slags bordelvært i »Djævelens horehus«, – men ordene er mig som sagt om ikke for, så dog næsten for stærke. Jeg ville derfor være meget glad, om en katolsk teolog ville kigge de forskellige punkter igennem, og det kunne blive belyst i Katolsk Forum, da jeg kunne tænke mig, at også andre havde interesse heraf.

E. v. Folsach

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begraveleer ordnea
Reberbanegade 87
Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handeleffirma
Alborg, Enggårdgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe
Absalonsgade 14 – 9000 Aalborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 56

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 81

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K

Telefon 13 56 87

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdevej 19, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølegade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretsagfører
Bredgade 26
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 48 01 Go. 60 56

Forretningen videretføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

DET GAMLE OG DET NYE ØM

TALE VED ØMBORGENS
JUBILÆUM
DEN 23.9.73 AF KJELD WOGENSEN

Grunden til, at vi samles til dette jubilæum, er vel ikke så meget at fejre, at disse træbarakker nu har været i stand til at modstå vind og vejr i årenes løb. Det, der gør jubilæet til en fest, er vel mere det, at disse bygninger har været ramme om et arbejde, som vi finder har betydet noget værdifuldt for en række mennesker i og uden for den katolske kirke her i landet. Gennem det ungdomsarbejde, som er foregået, og som har været i stand til at give mange noget at leve på, får disse bygninger deres ganske særlige betydning. Det er igennem dette arbejde, at der bliver dybde i den taknemmelighed, vi nærer over for de mange, som har investeret masser af tid og kræfter i først at opføre og dernæst vedligeholde Ømborgen. Hvad der også er med til at gøre dette jubilæum til en fest er det faktum, at begrebet Øm i vor bevidsthed også har en fremtid. Selv om De pr. selvsyn kan konstatere, at det ikke går så godt med Ømborgen rent fysisk, betyder det ingenlunde, at dette jubilæum skal forstås som en begravelse - tværtimod! Det er snarere en fødselsdag, vi fejrer, - en fødselsdag, der markerer afslutningen på en opbygningsfase samt indledningen til en ny epoke, som forhåbentlig vil være i stand til at drage nytte af de erfaringer, den første fase har givet.

Børnelejre

Der vil i dag være andre, som med større forudsætninger end jeg vil se på de forløbne år i forskellige perspektiver, og der vil under vort samvær være mulighed for at udveksle gamle minder indbyrdes, ligesom der under frokosten vil blive mulighed for at bringe sin hyldest til jubilarer. Men inden vi helt giver os minderne i vold, vil jeg gerne rette blikket fremad: Hvorfor og hvordan har begrebet Øm en fremtid?

År efter år har man her på stedet haft stor tilstrømning til børnelejre, hvilket har bevidnet et behov, som vi er forpligtet på også i fremtiden. Disse lejre har

dels været med til at give mange forældre en tiltrængt ferie og dels bidraget til, at børnene har oplevet et miljø, som man efter bedste evne har forsøgt at gøre til en oplevelse for børnene både religiøst og menneskeligt, hvis man overhovedet kan adskille disse to ting. Tillige har børnelejerne dækket et bredt spektrum blandt danske katolikker rent socialt.

Ungdomslejre

Ungdomslejerne har bestræbt sig for at give de unge en reflekteret holdning til deres tro, - noget som i tiden fremover vil blive endnu mere påkrævet. Den tid er ved at være forbi, hvor menighederne er små enklaver i samfundet, der mere eller mindre kan leve deres liv adskilt fra verden. Det moderne samfund stiller nemlig en lang række krav til den kristne, som gør, at man ikke bare kan holde sig indifferent. Skal den kristne overbevisning kunne leve, vil det kræve en stor personlig indsats af den enkelte, først og fremmest at han virker troværdig og ærlig. Det vil kræve, at apostolat - det at udbrede Kristi rige - ikke bare er noget, der er forbeholdt teologerne, men kirken som sådan, dvs. den enkelte kristne. Dette understregede koncilet stærkt i dekretet »Lægfolkets apostolat«. Dekretet siger, at lægmanden må være godt orienteret om den verden, han lever i, og fortrolig med sit eget samfund og dets kultur. Han må gennemgå en åndelig skoling som et nødvendigt grundlag for sit apostolat tilligemed en undervisning af teologisk, etisk og filosofisk art tilpasset alder, stilling og evner. »For at udvikle et godt forhold til medmennesker er det vigtigt,« siger dekretet videre, »at dyrke de sande menneskelige værdier, først og fremmest alt, hvad der kan udvikle broderligt samarbejde og dialog.« Dette og det behov, som rent faktisk kan observeres gennem tilslutning til børne- og ungdomslejerne, forpligter os til også i fremtiden at sørge for, at den uddannelse, som er foregået på Øm, videreføres,

og at der dannes tidssvarende rammer omkring den.

De voksne

Men lægmandsdekretet taler om alle kristne – ikke bare om de unge: at de skal sørge for uddannelse og uddybelse i og af deres tro. Dette falder helt i tråd med det, vi i årenes løb i DUK har følt som et forsømt område: unge par og unge forældre, lidt ældre forældre – kort sagt: de voksne. Det har muligvis ikke været en ungdomsorganisations opgave at sørge for voksenundervisning, men kun manglende kræfter og muligheder har forhindret os i at tage fat på denne opgave, idet den hænger nøje sammen med børne- og ungdomsarbejdet. Det er vor bestemte overbevisning, at ungdomsarbejdets succes (hvis man kan bruge denne glose) i allerhøjeste grad er bestemt af den, skal vi sige ældre kirke. Det er et alvorligt problem, at mange voksne ikke er i stand til at give de unge tilstrækkelig svar på kritiske spørgsmål. Det er et alvorligt problem, at den unge, som ofte er meget følsom, idealistisk og ærlig i sin religiøse søgen, tit observerer en alvorlig forskel mellem det, der lyder i forkyndelsen og den voksnes fordringer, og det livsmønster og den praksis, han møder hos den »voksne kirke«. Et alvorligt problem kan det være, at der mangler forståelse for, at der hos ungdommen kan findes et sundt syn på kristendommen, så den ikke forstås som en traditionel stillestående størrelse, men som noget dynamisk, noget levende – en forståelse, som må give sig udtryk helt ind i gudstjenesten som et sted, hvor levende mennesker mødes i en fælles handling med et levende udtryk. Voksenundervisning er man nu bl.a. fra Kateketcentralen gået i gang med, men den må udvides, og en opgave, som vi indtil nu kun meget sporadisk har kunnet løse, er at afholde familielejre. En sådan form vil være af stor betydning for den gensidige forståelse voksne og unge imellem, og den vil være en støtte for unge forældre i deres religiøse opdragelse af deres børn.

Det nye Øm

Disse ting understreger, hvor aldeles nødvendigt det er, at begrebet Øm ikke råder op sammen med Ømborgen, men at det videreføres i nye rammer: kort sagt i en ny Ømborg, – en ny Ømborg, hvor så meget som muligt af det positive ved den nuværende ramme føres med over.

Det vil være Dem bekendt, at spørgsmålet om, hvorvidt et nyt Øm var noget man skulle satse på fra bispedømmets side, var til behandling på det sidste pastoralrådsmøde. Det var et led i at orientere rådsmedlemmerne om Øm og vel også for at stikke en finger i jorden, hvad angår rådets stilling til et eventuelt

nyt Øm. Tanken fik en ualmindelig positiv modtagelse. I det videre arbejde med planerne har DUK taget initiativ til dannelsen af en arbejdsgruppe, som er gået i gang med at forberede det juridiske omkring ledelsesspørgsmålet, nemlig oprettelsen af en selvejende institution, samt med at udarbejde forslag til indretning. Endelig er gruppen gået i gang med at bringe det utal af ting i orden, som skal til, for at projektet kan godkendes af de forskellige myndigheder. Det, der står for videre frem ad vejen, er, at alle de parter, som med rette kan have interesse i et nyt Øm, får lejlighed til at udtale sig om forslagene.

Opførelsen af et nyt Øm er imidlertid ikke kun et teknisk problem. Det er faktisk mindst af alt et teknisk problem. Det er heller ikke kun et spørgsmål om at have 2 mill. kr. i hånden. Men det er først og fremmest et spørgsmål om opbakning fra menighederne og de unge. En bygning nytter os ikke, hvis vi ikke kan udfylde den. Her vil vi få brug også for jer, som fremfor nogen kender det gamle Øm og det miljø, der har betydet så meget for os alle. Vi må absolut have den opofrende ånd med over i de nye bygninger, som har præget de gamle.

Der vil være en lang række opgaver, som man kan tænke sig løst på en ny Ømborg: selvfølgelig en videreførelse af lejre for de nuværende grupper, konfirmandlejre, konferencer, lejrskoler, møder, weekends, familiearrangementer osv. – men alle disse ting repræsenterer hver for sig en udfordring, som kun kan løses i den samme fortrøstningsfulde tillid til Gud, som har præget arbejdet hidtil.

Jeg vil gerne opfordre jer, som er her i dag, til at være med, når der for alvor kommer til at ske noget med planerne om et nyt Øm, – at I hver for sig vil gøre en indsats for at gøre begrebet Øm til noget levende, der hvor den enkelte har sin force.

Der vil være mange opgaver at løse rundt omkring i menighederne for at oparbejde bevidstheden om det ansvar, alle har, for at kristendommen bliver forkyndt i en tidssvarende form for vore unge, og for at der gives dem mulighed for at debattere deres egne og tidens problemer.

Med hensyn til det finansielle vil det naturligvis være en meget reel arbejdsopgave for menighederne. Et nyt Øm vil afgjort være betinget af, at vi selv gør en indsats for at skaffe midler. Men også i Tyskland er der vist interesse for vor sag – hvilket blot understreger vort eget ansvar – idet man fra Ansgar-Werk i Osnabrück har vist projektet interesse. De fremmødte repræsentanter for Hamburgs unge katolikker vil tillige undersøge muligheden for hjælp fra de unge i Nordtyskland.

Bendt Gravgaard

lænkram og groe

Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselskontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 18, tlf. 14 55 22

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver: VERNER JENSEN

Katolsk bedemand

Fruerstræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Møstetien 11, København SV

Telefon VA 0000

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul – Koks – Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN

Møllergade 48, Svendborg

Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester

Bredgade 1, 4930 Maribo

Telf. (03) 88 07 59

**NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV**

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PÅ ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel

Brunsgade 45 . Tlf. (08) *12 24 00

Århus C.

FISKEHALLEN

Kædetvej 57, Ålborg
Telefon 18 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjæreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tæmremester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 09 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongenøgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og gramofoner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

AFTENMØDE

D.K.K.F.

Som en forlængelse af debatten i Kristeligt Dagblad om

KVINDEN I KIRKEN

indbyder vi sammen med medlemmer af Baptistsamfundet og Folkekirken til nogle økumeniske aftener på *Ungdomscenteret, Worsåesvej 5* (bag Radiohuset), *torsdag den 25. oktober kl. 20* og *tirsdag den 27. november kl. 20*.

Aftenerne kan eventuelt fungere som studie- og aktionsforberedelse til Kirkedagene (7.-12. juli) 1974 og er åbne for enhver interesseret.

Danmarks Katolske Kvindeforbund

RETRÆTE

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

indbyder til *retræte på Åsebakken* fra *fredag den 2. november kl. 17,30* til *søndag den 4. november kl. ca. 15*.

Pater P. Grégoire o.p. fra Ordrup vil lede retræten.

Emne: Saligprisningerne fra Bjergprædiken.

Man kan deltage i retræten, selv om man først kommer lørdag morgen.

Pris pr. døgn: på Subiaco 69 kr., på Pax 60 kr., inklusive måltider.

Tilmelding snarest muligt til sekretæren, Suzanne Scavenius, Henrik Hertzvej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. OR 9251, bedst om aftenen.

Alle er velkomne.

REGIONALMØDE

KATOLSK LÆRERFORBUND

indbyder til
regionalmøde på Sct. Knuds Skole
i Århus (Ryesgade 26)
lørdag den 3. november

Emne: Dødsriteriet – en værdig død.
Kort foredrag ved læge Hans K. Petersen.

Derefter panel og diskussion.

Mødet begynder kl. 11,30.

Frokostpakke kan medbringes, men der vil også kunne købes mad på skolen. Nærmere detaljer udgår til medlemmerne og til skolerne.

Styrelsen.

GENERAL- FORSAMLING

KATOLSK ARBEJDERAKTION
afholder generalforsamling
fredag den 16. november 1973 kl. 19,30,
Nørrebrogade 27, København.

Dagsorden ifølge lovene.

Forslag skal være formanden i hænde senest 6. nov. 1973. Alle, der ønsker at yde indflydelse, er velkomne.

RETRÆTE

KATOLSK ARBEJDERAKTION indbyder til RETRÆTE

lørdag/søndag den 1. og 2. decbr. 1973
på Åsebakken i Høsterkøb.

Emne: *Kristi efterfølgelse i dag.*

Indleder: Pater J. Samuelson, S.J.

Pris: 50,00 kr.

Tilmelding: G. Bune Andersen, Westend 9,1, 1661 København V. Tlf. VE 9106 (mellem 18,00 og 19,00). Program tilsendes alle interesserede. Alle er velkomne.

AFLYSNING

VÅGEAFTENER

Da der efterhånden er mulighed for at deltage i vågeaftener i forskellige katolske kirker i København, mener man, at der ikke længere er behov for at opretholde vågeaftener i Den hellige Families kapel, Valby Langgade 117 C, den anden fredag i måneden.

Niels Steensens Hus

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 21/10: 29. alm. Søndag: Es. 53,10-11. – Salme 32 (33),4-5. 18-19. 20 og 22. (R: 22). – Hebr. 4,14-16. Mk. 10,35-45 (eller: 10,42-45).

Mandag d. 22/10: Rom. 4,20-25. Lk. 12,13-21.

Tirsdag d. 23/10: Rom. 5,12. 15b. 17-19. 20b-21. – Lk. 12,35-38.

Onsdag d. 24/10: Rom. 6,12-18. – Lk. 12,39-48.

Torsdag d. 25/10: Rom. 6,19-23. Lk. 12,49-53.

Fredag d. 26/10: Rom. 7,18-25a. – Lk. 12,54-59.

Lørdag d. 27/10: Rom. 8,1-11. – Lk. 13,1-9.

Søndag d. 28/10: 30. alm. Søndag: Jer. 31,7-9. Salme 125 (126), 1-2ab. 2cd-3. 4-5. 6. (R: 3). – Hebr. 5,1-6. – Mk. 10,46-52.

Mandag d. 29/10: Rom. 8,12-17. – Lk. 13,10-17.

Tirsdag d. 30/10: Rom. 8,18-25. – Lk. 13,18-21.

Onsdag d. 31/10: Rom. 8,26-30. – Lk. 13,22-30.

Torsdag d. 1/11: ALLE HELGENS DAG: Åb. 7,2-4. 9-14. – Salme 23 (24), 1-2. 3-4 ab. 5-6. (R: 6). – 1. Joh. 3,1-3. – Mt. 5,1-12a.

Fredag d. 2/11: ALLE SJÆLES DAG. (Her anføres kun nogle af de tekster, der kan anvendes).

1. Messe: 1. Kor. 15,51-57 (eller 1. Tess. 4,13-18). – Salme 22 (23), 1-2. 3-4. 5. 6. (R: 1). – Joh. 11,21-27 (eller: Joh. 11,32-45).

2. Messe: 2. Makk. 12-43-46 (vers 46 efter Vulgata: Det er altså en hellig og heldbringende tanke at bede for de afdøde, at de må blive befriet for deres synder). – Salme som i 1. Messe. – Joh. 6,37-40.

3. Messe: Åb. 14,13. – Salme som i 1. Messe. – Joh. 6,51-58.

Lørdag d. 3/11: Rom. 11,1-2a. 11-12. 25-29. – Lk. 14,1. 7-11.

Søndag d. 4/11: 31. alm. Søndag: 5. Mos. 6,2-6. – Salme 17 (18), 2-3a. 3bc-4. 47 og 51ab. (R:2). – Hebr. 7,23-28. – Mk. 12,28b-34.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 21/10: 29. alm. Søndag.

Mandag d. 22/10: Ferialdag.

Tirsdag d. 23/10: Ferialdag. – Eller: S. Johannes af Capistrano, præst. (28/3).

Onsdag d. 24/10: Ferialdag. – Eller: S. Antonius M. Claret, biskop. (23/10).

Torsdag d. 25/10: Ferialdag.

Fredag d. 26/10: Ferialdag.

Lørdag d. 27/10: Ferialdag. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 28/10: 30. alm. Søndag.

Mandag d. 29/10: Ferialdag.

Tirsdag d. 30/10: Ferialdag.

Onsdag d. 31/10: Ferialdag.

Torsdag d. 1/11: ALLE HELGENS DAG.

Fredag d. 2/11: ALLE SJÆLES DAG.

Lørdag d. 3/11: Ferialdag. – Eller: S.

Martin de Porres, død i Lima (Peru) 3/11 1639, helgenkåret 1962. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 4/11: 31. alm. Søndag.

EFTERLYSNING

ÅSEBAKKE-VALFARTSBILLEDER EFTERLYSES!

I anledning af Åsebakke-valfartens jubilæum i 1974 vil valfartskomiteen udsende et festskrift med bidrag af frode folk.

Til dette skrift får vi brug for just de billeder, som De har taget på Åsebakken i årenes løb – helt tilbage til 1949. Vær så god at sende fotografierne snarest til undertegnede. Billederne får de uskadt tilbage.

På forhånd tak.

Stig Rolvsen,
Valhøis Allé 65, 2610 Rødovre.
Telefon (01) 70 86 89

KONCERT

Onsdag den 31. oktober kl. 20 spiller komponisten Leif Kayser sit Requiem for orgel i Frederikskirken (Marmorkirken).

Dette Requiem er et af de mest sublimme orgelværker, der er skrevet her i landet i vor tid. Det består af 11 meditationer, der kan forstås, dels som kompositoriske parafraser over de gregorianske melodier i messen for de afdøde, dels som musikalske betragtninger over teksterne, en fordybelse i samværet med dem, der »sover fredens søvn«.

Der er gratis adgang til koncerten.

OPFORDRING

NU
MENT
ABONNE
ET
TEGN

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedschef) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 28 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgopris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

DET STORE ÆDEGILDE

Fire mænd isolerer sig i en villa med mad nok til et helt kompagni soldater. Med ubønhørlig konsekvens æder de sig igennem delikatesserne, indtil de simpelt hen dør en efter en. Bortset fra, at tonen er en helt anden, ligner handlingen ikke så lidt »Sidste Tango i Paris«. I begge film forstørres et enkelt aspekt af livet så meget, at det kommer til at dække for alt andet. Ligeledes udspilles handlingen isoleret fra det sociale liv, og resultatet bliver da også i begge tilfælde døden. Men når oplevelsen af de to film er så forskellig, skyldes det, at satiren har erstattet det alvorstunge. »Det store ædegilde« er, som titlen heller ikke lægger skjul på, en saftig madpornografisk skildring af borgerskabets ulækre forfald.

Fra nødvendighed til overflod

I vor kultur har holdningen til mad undergået en forandring som følge af de ændrede levevilkår. Kampen for at overleve førte til nøjsomhed og ærefrygt over for maden. Efterhånden som den rent fysiske overlevelse blev sikret, kunne interessen dreje over mod det mere nydende. Men bevægelsen bort fra det oprindelige, at man spiser for at leve, standser ikke ved den kultiverede madglæde. I de fire mænds gastronomiske orgie sættes der ingen moralske grænser. Mennesket er set som ude af stand til at indtage en rimelig holdning til Guds gaver. Hvad der før var livsbevarende, fører lige lukt ind i selvødelæggelsen, når de sociale og moralske normer kastes væk.

Det filosofiske perspektiv er således klart. Den italienske instruktør Ferreri ser den vestlige (mands-)verden domineret af en umådeholden ragen til sig. Uden sans for de større perspektiver indstiller de fire ædedolke sig på deres skæbne. Der synes ikke nogen vej uden om overforbruget og forstoppelsen.

Satiren over livsstilens fordærv gennemføres helt ned til de mindre delikate detaljer. Der er sandelig ikke sparet på noget. Alligevel lykkes det de fire skuespillere, kokken (Ugo Tognazzi), danseren (Michel Piccoli), dommeren (Philippe Noiret) og flyverkaptajnen (Marcello Mastroianni), at få pustet nuancer og variationer ind i æderiet. En instruktørs konsekvens behøver jo ikke nødvendigvis at være morsom eller underholdende. Når filmen alligevel er til at bære i sine to stive klokketimer, skyldes det altså skuespillernes hittepåsomhed og instruktørens klare og stædige perspektiv. For ikke at glemme den sorte humor og de groteske detaljer.

Madglæden som livsindhold

At føle glæde ved god mad er vel ikke i sig selv forkasteligt. At forvalte Guds skaberværk giver os ikke så ringe en fornøjelse endda. Men det hævdes jo også, at stor madglæde er erstatning for et væsentligere livsindhold. Hvad dette indhold kunne være strejfes kort i filmen. Her vil jeg mene, at en realistisk vurdering af ens egne handlinger og undladelser kunne være af betydning. Tilstrækkelig føde er kun en realitet for mindretallet af verdens befolkning, hvilket igen hænger sammen med overforbruget og rovdriften på ressourcerne. Sådanne perspektiver berøres helt grotesk i filmen, da Piccoli ikke kan klemme mere mad ned. De andre foreslår, at han skal forestille sig at være en sultende inder i Bombay. Det skal nok give appetit til et par mundfulde endnu.

Er der nogen tabuer tilbage?

Med karate-filmene har voldsfilmene tømt ketchup-flasken. Pornografien overlader intet til fantasien, og med »Det store ædegilde« er endnu et aspekt af de

nedre regioner sat under lup. Er der slet ingen tabuer tilbage?

Jo, det er der. Hvem kan huske en sand og ægte skildring af de gamles kår eller af børnenes oplevelser. Hvornår er der sidst lavet en lykkelig og sødmefyldt erotisk film? Hvem skildrer den oprigtige religiøse søgen? Hvor ser vi en sandfærdig skildring af industriarbejderens hverdag eller af arbejderklassens kamp? Hvornår er den hjemmearbejdendes situation bragt videre på film? Der er rigeligt at tage fat på, hvis man vil bryde filmindustriens (eller boulevardpressens) tabuer.

»Det store ædegilde« er en moralsk film med bid til de fleste af os. Alligevel vil den næppe være en anfægtelse for særlig mange. Dertil ligner latteren og dens årsag for meget hinanden: overtryk af indeklemmt luft.

Chaplins Byens Lys

Nu vi er ved latteren, må det være på sin plads at minde om den lange række af Chaplin-film, som nu får repremiere. Trods sine 40 år holder »Byens Lys« sig ung og frisk. Personerne og humoren virker levende og almengyldig.

Højdepunkterne for mig er de scener, hvor Chaplin giver sig tid til at udvikle en lang række gags med indbyrdes sammenhæng og små overraskelser. Noget tyndere virker den enkeltstående (?) falden på halen.

Forholdet til kvinden er ganske forskelligt fra Keatons behandling af emnet. Hvor Keaton sky og usikker nærmer sig dette mystiske væsen, er Chaplin anderledes sikker og charmerende, undertiden med tendens til det sødladne. Det sidste går dog heldigvis langt hen over hovederne på de mange unge tilskuere.

Jakob Frandsen

19/1973

forum

katolsk

KRIGENS BLODRØDE FAKKEL

Den lørdag eftermiddag (6.11), da vi gennem radio og TV fik at vide, at fjendtlighederne i Mellemøsten atter er slået ud i lys lue, blev mange mennesker hele verden over dybt rystede. I mellemtiden raser krigen med sin ubønhørlige logik. Når kampene engang er begyndt, følger krigen gang en indre dialektik, som ingen er herre over. Ingen ved, hvordan krigen udvikler sig i fremtiden. Vi kan håbe, at våbnene tier, når bladet udkommer. Men ingen ved det i dag. Mens vi med bævende hjerte sidder foran TV-skærmen, ser vi de brutale billeder af ødelæggelsen: sønderskudte krigsmaskiner, tanks, panservogne, flyvemaskiner, og ind imellem også billeder af et menneske, som er blevet dræbt i dette vanviddets ragnarok.

Inden denne krig begyndte, var vi vidner til andre voldshandlinger: bortførelse af flyvemaskiner, bankrøveri med uskyldige mennesker som gidsler og de usalige hændelser, som fulgte efter militærkuppet i Chile.

Hvad er det for en verden, vi lever i? Hvor er oplysningstidens forjættelser, at vi skulle gå ind i en æra af lighed, frihed og broderskab? Disse forjættelser er sandelig ikke blevet indfriet. En dansk journalist sagde for nylig i en privatsamtale: »Hitler har alligevel sejret med sit volds-evangelium.« – Pacifisterne iblandt os – og er vi ikke alle det? – må være dybt skuffede.

Hvad siger kristendommen om krig og vold? Der er mange, som endnu hører Paul VI's manende ord i De Forenede Nationers hovedkvarter i New York: »Aldrig mere krig, aldrig, aldrig mere.« Det ville være klogt i disse uger atter engang at læse det 5. kapitel i det 2. Vatikan-koncil's pastoralkonstitution: Kirken i verden af i dag. I dette meget afbalancerede kapitel med overskriften »Om

at fremme freden og det internationale fællesskab« hedder det bl.a.: »Enhver krigshandling, som uden forskel tager sigte på at ødelægge hele byer eller store områder med deres indbyggere, er en forbrydelse mod Gud og mennesker. Den må helt ubetinget fordømmes.« Om kristendommens mening om den totale krig kan der ikke være nogen tvivl – og enhver krig har i dag en tendens til at udvikle sig til en total krig.

Men hvordan kan det være, at det endnu ikke er lykkedes menneskeheden at forhindre krigen med deres gru og rædsel? Allerede efter den første verdenskrig, i ekspressionismens tidsalder, var der en stærk bevægelse med mottoet: Aldrig mere krig. Efter den anden verdenskrig gentog denne indstilling sig med grundlæggelsen af FN. Men disse bestræbelser var magtesløse. Idealisterne drømmer om en tilstand, hvor fornuften regerer. Hvem vil bebrejde dem det? Måske har vi glemt én ting, som man har villet bortforklare, men som beviser sin varige realitet. Det er synden. Vi lever i en verden af synd. Syndens væsen består i, at man elsker sig selv mere end den anden. At mennesket gør sig selv til Gud. At man mener, man kan manipulere det hele. Vi må med andre ord regne med denne syndens virkelighed. Man skal ikke af den grund opgive håbet om at undgå blodige opgør ved hjælp af fornuft og tosidige forhandlinger. Men det vil aldrig lykkes, hvis man ikke stræber mod en mentalitetsforandring. Og her kommer kristendommen og Kirken ind i spillet. Fornyelse og forsoning skal begynde hos den enkelte. Men denne individuelle fornyelse i forsoningens ånd må naturligvis også føre til, at katolske lægfolk, som har evne og mulighed til det, gør deres indsats i et forsøg på at forandre selve samfundsstrukturen. Kristus er vor fred, som har nedbrudt de mure, der findes mellem mennesker. Det er Kirkens stadige opgave – mere påkrævet i vor tid end nogen sinde tidligere.

H. Roos S.J.

INDHOLD

ANGELO GIUSEPPE RONCALLI	4
Der skrives stadig om den gode pave Johannes XXIII. Han er aktuel. Vi er alle i hans gæld	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Om immigrationsproblemer, frustrerede columbianske biskopper, kommunister med respekt for religion, indvielse på Rygaard m.m.	
ORIENTALSKE PATRIARKERS DELTAGELSE I PAVEVALG	10
Er dette forslag et nyt romersk forsøg på centralisering?	
TILLIDSBRUD I VATIKANET	11
Hvad er en nuntius, og hvad er hans beføjelser? Det debatteres på aktuel baggrund i Tyskland	
JESUITERMISSIONÆR I JAPAN	12
Med et billede af Tokios hovedgade og af demonstrerende japanske studenter bringer vi her en artikel, hvori jesuiterne i Japan fremsætter de krav, der må stilles til missionærerne dér, gamle eller nye	
LÆSERBREVE	14
Om foreningen Una Voce, om bladet Catholica og om Kristeligt Dagblad	
UNGE AF I DAG I KIRKEN	16
Nye tanker gror frem i spejderkredse. Se i øvrigt kommentar på side 3 og indlægget på side 18.	
SKAL DET LYKKES NU?	18
Lidt uortodokse tanker om spejderens livsform	
BIRGITTA MINDES I MARIBO OG PÅ DET KGL. BIBLIOTEK	19
Birgitta-jubilæet har inspireret til møde- og udstillingsvirksomhed. Se forsidebilledet.	
RUNDT TAL – GABRIEL MARCEL	20
To personligheder bliver æret, som begge har ævet indflydelse i brede kredse, den ene i Danmark, den anden ud over Frankrigs grænser	
VORT MODERSMÅL ER DEJLIGT	21
Om sprogbrug og sprogmisbrug	
LITURGISK OVERSIGT	23
Slå op i Bibelen, inden De går i kirken, slå efter i Bibelen, når De kommer fra kirken	
MUSIKFILM	24
Så længe der laves gode films, er det umagen værd at gå i biografen. Her får De tips om, hvad det kan lønne sig at se, og hvorfor	
FORSIDEBILLEDET	
Den Hellige Birgitta. Træsnit fra Schedels Verdenskrønike, Nürnberg 1493, anvendt på Det kgl. Biblioteks plakat	

KOMMENTAR

FORSVAR FOR MARTHA

MØDERÆKKE VED BISKOPPEN OM FORNYELSE, FORSONING OG HELLIGÅNDEN

Biskoppen indbyder i anledning af jubilæet til 7 tirsdagsaftner i København om *Fornyelse og Forsoning*.

Møderne finder sted på den franske skole, Dag Hammarskjölds Allé 17, Ø, kl. 19,30–22,00.

PROGRAM

20. november 1973

Fornyelse og Forsoning – Helligåndens værk.

4. december 1973

Helligånden og Guds Ord.

22. januar 1974

Helligånden i dåb og firmelse.

5. februar 1974

Helligånden i bodens sakramente.

19. februar 1974

Helligånden i messen.

5. marts 1974

Helligånden og bøn.

19. marts 1974

Helligånden og kirkens fællesskab.

Aftnerne indledes med en halv times læreindslag af biskoppen, derefter samtale i grupper og plenum afsluttet med aftenbøn.

Tilmelding og gebyr: kr. 10,- sendes til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 K. Postkonto 1471. På giroblanketten anføres venligst »Biskoppens møderække«, da indbetalingen gælder som tilmelding.

Yderligere oplysning: Elsebet Kieler, telf. TRia 2456 kl. 10–12 (undtagen mandag).

Maria og Martha, de to bibelske søstre, er i løbet af kristendommens historie blevet identificeret med henholdsvis den fromme inderlighed og den udadvendte virketrang, og der har aldrig været tvivl om, hvilken af de to tilværelsesformer der prioriteredes højest af prædikanterne, der jo har ordet om at vælge den bedste del, der ikke skal fratages en, for sig.

Martha står i skygge af sin stille fromme søster, og de få træk af hende, som tegnes i evangeliet, viser hende som den tjenende, hun varter op, sørger for de legemlige fornødenheder; der er ingen, der rigtig lægger mærke til hende. Er hun der ikke i øjeblikket, så er hun nok i køkkenet eller på indkøb. Hun slipper åbenbart uset ud af huset, da hun går Jesus i møde efter broderens død, sørgeselskabet er samlet om Maria. Da hun så går tilbage for også at hente søsteren, sker det så stiltfærdigt, at husets gæster ikke er klar over, hvorfor Maria pludselig rejser sig og farer ud ad døren. De tror, at hun vil ud til graven for at klage og græde. Forinden har Martha haft en samtale med Jesus, under hvilken hun bekender sin urokkelige tro på hans guddomsmagt. Ikke desto mindre gør hun indvendinger mod at få graven åbnet, – hun vil nødig konfronteres med et fire dage gammelt lig. Hun har begge ben på jorden og kan ikke gøres til offer for en psykose eller en suggestion. Men hun tror, og hun får Guds herlighed at se. Det sidste vi hører om hende er ved Jesu sidste besøg i Bethanien i hendes hjem kort tid efter. Hun varter op!

Liturgisk står hendes fest på det laveste trin: memoria, i gamle dage kaldet semi-duplex og simplex, og i Norden fortrænges hendes minde af en anden aktiv personlighed, den hellige Olav.

Årsagen til denne betragtning er et bind af Nordisk Ugeblad for året 1901.

De danske katolikker fejrede 700 årsdagen for biskop Absalons død, og den katolske selskabelige forening »Unio« havde foreslået, at hovedstadens katolikker skulle fejre mindedagen ved en stort anlagt fest i Koncertpalæet. En fin komité blev dannet og en økonomisk garanti skaffet. Men komitéen måtte give op, det var ikke muligt at nå til enighed. Så trådte idéens ophavsmand, foreningen Unio, til og erklærede, at så påtog foreningen sig selv arrangementet. Og det lykkedes! Ved denne lejlighed havde Johs. Jørgensen skrevet festkantaten, hvori forekommer denne strofe:

Ærkebisp Eskil er som den mø,
der lytted' til Herrens tale.

Bisp Absalon er som den travle viv,
der færdes i stuer og sale.

Uanset at en historiker ikke vil genkende dette portræt af Eskil, så er der noget symbolsk i vurderingen af Absalon, hvis fest skyldtes en selskabelig forening i menigheden. Man behøver blot at kigge ganske overfladisk i de gamle årgange af Nordisk Ugeblad for at se, hvilken betydning vore måske ikke altid så fromme, men aktive og trofaste foreninger har haft for både menighedens trivsel og for kirkens ansigt udadtil. Utallige ganske almindelige katolikker, uden nogen spiritualitet, uden nogen form for religiøse kæpheste, har gennem disse foreninger bevaret og styrket deres tilknytning til kirken, og i generationer har de trofast udført Marthas hverv: De har vartet op! Spejdere, K.U.K.'er, lokale ungdomsforeninger har stået i boder, solgt lodsedler, slæbt kulisser, skrevet konvolutter, lavet underholdning, mens deres mere åndsborne trosfæller har givet dem et venligt skulderklap. Ironisk nok står Marthas navn på førstepladsen i Johs. 11,5: Men Jesus elskede Martha og hendes søster og Lazarus.

Georg Heggum

JESUS SAGDE (Mk. 8,27 f)

Og Jesus sagde til dem: »Hvem siger folk, jeg er?«

Og de svarede: »Du er vort væsensgrunds eskatalogiske manifestation; den kerygma, som bliver åbenbar i konflikt og afgørelse i humaniseringsprocessen!«

Og Jesus sagde: »Hvad??«

Fra et engelsk religionslærerblad, maj 1973, citeret i Religionslæreren, okt. 1973.

ANGELO GIUSEPPE RONCALLI

af cand. teol. Peder Højen
(Kirkernes Verdensråd, Geneve)
citeret efter bogen: Johannes XXIII,
1973. 99 sider, kr. 43,50,
med venlig tilladelse af G.E.C. Gads
Forlag, København.

Den mand, der i slutningen af året 1958 besteg pavestolen som Johannes XXIII, blev født 25. november 1881 som søn af den fattige bonde Giovanni Battista Roncalli og dennes hustru Marianna Mazzola i den lille bjerglandsby Sotto il Monte i den norditalienske provins Bergamo. Han fik ved dåben navnene Angelo Giuseppe. Baggrunden i de fattige landbokår og i bondemilieuet overhovedet prægede Roncalli for livet, selv om han som kun 11-årig i 1892 forlod barndomshjemmet for at lade sig optage i det biskoppelige seminar i Bergamo. Hos den ældre Roncalli indgik en sjælens enfoldighed og fromhed, bondesnuedhed parret med genuin sans for humor, teologisk dannelse kombineret med præstelig diplomati en ejendommelighed, men overbevisende syntese, der forklarer meget af hans senere indsats som pave.

Den uddannelse, Roncalli begyndte i Bergamo og senere fuldførte andre steder, førte ham langt ud over hans hjemegns grænser og dygtiggjorde ham til løsnings af de verdensomspændende opgaver, som den romersk-katolske kirke i de følgende årtier skulle overdrage ham. Otte år forblev han i Bergamo, hvorefter han i 1900 kom til Rom for at få en højere teologisk uddannelse i *Pontificio Seminario Romano*, en prominent teologisk uddannelsesinstitution i Rom, der også er kendt under den forkortede betegnelse *Romanum* og som går tilbage til pave Pius IV's tid (1559–65). 1904 afsluttede han denne del af sin uddannelse ved at erhverve sig den teologiske doktorgrad. Ved disputatshandlingen medvirkede daværende professor Eugenio Pacelli, den senere pave Pius XII. I august samme år blev han præsteviet i kirken *Santa Maria in Monte Santo* i Rom, og dagen efter celebrerede han sin første messe i Peterskirken. Ved denne lejlighed modtog den unge præst den senere helgenkronede pave Pius X's personlige velsignelse.

Allerede i januar det følgende år

vendte han tilbage til Bergamo, idet han blev ansat som privatsekretær for biskoppen her, monsignore greve Giacomo Radini-Tedeschi. Denne stilling, i hvilken den unge Roncalli under biskoppens milde, men myndige vejledning blev opdraget til den lydighed over for og kærlighed til kirke og pavestol, der senere prægede ham, beklædte han indtil 1914, da biskoppen døde. Samtidig var han professor i kirkehistorie og senere tillige i apologetik og patristik ved det stedlige præsteseminarium, hvor han selv havde fået sin teologiske grunduddannelse. I denne periode fandt han også tid til kirkehistorisk forskning, og i 1908 udkom hans første publikation, der beskæftigede sig med kardinal Cesare Baronio (1538–1607), hvis kirkehistorie udviklede thesen om den katolske kirkes uforanderlighed i løbet af historien. Som en konsekvens heraf vedblev Baronios fremstilling længe at være forbillede for den konfessionelle katolsk kirkehistoriske forskning. At den unge Roncalli i sin forskning beskæftigede sig med traditionelle emner er – set på baggrund af tiden – i og for sig kun naturligt. Det bemærkelsesværdige er, at han tillige på senere stadier af sin udvikling – og i realiteten også i pavetiden – forblev repræsentant for en konfessionel teologi af en relativ konservativ observans. Hans teologiske kurs synes bl.a. gennem beskæftigelse med kirkehistorien at være blevet fastlagt forholdsvis tidligt, og den bibeholdt han i virkeligheden livet igennem. På en mærkelig, tilsyneladende ureflektet, næsten naiv måde lykkedes det den gamle Roncalli at kombinere ungdommens konfessionelle eller måske snarere konfessionalistiske teologi med den åbenhed og frihed i tanke og handling, der dannede en vigtig forudsætning for hans epokegørende betydning som pave.

Roncalli fortsatte sin litterære virksomhed ved i 1916 efter Radini-Tedeschis død at udgive en monografi om

denne (In memoria di Monsignore Giacomo Radini-Tedeschi). Allerede i 1908 havde han påbegyndt arbejdet med den stiftshistorisk betydningsfulde udgivelse af akterne vedrørende den hellige Carlo Borromeos besøg i Bergamo 1575. Første bind af dette monumentale værk (*Gli atti della vissita apostolica di San Carlo Borromeo a Bergamo*) udkom imidlertid først 1936.

1915 fik han den Første Verdenskrig ind på livet, idet han blev indkaldt til militærtjeneste, og i årene indtil 1918 gjorde han tjeneste som militærpræst i forskellige lazaretter. Han lærte krigens gru og meningsløshed at kende, og fra nu af forblev problemet om fred mellem mennesker og nationer et hovedspørgsmål i Roncallis teologiske overvejelser. Efter krigen genoptog han virksomheden som professor ved præsteseminariumet i Bergamo, men typisk for ham var, at han allerede på dette tidspunkt ikke kun var den lærde lærer og forsker uden relation til den konkrete virkelighed. Han tog således ivrigt del i det praktiske genopbygningsarbejde på alle livets områder efter krigens hærgen. Eksempelvis kan nævnes, at han grundlagde et katolsk studenterkollegium i Bergamo, hvor han blev sjælesørger for den studerende ungdom.

Takket være den virksomhed, han havde udfoldet i Bergamo, og den personlighed, han udstrålede, fik snart videre kredse i den katolske kirke øje på Roncalli og overdrog ham større opgaver. Således blev han i begyndelsen af 1921 af pave Benedict XV kaldet til Rom for at arbejde i *Congregatio de Propaganda Fide* (Kongregationen til troens fremme), som er Vatikanets afdeling til varetagelse af missionen. Man

overdrog ham overopsynet med missionsnærernes uddannelse, og det blev tillige hans opgave at føre katolsk hedningemission ind i en ny fase og en ny tid, i hvilken kolonibefolkningernes selvbevidsthed voksede kolossalt. Den katolske mission måtte som andre kirkers forberede sig på den nye situation i Asien og Afrika. I sin egenskab af medarbejder i missionskongregationen var Roncalli ofte på rejser, der ikke blot førte ham til alle Italiens stifter, men tillige ud over hans fødelands grænser. I årene 1923–25 var han formand for kongregationens centralråd.

19. marts 1925 blev han ordineret som biskop, og kort tid efter sendte pave Pius XI ham som såkaldt apostolsk visitator (officiel repræsentant for Vatikanet) til Bulgarien. Her opholdt han sig et årti, de sidste fem år som apostolsk delegat, indtil han i januar 1935 blev forflyttet til Istanbul for der at varetage Vatikanets interesser som leder af den

apostolske delegation. Samtidig var han akkrediteret den græske regering. De mange år i Østeuropa benyttede Roncalli bl.a. til at knytte kontakter med

de østlige orthodoxe kirker, som han derved lærte grundigt at kende. Dette kendskab blev af grundlæggende betydning for hans senere bestræbelser for tilnærmelse mellem den romersk-katolske kirke og de orthodoxe kirker.

Roncalli blev i Tyrkiet til henimod slutningen af Anden Verdenskrig og blev derefter ved Pius XII's personlige mellemkomst i december 1944 udnævnt til pavelig nuntius i Paris. Den 1. januar 1945 kunne han aflevere sine akkreditiver til den franske regerings daværende chef, general Charles de Gaulle. Roncalli sad således i de hårde efterkrigsår på en diplomatisk nøglepost i Europa, og fra juni 1951 var han tillige Den hellige Stols observatør ved UNESCO. Som han efter Første Verdenskrig i det mindre havde virket for genopbygningen i Bergamo, forsøgte han nu efter Anden Verdenskrigs afslutning at gøre sin indflydelse gældende til fordel for freden mellem de stridende nationer. I anerkendelse af hans fortjeneste for den internationale forståelse og freden i Europa overbragte den franske regering ham 1952 Æreslegionens storkors.

Selv som diplomat på højeste plan fik Roncalli tid til kirkehistorisk forskning, og han syslede videre med udgivelsen af Borromeo-akterne. Det femte og sidste bind af dette værk udkom først, efter at han var blevet udnævnt til pave.

12. januar 1953 ophøjede Pius XII Roncalli til kardinalværdigheden, og tre dage senere udnævntes den nykårne kardinal til patriark og ærkebiskop af Venedig. I dette embede indsattes han to måneder senere. Roncalli forblev her, indtil konklavet efter Pius XII's død efter fire dages forløb valgte den højt bedagede kirkefyrste til den romersk-katolske kirkes overhoved. Den 4. november, den hellige Carlo Borromeos dag, kronedes han højtideligt i Peterskirken i Rom.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

De fremmede iblandt os

Fra den 15. til den 18. oktober afholdtes i Rom et europæisk møde om immigrationsproblemer. Mødet var arrangeret af den pavelige kommission for udvandring og turisme. Deltagerne var dels biskopper, dels nationale ledere af sjælesorg for udlændinge. Den nordiske bispekonference besluttede på sit sidste møde at lade sig repræsentere af den nylig nedsatte kommission for sjælesorg for udlændinge under ledelse af biskop Taylor fra Stockholm. Fra Danmark deltog viceprovincial pater J. Grochot C.ss.R.

Endnu inden der foreligger referater fra dette møde, må det være af interesse at henlede opmærksomheden på hele dette store problemkompleks. Visse kendsgerninger kan være nyttige. Den katolske befolkning tæller omkring 26.000 personer. Hvor mange af disse er udlændinge? Det er meget svært, ja umuligt at sige noget nøjagtigt herom. Det stiller bl.a. spørgsmål om, hvem der er udlænding. Mange, f.eks. ungare fra 50'erne, har søgt og fået dansk statsborgerskab. Mange andre udlændinge har levet en menneskealder her i landet, har børn der er opvokset her, men bærer stadig en fremmed nationalitet.

Hvis vi ser bort fra denne vanskelighed og blot nøjes med at konstatere, at til de 26.000 katolikker er også henregnet en del katolikker, der stadig har en tilknytning til deres udenlandske herkomst, og lægger vi hertil de mange katolikker, der nedstammer fra immigranter i fortiden, må vi erkende, at den katolske kirke i Danmark er en meget international kirke med en mere broget sammensætning end den øvrige del af befolkningen. Til denne første kendsgerning kommer en anden. Siden 50'erne har der været nye bølger af indvandrere, størstedelen som »fremmedarbejdere«. Ud fra

politets statistik kan man forsigtigvis skønne, at mellem 10.000 og 15.000 må være katolikker. Vanskeligheden ved at fastslå noget nøjagtigt skyldes, at udlændinge ikke opfordres til at angive deres religiøse tilhørsforhold, når de søger opholdstilladelse. Alt tyder på, at denne nye gruppe af katolikker ikke tilnærmelsesvis er indregistreret i menighedernes kartoteker. Tallet 26.000 holder derfor ikke stik – måske er 40.000 sandsynligheden nærmere.

Disse kendsgerninger ændrer på afgørende måde vort billede af den katolske kirkes sammensætning. Man kunne stille spørgsmålet, om ikke det »danske« befolkningselement i kirken kun udgør en minoritet, omend den største.

Kirken i Danmark er således i sin sammensætning et slags billede på en kommende tid, hvor det nationale træder i baggrunden. Den verden, der er ved at udvikle sig, synes at skabe flere og flere broer, der bringer os ud over de stærkt nationale og territoriale enheder. At vor situation i den katolske kirke er et forvarsel om en ny tid, er en stærk udfordring til os. Kan vi løse minoriteternes sameksistensproblem inden for kirkens fællesskab? Er den kristne tro den basis, hvorpå et sandt menneskeligt fællesskab mellem personer med vidt forskellige forudsætninger kan bygges? Vor situation er mere end noget andet i dag en udfordring til kirkens »katolicitet«. Hvor udfordringen til kirkens katolicitet i vore fædres og forfædres tid blev formuleret som den opgave at blive dansk, at slå rod i vor kultur og vort samfund, skal den i dag formuleres som kirkens opgave med hensyn til at samle de mange fremmede (og så er vi alle fremmede) til én familie og vise verden og samfundet, at i Kristus er der ingen fremmede længere.

LM

ROM: Kommissionen for retfærdighed og fred er foruroliget over den senere tids krænkelser af menneskerettighederne

Den pavelige kommission for »Retfærdighed og Fred« har udsendt et communiqué, hvori den gør rede for det arbejde, der er udført på kommissionens 8. årsmøde, som sluttede den 25. september i år.

Der var tre meget vigtige emner på programmet:

– Hvordan skal man give spørgsmålene om retfærdighed og fred hele den plads, der tilkommer dem, på den kommende bispesynode om »Evangeliseringen af verden af i dag«?

– Hvad kan man gøre, for at Det hellige År effektivt skal mobilisere de kristne til fordel for retfærdighed og fred?

– Hvordan kan kirken gøre en indsats for retfærdighed og fred i forbindelse med sin deltagelse i verdensåret for befolkningsspørgsmålet, som organiseres af FN i 1974?

Forsamlingen drøftede desuden »menneskerettighederne i forbindelse med de aktuelle begivenheder«. I communiquéet refereres denne debat som følger:

»På den ene side sker der flere og flere krænkelser af menneskerettighederne med det resultat, at der sker anmeldelser og rettes henvendelser til de ansvarlige, for at de skal gøre en ende på situationer, der giver anledning til konflikter, undertrykkelse og uretfærdighed. På den anden side har man lagt mærke til, at sensibiliteten vokser, og at samvittigheden skærpes mere og mere over for den slags problemer, samt at offentlighedens modenhed og årvågenhed er i stadig vækst. Men vi må søge tilbage fra virkningerne til årsagerne. Fra at beklage kendsgerningerne må vi gå over til det, der kan forhindre, at den slags situationer opstår.

Der blev foretaget en hastig gennemgang af de tilfælde af uretfærdighed, vold og krænkelser af menneskerettighederne, der for nylig har fundet sted rundt omkring i verden. De ord, pave Paul VI udtalte i forbindelse med Angelus den 16. september, var især normgivende for kommissionens medlemmer. Blandt flere andre behandlede man især situationen i Indokina, Mellemøsten, Chile, Mozambique, Irland og de lande, hvor den sociale, politiske og religiøse frihed og retten til personlige afvigende meningstilkendegivelser er blevet undertrykt.

Forsamlingen stiller indtrængende krav om, at alle medlemmer af Kristi mystiske legeme på alle planer bestræber sig yderligere for at aflægge et autentisk vidnesbyrd i form af en ærlig stræben og en loyal indsats for at befæste og forsvare menneskerettighederne.«

Referatet og konklusionerne af kom-

missionens samlede arbejde gives videre til paven efter de enkelte møder, og det samme er altså tilfældet med denne debat. Medlemmerne af kommissionen ønsker, at teksterne skal offentliggøres helt eller delvis, men kommissionen som sådan synes ikke officielt at have henvendt sig til paven om dette. En sådan beslutning kan i hvert fald kun træffes af paven selv. (La Croix)

ITALIEN: Kirkeretsteologi, baseret på åbenbaringen

Pave Paul VI har i en tale til deltagerne i den 2. internationale kongres om kirkeret gentaget sin opfordring til at udforme en kirkeretsteologi, som hviler på »alt, hvad der i den guddommelige åbenbaring siges om kirkens mysterium«.

Han mindede de 60 specialister i kirkeret om, at han efter deres første kongres i januar 1970 havde understreget, »at de skulle søge mere indgående i skriften og teologien efter begrundelserne for deres egen lære«.

Paven vendte endvidere tilbage til et punkt, han ihærdigt har fremhævet i de sidste uger, og som går ud på, at den institutionelle og den karismatiske kirke er ét.

Paven sagde: »Loven fastlægger institutionerne. Den indordner livets krav i et system ved hjælp af forskrifter og dekreter. Den udfylder de væsentligste principper i det juridiske forhold mellem de troende, dvs. præster og lægfolk, ved hjælp af sine normer, som snart er råd, snart formaninger, snart vejledninger i fuldkommenhed og snart pastorale retningsslinier.

At begrænse kirkeretten til en række strenge påbud og forbud ville være at øve vold mod Ånden, som leder os hen imod den fuldkomne kærlighed i kirkens enhed.

Deres første bekymring skal altså ikke være at opbygge en juridisk orden, som udelukkende hviler på den borgerlige lov, men at lodde Åndens virke, som også skal komme til udtryk i kirkeretten.

Kirkens struktur er både åndelig og institutionel. Kirken er frelsens mysterium, som bliver synligt gennem dens opbyggelse som et sandt menneskeligt samfund og gennem dens aktivitet udadtil.«

Helligånden er »nærværende og virker overalt, hvor kirken lever,« sagde paven.

»Det er umagen værd at understrege, at kirken som institution samtidig er åndelig og overnaturlig i sit inderste væsen.« Sjælens frelse »vil altid være det vigtigste formål med institutionerne, lovene og forskrifterne,« erklærede paven.

Han kaldte det en misforståelse »at tro, at Helligåndens virke kun består i, at han uddeler sine særlige nådegaver til enkeltpersoner«.

Det kirkelige fællesskab kan hverken eksistere eller fungere effektivt, sagde han, »medmindre det har sit udspring i en hierarkisk tjeneste over for ordet, nåden og den pastorale ledelse, som sikrer fred og orden i kirken«.

Nådegaverne er underordnet det fælles gode

Paven vendte derefter tilbage til spørgsmålet om karismerne eller de særlige nådegaver, og hvad han betegnede som »et embede«.

»Helligånden kan faktisk ikke modsig sig selv,« sagde han. »I samme grad, som han uddeler karismer, er disse karismer underkastet hans virksomhed gennem 'embedet'.«

»Den kirke, der giver love, og kærlighedens kirke er ét.«

Paven understregede yderligere, at de principper, der skal råde ved den nuværende reform af kirkeretten, ikke må være behæftet med den opfattelse, at frihed er identisk med »en løsrivelse fra myndighed og normer«.

Om den fremtidige kirkeret sagde paven yderligere:

»Der må ikke forekomme nogen lempe af præsternes forpligtelser til effektivt at drage omsorg for deres egen menigheds fælles vel.«

Han erklærede imidlertid, at mennesket har krav på »den største værdighed og frihed, eftersom det er skabt i Guds billede«.

Paven skildrede mennesket som »skabningens højdepunkt«.

Det virkede som en kritik af eksistentialismen, der definerer mennesket ud fra dets relationer, da paven sagde, at mennesket »er et ontologisk hele«.

Og straks efter tilføjede han:

»Mennesket er ikke en person i kraft af, at det er socialt – det er snarere socialt, fordi det er en person.

Samfundsrelationer er ikke noget andet end relationer mellem personer, relationer, som har frembringelsen af det fælles gode til mål. Derfor kræver samfundslivet også en orden og en myndighed, der har til opgave at håndhæve denne orden. Disse to ting sikrer frihedens udøvelse og en fredelig udvikling af hele mennesket, som har sin harmoniske plads i samfundet.«

COLOMBIA: De latinamerikanske biskopper indrømmer, at det trækker i langdrag med samfundsreformerne

Sekretærerne for 19 latinamerikanske biskopkonferencer er enige om, at 5 års kirkelig fornyelse og samfundsreformer ikke har bidraget meget til at forbedre flertallets kår i Latinamerika.

»Kirken er under pres fra yderliggående højre- og venstreorienterede, og det blokerer dens indsats,« erklærer sekretærene på et møde under protektion af den latinamerikanske bispekonference CELAM i dens hovedkvarter i Bogota, Colombia.

Alle lande i Latinamerika undtagen Cuba, Guatemala og Haiti havde sendt deres delegerede til dette møde, som var indkaldt af CELAM's generalsekretær, biskop Alfonso Lopez Trujillo.

Mødet foretog en opgørelse over de bestræbelser, der var foretaget for at gennemføre de retningslinier med hensyn til fornyelser og samfundsreformer, der blev udsendt af de latinamerikanske biskoppers 2. plenarforsamling i Medellin i 1968.

Drøftelserne af hovedtemaet »Evangelisering og Frigørelse« mundede ud i en indrømmelse af, at »det er meget vanskeligt at udrydde privilegier, der hidrører fra, at rigdommene er koncentreret på ganske få hænder«.

Iagttagere af den kirkelige skueplads i Latinamerika siger, at de kirkelige ledere handler langsomt, men at mødet er et tegn på, at en fornyet indsats for at gennemføre reformer er forestående.

»Kirken støtter de løsninger, befolkningen inden for de forskellige områder selv finder det passende at arbejde for,« siger biskopperne. Disse løsninger er i mange tilfælde stærkt socialistiske i deres indhold.

Hjælpebiskop Ivo Lorscheiter udtalte på en pressekonference i forbindelse med mødet, at deltagerne »drøftede kirkens ansvar med hensyn til at yde uidskrænket støtte til folkenes udvikling på alle områder«.

Han tilføjede endvidere, at denne »bevidsthed hos kirkens ledende mænd har ført til sammenstød med regeringen i en hel del lande, men de holder fast ved at ville forsvare menneskerettighederne«.

Blandt andre bestræbelser, der blev annonceret på mødet, var en rekonstruering af de lægapostolgrupper, som i de sidste fem år er taget kraftigt til i Latinamerika. (N.C.)

ZAIRE: Ledelsen af sogne i Zaire overlades muligvis til lægfolk

Kardinal Joseph Malula, Kinshasa, har foreslået, at ledelsen af en del sogne i hans ærkebispedømme overlades til lægfolk.

Kardinalen har forelagt dette forslag for præsterne i sit ærkebispedømme til drøftelse et år, før det bliver omsat i praksis.

Kardinalens projekt omfatter:

– At sognene skal overlades til lægfolk, som har gennemgået en 3-årig uddannelse, og som »har vist, at de er i besiddelse af ansvarsfølelse«.

– Tilbagetrækning af præsterne fra de pågældende sogne.

– Omgruppering af præsterne i de tilstødende sogne, hvorfra de kan udøve deres præstetjeneste i form af at fejre messen, uddele bodens sakramente og »virke åndeligt inspirerende på de lægfolk, der har fået kirkerne betroet«.

– Lægfolk, der har ansvaret for sogne, skal deltage i provstiernes møder på lige fod med præsterne.

Kardinalen udtaler i forbindelse med sit projekt, at lægfolkene skal beholde deres hidtige erhverv, og at bispekonferencen senere vil drøfte andre sider af deres situation, bl.a. tildelingen af kost og kontante ydelser.

Kardinalen opfordrede indtrængende præsterne til ikke at lade sig forlede af dette projekt til at glemme betydningen af at fremme andre tjenester udført af lægfolk i sognene. Han anbefalede at oplære lægfolk til pastoralt arbejde blandt syge og døende.

Kardinalen bemærkede yderligere, at tilladelsen til at lade lægfolk overtage ansvaret i sognene kræver præster med en stærk tro på Helligåndens virke blandt lægfolk, og som er rede til at acceptere selvstændige initiativer fra lægfolkets side.

Han henviste til en af sine egne tidligere udtalelser: »Lad os vove at give ansvar til lægfolket, selv om det til at begynde med sker lidt tøvende, og selv om de ikke gør tingene, som vi helst vil have, at de skal gøres.« (N.C.)

FRANKRIG: Kommunisterne vil respektere religionsfriheden, siger de

Hvis det kommunistiske parti kommer til magten i Frankrig, »vil der ikke blive nogen statskrig mod religionen«, siger det franske kommunistpartis generalsekretær i en nylig udgivet bog med titlen »Den demokratiske udfordring«.

I sin bog skriver Georges Marchais, at med det kommunistiske parti ved roret vil staten »respektere og på lovlig vis garantere kirkernes ret til at tale offentligt og deres frihed til religiøs opdragelse.«

Det kommunistiske parti i Frankrig har i de seneste måneder forsøgt at overbevise offentligheden om, at det er et demokratisk parti, der vil respektere religiøse og borgerlige friheder, hvis det kommer til magten sammen med folkefronten. Folkefronten er opstået på grund af en overenskomst mellem socialistpartiet og kommunisterne. På grund af de mange katolske arbejdere i Frankrig forsøger kommunisterne at give garantier for religionsfriheden for at få dem til at stemme kommunistisk ved et kommende valg. (N.C.)

ROM: Ny generalprior for redemptoristerne

Pater Josef Pfab, en 52-årig tysker, er blevet valgt til redemptoristernes nye generalprior. Den nye generalprior, der siden 1967 har været generalprokurator for de 7.400 redemptorister, som findes i verden, efterfølger pater Tarcisio Amaral. (N.C.)

SVERIGE: Tidligere luthersk præst bliver dominikaner

En tidligere luthersk præst, Göran Fahlström, aflagde den 29. september løfter som dominikaner i Lund. Det forventes, at han vil blive præsteviet i Danmark en gang i vinterens løb. Som luthersk præst tilhørte pastor Fahlström den gruppe præster (ca. en halv snes), som i begyndelsen af 60'erne forlod den lutherske statskirke og blev katolikker. Han er den første i gruppen, som tager skridtet til at lade sig præstevie i den katolske kirke.

To af gruppen vendte tilbage til den lutherske kirke og genoptog deres præsteembeder. Resten er i dag aktive i lægmandsapostolatet.

Fahlström blev født i 1914 og præsteviet i 1945. Han arbejdede i bispedømmet Västerås og var specialiseret i ungdomsarbejde. Han forlod sit embede i 1960, hvor han vendte tilbage til studierne i teologi ved Lunds universitet. Han skrev en tese med titlen: »Konversioner til den katolske kirke i Danmark i de sidste 300 år.« Han blev derefter skoleinspektør i en statsskole. I 1964 konverterede han til den katolske kirke, og i 1971 blev han dominikanernovice. Efter studier i Tyskland vendte han tilbage til dominikanerne i Lund i juli 1973. (N.C.)

KØBENHAVN: Anneksbygning til Rygårds franske skole indviet

Sct. Knuds skole og Rygårds franske skole er blevet sammenlagt fra dette skoleårs begyndelse. Udflytningen af ca. 90 elever fra Stenogade til skolen i Hellestrup skabte lokale problemer, som man har søgt at råde bod på ved at udvide Rygårdsskolen med en anneksbygning. Denne bygning, der er placeret i søstrenes tidligere frugthave, blev efter visse forsinkelser i forsommeren færdig til indvielse den 4. oktober.

Man begyndte i kirken med en kort Ordets liturgi, hvor biskop H. Martensen prædikede over nogle af lignelserne om Gudsriget. Derefter gik man over i skolens gymnastiksal, hvor skoleinspektør Ole Meyer bød velkommen samtidig med, at han takkede alle, som på én eller anden måde har medvirket ved bygningens tilblivelse. Der var adskillige talere, deriblandt bygningens arkitekt, professor Knud Peter Harboe. 1.-klasserne underholdt med sang og 4.- og 5.-klasserne spil-

lede på blokfløjte. Denne del af programmet sluttede med en tale af biskop H. Martensen, der understregede den katolske skoles rolle i vore dages sekulariserede Danmark. På grund af den fremadskridende afkristning af samfundet må de kristne finde sammen og skabe miljøer, hvor troen kan trives. Den katolske skole må derfor besinde sig på sit økumeniske ansvar. Biskoppen udtrykte ønsket om, at de katolske skoler måtte engagere sig i en målsætningsdebat, for at de virkelig kan blive sig deres ansvar bevidst.

Så fulgte selve indvielsen af anneksbygningen. Biskoppen bad en bøn, og skolens første leder, Mère Madeleine Eugenie, klippede derefter en silkesnor over og markerede dermed, at bygningen er taget i brug, hvorefter de mange gæster, til børnenes store begejstring, besigtigede lokalene. Festen sluttede med en forfriskning i gymnastiksalen. Børnene havde glædet sig umådeligt til denne dag, og deres forventninger blev ikke gjort til skamme, hvad selve bygningen angår: Skolen har fået en smuk og værdig bygning, der ikke blot er ideel til sit formål,

men som i den grad passer ind i søstrenes dejlige park, at den ligefrem fremhæver parkens skønhed. Man kunne dog have ønsket, at festen havde haft et mere børnevenligt præg. (K.O.)

VATIKANET: Dalai Lama hos paven

Søndag den 1. oktober blev Dalai Lama modtaget i privataudien af pave Paul VI. Besøget varede en halv time, og paven modtog tibetanernes åndelige overhoved med ordene: »Vi hilser Asien som de gamle religioner vugge. Den katolske kirke respekterer oprigtigt de andre religioners lære og regler, eftersom de afspejler den evige sandhed.«

Paven udtalte ønsket om, at Dalai Lamas rejse, som går gennem 10 europæiske lande, må bidrage til at forstærke »den gensidige respekt og kærlighed, som troende af forskellige religioner skylder hinanden«. Dalai Lama erklærede på sin side, at hans rejse til Europa »var rent religiøs, kulturel og privat uden noget politisk sigte«. (La Croix)

fabrikker. Præsterne, som senere kalder sig »kristne for socialismen«, tager afstand fra kapitalismen. Biskopperne advarer mod at forgribe sig på menneskerettighederne, hvad enten det sker fra marxistisk eller fra kapitalistisk hold.

Maj-juni: Kardinalen træder frem sammen med præsidenten den 1. maj, »eftersom jeg ved, at regeringen respekterer alle trosopfattelser«. Kommunistiske, socialistiske og kristne arbejderorganisationer forener sig. En gruppe katolske missionærer (Maryknoll) erklærer, at »regeringen Allende ikke kan bryde med Kirken, så længe den står på massernes side«. Skærpede modsætninger i landet med to opsigtsvækkende politiske mord. Silva advarer mod tiltagende vold. Biskopperne hævder, at det egentlige valg står mellem kristendom og materialisme og ikke mellem kapitalisme og socialisme, »som begge er alt for materialistiske«.

August-december: Mod regeringens planer om at lægge al undervisning ind under staten hævder biskopperne Kirkens forfatningsmæssige ret til at drive skoler. Allendes påstand om, at privatskoler er udemokratiske, imødegås af biskopperne med, at 76% af de 360.000 studerende i de ca. 1000 katolske skoler ikke betaler skolepenge, og at fritagelsen for skolepenge kan udstrækkes til alle 100%. Undervisningsministeren bakker biskopperne op og meddeler, at det katolske skolevæsen er i overensstemmelse med forfatningen og kan fortsætte. Fidel Castro besøger Chile og har samtaler med kardinal Silva og med Vatikanets udsending i Chile, der formulerer Kirkens stilling som forstående og samarbejdsvillig, når det gælder fremme af sociale reformer, men den fastholder sin uafhængighed og sin ret til at kritisere. Bispekonferencen anklager senere marxisterne, fordi menneskerettighederne trædes under fode, og volden tager til.

Januar-april 1972: Voldsaktioner fra venstreekstremistiske grupper. Jesuiterpater R. Poblete, Santiago, hævder, at Allendes reformprogram hidtil er »blevet gennemført uden undertrykkelse af friheden, uden kontrol af pressen og med normal aktivitet i kongressen«. Lederen af det katolske fjernsyn i Chile, den Allende-kritiske pastor R. Hasbuns afskedigelse af en venstreorienteret medarbejder fører til TV-strejke og studenterdemonstrationer.

Under UNCTAD-kongressen i Santiago tiltræder Allende et opråb fra kardinal Silva til de rige lande og citerer i en tale Paul VI's rundskrivelse »Om folkenes fremskridt«. 12 katolske præster besøger Cuba. Bispekonferencen hævder, at vold og propaganda »forgifter landet«.

Maj-september: Kristne fra forskellige

KIRKEN OG ALLENDE

Den katolske Kirkes holdning i de sidste urolige år i Chile kan ikke sættes på en enkelt formel. Der kan noteres kraftige modsætninger mellem venstre- og højreorienterede katolikker. Biskopperne under kardinal Raul Silva af Santiagos ledelse har ganske vist afholdt sig fra at tage stilling til de modstridende politiske synspunkter, men de har grebet flittigt ind i debatten med formaninger om at undgå vold og sikre den enkelte hans menneskelige frihed og rettigheder.

Militærkuppet den 11. september har skabt en ny situation, som vi for Kirkens vedkommende ved meget lidt om.

Nedenstående kortfattede oversigt over spillet mellem Kirke og stat under Allendes regering viser Kirkens intensive engagement.

November-december 1970: Allende tiltræder posten som den vestlige verdens første frit valgte marxistiske præsident.

Han lover at respektere de forskellige trosopfattelser, besøger kardinal Silva og flere andre religiøse ledere og lader fejre et økumenisk Te Deum ved sin tiltrædelse. Venstreorienterede grupper, som også omfatter visse kristne, fremsætter under aggressive former krav om jord- og universitetsreformer. Kardinal Silva påpeger, at vold er i uoverensstemmelse med chilensk tradition.

Februar-april 1971: Biskopperne går i opposition mod statslige fremstød med hensyn til fødselskontrol og legaliseret abort. Krise på det katolske universitet som følge af sammenstød mellem venstre- og centergrupper. Biskopperne i de sydlige bispedømmer kritiserer den bølge af illegale jorderhvervelser, der foretages af landarbejdere. En gruppe på 80 præster i Santiagos slumkvarter udtrykker sin støtte til Allendes reformplaner, som også omfatter nationalisering af miner og

trossamfund udtrykker deres bange anelser i forbindelse med øgede spændinger mellem katolikerne, præsternes deltagelse i politik og mange kristnes tydelige sympati for de marxistiske doktriner. Til et Te Deum i anledning af 162 års jubilæet for landets selvstændighed møder Allende op sammen med kardinal Silva og andre kirkeledere. Emnet for sammenkomsten er »at lægge en dæmper på modsætningerne«.

Oktober-december: Biskopperne opfordrer til fred i landet og henstiller til Allende, at han tiltræder et opråb om respekt for borgerrettighederne, en fri presse og tryghed på arbejdspladsen samt afslutning af voldshandlingerne.

Januar-juli 1973: En bitter valgkampagne splitter katolikerne i to grupper for og imod Allende. Statslige TV-teknikere installerer støjsendere mod den katolske TV-station i Concepcion.

Kardinal Silva nægter at deltage i 1. majmøde, da han »ikke kan gå med til, at arbejdere sættes op imod arbejdere«. Biskop A. D. Moreira af Rancagua iværksætter en hjælpeaktion for 11.000 strejkende minearbejderes familier. Den katolske TV-chef Hasbun hævder i en tale, at Allende og hans folk bruger bagtalelse og vold for at bringe uafhængige TV-sendere til tavshed. Det lykkes kardinal Silva at organisere indledende drøftelser mellem de rivaliserende parter i landet i håb om at undgå borgerkrig. »Vi taler i en for vort land dramatisk time for at prøve på at undgå væbnet konflikt,« siger han. Biskoppernes undervisningsudvalg forkaster regeringens forslag om en skolereform og får støtte fra bapstistsamfundet.

August-september: Kardinal Silva fordømmer terror og vold i den lammende transportstrejkes spor. De katolske ledere og landets kvindeorganisationer henstiller til Allende, at han nedlægger embedet. Kvindeorganisationerne demonstrerer støttet af studenterne ved katolske universiteter.

Efter militærkuppet den 11. september udarbejder kardinal Silva på biskoppernes vegne en erklæring, hvori han opfordrer militærjuntaen til at vise mådehold over for den styrtede præsidents tilhængere og til ikke at iværksætte unødige gengældelsesaktioner. »Vi beder om respekt for de faldne, først og fremmest for den mand, som indtil den 11. september var republikkens præsident.« Nationen kan bevidne, skriver biskoppernes talsmand, at vi har gjort alt for at hindre en voldelig udgang på den krise, som følger med hærens indgriben. »Blodsudgydelsen på gaderne og i fabrikkerne piner os,« slutter kardinalen.

(KIT)

ORIENTALSKE PATRIARKERS DELTAGELSE I PAVEVALG

I Katolsk Forum 8/1973 bragtes under »Nyt fra ud- og indland« en lille notits fra Vatikanet om, at pave Paul VI over for medlemmerne af bispesynodens permanente sekretariat har bekræftet, at han agter at lade dem deltage i et kommende konklave, – uanset at de ikke er kardinaler. Det samme gælder for de orientalske patriarker, forudsat at de er i Pax et Communio med biskoppen af Rom.

Hvad mener man om dette i de orientalske kirker?

Den græsk-melkitiske biskop af Baalbek, Mgr. Zoghby, der altid – og især på Det andet Vatikanconcil – har forsvaret de orientalske kirkers selvstyre over for den romerske centralisation med henblik på en tilbagevenden til enhed med den ortodokse kirke, har tilstillet det katolske nyhedsblad *Informations Catholiques Internationales* en tekst, hvor han giver udtryk for sit synspunkt i denne sag. Teksten findes i ICI nr. 437-438, august 1973, og bringes her i oversættelse:

Hans Hellighed Paul VI tænker alvorligt på at lade de orientalske patriarker deltage i valget af paven i Rom. Den romerske kirke vil på denne måde ære og »forfremme« disse overhoveder for de unerede orientalske kirker.

Østens ortodokse kirker og Vestens økumenikere kan ikke andet end modsætte sig dette og heri se en ny bekræftelse af den romerske centralisering. Det er denne centralisering, Det andet Vatikanconcil reagerede voldsomt imod. Det, der får den romerske kirke til således at ønske at udvide konklavet, der skal vælge paven i Rom, er faktisk, at paven i dag effektivt styrer alle Vestens og Østens katolske kirker og i al almindelighed påtager sig ansvaret for alle disse kirker, hvad der ud fra et romersk synspunkt gør det nødvendigt, at alle Vestens og Østens katolske overhoveder deltager i valget af paven.

Dengang den romerske kirke og Østens ortodokse kirker endnu var forenede, blev Roms biskop udelukkende valgt af det romerske præsteskab, hvad der ikke forhindrede Østens og Vestens kirker i at betragte ham som den første blandt kristenhedens biskopper. Alle var enige

om, at han havde retten til at sammenkalde konciler og lede dem – enten personligt eller ved sine delegerede; han kunne gribe ind som voldgiftsmand med særlige rettigheder, når alvorlige vanskeligheder dukkede op. Kort sagt: Han blev betragtet som den ældste broder blandt biskopperne og som den kristne tros forsvarer fremfor alle andre. Men han styrede ikke alle kirkerne.

Senere, efterhånden som den romerske centralisering udstrakte sig til Vestens kirker, deltog de øverste prælater i disse kirker i valget af biskoppen af Rom. Men princippet, at biskoppen af Rom blev valgt af det romerske præsteskab, var noget så normalt og så selvfølgelig, at alle de af Vestens biskopper, der ikke hørte til det romerske præsteskab, først måtte indlemmes i bispedømmet Rom, inden de kunne deltage i valget af pave. Alle kardinalerne, medlemmer af det konklave, der vælger paven, skal have og har altid skullet have titel af diakoner, præster eller biskopper ved en kirke eller et sogn i bispedømmet Rom. Denne regel blev også anvendt selv for de unerede orientalske patriarker.

Biskoppen af Rom er således og netop af denne grund Vestens patriark, fordi Vestens biskopper i hans patriarkat er med til at vælge ham, ganske ligesom de orientalske biskopper vælger den, der skal være deres patriark. Imidlertid er der den forskel, at biskoppen af et orientalsk bispedømme ikke behøver at være medlem af Aleksandrias eller Antiokias lokale præsteskab for at kunne deltage i valget af sin patriark i Aleksandria eller Antiokia, mens ærkebiskopperne af Paris, Berlin eller Bruxelles, ikke deltager i valget af deres vesterlandske patriark, biskoppen af Rom, før de er »forfremmet« til diakoner, præster eller biskopper ved en kirke eller et sogn i Rom.

Da den romerske kirke skilte sig fra de orientalske kirker, udstrakte den romerske centralisering sig til de unerede orientalske kirker, som man indlemmede blandt Vestens kirker. Pavens titel som biskop af Rom og Vestens patriark er blegnet til fordel for universelle titler som »Kirkens overhoved« og »Kristi stedfortræder«, som om han var den eneste stedfortræder for Jesus Kristus her på jorden; titler som de orientalske kirker har ignoreret gennem alle århundreder, både før og efter det store skisma. Kardinalkollegiet, en romersk lokal institution, er blevet til en vesterlandsk kirkelig institution for at ende som en katolsk universel institution, idet det har udviklet sig i takt med den romerske centraliserings fremadskriden.

Det romerske purpur, deltagelsen i det konsistorium, der vælger den romerske pave, var for de katolske biskopper

og for de unerede orientalske patriarker blevet det eneste middel, hvormed de deltog i ansvaret for den universelle katolske kirke i den udstrækning et sådant ansvar kunne anerkendes at tilkomme andre end paven i Rom. I dag med økumeniens fremgang synes det, som om den romerske kirke har opgivet at betragte purpuren som en forfremmelse for Østens patriarker. Ingen af de orientalske unerede patriarker har figureret på de lange lister over de sidste kardinaludnævnelser. Men den romerske kirke synes at ville »ære« dem ved at lade dem deltage i pavevalget. Hensigterne er udmærkede. Men der er ganske bestemt ingen ortodoks biskop eller patriark, der når den kristne enhed engang er genoprettet, vil blande sig i valget af biskoppen af Rom, lige så lidt som de vil tillade nogen indblanding fra Roms kirke i valget af orientalske biskopper eller patriarker.

At lade de unerede orientalske patriarker deltage i valget af paven i Rom ville altså på ingen måde være økumenisk, fordi en sådan forholdsregel ville være fremmed for de kirkelige traditioner, og fordi den ville stadfæste en situation og en centralisering, der i dag udgør den største hindring for kristen enhed.

Elias Zoghby,
ærkebiskop af Baalbek

TILLIDSBRUD I VATIKANET

*Striden om den tyske nuntius
Corrado Bafiles brev*

Den 3. oktober 1973 offentliggjorde »Frankfurter Allgemeine Zeitung« et brev, hvori nuntius Bafile foreslog Vatikanet at tilbagekalde biskop Kempf af Limburg. Den apostoliske nuntius var utilfreds med hans embedsførelse og mistænkte ham for at være »progressist«, bl.a. fordi han havde ovedraget et sogn til en fra den gammelkatolske kirke konverteret gift præst. I brevet nævntes også den prælæt, som skulle indtage den afsatte biskops stilling.

Brevet vakte et ikke helt almindeligt røre i offentlige kredse både i og uden for den katolske kirke i Tyskland. For det første var man forbavset over, at et så vigtigt brev kom til offentlighedens kundskab. Alt tyder på, at lækagen fandtes i selve den romerske kurie. For det andet var man med rette opragt over, at den pavelige nuntius på den må-

de havde blandet sig i de tyske biskoppers anliggender. Brevet er en realitet. Men den pavelige nuntius har senere meddelt, at han havde underrettet biskoppen af Limburg om sit brevs indhold og sagt, at han ville forelægge det for sine foresatte i Rom. Derimod beklager man, at han ikke i forvejen havde talt med formanden for den tyske bispekonference, kardinal Döpfner. Efter at brevet var afsendt, har den pavelige nuntius talt med kardinal Döpfner. Denne frarådede på det bestemteste den foreslåede fremgangsmåde. Derefter har Bafile i et andet brev taget sit forslag tilbage.

Denne uheldige hændelse har bevirket, at de pavelige udsendinges stilling igen er blevet sat under debat. Hvad er egentlig deres opgave, og hvilken indflydelse har de i de respektive kirker, hvor de virker? Meget tyder på, at hele problemet trænger til fornyet overvejelse.

H. Roos S.J.

NYE FRONTER I SPANIEN

Fra Kirkehjælpen 3/73

Den spanske, evangeliske kirke, IEE, har holdt nationalsynode fra 31. maj til 3. juni i Logroño, Nordspanien. For første gang i de protestantiske menigheders historie ved en sådan lejlighed optrådte en romersk-katolsk biskop som taler. Det var biskop Briva Miravent, præsident for det nationale sekretariat for økumeni.

Over for repræsentanter fra 58 protestantiske menigheder bad biskop Miravent om undskyldning for de synder, som romerkirken i fortiden har begået mod spanske protestanter. Han kom desuden ind på de mange problemer, som religionsfriheden stiller folket overfor.

Det kan måske give visse fornemmelser med hensyn til udviklingen i dagens Spanien, dersom man sammenholder disse biskoppelige udtalelser med en bemærkning fra en god spansk marxist, medlem af Comisiones Obreros, de forbudte arbejderkommissioner: »Præsterne er de bedste venner, vi har. De lader os bruge deres kirker til at holde møder i, selv om politiet brænder efter at bryde ind og arrestere os.«

I begge tilfælde er der tale om nye fronter, i begge tilfælde er den spanske statsmagt taberen. Den kirke, som med borgerkrigen i 36-39 kastede sig helt i

armene på Franco, den kirke som efter krigen hævdede, at en protestant ikke kan regnes for en ordentlig spanier, denne kirke møder i dag op på protestanternes synode og rækker hånden frem til forsoning og samarbejde, denne kirke smækker dørene op på vid gab for kommunister, der er på flugt for politiet!

NYT FRA SILKEBORG

Skt. Joseph Søstrene i Silkeborg er efter 30 års virke ophørt med at drive børnehaven den 1. juli i år på grund af søstermangel, og fra samme dato har sr. Irene taget sin afsked som leder gennem alle årene.

Både forældre og menighed er søstrene stor tak skyldig for det værdifulde og trofaste arbejde, der er ydet gennem de mange år, og det var med vemod og bekymring for fremtiden, man modtog meddelelsen om nedlæggelsen.

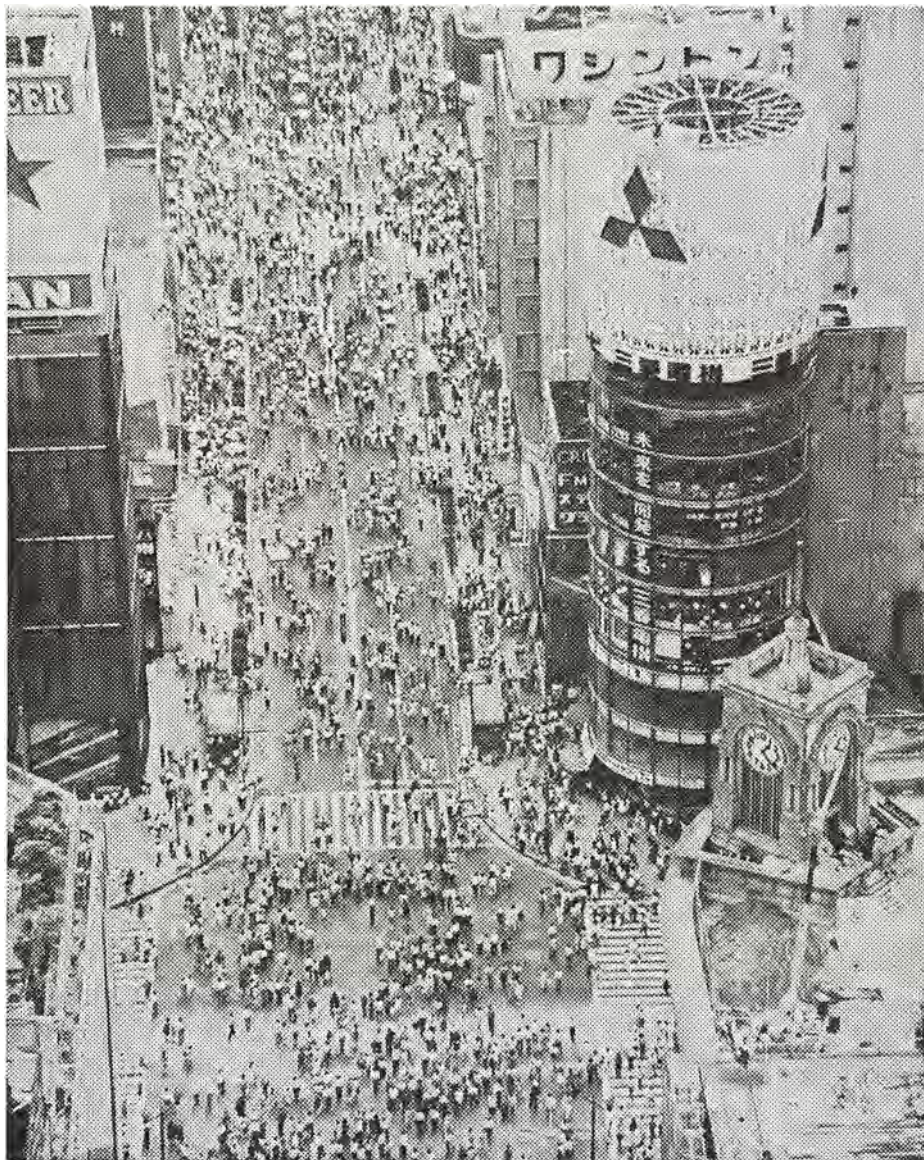
Der opstod derfor i menighedsrådet et ønske om at videreføre børnehaven som menighedsbørnehaven. Efter halvandet års ihærdigt arbejde med planlægningen, hvorved institutionen fra at være en privat børnehaven er blevet omdannet til en selvejende institution med statslig og kommunal støtte, kunne man den 1. oktober genåbne en halvdagsbørnehaven for 40 børn. Den nye børnehaven hedder Vor Frue Sogns Børnehaven og har følgende formålsparagraf: *Institutionens formål er at skabe en halvdags børnehaven med pædagogisk og socialt sigte, hvor barnet får mulighed for, såvel legemligt som åndeligt, at udvikle sig i fælleskab med andre.*

Børnehaven har til huse i samme lokaler som hidtil, udlejet af Skt. Joseph Søstre, som til menighedens glæde fortsat forbliver i byen.

Som leder har bestyrelsen udnævnt *Margrethe Mørck Pedersen*, der sammen med 4 medarbejdere står for det daglige arbejde.

Der har allerede nu været afholdt forældremøde med deltagelse af så godt som alle børns forældre. Temaet for mødet var børnehavens målsætning, og der var en meget livlig drøftelse i såvel små grupper som i plenum.

Forældrene gav herunder positivt udtryk for, at de ønskede børnehaven videreført i samme kristne ånd som hidtil.

JESUITER- MISSIONÆR I JAPAN

*udsendt af jesuiterne
i Japan*

1970'ernes Japan betragter sig selv som det eneste store »udviklede« land i den afro-asiatiske verden. Dets nationalprodukt rangerer som det tredjestørste i verden efter USA's og Sovjetunionens, og i slutningen af dette århundrede har det muligvis passeret dem. Desuden har Japan et højt udviklet uddannelsessystem (næsten 100 pct. af befolkningen kan læse og skrive), den største bog-, tidskrift- og dagbladsproduktion i hele verden, et uhyre marked for alle efter-industrialderens forbrugergoder samt et massemedie- og transportsystem, der rummer formidable tekniske muligheder.

Hvad sker der i Japan?

Landets politiske opbygning er demokratisk. Alle ideologiske afskygninger – lige fra det Molotov-cocktail-kastende nye venstre til det japanske-sværd-svingende gamle højre, fra fredelig kommunisme til fredelig buddhisme og fra nihilistisk agnosticisme til fanatisk tro – er repræ-

senteret i denne umådelige smeltedigel med dens 100 millioner mennesker.

Der er stor uro, især blandt unge. Det overvældende flertal af unge har ingen fast overbevisning om de vigtigste spørgsmål om livets yderste hensigt og mål. De er som regel tilhængere af en eller anden form for fundamental samfundshumanisme, er meget friske i deres indstilling og nærer en instinktiv tro på menneskets »gødhed«. Denne vage optimisme og overbevisning bygger imidlertid ikke på noget klart grundlag, og den trues konstant af en dyb understrøm af nihilisme, som fremkalder tilsyneladende psykotiske eksplosioner blandt studenterne.

Kristendommen i Japan

Hvad kristendommen angår, er den japanske kirke lille i sammenligning med de fleste andre kirker i de såkaldte »Tredjelande«, hvor efter sigende de fleste kristne vil være at finde i fremtiden. Eftersom Japan imidlertid er det eneste »udviklede« land med geografisk og historisk beliggenhed i Den tredje Verden, er den japanske kirke af enorm potentiel betydning.

Man kan i Japan finde levende repræsentanter for de fleste gamle asiatiske religioner, og selv midt i et samfund, der er yderst moderne og tilsyneladende helt omdannet efter vestligt mønster, mærkes den orientalske mentalitet som en dyb understrøm under det hele.

Disse omstændigheder har allerede frembragt en japansk protestantisk teologi, som har avlet flere førsteklases teologer. Den teologiske litteratur (både oversættelser og originale værker) er overvældende i forhold til, hvad der foreligger på de øvrige afro-asiatiske sprog. Desuden fungerer Japan, som måske er det mest sekulariserede land i verden, som forsøgsområde for en meningsfyldt kristendom i en sekulariseret verden – verden af i morgen for størsteparten af menneskeheden.

Selv om antallet af kristne i Japan kun langsomt tager til (der er nu ca. en million kristne af forskellige observanser og kirkesamfund, deraf ca. 330.000 katolikker), har de kristne tanker og værdier en vidtgående indflydelse i landet. Mange japanere føler sig spontant draget til kirken. Et af tegnene på dette er den for nylig opståede højkonjunktur i »kirkelige vielser«. Uden nogen som helst tilskyndelse fra vor side er der flere og flere unge, der ønsker at blive viet i en kristen kirke, fordi de har en fornemmelse af, at kun et sådant bryllup er virkelig »meningsfyldt«.

Som et andet tegn kan nævnes, at et nyoprettet japansk firma, der producerer fjernsynsserier, som sit første større arbejde har udarbejdet en række »bibelske fortællinger« for børn, selv om ingen af

lederne er kristne. De startede med »Kristi levned«, som de har brugt store summer på at fremstille. Deres valg forklarer de med, at de ønsker, at deres første arbejde skal være »gavnligt og af blivende værdi«.

Kirken står over for en enorm udfordring

Eftersom dette er vilkårene i det japanske samfund, er det indlysende, at kirken i Japan i den nærmeste fremtid vil komme til at stå over for en enorm udfordring og store muligheder. Den kan komme til at høre til stødtropperne ved den nye omgruppering i verden og i den universelle kirke i det 21. århundrede.

I betragtning af vanskelighederne ved at genoprette det kristne livssyn i et ultramoderne højt udviklet sekulariseret østligt samfund er det i dag slet ikke sikkert, at kirken vil være i stand til at besvare en sådan udfordring. Den kan f. eks. lukke sig inde i en steril ghetto. Eller den kan øde sin kraft på indre splittelser. Eller den kan kvæles i overorganisation. Eller den kan hengive sig til overfladiske udgydelser og uvæsentlige aktiviteter. Alle disse farer er i høj grad reelle.

At overvinde disse farer og i tanke, liv og organisation at blive en styrke for den universelle kirke i morgen er den opgave, de kristne, der lever og arbejder i Japan, ser sig stillet over for i dag.

Fuldbyrdelsen af denne opgave beror naturligvis først og fremmest på de japanske kristne selv. Hvis tilstrækkeligt mange af dem er 100% kristne, 100% japanere og 100% moderne mennesker, kan de sætte en »kædereaktion« i gang i hele det øvrige Asien.

Japan vil dog i de kommende tiår stadig have brug for hjælp fra et stort antal kristne i andre lande for at kunne give det rigtige svar på tidens udfordring. Behovet for arbejdere til dette er ikke mindre i dag, end det altid har været, selv om tjenestens form måske er en anden.

Internationalt samarbejde er nødvendigt

Den koloniserende side af missionærens virksomhed må forsvinde, men et internationalt samarbejde er nødvendigere end nogen sinde for at skabe kirken af i morgen. Kirken i Japan har forstået dette og har allerede sendt sine vidner til andre lande (Brasilien, Columbia, Peru, Tyskland og forskellige sydøstasiatiske lande samt flere andre). Men Japan har stadig brug for kristne vidner udefra, hvis Kristus og hans evangelium i dag skal gøres tilgængeligt for en befolkning på 100 millioner i et land, hvor den personlige kontakt er vigtigere end noget andet.

Jesuitermissionær i Japan

Af det her sagte vil man forstå, hvorfor der er brug for jesuitermissionærer i Japan, og hvordan de skal være. Derfor kan det være nyttigt at gøre udførligt rede for, hvilke egenskaber en missionær i Japan bør være i besiddelse af.

Han skal have evner og udholdenhed til at lære japansk. Behersker man ikke sproget ordentligt, er der ikke meget håb om at gøre et godt stykke arbejde i Japan i tiden, der kommer. Der er imidlertid og vil altid for mænd med særlige kvalifikationer være mulighed for at gøre en indsats – som regel for et begrænset tidsrum – ved et eller andet særligt projekt i Japan, hvor der kun er brug for et fremmed sprog.

Det ville dog være en misforståelse at tro, at jesuitermissionærer først og fremmest skal lade sig tiltrække af Japan, fordi der er en opgave at løse, eller ud fra forestillingen om, at de kan bidrage til stor fremgang for kristendommen. Japanernes traditionelle syn på religionen er, at den er en dyb indre oplevelse. De er mere tilbøjelige til at acceptere et møde med religionen på dette end på det strukturelle eller organisatoriske plan. Derfor skal jesuitermissionæren først og fremmest være et menneske, der har blik for Guds personlige virke i hans eget og andres liv.

Endvidere må en missionær, der vil virke i Japan, være indstillet på – ikke en gang for alle, men til stadighed – at ofre områder af sit liv, som han tidligere har betragtet som overordentlig værdifulde. Først da bliver han parat til at acceptere et helt nyt liv. Han føres ind i en ny verden af kulturel berigelse og bliver i stand til at acceptere nye værdier og nye tankegange og handlingsmønstre.

Selv inden for kommunitetets rammer kan en missionær i Japan på grund af den internationale karakter, der præger den japanske provins, komme til at føle sig som en fremmed. Også det kan imidlertid blive en kilde til berigelse og en opvågnen, hvorved han finder sin plads i den universelle kirke. Beredviligheden til at arbejde sammen med og

for mennesker af en anden kultur og med en anden baggrund og til således at finde sin egen identitet i Kristus er væsentlig for en missionær i Japan.

Man må være parat til at acceptere nederlag

På samme måde er det vigtigt at være parat til at acceptere modløshed og nederlag.

En missionær i Japan bliver efterhånden nødt til at indse, at han på det rent naturlige plan ikke kan arbejde så effektivt som i sit eget land. De synlige resultater vil være minimale. Han vil muligvis blive skuffet over japanernes manglende tilbøjelighed til at lade sig bevæge af logiske og akademiske argumenter og over deres interesse for følelsesmæssige påvirkninger. Han vil i mange tilfælde være henvist til udelukkende at tage sin tilflugt til Gud. Det er hans egen oplevelse af Gud, der skal sætte ham i stand til at møde de enkelte mennesker på en effektiv måde, og det er det vigtigste ved apostolatet i Japan.

Korsets dårskab

Ligesom det er tilfældet i andre jesuiterprovinser, har Jesu Selskab i Japan ingen garanti for, i hvilken retning dets apostolat vil udvikle sig i fremtiden. Mangelen på menneskelige ressourcer og spørgsmålet om, hvad der skal prioriteres højest, gør sig lige så stærkt gældende her som andre steder. Men vi er overbevist om, at det er umagen værd at gøre det, vi gør, at vor tilstedeværelse er væsentlig, og at vi kan og skal bidrage til Gudsrigets større udbredelse.

Historien om jesuitternes missionsvirksomhed i Japan med dens oprindelige gode resultater efterfulgt af forfølgelse og martyrium, som førte til en ny fødsel, har vist os, at det fundamentale træk i vort apostolat må være at prædike korsets dårskab med vort eget liv som eksempel. Vi skal bringe Kristi glæde og kærlighed til andre ved at gøre hans kors, hans svaghed, hans fattigdom, hans ydmyghed og dermed hans herlighed tiltrækkende for dem. Dette er nu som altid jesuitermissionærens opgave i Japan.

LÆSER- BREVE

Vedr. læserbrev om *Una Voce* i
Katolsk Forum nr. 16/1973

KÆRE HERR OG FRU BONNEVIE

Med megen interesse, men også med nogen undren læste jeg Deres brev vedr. *Una Voce* og må med det samme sige, at jeg har meget svært ved at forstå Deres kritik. – At besvare Deres brev kunne kræve en længere redegørelse, men det skal jeg skåne *Katolsk Forums* læsere og spalteplads for og derfor fatte mig i korthed. Jeg har opdelt Deres brev i 4 punkter:

1. Når De skriver, at et af resultaterne af det 2. Vatikankoncil var, at vi »bl.a. mistede latinen og den gregorianske sang«, må det bero på Deres uvidenhed om indholdet af konstitutionen om liturgien, »*De sacra liturgia*«, promulgeret af pave Paul VI den 4. december 1963. Såfremt De da ikke er vildledt af folk, der mistynder koncilets konstitutioner, ville De vide, at nr. 36, § 1, nr. 54, nr. 114, nr. 116 og nr. 117 i denne konstitution forlanger bibeholdelse af latinen (med specialtilladelser til at bruge modersmålet i messen) og videreførelse og anvendelse af den gregorianske sang.

2. *Una Voce* tilslutter sig fuldt ud og anerkender lydigt ovennævnte koncilkonstitutions bestemmelser, men vil også arbejde for, at de citerede bestemmelser bliver overholdt til punkt og prikke på vært særlige interesseområde. Vort mål er derfor *ikke* – som af Dem antydet – tilbagevenden til førkonsiliære tilstande, men vi arbejder helt på koncilgrund. Vor bevægelses benævnelse angiver også direkte, hvilke værdier vi vil værne: »*Una Voce*, bevægelse for bevarelse af

latinen og den gregorianske sang i kirken«, – dette nemlig ikke med udelukkelse af, men *ved siden* af brugen af modersmålet i messen.

3. Når De skriver, at bevægelsen *Una Voce* nu synes at »manifestere sig med en vis brod mod læreembedet i Rom og i Københavns«, synes jeg, at det havde været korrekt af Dem at komme med konkrete eksempler herpå. Bevægelsens officielle linie og mål er stadig det samme, og vor fuldstændige anerkendelse af læreembedet fik for eksempel udtryk i vort telegram til paven under retræten i år.

4. *Una Voce* »skændes« ikke med nogen og »hader« heller ikke nogen, men ønsker kun, at koncilkonstitutionens førnævnte bestemmelser må blive respekteret, og kan her hælde sig til pave Paul VI, der i en generalaudiens i august måned i år i Castelgandolfo har foreslået en udbredt genindførelse af latinen og den gregorianske sang i kirkens liturgi. – Herom nærmere i *Una Voce Scandia* nr. 9, som udkommer ca. 1. november. Med venlige hilsener

for *Una Voce Scandia*
N. Rosendal-Hansen

LÆSERBREV: CATHOLICA

Undertegnede hører til dem, der abonnerer på et par katolske blade og tidskrifter og ved lejlighed køber et par stykker til i løssalg for at følge med i, hvad der sker. Jeg har endnu bevaret troen på, at det skrevne ord har en mission; også i en TV-tid, i en tid, hvor bladdøden hærger, og en tid, der i den grad er præget af brydninger, at folk fristes til at afbestille blade, der tør trykke ubehagelige kendsgerninger. Det er snart et år siden, der udkom et nummer af *Catholica*. Er dette tidsskrift bukket under for bladdøden?

Det er påfaldende, at så mange af vore skrivende ånder i dag foretrækker at skrive alle andre steder end netop i katolske blade. Hvad er årsagen til denne »boykot«? Det er udmærket, at en katolsk skribent også kan skrive andre steder end i den katolske presse, men denne må han så sandelig heller ikke lade i stikken.

Jeg vil hermed opfordre mine medlæsere til at tilskynde alle dem, de ved, der kan skrive, til at gøre det. Skriv til de katolske blades redaktioner (også til dem, der har en lidt anden opfattelse af tingene end I selv), send dem forslag angående dette eller hint, støt dem økonomisk og hverv nye abonnenter. Det er da vel ikke kommet så vidt, at få katolikker i dag formulerer katolske tanker, og endnu færre kan og vil udtrykke dem.

Flemming K. Rasmussen,
Adilsvej 17, 3. tv., 2000
København F.

KRISTELIGT DAGBLAD BØR HAVE VOR UDELTE STØTTE

KF har modtaget:

»Kristeligt Dagblad« har en helsidesannonce i »*Katolsk Forum*«, hvorigennem avisen søger nye abonnenter. Så langt og vidt er man kommet: Og så glædeligt godt for gensidig medlevens skyld!

Frontlinierne går i vort meget afkristnede skandinaviske samfund – og vel europæiske med, *ikke* så meget mellem de forskellige kristne samfund, selv om der er betydningsfulde skillelinier, som mellem den del af befolkningen, der tror på Evangeliets budskab, og som i ufuldkommenhed forsøger at leve efter det – og så vore irreligiøse eller anti-religiøse medborgere.

Hvis vi mennesker, der i »lerets skrøbelige ufuldkommenhed« har modtaget troens nådegave, i tiden *ikke* kan se de mere og mere optrukne linier i en kulturturkamp, der sandsynligvis fremover, efterhånden som nye af massemedierne helt påvirkede generationer vokser til, vil blive mere og mere forbitret over for kristendom og enhver religiøs tro overhovedet, så er man enten ligeglad, slumrende, følger ikke tilstrækkeligt med i den åndelige og verdslige samfundsudvikling – eller er helt blind!

I dette perspektiv min beskedne velkomst til »Kristeligt Dagblad« for opfordringen til dette blads lille læserkreds!

Man inviteres til at slutte op om denne avis, der fra mange sider karakteriseres som et yderst seriøst og læseværdigt blad. Og her ganske særligt inden for pressens egne folk – hvis man da ikke tilhører den stadigt større og større gruppe af venstreorienterede inden for massemedierne udstrakte arbejdsfelt. Deler man ikke disses anskuelser, er man ikke »på bjerget«, men er »reaktionær«, sandsynligvis også uvidende og helt fordummet!

Som journalist mindes jeg »Kristeligt Dagblad« tilbage til årene omkring 1950. Det var i tiden, da redaktionen ikke veg tilbage for at bringe katolsk stof – tid efter anden for dets også dengang alt for få læsere.

Reel og sober oplysning om millioner af menneskers katolske tro og om de livsytringer, der kom fra denne side. Man var vel ikke enig, men sindelaget var reelt. Bladets bagside var dengang ligesom nu interessant. Tak for denne mangesidede information.

Mellem navnene i bladet lyser bl.a. den »gammeldags«-troende grundtvigske forstander C. P. O. Christiansen fra Frederiksborg Højskole ved Hillerød. Han havde åndelig og geografisk udsyn og følte det som sin medmenneskelige kristenpligt at sige fra og imod, når der var sårende eller urigtige bemærkninger fra enkeltpersoner imod den katolske kirke her eller ude omkring i verden, angreb, som ikke svarede til de virkelige kendsgerninger.

Også dengang fandtes der ikke-katolikker, ofte protestanter, der ikke havde synderlig forbindelse med deres egen kirke, – som stædigt holdt på, at den katolske kirkes kvinder og mænd helt og aldeles var standstødt ved reformationen, hvorfor der ikke var noget at tale om til den side! Til trods for, at flere hundrede millioner mennesker levede deres liv generation efter generation i denne katolske kristentro. Man sad uhjælpeligt fast i krøniker og klicheer fra 1500-tallet og fremover. Gentagelse på gentagelse. Levede overhovedet ikke med i det, man så, men kom bare med bedrevidende angreb.

Årene er gået og langt mere forståelse er vokset frem mellem de kristne tros-samfund i tiden, da gudløsheden og nu også bespottelsen breder sig i store befolkningsgrupper.

Samtidig er der pressemæssigt sket en stramning til ubodelig skade for de mindre aviser i Danmark – også for »Kristeligt Dagblad«. Bladdøden gæster mange byer og egne, og der grædes så mange tårer, når døden er indtrådt, og begravelsestalen holdes . . . : Hvor kunne det dog ske? Havde man dog holdt dette blad! Livssynet stod jo ens sind så nær! Men aviserne er nu også blevet alt for

dyre! Jeg har jo ikke råd til at holde andet end lokalavisen og så tre-fire-fem ugeblade . . . – Al tale og hulk var dog forgæves på det tidspunkt!

Når skrivefejeren er stukket i det gamle blækhus, og den skrantende og skramlende trykpresse ikke kan mere, og ubetalte regninger ryger ind over dødsboet, den økonomisk kuldsejlede avis – så er det uigenkaldeligt for sent!

»Kristeligt Dagblad« er en af de aviser, der står på en uriaspost. Ikke blot i åndelig henseende mellem poppressen og kulturkrisen, men beklageligvis også økonomisk. Man deler her så ganske skæbne med vort eget »Katolsk Forum«. Man vil begge steder gerne have bladene ind i hvert hjem, der har den kristne tro i hjerte og sind.

Forretningsmæssigt vil dette nemlig føre med sig, at der kommer flere annoncer, og når man ved, at dagbladsbudgetter helst skal have 60 pct. af omsætningen fra averteringen, kan man forstå både betydningen af flere abonnenter og flere annoncer. Større markedspublikum og flere penge til investering og ny landvinding!

Som en almindelig læser af »Katolsk Forum« og uden opfordring, men ganske spontant på fagets vegne vil jeg gerne med disse linier henstille til de mange katolske hjem ud over landet: Støt »Kristeligt Dagblad«! Avisen repræsenterer Danmarks Folkekirkelige, er ikke ensidigt tilknyttet nogen retning inden for denne, men virker for den kristne tankegang i vort fælles danske samfund.

Jeg ved, at alt for mange katolske enkeltpersoner og hjem med mange medlemmer beklageligvis *ikke* holder »Katolsk Forum«. Missioner for større tilgang ud over hele landet. Lige så beklageligt er det, at »Kristeligt Dagblad« heller *ikke* kommer ind i de mange tusinde folkekirkelige hjem, hvor det er så helt naturligt, at både lokalavisen og tillige »Kristeligt Dagblad« ligger på bordet!

Lad denne opsats virke som en spore til et aktivt og vedholdende abonnement: Både på vor fælles avis »Kristeligt Dagblad« og på »Katolsk Forum«. Ud over landet har vi slet ikke råd til, at disse publikationer ikke trives tilfredsstillende og hele tiden er i topform, i trit med moderne samfundsudvikling. Styrk derfor hver på sin plads såvel »Kristeligt Dagblad« som »Katolsk Forum« ved abonnement og annoncering. Giv for eksempel gaveabonnementer til fødselsdage, til jul eller nytår. Vær aktiv, inden det er for sent.

A. Dahl, journalist

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserver
Hjærnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 06 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22, Roskilde
Telefon 36 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefor

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Telf. 36 81 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæk – Pålæg
Sct. Olegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 276
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gae-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 – 94 39 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 8850

- der får De
mere
for pengene - -

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
•34 46 01 Go. 80 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramshørd 13 - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramshørd 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 08 93

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

UNGE AF I DAG OG KIRKEN

I 1972 afholdt den katolske spejderkonference (CISC) et rådsmøde i Beirut, hvor man drøftede emnet: »Hvordan er den Kirke, vi prøver på at bygge op sammen med de unge af i dag?« I år havde man inviteret til møde i Wegberg i Tyskland for at fortsætte dette tema men med repræsentanter for de unge. Ud over rådsrepræsentanterne kunne der komme to førere på ca. 25 år fra hvert land. Desværre benyttede ikke alle sig af dette tilbud. Vi havde heller ikke mulighed herfor, så det var kun pastor Ballin og undertegnede, der deltog.

Som fortsættelse af emnet havde man tre temaer:

»De unge menneskers modtagelse af Guds ord og et studium af de liturgiske udtryksformer, som imødekommer deres behov og personlighed.«

»Et studium af nye veje til fællesskab mellem unge mennesker og voksne inden for en menighed.«

»Hvordan kan de unge bekræfte deres tilhørsforhold til Kirken - Guds folk - på en konkret måde?«

Man fik først nogle oplæg fra de forskellige lande for at belyse, hvorledes ungdomsarbejdet, specielt spejderarbejdet, foregik i dag. Hvilke muligheder man havde for gennem dette arbejde at udvikle de unge, så deres tro betød noget for dem i det daglige liv. Gennem spejderarbejdet understøttes det arbejde, forældre og katolske skoler gør for at opdrage de unge til at være kristne.

Det syntes, som om man havde de samme problemer i alle landene. De unge afslår at lade sig belære. Man kan som fører ikke komme og sige, at således bør det være, man må have en samtale i gang, man må lære at lytte til de unges problemer, anerkende deres personlighed og acceptere deres kritik og vurdering.

Samtidig står føreren i dag i den situation, at det er ham eller hende, der skal tage den »officielle kirkes« plads for at få troen til at vokse og modnes hos de unge. Før var det kapellanens opgave, men med et mindre antal præster, som man kender det i alle lande, kan man ikke mere forvente, at en præst kan være med til møder, tage på weekend, ja måske ikke engang i en sommerlejr. Man må være glad, hvis man inden for et større område har en præst, der interesserer sig for ungdomsarbejde og vil komme til førerstævner eller lignende for der sammen med førerne at tale om problemerne, støtte dem i deres eget religiøse liv og sammen med dem finde metoder, hvormed man kan få de unge med i et religiøst fællesskab - først i deres egen kreds - derefter i sognet og bispedømmet.

Som allerede sagt vil det at opdrage de unge til at være kristne i høj grad være overladt til føreren. Det er et stort krav, men ikke noget nyt. Egentlig har det altid været således, men mange har troet, at det med religion, det overlader vi bare til kapellanen, og så tager føreren sig af teknikken.

For at udfylde denne opgave må føreren først og fremmest selv være en overbevist kristen, og hans handlinger må være i overensstemmelse hermed. Han må være parat til at lytte, han skal ikke prædike, men alligevel evangelisere. Det blev stærkt understreget, at det er førerens eget personlige liv, der i første række påvirker de unge. Intet kan erstatte et godt eksempel.

Man havde bedt om at få forelagt nogle af de erfaringer, man havde gjort i de forskellige lande med hensyn til at bringe unge mennesker i nærmere kontakt med Kristus og Kirken. Man hørte om lejre af forskellig art, det kunne være i en landsby, hvor man havde tilbudt at restaurere en gammel kirke, eller en førerlejr med 8000 personer fra Frankrig og Tyskland. I Schweiz havde man haft førertræning i Kloster Einsiedeln, hvor der kunne være 200 på en gang. Belgien havde indledt et »retfærdighedsår«. Det begyndte hos de mindste i familie og skoler og gik videre til at beskæftige sig med den uretfærdighed, man føler, når det drejer sig om U-landene. Erfaringerne var for de flestes vedkommende, at det gjaldt om, at de unge selv var med i tilrettelæggelsen. Bl.a. studerede man teksterne før gudstjenesterne og prøvede

på at sætte dem i relation til sine egne problemer. Bagefter prøvede man at resumere evangeliet med egne ord og fortælle, hvad man fik ud af det.

Flere lande var enige om, at de unge gerne ville have et sted, hvor der var stilhed, så man kunne meditere i fred.

Liturgien, man brugte, når man havde med de unge at gøre, skulle være noget, der kom dem ved. Nogle lande havde gjort et stort arbejde med ungdomsgudstjenester – også nye liturgiske former, som førerne kunne bruge, når man f.eks. var i lejr uden præst.

Alene ordet kirke gav anledning til misforståelser. Nogle betragtede den som strukturen, hierarkiet, og kun ganske enkelte så kirken som Kristi legeme, Gudsfolk. Man var dog enige om, at den kirke, vi præsenterer de unge for, må være relevant og en surdej i verden, og at den skal beskæftige sig med verdens tarv hellere end at klynge sig til traditionelle systemer og strukturer, som forhindrer, at den får sin rette plads i vort liv.

Man ville inden for CISC prøve at samle de ideer og erfaringer, man allerede havde gjort og haft held med, når det drejede sig om religiøse aktiviteter, især naturligvis ting, de unge havde været glade ved at være med i.

Man talte meget om, at de unge ville være frie. Det, vi oplevede i Wegberg, var måske også et forsøg på frihed, idet programmet for vort møde var meget løst med det resultat, at man spildte megen tid. F.eks. når man troede, at man skulle til gruppemøde, og dette så blev ændret til plenarmøde med det resultat, at man ikke havde manden, der skulle passe simultananlægget, på stedet. Tilsyneladende var det kun spisetider, der blev overholdt, sikkert ikke af hensyn til os, men til køkkenpersonalet.

En gruppe unge tyske spejdere, der lå i lejr på stedet, skulle have messe kl. 7,45; da kl. var 8,15, måtte præsten ud og kalde dem frem fra teltene.

Efter at vi alle dels havde lyttet til beretningerne, dels deltaget i gruppe-diskussioner, skiltes vi. De unge skulle nu prøve at lave deres egen konklusion, mens vi skulle se på finanser og administrative spørgsmål. Blandt andet skulle vi vælge generalsekretær for Europa.

Derefter kom de unge med følgende resolution:

1.1. Hvorledes kan spejderarbejdet påvirke den atmosfære af modløshed,

som kan konstateres blandt de unge. Hvad foreslår man?

1.2. Det er vort mål at forkynde og virkeliggøre kærlighedsbudet for derigennem at bringe fornyelse til kirken. Vi mener, at dette bud ikke efterleves, uden at man vover en konfrontation af vore forhold i hvert fald i menighederne. Hvorledes kan spejderbevægelsen spille en rolle der?

1.3. Den lille gruppe – patruljen – er et naturligt samlingssted. Spejderbevægelsen bør vise vej til dannelse af små kirkelige grupper. Hvilke opgaver kommer til at hvile på lederne?

2. CISC. Med blikket henvendt på et kommende møde kunne man tænke sig at foreslå følgende tema:

Vi går ud fra, at en menighed ikke kan eksistere uden en fælles målsætning, uden en sendelse og uden at have for øje, at den er en faktor i udviklingen på troens område. Derfor må vi gøre os klart, hvad vi skal sætte i gang for at virkeliggøre disse kirkelige grupper.

3. Vedrørende de enkelte landsgrupper.

Lytte til de yngre, respektere enhvers særlige forhold, ønske at nå til virkeliggørelse af fællesskabet og godtage, at andre blander sig i ens dispositioner. Er vi rede til at risikere noget, for at kirken kan fornyes: Hvilke konkrete ting kan man fra de enkelte lande foreslå hertil?

4. Konkret ønsker vi en udveksling af informationer mellem alle lande i Europa-Middelhavsområdet – især angående tema for senere møder. At tidsskriftet for CISC redigeres på tur af de forskellige medlemslande.

Til slut kan siges, at de unges gruppe følte, at det var ejendommeligt, at CISC, en ungdomsorganisation, havde ønsket at konsultere de unge. Dette kunne få en til at tro, at de officielle repræsentanter (højeste leder og præst) ikke var i stand til at forstå problemerne, som de findes i grupperne. Man burde i CISC bruge tiden på at lytte til de unge og udveksle erfaringer i stedet for at bruge den til strukturovervejelser, som snarere virker tyngende.

Man fik noget med hjem til overvejelser, og i HKD havde vi søndag den 7/10 et møde med nogle førere og en del præster, der står i ungdomsarbejde på den ene eller anden måde, for bl.a. at forelægge nogle af disse tanker.

Lily Fausbøll

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester
Bjergtedvej 10
København, Brønøhøj
Telf. 80 11 55 og 80 16 55

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING

Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 – 82 48 40

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

D. Plate Petersen

Malermester

Telefon FAsen 27 18

Schjøth's FarvehandelAmagerbrogade 180
Telefon 65 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelsær
ordnes personligtAlle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys - Kraft - Oliefyrt

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murarmestre

Amaliegade 16 A - Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
*Christian Valther*HORSENS

**Poul
HENRIKSEN**

Rådhusstræde, Vejle

Telefon 82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 80

Bogladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 82 09 26 - 82 11 26

Kartofler - Frugt - Grøntsager

Konserver - Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 62 15 33

**SKAL
DET
LYKKES
NU?**

Det har alle dage været meget vanskeligt at døbe spejdervæsenet. Problemet ligger i, at spejdersport først og fremmest er en aktivitet, som motiveres ud fra ganske almindelige og almene lyster hos de unge: lyst til eventyr, kammeratskab, liv i nær kontakt med naturen, internationalisme, prøve kræfter osv. Det er denne sunde og direkte motivering, der har betinget spejderidealet's dundrende succes. Det er den form for ungdomsarbejde, der alene har vist sig stabil i vor tid. Andet ungdomsarbejde har gang på gang måttet skifte form - spejderne har simpelt hen fortsat at fungere. Vel nok fordi spejdervæsenet er den eneste form for ungdomsarbejde, der ikke er udtænkt af voksne, som nedbøjer sig til de unge, for at pådutte dem deres - de voksnes - etik; spejdervæsenet er - tror jeg - den form for ungdomsarbejde, der ud fra et klart indblik i drengenes natur og psykologi, fastslår, hvad der er etisk for en dreng. Baden Powell havde ingen ambitioner med hensyn til at gøre drenge til mænd, før selve opvækstprocessen gjorde dem voksne, han ville kun lave åndeligt underernærede ulykkelige stakkels drenge, miljøskadede af by og fabrik, om til fuldt levende vitale legende naturlige friske drenge. Når dette mål engang var nået - mente stifteren - havde spejdervæsenet udtjent. Når drengen igen var bragt i form, ville den videre vækst til ansvarlig manddom være en selvfølge.

Det er dette naturlige aktivitetspræg, der gør, at spejdervæsenet nok kan overhældes med en ideologi, men det er, som at slå vand på en gås. Det binder ikke.

Det er en naturlig tanke, at prøve på at døbe, kristianisere, denne fængslende populære drengbevægelse. Man kan næsten føle sig nødt til det. Man vil så gerne tilbyde spejderlivets muligheder til raske drenge, men man vil lige så gerne have, at drengens opvækst skal foregå i levende forbindelse med kirkefællesskabet. Det er derfor blevet sådan, at man fra konfessionel side ligefrem tilbyder at organisere og fremme spejdertrope, dels for at høste de unges taknemmelighedsgæld senere, men også for - måske sideløbende med de egentlige oprindelige spejderaktiviteter - at præge de unge med et bestemt livssyn.

Her i Danmark har vi derfor også en katolsk spejderdivision, Hertug Knuds Division (H.K.D.), hvis kapellan, Knud Ballin og divisionschef Torben Johansen, forleden indkaldte til et møde lige netop om dette emne: Hvordan kan vi fremme, uddybe en levende religiøsitet og en tilknytning til det katolske kirkesamfund i HKD?

Det er især denne forbindelse mellem spejderne og kirkelivet, der ikke rigtig er kommet til stand. Også tværforbindelsen til sognets andet ungdomsarbejde (KUK) har ikke fungeret.

Vil man forandre disse tilstande, er der to niveau'er, man kan arbejde på: drengenes plan og førernes plan. De kan ikke rigtig skilles, disse to planer, for det er et af spejdervæsenets særtræk, at føreren ikke påvirker de unge gennem en belæring, men ved sit eksempel. Og et sådant eksempel stilles ikke demonstrativt til skue, for føreren opererer i denne drengeverden som en ældre dreng, en fortrolig, en ven.

Nu er denne drengeverden egentlig også en meget lille, lukket verden med kun få forbindelser udad. Man kan f.eks. nok sige, at der i spejdervæsenet ikke findes noget udtalt socialt sigte, for ikke at tale om et politisk tilsnit (K.F. 17/72). Derfor synes - set ud fra spejdervæsenet - den eneste løsning at være, at en kirkes repræsentant (præst) indgår i spejdertroppens fællesskab, deltager i dets aktiviteter, bliver ældre bror med drengene, for så at udøve sin indflydelse gennem denne personlige kontakt. Det er typisk, at tanken om, at kirken skal komme til spejderne, fremfor at spejderne skal komme til kirken, falder så naturligt. Dels henlægges spejderaktiviteter gerne til weekends - langt fra en katolsk eller evangelisk kirke - og dels har spejderverdenen meget svært ved at åbne sig.

Men når bjerget ikke kommer til Moses, må Moses vel bekvemme sig hen til bjerget. Og nu, da der ikke mere kan

findes tilstrækkeligt mange præster, der ser det som deres opgave at blive spejdere, deltage i troppens faste møder og følge med dem på sommerlejr, er det, som om spejderfællesskabet er ved at få »en åbning mod kirken« (hvis jeg må tillade mig dette udtryk, som ikke er belastet med ubehagelige bagtanker). Man kunne nemlig på ovenomtalt møde ikke rigtig enes om en direkte øget påvirkning af drengene ud over den, der kan øves af en engageret spejderkapellan, men man gik ind for et førerarbejde, som søgtes tilrettelagt i samarbejde med DUK.

Det er en strålende nyhed. Hvis denne første spæde begyndelse viser sig frugtbar, vil det betyde, at spejderne opgiver noget af deres isolering for mere at integrere sig i kirken. Og derudover vil det betyde, at HKD's trofaste ledere, til dels ikke-katolikker, efterhånden bliver i stand til at overtage den rolle, som tropskapellanen har i broderskabet: at være det levende bindeled til kirken.

H. van Schaik s. j.

**BIRGITTA
MINDES
I MARIBO
OG PÅ
DET
KGL. BIBLIOTEK**

Vi står i *Maribo domkirke* for 400 år siden, dvs. år 1573, eller rettere vi står i Birgittinerklosterets kirke, for klosteret ligger der endnu, og søstrene holder deres korbøn endnu 37 år efter reformationens indførelse i Danmark.

Sangen »Rosa rorans bonitatem« lyder til Birgittas ære, og hendes bønner bedes. Klokken i klosterkirkens lille tagtårn kalder seks gange om dagen til bøn.

Først 1584 dør den sidste søster, men klosterkirkens klokke kaldte stadig til bøn seks gange om dagen og har gjort det dag for dag gennem fire århundreder og på sin vis mindet denne by om, hvorfor den fik sit navn.

Kirken er nu *Maribo domkirke*, og i år, da 600-året for den hellige Birgitta død blev fejret så festligt den 23. juli i *Vadstena*, var den også rammen om en smuk mindehøjtidelighed på årsdagen for hendes helgenkåring den 7. oktober.

Højtideligheden fik et stærkt økumenisk præg, idet den naturligvis var ledet af domprovst *Im. Felter*, men allerede under prælodiet uddeltes programmet til festforsamlingen af to Birgitta-søstre. Der var udsendt indbydelser til alle katolske menigheder på Lolland-Falster, og tidspunktet kl. 20 gjorde det muligt for mange også fra andre byer at indfinde sig.

Domprovst Felter fortalte to gange om den hellige Birgitta og hendes klosterorden og nævnede naturligvis Mariager som det andet Birgittinerkloster i Danmark.

Et kor under ledelse af organist *Gunnar Brønholt* sang de gamle latinske Birgittahymner, som efter århundreder nu genlød under hvælvingerne.

Overbibliotekar *Georg Heilskov* læste to gange tekster og bønner af den hellige Birgitta, og aftenen kronedes med domprovstens velsignelse fra alteret, efter at han havde bedt en Birgittabøn.

Koret gentog »Rosa rorans bonitatem« og med Bachs: *Toccat* og *Adagio* i C-dur spillet af orgelvirtuosen, domorganist *Flemming Dreisig* var højtideligheden til ende.

Birgitta på Det kgl. Bibliotek

Den illustration, som ledsager denne artikel, er et træsnit fra Schedels verdenskrønike, som udkom i Nürnberg 1493, og det er motivet på den plakat, hvormed Det kgl. Bibliotek gør opmærksom på, at der fra 5.-28. oktober er gratis adgang (hverdage kl. 9-20, søndage (undt. 14. okt.) 14-17) til en udstilling, der bærer titlen: Den hellige Birgitta af Vadstena 1373-1973.

Udstillingen er arrangeret af forskningsbibliotekar Annika Salomonsen assisteret af dr. phil. Tue Gad, dr. theol. Jakob Grønback og mag. art. Poul Raimond Jørgensen.

Det er helt fantastisk med hvilken omhu, ja man kan næsten sige kærlighed, denne udstilling er tilrettelagt, og man skylder sig selv at smutte indenfor én eller flere gange for at få et indtryk af den store personlighed, Birgitta var, og den udstrålingskraft hun besad.

Udstillingen er lige så værdifuld som den udstilling, vi så i sommer om Kopernikus og Tycho Brahe.

G. Garth-Grüner

Landareteagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk - Vildt - Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding - Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 60
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompagni

Veddelegade 85
Vejle - Telefon •82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03.

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros

Hobro - Telefon (08) 52 16 44

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Eebjerg
Telefon 12 02 14

W. A. Werner A/S

Ost en gros

Teglgårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Eebjerg
Telefon 12 38 51

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfredse med Døres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

RUNDT TAL

Over mit skrivebord hænger et billede af en gammel vismand. Et fotografi. Og mennesker, der besøger mig for første gang, giver ofte dette billede med denne gamle mand et par ord med på vejen. Især husker jeg en 11-årig piges ord, efter at hun en stund havde betragtet billedet: »Sådan ville jeg gerne se ud, hvis jeg altså var en mand, og Gud havde gjort store ting med mig!« Nogle af disse mennesker har senere truffet ham i det virkelige liv; han lever jo endnu, den gamle af dage, forunderlig vital, levende - man vover ordet gudbenådet - og skynder sig videre, for er det ikke næsten for meget af det gode? Selv mødte jeg ham første gang for 10 år siden. Dengang havde han netop passeret støvets år, og nu, den 28. oktober, fyldte han firs. Det var i Øm, jeg traf ham. Der var efterårslejr, og pastor Messerschmidt fortalte os om Jesu nye bud, at »ligesom jeg har elsket jer, skal også I elske hverandre«.

Det gjorde indtryk. Og vi var mange, der følte os ramt, ikke alene af ordene, men også af ham. Virkeligheden voksede, horisonten blev større, vi blev så at sige sat på sporet af livet. Det eneste var nemlig, at vi utvetydigt fornemmede en enhed mellem ord og holdning: pastor Messerschmidt var i sandhed den, han gav sig ud for at være - en Guds mand. Siden hen har mange af os uddybet bekendtskabet med ham, og for flere er det blevet til venskab. Selv har jeg den glæde at bo under samme tag som han i Niels Steensens Hus i Valby. Han er med i det kollektiv, som her er skabt. Hvem af os ville undvære hans evne til at se klart og dybt, også når det gør ondt - og det kan gøre meget ondt, når pastor Messerschmidt ser? Det profetiske er stadig hans særlige karisme. Og hvem ville undvære den enkelhed og menneskelighed, som *nu* præger ham? For også han har været i smeltediglen, ja, er der endnu - og ikke blevet sparet. Det er min tro, at Gud har haft sit mas med ham. Men de er ikke færdige med hinanden, de to. Og hvis pastor Messerschmidt læser denne korte fødselsdagshilsen, vil han sikkert nikke bekræftende med sit smukke hoved og måske tænke: »Nej, vi er ikke færdige med hinanden, vi to. Om en liden stund skal det først rigtig til at begynde.« Og mon ikke de begge ser hen til den begivenhed? *Hans Jensen*

GABRIEL MARCEL

Den franske filosof, romanforfatter og dramatiker Gabriel Marcel døde mandag den 8. oktober i Paris. Han blev 83 år gammel. Eksistentialfilosoffen Marcel regnedes for en af det moderne katolske Frankrigs betydeligste tænkere. Det er, som om den sidste side i en bog er blevet vendt. Af de store navne i det, man har kaldt *Le renouveau catholique* (Den franske fornyelse indenfor katolicismen) er nu ingen mere tilbage. E. Mounier, Claudel, Mauriac, Maritain og nu også Marcel er døde.

Marcel var søn af en diplomat, udøbt, opdraget i en ateistisk verden, da han pludselig i begyndelsen af tyverne konverterede til den katolske kirke. Hans konversion havde en anden karakter end nogle af de førnævnte. Claudel, Maritain og til dels også Mauriac vendte hjem til kirken eller konverterede, da de i kirken så det bolværk, som forsvarede den sande fornuft mod alle opløsningstegn i den moderne verden. »Antimoderne« var et af Maritains nøgleord.

Gabriel Marcel derimod kom fra den moderne verden. Han så det moderne menneskes dilemma, som er en spænding mellem de givne forhold, som vi alle lever under, og den trang til at overskride de grænser, som tilsyneladende holder os alle fangne. Især dødens problem har altid optaget ham. Han fandt vejen til kirken ved at stille spørgsmålet om meningen med livet og tilværelsen. I denne forbindelse opdagede han - uafhængigt af Martin Buber - menneskets forhold til det andet menneske. Han kaldte dette forhold »DU«. Alle hans tanker kredser om dette forhold. Også krigens problem beskæftigede ham. Han gik ind for en broderlig verden. I de dage, da han døde, kom de rystende efterretninger om en ny krig. Tilsyneladende et negativt svar på alle hans bestræbelser. Men hvilken fredens filosof lader sig modsige af granaer. De stadfæster kun den indsats, han har viet sit liv til. Blandt hans bøger er »Journal métaphysique« og »Homo viator« uforglemmelige. *H. Roos S.J.*

»VORT MODERSMÅL ER DEJLIGT«

Små betragtninger over et aktuelt problem

Af Aage Dyrkjøb

Vi er alle afhængige af sproget, og derfor kan man ikke lade være med at gøre sig sine tanker om den udvikling, der sker for tiden.

Det er ikke blot penge, der er udsat for inflation, værdiforringelse, det er også ordene, som ændres og erstattes med modeudtryk, ofte af udenlandsk oprindelse.

Naturligvis har det altid været sådan, at der er bevægelse og forandring i sproget som i alt levende, men man har næppe før set en sådan forringelse og forfladigelse som den, der nu gør sig gældende. Årsagen er uden tvivl den voldsomme udvikling i samfundslivet, mekaniseringen, de moderne meddelelsesmidlers indflydelse, radio, fjernsyn, aviser og ugeblade i kæmpeoplæg.

Mennesker taler ikke mere med hinanden, de kommunikerer. Det er ikke samtale, men dialog. Det er ikke et møde, men en konference, en kongres, et symposium, et seminar, alt efter arten og størrelsen. Man henvender sig ikke til en eller anden, man kontakter vedkommende. Man har ikke længere et mål, men en målsætning.

Det er allerede flere år siden, det skrækkelige »fremover« blev indført i stedet for fremtidig. »Fremover« betød ellers tidligere noget helt andet, nemlig f.eks. at bøje sig fremover. Fremmedgørelse er også blevet optaget som et af tidens modeord. Mange mennesker er »frustrerede« nu om dage, hvad man godt forstår.

»Sektor« er en meget brugt betegnelse. Der er ingen grænse for, hvad der findes af den slags, sundheds-, social-, undervisnings-, byggesektoren osv. Struktur, fase, regie, ekspertise, ressourcer høres også til hver en tid, men der er et utal af andre nyerehvervelser.

Mange politikere er som bekendt eksperter i at sige en hel masse uden i virkeligheden at sige noget, og deres forbrug af moderne udtryk ligger i toppen, men i øvrigt er der kun få, som kan sige sig fri. Sproget er næsten ved at blive lige så forurennet som naturen.

Kancellistilen er tit blevet angrebet. For dem, der er vant til at studere i arkiver, er det velkendt, at gamle dokumenter ofte er særdeles indviklede. En enkelt sætningskæde med hovedsætning og talrige bisætninger kan ikke sjældent strække sig over en halv folioside. Men en lignende skrivemåde blomstrer endnu flittigt i love og forordninger.

Et kapitel for sig er moderne slang, vulgærprog, som ikke ville være så

slem, måske endda undertiden forfriskende ved sine ligefremme og bramfri udtryk, hvis blot ikke de samme gloser blev gentaget og gentaget i det uendelige.

Man skal selvfølgelig ikke ligefrem gå og være bange for hvert ord, man siger, men alligevel ville det være godt, hvis vi som i enhver ordentlig have passede på at luge de værste ukrudtsplanter væk.

Sproget er ikke blot et meddelelsesmiddel mellem mennesker, men noget selvstændigt, levende. Det kan være den største velsignelse og den største forbandelse. Det udtalte eller skrevne ord er på en måde uigenkaldeligt. Selv om man fortryder det, er det ikke sikkert, at det glemmes af andre. Johannes V. Jensen siger et sted, at »det skrevne ord er den eneste ting, der varer. Tidens erindring, det er netop ordet.«

Digtere har forherliget sproget. Skuespillere har kappedes om at sige det på den mest fuldkomne måde. Almindelige mennesker har undertiden i jævne enfoldige udtryk sagt, hvad man husker livet igennem.

Som kristne har vi et ganske særligt forhold til ordet. Vor tro bygger i stor udstrækning på Bibelens tale til os. Og fremfor alt kaldes Kristus selv det menneskevordne ord. – »I begyndelsen var ordet, og ordet var hos Gud, og ordet var Gud.«

LEGAT

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat meddeler, at legatuddelingen vil finde sted den 5. december 1973. Bevilgede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i første halvdel af januar måned 1974.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de angivne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilgede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholde sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes og såfremt bevilgede beløb ikke anvendes efter deres formål indenfor en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid«.

Ansøgningerne må være legatbestyrelsen i hænde senest den 24. november 1973.

Legatets adresse er:

Revisionsfirmaet H. E. Noiesen, Nyropsgade 47, 1602 København V.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

MEDDELELSE FRA BISPEKONTORET

Amnesty International retter i disse dage en henvendelse til landets befolkning om at deltage i en verdensomspændende underskriftsindsamling mod anvendelse af tortur. Underskriftsindsamlingen baserer sig på menneskeretsklæringens artikel 5, at »ingen må underkastes tortur eller grusom umenneskelig eller vanærende behandling eller straf«. Listerne vil blive overrakt formanden for FN's generalforsamling af formanden for Amnesty International.

Man har rettet en speciel henvendelse til de kristne kirkesamfund om at støtte denne sag. Folkekirkens biskopper har godtaget, at underskriftsindsamlingen kan finde sted søndag den 21. oktober i Folkekirkens kirker.

Underskriftslistes fremsendes samtidig med denne skrivelse, og jeg vil gerne indtrængende opfordre præsterne til at fremlægge dem i kirkerne søndag den 21. oktober og henlede menighedernes opmærksomhed på dem.

Kampagnen er ikke specielt rettet mod noget bestemt land, men i al almindelighed mod tortur. Det er kirkens overbevisning, at tortur altid er en alvorlig krænkelse af menneskets værdighed. Vi må derfor som kristne tage utvetydig afstand fra tortur.

Præsterne bedes sørge for at listerne tilbagesendes senest den 24. oktober 1973 til Amnesty International, dansk afdeling, Gyldenløvesgade 12, 1. sal, 1369 København K.

Givet ved Skt. Ansgars Kirke, den 5. oktober 1973.

Hans L. Martensen,
biskop

ØKUMENISK CENTER I KØBENHAVN

*Stiftelsesfest for økumenisk center
i København!*

Centeret åbner med en fest den 17. november kl. 19,00 i KFUK's hovedbygning, St. Kannikestræde. Alle er indbudt, miljøet er børnevenligt. Vi begynder med en »mana-messe« fortsætter med sang,

musik, dans og forskellige økumeniske festligheder.

Tilmelding snarest muligt er nødvendig til:

Økumenisk Center, Skindergade 22, 3., København K.

Prisen er sat så lavt som 15 kr.

Den 18. november er der gudstjeneste kl. 10,00. Derefter er der arbejdsgrupper, hvor enhver kan vælge den opgave, som han eller hun er mest interesseret i. Der fortsættes til ud på eftermiddagen. Udgifter iberegnet frokost bliver ca. 10-15 kroner.

Når I læser denne korte meddelelse, rejser der sig sikkert spørgsmål som: Hvad er et økumenisk center, hvad vil det? Svaret ligger hos jer selv. Dette økumeniske center vil blive det, vi gør det til. Vi vil i fællesskab lave målsætningen, - der er ingen programmerende bestyrelse.

Kom og vær med til at finde svarene og sætte målsætningen. Yderligere oplysninger vil følge med mellemrum i Katolsk Forum.

Undertegnede anbefaler kraftigt dette initiativ og står til rådighed for korte informationsspørgsmål på RY 9338.

Bent Lange sj

D. K. K. F.

DANMARKS KATOLSKE
KVINDEFORBUND

indbyder til

Retræte på Asebakken

fra fredag den 2. november kl. 17,30 til søndag den 4. november kl. ca. 15. Pater P. Grégoire o.p. fra Ordруп vil lede retræten.

Emne: Saligprisningerne fra Bjergprædiken.

Man kan deltage i retræten, selv om man først kommer lørdag morgen.

Pris pr. døgn: på Subiaco 69 kr., på Pax 60 kr. inklusive måltider.

Tilmelding snarest muligt til sekretæren Suzanne Scavenius, Henrik Hertzvej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. OR 9251, bedst om aftenen. Alle er velkomne.

SOS FRA CARITAS

Denne gang gælder det en ung jugoslavisk pige, der efter en operation i ryggraden er blevet lammet og må køre i

rullestol. Denne er imidlertid nu opslidt, og man har bedt os om hjælp til en ny.

Vi har sendt pengene ca. 1.700,- og håber, at der er nogen, der kunne tænke sig at bidrage hertil.

På forhånd TAK.

Knud Ballin

NØRREBRO

SAKRAMENTS Kirkens JULESALG afholdes *søndag den 18. november* fra højmessens slutning (ca. kl. 11) til ca. kl. 19 i kirkens krypt og skolens gymnastiksal, Nørrebrogade 27.

Salgsboder - Loppemarked - Stort bankospil kl. 14.

Servering: Pølser, is, vin, etc. etc. til små populære priser.

NÆSTVED

SØNDAG DEN 25. NOVEMBER mødes vi alle til en menighedssøndag i *Præstegården i Næstved* hvor vi vil tale om

FÆLLESSKABETS LITURGI

Kl. 14-15: Kaffe og indledning ved pater Irenæus.

Kl. 15-17: Snakker vi om problemerne vedrørende Fællesskabets Liturgi. Vi deler os nok op i små grupper, det giver bedre lejlighed til at snakke, end hvis vi er hele den store forsamling, der snakker i munden på hinanden. Selvfølgelig vil der i denne periode blive en pause til en forfriskning.

Kl. 17: Messe.

Kl. 18: Spiser vi vor medbragte aftensmad. Øl og sodavand vil kunne købes.

Kl. 18,45: Samles vi til en afsluttende runde: Hvad fik vi ud af dagen?

Kl. 19,30: Slut.

Dette betyder dog ikke, at man skal tage hjem; de, der har lyst, er meget velkomne til at blive og snakke sammen.

Vi håber, at det vil blive muligt at udsende et fyldigere program i slutningen af oktober eller i november, men vi beder om, at man allerede nu gør opmærksom på denne søndag, og understreger, at alle i menighederne er velkomne.

Claus Munk Plum

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 4/11: 31. alm. Søndag: 5. Mos. 6,2-6. – Salme 17 (18), 2-3a. 3bc-4. 47 og 51 ab. (R: 2). – Hebr. 7,23-28. – Mk. 12,28b-34.

Mandag d. 5/11: Rom. 11,29-36. – Lk. 14,12-14.

Tirsdag d. 6/11: Rom. 12,5-16a. – Lk. 14,15-24.

Onsdag d. 7/11: Rom. 13,8-10. – Lk. 14,25-33.

Torsdag d. 8/11: Rom. 14,7-12. – Lk. 15,1-10.

Freitag d. 9/11: *Laterankirkens Indvielse*: 2. Krøn. 5,6-10. 13-6,2 (eller: Ezek. 43,1-2. 4-7a indtil . . . til evig tid). – Salme 121 (122), 1-2, 3-4a. 4b-5. 8-9. (R: 1). – 1. Kor. 3,9b-13. 16-17 (eller: 1. Pet. 2,4-9). – Joh. 2,13-22 (eller: Joh. 4,19-24).

Lørdag d. 10/11: Rom. 16,3-9. 16. 22-27. – Lk. 16,9-15.

Søndag d. 11/11: 32. alm. Søndag: 1. Kong. 17,10-16. – Salme 145 (146), 7,8-9a. 9bc-10. (R: 1 eller: Alleluja). – Hebr. 9,24-28. – Mk. 12,38-44 (eller: 12,41-44).

Mandag d. 12/11: Visd. 1,1-7. – Lk. 17,1-6.

Tirsdag d. 13/11: Visd. 2,23-3,9. – Lk. 17,7-10.

Onsdag d. 14/11: Visd. 6,1-11. – Lk. 17,11-19.

Torsdag d. 15/11: Visd. 7,22b-8,1 (I Visdommen bor der . . .). – Lk. 17,20-25.

Freitag d. 16/11: Visd. 13,1-9. – Lk. 17,26-37.

Lørdag d. 17/11: Visd. 18,14-16; 19,6-9. – Lk. 18,1-8.

Søndag d. 18/11: 33. alm. Søndag: Dan. 12,1-3. – Salme 15 (16), 5 og 8. 9-10. 11. (R: 1). – Hebr. 10,11-14. 18. – Mk. 13,24-32.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 4/11: 31. alm. Søndag.

Mandag d. 5/11: Ferialdag.

Tirsdag d. 6/11: Ferialdag.

Onsdag d. 7/11: Ferialdag.

Torsdag d. 8/11: Ferialdag.

Freitag d. 9/11: *Laterankirkens Indvielse*; *Gloria*, men ikke *Credo*.

Lørdag d. 10/11: S. Leo den Store, pave og kirkelærer. (11/4).

Søndag d. 11/11: 32. alm. Søndag.

Mandag d. 12/11: S. Josafat, biskop og martyr. (14/11).

Tirsdag d. 13/11: Ferialdag.

Onsdag d. 14/11: Ferialdag.

Torsdag d. 15/11: Ferialdag. – Eller: S. Albert den Store, biskop og kirkelærer.

Freitag d. 16/11: Ferialdag. – Eller: S. Margrethe, dronning af Skotland.

(10/6). – Eller: S. Gertrud, jomfru.

Lørdag d. 17/11: S. Elisabeth af Ungarn. (19/11).

Søndag d. 18/11: 33. alm. Søndag.

CIRKUSARTISTER OPTRÆDER VED EN MESSE

I St. Patricks domkirke i New York blev menigheden lidt forbavset, da 15 drenge i spraglede cirkusdrakter en gang i sommer gik på hænder og slog kolbøtter under offertorieprocessionen.

En ældre, hvidhåret dame, der ikke ville tro sine egne øjne, spurgte: »Hvad sker der dog her?« og fik til svar, at Los Muchachos Cirkus (drengenes cirkus) var kommet til byen.

De 15 optrædende drenge er medlemmer af en trup på 85 drenge fra 9-19 år, der var til messe, inden de skulle på turné i De forenede Stater. Messen blev læst på spansk af New Yorks ærkebiskop kardinal Cooke. Dette drengecirkus tjener penge, der understøtter en drengekoloni i Nordvestspanien. – Samfundet blev grundlagt i 1957 af pastor Jesus Silva og består af ca. 2.000 drenge fra 15 forskellige nationer.

Med pastor Silva i spidsen marcherede drengene ind i kirken til lyden af sækkepiber, guitarer og trommer. De sang spanske sange, og under offertoret slog de kolbøtter og sluttede af med at danne en tredobbelt pyramide, 5 meter høj. Dette optrin var et billede på, at de ofrede deres akrobatiske dygtighed til Gud.

Ruth Plum

KONCERT

Onsdag den 7. november kl. 20 vil Axel Billes kammerorkester afholde koncert i Sct. Andreas Kirke, Kollegievej 2, Ordrup.

Orkestret, som har en usædvanlig fin standard og har afholdt koncerter både i København og rundt omkring i landet, vil fremføre værker af Purcell, Bach, Händel, Pergolesi, Mozart, Carl Nielsen og Hindemith.

Entreen – 5 kr. – går ubeskåret til orglet, som trænger til en gennemgribende restaurering.

DØDSFALD

Pater Benedikt Müller O. Cist., som i over 20 år har været præst for vort kloster, først i Allerslev og derefter på Sostrup, døde torsdag den 18. oktober efter længere tids sygdom.

Han blev begravet på Sostrup Klosters kirkegård lørdag den 20. oktober. Hos Gud er livets det evige væld, og lys i hans lys skal vi skue.

Cisterciensersøstre
Sostrup Kloster

ALLESJÆLESDAG

Freitag d. 2. november kl. 9 sjælemesse i kapellet på katolsk Vestre Kirkegård. Samme sted, søndag d. 4. november kl. 16 andagt ved biskop H. L. Martensen. Derefter procession. Der afsluttes kl. 17 med en messe.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Oerrio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsaalgebra kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

MUSIKFILM

Lige siden 1928 har der været lyd og musik på film. Vi kender da også alle den stemning, et bestemt tema kan give os. Ligeledes er det let at iagttage, hvordan musikken uddyber og giver sammenhæng i de billeder, vi ser. For de fleste film gælder det altså, at musikken (og alle de andre lyde) er til for at støtte og farve synsindtrykket. Som regel skrives musikken da også først, når selve filmen er optaget.

I musikfilmen er det omvendt. Her starter instruktøren med musikken for siden at lave nogle billeder til at uddybe og tolke musikken. Ofter handler musikfilmen om en komponist, en musiker eller en bestemt koncert. F.eks. var der i 1971 en film om Tchaikovsky af den omdiskuterede engelske instruktør Ken Russell. I de senere år er det nu mest beat-musikken, der har givet anledning til musikfilm, først og fremmest fra de store festivaler med Woodstock i spidsen.

Jimi Hendrix

Jimi Hendrix-filmen består for størstedelen af live-optagelser fra koncerter og så interviews med hans venner. Musikken er fra 1967-70, altså et tidspunkt, hvor beat-musikken er blevet etableret, og hvor blues og rock sætter sine spor. Musikken er en væsentlig del af det, nogle kalder ungdomsoprøret, hvor de mere beskedne siger ungdomskulturen. Da Jimi Hendrix' liv og musik i meget fortættet form giver en del af ungdommens følelser og oplevelser, er det værd både at se filmen og beskæftige sig med den.

Det første, der slår én i møde i Jimi Hendrix' musik, er voldsomheden i rytmen og det næsten desperate i styrken. Her er der ingen mulighed for at unddrage sig stillingtagen – enten rives man med, eller også lades man kold. Selv om musikken er meget præget af rock med dens håndfaste og kropslige rytmer, bry-

der Hendrix alligevel den faste rytme for at fortsætte i lange glidende løb. Selv melodien kan blive væk i forstærkeranlæggets mærkelige forvrængninger. Og alligevel opstår der pludselig små øer af ømhed og poesi midt i et tilsyneladende kaos.

Det er ikke kun musikkens love, Jimi Hendrix bryder eller omformer. Hans sceneshow flytter grænserne for, hvad der kan ske på en scene. Spiller guitar med tænderne, hvisler med tungen eller sætter ild til guitaren for til sidst helt at smadre den. Destruktionen er således en vigtig del af musikken, både i form af den negative (og for de fleste uforståelige) ødelæggelse og den positive nyskabelse. Selv med de destruktive eller grænsesprængende tendenser i musikken er der dog ikke tvivl om Jimi Hendrix' status som en overmåde begavet og virtuos guitarist.

Stjernesystemet

Det tog lang tid, inden Jimi Hendrix slog igennem. I hans hjemland, Amerika, var der ingen, der rigtig turde satse på den utæmmede og naive fyr. Først i England blev han en stjerne, men da han ligesom de fleste andre mennesker havde en forestilling om, at alt ville gå bedre, når bare det-og-det gik i opfyldelse, var der nogle drøje illusioner at miste. Drømmen om at komme til vejs svarer ikke til den kulde, der omgiver stjernerne.

Filmen om Jimi Hendrix er meget betagende. Udholdelig og dragende intim. Numre som Dylans »Like a Rolling Stone« og hans eget »Red House« går simpelt hen lige igennem én og opfylder én helt. Jeg blev i alt fald høj. Det gjorde Jimi også tit, men ikke på musik alene. De hårde stoffer krævede deres pris i sensommeren 1970. Som en komet lyste han op på himlen for som 28-årig at brænde ud. I forhold til hans musik og

liv var det en logisk og smuk død. Han ville ud, hvor ingen kunne følge ham. Tomheden.

Jimi er død. Hans musik lever.

Sort på hvidt

I den varme sommer i 1965 gjorde negrene oprør i slumkvarteret Watts og brændte butikker og (deres egne) boliger. Først da gik det op for de hvide, hvor slemt det stod til. Der blev gennemført visse forbedringer, men meget er stadig ved det gamle. Noget er dog ændret, negrenes bevidsthed. Det fejrer de hvert år med en musikfestival på årsdagen for oprøret.

»Sort på hvidt« handler både om de sortes musik og om deres levevilkår, tanker og følelser. På den måde kommer musikken ud af det sociale tomrum, der ellers let kan snige sig ind i en musikfilm.

Selv om musikken står lidt svagere end i Hendrix-filmen, har »Sort på hvidt« flere andre og afgørende kvaliteter. En lang række interviews giver et broget og levende billede af negrenes selvopfattelse, deres forskellige oprør imod undertrykkelsen og deres forsøg på at finde en ny identitet. Der er en befriende uøjtidelig og selvironisk tone i dialogen, ægte sort humor.

En lille mundsmag: Nogle af fyrene sidder og snakker, om det mon ville hjælpe at brænde Watts af én gang til. Det bliver afvist med, at de hvide ikke spiser andenklasses kød.

Både »Jimi Hendrix« og »Sort på hvidt« er fremragende musikfilm, hvor billederne giver mulighed for en rigere oplevelse af musikken. Den første skal ses, hvis man kan lide hans musik, den anden hvis man kan lide soul, godt humor og galgenhumor brugt i kampen for en ny selvbevidsthed.

Jakob Frandsen

20/1973

forum

katolsk

JEG ANKLAGER

De, som interesserer sig for historie, vil huske Emile Zola's flammende manifest »J'accuse« (Jeg anklager) fra januar 1898, hvori han forsvarer den jødiske officer Dreyfus mod de falske beskyldninger, som blev rettet mod ham og førte til hans fængsling. Dette manifest var med til at vende stemningen i offentligheden og førte til Dreyfus' sene, men totale renselse.

Lignende anklageskrifter findes i dag i hele verden. De påtaler åbenlyse uretfærdigheder begået af offentlige myndigheder eller lign. Deres berettigelse ligger i, at de vækker offentlighedens ofte sovende samvittighed.

Sådanne skrifter findes også i kirken. Deres titler kunne med rette være »Jeg anklager«. De anker over, at kirken er reaktionær, at den ikke forstår tidens tegn, og at den mister nogle af sine bedste folk, fordi den ikke er revolutionær nok. Ofte har de deres motivation i en skuffet kærlighed, fordi kirken ikke svarer til det, de selv anser for idealet. At meget af det, man anklager kirken for, er berettiget, kan der ikke være tvivl om. På samme måde som Emile Zola's »J'accuse« kan de gøre den kirkelige offentlighed opmærksom på manglende tilpasning til vor egen tid og på fejlvurderinger og forældede prioriteringer. Her må vi alle gribe i vor barm.

Men ved bedømmelsen af sådanne anklageskrifter må man være opmærksom på to ting.

For det første må man huske på, at vi i kirken lever i pluralismens tegn. Der findes i så stor en kirke som vor egen forskellige holdninger og indstillinger, som hver for sig har deres relative berettigelse. Men det vigtigste er, at man ikke erklærer sin egen bedømmelse af en bestemt situation

for den eneste rigtige. Man må også respektere de andres opfattelse. Det værste, der kan ske, er, at man lukker sig ind i sin egen verden og ikke mere er åben for en dialog med de andre. Man har sagt, at man må prøve at leve med sine neuroser. Man kan også sige: man må leve med den pluralistiske anskuelse. Ingen vil påstå, at det er let. De kirkelige foresattes fornemste opgave i en sådan situation er at være »sacramentum unitatis«. De må være en slags enhedens katalysator og holde kontakt med alle.

For det andet må enhver anklage mod kirken være båret af en dyb kærlighed til kirken. Ellers bliver den utroværdig. Et menneske ser altid kun i den grad, han elsker. Naturligvis findes der også en negationens og ligefrem hadets klarsynethed. Men den kan kun se det, der svarer til den: det negative. Den kan bevare os for den begrænsning i vor kærlighed, som får os til at overse vore egne begrænsninger og farer. Men den kan ikke opbygge. Uden et bestemt mål af kærlighed finder man intet. Den, som ikke – i det mindste et stykke hen ad vejen – indlader sig på troens eksperiment, positivt indlader sig på kirkens eksperiment, som ikke ser den med kærlighedens øjne, forarges kun. Kærlighedens vovestykke er troens forudsætning. Gør man det, behøver man ikke at skjule kirkens mørke sider. Men man opdager så, at de alligevel ikke er det eneste. Så opdager man, at kirken har prentet et lysspor i historien, som ingen ringere end Heinrich Böll har henvist til i et citat, som vi bragte i sidste nummer.

For resten – last, but not least – må alle anklager mod kirken rettes mod os selv. Thi kirken, det er os selv.

H. Roos S.J.

TIL ORDET

Du
er det første
og det sidste
Ord.

Før
nogen ting
blev til,
er Du.

Du
bliver altid kaldt:
»Min Søn«.

Du
kalder uden ophør:
»Abba, Far!«

»Du«,
higer I betaget
i Hinandens And.

Du,
dugfriske dråbe
fra før det første
gry.

Du,
evige flamme,
der tændte stjerner
lys.

Du,
frihedens olie,
der ælter jord til
mand.

»Du«,
siger da vor Far.
Han så så gerne
det blev Dig.

»Du«,
siger vi til Ham.
– det må vi gerne
ét med Dig. –

»Du«,
siger Han til os
og vi til Ham,
i Dig.

Du
er Vort første
og Vort sidste
ORD.

Amen.

Arnold Gillissen

INDHOLD

BÆR HINANDENS BYRDER	4
En fordybelse i Paulus' tanker om vor holdning over for hinanden	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Den karismatiske bevægelse; en svensk advokat udtaler sig; tilstandene i Tjcekoslovakiet, m.m.	
NOGLE PRAKTISKE OPLYSNINGER	10
Hvilke ting skal en fremmed i hvert fald have at vide om katolske forhold i Danmark?	
HVAD FORVENTER VI AF TROEN?	11
En gymnasieelevs ærlige statusoppgørelse om sig selv og sin verden	
JEG ER KUN ET REDSKAB	12
Under kyndig vejledning bliver vi indført i maleren Ernst Josephsons billede »Strømkarlen«	
LEKTOR POUL MADSEN	14
En præsentation af den mand, der den 8. december skal præstevies. En af hans prædikener kan vi her også stifte bekendtskab med	
PASTORALRÅDSMØDE I KOLDING	15
Den allerførste beretning, kortfattet, om mødets forløb	
OM CHISTIAN RASMUSSENS BILLEDE	16
En udsigt over Århus by fra 1884, bragt i Katolsk Forum 17/1973, har fået en journalist til at sende os en meget oplysende kommentar	
LÆSERBREVE	18
To breve om Hope-computer-sagen, og et om protestantisk misundelse	
VÆRD AT LÆSE	19
I Norge er udkommet en samling af 9 essays om den katolske kirke i dag	
LOKALT OG PERSONLIGT NYT	20
LITURGISK OVERSIGT	23
Til læsning og overvejelse	
JOHN FORD IN MEMORIAM	24
Den store filminstruktør døde, 78 år gammel. Vi har alle set og nydt hans film	
FORSIDEBILLEDET	
Gymnasieelever. Billedet vil gerne tjene som baggrund for artiklen på side 11: »Hvad forventer vi af troen?«	

KOMMENTAR

KOMMISSÆR COLOMBO

Politikommissær Colombo har en vis skødesløs charme, men den slides hurtigt af. Han gentager sig selv så meget, at man hurtigt fra gensynets glæde kommer over til at blive irriteret over hans »afskedspil fra døren« eller hans »min kone sagde . . .«. Men lad det nu gå, det er ikke det scenemæssige, der skal være emnet her.

Jeg har det nemlig selv lidt som kommissær Colombo: jeg har et problem, jeg har skrumpel, og jeg vil så endelig gerne høre Deres mening om det. Ser De, sagen er den: i disse Colombo-udsendelser indgår et fast mønster. Ligesom den græske tragedie – men jeg er bange for, at ligheden hermed er beskrevet udtømmende – altså, ligesom i den græske tragedie ved tilskueren allerede ved tæppets åbning, hvordan det hele hænger sammen og vil ende. Man behøver ikke at prøve på at finde frem til morderen, han er kendt. Og efter en kort stund står det også klart for tilskueren, at kommissær Colombo har fået farten, for han kredser ligesom tilfældigt stadig om morderen, som han forfølger med sine små uskyldige spørgsmål. Morderen, der i begyndelsen måske har opfattet møderne med Colombo som virkeligt tilfældige, bliver mere og mere klar over, at der er grænser for, hvor meget man kan forklare ud fra tilfældighedens lov, han føler sig jaget, det bliver for ham et mareridt.

Det er nu, jeg er kommet til mit problem: hvad sker der i tilskueren, hvorfor føler han

en kriblen i maven? På hvilken resonansbund i os selv bygger disse film deres interesse?

Der er to forklaringer mulige.

Ët: Kommissær Colombo er forbryderens samvittighed, der plager ham. Forbryderen føler ikke bare med stigende angst, at sandheden langsomt kommer frem, men han bliver også mere og mere klar over, at dette er det eneste rigtige, hvis hans liv nogen sinde skal blive til noget helstøbt, trygt, acceptabelt igen.

Den anden forklaring: Kommissær Colombo er den hævnende retfærdighed, som er begyndt at straffe forbryderen. Vi er øjenvidner til, hvordan angsten mere og mere tager om forbryderens hjerte, så han vrider sig og pines og må lide. Og vi glæder os over hans lidelser fordi han er en forbryder. Med en forbryder holder næstekærlighed og etik op. Der er ingen medynk for ham. Gode Gud, måske er det endda sådan, vi opfatter Guds retfærdighed!

Se, det er mit problem, som jeg ikke kan blive færdig med. Måske kan De, kære læser, engang analysere Deres egne reaktioner. Det ville være interessant at høre, hvad der sker i Dem, mens Colombo jager folk. Ikke alle glæder er gode glæder.

Undskyld, at jeg sådan driver Dem til en samvittighedsransagelse. Men mon ikke vor samvittighed trænger til at blive vækket lidt?

H. van Schaik s.j.

Denne sætning følger efter epistlen fra søndagen før, hvor Sct. Paul sætter de to principper op imod hinanden, som strides indbyrdes i os: kødet og ånden. De to udtryk, apostlen benytter, svarer ikke til den klassiske skelnen mellem legeme og sjæl. Man lægger mærke til, at apostlen faktisk blandt kødets gerninger nævner: had, uenighed, misundelse, afgudsdyrkelse m.m., alle fejl, der ikke har deres udspring i legemet. Kødet og ånden svarer her til det, vi nu kalder naturen og nåden. I det store og hele er det kødelige menneske, det jordiske menneske eller det gamle menneske – det menneske, som lader sig lede af naturlige tilbøjeligheder – uden tvivl fornuftigt, men svækket af synden eller tilbøjeligheden til synd. Derimod er det åndelige menneske, det overnaturlige menneske eller det nye menneske, genskabt af det menneske, som er Ånden, det menneske, som er blevet fornyet af Guds Ånd, og som lytter til hans indskydelser. Imidlertid skal det siges, at selv om nådens tilstand hjælper os til at overvinde de instinkter, naturen giver os, befrier den os ikke for dem. »Kødets ønsker er imod Åndens.« Vi må kæmpe imod de førstnævnte for at lade os lede af de sidstnævnte. Lad os tænke logisk, siger Paulus. »Lad os, der er i besiddelse af Åndens liv, opføre os efter Ånden.« – Det er dette emne, vi vil behandle i dag.

Hvad er meningen med det? Apostlen lader os forstå dette ved straks at placere os i en konkret situation, ved at lade os vide, hvilken bistand og hjælp vi som kristne gensidigt skal yde hinanden i vort fælles arbejde på fuldkommengørelsen: Hjælp hinanden at bære jeres byrder. I sig selv synes ordet »byrder« snarere at henhøre under livets byrder, og det er sandt, at kærligheden forpligter os til at hjælpe vore brødre og søstre i deres behov og elendighed på samme måde, som vi kan forvente af dem, at de påtager sig vore. Men sammenhængen indskrænker lignelsens snævre port til de moralske fejl og svagheder, som er en byrde for os alle.

Stillet over for denne kendsgerning ser vi her, hvordan vor holdning burde være, vi, der kalder os åndeligt sindede, vos qui spirituales estis. Det kødelige menneske finder de andres fejl tungere at bære end sine egne, og da han holder sig på det »naturlige« plan, optræder han ubarmhjertigt over for dem. Til gengæld føler det »åndelige« menneske, den kristne, der er modtagelig for nåden, allerførst tyngden af sine egne fejl, og som følge deraf vil han have den nødvendige takt til at hjælpe de andre til at komme over deres fejl og rette deres svagheder. Det mindste, man kan sige i denne forbindelse, er, at den metode, der her anbefales, ikke er overflødig.

»Søg ikke den falske ære, at provokere hinanden, at misunde hinanden.« De troende i Galatien, som disse råd henvender sig til, var nylig omvendte og endnu hurtige til at give efter for deres naturlige tilbøjeligheder i forholdet til deres medbrødre. (I denne forbindelse drejer det, der her skal siges, sig kun om forholdet mellem de kristne indbyrdes.) Den stærke fornemmelse af deres værdi kan let føre til sammenligninger og – under foregivende af god vilje – til gensidig fordømmelse, invicem invidentes. Lysten stammer fra et forkvaklet syn, invidia, forårsaget af egoismen (det kødelige), som forvansker dommen. Man ser ikke længere tingene, som de er, – man ser det dårlige overalt, endda lige til de menneskers hensigt, som man betragter som de skyldige.

»Brødre,« udbryder apostlen. Denne tiltale skal minde dem om det bånd, dåben har skabt imellem dem. De er Guds børn, Kristi brødre og søstre, indbyrdes brødre og søstre i Kristus. Gud har udgydt sin søns Ånd i dem. Hvis en eller anden er kommet til at begå en fejl, bør I, de åndelliggjorte, oplyse dem i mildhedens ånd. De kødelige mennesker handler ikke sådan. De foretrækker at dømme den skyldige kristne og kritiserer ham skarpt bag hans ryg; og ved at de desuden forarges, udspreder de en hel skandale. De finder i deres sladder et middel

BÆR HINANDENS BYRDER

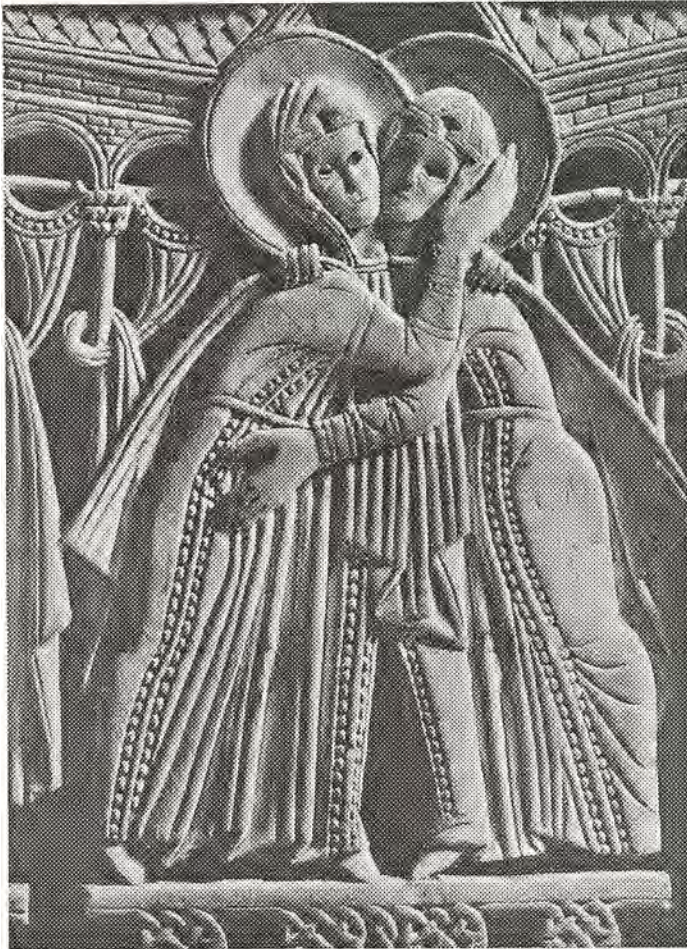
Af Mgr. Chevrot

Oversat af Vibeke Thorndal

til at fremhæve det fejlfri i deres egen opførelse, mens deres broder knuses under vægten af sin fejl. Eller også, hvis de foretrækker at bebrejde den skyldige hans lastværdige handling, kalder de ham til orden uden venlighed, og fordi de ønsker at ydmyge ham, bliver resultatet – langt fra at gøre det lettere for ham at angre og forbedre sig – at de efterlader ham nedbrudt og modløs. De har handlet som dommere ved at give frit løb for følelser, der måske nok var rimelige, men udelukkende »menneskelige«, enten det så var af pligtfølelse, respekt for dyden eller oprør mod det onde. Men de har hverken lyttet til eller fulgt Åndens ønsker.

Den kristne, der ledes af Ånden, opfører sig helt anderledes. Han har ikke så travlt med at bedømme fejlens alvor eller med at måle sin broders skyld. Han tager især afstand fra en sådan dom, hvis han er blevet krænket eller såret af sin broders fejl. Uden tøven vil han opsoge ham, ikke for at knuse ham, men for at lade ham få afløb for sin »byrde« og få ham til at rejse sig igen – ikke som dommer eller moralprædikant, men som en medfølelse broder. Han søger kun det gode hos den skyldige, og han ønsker kun snarest muligt at se den skyldige genforenet med Gud i tilgivelsen og med mod til at begynde på en frisk. Derfor optræder han med overmåde stor mildhed. Naturligvis ikke for fejlagtigt at lukke øjnene for synderens tejl, men for at lade ham vide, at hans person er mere værd end hans fejl, og at han kan komme ud af det og forbedre sig igen. Han siger det samme til sin broder, som han selv ville have haft behov for at høre, hvis det var ham selv, sagen drejede sig om.

Paulus, der var en trofast discipel af Jesus, mild og ydmyg af hjerte, ved og minder sine medbrødre om, at hemmeligheden ved mildheden ligger i at være ydmyg af hjerte. De åndelliggjorte viser deres hensynsfuldhed over for de kristne, der har taget fejl eller syndet, fordi de, eftersom de kender deres egne

svagheder, ved, at ingen kan være sikker på ikke selv at give efter næste gang. Det er det, det kødelige menneske glemmer. Det menneske, der bare adlyder den første indskydelse, der falder ham ind, vil måske, når han først selv er snublet, angre sin strenghed i bedømmelsen af andres fejl.

Apostlen ønsker at skåne ham for denne erfaring: Pas på, du kan også selv blive fristet. Ingen er sikret mod fejltrin: I dag er det dig, i morgen er det måske mig selv, der kan få brug for overnaturlig tilgivelse og barmhjertighed fra mine medmennesker. Lad os derfor hellere hjælpe hinanden indbyrdes med at bære hinandens byrder.

Forpligtelsen til at bruge mildhed i vor færd som middel til at rejse en broder, som har fejlet, har sin begrundelse i den pligt, der påhviler os alle, til at bære hinandens byrder. I en kommentar til Paulus' ord anfører Johannes Chrysostomus følgende eksempel:

»Din bror er hidsig, og du er dorsk; uhold hans hidsighed, for at han kan udholde din dorskhed. Det, som ved første øjekast kan se ud som en banal formaning til tålmodighed, får et andet perspektiv, når man sammenholder det med den almindelige beslutning om at optræde på en overnaturlig måde, efter Ånden, i stedet for at give efter for naturlige impulser.

Naturligvis er andres fejl til større besvær for os end vore egne (som regel), og i første øjeblik falder de os mere i øjnene, hvorimod vi lukker øjnene for vore egne fejl. Men lader vi os lede af Guds Ånd, vil det modsatte ske. Vi vil så lide endnu mere under vore egne fejl og synder, og når vor næstes fejl tynger os, vil en åndeliggjort refleks få os til at tænke på, om vi ikke også selv lider af den samme ufuldkommenhed.»

»Det er en egoist,« vil De måske sige, »han tænker kun på sig selv.« – »Hvis De ikke tænkte så meget på Dem selv, ville De måske slet ikke lægge mærke til, at han/hun havde såret Dem.« Ingen er fejlfri. Lad os lytte til Paulus' ord: Han

bedrager sig selv, som tror at være noget, når han intet er.

Det følgende vers skylder sin fylde en vis dunkelhed: Lad enhver undersøge sine egne gerninger: Hans stolthed kommer da fra ham selv, ikke fra hans omgivelser. Apostlen opfordrer os her til at kaste et blik på vor egen optræden, men uden at sammenligne den med andres. Selv om jeg kommer til det resultat, at jeg ikke er indbildsk, kan jeg ikke deraf slutte, at jeg er ulastelig. Vi skal bedømme os selv alene uafhængigt af, hvordan de andre er. »Hvad burde jeg være, og hvad er jeg?« Hvis vi så virkelig kan sige, at vi ikke har en eneste dårlig tilbøjelighed, kan vi glæde os med rette.

Man aner ironien bag apostlens overvejelser, for hvem må ikke – efter en objektiv og uhildet selvransagelse – med ham indrømme, at vi alle har vore byrder at bære. Vi har faktisk slet ingen grund til at rose os af os selv; vi danner absolut ingen undtagelse fra reglen. Vi hører alle til den store familie af syndere, som kun Guds hellige Ånd kan gøre fuldkommen.

Pligten til at støtte hinanden indbyrdes skal dog ikke udelukkende opfattes som noget passivt. Jeg udholder din tankeløshed; du udholder min smålighed. Det er godt sådan, det er endda ganske meget, for på den måde undgår vi unødige skændrier.

Var det ikke ønskeligt, om vi altid kunne lette den byrde, vi gensidigt er for hinanden?

Naturligvis føler vi, som apostlen lige har udtrykt det, altid vægten af vor elendighed. Hvis tingene lykkes for os, hvis det bliver naturligt for os at klare de forskellige skær og ikke længere at bukke under for synden, vil der alligevel uundgåeligt være det ene tilbage, at vi altid bevarer tilbøjeligheden til det onde. Man kan godt lade være med at synde; men man når aldrig til helt at undertrykke en eneste af sine fejl; lad os endda være lykkelige, hvis de ikke bliver værre med alderen. I det mindste kan man håbe på at forbedre sig, om det så kun er en lille smule, at formindske sine fejl og begrænse dem, som Guds Ånd, der bor i os, tilskynder os det. Hvordan skal vi nå så langt? Der er ikke noget bedre og mere virksomt middel end næstekærlighed, især i vort dagligliv. Dette forklarer, sagt i forbigående, at ugifte som regel er blottet for smidighed, og at et enebarn let bliver dominerende. De mangler tilslibningen i det daglige liv.

Men selv om livet nok skal sørge for at slibe kanterne af mange menneskers karakter, beflitter den kristne, som lader sig lede af Ånden, sig på ikke at såre sine omgivelser. Og så arbejder han flittigt på at overvinde sine fejl. Desuden anstrender han sig for, i stedet for at kritisere alt og alle, ikke at give sig selv anledning til at udtrykke det. Yderligere vil han, hvis han mærker mistillid fra andre, bestræbe sig for at overvinde den, og erstatte den med tillid ved selv – uden at gøre sig til – at være et eksempel på denne dyd; han vil få dem til at værdsætte denne dyd, til at ønske selv at besidde den, og de vil sikkert også komme til det. Ved at handle således vil den kristne samtidig lette byrden for både sin broder og sig selv. Om nogen tid vil Paulus endnu en gang formane os til »at bære hinandens byrder for ikke at bryde den fred, der skal forene alle mennesker« (Ef. 4,2). Men allerede det, han råder os til i dag, er meget værd. »Lad os hjælpe hinanden at bære hverandres byrder,« således, siger han, »vil I have opfyldt Kristi bud.« Vi drømmer til tider om at udføre heroiske gerninger til gavn for dem, vi elsker, for at give dem et bevis på, at vi elsker dem, og det vil vi sikkert være i stand til i det foreliggende tilfælde.

Men vi har i dagligdagen hyppigere og mere enkle lejligheder til at vise dem vor kærlighed; det er ved i stilhed at udholde deres små særheder, ved at undgå at lade dem lide under vore egne særheder. Ved denne gensidige anstrengelse, opfylder I Kristi bud, det som Herren kalder »sit bud«, opskriften på den gensidige kærlighed, på hvilken man vil genkende, at I er Hans disciple.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

En omvæltning i mit liv

Da jeg i påsken i år tog til Rom, anede jeg ikke, hvilken omvæltning dette besøg ville medføre for mit liv som kristen og som præst. Jeg blev tilfældigvis inviteret til bedemøde palmesøndag på jesuitternes gregorianske universitet (se K.F. nr. 9), hvorfra jeg 8 år i forvejen havde fået mit teologiske licentiat. Her oplevede jeg for første gang den såkaldte »katolske pinsebevægelse«, og mødet var så inspirerende, at jeg besluttede mig til at rejse til USA i sommerferien for at stifte nærmere bekendtskab med den »karismatiske bevægelse«, som i høj grad præger Kirkens fornyelse i Nordamerika. I løbet af syv uger besøgte jeg alle bevægelsens væsentligste centre, især Notre Dame Universitetet i South Bend, Indiana og »The Word of God« samfundet i Ann Arbor, Michigan, hvor ca. 900 karismatikere (40% protestanter og 60% katolikker) har dannet en slags kristen kommune med åndeligt og materielt fællesskab. Den tro og det liv, der stråler ud fra disse mennesker, blev afgørende for min holdning til bevægelsen. Jeg tog derover nysgerrig, men også forventningsfuld. Jeg vendte hjem som overbevist »katolsk pinseven«, og siden har mit liv som kristen og som præst fået en ny dimension, som jeg er Vorherre dybt taknemmelig for.

En anledning til meget håb

Det lykkedes for mig at få kontakt med de fleste af lederne af den katolske karismatiske fornyelse i USA, og dette har vel været medvirkende til, at jeg modtog en invitation til at deltage i den første internationale konference for ledere inden for den katolske karismatiske fornyelse. Konferencen fandt sted i oktober i en lille by uden for Rom (se næste side) med repræsentanter for 32 lande, hvilket klart understreger, at der ikke mere er tale om et specifikt amerikansk fænomen. Initiativet til konferencen stammer fra kardinal Suenens, som under et besøg i Ann Arbor i juni måned opfordrer lægmanden Ralph Martin, en af lederne af »The Word of God« samfundet, til at oprette et internationalt kommunikationscenter og eventuelt indkalde til en verdenskonference for bevægelsens ledere. Ralph Martin tog ham på ordet, og resultatet blev dette møde i Rom, der fik karakter af en historisk begivenhed for bevægelsen, idet paven under en privataudienz for elleve af deltagerne bl.a. sagde, at »disse nye gæringer, giver anledning til

meget håb«. I øvrigt blev deltagerne overraskede over den åbne holdning, de fleste myndigheder i Vatikanet indtager over for bevægelsen. Det var første gang, Kirkens centralledelse blev konfronteret med fænomenet, og resultatet blev yderst positivt. Selv om der ikke er tale om nogen egentlig kirkelig »anerkendelse«, skortede det ikke på tillidsfulde »opmuntringer«.

Enhedens uerstattelige værdi

Selve konferencen blev en betagende oplevelse for samtlige deltagere. Ikke så meget på grund af de forskellige foredrag og seminarer som på grund af det inspirerende fællesskab. Der var rig lejlighed til at udveksle erfaringer, og det var i høj grad opmuntrende at fornemme, hvorledes den samme fornyelsens ånd gør sig gældende overalt i verden. Det er de samme forventninger, der stilles til Gud, og det er den samme appel, der lyder i de profetiske budskaber, der skænkes menigheden. Det er, som om den ene og samme Helligånd banker på døren overalt i Kirken for at forny troslivet på en sådan måde, at vi kan tage vor tids udfordring op, og midt i en sekulariseret og afkristnet verden love og prise Gud for hans store kærligheds skyld. Det var næsten utroligt, så centrale alle indlæg og samtaler var. Der var ingen akademisk udenoms snak. Man gik lige til sagens kerne Jesus Kristus for at finde fornyelse og liv ved hans Ånd.

Især var det berigende at deltage i de daglige messer, der varede ca. to timer, idet Ordets liturgi var stærkt udvidet. Enhver kunne her bede frit og spontant, mens forsamlingen ofte brød ud i lovprisning af Gud »i Ånden« (dvs. sunget tungetale). Udveksling af fredshilsenen umiddelbart før kommunionen – hvor alle omfavnede hinanden – gjorde et dybt indtryk på de få ikke-katolske tilstedeværende observatører. En ikke-katolsk pinseven fra Los Angeles udtalte bl.a., at det eukaristiske fællesskab på konferencen havde åbnet hans øjne for eukaristiens uerstattelige værdi som enhedsskabende faktor i Kirkens liv. Man kan roligt sige, at hvis deltagerne er blevet bestyrket i noget, er det i troen på enhedens uerstattelige værdi: enhed i bøn, i tro, i håb og i kærlighed. Hvis denne konference ikke bærer frugt i Kirkens liv, er det i hvert fald ikke Helligåndens skyld. Han gør sig gældende mere end nogen sinde.

K. O.

ITALIEN: Karismatisk ledermøde uden for Rom

I dagene 9.-13. oktober var ca. 120 ledere inden for den katolske karismatiske fornyelse samlet til et internationalt møde i Grottaferrata uden for Rom for sammen at tage stilling til det, der sker i forbindelse med den karismatiske bevægelses overordentlige vækst i hele den katolske verden. De delegerede repræsenterede karismatiske grupper i 32 lande, deriblandt Indien, Frankrig, Chile, Mexico, USA, Tyskland og Australien. Fra dansk side deltog pastor Kaare Osorio og pastor Per Waagø. Mødet var arrangeret af det internationale kommunikationscenter i Ann Arbor, Michigan, og lederen, Ralph Martin, erklærede, at formålet med det ikke først og fremmest var teologisk eller organisatorisk, men pastoralt. Drøftelserne og diskussionerne havde til formål at forbedre kommunikationen og enheden i bevægelsen (som først opstod i 1967), ved at repræsentanter for de forskellige lande mødtes for at lære hinanden at kende og for at få del i de erfaringer, man havde gjort inden for de enkelte grupper, og bede sammen om Helligåndens ledelse fremover.

Pavens tale

Blandt mødedeltagerne var kardinal Suenens, Belgien, ærkebiskop James Hayes af Halifax, Canada, og biskop Joseph

McKinney, som er forbindelsesleddet mellem biskopperne og de katolske karismatiske bønsgrupper i USA. En bemærkelsesværdig begivenhed på mødet var, at elleve af deltagerne (fra Brasilien, Australien, Canada, Hong Kong, USA, Frankrig, Indien og Mexico) fik lejlighed til at aflægge et privat besøg hos paven. Paven udtalte ved denne lejlighed følgende ord til deltagerne i kongressen: »Vi glæder os med jer, kære venner, over den fornyelse af det åndelige liv, der under forskellige former og i helt forskellige miljøer giver sig til kende i kirken i dag. Der er visse fælles træk, der dukker op i denne fornyelse. Der er smagen for inderlig, personlig og fælles bøn, en tilbagevenden til kontemplationen og en stærk fremhævelse af lovprisningen af Gud, ønsket om at udlevere sig fuldstændig til Kristus, stor modtagelighed for Helligåndens tilskyndelser, en flittigere brug af Skriften, stor broderlig hengivenhed og vilje til at bidrage til at løse kirkens opgaver. I alt dette genkender vi den Ånd, som er kirkens sjæl, og hans mystiske og diskrete virke.

Det åndelige liv består først og fremmest i udøvelsen af tro, håb og kærlighed. Dets grundvold er bekendelsen af den tro, som er blevet kirkens hyrder betroet, for at de skal bevare den intakt og bidrage til, at den kan komme til udfol-

delse i alle den kristne menigheds aktiviteter. De troendes åndelige liv hører således ind under de enkelte biskoppers aktive pastorale ansvar i deres bispedømmer. Det er særlig betimeligt at minde om dette i forbindelse med disse nye gæringer, der giver anledning til så meget håb.

For øvrigt kan der selv ved de bedste forsøg på fornyelse være ugræs i hveden. Derfor er det absolut nødvendigt at sondre, og denne sondring tilkommer dem, der har ansvaret for kirken: »Dem påhviler det især – ikke at udsukke Ånden, men at prøve alt og holde fast ved det gode« (jfr. 1. Tess. 5,12 og 19-21, Lumen Gentium nr. 12). På den måde vokser det fælles gode i kirken, som Åndsåbenbarelsen skal tjene (jfr. 1. Kor. 12,7).«

Kontakten med Rom

Den katolske karismatiske fornyelses hastige vækst (til konferencen i Notre Dame i USA var der i år mødt 23.000 deltagere) er et af de usædvanlige fænomener i den romersk-katolske kirke i dag. Væksten afspejler sig i det antal – 32 – lande, der er repræsenteret, sammenlignet med de 3-4 lande, hvor man så sent som i 1969 havde katolske karismatiske bønsgrupper. De katolske gruppers særlige kendetegn er, at de stort set ikke har givet anledning til uenighed eller splittelse,

Biskop J. McKinney og Ralph Martin på vej til audiens hos paven

men har udviklet sig i harmonisk forståelse med kirkens ledelse, som det da også tydeligt fremgår af lederens ønske om at holde deres første internationale møde i nærheden af Rom.

Blandt de større taler på mødet var »De første syv år inden for den karismatiske fornyelse« (Kevin Ranaghan, USA), »Den karismatiske fornyelses opståen i et land« (Brian Smith, Australien), »Den karismatiske fornyelse og de kulturelle spørgsmål« (Steve Clark, USA) og »Pastorale og teologiske spørgsmål i forbindelse med Åndsdaaben« (Fr. Salvador Carillo, Mexico). Der var lejlighed til at deltage i seminarer om helbredelser, den karismatiske fornyelses forhold til den traditionelle spiritualitet, økumeniske spørgsmål, forholdet til hierarkiet, tjenesten over for verden, forholdet mellem gejstlige og lægfolk i ledende stillinger, den kristne menighed samt udøvelsen af åndelige gaver.

Under mødet udfærdigede Fr. Kilian McDonnell OSB sammen med andre teologer en teologisk erklæring, som skulle forelægges pave Paul VI af kardinal Suenens. Formålet med erklæringen var, at den skulle bidrage til over for kirkens ledelse at gøre rede for den karismatiske bevægelse og dens virksomhed. Eftersom det karismatiske tit fremstilles som værende i konflikt med det institutionelle i kirken, ville lederne gerne understrege, at karismen er nødvendige for at give liv til det institutionelle i kirken, og at de karismatiske grupper samtidig søger kirkens ledelse og struktur. (K.O.)

SVERIGE: Svensk skilsmisseadvokat om hustrubytte og gruppesex

– Jo mere jeg ser og beskæftiger mig med seksuel frihed, hustrubytte og utroskab, jo mere tror jeg på troskab . . .

Sådan siger Sveriges meget kendte skilsmisseadvokat, Leif Silbersky, til et svensk ugeblad, og han fortsætter:

– Det er yderst få – om overhovedet nogen – mennesker, der klarer problemet at dele den, man holder af, med andre. Jeg har gennem årene i mit arbejde som advokat set alle former for ægteskab, hvor man blev enige om, at parterne skulle have den videst mulige seksuelle frihed, og hvor begge ægtefæller har søgt kontakt hver på sin kant. Gruppesex har ofte hørt til i denne forbindelse, og konebytte har været en anden variant. Men hvad har det ført til? Hvad har man ikke oplevet af elendighed . . .

– Nej, jo mere man har oplevet og set af den slags, siger den 35-årige meget erfarne advokat, jo klarere står det for én, at det eneste, der duer, og som holder, er *troskab*.

– Til at begynde med, siger Leif Silbersky videre, har man ofte fundet den

seksuelle frihed, gruppesex og konebytte spændende, men det har ikke holdt. Den ene eller anden af ægtefællerne har ikke orket at fortsætte at leve sådan. Tanken har trængt sig på, og spekulationerne er begyndt, . . . hvordan ægtefællen nu føler det og har det med de mange tilfældige bekendtskaber. Man begynder at gruble, og den ægteskabelige atmosfære forgiftes yderligere . . .

I interviewet kommer den svenske skilsmisseadvokat også ind på spørgsmålet, om det nu blot er den fysiske kontakt, der kan betragtes som utroskab. Han citerer Bibelens ord om, at den, der ser på sin næstes hustru med begær, allerede har bedrevet hor i sit hjerte. Den intellektuelle og psykiske utroskab, understreger advokaten, må man heller ikke glemme . . .

I interviewet stilles advokaten bl.a. overfor det spørgsmål, om han i tidens løb har vundet mange skilsmissesager.

– Det går vist ikke an at spørge sådan siger han. Når det gælder skilsmissesager, er der kun og *udelukkende kun* tale om *tabere*. Ingen vinder noget her. En hustru mister sin mand, en mand sin hustru, og børnene mister deres far – enkelte gange deres mor . . .

– Man må aldrig glemme, siger den kendte advokat efter endnu en gang at have understreget, at troskab er det eneste, der holder i et ægteskab og holder et ægteskab sammen, at for børnene er skilsmisse så godt som altid en tragedie . . . (K.P.)

CZEKOSLOVAKIET: Forstærket anti-kristelig kurs

Af Czekoslovakiets 14 millioner indbyggere tilhører ca. 10 millioner, d.v.s. omtrent 78 pct., landets kristne kirker. Med 8 millioner troende er den romersk-katolske kirke den største. De resterende 2 millioner fordeler sig på 10 kirkesamfund, som har tilsluttet sig Czekoslovakiets økumeniske Råd. De mest markante af disse kirker er den hussitiske, der har taget navn efter reformatoren Johan Hus (1370–1415), som katolikkerne dømte til kætterbålet på kirkemødet i Konstanztz 1415, den slovakisk-evangeliske, de bøhmiske brødres evangeliske kirke, de reformerte og den ortodokse kirke. Noget fælles for de czekiske protestanter, som altid har vist megen forståelse for sociale problemers løsning, er, at de efter den kommunistiske magtovertagelse i 1948 ikke stillede sig fjendtligt afvisende over for det socialistiske samfundssystem, men kun over for den ateistiske ideologi. Trods flere forsøg på fra disse kirkers side at komme på talefod med kommunisterne – en fremtrædende talsmand derfor var professor Hromadka, Prag, der stiftede »Prager Fredskonferencen« med tilslutning fra pacifister i

både den østlige og vestlige verden – kom en virkelig dialog med den marxistiske ideologi først i gang i den korte »tørbrudsperiode« under Dubcek.

Da han faldt i unåde i Kreml og måtte vige pladsen for den linietro partimand Husak, frøs vandet til over den lovende dialog mellem kommunister og kristne.

Lodret løgn

Stillingen er nu den, at trods en lederartikel i partiorganet »Rude Pravdo« med en forsikring om, at »om en undertrykkelse af kirken i Czekoslovakiet er der ikke tale, at påstanden herom er en lodret løgn, som Gud, hvis han eksisterede, med rette kunne gennemskue og straffe,« vokser repressalierne mod kirken fra dag til dag. Værst og hårdest rammer de den romersk-katolske flertalskirke. 500 af dens præster har fået forbud mod at virke. Hvordan det kan komme til et sådant forbud, viser følgende eksempel: – For nylig blev to katolske patre sat fra bestillingen, foreløbig i en periode på 3–5 år. Anklagen mod dem lød på: »Misbrug af dødens majestæt og den kirkelige ceremonie til gene for overbeviste ateister.« Den ene af præsterne skulle ifølge »Pravda« ved en begrævelsesceremoni have sagt: »Det menneske, der er uden tro, kan ikke stille noget op mod fortvivlelsen. For ham eller hende er der kun rebet eller revolverkuglen tilbage.« Denne udtalelse blev af domstolen kendt skyldig til straf.

Skrækpropaganda

Partipressen har gentagne gange udtrykt sin bekymring og harme over, at 46 pct. af de elever og studenter, som skal til egne sig den marxistiske ideologi, af forældre og værger bliver sendt til kirkens religionsundervisning. Disse forældre er sig næppe bevidst, at de dermed gør sig skyldige i at forvolde et kaos i børnenes og de unge menneskers tankegang og adfærd. Skønt religionsundervisning i folkeskolen efter loven er tilladt fra 2.–7. klasse, forsøges det med alle til rådighed stående midler at decimere elevernes antal. Skrækpropaganda mod religionslærerne og forældrene, chikaner mod fædrene på arbejdspladserne, afvisning af alle klager over forskelsbehandling hører til dagens orden. De argumenter, hvormed man i dag modarbejder religionen, er de samme som i kampen mod kirkerne i 60'erne. Men måden, hvorpå der argumenteres, er i sammenligning med den gang mere utilslørt og ofte også mere raffineret. Den antireligiøse propaganda betragtes i dag som et hovedpunkt i partiarbejdet. Om religionen hedder det, at den grunder sig på blind overtro og angst, at den marvstjæler menneskets kræfter, at den indskrænker muligheder-

ne for personlig udvikling, og at den i kraft af sine moralske grundsætninger beforder psykisk og åndelig undertrykkelse. Derfor må det være den ateistiske propagandas opgave at befri de troende for den åndelige undertrykkelse og styrke dem i bevidstheden om deres egen kraft, evnerigdom og fornuft. For at nå dette mål i propaganda og opdragelse må kirkens virkemuligheder indskrænkes. Det sker bl.a. ved, at alle kirkens såkaldte »kulturelle aktiviteter« forbydes!

De ortodokse er kælebørn

Partiets indstilling til de protestantiske mindretalskirker er ikke så hård, aggressiv og direkte fjendtlig som til den romersk-katolske kirke. Den talmæssigt lille ortodokse kirke er med sine kun 20.000 medlemmer partiets »kælebørn«. Som konkret eksempel herpå kan nævnes, at staten har givet tilskud til restaurering af dens kirkehuse og præstegårde.

Relativt godt behandlet bliver også den tsekoslovakiske kirke, som i 1919-20 skilte sig ud fra den romersk-katolske kirke og blev en slags nationalkirke. Denne kirke tilpassede sig ligesom den slovakisk-evangeliske kirke tidligt til Husaks nye politiske kurs.

Betydeligt sværere har den evangelisk-bøhmiske brødrekirke det med sine 300.000 medlemmer. Den nyder ingen begunstiggelse fra partiets side.

Den tsekoslovakiske kirke har uantastet af partiet fået lov at arrangere kurser for teologistuderende. I dette kursus, der stod på i 9 dage, lod 53 unge mennesker sig videreuddanne til menighedsarbejdet. I et andet kursus for ældre medarbejdere og diakoner deltog 60 personer.

I april i år lagde kommunisterne mange hindringer i vejen for en planlagt kirkefest til minde om 1000-året for grundlæggelsen af bispedømmet Prag. Festlighederne skulle finde sted i St. Veitsdomen, men statens anlægs- og byggekonto nægtede at standse opførelsen af en høj træmur, som skjuler kirkens alter for de besøgende. Alle henstillinger om at standse dette byggeri var forgæves. (K.P.)

USA: Kirken skal ud på gaden, siger biskop til metodisterne

Kirken »skal ud på gaden, i sidegaderne og i baggaderne, hvor der er mennesker, der har brug for hjælp,« sagde biskop Joseph A. Durick fra Nashville for nylig til de metodistiske studenter ved den tekniske højskole i Tennessee. »Det er evangeliets mål, og det skal også være Kirkens mål.«

Biskop Durick fortalte, hvordan han engang var blevet kritiseret for, at han havde taget Kirken ud på gaden til en

mindevandring efter pastor Martin Luther King jr.'s død.

»Et spørgsmål, der dengang ofte blev stillet mig, var følgende: 'Hvad har De at gøre på gaden? En præst skal blive på sin prædikestol.' Og jeg svarede tit med ganske enkelt at spørge: 'Kan De fortælle mig, hvor prædikestolen er?'

For ser I, hvis en præst først begynder at forstå, at hans prædikestol er ude på gaden, og han begynder at gøre det klart for dem, han prøver på at lede, antager denne præstetjeneste og Kirkens sendelse en umådelig ny dimension.«

Denne nye dimension, sagde biskop Durick, svarer udmærket til den oprindelige dynamiske og kraftige udfordring, der er nedlagt i evangeliet, især »i lignelsen om den gode samaritan«.

Og endelig sagde biskop Durick, at »den institutionelle Kirke er værd at bevare, – ikke fordi dens medlemmer ikke lejlighedsvis har svigtet, men fordi den rummer så megen potentiel bistand til at opfylde evangeliets krav. Jeg bliver nødt til at holde mig til Kirken til trods for, at den undertiden står hjælpeløs over for det onde, fordi jeg kan indse, hvor meget mere hjælpeløs jeg ville være uden den.« (N.C.)

NORGE: Læge ønsker at indtræde hos dominikanerinderne og samtidig forblive lutheraner

Ifølge prioren for dominikanerne i Oslo, pater Arne Fjeld, har en luthersk læge, dr. Eva Dahl forsøgsvis taget ophold hos de kontemplative dominikanerinder for Oslo for et tidsrum af seks måneder.

Pater Fjeld iger i et interview til St. Olav, der udsendes af Oslo katolske bispedømme, at dr. Dahl, der er i begyndelsen af 30'erne, efter to års lægetjeneste nu ønsker at indtræde hos dominikanerinderne, men at hun ikke af den grund vil lade sig optage i den katolske Kirke.

Pater Fjeld siger videre, at man håber, at de kirkelige myndigheder vil give tilladelse til, at dr. Dahl forbliver i klostret, hvis hun i øvrigt er i stand til at dele de kontemplative søstres liv og finder optagelse i deres kommunitet.

Dr. Dahl vil imidlertid »ikke få adgang til sakramenterne«, siger pater Fjeld, og han tilføjer, at han ikke tror, hun vil gøre krav på særlige privilegier.

Pater Fjeld udtaler, at den lutherske læge har et dobbelt formål med at indtræde hos dominikanerinderne, nemlig dels at få splittelsen i den kristne Kirke til at træde tydeligere frem og dels at vise sine lutherske venner, at hendes egen Kirke mangler noget, nemlig den kontemplative tradition. (N.C.)

SYD-VIETNAM: Økumenisk samarbejde

Ifølge oplysninger fra Den reformerte

Kirke i Vietnam har buddhister, katolikker og protestanter i Vietnam i snævert samarbejde og i nøje samforståelse åbnet et centrum for socialhjælp, opdragelse og lægelig forsorg i Saigon. Hele projektet har ikke blot ført til det her påbegyndte praktiske samarbejde, men har også givet anledning til, at man nu har indledt samtaler mellem de tre involverede religionsgrupper, ligesom samarbejdet i nævnte centrum har ført til en teologisk dialog mellem reformerte og katolikker. (K.P.)

TYSKLAND: Kirke forsvundet i den blå luft på tre timer

Udgifterne ved opførelsen af den nye St. Antonius Kirke i Wuppertal-Barmen, som den 22. september i år blev indviet i overværelse af ca. 1000 deltagere, svarer nøjagtigt til den sum, der i Vesttyskland på en enkelt dag fra kl. 16-19 fortoner sig i cigaretrøg. Kardinalærkebiskop Joseph Höffner, Köln, sagde i sin prædiken i dagens anledning, at han havde udregnet dette i sin egenskab af tidligere nationaløkonom, og han overlod nu til tilhørerne at bedømme, om den kritik, der rettes mod udgifterne ved kirkebyggeri, virkelig er berettiget. (P.E.K.)

TYSKLAND: Endnu en million til boligbyggeri til udenlandske arbejdere

Kirkeskatterådet i ærkebispedømmet Köln har vedtaget at stille en million DM af de midler, der er kommet ind over kirkeskatten, til rådighed for boligbyggeri for udenlandske arbejdere. Desuden er man ved at undersøge, om den økonomiske situation i 1973 gør det muligt at stille yderligere midler til rådighed for dette formål. Allerede i 1971 stillede man 3 millioner DM til rådighed for at forbedre de udenlandske arbejderes katastrofale boligsituation. Projektets gennemførelse blev overladt til det almennyttige boligselskab i Aachen, som i denne forbindelse allerede i 1971 og 1972 gjorde 205 boliger færdige til brug. I 1973 var yderligere ca. 70 boliger lovet færdige. Af disse er indtil nu 32 taget i brug af udenlandske arbejdere. Af de i alt 237 familier, man ved ærkebispedømmet Kölns hjælp har været i stand til at skaffe boliger, tilhører kun 149 den katolske Kirke. 16 af familierne er græsk-ortodokse, og 59 muhamedanere, mens 9 kan sammenfattes under betegnelsen »andre«. Boligselskabet i Aachen agter i foråret 1974 at påbegynde opførelsen af 500 boliger, der er egnede til familier. Hensigten er, at 65 af disse boliger skal være reserveret udenlandske arbejdere. Den million DM, der skænkes af ærkebispedømmet Köln, vil bidrage afgørende til planens gennemførelse. (P.E.K.)

NOGLE PRAKTISKE OPLYSNINGER

Af Paul d'Auchamp

TIL KATOLSKE FLYGTNINGE, GÆSTEARBEJDERE OG ANDRE UDLÆNDINGE I DANMARK

Velkommen i den katolske kirke i Danmark

I Danmark findes der ca. 50 katolske sogne. I hver større by findes der én eller flere katolske kirker. En folder: »Katolske kirker i Danmark«, som udgives hvert år af bispekontoret, indeholder adresser på alle kirker og deres messetider. Der findes også en »Katolsk Lommekalender«, som indeholder adresser på alle præster, kirker, katolske institutioner og organisationer.

Følgende praktiske oplysninger kan hjælpe Dem til at finde ud af, hvordan man skal forholde sig i de mest almindelige situationer.

Barnedåb

Når et barn er født, skal dette anmeldes til stedets protestantiske kordegnkontor med en bemærkning om, at De tilhører den katolske kirke, og at barnet skal døbes katolsk. Til denne anmeldelse får De en særlig formular fra jordemoderen eller fra sygehusets personale. – Naturligvis vil De snarest muligt sætte Dem i forbindelse med Deres sognepræst og sikkert også med en præst, der taler Deres sprog. Han vil være Dem behjælpelig med at ordne de nødvendige formaliteter og selve dåben. (De bør kontakte præsten snarest muligt og ikke i sidste øjeblik – af hensyn til de fornødne forberedelser).

Katolske skoler

I enhver større og også i nogle mindre byer findes der katolske privatskoler. – Flere skoler har børnehaver og realklasser. I København findes der også et katolsk gymnasium. De katolske skoler er anerkendt af staten, og eksamensbeviserne giver adgang til højere skoler.

I nogle katolske skoler er undervisningen gratis. Hvor dette ikke er tilfældet, er der som oftest mulighed for friplads eller nedsættelse af skolepengene.

De katolske skoler modtager ikke blot katolske elever, men også børn fra andre trossamfund. De katolske børn får deres egen religionsundervisning og har deres egne skolegudstjenester. Skolernes atmosfære vil hjælpe forældrene med børnenes kristne opdragelse.

Religionsundervisning

De børn, som ikke går i katolsk skole, er forpligtet til at deltage i katolsk religionsundervisning. Oplysninger må indhentes hos den stedlige præst. Denne religionsundervisning er meget vigtig. Derfor bør man skaffe sig oplysning om den fra det første skoleår. I de ikke-katolske skoler er religionsundervisningen protestantisk. Katolske børn fritages for denne undervisning. I hvert fald tal med Deres sognepræst eller med den præst, der taler Deres sprog.

Ægtevielse

I Danmark er den katolske vielse gyldig også over for staten. En katolik skal vies af en katolsk præst.

De, som vil giftes, må først henvende sig på bryllupskontoret (ægtevielseskontoret) på rådhuset – for at skaffe sig en »Prøvelsesattest« (det kræver nogle uger). Derefter skal man henvende sig til stedets sognepræst eller spørge den præst, der taler ens sprog, for at få oplysning om, hvilke formaliteter man skal ordne. Ægtevielse af en katolik med en ikke-katolik er tilladt og foregår normalt i den katolske kirke. I alle tilfælde skal man henvende sig til sin katolske sogne-

præst eller spørge den respektive præst fra sin sproggruppe for at få oplysning om, hvilke formaliteter man skal ordne.

Skriftemål

I alle katolske kirker her i landet er der mulighed for skriftemål. Som regel findes der i kirkerne en skrifteklokke, hvormed man kan tilkalde præsten. Ellers må man henvende sig direkte til præsten om det.

De syges salvelse

For at de syge kan blive styrket med Kirkens sakramente, må den syge selv eller familien i tide tale med præsten (personligt eller telefonisk).

Begravelse

Ved dødsfald skal familien henvende sig til præsten. I øvrigt ordnes alt i forbindelse med begravelsen af en bedemand. (I København findes der en katolsk bedemand: Benzons Begravelsesforretning, Virginiavej 10, 2000 København F. Telf. (01) 34 46 01.)

Kirkeskat (kirkebidrag)

Den katolske kirke i Danmark får ingen økonomisk støtte fra staten, ligesom præsterne heller ikke lønnes af staten. Derfor bør alle katolikker i Danmark betale deres bidrag og derved støtte kirken økonomisk. Kirkebidrag betaler man enten direkte til bispekontoret eller hos sognepræsten. Ingen katolik er forpligtet til at betale kirkeskat til folkekirken. Bevis for medlemskab af den katolske kirke udstedes af sognepræsten.

Kontakt med præster og menigheder

Det er ønskeligt, at enhver katolik, der kommer til Danmark, præsenterer sig hos sin sognepræst. På den måde kan man bedst komme i kontakt med menigheden – få sognebladet, som giver alle aktuelle oplysninger – få »Orientering fra Biskoppen« og komme i forbindelse med en præst, der taler ens eget sprog. – Hvis man først kontakter præsten fra sin sproggruppe, er det ønskeligt at bede ham om hjælp til at komme i kontakt med sognepræsten og menigheden.

– I mange menigheder findes der katolske ungdomsorganisationer.

– Regelmæssige sammenkomster for ældre og ensomme katolikker.

– »Internationale sammenkomster« og møder for grupper af katolikker med forskellige sprog.

– Der holdes gudstjenester på mange forskellige sprog.

– I København, Århus og Odense er der særlig studentersjælesorg.

– Desuden er der katolske organisationer for akademikere.

HVAD FORVENTER VI AF TROEN?

Vi bringer i det følgende en refleksion af en gymnasieelev, som gerne vil forblive anonym. Disse ret personlige overvejelser kan have en vis betydning, hvis vi sætter dem i forbindelse med problemet »evangelisering«. Hvad er det, moderne mennesker forventer af troen i dag? I gamle dage var det behovet for et fast ståsted og en vis autoritet. Det synes ikke mere at være tilfældet. Det er, som flere og flere i vor tid opdager spørgsmålet om meningen med tilværelsen. Hvis det er rigtigt, må vi i vor forkyndelse tage hensyn til dette behov. »Ansatspunktet« for troen er i dag et andet end på den tid, da Johannes Jørgensen f.eks. konverterede. Er vi tilstrækkelig opmærksomme på denne mentalitetsforandring og tager vi den ind i vore overvejelser, når vi forkynder kristendommen? Det kunne være interessant at høre vore læseseres mening om dette problem.

H.R.

Fri! – en ærlig stil, sikkert den første

Hvordan mon det føles at være fri? Så fri, at intet holder én tilbage, end ikke kærlighed, behov eller angst. Frihed er et mærkeligt begreb, alle tror, de selv bestemmer, men det er en livsløgn. Vi er spærret inde i et fængsel bestående af materielle goder, vi lever ikke. Jeg tænker tit, når jeg er på vej hjem til mad og varme, hvor frygteligt det må være ingen steder at kunne gå hen. Når jeg så vågner en solskinsmorgen, tænker jeg på skoven, på stranden, på hvor meget jeg

spilder ved kun at forberede mig på at leve. Da jeg var 12 år, sagde jeg: »Når du bli'r 17 år, er du lykkelig« – det er jeg ikke, jeg er ikke engang tryk, bare bange for at gå glip af livet. Jeg er angst for at blive ældre, fordi kun ungdommen tæller, og tiden går. »Det forsømte forår«, tja – men hvordan leve, når friheden og trygheden er modsætninger. Bare jeg turde sige, at jeg var ligeglad med eksamen, ligeglad med alle goder – inderst inde vil jeg, men jeg er for fej. Jeg tror på, når nogen fortæller mig, at jeg skal have en eksamen for at kunne

reformere samfundet. Men jo mere jeg lærer og læser, jo mere ligeglad bliver jeg. Jeg bliver dygtig til at snakke politik, sanering og økonomi, jeg tror bare ikke selv på, hvad jeg siger. Mine egne tanker skrumper ind år for år – når jeg er færdig med skolen, glider jeg sikkert pænt på plads i systemet. Skolen og bøgerne har frarøvet mig al dømmekraft, jeg er blevet bange for ikke at være »in«, har fornægtet mig selv. Jeg gider hverken protestere eller demonstrere mere, samfundet er totalt ligeglad – vil ikke tage os alvorligt. Åh nej, jeg ved, du vil sige, at samfundet det er også mig, men det passer ikke. For jeg kan ikke følge med, og efterhånden ønsker jeg det heller ikke. Folk smiler og siger, at det er naturligt for din alder, hvis jeg fortæller det; underforstået mener de, at jeg kommer nok til fornuft. Fornuft er at af-finde sig med tingenes tilstand. Det gør ondt inde i mig, når mennesker siger, at ungdommen altid har været oprørsk, fordi jeg udefra kan se mig selv som barnlig. Det lyder mærkeligt, men jeg kan klart se, at mine ideer og indfald er naive og barnlige – netop derfor synes jeg, de er så rigtige. Jeg føler, at jeg er ved at være voksen, og at ingenting, som jeg troede eller håbede, nogen sinde kan realiseres. Og mig selv, hver gang jeg gør noget, tænker jeg uvilkårligt, at det ville Freud have analyseret på den og den måde. Hver gang jeg spiser, tænker jeg på den sidste bog, jeg læste, om sund og kostrigtig mad. Og Rifbjerg, når jeg drikker og synker, tænker jeg på hans udtryk: »den lille lyd af ækelhed, da hun sank«. Jeg kan fandme ikke tænke mere. Når jeg siger noget, er det citater og opremsninger, og dem, jeg taler med, siger »skide« 7 gange i minuttet. Jeg hader min mor, fordi hun aldrig læser og ingenting ved, og jeg hader mig selv, fordi jeg altid læser og ved for meget. Jeg ønsker at kunne grine naturligt, når de andre gør det, men hele tiden tænker jeg, de er så dumme, og dog ønsker jeg brændende at være som dem. Ingen er ærlige, alle simulerer. Tænk, jeg kan tage mig i at simulere over for mig selv. Freud igen! Altid tænker jeg, det bliver bedre, alle tænker det, men det gør det aldrig. Jeg er splittet – skal jeg gøre, hvad min sjæl siger – »Hjortens flugt« hva'?, eller skal jeg fortsætte. Solen og mørket, vælg hvad du helst vil have, solen er frihed og mørket er tryghed, ro og magelighed, så er vi tilbage, hvor vi startede. Jeg kan ikke vælge. Jeg ved, jeg burde have skrevet stil om indianerne i Peru, jeg har også to bøger liggende ved siden af, som jeg kan skrive af efter, det er bare så meningsløst, det er det hele! Hvad f. hjælper det mig, at jeg kan skrive en perfekt stil uden kommafjøl, når jeg ikke kan finde ud af mit liv.

JEG ER KUN

Af Emil Petersen

ET REDSKAB

Der er kønt i Stockholm, også en kølig efterårsdag, når vandet skvulper op mod kajerne og lugter af sommer og tang. Over kvarteret på den anden bred driver en flok flossede skyer. De viger, og blændende i solen ligger landet. – Ude i Djurgårdsparken er høstens brogede tæppe bredt ud. Folk går søndagstur, standser lidt som små sorte prikker ved foden af de gamle eges stammer, der prøver at angive op og ned i alt det gyldne lysende løv. På en stub ved vejen sidder en søndagsmaler med sin blok. Man gad gerne sidde som han!

Herude øst for byen ligger ud mod vandet *Prins Eugens Waldemarsudde*.

Den store villa og tilbygningerne var bolig og arbejdssted for prinsen og rammen om hans kunstsamling. Nu er den offentligt tilgængelig.

Prins Eugen (1865–1947) var farbroder til den nylig afdøde svenske konge. Han var en betydelig maler. Og i kraft af sin særlige stilling – og indstilling – blev han en god støtte for sine kunstnerkammerater.

Hans hjem vidner derom. På væggene i de smukke stuer og i særlige udstillingsrum hænger ikke blot prinsens egne værker, men en god samling – også af andre maleres billeder. Man forstår, at samlingen er skabt gennem et langt liv. Der er værker af ungdomsvennerne, men også nyere ting, indkøbt i hans senere år.

I »Den store Salon« hænger husets bedst kendte billede. Indfældet i den lyse væg i de forfinede gustavianske omgivelser ser man det på afstand: *Ernst Josephsons »Strömkarlen«*. – Prins Eugen

købte billedet af kunstneren, og i 1893 tilbød han det som gave til Sveriges kunstmuseum, Nationalmuseet. Men man sagde nej tak. Altså beholdt prinsen det og gav det hæderspladsen i sit hjem.

I dag findes både på Nationalmuseet og på kunstmuseet i Göteborg Josephsonbilleder med samme motiv. Begge hedder »Näcken« (»Nøkken«). I sammenligning med »Strömkarlen« virker de som skitser, men de har rigtignok også skitsens friskhed og oprindelighed.

At oversætte »Strömkarlen« ved vort »Åmanden« svækker unægtelig titlen. Her er det en elv, der er tale om. Josephson malede billedet i Eggedal i Norge. I elvbruset sidder den nøgne mandsskikkelse med vandplanters forrevne blade som krans om håret og spiller på en gylden violin. Lemmer og krop er spændt, ansigtet lidenskabeligt samlet. Henført lader han naturens spil genklinge i sit instrument. Den lyse nøgne skikkelse er i stærk kontrast til elvfaldets kantede mørke klippeflader og det djærvt malede fossende vand. Et par åkandebloomster ved hans fod er det eneste, der ligesom forbinder ham med naturens fremmedhed.

Dér spiller hans så på sit gyldne instrument.

Ideen er klar: Kunstneren, der inspireres af den overmægtige natur i besættelse. Det er et vildt billede. Idémæssigt og i kompositionen er bundet en stærk spænding inden for dets ramme.

I flere henseender er »Strömkarlen« barn af sin tid, udtryk for en livsopfattelse og et kunstsyn, som i det næste ti-

år slog klart igennem hos de kunstnere, vi overhovedet husker fra den tid. – Men for de mange var den nye kunst et chok. Nu havde man vænnet sig til en skilddring af dagliglivet og af naturens stemninger. – Dette her var jo langt farligere. Var det virkelig så uregerlige kræfter, kunstneren følte sig i pagt med? Han, men da også mennesket i almindelighed, formåede det så lidt og så meget i den store helhed?

Man forstår godt, at mange til at begynde med veg tilbage for sådan et billede!

»Strömkarlen« virker særlig stærkt, hvor det hænger: i en ramme af gammel kultur. Det er en kontrast, men billedet kan nok hævde sig.

Der er filosoferet meget over spørgsmålet om kunstens og kunstnerens opgave og kald. Hvad er det, vi gribes af ansigt til ansigt med et kunstværk? – Hvad udtrykker det? – Glæde over det skabte? – Længsel efter en fuldkommenhed, som, når vi øjner glimt af den, sætter os på plads som de trækfugle vi er, flygtige gæster på jorden? – Et motiv, Martin A. Hansen strejfer i »Løgneren«. – Eller er kunsten et spejl slet og ret, skønt klarere, mere afslørende end noget andet?

Og *kunstneren*, om han *tolker* eller *tyder* eller *spejler* virkeligheden på godt og ondt, er han et sårbart væsen i den rå natur eller virkelighed. Er det udgangspunktet: disharmoni, der gennem kunsten forvandles til vellyd?

Megen stor nordisk kunst fører os hen til disse spørgsmål, til den erkendelse – og ikke længere. Men vi bliver da lidt klogere på vort forhold til den natur, som vi i dag kan fristes til at se som et meget tamt væsen.

Måske det er bedst sådan, at standse op og spørge sådan, ærligst i vor tid – og dermed tænker jeg ikke blot på de sidste generationers korte år.

Det er jo slående så lidt religiøs kunst, i betydningen kristen kunst, den nyere tid har frembragt. En kendsgerning, der rejser spørgsmålet endnu stejlere end før om kunstens mission i det hele taget. *Kaj Munk* taler om den som søster til religionen, derved forstår han kristendommen, og forklarer, at han ser sit drama som redskab for en erkendelse af grundvilkårene for livet.

Løvet falder tæt og tyst i prins Eugens have og i parken. Underligt ubrugte sejler kastanjebladene sagte til jorden. Her er så lyd, folk snakker ude på vejen. Bredden derovre svøbes i blå dis, plettet af blege lygters lys.

Der tændes ikke lys i »Stora Salongen« på Waldemarsudde, hvor kunstnere i sin tid samledes under »Strömkarlen«s billede. Nu som dengang: Han spiller på sin violin, og den er af guld.

LEKTOR POUL MADSEN

I et brev til redaktionen blev vi gjort opmærksom på, at lægfolk ikke sjældent ved offentlige foranstaltninger møder mennesker, om hvilke de først senere erfarer, at vedkommende er præst. Man kan jo ikke mere som tidligere af det ydre antræk se, om den pågældende er præst eller lægmand. Vi vil tage denne tilskyndelse til efterretning og i fremtiden præsentere nogle af de nye præster, som arbejder i vort bispedømme.

Vi begynder med lektor Poul Madsen, som i nær fremtid skal præstevies. Han er født den 3. 11. 1908 som søn af skibsfører Aage Madsen og hustru. I 1927

blev han student fra Efterslægtens Skole i København. Sin embedseksamen i historie og tysk tog han i 1936 ved universitetet i København. Efter forskellige vikariater blev han i 1940 ansat ved Nørre Gymnasium i København, hvor han blev lektor i 1955. I 1971 afsluttede han sin 31-årige lærervirksomhed med pension. Fra 1971-73 studerede han teologi ved Beda-College i Rom. Han blev diakonviet den 12. august 1973. Biskop Martensen vil præstevie lektor Poul Madsen i Sakramentskirken, hvor han senere skal virke som præst. Præstevielser finder sted lørdag den 8. december kl. 16 i Sakramentskirken.

Vi bringer i det følgende en prædiken, som lektor Madsen har holdt i Jesu-hjertekirken søndag den 14. 10. 73.

H. R.

Prædiken af diakon Madsen

I en så materialistisk tidsalder som vor og i et velfærdssamfund som det, vi lever i, hvor stræben efter timelige og fysiske goder er blevet det dominerende, hvor den legemlige trivsel går forud for den åndelige trivsel, hvor sjælen ganske forkrøbles, er det godt at lytte til dagens første læsning fra Visdommens Bog, hvor der siges, at det at have visdom i hjertet går forud for alt andet. – Hvad betyder det så at have visdom? Jo, at være åben for Gud, at sætte det timelige og det åndelige i det rette forhold til hinanden, at indse, at guld er ikke mere værd end et sandskorn – ja, selv legemlig sundhed er intet imod at have visdom i hjertet – at være åben for Guds ord, som vi så manende hører det i ordene fra Hebræerbrevet, – og som jeg vil gentage i al deres magtfuldhed:

»Thi Guds ord er levende og virkende og skarpere end noget tveægget sværd og trænger så dybt ind, at det sønderdeler sjæl og ånd, marv og ben og er dommer over hjertets tanker og meninger.«

Sådan skal evangeliets beretning om den rige yngling og hans problem gribe os; den skal gå som et kløvende sværd gennem vores sjæl og vække os til besindelse – skænke os visdom...

Vi møder den samme beretning hos de to andre synoptikere – et bevis for, at evangelisterne betragter den unge mands situation som et spejl, som vi skal holde op for os selv; thi vi vil ligesom han så gerne arve det evige liv, men hvad vil vi ofre til gengæld?

Ligesom den unge mand i det gamle Israel lærte vi også som børn budene fra Sinai, de står mejslet ind i vor kristne bevidsthed, og vi hører, at Jesus selv lægger vægt på dem, for han er ikke kommet for at ophæve den gamle Pagt, men for at fuldkomme den, og han fuldkommengjorde den ved at ofre sig selv for at lære os offerets mysterium. –

Da den unge mand i Evangeliet får at vide, at han skal sælge alt og give det til de fattige, går han bedrøvet bort.

Genfinder vi mon ikke os selv i denne beretning? Og vi spørger: Hvad skal vi gøre for at vinde det evige liv?

Skal vi alle i det Herrens år 1973 sælge alt – give det til de fattige – indtræde i et kloster? – Nej, det kan ikke være meningen for os alle, men hvad nu, spørger vi?

Jo, vi skal løsrive os fra den materialistiske verden, når vi mærker sværdet gå igennem vores sjæl, og Ånden taler til os – rive os løs fra verdens tomme glæder og betragte, hvad vi ejer, som noget vi kun er forvaltere af, – aldrig forlade os på, hvad vi ejer af gods eller uddannelse, men i stedet helt stille vore økonomiske kræfter og åndelige ressourcer til

rådighed for Gud og dermed for næsten, – når som helst der er et behov, vi hører om. – Behovet er Guds ord til os, – ordet, som forpligter os til at glemme vores eget velbehag og tryghed.

Disciplene og vi er rystede over de vanskeligheder, der er for dem, som er i besiddelse af rigdom – rigdom af den ene eller den anden art. Den rige står ved indgangen til Gudsriget som den højbenede kamel, der gerne skulle ind gennem nåleøjet, den lave gennemgang for fodgængere ved siden af Jerusalems byporte – en absurd og håbløs situation.

Meningen er, at vi skal komme til Gud med tomme hænder og tage imod Gudsriget og dermed det evige liv – som begynder her og nu – for vi står med tomme hænder dér, hvor det rette forhold er til stede for den enkelte over for det betroede gods, og hvor vi ikke længere stoler på os selv – og så bliver nåleøjet til en vid port, hvor vejen er åben for Guds nåde, thi Guds nåde gør alt muligt – også at skænke syndere, som vi alle er, det evige liv, nåleøjet er passeret – Gudsriget og det evige liv er dermed blevet den enkelte til del allerede her på jorden.

Amen.

PASTORALRÅDS- MØDET I KOLDING

En kort bemærkning – der kommer mere i næste nummer

Pastoralrådet har nu været virksomt i 3½ år, og der er kun et halvt år tilbage; så skal der være valg igen. Man kunne måske vente, at en vis træthed begyndte at gøre sig gældende, men i virkeligheden må man imponeres over den flid og energi, der fortsat lægges for dagen. Alene det at være i sving fra lørdag kl. 13,30 til søndag kl. 16,30 kun afbrudt af nogle hastige spisepauser og 7–8 timers nattesøvn er nu noget af en præstation.

Mødet i Kolding den 27.–28. oktober var altså ingen undtagelse, hvad angår en tætpakket dagsorden. De spørgsmål, som kom til at dominere mødet, var det fremtidige katolske ungdomsarbejde, den kommende årsopgave for bispedømmet og menighederne med jubilærets tema om

fornyelse og forsoning, samt en række ændringer i de bestående love og vedtægter for menighedsråd og pastoralaråd. De skal bl.a. lette gennemførelsen af fremtidige valg og løse en række praktiske problemer, som i tidens løb er opstået.

Af særlig interesse var gruppedrøftelserne lørdag aften, hvor pastoralarådet ligesom fik lejlighed til at besinde sig på sig selv. Der var udarbejdet en række spørgsmål til besvarelse, f.eks.: – *Har pastoralarådet kunnet leve op til de pastorale opgaver, det har påtaget sig?* – *Hvilken betydning har dette arbejde haft for sognene?* og *bør det kommende pastoralaråds opgaver, arbejdsform m.v. ændres?*

En meget langvarig diskussion af ungdomsproblemerne medførte desværre et så voldsomt tidspres, at der ikke var mulighed for at se nærmere på resultatet af gruppedrøftelserne om pastoralarådets arbejde. Et referat vil imidlertid blive udsendt omgående, og vi vil her i bladet vende tilbage til dette i næste nummer.

De vigtigste beslutninger på mødet drejede sig om følgende:

Der nedsættes en arbejdsgruppe, som på grundlag af ungdomsudvalgets betænkning skal sørge for den praktiske løsning af en række spørgsmål om koordinering af ungdomsarbejdet, evt. ansættelse af en særlig ungdomskonsulent og om gennemførelse af kurser for ungdomsledere.

På forslag fra udvalget for udlændinge vil biskoppen overveje udnævnelse af en særlig præst for udlændinge og på næste møde høre pastoralarådets mening om retningslinier for en eventuel kommission for sjælesorg og lignende for udlændinge.

Man stillede sig positivt til et forslag om en omlægning af Katolsk Forum, når den nuværende redaktion træder tilbage efter aftalerne. Et detaljeret forslag skal fremlægges på næste møde. Ideen er at lade bladet udkomme som en slag avis til alle katolske hjem på frivillig abonnementsbasis. På længere sigt vil dette formentlig kunne bedre økonomien væsentligt.

Der nedsættes 2 arbejdsgrupper, en øst og en vest for Storebælt til at udarbejde retningslinier og forslag til praktisk løsning af årsopgaven om fornyelse og forsoning i 1974.

Bispedømmets regnskab for 1972–73 blev godkendt. Det viste et beskedent, men dog glædeligt overskud på 124.000 kr. Næste års kirkebidrag forhøjes generelt med 10 pct., men alle får naturligvis mulighed for personlige ændringer. Samtidig forhøjes børnefradraget og mindstebidraget til 70 kr. Fordelingen af kirkebidragene med 40 pct. til bispedømmet og 60 pct. til sognene opretholdes.

Hans Jørgen Johansen

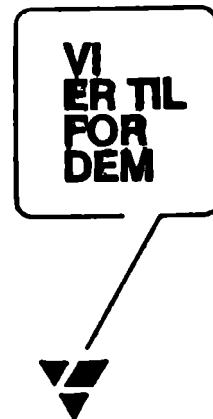
Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforening
Jægergårdsvej 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 36

LANDMANDSBANKEN

Ollefyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

OM RASMUS CHRISTIANSENS BILLEDE

Af Anders Dahl

HISTORISK ÅRHUS-BILLEDE,
– DER MANGLER FORKLARING

Da det smukke og indholdsrige to-bindsværk »Danmark« med undertitlen »I Skildringer og Billeder af danske Forfattere og Kunstnere« i året 1887 blev udgivet af filologen og redaktøren Sophus Bauditz med hensyn til den katolske kirkes status i artiklen »Aarhus og Omegn« blot, at der i den nye bydel »er Kaserner og Hospitaler, Skoler og Fattiggaard, Frimurerloge og en katolsk Kirke. Der er kort sagt alt!«

☆

Forfatteren, der er født i Århus, gav ellers nok skildringer af de katolske kirkefyresters prægtige Sankt Clemens Domkirke og af den skønne Vor Frue Klosterkirke, bygget i længst hensvundne tider. Men det smukke silhouetbillede fra forfatterens fødeby, som indledte den omfattende omtale, var ikke forsynet med en tekst, der først og fremmest kunne fortælle om byens skønne kirketårne.

Her ser man som det tredje tårn i datidens jyske hovedby den nylig indviede katolske Vor Frue's i lokalmaleren Rasmus Christiansens streg, og hermed var bygningen fra 1880 allerede med tegningen fra 1884 så prompte gledet ind i lokalmaleriets samlinger.

☆

Dette historiske billede blev gengivet i »Katolsk Forum« af 3. oktober 1973. Det stod over den meget læseværdige artikel, som apoteker P. Hahn-Thomsen, Hovedgård mellem Odder og Horsens, har be-

riget læserne med under overskriften »Ad Majorem Dei Gloriam«. Men også i det katolske tidsskrift måtte man savne en tekst. Det er godt med oplysninger om lokale forhold over for et landsblads læsere. De tørster efter detaljer, der sammenlagt giver helheden.

Århusianere må kunne forklare denne tidsstudie over byen fra 1884 bedre end en randrusianer, – selv om begge byers borgere nu er i amtsfællesskab! Men sceneriet er i hvert fald gengivet fra bakkerne vest for datidens Århus. Til venstre, i nord, ses Sankt Clemens massive kirkeskib med tårn rage godt op og give tyngde, som den lille Vor Frue katolske kirke i billedets højre (sydlige) side slet ikke kan opveje. Foran Sankt Clemens står endvidere den folkekirkelige Vor Frue Klosterkirke, der tidligere var sortebrødrenes (dominikanernes) gudshus.

Spredt nedover bakkeskrænterne ud imod Århusbugten i øst ses på skildringen lillebyens huse og en begyndende industris rygende skorstene.

Til højre i forgrunden en af stadens vindmøller, der malede korn til mel for brødet – og så yderst ude ved den nye banegård, endnu langt fra bymidten, den katolske Gudsmoderkirke med det høje skib og det slanke tårn i Kölner Domarkitekt Fr. Schmidt's nygotiske udformning.

☆

Denne Rasmus Christiansen, der så hurtigt forevigede Vor Frue på Ryes-

gade, var et barn af Århus-egnen, født i Bjødstrup på Molslandet, lige over for molboernes oplandskøbstad. Hans vue derude fra bakkerne bag byen ved bugten var netop fuldført i samme år, som han debuterede på Charlottenborgs forårsudstilling med vinterbilledet »Toget kommer« – et motiv fra en jernbaneoverkørsel i Jylland.

I værket »Danmark« figurerer han med en snes billeder fra jyske egne, og fra 1885 findes således et, der viser det daværende stamhus »Benzon« ved Gjerrild nær Grenå, hvor nu Sankt Bernhards cistercienserinder synger deres tidebønner og har deres travle virke på »Sostrup«.

☆

»Katolsk Forum«s nævnte artikel er i øvrigt et udsnit af apoteker Hahn-Thomsens omfattende og velskrevne festskrift »100 år i Århus«, et arbejde, der ikke blot rummer beskrivelse af katolsk liv i hovedlandets største by, men som tillige på en interessant fortællende måde giver indblik i meget af det danske katolske kirkeliv, der er levet før og efter grundloven af 1849. Det er en bog, der bør læses alle vegne, hvor sindet og hjertet er kristent.

Som en randbemærkning må det måske tilføjes, at fotograferingen af Rasmus Christiansens historiske Århusbillede er foretaget fra Galschiöts værk på »Amtsavisen«s clichéafdeling i Randers.

Vigtigt:

I en tidligere annonce gjorde vi opmærksom på, at det er »i KD slaget står«. - Vi uddybede det ikke nærmere, men antydede et par af de sager, som KD har rejst i de seneste år.

Mange har reageret, men ikke nok. - Derfor: Har De nogensinde gennemtænkt konsekvenserne i tilfælde af, at KD ikke eksisterede?

Sikkert ikke! Men konsekvensen ville være, at der ikke længere var noget organ i den offentlige debat, der konsekvent holdt øje med, og rejste debat omkring, forhold, der stred imod et kristent menneskesyn.

KDs meninger respekteres i vide kredse, men hvis også DE abonnerede, ville avisens indsats få mere vægt. - Gør det nu. Send nedenstående kupon, og vær med til at sikre en kristelig dagspresse.

KRISTELIGT DAGBLAD

abonnementspriser:

Måned	kr. 45,00
Kvartal	kr. 125,00
Halvår	kr. 230,00
År	kr. 435,00

Unge under uddannelse:

Måned	kr. 38,00
Kvartal	kr. 105,00

Tilbud:

- Måned
- Kvartal
- Halvår
- År
- + 14 dage gratis:

navn _____

adresse _____

postnr. _____

by _____

Reserveret postvæsenet

BREV

KF 2

Frederiksborggade 5
1045 København K

Post-
besørges
ufrankeret
(Modtageren
betaler
porto'en)

250

H. S. FRIIS

Malermester
Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedspæjere
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

K. K. Simonsen's eftf.
Frøderiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

LÆSER- BREVE

Knud Johnsen indlæg i nr. 18 lod noget tilbage at ønske i saglighed. Det drejede sig om Hope Computersagen og forskellige fagforeningsfolks grundlovsstridige krav. Desværre deles KJ's opfattelse af mange, der overser én ting, nemlig at grundloven sikrer såvel religionsfrihed som organisationsfrihed. Det første betyder, at f.eks. vi katolikker også har lov at være her. Det andet betyder, at det står den enkelte frit for, om han vil organisere sig samt hvor. Det var en meget væsentlig ting, Hope-direktøren netop gjorde gældende, da DASF krævede en grundlovsstridig overenskomst. Og hvad bunder det hele i? I den danske fagbevægelse, eller rettere dem under LO's paradoks (ud over deres krav om anerkendelse af ulovligheder), netop dette: Man vil ikke arbejde sammen med uorganiserede arbejdere, for de får jo det samme i løn som dem, der betaler kontingent. Hvis de ikke fik det, skulle vi bare høre fagbevægelsen skrike højt om, at de blev underbetalt o.l. Fagbevægelsen kender ikke begrebet solidaritet, kun magt. Man overser, at man har kæmpet for bl.a. ligeløn mænd/kvinder, og det problem man havde, med at en udlært maskinarbejder og en tillært specialarbejder fik samme løn for samme arbejde. Maskinarbejderens fordel var hans uddannelse, der gjorde det muligt for ham at lave andet, modsat specialarbejderens. Parallelt her til kommer så den organiserede kontra den uorganiserede. Den første har f.eks. rygdækning ved uoverensstemmelser med arbejdsgiveren (såfremt det passer forbundet) samt er arbejdsløshedsforsikret, begge dele modsat den uorganiserede arbejder.

Vi tilhører som katolikker en del af det kristne samfund, hvilket medfører respekt for individet. Lad os derfor erindre dette, samt at når vi tager noget fra grundloven til indtægt, må vi også tage noget andet - eller rettere hele grundloven.

Med hensyn til hvordan retten her i landet udøves, kan jeg henvise til f.eks. Carl Madsens bøger og radioforedrag,

men ellers behøver man jo ikke engang at have lavet noget for at komme for retten, blot det passer en eller anden offentligt ansat. Grundlag er ikke engang nødvendigt, har jeg selv erfaret. I Hopesagen blev det for milde domme efter min mening, nemlig de 8 frifindelser.

Knud Rohde

P.S. Lad os ikke glemme, at der her i landet er et kristent alternativ til de socialistiske fagforbund.

Afsluttende bemærkning

I nr. 15 havde jeg et hjertesuk foranlediget af, at formanden for Katolsk Arbejderaktion hævdede den opfattelse (i nr. 10), at almindelige regler om civiliseret opførsel ikke behøvede at gælde fagforeningsfolk, som følte deres sarte retsbevidsthed stødt, når de ikke måtte lave ballade.

I den anledning giver Knud Johnsen mig i nr. 18 lov til at mene, hvad jeg vil, og det er jeg da glad for.

Jeg mener fremdeles ikke, man kan bede en statsminister standse en retssag, fordi man er fornærmet over modstand mod optøjer.

Det var i al enkelthed for dette synspunkt, jeg »krævede offentlig opmærksomhed«.

Jørgen Bertelsen

»PROTESTANTISK MISUNDELSE«

For nogle uger siden var jeg i Ny Holte Kirke, hvor der fandt en diskussion sted mellem fru Thornam, den protestantiske præsts kone og pater Simons. Jeg vil afholde mig fra en beskrivelse af den noget triste affære, men kun anføre en lille morsomhed, idet fru Thornam sagde:

»Der er et par ting, jeg virkelig misunder katolikkerne, nemlig det, at de gør korstegn, skriftemålet og knæskamlerne.« Hun tilføjede, at nok havde man i folkekirken bevaret en form for skriftemål, som dog var rudimentær (ikke noget ordret citat, men det var meningen), men det personlige skriftemål, som den katolske kirke havde det, var dog noget helt andet og altså efter hendes mening bedre.

Med hensyn til knæskamlerne anførte hun, at det var noget, hun mest af alt misundte katolikkerne, for den knælende bøn var naturlig og langt mere koncentreret (også citeret efter meningen).

Dette er ganske interessant i en tid, hvor så mange katolikker lader hånt om skriftemålet, og hvor der rundt om gøres anstrengelser for at opfordre folk til at stå i stedet for at knæle, ja, hvor man endog fjerner knæskamler og kommunionbænke (mens proestranter dog bevarer og bruger sidstnævnte).

Y. Hallingskov, Holte

Støt vore annoncører!

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X's VEJ 106 . 8260 ARHUS
TELF. (08) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

VÆRD AT LÆSE

Kirke i oppbrud
Essays om den katolske kirke i dag
9 bidragydere.
St. Olav Forlag, Oslo 1973.
161 sider, d. kr. 27,75.

Daglig hører og oplever vi, at vi kirkeligt lever i en krisetid på godt og ondt. Der er mennesker, som jubler over fornyelserne, mens andre er bedrøvede og bange. Meget i kirken er alt andet end opmuntrende.

Jeg læser i øvrigt de norske katolikkers blad *St. Olav*. Der så jeg, at de havde udgivet et lille samleværk *Kirke i oppbrud, Essays om den katolske kirke i dag*. Og i bladet aftrykte de pater Hallvard Rieber-Mohns bidrag til bogen: *Fra »ghetto« til forment*. Jeg følte læsningen, som om pateren skærer i levende kød, min ungdoms. Bogen blev bestilt, pris n. kr. 18,50, i dansk vekselkurs d. kr. 27,75.

Det var jo netop, hvad jeg søgte, en nøgtern nordisk bedømmelse af »udviklingen i den katolske kirke efter Vatikanconcilet«.

Læsningen blev dels glædende og oplysende, dels skuffende.

Værkets bidragydere er, ud over vor biskop Martensen, alle norske: Oslos biskop, tre dominikanere og fire lægfolk, men ingen damer.

Bedst er de, der mest beskæftiger sig med bogens emne. Jeg skal ikke genfortælle eller give karakter. Der er meget værdifuldt i hvert afsnit, hvis titler karakteriserer de enkeltes studie. Det er disse:

Biskop Gran: *Den katolske kirke efter Vatikanconcilet*. Pater Rieber Mohn: *Fra »ghetto« til forment*. Pater Ellert Dahl: *Ut af motreformationen*. Kåre Langvik-Johannesson: *Hvor nytt er det nye?* Pater Thomas Patfoort: *Liturgi i forandring*. Helge Erik Solberg: *Legmannen i det kirkelige fellesskap*. Niels Heyerdahl: *Samvittigheden – veileder eller vildleder?* Lars Roar Langslet: *Hvad kan vi katolikker bidra til nordisk kultur?* Biskop H. Martensen: *Fragmenter av en målsetningsdebat*.

Mest spændende finder jeg stykkerne om liturgiernes fornyelse, økumenien og påvisningen af, at det »nye« ikke er så »nyt«.

Et par af de skrivende synes mig at tage vel »afslappet« på pave Pauls *Humanae vitae*.

Sproget volder ingen vanskeligheder. Det er en god bog, værd at læse for katolikker og interesserede ikke-katolikker.
O. J. Ballin

EN HJERTESAG

Katolske Menighedsplejers store julemarked finder i år sted søndag den 25. november på Niels Steensens Gymnasium i København fra kl. 9–19,00. Her kan De købe mange gode julegaver til en rimelig pris eller slå en god handel af på loppe-torvet.

Der er salgsboder, automatspil, tombolaer m.m. I den specielle julebod kan De købe Deres julepynt, adventskrans og julekalender.

I restaurationen er der dejligt smørrebrød og i baren en rigtig julegløgg.

I dagens anledning læser biskop Martensen messe i Sankt Augustins kirke på Jagtvejen kl. 10,00. Messen kl. 16,00 læses af pastor Osorio.

Kl. 17,00 går sygeplejeelever fra St. Josephs Hospital i Lucia-optog fra St. Augustins kirke til festsalen.

Støt det gode formål og kom til julemarkedet søndag den 25. november!

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes
Reberbanegade 37
Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Enggårdsgade 65 – Telf 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe
Absalonsgade 14 – 9000 Alborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 56

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros
En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

**Sr. MARIA ELISABETH
NOACKS
50 ÅRS ORDENS-
JUBILÆUM**

Søndag den 21. oktober i år var en overmåde festlig og fornøjelig dag for såvel nonner som gæster på Sostrup, for den dag fejrede alle nonnerne sammen med cistercienserordenens unge generalabbed, den danske biskop Hans Martensen og klosterets nuværende præst, pater A. Dekkers samt alle nonnernes gæster på Sostrup Slot *sr. Maria Elisabeth Noacks* 50 års ordensjubilæum.

Festen startede med en koncelebreret jubilæumsmesse i den skønne klosterkirke. Under messen fik sr. Elisabeth efter smuk gammel ordensskik fæstet en blomsterkrans på sit hovedslør og overrakt en stok (»til at støtte sig ved og om nødvendigt slå om sig med (!)«, sagde generalabbeden). Både biskoppen og generalabbeden prædikede og talte til jubilaren under messen og igen under den efterfølgende middag på slottet, hvor alle nonner, prælater og gæster i skøn samdrægtighed var samlet i den store spisestue. Her talte også Gjerrilds protestantiske sognepræst, pastor Aagaard, som er en kærkommen gæst ved alle store begivenheder, ligesom flere af de øvrige gæster holdt jubilæumstaler for sr. Elisabeth, der er kendt som klosterets særdeles flittige og ukuelige »bidronning« og »svanemor« med alt bevinget som sit speciale.

Sr. Elisabeth blev født den 24. januar 1894 i Ober Lausitz i Sachsen og trådte den 30. september 1922 ind i cistercienserordenen i det czekiske kloster Porta Coeli, hvor hun aflagde profes den 23. oktober 1923. Hun levede 16 år i dette kloster, hvorefter hun sammen med to medsøstre rejste til Danmark for at hjælpe de dristige og ukuelige nonner fra Porta Coeli, der var rejst herop i forvejen for at grundlægge Allerslev Kloster. I 1961 flyttede hun sammen med alle sine medsøstre over til det stærkt forfaldne »spøgeslotts« eller »torneros-slott«, som Sostrup Slot dengang var, og hjalp af al sin kraft med til at gøre alle de kloge hoveder til skamme, som ikke havde troet det muligt, at nonnerne kunne overkomme den »komplet håbløse og umulige kæmpeopgave«, de havde sat sig for at løse. Opgaven blev løst til stor overraskelse og tilfredshed for alle, der senere har nydt godt af en behagelig og fredelig rekreation på Sostrup Slot som nonnernes gæster – takket være altså blandt andre denne jubilerende sr. Elisabeth, der med hele sit liv som indsats har været med til at bevise, at intet er håb-

løst og umuligt for den, der lever efter det motto, som også sr. Elisabeth har gjort til sit livsmotto: BED OG ARBEJD.

Der var så megen glæde i Himlen og på Jorden denne festdag på Sostrup Slot, at man bagefter ikke kunne lade være med at ønske og bede om, at der mange, mange gange endnu vil blive lejlighed til at fejre et 50 års ordensjubilæum sammen med cistercienserinderne fra Sostrup Kloster.

Bernhard Andersen

**40-ÅRS JUBILÆET
I SCT. PAULS
MENIGHED I TÅSTRUP
SØNDAG DEN 14.
OKTOBER 1973**

Det blev en vellykket festdag for Sct. Pauls menighed.

Bispemessen virkede inspirerende på de 150 mennesker, der fyldte kirkeskibet. Liturgien gav noget både til de unge og de ældre, som med inderlig deltagelse bekendte troen; en børnegruppe spillede og sang vekselsangen og Halleluja med menigheden. Biskop Hans L. Martensen og sognepræst H. Herberighs concelebrerede sammen med patrene Martin Braun, Harry Janssen, G. Meertens og J. Umans. Biskoppen prædikede om verden, der helst vil fornægte Kristus, og om kortsæts virkelighed, der forarger verdenen. Man forsøger først at nægte Jesu historiske eksistens, eller man prøver at trække ham ned på det syndige menneskes plan og fremstiller ham i sit eget billede. Men vi er forpligtet af hans budskab til at fornægte os selv, for at Kristus kan forme os i sit billede, så vi kan have evigt liv med Ham.

Efter Herrens bord samledes de 150 i Tåstrup fritidscenter til aftenens festarrangement. Til stede som hædersgæster var biskop Hans L. Martensen, pater Martin Braun og pastor Poul Christensen (fra Tåstrup Nykirke, folkekirken). Salen og bordene var festligt smykket og dekoreret, på væggene var der arrangeret en montage med udklip og billeder af livet i menigheden fra dens oprettelse til dato. Der var god stemning fra starten. Under aftensmåltidet blev der i vers og viser fortalt om kirkens historie; der var en hyldestsang til de fire præster (M. Braun, G. Meertens, J. Umans og H. Herberighs), som har virket ved kirken i de 40 år, og der blev sunget en pris til menighedens fællesskab. En hilsen og en gave blev overbragt fra et tidligere med-

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Arhus N

Telefon 12 41 22 – Arhus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Arhus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Arhus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriet Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofoner

Radio Thygesen

Rymsgade 24, Arhus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Arhus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

lem af menigheden, der var forhindret i at være til stede. Ligeledes var der en hjertelig hilsen fra den internationale venskabsklub (klubben for gæstearbejderne) til Sct. Pauls menighed med ønsket om en lykkelig fremtid. Pater Martin Braun hylkede de ældre i menigheden, dem, som havde bragt kirken og menigheden på fode. Fra Sct. Laurentii menighedsråd i Roskilde var der en hilsen og en tak for det hidtidige gode samarbejde menighederne imellem, der især var kommet til udtryk omkring valfarten til Montfort i Frankrig og ved kirkedagen på Ledreborg Slot ved Lejre, og gennem den fælles kapellan pater Harry Janssen, der også fremover vil give os et naturligt samarbejde. Fra Sct. Annæ menighedsråd på Amager var der en hilsen på dagen med tak for de dage for år tilbage, hvor ungdomsgrupperne fra de to menigheder havde haft deres fællesmøder i Tåstrup. Man håbede på fremtidigt samarbejde de to menigheder imellem. Også fra Sct. Ansgars menighedsråd (fra domsognet blev der bragt en hilsen og en særlig tak for initiativet til kirkedagen på Ledreborg). Fra pastoralrådets aktionsudvalg blev menigheden hyldet for sin indsats for gæstearbejderne, som førte til et økumenisk samarbejde om den internationale venskabsklub med Tåstrup Nykirke. I sin hyldesttale til fødselaren fremhævede pastor Poul Christensen, at han og hans menighed var blevet inspireret af Sct. Pauls på 2 områder:

Liturgisk ved den større frihed til indslag i messens liturgi og den større deltagelse af lægfolk i den romersk-katolske gudstjeneste. På det pastorale område ved katolikernes årsopgave »De fremmede iblandt os«, som i Tåstrup havde ført til samarbejde mellem katolikker og protestanter for gæstearbejderne. Pastoren takkede pater Herberighs for hans indstilling og indsats i deres samarbejde. En gruppe fra menigheden opførte derpå en sketch om muntre episoder fra menighedens daglige liv. Middagen sluttede med, at hele forsamlingen hylkede menighedens midtpunkt, sognepræsten, pater Hendrik Herberighs. Salen blev nu ryddet, så mini-kapellet kunne spille op til dans. Der var dans til moderne rytmer, til gammeldaws musik, der var danselege og selskabslege, og ved bordene foregik en livlig kommunikation. Det var en glæde at se, at der var et fint tværsnit af menighedens medlemmer med til festen lige fra de yngste til de ældste. Dagen sluttede med, at H. Herberighs takkede alle festdeltagerne for, at de havde været med til at give dagen kulør, og især menighedsrådet med hjælpere, som ved deres indsats havde givet os alle en dejlig aften.

Mogens Fuchs Jørgensen

PATER BENEDIKT MÜLLER

TIL MINDE

Præsten på Sostrup kloster ved Gjerrild, Benedikt Müller, er efter længere tids sygdom død, 71 år, skriver »Dagbladet Djursland«, Grenå, som udgives af »Amtsavisen« i Randers.

Pater Müller, hedder det videre i nekrologen, var hollænder af fødsel og en af dem, der måtte flygte for nazismen. Han kom til Danmark bogstaveligt talt med en bogtrykmaskine som eneste jordiske gods.

Inden han forlod sit fædreland, investerede han sine beskedne midler i maskinen, som det lykkedes ham at få bragt herop. Og det var karakteristisk for ham, at han lærte sig selv at bruge den.

Da han for mere end en snes år siden blev præst for cistercienserinderne på Allerslev kloster ved herresædet Ledreborg nær Roskilde, tog han fat på at supplere klostrets indkomster med trykmaskinen.

Pater Müller flyttede med, da søstrene overtog Sostrup slot, hvor han var med til at indrette stiftelsen, og han virkede som præst for klostret, indtil svær sygdom forhindrede ham i at udføre den gerning, der stod hans hjerte nærmest, og som havde optaget al hans tid.

Også i Sostrup kloster gav præsten sig af med bogtrykkerkunsten, og han morede sig meget over, at han i klosterkælderen frembragte utallige konfirmations-sange og lejlighedsviser, men også nu og da mere krævende tryksager.

Pater Benedikt var en meget lærd mand i dette ords gode betydning. Han vidste meget, og hans kundskabshunger var umættelig. Han fortsatte sine studier indtil døden, og det var et særkende for ham, at han nu gennem mange år havde talt flydende dansk, omend med accent.

Han var en mand, der ved sin stilfærdige livsførelse og beskedne fremtoning hurtigt kom på god fod med egnens befolkning. Han havde altid et venligt og muntert ord til dem, han mødte på sin vej.

Pater Benedikt Müller holdt meget af den pragtfulde natur på Norddjursland og ønskede ikke at komme herfra, selv da sygdom lammede hans virkestrang.

Pater Benedikt er (lørdag den 20. oktober) blevet jordfæstet på Sostrup klostres kirkegård.

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver: VERNER JENSEN

Katolsk bedemand

Fruerstræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Mølestien 11, København SV

Telefon VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul – Koks – Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo

Telf. (03) 88 07 69

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C

København V

Telefon EVa 37 67

Kød – Flæsk – Pålæg

En gros og en detail

Gaveidé:

Abonnement på Katolsk Forum

TI ÅRS LITURGI- FORNYELSE

For kun ti år siden kunne man i pressen, radioen og fjernsynet følge de sidste diskussioner om den endelige udformning af Liturgikonstitutionen.

Den 22. november 1963 afsluttedes debatten, og den 4. december blev konstitutionen definitivt godkendt (2.147 biskopper placet, 4 biskopper non placet).

Ti år! Hele den romerske liturgi er blevet revideret i rekordtempo. Tridentinerkoncillets revision af liturgien tog 50 år, og denne revision var mindre omfangsrig. Men udviklingen i de sidste ti år på mange andre områder kan fortælle os, at 50 år ved århundredskiftet fra det 16. til det 17. århundrede kan side-stilles med ti år i vor tid. Det rekordtempo, hvori revision nu har fundet sted, er i sig selv ikke nogen grund til glæde.

Den liturgiske fornyelse er denne gang ikke foregået problemløst. Den liturgiinteresserede fra 50'erne har ret i, at mange flere ønsker er blevet opfyldt, end han i sin tid kunne drømme om. Men når man betragter den liturgiske fornyelse ud fra det tidehvert, vi befinder os i, må man indrømme, at mange af de normer, man i 1963 enedes om, og efter hvilke den liturgiske fornyelse skulle finde sted, langt fra er tilstrækkelige. Derfor erfares i mange lande en utilfredshed med de opnåede resultater. Vel allermost i de lande, hvor man er mest sensibel over for den hurtige udvikling.

Hvordan ser det ud i Danmark efter ti år? Måske har man lov til at sige, vi har haft en langsom, en gang imellem stødvis udvikling.

Irenæus Cappellen

GRATIS FOR DEM

den 23. og 24. november

Nu har De chancen for at blive af med alt det, De har stående i pulterrum eller liggende i skuffer og skabe – som de alligevel ikke bruger mere – som børnene er vokset fra, og som blot fylder op.

Tænk på, at alt det gamle – for Dem ubrugelige – kan indbringe mange rare penge på loppetorvet ved Katolske Menighedsplejers julemarked den 25. november.

Vi afhenter uden udgift for Dem den 23. og 24. november. Ring venligst besked til Katolske Menighedsplejer, Bredgade 69 A, 1260 København K., telf. 15 23 03 fra mandag til fredag kl. 13–16 eller på Bella 7101 og Hellerup 294 fra kl. 18–19.

Filip Lange

KØBENHAVN

AFTEN- MØDE

D. K. K. F.

Som en forlængelse af debatten i Kristeligt Dagblad om

KVINDEN I KIRKEN

indbyder vi sammen med medlemmer af Baptistsamfundet og Folkekirken til økumenisk aften på Ungdomscenteret, Wor-såsvej 5 (bag Radiohuset), tirsdag den 27. november kl. 20.

Aftenen kan eventuelt fungere som studie- og aktionsforberedelse til Kirkedagene (7.–12. juli) 1974 og er åben for enhver interesseret.

Danmarks Katolske Kvindeforbund

ÅRHUS

AFTEN- MØDE

KATOLSK DEBAT, ÅRHUS, holder møde fredag den 30. november kl. 20 i Skt. Knuds Skoles sal, Ryesgade 24, Århus.

Aftenens emne er: »Ordet i Billeder«. To kunstnere – Stig Carlsson (Sverige) og Nis Schmidt (Danmark) udstiller kunstværker og indleder aftenen.

Når man har set kunstværkerne, bliver der lejlighed til at købe en forfriskning, og derefter er der debat med kunstnerne. Entré 5,00 kr.

Vi håber, at mange vil komme til se og gøre denne aften til en oplevelse.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 18/11: 33. alm. Søndag: Dan. 12,1-3. - Salme 15 (16), 5 og 8. 9-10. 11. (R: 1). - Hebr. 10,11-14. 18. - Mk. 13,24-32.

Mandag d. 19/11: 1. Makk. 1,10-13. 41-43. 54-57. 62-64. - Lk. 18,35-43.

Tirsdag d. 20/11: 2. Makk. 6,18-31. - Lk. 19,1-10.

Onsdag d. 21/11: *Jomfru Marias fremstilling i templet*: Ordspr. 8, 22-31 (eller: Es. 61,9-11). - Salme 44 (45), 10-12. 14-15. 16-17. (R:11a). - Lk. 1,26-38 (eller: Lk. 1,39-47).

Torsdag d. 22/11: 1. Makk. 2,15-29. - Lk. 19,41-44.

Fredag d. 23/11: 1. Makk. 4,36-37. 52-59. - Lk. 19,45-48.

Lørdag d. 24/11: 1. Makk. 6,1-13. - Lk. 20,27-40.

Søndag d. 25/11: 34. og sidste Søndag i Kirkeåret: KRISTUS, AL VERDENS KONGE: Dan. 7,13-14. - Salme 92 (93), 1ab. 1c-2. 5. (R: 1a). - Åb. 1,5-8. - Joh. 18,33b-37.

Mandag d. 26/11: Dan. 1,1-6. 8-20. - Lk. 21,1-4.

Tirsdag d. 27/11: Dan. 2,31-45. - Lk. 21,5-11.

Onsdag d. 28/11: Dan. 5,1-6, 13-14. 16-17. 23-28. - Lk. 21,12-19.

Torsdag d. 29/11: Dan. 6,12-28. - Lk. 21,20-28.

Fredag d. 30/11: *S. Andreas, apostel*: Rom. 10,9-18. - Salme 18 (19),2-3. 4-5. (R: Deres røst er nået ud over den vide jord). - Mt. 4,18-22.

Lørdag d. 1/12: Dan. 7,15-27. - Lk. 21,34-36.

Søndag d. 2/12: 1. SØNDAG I ADVENT. - Fra i dag: Tekstrække C: Jer. 33,14-16. - Salme 24 (25), 4-5ab. 8-9. 10 og 14. (R: 1b). - 1. Tess. 3, 12-4,2. - Lk. 21,25-28. 34-36.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 18/11: 33. alm. Søndag.

Mandag d. 19/11: Ferialdag.

Tirsdag d. 20/11: Ferialdag.

Onsdag d. 21/11: *Jomfru Marias fremstilling i templet*.

Torsdag d. 22/11: *S. Cæcilie, jomfru og martyr*.

Fredag d. 23/11: Ferialdag. - Eller: S. Clemens I, pave og martyr. - Eller: S. Columban, abbed.

Lørdag d. 24/11: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 25/11: 34. og sidste Søndag i Kirkeåret: KRISTUS, AL VERDENS KONGE. - *Kollekt for Hedningemissionen*.

Mandag d. 26/11: Ferialdag.

Tirsdag d. 27/11: Ferialdag.

Onsdag d. 28/11: Ferialdag.

Torsdag d. 29/11: Ferialdag.

Fredag d. 30/11: *S. Andreas, apostel*: *Gloria*, men ikke *Credo*.

Lørdag d. 1/12: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 2/12: 1. SØNDAG I ADVENT; *violet*.

FRA CARITAS

GAVEBREVE fra CARITAS DANMARK

Gavebreve til personer, man vil glæde eller måske udtrykke sin deltagelse over for, kan bestilles på nedenstående adresse. De sender os det beløb, De har tænkt Dem at bruge til formålet. Dette bruges til vort nødhjælpsarbejde.

Vi skriver et smukt gavebrev til den person, De ønsker at glæde eller trøste, og vi sender en kvittering til Dem. *Caritas Danmark, Griffenfeldsgade 44, DK, 2200 København N. Giro 4 39 79.*

S.O.S. fra CARITAS DANMARK

Fra ærkebiskop Josef Ijjas er der kommet en anmodning om et høreapparat til en ungarsk søster. Vedkommende arbejder trods opløsningen af ordenshuse meget for kirken i Ungarn.

Høreapparatet, der koster ca. 1.000 kr., er bestilt, men skulle nogen ønske at være med til at betale det, så send venligst penge til

Caritas Danmark, Griffenfeldsgade 44, 2200 København N. Giro 4 39 79.

HELLIGÅNDEN I KIRKENS LIV

Biskoppens møderække

indledes 20. november kl. 19,30 i teatersalen på den franske skole, Dag Hammarskjölds Allé 17, Ø.

Biskoppen har bogstavelig talt samlet fuldt hus i Sankt Augustins Kirke til sine aftenmesser for bispedømmet i oktober, nogle aftener indtil trængsel. Unge og gamle fra de storkøbenhavnske og sjællandske og udenlandske menigheder, søstre og lægfolk, katolikker fra de indenlandske og udenlandske menigheder, har sammen fået del i den oplevelse, det er, at være Kirke og som lokalkirke tage del i den fornyelse og forsoning, som hele verdenskirken, efter pavens opfordring, er gået ind i.

Og biskoppen har sammen med forskellige organister og kor: Erling Rasmussen, Bernhard Lewkovitch og hans kor, Stephen Holm og Sct. Vincents børnekor og Ole Kongsted og hans store kor fra Niels Steensens gymnasium vist, hvor store variationsmuligheder messen har i dag. »Vi vil komme til at savne biskoppens tirsdagsmesser,« var der nogle, der sagde.

Til dem og alle andre interesserede kommer der nu en ny indbydelse fra biskoppen til en møderække i København: 7 tirsdagsaftener om *Helligånden i Kirkens liv*. Der vil blive en halv times læreoplæg af biskoppen og 3 kvarters samtale i grupper, før alle igen samles til plenum og aftenbøn. Plakat og foldere er udsendt til sognene. Tilmelding og indbetaling af gebyr: kr. 10.- for hele møderækken bedes sendt til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 K. Postkonto 1471. På giroblanketten bedes anført »Biskoppens Møderække«, da indbetalingen gælder som tilmelding.

Yderligere oplysning hos Elsebet Kierler, tlf. TRia 2456 kl. 10-12 (undt. mandag).

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Lessalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

JOHN FORD IN MEMORIAM

John Ford er død, 78 år gammel. Selv om det er et par måneder siden, skal han alligevel omtales i K.F. – ikke bare fordi han var katolik, men fordi han er en af de største, hvis ikke vor tids største filminstruktører. Fra 1917 til 1966 lykkedes det ham at indspille ca. 130 film, og selv om de ikke alle er blevet klassiske mesterværker, må man i hvert fald placere en halv snes af hans film blandt verdens bedste. For blot at nævne »Forræder« fra 1935 om den irske modstandskamp, »Diligencen« fra 1939, som gjorde Westerngenren respektabel, »Vredens druer« fra 1940 om landarbejdernes ynkelige vilkår, »Den tavse mand« fra 1952 om irske følelser (John Ford var søn af irske immigranter) og »Manden der skød Liberty Valance« fra 1966, hans alderdoms mesterværk.

Hans historier var yderst forskellige, men grundtemaet var altid det samme: en vis ordens sejr over kaos, eller sagt med mere banale ord: det godes sejr over det onde. Sejren er som regel dyrekøbt i hans film, for John Ford var overbevist

om, at den, som intet vover, intet vinder. Hans mennesker vover, og de vinder altid.

Drømmen om det tabte paradys

John Ford lukkede ikke øjnene for det onde i verden. Hans film er fulde af ondskab, opløsning, vold, dumhed og snæversynethed. Men hans hovedpersoner accepterer aldrig det ondes fatalisme. De kæmper imod, fordi kaos og anarki ikke kan give tilværelsen mening. Man har sammenlignet John Fords univers med det bibelske tema om udgangen af Ægypten i 2. Mosebog. Og med rette, for John Fords mennesker er alle i opbrud på vej mod det forjættede land. John Ford var nemlig en drømmer. Men det er menneskeslægtens gamle drøm om det tabte Paradys, han har givet udtryk. Det er denne drøm, der får hans mennesker til at risikere alt for at opnå alt. Han var det absurde dramas absolutte modsætning, uden at hans film dog af den grund blev »opbyggelige« i overfladisk betydning. Hans mennesker længes. De længes efter retfærdighed og medmenneskelighed. Og er den-

ne længsel absurd, er livet ikke værd at leve.

Men John Ford var også en kunstner uden lige. Han forstod at udnytte filmens muligheder til det yderste. Men han gik aldrig over stregen. Hans bedste film er ladet med følelser – uden at være sentimentale. Han kunne få os til at le og græde. Han kunne få os til at håbe og tro. Man forlod altid biografen med taknemmelighed i hjertet, når man havde set en af hans film. Man var glad for at være menneske. For man længtes efter at blive det. Der er noget vist uskyldigt over hans film – selv når han skildrer uret og vold. Hvis denne uskyldighed går i graven med ham, bliver ikke bare filmkunsten fattigere, men også livet selv.

Han må ikke glemmes. Tværtimod bør den nye generation også få lov til at opleve hans film. Man kunne derfor ønske, at nogle biografer her i landet ville lave en Ford-kavalkade. Hans film rager højt op over det makværk, der for tiden vises i størstedelen af landets biografteatre.

K.O.

21/1973

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

NORGE KAN!

Vi står midt i en forrygende valgkamp. Skønt vi katolikker kun er en minoritet i vort samfund, må enhver af os, der er valgberegtiget, i sin samvittighed afgøre med sig selv, hvilket parti han giver sin stemme. Den tid er forbi, da man i visse lande fra prædikestolen oplæste en biskoppelig erklæring, som anbefalede et bestemt parti. De enkelte katolikker kan se forskelligt på adskillige samfundsproblemer. Man kan ud fra evangeliet eller den kirkelige lære ikke aflede et bestemt partiprogram. Som kristne har vi naturligvis pligt til at værne om den menneskelige persons værdighed. Hvor der i et partiprogram direkte eller indirekte propageres en militant ateisme, og den menneskelige ret til religionsfrihed således undertrykkes, må vi sige fra. Det samme gælder, hvis et parti skulle fornægte den menneskelige persons værdighed ved at agitere for racediskrimination eller afskaffelse af etiske værdier, som er uopgivelige for os. Men inden for denne ramme kan man frit vælge. Her især gælder uindskrænket pluralismens lov.

En anden ting er, at vi katolikker måske mere end vi tidligere har gjort det, må have øjnene vendt mod den praktiske politik. Netop fordi vi danner et lille mindretal, er vi så optaget af vore egne indre problemer, at vi glemmer samfundet, fællesskabet. Men situationen er i dag således, at statens lovgivning mere og mere opgiver det kristne fundament, vor kultur indtil nu har hvilet på. Derfor kræves der i den lovgivende for-

samling mænd og kvinder, som dømmer ud fra deres kristne principper for så vidt som de indebærer respekten for den menneskelige persons værdighed. Mon ikke også katolikker netop er egnede til denne vægtervirksomhed? Ud fra deres tro ved de, at Kristus især er kommet for at frelse de fattige, de diskriminerede, de undertrykte, de svage. De burde kunne værne om den menneskelige frihed, hvor samfundet er i fare for at blive en åndelig voldsherre.

På det kommunale område har vi nogle katolikker, som udfører et udmærket stykke arbejde. Men vi mangler repræsentanter i tinget. I vor nyere historie har vi jo et glimrende eksempel i lensgreve Johan Louis Holstein Ledreborg (1839–1912), der i årene 1872–1890 spillede en fremragende rolle i det parlamentariske liv og i 1909 en kort tid var konseilspræsident (statsminister). Andet steds i bladet fortælleres om to aktive katolikker, som blev valgt ind i Norges storting: Roar Langslet og rektor Slettebøe fra Bergen. Den sidste er gift med en niece af den kendte konvertit og højskolemand Lars Eskeland. Endnu mere interessant er det, at Roar Langslet er blevet formand for stortingets kirke- og skolekommission. – Dermed er Norge det eneste land i verden med luthersk statsreligion, som besætter denne vigtige post med en katolik. Hans udnævnelse har, som en undersøgelse i Aftenposten har vist, ikke mødt modstand. Norge kan!

H. Roos S.J.

PAVENS BØN FOR DET HELLIGE ÅR

Fra Centralkomiteen for det hellige År har vi modtaget teksten for den bøn, paven foreslår alle troende at bede privat eller i fællesskab for det hellige år:

Herre, vor Gud, menneskenes far og ven, som har villet forsone hele menneskeslægten med dig gennem din Søn, Jesu Kristi død og opstandelse og derigennem også alle mennesker med hinanden, hør dit folks bøn i dette nådens og frelsens år.

at din And af liv og hellighed må forny os i vort indre og forene os hele livet igennem med den opstandne Kristus, vor Frelser og bror.

– Herre, hør vor bøn –

at vi, sammen med alle kristne på evangelisk vandring undervejs, i troskab mod kirkens belæring og i omsorg for brødrenes nød, må få lov til at bygge bro til forsoning, enhed og fred.

– Herre, hør vor bøn –

at du vil lade dem, der arbejder i menneskenes tjeneste, gøre en frugtbar indsats. At Du må være håbet og lyset for dem, der søger dig, også uden at kende dig, og at de, som kender dig, endnu mere må søge dig.

– Herre, hør vor bøn –

tilgiv vore synder, styrk vor tro, styrk vort håb, forøg vor kærlighed, lad os leve i Jesu fodspor som dine elskede børn.

– Herre, hør vor bøn –

Måtte din kirke ved Marias moderlige hjælp for alle mennesker være et frelsens tegn og sakramente for at verden må tro på din kærlighed og din sandhed.

– Herre, hør vor bøn –

Uendelig gode Far, bønhør den bøn, som din And indgiver os til din ære og til vor frelse.

Ved Jesus Kristus, din Søn, vor Herre, vejen, sandheden og livet, i tid og evighed. Amen.

NB. Privat kan man bede hele bønningen under ét uden påkaldelserne »Herre, hør vor bøn«.

INDHOLD

STRØMHVIRVLER	4
Af og til ser man først, hvad der er det rigtige, når man hvirvles ud i strømmen. Dora og Frank havde een søn, Bo. Skulle de få et barn til?	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Præsident Nixon; abort i verden; mærkeligt forhold i Norge m.m.	
ANDEN, FORNYELSEN OG KIRKEN	9
Erklæring om det teologiske grundlag for den katolske karismatiske fornyelse	
ROM OG ORTODOKSIEN	11
Lejlighedsvis føres der samtaler om at genoprette enheden mellem Østens kristne og den katolske kirke. Resultaterne er små. Hvorfor?	
LIDT HOSPITALIA	14
Tanker og oplevelser fra hospitaler, forfatteren har kendt eller studeret	
VÆRD AT LÆSE	16
Henrik Stangerup: Manden, der ville være skyldig; Elisabeth Kübler-Roos: Døden og de døende; to bøger, der bliver anmeldt	
LÆSERBREVE	18
To breve om ægteskab og skilsmisse	
MØDEREFERATER	20
Et ekko fra Katolsk Debat i Århus, fra en basar i Randers og fra Leif Kaysers koncert i København	
LITURGISK OVERSIGT	23
For hver dag i adventstiden kan De finde en god tanke i disse tekster	
CHOKBEHANDLING	24
Et elegant fransk lystspil og en grum politisk fabel, siger forfatteren	
FORSIDEBILLEDET	
Johannes Døberen, hvis budskab er særligt aktuelt i adventstiden	

KOMMENTAR

DET UOPLØSELIGE ÆGTESKAB – ET ULØSELIGT PROBLEM?

Kristendommen er spækket med tilsyneladende selvmodsigelser.

Vi tror med samme styrke som muhamedanerne på én Gud, men i modsætning til dem tror vi også på *tre*enheden: Fader, Søn og Helligånd, der ikke blot i vore tanker men reelt er forskellige.

Vi tror, at Jesus Kristus var og er helt og fuldt menneske; vi tror tillige, at han er Sønnen, »af samme væsen som Faderen« – altså: både en skabning og Skaber, såvel begrænset af tid og rum som evig og uendelig.

Vi tror, at vi uden Guds nåde intet kan gøre til vor frelse; og dog tror vi, at Gud har skabt os som (i hvert fald i nogen grad) frie væsener, der skal stå til ansvar for vore handlinger.

Listen over sådanne paradokser kan blive meget lang. Robert Hugh Benson skrev en hel bog om emnet!

Nu viser erfaringen, at kristne godt kan leve med disse paradokser af mere spekulativ art. Anderledes alvorligt og kvalfuldt bliver det, når det gælder det konkrete liv; når logisk paradoks bliver til eksistentielt dilemma. Evangeliet stiller etiske krav, der i givet fald kan komme i konflikt med hinanden: trofasthed over for Kristus kan f. eks. føre til splid i familien – noget der synes at være, og opleves af de implicerede som værende, i strid med Jesu eget bud om ubetinget kærlighed (jfv. Mt. 10,34–37; Joh. 13, 34–35).

Mange kender sikkert af egen erfaring eksempler på sådanne modsætninger, der hid-

rører fra evangeliets eller kirkenes krav. I vor tid er der særlig mange på ægteskabets område.

Den romersk-katolske kirkes tolkning af evangeliets lære om ægteskabet og (især) dens kirkeretslige praksis på dette område skaber ofte menneskelige problemer, der tilsyneladende er uløselige – hvis man da vil løse dem i overensstemmelse med evangeliets ånd.

I de senere år har mange spurgt sig selv, om sådanne tragiske ægteskabelige forviklinger blandt katolikker må betragtes som eksempler på den slags eksistentielt dilemma, som vi i dette ufuldkomne liv må affinde os med, hvis vi vil tage evangeliet alvorligt, eller om det *kunne* være, at kirkens praksis på ægteskabsrettens område skulle tages op til revision. Nogle vover endogså at spørge, om ikke kirkens tolkning af de evangeliske tekster om ægteskabet og skilsmisse ikke trænger til en nuancering.

På dette sted i nr. 18 (d. 17. okt.) omtalte undertegnede problematikken og forsøgte at give et kort resumé af nogle af de synspunkter, der er fremme i den igangværende teologiske debat. Disse synspunkter stammer fra seriøst arbejdende fagfolk, og resultaterne af deres studier kan ikke uden videre fejes af bordet. Der er imidlertid ofte fare for, at et kort resumé kan blive misforstået (se læserbrevene!); derfor vil næste nummer af bladet bringe en noget fyldigere redegørelse af problemstillingen.

L.O.D.

Strøm-bvirler

af E. Baadsgaard Jensen

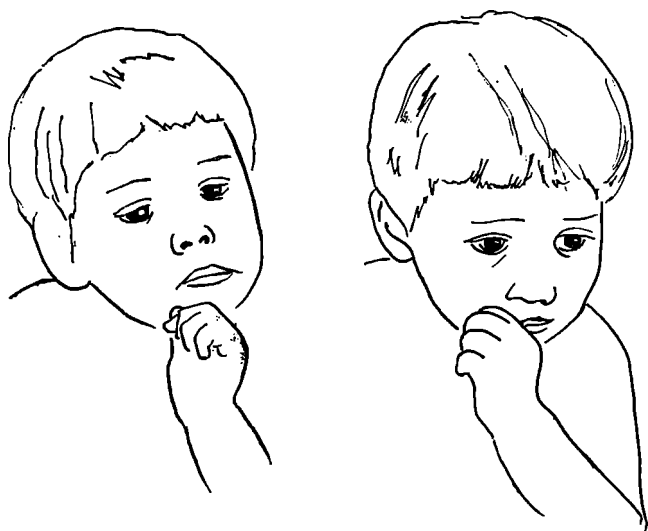

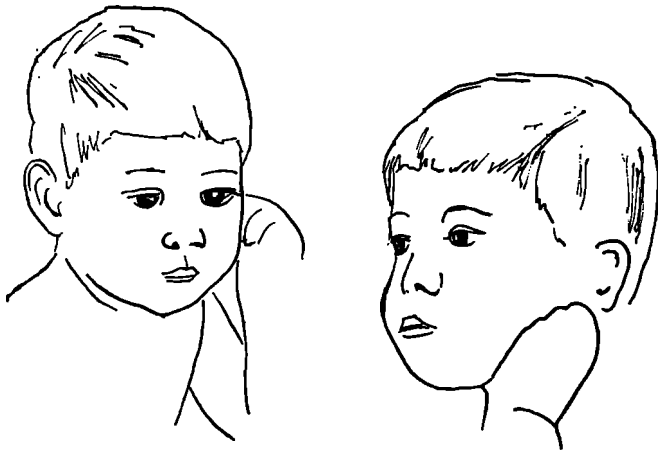
Dora følte sig helt udkørt. Selvfølgelig var hun hver dag træt, når hun kom hjem fra arbejdet, slæbende på diverse indkøb, hun som hastigst foretog på vejen. Men i dag var det særlig slemt. Hun orkede næsten ikke at slæbe benene op til lejligheden på 2. sal. En stærk lugt af biksemad trængte ud fra lejligheden nedenunder. Normalt ville det have pirret hendes appetit på denne tid af dagen, men i dag følte hun nærmest kvalme ved lugten. Hun fik nøglen op af frakkelommen og lukkede sig ind, lagde varerne ud på køkkenbordet, hængte frakken i den lille runde entré og gik så ind i stuen, hvor hun sank om i den nærmeste stol.

Frank så op fra avisen, smilede ikke engang, tværtimod var der en let kritik i hans blik, som om han ville sige: Er det så slemt? Han sagde dog ikke noget, alligevel var stemningen anslået: gensidig irritation. Dora følte sig pludselig så forsvarsløs og alene. Hendes ben føltes trætte og matte. Hun lænede sig fremover og strøg ned over dem: »Jeg er så ualmindelig træt i benene i dag. Jeg forstår det ikke. Jeg har ikke haft det sådan, siden...« En tanke slog ned i hende. Hun gik ud i køkkenet og så på den lille reklamekalender, som hang derude, og fandt det sidste hurtigt nedkradsede kryds. Det var 7 uger siden.

Hun gik ind til Frank igen, satte sig og sagde træt, men også med et lille fortroligt smil: »Jeg tror, at jeg er gravid.«

»Så skulle da også...« Det var de første ord, Frank overhovedet havde sagt siden hendes hjemkomst. Til gengæld fik han nu tungen på gled. Ordene skyllede hen over hende i en

stadig strøm, alt efter som kommende besværligheder dukkede op i Franks tanker.

Dora hørte kun halvt efter. Noget vågnede i hende. »Du,« sagde hun, »kan du huske, da vi opdagede, at vi skulle have Bo. Hvor var vi glade! – Hvorfor er det helt anderledes nu?«

Men Frank havde arbejdet sig op. Hvorfor havde hun heller ikke taget de P-piller. Den smule kvalme og hovedpine, som de gav, var vel til at overvinde. Alt andet var jo usikkert. Eet barn var til at overkomme. To var langt besværligere. Man skulle ordne to børn om morgenen, bringe to stykker i børnehaven og vuggestue. Hvis man så bare havde haft en bil, men hvordan skulle de få råd til at købe den, når de nu fik ekstraudgifter og en tid måtte undvære Doras indtægt. Og hvordan skulle de få sparet op til indskud til en større lejlighed for slet ikke at tale om penge til det rækkehus, de havde talt om.

Dora mente nu nok, at hun kunne klare sig med sin barselsorlov, og så gik de jo ikke ned i indtægt, – men da hun sagde det, gled en vag drøm igennem hendes tanker, en uvirkelig og tilbagerængt drøm om ikke at jage op hver morgen før kl. 6, om ikke at skulle styrte ud i al slags vejr med sit barn, om at have lidt mere tid, tid til at nyde barnet, sit hjem, ja, selve det at være til.

»Hvor er Bo?« spurgte hun.

Han var nede på legepladsen, svarede Frank. En af de større piger, Lisa, havde lovet at se efter ham, da Frank kom hjem med ham fra børnehaven.

»Kan du ikke få det ordnet?« Frank så ned mod avisen, da han sagde det. Stemmen var lavere, tøvende; men den var der.

Det er ikke sandt, sagde Dora til sig selv. Jeg har ikke hørt det. Han har slet ikke sagt det. Men angsten trængte sig tæt om hendes hjerte, føltes næsten som en fysisk smerte. Måske endte det med, at hun gav efter, som det næsten altid endte, når hun og Frank var uenige.

»Hvorfor kan vi ikke have to børn?« spurgte hun forsigtigt. »Her er da plads nok, så længe de er så små.«

Men Frank syntes aldeles ikke, at her var plads nok. Een seng til i soveværelset ville betyde, at de måtte kante sig rundt derinde. Og alt det kravlegårdspostyr i stuen igen, nu da de lige var sluppet af med Bos. Og badeværelset ville igen blive fyldt med babytøj, der hang til tørre døgnet rundt og daskede en i hovedet ustandselig. Nej, han holdt ikke til det.

»Sæt, at der sker noget med mig. Sæt, at jeg ikke kan få flere børn bagefter,« forsøgte Dora igen at protestere.

»Det sker ikke. Det sker jo højst i 5–10 pct. af tilfældene. Og selv om så var? Så var vi da ude over det problem.«

Dette var en ny og hård Frank. Var det virkelig den mand, hun havde forelsket sig i engang, og som havde fyldt hendes verden med ømhed og varme.

»Det er da ikke bare et problem. Det er vel også vores barn.

Jeg kan ikke lide at få lavet abort. Jeg tror hellere, at jeg vil have, jeg ved ikke hvor mange fødsler.«

Tårerne pressede på, selv om hun kæmpede imod. Hun var bange for, at alle hendes argumenter faldt til jorden, hvis hun begyndte at spille på sin svaghed og hjælpeløshed. Men tårerne lod sig ikke holde tilbage, de løb varme og ukontrollerede ned over hendes kinder. Hun mindedes sin egen barndom, og det fik dem til at flyde endnu stærkere. Hun så sig selv, når hun i sin tid kom hjem fra skole til den lille toværelses lejlighed. Mor var der altid, parat med en kop the eller en lun snegl, enten Dora så kom alene eller med en veninde. Men det var jo slet ikke det, de fik, der talte. Det var bare det at være hjemme, at slænge sig på divanen efter en lang skoledag og sludre. Det var denne atmosfære af tryghed, en lille verden, hvor man var noget værdifuldt, noget uerstatteligt, et hjem. Der havde ikke været penge til at opfylde drømme om bil, hus og charterrejser. Ferien gik ned til bedsteforældrene på Lolland. Hun sammenlignede dem med ferien til Rimini med Frank og Bo sidste forår. Rimini var lag på lag af mennesker, det ene skyskraberhotel ved siden af det andet. Aftener i overfyldte støjende barer mellem vildtfremmede mennesker. Og hun mindedes det lille kvistværelse i bedsteforældrenes hus. Det var uden varme og rindende vand, men når hun en sommeraften låned sig ud, slog duften af muld og grøde op mod hende, og blikket fulgte markerne langt, langt ud i horisonten og gav næring til alle hendes pigedrømme. Det var en oplevelse, hun aldrig havde haft magen til.

Frank brød ind i hendes tanker: »Det er jo noget vrøvl!, Dora. En fødsel må da være værre end en abort.«

Hun havde en følelse af at blive revet med af en hvirvlende strøm uden chance for at kunne kæmpe imod: »Jeg vil så nødig, Frank. Der er noget uhyggeligt ved det. Det er som at dræbe noget af sig selv. Jeg vil ikke.«

Han havde set hendes tårer nu, var henne hos hende, trak hende ind til sig, men sagde alligevel: »Du skal se, det er slet ikke så slemt. Tænk på, hvor mange der får det ordnet hver dag. Så må vi passe lidt mere på bagefter.«

»Ja,« sagde hun og prøvede at beherske sin stemme, men følte alligevel, at hun nærmede sig det hysteriske, »ja, vi må passe på, for det at få et barn, det er jo noget forfærdelig noget, noget besværligt noget. Det er ikke noget at være glad for, at elske eller holde af . . .« Hun hulkede nu, hulkede ind mod Frank, der holdt hende så tæt og alligevel var så langt fra hende, mens han sagde: »Nu er du ikke helt retfærdig, Dora.«

Og Dora bad: »Gud i himlen hjælp mig, for jeg ender med at give efter.«

Det ringede på døren. Det var, lige som om hun havde anet det. En bleg og stammende Lisa stod udenfor: »Bo er dernede – de tør ikke flytte ham, før ambulancen kommer. Bilen bakkede. Bo er så lille. Han så ham ikke. Jeg prøvede –«

Dora fløj ned ad trappen og ud på parkeringspladsen, der lå tæt op til legepladsen. Åh, Gud være lovet, han levede. Bare han levede, så var der en chance, lægerne var så dygtige nu om dage – til alt muligt.

De fik plads ved båren i ambulancen, begge forældrene. Den kørte med udrykning. Bo var bevidstløs og uhyggeligt bleg.

»Måske aborterer jeg nu af skræk og rædsel,« græd Dora. Frank var bleg, så ned på sin søn og knugede Doras hånd: »De skal leve, begge to. Det er vores, begge to. Du ved godt, at jeg ikke mente et ord af det, jeg sagde, ikke Dora? Jeg var bare så træt, syntes ikke rigtig, at jeg kunne magte det. Men du ved godt, at inderst inde mente jeg det ikke. Det ved du godt, ikke Dora?«

»Jo, inderst inde vil vi vel allesammen det rigtige,« sagde Dora, »det er bare så svært at se, hvad der er det rigtige, når først man hvirvles ud i strømmen. Af og til ser man det først, når ulykkerne begynder at dukke frem forude. Så må man bare bede til, at det ikke er for sent.«

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

10 år siden John F. Kennedy døde

Den 22. november var det 10 år siden, at præsident John F. Kennedy blev myrdet i Dallas i Texas. Mordet satte ikke blot en stopper for et intelligent menneskes strålende karriere, men blev også udgangspunktet for en udvikling, der ikke ligefrem tjener kristne politikere til ære. Man kunne være uenig med Kennedy i mangt og meget, og man må indrømme, at han i sin korte embedsperiode som USA's præsident begik flere alvorlige fejltagelser, men én ting er sikker: han hævede præsidentembedet op på et plan, som ikke blot fik verden til at måbe, men som skabte håb hos millioner af mennesker, fordi man klart fornemmede, at her var et menneske, hvis hele holdning og indsats var præget af indsigt og mod, et menneske, der tegnede sig for et politisk syn, som – måske netop på grund af dets kristne inspiration – talte til alle mennesker af god vilje. Man mærkede på Kennedy, at det var menneskenes fælles bedste, der lå ham på sinde. Hans storhed bestod deri, at han kæmpede for sit syn med livet som indsats.

Nixons syndefald

Hvad kæmper præsident Nixon for? Ja, skal man tro på nyhederne fra den anden side af Atlanterhavet, så kæmper han for sit liv som præsident. Det er kampen for ham selv, der ligger Nixon på sinde. Og alle midler tages i brug, idet han åbenbart mener, at USA's sikkerhed afhænger af, om han overlever som præsident. Hans desperate kamp for at bevare sit embede – og dermed magten – har dog ikke blot sat hans personlige værdighed overstyr, den forpester også ånden i det politiske liv i en sådan grad, at man med rette kan tale om et politisk syndefald. Hvilken forskel på ham og på Kennedy! Begge kalder sig kristne. Begges liv som præsident for USA endte i en tragedie – omend med forskelligt fortegn. Kennedy ofrede sig for det fælles bedste. Nixon ofrer det fælles bedste til egen fordel. Hans liv er ikke blot en personlig tragedie, han drager et helt folk, ja en hel verden med sig i faldet. Vi mennesker virker ind på hinanden – på godt og ondt – og jo flere vi har ansvar for, jo flere river vi med os i fald eller i oprejsning. Det burde give kristne poli-

tikere noget at tænke på. Det er knald eller fald – også i det politiske liv, for enten søger man det fælles gode, eller også søger man sig selv.

Den kristne politiker er også et vidne

Vi har mange politikere her i landet, der kalder sig kristne. Mange mener, at vilkårene i det politiske liv er sådan, at man nødvendigvis får svinet sine hænder til – og at kristne må affinde sig med denne situation: vil man gøre sig gældende i politik, må man følge spillets regler. På denne måde får vi mange kristne i politik, men vi får alt for få kristne politikere. For vil man være Jesu discipel også i det politiske liv, så bør man netop ikke følge spillets regler, men følge Jesus efter. Så bør man hæve sig over den uværdige magtkamp partierne imellem og over de begrænsede særinteresser, der præger det partipolitiske spil. Så bør man midt i den politiske verden vise, at man har Guds børns materielle og åndelige velfærd for øje, fordi man er besjælet ikke af denne verdens ånd, men af Guds Ånd. Den kristne politiker er også kaldet til at vidne om Guds kærligheds magt. Han svigter både Gud og mennesker, når han løber fra dette ansvar. Det er umuligt, siger mange, man kan ikke klare sig i politik, hvis man ikke følger magtspillets regler. Jamen, hvem siger, at Gud ønsker, at kristne skal kunne klare sig i politik på denne verdens betingelser? Det er muligt, at en kristen politiker menneskeligt talt lider nederlag, fordi han eller hun ikke vil lade sig lede af denne verdens ånd. Jesus led også nederlag i sammenstødet med denne verdens mægtige. Han benyttede sig ingenlunde af deres midler til at klare situationen. Til gengæld blev hans menneskelige nederlag til frelse for hele menneskeslægten. Hvis kristne politikere frygter for at lide nederlag, så er det fordi de ikke tror nok på kærlighedens sonende og forløsende magt. Så er det fordi de tror, at det politiske liv med rette kan unddrage sig Kristi herredømme. Resultatet er givet på forhånd: gør man sig ikke bevidst til et redskab for Guds Ånd, så bliver man før eller senere et redskab for denne verdens ånd.

Ikke alene Nixon står som et advarende eksempel. K.O.

VATIKANET: Vatikanet udsender retningslinier for kommuniionsuddeling uden for messen

Kongregationen for gudstjenesten udsendte den 18. oktober i år et hæfte på latin, hvori den angiver retningslinierne for kommuniionsuddeling uden for messen og for andagten til Kristus i tabernaklet.

En konsulent for kongregationen, Mgr. Gilberto Agustoni, har på en pressekonference i Vatikanet udtalt, at hæftet ikke er revolutionerende, men det er et forsøg på at nedfælde den nye formulering af kirkens ritual med hensyn til alterets sakramente på tryk. Hæftet bygger i vid udstrækning på det andet Vatikankoncil's tekster, pave Paul VI's rundskrivelse fra 1965 om eukaristien – »Troens mysterium«, og pavens instruks »Immensæ Caritatis« fra i år, ifølge hvilken det tillades lægfolk, både mænd og kvinder, at uddele kommunionen i særlige tilfælde.

Hæftet udfylder et tomrum, der er opstået ved udsendelsen af den sidstnævnte instruks, hvori det foreskrives, at lægfolk, der uddeler kommunionen, skal bruge samme ritual som præsterne. Herved opstod der et problem, fordi retten til at uddele kommunionen ikke omfatter retten til at meddele en velsignelse og heller ikke til at benytte særlige bønner, som udelukkende er forbeholdt præsterne. I det nye hæfte opfordres lægfolk, der uddeler kommunionen, til at nedbede en velsignelse over alle de tilstedeværende inklusive ham selv og til at betegne sig med korsets tegn, når han beder denne bøn.

Mgr. Agustoni understregede, at det nye ritual for kommuniionsuddeling uden for messen svarer til de dele af messen, der fører frem til kommunionen og menighedens bortsendelse. Ligesom for messens vedkommende er kommuniionsuddelingen uden for messen sammensat af bordsbønner, skriftlæsninger, fadervor, fredshilsen, og efter kommunionen en afsluttende bøn og velsignelse. Ligesom det har været tilfældet ved de andre liturgiske ændringer har kongregationen i hæftet åbnet mulighed for at vælge mellem forskellige bønner og læsninger. F.eks. kan man vælge læsninger og bønner, som svarer til lejligheden, når man bringer kommunionen til syge. Kommuniionsuddeleren kan også vælge mellem et kortere eller et længere ritual, alt efter omstændighederne.

Kongregationen opfordrer de lokale bispekonferencer til at drage omsorg for, at hæftet bliver oversat til de forskellige modersmål, hvorefter disse oversættelser efter Vatikanets godkendelse vil blive betragtet som officielle tekster. Da en journalist på pressekonferencen spurgte, hvorfor en kvinde kunne uddele kommunion, men ikke blive præst, svarede Mgr. Agu-

stoni, »at han ikke var specialist i spørgsmålet om kvinders ordination til præstembedet.« (N.C.)

USA: Den katolske presse kritisk over for Nixon

Den katolske presses reaktion på Nixons afskedigelse af Watergate-sagens særlige undersøgelsesdommer Archibal Cox, har været skarp og yderst kritisk. »Hvad driver dog vor præsident til den slags handlinger, er han sindssyg?« spørger »Georgia Bulletin«, ærkebispedømmet Atlantas nyhedsblad. »Der er en dårlig ånd i vort land i disse dage«, fortsætter bladet, »og det er præsidenten selv, som har ført os ind i denne moralske sump, vi vader rundt i«.

Ærkebispedømmet Bostons ugeblad »The Pilot«, spørger, om »man er ved troværdighedens vendepunkt«, og fortsætter: »Hvordan skal vi overhovedet kunne tro på, at justitsministeriet ønsker at finde frem til sandheden, når kompetente mennesker enten afskediges eller går deres vej?«

»The Catholic Stand and Times« fra Philadelphia skriver, at »præsidentens trang til at afskedige enhver, som synes på nipet til at finde ud af, om han er skyldig eller ej, blot viser, at han ikke mere er domstolens foresatte, men advokaternes bøddel«.

»The Michigan Catholic« fra Detroit sammenligner Nixon med en urørlig monark. »Selv i kongedømmet England ville en regering forlængst være trådt tilbage, hvis den havde mistet folkets tillid«.

Ifølge »The Criterion« fra Indianapolis bestod Nixons alvorligste fejl ikke i at nægte at udlevere de famøse båndoptagelser, men i at tro, at det amerikanske folk vil acceptere det sygelige kompromis, han stabler på benene, og købe hans historie om, at nationens sikkerhed kræver, at hæderlige mænd fjernes fra deres poster. »Det amerikanske folk kender ikke sandheden i dag, og ét er sikkert: det vil aldrig lære sandheden at kende gennem Nixon, eller fra mænd, som står under hans kontrol.«

(N.C.)

Nixon – »Advokaternes Bøddel«?

LONDON: Abort som fødselsbegrænsende middel

»Abort er i dag den mest udbredte metode i verden til fødselsbegrænsning,« udtalte dr. J. Corbett McDonald, på et internationalt møde i London for familieplanlægning. Dr. McDonald sagde bl.a.:

– at kun hvert tredje svangerskab i verden gennemføres,

– at ud af de 3 milliarder dollars, som i 1971 blev ofret på familieplanlægning i verden, bidrog regeringerne med de 2/3

af udgifterne til aborter og 40 pct. af de samlede udgifter,

– at kun halvdelen af verdens voksne befolkning har adgang til oplysninger om familieplanlægning.

McDonald fastholdt, at uden de mange aborter ville befolkningstilvæksten blive et alvorligt problem, idet man så måtte regne med 7 milliarder mennesker ved århundredskiftet. McDonald sagde også, at intet tyder på, at antallet af aborter falder med udbredelsen af præventive midler. (N.C.)

ISRAEL: Verdenskonference om Helligånden

Fra d. 3.-5. marts 1974 afholdes der i Jerusalem en verdenskonference om Helligånden. Konferencen arrangeres af »Logos international Fellowship«, og man forventer over 3.000 deltagere fra hele verden. Blandt talerne skal nævnes Kathryn Kuhlman, David du Plessis, Michael Harper og Dennis Bennet.

På opfordring arrangerer AGRI Rejser en 8-dages rejse til Israel med henblik på ovennævnte konference. Alle er naturligvis velkomne til at rejse med, men det haster med indtegningen. Deltagerantallet er sat til maksimalt 40 personer. (K.O.)

NORGE: Katolik bliver formand for en kommission for statskirkelige anliggender

I det nyvalgte norske storting sidder to katolikker. Den ene er rektor Slettebøe fra Bergen, som tilhører Anders Langes parti (Norges Glistrup). Den anden, Lars Roar Langslet, er netop blevet valgt til formand for den parlamentariske kommission for kirkelige – og undervisningsmæssige anliggender. Kommissionen tager sig bl.a. af det kirkelige lovgivningsarbejde for den lutherske statskirke og skal udarbejde en ny kirkelig lovgivning. Lars Roar Langslet, som tilhører »Højre«, underviser i idéhistorie ved Oslo Universitet.

I et interview til Aftenposten i Oslo udtalte den lutherske biskop K. Støylen af Oslo, at »man som følge af statskirkesystemet ikke kan forhindre, at en person, som ikke er medlem af statskirken, kan få afgørende indflydelse på kirkelige spørgsmål, som behandles i det norske storting. I dette tilfælde bør vi dog være

taknemmelige for, at en god katolik – som utvivlsomt vil være loyal over for kirkens interesser – og ikke kirkefjendtlig ateist bliver formand for kommissionen. Det viser os imidlertid svagheden ved statskirkesystemet«.

Formanden for den lutherske statskirkes nationalråd, Per Voksø, siger: »For mig er Lars Roar Langslet en ærlig politiker og kristen. Jeg kan ikke indse, hvorfor hans medlemskab af den katolske kirke overhovedet spiller en rolle i de spørgsmål, som kommissionen skal behandle. Men naturligvis ser det mærkeligt ud, at en kommission, som skal udarbejde den kirkelige lovgivning for statskirken, ledes af et menneske, som tilhører en anden kirke.« (N.C.)

SVERIGE: Den katolske kirkes situation

Den katolske kirke i Sverige står i den usædvanlige situation, at »80 pct. af de troende« er udlændinge. Dette har biskop John Taylor – der har været biskop af Stockholm siden 1962 – oplyst på et møde i Vatikanet for europæiske specialister i ud- og indvandringsproblemer.

Biskoppen fortalte, at af de 90.000 katolikker, som i dag lever i Sverige, er kun 10.000 af svensk herkomst. I 1939 var antallet af katolikker kun 6.000. En gradvis stigning i konversioner i slutningen af 30'erne og op til 40'erne blev brat afbrudt »på grund af den indvandring, der tog sin begyndelse efter den anden verdenskrig, og som siden er blevet stadig mere massiv«, sagde biskoppen. »Idet 80 pct. af de troende er udlændinge, er den katolske kirke i Sverige igen og tydeligt blevet en »kirke af indvandrede« – som også etnologisk er meget uensartet«.

Størstedelen af Sveriges katolikker er enten politiske flygtninge eller udvandrede, som er kommet fra Syd- og Mellemuropa for at søge arbejde. De fleste er italienere. Imidlertid er de også strømnet til landet fra Polen, De baltiske Lande, Ungarn og Czekoslovakiet; størstedelen af disse er politiske flygtninge. Biskoppen forklarede, at »den katolske kirke i Sverige således har ændret sig fra en ubetydelig minoritetskirke med en udpræget ghettomentalitet før krigen – til dens nuværende position 30 år efter, hvor den er den fjerde-største kirke i Sverige«. »Dette indebærer«, sagde han, »at katolikker ikke mere skal findes blandt immigrerede forretningsfolk eller svenske intellektuelle. Mange af katolikkerne er industriarbejdere eller teknikere, blandt hvilke størstedelen i begyndelsen må omskoles for at få arbejde«.

Pastorale problemer

»I øjeblikket«, fortsatte han, »arbejder 101 præster i Sverige, 63 ordens- og 38

verdenspræster. Kun 10 er svensk-fødte. Antallet af søstre er 209, af hvilke 23 er svensk-fødte.«

»Dybt afhængig af støtte udefra står den katolske kirke i Sverige i dag ansigt til ansigt med en række problemer. De store vanskeligheder af pastoral art er let kendelige«, sagde han. »Kirken er numerisk vokset for hurtigt, de troende er spredt uensartet over hele landet, og mange etnologiske grupper savner deres naturlige katolske miljø. I denne diasporasituation og under presset fra et indifferant samfund er kirken udsat for den helt reelle fare i uhørt omfang at miste den generation, som nu vokser op. En slående tendens i svensk katolicisme har altid været tredje generations kølige forhold til kirken. Manglen på katolsk miljø og det høje antal af blandede ægteskaber, som er det normale i Sverige, har ofte bidraget til dette. Det er nu ikke mere blot et spørgsmål om personlig kontakt – det er ofte umuligt at holde katolikker til kirken, især de unge, de være immigrerede eller svensk-fødte. Kirken må utvivlsomt gøre alt, hvad den kan, for at bevare sine troende, og for ligeledes at lede de forskellige etnologiske grupper til en levende pluralistisk enhed af mere speciel svensk art.« (N.C.)

Hong Kong

Fem kinesiske karmelitterinder er rejst til Hawaii for at grundlægge det første karmelitterinderkloster.

Frankrig

Ifølge en Gallup-undersøgelse foretaget i Frankrig, skulle 40 pct. af landets befolkning ikke tro på et liv efter døden. 13 pct. af såkaldte praktiserende katolikker mener heller ikke, at der findes et liv efter døden.

Sovjetunionen

To ledere af kollektivfarme i Georgia er blevet fyret fra deres stillinger og udelukket af det kommunistiske parti, fordi de har ladet deres børn døbe i den russisk-ortodokse kirke.

ABONNER
PÅ
KATOLSK
FORUM

ÅNDEN, FORNYELSEN OG KIRKEN

ERKLÆRING OM DET TEOLOGI-
SKE GRUNDLAG FOR DEN
KATOLSKE KARISMATISKE
FORNYELSE

Følgende erklæring er blevet til på initiativ af kardinal Suenens, der afleverede den til pave Paul VI under en privataudiens torsdag den 11. oktober 1973. Kardinal Suenens opfordrede den amerikanske benediktinermunk Kilian McDonnel til at udarbejde en erklæring om det teologiske grundlag for den karismatiske fornyelse i den katolske kirke. McDonnel afleverede et første udkast til deltagerne i det første internationale karismatiske ledermøde, som fandt sted i Grottaferrata i dagene 9.-11. oktober 1973. (Se K.F. nr. 20). Dette udkast blev ikke genstand for nogen egentlig debat under mødet, men alle deltagere blev opfordret til at fremkomme med ændringsforslag. Følgende teologer: Salvador Carrillo, Mexico, Albert de Monleon o.p., Frankrig, Francis Martin, Canada, Donatien Mollat SJ, Frankrig, Heribert Mühlen, Tyskland og Francis Sullivan SJ, USA, blev udpeget til at gennemgå teksten sammen med McDonnel, idet det dog blev overladt til McDonnel at udarbejde den endelige tekst. Den endelige tekst var heller ikke genstand for nogen egentlig debat under mødet, og står således helt for McDonnells egen regning, selv om ingen af deltagerne modsatte sig, at den blev overdraget til paven som konferencens officielle erklæring.

Forfatterens hensigt med denne erklæring er kort at beskrive det teologiske grundlag for den katolske karismatiske fornyelse. Erklæringen henvender sig til dem, der står uden for denne fornyelse, men som gerne vil prøve at forstå den.

De, der er med i fornyelsen, har sat sig som mål at forkynde evangeliet og den lovede nyskabelse af alle mennesker i Kristus, som »allerede er begyndt i Kristus, føres videre med Helligåndens sendelse og fortsætter ved ham i kirken« (Lumen Gentium, nr. 48).

Grundlaget for den katolske karismatiske fornyelse er Jesu Kristi evangelium. De, der har sluttet sig til fornyelsen, ønsker uforbeholdent at tage imod det mysterium i dets fylde, som fra evighed har været skjult i Faderen, er åbenbart i Sønnen og er kommet for dagens lys i Helligånden. Der findes ikke noget andet evangelium end det, som er åbenbart af den korsfæstede og opstandne Jesus Kristus.

Fornyelsens udgangspunkt

Uden at ville gøre Apostlenes Gerninger til en absolut norm er der mange, der mener, at fornyelsens umiddelbare centrale teologiske udgangspunkt er skildret i dem, hvor den korsfæstede og opstandne Jesus sender Ånden. »Efter at han nu ved Guds højre hånd er ophøjet og af

Faderen har fået Helligånden, som var forjættet os, har han udgydt den, således som I både ser og hører« (Ap.G. 2,33). Jesus både modtager og sender Ånden. Åndens udgydelse fører til dåben (2,38) og til dannelsen af kristne menigheder (2,31). Disse menigheder bygges op ved apostlenes forkyndelse, fællesskabet (*koινωνia*), fejringen af eukaristien og den fælles bøn. »Og de holdt fast ved apostlenes lære og ved fællesskabet, ved brødsbrydelsen og bønnerne« (2,42). Der begynder at optræde karismer i apostelmens til kirken opbyggelse. »Der skete mange tegn og undere ved apostlene« (2,43). Formålet med oplevelsen af Åndens kraft og nærværelse er især vidnesbyrd og sendelse og står i forbindelse med Jesus som Herren. »Når Helligånden kommer over jer, skal I få kraft, og I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria, ja, indtil jordens ende« (1,8).

Ingen isolation

De, der har tilsluttet sig fornyelsen, prøver ikke på at isolere visse former for lære, praksis eller karismer og at tillægge dem en større rolle, end de har i vidnesbyrdet i Det nye Testamente. Evangeliet, som det kommer til udtryk i Det nye Testamente, adskilte ikke Ånden og hans tilsynekomst i karismerne fra Jesus som

Herren og fra den fulde forkyndelse af Riget. Såvel Ånden som hele spektret af hans karismer er uløseligt knyttet til Jesu budskab og blev modtaget af menighederne i Det nye Testamente som noget, der hørte til den kristne måde at udtrykke sig på og til hele kirkens liv.

Vi lytter til evangeliet inden for en tradition og en historie, som har formet os, og som vi selv er en del af. Traditionen knytter os til evangeliet, men det historiske tidsrum skiller os fra evangeliet, som det blev oplevet og forkyndt i kirkens første tid.

Forkyndelse og forventning

Kirken forkynder det samme evangelium, som blev forkyndt af apostlene. Men fornyelsen giver anledning til det spørgsmål, om den historie, vi er opstået af, har den samme forståelse og de samme forventninger, som den primitive kirke havde og forkyndte. Mange katolske karismatikere gør opmærksom på, hvordan vor tid, hvad forståelsen og forventningerne angår, er forskellig fra kirkens første tider. Hvis vor forståelse af, hvad det vil sige at være »i Kristus« og at »vandre i Ånden« ikke er den samme som i kirkens første tider, og hvis vore forventninger med hensyn til, hvordan Ånden giver sig til kende i karismerne for at tjene kirken og verden, er mere begrænsede, vil det så ikke have en dybtgående indflydelse på gudstjenesten, forkyndelsen og vort engagement i livet i verden? De, der har tilsluttet sig fornyelsen, gør ikke krav på at besidde en særlig åndelig begavelse eller særlige nådegaver, som adskiller dem, der er tilknyttet fornyelsen, fra dem, der ikke på samme måde har sluttet sig til den. Hvis de overhovedet adskiller sig fra dem, er det med hensyn til forståelse og forventninger og som følge deraf til oplevelser. Formålet med fornyelsen er ikke at tilføje kirken noget, den ikke har i forvejen, men at få såvel de lokale kirker som hele kirken til at bringe det til udløsning, som de allerede har, til at uddybe deres tilknytning til Jesus Kristus og til at øge deres forventninger med hensyn til, hvor-

dan Ånden giver sig til kende i karismeme i kirkens liv.

De, der er tilknyttet fornyelsen, ønsker at henlede opmærksomheden på visse sider af evangeliet uden derfor at tillægge dem en betydning, de ikke har. Især vil de gerne henlede opmærksomheden på den måde, hvorpå Helligånden og karismeme er knyttet til Jesu herredømme, Faderens herlighed og tjenesten over for kirken og verden.

Troskab mod kirken

Hvis man ville bede katolske karismatikere om en klarere beskrivelse af det teologiske grundlag for fornyelsen, måtte de svare, at den teologiske forskning og de teologiske overvejelser på dette punkt endnu ikke har været tilstrækkelige, til at man kan give et endeligt svar i så henseende. Der er også en anden vanskelighed både for dem, der er knyttet til fornyelsen, og for dem, der ikke er det, når det drejer sig om at vurdere Åndens virke. Selve Helligåndens natur rummer, eftersom han er ren ånd, en vanskelighed, som er forskellig fra den, man står overfor, når man taler om Jesus, som er Ord. Alligevel vil vi forsøge at gøre rede for det teologiske grundlag for fornyelsen. Forfatteren vil – uden derfor på nogen måde at tage afstand fra andre forklaringer – komme med en teologisk-sakramental formulering, som repræsenterer det synspunkt, der er mest udbredt inden for fornyelsen.

Når man læser den litteratur, der udgår af fornyelsen, er det indlysende, at de, der er tilknyttet fornyelsen og skriver ud fra den, ønsker at være katolikker og at placere fornyelsen inden for den katolske teologiske tradition. Dette er blot et af de mange udtryk for fornyelsens troskab mod kirken.

Karismeme og kirkens væsen

Ånden og de karismeme, hvorved Ånden giver sig til kende, hører med til kirkens væsen som Kristi legeme. Ånden og hans nådegaver er grundlæggende for kirken og er ikke noget, der føjes til et allerede eksisterende Kristi legeme. Uden Ånden og hans karismeme ingen kirke. Derfor er der ikke nogen gruppe eller bevægelse i kirken, der eksklusivt kan påberåbe sig Ånden og hans karismeme. Men hvis Ånden og hans karismeme hører til kirkens væsen, hører de også til det kristne livs væsen, som det kommer til udtryk såvel i menighederne som i den enkeltes liv.

Kristus og Helligånden

Paulus definerer en kristen ved hjælp af både Kristus og Ånden. »Om nogen ikke har Kristi Ånd, så hører han ikke ham til« (Rom. 8,9). Det, der i evangelierne adskiller Jesu rolle fra Johannes Døberens, er, at Jesus døber med Helligånden.

I særdeleshed er det ved dåbens sakramente, man bliver et lem på Kristi legeme, fordi man i dåben modtager Helligånden. »Thi med én Ånd blev vi alle døbt til at være ét legeme, enten vi er jøder eller grækere, trælle eller fri; og alle har vi inddrukket samme Ånd« (1. Kor. 12,13). I Det nye Testamente beskrives på forskellig måde den proces, hvorved man bliver kristen, – det er en proces under troens ledelse. Salvelsen med troen (1. Joh. 2,20,27) går forud for og ledsager omvendelsen, som er en »omvendelse til Gud fra afguderne for at tjene den levende og sande Gud og fra Himlene vente hans Søn, som han opvakte fra de døde...« (1. Tess. 1,9–10). Omvendelse fører til dåb, syndernes forladelse og modtagelse af Helligånden. Denne trosproces er ypperligt sammenfattet i slutningen af Peters tale på selve pinsedagen: »Da de hørte dette, stak det dem i hjertet (troen – jfr. Ap.g. 15,9), og de sagde til Peter og de øvrige apostle: 'Brødre! hvad skal vi gøre?' Peter sagde til dem: 'Omvend jer og lad jer døbe hver især i Jesu Kristi navn til jeres synders forladelse, så skal I få Helligånden som gave'« (Ap.g. 2,37–38).

Åndens meddelelse og nådegaver

Omkring disse indledende skridt og den efterfølgende »vandring i Ånden« (Gal. 5,16) kan vi gruppere mange af de andre udtryk i Det nye Testamente, der drejer sig om den proces, der er forbundet med at blive kristen: dåben (Rom. 6), oplysningen (Hebr. 6,4), dåben i Helligånden (Ap.g. 1,5), at blive en ny skabning (Gal. 6,15), at blive fyldt med Helligånden (Ap.g. 2,4), at modtage Ånden (Gal. 3,2), at modtage Guds nådegave og kald (Rom. 11,29), at indtræde i den nye pagt (Hebr. 8,6; 12,24), en ny fødsel (1. Pet. 1,23; Joh. 3,3), at blive født af vand og Ånd (Joh. 3,5).

Åndens afgørende komme for at gøre kristen er knyttet til fejringen af de kristne indvielsesceremonier (dåben, firmelsen og eukaristien). Indvielsen til at være kristen er det virksomme tegn på Åndens meddelelse. De første kristne menigheder modtog ikke alene Ånden under indvielsesceremonien – de ventede også, at Ånden skulle tilkænde give sin kraft ved at omdanne deres liv. At modtage Ånden var det samme som at forandre sig. Desuden ventede de, at Ånden skulle give sig synligt til kende i menigheden gennem hele spektret af karismeme, som omfattede, men absolut ikke var begrænset til karismeme som at hjælpe, styre, profetere og tale i tunger (1. Kor. 12,28; jfr. Rom. 12,6–8).

Åndens nådegaver er utallige, og de er de midler, hvorved det enkelte medlem af

kirken tjener hele legemet. Karismeme er væsentligt tjenende funktioner, som snarere er udadrettede for at opbygge legemet og tjene verden end udelukkende indadrettede til den enkeltes opbyggelse. Ånden giver sig synligt til kende i en tjenende funktion hos den enkelte kristne. Der er ingen kristen, der ikke har en tjeneste i og over for kirken og verden.

En af de ting, der adskiller den lokale kirke og verdenskirken i dag fra en menighed i kirkens ældste tider, er, at kirken i vor tid ikke er opmærksom på en del af Åndens gaver som reelle muligheder i dens liv. Kirken i dag har mere begrænsede forventninger med hensyn til, hvordan Ånden giver sig synligt til kende. En af grundene til disse begrænsede forventninger er tendensen til først og fremmest at skildre Helligåndens bistand som noget, der er knyttet til det hierarkiske embede.

Ingen begrænsning

De mennesker, der er tilknyttet fornyelsen, skelner ikke mellem det væsentlige indhold af den indvielse, man fejrede i menighederne i kirkens ældste tider, og den, man fejrer i kirken i dag. I begge tilfælde er og var der tale om en modtagelse af Ånden. Men i dag er de kristne i almindelighed mere begrænsede i deres forventning, agtpågivenhed og åbenhed over for, hvordan Ånden giver sig synligt til kende i menighedens liv. Hvis forventningen er begrænset, vil oplevelsen af Ånden også være det i kirkens liv. Den måde, hvorpå kirken lever i Ånden, påvirkes af kirkens forventninger. De mennesker, der er tilknyttet fornyelsen, ønsker at øge forventningerne hos de lokale kirker og hos hele kirken, for at karismeme i alle deres afskygninger skal blive til reelle muligheder i hele kirkens liv. De, der er tilknyttet fornyelsen, ønsker på ingen måde at begrænse kirkens teologiske og pastorale opmærksomhed til de mere profetiske karismeme. De, der er tilknyttet fornyelsen, indrømmer, at en overdreven opmærksomhed over for Åndens karismeme fører til en fundamental forvrængning af evangeliet. Karismeme er ikke mål i sig selv. Men de bidrager til den fylde af liv i Kristus og Helligånden, som kirken er kaldet til.

Den karismatiske fornyelse har derfor sit teologiske grundlag i fejringen af indvielsesceremonierne og opfordrer til en fornyelse af dåbsbevidstheden i bred betydning, det vil sige, »at vi må lære at kende, hvad Gud i sin nåde har skænket os« (1. Kor. 2,12). De, der er tilknyttet fornyelsen, kræver, at kirken skal åbne sig for det liv, den har modtaget ved indvielsen til Kristus, for at det skal komme til udtryk i hele sin fylde.

(Afsluttes i næste nummer.)

Rom og ortodoksien

Metropoliten af Mantinea og Kynouria (Grækenland)

I forberedelsestiden før det andet Vatikanconcil var det store problem, der mere end nogen sinde tidligere beskæftigede kirkerne, alle kristnes enhed. I alle lande nord for alperne mærker vi meget smerteligt denne adskillelse fra vore protestantiske brødre og søstre. Men også enheden med de ortodokse kirker er en sag, der ligger os på hjerte. Om dette skal denne og en følgende artikel handle. Forfatteren er pater Johannes Chrysostomus OSB, der er dekan for den østkirkelige afdeling af benediktinerabbedit Niederaltaich/Niederbayern. Han er desuden selv russer, og han kender derfor af egen erfaring, »hvad der forener os – hvad der skiller os«.

Man kan med absolut sikkerhed hævde, at hvad læren angår, står de ortodokse kirker den katolske kirke langt nærmere end de protestantiske. Selv om forbindelsen mellem de ortodokse kristne og protestanterne ofte er mere levende end mellem de ortodokse og katolikkerne, ændrer det intet ved den kendsgerning, at der teologisk set er et nærmere slægtskab mellem de ortodokse og katolikkerne.

Stillet over for denne kendsgerning må man uvilkårlig spørge sig selv: Hvordan er det muligt, at den spaltning mellem Rom og Byzanz, der skete i året 1054, kunne resultere i et så voldsomt brud mellem øst- og vestkirken, at det indtil nu ikke har kunnet heles.

Man har endda indtryk af, at anstren-

gelserne for at genoprette enheden mellem Østens kristne og den katolske kirke indtil nu har haft mindre gode resultater end anstrengelserne for at nå til en forståelse mellem katolikker og protestanter. Det siges også, at de største vanskeligheder for en forening af den katolske og de ortodokse kirker ikke så meget er af teologisk karakter, men snarere skyldes den forskellige kulturelle historiske og politiske udvikling, Østen og Vesten har gennemgået.

Det er sikkert rigtigt, at den holdning, der i dag er tydelig både i Østen og Vesten over for dette spørgsmål, i meget stor udstrækning er betinget og påvirket af den historiske og kulturelle udvikling.

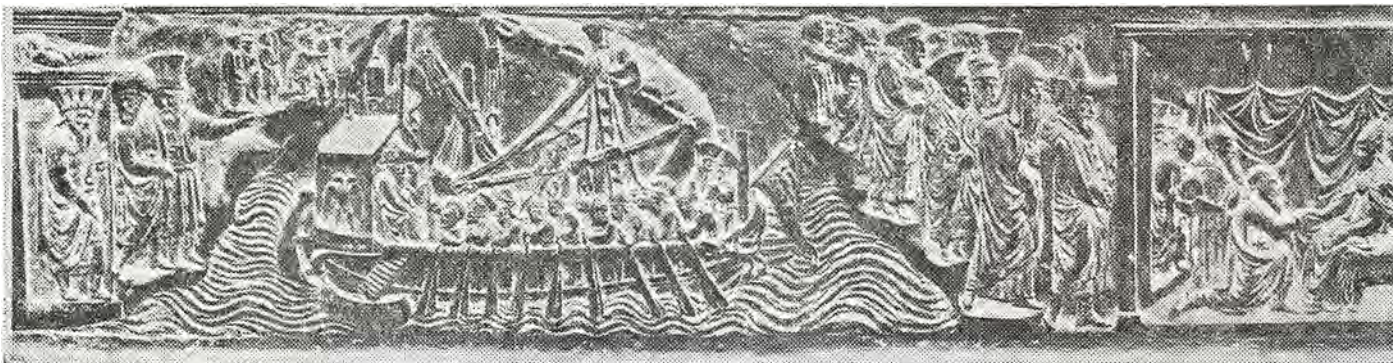
Men man må dog ikke betragte denne holdning som den eneste grund til den fortsatte adskillelse. Men den bevirker, at samtalen mellem den katolske og de ortodokse kirker ikke kommer i gang, og at de lejlighedsvis samtaler ikke fører til noget mærkbart resultat. En virkelig omfattende samtale, der vel må anses for en ubetinget nødvendig forudsætning for en eventuel gensidig forståelse i fremtiden, måtte vel som hovedemne have konkrete, dogmatiske spørgsmål, sådan som det f.eks. var tilfældet på koncilet 1431–1439, hvor dogmatiske stridsspørgsmål blev taget op og gennemdrøftet.

Det siges ofte, at den egentlige grund til den vedvarende spaltning skal søges i Østens og Vestens forskellige tankegang. Østen siges at tænke platonisk, Vesten aristotelsk, og derfor taler man ofte forbi hinanden.

Dette synspunkt er naturligvis vigtigt og viser, at man fra begge sider må arbejde på at skaffe de forudsætninger, der gør en gensidig forståelse mulig. Men det må alligevel ikke overdrives. Man må ikke forestille sig, at Østen udelukkende tænker platonisk og Vesten udelukkende aristotelsk. Blandt de hos de ortodokse højt ansete bøger (mange af dem hører endda til de »symbolske«, dvs. de officielle trosbekendelser) stammer mange fra forfattere, der absolut har tænkt i aristoteliske kategorier. Og blandt de vestlige teologer findes der også nogle, der snarere må henregnes til platonikerne end til aristotelikerne.

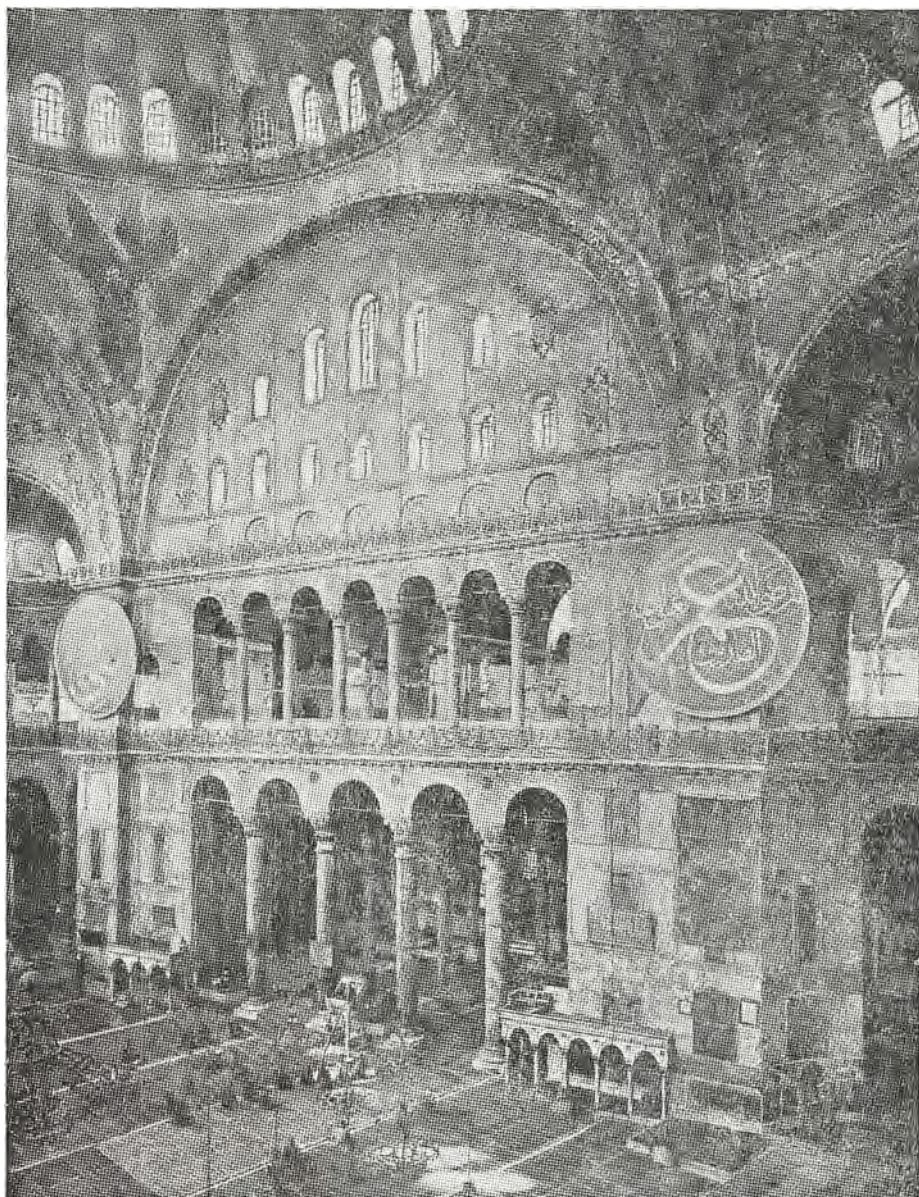
Også her påvirker de forskellige tænke måder det syn, de teologiske spørgsmål, der debatteres, ses ud fra, uden at det derfor nødvendigvis behøver at føre til modstridende udsagn.

I sidste instans må det for enhver, der alvorligt søger sandheden, være helt afgørende, om man kan acceptere den anden parts troslære eller ikke. Enhver alvorlig kristen må, hvis svaret falder positivt ud, for den enheds skyld, der jo er villet af Kristus (Joh. 17), være rede til at se bort fra sin egen historisk eller politisk betingede modvilje og acceptere

Billede ovenfor: Grækerne deltager i »De Tre Byers Koncil« (1431–1439). Fra venstre: Grækernes fart fra Konstantinopel til Italien, med kejser Johannes VIII Palaeologus i spidsen. Kejseren knæler foran pave Eugen IV. Den tosprogede Unions-bulle oplæses af kardinalerne Cesarini og Bessarion, kejseren til venstre, paven til højre. Grækernes afrejse

Billede nedenfor: »Hagia Sophia« i Konstantinopel. Bygget af kejser Justinian mellem 532 og 537. I vinteren 869–870 mødtes her et unions-koncil, som afsatte patriarken Photius og genoprettede enheden med Rom

den anden parts fremmedartede udtryk- og tænkemåder (når de blot indholdsmæssigt er i overensstemmelse med sandheden). Derfor ligger spørgsmålet, om hvad der skiller den katolske kirke og de ortodokse kristne fra hinanden, i sidste instans på et rent dogmatisk plan. Vi må holde os klart for øje, hvad vi har til fælles med de ortodokse, af hvilken art de dogmatiske forskelle er, og hvordan de kan overvindes.

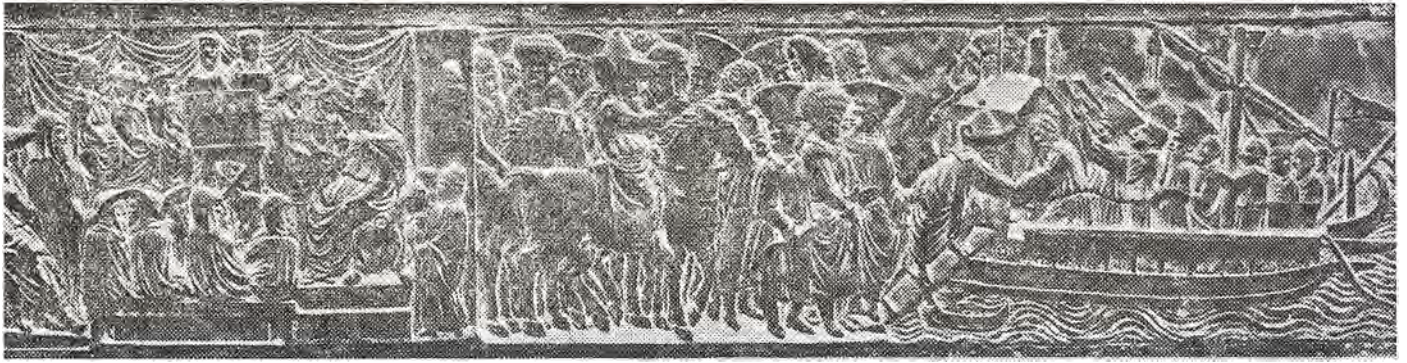
Det fælles i den katolske og den ortodokse kirkes lære

Da den katolske og den ortodokse kirke begge – i modsætning til de protestantiske konfessioner – ved siden af den hellige Skrift som åbenbaringskilde også lægger overordentlig stor vægt på traditionen, findes der også i deres lære meget, der er fælles. I det store og hele er der på dette punkt enighed mellem katolske og ortodokse teologer, og ikke mindst er den ortodokse og den katolske opfattelse af kirkebegrebet ret ens; begge opfatter jo deres kirke som Kristi sande kirke slet og ret. Dette standpunkt er der fra ortodoks side lagt stor vægt på inden for den økumeniske bevægelse.

Den ortodokse kirke har de samme syv sakramenter som den katolske, og den uddeler disse sakramenter gyldigt til sine medlemmer, således at når f.eks. en ortodoks tilslutter sig den katolske kirke, skal intet af de sakramenter, som den pågældende har modtaget i sin oprindelige kirke, præste- og bispevielsen indbefattet, gentages for at være gyldige.

Grunden til dette er, at alle ortodokse biskopper hører til den ubrudte række af efterfølgere, der går tilbage til apostlene (apostolisk succession). Adskillelsen mellem Rom og de ortodokse kirker har ganske vist ophævet nadverfællesskabet, men hermed er intet sagt imod gyldigheden af de i de ortodokse menigheder uddelte sakramenter.

På frund af den samme opfattelse af præstedømmet (der bevidnes af hele den byzantinske gudstjenestes udformning og af de mange liturgiske forskrifter og rubrikker) og en ubetinget fastholden ved nødvendigheden af den apostoliske succession for dette embedes gyldighed, er

vielserne og dermed også de dertil knyttede sakramenter efter såvel ortodokses som katolikkers opfattelse ugyldige, hvor denne succession er afbrudt. Det er altså indlysende, at de to konfessioner principielt også har den samme opfattelse af eukaristien og det hellige messeoffer. For ikke så længe siden blev protestantiske forsøg på at tyde messeofferets begreb hos de ortodokse anderledes end i den katolske kirke enstemmigt tilbagevist fra ortodoks side.

Den hellige eukaristi æres også på samme måde i den ortodokse kirke som i den katolske, selv om de former for dyrkelse af eukaristien, der er videreudviklet i Vestens kirke efter kirkespaltningen, mangler i de ortodokse kirker. Der er de forskrifter, der gør den største ærefrygt og omhu ved berøringen og opbevaringen af de eukaristiske skikkelser til en pligt for de byzantinske præster, et klart bevis på den byzantinske kirkes indstilling til den hellige eukaristi.

Ligesom den katolske kirke beder også den ortodokse kirke inderligt for de afdøde. Ved ethvert messeoffer mindes ikke bare de levende, men også de afdøde; særlige gudstjenester for de afdøde (pannychider) er meget udbredte i den ortodokse kirke, og flere af årets dage er særligt helliget de afdødes minde.

Patriark Alexis af Moskva ved en højtidelighed i Servius-kirken nær Moskva

Dyrkelsen af helgener er heller ikke mindre i den ortodokse kirke, men snarere langt mere udbredt end i Vestens katolske kirke. De hellige æres og anråbes ikke blot i almindelighed af de troende. Der bliver endda ofte, på opfordring af de troende, afholdt særlige liturgisk udformede gudstjenester (moleber) til ære for en bestemt helgen og i en bestemt anledning. Hos de ortodokse træder dyrkelsen af de hellige billeder (ikoner) endnu stærkere frem. Dyrkelsen af billeder er dogmatisk blevet fastlagt på det både af katolikker og ortodokse som økumenisk

anerkendte koncil i Nikæa 787; men den udøves i Østen (når det da drejer sig om byzantinske kirker) langt ivrigere end i Vesten. Der opstilles brændende kærter foran ikonerne, de bliver højtideligt tilrøget, og de æres med dybe bøjninger og ærbødige kys.

Naturligvis gælder denne dyrkelse hverken hos de ortodokse eller i den katolske kirke selve fremstillingen, men den hellige person, der er fremstillet på billedet, og heller ikke disse personer æres i og for sig selv; det er Gud, der har herliggjort sin tro tjener, der æres.

Barnedåb i en russisk-ortodoks kirke

Den ortodokse kirke dyrker på en ganske særlig måde Guds Moder. Den særlig store ære, der vises den allerseligste Jomfru Maria, er et fælles kendetegn for romersk-katolsk og ortodoks fromhed.

En moderne russisk teolog skrev om dyrkelsen af Guds Moder i ortodoksien: »Dyrkelsen af Guds Moder er sjælen i den ortodokse fromhed, – den er dens hjerte, der giver varme og liv til hele legemet. Den ortodokse kirke påkalder i samme åndedræt Jesu hellige navn og Marias søde navn uden nogen adskillelse; thi den tro på Kristus, der ikke indbefatter dyrkelsen af Guds Moder, er en anden tro, en anden kristendom end kirakens.

Også her ser vi et snævert bånd mellem ortodoksi og katolsk trosopfattelse, selv om der dog netop på mariologiens område også er et punkt, der adskiller; det skal vi vende tilbage til senere. Følelsen af det nære slægtskab mellem de to kirker forstærkes også af de mange fælles træk i udformningen af det åndelige liv. Begge steder finder vi overholdelse af bestemte fastetider; man dyrker valfarter, værdsætter munkevæsenet, ærer relikvier og nådebilleder, benytter ofte gentagne bønformularer og rosenkranse ved bestemte bønner (i den ortodokse kirke bruges »rosenkranse« mest af munkene).

Den katolske kirke billiger helt og fuldt den form for åndeligt liv, der er almindelig i den ortodokse kirke, så en ortodoks menighed, der vil slutte sig til Rom, behøver ikke at frygte hverken ændringer eller indskrænkninger i så hørende.

LIDT HOSPITALIA

*Af fhv. hospitalsinspektør
Aage Dyrkjøb*

Denne artikel er ikke en teknisk oversigt over den udvikling, en vigtig del af sundhedsvæsenet har gennemgået i tidens løb, og en beskrivelse af det høje stade, nutidens sygehuse står på. Det er kun en række glimtvisse billeder af tanker og oplevelser fra hospitaler, jeg har kendt eller studeret.

Selve navnet hospital eller hospits er i sin latinske form nøje knyttet til gæstevenskab, et sted, hvor der ydes hjælp, og selv om et sygehus i vore dage er noget langt mere omfattende, kan den oprindelige betydning dog stadig spores.

Mit første møde med en sådan institution ligger så langt tilbage, at jeg synes, det må være 100 år siden. Som stor dreng fik jeg difteritis, en sygdom, der nu er så godt som udryddet på vore breddegrader. Jeg blev en aftenstund transporteret i hestevogn til vort lokale sygehus, et af de små »blandede« sygehuse, som man nu i en del år har gjort sig så store anstrengelser for at udrydde.

Jeg var dybt ulykkelig. I de år led jeg af en sviende hjemve, hver gang jeg skulle ud blot nogle få dage, en følelse, der heldigvis forsvandt totalt på et lidt senere tidspunkt.

Epidemihuset var primitivt og idéforladt. Sygeplejersken havde sit værelse ud til sygegangen. De besøgende måtte stå uden for vinduerne og på den måde snakke med »de indsatte«. Lægen var en gammel bedstefar, afgået kredsløge, men vist ellers flink nok. Man kom bare ikke i kontakt med ham. Men alt får jo en ende, også dette, og jeg har for øvrigt megen sympati for de små sygehuse.

En del år senere var jeg sammen med et par kammerater på en længere Europarejse. Her oplevede jeg – ikke et sygehus, men et hospits, et gæsteherborg, i Berninapasset, 2400 meter oppe. Skønt i juni måned blev vi indhentet af snestorm og måtte søge ly i dette hospits, der var en

bygning fra 1515 med vældige mure og massivt træværk. Det var lidt af et eventyr at overnatte her og om morgenen at kunne se ud over alpelandskabet i sne og kulde. Men indendørs var der mad og varme og hjertelighed, den rette herbergsånd.

I 1950 kom jeg på en stipendierejse til Østrig og besøgte blandt andet »Allgemeine Landes-Krankenhaus und Universitätsklinik« i Innsbruck, et sygehus med 1200 patienter og et stort ambulatorium. Der var ikke så få hjælpefunktioner, således at sygehuset kunne klare sig selv med mange ting. Udgiften pr. sygedag var ca. 9–10 kr. Dette forbavsende lave tal forstår man bedre, når man hører, at en månedslønnet sygeplejerske fik 300 sh. = ca. 84 kr. og en daglønnet 10 sh. = ca. 2,80 kr. for 10 timers arbejde. Man regnede endnu på det tidspunkt sygeplejen for en barmhjertighedsgerning, som ikke kunne måles efter en almindelig løntarif.

– Et barmhjertighedsarbejde skulle det gerne stadig være, men derfor kan man godt yde en rimelig betaling.

Endnu en gang var jeg heldig at få et rejsestipendium, denne gang til Sverige, hvor jeg besøgte forskellige sygehuse på vestkysten. Det var også her mit formål at besøge de mere ydmyge steder, da det store og imponerende hospitalsbyggeri ofte var opsøgt og beskrevet. Jeg så blandt andet et ældre folkesanatorium, lige så trist som de danske og ligesom disse overgået til »andet formål«. Det morsomste var nok at se nogle børneinstitutioner, og her var man for resten i et nyt sygehus gået ind for den moderne tanke, at der på en børneafdeling skal være mulighed for, at mødre i en del tilfælde skal kunne ledsage deres børn på hospitalet. Dette er noget, som under visse fjerne himmelstrøg, af såkaldt primitive folk, ganske spontant praktiseres.

Jeg har gennem årene besøgt mange sygehuse, nye og ældre. Inden for fagfolk – og ikke mindst blandt politikere – har det som bekendt længe været en prestigesag, hvem der kunne præstere det fineste og mest moderne på dette som på andre områder. En af følgerne er, at de privatejede hospitaler har haft svært ved at vinde med i det dyre kapløb.

Men har jeg set sygehuse ud over landet i nærmest kalejdoskopske glimt, så har jeg til gengæld lært de tre hospitaler, jeg har været ansat ved, at kende fra grunden. Jeg begyndte som 16-årig, og mine hospitalsmemoirer er således næsten identiske med min livshistorie.

Vejlefjord Sanatorium – Kysthospitalet ved Juelsminde – Kysthospitalet på Refsnæs er den kronologiske rækkefølge, men jeg vil helst tage dem i en lidt anden orden. Refsnæs først, fordi det er det ældste, og fordi jeg har haft lejlighed til at studere dets historie nøje. Den navnkundige læge Sophus Engelsted (1823–1914) er Kysthospitalets stifter, en særpræget skikkelse, initiativrig, beslutsom, ligetil over for alle, i den bedste betydning en stor humanist. Allerede som 26-årig havde han indlagt sig fortjeneste ved sin resolute optræden efter Fredericia-slaget den 6. juli 1849. Ene mand, kun assisteret af nogle af folkene samt en bondekone, oprettede han en forbindingsstation ved Strib færgested, hvor han modtog omkring 1300 sårede. På samme måde gjorde han sig bemærket ved sin dygtighed og energiske indsats under koleraepidemien i København 1853.

Nu rejste han til det franske kysthospital i Berck-sur-mer ved Kanalkysten og begyndte en ivrig agitation for oprettelsen af et lignende hospital i Danmark. Refsnæs blev åbnet 1875 under devisen »Gud til ære og syge børn til helbredelse«, et valgsprog, der blev efterlevet i praksis, og som endnu står over hovedindgangen.

En anden af foregangsmændene på Kysthospitalet var gehejmeråd J. F. Schlegel (1817–1896), forhen guvernør i Dansk Vestindien, gift med Søren Kierkegaards tidligere, aldrig glemte forlovede Regine, der så at sige er blevet verdensberømt gennem ham. Schlegel var formand for bestyrelsen til sin død og omfattede Kysthospitalet med den største interesse. Det er morsomt at tænke på, at Regine har færdedes i de stuer, som endnu eksisterer. Schlegel sagde engang ved et besøg hos Kysthospitalets inspektør, Chr. Ottosen, der havde både Grundtvigs og Kierkegaards portrætter hængende på sin væg: »Når Grundtvigs indflydelse forlængst er forbi, vil Kierkegaards endnu leve længe.«

Vi havde på Refsnæs en ung inder som patient. Han var kommet her til landet for at lære dansk af hensyn til Søren

Kierkegaard, og det var spændende for mig at kunne fortælle om Regines tilknytning til Refsnæs.

Kysthospitalet ved Juelsminde er på en måde et intermezzo i mit liv, og også selve hospitalet repræsenterer et hus mellem to epoker, gammelt og nyt. Et af bestyrelsesmedlemmerne, en solid jysk gårdmand, betroede mig: »De er jo nok klar over, at De vil komme til at sidde som en lus mellem to negle.« Og det var så sandt, som det var sagt. Jeg var isoleret, måtte selv bygge mit arbejde op fra grunden på et ikke altfor spændende sted.

Vejlefjord Sanatorium – det var dér, jeg begyndte, og det er det sted, som har betydet mest for mig.

For det første er det min hjemstavn. På samme sted lå tidligere huset Dyrkjøb, der har tilhørt min slægt i en lang periode. Det nævnes første gang 1683, men er højst sandsynligt ældre. Dernæst var Vejlefjord Sanatorium ikke alene et kursted med international ry, men tillige lidt af et kulturcentrum. Mange interessante mennesker har tilbragt en væsentlig periode af deres liv her, og digtere har skrevet om kurgæsterne og egnen, Harald Kidde, Johannes Jørgensen, Jørgen-Frantz Jacobsen, Ejnar Thomsen, Dora Overgaard, Hjørdis Norlev og mange andre.

Ingen, som har kendt sanatoriets grundlægger og overlæge gennem de første 23 år, professor Chr. Saugman (1864–1923), vil glemme den lille tætte skikkelse med det rødlige skæg og de hvasse ildfulde øjne, myndig, selvbevidst, men også undertiden umiddelbart hjertelig. Han var kristen i sin indstilling, indremissionsk præget. Hans ledelse af sanatoriet var afgjort autoritær, men hans initiativ i tuberkulosebekæmpelsen og hans omsorg for sine patienter glippede aldrig. Det var ham, der på en international lægekongres i Berlin i 1902 udslyngede disse ord, der blev husket som et slogan: »Kampen mod tuberkulosen må aldrig blive en kamp mod de tuberkuløse!«

Det er interessant at følge sygdomsbekæmpelsen og de gamle hospitalsstiftelser tilbage i tiden. Jeg har studeret flere af dem, således Horsens Hospital, der blev grundlagt 1560, idet dog de ældste fundamenter sandsynligvis stammer fra den tidligere St. Jørgensgård.

Før reformationen var det de religiøse ordener, som påtog sig sygepleje og forskellig forsorg. Efter dette tidspunkt og gennem en lang periode opstod nærmest et tomrum. Egentlig sygepleje fandtes ikke. Hospitalerne var hjem for gamle og i nogen grad for invalider, åndssvage og sindssyge. Det var ikke godt, men naturligvis bedre end ingenting. De større hospitalsstiftelser fandtes i byerne, ganske små var ofte oprettet af godserne som en nødtørftig hjælp mod den værste

elendighed. Man får et rystende indblik i sygdom og usselhed ved at læse de sparsomme optegnelser om sådanne gamle hospitalsstiftelser.

Et sygehus kan betragtes udefra og inden for murene, man kan være patient eller funktionær. Det er en gammel vished, at der skal et godt helbred til at være indlagt på sygehus. Der skal undertiden også et godt helbred til at være ansat der.

Jeg har prøvet begge dele, selv om jeg heldigvis kun har haft få sygedage livet igennem. Men jeg tror, det er ganske sundt for en funktionær at prøve at se verden fra en hospitalsseng. Ens område bliver mærkeligt begrænset, lige netop denne næsten sterile seng og et natbord med forskelligt teknisk udstyr. Man opdager også, hvor stor betydning det har, hvordan de mennesker, der kommer ud og ind ad døren, ter sig. Det viser sig heldigvis, at selv om et sygehus er en arbejdsplads som alle andre, med slid og slæb, kritik og utilfredshed, stadige krav om større løn og mere fritid, så møder så godt som alle ansatte, sygeplejersker og rengøringsassistenter, venlige og hjælpsomme på sygestuen, og lægerne er som regel ikke de overmennesker, man engang troede, men de er til at tale jævnt og almindeligt med, og de er ofte imponerende dygtige.

Aften på Rigshospitalets 11. etage. Vi har set farvefjernsyn i dagligstuen og fået serveret diverse læskedrikke. Vi bereder os til at gå til sengs. Min »makker« (som han kalder det) har snydt sig til endnu en halv cigaret. Han fabler om en rigtig lækker T-bone-steak, som han skal lave til sin kone, når han kommer hjem, og han anbefaler mig et særlig godt parisisk hotel, som han har fundet frem til. Neden under os i hospitalskomplekset, og for resten også ovenover, for der er 16 etager, ligger mennesker, hvoraf nogle nærmest er genoplivet gennem den moderne kirurgi og medicins overraskende resultater. Lysene over byen ligger som et panorama foran vort vindue, dybt nede er huse og gader som en kæmpemæssig myretue.

Jeg ser som fra en helikopter. Og nu ville jeg allerhelst lade mine tanker gå et langt stykke mod vest og nogle hundrede år tilbage i tiden – til munkene i Øm. Jeg beundrer dem. Under primitive forhold opbyggede de et center, religiøst, kulturelt, socialt, hvor de præsterede det utrolige. De må have haft initiativ, energi og udholdenhed. Hvor er det en skam, at et sådant værk skulle gå til grunde! Hvad kunne det ikke have betydet op gennem tiden!

Tænk om dette store bygningsværk, dette paradisiske sted, kunne genopstå under moderne forhold! En utopisk tanke – men man har vel lov til at drømme?

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandegade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22, Roskilde
Telefon 36 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Telf. 36 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejele

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæsk – Pålæg
Sct. Olegade 13, Roskilde
Telefon 36 01 67

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 6722 og 6850

- der får De
mere
for pengene - -

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værketød: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramsherred 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

P. Jørgensen & Søn

Murermestre
Zahnegade 4, Kolding
Telefon 52 08 93

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

VÆRD AT LÆSE

»MANDEN DER VILLE VÆRE SKYLDIG«

Henrik Stangerup: Manden der ville være skyldig. 140 sider.
Kr. 44,00. Gyldendal.

Det er en god idé, *Henrik Stangerup* har grebet og bygget sin bog over.

Det samfund, som hans fremtidsroman foregår i, ser vi udkast til i dag. Men til den tid – bogen foregår i 1984 – er udviklingen altså gået endnu længere i retning af...

Først og fremmest i retning af samfundsstyring af den enkelte i et velment forsøg på at skabe en fuldkommen harmonisk tilværelse. Det sker blandt andet gennem en stadig og veltilrettelagt opdragelse af borgerne. Fra TV-skærmen ser omsorgsfulde socialmagistre en dybt i øjnene. Der arrangeres mere eller mindre frivillige AB-kursus (aggressions-bekæmpelse) o.s.v., o.s.v.

Før man er noget andet, er man nemlig samfundsmedlem. Og hvis man er det til systemets tilfredsstillelse, kan man få bevilget børnecertifikat, »Far-og-mor-kort«.

Torben og *Edith* er sådanne gode borgere, har da også en god lejlighed i en moderne superblok og har fået tilladelse til at sætte deres Jesper i verden. De lever en veltrimmet tilværelse. Billedet på den er Ediths japanske minitræ, som hun plejer og friserer i sin stue – en erstatning for de rigtige træer, der står og dør ude mellem blokkene.

Desværre trives *Torben* ikke i denne fagre nye verden. Minder fra ungdommen springer gang på gang frem i sindet: fra oprørsårene i tresserne og fra tider, da det kunne ske, at de for nogen tid opgav »maretridet om menneskehedens fuldkommenhed«. – Sagen er, at han nok aldrig har været rigtig »samfundstilvendt«.

Han var det ikke, dengang han levede som forfatter. Han er det heller ikke nu, da han arbejder på et sprogværksted, hvor han i statens interesse prøver at finde nye glosse for forskellige begreber, for at de lettere kan glide ned (find et bedre ord for kildekat!) – eller for at de kan virke afskrækkende.

Nu er der gået panik i ham, for *Edith* er fuldt og helt omvendt til systemets tankebaner. Han føler sig svigtet og forladt. Da sker det forfærdelige, at han i sin ensomhed og fortvivlelse dræber hende. Han erkender sin skyld, men løber panden imod, da han af omgivelserne kræver at blive betragtet som skyldig i sin kones død. Man anerkender ikke *det* begreb. Der var nok en ydre årsag, siger man til ham, noget udenfor.

Torben går i hundene i sine forgæves forsøg på at blive betragtet som enkeltindivid med ansvar for sine handlinger. Der er naturligvis ingen, der gør ham fortræd; det ville jo være urimeligt at straffe, når skyld og ansvar ikke anerkendes.

Til sidst finder man ham da inden for hospitalets mure, men i en stump »lykke-land«, som er indrettet for mennesker som han, der tåbeligt nok vil behandles som enkeltindivider. Tilsyneladende har han fået sit ønske opfyldt om at blive dømt; men i virkeligheden har magthaverne, eller »hjælperne«, narret ham. Han er havnet blandt de utilregnelige.

Det har jo ikke skortet på omtale af *Stangerups* bog. Den skyder ind i en debat, der ikke kræver megen næring for at blusse op i dag. Måske kan man sige, at netop reaktionen mod *det* samfundssyn, romanen advarer imod, er så vågen, især blandt unge, at der kan være grund til at tro, at det ikke går så galt, som bogen spår. Alligevel er man taknemmelig for, at bogen så direkte retter lyset mod noget centralt i *det* menneskesyn, der må være grundlaget for et menneskeværdigt samfund.

Emil Petersen

DØDEN OG DEN DØENDE

af *Elisabeth Kübler-Ross*, på dansk ved Svend Felbo. Gyldendal, 1973. 262 sider, 48 kr.

Hvad man kan lære af døende, som taler åbent med hospitalspersonale og deres egen familie.

Er døden i vore dage blevet et tabubegreb? Døden er ikke længere en ofte tilbagevendende begivenhed i vore hjem. Børnedødeligheden er aftaget siden vore bedsteforældres tid; det er kun sjældent, at vi oplever børns og unges død. De gamle? Ja, de dør jo stadigt; men nu

sker det som oftest inden for et hospitals eller et plejehjems afskærmende mure. Plejepersonalet kan tale med om, at de pårørende ikke altid er særligt flittige til at besøge deres gamle – måske på grund af travlhed, eller fordi man ikke rigtigt ved, hvad man skal sige eller gøre ved et dødsleje eller hos en kronisk syg patient.

For nyligt er der på dansk udkommet en bog, der sikkert vil kunne hjælpe mange i denne vanskelige kunst at hjælpe alvorligt syge mennesker til at finde sig til rette også i den sidste og vanskelige livsperiode.

Elisabeth Kübler-Ross er født i Schweiz, har taget medicinsk embedseksamen i Zürich og er specialist i psykiatri. Hun er leder af Mental Health and Family Service i Chicago og underviser på det teologiske seminarium samt på undervisningshospitalet dér i byen.

I efteråret 1965 opsøgte 4 teologiske studenter fra det teologiske seminarium hende for at få hjælp til en forskningsopgave om »kriser i det menneskelige liv«. Disse 4 studenter betragtede døden som den største krise, mennesket må se i øjnene, og ville derfor studere den. Dr. Kübler-Ross og studenterne kom til det resultat, at den eneste mulige måde at studere døden og den døende på var at bede uhelbredeligt syge mennesker om at være deres lærere. De bestemte sig derfor til at interviewe sådanne patienter og derefter sammen drøfte dels deres egne reaktioner, dels patienternes svar. De kendte intet til emnet i forvejen og var slet ikke forberedt på de vanskeligheder, de til at begynde med måtte kæmpe imod, for hverken læger eller plejepersonale på de afdelinger, hvor de henvendte sig, ville gå med til disse interviews. Da de imidlertid først var kommet igang, viste det sig, at disse interviews ikke blot var til stor hjælp for de syge, men også gav meget værdifulde oplysninger til plejepersonalet både med hensyn til omgangen med den pågældende patient og med hensyn til, hvordan de kunne gøre tilværelsen bedre for deres patienter i al almindelighed.

Allerede 2 år efter kurssets oprettelse var det blevet til et officielt godkendt kursus for det medicinske fakultet og det teologiske seminarium, og det søges desuden af læger, sygeplejersker, sygehjælper, socialrådgivere, præster, rabbinere, fysioterapeuter og ergoterapeuter.

Dr. Kübler-Ross og hendes medarbejdere iagttog, at de fleste af de patienter, de talte med, der alle led af alvorlige – indtil nu – uhelbredelige sygdomme, inden døden gennemlever fem karakteristiske perioder: En tid, hvor de fornægter deres sygdom, så kommer der en tid med

vrede, derefter en tid, hvor de ligesom »købslår« med Gud for at blive helbredt, så følger en depressionsperiode, og til sidst når de fleste til en rolig akceptering af døden. Er man ikke opmærksom på disse tilstande, kan man – al god vilje til trods – komme til skade dér, hvor man gerne ville hjælpe.

Bogen indeholder nedskrevne båndoptagelser af interviews med patienter i forskellige af dødsforberedelsens stadier. Man møder her mennesker, hvis åbenhed, mod og interesse for dem, der stadig skal leve, er sådan, så man beriges ved dette møde.

Sr. J., en nonne på 42 år, der lider af en uhelbredelig sygdom, er en af de patienter, man møder i bogen. Under en af sine indlæggelser træffer hun for første gang et menneske uden nogen form for kristen tro, en jødisk ateistisk mand, om hvem hun siger: »Det var faktisk ham, der gav mig min tro. Nu er det virkelig min egen tro . . . Jeg mener ikke, jeg forstår Guds vilje, men jeg tror, Gud er større, end jeg er, og når jeg ser unge mennesker dø, og deres forældre og alle taler om, hvilket spild det er, så kan jeg forstå det. Jeg siger: »Gud er kærlighed«, og jeg mener det nu. Og hvis han er kærlighed, må han vide, at netop dette øjeblik er højdepunktet i et menneskes liv.«

Mr. H., en kemisk ingeniør, der er presbyterianer, ved, at han snart skal dø af kræft. Han siger noget om præsters træffetid: » . . . for eksempel vil de fleste patienter kun sende bud efter præsten, hvis de har det skidt . . . En nat trængte jeg til at tale med en præst, og så var der slet ikke nogen præst. Jeg var forbløffet. Hvornår trænger man til præsten? Kun om natten, hvor man ligger og kæmper med tingene selv. Så trænger man til præsten. Man ringer, og sygeplejersken kommer. »Jeg vil gerne tale med præsten«, og fem minutter senere skulle præsten være der, og så kunne man virkelig kommunikere. Det er utroligt, helt utroligt, at der ingen præst er om natten . . . Det er vanskeligheden med kirken. Hvornår trænger man til at tale med præsten? Det er i reglen klokken 3 om natten.«

Man møder også den patient, der altid ventede på et mirakel, og som en dag sagde: »Jeg tror, dette er miraklet, jeg er parat nu og ikke engang bange mere« – og så døde inden 24 timer.

Dr. Kübler-Ross skriver et sted: Hvis denne bog ikke tjener andet formål end at gøre pårørende til uhelbredeligt syge patienter og hospitalspersonale mere følsomme over for døende patienters tavse budskaber, så har den løst sin opgave.

Det er en bog med et budskab, som man ikke glemmer så let – og det var jo heller ikke meningen.

Ruth Plum

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhuegade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING

Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 – 82 46 40

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 66 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 26, Næstved

Alt vedrørende begravelse
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys - Kraft - Oliefy

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændstoffer

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amallegade 18 A - Horsens

Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN*Christian W. Jørgensen***HORSENS****Poul
HENRIKSEN**

Rådhusstræde, Vejle

Telefon • 82 37 11

Leverandør til Sct. Marla Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 80

Bogladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 82 09 28 - 82 11 28

Kartofler - Frugt - Grøntsager

Konserver - Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 52 15 93

A/S Vejle Mælkekompani

Veddelgade 85

Vejle - Telefon • 82 95 00

Fineste mejeriprodukter

**LÆSER-
BREVE****ULØSELIGT**

Med stor forundring har jeg læst pater Dorns kommentar i Forum nr. 18, hvor han sammenstiller, ja ligestiller klosterløfter og løftet om at ville leve i ægteskab. Disse to slags løfter er jo dog af fundamentalt forskellig art.

Når ordensfolk aflægger deres evige løfter, så drejer det sig om et løfte, givet Gud som kirkens hoved, men dog om et løfte, hvor kirken altid har vidst, at den havde lov til at bruge sin nøglemagt.

Det monogame ægteskab derimod er Guds skaberorden (1. Mos. kap. 2,24), som Jesus, spurgt om skilsmisens lovlighed, da også henviser til i henhold til Matt. 19,5-6 og understreger ved at sige: »... Derfor, hvad Gud har sammenføjet, må et menneske ikke adskille.«

Der er således slet ingen mulighed for sammenligning mellem det sakramentale ægteskab og et - nok så højtideligt - løfte, et menneske afgiver, idet det ligger i sagens natur, at kirken ikke kan »dispensere« fra en guddommelig orden, bekræftet såvel i Gl. som Ny Testamente - for nok er mennesket ikke til for sabbats skyld, men dog for at adlyde Guds lov og vilje.

Sådan har da kirken altid lært, og jeg finder det ikke blot uansvarligt af pater Dorn, men også et trist tidens tegn, at en katolsk præst har kunnet skrive det pågældende indlæg. Må jeg så til slut henviser til Matt. 24,11.

*Y. Hallingskov
sekretær for Pro Fide et Ecclesia*

DET UOPLØSELIGE ÆGTESKAB

Overskrifter kan være farlige, fordi de kan give læseren et misvisende udgangspunkt. Det er således betænkeligt, at L.O.D. som overskrift for sin artikel i Katolsk Forum 18/1973 sætter det ene ord »uløseligt« med et spørgsmålstejn

bag ved. Det kan måske være en pædagogisk ment provokation eller et blikfang. Men desværre bliver spørgsmålstegnet til mere end dette og røber en tilsyneladende stor usikkerhed hos forfatteren, idet han sammenligner ægteskabets indgåelse med dets uigenkaldelige Ja-ord med aflæggelse af ordensløfter. For så er sagen ganske forplumret og problemet forkert stillet op.

Ordensløfter er, hvor dyre de end er, og hvor højtideligt de end er aflagt, motiveret af en kristens vilje til at efterfølge Kristus i overensstemmelse med »de evangeliske råd«. Sådanne løfter kan ingen have pligt til at aflægge for at være en sand kristen. Normalt aflægges de under kirkens ansvar og kontrol. Derfor har man altid vidst, at kirken kan lette en samvittighed, der af en eller anden grund er kommet i klemme, ved at løse fra disse løfter. Derimod kan kirken ikke løse fra dåbsløfterne; de hører sammen med at være kristen.

Ægteskabsindgåelse derimod ligger på et helt andet plan. Vi står her over for Guds egen skaberorden, hvad angår forholdet mellem mand og kvinde - og det kan kirken ikke lave om på, selv om den skulle ønske det. Skabelsen af Eva fortæller på en sådan måde, at ingen tvivl lades tilbage. Adam og Eva skal blive »ét kød«, d.v.s. ét væsen, én personlighed, og denne enhed har ikke noget sidestykke i hele skaberordenen. Da Jesus bliver stillet over for spørgsmålet om betingelserne for en mosaik set lovlig skilsmisse, svarer han principielt med at henvise til netop denne sætning fra 1. Mosebog, og han tilføjer oven i købet: »Så er de da ikke længere to, men ét kød. *Hvad Gud har sammenføjet, skal mennesker ikke adskille.*« Sagt med andre ord: det monogame ægteskab er villet af Gud, sådan er vi skabt og indrettet, og den, der indgår et sådant ægteskab, er bundet for livet.

En katolsk præst skulle derfor nødtig have vanskeligheder med at prædike over hin søndags tekst, for så er han usikker som forkynder, og det er slemt. I de 34 år, hvor jeg sammenlagt har haft små 1000 par til ægteskabsforberedelse, har jeg personligt ingen vanskeligheder haft med at videregive Jesu lære. Både ifølge det gamle spørgeskema til ægteskabsindgåelse og ifølge det nye, bør præsten skrive under på, at han har belært brudeparret om »det kristne ægteskab og betingelserne for et ægteskabs gyldighed«. Det er vigtigt, at i hvert fald følgende punkter behandles: »Personfællesskab, troskab og uopløselighed«.

I de få tilfælde, hvor biskoppen giver særlig tilladelse til, at en katolik indgår ægteskab over for en anden myndighed end stedets katolske sognepræst, er det en betingelse, at ægteskabsundervisningen gives af en katolsk præst, og at den er

forstået og accepteret af brudefolkene. Er en sådan undervisning ikke givet med påfølgende tilladelse af biskoppen til vilse »andetsteds«, betragtes et sådant ægteskab som ugyldigt, da kirken (biskoppen) ingen sikkerhed har for, at brudeparret har den rette forståelse af et ægteskabs karakter og derfor ikke er i stand til at afgive et gyldigt Ja-ord.

Pater Dorn taler om forhold, der i dag gør sig gældende, og som påvirker brudeparrenes opfattelse af ægteskabet i en sådan grad, at man med rette kan stille spørgsmålstegn ved pågældende ægteskabers gyldighed og dermed bindende karakter. Sådanne »defekte« ægteskaber har kirken altid kendt, men de er blevet talrigere i dag og, som rigtigt påpeget, af mere psykologisk karakter. Men dette berører da ikke ægteskabet som »institution«. Hvad defekte ægteskaber angår, drejer det sig om væsentlige mangler ved selve indgåelsen, og de kan være så afgørende, at ægteskabet slet ikke blev indgået; det blev kun til et uægteskabeligt forhold mand og kvinde imellem. Det er længe siden, at jeg er kommet til den triste overbevisning, at et meget stort antal ægteskaber indgået i Danmark er ugyldige i Guds øjne, fordi de ikke blev indgået på Hans betingelser. Det er bl.a. dette, der må ligge til grund for »det paulinske privilegium« (1. Kor. 7,12). Af to gifte hedninger kommer den ene til troen og bliver døbt. Den hedenske part accepterer ikke den nu kristne ægtefælles kristne tro, derunder synet på ægteskabet. Så må han eller hun betragtes som fri. Det er en sådan situation, som vi efterhånden står i i Danmark. Ægteskabet var forkert, fordi det var indgået på forkerte betingelser.

Det kristne ægteskab derimod er sakramentalt, enten den kristne ved det eller ej, og dette er den dybeste grund til dets uopløselighed. Det er en parallel til mysteriet Kristus-kirken (Ef. 5,29-33). Som Kristus elskede kirken og hengav sig for den, på samme måde bør manden elske sin hustru. Lige så lidt som Kristus kan opgave (»droppe«) sin kirke, lige så lidt kan manden opgave sin hustru.

Så længe apostlene endnu stod i lære, var dette for dem »hård tale«. Da de blev udsendt af Kristus og oplyst af Helligånden, var det denne lære om ægteskabet, som de forkyndte, jfr. Paulus. Det er det, vi som katolske præster må viderebringe. Efter ordet Uløseligt skulle der ikke have stået et spørgsmålstegn, men et udråbstegn.

Kjeld Geertz-Hansen

COGNAC

SKÅL!

af W. Vick, præst

I restauratørernes blad læser jeg:

»Da man i det 15. århundrede begyndte at destillere vinen i det nuværende Cognac-distrikt, blev dette destillat drukket umiddelbart efter destillationen. Det var en »hård« drik; først senere fandt man på at lagre cognac'en. Det skete ved en ren tilfældighed.

En vinbonde fra distriktet havde fundet ud af, at de første og sidste alkohol-dampe, der fremkom ved destillationen, var belastet med ubehagelige smagsdele, som bevirkede, at destillatet ikke kom til at smage så godt, som hvis man kun anvendte de midterste dampe, som han kaldte for hjertet (le coeur). Samme bonde var en from mand og syntes, at munkene i det nærliggende kloster skulle smage hans forbedrede destillat. Han sendte et par fustager op til klosteret, og munkene fandt drikken så god, at den ene fustage blev tømt straks med det resultat, at munkene sov i to dage efter. Prioeren var en forsigtig mand, hvorfor han omgående lod gartneren gemme den anden fustage godt skjult bag nogle tomme ankre i kælderens. Man kan godt forstå, at munkene efter oplevelsen med den første fustage ikke var særligt ivrige efter at spørge om, hvor den anden fustage var blevet af – efterhånden gik den i glemmebogen, og denne glemsomhed varede i 15 år.

Den glømte fustage

Men så kom ærkebiskoppen på besøg, han havde hørt, at man dér på egnen lavede et godt vindestillat, og heldigvis kunne én af munkene huske, at der måtte være én fustage destillat i klosteret. Efter megen søgen fandt man den anden fustage. Til alles forbauselse var den kun halv fuld, den anden halvdel var i årenes løb fordampet, men til gengæld havde det, der var tilbage, en smag så vidunderlig, at man aldrig tidligere havde oplevet noget lignende. Denne opdagelse førte til, at man blev klar over, hvor vigtigt det var at lade cognac'en lagre på træfade – det gælder den dag i dag, at cognac'en kun modnes på træfade. Så snart den er tappet på flaske, standses den videre udvikling.»

Akke ja – hvad kan munke ikke »beskyldes« for! Skål!

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Som svar på disse to læserindlæg
benvises til Kommentar, side 3.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Brødgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03.

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros
Hobro – Telefon (08) 52 15 44

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 61

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

POLITISK- TEOLOGISK MØDE

I ÅRHUS

Af Niels Krogh Rasmussen

»Katolsk Debat« i Århus lagde i den nye sæson ud med et møde arrangeret under »festugen« for kirkens hundredårsjubileum. Emnet var »Kristen politik og politisk kristendom«, og det blev belyst såvel ud fra et protestantisk som fra et højre- og venstrekatolsk ståsted.

Stortingsmanden, magister Lars Roar Langslet indledte aftenen. Han tog afstand fra emnets formulering – og først fra dets første led (»kristen politik«): et konsekvent kristent udgangspunkt kan nemlig ikke føre til et konsekvent politisk standpunkt. Derimod kan kristne (såvel som almenmenneskelige) værdiopfattelser ligge til grund for et politisk engagement, selv om det ville være forkert at sige, at dette engagement var entydigt, og at det i alle enkeltsager ville diktere ens handlemåde. Lars R. Langslet bekender sig til en moderat konservativ holdning (og her må man jo bemærke, at det norske Høyre netop står helt anderledes stærkt i den norske politiske og kulturelle debat end den tilsvarende bevægelse i Danmark). Han advarer mod at bruge Vorherre som trumfkort i ærmet og gør opmærksom på, at arvesynden synes at være jævnt fordelt ud over partiskellene! De såkaldte »kristne partier« synes tiest at være intolerante, og hvis det er meningen, at kristne skal være jordens salt, er der kun ringe grund til at samle sig i én stor saltklump! – På samme måde afviser Langslet emnets 2. led, den politiske kristendom. Teologen skal forblive ved sin læst, men skal derfra stille de ubehagelige spørgsmål til politikeren – det vil han komme meget bedre af sted med end ved selv at prøve at lege politiker . . .

Lektor, cand. theol. Viggo Mortensen (kirkelig medarbejder ved »Information«) skitserede derefter et protestantisk synspunkt. Også han afviste formuleringen »Kristen politik«, der er i modstrid med den »indre sekularisering«, som er en væsentlig del af det lutherske kristenmenneskes frihed, og med støtte bl.a. i den tyske

teolog Gogarten mener han, at kristendommen netop bør fremme sekulariseringen. – At også det andet led i foredragstitlen bør afvises, hævder Viggo Mortensen ved hjælp af en analyse af begrebet »politisk teologi«. Han mener, at denne teologis støtter er de kirkeligt utilfredse, som er fristede til at lave politik. Det er blot ikke muligt. Dels kan man ikke være kirke, hvis man udelukker kristne, der har andre meninger end man selv – så danner man nemlig sektariske »kernemenheder« – og dels kan man politisk set (i hvert fald i Danmark) heller ikke opnå noget som helst som kristen pressionsgruppe, medmindre man går ind i reel partipolitik. – Dette synspunkt finder sin begrundelse i den lutherske »to-regimentslære«, der er en provokation, ikke blot over for katolikker, men også over for mange andre.

Den sidste indledning kom fra stud. mag. P. G. Rasmussen, medarbejder ved det katolske ungdomsblad »Prosit«. P. G. Rasmussen opridsede først nogle bibelske temaer til belysning af emnet: Mennesket som medarbejder i Guds skaberværk – udvidelsen af budet om social retfærdighed til budet om næstekærlighed – kritikken af det eksisterende samfund, som viser sig i forventningen om det kommende Gudsrige – og endelig Gudsrigets vækst i verden hen imod fuldendelsen i Kristus: Disse temaer er alle relevante for vor handlemåde i verden i dag, og det domæne, hvor vi især skal handle for at varetage vort sociale ansvar, er det politiske. – Vor tids fremherskende politiske systemer er det liberalistiske og det socialistiske. Det liberalistisk-socialistiske system, som er blevet så hårdt bedømt af Paul VI, er umenneskeligt og uretfærdigt mod de fattige. P. G. Rasmussen mener, at der er langt større overensstemmelse mellem kristendommen og det socialistiske system (men vel at mærke ikke forstået som de østlige landes statskapitalisme) end med det liberalistiske. Og i denne strid mellem de to systemer kan man indtage en neutral holdning, for det vil nemlig altid ske på det beståendes præmisser, og så er kirken igen på de riges side. Men at »støde stormænd ned fra deres troner« og at »sende de rige tomhændede bort« (Magnificat) kan for de rige betyde en frigørelse, nemlig fra den menneskelige nedværdigelse det er at nedværdige andre mennesker.

En livlig diskussion fulgte disse tre indledninger. Den skal ikke refereres her. Det skal blot bemærkes, at Langslet på en vis måde kom til at stå i en mellemposition over for sine to medindledere. Ved flere lejligheder måtte han erklære sig enig med Viggo Mortensen, når det drejede sig om de praktiske konsekvenser af et kristent engagement, men også enig med P. G. Rasmussen, når det drejede sig

om de teologiske udviklinger, der lå til grund for et sådant engagement. – Mødet sluttede først kl. 23.

Til mødet blev der udarbejdet et lille teksthæfte med uddrag af markante synspunkter på mødeproblematikken. Det indeholder bl.a. tekster af biskop Martensen, Søren Krarup, Dorothee Sölle og de franske biskopper. Hæftet kan fås mod indsendelse af kr. 5 til »Katolsk Debat«, c/o Preben Frandsen, Søvning 11, 8250 Egå, Giro 878 74. Der skal endvidere gøres opmærksom på, at Lars Roar Langslets indlæg er fremkommet som kronik i »Kristeligt Dagblad« torsdag den 1. november.

SOLSKIN OVER RANDERS

af *Optimisten*

Sankt Mikael's Skole i Randers, der er syv-klasses for piger og drenge og med en børnehaveafdeling, har haft megen glæde af en »legepladsdag«, en basar i efteråret. De fælles anstrengelser gav et økonomisk resultat på 4.200 kr., hvortil kom en flot anonym gave på 1.000 kr. Eleverne med forældre takker sammen med lærerstaben for det opløftende resultat til gavn for skole og kirke.

Penge skal anvendes til køb af forskellige remedier til legepladserne ved skolens to afdelinger – på Udbyhøjvej 26, hvor hovedskolen ligger, og i Thorsgade 20, hvor der bl.a. er børnehaveafdeling i den gamle menighedsskole ved siden af kirken.

Lilleskolens leder er Sankt Josef søster Inger (Jensen) – der sammen med søster Edith (Segalt) og en kreds af andre dygtige og medlevende pædagoger fører skolen fremad. For et årstid siden flyttede søstrene i øvrigt fra hovedskolen til en lejlighed ude i byen, så at også tagetagen kan bruges i undervisningen.

Gudenåbyens første katolske kapel var indrettet i den gamle skole i Thorsgade, indtil Jesu Hjerter Kirke sammen med præstegården kunne indvies den 30. marts 1879. Sogneboerne forbereder sig allerede nu til 100-års jubilæet om godt fem år.

Kirkens postkonto er for øvrigt nr. 593-25, hvis Randersvennerne ud over landet vil styrke aktiviteten i det kronjyske område. Her er også fortsat mange opgaver at løse – men vi arbejder selv flittigt med, som man ser, ved basarer og lignende opgaver...!

ET NYT REQUIEM

af *Jette Thomsen*

Skønt det ikke er almindeligt at anmelde koncerter i Katolsk Forum, kan man dog ikke lade være med at komme med et par betragtninger i anledning af Leif Kayser's koncert i Frederikskirken den 31. oktober 1973. Leif Kayser fremførte sin egen komposition »Requiem« for orgel fra 1955-58. Værket er på samme tid en parafrase over det gregorianske requiem og musikalske betragtninger over requiemteksterne. For den, der så at sige er opfostret med den gregorianske sang, var det en vidunderlig oplevelse at høre de kendte melodier blive fremhævet og forskønnet på så original en måde. Det moderne karske tonesprog klædte i den grad

de gregorianske melodier, at det var en fryd for øret. Orglets rige klanglige muligheder blev fuldt ud udnyttet til at karakterisere tekstens skiftende stemninger. Man kunne notere sig spændende registreringer og raffineret brug af svellekassen. Fremhæves må især spændingen mellem de mørke og lyse klangkontraster i Dies iræ. Om fremførelsen af værket kan man kun sige, at kunstneren beherskede sit instrument fuldkomment. Aftenen vil sent blive glemt.

Jette Thomsen

Husk næste møde
i biskoppens
foredragsrække
tirsdag d. 4. decbr.
kl. 20 i den
franske skole

5 nye julesalmer på plade

Sidst i november måned udkommer pladen: **Glæd dig nu jord**, med 5 ny julesange, som i nogle år har været anvendt i Christianskirken i Århus.

Titelmelodien: **Glæd dig nu jord**, er en oversættelse af Händels: Joy to the World, ligesom: **Sig det i hver en stue**, er oversat efter: Go, tell it on the Mountains. Christians sogns kor og orkester synger og spiller. Fra Tanzania stammer vekselsangen: Sote tufurahi, der er oversat som: **Lad os alle juble**. Et børnekor fra Hasle skole synger den enkle, men smukke melodi, der er bygget op over en skala med kun 5 toner. Fra London er hentet: If Christ were born in Buryley, gendigtet som: **Blev Kristus født i din by**. Og helt dansk er: **Kommer du Herre**, med tekst og melodi af Mads Nielsen og Erling D. Bjerno.

Pladen koster 14,50 kr. og fås fra

Ohrhammers Forlag . Box 176, Århus C

FORSTANDERPAR/(FORSTANDER/-INDE TIL NYT PLEJEHJEM I BRØNSHØJ

Det selvejende plejehjem HOFFMANN'S MINDE på Frederikssundsvej 225, København-Brønshøj er taget i brug 1. januar 1973.

På grund af sygdom af vor nuværende forstander søger vi til hurtigst mulig tiltrædelse ny forstander (forstanderpar eller forstanderinde), som positivt kan være med til at skabe det omsorgsfulde hjemlige miljø, som skal kendetegne en katolsk stiftelse i kristen nutidig ånd.

HOFFMANN'S MINDE er fuldt belagt med 67 plejepatienter og 9 beboere i »beskyttede boliger«.

Forstanderstillingen gageres i henhold til overenskomst med Københavns kommune og Dansk Sygeplejeråd og med pensionsordning i pensionskassen for sygeplejersker. For eventuel ægtefælle vil aflønningen ske efter den stilling eller det arbejde vedkommende påtager sig. Ansøgning bedes snarest og senest pr. 15/12 sendt til bestyrelsen for plejehjemmet HOFFMANN'S MINDE c/o dir. **Harald Guldager**, Bæverdalen 16, 3400 Hillerød. Eventuelle telefoniske oplysninger kan fås ved henvendelse til direktør Guldager på (03) 27 31 00 mellem kl. 9,30 og 16,30 undt. lørdag.

KATOLSK RADIO- GUDSTJENESTE

Søndag d. 9. december kl. 17 transmitter Danmark Radio, program 1, messen i Sankt Augustins kirke i København. Celebrant og prædikant er biskop Hans L. Martensen. Niels Steensens Gymnasiums kor synger.

PRÆSTE- VIELSE

Lørdag den 8. december kl. 16 præstevies i Sakramentskirken diakon Poul Madsen.

Pastor Poul Madsen skal derefter arbejde i Sakramentskirkens sogn.

Vi håber, at Københavns katolikker vil komme til stede i stort tal for at dele vor glæde.

På menighedens vegne

Paul d'Auchamp

JESUS PA FILM?

Onsdag den 5. december taler Martin Drouzy om emnet: »Er det muligt at fremstille Jesus på film?« Stedet er Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 b. Gæstekort 5 kr., russer og 3. G'ere 1 kr.

FESTSKRIFT

JOHANNES SIMONS
Subskriptionsindbydelse

Den 4. februar 1974 fylder lektor, pater Johannes Simons, S.J., 50 år. I den anledning agter en kredse af venner at udgive et festskrift i 100 nummererede eksemplarer à ca. 150 sider.

De indbydes herved til at abonnere på festskriftet – det vil sige, at De kan bestille dette på forhånd til en reduceret pris:

30,00 kr. (alle, der ønsker optagelse på »tabula gratulatoria«),

25,00 kr. (alle, der *ikke* ønsker optagelse på »tabula gratulatoria«).

Bestilling og betaling må være redaktionen i hænde *inden den 12. december*; derefter bliver prisen 40,00 kr. Betaling bedes foretaget til »Festskrift Johannes Simons« – Studiestræde 17, 1455 K. på giro nr. 238530.

Festskriftets indhold er bidrag af: Paul Biener, pater Leslie O. Dorn S.J., Kurt Hansen, Thorkild Haugsted, pater Georg Heggum S.J., Bjørn Højbo, Erik Jacobsen, Kaspar Kallan, Knud-Erik Kengen, Ole Kongsted, Birte Lund, Hans Lundsteen, Iacob Löwe, pater Heinrich Roos S.J., Ulrik Soelberg, Bodil Sørensen.

Ole Kongsted, redaktør

SCT. ANSGARS KIRKE GENÅBNES JULENAT

Siden Sct. Ansgars kirke blev lukket sidste år i oktober måned er den svære tagkonstruktion, der var angrebet af svamp, blevet fornyet i stor udstrækning. Malerarbejdet måtte stoppes så længe, medens rensning af glasmalerierne kunne fortsætte. Til sidst blev malerarbejdet i skibet og en gennemgribende istandsættelse af orgeltribunen gjort færdig. I disse dage restaurerer kunstmaler Ingolf Røjbæk, der også afsatte skibets nye, lyse farver, malerierne i absis. Kirkens fremtræden ligger derfor tæt op ad arkitekt G. F. Hetsch's oprindelige udkast. Nogen ombygning har ikke fundet sted, men der er fremstillet et flytteligt alter, der ved særlige lejligheder kan opstilles tæt ved kommuniionsbænken, således at celebranten kan læse messen med front mod menigheden. Det er muligt, at belysningen endnu ikke er helt tilfredsstillende, men det kommer efterhånden, som man indhenter erfaringer fra det nu lyse rum. Nogle enkeltheder af underordnet betydning må også vente til efter jul.

Det er nemlig meningen, at kirken genåbnes julenat til midnatsmessen, der celebreres af biskoppen. Juledag læses messe kl. 9, og sognepræsten synger højmesse kl. 11. Medens midnatsmessen bliver på dansk, bliver juledags højmesse på latin. I øvrigt må der henvises til dagspressens oplysninger.

Det bliver et stort øjeblik for menigheden, når den atter kan samles i sin kirke, for trods gæstfrihed i Marmorkirken og i Sct. Augustins kirke længes alle efter at komme hjem igen. At det alligevel har kunnet gå uden alt for svære tab, kan man takke de mange for, som altid beredvilligt medvirker i liturgien – trods det ofte store besvær.

Kjeld Geertz-Hansen

J. M. Quaedvlieg

s. m. m.

TALER OG TANKER I UDVALG

12,50 kr.

Dr. Reiter skrev i sin anmeldelse i K. F. bl.a.: – – – »Bogen, der er smuk og fornem i sit udstyr, er af lige så høj karat i sit indhold – – –«

God læsning i stille stunder,
god julegave.

Gennem Deres egen boghandel eller direkte fra Roskilde Boghandel, tlf. (03) 35 31 31.

J. KRENK

Ingeniørfirma

Varme – Sanitet

Kolding – Telefon 52 33 44

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 2/12: 1. SØNDAG I ADVENT. – Fra i dag: Tekstrække C: Jer. 33,14–16. – Salme 24 (25), 4–5ab. 8–9. 10 og 14. (R: 1b). – 1. Tess. 3,12–4,2. – Lk. 21,25–28. 34–36.

Mandag d. 3/12: Es. 2,1–5. – Mt. 8,5–11. Tirsdag d. 4/12: Es. 11,1–10. – Lk. 10, 21–24.

Onsdag d. 5/12: Es. 25,6–10a. – Mt. 15,29–37.

Torsdag d. 6/12: Es. 26,1–6. – Mt. 7,21. 24–27.

Fredag d. 7/12: Es. 29,17–24. – Mt. 9,27–31.

Lørdag d. 8/12: MARIÆ UPLETTEDE UNDFANGELSE: 1. Mos. 3,9–15. 20. – Salme 97 (98), 1. 2–3ab. 3c–4. (R: 1a). – Ef. 1,3–6. 11–12. – Lk. 1,26–38.

Søndag d. 9/12: 2. Søndag i Advent: Baruk 5,1–9. – Salme 125 (126), 1–2ab. 2cd–3. 4–5. 6. (R: 3). – Fil. 1,4–6. 8–11. – Lk. 3,1–6.

Mandag d. 10/12: Es. 35,1–10. – Lk. 5,17–26.

Tirsdag d. 11/12: Es. 40,1–11. – Mt. 18,12–14.

Onsdag d. 12/12: Es. 40,25–31. – Mt. 11,28–30.

Torsdag d. 13/12: Es. 41,13–20. – Mt. 11,11–15.

Fredag d. 14/12: Es. 48,17–19. – Mt. 11,16–19.

Lørdag d. 15/12: Sir. 48,1–4. 9–10. – Mt. 17,10–13.

Søndag d. 16/12: 3. Søndag i Advent: Zef. 3,14–17. – Salme: Es. 12,2–3. 4bcd. 5–6. (R: Bryd i fryderåb, thi stor i din midte er Israels Hellige). – Fil. 4,4–7. – Lk. 3,10–18.

Mandag d. 17/12: 1. Mos. 49,2. 8–10. – Mt. 1,1–17.

Tirsdag d. 18/12: Jer. 23,5–8. – Mt. 1,18–24.

Onsdag d. 19/12: Dom. 13,2–7. 24–25a. – Lk. 1,5–25.

Torsdag d. 20/12: Es. 7,10–14. – Lk. 1,26–38.

Fredag d. 21/12: Højs. 2,8–14. – Lk. 1,39–45.

Lørdag d. 22/12: 1. Sam. 1,4–28. – Lk. 1,46–56.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 2/12: 1. SØNDAG I ADVENT; *violet*.

Mandag d. 3/12: S. Frans Xaver, præst. Tirsdag d. 4/12: Ferialdag. – Eller: S. Johannes af Damaskus, præst og kirkelærer. (27/3).

Onsdag d. 5/12: Ferialdag.

Torsdag d. 6/12: Ferialdag. – Eller: S. Nicolaus, biskop af Myra.

Fredag d. 7/12: S. Ambrosius, biskop af Milano og kirkelærer.

Lørdag d. 8/12: MARIÆ UPLETTEDE UNDFANGELSE; *Gloria og Credo*.

Søndag d. 9/12: 2. Søndag i Advent; *violet*.

Mandag d. 10/12: Ferialdag.

Tirsdag d. 11/12: Ferialdag. – Eller: S. Damasus I, pave.

Onsdag d. 12/12: Ferialdag. – Eller: S. Johanne Francisca de Chantal. (21/8).

Torsdag d. 13/12: S. Lucia, jomfru og martyr.

Fredag d. 14/12: S. Johannes af Korset, præst og kirkelærer. (24/11).

Lørdag d. 15/12: Ferialdag.

Søndag d. 16/12: 3. Søndag i Advent; *violet eller rosa*.

Mandag d. 17/12: Ferialdag.

Tirsdag d. 18/12: Ferialdag.

Onsdag d. 19/12: Ferialdag.

Torsdag d. 20/12: Ferialdag.

Fredag d. 21/12: Ferialdag. – Som ihukommelse af S. Petrus Canisius, præst og kirkelærer (27/4), kan dennes kirkebøn læses i stedet for ferialdagens.

Lørdag d. 22/12: Ferialdag.

GAVE TIL PAVENS FØDDER

Pave Paul har under en offentlig audiens fået en blandt mange hjertervarme gaver, – som han modtager, når de troende møder biskoppen af Rom, nemlig et par hjemmestrikkede uldne sokker. Giveren er en omsorgsfuld 68-årig australsk Romafarer, den italiensk beslægtede Millicent Sires fra omegnen af uldspinderbyen Adelaide i forbundsstaten South Australia.

Fru Sires vidste hjemmefra, at flere vinterdage *kan* være kølige i Rom, så hvorfor ikke strikke et par sokker af den bedste australske uld og tage dem med, når hun skulle til pavens stad . . .

– Jeg gjorde den lange rejse sammen med en bekendt, der sidder i rullestol, så derfor kunne vi komme frem i første række under audiensen, fortæller damen.

– Da paven hilste på os, overrakte jeg min lille gave, idet jeg fortalte lidt om Australien og om vore får, der både giver uld og kød . . . , og paven var hjertelig rørt over gaven og oplysningerne.

– Som tak modtog vi hver en rosenkrans, og det er et dyrebart minde for os begge!

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

BORRIS AKKUMULATORER til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

CHOKBEHANDLING

Det er som regel ikke tilfældigheder, der afgør, hvor en film får premiere. Langt de fleste biografer har specialiseret sig i på den måde at opdyrke en stabilitet i besøget, et stampublikum. Der ligger også en vis forbrugervejledning i, at man ved, hvor man skal gå hen for f.eks. at få smæk for skillingen, små pikante lystspil, den danske folkekomedie eller de lødige og kunstnerisk spændende udenlandske film. Man kan, hvis det ovenstående ellers holder, teste sin egen filmsmag ved at tælle efter, hvilke biografer man har været i den sidste håndfuld gange. En biograf's *image* er således på én gang vejledning og reklame. Mange aviser bruger da også i deres anmeldelser at angive biografen på lige fod med instruktørens navn.

Chokbehandling af den næsten ukendte franske instruktør Alain Jessua havde premiere i Simon Spies' biograf Mercur. Det ville normalt betyde, at der så var tale om et eller andet lige gyldigt sydlandsk lystspil eller måske en hårdtslående krimi. Men *Chokbehandling* er bestemt en undtagelse. Det underlige ved Mercur er, at der midt i strømmen af overfladiske numsefilm også dukker virkelige kvalitetsfilm op.

Alain Jessua

Man skulle tro, at Alain Jessua havde de rette egenskaber for at blive en populær og værdsat instruktør. De tre film, han har lavet siden sin debut i 1964, vidner om et ægte folkeligt fortællertalent kombineret med en original sans for billeder. Og så har han tilmed noget at sige. Alligevel synes det store publikum desværre at gå udenom ham. Måske kan det hjælpe, at det er Mercur, der bringer ham op igen herhjemme.

I hans første film, *Livet på vrangen*, følger vi en stiltfærdig mand, der langsomt vender det ydre liv ryggen for helt

at koncentrere sig om sine egne tanker og indre lykke. I den tegneserie-agtige *Helte dør aldrig* væves hovedpersonens liv tæt sammen med tegneserien, så de to planer til sidst smelter helt sammen.

Et gennemgående træk ved Jessuas film er personernes flugt fra den virkelighed, de lever i. På en meget raffineret måde er flugtmotivet også centralt i *Chokbehandling*.

Flugtmotivet

Den 38-årige Helene (Annie Girardot) kommer stresset og skuffet til et kursted for den rigeste overklasse. Her prøver de to læger Devilers (devil, djævel) og Bernard (næsten som den sydafrikanske hjerstekirurg) at give gæsterne den tabte ungdom igen ved hjælp af havbade, tangbøffer og nogle mystiske indsprøjtninger. Helenes mistanke vækkes af, at fremmedarbejderne ikke kan tåle det sunde klima. De dratter om som fluer. Men hun kan ikke få nogle af de andre gæster til at interessere sig for fænomenet. Hvorfor skulle de have ferien ødelagt nu, de har betalt i dyre domme for foryngelseskurren?

Den pengestærke overklasse forstår rigtig at leve livet. Det eneste fornærmende faktum midt i deres selvoptagethed er, at de bliver ældre og ældre. Al deres jordiske rigdom til trods vil de aldrig opnå evig ungdom (= udødelighed), men den livsløgn kan det godt tage tid at miste, specielt når det er behageligere at flygte fra virkeligheden.

Der skal her ikke gøres nærmere rede for chokbehandlingen af personer og af tilskueren. Med vel tilrettelagte gys og fin humor holder instruktøren spændingen oppe. I stedet vil jeg omtale, hvordan filmen fortæller historien om de riges (gæsternes) direkte udsugning af de fattige (fremmedarbejderne).

Politisk fabel om de rige vampyrer

På forhånd synes det umuligt at lave et anstændigt lystspil om de industrialiserede landes udbytning og udsugning af de fattige lande. Den mest almindelige form for indigneret politisk film er da også en voldsom dramatisering med sorte skurke og hvide helte. Det kendteste eksempel på den form for filmkunst er Costa Gavras' afsløringer af den græske militærjunta (Z), de politiske processer i Tjekkoslaviet (*Tilståelsen*) og nu til sidst (*Gidslet*) om den amerikanske infiltration i Sydamerika. Svagheden ved den propagandistiske form er, at intet overlades til den stakkels tilskuer. Af lutter iver for at sige det rigtige, kommer de strittende pegefingre til at spærre for et dybere engagement og en større forståelse.

Jessua formår med *Chokbehandling* at gå nye veje. Uden på noget tidspunkt at bryde med gyser-genren får instruktøren fortalt en grum og besk fabel om det kapitalistiske borgerskabs snylterilværelse. Helene når ad krogede veje til bunds i mysteriet omkring de unge fremmedarbejderes død og de hemmelige indsprøjtninger. Men hun kan ikke komme igennem med sine afsløringer, fordi politiets top tilhører det samme snyltende borgerskab.

Ud fra min lidt håndfaste behandling af emnet i filmen må man endelig ikke slutte, at filmen følger samme recept. Tværtimod er den ægte fransk i betydningen elegant, vittig og i et rapt tempo. Annie Girardot og Alain Delon som henholdsvis patient og læge leverer noget af deres ypperste. Blandt bipersonerne er der også flere fine portrætter.

Kløjs nu ikke i tangbøfferne, når De har været inde til Chokbehandling.

Jakob Frandsen

22/1973

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

NOTESBLOKKEN

»... I FORVENTNING OM ...«

Adventstiden var en dejlig tid. Kan I endnu huske, hvordan vi som børn med længselsfulde øjne så hen til juleaften, til lysene på træet og de ukendte gaver? Mor bagte julekager, og vi fik lov til at hjælpe hende. Far og mor kom hjem med mindre eller større pakker. Alt skete i dyb hemmelighed. Men vi børn vidste det godt: det var julegaverne. Den dejlige tid kommer aldrig tilbage...

Da vi blev voksne, var vi ikke nær så optaget af at modtage som at give, det vil sige: at gøre andre glade. Men også denne adventsglæde stod under forventningens tegn. Vi havde noget at se hen til. Vi levede i forventningen.

Forventningen har noget med fremtiden at gøre. Mennesket lever i virkeligheden altid i fremtiden. Altid er der noget, vi glæder os til: en fest, en familiebegivenhed, ferietiden eller bare en fridag. Altid er der noget, vi skal. Vi ængstes for fremtiden. Den kan gøre os bange. Mennesket er altid forud for sig selv.

Tanken om fremtiden beskæftiger i dag mange mennesker. Ikke blot de såkaldte »futurologer«, som ud fra nutiden regner ud, hvordan eftertiden skal blive. Denne fremtid (futurum) ses altid ud fra menneskets synspunkt. Vi mener, vi kan planlægge den – eller endog manipulere med den. Men hvad der virkelig kommer, ved ingen.

Liturgien anvender et andet ord om fremtiden. Den kalder den »advent«. På ældre dansk kan vi endnu finde det tilsvarende ord – f.eks. hos Kingo – nemlig »tilkomst«. En fremtid, som kommer hen imod os oven fra og uddrager sig al

form for manipulation og aktivitet. Den er nåde. Hvad kommer hen til os? Det er Guds Rige, Kristi genkomst. Ud over alle de jordiske og materielle glæder forventer vi noget helt andet, noget absolut, den absolutte fremtid. Denne absolutte fremtid er noget, Gud har forjættet os. Inderst inde tror vi på denne fremtid. Derfor kan vi ikke affinde os med lidelse, uret, sygdom og død. Vi protesterer imod alt dette. Vi har en fornemmelse, det kan ikke være det sidste ord i vor tilværelse. Og i troen ved vi, at denne fremtid er ikke blot forjættet os, den er åbnet for os i Kristi opstandelse. Han er kommet for at besejre den sidste fjende, døden. Vor Gud er håbets Gud. Vi forventer dybest set en lykke over al lykke, en ny himmel og en ny jord, en tilværelse uden angst for kommende lidelser, en tilværelse i kærlighed. »Han, som sidder på tronen, skal opslå sit telt over dem. De skal ikke sulte mere og ikke tørste mere, ikke heller skal nogen hede stikke dem. Thi Lammet, som står midt for tronen, skal være deres hyrde og lede dem til kilderne med livets vand; og Gud skal tørre hver tåre af deres øjne« (Åbenb. 7,16-17). Dette håb skal ikke opfattes som en flugt til en anden verden. Tværtimod hjælper det os til at leve midt i denne verden. Thi vi hager os ikke fast i det nærværende, da vi forventer det tilkommende. I messen beder vi: »Gør os trygge under alle trængsler i forventning om det salige håb og vor Frelser Jesu Kristi komme.«

H. Roos S.J.

Dansens herre - en moderne folkedans, der blev danset på Ledreborg

Jeg dansed' den morgen, da verden blev til,

jeg dansed' i solen og i tusind stjerners spil.

Jeg dansed' på jorden, lod mig føde af dens skød.

I Betlehem blev ordet kød.

Dans, dans, hvert menneske på jord, kom, tag min hånd, sådan lød hans ord.

I folk, som vil danse i jeres egen takt, kom og dans med mig, som har al magt.

Jeg dansed' for en skriftklog og en farisæer;

de hadede min dans, den trådte dem for nær.

Jeg dansede for fiskere, for tolv i alt. De fulgte mig og blev jordens salt.

Dans, dans . . .

Jeg dansed' på en sabbat, og den blinde kunne se,

det forargede de fromme, den slags måtte ikke ske.

Så dømte de mig som forstødt og forhadtil til en død på et kors, ensom og forladt.

Dans, dans . . .

Jeg dansede langfredag, da himlen blev sort,

at danse med djævelen på sin ryg er ikke sport.

De lagde mig i graven, sikre på mit nederlag;

men jeg stod op igen på den tredje dag.

Dans, dans . . .

Jeg er sandheden, vejen og det evige liv, Jeg er glæden og dansen, ikke kun tidsfordriv.

Hvis I lever i mig, vil jeg leve i jer.

Kom og dans med mig, hvem du så end er.

Dans, dans . . .

Oversat af Per Jensen

Blev sunget og danset ved retræterne på Sostrup og ved Ledreborg-stævnet.

INDHOLD

HVAD PASTORALRÅDET MENER OM SIG SELV OG SIT ARBEJDE	4
Resultater af en gruppedrøftelse i pastoralrådet	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Rom om økumenisk arbejde, Jugoslaviske biskoper om landets forfatning, Svenske biskoper om seksualitet m.m.	
ÅNDEN, FORNYELSEN OG KIRKEN	10
Teologisk baggrund for den karismatiske bevægelse	
PÅ SPORET AF SIG SELV	12
Ikke alt, man siger, er udtryk for ens egentlige jeg	
LÆSERBREVE	14
Gymnasie-elevens indlæg i KF 20/73 bringer meninger frem	
DUK VIL SÆTTE SKUB I UNGDOMSARBEJDET	16
DUKs generalforsamling var ikke forknyt	
ØKUMENISK GUDSTJENESTE I SORØ KIRKE	18
For første gang siden reformationen prædikede en katolsk præst i Sorø kirke	
VÆRD AT LÆSE	20
Om Ottar Ottersens håndbog i forældrekundskab	
ÆRKEBISKOP BRUNO HEIM APOSTOLISK DELEGAT FOR STORBRIANNIEN	21
En hjertelig velkomst, bl.a. af kardinal J. Heenan	
LITURGISK OVERSIGT	23
Her i kirken er ikke den ene dag som den anden	
EFTER ALLE KUNSTENS REGLER	24
Filminstituttets behandling af Thorsen-sagen var utilstrækkelig, både før og nu	

KOMMENTAR

OM ENERGI OG KRISE

Det er en temmelig umulig opgave at blive sat til at skrive en aktuell kommentar før valget til et nummer, der først udkommer en uge efter valget. For hvem kan tænke på andet i øjeblikket. Det kommende folketing og energikrisen synes at skygge for alt andet. Måske skal man vi energikrisen sin opmærksomhed først, for den, ved man, vil fortsætte også efter valget og langt ud i fremtiden. Og den skyldes vel lige så meget os selv som den skyldes oliesheikernerne. Vi har vænnet os til, at alt skal gå hurtigt og bekvemt. Har vi nået målet? For et par år siden påpegede en mand i en artikel i et hovedstadsblad, at man i midten af firserne i forrige århundrede kom fem minutter hurtigere over Storebælt end i midten af tresserne i vort århundrede. Ganske vist var færgerne blevet større og hurtigere, men indladning af togstammer og vendingen af det store skib ud fra havnen gav altså deficit på fem minutter. Vore oldeforældres landauere rullede rask ind ad Lyngbyvejen med 20 km i timen. Det er komisk at tænke på for en bilist, der en smuk sommeraften sidder i en kilometerlang kø. Men energi betyder jo egentlig handlekraft. Ordet kom op i Frankrig under den store revolution og blev modeord, for uden energi kunne samfundet ikke omskabes. Energi var den kraft, der boede i menneskets bryst. Den kunne undertiden også omsættes i hestekræfter, som da den fartglade Christian den Femte engang i juni 1681 rejste fra København ved daggry og ankom til Kolding ved 22-tiden.

Og det var endda ad dårlige, hullede veje og med sejlaskibe over bælteerne. Således kan en stærk menneskelig energi få noget bemærkelsesværdigt ud

af selv tarvelige ydre energikilder.

Det ville være ulykkeligt, om den nuværende ydre energikrise skulle vise sig at afsløre en langt alvorligere indre. For der er jo tegn i den retning. Mange mennesker, ikke mindst blandt de unge, er grebet af en afmægtighedsfølelse, der får nogle til at resignere og andre til at flippe ud. Tilværelsen er blevet for kompliceret og samfundet for stort til, at man kan gøre noget ved det. I en sådan klemme fristes man til at se hen til den stærke mand, der kan rydde op og bringe orden («togene gik præcist i Mussolinis Italien»), og glemmer helt, at den indre energikrise skal overvindes af hver enkelt personligt, her gælder ingen fællesforholdsregler! Den menneskelige energi vi har til rådighed er jo en gnist fra det guddommelige liv, og den benyttes kun rigtigt og kommer kun til fuld udfoldelse, hvis det sker i overensstemmelse med dens ophav. Vi må ikke være bange for at blive kaldt intolerante, når vi hævder, at der er kun ét menneskesyn, der er helt i overensstemmelse med den objektive sandhed: det menneskelige Kristus viser os i evangelierne. Derfor er det heller ikke noget, som de kristne har patent på, det er simpelt hen et menneskesyn, som bør anerkendes af alle. I min trosbekendelse står der, at jeg tror på den apostoliske kirke, derfor må jeg leve i fred og enhed med apostlenes og frem for alt Peters efterfølgere, der er ingen anden vej, om jeg nu kan lide det eller ikke. Dermed har vi evangeliets »hårde tale«, som vi flere gange har betragtet i dette kirkeår. Skal den virkeliggøres, bliver energiforbruget stort. Heldigvis er energikilden uendelig stor. Der er ingen grund til at føle sig afmægtig. *Georg Heggum*

HVAD PASTORALRÅDET MENER

Efter sådan en samling overskrifter må man ikke blive overrasket over en temmelig dystertone i denne supplerende artikel om sidste pastoralrådsmøde. Det skyldes ikke forfatterens enøjethed, men pastoralrådet selv. Hvad der står her er nemlig skrevet på grundlag af de meninger, som rådsmedlemmerne fremkom med under en meget interessant og også meget aktuel gruppedrøftelse den første aften i Kolding. *Aktuel* – fordi det allerede er aktuelt at tænke på det nye pastoralråd, der skal vælges den 5. maj, og inden vi ser os om, så er tiden gået med de mange forberedelser, der skal til. En af de vigtigste forberedelser er at drage lære af erfaringerne fra det nuværende pastoralråds virksomhed. De nye kandidater må vide mere præcist, hvad der forventes af dem, og de må være klar over pastoralrådets muligheder og begrænsninger. Det samme gælder naturligvis alle vi, der skal vælge kandidaterne. Og i den henseende var gruppedrøftelsen god og lærerig.

Alt for lidt information

Der var helt almindelig enighed om en ting, nemlig at kommunikationen er meget mangelfuld. Kontakt og information indadtil, dvs. mellem det samlede råd på den ene side og forretningsudvalget og de mange arbejdsudvalg på den anden side er for svag eller ringe.

Det er næsten værre med kontakten udadtil, altså mellem pastoralrådet og menighedsrådene, og dermed de enkelte katolikker landet over. Ingen ved rigtig, hvad der foregår, og derfor kan man egentlig godt forstå, at nogle menighedsråd er ret uinteresserede i pastoralrådet og er temmelig langsomme med at be-

svare henvendelser af den ene eller anden art. Helt galt er det i de menigheder, der ikke har noget pastoralrådsmedlem, og hvor regionalrådet ikke fungerer.

Det er aldeles nødvendigt, at dette forhold ændres i fremtiden, enten ved at pastoralrådet selv sørger for en informations- eller public relations-virksomhed, eller ved at bispekontoret pålægges denne opgave.

Det skal dog siges, at vores katolske presse og herunder også sognebladene i det store og hele har været for lidt aktive m.h.t. det, der er sket i pastoralrådet. En og anden redaktør har måske overset, at foruden den højt værdsatte trykke- og ytringsfrihed, er der også noget der hedder informationspligt overfor læserne.

De store opgaver

Pastoralrådet har med beundringsværdig energi kastet sig over mange store opgaver, men i de fleste tilfælde må man erkende, at de endnu ikke er løst. Det gælder f.eks. ungdomsarbejdet. Et medlem udtrykker det sådan: – *Vi er ligesom ikke kommet videre end til at tale om de 3 procent unge, der stadig lader sig samle om kirken, og vi er temmelig rådvilde overfor alle de andre.* En af diskussionsgrupperne spørger, om vi i de katolske skoler har lagt for lidt vægt på evangeliseringen, og hvad har vi gjort for at hjælpe og støtte de forældre, der forsømmer en kristen opdragelse af deres børn, eller som kommer til kort over for de unge. En kendsgerning er det i hvert fald, at foruroligende mange unge ikke har nogen levende tro med hjemmefra.

Trods flere
lyspunkter stor
utilfredshed

Kontakten til
menigheden
svigter

Ingen ved
rigtig, hvad der
kommer
ud af det hele

Vi drukner
i sager om
organisation

Det udvalg, der har arbejdet med de meget vanskelige ungdomsproblemer, fremhæver med rette, at de enkelte menigheder eller sogne har et stort ansvar på dette område og også fortsat skal have det. Pastoralrådet må imidlertid erkende, at det endnu ikke er lykkedes at inspirere til et frugtbart ungdomsarbejde i sognene. Her er altså en alvorlig opgave for det nye råd.

En anden vigtig opgave, som pastoralrådet har arbejdet med, vedrører diakoni eller kristen tjeneste. Desværre må man også her konstatere, at et længe arbejdende udvalg er kommet til kort. Der er ganske vist af biskoppen nedsat en særlig kommission for kristent socialt arbejde. Den er imidlertid sammensat af udvalgte eksperter, der skal rådgive biskoppen i spørgsmål, der angår bispedømmet som helhed, f.eks. oprettelse af institutioner, iværksættelse af særlig hjælpetjeneste m.v. Diakoni-udvalget skulle derimod snarere inspirere til lokale initiativer i sognene, og her er måske en af årsagerne til, at udvalget ikke rigtig er kommet ud af stedet. For hvad vil kristen tjeneste egentlig sige? Det er jo så vidtspændende et felt, at udvalget uundgåeligt kommer på tværs af en lang række andre aktiviteter, der også er udgået fra pastoralrådet. F.eks. årsopgaverne om menighedsfællesskab og om de fremmede iblandt os. Man kan også nævne pastoralrådets weekend-kurser, der i hvert fald har fungeret som forberedelse til kristen tjeneste. *Problemet skal nævnes her, fordi der har været en uheldig tendens i pastoralrådet til at nedsætte det ene arbejdsudvalg efter det andet uden at sikre sig den*

OM SIG SELV OG SIT ARBEJDE

Hans Jørgen Johansen

fornødne samordning og kontakt mellem udvalgene.

Jeg fik lige nævnt årsopgaverne om menighedsfællesskab og om de fremmede iblandt os. De hører til nogle af de virkelige lyspunkter. Selv om det er kikset lidt i enkelte sogne, så har årsopgaverne medført et stort engagement i bispedømmet som helhed, og i en halv snes sogne har de medført et permanent arbejde, også i økumenisk henseende og i samarbejde med kommunerne. Mens vi er ved det positive, er der grund til også at glæde sig over de særdeles velbesøgte week-end-kurser, som bl.a. har hjulpet mange menighedsråd til at virke mere effektivt.

Hjælp til menighederne

Fra sognene er der fremsat ønske om hjælp på en række forskellige områder, og man diskuterer, hvordan pastoralrådet kunne opfylde disse ønsker. Her viser det sig meget klart, at den pastorale hjælp, som mange sogne har brug for, er af en ganske anderledes kontant art, end mange af de emner, som pastoralrådet hidtil har beskæftiget sig med. Man spørger ikke efter organisationsplaner eller administrative retningslinier, men ting, der er til at tage og føle på; f.eks. programforslag til menighedsmøder, liste over foredragsholdere og gæstepredikanter, litteratur og hæfter til våbenhuset om katolsk troslære, materiale til studierejse, bibelarbejde og liturgi-fornyelse og vejledning i praktisk gennemførelse af landsdelsstævner, retrater og pastoral rådgivning ved personlige kontakter.

Under diskussionen af disse spørgsmål blev det i hvert fald klart for flere pa-

storalrådsmedlemmer, at vi helt mangler et levende informationscenter med materialer af vidt forskellig art til udlån eller gratis disposition. En af grupperne fremhævede i denne forbindelse, at man på de fremtidige møder bør sætte tid af til rådsmedlemmernes indbyrdes information om nye ideer, nye opgaver og måden, hvorpå man har løst dem lokalt.

Pastoralrådets arbejdsform

Den store demokratisering i bispedømmet har medført et langsommere maskineri og en større belastning af alles kræfter, konstaterer en af diskussionsgrupperne, som i øvrigt har fordybet sig særlig i spørgsmålet om pastoralrådets arbejdsform. Gruppen understreger videre, at vi i det danske samfund som bekendt arbejder med kombinationen af kvalificerede embedsmænd og folkevalgte politikere, men i pastoralrådet mangler faktisk embedsmændene, og det samme gælder menighedsråd og regionalråd. Her er det de flittige folkevalgte, der skal gøre hele arbejdet, også i administrationen. Biskopkontoret er der naturligvis, men det kan kun i en vis udstrækning hjælpe med den begrænsede arbejdsstyrke. Måske har vi derfor slået et større brød op, end vi kunne bage. Måske har bevidstheden om at vi som skandinaviske katolikker skulle vise resten af verdenskirken, hvad vi forstår ved demokrati, fået os til at spille en rolle, vi ikke rigtig magter. Gruppen går videre med en vis kritisk holdning til hele demokrati-bevægelsen og spørger, om vi er ved at have overvundet vores autoritetskompleks, så vi kan

begynde at tage vores demokratisme op til revision. *Er vi modnet så vidt, at vi ikke alene tænker ud fra samfundets politiske modeller, men også ud fra evangeliet, personkraften, karismer og særlige kvalifikationer? – i så fald kunne arbejdet fremover mere baseres på tillid mellem personer end på kravet om, at alle skal have indseende med, hvad alle gør.*

En anden gruppes tanker går lidt i samme retning. Man undrer sig her noget over, at pastoralrådets sammensætning af præster, søstre og lægfolk egentlig ikke har smittet af i arbejdet. Det er naturligvis smukt, at alle åbenbart opfatter sig lige med alle, men der er dog også forskelle, som ikke må glemmes. F.eks. kunne man godt tænke sig, at præstegruppen gjorde sig tydeligere gældende med gejstlig bistand og hjælp under møderne. Ja, det ville ligefrem være kærkomment med en teologisk tolkning eller belæring omkring de problemer, der er til behandling. Dette ville på den anden side give lægfolkene med deres særlige evner og færdigheder bedre mulighed for at anviser praktiske løsninger på problemerne. I denne forbindelse er også fremkommet en bemærkning om biskoppens rolle i pastoralrådet. Det er i sig selv værdifuldt, at biskoppen har holdt sig mere neutral og afventende for ikke at forstyrre den demokratiske proces. Til gengæld er der i hvert fald nogle rådsmedlemmer, der har savnet oplæg fra biskoppen med en fremhævelse af, hvilke opgaver og spørgsmål, der efter hans opfattelse presser sig mest på.

Alt for lidt tid
til pastoral
inspiration

Mange vigtige
spørgsmål
ikke løst

NYT FRA UD- OG IND- LAND

ROM

VATIKANET:

■ Pave Paul VI har kritiseret verdens rige lande, fordi de ikke engang ser sig i stand til at hjælpe udviklingslandene med 1 pct. af deres nationalindkomst. Paven udtalte sin kritik under en audiens for 600 deltagere i FAO's årlige møde i Rom.

■ Værnepligten modner unge mænd og fremmer i dem dyder, der kommer dem til gode hele livet igennem, sagde paven til 2.600 italienske soldater, som blev modtaget i audiens.

■ Paven har sagt til præsidenten for Europaparlamentet, C. Berkhouver, at han i høj grad ser med sympati på bestræbelserne for et forenet Europa.

VATIKANET: Betingelser for ikke-katolikkernes modtagelse af kommunionen stadfæstet

På grund af unøjagtige fortolkninger af spørgsmålet omkring ikke-katolikkernes modtagelse af kommunionen har Sekretariatet for de kristnes Enhed udsendt en ny redegørelse. Kardinal Jan Willebrands, hollænder og leder af sekretariatet, stadfæstede den 31. oktober betingelserne for eukaristisk gæstfrihed – betingelser, der oprindeligt er fastsat i sekretariatets instruktion af 1. juni 1972. Den gang gav Vatikanet tilladelse til, at ikke-katolikker kunne gå til kommunion i en katolsk kirke, såfremt deres tro på eukaristien er i overensstemmelse med katolsk lære, at de virkelig havde en dyb længsel efter »eukaristisk næring«, og at de i en længere periode ikke ville være i stand til at modtage nadveren i deres egen kirke og af egen drift bad om sakramentet.

Intet nyt

Kardinal Willebrands fremførte intet nyt i sin redegørelse, men begrænsede sig tværtimod til en gennemgang af betingelserne, der er nedfældet i instruktionen fra 1972. Idet han refererede til betingelserne i denne, gjorde kardinalen opmærksom på, at »det ikke er lovligt at tilside sætte nogle af disse i forbindelse med en objektiv og pastoralt forsvarlig undersøgelse«, hver gang der foreligger personlige anmodninger fra ikke-katolikker. Kardinal Willebrands understregede, at en sådan tilladelse til eukaristisk gæstfrihed virkelig måtte gives på individuel basis og ikke en masse. Eukaristien kan ikke være tegn på fuldgyldig enhed, hvis en sådan enhed ikke eksisterer, sagde

kardinalen, og derfor kan »en sådan praksis (tilladelse til, at ikke-katolikker går til kommunion) ikke betragtes som et middel, der fører til fuldgyldigt kirke- ligt fællesskab«. Denne indstilling har længe været den logiske begrundelse hos økumenisk indstillede ledere: at en fuld- stændig eukaristisk gæstfrihed alene kun- ne blive praktiseret som kulminationen af de kristne kirkers fuldstændige enhed.

Ikke et tegn på enhed

1972-tilladelsen blev givet for at drage omsorg for et alvorligt følt behov hos ikke-katolikker, der var unddraget eu- karistiens nærende kraft i deres egne kir- ker – og ikke som et tegn på enhed. Kar- dinalen nævnte ingen områder, hvor til- ladelsen var blevet misbrugt, men gjorde opmærksom på, at der efter offentliggø- relsen af 1972-instruktionen fremkom »adskillige udlægninger, der fjernede sig såvel fra instruktionens bogstav som fra dens ånd«. »For at undgå sådanne unøj- agtige fortolkninger og konsekvenserne af disse,« sagde kardinalen, at et gensyn med de væsentlige elementer i den oprin- delige instruktion ville være gavnligt.

De almene principper for en fælles gudsdyrkelse mellem katolikker og ikke- katolikker blev fastsat af 2. Vatikankon- cil. I 1967 udsendte Vatikanet direktivet om koncilets bestemmelser vedrørende økumeniske anliggender.

(N.C.)

ROM: Dokument om økumenisk samarbejde snart på trapperne

Enhedssekretariatets plenarforsamling, som for nylig holdt møde i Rom, har lagt sidste hånd på et dokument vedrørende økumenisk samarbejde på regionalt, nationalt og lokalt plan. Sekretariatets nye sekretær, Mgr. Moeller, har i en erklæ- ring for Radio-Vaticana understreget, at sekretariatet i nær fremtid vil offentlig- gøre en vejledende tekst til gavn for et mere frugtbart økumenisk arbejde. Tek- sten støtter sig på iagttagelser, som katol- ske og ikke-katolske kristne grupper i talrige dele af verden har gjort.

Et andet emne for forsamlingen var at granske, hvilke fremskridt, der er gjort med hensyn til embedet i kirken, ud fra betragtninger og samtaler trossamfundene imellem. Og her, sagde Mgr. Moeller, var det ikke meningen at sige det sidste af- gående ord. Forsamlingen har kun no- teret sig, at der var gjort fremskridt, men skønnede samtidig, at man skulle tænke sagen igennem i lang tid endnu. »Så længe de pægældende diskussioner endnu ikke har nået en højere grad af modenhed, og de respektive myndigheder ikke har ud- talt sig, vil der ikke være grund til, at kirken ændrer sin opfattelse.«

Endelig skulle mødet beskæftige sig med en undersøgelse af sekretariatets eg-

ne aktiviteter. Med hensyn til forholdet til Kirkernes økumeniske Råd har sekretariatets medlemmer, ifølge Mgr. Moellers ord, »fremhævet, at den engang truffene beslutning om ikke – i hvert fald ikke i nær fremtid – at blive medlem af Rådet, ikke betyder en svækkelse af Den katolske Kirkes ønske om samarbejde med Kirkernes økumeniske Råd«.

Sekretariatet gør videre opmærksom på, at Enhedssekretariatets medlemmer har været særlig opmærksomme på forbindelser med jøderne, på det religiøse plan, og at de har vedtaget detaljerede udtalelser til fremme af disse forhold.

Forsamlingen har henstillet til sekretariatet at foretage en dybtgående udforskning af »forkyndelsens og katekesens økumeniske muligheder«, som vil blive det centrale emne på næste plenarmøde i februar eller marts 1975.

(*La Croix*)

EUROPA

FRANKRIG:

■ De franske biskopper har på deres årlige møde i Lourdes lovet at offentliggøre et dokument, der både understreger det særlige præstedømmes uerstattelige værdi og nødvendigheden af, at lægfolk får større ansvar i kirkens tjeneste.

■ Kardinal F. Marty af Paris, som er præsident for den franske bispekonference, har anklaget jesuiternes kendte tidsskrift »Etudes« for at så forvirring angående kirkens holdning til abortproblemet.

JUGOSLAVIEN: Biskopperne redegør for deres ændringsforslag til landets forfatning

Jugoslaviens katolske biskopper har rettet en opfordring til offentligheden på grund af den kommunistisk kontrollerede presses omfattende angreb på deres forslag til ændring af Jugoslaviens forfatning. Biskopperne forelagde først i september deres forslag for forbundsrepublikkens parlament som et indlæg i den landsomfattende diskussion omkring en revision af forfatningen. Alle de foreslåede ændringer var udkast, der stillede religionsfrihed op som en levende realitet i Jugoslavien.

I et »Budskab til offentligheden fra det jugoslaviske bisperådsmøde« redegjorde biskopperne – som et svar på kritikken i de jugoslaviske aviser – udtrykkeligt for grundene til deres forslag. De afviste »totalt enhver antydning, hvordan den end måtte være opstået, om, at

vi biskopper i dette samfund og i denne stat har i sinde at udfolde os i rollen som politiske mellemænd, at vi skulle eftertrægte at repræsentere de troende som deres politiske ledere, enten det så var i det samlede politiske vælgerkorps eller i politiske partier«.

Marxister – og de øvrige borgere

Deres første forslag var at tilføje ordet »ideologi« til artikel 136 i forfatningen, så der stod at læse: »Borgerne er lige i rettigheder og pligter uanset nationalitet, race, køn, sprog, religion, ideologi, uddannelse eller social position.« Pointen i dette forslag var, at det ville have bragt marxister på lige fod med størstedelen af Jugoslaviens indbyggere, i det mindste teoretisk. I redegørelsen over for lovgivningsmagten var biskopperne mere diplomatiske: »Lighed i rettigheder og pligter bør anerkendes for enhver borger, enten denne er erklæret ateist eller troende eller ikke foretrækker nogen af disse betegnelser.«

En anden ændring foreslået af biskopperne skulle forbyde enhver næring til had grundet ikke bare på race, men også på ideologi. Andre ændringsforslag var udkast, der skulle sikre friheden til at udtrykke ens religiøse overbevisning. Atter andre ændringer skulle udelukke forskelsbehandling m.h.t. arbejde på grundlag af ens religion. Mens den nuværende forfatning siger, at religiøse grupper »må have« ret til at besidde fast ejendom, ønsker biskopperne, at forfatningen ubetinget erklærer, at religiøse grupper »har« denne ret.

Samfundshensynet og forældrenes ret

I deres opfordring til offentligheden, dateret den 11. okt. 1973, forklarede biskopperne: »Vi ønsker at gøre opmærksom på, at de troende visse steder møder modstand i forsøget på at opnå byggetilladelser ved opførelse af kirker. I den seneste tid er det endda håndt, at allerede givne tilladelser blev annulleret, mens lovede tilladelser aldrig blev givet.« Til slut koncentrerede biskopperne sig om det meget vanskelige problem i forbindelse med børns religiøse opdragelse. Hvor artikel 168 siger: »Forældrene har ret og pligt til at beskæftige sig med børnenes udvikling og opdragelse,« ønsker biskopperne tilføjet: »Samfundet tager i dette opdragelses- og undervisningsforløb hensyn til forældredes ret.« I deres redegørelse over for lovgivningsmagten angående tilføjelsen sagde biskopperne: »Den forfatningsmæssige afklaring, vi foreslår, ville styrke den nødvendige sikkerhed på dette område og hindre visse alarmerende tendenser.« I opfordringen til offentligheden erklærede biskopperne: »Vi kan ikke undgå at gøre opmærksom på hyp-

pige påstande om, at der – hvad uddannelsen angår – ikke er plads for lærere, som tror.«

(N.C.)

TYSKLAND: Dalai Lama i Køln

Under Dalai Lamas besøg i Køln den 30. oktober bød Kølns ærkebiskop ham velkommen med følgende ord:

Jeg byder Deres Hellighed hjertelig velkommen og takker Dem, fordi De på Deres program har ønsket at besøge Kølns Domkirke. Deres hjemstavn i Asiens hjerte er vugge for ældgamle traditioner. Som katolsk biskop er jeg med Det andet Vatikankoncil overbevist om, at der i hine religioners lære og levevis skjules megen sandhed og hellighed, og at der udstråler et sandhedens lys fra dem, som oplyser alle mennesker (om kirkens forhold til ikke-kristne religioner 2).

På min rejse til Japan i april i år havde jeg mange samtaler med buddhistiske munke, og de gjorde et dybt indtryk på mig. Jeg forstod, at en meget betydelig forståelse i den såkaldte industrielle tidsalder forenede os, at mennesket i de forgængelige jordiske goder ikke formår at finde sit endelige mål.

Kulturhistorikere plejer at sige, at tre magter holder verdenshistorien i gang: Sult, kærlighed og magt. Mangen én er fristet til i disse magter at se noget negativt, som der står skrevet i vor hellige Skrift: »Intet, som mine øjne attråede, unddrog jeg dem; jeg nægtede ikke mit hjerte nogen glæde« (Præd. 2,10). Den hellige Skrift henregner nævnte tre magter til »Verden«. »Elsk ikke verden, for alt det, der er i verden, kødets lyst og øjnens lyst og pral med jordisk gods, er ikke af Faderen, men af verden« (1. Jo. 2,15–16). Her er der med verden ikke tænkt på det synlige skaberværk, som Gud har skabt i al dets storhed og skønhed. »Verden« betyder meget snarere indbegrebet af alt det, som lukker sig af fra Gud, og som krampagtigt knytter sig til eget begær.

Hvis jeg ikke tager fejl, kalder De det »tørst«, som vor hellige Skrift betegner som »begær«. De peger på den radikale begrænsning i en forgængelig verden og indbyder menneskene til at gå i sig selv, at fordybe sig i meditation og askese og til at erkende en »helt anden« tilværelse.

Også Køln Domkirke, som vi lige skal til at besøge, viser hen til det »helt anderledes«. Den er et symbol på en verden udover denne, på en længsel efter Gud og det evige. Meditationen indadtil og blikket oventil er ikke modsætninger. I hjertets inderste finder vi Gud, og i Gud finder vi os selv.

Tårnene på Kølns Domkirke bærer på sine højeste tinder korsblomsten. Den er som en krone på tårnene og samtidig et fortættet indtryk for det »sursum«, den

stræben opadtil, søgen efter det »helt anderledes«.

Det har nu vist sig nødvendigt at nedtage én af korsblomsterne og erstatte den med en ny. Det ville glæde mig, om Deres Hellighed ville modtage denne korsblomst, som gennem generationer har fæstnet kølnernes blik på det egentlige, og tage den med som erindring om Deres besøg i Køln.

Deres besøg er et tegn på broderlig samhørighed, en bekendelse til det, vi har fælles, på enhed trods al forskellighed – og således et tegn på alle folkeslags indbyrdes samhørighed og ansvar.

*Ærkebispedømmet Kølns
pressebureau*

FÆRØERNE: Vor Frue Kirke, Thorshavn, 40 års indvielsesfest

Trods stærk storm og piskende regn nåede de fleste katolikker på Færøerne frem for at fejre »Vor Frue Kirke«s 40 års indvielsesfest søndag d. 18. november. Den begyndte kl. 11,00 med en moderne »guitar«-højmesse sunget for første gang af et børnekor fra Franciskanersøstrenes skole. Det var glædeligt at se vores kirke fyldt med folk, som kom for at fejre dagen med os.

Undertegnede sognepræst understregede i sin prædiken kirkens umiddelbare betydning for Thorshavn kommune: uden dette bønnens hus havde søstrene aldrig rejst den store skole, vuggestuen og børnehaven. Derudover fremhævede han vigtigheden af at danne en levende, selvstændig katolsk menighed, hvori færinger kunne se et afbillede af verdenskirken. Færingerne blev lutheranere ved kongelig resolution, ikke af egen overbevisning. Hvordan vil de frivilligt kunne gå med til kirkelig genforening (engang ude i fremtiden) uden at have konkret erfaring om kristendommens moderkirke, sådan som en levende katolsk menighed kunne give.

Programmet om eftermiddagen begyndte med professionel musikunderholdning. Det var vort held, at hr. Kanny Samleben opholdt sig i Thorshavn og gerne underholdt os med sin violin. Andre viste deres talent med guitar, harmonika og kastagnerter. Hr. William Joensen holdt en udmærket tale om selve kirkeindvielsen d. 19.11.1933. Derefter blev de 140 gæster budt til kaffebord og børnene til kortfilmsforevisning. Søstrene holdt »åbent kloster«, viste folk, hvordan de bor, og forklarede om deres ordensliv og arbejde. Således sluttede vor aldeles vellykkede festdag.

Pastor Alex Kons

SVERIGE: Kraftigt og utvetydigt biskoppeligt nej –

Kirken siger nej til enhver form for til-

fældige seksualforbindelser og førægteskabeligt samliv.

Sveriges biskopper siger nej til enhver form for tilfældige seksualforbindelser uden for ægteskabet. Kirken fraråder også stadige førægteskabelige forbindelser med den motivering, at disse savner den tryghed og fasthed, som ægteskabet alene kan give . . .

Dette fremgår klart af en udtalelse fra sidste bispemøde, hvor biskopperne inden for Svenska Kyrkan fremlagde kirkens syn på det seksuelle spørgsmål som svar på en forespørgsel fra Samkristne Skolnämnden, der over for bispekollegiet havde beklaget, at der i diskussionen om seksualundervisningen ikke fandtes et klart formuleret kristent seksualsynt, og som derfor havde henstillet til biskopperne at udarbejde en sådan formulering.

Grundlæggende værdier

Bispemødet har villet give anvisninger og retningslinier på grund af hele den usikkerhed og vilkårlighed, understreges det, der råder ikke mindst blandt unge kristne mennesker. Seksualiteten hører til livets grundlæggende værdier, siger biskopperne i deres svar, og kirken vil beskytte disse værdier. Derfor tager vi afstand, siger biskopperne videre, fra en sådan syndstempling af det seksuelle, der ofte er forekommet, og som har sit udspring i den førkristne græske filosofi, hvor man betragtede det kropslige som noget lavere og som noget ondt i forhold og modsætning til sjælen, der repræsenterede det gode . . .

– Men vi tager også afstand fra den opfattelse, hedder det videre i biskoppernes redegørelse, som vil se seksualiteten som en driftsfunktion, der uden videre skal leves ud. Begge disse opfattelser – den falske syndstempling og bagatelliseringen af seksuallivet til blot en driftsfunktion – hindrer seksualliv og kærlighed i at fungere som de positive aktiviteter, de skulle være i vort liv . . .

Ikke blot »for venskabs skyld«

Biskopperne siger videre, at ægteskabet i princippet er uopløseligt. Det skal være hele livet, og skilsmisse er imod Guds vilje. Men i visse tilfælde kan en skilsmisse være det mindre onde i valget mellem to onde ting. Biskopperne citerer Jesu ord om skilsmisse som et resultat af hjertets hårdhed og kulde . . .

– Det kristne ideal er, at et menneskes seksualfællesskab skal tilhøre ét eneste menneske. Derfor siger vi nej til det tilfældige samleje og til samlejer uden kærlighed – men »for venskabs skyld« . . . Biskopperne hævder videre, at vielsen er en beskyttelse for ægteskabet og for kærligheden i det hele taget.

Fra kirkeligt hold i Sverige har man givet udtryk for glæde over den klare

biskoppelige udtalelse om ægteskabet og om de førægteskabelige forbindelser, og stort set kan man fra alle sider tiltræde biskoppernes synspunkter. Der er dem, der giver udtryk for den opfattelse, at biskoppernes responsum burde være kommet for længe siden.

Det er dog ikke alle kristne i alle lejre, der samstemmer her. En præst har stillet det spørgsmål, hvordan man på bispemødet har kunnet skaffe dækning for den påstand, at kun ægteskabet kan give tryghed . . . En anden præst mener, at ifølge biskoppernes erklæring må al svensk ungdom i dag handle forkert og urimeligt.

En repræsentant for et af de mange svenske frikirkesamfund – hvor man ellers i mange tilfælde er stærkt pietistisk afmarcheret – giver udtryk for stærk forbeholden over for biskoppernes erklæring, selv om han rigtignok er enig med dem i synet på de tilfældige forbindelser. Der er, siger vedkommende, mange unge i vort samfund, som lever sammen uden at være gifte, og det accepterer vi, siger han . . .

Papirløs frikirkeungdom

Her er der altså stærk uenighed mellem biskopperne og den del af frikirkeungdommen, der ikke tager i betænkning at vandre den papirløse vej gennem ægteskabet . . . Når kirken holder så stærkt på vielsen, er grunden den, at kirken ser sådan på det, at den rent ydre ægteskabsform er en beskyttelse, når talen er om den gensidige kærlighed og den personlige integritet, siger biskopperne.

(K.P.)

EUROPA: Synkende præstetal

Antallet af katolske præster i Europa er sunket stærkt i perioden 1950–70. I Italien, hvor befolkningstallet er steget med flere millioner i denne periode, er tallet af katolske præster i landet sunket fra 45.100 til 42.400. Til gengæld er antallet af katolske præster og ordensbrødre steget væsentligt i Asien og Afrika i samme periode – fra omkring 15.000 i alt til nu godt 30.000.

(K.P.)

NORDAMERIKA

CANADA:

■ De canadiske biskopper har erklæret, at børn bør opdrages til synderkendelse, og at de ligeledes bør have mulighed for at gå til deres første skriftemål samtidig med deres første kommunion. Det må dog ikke fremstilles som et krav, tilføjer biskopperne.

■ Den canadiske bispekonference vil oprette en kommission med det formål at studere de teologiske principper og de pastorale retningslinjer for den karismatiske fornyelse (katolsk pinsebevægelse). Ottawas ærkebiskop har understreget, at kommissionen ikke oprettes på grund af aktuelle problemer eller kritik rettet mod bevægelsen.

LATINAMERIKA

CHILE:

Kardinal Silva af Santiago har udtalt, at han har tilbudt militærjuntaen de samme samarbejdsmuligheder fra kirkens side, som han i sin tid tilbød præsident Allende. Tilbuddet indebærer, at han forventer, at kirken også får samme handlingsfrihed som under Allendes styre.

BRASILIEN: Biskopperne analyserer regeringens undertrykkelse

Den brasilianske bispekonferences kommission til forberedelse af synoden i Rom i efteråret 1974 om verdens evangelisation har afsluttet sit forberedende arbejde. Kommissionen har offentliggjort et dokument, hvori man analyserer de vanskeligheder, kirken udsættes for fra regeringens side. Det hedder bl.a.: »Regeringen har begrænset kirkens evangeliserende og profetiske virksomhed, især dens opgave at tage afstand fra sociale uretfærdigheder og nød, hvilket har provokeret en spænding frem mellem regeringen og kirken, der har givet sig udtryk i konkrete handlinger.« Blandt disse »konkrete handlinger« nævner dokumentet:

- pression og kontrol,
- bagtalelseskampagne mod kirkelige personer, institutioner og dokumenter, inklusive den brasilianske bispekonference,

- undertrykkelse af ytringsfriheden,
 - vilkårlige fængslinger og tortur.
- Brasiliens biskopper har for øvrigt protesteret kraftigt imod regeringens nedlæggelse af en religiøs radiostation i Sao Paulo, der har haft udsendelser siden 1966.

(La Croix)

ASIEN

SYDKOREA:

En sydkoreansk katolsk biskop er sammen med en gruppe religiøse ledere og

intellektuelle blevet arresteret efter at have kritiseret Sydkoreas præsident, Park Chung Hee for at styre landet med diktatorisk magt og terror.

TANKER EFTER ET LOPPEMARKED

Vi har haft loppemarked i Horsens. Der var lavvande i pengekassen her som i så mange andre sogne, og da det jo er »in« at holde loppemarkeder, så måtte vi også prøve. Det løb af stabelen den 16.-17.-18. november.

Arbejderne var mange, men høsten blev også stor – akkurat så stor, som vi havde håbet på og bedt for.

Heldigvis havde Sankt Ibs Skole haft et loppemarked, så der fik vi lidt at vide om, hvordan det skulle arrangeres. De implicerede havde nemlig ingen erfaring på det område. Jeg tror nok, at vi alle var meget bekymrede og nervøse for det hele, men det blev vist for os alle – i hvert fald for mig selv – en stor oplevelse at være med. Vi opdagede jo, at det, som i starten så uoverkommeligt ud, gik så let, fordi vi var så mange om arbejdet. Vi oplevede i vor lille menighed lidt af det, som man snakker så meget om i kirken af i dag: fællesskab – at vi hører sammen også uden for kirkedøren. Ja, jeg er lige ved at tro, at vi kan vende op og ned på det og vente, at vi har lært lidt, som også er værd at tage med ind ad kirkedøren.

Så godt som hele menigheden var med på den ene eller den anden måde: man kom med en mængde ting til markedet, der var mange hjælpere, og der kom mange besøgende. Det blev et marked med virkeligt folkeliv, næsten i international stil, for vi fik besøg af irere, der netop er flyttet til byen, og som nok kunne tænke sig at kigge på varerne og købe lidt både til sig selv og til dem derhjemme. Og vi havde en stor irsk (eller var det spansk?) familie – bosat i Irland – som var på feriebesøg i Danmark, men

som var kommet hjemmefra i for tyndt tøj. De købte mange ting til sig selv, men glemte ikke venner og familie i Irland. De fortalte om fattige, som skulle glædes med lidt varmt tøj fra vort loppemarked, der havde næsten alt fra sokker til overfrakker – fra teskeer til senge – ja, vi havde endog enkelte antikviteter.

Også servering var der tænkt på. Man kunne få varme æbleskiver – bagt af skolens lærere og elever – sodavand, kaffe, te og kager. »Cafeteriet« stod skolebørnene for, ligesom skolebørn hjalp til med den øvrige handel med liv og lyst.

Den ikke-katolske del af Horsens tropede også op for at købe ind. Det var helt rart at se, at i velfærdsstaten Danmark er der familier, som må spare og købe fornuftigt ind, og der var børn, der blev glade for det, som deres mor købte til dem på loppemarkedet! Der var to halvstore piger, som for deres få kroner købte ind til hele familien og til deres tyrkiske venner. – Man ligesom begyndte at forstå, hvad det vil sige at holde af sine medmennesker.

Vi har været så glade for vort loppemarked, at vi tænker på at gå i gang med et igen til næste år, for vi har ikke råd til at lade være – hverken økonomisk eller menneskeligt.

En loppesælger

KIRKEKONCERT I SCT. ANDREAS KIRKE onsdag den 7.11.73

Det blev en meget vellykket aften, Axel Bille holdt med sit kammerorkester i Sct. Andreas Kirke.

Orkestret begyndte med Purcells Chaconne i G-moll, som blev spillet med dyb indfølelse. I Händels Concerto Grosso var det en fornøjelse at høre Sven Dorph på førsteviolin samt de andre solister: Karsten Boysen (2. violin) og K. A. Høyer (cello). De spillede meget fint sammen, og balancen solister og orkester imellem var ligeledes meget god. Mozarts symfoni i F-dur blev spillet en smule hårdt, men med stor begejstring og stemning, og balancen var – som under hele koncerten – meget fin.

Det var en stor oplevelse at høre Mogens Stillinger som solist i Hindemiths Trauermusik for violoncello og strygeorkester. Han fik virkelig mange effekter med, selv om orkestret havde lidt svært ved at spille sig op til solisten. I Bømsk-dansk folketone af Carl Nielsen var det som om orkestret ikke havde haft prøver nok, men her er det også sværere at få den rette effekt frem.

Alt i alt var det Axel Bille og hans kammermusikeres store spilleglæde, der prægede aftenen, og forhåbentlig vil man snart få lejlighed til at høre det dejlige orkester igen.

Svend Rasmussen

ÅNDEN, FORNYELSEN OG KIRKEN

ERKLÆRING OM DET TEOLOGISKE GRUNDLAG FOR DEN KATOLSKKE KARISMATISKE FORNYELSE
(fortsat)

Helligånden har initiativet

Den karismatiske fornyelse hviler på påstanden om, at Helligånden er fri og suveræn. Han blæser når, hvor og hvordan han vil. Selv om Ånden tager menneskene og de lokale kirker der, hvor de står, er Ånden ikke på nogen afgørende måde afhængig af menneskers eller menigheders subjektive dispositioner. Helligånden har og vil altid have initiativet i menighedens liv.

Man må til en vis grad have opmærksomheden henvendt på sider af fornyelsen, som giver anledning til spørgsmål hos dem, der ikke er tilknyttet den. Vi har allerede omtalt de mere begrænsede forventninger hos mange i kirken i dag i forhold til de større forventninger i kirkens ældste tider. Den form for tilbagevenden til det oprindelige, fornyelsen repræsenterer, får dem næsten uundgåeligt til at rette opmærksomheden mod livet i de menigheder, der er omtalt i Det nye Testamente. Men hvor anbefalelsesværdig denne tilbagevenden til vidnesbyrdet i Det nye Testamente end er, må man ikke glemme, at Helligånden og hans karismer ikke har været fraværende i den tid, kirken har eksisteret. Helligånden har givet sig til kende på mangfoldige måder i forskellige perioder i kirken. Her kan nævnes lægmandsordenerne, grundlæggelsen af de religiøse ordener, gaverne i forbindelse med bønnen i kirkens mystiske tradition, den sociale åbenhed, der er kommet til udtryk i de pavelige rundskrivelser, de bevægelser, der har givet sig til kende ved politisk og socialt engagement. Selv om den måde, hvorpå Ånden giver sig til kende i dag, har vist sig at antage nye former, kan man ikke påstå, at de karismatiske ytringer er begyndt med det, der kaldes den katolske karismatiske fornyelse.

Tungetalen ikke det væsentlige

Mange af karismerne frembyder ikke noget problem for folk, der ikke er tilknyttet den karismatiske fornyelse. Men tungetalen er et problem. Det er klart, at tungetalen ikke er det væsentlige i fornyelsen. Og det er ligeledes klart, at den katolske fornyelse ikke kendetegnes af en påstand om, at tungetale på nogen

måde behøver at være knyttet til de åndelige gaver, der modtages ved indvielsen. Mange uden for fornyelsen giver tungetalen en central plads, som ikke svarer til, hvad der er tilfældet i de fleste sektorer inden for fornyelsen. På den anden side påpeger de folk, der er tilknyttet fornyelsen, med rette, at denne karisme var ganske almindelig i de menigheder, der er omtalt i Det nye Testamente. De, der ikke er tilknyttet fornyelsen, og som prøver på at vurdere karismen tungetale, vil være ude af stand til det, hvis den ikke opfattes som knyttet til bønnen. Tungetalen er ifølge sit væsen en gave i forbindelse med bønnen, som sætter mange af dem, der gør brug af den, i stand til at bede på en dybere måde. Når de, der er tilknyttet bevægelsen, sætter pris på denne karisme, er det, fordi de gerne vil kunne bede bedre, og fordi tungetalens karisme hjælper dem til at gøre det. For mange af de mennesker, der beder i tungen, er det kun en af mange forskellige bønformer. De tager også del i liturgisk bøn, eukaristiske gudstjenester og andre former for offentlig og privat bøn. Denne karisme, hvis tilstedeværelse i menighederne i Det nye Testamente og i de ældste post-apostoliske tider er vel bevidnet, bør hverken foragtes eller omgives med en opmærksomhed, der ikke tilkommer den. Eftersom det er den karisme, der står nederst på listen, er der ingen grund til at være forbavset over, at den er så almindelig.

At modtage Helligånden

Et andet træk ved fornyelsen, som vækker forvirring, er brugen af ordene »døbt i Helligånden«. Mange katolikker, der er tilknyttet fornyelsen, har tillagt sig dette udtryk af historiske grunde, eftersom det allerede var almindeligt blandt klassiske pinsevenner, når de ville skildre den oplevelse, der havde givet dem en ny forståelse af Helligåndens tilstedeværelse og af den kraft, hvormed han virkede i deres liv.

Men der er et problem ved at bruge dette udtryk, fordi man kan tro, det betyder, at kun de, der har haft en særlig oplevelse af Helligånden, virkelig er blevet døbt med Ånden. Det er ikke tilfæl-

det, eftersom enhver gyldig og frugtbar kristen indvielse formidler »Helligåndens gave« (Ap. g. 2,38), og »at blive døbt i Helligånden« simpelt hen er et andet bibelsk udtryk for »at modtage Helligånden«.

Mange foretrækker derfor at bruge andre vendinger, når de vil skildre, hvad der sker inden for den karismatiske fornyelse. Blandt de andre muligheder, man har foreslået, er »frigørelse af Ånden«, »fornyelse af indvielsessakramenterne«, »en frigørelse af kraften til at vidne om troen«, »aktualisering af gaver, som allerede er modtaget i hele deres styrke«, »en manifestation af dåben, hvorved den skjulte nåde, der er meddelt i dåben, bryder igennem og bliver til en bevidst oplevelse«, »genoplivelse af indvielsessakramenterne«. Det er alt sammen måder at udtrykke på, at Helligåndens kraft, som blev skænket ved den kristne indvielse, men som hidtil ikke er blevet erfaret, nu bliver til en bevidst personlig oplevelse.

Vækstforløb og kriseforløb

Vækkelsen af nådegaverne fra den kristne indvielse, så de bliver til en bevidst oplevelse, kan finde sted uden nogen form for følelsesmæssig opstemthed. Oplevelsen må ikke sammenlignes med følelser, selv om en følelse af glæde, fred og kærlighed kan være til stede. Oplevelsen kan endvidere finde sted inden for et vækstforløb. Det vil sige, at genoplivelses nådegaver til en bevidst oplevelse kan være en proces, der sker gradvis uden nogen maksimale oplevelser og uden det, der kaldes »bjergtindeoplevelser«. Der er ikke tale om, at et bestemt øjeblik kan betegnes som det øjeblik, hvor en opdukken til bevidstheden finder sted. Det eneste, der sker, er dette gradvise vækstforløb, der strækker sig over måneder eller måske endda år.

Foruden dette vækstforløb i oplevelsen er der også det, man kan kalde et kriseforløb. Det er det, der sker, når man med en vis nøjagtighed kan præcisere det øjeblik, hvor indvielsens nådegaver er dukket op og blevet til en bevidst oplevelse. De katolske teologiske åndsformer er ikke så fortlørlige med kriseforløbet, men det er faktisk på den måde, mange katolikker, der er tilknyttet fornyelsen (eller uden for den), oplever, at dåbsnåden dukker op og bliver bevidst. Både vækstforløbet og kriseforløbet må betragtes som autentiske veje til oplevelse af dåbsnåden på det bevidste plan.

Fornyelsens elementer

Der er mange objektive elementer i fornyelsen, men det er der i hele den katolske tradition: fejringen af indvielsen, lydigheden over for kirkens læreembede og tugt, eukaristiens fejring, bodens sakramente og Den hellige Skrift. Et af de

mere subjektive elementer er bekræftelsen af det engagement, der finder sted ved dåben. De, der er tilknyttet fornyelsen, understreger nødvendigheden af at engagere sig personligt, eftersom en voksen ikke kan være kristen ved stedfortræder. Man kan kun være kristen i kraft af et personligt engagement. Enhver voksen må sige »ja« til den dåb, han modtog som barn. Denne bevægelse i retning af en personlig afgørelse og et personligt engagement er i overensstemmelse med det mere personlige og udtrykkelige samtykke til troen, der læres i *Gaudium et Spes*, nr. 7. Der tales i konstitutionen om »en mere kritisk evne til at skelne mellem troen og et magisk syn på verden og de former for overtro, der stadig er i omløb...«. Denne mere kritiske evne »rensers troen og kræver dag for dag et personligere og mere udtrykkeligt samtykke i troen. Resultatet er, at mange mennesker opnår en mere levende fornemmelse af Gud«.

Stærke sider ved fornyelsen

Hvis man skulle pege på de stærke sider ved fornyelsen, kunne man nævne den ægte oplevelse af en omvendelse, som fører til en levende tro, en dyb kærlighed til bønnen, kærlighed til eukaristien, en fornyet forståelse af bodens sakramente, udbedring af forholdet mennesker imellem, moralsk fornyelse, fornyet sans for at lade sig lede, forståelse af nødvendigheden af et fast læremæssigt grundlag samt troskab over for biskopperne og paven. Nogle steder, især i Mexico og Sydamerika, har et engagement i den karismatiske fornyelse samtidig betydet engagement på et andet plan i sociale og politiske projekter. Det, der gennemsyrrer alt dette, er sansen for tilstedeværelsen af Kristi person, Åndens kraft og Faderens herlighed. Svaret på denne nærværelse kommer mest karakteristisk til udtryk i lovprisning.

Fornyelsens styrke og svaghed

De ting, der er fornyelsens styrke, kan være redskaber til en omdannelse af kirken indre liv. Mange mennesker har i virkeligheden brug for en ny trosforvisning og et fornyet bønsliv. Det er en kendt sag, at mange er holdt op med at bede. Det gælder endda præster.

Det, der er fornyelsens styrke, kan føre til en social og politisk indsats, som ikke bygger på klassehad, men på kærlighed til undertrykkene og bøn for dem. At bede for undertrykkene svækker på ingen måde bekæmpelsen af dem og kampen mod strukturer, der indebærer fattigdom og vold. Det er bare en mere radikalt kristen måde at gøre en social og politisk indsats på.

Der er også problematiske områder. Der er en vis ukritisk accept af profeti

og tungetale uden en tilstrækkelig vurdering af, hvad der kommer fra Helligånden, og hvad der kommer fra den menneskelige psyke. Bedømmelsen af ånderne er et af de største konstante problemer i forbindelse med fornyelsen. Man må huske på, at den endelige bedømmelse af karismernes ægthed »tilkommer dem, der leder kirken, og under hvis særlige kompetence det henhører ikke at udsukke Ånden, men at prøve alt og holde fast ved det gode« (*Lumen Gentium*, nr. 12).

Særlige problemer

Der er også nogle steder tale om en overdreven supernaturalisme, når det gælder karismer, i forbindelse med en urimelig optagethed af dem. Man kan undertiden træffe mennesker inden for fornyelsen, som alt for hurtigt tilskriver en eller anden tilkendegivelse dæmonisk indflydelse, hvis den vurderes som ikke kommende fra Gud. Nu og da udtrykkes der synspunkter, som antyder, at hvis bare man har evangeliet, har man ikke brug for kirken. På det sakramentale plan er der folk, der sætter den subjektive oplevelse af frelsen op imod fejringen af sakramenterne. Undertiden lægger man ikke tilstrækkelig vægt på den teologiske skoling af personer, som de forskellige menigheder anslår til at være kaldet til særlige tjenester. Nogle opstiller et falsk modsætningsforhold mellem behovet for Åndens omskabende kraft og nødvendigheden af teologisk skoling. Nogle ledere

viger tilbage for at lytte omhyggeligt til den kritik, der opstår både inden og uden for fornyelsen. Og endelig er der folk inden for fornyelsen, der ikke har draget de uomgængelige sociale konsekvenser af livet i Kristus og i Ånden. I nogle tilfælde er der tale om et virkeligt socialt engagement, men engagementet er overfladisk i den forstand, at det ikke rører ved de strukturer, der skaber undertrykkelse og uretfærdighed.

»En Herre, én Ånd«

Man har nu forsøgt at formulere det mest udbredte og mest accepterede syn på det teologisk-sakramentale grundlag for fornyelsen, som er knyttet til indvielsesceremonien. Der er sagt noget om fornyelsens styrke og om de særlig problematiske områder. Til sidst skal der siges noget om den katolske karismatiske fornyelses forhold til andre fornyelser. De, der er tilknyttet den katolske fornyelse, anerkender, at der både i og uden for andre kirker og kirkesamfund findes andre fornyelser, der giver helt andre teologiske forklaringer på de samme åndelige realiteter. Men selv om de teologiske udtryksmåder er forskellige, og selv om synet på den kristne åbenbaring på vigtige punkter er forskelligt, anerkender de, der er tilknyttet fornyelsen, Åndens tilstedeværelse i alle, der forkynder Jesu herredømme og Faderens herlighed. Denne tilstedeværelse i alle strømninger inden for fornyelsen er det bånd, der forener dem.

På sporet af

Hvorfor vil du chokere mig? Hvorfor forsøger du at forarge mig? Hvorfor tillægger du dig selv en masse absurde, provokerende meninger, som du i virkeligheden ikke står inde for? Af og til kan jeg få lyst til at ryste dig, så alle dine uzægte påstande ville falde af dig som påsatte fjer.

Undertiden spørger jeg mig selv, hvorfor jeg bliver siddende og hører på dig, hvorfor jeg ikke går, ryster støvet af mine fødder og går. Men jeg bliver. Jeg bliver, fordi jeg af og til ser en let skælven gå over din mund, et sky glimt af noget oprindeligt i dit blik – og det ægger mig. Det vil jeg gerne fange, holde fast og trænge ind i, disse korte glimt af dig selv bag alle de provokerende ord.

Måske vil du bare drille mig, ægge mig. Men derfor kan din provokation alligevel ind imellem føles som en næsten fysisk smerte. Forstår du det? Jeg tror det ikke. Men det gør altid ondt at se mennesker fornægte sig selv.

Eller måske vil du imponere mig: Du er så meget med

på noderne, så åbner op for alt det nye. Du er ikke bundet af gamle me eller forældede

Måske tror du, at du har været et par år fra ved dine progresser. Og du kaster nogle anskuelser sig at jeg må tie, for du skal vove dig endnu ud.

Jeg kunne sige indtrængende, at jeg er stadig klar over, at jeg ikke mener alt det, inderst inde. Og det kan blive usikkert.

Eller jeg kunne sige, at jeg ikke tror det, at jeg ved, du lærer for at hævde sig så ville denne træ over dit ansigt, som jeg bliver, som fast, som stjæler n al sin hjælpeløshed

Bag min latter vil jeg bange, bange for egentlige jeg. Hvad vil du gøre over vold, du over det overleve? Vil du hævde dine outrerger så længe og så

dig selv

for
delig
lomme-

ræk-
ulder
min-
ud i
eske,
ikke
unge-

rligt,
fuld-
slet
ger -
ville

ud,
d af
ostu-
v, ja,
gå
r, at
mig
rte i

væ-
e dit
t for
Vil
ikke
enin-
den-

de, at de til sidst bliver en del af dig selv, i hvert fald en så væsentlig del, at du ikke mere kan frigøre dig.

Hvorfor kan du ikke være dig selv, jeg ønsker. Du behøver ikke at lave dig om, at iføre dig alverdens besynderlige meninger for at fængsle mig eller andre. Du er så fascinerende, så æggende og spændende, som du bare kan være, i og med at du er dig selv. Der er rigdomme og dybder i dig som i hvert eneste menneske, og som det altid er en oplevelse at få frem. Undertiden kunne jeg strække hånden ud og bede om blot en eneste facet af dig selv - og du lader en strøm af tom glimmer glide gennem mine hænder. Hvordan skal jeg få dig til at forstå, at du ikke behøver at lave om på dig selv, men skal følge det, du i bund og grund føler er ret og rigtigt. For du kan ikke skabe dig selv om til noget bedre, mere spændende og mere interessant end det, Han har skabt dig til.

E. Baadsgaard Jensen

LÆSER- BREVE

Svar til »Hvad forventer vi af troen?«
Kære unge ven!

Du har det meget, meget svært, og du har ret i at mene, at det ikke bare er »noget, du vokser fra«. Da jeg som 13-14-årig begyndte at blive mig selv bevidst som person, følte jeg mig i visse henseender voksen og moden, samtidig med at jeg vidste – og også følte – at jeg på mange områder var et barn. Og det mærkelige er, at i dag, hvor jeg er fyldt 40, kan jeg i visse situationer gribe mig selv i at føle mig meget, meget ung; latterligt, vil nogen måske sige, men jeg tror, det er en helt naturlig ting.

Vi mennesker lærer aldrig os selv at kende til bunds, vil aldrig fuldt ud kunne forstå os selv; hvordan vil vi da forlange, at vi helt skal forstå andre, verden, Gud? Hvis vi ikke skal gruble os ind i en dyb depression, er der to ting, vi må lære at acceptere: os selv og vor (personlige) tilværelses betingelser.

Lad mig begynde med det, der nok er det sværeste: at acceptere sig selv. Der findes mennesker, der er tilfredse, eller dog nogenlunde tilfredse, med sig selv; men der er utvivlsomt langt, langt flere, som har svært – eller endog meget svært – ved at affinde sig med deres egen person. Alt for mange er vi, som har tilbøjelighed til at nedvurdere os selv, er fyldt med skruller, føler os utilstrækkelige. Og vi vil aldrig helt kunne frigøre os fra denne indstilling; men vi skal erkende, at den er forkert, og stræbe ef-

ter en større tålmodighed og tolerance over for os selv.

Og nu vor tilværelses betingelser. Hvert enkelt menneske er et produkt af de arvede anlæg, af miljøet, det voksede op i, af alle sine berøringsflader udadtil samt af sine egne erfaringer, beslutninger og handlinger. Det er og bliver en illusion, at man skulle kunne frigøre sig fra alt dette. Man kan aldrig »begynde forfra«, »blive helt fri«, for skulle man ændres totalt, måtte man begynde før undfangelsen. Dette kan føles som en belastning, men det kan også føles som en beroligelse, en trøst, hvis man kan acceptere det. Naturligvis skal man ikke gøre det til en sovepude; at man har accepteret sin situation betyder ikke, at man er holdt op med at stræbe efter at udvikle sig selv og påvirke sine omgivelser, for vi skal altid arbejde med os selv. Enhver må efter evne yde sit til, at det samfund og den verden, vi lever i, bliver anderledes og bedre for os selv og for dem, der kommer efter os. Vi må bare ikke glemme, at vort samfund og vort livsmønster også er et produkt af faktorer, vi tildels har været uden indflydelse på; selv med den største og varmeste idealisme kan vi ikke have et samfund, som er uden forbindelse med alt det, som gik forud. Vi må arbejde med de forhåndenværende muligheder og ikke fortabe os i drømmerier.

Du selv personlig må ikke lade nogen få dig til at tro, at du vil miste din kritiske og åbne holdning, fordi en uddannelse vil gøre dig »etableret«. De evner, du har, og den uddannelse, du indtil nu har fået, forpligter dig til at være aktiv, men også til at forstå, at der findes andre, langt mere positive og konstruktive veje til at ændre det bestående end den at melde sig ud af samfundet. Accepter, at du kan og ved en masse, i stedet for at beklage det, og brug det som dit udgangspunkt, dit redskab mod fordømmelse og uretfærdighed; prøv at acceptere dine kammerater med det flade sprog og måske lige så flade meninger, men uden at efterligne dem; og prøv at tage din mor, som hun er; hun er måske bange for, at du helt skal vokse fra hende, måske samtidig med, at hun er stolt af dig; men hun kan nok ikke selv gøre meget for at ændre forholdet jer imellem. Det kan være meget svært at være søn eller datter, men det er ikke mindre svært at være mor eller far. – Din skole, dit hjem og du selv er dine givne udgangspunkter; brug dem, så godt du kan, i stedet for at spekulere på, hvordan alt kunne eller burde have været.

Til slut en sammenligning: Har man mistet én, man holdt meget af, eller er man blevet invalideret, så er man tvunget til at acceptere sin nye situation og må lære at leve i den; lige så uomgæn-

lig nødvendigt er det til hver en tid at lære at leve med sig selv og de mennesker, man er iblandt.

Marianne Fabricius

Svar til: »Hvad forventer vi af troen?«
Spørgsmålet har ligget latent længe, men er først nu ved en anonym gymnasieelevs indlæg i Katolsk Forum nr. 20 kommet op til overfladen hos mig: Hvad kan grunden dog være til, at Katolsk Forum modtager så få indlæg fra de unge (gymnasieelever, russer m.v.)? Har de virkelig ikke noget at sige? Umuligt!

Årsagerne må nok snarere søges deri, at mange for det første er usikre m.h.t. deres litterære kunnen, og for det andet at deres lingvistiske udfoldelse måske ikke svarer til de krav, Katolsk Forum indirekte stiller – endvidere er der jo frygten for »de andres« mening, hvis det kommer frem, hvem der står som ophavsmand til indlægget.

Hvis ovenfor nævnte ting er medvirkende årsager til, at unge afholder sig fra at fremkomme med deres meninger, eller de filosofiske tanker, de nu måtte gå rundt med, ser det trist ud, såvel for ophavsmanden til disse tanker som for læserne. For der er vist ingen tvivl om, at der ofte savnes emner, som netop taget op af førnævnte gymnasieelev, vel at mærke set med denne aldersklassers øjne. De unge vil få en chance for at fremkomme med det, der ligger dem på hjerte – og som betyder noget for dem – andre jævnaldrende får måske lejlighed til at se, at de ikke står alene med deres problemer, og sidst, men ikke mindst vil de ældre samtidig få lejlighed til at blive orienteret om, hvordan de unge føler den krisesituation, de står i her og nu, og hvor vanskeligt det at »leve livet« kan forekomme lidt mere ansvarsbevidste og eftertænksomme unge i det for os givne samfund. Det er trods alt dem, der vil komme til at stå med det fulde ansvar senere hen, så gør noget ved skriveriet! Et »Forum« burde være så vidtspændende som muligt!

M. Meyer

TIL REGERING OG FOLKETING

Undertegnede har dags dato i ministeriet for kulturelle anliggender afleveret 143.211 protestunderskrifter mod ydelsen af den statslige produktionsgaranti på kr. 600.000 til Jens Jørgen Thorsens Jesus-film. Den ordlyd til protest, som vi har formuleret og udsendt den 21. august d.å., lyder som følger:

Til Kulturministeriet

Undertegnede danske skatteborgere ønsker herved at protestere mod den statslige produktionsgaranti på kr. 600.000, som filmproducent Jens Jørgen

Thorsen har fået til fremstilling af en Jesus-film.

Filmen vil efter alt, hvad der er oplyst af producenten selv og andre, som har kendskab til manuskriptet, komme til at fremtræde som et blasfemisk og pornografisk produkt, der vil virke som en krænkelse af et stort flertal af den danske befolkning.

Vi opfordrer regeringen til at finde udvej for, at den statslige produktionsgaranti tilbagekaldes.

Indsamlingen af underskrifter, som har været absolut tværpolitisk, er sket på landsbasis og med bred tilslutning fra alle kirkesamfund (Den danske Folkekirke, Den katolske Kirke i Danmark og frikirkerne) og fra alle befolkningsgrupper.

Vi gør opmærksom på det store antal underskrifter, som på relativ kort tid er indsamlet. Antallet af protestunderskrifter sammen med det voldsomme røre, filmen i øvrigt har skabt herhjemme såvel som i udlandet, bør gøre et stærkt indtryk på regerings- og folketingsmedlemmer.

Det er en svær belastning for et folkestyre, når en stor befolkningsgruppe føler sig tvunget til at gå protestens vej, fordi staten gennem sin produktionsgaranti aktivt deltager i bekæmpelsen af det kristne kulturgrundlag.

Harmen i befolkningen mod Filminstitutets bestyrelses beslutning om at yde produktionsgaranti har tilstrækkelig tydeligt vist, at der ikke er folkelig opbakning bag en sådan kulturpolitik. Vi

advarer derfor imod at bagatellisere denne sag.

Det synes oplagt, at en film, som efter producentens egne udtalelser vil fremtræde som et blasfemisk og pornografisk produkt, og som allerede er anmeldt efter såvel straffelovens § 140 som § 266 B, aldrig burde kunne opnå statslig produktionsgaranti.

På baggrund af det store antal protestunderskrifter og under henvisning til den skadevirkning, som filmprojektet har haft for vort lands omdømme i udlandet, opfordrer vi derfor regerings- og folketingsmedlemmer til

1. at tage sagen op til debat i folketinget og finde udvej for, at garantisummen tilbagekaldes.
2. at drage omsorg for, at filmloven snarest revideres, så demokratiet også her får en rimelig chance. Der små skabes en appelinstans, som giver mulighed for, at en forfejlet beslutning står til at ændre.
3. at overveje, om ikke erfaringerne med Jens Jørgen Thorsens Jesus-film motiverer en bevarelse af blasfemiparagraffen som et sidste værn mod fremtidig statsstøtte til kunstneriske produkter af blasfemisk karakter.

Sdr. Boulevard 73, 1720 København V.
den 15. november 1973.

Bent Honoré

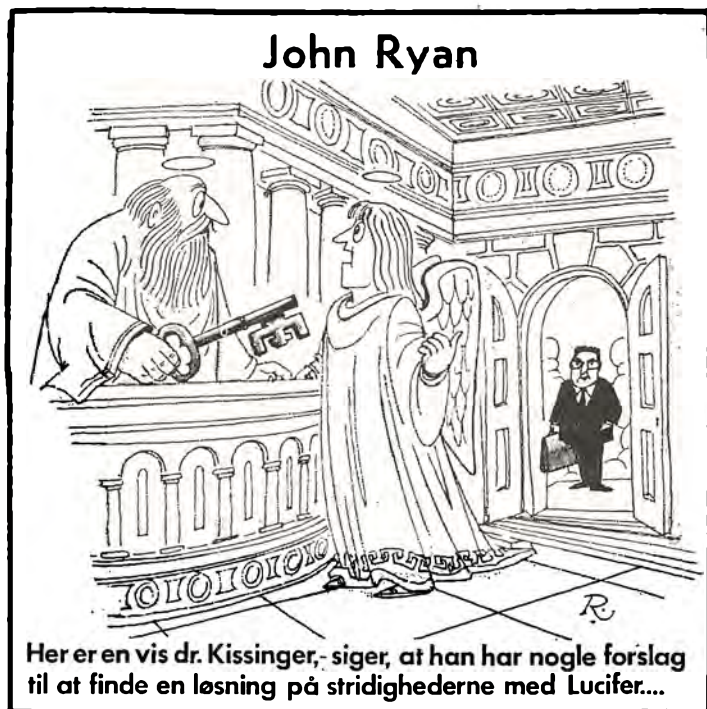
præst ved Hareskov Kirke

Sv. Aa. Jespersen

sognepræst ved Apostel Kirke

Jørgen Rasmussen

sognepræst ved Absalons Kirke

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforening
Jørgergårdgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eff.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Løbæk 47, Hølbæk
Telefon 43 01 36

LANDMANDSBANKEN

Ollefyr
Centralvarme
Brandselsolie
Cindera

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER

Blikkenslagermester
aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

DUK VIL SÆTTE SKUB I UNGDOMS- ARBEJDET

BETRAGTNINGER OG FACTS
I FORBINDELSE MED DUK'S
GENERALFORSAMLING
D. 11. NOV. 1973 I ODENSE

»Har DUK virkelig kunnet klare et år mere?« vil en spydig røst måske lyde fra en kritiker af DUK.

Ja, DUK har overlevet endnu et år. Men det er ikke mere et spørgsmål om at overleve, men mere et spørgsmål om at leve op til de forventninger, der stilles af KUK'er og alle, som er involveret i eller har interesse for katolsk ungdomsarbejde. Generalforsamlingen i år er en bekræftelse derpå.

Rent statistisk er der fremgang at sprog for DUK. I forhold til sidste års generalforsamling var 50% flere KUK'er repræsenteret i år. Men også inden for DUK's virkeområde er der sket nye ting. I det forløbne år er der afholdt tre ledertræningskurser. To i vest og ét i København.

DUK kan ikke, som man måske tror,

være ansvarlig for, om der køres ungdomsarbejde i de enkelte sogne eller ej. Ansvaret ligger hos de enkelte menigheder, og initiativet til starten af et ungdomsarbejde på lokalt plan må også komme fra de samme menigheder. Selvfølgelig er alle ansvarlige for, at der eksisterer et ungdomsarbejde. Derfor vil DUK heller ikke afvise at medvirke til, at der i alle sogne tages initiativ til et arbejde med de unge.

De omtalte ledertræningskurser er blot et eksempel på, hvad DUK kan tilbyde eksisterende ungdomsgrupper i praktisk lederskab, gruppedynamik, facts af praktisk karakter i forbindelse med større arrangementer, åndelig skoling af lederne med mere.

Lejre har altid været en vigtig del af DUK's arbejde. Derfor var det heller ikke usædvanligt, at man på generalforsamlingen beskæftigede sig med efterårslejren-73 i Øm.

Lejrens emne var: »Helligånden og verden i dag«.

Det usædvanlige ved lejren var set med lederøjne, at den forløb helt anderledes, end man havde planlagt. Deltagerne styrede rent undervisningsmæssigt lejren gennem deres gruppearbejde. Set med deltagerøjne var det nye ved lejren, måden hvorpå gruppearbejdet skulle køres. Hidtil havde man været vant til gruppediskussioner. Nu benyttede man kun samtaleformen.

Samtale d.v.s., at man på ingen måde forsøger at overbevise hinanden. Man skal lytte til hinanden, forsøge at forstå hinanden. Ikke blot acceptere andre meninger, men virkelig gå i dybden for at forstå de andre. Det udelukker ikke meningsudvekslinger, blot skal man afholde sig fra at gå ind i en diskussion.

Denne arbejdsform for grupperne førte til en åbenhed deltagerne imellem, man ikke tidligere havde oplevet på Øm.

Kendetegnende for lejren var bønnens betydning både for grupperne og den enkelte deltager. Kørte man fast i grupperne, førte det ofte til, at man bad sammen i gruppen, man gik over i kirken, man gik tur sammen – eller man gik hver til sit.

I løbet af lejren blev mange fortrolige med bønner. Man kom til erkendelse af, at for en kristen er bøn uundværlig, og at man med Guds hjælp faktisk er i stand til alt.

Selvfølgelig har alle deltagere ikke oplevet lejren på den beskrevne måde, men desværre er det fra disse deltagere, vi mangler en kritik og en vurdering af lejren!

Prosit undgik heller ikke forsamlings årvågne blik. Der var delte meninger om bladet. Prosit er et godt debatblad. Prosit er for højtsvævende for de menige KUK-medlemmer. Blade som

SUK og NKU (henholdsvis Sveriges og Norges ungdomsblad) blev fremhævet som eksempler på redaktioners evne til at tale til de yngre. Derfor opfordredes forsamlingen til at finde folk, der kunne gå ind i Prosits redaktion, for at bladet også kunne dække det behov, der er for et blad for de yngre.

Generalforsamlingen blev orienteret om arbejdet omkring et nyt Øm. Der er nedsat et udvalg med juridisk og byggeteknisk ekspertise. I øjeblikket forhandles der med de lokale byggemyndigheder, men disse forhandlinger skal kun betragtes som indledende. Desuden arbejdes der på at arrangere idé-møder, hvor ideer og forslag til et nyt Øm kan fremlægges.

DUK's hovedbestyrelse vil i det følgende år se således ud:

Formand: Kjeld Wogensen, Allerød; næstformand: Ole le Fevre, Odense; konsulent (København): Knud Kluge, København; konsulent (Jyll. syd): Erik Lewandowski, Kolding; konsulent (Jyll. midt-nord): Frans Bogulski, Århus; ungdomspræst: Jacob Muiser, Birkerød; sekretær: Johs. Jong, Ringsted.

Knud Kluge vil virke som konsulent i samarbejde med en ungdomsgruppe, som tænkes oprettet inden ret længe i København.

Det ser nu ud til, at ungdomsarbejdet i København atter skal komme i gang.

Desuden valgtes som ny mand Preben Bialas, Kbhvn., som revisor for DUK's regnskab.

Det bør nævnes, at Michael Arbirk, Odense, og Lars Bjerg, Århus, tilbød sig som medhjælpere for konsulenterne i henholdsvis Jyll. syd og Jyll. midt-nord.

Som nye medlemmer af DUK blev »Kernen« fra København og Birke-Hill Midi-KUK optaget.

Generalforsamlingen fastsatte kontingentet for det nye år til 10,- kr. medlem i en klub. For Midi-KUK's vedkommende fastsattes kontingentet til 2,- kr.

Af aktioner inden for den næste måned, hvor DUK medvirker, vil der være en aktion til fordel for det nye Øm – nemlig salg af julekort. En anden aktion vil blive kørt til fordel for Helder Camara, idet menighederne vil blive opfordret til at sende penge ind til et fond, der er tænkt som en fredspris til Helder Camara.

DUK ser fremtiden imøde med forventning. Med en forøgelse af antallet af konsulenter og oprettelse af en ungdomsgruppe i København skulle der være mulighed for, at der kommer skub i ungdomsarbejdet, især i København, men også i resten af landet.

Vi beder Gud vejlede og hjælpe os i dette arbejde.

Frans Bogulski

Giv en personlig julegave:

Giv et
KD

abonnement

Gaven virker 3-dobbelt:

- Hver dag gavner den modtageren
- Hver dag minder den om giveren
- Hver dag kommer KDs synspunkter ud til endnu en læser

Så let er det:

Indsend nedenstående kupon inden den 20. december. Modtageren vil modtage avisen første gang den 27. december, og De modtager senest den 22. december et gavekort, som De kan give til modtageren. (Vi kan også sende gavekortet direkte, hvis De ønsker det).

KRISTELIGT DAGBLAD

Abonnementsafdelingen tlf. (01) 12 35 35

Ja, jeg bestiller et gaveabonnement til nedennævnte:

Måned kr. 45,- Halvår kr. 230,- (sæt x)
Kvartal kr. 125,- Helår kr. 435,-

Modtager:

Navn

Adresse

Postnr. Postdistrikt

Betales af:

Navn

Adresse

Postnr. Postdistrikt

Gavekort sendes til mig til modtager

Reserveret postvæsenet

KF

Postbesørges
ufrankeret
(Modtageren
betaler
portoén)

Frederiksborggade 5
1045 København K

250

KLIP TIL BLADETS KANT

KLIP TIL BLADETS KANT

Holbæk Materialhandel

Alt i bandager & øygeplejeartikler
Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Eliaebeth Hospital

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eff. A/S

K. K. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

ØKUMENISK GUDSTJENESTE I SORØ KIRKE 8. NOVEMBER 1973

For første gang siden reformationen i 1536 prædikede en katolsk præst i Sorø kirke. Næsten 200 mennesker deltog i den festlige gudstjeneste, der var arrangeret af pastor Elna Bækdorf fra folkekirken, pastor Meertens fra den katolske kirke i Slagelse og pastor Baungaard Thomsen fra Midtsjællands baptistmenighed.

I sin prædiken sagde pastor Meertens:
På den katolske menigheds vegne vil jeg gerne rette en tak til pastor Elna Bækgaard, som har taget initiativet til denne gudstjeneste. Vi er lykkelige over at få lejlighed til at kunne give udtryk for, at vi anerkender hinanden som kristne, og derfor en hjertelig tak.

Det, jeg vil sige til Dem i dag, vil jeg gerne føre frem som et budskab fra Den

katolske Kirke. Et officielt budskab, som ikke kun er udtryk for en enkelt persons mening, men som er udtryk for selve Den katolske Kirkes officielle holdning til det økumeniske arbejde og til de andre kristne kirker.

Efter mange århundreders fjendskab, misforståelser, mistænksomhed, mistillid, bagvaskelser de kristne imellem; må vi nu sige til hinanden: De tider må være

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X's VEJ 106 . 8260 ARHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

Støt vore annoncører!

forbi. I denne forbindelse kan jeg gentage de ord, som pave Paul udtalte for nogle år siden: Den katolske Kirke beder om tilgivelse for alle de synder og alt det onde, den skulle have begået i sit forhold til andre kirker.

For ti år siden holdt Den katolske Kirke et koncil. At holde et koncil vil sige, at alle Den katolske Kirkes biskopper samledes i Rom til et møde, som sammenlagt varede i tre år. Dette koncil har truffet mange værdifulde beslutninger, og en af disse er en udtalelse om det økumeniske arbejde, dvs. om det fælleskirkelige arbejde og om forholdet til de andre kristne kirker. Jeg vil gengive nogle af koncilets tanker, som altså kan tages som Den katolske Kirkes officielle mening og som udtryk for den vej, som Den katolske Kirke vil gå i fremtiden.

Koncilets tanker er disse: Genoprettelse af enheden mellem de forskellige kristne kirker som et af de vigtigste mål. Herren har stiftet kirken som én; og alligevel præsenterer mange kristne kirker sig som Herrens kirke, som om Herren var delt. Denne splittelse er i modstrid med Herrens vilje og tillige en forargelse for verden. Men nu har Herren, som med os med visdom og tålmodighed udfører sin frelsesplan, vækket en anger og bedrøvelse i mange kristne hjerter i mange forskellige kirker. Og Helligånden vækker i mange kristne sind en længsel efter den enhed, der er gået tabt. Denne gode vilje fra mange sider støder dog på store vanskeligheder. Selvfølgelig forholder det sig sådan, at enhver anser den kirke, man selv er medlem af, som den rigtige, som den, der bedst svarer til evangeliet og dets forkyndelse. Sådan føler vi katolikker også, og på dette punkt må vi være overbærende over for hinanden, for ethvert menneske må og skal følge sin samvittighed i denne sag.

Men det er koncilets, altså Den katolske Kirkes opfattelse, at de mennesker, der i dag bliver født i de forskellige kirkesamfund, er uden skyld i alt det, der er sket, og derfor føler Den katolske Kirke over for alle andre kristne en broderlig ærbødighed og kærlighed.

Der er mange forskelle de kristne imellem, lad os ikke lægge skjul på *det*: Forskelle i læren; forskelle i meninger om kirkestrukturen; forskelle, som vi må prøve på at få ryddet af vejen; men på trods af alt det, mener Den katolske Kirke, at alle kristne, hvilken kirke de end tilhører, er retfærdiggjorte ved tro og dåb: de er indlemmet i Jesus Kristus, og alle bærer med rette navnet af kristne, og derfor anerkender Den katolske Kirke dem alle som brødre og søstre i Herren.

Desuden anerkender Den katolske Kirke, at mange kristne værdier findes i andre kristne kirker, og vi katolikker er

ikke i tvivl om, at vi kan lære meget af andre kristne kirker. Som sagt: Mange vigtige kristne værdier findes i andre kristne kirker, og jeg vil nævne: Guds Ord, Guds nåde, tro, håb og kærlighed og mangen en Helligåndens gave. Alle disse værdier stammer fra Vor Herre Jesus Kristus og hører med til den ene og sande kirke.

Den katolske Kirke anerkender også, at der hos vore kristne medbrødre findes hellige handlinger af gudsdyrkelse; også dér findes der sand gudsdyrkelse, og disse gudstjenester er en egnet vej til at åbne adgangen til fællesskab i Guds nåde. Jesu Kristi Ånd vægrer sig ikke ved at betjene sig af alle disse kirker som midler til frelse.

Men enheden mangler altså: Dette er det pinlige og sørgelige i vor situation – og koncilet opfordrer alle katolikker til ivrigt at tage del i det fælleskirkelige arbejde for at få genoprettet den enhed, som Herren har befaleet.

Men her vil jeg bede de andre kristne kirker om at have tålmodighed. Den katolske Kirke består af store folkemasser, over 600 millioner. Og det siger sig selv, at det vil tage tid, inden disse tanker kan trænge igennem hos alle. Vi må regne med, at det mindst vil tage en generation, før disse tanker er blevet til noget virkeligt i alle katolske menigheder. Derfor kan vi blive skuffede over de udtalelser, som kirkeledere somme tider fremsætter. Det kan ske, at ansvarlige kirkeledere udtrykker sig noget forbeholdent, ja endog står hindrende i vejen for en udvikling, som vi så stærkt efterstræber. Som eksempel kan jeg tage vor egen pave. Pavens og andre kirkelederes situation er ikke altid lige nem. Forestil Dem kirken som en vogn, og kirkelederen er kusken; vognen er forspændt et spand fyrige heste, som vil frem, og som fnyssende søger sig vej frem over alle vanskeligheder. Men der er også mange, som følger efter vognen; der er endda nogle, som prøver at bremse vognens fart. Og så sidder den stakkels kirkeleder der: Med den ene hånd må han prøve på at tøjle sine fyrige heste, som han elsker, og med den anden hånd må han prøve på at få resten, som han også elsker, til at følge med. Med den ene hånd beroliger han, og med den anden opmuntrer han; for hvis man stræber efter enheden mellem de kristne kirker, ville det være en dårlig begyndelse at splitte sin egen kirke. Det er derfor, at kirkeledere somme tider er noget forbeholdne i deres udtalelser; men det vil ikke sige, at de tager afstand fra det arbejde, der bliver gjort rundt omkring i kirkerne. Efter Herrens befaling er det Den katolske Kirkes største ønske at genskabe enheden blandt alle kristne.

G. Meertens smm.

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbansgade 37
Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Enggårdsgade 65 – Telf 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe
Absalonsgade 14 – 9000 Alborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 58

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros
En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriet Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

VÆRD AT LÆSE

Ottar Ottersen: *De vigtigste år – en håndbog i forældreundskab. Pro Publikationer, 1973, 193 sider, 48 kr. Overs. af Anna Thygesen.*

Rutger Lagercrantz, viceprofessor i pædiatri (læren om børnesygdomme) ved Karolinska Sjukhusets Barnklinik i Stockholm, siger i sit forord til bogen, at Ottar Ottersen vil beskrive barnets udvikling ud fra et kristent helhedssyn.

Behandlingen af barnets legemlige udvikling – mad, fingersutning, renlighed, beskæftigelse o.s.v. – følger – naturligt nok – de i Skandinavien almindelige regler. Måske er bogen lidt overforsynet med »dyre« udtryk. Jeg indrømmer blankt, at jeg aldrig har vidst, at når et spædbarn rokkede med sin seng, var det, fordi et eller andet behov hos det ikke blev tilfredsstillet, og at barnet derfor skaffede sig et »kinetisk substitut«; jeg anede heller ikke, at når jeg tog en lille skråløbs på armen, gav jeg den lille et »taktil substitut«; når jeg hængte kulørte kugler hen over barnevognen, fik barnet »visuel substitut«, og når jeg sang lidt for ungen, var der tale om et »auditiv substitut«.

Fingersutning og pottetræning og deslige behandles ret så traditionelt i bogen – dog måske lidt vel autoritært; bl.a. fraråder bogen absolut, at moderen læser i en bog, mens hun dirigerer sutteflasken. Måske ville lidt mere læsning, mens barnet er lille, gøre moderen mere egnet til at forstå det større barn? Endvidere henvises der til moderhertets sunde skøn – heldigvis er fædre også gode til at passe børn i vore dage. Lad det være, hvad det vil. Men jeg skal ikke nægte, at jeg var spændt på, hvordan bogen ville tage stilling til seksualopdragelsen og den religiøse opdragelse, der er af så stor betydning for det kristne helhedssyn.

»Storkeeventyret«

tager Ottar Ottersen absolut afstand fra; han deler dr. Gunnar Nycanders opfattelse, at det barn, der af sin mor får et »storkeeventyr« og af en kammerat sandheden, i smug vil være optaget af disse spørgsmål og vænne sig til grimme ord: Men så følger Ottar Ottersens ret så forbløffende forslag til seksualoplysning:

»Når et 3-4 års barn spørger sin mor: »Hvor er jeg kommet fra?« kræver dette spørgsmål et ærligt svar. Men det betyder

også meget i denne sammenhæng, hvordan vi svarer ærligt. Svaret skal være så enkelt som muligt og ikke mere detaljeret, end barnet netop på det tidspunkt behøver. Man kan f.eks. sige: »Engang var du så lille bitte, at du kunne bo i et fint lille værelse i mors mave, og der havde du det dejligt varmt og godt. Men en skønne dag var du blevet så stor, at du kunne komme ud og sige goddag til os, og så blev mor og far meget glade, fordi vi fik sådan en dejlig dreng/pige.« (s. 53-54).

Forbløffende i en bog, der er udgivet i 1973!! Og ens undren stiger, når man et par sider længere fremme møder, hvad Ottar Ottersen kalder: Hvad en klog mor svarede på et meget alvorligt spørgsmål fra en 6-årig, der vil vide, hvordan babyen, der vokser i mors mave, kommer ud:

»Forneden i den pose, hvor babyen ligger varmt og godt, er der ligesom en elastik, og når babyen er færdig, udvider elastikken sig, så at barnet kan komme ud.« (s. 55-56).

Hvad den religiøse opdragelse angår, skal jeg nøjes med at citere et lille afsnit under

»Tryghedsfølelse og bøn«

»Et barn kan bede bønner, som det har lært udenad, og som det overhovedet ikke forstår, men tilsyneladende spiller det ingen rolle, for det har jo talt med Gud. Førskolebarnets bøn er også tit mekanisk og kan minde om nonnens, når hun beder sin rosenkrans.«

»Jens og Steen, 5 og 7 år, var alene hjemme i præstegården om aftenen og var gået i seng. Far og mor var til møde. Da forældrene kom hjem, kiggede de ind til deres drenge. Jens sov, Steen var vågen. Så spurgte far, om de havde bedt aftenbøn. »Nej, Jens glemte det, for han sov lige med det samme, men det gør ikke noget, for jeg har bedt to gange«, sagde Steen.« (s. 158).

Jeg kan ikke anbefale bogen;

det fremgår vel klart af det, jeg har skrevet; det bedste ved den er dens litteraturhenvisninger. Ottar Ottersen foreslår, at man anskaffer Benjamin Spocks bog: *Bogen om barnet* (Politikens Håndbøger 1973, 464 s., 25 kr.). Dette kan jeg varmt tilslutte mig, og jeg foreslår, at man sparer Ottersens bog og nøjes med Spocks, der hvad seksualoplysning til småbørn angår med held kan suppleres med: Kirsten og P. E. Bjørrild: *Per og Lise får en lillebror* (Don Bosco Bøgerne 1957, 32 s., 5 kr.). Denne bog er ganske vist 16 år gammel, men både facts og det kristne helhedssyn er nu, som det var dengang. Hvad barnets religiøse opdragelse angår, kan jeg anbefale s. 248-251, 259-260, 332-333 og 415-419 i *Den hollandske katekismus for voksne*.

Ruth Plum
læge, dr. med.

ÆRKEBISKOP BRUNO HEIM APOSTOLISK DELEGAT FOR ENGLAND WALES SKOTLAND OG NORD-IRLAND

– Jeg vil søge at røgte mit embede i den gode og fortrøstningsfulde ånd, som var et kendetegn for pave Johannes den XXIII, sagde den apostoliske delegat for England-Wales, Skotland og Nordirland, ærkebiskop Bruno B. Heim, bl.a. i sin prædiken under en højtidelig messe med indsættelse af delegaten. Det skete i den katolske Westminster Cathedral nær Victoria station og kongeslottet Buckingham Palace i London.

– Jeg tjente gennem fire år den daværende pavelige nuntius i Paris, Angelo Roncalli, og det blev det betydningsfulde år for mig. Han blev mit præstelige forbillede, føjede ærkebiskop Bruno Heim til under dette afsnit af talen.

Kardinal John Heenan, ærkebiskop af Westminster, rettede på britiske katolikkers vegne den officielle velkomst til delegaten:

– Deres forgænger, sagde han blandt andet, vil sikkert have fortalt Dem, at alle dette lands katolikker med åbne arme byder Dem hjerteligt velkommen, fordi De kommer som repræsentant for pave Paul.

– Britiske katolikker har nemlig en lang tradition for en hjertelig loyalitet over for Petri læreembede på Den hellige Stol i Rom, føjede kardinalen til.

Ærkebiskop Murphy, Cardiff i Wales, rettede en særlig velkomst på det waliske folks vegne.

I domkirken, der for øvrigt stammer fra århundredets begyndelse, var fremmodt repræsentanter for en lang række protestantiske kirker, bl.a. den nyudnævnte anglikanske biskop af London. Videre var den britiske regerings udenrigsminister repræsenteret ved højtiden.

Bruno Heim, 62 år og født i Olten i Schweiz, var som bekendt pavestolens repræsentant i Skandinavien, fra 1961–69, med bopæl i Vedbæk nord for København, hvorefter han i fire år har været pro-nuntius i Kairo, Egypten.

Før indsættelsen i Westminster Cathedral havde han allerede haft en opgave som delegat, idet han deltog i requiem-messen i Holy Cross Church i Glasgow for afdøde hjælpebiskop James Ward, 68 år.

☆

Ærkebiskop Bruno B. Heim har fået en særdeles positiv velkomst på den anden side af Vesterhavet. Den katolske ugeavis »The Universe« skriver i en ledende artikel bl.a.:

»Endnu et godt bevis på betydningen af forståelse mellem anglikanere og Den romersk-katolske Kirke oplevede man, da den apostoliske delegat blev introduceret for journalister og andre gæster fra offentligheden i England.

Dette skete i hjemmet hos sognepræsten ved Sct. Bride-kirken på Fleet Street i London, Rev. Dewi Morgan.

Denne mands gæstfrihed er ved flere lejligheder blevet kendt i London. Tidligere på året holdt han således et lignende arrangement for ærkebiskoppen af Canterbury (anglikaner) – men det er første gang, at en pavelig udsending er blevet æret på denne venskabelige måde.

– Når de gode og forstående forbindelser bliver så udtalte, skriver ugeavisen videre, må vi måske have lov at håbe, at et besøg af pave Paul her i Storbritannien ikke må være for langt borte?

Det er velkendt, at paven har dybe følelser for hele vort britiske folk og meget gerne ville komme hertil – selv om der stadig kan være frygt for, at mulig religiøs skinsyge måske vil komme til orde her og der under et sådant besøg.

Den romersk-katolske Kirkes leder besøgte imidlertid Australien, som er en del af The British Commonwealth of Nations – uden at der kom andet til orde end netop venlighed og respekt.

Der er ingen tvivl om, at ærkebiskop Bruno Heim som delegat hurtigt vil kunne bedømme det gode klima i hans nye land – men vort syn er, at et besøg af pave Paul yderligere vil styrke venskabsbåndene imellem kristne,« føjer bladet til.

a.d.

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølegade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landeretsassagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Benzon's
Begærvelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 58

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begærvelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *(01) 13 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murer- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 18 42 89 og 13 43 87

Bendt Gravgaard

I senkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Ligkistemagasinet

Hans Nielsen & Søn

Indehaver: VERNER JENSEN

Katolsk bedemand

Fruerstræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Telefon VA 6080

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snækmester

Brødregade 1, 4930 Maribo

Telf. (03) 88 07 59

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C

København V

Telefon EVa 37 67

Kød - Flæsk - Pålæg

En gros og en detail

Gaveidé:

Abonnement på Katolsk Forum

PATER

JOSEF MICHAELERS

40 ÅRS

ORDENSJUBILÆUM

Det har i lange tider været et udbredt ønske, at Skt. Annæ menighed og Bornholms katolikker kunne finde frem til en nærmere form for kontakt, da der altid har været knyttet stærke bånd mellem vore menigheder, eksempelvis kan nævnes, at alle bornholmske børn, der er katolsk døbt før 1918, står opført i Skt. Annæ kirkes ministerialbøger.

Søndag den 11. november 1973 fejrede pater Michaeler CSSR sit 40 års ordensjubilæum, og i den anledning fandt man det naturligt, at de i Skt. Annæ menighed, som havde lyst og mulighed derfor, skulle rejse til Bornholm og lykønske jubilaren.

Menighedsrådsformændene for Skt. Annæ og Åkirkeby menigheder kontaktede hinanden, og Erik Frandsen, Åkirkeby, lovede at sørge for indkvartering for de fra Skt. Annæ menighed, der mødte op.

Der kom fem lægfolk, fire redemptorister og to Skt. Elisabethsøstre. Vi lægfolk blev indkvarteret i præstegården i Åkirkeby, hvor menigheden har nyistandsat et antal gæsteværelser, der ikke står tilbage for gode hotelværelser. Disse værelser, - hvortil kommer spisestue, opholdsstue og køkken, - udlejes om sommeren til turister, et initiativ, der om kort tid gør menigheden økonomisk uafhængig af bispedømmet.

Festdagen begyndte i Rosenkranskirken i Åkirkeby med en koncelebreret messe kl. 10, hvori deltog seks præster, to lektorer og to ministranter, der gjorde messen meget smuk og højtidelig.

En særlig glans over festen kastede generalvikaren monsignore Flandrup, der havde indvilget i at repræsentere biskoppen, som var forhindret i at være til stede.

I kirken var forsamlet ca. 100 mennesker fra hele Bornholm, repræsenterende alle aldersklasser, den yngste lå i baby-lift.

Monsignore Flandrup holdt efter sin søndagsprædiken en stærkt personlig tale for pater Michaeler, hvori monsignoren påpegede pater Michaelers gode egenskaber, - ikke mindst hans troskab mod sine

ordensløfter og det store arbejde, han udfører for sine menigheder på Bornholm.

Monsignore Flandrup mindedes tydeligt bevæget sin afdøde præsteven pater Zoetmulder O.P., Rosenkranskirkens grundlægger, og fandt i dagens jubilar en værdig arvtager.

Efter messen, der naturligvis afsluttedes med Te Deum, samledes menighed, gæster og præster til reception i præstegården, og kl. 12 havde Åkirkeby menighedsråd indbudt alle øens katolikker samt tilreisende præster og lægfolk til en storstilet frokost, en indbydelse, der blev efterkommet af langt de fleste, vi var ca. 80 deltagere, det var et storstilet arrangement i en smukt pyntet festsal, der kun kan vække den allerstørste beundring.

Under frokosten vekslede taler - alvor og skæmt - men for udenforstående stod det helt klart, at denne beskedne præst var taget til hjertet af hele sin bornholmske menighed, og større gave havde man næppe kunnet skænke ham.

Jens Anker Kristiansen

ÅSEBAKKEN

Vi ønsker alle en rigtig glædelig og velsignet jul - samt et godt og kristeligt 1974. Hvad der spares ved at give vore ønsker videre på denne måde, går ubeskåret til sultne og nødlidende mennesker.

*Søstrene i Vor Frue Kloster
Åsebakken*

KIRKE I OPBRUD

Lægdominikanerne indbyder til møde søndag den 13. januar 1974, Kollegievej 2, Charlottenlund. Biskop Hans Martensen vil holde foredrag og lægge op til drøftelse over emnet: »Kirke i opbrud«.

Mødet begynder kl. 9,30, efter biskoppens foredrag er der messe, frokost (medbragt) og drøftelse.

Alle er velkomne! Vi beder blot om, at man vil melde sig til fru Connie Probst, Schimmelmannsvej 45, 2920 Charlottenlund. Telf. OR 6382.

På lægdominikanernes vegne
Rigmor Holt

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 16/12: 3. Søndag i Advent:

Zef. 3,14-17. - Salme: Es. 12,2-3. 4bcd. 5-6. (R: Bryd ud i fryderåb, thi stor i din midte er Israels Hellige). - Fil. 4,4-7. - Lk. 3,10-18.

Mandag d. 17/12: 1. Mos. 49,2. 8-10. - Mt. 1,1-17.

Tirsdag d. 18/12: Jer. 23,5-8. - Mt. 1,18-24.

Onsdag d. 19/12: Dom. 13,2-7. 24-25a. - Lk. 1,5-25.

Torsdag d. 20/12: Es. 7,10-14. - Lk. 1,26-38.

Fredag d. 21/12: Højs. 2,8-14. - Lk. 1,39-45.

Lørdag d. 22/12: 1. Sam. 1,24-28. - Lk. 1,46-56.

Søndag d. 23/12: 4. Søndag i Advent:

Mika 5,1-4a. - Salme 79 (80), 2ac og 3b. 15-16. 18-19. (R: Herre, vor Gud, omvend os og lad os se dit åsyn; da skal vi frelles). - Hebr. 10,5-10. - Lk. 1,39-45.

Mandag d. 24/12: I Morgenmesserne: 2. Sam. 7,1-5. 8b-11. 16. - Lk. 1,67-79.

I en evt. Aftenmesse: Es. 62,1-5. - Salme 88 (89), 4-5. 16-17. 27 og 29. (R: 2a). - Ap.g. 13,16-17. 22-25. - Mt. 1,1-25 (eller: 1,18-25).

Tirsdag d. 25/12: JESU FØDSELS

FEST:

Julenat: Es: 9,2-7. - Salme 95 (96), 1-2a. 2b-3. 11-12. 13. (R: Lk. 2,11). - Tit. 2,11-14. - Lk. 2,1-14.

Julemorgen: Es. 62,11-12. - Salme 96 (97), 1 og 6. 11-12. (R: I dag skal et lys stråle over os; thi Herren er født os i dag). - Tit. 3,4-7. - Lk. 2,15-20.

Juledag: Es. 52,7-10. - Salme 97 (98), 1. 2-3ab. 3c-4. 5-6. (R: 3c). - Hebr. 1,1-6. - Joh. 1,1-18 (eller: 1,1-5. 9-14).

Onsdag d. 26/12: S. Stefan, den første martyr. Ap.g. 6,8-10; 7,54-59. - Salme 30 (31), 3bc-4. 6 og 7b og 8a. (R: I dine hænder, Herre, befaler jeg min ånd). - Mt. 10,17-22.

Torsdag d. 27/12: S. Johannes evangelist: 1. Joh. 1,1-4. - Salme 96 (97), 1-2. 5-6. 11-12. (R: 12a). - Joh. 20,2-8.

Fredag d. 28/12: De h. uskyldige Børn: 1. Joh. 1,5-2,2. - Salme 123 (124), 2-3. 4-5. 7b-8. (R: 7a). - Mt. 2,13-18.

Lørdag d. 29/12: 1. Joh. 2,3-11 - Lk. 2,22-35.

Søndag d. 30/12: Den hellige Families Fest: Sir. 3,2-6. 12-14. - Salme 127 (128), 1-2. 3. 4-5. (R: 1). - Kol. 3,12-21. - Lk. 2,41-52.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 16/12: 3. Søndag i Advent; violet eller rosa.

Mandag d. 17/12: Ferialdag.

Tirsdag d. 18/12: Ferialdag.

Onsdag d. 19/12: Ferialdag.

Torsdag d. 20/12: Ferialdag.

Fredag d. 21/12: Ferialdag. - Som ihukommelse af S. Petrus Canisius, præst

og kirkelærer, kan dennes kirkebøn*) læses i st. f. ferieldagens.

*) Findes i Latinsk-Dansk Messebog, side [158].

Lørdag d. 22/12: Ferialdag.

Søndag d. 23/12: 4. Søndag i Advent, violet.

Mandag d. 24/12: I Morgenmesserne: Ferieldag. - I en evt. Aftenmesse: Vigiliens Messe (hvid); Gloria og Credo. Der knæles såvel i dag som i morgen, når der i Credo siges eller synges: *Et incarnatus est . . . (og har påtaget sig kød . . .)*.

Tirsdag d. 25/12: JESU FØDSELS FEST; hvid. - Påbudt helligdag.

Onsdag d. 26/12: S. Stefan, den første martyr; rød.

Torsdag d. 27/12: S. Johannes, apostel og evangelist; hvid.

Fredag d. 28/12: De h. uskyldige Børn; rød.

Lørdag d. 29/12: 5. dag i oktaven. - Hvid. - Som ihukommelse af S. Thomas Becket, biskop og martyr, kan dennes kirkebøn læses i st. f. oktavens.

Søndag d. 30/12: Den hellige Families Fest; hvid.

TIL LÆSERNE

Af tekniske årsager vil P. Dorns redegørelse for problemstillingen omkring ægteskabets uopløselighed først bringes i Katolsk Forums julenummer, som udkommer 18.12. red.

BERIGTIGELSE

I forrige nummer af Katolsk Forum omtales »Festskrift Johannes Simons«. På grund af en fejl, der skyldes festskriftets redaktion, manglede 3 forfattere i oversigten - nemlig Ove Leerbeck, biskop Hans L. Martensen og Johs. A. Schmidt. Priserne på festskriftet, der i øvrigt bliver på ca. 200 sider, var desværre også forkerte, da subscriptions med optagelse på »tabula gratulatoria« koster 35,- kr., mens subscriptions uden optagelse på »tabula gratulatoria« koster 30,- kr. På grund af disse forhold udvides subscriptionsfristen hermed til den 19. december.

Ole Kongsted, redaktør

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 18 04 33

Indeh.: A. BROSTRØM, Ing. M. af l.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

VÆGKALENDEREN 1974

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne

kr. 2,50

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

EFTER ALLE KUNSTENS REGLER?

»Praktisk taget alt, hvad man ser i biograferne i dag, er meningsløst fra et kunstnerisk synspunkt, og derfor kommer jeg der næsten aldrig. Jeg føler mig mere og mere ensom og isoleret og føler, at mine egne film bevæger sig i en retning, hvor jeg vil vedblive at være alene.« Så dystre ord kan man læse i et interview med Robert Bresson i Kosmorama nr. 107, februar 1972. Skaberen af bl.a. *En landsbypræsts Dagbog*, *En dødsdømt flygter*, *Mouchette* og *Barnebruden*. I september d.å. afsluttede han fire måneders filmoptagelser af *Le Graal* (Den hellige graal) eller *Lancelot du Lac*, – den endelige titel er endnu ikke fastsat. Disse filmoptagelser, der fandt sted i Frankrig, overværede og deltog jeg i. Det var en stor oplevelse at blive konfronteret med en kunstner af Bressons format: hans enestående visuelle evne, hans kompromisløshed og geniale blik for billedkompositioner, hans vilje og evne til at skære alt overflødigt bort og nå ind til det væsentlige. Og ikke mindst hans mod til at være sig selv, følgende sine skabende kræfters imperativ, uafhængigt af filmiske modeluners lokkende signaler.

Det var også hernede, jeg blev konfronteret med Filminstitutets støtte til Jens Jørgen Thorsens påtænkte »Jesus-film«. Via de franske aviser og mine danske venner blev jeg holdt løbende orienteret. Det så ikke godt ud. Manden bag filmsuccessen *Stille dage i Clichy* ville lave en såkaldt frisindet og ikke-traumatisk film om Jesus. Man tænkte sit. Situationen forekom ikke alene ironisk, men også grotesk: i 40 år havde Carl Th. Dreyer arbejdet på sit Kristusmanuskript, så døde han, – inden en kulturpolitik

kunne komme ham til undsætning. Hele sit liv havde han kæmpet mod filmindustrien for at kunne gennemføre sin kunst. Den sandhed er stedse gyldig: filmindustrien har altid holdt af kunstneren, men sjældent af hans kunst. Problemet er den skabende frihed. Og det er relevant i denne forbindelse ikke at forveksle begreberne *skaben* og *skaberi*. Det sidste har filmindustrien altid haft agtelse for. Derfor fik vi den nye filmlov, der skulle sikre den kunstneriske frihed og således indirekte give arbejde til vore nødstedte filmfolk. Den nye filmlov er god. I princippet er friheden sikret, staten kan ikke blande sig.

Så kom Thorsen og fik bevilget statsstøtte til sin famøse »Jesus-film«. Det var en bombe, tilmed en stinkbombe. Er der noget at sige til, at vi var mange, der ikke kunne ånde frit, og tilmed ikke kunne drømme om at betale for det? Protesterne kom. Samt forbud imod at optage i Frankrig. Og imedens udfoldede Thorsen sig afslørende i diverse aviser og ugeblade, fik til fulde bevist, at han slet ikke kendte forskel på at skabe og at skabe sig. De billeder, han lod offentliggøre, var passende illustrationer til Gert Fredholms vurdering af filmmanuskriptet: »Den (filmen) bliver obskøn, profan og inderlig desperat i sit krav om kærlighed og ømhed indtil det pornografiske.« Og biskop Martensen handlede som enhver biskop med respekt for sig selv ville have gjort. Og vor kulturminister dummede sig, så man skulle tro, at *han* var katolik.

På et møde den 27. november besluttede Filminstitutets bestyrelse så at trække produktionsgarantien tilbage. Motiveringen herfor var, at Thorsen og hans kon-

sortium SBA ikke havde været i stand til at forelægge en produktionsplan, der gav sikkerhed for, at optagelserne kunne starte d. 15. januar 1974, som det blev krævet af instituttets bestyrelse på mødet d. 2. oktober. Det blev altså bestyrelsens fastholden af datoen d. 15. januar, samt dens manglende accept af hemmeligholdelsen af optagelandet, der fik planerne til at bryde sammen – og Thorsen til at udbryde: »Der er ingen tvivl om, at Filminstitutets bestyrelse har ladet sig presse af den offentlige mening!« Og mon ikke Thorsen har ret? *Det er altid bedre, at én dør, end at hele folket dør.* Således har Filminstituttet vist sig hverken at være sin opgave voksen nu, da produktionsgarantien blev trukket tilbage, eller dengang, den blev givet!

Forurettelsen har fået Thorsen til at sammenligne sig med Dreyer. Den sammenligning ville Dreyer ikke have brudt sig om. Dreyer, der var lige så ensom i sin kunst, som Bresson er det i sin. Skønt indbyrdes vidt forskellige. »Man kan ikke lave en film om Jesus,« sagde Bresson en dag til mig under en af de mange samtaler, vi havde sammen. »Men Dreyer...« havde jeg spagfærdigt indvendt. »Dreyer... benyttede kun det religiøse som kulisse,« var Bressons lakoniske replik, og han havde set på mig med sine mærkeligt gennemtrængende øjne. Jeg kunne have tilføjet, at Dreyer i det mindste havde været en seriøs og kompromisløs kunstner, men gjorde det ikke. I stedet kom jeg til at tænke på Thorsen, – som desuagtet vil få lavet sin »Jesus-film«.

Ved hjælp fra filmindustrien.

Hans Jensen

23-24/1973

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

katolsk

forum

NOTESBLOKKEN

JUL I EN KRISETID

Julen vil i år være en anden end den, vi har fejret i tidligere tider. Vi vil på vor egen krop få krisen at føle. Mange vil komme til at fryse. Den offentlige og private trafik vil blive indskrænket. Prisstigningerne vil tvinge os til at være nøjeregnende med vore julegaver. Der vil næppe være plads for overflødige ting. Jullegaven til den, som har alt, vil være en illusion. Kort og godt: de gyldne års overflødhedshorn er tømt. Julen står i krisens tegn.

Der er mange, som gør sig tanker angående denne situation. Man kan ikke uden videre give velfærdsstaten skylden for alt dette. Vi ved jo alle, at udfordringen også kommer udefra. Ikke blot fra olieleverandørerne, men også fra den almindelige inflation, som rider hele verden som en mare. Vi kristne har heller ikke lov til at istemme et Te Deum, fordi levestandarden formindskes, som om dette i sig selv var til fordel for kristendommen. Velfærdsstaten er et gode for alle. Men overflodssamfundet er af det onde. Måske bliver vi af disse kriseagtige begivenheder belært om, hvilken brug vi skal gøre af denne verdens goder. Det er simpelt hen uanstændigt at leve i overflod, når andre undværer de mest nødvendige livsbetingelser. Krisen udligner ganske af sig selv den øjnedefaldende forskel mellem de fattige og de rige nationer.

Hvad har alt dette med julen at gøre? Det minder os om, at julen i sin oprindelse ikke var en fest for det mætte borgerskab. I evangelierne fortælles ikke noget om store julefrokoster, men om fattigdom. Nu er fattigdommen ikke en værdi i sig selv. Jesus er jo kommet for at befri

mennesket for dets angst og nød. Og dertil hører så sandelig også fattigdommen. Men han har lært os, at jordisk velvære ikke er den højeste værdi. Man kan vende og dreje evangelierne så meget, man vil, én ting kan vi alligevel ikke komme uden om: Jesus havde en særlig forkærlighed for de fattige og blev selv født i den dybeste fattigdom. Thomas af Aquin gør opmærksom på, at det, vi ejer udover det påkrævede, ikke tilhører os, men de fattige. Tænker vi på det og indretter vi vort liv derefter? Eller bliver vi bare ved at rane så meget som muligt til os? »Have-syge« er et godt ord.

Måske vil denne jul under krisens tegn også få os til bedre at forstå englens budskab om glæde. De fattige hyrder blev ikke pludselig rigge. Men de fik delagtigheden i en stor glæde. Denne glæde bestod i en stor forjættelse. Forjættelsen om en lykke over al lykke hos Gud. Der blev et håb tændt i disse fattige sjæle. Måske trænger vi netop i dag til dette håb.

Det endimensionale menneske, som H. Marcuse har beskrevet, kender kun denne verdens årsagssammenhæng. Kun det, som kan kontrolleres eller erfares, tæller. Men mennesket er mere end kun det fysiske behov. Det overskrider stadig sig selv. Kunsten kan lære os det. Og endnu mere religionen. Bag alle de sekundære mål, vi stræber efter, længes vi efter et »sidste mål«. Vort mål er foreningen med den treenige Gud i en kærlighed, som mætter al vor længsel. Dertil er vi skabt. Mon ikke den jul, som står i krisens tegn, vil kunne lære os noget af alt dette? Så forkyn-der den os en stor glæde.

H. Roos S.J.

VELKOMMEN, JUL

Velkommen, julestue, som var engang i huset hos mor og far, velkommen i mindets blide skær, enfoldige lys, forklaret, nær.

Velkommen, solhverv, vor jords fornyer, begyndende varme bag isblå skyer, en bleggrøn julerose i sne, med et mod, så vi næsten måtte le.

Velkommen, barn, til vor julefest, du var iblandt os som ydmyg gæst, dine øjne stråled' som vore dengang, du fulgte os i den samme sang.

En eneste nat med fred på jord. Velsign alt liv, som lever og gror! Du menneske, giv dog din næste brød og ræk ham din hånd i hans bitre nød.

Vi blev så store, så voksne, så kry, men gid vi bare var børn på ny, på vej til en slidt og gammel dør, som altid står åben – nu som før.

Aage Dyrkjøb

INDHOLD

JULE-EVANGELIET i en ny oversættelse	4
SKYGGERNE BLIVER LÆNGERE bag alt – et nyt lys	6
NYT FRA UD- OG INDLAND biskoppen hos paven	8
ISLAMS UNGE GENERATION og det religiøse problem	12
DEBATTEN OM ÆGTESKABETS UOPLØSELIGHED problemstillingen belyses	16
LANG NATS REJSE MOD DAG filmanmeldelse	18
TRE BØNNER I JULENATTEN en betragtning ved krybben	20
SOMMER I TIROL historier til underholdning	23
DE GAMLE ER EN AKTIV DEL AF SAMFUNDET unge og ældre sammen?	28
CPR 01.01.01.0001-³-a Kristus' personnummer	30
I MOZAMBIQUE OG ANGOLA orientering efter et besøg	34
VIDUNDERBARNET FRA CLERMONT Blaise Pascal	36
FEST på S. Knuds Skole, Århus	38
LITURGISK OVERSIGT fra kirkens dagbog	39
VELKOMMEN IGEN om Grundtvigs julesalme	40

**REDAKTIONEN ØNSKER ALLE LÆSERNE
EN GLÆDELIG JUL OG ET VELSIGNET
1974 OG TAKKER ALLE, ABONNENTERNE,
MEDARBEJDERNE, FORFATTERNE, BREV-
SKRIVERNE, KRITIKERNE OG ANDRE
VENNER FOR HVAD DE GJORDE I 1973**

KOMMENTAR

BØRNEMISHANDLING

Hvis der er en julegave, De endelig ikke skal give Deres børn, så er det Sven Wernstrøms bog »Kammerat Jesus«, som er udgivet af Hans Reitzels Forlag. Bogen kunne slet og ret kaldes blasfemisk. Mon vor ven Jørgen Thorsen har inspireret sin film fra dette skrift? Bogen holder sig langt fra evangeliet ved at berette om ting, som hverken kan dokumenteres eller overhovedet rimes sammen med det, vi ved om Jesus af Nazaret. Lad mig give Dem en enkelt smagsprøve:

»Jesus og Maria Magdalene ordnede sig et sovested i udkanten af lejren. Der lagde de sig og omfavnede hinanden. Efter en tid blev de forstyrret af Andreas, som kom hen til dem og sagde:

– Der er kommet mange mennesker. Alle spørger efter dig.

– Send dem hjem igen! sagde Jesus. Vi må lægge en plan, inden vi kan modtage flere folk. Og lad os så få fred og ro til i morgen!«

Jeg synes, tendensen træder tydeligt nok frem i dette korte afsnit. Det er ikke bare den frimodighed, hvormed man opdiger dette forhold, der forbavser én, men meget mere endnu Jesu tone, der røber et sindelag, som slet ikke kan passes ind i vor forståelse af Jesu karakter. Ikke bare handlingen, men også psyken er fantasifastre. Denne Wernstrøms Jesus har med evangeliets Jesus kun navnet til fælles. Ellers intet.

Bogens direkte, udtalte ten-

dens er gennem udhuling at bekæmpe troen i de børn, der kommer til at læse denne historie. Man fylder på navnet Jesus et indhold, som man frit fabulerer sig til, ud fra hvad man selv betragter som sandsynligt, og præsenterer sine unge, tillidsfulde læsere for resultatet: Jesus var en politisk oprører, hvis sidste ord var »Leve revolutionen«. Han er blevet henrettet. Slut. Sorgeligt efterspil: Jesu kammerater dyrkede Jesu minde på en meget speciel måde i Jesus Klubber. De fandt på alt det med undere og også på, at han »havde været verdens rareste mand« (cit.). »Og de ækle jødiske præster havde slået ham ihjel, bare fordi han var så rar. Det lød jo ikke særlig klogt, men noget måtte man jo sige.« Tja, kære hr. Wernstrøm, der kom De nok for langt ud af busken. De kan vel ikke ærligt mene, at dette er en redelig gengivelse af evangeliets forklaring? Men hvis De føler Dem nødt til at lyve, bare for at få Deres synspunkter til at passe, så giver jeg ikke noget for disse samme synspunkter. Og jeg synes, det er synd, at børn, der jo er værgeløse i deres medfødte tillid til os voksne, skal fyldes med løgn. Det er børnemishandling. Det burde kunne straffes.

Hvorfor jeg skriver dette som kommentar i KF's julenummer? Fordi julen er barnets fest. Der må vi gå ind for barnets sag. Jesusbarnets, og alle uskyldige børns.

H. van Schaik s.j.

En stor glæde

Juleevangeliet, som det lyder i Anna Sophie og Paul Seidelins oversættelse af Ny Testamente til nutidsdansk – en oversættelse, der snart publiceres af Bibelselskabet.

På den tid udsendte kejser Augustus en forordning om, at der skulle foretages en folketælling over hele Romerriget. Denne folketælling blev den første i Quirinius' embedstid som statholder i Syrien.

Overalt tog man nu af sted for at blive optaget på listen, enhver til den by, hans slægt stammede fra. Også Josef rejste op fra Nazaret i Galilæa til Davidsbyen Betlehem i Judæa, idet han tilhørte det fordums kongehus af Davidsslægten, for at blive optaget på listen dér sammen med sin trolovede, Maria, som ventede sig.

Mens de var i Betlehem, blev tiden inde til, at hun skulle føde. Hun fødte sin søn, den førstefødte, lagde ham i svøb og redte til ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem på kroen.

På markerne udenfor byen havde nogle hyrder lejet sig under åben Himmel og holdt nattevagt over deres hjord. Og Herrens Engel stod for dem, og Herrens Herlighed strålede over dem, og de blev meget forfærdede. Men Engelen sagde til dem: Vær uden frygt! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele Folket: I dag er der født jer en frelser, Herrens Salvende i Davids by. Og dette skal tjene jer som tegn: I skal finde et barn i svøb, liggende i en krybbe. Og i det samme var der omkring Engelen et talløst himmelkor, som jublede og sang for Gud:

Ære være Gud i de Højeste Himle,
Over jorden fred,
Over mennesker Guds behag.

Da Englene var draget ind i himmelen igen og hyrderne ladet alene tilbage, sagde de til hinanden: Lad os dog gå til Betlehem og se det, som er sket, det som Herren har kundgjort os! De skyndte sig af sted, og de fandt Maria og Josef og den nyfødte, som lå i krybben. Og da de så det, fortalte de, hvad der var blevet sagt til dem om dette barn. Alle lyttede og undrede sig over, hvad hyrderne havde at fortælle dem, og Maria indprentede sig det altsammen og overvejede det i sit hjerte.

Men hyrderne vendte tilbage, jublende og syngende til Guds ære over alt, hvad de havde hørt og set, – for alt var, som det var blevet sagt til dem.

(K.P.)

Skyggerne bliver længere og længere

Hvert år i adventstiden trænger tanken om den forestående julefest sig ind på os. Det sker gennem aviser og tidsskrifter, gennem radio og fjernsyn og naturligvis gennem kirkernes gudstjenester. Der tales om håb og glæde og om fornyelse af den åndelige reserve i forbindelse med den store kommende fest. Der spares ikke på opfordringer til besindelse og omvendelse. Det skal blive begyndelsen til en bedre tilværelse. Man hører om fred og lykke, om gode ønsker og velmenende løfter. Men dybt inde i os fatter vi ikke ret meget af alt dette. Der kan godt komme et skær af fromhed op i os, men dets stråler varmer kun for en kort tid. Hverdagen med alle sine pligter klamrer sig ubønhørligt om os. Det sædvanlige pres øges endogså mere end ellers, og der er slet ingen tid til at slappe af. Der skal købes madvarer og gaver, ordnes og forberedes til fest. Så må julen da blive det store højdepunkt.

Så nåede vi endelig så langt. Det er jul. Vi kan ånde op. Nu må virkningerne af julens budskab da snart vise sig. Men det varer ikke længe, før vi opdager, at glæden og den indre fred slet ikke indfinder sig, selv om vi troede, at den måtte komme, når alt det forberedende arbejde lå bag os. Fra år til år ser vi klart, at der er en mørk plet et eller andet sted, som vi ikke selv med vor bedste vilje kan få fjernet. Man mærker nogen mismod, – ofte ledsaget af træthed, vemodighed og resignation. Og når vi ikke kan finde nogen forklaring, så tror vi, at det hænger sammen med vinterens dystre mørke og stormens og regnens trøstesløshed. Det er rigtigt, at alt det virker på os, men det er ikke den egentlige grund til, at vi føler os så tomme og utilfredse med os selv og vore omgivelser midt i de glade festdage.

Det varer ikke længe, før det går op for os, hvilken indflydelse det moderne samfundsliv har på os. Hverdagen med al

dens jag efter penge og materielle goder har holdt os fangne i alle årets tolv måneder, så vi selv midt i juledagene føler presset fra vort arbejde og må kæmpe med hverdagens bekymringer på trods af gaver, festlige måltider, skønne salmer og oprigtige bønner under gudstjenesterne i kirken. Som vandringsmanden, der uge efter uge tramper hen ad landevejen i stadig samme rytme, fortsætter – når han har nået sit mål – i drømme med at marchere videre og videre, således kan vi heller ikke få vort hvileløse Jeg til på kommando at falde til ro. Og så ville vi dog gerne i julen standse vor rutine og føle lidt af vor barndoms tro, håb og glæde. Men det er meget svært, og der er ingen tvivl om, at årsagen til vort vemod og vor skuffelse her har sin dybeste årsag.

Vore anstrengelser svigter, fordi vi er helt og fuldt mennesker af vor tid. Og det kan ikke nægtes. Men vi kan derimod ændre vor indstilling til julefesten ved at blive klar over visse forhold i vort liv. Vi er ikke længere børn og vi lever i det 20. århundrede. Vi kan ikke både være voksne med sans for vor tids materielle goder og samtidig vente, at julen bringer samme glæde til os som til et fromt barn eller til et uoplyst menneske, som levede for et par århundreder siden. Kampen for vor eksistens, selvoptagetheden, ligegyldigheden og omgivelsernes totale mangel på respekt for Guds bud har gjort os åndeligt ensomme. Troens problemer og meningen med livet er tanker, som det pulserende liv har trængt tilbage til vor underbevidsthed. Og når nu julebudskabet drager meget af dette frem i dagslyset, så er det slet ikke mærkeligt, at vi ikke finder os til rette i sådanne omgivelser. Men vi tager fejl, hvis vi tror, at vi med denne indstilling ikke kan klare os. Selv da – når så meget er os uforståeligt – behøver vi ikke at blive ængstelige og jage sådanne tanker og følelser ud af vort sind. Vi gør det ofte og

forsøger krampagtigt at give julen sin gamle plads i vort liv og fejre den som hin lykkelige fest, barndommens fantasi foregøjlede os og som blev stående som et ønskebillede midt i vor grå hverdag. Hvor mange søger ikke at udfylde juletiden med hektisk udfoldelse, påklistret glæde og lukulliske nydelser? Nogle bliver bagefter forbavsede over, at der ikke forklaredes noget i dem, og andre siger rent ud, at de slet ikke følte sig lykkelige. Skuffet og tom, og med den samme vægtløshed og døde tro, vender de tilbage til arbejdet og gerningen og bringer ikke meget mere med fra festen end nogle julesalmer, som stadig klinger i deres hoved, og en revolterende mave i deres krop.

Vi skal ikke tvinge os til at blive »juleglade«, men være oprigtige overfor os selv. Julen kommer på sin egen måde. Hele året er et uafbrudt ja. Måske skulle vi for en gangs skyld forsøge at være passive og stille. Måske kunne vi lære af denne fest, som den er givet os. Det er ikke nødvendigt krampagtigt at mane sig op til en tro på julen og dens budskab eller at hykle overfor sig selv og andre. Måske kunne man med et åbent sind lytte til de enkle ord i julebudskabet. De har ikke ændret sig i de forløbne to tusinde år. Vi kunne måske synge med i et par julesalmer og fæstne vort blik til kærternes lys. Vi behøver jo ikke at dæmpe vore trosvanskeligheder og livsproblemer med fraser og fromme talemåder, blot fordi det er jul. Der er heller ingen grund til at undertrykke vore problemer, men vi behøver jo heller ikke at bore med lægens skarpe knive i såret. Lad disse tvivl blot hvile i os. Nogen usikkerhed vil altid forblive i ethvert menneske. Vi behøver ikke at være bitre. Selv julen kan ikke pludselig fri os for alt besværligt og gøre os lykkelige, om den så er nok så meget troens og lysets fødselsfest.

Og dog kan netop dette føre os til gang på gang at tænke

på tingenes fuldendelse, på døden og mørket, og lede os til en dyb forståelse af det jordiskes forgængelighed. Solen, som knapt når over horisonten, lader skyggerne vokse, og vi mærker i hele sin rækkevidde, at vore dødsstykker også er blevet længere. Død og mørke er for fornuften og forstanden, – de når ikke bag den. Og selv om alt held i livet og nok så store materielle værdier er nået, så kan de ikke hjælpe i sådanne overvejelser. Her hjælper kun tro. Men det er jo netop den, som vi ikke kan tvinge frem i os. Den kan vi kun overgive os til og beskedent vente på og bede om.

Når vi forstår dette, vil selv en følelse af vemod og sorg slet ikke være beklemmende selv midt i julefesten, om den så også nok så meget lægger sig som et slør over al glæde og festligholdelse. Vi ved jo, det hører til disse stunder, for der er ingen, der fra i dag til i morgen kan ryste livets realitet af sig og lige med ét træde ind i en verden af tro og tillid, som netop julefesten er. Og vi indser straks, at vi må lære i juletiden at lægge lidt af vor sædvanlige trang til at være den ledende bag os og snarere lade en anden få lov til at tage ledelsen. Det er jo til syvende og sidst kun Ham, som er i stand til at fjerne hvert spor af angst i vort sind og erstatte den med en tryghedsfølelse.

Julen er en gave. Sådant må vi tage imod den og opleve den. Kun ad denne vej er det muligt for os i hvert fald én gang om året at gå fra borde i det tyvende århundredes hurtigbåd og få lidt fornemmelse af freden i disse dage. Og kun sådan kan der tændes et glimt af en fornyet tro og gives en vis tillid, når vi når frem til, at der er en styrende kraft over os og at denne kraft ikke har glemt os.

Skyggerne bliver længere. Lad os ikke blive bange for dem. Julen lover os, at der bag alt eksisterer et nyt lys.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

At være barn eller voksen!

Der tales i dag meget om, at katolikker skal blive voksne i troen. Ingen vil mere være under formynderskab, men alle vil være myndige kristne, der er nået frem til mands modenhed. Det er rigtigt, at der er et barnagtigt religiøst stade, som vi skal lægge bag os for at blive voksne i troen, men vi må ikke glemme, at Gud er blevet menneskebarn, for at vi mennesker kunne blive Guds børn. Guds forjættelser til os er jo budskabet om, at han vil gøre os til sine børn, at vi er kaldet til barnekår hos ham og at han vil være vor Far. Og dette barnforhold hverken kan eller skal vi vokse fra. Vi skal tværtimod i troen vokse dybere ind i det. For det er troens væsen at udlevere sig mere og mere til Gud, at lægge sit liv i hans hænder, ligesom et barn tillidsfuldt lægger sit liv i sine jordiske forældres hænder.

Gud udleverede sig til os

Gud udleverede sig til os mennesker, da han julenat lod sig føde som menneske af jomfru Maria. Der findes næppe noget mere skrøbeligt og afhængigt end et spædbarn. Der findes næppe noget væsen, som i den grad er udleveret til andres omsorg. Og Gud gik selv denne vej. Han kom ikke til vor jord i magt og herlighed. Han udleverede sig til os. Han gav sig i menneskers hænder, vel vidende, at vi kunne gøre med ham, som det faldt os for godt. Og hvad gjorde vi så? Vi naglede ham til et kors. Vi gjorde hans menneskeliv til en stor lidelse, ligesom vi alt for ofte er anledning til at andre mennesker lider.

Fori han elskede os med en vanvittig kærlighed, vendte han denne lidelse til et offer. Han lærte os, at også vi skal

udlevere os til Gud, sådan som han udleverede sig til os. Også vi skal være rede til – om nødvendigt – at gå offerets vej gennem denne verden. For kærlighedens vej er altid offerets vej. Vi viger spontant uden om denne vej, men den indhenter os alle en dag. Derfor kan vi lige så godt lære selv at gå den. Vi kan lige så godt frivilligt blive denne verdens små. Vi kan lige så godt med det samme give afkald på at sikre vores tilværelse med denne verdens magtmidler. For Gud tager dem alligevel fra os alle en dag.

Julens evige budskab

Julens budskab står som en evig udfordring til os mennesker. Spørgsmålet er blot, om vi tager imod det og lever efter det! Når vi juleaften knæler ned foran krybben, i taknemmelighed og glæde, i tro og bøn, så er det selve livets mysterium vi knæler ned for: den, der vil redde sig liv, skal miste det, men den, der som barnet i krybben sætter sit liv på spil for Guds og menneskers skyld, skal redde det. Det er ikke overfladiske følelser eller letkøbte stemninger, Gud forventer af os juleaften, det er troens tilslutning til den guddommelige kærligheds mysterium, nemlig at der ikke findes større kærlighed end at give sit liv for dem, man elsker.

Det er dette, vi skal tænke på, når vi ser barnet i krybben – og intet som helst andet. Sådan har Gud handlet. Han har udleveret sig til os, gjort sig hjælpeles, og sådan forventer han også, at vi handler og udleverer os i tro og barnlig tilid til, at han vil oprejse os, ligesom han påskedag oprejste sin egen Søn til evigt liv.

K.O.

*Pave Paul VI har modtaget vor biskop
Hans Ludvig Martensen*

USA: Præst siger: troen på Jesus tiltagende i USA

Ifølge udsagn fra en præst, der er beskæftiget i undervisningen, er en levende, utraditionel tro på Jesus ved at tage til i USA, og de, der tilslutter sig den, har desuden noget værdifuldt at sige til den traditionelle kirke med dens institutioner.

»I 1966,« siger pastor McBride, »prangede Time Magazines et af sine titelblade med ordene »Gud er død«. »Og allerede i 1973,« fortsætter han, »fornemmer vi tydeligt, at Jesus lever. En troserfaring i Kristus baner sig vej i amerikansk kultur og ud over hele landet.«

»I 1966 udtalte John Lennon fra The Beatles, at disse var mere populære end Jesus Kristus«, sagde pastor McBride på en kongres om religionsundervisning i kirkeprovinserne Atlanta. The Beatles er siden blevet opløst, George Harrison synger »My Sweet Lord«. Bebudelses-sange som »Amazing Grace« og »Bridge over troubled Water« bølger ustandseligt ind i vore stuer. »Godspell« bryder ind som et middelalderligt mysteriespil på musik.

Erfaringstroens tre moderne former

Pastor McBride, som er direktør for det Nationale Nævn for religionslærere indenfor det Nationale Katolske Lærerbund, siger, at de såkaldte Jesus-People, de protestantiske Evangelister og de katolske Pinsevenner er de tre former, der i vore dage giver udtryk for troen på Jesus. Disse tre grupper, siger han, lægger vægt på værdien af inderlig personlig bøn til Jesus og en personlig erfaring af Helligånden. »I mange tilfælde er der klart tale om en omvendelse fra et liv i fortvivlelse til et liv i glæde og håb.« Disse grupper taler alle tre om Jesus som en »ven« og forkynder, at enhver kan komme i direkte forbindelse med Gud, når man giver sig Jesus i vold og lader sig »gendøbe« i Helligånden.

Pastor McBride erklærede som sin personlige overbevisning, at »denne udvikling peger på en religiøs vækkelse i 70'erne«, selv om den jo nok nu og da strander i overdreven iver og har udvortes former som Jesus-T-shirts og Kristus-ankelure. »Trods dette,« siger præsten, »er jeg overbevist om, at vi kan lære noget af denne bevægelse.«

Hvad kan vi lære af disse bevægelser?

Det er som om den katolske Pinsebevægelse siger til os: »lad jer dog ikke i den grad henføre og betage af troens ydre former, at I ikke kan trænge igennem dem og møde den Jesus, som I snakker så meget om.« En kirkes organisation

kan blive så optaget af at være organisation, at den glemmer den Jesus på hvem den er bygget, siger han.

Denne bemærkning belyste præsten med følgende ord: »Det hænder, at jeg møder en ekspert i liturgi, som i den grad går op i de ydre former, at han snart glemmer, hvad der i grunden er meningen med formen. Man kan møde en bibelexpert, som kan sin bibelforklaring fra første til sidste bibelbog og alligevel få den frygtelige fornemmelse: »Hvor er min Gud?« Man kan møde nogen, som er pinlig opsat på at tjene denne verden som en kristen, men i den grad er gået op i denne »tjenesteydelse«, at man får en snigende mistanke om, at al denne geskæftighed sker af ren og skær rutine og aldrig af hjertet.

Langt mere end ved de institutioner, hvori den ligger indrammet, siger pastor McBride, finder »troserfaringen« sit udtryk i de ord Kristus sagde ved starten af sin tjenergerning »Guds Rige er inde i jer.« Det er Guds gave, at Han ved menneskets skabelse har lagt en ukuelig længsel i mennesket efter at være sammen med Ham og kende Ham. Hos den kristne finder denne længsel sin fuldbyrdelse i bevidstheden om, at Gud, på grund af Kristi selvpofrelse for menneskets synder, taler til os med ordene: »Jeg holder af dig. Du er helt OK.«

Af alt dette må vi slutte, siger præsten, at en dyb glæde burde være daglig næring for os, også når der er mørkt og trist omkring os.

(N.C.)

CHILE: Det kristelige demokratiske parti forsøgte at redde demokratiet

Patricio Aylwin, formanden for Chiles kristelige demokratiske parti, udtalte for nylig, at »de kristelige demokrater hjalp Salvador Allende til at blive Chiles første marxistiske præsident, fordi de kristelige demokrater følte sig nærmere de venstreorienterede end de højreorienterede. På den anden side var vi udmærket klar over den fare, som dette indebar, eftersom det kommunistiske parti er totalitært, og det socialistiske parti i Chile i modsætning til de fleste andre socialistiske partier også er totalitært. Inden vi stemte for Allende, krævede vi derfor ændringer i landets grundlov for at få sikret de demokratiske rettigheder.«

Aylwin har været senator i to valgperioder og formand for senatet. Under hans lederskab har Chiles kristelige demokrater givet en betinget støtte til den militærjunta, som styrtede Allende den 11. september.

Var Allende demokrat?

Aylwin udtalte også, at hans parti i sin tid støttede Allendes kandidatur i kon-

gressen, for ikke at give nationen det indtryk, at man underkendte den valgsjæ, der gav ham det højeste antal stemmer. Ifølge Chiles grundlov skal kongressen vælge præsidenten, dersom ingen af kandidaterne opnår 50 % af stemmerne ved folkeafstemningen. Det lykkedes ikke Allende at opnå 50 %. Derfor måtte kongressen træde til, og ifølge gammel skik i Chile vælger kongressen altid den kandidat, som ved folkeafstemningen har fået flest stemmer. På spørgsmålet, om han mente, at Allende virkelig var demokrat, udtalte Aylwin, at Allende i mere end 30 år havde arbejdet inden for det demokratiske system. Han mente dog, at Allende i de sidste måneder, før han blev styrtet, var blevet gidsel for ekstremistiske grupper inden for regeringskoalitionen. Aylwin tilføjede dog, at han var overbevist om, at dannelsen af den væbnede arbejdermilitis kun havde kunnet finde sted med præsidentens fulde vidende og tilladelse.

Kommunistisk magtovertagelse?

»Jeg er overbevist om,« sagde Aylwin, »at tre års marxistisk styre har nedbrudt Chiles demokratiske struktur. Marxistene kunne ikke uden videre gøre sig til diktatorer, men de forsøgte på det. Selv den økonomiske krise tjente kun det ene formål: at give regeringen total magt. Den megen tale om Chiles vej til socialisme gennem demokrati og om demokrati var det rene bedrag. Folkefronten forberedte i virkeligheden et statskup, som skulle muliggøre en kommunistisk magtovertagelse.

Det kristelige demokratiske parti gjorde alt, hvad det kunne, for at forhindre en sådan kommunistisk magtovertagelse. »Under den politiske krise i juli måned, hvor kardinal Raul Silva opfordrede til dialog og forsoning, tilsluttede vi os hans opfordring, forudsat at vi kunne skimte muligheden for en demokratisk løsning af krisen. Vi talte med Allende, kom med vore forslag, var åbne for løsninger, hvor vi måtte slække på flere af vore krav. Men han hørte ikke på os.«

Den 17. august mødtes Aylwin og Allende i kardinal Silvas hjem. Mødet fandt sted på Allendes foranledning. »Allende nægtede igen at tage visse beslutninger for at sikre demokratiet. Jeg forlod mødet med den følelse, at han kun var ude på at vinde tid, og at han ville lade hæren få det indtryk, at han var på talefod med os. Det billede, som udlandet har skabt af Chiles kristelige demokratiske parti, som Allendes uforsonlige modstander, er helt forkert. Vi har altid været rede til at samarbejde med ham, forudsat at de demokratiske rettigheder ville blive bevaret og respekteret. Som et sidste tilbud til Allende

foreslog vi nyvalg både til kongressen og til præsidentembedet, men Allende modsatte sig dette, og åbnede dermed selv vejen for militærkuppet i september.

Militærjuntaens metoder ekstremistiske

Senator Aylwin benægtede, at han havde haft nogen form for kontakter med de væbnede styrker umiddelbart forud for kuppet. »Militærets løsning var ikke vor løsning, og vort parti vil ikke indtræde i nogen ny regering under militærets kontrol. På den anden side er vi Chiles største parti, og det kan militæret ikke sidde overhørig gennem længere tid.«

Aylwin indrømmede, at militærjuntaens metoder var ekstremistiske, men han mente, at situationen ville forbedres, når juntaen først havde fået bugt med den marxistiske arbejdsmilits. »Jeg tror, at juntaen vil beholde magten i to eller tre år, hvorefter vi kan vende tilbage til normale demokratiske tilstande. Jeg tror ikke, at Chile vil blive et nyt Brasilien.«

Aylwin sagde også, at den katolske kirke og dens hierarki havde optrådt yderst korrekt under hele krisen. »Kirkens situation er vanskelig og bliver let misforstået«, sagde han. »Jeg har set en angstfyldt kardinal, der vil blive korsfæstet på grund af udviklingen. Han gjorde alt, hvad der stod i hans magt for at finde en demokratisk og fredelig løsning på krisen. Jeg tror, at Kirkens biskopper både under Allendes styre og efter militærkuppet har været hævet over partipolitiske interesser for at forsvare de evangeliske værdier.«

(N.C.)

VESTTYSKLAND: 62 millioner kr. til Latinamerika

Ifølge biskop F. Hengsback af Essen har tyske katolikker i løbet af det sidste år skænket ca. 62 millioner kr. til 1.600 forskellige projekter i Latinamerika. Til sammenligning kan fortælles, at USA's

katolikker i samme tidsrum kun har skænket ca. 10 millioner kr. til Latinamerika. Den tyske hjælp er især gået til undervisningsprojekter og til pastoralt sognearbejde i særligt underudviklede områder.

(N.C.)

KENYA: En bibel til hvert hjem

De romersk-katolske biskopper i Kenya vedtog for nylig en resolution, hvori de indtrængende henstiller til ethvert katolsk hjem at anskaffe en bibel. Sognepræsterne har man bedt om at lave et overslag over, hvad der kan gøres i deres sogne, og hvor mange bibler, det vil dreje sig om for hvert enkelt sogns vedkommende, og biskopperne har bedt bibelselskaberne i Kenya om at yde bidrag til, at denne aktion kan gennemføres. Resultatet har været, at det romersk-katolske sekretariat i Kenya har afgivet en foreløbig ordre til bibelselskabet i Nairobi på 160.000 bibler på otte sprog, 240.000 Ny Testamenter og 16.000 bibeldele.

(K.P.)

SYDKOREA: Et råb om hjælp

Kristendommen i hele verden modtager i disse år den ene udfordring efter den anden fra medkristne i lande, hvor der hersker ufrihed, og hvor man ikke kan tænke, tro og tale, som samvittigheden nu byder det – med mindre man da vil gå helt ind under åget og tage den straf, der følger af åbent at bekende sin tro og indtage en anden holdning end den, regimet kræver.

Atter en ny udfordring – og denne gang fra kristne i Sydkorea. De kæmper ihærdigt og bravt imod diktaturet og for trosfrihed, og de retter nu en meget kraftig appel til kristenheden verden over med en indtrængende opfordring til at vise dem solidaritet og yde dem en hårdt tiltrængt, opmuntrende hjælp og en virkelig virksom og mærkbar støtte i hele deres kamp mod den politiske og ånde-

lige tvang og ufrihed i Sydkorea i dag.

Sydkoreas kristne har ladet udarbejde et dokument, som hemmeligt er blevet smuglet ud af landet, hvori man understreger, at man forpligter sig til helt og fuldt at gå ind for en genindførelse af demokratiet i Sydkorea. Det nuværende regime har »i bund og grund ødelagt den lov og orden, der tidligere har hersket i landet, og betjener sig helt og fuldt i stedet af brutal magtudfoldelse og trusler...«

Man understreger i øvrigt i nævnte udsmyglede dokument, at såvel trosfrihed som samvittighedsfrihed bliver undertrykt med alle til rådighed stående midler, og desuden har man i det hele taget helt ulovmedholdeligt sørget for at ødelægge enhver form for gudstjenesteliv, forsamling omkring bøn og prædiken, ligesom man også har lagt sin klamme hånd på religionsundervisningen og belarbedet. Under forsøget på at kontrollere landets borgere betjener regimet sig systematisk af bedrageri og manipulation, og ubarmhertigt og uopholdeligt sætter man det hemmelige politi ind, når man finder det betimeligt. Og det gør man meget ofte. De koreanske kristne erklærer i den forbindelse i nævnte dokument og appel om at yde dem hjælp i deres kamp, at de under disse omstændigheder ser deres klare opgave deri, at de vidner om sandheden, og at de aktivt går ind for at understøtte enhver modstand mod diktaturet.

Dokumentet, der er blevet offentliggjort i det amerikanske tidsskrift »Christianity and Crisis«, afsluttes med disse ord – særdeles aktuelle i alle måder og aktuelle nu ind under Advent:

– Vi er besluttet på at følge Vor Herre Jesus Kristus, efter at leve med og blandt vort folk, at bidrage vort til at undertrykke politisk magtudfoldelse og tage del i og gå foran i arbejdet for den historiske ændring, der skal og må komme. For dette er for os at se den eneste vej for en forkyndelse af Gudsriget.« (K.P.)

ISLAMS UNGE GENERATION OG DET RELIGIØSE PROBLEM

Af Michel Lelong

Fra Marokko til Pakistan, fra Sovjet til Guinea danner 500 millioner muslimer et stort fællesskab, der bekender én og samme tro, der bygger på den samme bog, der udfører de samme riter og påberåber sig en fælles åndelig arv. Denne enhed udelukker ikke en enorm sproglig, socio-kulturel og politisk mangfoldighed. I dag som i går består islam af mænd og kvinder af forskellig etnisk oprindelse, på forskellige kulturelle niveauer, fra forskellige sociale miljøer.

Halvdelen af dem er under tyve år; de islamitiske lande hører til dem, der har en særlig ung befolkning, og befolkningstrykket bliver nu og da ret dramatisk. Disse unge får en bedre og bedre uddannelse, fordi de islamitiske stater, efter at de er blevet selvstændige, næsten alle har satset stærkt på undervisningen. Men selv om skolernes, gymnasierne og universiteterne antal i disse lande er steget voldsomt og har gjort de nye generationer stadig mere selvbevidste, er der dog stadig problemer med hensyn til de unges arbejdsmæssige og menneskelige fremtid,

fordi den økonomiske udvikling ikke altid har holdt trit med undervisningens demokratisering. For de unge i de islamitiske lande er dette – ligesom i de fleste andre af den tredje verdens lande – netop nu det største problem, både når de står over for det som enkeltpersoner (når de skal skaffe sig arbejde), og når de også interesserer sig for det ud fra et politisk synspunkt og ønsker at forandre den nævrende samfundsstruktur.

Mod et mere menneskeligt samfund

De unge muslimer, der står over for denne situation, lever i et familiemiljø og i en social sammenhæng, hvor traditionelle vurderinger og normer ofte er strenge (især hvad pigerne angår). Men i lighed med kristne unge – selv om der kulturelt, sociologisk og teologisk er store forskelle – ledes de i vore dage af nye motiver og drages mod vor tids ideologier, især marxismen, som i sine forskellige former for mange synes at være den mest effektive vej til større retfærdighed. En marokkansk sociolog, Abdallah Laroui skrev i 1967, at fordi handlingen er det vigtigste, er man tvunget til at vælge en model, der andetsteds har stået sin prøve. Efter de klerikale, liberale og tekniske perioder, hvor den arabiske bevidsthed har arbejdet med fragmentariske modeller, søger og finder den nu i en vis opfattelse af marxismen en entydig og total model, der indeslutter og forener de tidligere modeller.¹⁾

På trods af, at »religionen« fra den dialektiske materialismes synsvinkel betragtes som en fremmedgørende faktor, har marxister i de islamitiske lande ofte undgået en alt for polemisk holdning over for islam. Men selv om et sakralt samfunds tryk i disse lande har tvunget ateismen til at være diskret, forsigtig og undertiden helt tavs, forhindrer dette naturligvis ikke, at den eksisterer, blandt andet i universitetsmiljøet, eller at den nu og da tager ordet.

Således udkom der i 1969 i Beirut en bog af Sadiq Jalal Al-Azm: *Naqd alfiker aldini*. Bogen vakte megen politisk-religiøs opsigt i Libanon, dens udbredelse blev forbudt, og forfatteren blev for en domstol anklaget for at »fremkalde konfessionel uro og for at bagtale religionen«.

Foruden de lokale aspekter af denne krise har affæren Azm også en langt større betydning: Denne »kritik af den religiøse tænkning« tager nemlig spørgsmål op, der stadig oftere og oftere stilles – ikke blot i Mellemøsten, men i hele den islamitiske verden. »Hos os,« skriver Sadiq Al-Azm i sin bog, »er den gamle religiøse indstilling, der er kendetegnet af ro og optimistisk vished, ved at forsvinde (.), hver og en af os må fremover spørge sig selv: Har jeg lov til fortsat at

acceptere de nedarvede trossætninger, hvis de strider imod den overbevisning, jeg er nået frem til?«²⁾

I hvilken udstrækning er den ateisme, der kommer så tydeligt til udtryk i en bog som Sadiq Al-Azm's bog, trænger igennem hos de unge muslimer? Et sådant spørgsmål er vanskeligt at besvare. Men det er sikkert, at i og med at Marx', Freuds, Maos og Monods ideer får international udbredelse blandt et stadig større antal muslimer, har den traditionelle tro – ligesom hos mange kristne – måttet give plads for den tvivl, ja til og med for vantro. Udbredelsen af sådanne id' strømninger har også positive aspekter: De skaber kritisk sans, fri tænkning og en sådan konfrontation mellem ideer, som er en nødvendig betingelse for menneskelig fremgang. Men det hænder også, at de nye ideologiers indflydelse fører til en ny slags konformisme, der er lige så ufrugtbar som de tidligere.

Ortodoksien lever videre

Over for disse oppositionelle strømninger reagerer visse islamitiske kredse med at tale om den fare, »modernismens og progressismens slagord« udsætter den traditionelle tro for. De beskylder de importerede ideologier for at »indgyde deres dødbringende gift i det islamitiske samfund«, »at lede mennesker til at tvivle på deres religions effektivitet« og at få dem

»bort fra deres arv, deres tidligere ære og de udødelige, højeste værdier«.³⁾

I mange lande har man også startet kampagner mod »de europæiske skikkes indflydelse«, der af visse personer betragtes som en alvorlig trussel mod det islamitiske samfunds ligevægt.

I september 1970 appellerede Mouloud Kassim, Algeriets undervisningsminister, til »samfundet, staten og nationen«, for at »det islamitiske og socialistiske Algeriet« skulle reagere mod den »bølge af sexdyrkelse, ungdomskriminalitet og skilsmisser«, som efter hans opfattelse truede med at »smitte Algeriet«. Efter denne indgriben begyndte der i Algeriets presse en debat om »det moralske forfald«. Mange algierske lærere og ledere greb lejligheden til at kritisere visse aspekter af den vesterlandske civilisation og til med kraft at fordømme »dem, der gør sig skyldige i overdreven beundring af alt, hvad der er udenlandsk.«⁴⁾

Når det gælder om at holde fast ved den strenge ortodoksi, fortsætter de store islamitiske universiteter med at spille en vigtig rolle, selv om de fleste af dem begynder at tabe deres prestige i forhold til mere moderne højere læreanstalter. Men den religiøse traditionalisme går ofte også hånd i hånd med de politiske hensigter og påberåber sig »arabismen« eller til og med »den islamitiske socialisme«, som tilfældet er med det islamitiske broderskabs politisk-religiøse aktioner siden 1925.

Bag bundetheden til de traditionelle islamitiske normer ligger altså meget forskellige religiøse holdninger. For nogle, der er dybt troende, er det vigtigste at forblive tro mod de åndelige og moralske værdier, de har fået fra den islamitiske tradition. Over for det europæiske samfunds nuværende krise mener de, at man for enhver pris må opretholde et vist antal etiske principper, hvis grundlag i deres øjne er troen på den retfærdige og barmhjertige Gud. Men for at bibeholde denne tro og de krav, den medfører, tror de, det er nødvendigt at opretholde strukturer og regler, der blev fastsat for århundreder siden i helt andre samfund end i dag. Et sådant standpunkt kan føre til, at de, som indtager det, forkaster visse positive bidrag fra den moderne kultur og på væsentlige punkter (f.eks. kvindens frigørelse og de sociale fremskridt) lukker sig inde i en uaktuel problematik.

Det hænder også, at denne fastholden ved den allerstængeste »ortodoksi« bliver mere sociologisk end personlig, mere juridisk end religiøs, mere politisk end mystisk. Det væsentlige bliver da ikke længere »at søge efter Guds ansigt«, men samfundets bestandighed og stabilitet, tvetydige begreber, der kan være en kilde til ægte solidaritet, men også til en overdreven tvang og til politisk-religiøse »blokeringer«, som, hvad alle samfunds historie viser, er en trussel både for menneskers frihed og for troen selv.

Mennesket i højsædet og troskab mod islams ideal

Den overvejende majoritet af unge muslimer, der er lige så kritiske over for »den religiøse integrisme« som over for ateismen, ønsker at være det tyvende århundredes mennesker og verdensborgere uden derfor at fornægte deres åndelige arv. Man kan på en måde sige, at i islams lande – som i den øvrige verden – er mennesket blevet det vigtigste. Det er der ikke noget nyt i: Der findes i den arabisk-islamitiske kultur en rationalistisk og humanistisk tradition, hvis stadig aktuelle betydning det er rimeligt at minde om i dag. Men det traditionelle islamitiske fællesskab var et »sakralt« og teocentrisk samfund ligesom – omend i en anden form – middelalderens kristendom. I dag interesserer hverken muslimer eller den kristne sig så meget for »frelsen« som for »lykken«, velbefindendet. Skolen er nu vigtigere end kirken eller moskeen, ansættelsen og arbejdet mere tillokkende – og mere nødvendigt – end gudstjenesten og bønnen.

Dette indebærer ikke, at islam er ved at forsvinde fra muslimernes personlige og kollektive liv. Man konstaterer i stedet, at det ikke blot er skikke og adfærdsmønstre, der overlever, men også religiøse overbevisninger og motiver. Man

kan være bundet til dem rent sentimentalt, sociologisk eller kulturelt; men troen kan også bygge helt og fuldt på Koranen.

Når en sådan tro eksisterer, er den ofte mere »levet« af de troende end bearbejdet og udformet af teologerne for at passe til vor tids sprogbrug. Disse er ofte alt for præget af de traditionelle sjælelige strukturer til at kunne foretage de undersøgelser, der er nødvendige, for at man virkelig kan forny den religiøse tænkning. Det er i langt højere grad ved de moderne universiteter, man i dag finder tegn – og det i stadig stigende antal – på en sådan teologisk fornyelse.

Blandt de emner, der ofte tages op af dem, der prøver på at læse Koranen på en ny måde, som svarer til det tyvende århundredes realiteter, er der to, som vi vil behandle her, fordi det er spørgsmål, som unge over hele verden i dag interesserer sig for.

Iver for retfærdighed

Det første af disse emner er Koranens bud om social retfærdighed. Man ved, at dette problem indtog en stor plads i Muhammeds tidligste prædikener og senere i islams tradition. Uden – som nogle har gjort – at gå så vidt, at man siger, at der i den islamitiske arv er »en socialisme, der er mere perfekt og mere komplet end marxismen«, er det alligevel let i Koranen, bag de forskellige formuleringer, der er bundet til en vis bestemt tidsperiode, at finde en »ånd«, der stadig har et værdifuldt budskab at bringe også i det moderne samfunds økonomiske sammenhæng.

Det er altså ikke til at undre sig over, at mange muslimer, der er ivrige efter at fordømme alle former for menneskelig undertrykkelse og udsugning af mennesker, forsøger at læse tekster som disse på en ny måde, der passer bedre ind i vor tid:

Nej. Men I ærer ikke den forældreløse,
Og I opmaner ikke hinanden til at
bespise de fattige,
Men I opæder (andres) arv rub og stub,
Og I elsker rigdom med overstrømmende
kærlighed.
Men nej. Når jorden knuses til stumper
og stykker,
Og din Herre og englene kommer i
rækker og gelede,
Og helvede bliver bragt nær på den dag:
På den dag vil mennesket ihukomme,
men til hvad nytte skal ihukommelsen
være? (Sûra 89,18–24.)

Hvad skal lære dig, hvad bjergvejen er?
(Det er) at sætte slaven fri
Eller at bespise på hungersnødens dag
Den beslægtede forældreløse
Eller den fattige, (der ligger) i støvet.
(Sûra 90,13–17.)

Den vægt, der lægges på den sociale dimension af Koranens budskab, gør, at visse muslimer kan tale om en slags »revolutionsteologi«, der ganske ligner den, man netop nu finder i visse kristne kredse. Hassan Hanafi skriver: »Gud eksisterer som menneskeheden fremtid (...). Gud er historie. Gud er, hvad vi har brug for, udviklingen og frigørelsen, brødet og friheden.«⁷⁾

Mere interessante, fordi de tager mere hensyn til alle den islamitiske tros dimensioner, er de forsøg, der gøres på at finde det koranske budskabs »grundlæggende intention« hinsides alle forsøg på en aktualisering til en historisk inkarnation af denne »intention«. Med dette har Muhammed Arkoun beskæftiget sig i en studie om *Islam over for udviklingen*⁶⁾ og i sin introduktion til Koranen.⁷⁾ Arkoun, der er påvirket af samtidige filosofers og teologers tænkning (Ricoeur, Karl Bart, Yves Congar, Bultmann), samtidig med at han er stærkt præget af arabisk-islamisk kultur, ville ønske, at Koranen ligesom alle andre skrifter blev studeret efter moderne metoder. Han mener, at man på den måde ville kunne genfinde Guds ords »første friskhed« ved at »vende tilbage til åbenbaringen bag alle de tolkninger, forfalskninger og alle slags afguder, som historien har skabt.«⁸⁾

Man kan også nærme sig disse perspektiver ud fra en anden muslimsk forskers synspunkt, nemlig Hassan Askari. Han mener, at »den historiske islam har været en bestandig fornægtelse af Koranens eskatologi«, og han har mindet om, at historiens afslutning ud fra Koranens synspunkt udgøres af dommedag. »Det er mod dette mål,« skriver han, »at tiden er på vej. Men den historiske islam forlægger tværtimod historiens slutning til historiens midte og Guds rige til menneskenes rige.« Muslimerne burde, tilføjer Askari, ligesom de kristne indse, at »al historisk virkeliggørelse af de sandheder, der er åbenbarede af Gud, vedbliver med at være vilkårlige.«⁹⁾

Man behøver vel næsten ikke at understrege, hvor vigtige disse analyser er. De nægter at reducere islam til dens sociopolitiske dimensioner, hvilket fører til, at de i Koranens budskab opdager en frugtbar spænding mellem historie og eskatologi, handling og kontemplation, fremelskelse af mennesket og mødet med Gud.

Søgen efter Gud

I århundreder har den islamitiske bøn udtrykt menneskets totale og radikale »hengiven sig selv« til sin Gud, ikke på grund af en slags resigneret »fatalisme«, men i en fri og tillidsfuld tilslutning til den guddommelige viljes mysterium.

Mange tekster, menighedens rituelle bønner, de troendes personlige påkaldel-

ser, mystikernes poesi – vidner om den åndelige erfaring, man har gjort og stadig gør inden for islam.

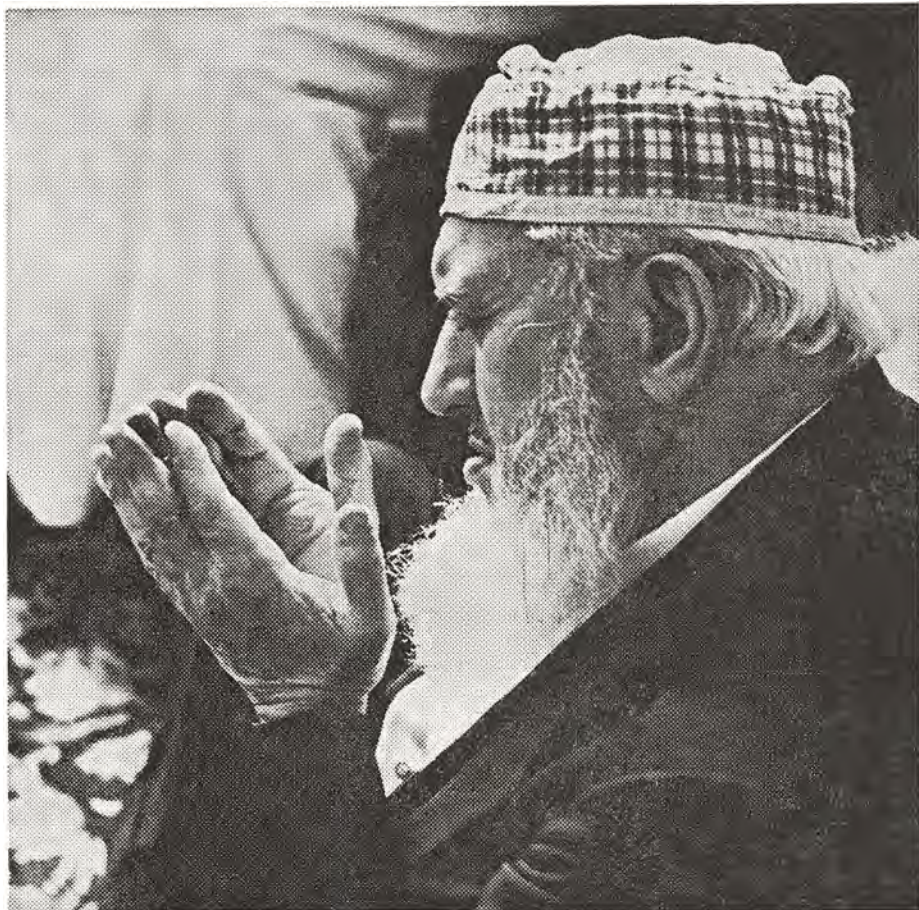
»Min Gud,« skriver Ibn Ata fra Alexandria i det 14. århundrede, »befri mig fra at lede mig selv, og led du mig, og lad mig slippe for at vælge, ved at du vælger for mig. Min Gud, det, jeg vil, er at komme til dig, og det er gennem dig, at jeg går til dig. – Led mig gennem dit lys til dig. Min Gud, hjælp mig til at opdage rødderne til min fattigdom. Min Gud, du er mig så nær, og jeg er så langt fra dig . . .«¹⁰⁾

Den samme åndelige holdning præger følgende tekst, udvalgt blandt hundreder af andre. Det er en traditionel bøn, der bedes under en pilgrimsfærd til Mekka:

»Å min Gud, lad lyset være i mit hjerte, lad lyset være i mine øjne. Gør mit hjerte vidtfavnende, å min Gud, og gør min opgave let. Hos dig søger jeg beskyttelse mod tvivlen, mod uroen og mod døden. Hos dig søger jeg beskyttelse mod uretfærdighed og al modgang . . . Lovet være du, min Gud, så meget, som vi nu kan give udtryk derfor, og værdigere, end vi kan give udtryk for. Det er til dig, jeg er forudbestemt til at vende tilbage, det er til dig, min arv bør komme tilbage. Hos dig, min Gud, søger jeg beskyttelse . . .«

I dag må de unge i de islamitiske lande – som overalt i verden – engagere sig i udviklingen og påvirkes af de nye ideologier. – Kan da denne islamitiske bøn, der udtrykker hengiven sig til Gud, stadig være – eller på ny blive – hvad den i århundreder har været for tusindvis af troende? Mange tror det og oplever det således – herom vidner nyudkomne bøger som Mustafa Mahmouds *Rihlati min al-chakk ila l-iman* (Min vej fra tvivl til tro),¹¹⁾ Kamil Husseins *Al wadi al-muqaddas* (Den hellige dal)¹²⁾ og Muhammed Talbis sidste forelæsning: *Islam og dialogen*.¹³⁾ Disse værker viser, at konfrontationen med de moderne ideologier for muslimerne såvel som for de kristne er en vanskelig og risikabel prøve, men samtidig en opfordring til at uddybe deres tro.

For nogle år siden skrev Muhammed Talbi: »Islam er en af menneskeheds største rigdomme. I dette øjeblik, hvor den er ved en korsvej, retter den spørgsmål til sig selv og mediterer over den moderne verden. Hvilken skæbne venter den? (. . .). Hvilket alternativ, man end til sidst når til, og hvilken vej, man end definitivt vælger, så kan islam ikke tilbageerobre sin plads i verden eller have nogen berettigelse, hvis den ikke bliver, hvad den var hos de bedste af sine disciple og aldrig er hørt op med at være: en spænding og et krav. En religion, der ikke er uro og forskning, der ikke er søgen og tørst efter idealet, det fuldkomne,

det absolutte, som ikke til en vis grad er tragisk, er ingen religion.«¹⁴⁾

Behøver man at understrege, at disse perspektiver falder sammen med de kristne kirkers nuværende undersøgelser? Efter så mange århundreders gensidige fordomme, misforståelser og konflikter er dialogen mellem kristne og muslimer – og i særlig grad mellem unge kristne og unge muslimer – i dag særlig betydningsfuld og meget vigtig.

For at denne dialog skal komme i gang og gå i dybden, er det nødvendigt, at man fra begge sider opgiver den »proselytisme«, der stadig er den alvorligste hindring for et virkeligt møde. Som Muhammed Talbi bemærkede i en forelæsning, han i 1971 holdt i Rom, bør den »propagandistiske« holdning – enten den er aggressiv eller mere diskret – erstattes af et virkeligt »apostolat«, som – efter hans mening – består i, at enhver i overensstemmelse med sin egen kaldelse og i absolut respekt for den andens overbevisning vidner om Guds mysterium. Er det ikke i denne ånd, unge muslimer og unge kristne i venskab og solidaritet med alle andre – troende eller ikke-troende – og i respekt for de indbyrdes forskelle er kaldede til i fællesskab at leve »Gud i dag«?

Fra Katolsk Informationstjenst, Uppsala, nr. 4 1973.

Noter

1. Abdallah Laroui: *L'idéologie arabe contemporaine*, Maspero, Paris 1967, s. 155.
2. Sadiq Jalal al-Azm: *Naqd al-fikr al-dini*. Beirut 1969, s. 8, 21.
3. M. Mestaoui: »A toi frère en Islam«, i *Yawhar el Islam* (Tunis), dec. 1971, s. 2.
4. *Al Moudjahid* (Alger), 27.–30. sept. og 1.–3. okt. 1970.
5. *Les Musulmans*. Beauchesne. Paris 1971, s. 97.
6. *Diogenes*, jan.–marts 1972, s. 82.
7. *Comment lire le Coran*. Garnier-Flammarion, Paris 1970.
8. *Ibid*, s. 35.
9. *Les Musulmans*, s. 132.
10. Citat af Jean Abdelgelil: *Aspect intérieurs de l'Islam*. Le Seuil, Paris 1969, s. 176, 230.
11. Kairo 1971.
12. Kairo 1968.
13. Tunis 1972.
14. »L' Islam et le monde moderne« i *Confluent*, juni–juli 1960, s. 404–405.

*) Oversættelsen er fra »Koranen« oversat til dansk af A. S. Madsen, Borgens Billigbøger, København 1967.

På Det andet Vatikankoncil den 29. september 1969 holdt mgr. Zoghby, generalvikar for patriarken i Ægypten, et indlæg, der begyndte således: »Der er et problem, som volder endnu flere kvaler end problemet om børnebegrænsning, nemlig problemet om ægtefællen, der i sine bedste år uden egen skyld befinder sig definitivt alene på grund af den anden ægtefælles fejltrin. Kun kort tid efter ægteskabets indgåelse – et ægteskab der efter alt at dømme synes lykkeligt – sker det, at en af ægtefællerne enten på grund af menneskelig svaghed eller fuldt overlagt forlader hjemmet og indgår en ny forbindelse. Den forladte ægtefælle kommer til sin sognepræst eller biskop, og han eller hun får kun ét svar: »Jeg kan ikke gøre noget for Dem; De må affinde Dem med at leve alene og være afholdende resten af Deres liv.« Denne løsning forudsætter en heroisk dyd, en sjælden tro og en karakter ud over det almindelige. Denne løsning kan ikke fremsættes som krav til alle.«

Med dette indlæg var debatten i den vestlige kirke sat i gang. Den varer ved, og der udkommer mange bøger og artikler om emnet.

De fleste katolikker i Danmark læser vel ikke udenlandske bøger om teologiske spørgsmål og heller ikke udenlandske tidsskrifter, der bringer artikler om sådanne emner; de er således afskåret fra at blive orienteret om udviklingen på dette felt, hvis ikke de, der ved noget om det, gør sig umage for at formidle deres viden. Det er åbenbart ikke helt risikofrit at formidle nye tanker på det religiøse område. Så mange kristne synes at føle sig bedre tilpas med gamle problemer end med nye løsninger! Man risikerer at blive misforstået, fordi det er vanskeligt at dække sig ind på alle leder og kanter f.eks. i en kort artikel her i bladet. Man risikerer at støde nogle læsere; vel nok fordi man rokker ved noget, som de føler bør stå helt fast. Man risikerer også at nedkalde velmenende rettroenhedens vogteres harme over sit hoved, selv om man ikke har gjort andet end referere fagfolks velfunderede meninger!

Kold douche eller flodbølge

Det forekommer mig, at det er vigtigt, at der fra tid til anden er folk, der udsætter sig for disse risici. Det er nemlig bedre, at det nye en gang imellem kommer som en kold douche, end at man søger at dæmme op for det, for så om nogle år at blive nødt til at lade det hele styrte frem på en gang som en farlig flodbølge.

Når folk ikke bliver informeret, kan de nemt luller ind i en falsk sikkerhed, der stammer fra en unuanceret forestil-

ling om, hvad der skulle være »Kirkens uforanderlige lære«. En sådan falsk sikkerhed kan senere føre til trosvanskeligheder eller endog troskriser – som vi jo har set mange eksempler på siden concilet. Den gode pressedækning, som concilet fik, udløste netop en farlig flodbølge af nye synspunkter, der blev årsag til, at mange mistede fodfæste.

Er det ikke rimeligt, at man behandler katolske lægfolk som modne mennesker og i tide orienterer dem om de moderne teologiske tanker, der før eller senere vil føre til en nuancering af bestemte aspekter af det, der i en (måske lang) periode har været den gængse opfattelse af Kirkens lære?

Den igangværende debat om ægteskabets uopløselighed er et eksempel på teologisk nytænkning, som den katolske menighed i Danmark bør være underrettet om. I Katolsk Forum 18/1973 forsøgte jeg ganske kort at gøre rede for problemets eksistens, indhold og rækkevidde. Redegørelsen var nok for kortfattet: nr. 21 bragte to læserbreve samt en ny »kommentar«, i hvilken jeg lovede en fyldigere orientering. For at undgå misforståelser, må jeg gøre opmærksom på, at heller ikke det følgende er nogen fuldstændig redegørelse: emnet er altfor omfattende til, at det kan dækkes tilfredsstillende i en artikel.

Skabelsesordenen?

De fleste katolikker, der læser dette, har vel lært, at Kirken under ingen omstændigheder kunne opløse et gyldigt indgået ægteskab, der var fysisk fuldbyrdet. Som begrundelse plejede man bl.a. at henvise til Mat. 19,6: »Hvad Gud har sammenføjet, må et menneske ikke adskille.« Man opfattede altså det monogame ægteskab som hørende til »Guds skaberorden«, navnlig da der i nævnte afsnit hos Mattæus citeres 1. Mos. 2,24. Altså: ægteskabet som institution skulle være en livsvarig, uopløselig forening af en mand og en kvinde ifølge selve den tingenes orden, der er givet ved Guds skabelse. Det er indlysende, at intet menneske har lov til at lave om på Guds skabelsesorden. Ægteskabets uopløselighed måtte derfor være et *ubetinget* og *universelt* krav.

Allerede i Det nye Testamente finder man imidlertid, at denne såkaldt »skaberorden« ikke er af absolut karakter, idet Paulus som bekendt gav tilladelse til, at en kristen gerne måtte skilles fra sin hedenske ægtefælle, der ikke ville leve i fred med ham eller hende (1. Kor. 7,12-16).

I 1537-1585 kom der en række dekretter, som tillader opløsning af ægteskaber, hvis hedninge, der havde levet i polygami (flerkoneri), ønskede at blive døbt.

DEBATTEN OM ÆGTESKABETS UOPLØSELIGHED

Af Leslie O. Dorn s.j.

Uden at gå i detaljer kan vi fastslå, at dette privileg (ofte kaldet det petriniske) går langt videre end det paulinske.

Altså er skabelsesordenen alligevel ikke nogen absolut almenyldig forordning med hensyn til ægteskabet. At Paulus og den romersk-katolske Kirke har givet deres velsignelse til skilsmisse (omend under særlige betingelser) forekommer så meget mere bemærkelsesværdigt, når man erindrer, at det ægteskab, Kristus taler om (f.eks. i ovennævnte passus hos Mattæus) ikke er det kristne, sakramentale ægteskab men netop det, der hører ind under omtalte »Guds skaberorden«, som det jo ikke skulle være givet noget menneske at røre ved.

Det kristne ægteskab

Nogle vil måske sige: »Lad os se bort fra dette med skabelsesordenen; det er jo det kristne ægteskab, vi først og fremmest interesserer os for! Kan der være nogen tvivl om, at det sakramentale ægteskab er uopløseligt?«

Det er vanskeligt at give et utvetydigt svar på spørgsmålet om det sakramentale ægteskabs uopløselighed, før man har defineret, hvad man mener med det *sakramentale* (eller *kristne*) ægteskab.

Er ethvert ægteskab mellem to døbte, der er indgået i fuld overensstemmelse med kirkeloven, et sakramentalt ægteskab og derfor uopløseligt? Ifølge almindelig katolsk lære er dette ikke tilfældet, idet et gyldigt indgået ægteskab (matrimonium ratum) kan opløses, så længe det ikke er fuldbyrdet (consummatum, dvs. at et første samleje har fundet sted). Denne tankegang – at kun det ægteskab, der både er »ratum« og

»consummatum« er uopløseligt – kom frem ved Gratian i 1100-tallet under indflydelse af en aristotelisk filosofi om »form« og »materie«. Tankegangen kan godt være meget fornuftig, men det er unægteligt svært at finde nogen hjemmel for den i Det nye Testamente!

Kirkens praksis gennem mange århundreder viser, at den har forstået sig selv som værende i besiddelse af fuldmagt til at opløse kristne ægteskaber, der var gyldigt indgået, men ikke fysisk fuldbyrdet. Har vi vidnesbyrd om, at Kirken under visse omstændigheder også har opløst kristne ægteskaber, der både var gyldigt indgået og fysisk fuldbyrdet (*matrimonia rata et consummata*)? Jo, det har vi. Her følger nogle henvisninger.

Østen

Origenes (ca. 200): »... desuden er det forekommet, at selv nogle kirkeoverhoveder (læs: biskopper), trods alt hvad der er skrevet, har tilladt en kvinde at gifte sig igen, medens hendes første mand levede. De har gjort dette, skønt der står skrevet, at kvinden er bundet, så længe hendes mand lever ... og dog har de aldeles ikke gjort det uden grund. Det er åbenbart, at de har tolereret den svagheit for at undgå større onder stik imod det, som var befalet fra begyndelsen, og som står skrevet i Skriften ...« (P. G. 13, 1223 ff.).

Kirkerne i Kapadokien i Lille Asien i det 4. årh. fortolkede det kendte sted i Mattæusevangeliet meget strengt, men tillod alligevel en ægtefælle, der var blevet bedraget at gifte sig på ny. (P. G. 32, 677 ff.).

Skt. Epiphanius, ærkebiskop af Sala-

mis (300-tallet) siger: »Hvis den, som har skilt sig fra sin kone på grund af et gyldigt motiv såsom hor, ægteskabsbrud eller anden ond handling, tager en anden kvinde, så fordømmer Det guddommelige Ord ham ikke og udelukker ham ikke fra Kirken og Livet (læs: det evige liv); men når det tolereres, er det på grund af menneskelig svagheit. Hvis han *virkelig* er skilt fra sin første kone, så kan han ifølge loven tage en anden, hvis han ønsker det.« (P. G. 41, 1024 ff.).

Vesten

Augustin (400-tallet): »Den, der bortsender sin hustru, som han har grebet i ægteskabsbrud, og gifter sig med en anden, bør åbenbart ikke stilles på linje med dem, der bortsender deres ægte-hustruer af en anden grund og gifter sig igen. I Den hellige Skrift er det uklart (*obscurum est*), om den, som det uden tvivl er tilladt at bortsende sin kone, fordi hun bryder ægteskabet, selv er at anse som en ægteskabsbryder, når han så gifter sig med en anden kvinde. Jeg tror i hvert fald, at han i så tilfælde begår et tilgiveligt fejltrin (*venialiter*).« (P. L. 40, 221).

Pave Gregor II i et brev til Den hl. Bonifatius den 22. november 726: »... I din rapport er der inkluderet en række spørgsmål, der angår den hellige romerske og apostoliske Kirkes lære og tro. Og dette er en anbefalelsesværdig skik, for her har apostlen Peter beklædt bispesædet i begyndelsen. Og siden du søger vort råd med hensyn til ting, der angår kirkelig disciplin, så vil vi med al apostolisk traditions autoritet fastsætte, hvad du må holde dig til, idet vi ikke taler

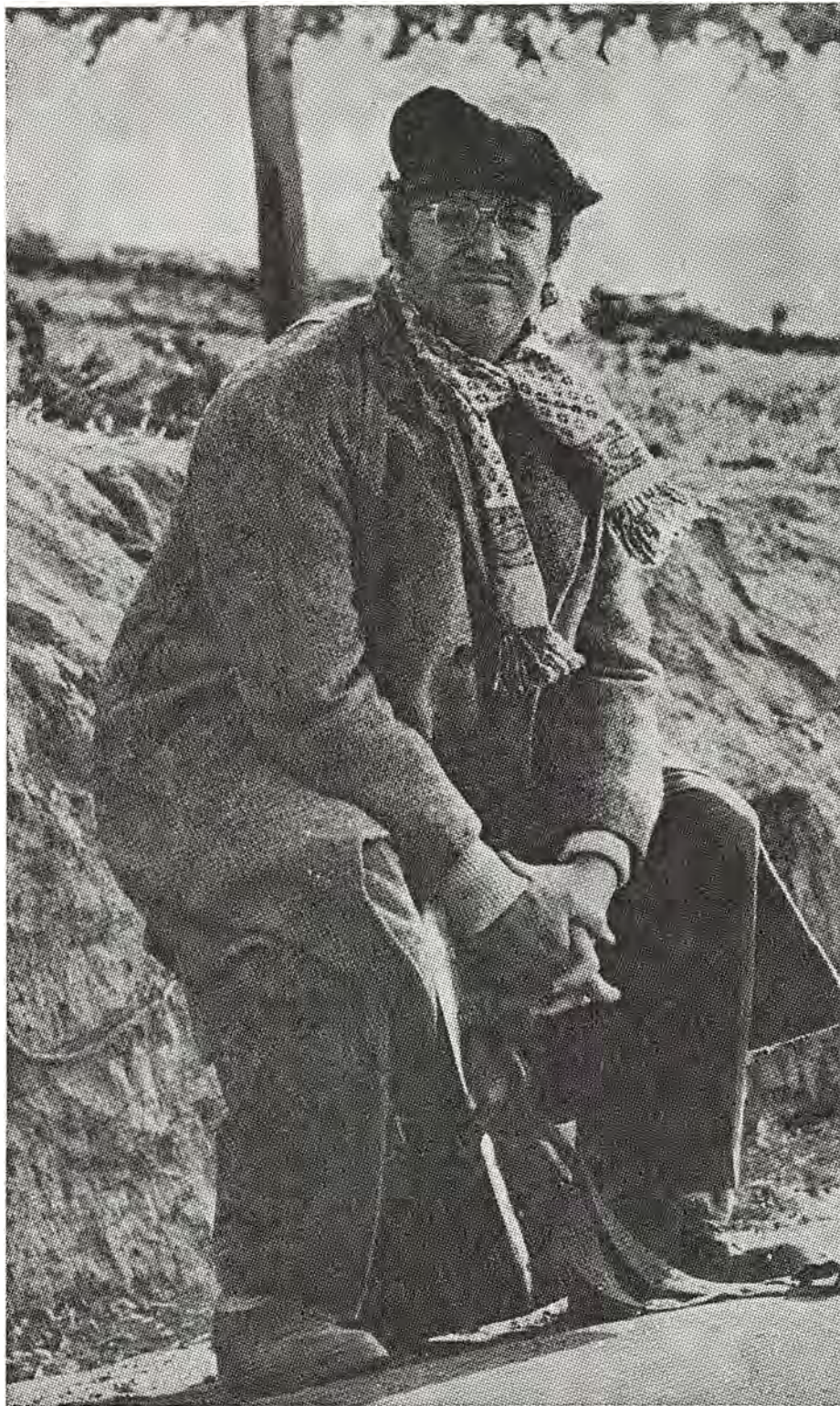
i kraft af vor egen utilstrækkelighed, men stoler på hans nåde, der åbner de stummes mund og løsner de stammendes læber. ... Med hensyn til hvad en mand skal gøre, hvis hans kone på grund af sygdom er ude af stand til at tillade ham at udøve sine ægteskabelige rettigheder, ville det være bedre, om han forblev alene og praktiserede afholdenhed. Men siden dette kun er muligt, når talen er om mænd med høje idealer, så vil det være det bedste for ham, hvis han er ude af stand til at leve afholdende, at gifte sig. Dog skal han stadigvæk forsørge den kvinde, som er syg, undtagen hvis hun har pådraget sig sygdommen ved egen skyld ...«

I det store unionskoncil i Firenze 1439 berørte unionsdekretet ikke den østlige kirkes praksis, som tillod et andet ægteskab, når det første var ophævet på grund af ægteskabsbrud. Først efter at man havde underskrevet dekretet, stillede man grækerne spørgsmålet om deres praksis med hensyn til gengifte, selv om Herren havde sagt ..., hvorpå de gav svaret: Når de tillod skilsmisse i disse tilfælde, så var det ikke uden relevant grund.

Ja og nej

Disse henvisninger trænger naturligvis til kommentar, men det kan ikke gøres her. For interesserede findes der jo adskillige let tilgængelige bøger om emnet. En af disse er: Jakob David S. J. og Franz Schmalz: *Wie unauflöslich ist die Ehe* (Pattloch, Aschaffenburg 1969). Vi er faktisk nødt til at konkludere (jf. omtalte bog s. 98), at hverken Den hellige Skrift eller den kirkelige tradition og det kirkelige læreembedes ufejlbare afgørelser udelukker muligheden (under bestemte omstændigheder) af en opløsning af det sakramentale fuldbyrdede ægteskab ved den fuldmagt, som Kirken har fået til at handle på Kristi vegne.

Betyder dette, at vi er blevet ført bag lyset, da vi lærte, at det kristne ægteskab af sin natur er uopløseligt? Nej, bestemte ikke! Det kristne ægteskab som en parallel til mysteriet Kristus-Kirken (Ef. 5) er uopløseligt: det er der næppe nogen katolsk teolog, der ville bestride. Men det officielle kirkelige standpunkt er (endnu), at også et *juridisk* (kirkeretligt) gyldigt ægteskab (*ratum et consummatum*) under alle omstændigheder er uopløseligt, selv om det eksistentielt ikke er en parallel, men snarere en parodi af Kristus-Kirken-mysteriet. Det er her, at mange teologer i dag arbejder for en nuancering af Kirkens lære og praksis – ikke for at slække på idealet, men for at komme menneskelig nød imøde ud fra evangeliets krav om omsorg, barmhjertighed, tilgivelse og næstekærlighed.

LANG NATS REJSE MOD DAG

Af Steffen Keldgaard-Pedersen

En film om gamle idealers sammenbrud og en ny menneskeligheds fremvækst, begge dele ligemliggjort i to udskud, som er på vej tværs over det amerikanske kontinent. Med sin rolige rytme og enkle fortællerteknik er »Fugleskræmslet« en æstetisk nydelse, men ikke kun det.

Når bonden sætter sit fugleskræmsel op, holder kragerne sig væk. Men af hvilken grund? Det kan filmens to hovedpersoner ikke blive enige om. For den ene har en tolkning af fuglenes entydige reaktion, som går på tværs af ordets umiddelbare betydning. Han mener, at kragerne bliver så taknemmelige over den sunde latter, som bondens bizarre påhit – fugleskræmslet – skaffer dem, at de til gengæld lader hans marker i fred. Fugleskræmslet er dobbelttydigt, og denne dobbelttydighed er blevet en del af filmen selv, ikke i kraft af det diskrete symbolsprog, men som en del af selve det filmiske forløb og den historie, der fortælles. Man kan undervejs ikke lade være med at le, men latteren er ikke reaktion på noget entydigt morsomt.

Alle filmens personer hører til på samfundets natside. I den henseende har filmen mange forgængere i amerikansk film. Det karakteristiske for »Fugleskræmslet« er imidlertid en ikke så ofte set nænsomhed, for ikke at sige blufærdighed, i personbeskrivelsen. Der går, som en dagbladsanmelder bemærkede det, en linie fra denne skånsomme distance i fremstillingen tilbage til *Chaplins* store stumfilm.

De to altdominerende hovedpersoner – fremragende spillet af *Gene Hackman* og *Al Pacino* – er den nyligt løsladte straffefange Max og den vagabonderende sømand Francis. Filmen er historien om disse to udskuds lange nats rejse mod dag, i bogstavelig forstand mod solen, fra vest mod øst, tværs over det amerikanske kontinent, som i glimt indfanges i fotografen *Zsigmonds* kølige og nøgne billeder. Til den ydre ramme svarer en indre. I begyndelsen af filmen betror Max Francis, at han ikke har tillid til nogen, og at han ikke holder af nogen. I filmens næstsidste scene, hvor Francis henligger i en komalignende tilstand og venter på at blive kørt på statshospital, spørger Max sig selv, hvem han nu skal have tillid til, idet han ved, at han ikke mere kan klare sig alene. Max beslutter sig til at opgive sine egne planer for at blive hos Francis og til at bruge sine surt

opsparere penge på at hjælpe ham. I den sidste scene tages med stilfærdig humor al sentimentalitet ud af denne beslutning samtidig med, at det bliver klart, at Max følger sin beslutning op i handling. Mellem disse to yderpoler forløber filmen på det psykologiske plan som historie om et venskabs tilblivelse og bæreevne.

☆

Det, Max ikke mere kan klare alene, er at virkeliggøre sine planer om at etablere et vognvaskeri i Pittsburg. I ni år har han sat penge i en bank i denne by med det formål at blive ejer af en sådan forretning, og i sin lommebog har han planlagt det hele med en til det latterlige minutios omhu. Der er ingen særlig grund til, at valget er faldet på Pittsburg. Max har blot den enkle filosofi, at det gælder om at beslutte sig for noget og så gennemføre det, efter nøje planlægning og uden mindste afvigelse fra det engang besluttede. Filosofien går ud på, at den stærkere slår sig igennem – i mere eller mindre bogstavelig forstand – og besejrer den svagere.

Hele forholdet mellem handlingsmennesket Max og den vege og tilsyneladende sensitive Francis er formidlet af disse planer om vognvaskeriet. Forskellen mellem de to kommer fint til udtryk allerede ved filmens begyndelse, og da de to mødes for første gang på en øde amerikansk landevej, hvor de begge venter på kørelejlighed. Den åbne og udadvendte Francis præsenterer sig straks ved navn og forsøger at etablere en kontakt. Max er i bogstavelig forstand helt tilknappet, – hans utallige lag af tøj er et udtryk for, at han søger at holde alt det ude, som kan forstyrre hans planer. Da han endelig præsenterer sig for Francis, sker det gennem en omtale af vognvaskeriet, som skal hedde »Maxy's car-wash«. Og da det trods alt lykkes Francis at trænge gennem utilnærmeligheden, må det begyndende venskab få et konstant udslag: Francis bliver i en rørende scene accepteret som Max' partner. Francis må gå ind på handlingsmennesket Max' betingelser, og derfor kan han heller ikke mere hedde Francis, men Max insisterer på at kalde ham Lion, og søger lige til det sidste at indgive ham en viljestyrke og kampkraft, som svarer til navnet. Men venskabet/partnerskabet har sine omkostninger. Francis går totalt i stykker på Max' handlingsfilosofi, og Max mister sin råstyrke, dvs. han menneskeliggøres, og denne menneskeliggørelse tager sig umiddelbart ud som en svaghed, der afspejler den patologiske svaghed hos Francis. Svagheden består imidlertid ret beset i dette, at handlingsmålene udskiftes med andre. Max forbliver sig selv tro som handlingsmenneske.

Den skizoide Francis beholder, som Max siger, en fod i »the great beyond«, og derfor får løven aldrig kød og blod, men forbliver et livløst kunstprodukt, ligesom marmorløven i det springvand i Detroit, hvor Francis får sit for alle fælles planer katastrofale anfald. Han er i sidste ende ude af stand til at lære af Max. Hos Francis bliver der ikke andet tilbage af alle de bizarre påhit og fagter end den stivnede marmorgrumme på en af springvandets figurer. Derimod iklædes Francis' fugleskræmsels lignelse kød og blod i den udvikling, som Max gennemløber.

☆

Max og Francis legemliggør da ved filmens slutning hver for sig den side af fugleskræmslets væsen, som er modsat den, de ved begyndelsen repræsenterer. Denne ombytning af rollerne sker i filmens løb næsten umærkeligt, men foregribes undervejs i dialogen, således, at man tilbageskuende kan se filmen som et sammenhængende hele. Skæringspunktet for de to udviklingslinier er en kostelig scene i et folkeligt etablissement, hvor Max afstår fra at gennembanke en anden slagsbroder og i stedet bringer en slags forsoning i stand ved – i overensstemmelse med Francis' fugleskræmselsfilosofi – at gøgle for den berusede forsamling. Det sker netop ved, at han affører sig sine utallige beklædningsgenstande lag for lag. Mens Max stripper, står Francis med flakkende blik og er i grunden ikke i stand til at registrere, hvad der sker omkring ham, og kort efter erklærer han, at han fryser og godt kunne bruge nogle af alle Max' klæder. Sygdomsanfaldet nærmer sig, nøje forbundet som det er med konfrontationen med en fem år gammel fortid i Detroit: en svigtet pige og deres fælles barn. Francis er nok på vej til Detroit for at bringe orden i sin fortid, men han er

først og fremmest på flugt fra den. Når rollerne byttes om, hænger det netop sammen med, at Max bestandig har været på vej til noget, Francis på vej bort fra noget. Max er med sit kendskab til hele registret af menneskelig usselhed og et uahæmmet driftsliv trods alt – gennem venskabet med Francis – i stand til at konvertere sin råstyrke og næsten stupide beslutsomhed til elementær menneskelighed. Francis er stadig på flugt fra sin egen og andres usselhed, og hans forhold til drifterne er så fragilt som den lampe, han filmen igennem bærer rundt på, og som han aldrig får afleveret til sit barn, hvis køn han karakteristisk nok ikke kender. Fordi han i bund og grund er et barn, kan han derfor ikke lære noget af Max, men må gå i stykker.

☆

Tilsammen repræsenterer de to mænds historie de gamle idealers definitive sammenbrud. Det er ikke gjort med, at de drager østpå, ikke vestpå, men stilfærdigt gennemføres en kritik af det moderne USA, hvis overleverede idealer er at ligne med den udrangerede diligence, der er stedet for en samtale mellem Max' søster og Francis, – netop om Max' traditionelle forestillinger om »the self-made man«. Den disharmoniske »saloonmusik«, der på lydbåndet ledsager glimtene fra Max' og Francis' vej over kontinentet, understreger ligeledes western-moralens ruin. Også her er filmen dog uden pegefingre. Den kunstneriske disciplin, der er karakteristisk for filmen som helhed, er til stede i selv den mindste detalje.

Ovenstående anmeldelse har været offentliggjort i tidsskriftet »Film 73«, der velvilligt har givet K.F. tilladelse til at gengive den.

TRE BØNNER | JULENATTEN

E. Baadsgaard Jensen

Det knitrer i pejsen. En enkelt glød springer helt ud på gulvet, men har mistet sin kraft undervejs, kun et rødt glimt og den er slukket. Mørket har listet sig igennem ruderne og rundt langs stuens vægge, kun pejsen og en enlig læselampe lyser op. Man skal jo spare.

Hvordan vil du holde jul? spørger du, medens ildskæret danser over dit vinterblege ansigt og reflekteres i øjnenes kastanie-skær.

Ja, hvordan vil jeg holde jul? Én sag er jo, hvordan jeg i realiteten kommer til at holde jul. Det ved jeg så nogenlunde. Det bliver mere eller mindre en kopi af tidligere år, og det har jeg egentlig ikke noget imod, sådan set –

En helt anden sag er, hvordan jeg ville holde jul, hvis jeg kunne vælge helt frit, hvis alle muligheder stod mig åbne. Det er jo ønsketænkning, og i ønsketænkning kan man vel lige så godt tage skridtet fuldt ud og fantasere sig til en opfyldelse af de dybeste drømme.

Du smiler og spørger: Noget med at rejse?

Jo, også det, men mere end det, – en rejse ikke bare gennem rum, men også gennem tid, ca. 2000 år tilbage. I tanken er jo alt muligt. Den sprænger en af denne verdens lænker, tidens barriere.

Jeg ville rejse, ikke i moderne forstand, men gerne til fods eller til hest, gerne med megen besvær og mange strabadser, – for så langt attråværdigere bliver jo målet. Jeg ville overnatte på små, beskedne herberger, for det hed det dengang. Ad lange veje ville jeg nå frem til markerne uden for Betlehem for der at opsøge en ganske bestemt stald. Måske ville jeg have svært ved at finde den. Sandsynligvis var den endnu ringere, endnu uslere, endnu mere afsides og bortgemt, end alverdens afbildninger lader ane.

Hun må være dødtæt, den unge jødinde, der her har født sit barn. Hun har rejst langt under fattige, primitive forhold og i den sidste, besværligste del af svangerskabet. Fra dør til dør er de gået, hun og manden, blot for at få afslag efter afslag, og fandt så endelig her et tag over hovedet, lidt halm på gulvet. Veerne sætter ind, »og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe –«

At kunne knæle her den allerførste stille nat mellem hyrder og okse og asen, medens verden lever videre uden om, som om intet var hændt. At kunne se dette barn, hvis hænder endnu ikke har lært at kontrollere sine bevægelser, men som hersker over himlens stjerner og universets kræfter. Og alligevel bare er et helt almindeligt nyfødt menneskebarn, en lille mørkhåret jødedreng med dette fugleagtige, alvorlige udtryk, man finder hos alle nyfødte. Ville jeg – selv med troens øjne – kunne se nogen som helst forskel på Ham og ethvert andet nyfødt barn?

Jeg vil ikke bringe noget med mig, ikke guld, røgelse eller myrra, som de tre konger. Jeg ville bare medbringe mig selv på godt og ondt. For jeg tror, at det er vor dybeste bestemmelse, det Han vil af os alle.

Og så ville jeg måske for én gangs skyld ikke komme anmas-

sende med en stribe ønsker for min egen lille private verden. Jeg ville prøve denne ene gang i mit liv at se bort fra egne private bekymringer og forhåbninger. Hvad ville jeg så bede om eller for? Nattens stilhed, stundens højtid giver mig en fornemmelse af, at Han er særlig lydhør. Jo, jeg tror, at jeg ville bede for et folk, Hans eget folk. Han har jo elsket dette folk, grædt over det. Han var jo selv en af dem, – skønt vi har haft en ejendommelig tilbøjelighed til at overse det. Jeg vil ikke bede om deres omvendelse, for jeg tror, at Han har sine egne planer med sit folk, ellers eksisterede de næppe den dag i dag. Jeg vil bede Ham lade dem fuldbyrde deres bestemmelse i fred og tryghed efter års lidelser og martyrium. Og jeg ville ønske, at jeg kunne fornemme marken om os befolket med tusinder og atter tusinder af kristne, der i tankerne knælede her og bad

Ham om fred, fred for Hans folk. Vi mennesker har kludret så forfærdeligt i det, her som på så mange andre områder. Vi trænger så hårdt til hjælp med at rede det ud igen.

Dernæst vil jeg bede, nej, ikke for hedningemissionen, for der har vi også i et par tusind år med mellemrum kludret fælt i det, for at sige det mildt. Snarere ville jeg bede for os selv, at vi endelig engang måtte lære til fulde at respektere hvert eneste menneskes ret til at bestemme sin egen skæbne, en ret givet os af Ham. Ingen vil vel mene, at Han ikke var klar over den risiko, det indebar. Jo friere, jo mere vi uden enhver form for tvang og tryk kommer til Ham, kun af hjertets drift, jo mere opfylder vi vor bestemmelse.

Endelig vil jeg takke Ham for Hans største gave til os, den forstand, der hæver os op over alle andre skabninger, et fan-

tastisk instrument til at bygge videre på Hans værk med, til at gøre verden endnu bedre, rigere og skønnere. Jeg vil bede Ham hjælpe os til at gå videre i det spor, i stedet for at vi i selvtilstrækkelighed og snæversyn bruger vor viden til at rive ned, udslette, tilintetgøre os selv og hele verden.

Jeg er tilbage i 1973. Min tankefærd er slut. Kun brændets knitren i pejsten og dit næsten uørlige åndedrag bryder stilheden. Jeg tør næppe se på dig. Har du kun et smil til overs for mine tanker, eller har du i tankerne knælet ved min side hin første, stille, hellige nat? Har vi sammen knælet foran krybben og rakt vore gaver frem mod det fattige barn, vore gaver, der kun bestod af to skrøbelige, svigefulde menneskehjerter, det eneste vi virkelig ejer og kan give, og det eneste, Han virkelig ønsker sig.

SOMMER I TIROL

Af H. van Schaik s.j.

Formålet med dette her skrivi, kære læser, er at underholde. Jeg har det sådan, at jeg godt kan få nok af de store sandheder. De har en tilbøjelighed til at virke lidt knugende. Og så synes det for visse forfattere at være nemmest at nå til de helt store udtalelser, når de ikke rigtigt kan overskue rækkevidden af det, de siger. Det minder mig om den kollega . . . Nej, undskyld, ikke allerede nu. Jeg ville altså sige, at man, også i et julehæfte, godt kan forlange, at der skal serveres noget uproblematisk, som bare får tiden til at gå lidt lettere. Som venner, der snakker sammen, eller som Peter Rasmussen og grammofonen. Det er for at opfylde dette behov, jeg skriver. Bare historier. At de stammer fra en bjergtur kan i denne forbindelse være ligegyldigt. De kunne også stamme fra en operationsstue, eller fra en lampefabrik. Det går mig lidt på, at jeg ikke kan skrive en oplevelsesberetning om den pågældende bjergtur. Jeg ville såmænd gerne. Men jeg gør det ikke. Det kan jeg ikke. Jeg vil bare fortælle historier.

Eriks vable

Som nu denne historie om Erik. Ved De, Erik er – eller var – tretten år. En lidt fed dreng, med krøllede tjavser omkring et ikke altid rent ansigt, et venligt smil og et par store blå øjne, hvormed han søger at vildlede endda Vorherre selv om sine egentlige hensigter. De (hensigterne) er nemlig ikke altid lige gode. Hans begavelse er nu ikke noget særligt at prale af, og det er hans flid heller ikke, og man kan – som hos de fleste drenge – føle sig fristet til at formode, at et samarbejde mellem Vorherre og en lille djævel må være forklaringen på dette her. Fik jeg fortalt Dem, at Erik også kan virke lidt blød, let til tårer? Det var det, jeg ville fortælle om. Hvordan denne opfattelse måtte korrigeres.

Ser De, da mere end halvdelen af ferien var forbi, da vi havde bestegt både Mutspitze og Wildspitze (i andet forsøg, men derom senere), skete det, at vi ankom til Martin Busch Hütte. Denne store hytte ligger på vejen til Italien over

bjergene, på vejen, derfor, til Similaun, som er en velvoksen tretusinder præcis på grænsen og ved foden af Kreuzspitze, et lige så højt, men lidt mere ranglet bjerg. Det var med bestigningen af dette, vi begyndte.

Heldigvis begyndte vi tidligt, for senere på dagen regnede det. Men da var vi tilbage i hytten. Og så, henimod aften, kommer Erik og anmelder en vable. Det er hans pligt. Alle vabler, som er vore fjender, skal holdes under streng kontrol. Desværre – Erik gør, som sagt, ikke altid det han skal – viste den pågældende vable sig at være gammel. Den havde trukket sig pænt tilbage (der var jo ingen, der forhindrede den i det) under noget hårdhud. Og da der er grænser for, hvor renlige en drengs fødder, strømper og sko kan være under en tre-ugers bjergtur, havde denne vable set sit snit til at starte en hel dejlig betændelse dernede. Vablen og jeg stirrede på hinanden. Den sad derinde på Eriks hæl som en hund i et hundehus. Og det kan være svært at få køteren ud af sit

hus, når den ikke selv vil. Jeg gjorde, hvad jeg kunne og rekvirerede fra det forbavsende køkkenpersonale en spand kogende vand. De har måske tænkt sig, at jeg ville begynde på en privat suppeproduktion. Og sådan set var det også det, jeg gjorde. Da Erik var kommet på sovesalen måtte han med futterne ned i spanden. Efter planen skulle dette varme vand opløse Eriks hæl, så huden gav betændelsen fri. Men vablebetændelsen fortsatte sin tilbagetrukne tilværelse, den lod sig ikke lokke frem. Næste dag – det var mandag – skulle vi flytte til Similaun-Hütte. Og det gjorde vi. Vablen vandrede med.

Det var mit stille håb – men det må De aldrig fortælle Erik – at han på denne tur ville slide hul på bylden. Men det gjorde han ikke. Vablebetændelsen sad for godt forskanset dernede. Til gengæld fik han en ny vable ovenpå. Det var som en lagkage, men ikke helt så morsomt. Nu sad vi i hytte et par meter over den østrigsk-italienske grænse, i 3100 meters højde, og næste morgen skulle vi op på Similaun (3600 m). Jeg forbandt Eriks fod. Men blive nede næste morgen, det ville han ikke. Han skulle med op. Og kl. seks var han parat, sammen med de andre. Man kunne se, at det kneb med pladsen i hans støvle, hvor hælen ville frem og tærne trykkede tilbage. Men op kom han – og vi. I strålende solskin. Og ned til hytten kom han også. Hælen havde det slet ikke så godt. Den var begyndt at ligne tatarbøf. Men der var ingen læge i nærheden. Den civiliserede verden var endnu en dagsrejse fra os.

Man kan ikke påstå, at Eriks nedstigning fra Similaun-Hütte til den civiliserede verden foregik i strakt trav. Den foregik helt uden trav. Nogle danseshop var der dog. Når han stødte sig på en sten. Med højre fod. Nu er der dernede en kunstig sø, Vernagt See, og ved den er bussens endestation. Vi skulle endnu en times gang længere ned i dalen (Schmalstal), for at komme til den gård, hvis ejer jeg kender. Vi kom ned til søen kl. 12. En forespørgsel hos buskøreren skaffede os den viden, at bussen kørte kl. 13,30. Men drengene ville ikke vente så længe. Erik heller ikke. Derfor gik vi en god time ad landevejen ned til gården, der ligger ved en lille by, Karthaus. Da vi var ved vejs ende, var Eriks kræfter det også. Men nu var lidelsen nok snart endt. Bare hurtigt til lægen med ham.

Desværre var der ingen læge i Karthaus, sagde bondemanden. Ingen læge i nærheden heller. Men der var en dyrlæge. Jeg kiggede på Erik og tænkte »Mon ikke en dyrlæge er god nok?« Tja, sagde bondemanden, en egentlig dyrlæge var han nu heller ikke. Han havde ikke

nogen eksamen. Men han hjalp med kvæget, forstår De? Han var god nok, god nok. Det hele blev sagt i en sådan tone, at man måtte få det indtryk, at denne amatør-dyrlæge ikke havde fået noget eksamensbevis, fordi de andre læger var smaddermisunderlige. Forresten – fortsatte bonden – han er her netop. Her i huset. Nu ville han bede ham om at komme. Mens bonden gik ind, gjorde jeg mig mine tanker. Dette »her i huset« betød jo faktisk, at manden sad i gårdens forstue, der også fungerede som beværtning, og tog sig en lille en eller to. Jeg så allerede for mig en eller anden vild, uordentlig mandsperson, med bjørnekræfter og en hundekæfert vakle ud af huset for at kaste sig over vores Erik. Det, der virkelig skete var, at en nydelig herre, med jakke og slips, aldeles selvbehersket kom ud, hilste på Erik og mig, og kørte os i sin Fiat til sit hus, som lå ad vejen til Karthaus. Han viste sig at være pensioner. Fra sin kælder hentede han – hvad tror De – en dejlig portion mørkebrun salve, som skulle trække betændelsen ud. »Lægen« anbragte et bind, som naturligt ikke kunne strammes, omkring Eriks fod, og han fik påbud om, at han ikke måtte røre sig, men blive siddende stille. Det var svært for Erik at overholde. Kammeraterne gik jo frit omkring, til fodboldbanen i byen, rundt på gårdens enge, og lidt højere op ad bjerget var der endda et bur med levende kaniner. Vi blev der to dage, og det endte med, at Erik sad og så længselsfuldt hen mod kaninerne, som var indhegnet og ikke kunne løbe væk, mens jeg sad og så på Erik, som derfor heller ikke kunne løbe væk.

Forbindingen blev skiftet flere gange, hver gang for at sætte en ny portion salve i drift på Eriks hæl, lidt sådan som man i gamle dage skiftede igler ud, når de ikke rigtigt kunne få bid. Såret åbne-

de sig ikke, til gengæld voksede betændelsen. Vi fik dog lov til at rejse hjem med ham, men så skulle han straks søge lægehjælp i København. Andendags-aften blev forbindelsen skiftet for sidste gang, og næste morgen tidligt kørte vi med bussen til Meran, hvor Erik sad på en kommunal bænk, mens de andre nød bylivet. Kl. 16 steg vi i toget til Innsbruck, og henved kl. 17 sagde Erik henrykt, at nu var såret gået op. Han kunne føle det, for trykket var lettet, og der var en gul plet på forbindelsen. Jeg sagde træt »til lykke«, for jeg turde ikke tro for meget på hans melding, og jeg kunne heller ikke se efter uden at ødelægge bindet, som ikke lod sig erstatte p.gr.a. manglende brun salve. Men det viste sig senere som rigtigt: Et sted mellem Meran og Bozen opgav vablebetændelsen sin modstand og åbnede sig for salvens indflydelse.

Her ender denne historie. Man kan tage fejl af sine medmennesker. Erik er helt all-right.

Wildspitze med og uden tåge

Så lovede jeg Dem historien om årets Wildspitze-bestigning. Så, hvis De har lyst . . . Ellers kan vi godt mødes en anden gang. Men her begynder altså denne historie.

Nu må De vide, at Wildspitze-bestigningen hører sig til i hvert års rejseprogram. Bjerget er lige ved at være det højeste bjerg i Tyrol, og – efter stabskortet – det næsthøjeste i hele Østrig. Tyrolerne påpeger i denne forbindelse dog, at stabskortet bliver fremstillet i Wien (Østrigs København) . . .

Mandagen i feriens anden uge steg vi derfor raskt op til Breslauer Hütte, hvor vi overnattede. Denne hytte ligger på snegrænsen, somme tider lidt højere, somme tider lidt lavere, alt efter vejrets be-

skaffenhed. De forstår, det er ikke hytten, der flytter sig, men grænsen, snegrænsen. Marchen derop foregår på græsklædte og, efterhånden som man stiger, mere og mere stenede bjergsider. Med ondskabsfuld omtanke har Alpenforeningen – som så ofte – anbragt denne hytte således, at den i øvrigt godartede opstigning netop i det øjeblik, trætheden er begyndt at melde sig, udarter til noget betydeligt skrappere. Ser De, hytten kan man se langvejs fra. Man glæder sig til snart at være der. Den synes ikke at ligge meget højere end det plan, vejen fører hen over. Desværre er det her, kogleriet begynder. Stien, der fører én stadig nærmere til hytten, er på denne strækning nærmest vandret, hist og her måske lidt faldende. Så mens hytten kommer mere og mere inden for rækkevidden, bliver man listigt ført ind under den, i stedet for op til den. På et vist tidspunkt møder vejen én med hånatter under en stor stejl moræne og siger så: vær's go', nu går vi opad. Hytten er forduftet bag stejle skrænter. Selv denne trøst tages fra én. Det tager en skrap halv time at ase op ad disse forbistrede, dumme skrånninger. Og en halv time for et træt menneske er noget, der ligger tæt ved evigheden.

Næste dag er der kun få skridt til den første gletscher. Klokkeren er seks om morgenen, og hvis alt går vel, er vi ved tiden på toppen af Wildspitze. Jeg skal nok afstå fra at give Dem en detaljeret rutebeskrivelse, for derom drejer det sig ikke her. Det, det drejer sig om, er vejret. Ser De, jeg har lovet mig selv, på tværs af hvad der ellers anses for anstændigt blandt ægte bjergbestigere, aldrig at gå på en top i tåge, endsige snevejr. Jeg bilder mig ind, at udsigten er en af de ting, der er væsentlige i forbindelse med vejen og toppen. To gange har jeg dog været på Wildspitze i tåge.

Den første gang – det er snart længe siden – havde jeg Peter Ulrik med på holdet. Hans mod og kammeratskab er det eneste opløftende, jeg kan huske fra turen. Da vi var kommet omtrent halvvejs, netop efter det skrappeste stykke, en stejl snerende, bad han om at måtte blive, hvor han var. Han kunne ikke mere. Det var tåget og koldt. Der kunne ikke være tale om at efterlade ham der muttersalene på en høj, iskold gletscher, hvor vinden blæste gennem marv og ben. Så vi havde valget mellem to ting: enten måtte vi alle vende om, eller også måtte Peter fortsætte alligevel. Han havde bjergsyge. Han ville ikke ødelægge det for os, så uden noget personligt udbytte lod han sig slæbe op til toppen. Der faldt han om i læ af en klippe og faldt straks i søvn. Vi andre nød vor egen tapperhed, for andet var der ikke at nyde. Tja, det var Peter Ulrik. Jeg lovede mig selv højt og helligt: aldrig mere på en top i tåge.

Den anden gang, jeg alligevel stod der i tåge, var Ole med på holdet. Han er en lidt ældre herre, næsten så gammel som undertegnede, og havde på grund af kræfter, overskud og eventyrlyst meldt sig. Jeg var mægtig glad for dette. Nu havde vi allerede en gang stået ved Breslauer Hütte og opgivet på grund af dårligt vejr. Denne gang følte jeg, at han havde krav på Wildspitze inden han blev for svag, velstandssvækket. Derfor gik vi op i skyerne. Hele vejen bar han på en rund lædertaske, som jeg antog indeholdt hans telelinse til fotografering, som han ivrigt dyrker. Indvendig beklagede jeg ham derfor. For hvad skal man med et fotoapparat, for ikke at tale om en telelinse, når sigtbarheden holder sig omtrent de to-tre meter? Endelig kom vi på toppen. Vi kunne lige så godt have trampet fire timer på en kondicykel. Han tog den runde lædertaske og åbnede den ringformede lynlås. Leende viste han indholdet: tre metalbeholdere fyldte snildt det runde rum. De havde flade sider ind mod hinanden og en del af cirkelbuen som ydervæg. Lukningen på beholderne var af en sådan art, at det straks gik op for én, at disse flasker ikke var ment som vandbeholdere. Det blev til en dejlig varmende »Gipfelschnaps« (eller var det flere?). Desuagtet har jeg dog på stedet gentaget, fornyet mit løfte: aldrig på en top i tåge.

Med dette års hold skete der altså dette, at jeg allerede under opstigningen til Breslauer Hütte med skjult bekymring så en sky, der stædigt holdt sig omkring Wildspitzes top. Drengene var unge, meget unge. Bestemt ikke i den alder, hvor man kan gøre appel til besindighed og/eller erfaring. Det ville blive svært for dem at skulle vende om. Næste morgen tidligt af sted fra hytten.

Men skyen var der snart efter. Den blev dannet i bjergets vindskygge, hvor luften stiger op og vandet kondenserer. Vi gik over den nedre gletscher og op gennem den stejle snerende. Skyen blev. Så blæste jeg af. Stor skuffelse. Bitre bemærkninger. Overtalelsesforsøg. En af dem (jeg har glemt hvem) prøvede på at virke på min ærefølelse med at antyde, at jeg måske var blevet for gammel ... Man skal høre meget. Men jeg holdt nu fast ved min beslutning. Vi lavede som en slags trøstepremie en lille ekskurs mod en nærliggende gletscherspalte og ned igen. Det var tirsdag. Vi gik samme dag videre ned til Vent.

Onsdag var hviledag. Torsdag op til Breslauer Hütte igen. Nogle skyer. Men om natten har Vorherre set i nåde til sin tjener. Morgenen kom tindrende klar. Halv seks stod vi på gletscheren. Halv ti var vi oppe i strålende solskin. Skyerne var undervejs, men nåede os ikke. Til gengæld nåede de de to grupper, der efter os, da vi allerede var vel på vej ned, arriverede på toppen. Da var tæppet for dem gået ned. Således besteg vi Wildspitze halvanden gang. Efter Tyrolernes mening Østrigs højeste bjerg.

Fremvisnings-taktik

Hvis jeg skal fortælle Dem endnu en historie, så skal det være historien om Kreuzspitze. Denne top ligger midt i det gletscherområde, som hedder Oetztaler Alperne, og det er derfor, man skal vente med at besøge den. Det er nemlig ret forbløffende, hvor godt et overblik man får over området. Der er næsten tale om indblik, idet dens højde er stor nok til, at man får en fornemmelse af, at man på det nærmeste kan se bagom tingene.

Her er så pointen: en god fører må fremvise sin bjergegn med omtanke, så »kunderne« får oplevelsen, når de er åbne, modtagelige for den.

Tag nu f.eks. denne Kreuzspitze. Den er – på grund af Martin Busch Hüttes beliggenhed et godt stykke opad dens nedre skråning – relativt nem at bestige. Dertil kommer, at man bestiger den fra sydsiden, hvor sneen allerede tidligt på året er smeltet. Så kunne man tænke, at det var et egnet bjerg til at optræne et hold på. Og det er det også. Hvis ikke det var for dette pragtfulde rundblik. Det får en novice ikke meget ud af. For at kunne nyde det, må man kende til området. Og et sådant kendskab opnår man, når man først går nogle andre ture, tilsyneladende langt derfra.

Ligesom man deroppe fra Kreuzspitze næsten kan se ind i alle lokaliteterne, så kan man omvendt næsten alle vegne fra se Kreuzspitze. Så går føreren da på tur med sit hold, og hvor han kommer, se, da titter Kreuzspitze ned, og så tænker han: »Det bliver til noget med dig. Vi kommer, når vi er rede.« Det er lidt som om hver tur er en ny ingrediens, som man med en stille glæde lægger til rette, så den endelige ret skal smage des rigere.

Så kommer det endelig så langt. Holdet er ankommet til Martin Busch Hütte, har sovet, spist tidlig morgenmad, og er nu på vej. Forrest går føreren. Det begynder med græsskrænter. De leder op til et plateau, som for det meste er sumpet. Der står ruinerne af den gamle Bricci-hytte. Den stammer fra 18-tresserne. Dengang havde byen Vent (5 gårde) fået en ny sognepræst, Franz Senn, som elskede bjergene næsten lige så meget som han elskede sine sognebørn. Og han kom betydeligt bedre ud af det i

sit forhold til bjergene, for de kunne ikke modsige ham. Denne iltre præst havde opdaget Kreuzspitze og dens ikke bare pragtfulde, men også meget instruktive udsigt. Et akkurat tegnet panorama fra toppen kunne godt tjene som vejviser for folk, der ikke havde kort over området. Og et sådant kort eksisterede ikke. Derfor lod han en maler fra München, en vis Bricci, komme, som påtog sig at male et sådant panorama. Senn lod en hytte opføre på plateau'et, installerede Bricci der, og sørgede for, at mad og drikke blev båret derop. Det var ikke helt billigt. Efter en hel sommer var panorama'et stadig ikke færdigt. Franz Senn fik ikke lov til at se det. Næste sommer kom Bricci igen, sammen med en ven. Franz Senn sørgede for mad og drikke for to. Sommeren gik, og endelig var billedet færdigt. Franz Senn var forfærdet. I stedet for den nøjagtige gengivelse af udsigten, som ville kunne opveje et kort, blev han præsenteret for et romantisk maleri, hvor fakta og fantasi blandede sig i skøn forening. Det blev til et forfærdeligt skænderi, som må have forskrækket de stakkels uskyldige får, der i store flokke græssede på plateau'et. Senere malede en anden tegner, berlineren Engelhardt, som var kendt for den slags, et nyt panorama. Det blev trykt i 400 eksemplarer, som alle synes gået til grunde. Sådan er historien bag Bricci-hytten.

Nu går det opad igen. Grove sten, lidt stejl, med mellemliggende sneskrænter. Det kan efter nogen tid virke ret trivielt. Hvis man ikke kunne glæde sig over det forestående. Ruten fører nemlig én op til en lille snekam. Lige under den drejer den til højre, hvor snekammen ender i et lille klippetårn, og med den som klatrestativ kommer man

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 60

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon * 82 71 22

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

H. S. FRIIS

Malmester
Mølløparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

- der får De
mere
for pengene - -

Peter From

Kolonialhandler
Domhuugade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

på snekammen som en linedanser, der først stiger op ad et stillads for derfra at træde ud på linen. Nu må De vide, at denne lille snekam, kort under toppen, skiller hele landskabet på den anden side af Kreuzspitze fra det på denne side. Så længe man ikke har hovedet op over snekammen er derfor halvdelen af verden skjult for ens blik. Man vandrer så over denne hvide skillelinie hen mod venstre, hvor den fører over til toppen, 50 meter højere. Gennem et tilfælde, en fejltagelse, har jeg opdaget, hvordan

man kan opleve denne pludselige åbning af horisontens anden halvdel på bedste måde. Midt på snekammen er der nemlig en lille, buttet snebalkon, som falder nærmest lodret ned til stenskrænten forned. Der styrer jeg hen. Hvis det er et vakst hold, lyder der nu protester. En eller anden har opdaget, at sporene fører over til højre. Men uden forklaring fortsætter vi lige op. Et par trin laves i snemuren, der måske er tre meter høj. Når man så kommer op, midt på den snævre snekam, ikke bare ser man

den anden halvdel af verden, nej, man falder næsten ned i den. Så bliver oplevelsen fordoblet.

Kreuzspitze er en venlig top. Der er bjergtoppe, hvor det altid er koldt, hvor der altid er gennemtræk. Ikke sådan Kreuzspitze. Der er luften stille og lun. Der kan man sidde i timevis og betragte jorden oppefra og meditere over den og dens skaber. Det er et godt sted at forlade Dem. Sæt Dem roligt ned og lad tankerne gå.

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 28

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæk - Pålæg
Sct. Olegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

Skolebøger - Skolerekvisitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Telf. 35 31 31

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 68

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordруп 5722 og 6850

Effektiv beskyttelse

af Deraa varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deraa olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon (03) 27 31 00

DE GAMLE ER EN AKTIV DEL AF SAMFUNDET

Af Aage Dyrkjøb

Pastor C. Bartholdy har under udgivelse en »andagsbog for dem, der vil være ved, at de er gamle.« Dette skal naturligvis ikke kritiseres, og det er klart, at man bør være sin alder bekendt og ikke skal opføre sig som en teenager, når man er 70 eller 80. Men titlen kan alligevel godt give anledning til endnu en gang at overveje de gamles problem socialt set.

Det er de senere års ulykkelige centraliseringsbestræbelser, som har medført den diskriminering af de gamle, som samfundsmæssigt har fundet sted.

Efterhånden som levealderen med de forbedrede sundhedsmæssige vilkår har været stigende, udgør de gamle naturligvis en stadig større del af befolkningen. Der blev for nylig i en valgudsenselse gjort opmærksom på, at der var omkring 600.000 folkepensionister, og at de således i virkeligheden ville udgøre en politisk magtfaktor i det øjeblik, de kunne blive enige om at gå i aktion for et eller andet.

Samfundet har i mange år bestræbt sig på at oprette institutioner for gamle, folkepensionistboliger, kollektivhuse, alderdomshjem, plejehjem, revalideringscenter. Der er dog stadig for få af de sidstnævnte to kategorier, hvorved mange hospitalspladser beslaglægges til disse formål.

Man har altså gjort ikke så lidt, men desværre i mange tilfælde det forkerte, og dette er da også ved at gå op for myndighederne. Her som andetsteds er

det en kedelig ting at anbringe menneskene i en slags ghettoer og i det hele taget at isolere dem fra andre. Hvorfor kan en bebyggelse ikke indrettes, så der er lejligheder for både yngre og ældre? Gamle mennesker vil gerne se børn omkring sig og kan oven i købet ofte være nyttige ved at passe børnene. Hvorfor skal der være gudstjenester, møder, underholdning, udflugter, rejser specielt for gamle? Kan ungdommen ikke holde de ældre ud, eller hvad er årsagen? Der er da næppe tvivl om, at de gamle alle som én foretrækker en blandet forsamling, som giver mere liv og alsidighed. Hvorfor denne klassificering?

Naturligvis skal der være plejehjem, geriatriske afdelinger og revalideringscenter, hvor folk kan komme, når de trænger til det. Men indtil da er det langt bedre, at de bliver hjemme i et almindeligt befolkningsmiljø, eventuelt med nogen hjælp i huset. Det er under alle omstændigheder billigere end institutionsanbringelse.

I den retning var fortidens aftægtsforhold ikke så ringe endda, – for ikke at tale om andre landes stærkere familiesammenhold, hvor unge og ældre ofte lever i et sundt fællesskab.

Det burde også være muligt at drage nytte af de ældres arbejdskraft i det omfang, de er i stand til det og ønsker det. Mennesker ældes langtfra efter en bestemt tidstabel. Historien har utallige eksempler på, at betydelige åndsværker såvel som bedrifter af praktisk art er blevet præsteret af ældre eller gamle.

Hvorfor skal menneskets senere år, da man netop har erhvervet sig en betydelig erfaring og et fond af kundskaber, betragtes som en vegeerende tilværelse, en hvileperiode uden aktiv indsats, en forberedelse til døden?

Her er vi ved et andet spørgsmål: Døden.

De unge kan dø, og de gamle skal dø, lyder en kendt talemåde. Men hvis man ikke har tænkt på døden, mens man var ung (det tror jeg nu nok, de fleste har), er det så egentlig særlig logisk at tænke på den som ældre? Man kan jo dø når som helst. I hvert fald skal man på ingen måde lade den stå som et skræmmebillede for sig og heller ikke lade det sidste livsafsnit i den grad være præget af det forestående endeligt, at man glemmer at leve på en aktiv måde.

Der udkom for et par år siden en bog med titlen: »Den sidste fjende, en bog om døden«, i og for sig en smuk bog med flere interessante bidrag, men blot med et noget misforstået sigte. På samme måde har der for nylig været et spørgeprogram med emnet »døden« i radioen. Man kunne stille spørgsmål til nogle kendte personer, som man vel er gået ud fra kunne udtale sig med en vis vægt. Som bekendt kan i virkeligheden intet menneske sige noget realistisk om netop dette emne.

Er døden en fjende? – Den gamle Grundtvig skriver ganske vist:

Døden er den sidste fjende,
vi med Gud skal overvinde.

Mere overraskende, men måske i virkeligheden mere sandt siger en moderne digter, Grethe Risbjerg Thomsen:

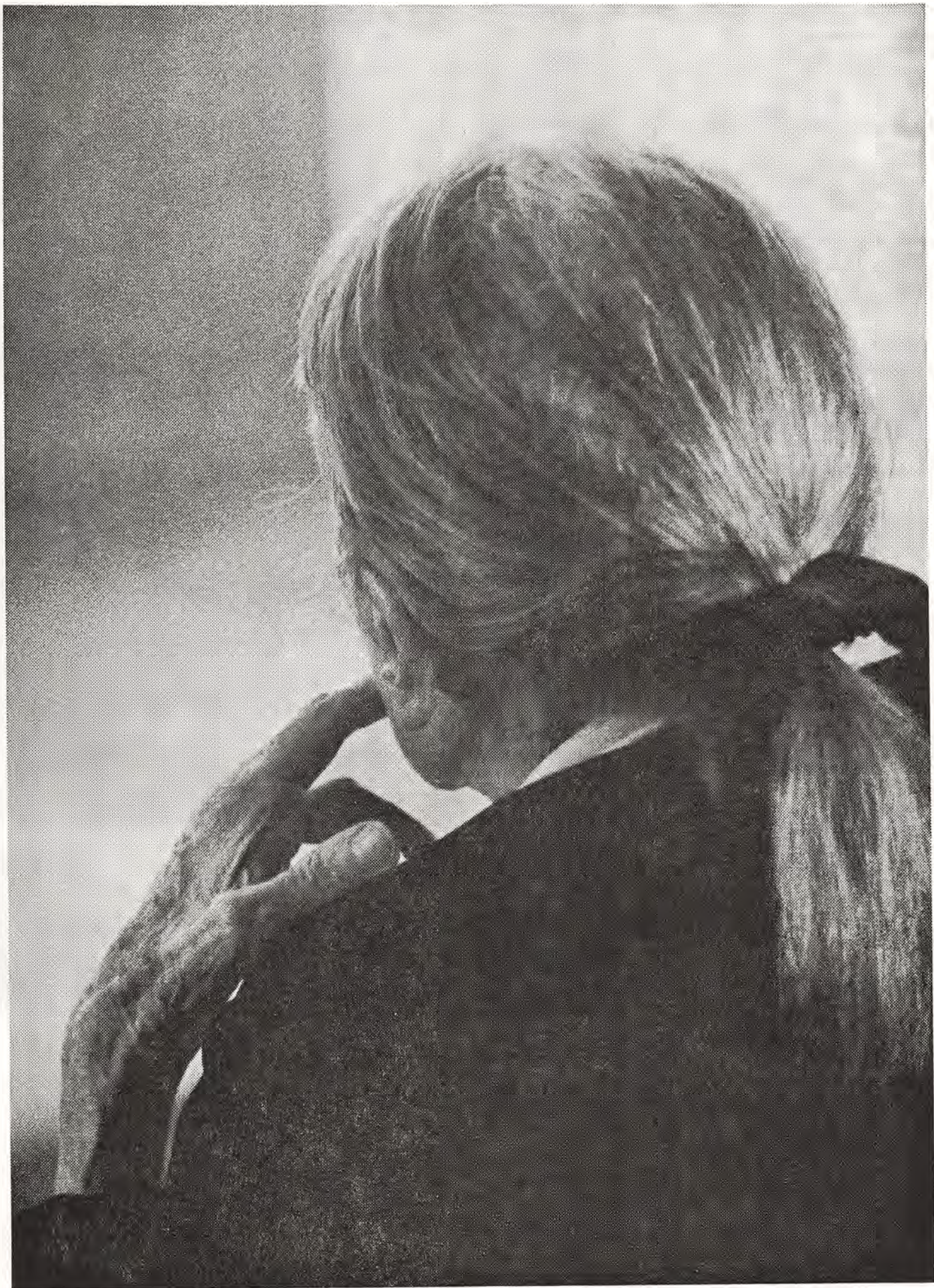
Jeg dør en lille smule
for hver en dag, der går.
Jeg bærer døden med mig
igennem livets år.

En nat, måske en martsnat,
så fuld af regn og tå,
vil jeg gå bort i mørket
og holde op at dø.

Allersmukkeste har Frans af Assisi udtrykt det i »Solsangen«:

Lovet være du, Herre, for vor søster
den legemlige død,
som ingen levende kan undfly.

De unge gennemlever ét livsafsnit, de gamle et andet, begge lige værdifulde, med samme muligheder. Og døden er ikke alene den naturlige afslutning på jordelivet, men som kristne mennesker kan vi betragte den som begyndelsen til et nyt liv.

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelse
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefyr
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændeolie
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amallegade 18 A - Horsens
Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian Valther

HORSENS

**Poul
HENRIKSEN**

Rådhusstrøget, Vejle

Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Bøglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 82 09 28 - 82 11 28
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 93

A/S Vejle Mælkekompani

Veddelgade 85
Vejle - Telefon *82 85 00
Finessede mejeriprodukter

CPR01.01.01-0001-t³-a

Af A. Gillissen

Det kunne lige så godt ske i Danmark. Ja, hvorfor ikke? Hellere sent end aldrig. Og nu havde landet jo fået sin chance. Det var ikke noget verdens herredømme, det var ingen stormagt, det lå lige langt fra stålblå vest som fra blodrød øst og blundede i en dyb vintersøvn ventende på solhverv og et nyt forår. Ja, hvorfor skulle det ikke ske i Danmark? Landet havde fået en ny regering, landet lå hen i fred med indre og ydre fjender, så det faktisk ingen fjender havde, men kun venner, og så var der ingen

censur og næsten ingen biler – der kørte – den jul i 1973.

Det var da også af den grund, de to stilfærdige mennesker kom gående den lange kolde vej fra vest i Jylland til øst i staden Havn. De havde oplevet mange kolde timer på deres tur: snart medbragte en stejl kuling fra nordvest hagl, rimtåge og sne og så var det mindre koldt efterhånden, som man kom østpå over øerne, snart skar en knivskarp østenvind fra Rusland dem i ansigtet med gammel sne og issplinter, og de

kunne ikke få varme fødder, hvor meget de end anstrengte sig for at gå stærkt og bevæge tærne, mens de gik og lagde hovedet mod blæsten.

Det skulle faktisk ske i Danmark denne gang. Af alle verdens lande i Danmark. Det var et gæstfrit land, men situationen havde tvunget det til at standse for tilgangen af fremmedarbejdere. Situationen? Ja, eller olien. Det kom ud på et. Det var ikke landets skyld, selv om en lille pige i sin julestil havde skrevet noget om, at en mand i fjernsynet

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

Brdr. ZØLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

HANDELSBANKEN
• altid med i billedet

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedspjejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03.

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Telefon (08) 52 15 44

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *(01) 13 25 57

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

Fint arbejde - - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø

havde sagt, det var fordi man ikke havde stemt på liste K. En lærer havde smilet lidt hemmelighedsfuldt, da hun i religionstimen spurgte, om liste K havde noget med kristendom at gøre. »Dit fjols,« hviskede hendes sidekammerat, »det er liste Q!« Men hjemme blev hun beroliget, da hun hørte sin mor sige:

»Farmand, husk nu at sætte listerne på linoliet i stuen, ellers snubler vi over de opstående ender, når vi kommer hjem fra julemessen og skal ind og tænde juletræet.« Hvor var det godt, tænkte den lille pige, at listerne kommer på, så har de jo alligevel noget med kristendom at gøre. Og hun sov godt den nat, og alle nætter helt op til jul, og hun tog sig ikke noget af, at man havde moret sig over hende i skolen.

Men pigen anede ikke, hvad der var ved at ske i landet. Det var der i øvrigt mange, der ikke gjorde. Måske var det derfor, man hørte folk tale og tale som en rivende bjergstrøm i marts, og jo mere de talte jo mere kunne man være sikker på, at de var usikre og nervøse for at vælge eller for at blive valgt, eller bekymrede for deres gode gamle jul. Der var nogen, der spottende sagde: »Nå ja, hvad så, så kunne folk måske få øjnene op for virkeligheden bag lille Peters jul og den lille pige med svovlstikkerens jul.« Og selv om denne mand havde sagt dette med »snert« til de borgerlige, så tydede alting på det blev noget, som Peters jul eller snarere som den lille pige med svovlstikkerne. Og spotteren, som også havde sagt, at han var ligeglad med hvad slags film folk ville se, når blot man respekterede alles frihed, han sad hjemme og dyrkede sine planter. Han havde varme i sit parcelhus, lidt mere end andre mennesker, for han havde en særlig bevilling: for planternes skyld. Men mange borgerlige og ikke-borgerlige borgere gik tidligt i seng og stod senere op om morgenen for at spare på varmen, og de mødte til flex-tid, andre uden flex-tid, atter andre mødte slet ikke . . . Børnene mødte senere i skolen og havde mange gymnastiktimer og udsigt til forlænget juleferie.

Og medens hele landet lå hen og ikke anede noget, så skete det. Det sker altid, når man mindst aner det. Og det havde også altid passet, at man mindst aner noget, når man ikke gider noget. Børnene havde for eksempel luret de voksne af og i skolen legede de tit den over for vikarerne. Når de skulle høres i noget, så sagde de: »Det aner jeg altså ikke.« Når vikaren så blev irriteret, svarede de: »Vi har restriktioner derhjemme, så vi gad altså ikke læse på grund af kulden.« På den måde legede børnene deres leg med de voksne, som de vel altid har gjort det ned gennem tiderne. Og nogle

børn så meget kloge ud og sagde, det var det, de voksne kaldte politik. Og de brugte ord som restriktion, situation og problematik som de ikke rigtig kunne stave, men som måtte være meget kloge ord, som man helst skulle udtale rigtigt og med et fjernt blik i øjnene og med rynker i panden.

Men det skete altså i Danmark denne gang. Det skete ved, at der i de dage udgik en opfordring fra en lærd professor ved det gamle universitet, at alle mennesker skulle medvirke til en EDB-test. Professoren havde masser af formler, som skulle passe på de fleste mennesker. EDB-anlægget skulle senere regne ud, hvor mange der hørte hjemme under de forskellige formler. Professoren og hans medarbejdere havde også bestemt, hvilken formel, der bedst passede på de mest begavede og de mest praktiske mennesker. Og så var der masser af formler, der kunne bruges til mennesker med både det ene og det andet, med alle mulige blandede karaktertræk, følelseliv og tænkemåder, også til dem med et splittet sind og dem, som man kaldte de frustrerede. Man gik ud fra, at af de sidste ville der nok være flest. Meget klogt havde professoren reserveret en formel, som nok ikke noget menneske kunne få, ikke engang professoren selv. Denne formel hed: t^3 -a-Tre gange t. T og A stod ligesom i alle andre formler for latinske udtryk, som professoren og hans medhjælpere havde valgt. Ingen kunne sikkert opnå at få t^3 -a. Men man kunne jo aldrig vide, vel? Og hvis et sådant menneske fandtes, måtte det være det mest fuldkomne af alle, det store geni. Det var ikke sandsynligt, at et sådant menneske fandtes. Formlerne for genierne indeholdt som regel også et bogstav for store afvigelser fra det »normale«, som man kaldte det, og erfaringen havde givet et godt grundlag for en opstilling af disse formler, da mange genier havde vist sig at ligge tæt op ad formler for meget lidt normale personer eller dem med det splittede sind. Men, som sagt, man måtte ikke dumme sig: det kunne jo være, man blev nødsaget til engang at benytte formelen for det ovenud perfekte tilfælde af »totaliter-totum-transcendens-association«, altså t^3 -a!

Manden og kvinden stred mod den hårde blæst og den flygende sne, da de nærmede sig Kongens Nytorv. De havde gået i mange dage. Overalt havde man været gæstfri mod dem, endskønt dog lidt reserveret over for kvinden. Andre kvinder, som troede at hun ikke forstod dansk, havde sagt: »Herregud, det stakels væsen, og i den kulde! Hun burde have ladet det fjerne.« Og de så lidt ondsksfuldt på manden, som om han havde skylden for situationen. Omsider ankom manden og kvinden til universi-

tetet, der den dag havde åbent til kl. 18, for inden nytår at kunne registrere de sidst afskedigede fremmedarbejdere. Her var der ingen, der talte om »at fjerne« barnet. Manden, og især kvinden, fik de bedste formler. Det varede længere for dem end for andre, for professoren beordrede et feed-back i EDB-anlægget for at være helt sikker. Derefter kom han selv hen til manden og kvinden og var meget venlig mod dem og sagde, at han personlig havde foranlediget deres opholdstil-ladelse forlænget. Han spurgte dem også, om de var gift, og om det var deres fælles barn, der var i vente. Professoren undskyldte sit spørgsmål med at sige, at EDB-undersøgelsen kun beskæftigede sig med personer og ikke med personlige forhold. Formlerne gav ikke udtryk for religion, arvelighed, ægteskab eller køn, men kun for personens egne kvaliteter, som skulle indgå i en samlet kvalitetsbedømmelse af hele folket. Ingen behøvede at være bange for at møde op til denne standardkvalificering, som blev koblet sammen med folketællingen. Under professorens lange redegørelse havde kvinden trykket sin mands arm, så der kunne ikke være tvivl om, at de to hørte sammen. De så hinanden dybt i øjnene, og manden kyssede sin kone på panden og sagde: »Til lykke, Maria, og nu må vi se at finde et overnatningssted igen. Du ser så træt ud.« »Men lykkelig«, sagde kvinden. De takkede professoren og hans stab, som var begyndt at pakke sammen og låse skabene med magnetbåndene og hele maskineriet af, for klokken nærmede sig seks og de skulle hjem til kone og børn for at fejre jul med mange levende lys og gammeldags julekna.

Da Maria og Josef kom uden for, begyndte klokkerne i Vor Frue Kirke at kime, snart faldt Petrikirken ind, og Helligåndskirkens klokkespil bød på tonerne af »den yndigste rose«. De kunne høre alle Københavns klokker. På deres togt gennem landet havde de hørt alle klokkerne fra de store domkirker og fra købstads- og landsbykirkerne her i dagene op til jul. Det faldt dem ikke svært at sætte fødderne på landevejene i rytme med de frostklare toner, som en gammel digter engang havde kaldt for »livets klokker«.

En enlig skade strøg over Nyhavn, da Maria sagde: »Hør Josef, vend øret mod Amager, nu sker det! Hør, nu lyder klokkerne fra Vor Frelser Kirke med. Nu sker det snart, Josef! Åh, vi må finde et sted at være i nat.« Og mens de kom i ly af Bredgade lød klokkerne fra den russiske, den engelske og den svenske kirke. Disse to mennesker hørte alle klokkerne, også dem fra den tyske og fra Skt. Pauls og fra Garnisonskirken,

fra Marmorkirken, timeslaget på Amalienborg, og i stuerne hos folk hørtes klemten fra Margrethespiret i Roskilde.

Og nu skete der noget, som aldrig før var sket i Danmark. Endnu inden Maria og Josef var nået til Skt. Ansgars Kirke i Bredgade, var der et røre overalt i byen, især på Christianshavn og på Rådhuspladsen. Unge mænd og kvinder i langt, varmt tøj, som havde været på mode i to milde vintre – men tøj man denne gang for alvor havde brug for! – slæbte store valgplakater sammen. Den største plakate lagde de nederst. Det var en kæmpestor en. Derpå stod ordene:

»Sagde De Olie?
Stem på liste O,
Stem på Os,
de Orienterede«

De unge havde været mest vrede på dette parti, da det ikke angav, om det var højre- eller venstreorienteret. Men alle havde været klar over, at dette parti ikke havde brug for at komme i folketinget eller regeringen. Det havde alligevel magt over landet, ja over alle lande. Så den plakate lagde de nederst; derpå plakaten med flitsbuetegnet Y, som var mod alt det bestående, og ovenpå dem alle de andre plakater, og masser af papkasser hentet om ad Nørregade og fra Magasin, og dem fyldte de med lysstumper, træ og alt muligt brændbart. Så trak de disse læs i snor gennem byens gader, som var det store slæder, og de stablede og stablede alt det på som folk havde smidt væk: gamle møbler, kartoner, skoæsker, cigarkasser og masser af aviser. Og de unge sang: Halleluja og Stille Nat og Det kimer nu. Og de opførte sig, som var de i en mægtig kirke. Stille syngende og nynnende drog de forbi de gamle huse og de små steder og spurgte, om folk havde brug for brænde til deres ovne. Og de drog forbi plejehjem og hospitaler og tilbød deres hjælp og sagde: vi kommer ikke for stoffer eller penge. Det er slut nu. Nu er samfundet dér, hvor vi startede, nu skal vi stå sammen, nu skal vi alle hjælpe hinanden. Hos de mere velhavende fik de gløgg og varme pølser, men de drak ikke meget, idet de havde meget at gøre endnu inden midnat. Der blev ikke slagsmål, og politiet og Falck-Zonen tilbød at hjælpe med indsamlingen af skramlet og fordelingen overalt i byen og overalt i landet, til frysende nødstedte, til opsagte gæstearbejdere, til arbejdsløse fra alle stænder og erhverv. Og mens alt dette stod på, ringede og kimedede klokkerne længere end ellers, for noget stort var ved at ske, et folk bekendte sig til at være af kvalitet, og hvorfor? Folk gjorde virkelig noget, anede også hvorfor, og

var sig sælsomt bevidst som fællesskab i disse timer.

Maria og Josef var standet foran Skt. Ansgars Kirke. Her ringede klokkerne ikke. Efter ældgammel skik venter de jo til henvend midnatstide. Forresten havde mange mennesker også travlt med at hjælpe de unge. Julemiddagen kunne vente til 1. juledag, og træet og gaverne til efter midnatsmessen. En gammel præst kom netop ud af døren henne fra klokketårnet for at lytte til byens andre klokker, da Josef bad om husly. »Nok har vi ikke nogen julekrybbe i år, fordi kirken lige er blevet restaureret,« sagde præsten, »men vi har da vores lille huskapel på første sal. Der er varmt endnu efter alle de messer, der er læst i mange, mange måneder.« Så var det, at Maria og Josef, dødrættede, men lykkelige, fulgtes med præsten op ad trappen og ind i det lille værelse. Og da Skt. Ansgars klokker ringede til midnatsmesse og føjede sine toner til de andre kirkeklokker som tegn på, at den store indsats og den store reform nu var ved at ske i folket, og som tegn på, at nu blev det jul for alvor, beredtes julestalden og julekrybben for barnet og dets forældre i det lille huskapel. Hundreder af mennesker på vej til deres egen kirke efter det store julejob strømmede forbi og spredte sig over byen til deres egne kvarterer. Nogle havde nået at tage et koldt brusebad, andre gik endnu klædt i overalls og lange, tykke frakker. Og næsten alle gik med levende lys, en kærte i håndhulen, varmede fingrene derved og havde stjerner i øjnene, var glade, tilfredse og lykkelige og sang:

»Kom, Jesus, vær vor hyttegæst,
hold selv i os din julefest.«

Og sådan var det ikke kun i byen Havn, men over det hele land. Og en lille pige fik ret: det havde altsammen noget med kristendom at gøre.

ÅRGANG 1974
BEGYNDER
DEN 3. JANUAR

HAR DE TEGNET
ET ABONNEMENT?
DET KAN NÅS
ENDNU

Katolske begravelseser
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforening
Jægergårdsgade 17-19, Arhus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 36

Oliefyр
Centralvarme
Brændeelsolle
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Fiak og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 86 03 00 - 86 02 78
Nykøbing F.

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

K. K. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X's VEJ 106 . 8260 ARHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

PÅ BESØG I MOZAMBIQUE OG ANGOLA

Portugals politik i Mozambique og Angola er i pressens søgelys. Naturligvis er det meget vanskeligt at danne sig et klart og upartisk syn på forholdene dernede. Hvem har ret: modstandsbevægelsen eller Portugals regering? Begge parter har krav på at blive hørt. Vi bringer i det følgende en beretning, som er udsendt af Katolsk Arbejdskreds: Udvikling og fred (Iustitia et Pax). Den blev offentliggjort af »Zentralkomitee der deutschen Katholiken«, en institution, som på en måde svarer til vort pastoratråd. Naturligvis hæfter udgiverne for meddelelsernes indhold. Katolsk Forum giver kun meddelelserne videre.

*Zentralkomitee der deutschen Katholiken
Auszug aus Nr. 42/ZdK-169-X-73
Mitteilungen - Sonderdruck -
23. oktober 1973*

Dr. Paul Becker og Harry Neyer fra Generalsekretariatet for de tyske katolikkers centralkomité, og som samtidig er medarbejdere i »Katolsk Arbejdskreds for Udvikling og Fred«, besøgte efter indbydelse fra den portugisiske regering i dagene 29. september til 18. oktober Portugals to oversøiske besiddelser i Afrika.

Rejsen gik også til distrikter, hvor modstandsbevægelsen er virksom. Der blev ført samtaler med både civile og militære myndigheder. Så vidt, det var muligt, blev de besøgendes ønsker opfyldt, så de fik lejlighed til at træffe katolske biskopper og deres medarbejdere, udenlandske missionærer, Mozambiques anglikanske biskop, Angolas metodistiske biskop og den schweiziske presbyterianske mission. Endvidere talte de med tyske forretningsfolk, teknikere i Cabora Bassa og med tyske udenrigsministerielle embedsmænd. Endvidere var der lejlighed til at komme i kontakt med afrikanske journalister og med tidligere medlemmer af modstandsbevægelsen. Til dels blev disse samtaler ført under fire øjne.

Besøgene i grænseegnene og de i deres opfattelse meget forskellige samtalepartners udtalelser gav et langt mere differentieret billede af den virkelige situation, end man herhjemme har fået i de sidste måneder.

En Frelimo-delegation, der besøgte Bonn i begyndelsen af august, hævdede, at et område på næsten 200.000 km² med ca. 1,2 millioner indbyggere allerede var

befriet eller under Frelimos kontrol; denne påstand synes at mangle ethvert grundlag. Derimod kunne de tyske gæster ved deres besøg på hospitalet i Tete (Mozambique), i forskellige aldeamentos (beskyttede landsbyer), ved grænsen til Tanzania og i samtaler med »afhoppede« tidligere Frelimo-ledere, overbevise sig om de terroristiske metoder, som den i små grupper opererende modstandsbevægelse benytter sig af. Hårdt ramt af sådanne aktioner, hvor den værgeløse befolkning misbruges som et beskyttende skjold, er børn og voksne, der som oftest er blevet lemlæstede af miner, og børn, hvis forældre er blevet bortført eller dræbt af Frelimo.

Her til lands ved man næsten intet om betydningen af de afrikanske stammers indbyrdes forhold. Alene i Mozambique findes der 83 stammer med 11 forskellige sprog. En stor del af disse stammer - således den største gruppe, Macua, der tæller 2 millioner, vil intet have med Frelimo at gøre. Andre stammer, hvis områder strækker sig ind i Zambia og Tanzania, har kontakt med Frelimo. I hvert fald falder den farvede befolkning og de forskellige modstandsbevægelses interesser ikke altid sammen. Karakteristisk nok består 60-70 pct. af de portugisiske tropper i disse områder af afrikanere. En afrikansk journalist gjorde opmærksom på, at netop disse soldater optræder særlig brutalt ved sammenstødene med Frelimo.

Efter hvad de tyske teknikere i Cabo-

ra Bassa og de militære myndigheder beretter, er Frelimos aktioner i de sidste måneder gået påfaldende tilbage. Der kommer stadig flere overløbere. I en samtale med en tidligere Frelimo-officer, Caleante, som området Tete sorterer under, pegede denne på den voksende uenighed inden for Frelimos ledelse. Man indser tydeligere og tydeligere, at man ikke kæmper for at opnå selvbestemmelse, men bliver benyttet som redskab for Kinas og Sovjetunionens interesser, der ikke nødvendigvis falder sammen med Afrikas.

Hvad der er særligt påfaldende, er de i de sidste år igangsatte investeringer i infrastrukturen (en omfangsrig byggevirksomhed i byerne, vej- og broanlæg i afsides liggende områder, vand- og elektricitetsforsyning, nybygning af skoler, hospitaler og rådgivningstjeneste i de mange aldeamentos). Hertil kommer desuden kæmpemæssige tekniske udviklingsprojekter (f.eks. Sambesi-planen i Mozambique og Cunene-projektet med 28 dæmninger i Angola), der ikke kun vil forbedre den økologiske situation i denne region, der er ca. 6 gange så stor som Danmark, men navnlig vil give den derboende befolkning mulighed for en mere intensiv udnyttelse af jorden og vil skaffe flere arbejdspladser og flere beboelige områder.

Også folk, der er kritisk indstillet over for portugiserne, er enige om, at der ikke kan tales om nogen form for racistisk politik. Portugals mål er at nå frem til et af mange racer bestående samfund med egen forvaltning. Dette ses tydeligt i skoler, i sundheds- og rådgivningstjenesten og på sygehusene, hvor man ikke kender til nogen forskelsbehandling af hvide, afrikanere, indere eller mennesker af blandet race. Den syd-afrikanske raceadskillelse tages der i almindelighed stærk afstand fra.

De socio-økonomiske problemer er i stor udstrækning ikke løst. Dette blev meget stærkt kritiseret. Bestandigt hører man den bebrejdelse, at Portugal først for 5-6 år siden i Mozambique og for ca. 10 år siden i Angola er begyndt med den nuværende dynamiske udviklingspolitik og først er blevet skræmt til dette af modstandsbevægelsen. I sammenligning med Angola, hvor der allerede er ved at danne sig en middelstand af farvede, mærkes den sociale kløft i Mozambique særlig tydeligt. Den afrikanske befolkning befinder sig her endnu på et meget lavt udviklingstrin. Derimod har afrikanerne i Angola allerede udviklet deres egne finansieringsselskaber og kooperative foretagender.

I hvert fald er der stadig flere og flere social-politiske konflikter, således som det er karakteristisk for et samfund, der befinder sig i en overgangsperiode fra agrar-strukturelle traditioner til rationa-

liserede driftsmetoder og en begyndende industrialisering.

Den katolske kirke befinder sig i en meget vanskelig situation. På den ene side har den gennem et konkordat og en missionsoverenskomst en privilegeret stilling, der sikrer den finansielle indkomster til dens uddannelses-politiske og sociale aktiviteter; på den anden side fører den deraf følgende stærke uafhængighed af statens velvilje, fordi den mangler andre midler og på grund af en historisk betinget samfunds-politisk tilbageholdenhed, til en ofte alt for ukritisk adfærd, hvad der har ført til de noksom bekendte konflikter med udenlandske missionærer.

Den nyeste udvikling inden for begge områder får det dog til at synes uberettiget stadig at tale om en kolonisationspolitik i egentlig forstand. Utvivlsomt eksisterer der nu som før paternalistiske elementer, hvad der er tydeligt at mærke. Dog har den selvstændige stilling, som Portugal nu har indrømmet de oversøiske områder, muliggjort en udvikling af egne forvaltnings- og finanspolitiske forholdsregler, der går så vidt som til importbegrænsninger for portugisiske varer, hvorved de to områder har kunnet tage større hensyn til deres egne interesser. Hertil kommer, at Portugal har et underskud på sin betalingsbalance som følge af de store investeringer i infrastrukturen og i de i militærbudgettet indeholdte udgifter for forvaltnings- og socialprogrammet i aldeamentos. Der er også langsomt ved at udvikle sig en selvbevidsthed hos afrikanere og hos de euro-afrikanere, hvis familier gennem generationer har boet der. De politiske forestillinger, som disse mennesker gør sig om fremtiden, kan udtrykkes nogenlunde med denne formel: Så megen selvstændighed som muligt, så megen forbindelse med Portugal som nødvendigt.

Trods de store spændingsmomenter, der næppe vil blive mindre, når de enkelte gruppers udvikling skrider fremad, synes et samfund bestående af mange racer – i en overskuelig fremtid – at være den eneste mulighed for fredelig sameksistens uden vold. Ingen af de kritiske røster, der bestrider Portugals lovlige ret i disse områder, kan anvise nogen anden realiserbar mulighed uden vold. Hvis portugiserne ville trække sig tilbage, ville, efter hvad mange mener, en menneskelig og politisk katastrofe være uundgåelig. Enten ville en afrikansk løsning gøre en brat ende på udviklingen, eller et hvidt overherredømme ville føre til en løsning som i Rhodesia. I begge tilfælde ville en blodig racekonflikt blive begyndelsen til opløsning og frygtelige sammenstød.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 46 01 Go. 60 58

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gaamester
Vmrkated: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenlagermester
aut. vand- og gaamester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 86 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramsherred 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 81
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (06) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 81 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes
Reberbansgade 37
Ålborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 – Telf 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe
Absalonsgade 14 – 9000 Ålborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 56

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Århus**

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen
Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

Gulvtæpper en gros
En fordel for alle medlemmer

**Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87**

VIDUNDERBARNET FRA CLERMONT

Af Harald P. Madsen

*I 350-året for den verdenskendte
franske tænker Pascals fødsel*

Blaise Pascal, født 1623 i Clermont i Aubergne i Frankrig, var, hvad man nu kalder et »vidunderbarn«. 12 år gammel forfattede han en opsigtsvækkende afhandling om fonetik – lydlære – og 16 år gammel skrev han en videnskabelig afhandling om »keglesnit«, en matematisk bedrift, som begejstrede den franske filosof Descartes og ikke mindre landets førende storpolitiker, kardinal Richelieu. Han belønnede det unge geni med at udnævne hans også højt begavede far, Etienne Pascal, som af politiske grunde

var faldet i unåde hos kardinalen, til intendant i Rouen. Blaise, som havde mistet sin mor, da han var 3 år gammel, havde en stærk familiebinding til sin far og sine to søstre, konstruerede 19 år gammel en regnemaskine for at lette sin far arbejdet med intendanturens tidskrævende regnskaber. Denne regnemaskine udviklede han efterhånden til noget nær det fuldkomne, så kun vor tids edb-anslag gør den rangen stridig som teknisk fænomen.

Det er dog ikke som matematisk geni,

Blaise Pascal har vundet verdensry, men som teolog og religionsfilosof. Da han 28 år gammel mistede sin far, sagde han farvel til selskabslivets løsslupne glæder og opgav tanken om at gifte sig for at tilslutte sig jansenisterne, en katolsk protestbevægelse mod jesuitternes berygtede »moral«-lære: »hensigten helliger midlet«, »tankens forbehold« – man kan godt sværge på, at noget er hvidt, hvis man i sit stille sind blot tilføjer: men det er dog alligevel sort.

I jansenisternes fællesliv, hvor et stille, afsondret liv, optaget af religiøse betragtninger og ungdommens undervisning var formålet, befandt Blaise Pascal sig vel. Han fik her tid til at færdiggøre sit største matematiske arbejde, den aritmetiske trekant og forarbejder til integralregning og – hvad der skaffede ham verdensberømmelse – at fordybe sig i religionsfilosofi. Uden for hans stille studerekammer, spartansk udstyret som det rimede sig godt sammen med hans eget asketiske liv, rasede en voldsom polemik mellem jesuitterne og jansenisterne på det teologiske fakultet i Paris-universitetet Sorbonne. Pascal blev ufrivillig en hovedmand i denne strid, idet han gav efter for ønsket om hans medvirken til at popularisere, hvad der egentlig var jansenisterne og jesuitterne imellem i spørgsmålet om kristen moral. Pascal løste opgaven på den originale måde, som vandt alle jansenisternes bifald, at han skrev sine udødelige »Provincialbreve«, »Breve til en mand på landet«, hvori han i jævne ord i mesterlig sprogføring vendte sig direkte mod jesuiterordenen og viste rådenskaben i dens moralkodeks. For første gang i kirkens historie forenes her det komisk-latterliggende med religionens evige sandheder, så manden på gaden kunne se hulheden og falskneriet i jesuitermoralen. Disse »Provincialbreve« gik som flyveskrifter over hele Frankrig og gjorde jesuitterne så rasende, så de anråbte paven om at bandlyse brevene. Bandlysningen kom også, men først i 1679, 17 år efter Pascals tidlige død i 1662, kun 39 år gammel, og på den måde, at paven tog anledning til kun at fordømme et fåtal af Pascals teser og lod ikke færre end 65 jesuitiske læresætninger forsvinde som uantagelige for romersk-katolsk etik.

Og så fandt Pascals søster, fru Perrier, i hvis hjem han tilbragte sine sidste dage, efter hans død de udkast til en kristen apologi – et forsvar for kristendommen – som skulle blive det varige minde om hans betydelige indsats i kristen livsfilosofi. Udkastet bestod af mere end 1200 papirlapper, som blev ordnet og udgivet som et samlet værk i 1670 og siden er udkommet i talrige oversættelser og genoptryk på, jeg ved ikke, hvor mange sprog. Fællestitlen på denne mosaik af

dybsindigheder, ofte formuleret i paradokser – en udtryksform, som Pascal har fælles med vor hjemlige Søren Kierkegaard – er hans »Pensées«, »Tanker«. Originalerne opbevares nu på Nationalbiblioteket i Paris. Papirlapperne er her opklæbet i en stor foliant, og der er fremstillet talrige fotokopier af dem til boghandelen.

Her skal anføres nogle få spredte eksempler på Pascals »Tanker«. I det ene af samlingens to afsnit: »Mennesket uden Gud« hedder det: – Jeg vil påstå, at hvis alle mennesker vidste, hvad de indbyrdes siger om hverandre, ville der ikke findes fire venner i verden. Det fremgår af de fjendskaber, der opstår, når der undertiden begås indiskretioner i så henseende. – Når en soldat eller en bonde klager over sit slid, skal man prøve at sætte dem til ingenting at bestille. – Da menneskene ikke har kunnet finde helbredelse for død, elendighed og uvidenhed, har de for at blive lykkelige prøvet ikke at tænke derpå. – Hvorfor følger man flertallet? Er det, fordi det har mere ret? Nej, men det har mere magt. – Kun det middelmådige er velanskrevet. Således her flertallet bestemt, og det sætter rænderne i enhver, som enten til den ene eller den anden side skejer ud fra midtvejen. – Ligesom moden er bestemmende for, hvad der ser godt ud, er den også bestemmende for, hvad der er ret.

Fra det andet af samlingens to afsnit: »Mennesket med Gud« skal følgende eksempel citeres:

– Mennesket er ikke værdigt til Gud, men det er ikke ude af stand til at gøres værdigt til Gud. Det er Gud uværdigt at forene sig med mennesket i dets elendighed, men det er ikke Gud uværdigt at drage mennesket ud af elendigheden. – De kristnes Gud er ikke en Gud, der blot er ophav til geometriske sandheder og elementernes orden, ej heller en Gud, der bare våger forsynlig over menneskenes liv og vel for at skænke dem, der tilbæder ham, en række lykkelige år, men han er den kærlighedens og trøstens Gud, som dybt inde lader menneskene føle deres egen elendighed og hans uendelige barmhjertighed, som gennemstrømmer deres sjæl og fylder dem med ydmyghed, fryd, tillid og kærlighed. – Troen er en gave fra Gud. I må ikke tillægge os den mening, at det er en gave, man får gennem fornuftbetragtninger. De andre religioner siger ikke det samme om deres tro. For at nå til den henviste de kun til fornuftens slutninger, som ikke desto mindre ikke fører dertil. Det er hjertet, som føler Gud, ikke fornuften. Se her har man, hvad troen er: i den er Gud blevet følelig for hjertet, ikke forstanden.

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Långgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Misionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet for Kongeriet Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Rymsgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 84

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mølestien 11, København SV
Telefon VA 6080
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 48, Svendborg
Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 59

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding - Telefon 52 33 44

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød - Flæsk - Pålæg
En gros og en detail

Gaveidé:

Abonnement på Katolsk Forum

VÆGKALENDEREN 1974

udgivet af Ansgariusforeningen,
fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne

kr. 2,50

FEST

*Sct. Knuds Skole i Århus fejrede sin
100-års fødselsdag 22. og 23. nov. 1973*

Af Eva Nordentoft

Festlighederne begyndte torsdag den 22. november med økumenisk gudstjeneste for alle elever, lærere og interesserede forældre samt venner af skolen. Der brændte 100 lys i kirken, som var pyntet med blomster og grene og rummet fyldtes med sang til salmerne: »Dansens Herre« og »Store Gud vi love Dig«. Men ikke kun sangen, også livlig klappen udtrykte elevernes og alles glæde. Der blev givet fødselsdagsgaver: Bestyrelsen for Sct. Knuds Skole havde i stedet for en festmiddag bevilget 5.000 kr. til legeplads og trivselsfremmende foranstaltninger i skolen. Præsterne fra den katolske menighed gav et jernbillede af Jacob Ansbæk, og eleverne forærede skolen »Årskruset« fra 1973.

Efter højtideligheden i kirken serveredes chokolade og kager i klasseværelserne, og derefter var de små klasser til generalprøve på »Den lille prins«, - men det er at foregribe næste dags begivenheder.

Fredag den 23. november var skolefri. Festlighederne startede kl. 10 med reception i skolens sal. Lærere, forældre, venner af skolen og mange gamle elever

mødte op. Der var festtaler og festsnak. Der kom mange små og store pengegaver til skolefonden, blomster og andre lykønskninger. Fra Århus skolevæsen overrakte et maleri af Jørgen S. Basse: »Stille Dag«, - og alle smilede!

Kl. 19 begyndte jubilæumsfesten på Østergades Hotel, - ca. 400 deltog. Det blev en forrygende og langt fra stille dag. Et morsomt fødselsdagspotpourri blev sunget af eleverne under ledelse af Michael Møller; det vakte udelt jubel. Skoleinspektør Preben Frandsen holdt festtalen om »mennesket som væsen med Fortid, Nutid og Fremtid«. *Fortid*: en varm tak til Jesuiterordenen og til Sct. Joseph søstrene. *Fremtid*: Vores allesammens skole og *Nutid*: ja, den var jo tilstede. Den lille Prins udnævnes til justitsminister på den øde klode, og spørger Kongen om, hvem han skal dømme. Kongen svarer: »hvis her ikke er andre, så prøv at dømme dig selv, hvis du kan løse den opgave, så er du virkelig vis.«

Den næste halve time efter talen levede vi alle i en meget poetisk, dobbelttydig nutid: eleverne fra 8x og 8y opførte »Den lille Prins« af Saint Exupery, instrueret af skuespillerinde ved Århus teater Lho Jansberg. Det var lykkedes for instruktøren at lade eleverne opleve og medleve - ikke spille - og samme oplevelse fik publikum.

Til bal blev der spillet op af »Spille-mændene«, og salen var et bølgende hav. Ved 22-tiden blev der endnu engang ro i salen. Vagn Petersen og hans pige kor underholdt med sange fra mange lande. Bagefter var der igen lydsterk fest og glæde til midnatstid.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 23/12: 4. Søndag i advent:

Mika 5,1-4a. - Salme 79 (80), 2ac og 3b. 15-16. 18-19. (R: Herre, vor Gud, omvend os og lad os se dit åsyn; da skal vi frelses). - Hebr. 10,5-10. - Lk. 1,39-45. - (Hebd. IV Psalt. = 4. uge i det ny psalterium).

Mandag d. 24/12: *I morgenmesserne*: 2. Sam. 7,1-5. 8b-11. 16. - Lk. 1,67-79. *I en evt. aftenmesse*: Es. 62,1-5. - Salme 88 (89),4-5. 16-17. 27 og 29. (R: 2a). - Ap. g. 13,16-17. 22-25. Mt. 1, 1-25 (eller: 1,18-25).

Tirsdag d. 25/12: JESU FØDSELS
FEST:

Julenat: Es. 9,2-7. - Salme 95 (96), 1-2a. 2b-3. 11-12. 13. (R: Lk. 2,11). - Tit. 2,11-14. - Lk. 2,1-14.

Julemorgen: Es. 62,11-12. - Salme 96 (97),1 og 6. 11-12. (R: I dag skal et lys stråle over os; thi Herren er født os i dag). - Tit. 3,4-7. - Lk. 2,15-20. *Juledag*: Es. 52,7-10. - Salme 97 (98), 1. 2-3ab. 3c-4. 5-6. (R: 3c). - Hebr. 1,1-6. - Joh. 1,1-18 (eller: 1,1-5. 9-14).

Onsdag d. 26/12: *S. Stefan, den første martyr*: Ap. g. 6,8-10; 7,54-59. - Salme 30 (31),3bcd-4. 6 og 7b og 8a. 17. (R: I dine hænder, Herre, befaler jeg min ånd). - Mt. 10,17-22.

Torsdag d. 27/12: *S. Johannes evangelist*: 1. Joh. 1,1-4. - Salme 96 (97),1-2.5-6. 11-12. (R: 12a). - Joh. 20,2-8.

Fredag d. 28/12: *De h. uskyldige børn*: 1. Joh. 1,5-2,2. - Salme 123 (124),2-3. 4-5. 7b-8. (R: 7a). - Mt. 2,13-18.

Lørdag d. 29/12: 1. Joh. 2,3-11. - Lk. 2,22-35.

Søndag d. 30/12: *Den hellige Familjes Fest*: Sir. 3,2-6. 12-14. - Salme 127 (128),1-2. 3. 4-5. (R: 1). - Kol. 3,12-21. - Lk. 2,41-52. - (Hebd. I Psalt.)

Mandag d. 31/12: 1. Joh. 2,18-21. - Joh. 1,1-18.

Tirsdag d. 1/1: JOMFRU MARIA, GUDS MODER: 4. Mos. 6,22-27. -

Salme 66 (67),2-3. 5. 6 og 8. (R: 2a). - Gal. 4,4-7. - Lk. 2,16-21.

Onsdag d. 2/1: Joh. 2,22-28. - Joh. 1, 19-28. - (Hebd. I Psalt.)

Torsdag d. 3/1: 1. Joh. 2,29-3,6. - Joh. 1,29-34.

Fredag d. 4/1: 1. Joh. 3,7-10. - Joh. 1,35-42.

Lørdag d. 5/1: 1. Joh. 3,11-21. - Joh. 1,43-51.

Søndag d. 6/1: HELLIG 3 KONGERS
DAG: Es. 60,1-6. - Salme 71 (72),2. 7-8. 10-11. 12-13. (R: 11: Alle jordens folkeslag skal tilbede dig, Herre). - Ef. 3,2-3a. 5-6. - Mt. 2,1-12.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 23/12: 4. søndag i Advent, *violet*.

Mandag d. 24/12: *I morgenmesserne*: Ferialdag. - *I en evt. aftenmesse*: Vigiliens Messe (hvid); Gloria og Credo. Der knæles såvel i dag som i morgen, når der i Credo siges eller synges: *Et incarnatus est ... (og har påtaget sig kød ...)*.

Tirsdag d. 25/12: JESU FØDSELS
FEST; *hvid*. - Påbudt helligdag.

Onsdag d. 26/12: *S. Stefan, den første martyr*; *rød*.

Torsdag d. 27/12: *S. Johannes, apostel og evangelist*; *hvid*.

Fredag d. 28/12: *De h. uskyldige børn*; *rød*.

Lørdag d. 29/12: 5. dag i oktaven; *hvid*. - Som ihukommelse af S. Thomas Becket, biskop og martyr, kan dennes kirkebøn læses i st. f. oktavens.

Søndag d. 30/12: *Den hellige Familie*; *hvid*.

Mandag d. 31/12: 7. dag i oktaven; *hvid*. Som ihukommelse af S. Silvester I, pave, kan dennes kirkebøn læses i st. f. oktavens.

Tirsdag d. 1/1: JOMFRU MARIA, GUDS HELLIGE MODER.

Onsdag d. 2/1: S. Basilius den Store (14/6) og S. Gregor af Nazianz (9/5).

Torsdag d. 3/1: Ferialdag.

Fredag d. 4/1: Ferialdag.

Lørdag d. 5/1: Ferialdag.

Søndag d. 6/1: HELLIG 3 KONGERS
DAG. - Herrens Åbenbarelse. - *Kollekt f. Det danske Bibelselskab.*

Poul Cyril:

Kristus, verdens lys

Digte - Aforismer

96 s. - Kr. 10,00

Bestilling:

KRISTELIGT FORLAG

Svalegårdsvej 5 - 9000 Aalborg

Tlf. (08) 18 25 32 - Giro 23 54 39

GLÆDELIG JUL

Alle vore venner og bekendte ønskes en velsignet jul og et fredfyldt 1974 med en hjertelig tak for al hjælp og venlighed i det forløbne år.

Beløbet, der spares på denne måde at sende julehilsner på, vil blive sendt direkte til tørkeramte egne i Afrika.

Assumptionsøstre

En velsignet jul og et fredfyldt nytår ønskes Dem af os alle.

Tak for enhver hjælp og støtte i det forløbne år.

Liobasøstre

Katolske Mønhedsplejers julemarked
25/11 1973

Trækningsliste for amerikanske lotterier:
Ostekurv, brun serie HK nr. 150
Lysstage, rød serie FB nr. 44
Konserveskurv, blå serie GH nr. 149
Vinkurv I, rød serie LA nr. 8
Vinkurv II, blå serie AH nr. 151
Vinkurv III, blå serie HE 18

Gevinsterne afhentes inden den 15/1 1974 på Katolske Mønhedsplejers kontor, Bredgade 89 A, mandag-fredag ml. kl. 13 og 16. Vi benytter lejligheden til at sige samtlige leverandører, gæster og medarbejdere tak og ønsker Dem en glædelig jul.

Bente Nygaard Hansen

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfrikningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

MEDDELELSE FRA SCT. JOSEFS HOSPITAL

Sct. Josefs kirke på Sct. Josefs hospital meddeler, at midnatsmessen i år flyttes frem til kl. 20.00.

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annoncerekspektion,
Hauchevaj 8, 1825 København V,
telefon EVA 29 87.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løbsalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

VELKOMMEN IGEN GUDS ENGLE SMÅ

*Lidt om hvordan Grundtvigs smukke
julesalme blev til*

*Af salmehistorikeren, pastor
Anders Malling, Sorø*

Julenat 1825 sad Grundtvig og skrev på den prædiken, han skulle holde julemorgen, men juleglæden ville ikke rigtig komme. Der var så meget, som trykkede hans sind. Han havde angrebet tidens rationalisme og professor H. N. Clausen og var forberedt på en teologisk debat, men i stedet havde han fået en injurieproces, som det så ud til, at han ville tabe. Og bortset fra hans private situation var den åndelige tilstand i kirken sørgelig. Rationalismens nat lå over menighedslivet, og der ville næppe komme nogen juleengel for at spise den tørre kage, der blev serveret i de københavnske kirker.

Så skubber han papiret til side. Det er rigtig mismodigt, hvad han har skrevet. Han rejser sig og skutter sig. Naturligvis har han glemt at passe kakkelovnen. Børnene har vel ikke sparket dyngen af sig! Han går ind i soveværelset, står og ser på de to drenge, Johan på 3½ år og Svend på godt ét. Naturligvis vil englene komme for børnenes skyld! Hvis de ikke holder af de rationalistiske præster, som heller ikke tror på dem, så har de dog altid holdt af børn.

Mærkelig trøstet går han ind til sin prædiken igen, og han skriver på den med store bogstaver: »Himlens og jordens forenede glæde ved Frelserens fød-

sel«. Det vil han tale om, og nu er hans hjerte så fuldt, at han ikke kan nøjes med prosa. Han griber et nyt papir og indbyder på den fattige menigheds vegne englene til at komme på julebesøg. De vil ikke tænke på menighedens fattigdom, men komme for børnenes skyld. Og han tænker på sin egen barndom, og det bliver ikke en gade på Amager, men et billede af sin barndoms landskab, han tegner på sit papir. Sikken en glæde! Det vil børnene i morgen tidlig komme til at opleve. Bare vi voksne, ja hele den danske menighed kunne komme til at opleve en ny kristelig tid! Så følger han det sidste vers til, det om julemorgen, det var jo de tanker, han tumlede med i sin prædiken, før englene kom og hjalp ham. (Nr. 81 i salmebogen).

Den næste morgen oplæste han denne salme efter sin prædiken, og den gamle guldsmed Clausen, som var kommet helt inde fra Gothersgade for at høre Grundtvig prædike i Vor Frelseres Kirke på Christianshavn, har fortalt os, at der lå en forklaret glans over digterens ansigt.

Ejendommeligt nok kommer der i reglen en sådan glans over et menneskes ansigt, når han har mødt Gud eller måske bare en af hans engle. Troede Grundtvig virkelig på englene? Og kan moderne mennesker tro bogstaveligt på engle?

Er det ikke bare smukke barneeventyr?

Her må man nok skrælle noget af det bort, som blot er malernes symbolsprog, f.eks. de hvide vinger, som man ikke hører noget om i bibelen. Man skal heller ikke tænke på sødladne englebørn, som malerne og digterne har opfundet. Bibelens engle er voksne mænd. De står der pludseligt og bringer et budskab fra Gud, som mennesker ikke kunne have fundet på, f.eks. til Zakarias og Maria. Engel betyder et sendebud. De kan vise sig i en drøm som for Josef. Og det er måske mere forståeligt.

Men kernen i sagen er egentlig denne: Tror vi på, at Gud også vil sige moderne mennesker noget? Så kan han gå den lempelige vej at *indskyde* dem en tanke. Hvis man er lidt tungnem til at modtage en sådan indskydelse eller måske endda stritter imod, kan Gud lade samvittigheden gøre oprør, så tanken bliver en *befaling!* Men hvis det drejer sig om noget, som aldeles ikke kan indpasses naturligt i vor tankeverden, f.eks. Guds Søn skulle blive et menneske, så kan han naturligvis sende en engel, hvis myndighed (stråleglans?) får en Maria til at knæle eller soldaterne ved graven til at segne om.

(K.P.)